

Java

Programlama Dili



Dr. Turhan Çoban

JAVA PROGRAMLAMA DILI

00001.JPG



Dr. M. Turhan Çoban
Nebraska Üniversitesi - Lincoln
Makina Mühendisliği bölümü
N106 Walter Scott Engineering Center
PO Box 880656

Lincoln, NE 68588-0656, U.S.A.
email : MCOBAN2@netscape.net
MCOBAN2@unl.edu

turhancoban@yahoo.com

web site: www.cgimarket.com/~turhan/Java

ÖNSÖZ.....	6
BÖLÜM 1 : JAVAYA GIRIS.....	8
1.1 NIÇİN JAVA PROGRAMLAMA DILI	8
1.2 JAVA PROGRAMINI YAZMA VE ÇALISTIRMA.....	9
1.3 JAVA PROGRAMLAMA DILI TEMEL DEGİSKEN TÜRLERİ.....	20
1.3.1 Boolean degisken türü	20
1.3.2 char (harf) degisken türü.....	20
1.3.3 Tam sayı degisken türleri (byte, short,int,long)	21
1.3.4 Gerçek sayı degisken türleri (float, double,long double).....	22
1.4 JAVA NESNESİ OLARAK TANIMLANMIS TEMEL DEGİSKENLER	22
1.4.1 String nesne tipi degiskeni	22
1.4.2 Integer nesne tipi degiskeni	23
1.4.3 Double nesne tipi degiskeni	23
1.4.4 diğ er nesne temelli degisken türleri	24
1.5 FINAL TERİMİ VE SABİTLER	24
1.6 ARİTMETİK İSLEMLER.....	24
1.7 JAVADA MANTIKSAL İSLEMLER	27
1.8 JAVA DİLİNİN TEMEL KOMUTLARI.....	29
1.8.1 if - elseif - else mantıksal karşılaştırma yapısı	29
1.8.2 while tekrarlama yapısı.....	32
1.8.3 for tekrarlama yapısı	33
1.8.4 switch - case yapısı	35
1.9 ARİTMETİK İSLEMLERDE DEGİSKEN TÜRÜ DEGİSTİRME (CASTING) OPERASYONU	39
1.10 SAYI DEĞİL VE SONSUZ SONUÇLARI	39
1.11 ALİSTİRMALAR	39
BÖLÜM 2 : METOTLAR VE OBJECT KULLANIMI.....	79
2.1 JAVA API KÜTÜPHANESİ.....	79
2.2 METOTLAR	82
2.3 NESNE (OBJECT) TANIMI VE METOTLARDA KULLANIMI	84
2.4 METOTLARIN KENDİ KENDİNİ ÇAĞIRMASI (RECURSION).....	86
2.5 AYNI ADLI METOTLARIN BİR ARADA KULLANILMASI (OVERLOADING)	89
2.6 METOT (METHOD) VE SINIF(CLASS) DEGİSKENLERİ.....	91
2.7 ALİSTİRMALAR	94
BÖLÜM 3 . SINIF (CLASS) YAPILARINA GIRIS	124
3.0 STANDART KAVRAMLARIN TÜRKÇE KARŞILIKLARI	124
3.1 SINIF YAPISININ GENEL TANIMI.....	124
3.2 KURUCU (CONSTRUCTOR) METOT	126
3.3 DİĞER METOTLAR	127
3.4 THIS DEYİMİNİN KULLANIMI	129
3.5 SINIF DEGİSKENLERİNİN DİŞ DÜNYADAN GİZLENMESİ	129
3.6 SINIFLARDA KALİTİM (INHERITANCE)	133
3.7 SINIFLARI BASKA BİR SINIFTA NESNE OLARAK ÇAĞIRILARAK BİR ARAYA GETİRME (COMPOSITION).....	135
3.8 KALİTİM YOLUYLA ALT SINIFTA BAĞLANMIS ÜST SINIF REFERANSI ÜZERİNDEN ALT SINIFI ÇAĞIRMA.....	136
3.9 NESNEYİ DİNAMİK OLARAK SİLMEK FINALİZE() METOTU.....	137
3.10 ALİSTİRMALAR	137
BÖLÜM 4 : BOYUTLU DEGİSKENLER VE NESNELER (ARRAYS).....	202
4.1 TEK BOYUTLU DEGİSKENLER	202
4.2 TEK BOYUTLU NESNE TİPİ DEGİSKENLER	206
4.3 ÇOK BOYUTLU DEGİSKENLER	206
4.4 BOYUTLU DEGİSKENLERİN METOTLARA AKTARIMI.....	210
4.5 BOYUTLU DEGİSKENLERDE BOYUT DEGİSTİRME.....	210
4.6 ALİSTİRMALAR	213
BÖLÜM 5 : SINIFLARDA HİYERARŞİ, ABSTRACT SINIF VE INTERFACE	227
5.1 ABSTRACT SINIF	227
5.2 INTERFACE	231
5.3 ALİSTİRMALAR	235
BÖLÜM 6 : GRAFİKLER, FONTLAR VE RENKLER.....	244

6.1 GIRIS	244
6.2 GRAPHICS VE GRAPHICS2D SINIFLARI	244
6.3 RENK KONTROLÜ	247
6.4 YAZI KONTROLU.....	253
6.5 ÇizGi Çizimi.....	257
6.6 DıKDÖRTGEN ÇİZİMİ.....	260
6.7 ÇİZİLEN SEKİLLERİN DEĞİSTİRİLEREK ÇİZİMİ (TRANSFORM).....	265
6.8 OVAL VE AÇILI OVAL ÇİZİMİ	267
6.9 ÇİZİMİN SEÇİLEN BİR RESİMİLE DOLDURULMASI.....	270
6.10 POLYGON ÇİZİMİ	273
6.11 GENELLESTİRİLMİŞ EGRI ÇİZİMİ.....	276
6.12 RESİM GÖSTERİMİ	280
6.13 ALİSTİRMALAR	281
BÖLÜM 7: GRAFİK APPLİT VE ÇERÇEVE OLUSTURMA OLUSTURMA METOTLARI, GRAFİK KULLANICISI ARABİRİM PROGRAMLARI (GUI) ,.....	308
7.1 GRAPHIC KULLANICISI ARABİRİM PROGRAMLARI, GUI, (GRAPHICS USER INTERFACE) 308	
7.2 AWT LABEL (ETİKET) SINIFI , JAVAX JLABEL VE ICON SINIFLARI.....	309
7.3 BUTTON VE JBUTTON (DÜĞME) SINIFLARI	315
7.4 TEXTFIELD (YAZIM ALANI) SINIFI	322
7.5 YAZIM ALANI AWT TEXTAREA VE SWING JTEXTAREA SINIFLARI.....	326
7.6 AWT CHOICE , SWING JCOMBOBOX SEÇİM SINIFLARI	329
7.7 AWT, CHECKBOX VE CHECKBOXGROUP VE SWING JCHECKBOX VE JRADIOBUTTON SINIFLARI.....	332
7.8 MOUSE(FARE) KONTROLU	339
7.10 AWT, LIST SINIFI VE JAVA SWING JLIST SINIFI , LISTEDEN SEÇİM.....	345
7.11 SWING JMENU.....	355
7.12 SWING JSLIDER SINIFI VE JPANEL TEMEL ÇİZİM ELEMANI (PANELI).....	359
7.13 FLOWLAYOUT SINIFI KULLANARAK GUI FORMATLANMASI.....	362
7.14 BORDERLAYOUT SINIFI KULLANARAK GUI FORMATLANMASI.....	364
7.15 GRIDLAYOUT SINIFI KULLANARAK GUI FORMATLANMASI	366
7.17 JSPLITPANE SINIFI KULLANILARAK FORMATLAMA.....	369
7.19 PANEL VE JPANEL SINIFI	371
7.20 JOPTIONPANE SINIFI	376
7.22 JFILECHOOSER SINIFI	379
7.23 JAVA JAR (JAVA ARCHIVES - JAVA ARSIVI) YAPILARININ KULLANIMI	381
7.24 ALİSTİRMALAR	382
8. JAVADA HATA ANALİZİ VE YAKALANMASI	472
8.1 HATA ANALİZİ.....	472
8.2 ALİSTİRMALAR	476
9. PARALEL KULLANIM (MULTITHREADING) , GERÇEK ZAMAN UYGULAMALARI, ANİMASYON.....	486
9.1 PARALEL KULLANIM(MULTITHREADING) VE GERÇEK ZAMAN PROGRAMLANMASI	486
9.2 PARALEL PROGRAM KULLANIMIDA HAFİZA SİNKRONİZASYONU	491
9.3 ALİSTİRMALAR	499
BÖLÜM 10 JAVA GİRDİ - ÇIKTI PROGRAMLANMASI	528
10.1 JAVANIN I/O (GİRDİ ÇIKTI) KÜTÜPHANESİNDE YER ALAN SINIFLAR VE INTERFACE'LER	528
10.2 FILE (DOSYA) SINIFI.....	530
10.3 ARDISIK (SEQUENTIAL) DOSYA YARATILMASI	532
10.4 RASLANTISAL ULASIM DOSYASI OKU (RANDOM ACCESS FILE)	555
10.5 DOSYA SIKİSTİRİLMESİ (GZIP,GUNZIP,ZIP,UNZIP).....	563
10.6 ALİSTİRMALAR	571
BÖLÜM 11 GELİŞMİŞ JAVA BİLGİ İŞLEME YAPILARI.....	644
11.1 STRINGTOKENİZER SINIFI.....	644
11.2 STRING BUFFER SINIFI	648
11.3 VECTOR SINIFI.....	650
11.4 LIST(LİSTE) SINIFI.....	660
11.5 DİZİ (STACK) SINIFI.....	667
11.6 SIRA (QUEUE) SINIFI.....	670
11.7 TREE(AGAÇ) SINIFI.....	672

11.8	DICTIONARY ve HASHTABLE SINIFLARI.....	675
11.9	ARRAYS SINIFI VE SIRALAMA.....	677
11.10	ALISTIRMALAR	678
BÖLÜM 12	ÖRNEKLERLE SAYISAL ANALİZ.....	695
12.1	SAYISAL ANALIZE GIRIS.....	695
12.2	MATRIX SINIFI	695
12.3	MATRIX SINIFI ÖRNEK PROGRAMLARI	725
12.4	NUMERIC SINIFI (SAYISAL ANALİZ PAKETİ) ÖRNEK PROBLEMLERİ.....	753
12.5	ALISTIRMALAR	777
BÖLÜM 13	DATABASE (VERİ TABANI) PROGRAMLAMASINA GIRIS	778
13.1	TEMEL KAVRAMLAR	778
13.2	JAVA VE SQL BAĞLANTISI	781
13.3	ALISTIRMALAR	789
BÖLÜM 14	JAVA ANADIL (NATIVE LANGUAGE) PROGRAMLAMASINA GIRIS.....	815
C++ ve C	PROGRAMLAMA DİLLERİNİN JAVA İLE BİRLİKTE KULLANIMI.....	815
14.1	TEMEL KAVRAMLAR	815
14.2	DEĞİSKENLERİN VE JAVA NESLERİNİN AKTARILMASI	816
BÖLÜM 15	JAVA BEANS (JAVA FASULYELERİ) PROGRAMLAMA	827
15.1	TEMEL KAVRAMLAR	827
15.2	ALISTIRMALAR	843
16.	NETWORK PROGRAMLAMAYA GIRIS	847
16.1	TCP/IP PROTOKOLÜ	847
16.2	ALT SEVIYE İLETİSİM : UDP KULLANIMI.....	848
16.3	TCP BİLGİ İLETİMİ, SOCKET SINIFI.....	850
16.4	İNTERNET SİTELERİYLE BİLGİ ALIŞVERİSİ, URL SINIFI	853
17.	GÜVENLİK	860
17.1	APPLETLERDE GÜVENLİK	860
17.2	KONSOL PROGRAMLARINDA GÜVENLİK.....	866
17.3	GÜVENLİK SERTİFİKALARI.....	868
17.4	JAR DOSYALARININ GÜVENLİK KODUYLA İMZALANMASI.....	869
17.5	BROWSERLARDA GÜVENLİK.....	869
EK A	TEXT SINIFI.....	871
EK B	JAVA DERSİ SINAV SORULARI	876
	JAVA PROGRAMLAMA DİLİ GEBZE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ GÜZ DÖNEMİ 2000 BITİRME SINAVI SORULARI	876
	JAVA PROGRAMLAMA DİLİ GEBZE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ 20 OCAK 2000 BITİRME SINAVI SORULARI.....	885
18	REFERANS LİSTESİ.....	898

ÖNSÖZ

Bilgisayar programlaması günümüz teknolojisinin önemli bir ögesidir. Benim için bu yolculuk 1975 de aldığım ilk Fortran IV programlama dili kurduyla başladı diyebilirim. O dönemde genelde teorik bazda gördüğümüz programlama dersinde yaptığımız tek gerçek program örneği kartlara delerek verdiğimiz ve sonuçları ertesi gün aldığımız ikinci dereceden denklemin köklerini hesaplar bir programdı. Kullandığımız ege üniversitesi bilgisayar merkezindeki IBM tabanlı bir "mainframe" bilgisayardı. 1978 yılının sonlarında Unix tabanlı siyah beyaz monitörler veya kağıt yazıcıli monitorler aracılığıyla çalışan IBM makinelerle çalışmaya başladım. Tabii yıl gereği Fortran 77 versiyonuna ulaştım. 1982 yılında Digital VAX bilgisayarlarında programlamaya ve aynı zamanda sistem görevlisi olarak çalışmaya başladım. Bu bilgisayarlar virtual (sanal) hafıza özellikleriyle çok büyük programların kullanılmasına izin veriyorlardı. Dil olarak Fortranın yanında Pascal da vardı. Üç boyutlu çizim ortamı için özel olarak geliştirilmiş Evans-Sutherland bilgisayarı ile de bu dönemde tanışma fırsatım oldu. Bu arada Commodore 64 bilgisayarları piyasaya çıkmıştı. Evimde kullandığım bu küçük aletle assembler ve basic dillerini kullanarak birçok program geliştirdim. Hatta assembler da yazılmış Türkçe bir kelime işlem programı bile vardı. 80 li yılların sonu ve 90 li yılların başında Pc ler, dos ortamı ve diliyle tanıştım. Sonra PC ortamı Macintosh ve Amigadan çok sonra grafik programlama ortamını büyük bir buluş olarak ortaya attı ve Windows sistemlerini çıkardı. Ve ikinci bilgisayarımı param oldukça aldığım parçaları birleştirerek kendim oluşturdum. Bu bir 80386 Pc bilgisayarı idi. Artık genelde c dilini kullanıyordum. C++ dilini gerçek anlamda kullanmaya başlamam, bilgisayar konusundaki lisans üstü kursunu alırken oldu. Bundan sonraki tüm programlama uygulamalarımda nesne kökenli olan bu dili kullanır oldum. Aynı kursta Lisp, Parallax gibi değişik dillerle de çalıştım. Bu arada evde de yine PC tabanlı Pentium 100 bilgisayarına terfi ettik. Bana Java dilini esimin aldığı lisans üstü kursundaki Java kursu gösterdi. Java dili yeni çıkmış, fakat yeni olmasına rağmen okullardaki bilgisayar bölümleri eğitimde hızla bu dile yönelmişlerdi. Bu dile baslar başlamaz da çok sevdim. Her şey tüm diğer dillere göre çok daha iyi düşünülmüş ve planlanmıştı. Orijinal olarak C++ da yazılmış bir çok kodu fazla bir gayrete gerek duymadan Java koduna çevirerek is ortamımda kullanmaya başladım. 1998 yılında Dokuz Eylül üniversitesinde mühendislik bilimleri fakültesinde öğretim üyeleri ve master ve doktora öğrencileri için "Java programlama dili" dersi açtım. Bu kitabın temelini bu ders için hazırladığım ders notları oluşturmıştır. 1999 yılında Gebze İleri Teknoloji Enstitüsünde aynı dersi yinelerken ders notları ilave problemlerle de zenginleştirilerek biraz daha kitap halini aldı. Son bir gözden geçirilmeden sonra elinizdeki haline geldi.

Java dili yapısı, kullanım olasılıkları ve kolay kullanımı, zengin kütüphaneleriyle geleceğin dili olacağına programcıların çoğunun inandığı bir dildir. C++ su an itibarıyla çok daha fazla kullanılan bir dil olam özelliğini sürdürmektedir, fakat C++ hatalara izin veren yapısıyla başlangıç seviyesi programcılara hitap eden bir dil değildir. Rahatlıkla hata yapabilirsiniz, ve yaptığınız bu hatalar rahatlıkla gözden kaçabilir. Hemen sunu ilave edeyim, Java daha yeni emeklemeye başlamış bir bebektir, ama gelecek on yıl içinde çok iyi bir konuma yerleşmenin işaretlerini simdiden vermektedir.

Türkiyede de programcılık henüz yeni yeni oluşmaya başlayan bir dal. Hem programcı kapasitesi, hem de isteklere cevap vermek için yeterli boyutta değil henüz. Programlama teknolojisinde iyi bir boyuta gelebilmek paket kullanımından değil programlamadan geçmektedir. Bu yüzden bu kitap eğer yeni programlamacılarımıza bir şeyler verebilir ve onların gelecekte daha iyi bir noktada olabilmelerini sağlayabilirse ben emegimin karşılığını almış olurum.

Yeni başlayanlara bir tavsiye bilgisayar dillerini öğrenme biraz insan dillerini öğrenmeye benzer. Temel mantığını kapana kadar biraz zorlanabilirsiniz. Sakin ümitsizliğe kapılıp bırakmayın. Bir kere temel mantığını anladıktan sonra ne kadar kolay olduğunu göreceksiniz. İyi çalışmalar.

Dr. Turhan Çoban
TÜBİTAK, MAM
21 Mart 2000, 21.36
turhan@mam.gov.tr

İKİNCİ BASKININ ÖNSÖZÜ

Bu Java kitabının birinci baskısı umduğumun çok üstünde ilgi gördü. Sanıyorum bunun temel sebebi Türkçe kaynak eksikliğinin oldukça fazla olması. Bu ilgi üzerine kendimi biraz daha ciddi bir çalıştırma oluşturmak için sizlere borçlu hissettim. Umuyorum bu ikinci baskı çok daha fazla isinize yarayacak ve sadece bir ders notu olmanın dışında biraz daha bir referans kitabına yaklaşıyor bir eser olacak. Kitabın ilk baskısında okuyuculardan oldukça yoğun mektuplar aldım, bu mektuplarda beğenilerinin yani sıra benim de haklı bulduğum eleştiriler de

yer aliyordu. Gelen eleştirilerden en yoğunu kitabiniçindeki kodların bir CD olarak sunulmamış olmasıydı. Bu ikinci baskıda bunu sağlayabilmek için elimden geleni yapacağım, fakat başarılı olamazsam kodları www.geocities.com/turhan_coban/ adresi üzerinden yayınlamaya çalışacağım. İkinci eleştiri Text sınıfını bulamamak veya çalıştıramamak idi. Text sınıfını ben özellikle eklerde de vermiştim. Bu sınıfın amacı javanın çok yoğun kullandığı hata analizini asarak en azından başlangıçta okuyuculara (öğrencilere?) kolaylık sağlamaktı. Derslerde öğrenciler için bu kolaylığı sağladı da, fakat sanırım kitapta kodların verilmeyişle birlikte kolaylık yerine zorluk getirdi. Bu ikinci baskıda birinci bölümden itibaren girdi çıktıda birden fazla alternatif bulacaksınız. Bunların birisi de swing sınıfından olan JoptionPane sınıfı, kullanılması gayet basit olan pencere tipi bir girdi çıktı sınıfı. Swing sınıfını bu baskıda bir öncekine göre oldukça yoğun kullandım. Bazı programlarda aradaki benzerlik ve farkları görebilmeniz amacıyla swing ve awt versiyonlarını arka arkaya koydum. Swing awt'ye göre çok daha kompleks bir yapı, yalnız olasılıkları arttırdığı için java dünyasına şimdiden tamamen hakim olmuş durumda. Bu baskıda ilk baskıda olmayan java güvenlik ve java anadil programlama bölümlerini bulacaksınız. Ayrıca daha önce ayrı bir bölüm olarak verdiğimiz swing ve 2D grafik programlama bölümünü de ilgili konulara yayarak kaldırdım. Bence ilk baskıya göre elinizde daha kullanışlı bir kitap var. Elbette mükemmel değil, ama ilk baskının en azından dört katı bir emegin sonucu. Umarım sizlere java öğrenme yolunda bir ilk adım olarak faydalı olur.

Bu yeni baskıyı geliştirmemde büyük payları olan Gebze Yüksek Teknoloji Üniversitesi, java dersi öğrencilerine, ayrıca bana iyi bir eğitim vermek için ellerinden gelen çabayı harcayan babam Osman ve annem Hatice'ye, Kardeşlerim Birsan, Nurhan ve İrfan'a ve bu kitabın yazılması sırasında verdiği destek için isim Meral'e teşekkürlerimi bildirmek isterim.

Dr. Turhan Çoban
TÜBİTAK, MAM
11 Mart 2001, 23.34
Turhan.Coban@posta.mam.gov.tr

BÖLÜM 1 : JAVAYA GIRIS

1.1 NIÇIN JAVA PROGRAMLAMA DILI

Java Programlama dili su anda dünyadaki en popüler programlama dillerinden biri haline gelmiştir. Java SUN bilgisayar şirketince orijinal olarak elektrikli ev araçlarının (mikrodalga fırınları, buzdolapları, televizyonlar, uzaktan kumanda cihazları vs.) birbiriyle haberleşmesini sağlamayı amaçlayan bir proje içerisinde 1991 yılında geliştirilmeye başlandı. Orijinal adı bu dilin yaratıcıları James Gosling, Patrick Naughton, Chis Wartdh, Ed Frank ve Mike Sheridan tarafından **Oak** olarak konulan programlama dili daha sonra bu isimde başka bir programlama dili olduğu keşfedilince o anda bir kahvehanede kahve içen programlama gurubu tarafından kahve markasından esinlenerek **Java** olarak değiştirildi. Akıllı elektronik ev araçları pazarı SUN gurubunun tahminlerinden çok daha yavaş bir gelişme gösteriyordu. Bu yüzden Java dili projesi ticari bir geliştirme projesi olarak büyük olasılıkla iptal edilecekti. 1993 Yılında "World Wide Web" büyük bir atılım göstererek bütün dünyaya yayılmaya başladı. Javanın Dinamik Web sayfaları hazırlamadaki büyük potansiyelini gören SUN şirketi projeyi bu tarafa yönlendirdi ve bu javaya yeni bir canlılık ve yasama umudu sağladı.

Mayıs 1995 de SUN javayı büyük bir konferansta tanıttı. Program is dünyası tarafından derhal büyük bir ilgiyle karşılandı. Java Modern bilgisayar dünyasının ses, grafik işlem, haberleşme gibi ihtiyaçlarına cevap verebilen ve Ticari gayeler için hazırlanan bir Program dili olarak daha önceki bilgisayar dillerinin hiç birinin kapsayamadığı özellikleri içermekteydi. Bunun yanı sıra dil komut yapısı olarak C++ diline çok yakın olması da öğrenilmesini kolaylaştırıyordu. SUN Javayı "World Wide Web" de kullanmak isteyen herkese ücretsiz olarak sundu. Java internette yayınlanmasının ardından çok büyük bir patlama yaşadı. 1997 ye gelindiğinde dünyadaki bütün bilgisayar okullarında temel bilgisayar dili olarak gösterilmeye başlandı. Dünyada su anda hala en çok kullanılan bilgisayar dili olan C++ dilinin yapılan hataları tam olarak denetlememesi programın çalışma hızını artırma yönünden iyi bir özellik olsa da profesyonel programcılar dışında kullanılmasını sınırlandırıcı bir etki yapıyordu. Java ise bütün hataları bildiren yapısı ve modern bilgisayarın bütün fonksiyonlarına ulaşabilen kütüphaneleriyle programcılar için çok daha kolaylıkla öğrenilebileceği bir dildir. Burada hemen sunu da belirtelim. C dili hızlı çalışma amacı birinci planda tutularak yaratılmış bir dildir. Javada ise emniyet ilk planda yer almıştır. Hız açısından düşünüldüğünde java C (ve C++) diliyle rekabet edemez. zaten program derleyicisi de C++ dilinde yazılmıştır.

Javanın diğer önemli bir temel özelliği Nesne kökenli (object oriented) bir dil olmasıdır. Nesne kökenli diller, nesnelere gerçek dünyadaki daha benzer bir yapıda tanımlayarak anlaşılmasını kolaylaştırırlar. Nesnelere gerçek dünyadaki gibi masa, sandalye, bilgisayar, gerçek gaz, isi esanjörü gibi tanımlayarak programlamak insan beyninin anlaması açısından çok daha kolaydır. Bundan önceki tam nesnel kökenli programlama dillerinden hiçbirisi çok yaygınlık kazanmamıştı. Bu tür dillere Smalltalk,ü Örnek verebiliriz. C++ nesnel kökenli programlama yapabilen bir dildir. Fakat yapısal (structural) bir programlama dili olan C dilinin bir uzantisi olarak geliştirildiğinden tam anlamıyla nesnel kökenli bir dil olduğu söylenemez.

Java dilini geleceğin dili yapan diğer bir özelliği de çok kullanımlı (multi-tasking) ve paralel kullanımlı (multi-treading) bir dil olmasıdır. Çok kullanımlılık birden fazla işlemin aynı anda yapılabilmesinin tanımıdır. Paralel kullanımlılık ise birden fazla programın aynı anda hafızayı beraber kullanarak kullanılabilmesidir. Örnek olarak World ve Excel programlarının Windows NT ortamında aynı anda kullanılmasıdır. ADA gibi bazı eski Program dillerinde çok kullanımlılık programlanabiliyordu. Paralel kullanım olanaklarını sunan ilk bilgisayar dili ise javadır. Paralel kullanım paralel programlama kavramından ayrıdır ve karıştırılmamalıdır. Paralel programlamada birden fazla Bilgi işlem Ünitesine (CPU) ayrı programlar veya bir programın ayrı parçaları gönderilir. Paralel kullanımda ise bir CPU nun kullanım zamanı küçük parçalara ayrılarak değişik Program veya Program parçaları bu zaman paketçiklerini paylaşarak kullanırlar.

Javayı önemli bir Program dili haline getiren en önemli özelliği ise kullanılan bilgisayardan bağımsız olmasıdır. Javada yazılan bir Program Unix, Machintosh, Windows 95 veya Windows NT veya herhangi bir 32 bit makinada hiç değiştirilmeden kullanılabilir. Java programlarının grafikleri "Wold Wide Web" sayfalarının programlama dili olan html (hypertext markup language) ile aktarılır. Bu yüzden html ve java programlarını birlikte kullanmak ve java programlarını gerçek zamanda www sayfalarında göstermek mümkündür. Kendi web sayfanızı veya webde yazılmış kitabınızı bütün dünyaya aktarırken yaptığınız analizleri de bu kitabın dinamik bir parçası olarak sunabilirsiniz. Bu Türkiye gibi ülkelerin dünyaya kapılarını daha kolay açmaları açısından oldukça önemli bir özelliktir.

Javanin HTML diliyle kullanılabilmesi, bazı kisilerde htmlin bir parçasi olduğu gibi bir kavram gelismesine yol açmiştir. Programlamaya yeni başlayanlar sik sik html ile javayi birbirine karistirirlar. veya javanın HTML'nin bir uzantisi oldugunu düşünürler. Bu temelde oldukça yanlis bir varsayımdır. HTML internet belgelerini birbirine baglamak amaciyla gelistirilmis bir belge islem sistemidir ve bir programlama dili degildir. HTML ile javanın tek gerçek ilgisi HTML deki applet komutudur. bu komut yardimiyla java dilinde yazilmis programların sonuçlari HTML ortamına dinamik olarak aktarilabilir.

1.2 JAVA PROGRAMINI YAZMA VE ÇALISTIRMA

Her programda olduğu gibi java programlarında da ilk evre programi yazmaktır. Java programlari her editör programıyla yazilabilirler. Örneğin Unix sistemlerinde **vi** veya **emacs**, **windows 95** ve **windows NT** de **DOS Edit**, veya **Windows Notedeferi (notepad)** veya **WordPad** programlari kullanılabilir. Bildiginiz ve kullanmakta rahat olduğunuz herhangi bir editör programi varsa rahatlıkla kullanabilirsiniz. **Windows Notedeferi (notepad)** editörüyle ilgili karsilasabileceğiniz bir programi burada hemen belirtmekte yarar var. Bu program tüm dosyaların arkasini txt eki getirmeye çalışir. Programi direk içinde yazıp çalıştirabilen Microsoft Visual J++, Symantec Visual Café, Jpad, Borland JBuilder gibi Java gelistirme paketleri de mevcuttur. Bu kitapta bu paketler yardimiyla program yapılmasına direk olarak hiç deginilmemistir. Kisisel olarak bu tür paketler java dilini öğrenme açısından bilhassa yeni programlama öğrenenlere çok fazla yardimi olacağını sanmıyorum, üstelik sadece o paketi kullanmayai öğreneceğiniz için bir tür bagimlilik sebepleri olabilirler. Fakat bu paketler uzman hale geldikten sonra isinizi kolaylastirmak açısından çok yararli olabilir.

Süphesiz programi yazmadan önce Java compilerinin bir kopyasini edinmeniz de gerekir. Java gelistirme seti (Java Developers kit - JDK) SUN bilgisayar sirketinin

<http://www.java.sun.com>

veya

<http://www.javasoft.com>

internet adreslerinden bedava çekilebilir. Çekme zahmeti istemiyorsanız SUN bu programlari CD formatında da satmaktadır. Sun programin kitaplar ve üçüncü el kaynaklarda verilmesine müsaade etmemektedir. Ayrıca derleyici sürekli olarak yenilediginden orijinal kaynagından her zaman en yeni versiyonunu elde edebilirsiniz. Java ile yaptığınız lisans anlaşmasına göre program dilini bedava olarak kullanabilirsiniz, ancak satacağınız profesyonel bir program gelistirdiğinizde sun sirketine kazancınız üzerinden belirli bir yüzde ödemeniz gerekecektir.

Java programi **isim.java** seklinde editörle yazilir. Java programiniz yazildikten sonra ilk step java derleyici (compiler) programıyla **isim.class** ara bilgisayar kodunu olusturmaktır.

Java programini yazarken dikkat etmeniz gereken diger bir özellik de javanın nesne sinifinin ismiyle dosyadaki isminin ayni olmasidir. Bilgisayar konsol ekranında (DOS veya UNIX Console)

javac isim.java

Komutunu bilgisayara gönderdiğinizde programınızda hata yoksa java derleyicisi **isim.class** dosyasini yaratir. Eger programınızda hata varsa hatalarin listesini verir. Programlamanin dili İngilizce olduğundan bu hata açıklamalari da İngilizcedir. Editör programina geri dönüp hatalari düzeltmeniz, programi tekrar kaydetmeniz ve sonra bu komutu tekrar denemeniz gerekecektir. Java programlari iki ortam için yaratilabilir. Birincisi Konsol ortamdır (DOS, Unix console gibi). Konsol ortamini kullanirken java dilinin konsol komutu java kullanilarak isim.class dosyasi yerel bilgisayarın makine diline program çalışirken dönüştürülür. Bu temelde bir tercüme (interpretation) islemidir. Sonuç olarak java dilinde iki kademeli bir proses kullanilir, birinci islemdede java dosyasi class dosyasina çevirilir (derlenir), ikinci islemdede ise class dosyasi yerel bilgisayarın makine diline dönüştürülür. konsol ortamında çalıştirilan program sonuçlari yine konsol ortamında alınacağı gibi pop-up pencere grafik ortamında da alınabilir. İkincisi ise internet browser penceresi (Applet) ortamdır. Eger Program konsol ortamında yazilmissa

java isim

komutu kullanilarak sonuçlar ekranda veya açilan bir pencerede görülebilir. Eger Program applet ortamında yazilmissa java programina ilave olarak html dilinde **isim.html** dosyasi açilir. En basit şekilde **html** dosyasi su

şekilde tanımlanabilir :

```
<html >
<applet code="isim.class" width=200 height=50 >
</applet >
</html>
```

Buradaki width pencerenin enini pixel olarak, height'da yüksekliğini yine pixel(görüntü noktası) olarak vermektedir. daha sonra bu dosya konsoldan

appletviewer isim.html

komutuyla çalıştırılabilir. Buradaki appletviewer komutu java program paketindeki basitleştirilmiş bir browser programıdır. Bu komut yerine isim.html dosyası herhangi bir browser programına yüklenerek görülebilir. Burada hemen sunu not etmeliyiz: browser program yazıcıları genelde java versiyonlarını kendi programlarına aktarmakta biraz yavaş kalmaktadırlar bu yüzden en yeni java derleyicisiyle derlediğiniz bir programı browser'iniz göstermeyebilir. Buna karşılık java "plug-in" denilen küçük programlar geliştirmiştir. Diğer bir olasılıkta elbette eski java derleyicinizi hemen atmayıp bir süre daha (yeni versiyonu browser programları tarafından tam olarak tanınmaya kadar) profesyonel applet programları geliştirirken kullanmanızdır.

Programcılıkta adeta adet haline gelen ilk uygulama daima o dilde ekrana Hosgeldiniz çıktısı almaktır. Bizde bu kuralın dışına çıkmayalım. Aşağıdaki listede ilk konsol programımız **Hosgeldiniz.java** görülmektedir.

Program 1.1 Hosgeldiniz.java konsol programı

```
import java.io.*; //java girdi çıktı sınıfını çağır
class Hosgeldiniz
{
public static void main(String args[])
{
System.out.println("Java Sinifina Hos Geldiniz!");
}
}
```

bu programı çalıştırmak için

```
javac Hosgeldiniz.java
java Hosgeldiniz
```

komutlarını konsolda vermemiz yeterlidir
konsol çıktısı olarak:

Java Sinifina Hos Geldiniz!

Yazısını alınız.

Şimdi bu programdaki satırlara tek göz atalım.

```
import java.io.*; Bu deyim java konsol girdi çıktı kütüphanesindeki metotları programımıza aktarır.
//java girdi çıktı sınıfını çağır
// isaretiyle başlayan yazılar bilgisayar tarafından kullanılamaz sadece programı okuyanı bilgilendirmek amacı
tasir /* ..... */ isaretleriyle de verilebilir. Örneğin :

/* Bu kısımda yazılanlarla bilgisayar ilgilenmez
Sadece insanların programı anlaması içindir
*/
```

class Hosgeldiniz Class (sınıf) nesne kökenli programlama yapısının temel taşıdır. Her Class'in kendine özgü bir ismi olması gerekir. Daha önce yazılmış Class'lar **import** deyiimiyle programa çağırılabilirler. Yeniden

yazilmalari gerekmez. Class yapisi ve tanimlamalari üzerinde daha sonraki bölümlerde çok daha detayli bilgi verilecektir.

{ } baslatma ve bitirme : Sinif tanimlamasi da dahil olmak üzere Tüm Program parçaciklari { isaretiyle baslar ve } isaretiyle son bulur. {} isaretleri arasında yazilan program parçaciklarini normal metin yazilmasindaki paragraf kavramina benzetebiliriz. Ayrica program koduna baktigimizda ";" isaretine sik sik rastliyoruz. Bu isaret java komutunun bittigini belirtir. Cümle yagisinda kullanılan nokta "." isareti gibi islev görür. Java programlarini istersek ";" ve "{}" ayraçlarini kullanarak tek bir satir olarak yazabiliriz. Fakat bu programin bizim tarafimizdan okunurlugunu zorlastirir. Program kodunu yazarken bosluk ve satir araliklari birakarak insanlar tarafından programin okumasini kolaylastirabiliriz. Modern programciliktaki en büyük sorunlardan biri bilgisayar kodlarinin bakım ve onarimi sorunudur. **Ticari olarak yazilan her programin belli bir ömrü olduğunu ve daha sonra baska bir programci tarafından üzerinde tekrar çalışilacagini sürekli olarak hatirlamak zorundayiz.**

public static void main(String args[]) diger dillerde fonksiyon (function), subroutine, procedure gibi adlarla anilan Program alt parçaciginin basligi. Bu Program parçaciklari javada Metot (Method) adıyla anilir. Metotlarin girdileri ve çiktileri olabilir. Bu metotun adi **main** (ana Program) dir. String degisken türü args[] degiskeni girdi olarak girebilir. Bu metotta **void** çıktı türü kullanilmistir. Void kelimesi bu metotdan hiçbir çıktı alınmayacagini belirtir. **public** metota disaridan ulasilabilme izni verir.

System.out.println("Java Sinifina Hos Geldiniz!"); Bu satir System.out sinifindan println metotunu çalıştirir. Bu metot method girisinde gönderilen String tipi degiskeni konsol çiktisine aktarir. Fortran dilindeki write(*,*) veya print*, c dilindeki printf, c++ dilindeki cout<< terimlerinin javadaki tam karsiligidir.

"Java Sinifina Hos Geldiniz!" stringi aynen aktarilirken içinde c dilinde kullanılan temel kontrol terimleri yer alabilir ve aynen c dilindeki anlamlariyla kullanılabilir. Bu kontrol terimlerinden en yaygin olarak kullanılan bazilari:

```
\n alt satira geç
\t bir sonraki tab'a atla
\r gir tusu bas
\\ \ isaretini yaz
\" “ isaretini yaz
```

sekinde gösterilebilir.

Ikinci konsol programimiz HosgeldinizSW.java Program 1.2 de verilmistir. Bu program SWING kütüphanesinin alt kütüphanesi olan JOptionPane kütüphanesi kullanılarak yaratilmistir. Çikti yazisi ekranda grafik pencere olarak belirir ve Java sinifina Hos geldiniz! mesajini verir. Tüm bu kütüphanelerin detaylari ilerideki bölümlerde verilecektir. Simdilik nasıl kullanildiklarini öğrenmekle ve programlarimizi örnek programlara benzetererek yazmaya çalışilacagiz. Uzman programcilar isterlerse ilgili bölümlerden komut detaylarına derhal girebilirler.

Program 1.2 [HosgeldinizSW.java programi](#)

```
import javax.swing.JOptionPane;
```

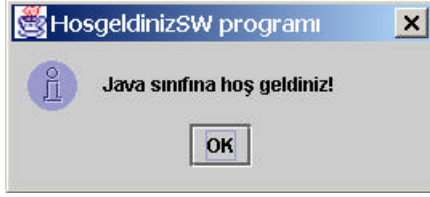
```
class HosgeldinizSW {
    public static void main (String args[])
    {
        JOptionPane.showMessageDialog(null,"Java sinifina hos geldiniz!",
        "HosgeldinizSW programi",JOptionPane.INFORMATION_MESSAGE);
        System.exit(0);
    }
}
```

Bu programi

```
javac HosgeldinizSW.java
ve
java HosgeldinizSW
```

komutlarını kullanarak çalıştırdığımızda

01001.JPG



Şekil 1.1 HosgeldinizSW dosyasının konsol SWING pop-up grafik çıktısı kullanarak görülmesi

Bu çıktıyı alabilmek için java SWING kütüphanesi içerisinde yer alan **JOptionPane.showMessageDialog(...)** metodunu kullandık. Bu metodun görevi System.out.println metoduyla aynıdır. Farkı ise grafik ortamda çıktı vermesidir. Metod içindeki ikinci sırada verilen String tipi sabit, "Java sınıfına hoş geldiniz!" grafik çıktıya aktarılmıştır. Üçüncü sırada verilen string tipi "HosgeldinizSW programı" sabiti de grafik kutusunun adını belirtmiştir. JOptionPane.INFORMATION_MESSAGE komutu ise bilgi (information) mesajı penceresi açılacağını belirtmiştir. (grafikteki i harfi – information – bilgi kelimesinin baş harfidir). Bu alanda kullanabileceğimiz diğer alternatifler şunlardır :

JOptionPane.ERROR_MESSAGE : hata mesajı
JOptionPane.WARNING_MESSAGE : uyarı mesajı
JOptionPane.QUESTION_MESSAGE : soru mesajı
JOptionPane.PLAIN_MESSAGE : sade (ikonsuz) mesaj

System.exit(0); metodu çıktı penceresinde görülen OK düğmesine basıldığında pencerenin kapanmasını sağlar. **import javax.swing.JOptionPane;** deyimini swing kütüphanesinde yer alan JOptionPane sınıfını çağırır. Programdan da görüleceği gibi sınıfimizin (class) adı HosgeldinizSW dir. Bir önceki programdaki gibi bu programda kullandığımız komutlar **public static void main(String args[])** komutuyla tanımlanan ana metodun içinde yazılmıştır.

Üçüncü konsol program örneğimizde iki java programını birleştireceğiz İlk programımız BasicWindowAdaptor.java Program 1.3 de verilmiştir. Program 1.4 ise HosgeldinizSWF.java programını kapsamaktadır. BasicWindowMonitor programını bundan sonraki programlarımızda sık sık kullanacağız.

Program 1.3 [BasicWindowMonitor.java](#) programı

```
import java.awt.event.*;
import java.awt.Window;

public class BasicWindowMonitor extends WindowAdapter
{
    public void windowClosing(WindowEvent e)
    {
        Window w=e.getWindow();
        w.setVisible(false);
        w.dispose();
        System.exit(0);
    }
}
```

Program 1.4 [HosgeldinizSWF.java](#) programı

```
import javax.swing.*;
import BasicWindowMonitor;

public class HosgeldinizSWF
{
    public static void main(String[] args)
    {
        JLabel etiket=new JLabel("Java Programına Hos geldiniz!");
        JFrame cerceve=new JFrame("HosgeldinizSWF");
        cerceve.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
    }
}
```

```
cerceve.getContentPane().add(etiket);
cerceve.pack();
cerceve.setVisible(true);
}
}
```

Burada iki ayrı program bulunmaktadır. Bu iki programlık seti çalıştırmak için önce iki programı da derlemek gerekir.

javac BasicWindowMonitor.java
javac HosgeldinizSWF.java

sonra ikinci programı
java HosgeldinizSWF

komutunu kullanarak çalıştırabiliriz. Burada birinci programın görevi hosgeldinizSWF penceresini kösedeki X işaretine basduğumuzda pencereyi kapatmaktır. Bu programı bundan sonraki birçok uygulamamızda kullanacağız. Programımız JFrame denilen grafik pencere ortamında yazılmıştır. Çıktı penceresi :

01002.JPG



Sekil 1.2 HosgeldinizSWF dosyasının konsol SWING JFrame pop-up grafik çıktısı kullanarak görülmesi

Görüldüğü gibi burada yazma işlemini yaptırmak için tek bir komut yerine bir komutlar ve metotlar zinciri kullanıldı. Bu program swing grafik kütüphanesiyle grafik formatında çıktı almanın çok daha standart bir yoludur. Temel olarak SWING grafik penceresine JLabel sınıfı tipi etiket eklenerek yazı grafik ekrana aktarılmıştır.

Program 1.5 de yine swing metodu kullanılmıştır. Buradaki küçük farklılık bir önceki HosgeldinizSWF programında kullanılan JLabel nesnesi üzerinden yazdırma yerine paint metodunun kullanılmış olmasıdır. Burada da BasicWindowMonitor programı kullanılmıştır. fakat bu programı daha önce derlemiş olduğumuzdan tekrar derlememiz gerekmez. Sadece

javac Hosgeldiniz1SWF.java
komutuyla bu programı derlememiz ve
java Hosgeldiniz1SWF
komutuyla çalıştırmamız kafidir.

Program 1.5 [Hosgeldiniz1SWF.java](#) programı

```
import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import BasicWindowMonitor;
public class Hosgeldiniz1SWF extends JFrame
{
    public void paint(Graphics g)
    {
        g.drawString("Java sınıfına hoş geldiniz!",10,40);
    }

    public static void main(String[] args)
    {
        Hosgeldiniz1SWF cerceve=new Hosgeldiniz1SWF();
        cerceve.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
        cerceve.setSize(160,50);
        cerceve.setVisible(true);
    }
}
```

Program çiktisi :

01003.JPG



Sekil 1.3 Hosgeldiniz1SWF.java dosyasinin konsol SWING pop-up grafik çiktisi kullanarak görülmesi

Burada yaziyi temel olarak bir grafik metodu olan

```
g.drawString("Java sinifina hosgeldiniz!",10,40);
```

metodunu kullanarak pencere ortamına aktardik. bu metotta kullanılan 10,40 deyimini yazinin grafik ortamındaki x ve y koordinatlarini göstermektedir. y koordinati yukardan asagi dogru tanimlanmistir.

```
cerceve.setSize(160,50);
```

deyimi açilan pencerenin boyutunun 160 genisliginde ve 50 yüksekliginde olacagini belirtmektedir.

```
cerceve.setVisible(true);
```

terimi ise pencerenin görünmesini (çizilmesini) sağlamaktadır.

Buraya kadar kullandigimiz programlar konsol programlariydi. Bu programlarda da gördüğünüz gibi grafik ortamini yogun olarak kullanabiliyoruz. Yalniz programlarin çalistirilmasi konsoldan verilen **java isim** komutuyla gerçekleştirilmektedir.

Simdi de applet grafik ortamında çikti almaya örnek verelim. İlk applet programimiz **HosgeldinizApplet.java** listesi Program 1.6 da verilmistir

Program 1.6 HosgeldinizApplet.java programi

```
import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
public class HosgeldinizApplet extends Applet
{
public void paint(Graphics g)
{
g.drawString("Java sinifina hos geldiniz!",25,35);
}
}
```

bu programi çalistirmek için önce HosgeldinizApplet.html HTML dili programini yazmamiz gerekir

Program 1.7 HosgeldinizApplet.html HTML kodu

```
<html >
<applet code="HosgeldinizApplet.class" width=200 height=50 >
</applet >
</html>
```

bu html kodunda

```
<applet code="HosgeldinizApplet.class" width=200 height=50 >
```

komutu html'e compile edilmiş olan **HosgeldinizApplet.class** dosyasinin gösterilmesini istemektedir. Süphesiz aynı komut çok daha kompleks bir html dosyasinin içinde de aynı görevi görmek amacıyla kullanılabilir.

Programi çalistirmek için

```
javac HosgeldinizApplet.java
appletviewer HosgeldinizApplet.html
```

komutlarini konsolda vermemiz yeterlidir. Elbette HosgeldinizApplet.html dosyasinin yukarida belirtildigi gibi hazirlanmis olmasi da gerekir. Fakat Konsol programlarindan farklı olarak sonucu konsol yerine Applette (browser programinda) görürüz. Aynı sonucu **appletviewer** deyimini kullanmadan herhangi bir browser

programi çağırarak da elde edebiliriz. Browser programında sonucu görebilmek için önce programı açmamız sonra da HosgeldinizApplet.html dosyasını bularak açmamız gerekir. Çıktı görüntüsü aşağıdaki gibi olacaktır.

01004.JPG



Sekil 1.4 HosgeldinizApplet.html dosyasının appletviewer programı kullanılarak görülmesi

Bu programında temel olarak bazı farklılıklar dışında bir önceki programlara benzediğini gözlemleyebiliriz. Bu programın temel farkı internet ortamından herhangi bir bilgisayardan da (gerekli ayarlama ve kopyelemelerden sonra) görülebilir olmasıdır.

```
import java.applet.Applet;  
import java.awt.*;
```

deyimleri Java kütüphanesindeki Applet ve pencere(AWT) sınıfı grafik programlarını programımıza aktarır.

public class HosgeldinizApplet extends Applet deyimini HosgeldinizApplet isimli sınıfı (class) yaratır. Bu sınıf tüm Applet sınıfının bir devamı olarak tanımlanmaktadır (**extends Applet**) diğer bir deyimle Applet sınıfının bütün metotları extends deyimleriyle HosgeldinizApplet sınıfimizin içine kopyalanmıştır.

public void paint(Graphics g) deyimini appletin grafik olarak çizilmesini sağlar. Bu Metot **Graphics** sınıfı **g** nesnesini girdi olarak kullanır. Metotun çıktısı yoktur.

g.drawString("Java sınıfına hoş geldiniz!",25,35); Bu terim Appletin x = 25, y=35 noktasına **Java sınıfına hoş geldiniz!** Yazısını çizer. DrawString Grafik sınıfı **g** nesnesine ait bir metottur.

Bu programda temel grafik kütüphanesi olarak abstract window toolkit (AWT) kullanılmıştır. Ayrıca konsol programlarından farklı olarak bu programda main metodunun kullanılmadığına da dikkat ediniz. Bir program hem applet hem de konsol olarak da oluşturulabilir, yani hem main metodu olabilir hem de applet (HTML) ortamında çalışabilir.

Aynı appleti oldukça benzer bir şekilde SWING kütüphanesini kullanarak da oluşturabiliriz.

Program 1.8 HosgeldinizSWA.java programı

```
import javax.swing.JApplet;  
import java.awt.Graphics;  
  
public class HosgeldinizSWA extends JApplet  
{  
    public void paint(Graphics g)  
    {  
        g.drawString("Java sınıfına Hosgeldiniz",25,25);  
    }  
}
```

01005.JPG



Sekil 1.5 HosgeldinizSWA.java dosyasının applet SWING pop-up grafik çıktısı kullanılarak görülmesi

Bu programdaki

```
import javax.swing.JApplet;  
import java.awt.Graphics;
```

deyimleri java swing kütüphanesindeki JApplet ve pencere(awt) sınıfındaki Graphics alt programlarını (sınıflarını) programımıza aktarır.

```
public class HosgeldinizSWA extends JApplet
```

deyimi HosgeldinizAppletSWA isimli sınıfı (class) yaratır. Bu sınıf swing sınıfındaki JApplet sınıfının bir devamı olarak tanımlanmaktadır (**extends JApplet**). Diğer bir deyimle JApplet sınıfının bütün metotları extends deyimleriyle HosgeldinizAppletSWA sınıfimizin içine kopyalanmıştır.

Aynı işi yapmak için bir çok değişik program yazdık. Bazılarımız buna ne gerek vardı, tek bir şekilde bu işi halledemeyiz idik diyebilirler. Haklıdırlarda. Fakat modern bilgisayar dillerinde kullanıcıları da göz önüne almak durumundayız. Aynı işi daha renkli ve çeşitli şekillerde yapmamız temel olarak program kullanıcılarına daha çeşitli alternatifler sunabilir. Aynı zamanda diğer programlama alternatiflerine göre daha üstün bir çalışma ortamı yaratabilir.

Şimdi de programımıza bir basamak daha ekleyelim ve program kullanıcıları isimlerini sorsun, yani ekrandan bir veri girelim. Bunu yapmak için ilk tanımlayacağımız program konsol ortamında çalışan **Hosgeldiniz2.java** programı olacaktır. Bu programın çıktısı dosya konsol ortamında şekil 1.6 da görülmektedir. Program ekranda isminizi giriniz yazacak, ve ekranda isim girildikten sonra

```
java sınıfına hosgeldiniz! isim
```

çiktisini verecektir.

Program 1.9 Hosgeldiniz2.java programı

```
import java.io.*;  
  
class Hosgeldiniz2 {  
    public static void main (String args[]) throws IOException  
    {  
        BufferedReader cin=new BufferedReader(new InputStreamReader(System.in));  
        System.out.println("isminizi giriniz : ");  
        String isim=new String(cin.readLine());  
        System.out.println("Java Sınıfına Hos Geldiniz! "+isim);  
        cin.close();  
    }  
}
```

```
=====  
C:\co\java\prog>java Hosgeldiniz2  
isminizi giriniz :  
Turhan  
Java Sınıfına Hos Geldiniz! Turhan  
C:\co\java\prog>
```

Şekil 1.6 Hosgeldiniz2.java dosyasının sonuçlarının dosya çıktısı kullanarak görülmesi

Bu programda okuma işlemini yapma için önce

```
BufferedReader cin=new BufferedReader(new InputStreamReader(System.in));  
Deyimini kullanarak bir okuma kanalı açtık, sonra
```

```
System.out.println("isminizi giriniz : ");  
String isim=new String(cin.readLine());
```


Deyimindeki **cin.readLine()** komutuyla ismi cin kanalından okuyarak isim degiskene aktardik.

Aynı işlemi yapan fakat girdi çıktı sınıf tanımlarında Ek 1 de verilen Text sınıfını kullanan Hosgeldiniz3.java programı şekil 1.10 da verilmiştir.

Program 1.10 Hosgeldiniz3.java programı

```
import java.io.*;
import Text;

class Hosgeldiniz3 {
    public static void main (String args[]) throws IOException
    {
        Text cin=new Text();
        System.out.print("isminizi giriniz : ");
        String isim=cin.readString();
        System.out.println("Java Sinifina Hos Geldiniz! "+isim);
    }
}
```

Hosgeldiniz2.java programının çıktısı da Hosgeldiniz2.java programıyla aynı olacaktır.

Şimdi de swing kütüphanesindeki JOptionPane.showInputDialog() kullanarak girdi penceresi açan ve çıktı penceresine JOptionPane.showMessageDialog() kullanarak mesajı yazan Hosgeldiniz1SW.java programını göreceğiz.

Program 1.11 Hosgeldiniz1SW.java programı

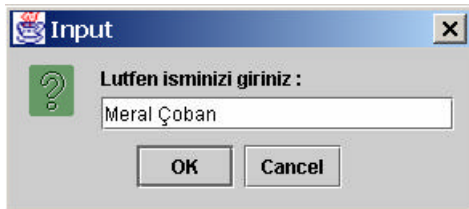
```
import javax.swing.JOptionPane;

class Hosgeldiniz1SW {
    public static void main (String args[])
    {
        String isim=JOptionPane.showInputDialog("Lutfen isminizi giriniz :");
        JOptionPane.showMessageDialog(null,"Java Sinifina Hos Geldiniz! "+isim,
        "Hosgeldiniz1SW programı",JOptionPane.INFORMATION_MESSAGE);
        System.exit(0);
    }
}
```

Bu programı çalıştırmak içinde

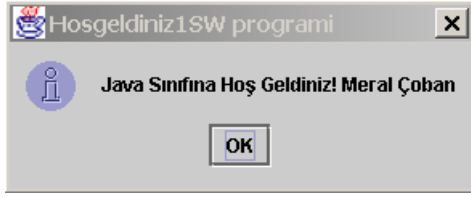
```
javac Hosgeldiniz1SW.java
komutuyla bu programı derlememiz ve
java Hosgeldiniz1SW
komutuyla çalıştırmamız gerekecektir. Program girdi ve çıktı pencereleri şekil 1.7 ve Şekil 1.8 de verilmiştir.
```

01007.JPG



Şekil 1.7 Hosgeldiniz1SW.java dosyasının pencere popup girdi penceresi

01008.JPG



Şekil 1.8 Hosgeldiniz1SW.java dosyasının pencere popup çıktı penceresi

Şimdi aynı girdi ve çıktı programlamasını JApplet sınıfını kullanarak yapalım. Input (girdi) için yine JOptionPane sınıfından yararlanacağız.

Program 1.12 [Hosgeldiniz1SWA.java](#) programı

```
import javax.swing.*;
import java.awt.Graphics;

public class Hosgeldiniz1SWA extends JApplet
{
    String isim;
    public void init()
    {
        isim=JOptionPane.showInputDialog("isminizi giriniz : ");
    }

    public void paint(Graphics g)
    {
        g.drawString("Java sınıfına Hosgeldiniz "+isim,25,25);
    }
}
```

Bu programı çalıştırmak için compile prosesinde yine

javac Hosgeldiniz1SWA.java komutunu kullanacağız. sonra Hosgeldiniz1SWA.html dosyasını oluşturacağız.

Program 1.13 [Hosgeldiniz1SWA.html](#) programı

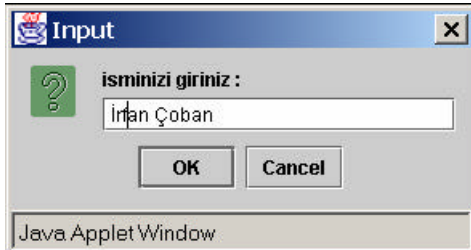
```
<html>
<applet code="Hosgeldiniz1SWA.class" width=300 height=30>
</applet>
</html>
```

Hosgeldiniz1SWA.html dosyasını herhangi bir browser programında görebileceğimiz gibi javanın kendi basit browser programı appletviewer da da

appletviewer Hosgeldiniz1SWA.html

deyimiyle gösterebiliriz. Program girdi ve çıktısı :

Resim 01009.JPG



Şekil 1.9 Hosgeldiniz1SWA.java dosyasının applet popup girdi penceresi

Program çıktısı appletviewer browserında görüleceği şekliyle :

Resim 01010.JPG



Sekil 1.10 Hosgeldiniz1SWA.java dosyasinin applet çıktı penceresi

olacaktır. Son olarak girdi ve çıktı işlemlerini aynı pencerede yapıldığı biraz daha kompleks olan Hosgeldiniz5SWA.java programına göz atalım.

Program 1.13 Hosgeldiniz5SWA.java programı

```
import javax.swing.*; // java JApplet sınıfını çağır
import java.awt.*; // java pencere kullanma sınıflarını (awt kütüphanesi) çağır
import java.awt.event.*; // java pencereyi dinleme sınıflarını (awt kütüphanesi) çağır
```

```
public class Hosgeldiniz5SWA extends JApplet implements ActionListener
{
    //sınıf degiskenleri
    JTextArea ciktiAlani; //JTextArea sınıfı çıktı alanı degiskeni
    JLabel kutubaslighi; //JLabel sınıfı degiskeni (nesnesi) kutubaslighi
    JTextField kutugirdisi; //JTextField sınıfı degiskeni (nesnesi) kutugirdisi
    String isim;

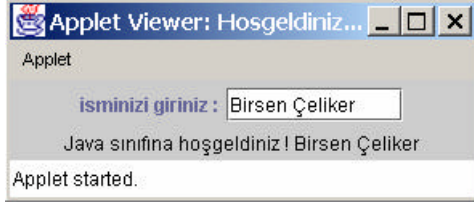
    public void init()
    {
        //girdi çıktı programlarının içine yazılacağı ana pencereyi tanımla
        Container c=getContentPane();
        c.setLayout(new FlowLayout());
        isim="Mürside Gökagaç";
        kutubaslighi=new JLabel("isminizi giriniz :");
        c.add(kutubaslighi); //kutubaslighini pencereye yaz
        kutugirdisi=new JTextField(10);
        c.add(kutugirdisi); //kutuyu pencereye yerleştir
        ciktiAlani=new JTextArea();
        Color co=c.getBackground();
        ciktiAlani.setBackground(co);
        c.add(ciktiAlani);
        ciktiAlani.setText("Java sinifina Hosgeldiniz ! "+ isim);
        // kutuya yeni ilave edilecek komutları bekle
        // her yeni komutta actionPerformed metodunu çalıştır.
        kutugirdisi.addActionListener(this);
    }

    // girdi alanındaki olan olayları dinleme metodu
    public void actionPerformed(ActionEvent e)
    {
        //pencereden ismi oku
        isim=e.getActionCommand();
        ciktiAlani.setText("Java sinifina hosgeldiniz ! "+ isim);
        repaint();
    }
}
```

bu programı da yine javac Hosgeldiniz5SWA.java deyimiyle compile edip,

appletviewer Hosgeldiniz5SWA.html komutuyla çalistiririz. Hosgeldiniz5SWA.html dosyasinin yukarida anlatildigi gibi hazirlanmasi gerekir. Program çiktisi sekil 1.11 de gösterilmistir.

Resim 01011.JPG



Sekil 1.11 Hosgeldiniz5SWA.java dosyasinin applet çikti penceresi

Bu programda verilen komut detaylarini su anda bilmek zorunda degilsiniz. Benzer islemleri yapmak için ayni formattan yararlanabilirsiniz. Ilkerki bölümlerde grafik programlarının alt metodlari detayli olarak incelenecektir.

1.3 JAVA PROGRAMLAMA DILI TEMEL DEGİSKEN TÜRLERİ

Programlama dillerinde rakamlar bilgisayar belleğinin temel depolama birimlerine yazılırlar. Temel bilgisayar bellek birimi bit olarak adlandırılır. Bir bilgisayar belleğindeki tek bir transistörden olmuştur. Bu transistörden akim geçiyorsa transistörün veya bitin bellek değeri 1 (bir) veya true (dogru) olarak alınir. Eger akim geçmiyor veya düşük düzeyde bir akim geçiyorsa transistörün bellek değeri 0 (sifir) veya false(yanlis) olarak alınir. Bilgisayar bit birimleri bir araya gelerek bilgisayar temel degisken türlerini yazabileceğimiz bir sistem olustururlar. Degisken türü bilgisayar tarafından bilinmelidir, çünkü ayni bit topluluğu bir harfi simgeleyebilecegi gibi bir rakami da simgeleyebilir. Java dilinde Tablo 1.1 de görülen temel degisken türleri mevcuttur.

Tablo 1.1 Java Temel Degisken türleri

Degisken Türü	Türkçe karsiligi	Bit büyüklüğü	Sinir Degerleri
boolean	Mantik degiskeni	1	true(dogru) , false(yanlis)
char	harf degiskeni	16	'\u0000' den '\uFFFF'
byte	tam sayi degiskeni	8	-128 den 127 e
short	tam sayi degiskeni	16	-32768 den 32767 e
int	tam sayi degiskeni	32	-2157483648 den 2147483647 e
long	tam sayi degiskeni	64	-9223372036854775808 den 9223372036854775808 e
float	Gerçek sayi degiskeni	32	-3.40292347e+38 den 3.40292347e+38 e
double	Gerçek sayi degiskeni	64	-1.7976931348623157e+308 den 1.7976931348623157e+308 e

Simdi bu temel degisken türlerinin bazilarini daha detayli inceleyelim:

1.3.1 boolean degisken türü

boolean degisken türü mantik islemlerinde kullanilir. Sadece true veya false degerleri alır. true dogru false yanlis anlami tasir. Mantik degiskenlerine dogrudan true veya false degerleri yüklenebilecegi gibi diger degiskenleri mantik islemlerini kullanarak karsilastirarakta degerleri programların içinde hesaplanabilir. Asagidaki küçük program parçasi mantik degiskeni ilk mantik degiskenini tanımlamakta ve dogru degerini bu degiskene yüklemektedir.

```
boolean ilkmantikdegiskeni;  
ilkmantikdegiskeni=true;
```

1.3.2 char (harf) degisken türü

char degisken türü harflerin tanımlanmasında kullanilir. Harfler java dilinde ISO Unicode kodu ile bilgisayara aktarilir. Unicode 4 hegzagonal (16 tabanlı) sayinin bir araya gelmesiyle oluşur. Hegzagonal sayi sisteminin onlu ve ikili sayi sistemiyle esitligi şöyledir :

Tablo 1.2 Heksagonal(onaltili), onlu ve ikili sayi sistemleri esitlikleri

Heksagonal	Onlu	Ikili
0	0	0000
1	1	0001
2	2	0010
3	3	0011
4	4	0100
5	5	0101
6	6	0110
7	7	0111
8	8	1000
9	9	1001
A	10	1010
B	11	1011
C	12	1100
D	13	1101
E	14	1110
F	15	1111

ISO Unicode da tanımlanan '\u0041' kodu 'A' harfi anlamına gelir. Veya '\u03E1' kodu '?' harfini tanımlar. ISO Unicode karakter setinin ilk iki rakamı sıfır olduğunda ASCII karakter kodunu tanımlar. Unicode hakkında daha ayrıntılı bilgi için

<http://unicode.org>

internet adresini ziyaret edebilirsiniz. Aşağıdaki küçük program parçası **char** tipi A1, A2 ve alpha1,alpha2 değişkenlerine A ve ? harflerini yüklemektedir.

```
char A1,A2;  
char alpha1,alpha2;  
A1='\u0041';  
A2='A';  
alpha1='\u03E1';  
alpha2='?';
```

Burada sunu kaydedelim alpha1 değişkenini her ortamda doğru olarak görebiliriz, fakat alpha2 değişkeni bazı ortamlarda doğru olarak görülmeyebilir.

1.3.3 Tam sayı değişken türleri (byte, short,int,long)

Tam sayı değişkenler hafızada isgal ettikleri yere göre byte(8 bit), short(16 bit), int(32 bit) ve long(64 bit) adını alırlar. Bir bitlik hafızaya sadece iki rakamın (0 veya 1) yazılabileceği göz önüne alınırsa örneğin sekiz bitlik byte türü tamsayı değişkenine 256 sayı (ikili sayı esiti 11111111) yazılabileceği ortaya çıkar. Bitlerden biri + veya - işareti için kullanıldığından byte değişkeninin sınır değerleri -128den 127 e kadardır (toplam 256 sayı). Eğer bir tamsayı değişkenin sadece artı değerlerini kullanmak istersek unsigned terimini kullanırız. Örneğin **unsigned byte** tipi tamsayı değişkenin sınır değerleri 0 dan 256 ya kadardır. Tamsayı değişken türleri içinde en fazla kullanılan int türüdür. Aşağıdaki küçük program parçasında int türü **ilktamsayı** değişkenine 32 rakamı yüklenmektedir.

```
int ilktamsayı;  
ilktamsayı=32;
```

bu iki satırlık program parçası tek bir satır olarak

```
int ilktamsayı=32;
```

şeklinde de yazılabilir.

Javadaki tamsayı değişken türleri + ve – degeri alabilen türlerdir. Örneğin byte değişken türü –128 den +127 e kadar toplam 256 sayı kullanabilir. Eger – bölgeyi kullanmayacaksak tamsayı değişkenlerin kullanım bölgesini **unsigned** deyimini kullanarak tamamen artı bölgeye çekebiliriz. Örneğin **unsigned byte artıbolgetamsayisi;** islemiyle tanımlanan **artıbolgetamsayisi** değişkeni 0 ile 256 arasında degerler alabilir.

1.3.4 Gerçek sayı değişken türleri (float, double,long double)

Gerçek sayı sistemleri de 0 ve 1 bitleri kullanılarak oluşturulabilir. Gerçek sayıların tamsayıdan küçük kısımları 2 li tabanda eksi üstler kabul edilerek oluşturulur. Örnek olarak 16 bitlik gerçek bir sayıyı ikili sistemdeki bilgisayar belleğinde şu şekilde gösterebiliriz :

Tablo 1.3 gerçek sayı 22.625e-17 yazılmasında kullanılan onlu ve ikili sayıların bellekte gerçek sayı organizasyonu örneği

+/-	2^4	2^3	2^2	2^1	2^0	2^{-1}	2^{-2}	2^{-3}	2^{-4}	+/-	2^4	2^3	2^2	2^1	2^0
+	16	8	4	2	1	0.5	0.25	0.125	0.0625	-	16	8	4	2	1
0	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	0	0	1

Yukarıda 16 bitle temsil edilen sayı : $+16+4+2+0.5+0.125) * 10^{-(16+1)} = 22.625e-17$ rakamıdır. Gerçek sayı değişkeninde yeterli hassasiyeti sağlayabilmek için genelde 64 bit uzunluğundaki **double** değişken türü kullanılır. Javadaki Matematik kütüphaneleri de double değişken türü için tanımlanmıştır. Aşağıdaki küçük program parçasında **double** türü **ilkgerçekdeğişken** değişkenine 22.625e-7 sayısını yüklüyoruz.

```
double ilkgerçekdeğişken;  
ilkgerçekdeğişken=22.625e-17;
```

eger 64 bit double sayı hassaslığı yetmezse **long double** kullanılabilir. Bu değişken türü 128 bit boyutundadır.

1.4 JAVA NESNESİ OLARAK TANIMLANMIS TEMEL DEĞİSKENLER

Java nesne temelli bir dildir. Javadaki tüm değişken türlerinin nesne kökenli esdeğerleri mevcuttur. Bunun yanında temel değişken türleri arasında yer almayan String gibi sadece nesne kökenli olarak tanımlanmış değişken türleri de mevcuttur. Şimdi bunların bir kısmını biraz daha detaylı inceleyelim.

1.4.1 String nesne tipi değişkeni

String değişkeni yazı yazdırma işleri için kullanılır. Nesne türü değıskendir. Java dilinde char değişken türü kullanılarak tanımlanmış bir nesne tipi değıskendir. Aşağıdaki küçük program parçasında bu değısken türünün kullanılmasını görüyoruz.

```
String a="ali";  
String c="veli";  
String d;  
d=a+b; // d nin degeri "ali veli"  
System.out.println(d); // bu satir ali veli çıktısi verir
```

String türü sabitler her zaman " isaretleri arasına yazılırlar ve + isaretiyle bir araya getirilebilirler.

String türü değıskenleri tanımlamak için aynı zamanda

```
String a=new String("ali");  
String c=new String("veli");  
String d=new String();  
d=a+b; // d nin degeri "ali veli"  
System.out.println(d); // bu satir ali veli çıktısi verir
```

Formunu da kullanabiliriz. İkinci verdiğimiz form işlem olarak ilk verilenin tamamen aynıdır.

String türü bir değıskenin toplam boyutu length() alt metoduyla belirlenebilir. Örneğin

```
String a=new String("ali");  
int x=a.length();
```

x degiskenine 3 degerini yükleyecektir.

Stringin alt metodu equals() karsilastirma yapar. Örneğin

```
String a=new String("ali");  
boolean y=a.equals("ali");  
boolean z=a.equals("veli");
```

y boolean degiskenine true degerini, z boolean degiskenine false degerini yükleyecektir.

1.4.2 Integer nesne tipi degiskeni

Integer degiskeni, string degiskeni gibi

```
Integer i;  
i=new Integer(3);  
veya  
Integer i=new Integer(3);
```

Seklinde tanımlanabilir. Integer tanımı String degiskeni üzerinden de tanımlanabilir. Örneğin

```
String s="15";  
Integer i=new Integer(s);
```

Tanımı 15 degerini yükler. Integer degerini int degerine (temel degisken) çevirebiliriz.

```
int x;  
Integer y=new Integer(3);  
x=Integer.IntegerValue(y);
```

String degerini int degerine direkt olarak çevirmek içinse

```
String s="15";  
Int x=Integer.parseInt(s);
```

kullanilir.

int tipi (temel) degiskeni String degiskenine degistirmek için

```
int x=3;  
String s=Integer.toString(x);
```

kullanilir.

1.4.3 Double nesne tipi degiskeni

Double degiskeni kullanım olarak Integer degiskeninden bir farki yoktur. Ayni tanımlamalar Integer yerine Double kullanılarak yapılabilir. Degiskenler

```
Double x;  
X=new Double(3.66e5);  
veya  
Double x=new Double(3.66e5);
```

Seklinde tanımlanabilir. Double tanımı String degiskeni üzerinden de tanımlanabilir. Örneğin

```
String s="15.66e-3";  
Double x=new Double(s);
```

Tanımı $15.66 \cdot 10^{-3}$ degerini yükler. Double degerini double degerine (temel degisken) çevirebiliriz.

```
double x;  
Double y=new Double(15.66e-3);  
X=Double.doubleValue(y);
```

```
int x;  
Double y=new Double(15.66e3);  
x=Double.intValue(y);
```

String degerini double (temel degisken) degerine direkt olarak çevirmek içinse

```
String s="15.25";  
double x=Double.parseDouble(s);
```

Islemi kullanılabilir.

double tipi (temel) degiskeni String degiskenine degistirmek için

```
double x=3.75;  
String s=Double.toString(x);
```

kullanilir.

1.4.4 diger nesne temelli degisken türleri

Object, Long, Float, Boolean, Character, Vector gibi diger nesne tipi degisken türleri de mevcuttur. Object nesne tipi tüm bu degisken nesne tiplerini içinde barindiran genel bir tiptir. Tüm nesne tipi degiskenlerin bizim için temel avantajı alt metodlarını kullanarak islemler gerçeklestime olasılıklarıdır. Fakat bu tür degiskenler temel degisken türlerine göre daha çok hafıza yeri isgal ettiklerinden mecbur kalınmadıkça da kullanılmamalıdır. Ayrıca Yine nesne tipi BigDecimal ve BigInteger türleri de hassasiyeti kullanıcı tarafından belirlenen nesne tipi degiskenler olarak kullanılabilirler.

1.5 FINAL TERİMİ VE SABİTLER

Java dilinde degisken yerine sabit kullanmak istersek tanimin başına **final** sözcüğünü getiririz. Final olarak tanımlanan sabitlerin bir kere degerleri verildikten sonra degistirilemez.

Örneğin

```
final double pi=3.14159;  
pi sabitini tanımlar.
```

1.6 ARİTMETİK İSLEMLER

Javadaki temel aritmetik islemler şunlardır :

+ toplama

- çıkarma

* çarpma

/ bölme

% tamsayılar için bölmede kalan (modül)

Program 1.15 deki program örneği int tamsayı kullanarak bu aritmetik islemlerin yapılmasını göstermektedir.

Program 1.15 : [Aritmetik.java](#) konsol programı

```
import java.io.*; //java girdi çıktı sınıfını çağır  
class Aritmetik  
{  
public static void main(String args[])  
{  
int sayi1,sayi2;  
int toplama,cikarma,carpma,bolme,kalan;  
sayi1=2;  
sayi2=3;  
toplama = sayi1+sayi2;  
cikarma = sayi1-sayi2;  
carpma = sayi1*sayi2;
```



```

bolme=sayi1/sayi2;
kalan=sayi1%sayi2;
System.out.println("sayi1 + sayi2 =" +toplama);
System.out.println("sayi1 - sayi2 =" +cikarma);
System.out.println("sayi1 * sayi2 =" +carpma);
System.out.println("sayi1 / sayi2 =" +bolme);
System.out.println("sayi1 % sayi2 =" +kalan);
}
}

```

Aritmetik.java konsol programi çiktisi :

```

sayi1 + sayi2 =5
sayi1 - sayi2 =-1
sayi1 * sayi2 =6
sayi1 / sayi2 =0
sayi1 % sayi2 =2

```

sekinde olacaktır. Swing grafik kütüphanesi çiktisi pratigi yapmak amacıyla ayni programi swing JOptionPane çiktisi ile yazarsak :

Program 1.16 : AritmetikSW.java konsol programi
import javax.swing.JOptionPane; //java swing cikti sinifini cagir

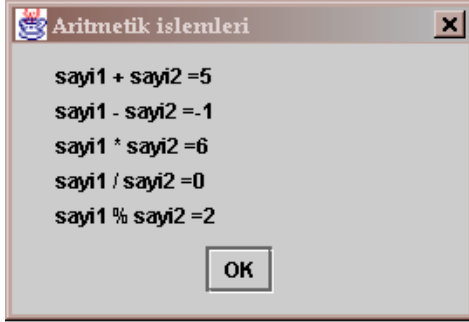
```

class AritmetikSW
{
    public static void main(String args[])
    {
        String s;
        int sayi1,sayi2;
        int toplama,cikarma,carpma,bolme,kalan;
        sayi1=Integer.parseInt(
        JOptionPane.showInputDialog("birinci sayiyi giriniz : ")
        );
        sayi2=Integer.parseInt(
        JOptionPane.showInputDialog("ikinci sayiyi giriniz : ")
        );
        toplama = sayi1+sayi2;
        cikarma = sayi1-sayi2;
        carpma = sayi1*sayi2;
        bolme = sayi1/sayi2;
        kalan = sayi1%sayi2;
        s="";
        s=s+sayi1+" + "+sayi2+" = "+toplama+"\n";
        s=s+sayi1+" - "+sayi2+" = "+cikarma+"\n";
        s=s+sayi1+" / "+sayi2+" = "+carpma+"\n";
        s=s+sayi1+" * "+sayi2+" = "+bolme+"\n";
        s=s+sayi1+" % "+sayi2+" = "+kalan+"\n";
        JOptionPane.showMessageDialog(null,s,
        "Aritmetik islemleri",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
        System.exit(0);
    }
}

```

Bu programin çiktisi :

01012.JPG



Şekil 1.12 AritmetikSW.java dosyasının JOptionPane çıktı penceresinde görünümü

Java ve C dillerinde temel aritmetik işlemlerinin yanı sıra bu işlemlerin kısaltılmış sembolleri de oldukça sık kullanılır. Bu işlemler :

++ bir ilave et

-- bir çıkar

+= sağ taraftaki rakamı ilave et

-= sağ taraftaki rakamı çıkar

*= sağ taraftaki rakamla çarp

/= sağ taraftaki rakama böl

%= sağ taraftaki rakama bölüp kalanını al işlemleridir.

++ ve -- işlemleri degiskenden önce veya sonra gelebilir. Bu iki şeklin degisken tek baslarına kullanıldığında bir farklılıkları yoktur, fakat ikinci bir degiskenle birlikte tek bir deyimde kullanıldıklarında ikinci degiskenin degeri degisir. Asagidaki iki program parçacigina göz atalım.

++ islemcisinin degiskenden sonra kullanilmasi

```
int a=2;
```

```
int c;
```

```
c=a++; // a nin degeri 3 c nin degeri 2
```

++ islemcisinin degiskenden önce kullanilmasi

```
int a=2;
```

```
int c;
```

```
c=++a; // a nin degeri 3 c nin degeri 3
```

a degiskeninin degeri baslangıçta 2 ise görüldüğü gibi hem ++a isleminde hem de a++ isleminde degeri 3 e çıkmaktadır. Ancak c degiskeninin degeri c=++ isleminde 2 olarak kalırken (önce degeri yükleyip sonra artırır), c=++a isleminde 3 olmaktadır(önce artırır, sonra degeri yükleyip). ++ ve -- işlemleri genelde tam sayı degiskenler için kullanılır.

Program 1.17 da aritmetik işlemleri gösteren bir program verilmistir. Bu programın sonuçları da altta verilmektedir. Programı basamak basamak takip ederek sonuçların doğruluğunu elde hesaplayarak kontrol edebilirsiniz.

Program 1.17 : Aritmetik1.java aritmetik islem örneği

```
import java.io.*;
```

```
public class Aritmetik1
```

```
{ public static void main(String[] args)
```

```
{
```

```
int sayi1=1;
```

```
int sayi2=2;
```

```
sayi1+=sayi2;
```

```
System.out.println("sayi1+= : "+ sayi1);
```

```
sayi1-=sayi2;
```

```
System.out.println("sayi1-= : "+ sayi1);
```

```
sayi1*=sayi2;
```

```
System.out.println("sayi1*= : "+ sayi1);
```

```
sayi1/=sayi2;
```

```
System.out.println("sayi1/= : "+ sayi1);
```

```
}  
}
```

Aritmetik1 sinifinin sonuclari

sayi1+= : 3

sayi1-= : 1

sayi1*= : 2

sayi1/= : 1

1.7 JAVADA MANTIKSAL ISLEMLER

Javadaki temel degisken türlerine bakarken boolean türü degiskenleri tanımlamistik. Tam sayi ve gerçek degiskenlerin aritmetik islemlerde kullanilabildigi gibi boolean degiskenler de mantiksal islemlerde kullanilabilirler. Mantiksal islem islemcileri sunlardır :

Tablo 1.3 Java dilindeki mantiksal islemler ve anlamlari

Mantiksal Islemci	Anlami
&&	ve
	veya
>	büyüktür
<	küçüktür
==	esittir
>=	büyük ve esittir
<=	küçük ve esittir
!	degildir
!=	esit degildir

Mantiksal islemleri pekiştirmek amacıyla Program 1.18 de bir örnek verilmiştir.

Program 1.18 : Java mantiksal islemleri örnek problemi [booleanvar.java](#)

```
import java.io.*;  
public class booleanvar  
{ public static void main(String[] args)  
  {  
    boolean b1,b2;  
    b1=true;  
    b2=false;  
    System.out.println("b1 : "+ b1+" b2 : "+b2);  
    System.out.println("b1 && b2 "+ (b1&& b2) );  
    System.out.println("b1 || b2 "+ (b1||b2) );  
    int sayi1,sayi2;  
    sayi1=1;  
    sayi2=2;  
    System.out.println("sayi 1 : "+sayi1);  
    System.out.println("sayi 2 : "+sayi2);  
    b1=(sayi1 > sayi2);  
    System.out.println(sayi1+" > "+sayi2+" "+ b1 );  
    b1=(sayi1 < sayi2);  
    System.out.println(sayi1+" < "+sayi2+" "+ b1 );  
    b1=(sayi1 == sayi2);  
    System.out.println(sayi1+" == "+sayi2+" "+ b1 );  
    b1=(sayi1 >= sayi2);  
    System.out.println(sayi1+" >= "+sayi2+" "+ b1 );  
    b1=(sayi1 <= sayi2);  
    System.out.println(sayi1+" <= "+sayi2+" "+ b1 );  
    b1=(sayi1 != sayi2);  
    System.out.println(sayi1+" != "+sayi2+" "+ b1 );  
  }  
}
```

Aşagıda bu örnek problemin (Program 1.5) sonucunu verilmektedir. Satır satır programı takip ederek sonuçları kontrol ediniz.

```
b1 : true b2 : false
b1 && b2 false
b1 || b2 true
sayı 1 : 1
sayı 2 : 2
1 > 2 false
1 < 2 true
1 == 2 false
1 >= 2 false
1 <= 2 true
1 != 2 true
```

1.8 JAVA DİLİNDE BIT KOMUTLARI VE İŞLEMLERİ

Bit işlemi doğrudan doğruya bitler üzerinde yapılan işlemlerdir. Bit işlemleri genellikle veri transferi (bilgisayardan bilgisayara veya çeşitli kontrol sistemlerinde) işlemlerinde kullanılır. Javadaki bit işlemleri Tablo 1.4 de verilmektedir.

Tablo 1.4 Java dilindeki bit işlemleri ve anlamları

Bit İşlemci	Anlami
&	AND ve
	OR veya
^	XOR
~	Ters bit (NOT)
>>	Bir bit sağa kay
<<	Bir bit sola kay

Bit işleminde ne olduğuna bir örnekle bakalım.

```
int x=7;
x=x<<1;
bit işleminde x değişkeninin bit yapısı sola doğru bir bit kaydırılmıştır. 7 değerinin bit esdeğeri
000000000000000000000000000000111
şeklinde dir. Sola doğru bir bit kaydıgımızda
0000000000000000000000000000001110
bit yapısı oluşacaktır. Bu yapının int karşılığı 14 dır.
```

```
int x=7;
x=x<<1;
x=~x;
işlemi
111111111111111111111111111110001
```

değerini verecektir.

Küçük bir programda bit işlemlerinin bazılarını kullanalım.

Program 1.19 : Java bit işlemleri örnek problemi [bitislemi.java](#)

```
class bitislemi{
    public static void main (String args[])
    {
        int x=7;
        System.out.println("x = "+x);
        x= x<<1;
        System.out.println("x = "+x);
```

```

x= x<<1;
System.out.println("x = "+x);
x= x>>2;
System.out.println("x = "+x);
x= ~x;
System.out.println("x = "+x);
}
}

```

bu programın sonucu

```

x = 7
x = 14
x = 28
x = 7
x = -8

```

şeklinde olacaktır. Çıkan sonuçların bit değerlerini kontrol ediniz. Bit işlemleri aslında bilgisayarın ve dijital elektronik devrelerin temel işlemleridir. Bu işlemler assembler dillerinin de temel işlemlerini teşkil ederler.

1.9 JAVA DİLİNİN TEMEL KOMUTLARI

Bilgisayar dillerinde değişkenlerden ve işlemlerden sonraki en temel yapı temel dil komutlarıdır. Şimdi bu komut yapılarına tek tek göz atalım.

1.9.1 if - elseif - else mantıksal karşılaştırma yapısı

Bu yapı programda karar mekanizmalarını oluşturmak için kullanılır. Temel yapısı :

```

if( boolean değişken yada sabit)
    { boolean değişken veya sabitin değeri true olduğunda yapılan işlemler}
else if( boolean değişken yada sabit)
    { boolean değişken veya sabitin değeri true olduğunda yapılan işlemler}
else
    { yukardaki boolean değişken ve sabitlerin hiçbiri true değerine eşit değilse yapılacak olan işlemler}

```

else if yapısı probleme göre istenilen sayıda olabilir, if ve else yapısı sadece bir tane olarak kullanılır.

if yapısı java ve C dillerinde kısaltılmış bir şekilde de yazılabilir bu form

değişken adı = (boolean değişken yada sabit ? boolean true ise değişken değeri : boolean false ise değişken değeri);

şeklinde dir. Küçük bir örnek programla if-elseif-else yapısının çalışmasını inceleyebiliriz.

Program 1.20 : if yapısını gösteren ifyapisi.java programı

```

import java.io.*; // giriş çıkis
import Text; // okuma sınıfı
class ifyapisi
{
    public static void main (String args[]) throws IOException
    {
        double not;
        //
        Text cin=new Text();
        not=cin.readDouble();
        if( not ==90)
            { System.out.println("A"); }
        else if(not ==75)
            { System.out.println("B"); }
    }
}

```

```

else if(not ==60)
    { System.out.println("C"); }
else if(not ==50)
    { System.out.println("D"); }
else if(not ==40)
    { System.out.println("E"); }
else
    { System.out.println("F"); }
}
}

```

If yapisi programinin çiktisi :

Ogrencinin notunu giriniz :

53

D

Bu programda öğrenci notu ekrandan girdi olarak girilmektedir. Bunu sağlayabilmek için önce

Text cin=new Text();

komutunu kullanarak ekrandan girdi girme kanali olan cin degiskeni tanimlanmakta, sonra bu kanal üzerinden

not=cin.readDouble();

deyimiyle ekrandan girilen deger not degiskene aktarilmektedir. Okuma islemi normalde daha detayli tanimler gerektirir. Bu tanimler simdilik Text sinifinin arkasinda verilmistir. Text sinifinin detayli Yeri geldiginde okuma islemi daha detayli olarak incelenecektir.

not degiskeni bir ekran girdisi oldugundan girilen nota göre bilgisayar A,B,C,D,E veya F notlarından birini verecektir. Bu ilk programimizda if ve else if parantezlerinin içinde direk olarak boolean sabit kullanilmistir. Parantez içi boolean degisken de olabilir.

Ayni program kodunu java swing kütüphanesi JOptionPane alt sinifini kullanarak yazacak olursak :

Program 1.21 : if yapisini gösteren ifyapisiSW.java programi

```
import javax.swing.JOptionPane;
```

```
class ifyapisiSW
```

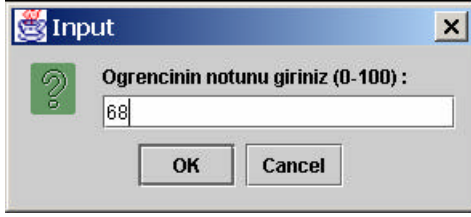
```

{
    public static void main (String args[])
    {
        double not;
        //JOptionPane her zaman String turu çıktı verir. Bunu Double.parseDouble()
        //kullanarak double degerine çevirebiliriz.
        not=Double.parseDouble(JOptionPane.showInputDialog("Ogrencinin notunu giriniz (0-100) : "));
        if( not >= 90)
            { JOptionPane.showMessageDialog(null,"A","Ogrenci notu",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);}
        else if(not >=75)
            { JOptionPane.showMessageDialog(null,"B","Ogrenci notu",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);}
        else if(not >=60)
            { JOptionPane.showMessageDialog(null,"C","Ogrenci notu",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);}
        else if(not >=50)
            { JOptionPane.showMessageDialog(null,"D","Ogrenci notu",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);}
        else if(not >=40)
            { JOptionPane.showMessageDialog(null,"E","Ogrenci notu",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);}
        else
            { JOptionPane.showMessageDialog(null,"F","Ogrenci notu",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);}
        System.exit(0);
    }
}

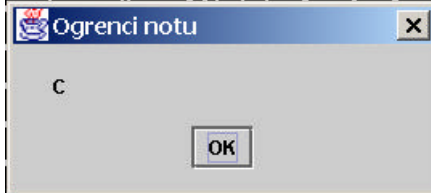
```

Program çıktısı :

01013.JPG



01014.JPG



Aşağıdaki program parçasında a değişkeninin değeri : true yazısını yazdıracaktır.

```
boolean a=true;
if(a)
{System.out.println("a değişkeninin değeri : true");}
else
{System.out.println("a değişkeninin değeri : false");}
```

if - elseif - else yapıları iç içe girmiş yapılar veya basit mantıkların **&&** (ve), **||** (veya) işlemleriyle bağlanmasıyla daha kompleks mantıksal şartlar oluşturulabilir.

İç içe geçmiş if yapısı kullanılarak mantıksal kontrol prosesi alttaki program parçasında açıklanmıştır :

İç içe geçmiş if yapısı

```
double x = 7.0;
double y = 3.0;
if(x > 5)
{
if(y > 5) { System.out.println("x ve y besten buyuktur.");}
elseif(y==5) { System.out.println("x besten buyuktur ve y bese esittir.");}
else { System.out.println("x besten buyuktur ve y besten kucuktur.");}
}
else
{
if(y > 5) { System.out.println("x besten kucuktur veya esittir ve y 5 den buyuktur.");}
elseif(y==5) { System.out.println("x besten kucuktur veya esittir ve y bese esittir.");}
else { System.out.println("x besten kucuktur veya esittir ve y besten kucuktur.");}
}
}
```

Burada ise **&&** terimiyle bağlanmış bir program parçası görüyorsunuz.

&& (ve) deyimiyle bağlanmış if yapısı

```
double x = 7.0;
double y = 3.0;
if(x > 5 && y > 5) { System.out.println("x ve y besten buyuktur.");}
else if(x > 5 && y == 5) { System.out.println("x besten buyuktur ve y bese esittir.");}
else if(x > 5 && y < 5) { System.out.println("x besten buyuktur ve y besten kucuktur.");}
else if(x < 5 && y > 5) { System.out.println("x besten kucuktur ve y 5 den buyuktur.");}
else if(x < 5 && y == 5) { System.out.println("x besten kucuktur ve y bese esittir.");}
```

```
}  
}
```

Yukarıdaki program parçacıklarından da görebildiğimiz gibi her türlü kompleks mantığı bilgisayar programlarına aktarmamız mümkündür. If - else if - else yapıları programlamada en çok kullanılan mantık aktarımı yapı taslarıdır.

1.9.2 while tekrarlama yapisi

While en çok kullanılan tekrarlama yapılarından biridir. () içindeki boolean terim true (dogru) olduğu sürece yeniden işlemi döndürür. Eger programda boolean işlemi sonuçlandırarak bir ifade yoksa sonsuza dek veya program başka bir yöntemle durdurulana dek devam eder.

```
while( boolean degisken yada sabit)  
{ boolean degisken veya sabitin degeri true oldugunda yapilan islemler}
```

örneğin :

```
while(true)  
{ System.out.println("Bu yazı sürekli olarak tekrar edecektir");}
```

yapisi sonsuz bir döngü oluşturur. Aşağıdaki program yapisi ise sayı 1000 den büyük veya 1000 e esit olduğunda durur.

```
int sayi=2;  
while(sayi <= 1000)  
{ sayi *= 2; }
```

While tekrarlama yapisi bazen biraz daha farklı bir yapı içinde verilebilir. Aşağıda gösterilen bu yeni yapı, bir önceki while yapısına göre daha ender kullanılır.**do..while** yapisinin while yapısından temel farkı, döngünün içine en az bir kere girilme zorunluluğunun olmasıdır.

```
do  
{  
boolean degisken veya sabitin degeri true oldugunda yapilan islemler.  
Bu paranteze boolean degerinin ne olduguna bakilmaksizin en az bir kere girilir  
}  
while( boolean degisken yada sabit)
```

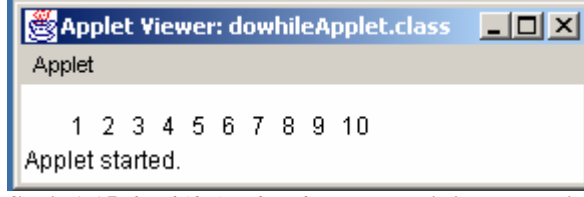
Program 1.22 de dowhile döngüsünün kullanıldığı [_dowhileApplet.java](#) programı görülmektedir

Program 1.22 : do..while döngüsü örneği [dowhileApplet.java](#) programı

```
import java.awt.Graphics;  
import java.applet.Applet;  
public class dowhileApplet extends Applet  
{  
    public void paint(Graphics g)  
    {  
        int saydirici=1;  
        int x=25;  
        do {  
            g.drawString(Integer.toString(saydirici),x,25);  
            x += 15;  
        } while(++saydirici <= 10);  
    }  
}
```

Bu program çalıştığında appletviewer Şekil 1.15 deki sonucu verecektir.

01015.JPG



Sekil 1.15 *dowhileApplet.class* dosyasının appletviewer programi kullanarak görülmesi

Aynı programı Swing JOptionPane çıktısı kullanarak yazalım :

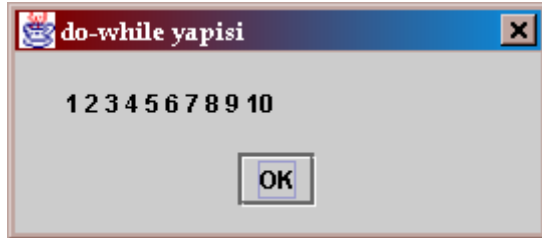
Program 1.23 : do..while döngüsü örneği *dowhileSW.java* programı

```
import javax.swing.*;
```

```
public class dowhileSW
{
    public static void main(String args[])
    {
        int saydirici=1;
        String s="";
        do {
            s=s+Integer.toString(saydirici)+" ";
        } while(++saydirici <= 10);
        JOptionPane.showMessageDialog(null,s,
            "do-while yapisi",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
        System.exit(0);
    }
}
```

Program çıktısı :

01016.JPG



Sekil 1.16 *dowhileSW.class* dosyasının JOptionPane.showMessageDialog metodu kullanarak görülmesi

1.9.3 for tekrarlama yapisi

For tekrarlama yapisi genellikle sayilari belli bir düzen içinde arttırmak için kullanilir. Genel yapisi asagida gösterilmistir.programlamadaki sayi saydirmaya dönük uygulamalarda en fazla kullanılan yapidir.

for tekrarlama yapisi

```
for(baslangiç degerleri ; boolean degisken veya sabiti ; tekrarlama degiskeni artisi)
{ boolean degisken veya sabiti true (dogru) oldugunda yapilan islemler }
```

Program 1.23 de 1 den yüze kadar sayilarin toplamini hesaplayan bir konsol programi verilmistir.

Program 1.24 : birden 100 e kadar sayilarin toplamini hesaplayan *foryapisi.java* konsol programi

```
import java.io.*;
class foryapisi
{
    public static void main(String args[])
    {
```

```

int toplam=0;
for(int sayi=1;sayi<=100;sayi++)
{ toplam+=sayi;}
System.out.println("1 den 100 e sayilarin toplami : "+toplam);
}
}

```

foryapisi.java kompile edildiginde

1 den 100 e sayilarin toplami : 5050

sonucunu verecektir.

Program 1.25 : faizOraniSW.java applet programi

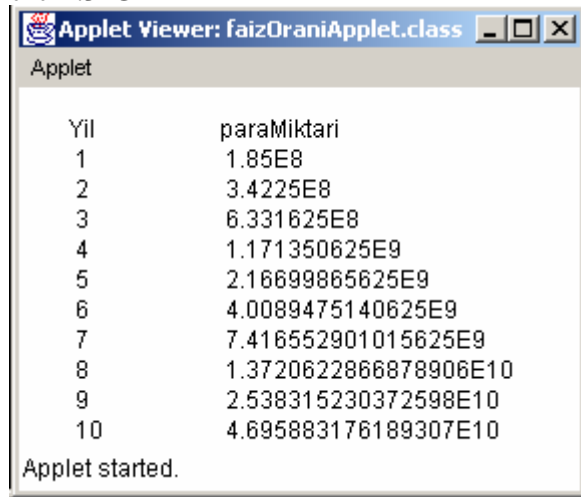
```

import java.applet.Applet; // java applet sinifi
import java.awt.Graphics; // Java grafik sinifi
public class faizOraniApplet extends Applet
{
    public void paint( Graphics g)
    {
        double ilkYatanPara=100e6;//yuz milyon lira
        double paraMiktari=ilkYatanPara;
        double faizOrani=0.85;//yuzde seksenbes
        int y=40;
        g.drawString("Yil",25,25);
        g.drawString("paraMiktari",100,25);
        for(int yil=1; yil<=10 ; yil++)
        {
            paraMiktari*=(1.0+faizOrani);
            g.drawString(" "+yil,25,y);
            g.drawString(" "+paraMiktari,100,y);
            // not: drawString terimi daima String türü
            // degiskenle baslamali veya string e dönüştürülmelidir.
            y+=15;
        } // for döngüsünün sonu
    } // paint metotunun sonu
} // faizOraniApplet sinifinin son

```

Program 1.24 de yine for döngüsünün uygulaması konusunda bir örnek problem verilmiştir. Programı nasıl çalıştığını inceleyiniz. Bu programda yıllık bileşik faizler on yıl için hesaplanmaktadır. İlk iki faiz oranını elde hesaplayınız. Programı çalıştırarak sonuçları kontrol ediniz. Program sonuçları Şekil 1.14 de listelenmiştir.

01017.JPG



Yil	paraMiktari
1	1.85E8
2	3.4225E8
3	6.331625E8
4	1.171350625E9
5	2.16699865625E9
6	4.0089475140625E9
7	7.416552901015625E9
8	1.3720622866878906E10
9	2.538315230372598E10
10	4.695883176189307E10

Applet started.

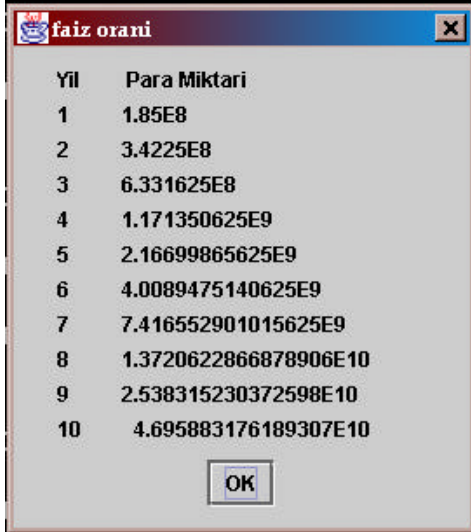
Sekil 1.17 faizOraniApplet.html appletinin appletviewer browser programında görünümü

Program 1.26 : faizOraniSW.java applet programı

```
import javax.swing.JOptionPane; //JOptionPane sinifini çağır

public class faizOraniSW
{
    public static void main( String args[])
    {
        double ilkYatanPara=100e6;//yuz milyon lira
        double paraMiktari=ilkYatanPara;
        double faizOrani=0.85;//yuzde seksenbes
        int y=40;
        String s="Yil      Para Miktarı\n";
        for(int yil=1; yil<=10 ; yil++)
        {
            paraMiktari*=(1.0+faizOrani);
            s=s+yil+"      "+paraMiktari+"\n";
        } // for döngüsünün sonu
        JOptionPane.showMessageDialog(null,s,"faiz orani",
        JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
        System.exit(0);
    } // main metodunun sonu
} // faizOraniSW sinifinin sonu
```

01018.JPG



Sekil 1.18 faizOraniSW.java program çıktısının swing JOptionPane.showMessageDialog metodu kullanılarak görüntülenmesi

1.9.4 switch - case yapisi

Switch case yapisi çeşitli alternatifler içeren bir tablodan seçme yapma türü işlerde kullanilir. Temel yapı:

switch - case yapisi:

```
switch( degisken ismi)
{
    case degiskenin alacagi deger :
        bu deger olustugunda yapılacak islemler
        break; // bu deyim döngünün bitmesini sağlar.
```

case degiskenin alacagi baska bir deger :
bu deger olustugunda yapılacak islemler
break; // bu deyim döngünün bitmesini saglar.

```
.....  
default :  
eger yukaridaki case kutularından hiçbirine girilemediyse  
yapilacak islemler  
break;  
}
```

seklindedir. Switch yapısından sonra degisken ismi gelir. Her case deyiminden sonra ise degiskenin alacagi yeni bir deger alternatifi verilir. Eger switch yapısında verilen alternatif hiçbir case blogunda tanımlanmamissa default bloguna gider ve buradaki islemler gerçekleştirilir. Case ve default bloklari break deyimi ile sona erer. break deyimi herhangi bir döngü yapısından döngü bitmeden çıkma amacıyla da kullanılabilir. break yapisiyla döngünün disina çıkma amacıyla diger döngü yapılarında da kullanılabilir(if, for while gibi), fakat bu tür break kullanılarak döngü disina çıkılması yapısal programlama teknikleri tarafından tavsiye edilmez. Bilgisayar listelerini yapısalıktan uzaklastirip, spagetti programlama dedigimiz karmakarısik programlamaya yol açabilir. Döngü yapılarından standart kontrollari yoluyla çıkılması tavsiye edilir.

```
int i=0;  
while(true)  
{  
i++;  
if(i==3) break;  
System.out.println("Bu yazı uc kere tekrar edecektir");}
```

Program 1.27 de verilen switchApplet.java programi switch deyiminin nasıl kullanıldığını göstermektedir. Programcılara göre kullanilma sikligi degisebildigi varsayilsa bile, switch yapisi su ana kadar bahsedilen yapılar içinde en az kulanılanidir.

Program 1.27 switch - case yapisi örneği switchApplet.java applet programi . Bu program öğrenci notlarını appletden girer ve her nottan kaç tane girildiğini listeler.

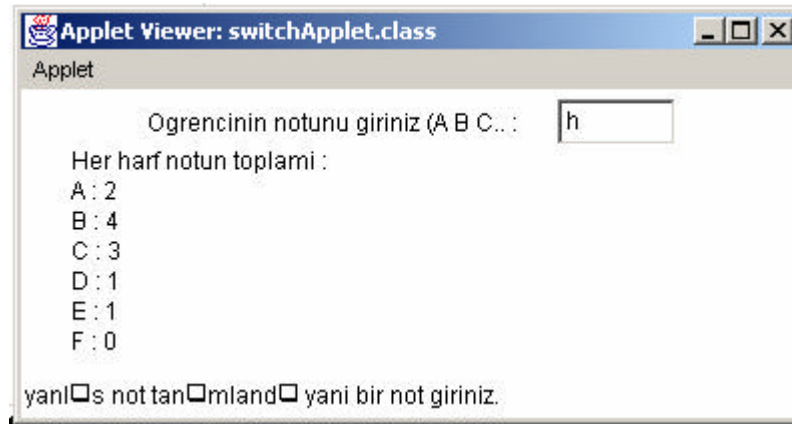
```
import java.applet.Applet; // java applet sinifini cagir  
import java.awt.*; // java pencere kullanma sinifini cagir  
import java.awt.event.*; // java pencereyi dinleme sinifini cagir  
public class switchApplet extends Applet implements ActionListener  
{  
//sinif degiskenleri  
Label kutubaslgi; //Label sinifi degiskeni (nesnesi) kutubaslgi  
TextField kutugirdisi; //Textfield sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi  
char not;  
int Asayisi=0, Bsayisi=0, Csayisi=0, Dsayisi=0, Esayisi=0, Fsayisi=0;  
// pencereyi baslatma metodu  
public void init()  
{  
kutubaslgi=new Label("Öğrencinin notunu giriniz (A B C.. : ");  
add(kutubaslgi); //kutubaslginı pencereye yaz  
kutugirdisi=new TextField(5);  
add(kutugirdisi); //kutuyu pencereye yerlestir  
// kutuya yeni ilave edilecek komutlari bekle  
// her yeni komutta actionPerformed metotunu calistir.  
kutugirdisi.addActionListener(this);  
}  
public void paint(Graphics g)  
{  
g.drawString("Her harf notun toplami : ",25,40);  
g.drawString("A : "+Asayisi,25,55);  
g.drawString("B : "+Bsayisi,25,70);
```

```

        g.drawString("C : "+Csayisi,25,85);
        g.drawString("D : "+Dsayisi,25,100);
        g.drawString("E : "+Esayisi,25,115);
        g.drawString("F : "+Fsayisi,25,130);
    }
    // girdi alanindaki olan olaylari dinleme metodu
    public void actionPerformed(ActionEvent e)
    {
        //ogrencinin notunu pencereden oku
        String not1=e.getActionCommand();
        not=not1.charAt(0);
        showStatus(""); // sonuç bölgesindeki yaziyi sil
        kutugirdisi.setText(""); //kutudaki harfi sil
        switch(not)
        {
            case 'A': case 'a':
                ++Asayisi;
                break;
            case 'B': case 'b':
                ++Bsayisi;
                break;
            case 'C': case 'c':
                ++Csayisi;
                break;
            case 'D': case 'd':
                ++Dsayisi;
                break;
            case 'E': case 'e':
                ++Esayisi;
                break;
            case 'F': case 'f':
                ++Fsayisi;
                break;
            default:
                showStatus("yanlis not tanimlandi yani bir not giriniz.");
                break;
        } // switch deyiminin sonu
        repaint();//pencereyi yeniden paint metotuna gore ciz
    }
}

```

01019.JPG



Sekil 1.19 switch - case yapisi örneği switchApplet.html appletinin sonuçları

Program 1.28 switch - case yapisi örneği [switchSWA.java](#) swing applet programı . Bu program öğrenci notlarını appletten girer ve her nottan kaç tane girildiğini listeler.

```

import javax.swing.*; // java swing JApplet sinifini cagir
import java.awt.*; // java pencere awt sinifini cagir
import java.awt.event.*; // java pencereyi dinleme sinifini cagir

public class switchSWA extends JApplet implements ActionListener
{
    //sinif degiskenleri
    JLabel kutubaslgi; // Label sinifi degiskeni (nesnesi) kutubaslgi
    JTextField kutugirdisi; // Textfield sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi
    JTextArea ciktiAlani; // çiktiyi tanımlayacak alani yaratir
    char not;
    int Asayisi=0,Bsayisi=0,Csayisi=0,Dsayisi=0,Esayisi=0,Fsayisi=0;
    // pencereyi baslatma metodu

    public void init()
    {
        Container c=getContentPane();
        kutubaslgi=new JLabel("Ogrencinin notunu giriniz (A B C.. : ");
        c.add(kutubaslgi, BorderLayout.WEST); //kutubaslginı pencereye yaz
        kutugirdisi=new JTextField(5);
        c.add(kutugirdisi, BorderLayout.EAST); //kutuyu pencereye yerlestir
        ciktiAlani=new JTextArea("\n\n\n ");
        c.add(ciktiAlani, BorderLayout.SOUTH);
        ciktiAlani.setText(" ");
        // kutuya yeni ilave edilecek komutlari bekle
        // her yeni komutta actionPerformed metodunu calistir.
        kutugirdisi.addActionListener(this);
    }

    // girdi alanındaki olan olaylari dinleme metodu

    public void actionPerformed(ActionEvent e)
    {
        //ogrencinin notunu pencereden oku
        String cikti="\n";
        String not1=e.getActionCommand();
        not=not1.charAt(0);
        showStatus(""); // sonuç b”lgesindeki yaz• y• sil
        kutugirdisi.setText(""); //kutudaki harfi sil
        switch(not)
        {
            case 'A': case 'a':
                ++Asayisi;
                break;
            case 'B': case 'b':
                ++Bsayisi;
                break;
            case 'C': case 'c':
                ++Csayisi;
                break;
            case 'D': case 'd':
                ++Dsayisi;
                break;
            case 'E': case 'e':
                ++Esayisi;
                break;
            case 'F': case 'f':
                ++Fsayisi;
                break;
            default:

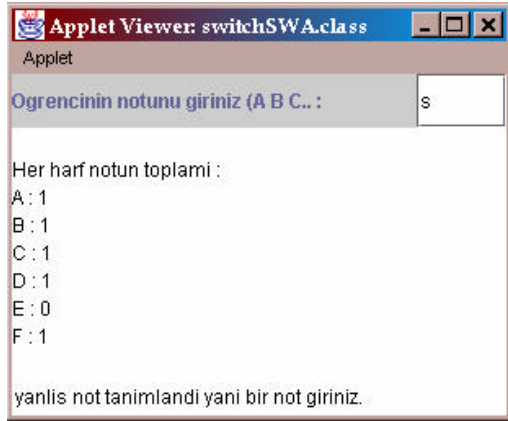
```

```

        showStatus("yanlis not tanimlandi yani bir not giriniz.");
        break;
    } // switch deyiminin sonu
    cikti=cikti+"Her harf notun toplami : \n";
    cikti=cikti+"A : "+Asayisi+"\n";
    cikti=cikti+"B : "+Bsayisi+"\n";
    cikti=cikti+"C : "+Csayisi+"\n";
    cikti=cikti+"D : "+Dsayisi+"\n";
    cikti=cikti+"E : "+Esayisi+"\n";
    cikti=cikti+"F : "+Fsayisi+"\n";
    ciktiAlani.setText(cikti);
    repaint();//pencereyi yeniden paint metoduna gore ciz
}
}

```

01020.JPG



Sekil 1.20 switch - case yapisi örneği switchSWA.html swing appletinin sonuçları

1.10 ARITMETİK İSLEMLERDE DEĞİŞKEN TÜRÜ DEĞİŞTİRME (CASTING) OPERASYONU

C veya C++ dilinde bir değişken türünden değişkeni diğer değişken türünden degiskene direk olarak atama mümkündür. örneğin

```

char a='x';
int b=a;

```

islemi c++ da geçerli bir islemdir. Javada ise bu işlem hata verir. fakat aynı işlem

```

char a='x';
int b=(int)a;

```

şeklinde gerçekleştirilebilir (**int**) deyimi orijinal olarak char olarak tanımlanan a değişkeninin değerini int türüne dönüştürmüştür sonra da in türünden b değişkenine yüklemiştir. Bu dönüşüm işlemlerini tüm değişken türleri için kullanabiliriz, yalnız burada programcının çok dikkatli olması ve değişken türlerini, ve sınırlarını iyi tanıması gerekmektedir. Değişken türlerini değiştirirken bazı bilgiler kaybolacağı gibi hiç istemediğimiz bir sonuca ulaşma olasılığımız da mevcuttur.

1.11 SAYI DEĞİL VE SONSUZ SONUÇLARI

Java gerçek sayı değişken türleri sayı değil (NaN) ve artı sonsuz (Pozitif infinity) ve eksi sonsuz(negative infinity) sonuçları verebilirler. sayı değil (NaN) sonucu sıfır bölü sıfır, sıfır çarpı sonsuz gibi işlemlerden çıkar. sonsuz işlemi ise sayı bölü sıfır gibi işlemlerden çıkar. Bu işlemler sadece float ve double değişkenleri için tanımlıdır. Tamsayı değişkenler sifira bölünemezler.

1.12 ALIŞTIRMALAR

1. Notdefteri programini veya diger herhangi bir editörü kullanarak Hosgeldiniz.java programini incele. Konsole (MS DOS veya UNIX console) ortaminda asagidaki komutlari kullanarak calistir :

```
javac Hosgeldiniz.java
java Hosgeldiniz
```

Program 1.1 : Hosgeldiniz.java konsol programi

```
import java.io.*;
class Hosgeldiniz
{
    public static void main (String args[])
    {
        System.out.println("Java Sinifina Hos Geldiniz!")
    }
}
```

2. Notdefteri programini kullanarak HosgeldinizApplet.java programini incele. Yine not defteriyle HosgeldinizApplet.html programini incele. Konsole (MS Dos) ortaminda asagidaki komutlari kullanarak calistir:

```
javac HosgeldinizApplet.java
appletviewer HosgeldinizApplet.html
```

Program 1.2 : HosgeldinizApplet.java

```
import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
public class HosgeldinizApplet extends Applet
{
    public void paint(Graphics g)
    { g.drawString("Java sinifina hos geldiniz!",25,25); }
}
```

3. Notdefteri programini kullanarak ikisayitopla.java programini incele. Konsole (MS Dos) ortaminda asagidaki komutlari kullanarak calistir :

```
javac ikitamsayitopla.java
java ikitamsayitopla
```

Program 1.29 : ikitamsayitopla.java

```
import java.io.*; //giris cikis
import Text;
class ikitamsayitopla
{
    public static void main (String args[]) throws IOException
    {
        int sayi1,sayi2;
        int toplam=0;
        //
        Text m=new Text();
        System.out.println("Bir tam sayi giriniz : ");
        sayi1=m.readInt();
        System.out.println("Ikinci bir tam sayi girermisiniz : ");
        sayi2=m.readInt();
        toplam=sayi1+sayi2;
        System.out.println("Iki tam sayinin toplami : "+toplam);
    }
}
```

5. ikitamsayitoplaSWA.java

Notdefteri programini kullanarak ikisayitoplaSWA.java ve ikisayitoplaSWA.html programini ve incele. Konsole (MS DOS) ortaminda asagidaki komutlari kullanarak calistir :

javac ikitamsayitoplaSWA.java
appletviewer ikitamsayitoplaSWA.html

Program 1.30 : ikitamsayitoplaSWA.java

```
import java.awt.*; //giris cikis
import javax.swing.*;

public class ikitamsayitoplaSWA extends JApplet
{
    int toplam;

    public void init()
    {
        int sayi1,sayi2;
        toplam=0;
        //
        sayi1=Integer.parseInt(JOptionPane.showInputDialog(" Bir tam sayi giriniz : "));
        sayi2=Integer.parseInt(JOptionPane.showInputDialog(" Ikinci bir tam sayi giriniz : "));
        toplam=sayi1+sayi2;
    }

    public void paint(Graphics g)
    {
        g.drawRect(15,10,270,20);
        g.drawString("iki sayinin toplami : "+toplam,25,25);
    }
}
```

6. Notdefteri programini kullanarak **tamsayitoplaApplet.java** programini incele. Yine not defteriyle tamsayitoplaApplet.html programini incele. Konsole (MS Dos) ortaminda asagidaki komutlari kullanarak calistir :

javac **tamsayitoplaApplet .java**
appletviewer tamsayitoplaApplet.html

Program 1.31 tamsayitoplaApplet.java programi

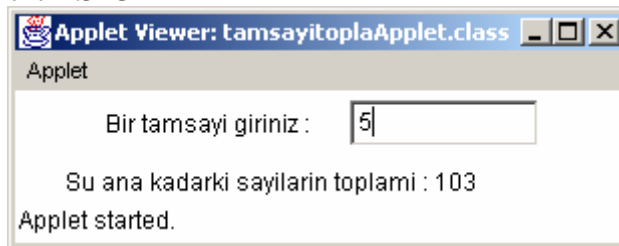
```
import java.applet.Applet; // java applet sinifini cagir
import java.awt.*; // java pencere kullanma sinifini cagir
import java.awt.event.*; // java pencereyi dinleme sinifini cagir
public class tamsayitoplaApplet extends Applet implements ActionListener
{
    //sinif degiskenleri
    Label kutubasligi; //Label sinifi degiskeni (nesnesi) kutubasligi
    TextField kutugirdisi; //Textfield sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi
    int sayi;
    int toplam;
    // pencereyi baslatma metodu
    public void init()
    {
        kutubasligi=new Label("Bir tamsayi giriniz : ");
        add(kutubasligi); //kutubasligini pencereye yaz
        kutugirdisi=new TextField(10);
        add(kutugirdisi); //kutuyu pencereye yerlestir
        toplam=0;
        // kutuya yeni ilave edilecek komutlari bekle
        // her yeni komutta actionPerformed metotunu calistir.
    }
}
```

```

kutugirdisi.addActionListener(this);
}
// girdi alanındaki olan olaylari dinleme metodu
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
//sayiyi pencereden oku
Integer sayi1=new Integer(e.getActionCommand() );
sayi=sayi1.intValue();
// sayiyi okutma islemini asagidaki deyimle de yapabiliriz
// sayi=Integer.parseInt( e.getActionCommand() );
toplam+=sayi; // veya toplam=toplam+sayi;
repaint();//pencereyi yeniden paint metotuna göre ciz
}
public void paint(Graphics g)
{ g.drawString("Su ana kadarki sayilarin toplami : "+toplam,25,50); }

```

01021.JPG



Sekil 1.21 tamsayitoplaApplet.html appletinin sonuclari

7. tamsayitoplaSWA.java

Notdefteri programini kullanarak tamsayitoplaSWA.java ve ikisayitoplaSWA.html programini ve incele. Konsole (MS DOS) ortaminda asagidaki komutlari kullanarak calistir :

```

javac tamsayitoplaSW.java
appletviewer tamsayitoplaSW.html

```

Program 1.32 tamsayitoplaSWA.java programi :

```

import java.awt.*; //giris cikis
import javax.swing.*;

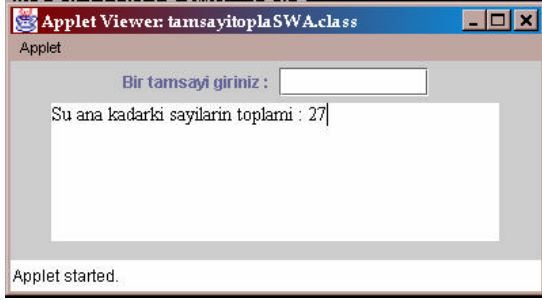
public class ikitamsayitoplaSWA extends JApplet
{
    int toplam;

    public void init()
    {
        int sayi1,sayi2;
        toplam=0;
        //
        sayi1=Integer.parseInt(JOptionPane.showInputDialog(" Bir tam sayi giriniz : "));
        sayi2=Integer.parseInt(JOptionPane.showInputDialog(" Ikinci bir tam sayi giriniz : "));
        toplam=sayi1+sayi2;
    }

    public void paint(Graphics g)
    {
        g.drawRect(15,10,270,20);
        g.drawString("iki sayinin toplami : "+toplam,25,25);
    }
}

```

01022.JPG



Sekil 1.22 tamsayitoplaSWA.html appletinin sonuclari

7. tamsayitoplaSWFrame.java

Not defteri programini kullanarak tamsayitoplaSW.java programini ve incele. Konsolle (MS DOS) ortaminda asagidaki komutlari kullanarak calistir :

```
javac tamsayitoplaSWFrame.java  
java tamsayitoplaSWFrame
```

Program 1.33 tamsayitoplaSWFrame.java programi

```
import javax.swing.*; //java swing sinifini çagirir  
import java.awt.*; // Java grafik sinifini çagirir  
import java.awt.event.*; // java pencereyi dinleme sinifini çagirir
```

```
public class tamsayitoplaSWFrame extends JFrame implements ActionListener  
{  
    //Layout container tanimi  
    //sinif degiskenleri  
    JLabel kutubaslgi; //Label sinifi degiskeni (nesnesi) kutubaslgi  
    JTextField kutugirdisi; //Textfield sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi  
    JTextArea cikti;  
    int sayi;  
    int toplam;  
  
    // pencereyi baslatma metodu  
  
    public tamsayitoplaSWFrame()  
    {  
        super("tam sayilarin toplami");  
        Container cerceve=getContentPane();  
        cerceve.setLayout( new FlowLayout() );  
        kutubaslgi=new JLabel("Bir tamsayi giriniz : ");  
        cerceve.add(kutubaslgi); //kutubaslginin pencereye yaz  
        kutugirdisi=new JTextField(10);  
        cerceve.add(kutugirdisi); //kutuyu pencereye yerlestir  
        cikti=new JTextArea(6,30);  
        cikti.setFont(new Font("Times New Roman",Font.PLAIN,14));  
        cerceve.add(cikti);  
        toplam=0;  
        // kutuya yeni ilave edilecek komutlari bekle  
        // her yeni komutta actionPerformed metodunu calistir.  
        kutugirdisi.addActionListener(this);  
    }  
  
    // girdi alanindaki olan olaylari dinleme metodu  
    public void actionPerformed(ActionEvent e)  
    {  
        //sayiyi pencereden oku  
        Integer sayi1=new Integer(kutugirdisi.getText() );  
        sayi=sayi1.intValue();  
    }  
}
```

```

// sayiyi okutma islemini asagidaki deyimle de yapabiliriz
// sayi=Integer.parseInt( e.getActionCommand() );
toplam+=sayi; // veya toplam=toplam+sayi;
kutugirdisi.setText("");
cikti.setText("Su ana kadarki sayilarin toplami : "+toplam);
}

public static void main( String[] argv ) {
tamsayitoplaSWFrame frame = new tamsayitoplaSWFrame(); ;
frame.addWindowListener( new WindowAdapter()
{
public void windowClosing( WindowEvent e ) { System.exit( 0 );}
});
frame.setSize( 400, 300 );
frame.show();
}
}

```

5. Notdefteri programini kullanarak dortArtiIslem.java programini incele. Konsole (MS Dos) ortaminda asagidaki komutlari kullanarak calistir :

```

javac dortArtiIslem.java
java dortArtiIslem

```

Program 1.34 dortArtiIslem.java programi

```

import java.io.*; //giris cikis
import Text;
class dortArtiIslem
{
public static void main (String args[]) throws IOException
{
int sayi1,sayi2;
//
DataInputStream cin=new DataInputStream(System.in);
System.out.println("Bir tam sayi giriniz : ");
sayi1=Text.readInt(cin);
System.out.println("Ikinci bir tam sayi giriniz : ");
sayi2=Text.readInt(cin);
System.out.println("Iki tam sayinin toplami : "+(sayi1+sayi2));
System.out.println("Iki tam sayinin farki : " +(sayi1-sayi2));
System.out.println("Iki tam sayinin carpimi : "+(sayi1*sayi2));
System.out.println("Iki tam sayinin bolumu : "+(sayi1/sayi2));
System.out.println("Iki tam sayinin kalani : "+(sayi1%sayi2));
// Matematik tipi degisken islemleri :
// + : topla
// - : cikar
// * : carp
// / : bol
// % : bolumun kalani
// += : kendisi ve sag tarafindaki ile topla
// sayi1+=3 ve sayi1=sayi1+3 ayni islemdir
// -= : kendisinden sag tarafindakini cikar
// sayi1-=3 ve sayi1=sayi1-3 ayni islemdir
// *= : kendisi ve sag tarafindakini carp
// sayi1*=3 ve sayi1=sayi1*3 ayni islemdir
// /= : kendisini sag tarafindakine bol
// sayi1/=3 ve sayi1=sayi1/3 ayni islemdir
// %= : kendisini sag tarafindakine bol kalanini ver
// sayi1%=3 ve sayi1=sayi1%3 ayni islemdir
// ++ : kendisine bir ekle
// sayi1++ ve sayi1=sayi1+1 ayni islemdir

```

```

// ++ : kendisine bir ekle
// ++sayi1 ve sayi1=sayi1+1 ayni islemdir
// -- : kendisinden bir cikar
// sayi1-- ve sayi1=sayi1-1 ayni islemdir
// -- : kendisinden bir cikar
// --sayi1 ve sayi1=sayi1-1 ayni islemdir
boolean mantik1,mantik2;
mantik1=true; // dogru
mantik2=false;//yanlis
System.out.println("dogru ve yanlis : "+(mantik1 && mantik2));
System.out.println("dogru veya yanlis : "+(mantik1 || mantik2));
mantik1=( sayi1 > sayi2 );
mantik2=( sayi1 < sayi2 );
// Boolean (mantik) tipi degisken islemleri :
// > : buyuktur
// < : kucuktur
// == : esittir
// = : buyuk veya esittir
// <= : kucuk veya esittir
// ! : mantigi tersine cevirme
// != : esit degildir
// && : ve
// || : veya
mantik1=( sayi1 > sayi2 );
mantik2=( sayi1 < sayi2 );
System.out.println("sayi1 buyuktur sayi2 : "+mantik1);
System.out.println("sayi 1 kucuktur sayi2 : "+mantik2);
}
}

```

Bir tam sayi giriniz : 3
Ikinci bir tam sayi giriniz : 2
iki tam sayinin toplami : 5
iki tam sayinin farki : 1
iki tam sayinin carpimi : 6
iki tam sayinin bolumu : 1
iki tam sayinin kalani : 1
dogru ve yanlis : false
dogru veya yanlis : true
sayi1 buyuktur sayi2 : true
sayi 1 kucuktur sayi2 : false

6. Notdefteri programini kullanarak gercekSayiOrtalamaApplet.java programini incele. Yine not defteriyle gercekSayiOrtalamaApplet.html programini incele. Konsolle (MS Dos) ortaminda asagidaki komutlari kullanarak calistir :

```

javac gercekSayiOrtalamaApplet.java
appletviewer gercekSayiOrtalamaApplet.html

```

Program 1.34 : gercekSayiOrtalamaApplet.java programi

```

import java.applet.Applet; // java applet sinifini cagir
import java.awt.*; // java pencere kullanma sinifini cagir
import java.awt.event.*; // java pencereyi dinleme sinifini cagir
public class gercekSayiOrtalamaApplet extends Applet implements ActionListener
{
//sinif degiskenleri
Label kutubaslighi; //Label sinifi degiskeni (nesnesi) kutubaslighi
TextField kutugirdisi; // TextField sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi
double sayi; // Gerçel degisken sayi
double toplam; // Gerçel degisken toplam

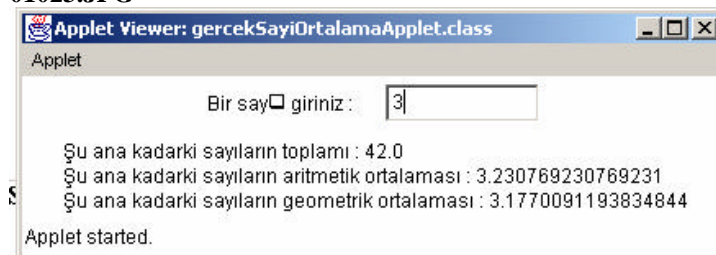
```

```

double carpim; // Gerçel degisken carpim
double aritmetikOrtalama; // Gerçel degisken aritmetik ortalama
double geometrikOrtalama; // Gerçel degisken geometrik ortalama
int sayici; // tam sayi degisken toplam rakam sayisini sayici
// pencereyi baslatma metodu
// pencere ilk basladiginda
// degiskenler buradaki degerleri alirlar
public void init()
{
kutubaslgi=new Label("Bir sayi giriniz : ");
add(kutubaslgi);
kutugirdisi=new TextField(10);
add(kutugirdisi);
toplam=0;
carpim=1.0;
aritmetikOrtalama=0;
geometrikOrtalama=0;
sayici=0;
kutugirdisi.addActionListener(this);
}
// girdi alanindaki olan olaylari dinleme metodu
// Her yeni rakam girildiginde bu metot çagirilir
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
sayici++;
Double sayi1=new Double(e.getActionCommand() );
sayi=sayi1.doubleValue();
toplam+=sayi; // veya toplam=toplam+sayi;
aritmetikOrtalama=toplam/sayici;
carpim*=sayi; // veya carpim=carpim*sayi;
geometrikOrtalama=Math.pow(carpim,(1.0/sayici));//carpimin koku
kutugirdisi.setText("");//kutudaki rakami sil
repaint();//pencereyi yeniden paint metotuna göre çiz
}
public void paint(Graphics g)
{
// drawString Metotundaki eksen sistemi
// ----- x eksenini
// |
// |
// |
// V y eksenini
g.drawString("Su ana kadarki sayilarin toplami : "+toplam,25,50);
g.drawString("Su ana kadarki sayilarin aritmetik ortalamasi : "+aritmetikOrtalama,25,65);
g.drawString("Su ana kadarki sayilarin geometrik ortalamasi : "+geometrikOrtalama,25,80);
}
}
}

```

01023.JPG



Sekil 1.23 gercekSayiOrtalamaApplet.html çiktisi

7. Notdefteri programini kullanarak bessayitopla.java programini incele. Konsole (MS Dos) ortaminda asagidaki komutlari kullanarak calistir :

```
javac bessayitopla.java  
java bessayitopla
```

Program 1.35 : bessayitopla.java programi, bes gercek sayiyi toplar.

```
import java.io.*; // giris cikis  
import Text; // okuma sinifi  
class bessayitopla  
{  
    public static void main (String args[]) throws IOException  
    {  
        double sayi;  
        double toplam=0;  
        int saydirici=0;  
        //  
        Text cin=new Text();  
        while( saydirici < 5)  
        {  
            System.out.println("Bir tam sayi giriniz : ");  
            sayi=cin.readDouble();  
            toplam+=sayi;  
            saydirici++;  
        }  
        System.out.println("sayilarin toplami : "+toplam);  
    }  
}
```

```
Bir tam sayi giriniz : 1  
Bir tam sayi giriniz : 2  
Bir tam sayi giriniz : 3  
Bir tam sayi giriniz : 4  
Bir tam sayi giriniz : 5  
sayilarin toplami : 15.0
```

8. Notdefteri programini veya herhangi bir editör programi kullanarak StringDegisken.java programini incele. Konsole (MS Dos) ortaminda asagidaki komutlari kullanarak calistir :

```
javac StringDegisken.java  
java StringDegisken
```

Program 1.36 : StringDegisken.java programi, String degiskenlerini + operatörüyle ekleme islemi

```
import java.io.*; //giris cikis sinifini cagir  
class StringDegisken  
{  
    public static void main (String args[]) throws IOException  
    {  
        String s1,s2,s3,s4;  
        int i1;  
        String s;  
        s1="Ali ";  
        s2="Veli ";  
        s3="49";  
        s4=" Elli";  
        s=s1+s2+s3+s4;  
        System.out.println(s);  
        i1=49;  
        s=s1+s2+i1+s4;
```

```
    System.out.println(s);
    }
}
```

Ali Veli 49 Elli
Ali Veli 49 Elli

9. alıştırma 7 deki [bessayi_topla.java](#) programını iyice anladıktan sonra birden yüze (100) kadar sayıların ortalamasını hesaplayan [birdenyüzeOrtalama.java](#) program ve sınıfını (Konsol) yaz ve çalıştır.

Program 1.37 : Birdenyüzeortalama.java programı, birden yüze kadar sayıların ortalamasını hesaplar.

```
import java.io.*; // giriş çıkis
import Text; // okuma sınıfı
class birdenyuzeortalama
{
public static void main (String args[])
{
double sayi=1;
double toplam=0;
while( sayi <= 100)
{
toplam+=sayi++;
}
System.out.println("sayıların toplamı : "+toplam);
System.out.println("sayıların ortalaması : "+toplam/100.0);
}
}
```

sayıların toplamı : 5050.0
sayıların ortalaması : 50.5

10. If yapısını kullanma programı, karşılaştırmaApplet.java , İki String türü değişkeni Applet TextField girdi alanından girer ve birbiriyle karşılaştırır. Sonuçları Applet ortamında yazdırır. Bu program applet olarak dizayn edilmiştir. programı çalıştırınız ve sonuçlarını applet ortamında alınız.

Program 1.38 : karşılaştırmaApplet.java programı

```
//if deyiminin kullanımı
import java.applet.Applet; // java applet sınıfını çağır
import java.awt.*; // java pencere kullanma sınıfını çağır
import java.awt.event.*; // java pencereyi dinleme sınıfını çağır

public class karşılaştırmaApplet extends Applet implements ActionListener
{
Label soru1; //kullanıcıya birinci değeri girme sorusu sorar
TextField girdi1; //birinci değeri girme kutusu
Label soru2; //kullanıcıya ikinci değeri girme sorusunu sorar
TextField girdi2; //ikinci değeri girme kutusu
int sayi1,sayi2; //girilen iki sayı
//graphic kullanıcı bağlantısındaki ilk değerleri tanımla
public void init()
{
soru1=new Label("Bir sayı giriniz ");
girdi1=new TextField(10);
soru2=new Label("İkinci bir sayı giriniz");
girdi2=new TextField(10);
add(soru1); //soru1 yazısını applete çizer
```

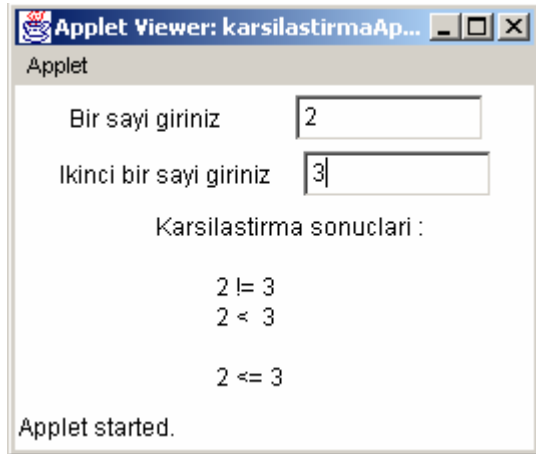


```

add(girdi1);//girdi1 kutusunu applete cizer
add(soru2); //soru2 yazisini applete cizer
girdi2.addActionListener(this);
// soru2 den sonra girdi (return) tusunu bekler
// girdi(return) tusundan sonra actionPerformed
// metotuna gider
add(girdi2); //girdi2 kutusunu applete cizer
}
// sonuclari applete yazdir
public void paint(Graphics g)
{
g.drawString("Karsilastirma sonuclari : ",70,75);
if(sayi1 == sayi2)
g.drawString(sayi1+" == "+sayi2,100,90);
if(sayi1 != sayi2)
g.drawString(sayi1+" != "+sayi2,100,105);
if(sayi1 < sayi2)
g.drawString(sayi1+" < "+sayi2,100,120);
if(sayi1 > sayi2)
g.drawString(sayi1+" > "+sayi2,100,135);
if(sayi1 <= sayi2)
g.drawString(sayi1+" <= "+sayi2,100,150);
if(sayi1 = sayi2)
g.drawString(sayi1+" = "+sayi2,100,165);
}
// eger girdi(return) tusuna basildiyse bu
// metodu cagir
public void actionPerformed( ActionEvent e)
{
// sayi 1 i girdi kutusundan oku
sayi1=Integer.parseInt(girdi1.getText());
// sayi 2 i girdi kutusundan oku
sayi2=Integer.parseInt(girdi2.getText());
repaint();
}
}

```

01024.JPG



Sekil 1.24 karsilastirmaApplet.html çıktısı

11. whileyapisi.java programini incele, çalıştır ve sonuçlarını konsol ortamında al.

Program 1.39 :[whileyapisi.java](#) programi. Bu program while yapısını kullanarak sayıların iki ile çarpımını hesaplar.

```

import java.io.*; //java girdi cikti sinifini cagir
class whileyapisi
{
    public static void main(String args[])
    {
        int sayi=2;
        while(sayi<=1000)
        {
            sayi*=2;
            System.out.println("sayi = "+sayi);
        }
    }
}

```

```

sayi = 4
sayi = 8
sayi = 16
sayi = 32
sayi = 64
sayi = 128
sayi = 256
sayi = 512
sayi = 1024

```

dowhileApplet.java programini incele ve çalistir. Bu program do-while döngü yapisi kullanarak bir sayi dizisini applet ortaminda yazdirmaktadır.

Program 1.40 : [dowhileApplet.java](#) programi

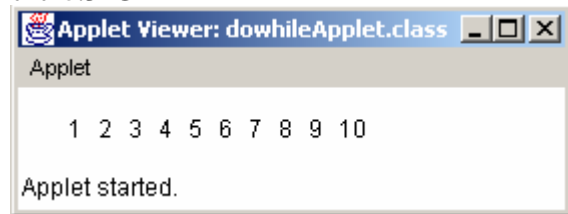
```

import java.awt.Graphics;
import java.applet.Applet;

public class dowhileApplet extends Applet
{
    public void paint(Graphics g)
    {
        int saydirici=1;
        int x=25;
        do {
            g.drawString(Integer.toString(saydirici),x,25);
            x += 15;
        } while(++saydirici <= 10);
    }
}

```

01025.JPG



Sekil 1.25 dowhileApplet.html çiktisi

13. [foryapisi.java](#) programini incele ve çalistir. Bu program for döngü yapisi kullanarak bir sayi dizisini applet ortaminda yazdirmaktadır.

Program 1.41 : [foryapisi.java](#) programi

```

import java.io.*;
class foryapisi
{ public static void main(String args[])
{
int toplam=0;
for(int sayi=1;sayi<=100;sayi++)
{ toplam+=sayi;}
System.out.println("1 den 100 e sayilarin toplami : "+toplam);
}
}

```

[foryapisi.java](#) programi çiktisi :

1 den 100 e sayilarin toplami : 5050

14. [faizOraniApplet.java](#) programini incele ve çalistir. Bu program döngü yapisi kullanarak faiz oranlarini hesaplamaktadır.

15. [switchApplet.java](#) programini incele ve çalistir. Bu program **switch** yapisini kullanmaktadır..

16. Bir java konsol programi ([kilo.java](#)) yazarak On kisilik bir siniftaki kisilerin agirliklarini girdi olarak giriniz.

- ? Agirliklari 40 kg dan az olanlari zayif olarak,
- ? Agirliklari 40 kilo ile 80 kilo arasinda olanlari normal,
- ? Agirliklari 80 kg in üstünde olanlari sisman katagorisinde siniflarsak

her sinifta kaç kisi oldugunu yazdiriniz. Dosyanizin adi **kilo.java**, sinifinizin adi : **kilo** olacaktır. Bilmediginiz yapilari örnek problemleri inceleyerek öğrenebilirsiniz.

Program 1.42 : [kilo.java](#) programi.

```

import java.io.*; // giris çikis
import Text; // okuma sinifi
class kilo
{
public static void main (String args[]) throws IOException
{
double kilo; //
Text cin=new Text();
System.out.println("kilonuzu giriniz : ");
kilo=cin.readDouble();
if( kilo <= 40)
{ System.out.println("zayif"); }
else if( kilo40 && kilo<80 )
{ System.out.println("normal"); }
else
{ System.out.println("sisman"); }
}
}

```

program çiktisi :

kilonuzu giriniz : 45
normal

kilonuzu giriniz : 95
sisman

17. **yildiz3forApplet.java** programi altta verilmistir. bu programi inceleyiniz ve Applet çiktisini olusturunuz.

Program 1.21 : [yildiz3forApplet.java](#) programi

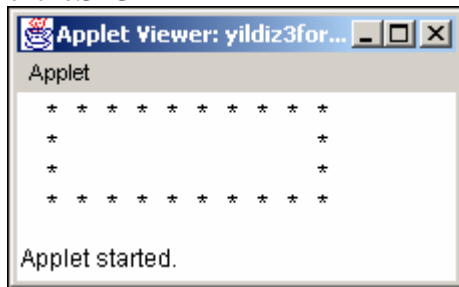
```

import java.awt.Graphics;
import java.applet.Applet;

public class yildiz3forApplet extends Applet
{
    public void paint(Graphics g)
    {
        int x,y;
        for(x=15;x <= 150;x+=15)
        {
            y=15;
            g.drawString("*",x,y);
            g.drawString("*",x,y+45);
        }
        for(y=15;y <= 65;y+=15)
        {
            x=15;
            g.drawString("*",x,y);
            g.drawString("*",x+135,y);
        }
    }
}

```

01026.JPG



Sekil 1.26 yildiz3forApplet.html çıktısı

18. yildiz1whileApplet.java programi altta verilmistir. Bu programi inceleyiniz ve applet çıktisini olusturunuz.

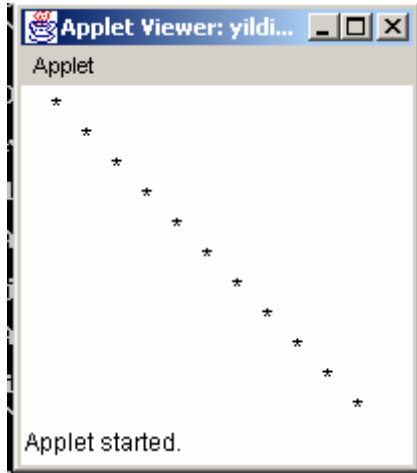
Program 1.22 : yildiz1whileApplet.java programi

```

import java.awt.Graphics;import java.applet.Applet;
public class yildiz1whileApplet extends Applet
{
    public void paint(Graphics g)
    {
        int i=1;
        int x=15;
        while(i++ <= 11) //i degeri birden 11 a kadar degisir
        {
            g.drawString("*",x,x);
            x += 15; // x degeri her i icin 15 artiyor
        }
    }
}

```

01027.JPG



Sekil 1.27 yildiz1whileApplet.html program çıktisi

19. yildiz2forApplet.java programi altta verilmistir. Bu programi inceleyiniz ve applet çıktisini olusturunuz.

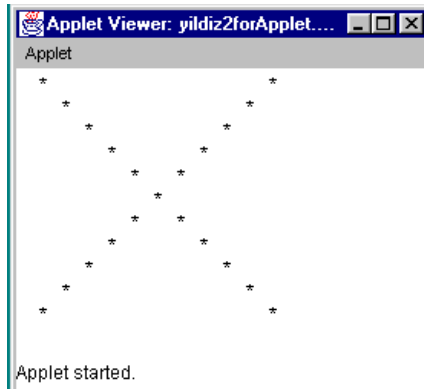
Program 1.23 : yildiz2forApplet.java

```
import java.awt.Graphics;
import java.applet.Applet;

public class yildiz2forApplet extends Applet{

    public void paint(Graphics g)
    { int i;
      int x=0;
      for(i=1;i <= 11;i++) //i degeri birden 11 a kadar degisir
      {
        x += 15; // x degeri her i icin 15 artiyor
        g.drawString("*",x,x);
        g.drawString("*",x,(180-x));
      }
    }
}
```

01028.JPG



Sekil 1.28 yildiz2forApplet.html çıktisi

20. yildiz2whileApplet.java programi altta verilmistir. Bu programi inceleyiniz ve applet çıktisini olusturunuz.

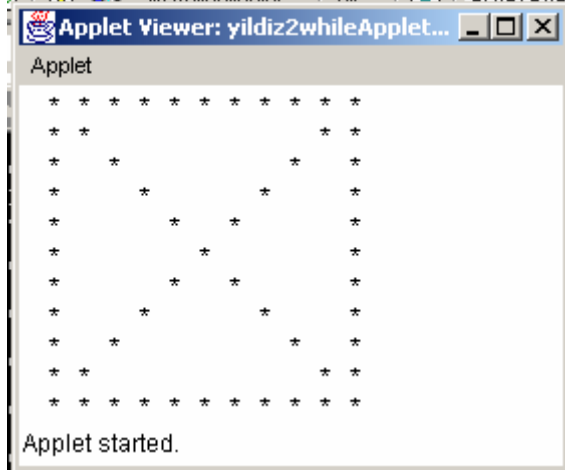
Program 1.24 : yildiz2whileApplet.java programi

```

import java.awt.Graphics;
import java.applet.Applet;
public class yildiz2whileApplet extends Applet
{
public void paint(Graphics g)
{
int i=1;
int x=0;
while(i++ <= 11) //i degeri birden 11 a kadar degisir
{
x += 15; // x degeri her i icin 15 artiyor
g.drawString("*",x,15); // x lineer degisken y 15
g.drawString("*",15,x); // x 15 y lineer degisken
g.drawString("*",x,165); // x lineer degisken y 165
g.drawString("*",165,x); // x 165 y lineer degisken
g.drawString("*",x,x); // çiz
g.drawString("*",x,(180-x)); // çiz
}
}
}

```

01029.JPG



Sekil 1.29 yildiz2whileApplet.html çıktısı

21. yildiz1forApplet.java programi altta verilmistir. Bu programi inceleyiniz ve applet çıktısını olusturunuz.

Program 1.24 yildiz1forApplet.java programi

```

import java.awt.Graphics;
import java.applet.Applet;
public class yildiz1forApplet extends Applet
{
public void paint(Graphics g)
{
int i;
int x=25;
for(i=1;i <= 10;i++) //i degeri birden 10 a kadar degisir
{
g.drawString("*",x,x);
x += 15; // x degeri her i icin 15 artiyor
}
}
}

```



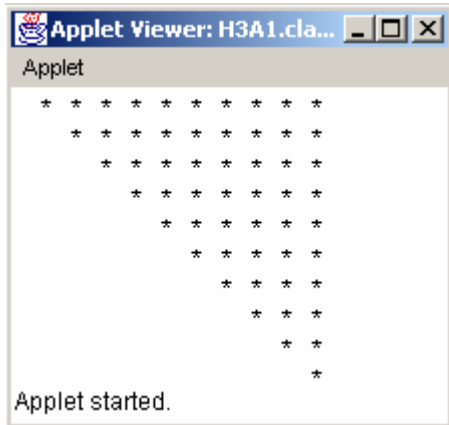
```
 * *
 *

```

Program 1.26 H3A1.java programi. Bu program üçgen bir yıldızı alanı çizdirir.

```
import java.awt.Graphics;
import java.applet.Applet;
public class H3A1 extends Applet
{
    public void paint(Graphics g)
    {
        int x,y;
        for(x=15;x <= 150;x+=15)
        {
            for(y=15;y <= x;y+=15)
            {
                g.drawString("*",x,y);
            }
        }
    }
}
```

01031.JPG



Sekil 1.31 yıldız üçgeni çizen H3A1.html çıktısı

25. Java applet programi kullanarak asagidaki sekli appletde çizdiriniz

```
*****
*           *
*           *
*****
```

Program 1.27 : H3A2.java, Yıldızlardan oluşan dikdörtgen çizer

```
import java.awt.Graphics;
import java.applet.Applet;
public class H3A2 extends Applet
{
    public void paint(Graphics g)
    {
        int x,y;
        for(x=15;x <= 150;x+=15)
        {
            g.drawString("*",x,15);
        }
    }
}
```



```

        g.drawString("*",x,60);
    }
    for(y=15;y <= 60;y+=15)
    {
        g.drawString("*",15,y);
        g.drawString("*",150,y);
    }
}
}

```

26. Java konsol programi kullanarak asagidaki sekli konsolda çizdiriniz. x eksenini ve y eksenindeki toplam yıldız sayısını ekrandan giriniz.

```

* * * * *
*           *
*           *
*           *
* * * * *

```

27. Java konsol programi **faktoriyel.java** programini olusturunuz ve bir sayinin faktoriyelini hesaplayiniz.

$n! = n \cdot (n-1) \cdot (n-2) \cdot \dots \cdot 4 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 1$ $4! = 4 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 1$ $3! = 3 \cdot 2 \cdot 1$

Program 1.28 faktoriyel.java programi. Sayinin faktoriyelini döngü kullanarak hesaplar.

```

import java.io.*;
import Text;
class faktoriyel
{
    public static void main(String args[]) throws IOException
    {
        int faktoriyel=1;
        Text cin=new Text();
        int faktoriyelsayi;
        System.out.println("Bir tamsayi giriniz:");
        faktoriyelsayi=cin.readInt();
        for(int sayi=1;sayi<=faktoriyelsayi;sayi++)
        { faktoriyel*=sayi;}
        System.out.println(faktoriyelsayi+" faktoriyel: "+faktoriyel);
    }
}

```

Bir tamsayi giriniz: 4
4 faktoriyel: 24

28. Java konsol programi kullanarak asagidaki formülü hesaplayiniz:

$e^x = 1 + x / 1! + x^2 / 2! + x^3 / 3! + x^4 / 4! + ..$
not : e=2.7182818

Program 1.29 H3A4.java programi. For döngüsü kullanarak exponent hesaplar.

```

import java.io.*;
import Text;
class H3A4
{
    public static void main(String args[]) throws IOException
    {
        double faktoriyel=1;
        double x;
        double us=1;
        double exponent=1;
        Text cin=new Text();
    }
}

```

```

System.out.println("Bir sayi giriniz:");
x=cin.readDouble();
for(double sayi=1;sayi<=200;sayi++)
{
faktoriyel*=sayi;
us*=x;
exponent+=us/faktoriyel;
}
System.out.println("exp("+x+") = "+exponent);
System.out.println("gercek exp("+x+") = "+Math.exp(x));
}
}

```

Bir sayi giriniz: 3
exp(3.0) = 20.08553692318766
gercek exp(3.0) = 20.08553692318767

29. Alistirma 28 deki exponent hesabini for döngüsü yerine while döngüsü kullanarak gerçekleştiriniz.

30. Hata fonksiyonu erf(x) asagidaki formülle tanımlanabilir.

$$erf(x) = \frac{2}{\sqrt{\pi}} \int_0^x e^{-t^2} dt = \frac{2}{\sqrt{\pi}} \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n x^{2n+1}}{n!(2n+1)}$$

Bir konsol programi yaziniz. Text sinifi kullanarak disaridan x degerini okuyunuz. For döngüsü kullanarak formülü hesaplayiniz ve sonucunu yazdiriniz.

31. gerçek sayi faktoriyel fonksiyonu x 'nin 1.05 noktasındaki degeri $e^{-1.05}$ in degeri 0.9735 olarak bilinmektedir. e^{-x} fonksiyonu da faktoriyel gibi $e^{-x+1} = e^{-x} * e$ ifadesiyle tanımlanabildigine göre $e^{-13.05}$ degerini hesaplayiniz.

32. H1OD1.java

Program 1.30 H1OD1.java

```

import java.io.*;
class H1OD1
{
public static void main(String args[])
{
// Bu program konsolda(MS DOS)
// "Java Programlama dili"
// cok zevkli bir ders
// yazdirir
System.out.println("\nJava Programlama dili\nncok zevkli bir ders");
}
}

```

- programini herhangi bir editör kullanarak yaziniz.
- H1OD1.java adıyla kaydediniz.
- javac H1OD1.java terimiyle compile ediniz
- yanlislerinizi düzeltiniz
- Java H1OD1 terimiyle isletiniz

33. H1OD2.java

Program 1.31 H1OD2.java

```

import java.applet.Applet;
import java.awt.*;

```

```

public class H1OD2 extends Applet
{
    public void paint(Graphics g)
    {
        // Bu program apletde(pencere)
        // "Java Programlama dili"
        // cok zevkli bir ders
        // yazdirir
        g.drawString("\Java Programlama dili \",25,25);
        g.drawString("cok zevkli bir ders");",25,40);
    }
}

```

- ? programini herhangi bir editör kullanarak yaziniz.
- ? H1OD2.java adıyla kaydediniz.
- ? javac H1OD2.java terimiyle compile ediniz.
- ? Yanlislerinizi düzeltiniz
- ? Herhangibir editor yardimiyla H1OD2.html dosyasini olusturunuz.
- ? **appletviewer H1OD2.html** komutuyla programi çalistiriniz.
- ? Bir browser programinda H1OD2.html dosyasini açiniz

34. H1OD3.java

İki gerçek sayinin(double) (bu sayılar 2 ve 5 olsun) farklarini Konsol ortaminda (MS DOS) hesaplayacak java programini yazip isletiniz

35. H1OD4.java

İki gerçek sayinin(double) bölümlerini Konsol ortaminda (MS DOS) hesaplayacak java programini yazip isletiniz. Sayılar ekrandan Text sinifini kullanarak girilecektir (okunacaktır)

36. H1OD5.java

İki gerçek sayinin(double) çarpimlarini Applet(window) ortaminda hesaplayacak java programini yazip isletiniz.

37. H1OD6.java

Bes gerçek sayinin(double) çarpimlarini Konsol ortaminda (MS DOS) hesaplayacak java programini yazip isletiniz. Sayılar ekrandan Text sinifini kullanarak girilecektir (okunacaktır)

38. H2AL1.java : if -elseif -else yapisi ve boolean degisken örneği, konsol programi. Programi incele ve çalistir.

Program 1.32 . H2AL1.java programi boolean double ve String degisken karsilastirma örneği

```

import java.io.*;

class H2AL1
{
    public static void main(String args[]) throws IOException
    {
        // Bu program konsolda(MS DOS)
        // if metodu ve boolean kullanarak
        // karsilastirmalar yapar
        // ve sonucu yazdirir
        boolean b1;
        boolean b2;
        boolean b3;
        double sayi1;
        double sayi2;
        String s1,s2;
        Text cin=new Text();

        b1=true;
        b2=false;

```

```

b3=b1&&b2;

System.out.println(b1+"&&" +b2+" = "+b3);

if(b3)
{
System.out.println("if yapisinin ici b3 = "+b3);
}
else if(!b3)
{
System.out.println("else if yapisinin ici b3 = "+b3);
}

// iki gercek sayiyi karsilastir

System.out.print("Birinci gercek sayiyi oku : ");
sayi1=cin.readDouble();
System.out.print("Ikinci gercek sayiyi oku : ");
sayi2=cin.readDouble();

b3=(sayi1>sayi2);
if(sayi1>sayi2)
{
System.out.println(sayi1+">" +sayi2+" = "+b3);
}
else if(sayi1<sayi2)
{
System.out.println(sayi1+"<" +sayi2+" = "+(sayi1<sayi2));
}
else
{
System.out.println(sayi1+"==" +sayi2+" = "+(sayi1<sayi2));
}

// iki String karsilastir

System.out.print("Birinci String'i oku : ");
s1=cin.readString();
System.out.print("Ikinci String'i oku : ");
s2=cin.readString();

b3=s1.equals(s2);
if(s1.equals(s2))
{
System.out.println(s1+" esittir " +s2+" b3 = "+b3);
}
else
{
System.out.println(s1+" esit degildir " +s2+" b3= "+b3);
}

} //main metotunun sonu
} //H2AL1 sinifinin sonu

```

39. H2AL2: while döngüsü örneği applet programı, 10 dan 30 a kadar sayıları applete yazdırır. Programı incele ve çalıştır.

Program 1.33 : H2AL2.java, while döngüsü örneği applet programı, 10 dan 30 a kadar sayıları applete yazdırır.

```

import java.applet.Applet;
import java.awt.*;

public class H2AL2 extends Applet
{
    public void paint(Graphics g)
    {
        // Bu program apletde(pencere)
        // 10 dan 30 a kadar sayilari yazdirir
        int i=0;
        double x=10.0;
        while(x<=20.0)
        {
            g.drawString(" "+(x+=1.0),i+=30,25);
        }
    }
}

```

40. [H2AL3](#) : do - while döngüsü örneği applet programı. Programı ince ve çalıştır.

Problem 1.34 H2AL3.java : do-while döngüsü. Bu problem 10 dan 30 a kadar sayilari 2 ser 2 ser yazdirir.

```

import java.applet.Applet;
import java.awt.*;

public class H2AL3 extends Applet
{
    public void paint(Graphics g)
    {
        // Bu program apletde(pencere)
        // 10 dan 30 a kadar sayilari ikiser ikiser yazdirir
        int i=0;
        double x=10.0;
        do
        {
            g.drawString(" "+(x+=2.0),i+=30,25);
        } while(x<=20.0)
    }
}

```

41. [H2AL4](#) : for döngüsü örneği, applet programı . Programı ince ve çalıştır.

Problem 1.35 H2AL4.java : for döngüsü. Bu problem 10 dan 30 a kadar sayilari 3 er 3 er yazdirir.

```

import java.applet.Applet;
import java.awt.*;

public class H2AL4 extends Applet
{
    public void paint(Graphics g)
    {
        // Bu program apletde(pencere) 10 dan 30 a
        // kadar sayilari 3 er 3 er yazdirir
        int i=0;
        for(double x=10.0;x<=20.0;x+=3.0)
        {
            g.drawString(" "+x,i+=30,25);
        }
    }
}

```

```
}
```

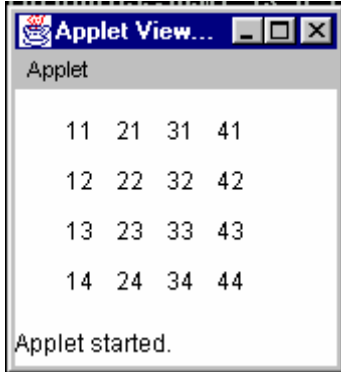
42. [H2AL6](#): iç içe iki döngü, applet programı . Programı incele ve çalıştır.

Problem 1.36 H2AL6.java : for döngüsü. Bu problem iki applet ortamında boyutlu bir matrix yazdırır.

```
import java.applet.Applet;
import java.awt.*;

public class H2AL6 extends Applet
{
    public void paint(Graphics g)
    {
        // Bu program apletde(pencere)
        // 11 12 13 14
        // 21 22 23 24
        // 31 32 33 34
        // 41 42 43 44 yazdırır
        for(int i=1;i<5;i++)
        {
            for(int j=1;j<5;j++)
            {
                g.drawString(""+i+j,i*25,j*25);
            } // for(int j ...dongusunun kapanisi
        } //for(int i ..dongusunun kapanisi
    } //paint metotunun kapanisi
} //H2AL6 sinifinin kapanisi
```

01032.JPG



Şekil 1.32 rakam matrisi çizen H2AL6.html çıktısı

43. [H2AL7](#): sayı1 den sayı2 e n er ner sayıların toplamı, applet programı

Problem 1.37 H2AL7.java : for döngüsü. Bu problem sayı1 den sayı2 e n er ner sayıların toplamını hesaplar.

```
import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;

public class H2AL7 extends Applet implements ActionListener
{
    int sayı1,sayı2,sayı3;
    int toplam;
    Label s1,s2,s3; //yazi alanlari sinifi
    TextField t1,t2,t3; //girdi alanlari (kutulari)
```

```

//pencereyi baslatma metodu
public void init()
{
s1=new Label("den ");
s2=new Label("e kadar ");
s3=new Label("er sayilarin toplami : ");
t1=new TextField(5);
t2=new TextField(5);
t3=new TextField(5);
//pencereye ekle
add(t1);
add(s1);
add(t2);
add(s2);
add(t3);
add(s3);
t3.addActionListener(this);
}

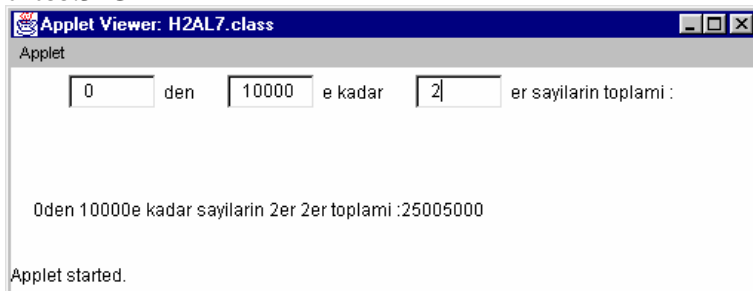
public void paint(Graphics g)
{
g.drawString(""+sayi1+"den "+sayi2+"e kadar sayilarin "+
sayi3+"er "+sayi3+"er toplami :"+toplaml,15,100);
} //paint metodunun kapanisi

//girdi alanindan sinyal bekle ve sinyal gelince su islemleri yap
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
toplaml=0;
//sayi1, sayi2 ve sayi3 kutulardan oku
Integer Sayi1=new Integer(t1.getText());
sayi1=Sayi1.intValue();
Integer Sayi2=new Integer(t2.getText());
sayi2=Sayi2.intValue();
Integer Sayi3=new Integer(t3.getText());
sayi3=Sayi3.intValue();
for(int i=sayi1;i<=sayi2;i+=sayi3)
{
toplaml+=i;
}
repaint();
} //ActionPerformed metodunun kapanisi

} //H2AL7 sinifinin kapanisi

```

01033.JPG



Şekil 1.33 değişken sınırlarla toplama yapan H2AL7.java programının applet çıktısı

44. [H2OD1](#)

while döngüsü ve konsol programı kullanarak 1 den n e kadar olan sayıların aritmetik ortalamasını hesaplayınız.

n sayısı konsoldan girilecektir.
Aritmetik ortalama $(1+2+3+...+n)/n$ formülüyle hesaplanır.

Problem 1.38 H2OD1.java : while döngüsü. Bu problem 1 den n e kadar sayilarin aritmetik ortalamasini hesaplar.

```
import java.io.*;
class H2OD1
{
    public static void main (String args[])
    {
        //bu program 1 den n ye kadar olan
        //sayilarin aritmatik ortalamasini hesaplar
        int n;
        int sayi=1;
        double ort=0;
        Text cin = new Text ();
        System.out.println("n : ");
        n = cin.readInt ();
        while(sayi<=n)
        {
            ort=(ort + sayi)/sayi;
            sayi++;
        }
        System.out.println("aritmatik ortalama : "+ort);
    }
}
```

45. [H2OD2](#)

For döngüsü ve "*" karakterini kullanarak 5*4 yildiz dikdortgenini applet olarak çizdiriniz

```
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *
```

Problem 1.39 H2OD2.java : for döngüsü. Bu problem 5*4 yildiz dikdortgenini applet olarak çizdir

```
import java.awt.Graphics;
import java.applet.Applet;
public class H2OD2 extends Applet
{
    public void paint(Graphics g)
    {
        int x,y;
        for(y=1;y<6;y++)
        {
            for(x=1;x<5;x++)
            {
                g.drawString ("*",20*x,20*y);}
        }
    }
}
```

46. [H2OD3](#)

do- while döngüsü kullanarak 1 den n e kadar olan sayilarin küplerinin toplamini ve aritmetik ortalamasini applet programi olarak hesaplatiniz. n sayisi applet kutu girdisinden girilecektir.

Problem 1.40 H2OD3.java : 1 den n e kadar sayilarin küplerinin toplamini applet olarak çizdir

```
import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;

public class H2OD3 extends Applet implements ActionListener
{
    int sayi1;
    int toplam;
    double ort;
    Label s1,s2; //yazi alanlari sinifi
    TextField t1; //girdi alanlari (kutulari)

    //pencereyi baslatma metodu
    public void init()
    {
        s1=new Label("kup ortalamasi 1 den ");
        s2=new Label("e kadar ");
        t1=new TextField(5);
        //pencereye ekle
        add(s1);
        add(t1);
        add(s2);
        t1.addActionListener(this);
    }

    public void paint(Graphics g)
    {
        g.drawString(""+1den "+sayi1+" e kadar kup ortalamasi :"+ort,15,100);
    } //paint metodunun kapanisi

    //girdi alanindan sinyal bekle ve sinyal gelince su islemleri yap
    public void actionPerformed(ActionEvent e)
    {
        toplam=0;
        //sayi1 i kutulardan oku
        Integer Sayi1=new Integer(t1.getText());
        sayi1=Sayi1.intValue();

        int i=1;
        do
        {
            toplam+=i*i*i;
        }while(++i<=sayi1);
        ort=(double)toplam/(double)sayi1;
        repaint();
    } //ActionPerformed metodunun kapanisi
} //H2OD3 sinifinin kapanisi
```

46. [H2OD3_2000](#)

do- while döngüsü kullanarak 1 den n e kadar olan sayilarin küplerinin toplamini ve aritmetik ortalamasini swing applet (JApplet) programi olarak hesaplatiniz. n sayisi JApplet kutu girdisinden girilecektir.

Problem 1.40 H2OD3a_2000.java : 1 den n e kadar sayilarin küplerinin toplamini swing applet olarak çizdir

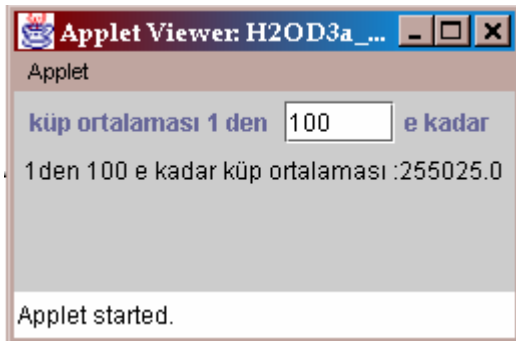
```

import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;

public class H2OD3a_2000 extends JApplet implements ActionListener
{
    int sayi1;
    int toplam;
    double ort;
    JLabel s1,s2; //yazi alanlari sinifi
    JTextField t1; //girdi alanlari (kutulari)
    JTextArea ciktiAlani;
    //pencereyi baslatma metodu
    public void init()
    {
        Container c=getContentPane();
        c.setLayout(new FlowLayout());
        Color renk=c.getBackground();
        s1=new JLabel("küp ortalamasi 1 den ");
        s2=new JLabel("e kadar ");
        t1=new JTextField(5); //pencereye ekle
        ciktiAlani=new JTextArea();
        ciktiAlani.setBackground(renk);
        c.add(s1);
        c.add(t1);
        c.add(s2);
        c.add(ciktiAlani);
        t1.addActionListener(this);
    }
    //girdi alanindan sinyal bekle ve sinyal gelince su islemleri yap
    public void actionPerformed(ActionEvent e)
    {
        toplam=0; //sayi1 i kutulardan oku
        sayi1=Integer.parseInt(t1.getText());
        int i=1;
        do {
            toplam+=i*i*i;
        }
        while(++i<=sayi1);
        ort=(double)toplam/((double)sayi1);
        ciktiAlani.setText(""+sayi1+" 1den "+sayi1+" e kadar küp ortalamasi :"+ort);
        repaint();
    }
    //ActionPerformed metodunun kapanisi
} //H2OD3_2000 sinifinin kapanisi

```

01034.JPG



Şekil 1.34 1 den n e kadar sayıların küplerinin ortalamasını hesaplayan H2OD3a.java programının JApplet çıktısı

H2OD3_2000 Aynı problemin ikinci bir çözümü

do- while döngüsü kullanarak 1 den n e kadar olan sayıların küplerinin toplamını ve aritmetik ortalamasını swing applet (JApplet) programı olarak hesaplatınız. n sayısı JOptionPane.showInputDialog() girdisinden girilecektir.

```
import java.awt.*;
import javax.swing.*;

public class H2OD3_2000 extends JApplet
{
    int n, i = 1;
    int toplam = 0;
    long toplam3 = 0;
    double ortalama;

    public void init()
    {
        n=Integer.parseInt(JOptionPane.showInputDialog(" Bir tam sayi giriniz : "));
        while (i <= n){
            toplam3 += i*i*i;
            toplam += i;
            i++;
        }
        ortalama = (double)toplam / n;
    }

    public void paint(Graphics g)
    {
        g.drawRect(15,10,370,20);
        g.drawRect(15,50,370,20);
        g.drawString(n + "ye kadar olan sayıların küplerinin toplamı : " + toplam3,25,25);
        g.drawString(n + "ye kadar olan sayıların aritmetik ortalaması : " + ortalama,25,65);
    }
}
```

47. [H2OD4](#)

herhangi bir döngü yapısı ve konsol programı kullanarak, n=200 değeri için

$1-x/1!+x^2/2!-x^3/3!+x^4/4!-x^5/6!+..+x^{n-1}/(n-1)!-x^n/n!$
formülünü hesaplayınız.

not: ! (faktoriyel) sayının birer eksilerek bire kadar çarpıldığı diziye denir. Örneğin $4!=4*3*2*1$

Problem 1.41 H2OD4.java : $1-x/1!+x^2/2!-x^3/3!+x^4/4!-x^5/6!+..+x^{n-1}/(n-1)!-x^n/n!$ formülünün hesabı.

```
import java.io.*;
import Text;
class H2OD4
{
    public static void main(String args[]) throws IOException
    {
        double faktoriyel=1;
        double x;
        double us=1;
        double exponent=1;
        Text cin=new Text();
        System.out.println("Bir sayi giriniz:");
        x=cin.readDouble();
        for(double sayi=1;sayi<=200;sayi++)
```

```

{
faktoriyel*=sayi;
us*=(-1)*x;
exponent+=us/faktoriyel;
}
System.out.println("exp(-"+x+"") = "+exponent);
}
}

```

```

c:\co\java\prog>Bir sayi giriniz: 1.0
c:\co\java\prog>exp(-1.0) = 0.36787944117144245

```

48. [H2OD5](#)

Bir bilgisayar konsol bilgisayar programi yaziniz. bu program kullanicinin ismini ve boyunu sorsun. eger boyu 1.50 cm nin altindaysa "o **kullaniciismi** siz pek kisaymissiniz" yazsin,eger kullanıcı boyu 1.90 cm nn üzerindeyse "o **kullaniciismi** boyunuzda ne kadar uzunmus" yazsin. kullanıcı boyu bu degerlerin arasindaysa "merhaba kullaniciismi sistemimize hosgeldiniz" yazsin.

Problem 1.42 H2OD5.java : if-elseif blogu

```

import java.io.*;
import Text;
class H2OD5
{
public static void main(String args[]) throws IOException
{
int boy;
String isim;
Text cin=new Text();
System.out.println("isminiz nedir : ");
isim=cin.readString();
System.out.println(""+isim+" lutfen boyunuzu giriniz:");
boy=cin.readInt();
if(boy<=150)
{System.out.println(isim+" siz de pek kisaymissiniz.");}
else if(boy>=190)
{System.out.println(isim+" boyunuz da ne kadar uzunmus.");}
else
{System.out.println("merhaba "+isim+" sistemimize hos geldiniz.");}
}
}

```

49. [H2OD5_2000](#)

Bir bilgisayar konsol bilgisayar programi yaziniz. bu program kullanicinin ismini ve boyunu sorsun. eger boyu 1.50 cm nin altindaysa "o **kullaniciismi** siz pek kisaymissiniz" yazsin,eger kullanıcı boyu 1.90 cm nn üzerindeyse "o **kullaniciismi** boyunuzda ne kadar uzunmus" yazsin. kullanıcı boyu bu degerlerin arasindaysa "merhaba kullaniciismi sistemimize hosgeldiniz" yazsin. Çikti için java swing JOptionPane kullaniniz.

Problem 1.42 H2OD5_2000.java : if-elseif blogu

```

import javax.swing.JOptionPane;

class H2OD5_2000
{
public static void main(String args[])
{

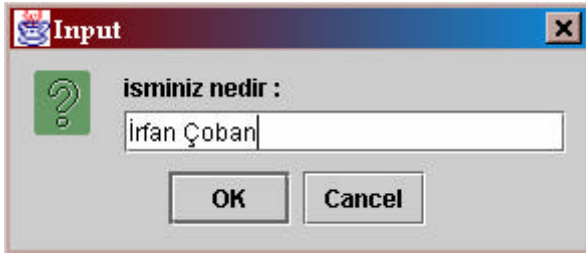
```

```

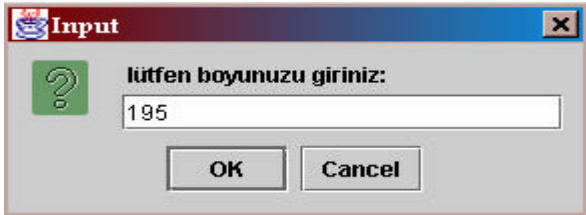
int boy;
String isim;
isim=JOptionPane.showInputDialog("isminiz nedir : ");
System.out.println(""+isim+" lutfen boyunuzu giriniz:");
boy=Integer.parseInt(
JOptionPane.showInputDialog(" lutfen boyunuzu giriniz:"));
if(boy<=150)
{
    JOptionPane.showMessageDialog(null,"sizde pek kisaymissiniz",
    "boy : "+boy,JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
}
else if(boy>=190)
{
    JOptionPane.showMessageDialog(null," boyunuz da ne kadar uzunmus",
    "boy : "+boy,JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
}
else
{
    JOptionPane.showMessageDialog(null,
    "merhaba "+isim+" sistemimize hos geldiniz.",
    "boy : "+boy,JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
}
System.exit(0);
}
}

```

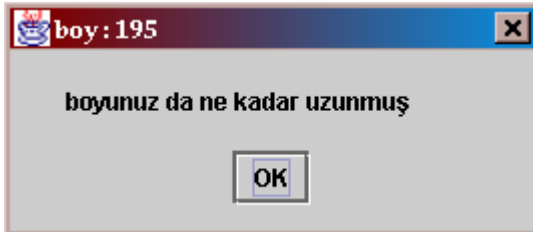
01035.JPG



01036.JPG



01037.JPG



Sekil 1.35,1.36,1.37 if yapisini test eden H2OD5_2000.java programinin swing JOptionPane çıktisi

50 H2AL1_2000 : if -elseif -else yapisi ve boolean degisken örneği, JOptionPane konsol programi

```

Import javax.swing.JOptionPane;

```

```

class H2AL1_2000
{

```

```

public static void main(String args[])
{
    // Bu program konsolda(MS DOS)
    // if metodu ve boolean kullanarak
    // karsilastirmalar yapar
    // ve sonucu yazdirir
    boolean b1;
    boolean b2;
    boolean b3;
    double sayi1;
    double sayi2;
    String s1,s2;
    b1=true;
    b2=false;
    b3=b1&& b2;
    JOptionPane.showMessageDialog(null,""+b1+"&&" +b2+" = "+b3,
    "if yapisinin disi",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
    if(b3)
    {
        JOptionPane.showMessageDialog(null,"if yapisinin ici b3 = "+b3,
        "if yapisinin ici",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
    }
    else if(!b3)
    {
        JOptionPane.showMessageDialog(null,"else if yapisinin ici b3 = "+b3,
        "if yapisinin ici",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
    }

    // iki gercek sayiyi karsilastir
    sayi1=Double.parseDouble(JOptionPane.showInputDialog("birinci gercek sayiyi oku : "));
    sayi2=Double.parseDouble(JOptionPane.showInputDialog("ikinci gercek sayiyi oku : "));
    b3=(sayi1>sayi2);
    if(sayi1>sayi2)
    {
        JOptionPane.showMessageDialog(null,""+sayi1+">" +sayi2+" = "+b3,
        "iki gercek sayi karsilastir",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
    }
    else if(sayi1<sayi2)
    {
        JOptionPane.showMessageDialog(null,
        ""+sayi1+"<" +sayi2+" = "+(sayi1<sayi2),
        "iki gercek sayi karsilastir",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
    }
    else
    {
        JOptionPane.showMessageDialog(null,""+sayi1+"==" +sayi2+" = "+(sayi1==sayi2),
        "iki gercek sayi karsilastir",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
        System.out.println();
    }

    // iki String karsilastir

    s1=JOptionPane.showInputDialog("birinci String'i oku : ");
    s2=JOptionPane.showInputDialog("ikinci String'i oku : ");
    b3=s1.equals(s2);
    if(s1.equals(s2))
    {
        JOptionPane.showMessageDialog(null,s1+" esittir "+s2+" b3 = "+b3,
        "iki gercek sayi karsilastir",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
    }
}

```

```

else
{
JOptionPane.showMessageDialog(null,s1+" esit degildir "+s2+" b3= "+b3,
"iki gercek sayi karsilastir",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
}
System.exit(0);
} //main metodunun sonu
} //H2AL1_2000 sinifinin sonu

```

51 H2AL2_2000 : while döngüsü örneği JOptionPane konsol programı

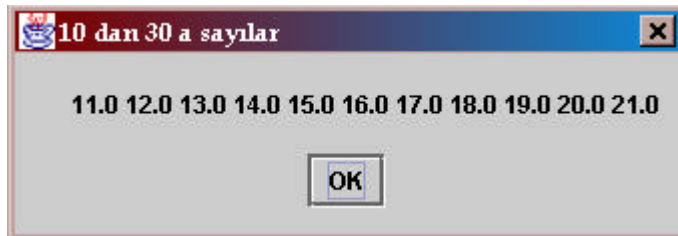
```

import javax.swing.JOptionPane;

public class H2AL2_2000
{
public static void main(String args[])
{
// Bu program
// 10 dan 20'ye kadar sayilari yazdirir
double x=10.0;
String s="";
do
{
s=s+" "+(x+=1.0);
}
while(x<=20.0);
JOptionPane.showMessageDialog(null,s,
"10 dan 30 a sayilar",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
System.exit(0);
}
}

```

01038.JPG



52 H2AL4_2000 : for döngüsü örneği, JOptionPane konsol programı

```

import javax.swing.JOptionPane;

public class H2AL4_2000
{
public static void main(String args[])
{
// Bu program
// 10 dan 20 ye kadar sayilari yazdirir
String s="";
for(double x=10.0;x<=30.0;x+=1.0)
{
s=s+" "+x;
}
JOptionPane.showMessageDialog(null,s,
"10 dan 30 a sayilar",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
System.exit(0);
}
}

```

53 H2AL5_2000 : switch- case yapisi, JoptionPane konsol programi

```
import javax.swing.JOptionPane;

class H2AL5_2000
{
    public static void main(String args[])
    {
        // Bu program konsolda(MS DOS)
        // switch case metodunu kullan• r
        char not;
        Text cin=new Text();
        int A=0;
        int B=0;
        int C=0;
        int D=0;
        int E=0;
        int F=0;
        while(true)
        {
            String s="";
            not=JOptionPane.showInputDialog("notu oku : (z cikis) ").toCharArray()[0];
            if(not=='z') {System.exit(0);}
            switch(not)
            {
                case 'A':case 'a':
                {
                    ++A;
                    break;
                }
                case 'B':case 'b':
                {
                    ++B;
                    break;
                }
                case 'C':case 'c':
                {
                    ++C;
                    break;
                }
                case 'D':case 'd':
                {
                    ++D;
                    break;
                }
                case 'E':case 'e':
                {
                    ++E;
                    break;
                }
                case 'F':case 'f':
                {
                    ++A;
                    break;
                }
                default:
                {
                    JOptionPane.showMessageDialog(null,"yanlis not tanimlandi yeni bir not giriniz",
                    "switch - case örneği",JOptionPane.ERROR_MESSAGE);
                }
            }
        }
    }
}
```

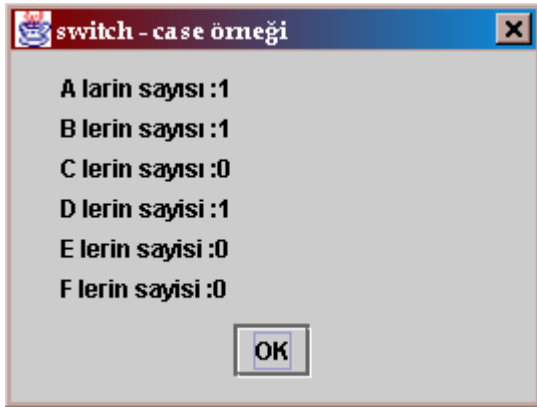


```

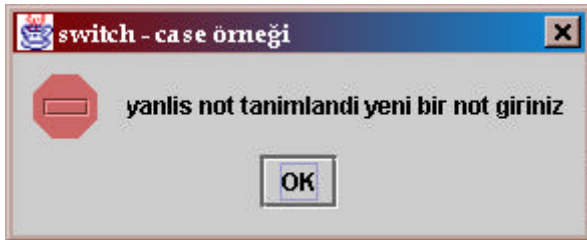
        break;
    }
} // switch deyiminin sonu
s=s+"A larin sayisi :"+A+"\n";
s=s+"B lerin sayisi :"+B+"\n";
s=s+"C lerin sayisi :"+C+"\n";
s=s+"D lerin sayisi :"+D+"\n";
s=s+"E lerin sayisi :"+E+"\n";
s=s+"F lerin sayisi :"+F+"\n";
JOptionPane.showMessageDialog(null,s,
    "switch - case örneği",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
}
} //main metodunun sonu
} //H2AL5_2000 sinifinin sonu

```

01039.JPG



01040.JPG



54 H2AL6_2000: iç içe iki döngü, JOptionPane konsol programı

```

import javax.swing.JOptionPane;

public class H2AL6_2000
{
    public static void main(String args[])
    {
        // Bu program
        // 11 12 13 14
        // 21 22 23 24
        // 31 32 33 34
        // 41 42 43 44 yazdirir
        String s="";
        for(int i=1;i<5;i++)
        {
            for(int j=1;j<5;j++)
            {
                s=s+" "+i+j;
            } // for(int j ...dongusunun kapanisi
            s=s+"\n";
        } //for(int i ..dongusunun kapanisi
    }
}

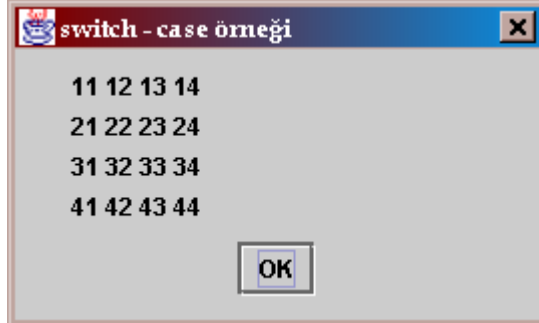
```

```

    JOptionPane.showMessageDialog(null,s,
    "switch - case örneği",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
    System.exit(0);
} //main metodunun kapanisi
} //H2AL6_2000 sinifinin kapanisi

```

01041.JPG



55 H2AL7_2000: sayi1 den sayi2 e n er ner sayilarin toplami, swing JApplet programi, JTextArea çiktisi ile

```

Import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;

```

```

public class H2AL7_2000 extends JApplet implements ActionListener

```

```

{ int sayi1,sayi2,sayi3;
  int toplam;
  double ort;
  JLabel s1,s2,s3; //yazi alanlari sinifi
  JTextField t1,t2,t3; //girdi alanlari (kutulari)
  JTextArea ciktiAlani;
  //pencereyi baslatma metodu
  public void init()
  {
    Container c=getContentPane();
    c.setLayout(new FlowLayout());
    Color renk=c.getBackground();
    s1=new JLabel("den");
    s2=new JLabel("e kadar ");
    s3=new JLabel("er sayilarin toplami : ");
    Font f=s1.getFont();
    Color r1=s1.getForeground();
    t1=new JTextField(5); //pencereye ekle
    t2=new JTextField(5); //pencereye ekle
    t3=new JTextField(5); //pencereye ekle

    ciktiAlani=new JTextArea();
    t1.setBackground(renk);
    t1.setForeground(r1);
    t2.setBackground(renk);
    t2.setForeground(r1);
    t3.setBackground(renk);
    t3.setForeground(r1);
    t1.setFont(f);
    t2.setFont(f);
    t3.setFont(f);
    ciktiAlani.setForeground(r1);
    ciktiAlani.setBackground(renk);
    ciktiAlani.setFont(f);
    c.add(t1);

```

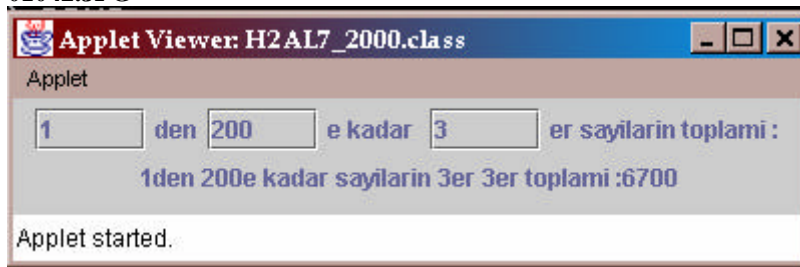
```

c.add(s1);
c.add(t2);
c.add(s2);
c.add(t3);
c.add(s3);
c.add(ciktiAlani);
t3.addActionListener(this);

}
//girdi alanından sinyal bekle ve sinyal gelince su islemleri yap
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
toplam=0; //sayi1 i kutulardan oku
sayi1=Integer.parseInt(t1.getText());
sayi2=Integer.parseInt(t2.getText());
sayi3=Integer.parseInt(t3.getText());
int i;
for(i=sayi1;i<=sayi2;i+=sayi3)
{
toplam+=i;
}
ciktiAlani.setText(""+sayi1+"den "+sayi2+"e kadar sayilarin "+
sayi3+"er "+sayi3+"er toplami :"+toplam);
repaint();
}
//ActionPerformed metotunun kapanisi
} //H2OD3 sinifinin kapanisi

```

01042.JPG



56 H2AL8_2000: sayinin e inci kuvvetinin hesaplanması (for döngüsü örneği) JOptionPane konsol programı

```

import javax.swing.JOptionPane;

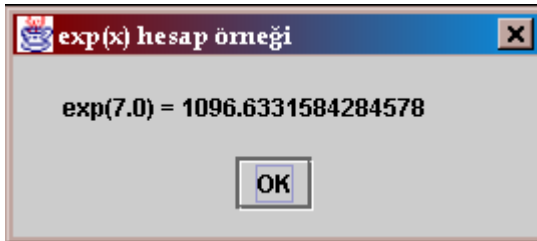
class H2AL8_2000
{
public static void main(String args[]) throws IOException
{
double faktoriyel=1;
double x;
double us=1;
double exponent=1;
x=Double.parseDouble(JOptionPane.showInputDialog("Bir sayi giriniz : "));
for(double sayi=1;sayi<=200;sayi++)
{
faktoriyel*=sayi;
us*=x;
exponent+=us/faktoriyel;
}

JOptionPane.showMessageDialog(null,"exp("+x+") = "+exponent,
"exp(x) hesap örneği",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);

```

```
System.exit(0);
}
}
```

01043.JPG

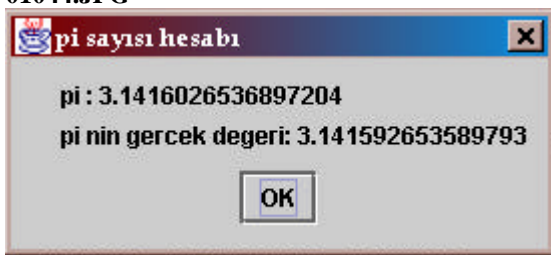


57 H2AL9_2000: pi sayisini hesaplayan bir seri formülü. JOptionPane konsol programi

```
import javax.swing.JOptionPane;

class H2AL9_2000
{
public static void main(String args[])
{
int i;
double pi=0;
int artieksi=-1;
for(i=1;i < 100000;i++)
{
artieksi*=-1;
pi+=4/(2.0*i-1.0)*artieksi;
}
String s="pi : "+pi+"\n";
s=s+"pi nin gercek degeri: "+Math.PI;
JOptionPane.showMessageDialog(null,s,"pi sayisi hesabi",
JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
System.exit(0);
}
}
```

01044.JPG



58 H2OD1_2000

for döngüsü ve konsol programi kullanarak 1 den n e kadar olan sayilarin aritmetik ortalamasini hesaplayiniz. n sayisi swing JOptionPane olarak girilecektir. Aritmetik ortalama $(1+2+3+...+n)/n$ formülüyle hesaplanir.

```
import java.io.*;
import javax.swing.JOptionPane;

class H2OD1_2000
{
public static void main (String args[]) throws IOException
{
```

```

int n;
int toplam=0;
double ortalama;
n=Integer.parseInt(JOptionPane.showInputDialog("Aritmetik ortalama kaca kadar yapılacak?
\nLutfen n sayisini giriniz :"));
for (int i = 1; i <= n; i++){
    toplam += i;
}
ortalama = (double)toplam / n;
JOptionPane.showMessageDialog(null,n + "ye kadar olan sayilarin aritmetik ortalamasi :
" + ortalama + " dir", "Aritmetik Ortalama",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
System.exit(0);
}
}

```

59 H2OD2_2000

while döngüsü ve "*" karakterini kullanarak 7*4 yıldız dikdörtgenini swing JOptionPane veya swing JApplet kullanarak çizdiriniz

```

* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *

```

```

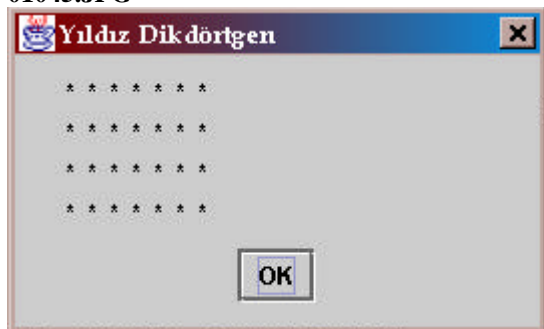
import java.io.*;
import javax.swing.JOptionPane;

class H2OD2T_2000
{
    public static void main (String args[]) throws IOException
    {
        int i = 0,j;
        String s = "";

        while (i++ < 4)
        {
            j=0;
            while(j++ < 7)
            {
                s += "* ";
            }
            s += "\n";
        }
        JOptionPane.showMessageDialog(null,s, "Yıldız Dikdörtgen"
        ,JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
        System.exit(0);
    }
}

```

01045.JPG



60 H2OD6_2000

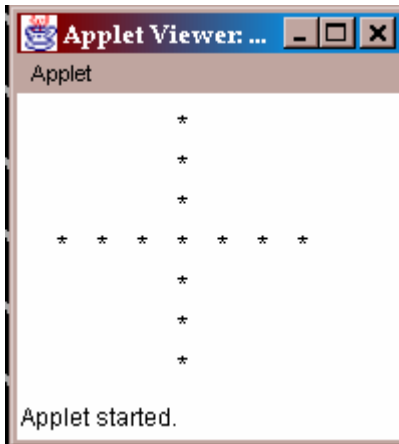
for döngüsü ve "*" karakterini kullanarak grafik ortamında swing JApplet ve paint metodunu kullanarak aşağıdaki şekli çizdiriniz

```
*
*
*****
*
*
```

```
import javax.swing.*;
import java.awt.*;
```

```
public class H2OD6_2000 extends JApplet
{
    public void paint(Graphics g)
    {
        int yer = 0;
        for(int i=0; i < 7; i++)
        {
            g.drawString("*",80,i*20+20);
        }
        for(int j=0; j < 7; j++)
        {
            g.drawString("*",j*20+20,80);
        }
    }
}
```

01046.JPG



BÖLÜM 2 : METODLAR VE OBJECT KULLANIMI

2.1 JAVA API KÜTÜPHANESİ

Gerçek problemlerin boyutları genelde birinci bölümde gördüğümüz problemlere göre çok daha büyüktür. Bu yüzden genelde programlar küçük parçalara bölünerek daha kolaylıkla anlaşılır şekilde getirilmeye çalışılır. Buna *böl parçala ve yönet tekniği* de diyebiliriz. Bu küçük parçalara javada metod adı verilir. Java programları yeni metodları içeren java sınıflarıyla(class) java sınıf kütüphanelerinde yer alan metodların birlesmesinden oluşur. Java kütüphanesinde matematik işlemlerinden grafik, ses, giriş çıkış işlemleri, yanlış kontrolü gibi birçok konularda yazılmış metodlar mevcuttur. Java metodlar koleksiyonu **Java API** Adını alır. Java sınıf kütüphanesi adı da verilir. Süphesiz bunun dışında java metodlar koleksiyonlarının olduğu çeşitli diğer kütüphaneler de mevcuttur.

Java API kütüphanelerinin bazıları şunlardır :

java.applet : (java applet paketi) Java applet paketi applet grafik ortamını sağlar (grafik programlarının internet browser programları aracılığıyla görüntülenebilmesinin temellerini oluşturur.). Bu sınıfa paralel olarak Java 1.2 de grafik applet arayüz birimi **javax.swing.JApplet** geliştirilmiştir.

java.awt : (java window araçları paketi) Bu sınıf grafik arayüzleri tanımlamaya yarar. Java 1.2 de paralel sınıf **javax.swing** geliştirilmiştir.

java.awt.color: renk tanımlar

java.awt.datatransfer: bilgisayarın geçici hafızasıyla java programı arasında bilgi akışını sağlar.

java.awt.dnd : ekle ve çalıştır türü programlar arasında geçiş yapabilen paketlerden oluşur.

java.awt.event : grafik programlama ortamıyla kullanıcı arasındaki ilişkiyi sağlar. Örneğin grafik penceresinde return tuşuna basıldığında veya farenin düğmesine basıldığında ne yapılması gerektiğini belirler. **Java.awt** ve **javax.swing** sınıflarının ikisiyle de kullanılır.

java.awt.font : yazı fontları ve bu fontların değiştirilmesiyle ilgili programları içerir.

java.awt.geom : iki boyutlu geometrik şekilleri tanımlar.

java.awt.im : java programlarına çince, japonca ve kore dilinde girdi girebilmek için tanımlanmış bir arabirimdir.

java.awt.image : java görüntü işleme paketi

java.awt.image.renderable : bir program içindeki resimleri depolama ve değiştirme için gerekli olan programları içerir.

java.awt.print : java programlarından yazıcılara yazım için bilgi aktaran paketleri içerir.

java.beans : java fasulyeleri paketi, bu paketin detayları için ilgili bölümü inceleyiniz.

java.beans.beancontext : tekrar kullanılabilen ve otomatik olarak birleştirilebilen program parçacıkları tanımlar.

java.io : dosya ve ekrandan girdi ve çıktı yapmak için gerekli program paketleri tanımlanır.

java.lang : bu paket birçok temel program içerir Bunlardan biri olan Math paketi aşağıda açıklanacaktır. Lang paketi java programlarıncaya otomatik olarak kullanılır. Import deyişimiyle iade edilmesi gerekmez.

java.lang.ref : bu paket java programıyla garbage collector (çöp toplayıcısı) denilen otomatik kullanılmayan hafıza temizleme programıyla ilişkiyi sağlar.

java.lang.reflect : bu paketteki programlar java programının çağırıldığında içinde bulunan değişken ve metodları dinamik olarak tespit etmesini ve kullanma izni almasını sağlar.

java.math : bu sınıf değişebilir hassasiyette aritmetik işlemler yapmak için gereken tanımları ve sınıfları içerir.

java.net : ağ işlemlerinde kullanılan çeşitli paketleri tanımlar

java.rmi , java.rmi.activation, java.rmi.dgc, java.rmi.registry, java.rmi.server: programların ve metodların uzaktan çalışabilmeleri için gerekli tanımlamaları içerir.

java.security, java.security.acl, java.security.cert, java.security.interfaces, java.security.spec : güvenlikle ilgili programlar demetini içerir.

java.sql : database programıyla java programlarını bağlantısını sağlar.

java.text : sayı karakter ve string tarih gibi işlemlerle ilgili programlar demeti içerir. Örneğin çok dilli programlar yazmayı sağlayan **internalisation** paketi bu paket içinde yer alır.

java.util : bu sınıf tarih ve zamanla ilgili fonksiyonlar, tesadüfi sayı üreticileri, **StringTokenizer** gibi programları barındırır.

java.util.jar bu paket java programlarını paketlemeye yarayan jar yapılarını tanımlamada gerekli olan programları tanımlar.

java.util.zip : bu paket programları sıkıştırmaya yarayan programları tanımlar.

Java.accessibility : bu paket özürhükümlerinin kullanılabileceği ara üniteler tanımlar. Ekran okuyucular ve ekran büyüteçleri gibi.

javax.swing : grafik kullanıcı arabirimi tanımlar. Bu sınıftaki tanımlar aracılığıyla ekrandan grafik ortamında veri transferi kolaylıkla yapılabilir.

javax.swing.borders : grafik arabirimi sınır yaratımında çeşitli sınır şekilleri yaratmakta kullanılır.

javax.swing.colorchooser : renk seçimi için tanımlanmış grafik kullanıcı arabirimini tanımlar.

Java API dosyalarındaki metodların sadece isimlerinin listesi yaklaşık 200 sayfa boyutunda bir liste tuttuğundan burada sadece yeri geldiğine programları kullanırken örneklerde gerekli API isimlerini göreceğiz. Su ana kadar kullandığımız java programlarında java.applet, java.awt, java.io javax.swing, javax.swing.JApplet ve javax.awt.event API paketlerini kullandık. Java.applet paketi appletleri oluşturma, appletlere giriş çıkışları ve dosyaları applet içerisinde çalıştırmayı sağlar. java.awt pencere(window) ortamındaki tüm programlama sınıflarını ve metodlarını içerir. Java swing (javax.swing) paketi yine aynı tür pencere(window) ortamında programlama için gerekli girdi çıktı grafik ortamlarını içerir. awt grafik ortama göre daha zengin ve gelişmiş bir kolleksiyondur. Bu metodları ilerideki bölümlerde daha detaylı inceleyeceğiz. java.io paketi javaya dışarıdan(dosya,ekran v.b) bilgi giriş çıkisini ayarlar.

Java metodlarının tamamının listesini (İngilizce olarak) Java doküman kütüphanesindeki api alt grubunda bulabilirsiniz. Java doküman kütühanesi <http://java.sun.com> adresinden çekilebilir.

Java dilinde en çok kullanılan API sınıflarından birisi Math sınıfıdır. Bu sınıf(class) java.lang paketinde yer alır. Java.lang paketi java programı açılırken otomatik olarak çağırılır. Bütün diğer paketler **import** deyimini kullanılarak programa ilave edilirler. Math sınıfında tanımlanan metodların bazıları Şekil 2.1 de listelenmiştir. Tablodaki x veya y değişkenleri **double** değişken türündendir. Math sınıfında(class) iki tane de sabit tanımlanmıştır. Bu sabitlerden birisi **Math.PI** 3.14159265358979323846 (pi) sayısına eşittir. Diğer **Math.E** 2.7182818284590452354 (e) sayısına eşittir.

Tablo 2.1 Math sınıfında(class) çalışan metodlardan bazıları

Metot	Tanım	Örnek
abs(x)	x değışekeninin mutlak değeri türkçesi : Mutlak	Math.abs(9.2) = 9.2 Math.abs(-9.2) = 9.2
ceil(x)	x değışekenini bir üst tamsayıya dönüştürür (türkçesi : tavan)	Math.ceil(9.2) = 10 Math.ceil(-9.8) = -9
floor(x)	x değışekenini bir alt tamsayıya dönüştürür. (türkçesi : taban)	Math.floor(9.2) = 9 Math.floor(-9.8) = -10
cos(x)	x in trigonometrik cosünüsü (x radyan cinsinden tanımlanmıştır.)	Math.cos(1.0)=0.54030230568
sin(x)	x in trigonometrik sinüsü (x radyan cinsinden tanımlanmıştır.)	Math.sin(1.0)=0.8414709840709
tan(x)	x in trigonometrik tanjanti (x radyan cinsinden tanımlanmıştır.)	Math.tan(1.0)=1.557040724655
acos(x)	x in trigonometrik cosünüsünün tersi (sonuç radyan cinsindedir)	Math.acos(0.54030230568)=1.0
asin(x)	x in trigonometrik sinüsü (x radyan cinsinden tanımlanmıştır.)	Math.asin(0.8414709840709)=1.0
atan(x)	x in trigonometrik tanjanti (x radyan cinsinden tanımlanmıştır.)	4.0*Math.atan(1.0)=3.14159265359
atan2(x,y)	x,y noktanın x,ykoordinatlarıdır	4.0*Math.atan2(1.0,1.0)=3.14159265359
exp(x)	e(2.7182818284590452354) nin x	Math.exp(1.0) =2.718281828459

	inci kuvveti	$\text{Math.exp}(2.0) = 7.389056098931$
$\log(x)$	e tabanına göre logaritma	$\text{Math.log}(2.718281828459) = 1.0$
$\text{pow}(x,y)$	x in y inci kuvveti	$\text{Math.pow}(3,2) = 9.0$
$\max(x,y)$	x ve y nin büyük olani	$\text{Math.max}(2.3,12.7) = 12.7$
$\min(x,y)$	x ve y nin küçük olani	$\text{Math.min}(2.3,12.7) = 2.3$
$\text{random}()$	Raslantisal sayi (0 ile 1 arasında)	$\text{Math.random}() = 0$ ila bir arasında her sayi çıkabilir

Program 2.1 de Math sinifindaki metotlari kullanan [Matematik1](#) sinifini görüyoruz.

Program 2.1 Math sinifinda(class) çalışan metotlardan bazilarini gösteren [Matematik1.java](#) programi

```
import javax.swing.JOptionPane; // giris çiki

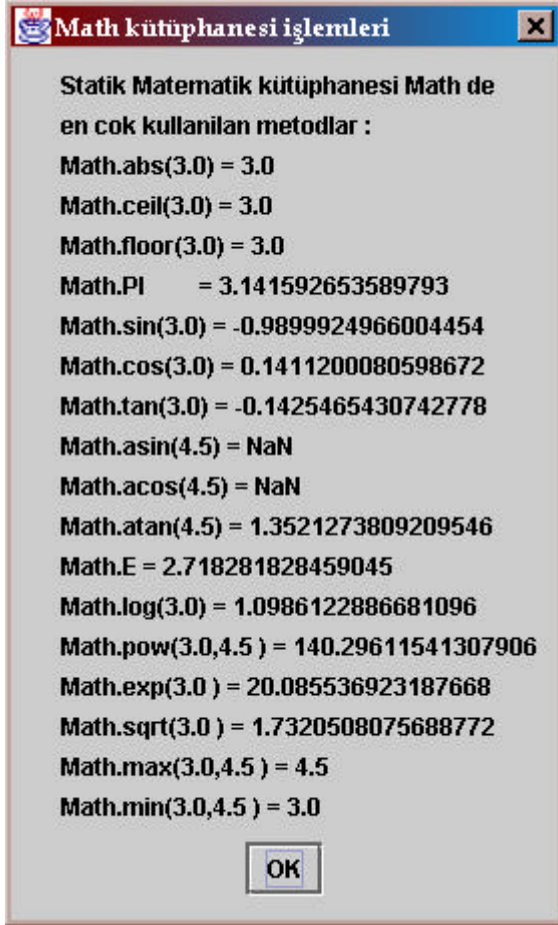
class matematik1SW
{
    public static void main (String args[])
    {
        double x,y;
        String s="";
        x=Double.parseDouble(JOptionPane.showInputDialog
("Bir gerçek sayi giriniz : "));
        y=Double.parseDouble(JOptionPane.showInputDialog
("ikinci bir gerçek sayi giriniz : "));

        s += "Statik Matematik kütüphanesi Math de \n";
        s += "en çok kullanılan metodlar :\n" ;
        // Math.abs(3.2)=3.2  Math.abs(-3.2)=3.2
        s += "Math.abs("+x+") = "+Math.abs(x)+"\n";
        // Math.ceil(9.2)=10  Math.ceil(-9.8)=-9
        // Math.ceil(x) x den büyük en küçük tam sayı ya yuvarlar
        s += "Math.ceil("+x+") = "+Math.ceil(x)+"\n";
        // Math.floor(9.2)=9  Math.floor(-9.8)=-10
        // Math.floor(x) x den küçük en büyük tam sayı ya yuvarlar
        s += "Math.floor("+x+") = "+Math.floor(x)+"\n";
        // Trigonometrik fonksiyonlar sin(x) cos(x) tan(x) x: radyan
        // Math.PI pi sayisi
        s += "Math.PI = "+Math.PI+"\n";
        s += "Math.sin("+x+") = "+Math.cos(x)+"\n";
        s += "Math.cos("+x+") = "+Math.sin(x)+"\n";
        s += "Math.tan("+x+") = "+Math.tan(x)+"\n";
        //Trigonometrik fonksiyonlar asin(y) acos(y) atan(y)
        // asin,acos,atan : radyan
        s += "Math.asin("+y+") = "+Math.acos(y)+"\n";
        s += "Math.acos("+y+") = "+Math.asin(y)+"\n";
        s += "Math.atan("+y+") = "+Math.atan(y)+"\n";
        // Math.log(x) dogal logaritma (e) taban na gore
        // Math.E e sayisi = 2.718281828...
        s += "Math.E = "+Math.E+"\n";
        s += "Math.log("+x+") = "+Math.log(x)+"\n";
        // Math.pow(x,y) x in y inci kuvveti
        s += "Math.pow("+x+", "+y+") = "+Math.pow(x,y)+"\n";
        // Math.exp(x) Math.E=e=2.718281828.. in x inci kuvveti
        s += "Math.exp("+x+") = "+Math.exp(x)+"\n";
        // Math.sqrt(x) x in kare koku
        s += "Math.sqrt("+x+") = "+Math.sqrt(x)+"\n";
        // Maximum - minimum functions
        // Math.max(x,y) Math.min(x,y)
        s += "Math.max("+x+", "+y+") = "+Math.max(x,y)+"\n";
        s += "Math.min("+x+", "+y+") = "+Math.min(x,y)+"\n";
        JOptionPane.showMessageDialog(null,s,

```

```
"Math kütüphanesi işlemleri",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
System.exit(0);
}
}
```

02001.JPG



Sekil 2.1 matematik1SW.java programının çıktısı

2.2 METOTLAR

Metotlar java programlarının ana parçalarıdır. Metotlar sınıfların(class) içinde yer alan küçük program parçacıklarıdır. Metotların çoğunda değişken parametreler metotlar ve sınıflar arasında iletişimi sağlarlar. Ayrıca her metotun kendine özgü değişkenleri de vardır. Metot yapısının ana sebebi programları modüler hale getirmektir. Aynı zamanda aynı program parçasığının tekrarlanması önlemeyi de sağlar. Her metot çağrıldığı program parçasığına belli bir değişkeni aktarabilir. Metotların tanımlarında aktarıldıkları değişken türü tanımlanır. Eğer metot hiçbir değişken aktarmıyorsa **void** sözcüğüyle tanımlanır. Metotların genel tanımı aşağıdaki gibidir. Parantez içindeki terimler kullanılmıyabilir.

Genel Metot tanımı

```
(public) (static) sınıf değişken türü sınıf ismi( sınıf değişken girdi listesi)
{
sınıf içinde geçerli değişken tanımları
Metotun ana gövdesi
return metot çıktı değişkeni
}
```

Örnek olarak aşağıdaki metodu verebiliriz :

```
Public static double metotorneği(int x,double y)
{
```

```
double z = 3.5;  
double f ;  
f = z*x*x+y;  
return f;  
}
```

Bu metoddaki x ve y gerçek (double) değişkenleri metodun girdi değişkenleridir. z ve f değişkenleri metodun yerel değişkenleridir ve bu metod dışında tanımları yoktur. Metod f değişkeninin değerini çıktı olarak metodun dışına aktarmaktadır. Eğer yukarıdaki metod aynı sınıfın içindeki başka bir metotta veya main metotunda aşağıdaki gibi bir örnekte kullanılırsa,

```
double z = 2.5;  
double r ;  
int i = 3;  
r = metotornegi(i,z);  
System.out.println("r = "+r);
```

r = 34 sonucuna ulaşılır. Şimdi aynı metodun statik metod olarak bir appletin içinde kullanılmasını görelim.

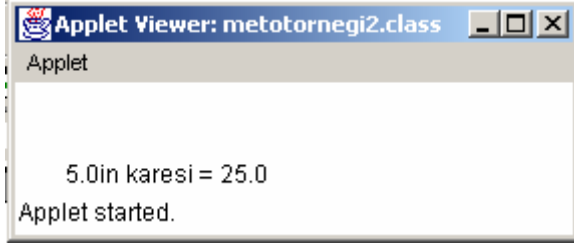
Program 2.2 : [metotornegi1.java](#) programında kare statik metodunun kullanılması

```
import java.io.*;  
public class metotornegi1  
{  
    // sayinin karesi static metodu  
    public static double kare(double x)  
    {  
        return x*x;  
    }  
    public static void main(String[] args) throws IOException  
    {  
        double sayi;  
        Text cin=new Text();  
        System.out.println("Bir tam sayi giriniz : ");  
        sayi=cin.readDouble();  
        System.out.println("girilen sayinin karesi : "+kare(sayi));  
    }  
}
```

Program 2.3 : [metotornegi2.java](#) programında kare metodunun kullanılması

```
import java.applet.Applet; // java applet sinifini cagir  
import java.awt.*; // java pencere kullanma sinifini cagir  
  
public class metotornegi2 extends Applet  
{  
    double sayi=5; // Gercek degisken sayi  
    // sayinin karesi dinamik metodu  
    public double kare(double x)  
    {  
        return x*x;  
    }  
  
    public void paint(Graphics g)  
    {  
        g.drawString(sayi+"nin karesi = "+kare(sayi),25,50);  
    }  
}
```

02002.JPG



Sekil 2.2 [metotornegi2.java](#) programında kare metotunun kullanılması

Sekil 2.2.3 de tanımlanan **public double kare(double x)** metodu, **public void paint(Graphics g)** metotundaki **g.drawString(sayı+"nin karesi = "+kare(sayı),25,50);**

işleminde çağırılmıştır. Bilgisayar **kare(sayı)** ifadesini gördüğünde metotun içine gider, orada tanımlanan tüm işlemleri yaptıktan sonra **return** kelimesinin karşısındaki işlemleri çağırıldığı yere geri iletir. Metotornegi1 java programında çağırılan kare(sayı) metotunda sadece sayının kendisiyle çarpımı return kelimesinin karşısına yazıldığından, **kare(sayı)** ifadesi **sayı*sayı** ifadesiyle eşdeğerdir. Burada kare metotundaki değişken adının **sayı** değil **x** olarak verildiğini de burada not edelim. Sayı değişkeni metotun girişinde x değişkenine yüklenir. Gerekli işlemler metotta yapıldıktan sonra sadece metotun sonuçları return deyişiyle metotun değişken türü olarak (bu metod için double) geri döner.

2.3 NESNE (OBJECT) TANIMI VE METOTLARDA KULLANIMI

Birinci bölümde temel değişken türlerini (double,int,boolean v.b.) nasıl tanımladığımızı görmüştük. Nesne tipi programlamanın en önemli özelliği kendi değişken türlerimizi yaratabilmemizdir. İlerideki bölümlerde kendi değişken türlerimizi sınıf (class) yapısını kullanarak nasıl yaratacağımızı daha detayli olarak inceleyeceğiz. Bu bölümde nesnelerin program içindeki tanımlanmasına göz atalım. Daha önce tanımladığımız bazı applet programlarında nesne tanımları zaten geçmişti. Örneğin daha önceki programlarımızda bilgi okutmak için kullandığımız

```
Text cin=new Text();
```

Terimi Text sınıfından(class) cin nesnesini tanımlar. Nesne(object) tanımı yaparken aynı metotlarda olduğu gibi değişken veya nesnelere girdi olarak tanımlamamız mümkündür.

Diğer bir örnek olarak yine daha önceki örnek problemlerde kullandığımız Label sınıfından(class) kutubasligi nesnesinin tanımını ve TextField sınıfından(class) kutugirdisi nesnesini gösterebiliriz.

```
Label kutubasligi; //Label sınıfı değişkeni (nesne) kutubasligi  
kutubasligi=new Label("Oğrencinin notunu giriniz (A B C.. : ");
```

```
TextField kutugirdisi; //Textfield sınıfı değişkeni (nesne) kutugirdisi  
kutugirdisi=new TextField(5);
```

Bu örneklerde de görüldüğü gibi Nesne tanımı şu şekilde yapılmaktadır:

```
Sınıf (class) isminesne(object) ismi;  
nesne(object) ismi = new Sınıf (class) ismi(değişken veya nesne girdi listesi)
```

Nesne tanımını daha iyi anlamak için metotornegi2 sınıfını yazdığımız programı biraz değiştirerek metotornegi3 ve metotornegi3a sınıflarını oluşturalım ve kare metotumuzu metotornegi3a sınıfına yerleştirelim.

Program 2.4 : [metotornegi.java](#) programında kare metotunun kullanılması

```
import java.applet.Applet; // java applet sınıfını çağır  
import java.awt.*; // java pencere kullanma sınıfını çağır  
class metotornegi3a  
{  
// sayının karesi dinamik metodu
```

```

public double kare(double x)
{
return x*x;
}
}
public class metotorne3 extends Applet
{
double sayi=5; // Gercek degisken sayi
metotorne3a nesne1=new metotorne3a();
public void paint(Graphics g)
{
g.drawString(sayi+"nin karesi = "+nesne1.kare(sayi),25,50);
}
}

```

Metotorne3.java programında iki tane sınıf(class) yaratılmıştır. İlk sınıf metotorne3a da kare metodu tanımlanmıştır. İkinci sınıf(class) metotorne3 de ise metotorne3a sınıfı nesne1 nesnesi tanımlanmış, ve kare metodu nesne1 nesnesi üzerinden **nesne1.kare(sayi)** olarak çağırılmıştır. Bu metod nesne1 nesnesi için bilgisayar belleğinde bir yer ayırır. Kare metodunu çağırırken bu yerin adresini kullanır. Metotorne2.java programında kare(sayi) doğrudan kullanılmıştır. Çünkü kare metodu aynı sınıf(class) içinde tanımlanmıştır. Metotorne3.java programında ise kare metodu ayrı bir sınıf(class) ta tanımlandığından yerinin tanımlanması gerekir. Bu bizim kendi odamızın yatak odasını tanımlarken sadece yatak odası dememizle başka bir evin yatak odasını tanımlarken Ahmet beyin evinin yatak odası dememiz gibidir. Metotlar statik olarak da tanımlanabilirler. Statik olarak tanımlanan metotlar nesne kullanılmadan direk olarak sınıf(class) adları kullanılarak çağırılabilirler.

Program 2.5 : [metotorne4.java](#) programında static kare metodunun kullanılması

```

import java.applet.Applet; // java applet sınıfını çağır
import java.awt.*; // java pencere kullanma sınıfını çağır
class metotorne4a
{
// sayinin karesi dinamik metodu
public static double kare(double x)
{
return x*x;
}
}

public class metotorne4 extends Applet
{
double sayi=5; // Gercek degisken sayi
public void paint(Graphics g)
{
g.drawString(sayi+"nin karesi = "+ metotorne4a.kare(sayi),25,50);
}
}

```

Görüldüğü gibi metotorne4 sınıfında(class) kare metodu metotorne4a.kare(sayi) olarak tanımlanmış ve ek bir nesne adresi kullanılmamıştır. Statik olarak tanımlanan metotların kendikendine yeterli metotlar olmaları gerekir. Yani içinde bulunduğu sınıfla veya başka sınıflarla direk olarak veri alışverişi olamaz. Girdileri sadece girdi parantezleri () arasında verilen değişkenlerdir. Dinamik metotlar ise kendi sınıfları ve diğer sınıflarla değişik yollardan bilgi ve değişken aktarımı yapabilirler. Metotorne3.java ve Metotorne4.java programlarında iki sınıf(class) aynı dosyada yer almıştır. Her sınıfı ayrı bir dosyada da tanımlamak mümkündür. Bu yapıldığında diğer dosya import(ithal) terimiyle diğer programa aktarılır. Şekil 2.6 ve 2.7 de Şekil 2.5 de verilen programın iki ayrı dosyada yazılımını görüyoruz.

Program 2.6 : [metotorne6.java](#) programında kare metodunun tanımlanması

```

class metotornegi6
{
// sayinin karesi dinamik metodu
public double kare(double x)
{
return x*x;
}
}

```

Program 2.7 : [metotornegi7.java](#) programında kare metodunun metotornegi6 sınıfı x nesnesi üzerinden kullanılışı.

```

import java.applet.Applet; // java applet sınıfını çağır
import java.awt.*; // java pencere kullanma sınıfını çağır
import metotornegi6; // metotornegi6 sınıfını çağır

```

```

public class metotornegi7 extends Applet
{
double sayi=5; // Gerçek değişken sayı
metotornegi6 x=new metotornegi6();
public void paint(Graphics g)
{
g.drawString(sayi+"nin karesi = "+ x.kare(sayi),25,50);
}
}

```

2.4 METOTLARIN KENDİ KENDİNİ ÇAĞIRMASI (RECURSION)

Bazı problemlerin çözümünde bir metodun kendi kendini çağırması yararlı olabilir. Java bir metodun kendi kendini çağırmasına izin verir. Burada dikkatli olunması gereken nokta bu kendi kendine çağırılma döngüsünün sonsuza kadar sürmesinin bir kontrol yapısı kullanılarak engellenmesidir. Kendi kendini çağıran programlarda mutlaka bir döngü çıkış şartı tanımlanmalıdır.

Daha önceki alıstirmalarımızda faktoriyel sınıfı tanımlanmıştır. Önce bu programdaki faktoriyel hesabını ayrı metod haline dönüştürelim. Program 2.8 de daha önce de gördüğümüz faktoriyel ana metodumuz olan main içinde hesaplayan faktoriyel programını görmekteyiz. Program 2.9 da faktoriyel hesabi for döngüsü kullanılarak faktoriyel metotonda gerçekleştirilmektedir.

Program 2.8 : Metod kullanılmadan (main metodunun içinde) faktoriyel hesaplayan faktoriyel.java programı

```

import java.io.*;
import Text;
class faktoriyel
{
public static void main(String args[]) throws IOException
{
int faktoriyel=1;
Text cin=new Text();
int faktoriyelsayi;
System.out.print("Bir tamsayı giriniz : ");
faktoriyelsayi=cin.readInt();
for(int sayi=1;sayi<=faktoriyelsayi;sayi++)
{ faktoriyel*=sayi;}
System.out.println(faktoriyelsayi + " faktoriyel: " + faktoriyel);
}
}

```

değişik giriş çıkis opsiyonlarını biraz daha anlamak için aynı programın JOptionPane kullanılarak yazılmış esdeğerini de verelim :

Program 2.9 : Metot kullanılmadan (main metodunun içinde) faktoriyel hesaplayan faktoriyelSW.java programı

```
import javax.swing.JOptionPane;

class faktoriyelSW
{
    public static void main(String args[])
    {
        int faktoriyel=1;
        int faktoriyelsayi;
        faktoriyelsayi=Integer.parseInt(JOptionPane.showInputDialog("Bir tam sayı giriniz : "));
        for(int sayi=1;sayi<=faktoriyelsayi;sayi++)
        { faktoriyel*=sayi;}
        String s=faktoriyelsayi+" faktoriyel: "+faktoriyel;
        JOptionPane.showMessageDialog(null,s, "Metod örneği faktoriyelSW.java ",
        JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
        System.exit(0);
    }
}
```

Şimdi aynı programın faktoriyel metodu ayrı yazılmış fakat yine for döngüsü kullanan şekillerine göz atalım. Program 2.10 ve 2.11 de birbirinin aynı olu, program 2.10 da çıktı System.out.println deymişle alınırken 2.11 de çıktı JOptionPane.showMessageDialog metodu kullanılarak aktarılmıştır.

Program 2.10 : for döngülü faktoriyel metodunu kullanarak faktoriyel hesaplayan faktoriyel1.java programı

```
import java.io.*;
import Text;
class faktoriyel1
{
    public static long faktoriyel(int x)
    {
        long faktoriyel=1;
        for(int sayi=1;sayi<=x;sayi++)
        { faktoriyel*=sayi;}
        return faktoriyel;
    }
    public static void main(String args[]) throws IOException
    {
        Text cin=new Text();
        int faktoriyelsayi;
        System.out.println("Bir tamsayı giriniz:");
        faktoriyelsayi=cin.readInt();
        System.out.println(faktoriyelsayi+" faktoriyel:" + faktoriyel(faktoriyelsayi));
    }
}
```

Program 2.11 : for döngülü faktoriyel metodunu kullanarak faktoriyel hesaplayan faktoriyel1SW.java programı

(JOptionPane girdi çıktı sistemi kullanarak hesaplıyor)

```
import javax.swing.JOptionPane;
```

```
class faktoriyel1SW
{
```

```

public static long faktoriyel(int x)
{ long faktoriyel=1;
  for(int sayi=1;sayi<=x;sayi++)
  { faktoriyel*=sayi;}
  return faktoriyel;
}
public static void main(String args[])
{ int faktoriyelsayi;
  faktoriyelsayi=Integer.parseInt(
  JOptionPane.showInputDialog("Bir tam sayi giriniz : "));
  String s=faktoriyelsayi+" faktoriyel: "+faktoriyel(faktoriyelsayi);
  JOptionPane.showMessageDialog(null,s,"Metod örneği faktoriyel1SW.java
",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
  System.exit(0);
}
}

```

Program 2.12 ve 2.13 de faktoriyeli kendi kendini çağırarak(recursive) faktoriyel metotunu kullanarak hesaplayalım.

Program 2.12 : kendi kendini çağırarak (recursive) faktoriyel metotunu kullanarak faktoriyel hesaplayan [faktoriyel2.java](#) programı

```

import java.io.*;
import Text;
class faktoriyel2
{
public static long faktoriyel(int x)
{
if( x <= 1 )
return 1;
else
return x * faktoriyel( x - 1);
}

public static void main(String args[]) throws IOException
{
DataInputStream cin=new DataInputStream(System.in);
int faktoriyelsayi;
System.out.println("Bir tamsayı giriniz:");
faktoriyelsayi=Text.readInt(cin);
System.out.println(faktoriyelsayi+" faktoriyel:" + faktoriyel(faktoriyelsayi));
}
}

```

Bir tamsayı giriniz: 4
4 faktoriyel:24

Program 2.13 : kendi kendini çağırarak (recursive) faktoriyel metotunu kullanarak faktoriyel hesaplayan Faktoriyel2SW.java programı (JOptionPane girdi/çikti)

```

import javax.swing.JOptionPane;

class faktoriyel2SW
{
public static long faktoriyel(int x)
{
if( x <= 1 )
return 1;
}
}

```



```

else
    return x * faktoriyel( x - 1);
}

public static void main(String args[])
{
    int faktoriyelsayi;
    faktoriyelsayi=Integer.parseInt(JOptionPane.showInputDialog("Bir tam sayi giriniz : "));
    String s=faktoriyelsayi+" faktoriyel: "+faktoriyel(faktoriyelsayi);
    JOptionPane.showMessageDialog(null,s, "kendi kendini çagiran (recursive) Metod örneği faktoriyel2SW.java
",
    JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
    System.exit(0);
}
}

```

02003.JPG



Şekil 2.3 : kendi kendini çağırın (recursive) faktoriyel metotunu kullanarak faktoriyel hesaplayan Faktoriyel2SW.java programının sonuçlarının JOptionPane çıktısı olarak görülmesi

Program 2.132veya 2.13'ü çalıştırdığımızda faktoriyel hesabı şu şekilde yapılacaktır :

$$5! = 5 * 4! = 4 * 3! = 3 * 2! = 2 * 1! = 1$$

faktoriyel metodu 1 e ulaştığında tekrar kendisini çağırılmayacağından geriye doğru yaptığı hesapları göndermeye başlayacaktır.

$$1 = (2*1!(=1)) = 2 = (3 * 2!(=2)) = 6 = (4*3!(=6))=24 = (5*4!(=24))=120 = 5!(=120)$$

sonuç 120 olarak ana programa gönderilecektir. Kendi kendini çağırın metodlar mutlak bir gereksinim olmadıkça tercih edilmez. Bu tür programlamada hem sonsuz döngülerin görülmesi daha güç olabilir, hemde for, while gibi döngüler kullanılarak programlamaya göre programlar daha yavaş çalışır. Gerçek uygulamalarda kendi kendini çağırın programlar genellikle bir döngü yapısı kurmadan çok tek kerelik çağırılmaları gerçekleştirmek için kullanılırlar.

2.5 AYNI ADLI METOTLARIN BİR ARADA KULLANILMASI (OVERLOADING)

Java aynı adlı metotların aynı sınıf içerisinde kullanılmasına izin verir. Aynı sınıfta(class) kullanılan metotların girdi değişkenlerinin değişken türlerinin veya değişken sayılarının farklı olması gerekir. Java aynı isimli ve aynı değişken türü iki metodu birbirinden ayıramaz. Örneğin

Public double Bmetodu(double Adegiskeni)

Ve

Public double Bmetodu(double Bdegiskeni)

Veya

Public int Bmetodu(double Cdegiskeni)

Java tarafından ayırt edilemez , Fakat

Public double Cmetodu(double Adegiskeni)

Ve

Public double Cmetodu(int Bdegiskeni)

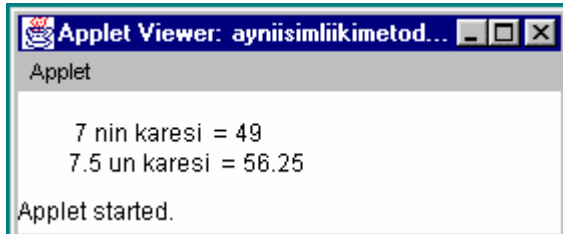
veya

Public double Cmetodu(double Adegiskeni, double Bdegiskeni)

Java tarafından ayırt edilir ve birlikte aynı sınıfin (class) içinde yer alabilir. Eger birbirinin tam olarak esiti metodlar degisik sınıflarda yer aliyorsa bunun herhangi bir sakincasi yoktur. Program 2.11'de aynıisimliikimetot.java programi görülmektedir. Bu programda daha önceki programlarda da kullandigimiz kare metodunu int ve double girdi degiskenleriyle iki kere aynı sınıfin içerisinde tanımlayacagiz.

Program 2.14 : aynıisimliikimetot.java programi

```
import java.awt.Graphics;
import java.applet.Applet;
public class aynıisimliikimetot extends Applet
{
// void tipi paint metodu
public void paint( Graphics g)
{
g.drawString(" 7 nin karesi = "+kare(7),25,25);
g.drawString( 7.5 un karesi = "+kare(7.5),25,40);
}
// int tipi kare metodu
int kare(int x)
{
return x*x;
}
// double tipi kare metodu
double kare(double x)
{
return x*x;
}
}
```



02004.JPG

Sekil 2.4 aynıisimliikimetot.html programıyla aynıisimliikimetot.class in gösterilmesi

Bu programda parantez içerisinde 7 (tamsayı) verildiğinde java tamsayı metodu kare(int x), 7.5(gerçek sayı) verildiğinde gerçeksayı metodu kare(double x) i çağırır.

Benzer bir örneği swing applet olarak verelim :

Program 2.15 : H3AL9_2000 programi

```
import java.awt.Container;
import javax.swing.*;

public class H3AL9_2000 extends JApplet
{
JTextArea ciktiAlani;

public void init()
{
ciktiAlani=new JTextArea();
Container c=getContentPane();
c.add(ciktiAlani);
}
```

```

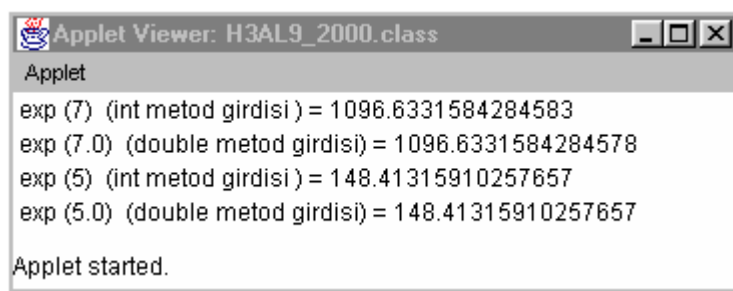
int x1=7;
double x2=7.0;
ciktiAlani.setText(" exp (" +x1+" ) (int metod girdisi ) = "+exp(x1)+"\n");
ciktiAlani.append(" exp (" +x2+" ) (double metod girdisi) = "+exp(x2)+"\n");
x1=5;
x2=5.0;
ciktiAlani.append(" exp (" +x1+" ) (int metod girdisi ) = "+exp(x1)+"\n");
ciktiAlani.append(" exp (" +x2+" ) (double metod girdisi) = "+exp(x2)+"\n");
}

// double girisli exp metodu
public double exp(double x)
{
    double faktoriyel=1;
    double us=1;
    double exponent=1;
    for(double i=1;i<=300;i++)
    {
        faktoriyel*=i;
        us*=x;
        exponent+=us/faktoriyel;
    }
    return exponent;
}

// int girisli exp metodu
public double exp(int x)
{
    double exponent=1.0;
    for(int i=1;i<=x;i++)
    {
        exponent*=Math.E;
    }
    return exponent;
}
}

```

02005.JPG



Şekil 2.5 Gerçek ve tamsayı değişkenleri çağıran aynı adlı metodların çağırılması örneği

2.6 METOT (METHOD) VE SINIF(CLASS) DEĞİSKENLERİ

Metotların içinde kullanılan değişkenler sadece metotlara aittir. O metotun dışında tanımları yoktur. Eğer değişkenler metotların dışında sınıf(class) değişkenleri olarak tanımlanırsa metota da aynen aktarılırlar. Sınıf değişkeniyle aynı isimde bir değişken metotta da tanımlanmışsa bu değişken metotun içinde kullanılan metotun değişkenidir.

Program 2.16 : [metotvesinifdeg.java](#) programında metot değişkenlerinin sınıfa aktarılması

```

import java.awt.Graphics;
import java.applet.Applet;
public class metotvesinifdeg extends Applet
{
//buradaki degiskenler tüm sinifa aittir
double x ;
int y ;
void metot1( Graphics g) //metota hiç bir degisken girmiyor
{
x=5.5;
y=6;
g.drawString("metot1 in ici : x = "+x+" y = "+y,25,40);
}
public void paint(Graphics g)
{
x = 2.5;
y = 3;
g.drawString("metot1 in disi : x = "+x+" y = "+y,25,25);
metot1(g);
g.drawString("metot1 in disi : x = "+x+" y = "+y,25,55);
}
}

```

metotvesinifdeg.java programinin sonuclari

Metot1 in disi : x=2.5 y=3
Metot1 in ici : x=5.5 y=6
Metot1 in disi : x=5.5 y=6

Program 2.17 : [metotvesinifdeg1.java](#) programinda metot degiskenlerinin sinifa aktarilmasi

```

import java.awt.Graphics;
import java.applet.Applet;
public class metotvesinifdeg1 extends Applet
{
//buradaki degiskenler tüm sinifa aittir
double x ;
int y ;
void metot1( Graphics g) //metota hiç bir deŝiŝken girmiyor
{
double x;
int y;
x=5.5;
y=6;
g.drawString("metot1 in ici : x = "+x+" y = "+y,25,40);
}
public void paint(Graphics g)
{
x = 2.5;
y = 3;
g.drawString("metot1 in disi : x = "+x+" y = "+y,25,25);
metot1(g);
g.drawString("metot1 in disi : x = "+x+" y = "+y,25,55);
}
}

```

metotvesinifdeg1.java programinin sonuclari

Metot1 in disi : x=2.5 y=3
Metot1 in ici : x=5.5 y=6
Metot1 in disi : x=2.5 y=3

Program 2.16'daki metotvesinifdeg sınıfındaki metot1 metotunun içinde degistirilen x ve y degiskenleri tüm tüm sinifa(class) aittir. Bu yüzden paint metotundaki drawString metodu tekrar çağırıldığında x ve y nin degerlerinin degistigini görürüz.

Program 2.17 deki metotvesinifdeg1 sınıfındaki metot1 metotunun içinde ise yerel degiskenler x ve y tanımlanmıştır. Bu yüzden metot1 in içindeki x ve y degiskenlerinin degismesi paint metotundaki drawString metodu tekrar çağırıldığında x ve y nin degerlerinin degismediği görülür.

Nesne tanimi yapıldığında Bilgisayar bu nesne için bir adres yaratır. Yeni adres yarat komutu **new** komutudur.

Pogram 2.18 : [Point1.java](#) programda nokta1 ve nokta2 nesnelerrinin yaratılması ve adres paylasımı.

```
// java kutuphanelerinde tanımlı bir sınıfın çağırılıp
// nesne olarak tanımlanması ve adres paylasımı
import java.io.*; //java girdi çıktı sınıfını çağır
import java.awt.Point; //Point sınıfını çağır

class Point1
{
public static void main(String args[])
{
//Point sınıfı x,y koordinatlı bir nokta tanımlar
Point nokta1,nokta2;
nokta1=new Point(100,100);
nokta2=nokta1;
// nokta1 ve nokta2 bilgisayarda aynı
// adres kutusunu paylaşıyor
System.out.println("nokta1 ve nokta2 aynı degerleri taşıyor");
System.out.println("ve aynı bilgisayar adresini paylaşıyor");
System.out.println("nokta 1 : "+nokta1.x+" , "+nokta1.y);
System.out.println("nokta 2 : "+nokta2.x+" , "+nokta2.y);
nokta1.x=200;
nokta1.y=200;
System.out.println("nokta1 in degeri degistirildi");
System.out.println("nokta 1 : "+nokta1.x+" , "+nokta1.y);
System.out.println("nokta 2 : "+nokta2.x+" , "+nokta2.y);
// nokta1 ve nokta2 nin degerleri aynı fakat bilgisayarda
// degisik adreslerde tanımlanmış
nokta1=new Point(100,100);
nokta2=new Point(100,100);
System.out.println("nokta1 ve nokta2 aynı degerleri taşıyor");
System.out.println("fakat aynı bilgisayar adresini paylaşmıyor");
System.out.println("nokta 1 : "+nokta1.x+" , "+nokta1.y);
System.out.println("nokta 2 : "+nokta2.x+" , "+nokta2.y);
nokta1.x=200;
nokta1.y=200;
System.out.println("nokta1 in degeri degistirildi");
System.out.println("nokta 1 : "+nokta1.x+" , "+nokta1.y);
System.out.println("nokta 2 : "+nokta2.x+" , "+nokta2.y);
}
}
```

Point1.java da verilen

```
Point nokta1,nokta2;
nokta1=new Point(100,100);
nokta2=nokta1;
```

tanımında Point sınıfından(class) nokta1 ve nokta2 degiskenleri tanımlanmış, nokta1 degiskeni için yeni(new) adres tanımlanmış, nokta2 degiskenine de aynı adresi (nokta1'in adresini) kullanması söylenmiştir. Bu yüzden programda nokta1 e yeni deger verildiğinde nokta2 nin degeri de aynı degeri alır.

daha sonra kullanılan

```
nokta1=new Point(100,100);  
nokta2=new Point(100,100);
```

deyimi ile ise nokta1 ve nokta2 için iki ayrı adres yaratılmıştır. Bu yüzden nokta1 değiştiğinde nokta2 eski değerinde kalır.

Aynı adresin iki değişken tarafından kullanılması ancak gerektiği zaman ve çok dikkat sarfederek yapılmalıdır. Gereksiz yere kullanılması kesin olarak kaçınılmalıdır. Program güvenlik ve kontrol problemleri yaratabildiği gibi, istemediğimiz değişken değerlerinin silinmesi sonucunu da verebilir.

2.7 ALIŞTIRMALAR

1. Math kütüphanesindeki Math.random() metotunu kullanarak **static zar** metotunu yazınız. Bu metodu [H4A1a](#) sınıfında(class) tanımlayınız.

Not : 1-den 6 ya kadar tesadüfi (random) sayıları $1+(\text{int})(\text{Math.random()}*6)$ formülü ile hesaplayabiliriz.

Program 2.19 H4A1a.java ve static int zar metodu

```
public class H4A1a  
{  
    public static int zar()  
    {  
        return 1+(int)(Math.random()*6);  
    }  
}
```

[H4A1b](#) sınıfında(class) java konsol ana metodu (public void main) yazarak zar değerini yazdırınız.

Program 2.20 H4A1b.java

```
import java.io.*; // giris cikis  
import H4A1a;  
class H4A1b  
{  
    public static void main (String args[]) throws IOException  
    {  
        System.out.println("zar degeri : "+H4A1a.zar());  
    }  
}
```

[H4A1c](#) sınıfında java konsol ana metotunda (public void main) metotunda yüz(100) kere zar atılarak ortalamasını hesaplayınız.

Not : for veya while döngüsü kullanabilirsiniz.

Program 2.21 H4A1c.java

```
import java.io.*; // giris cikis  
import H4A1a;  
class H4A1c  
{  
    //yuz zarin ortalamasi  
    public static void main (String args[]) throws IOException  
    {  
        double ortalama;  
        double toplam=0;  
        for(int sayi=0;sayi<100;sayi++)  
        {  
            toplam+=H4A1a.zar();  
        }  
    }  
}
```

```
    }
    ortalama=toplam/100.0;
    System.out.println("100 zarin ortalamasi = "+ortalama);
    }
}
```

[H4A1d](#) sinifinda java konsol ana metodunda (public void main) bin(1000) kere zar attirarak her rakamin kac kere geldigini bulunuz ve yazdiriniz.

Not : switch – case deyimi bu tür programlar için idealdir

Program 2.22 H4A1d.java

```
import java.io.*; // giris cikis
import H4A1a;
public class H4A1d
{
//bin zar atiminda her zar kac kere gelir
public static void main (String args[]) throws IOException
{
int zardegeri;
int zar1,zar2,zar3,zar4,zar5,zar6;
int zaratimsayisi=0;
zar1=0;
zar2=0;
zar3=0;
zar4=0;
zar5=0;
zar6=0;
while(zaratimsayisi<1000)
{
zardegeri=H4A1a.zar();
switch(zardegeri)
{
case 1:
zar1++;
break;
case 2:
zar2++;
break;
case 3:
zar3++;
break;
case 4:
zar4++;
break;
case 5:
zar5++;
break;
case 6:
zar6++;
break;
}
zaratimsayisi++;
}
System.out.println("toplam zar 1 sayisi : "+zar1);
System.out.println("toplam zar 2 sayisi : "+zar2);
System.out.println("toplam zar 3 sayisi : "+zar3);
System.out.println("toplam zar 4 sayisi : "+zar4);
System.out.println("toplam zar 5 sayisi : "+zar5);
```

```
System.out.println("toplaml zar 6 sayisi : "+zar6);
}
}
```

```
toplaml zar 1 sayisi : 169
toplaml zar 2 sayisi : 165
toplaml zar 3 sayisi : 165
toplaml zar 4 sayisi : 146
toplaml zar 5 sayisi : 178
toplaml zar 6 sayisi : 177
```

2. Math kütüphanesindeki Math.random() metotunu kullanarak **static zar** metotunu yazılmıştır. Bu metot [H4A1a](#) sınıfında(class) Problem 1 de tanımlanmıştır.

[H4A1bSW](#) sınıfında(class) java konsol ana metodu (public void main) yazarak zar degerini yazdırınız. Yazdırma işlemini java swing sınıfından JOptionPane sınıfını kullanarak yaptırınız.

Program 2.23 H4A1bSW.java

```
import javax.swing.JOptionPane; // giris cikis
import H4A1a;

class H4A1bSW
{
    public static void main (String args[])
    {
        JOptionPane.showMessageDialog(null,"atılan zar = "+H4A1a.zar()
        ,"sınıf örneği, zar atımı ",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
        System.exit(0);
    }
}
```

[H4A1cSW](#) sınıfında java konsol ana metodunda (public void main) metodunda yüz(100) kere zar atılarak ortalamasını hesaplayınız. Yazdırma işlemini java swing sınıfından JOptionPane sınıfını kullanarak yaptırınız. Not : for veya while döngüsü kullanabilirsiniz.

Program 2.24 H4A1cSW.java

```
import javax.swing.JOptionPane; // giris cikis
import H4A1a;

class H4A1cSW
{
    //yüz zarın ortalaması
    public static void main (String args[])
    {
        double ortalama;
        double toplam=0;
        for(int sayi=0;sayi<100;sayi++)
        {
            toplam+=H4A1a.zar();
        }
        ortalama=toplam/100.0;
        JOptionPane.showMessageDialog(null,"100 zarın ortalaması = "+ortalama
        ,"sınıf örneği, 100 kez zar atımı ortalaması H4A1c",
        JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
        System.exit(0);
    }
}
```



```
}
```

[H4A1dSW](#) sınıfında java konsol ana metodunda (public void main) bin(1000) kere zar attırarak her rakamın kaç kere geldiğini bulunuz ve yazdırınız. Yazdırma işlemini java swing sınıfından JOptionPane sınıfını kullanarak yaptırınız.

Not : switch – case deyimi bu tür programlar için idealdir

Program 2.25 H4A1dSW.java

```
import javax.swing.JOptionPane; // giris cikis
import H4A1a;
```

```
public class H4A1dSW
{
    //bin zar atiminda her zar kac kere gelir
    public static void main (String args[])
    {
        int zardegeri;
        int zar1,zar2,zar3,zar4,zar5,zar6;
        int zaratimsayisi=0;
        zar1=0;
        zar2=0;
        zar3=0;
        zar4=0;
        zar5=0;
        zar6=0;
        while(zaratimsayisi<1000)
        {
            zardegeri=H4A1a.zar();
            switch(zardegeri)
            {
                case 1:
                    zar1++;
                    break;
                case 2:
                    zar2++;
                    break;
                case 3:
                    zar3++;
                    break;
                case 4:
                    zar4++;
                    break;
                case 5:
                    zar5++;
                    break;
                case 6:
                    zar6++;
                    break;
            }
            zaratimsayisi++;
        }
        String s="";
        s+="toplam zar 1 sayisi : "+zar1+"\n";
        s+="toplam zar 2 sayisi : "+zar2+"\n";
        s+="toplam zar 3 sayisi : "+zar3+"\n";
        s+="toplam zar 4 sayisi : "+zar4+"\n";
        s+="toplam zar 5 sayisi : "+zar5+"\n";
        s+="toplam zar 6 sayisi : "+zar6+"\n";
        JOptionPane.showMessageDialog(null,s
```

```
, "sinif örneği, 1000 kez zar atımı gelen zarlar H4A1cdSW",  
JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);  
System.exit(0);  
  
}  
}
```

02006.JPG



3.

- ? [zarApplet.java](#) programini incele ve calistir.
- ? ZarApplet.java programindaki zar metotunu [H4A2b.java](#) sinifina yerlestir. ZarApplet.java programindaki zar metotunu sil ve import H4A2b; deyimini ekle.
- ? ZarApplet.java programini H4A2c olarak degistir. sinifindan yeni nesne z yi H42c.java programina ekle ve Paint methodunda çağirilan zar metotunda gerekli degisiklikleri yap. Programi yeni sekliyle calistir.

Program 2.26 : ZarApplet.java, zar atma metot örneği

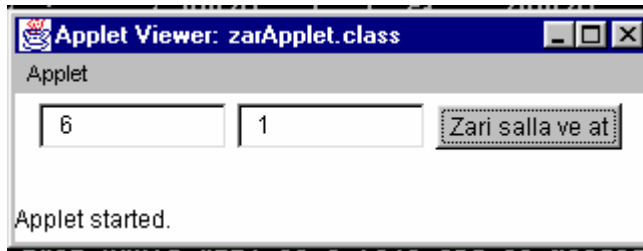
```
import java.awt.*;  
import java.applet.Applet;  
import java.awt.event.*;  
public class zarApplet extends Applet implements ActionListener  
{  
    int toplamzaratisi=0;  
    int toplam=0;  
    TextField ilkzar,ikincizar;  
    Button salla; //zar atma düğmesi  
    int zar1,zar2;  
    public static int zar()  
    {  
        return 1+(int)(Math.random()*6);  
    }  
    public void init()  
    {  
        //programi baslat  
        ilkzar=new TextField(10); // Textfield sinifi ilkzar nesnesini yarat  
        add(ilkzar); // ilk zar nesnesini pencereye ekle  
        ikincizar=new TextField(10); // Textfield sinifi ikincizar nesnesini yarat  
        add(ikincizar); // ikinci zar nesnesini pencereye ekle  
        salla=new Button("Zari salla ve at");  
        add(salla);  
        salla.addActionListener(this);  
    }  
    public void actionPerformed(ActionEvent e)  
    {  
        zar1=zar();  
        zar2=zar();
```

```

ilkzar.setText(Integer.toString(zar1));
ikincizar.setText(Integer.toString(zar2));
toplam+=(zar1+zar2);
toplamzaratisi++;
repaint();
}
public void paint( Graphics g)
{
g.drawString("toplam = "+toplam+" Atilan zar sayisi = "+toplamzaratisi,25,50);
}
}
public class H4A2b
{
public static int zar()
{
return 1+(int)(Math.random()*6);
}
}
import java.awt.*;
import java.applet.Applet;
import java.awt.event.*;
import H4A2b;
public class H4A2c extends Applet implements ActionListener
{
int toplamzaratisi=0;
int toplam=0;
TextField ilkzar,ikincizar;
Button salla; //zar atma d• gmesi
int zar1,zar2;
H4A2b z=new H4A2b();
public void init()
{
//programi baslat
ilkzar=new TextField(10); // Textfield sinifi ilkzar nesnesini yarat
add(ilkzar); // ilk zar nesnesini pencereye ekle
ikincizar=new TextField(10);// Textfield sinifi ikincizar nesnesini yarat
add(ikincizar); // ikinci zar nesnesini pencereye ekle
salla=new Button("Zari salla ve at");
add(salla);
salla.addActionListener(this);
}
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
zar1=z.zar();
zar2=z.zar();
ilkzar.setText(Integer.toString(zar1));
ikincizar.setText(Integer.toString(zar2));
toplam+=(zar1+zar2);
toplamzaratisi++;
repaint();
}
public void paint( Graphics g)
{
g.drawString("toplam = "+toplam+" Atilan zar sayisi = "+toplamzaratisi,25,50);
}
}

```

02007.JPG



Sekil 2.7 ZarApplet.html çıktısı

4. faktoriyeltesti1.java programini inceleyiniz, ve applet ortaminda çalistiriniz.

Program 2.27 FaktoriyelTesti

```
import java.awt.Graphics;
import java.applet.Applet;

public class faktoriyeltesti extends Applet
{
    public void paint(Graphics g)
    {
        int y=25;
        for(long i=0;i<=10;i++)
        {
            g.drawString(i+"! = "+faktoriyel(i),25,y);
            y+=15;
        }
    }

    public long faktoriyel(long sayi)
    {
        if(sayi <=1) return 1;
        else return sayi*faktoriyel(sayi - 1);
    }
}
```

5. fibonachitest1.java programini inceleyiniz ve applet ortaminda çalistiriniz.

Program 2.28 Fibonachitest1.java

```
import java.awt.Graphics;
import java.applet.Applet;

public class fibonachitest1 extends Applet
{
    public void paint(Graphics g)
    {
        int y=25;
        for(long i=0;i<=15;i++)
        {
            g.drawString("Fibonachi("+i+") = "+fibonachi(i),25,y);
            y+=15;
        }
    }

    public long fibonachi(long sayi)
    {
        if(sayi <=0) return 0;
        else if(sayi ==1) return 1;
        else return fibonachi(sayi - 1)+fibonachi(sayi - 2);
    }
}
```

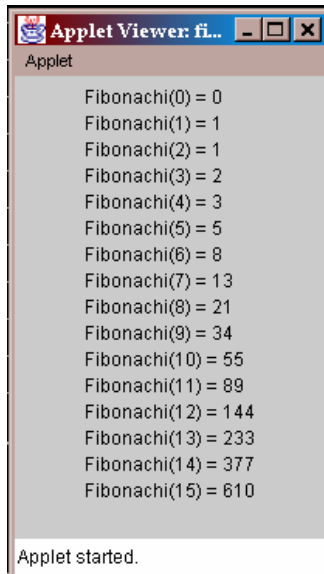
```
}  
}
```

6. fibonnachitesti1SWA.java swing applet programini inceleyiniz ve appletviewer ile çalıştırınız

Program 2.29 Fibobachi testi, swing applet programi fibonnachitesti1SWA.java

```
import javax.swing.*;  
import java.awt.*;  
import java.awt.event.*;  
  
public class fibonnachitesti1SWA extends JApplet  
{  
    private JTextArea cikti;  
  
    public void init()  
    {  
        Container c=getContentPane();  
        c.setLayout(new FlowLayout());  
        cikti=new JTextArea(" ");  
        c.add(cikti);  
        cikti.setBackground(c.getBackground());  
        String s="";  
        for(long i=0;i<=15;i++)  
        {  
            s+="Fibonacci("+i+") = "+fibonacci(i)+"\n";  
        }  
        cikti.setText(s);  
    }  
  
    public long fibonacci(long sayi)  
    {  
        if(sayi <=0) return 0;  
        else if(sayi ==1) return 1;  
        else return fibonacci(sayi - 1)+fibonacci(sayi - 2);  
    }  
}
```

02008.JPG



Sekil 2.8 fibonnachitesti1SWA swing applet çıktısı

7. fibonnachitesti1SWF.java swing Frame programini inceleyiniz ve java komutu ile çalıştırınız

Program 2.30 Fibobachi testi, swing applet programi fibonnachitesti1SWA.java

```
import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;

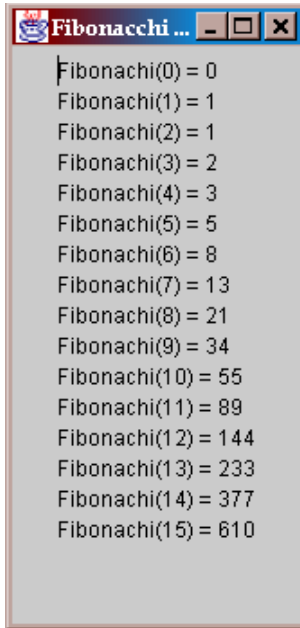
public class fibonnachitesti1SWF extends JFrame
{
    private JTextArea cikti;

    public fibonnachitesti1SWF()
    {
        super("Fibonacchi Testi 1 Swing Frame");
        Container c=getContentPane();
        c.setLayout(new FlowLayout());
        cikti=new JTextArea(" ");
        c.add(cikti);
        cikti.setBackground(c.getBackground());
        String s="";
        for(long i=0;i<=15;i++)
        {
            s+="Fibonachi("+i+" ) = "+fibonachi(i)+"\n";
        }
        cikti.setText(s);
    }

    public long fibonachi(long sayi)
    {
        if(sayi <=0) return 0;
        else if(sayi ==1) return 1;
        else return fibonachi(sayi - 1)+fibonachi(sayi - 2);
    }

    public static void main(String[] args)
    {
        fibonnachitesti1SWF pencere= new fibonnachitesti1SWF();
        pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
        pencere.setSize(150,350);
        pencere.setVisible(true);
    }
}
```

02009.JPG



Sekil 2.9 fibonnachitesti1SWF çıktisi

8. fibonachitesti2.java programini inceleyiniz ve applet ortaminda çalistiriniz.

Problem 2.31 fibonachitesti2.java programi

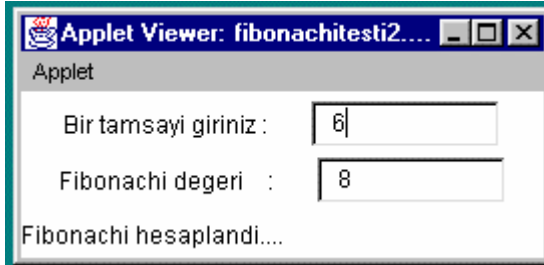
```
import java.awt.*;
import java.applet.Applet;
import java.awt.event.*;
public class fibonachitesti2 extends Applet implements ActionListener
{
Label rakametiketi,sonucetiketi;
TextField rakam,sonuc;
public void init()
{
rakametiketi=new Label("Bir tamsayi giriniz : ");
rakam=new TextField(10);
rakam.addActionListener(this);
sonucetiketi=new Label("Fibonachi degeri : ");
sonuc=new TextField(10);
sonuc.setEditable(false);
add(rakametiketi);
add(rakam);
add(sonucetiketi);
add(sonuc);
}
public void actionPerformed( ActionEvent e)
{
long sayi;
long fibonachisayisi;
sayi=Long.parseLong(rakam.getText());
setStatus("Fibonachi hesaplan• yor....");
fibonachisayisi=fibonachi(sayi);
setStatus("Fibonachi hesaplandi....");
sonuc.setText(Long.toString(fibonachisayisi));
}
public long fibonachi(long sayi)
{
if(sayi <=0) return 0;
```

```

else if(sayi ==1) return 1;
else return fibonacci(sayi - 1)+fibonacci(sayi - 2);
}
}

```

02010.JPG



Sekil 2.10 Fibonacci testi 2 çıktısı (AWT Aplet)

9. **fibonachitesti2SWA.java** programında bir önceki programda yazılan fibonacci testi swing applet ortamında yazılmıştır. Programı inceleyiniz ve applet ortamında çalıştırınız.

Problem 2.32 fibonachitesti2SWA.java programı

```

import java.awt.*;
import javax.swing.*;
import java.awt.event.*;

public class fibonachitesti2SWA extends JApplet implements ActionListener
{
    JLabel rakametiketi,sonucetiketi;
    JTextField rakam,sonuc;

    public void init()
    {
        Container c=getContentPane();
        c.setLayout(new FlowLayout());
        rakametiketi=new JLabel("Bir tamsayı giriniz : ");
        rakam=new JTextField(10);
        rakam.addActionListener(this);
        sonucetiketi=new JLabel("Fibonacci degeri  : ");
        sonuc=new JTextField(10);
        sonuc.setEditable(false);
        c.add(rakametiketi);
        c.add(rakam);
        c.add(sonucetiketi);
        c.add(sonuc);
    }

    public void actionPerformed( ActionEvent e)
    {
        long sayi;
        long fibonachisayisi;
        sayi=Long.parseLong(rakam.getText());
        showStatus("Fibonacci hesaplanıyor....");
        fibonachisayisi=fibonacci(sayi);
        showStatus("Fibonacci hesaplandı....");
        sonuc.setText(Long.toString(fibonachisayisi));
    }

    public long fibonacci(long sayi)

```

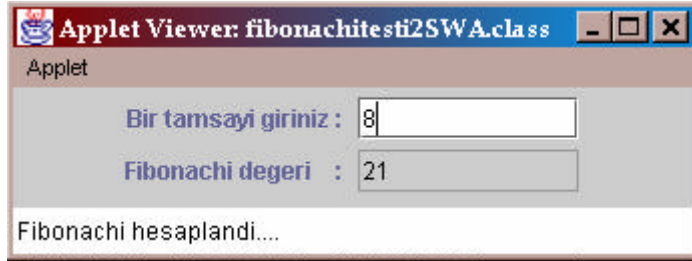


```

{
    if(sayi <=0) return 0;
    else if(sayi ==1) return 1;
    else return fibonachi(sayi - 1)+fibonachi(sayi - 2);
}
}

```

02011.JPG



Şekil 2.11Fibonachi testi 2 çıktısı (swing applet)

10. Bir kürenin hacmini hesaplayacak bir applet programı yazınız. Kürenin hacmi küreHacmi isimli metot tarafından hesaplanır. Applet bir girdi alanına kürenin yarıçapını sorsun ve yarıçap girildiğinde yeni küre hacmi ekranda gösterilsin.

Not : Kürenin hacmi : $(4.0/3.0)*\text{Math.PI}*\text{Math.pow}(r,3)$;

Problem 2.33 : Bir kürenin hacmini hesaplayan H5A1.java programı

```

import java.applet.Applet; // java applet sınıfını çağır
import java.awt.*; // java pencere kullanma sınıfını çağır
import java.awt.event.*; // java pencereyi dinleme sınıfını çağır
public class H5A1 extends Applet implements ActionListener
{
    // bu sınıf kurenin hacmini hesaplar
    //=====
    // sınıf değişkenleri
    // bu değişkenler tüm s • n• fa aittir
    Label kutubaslgi; //Label sınıfı değişkeni (nesnesi) kutubaslgi
    TextField kutugirdisi; // TextField sınıfı değişkeni (nesnesi) kutugirdisi
    double yaricap; // Gerçek değişken yar • cap
    double hacim; // Gerçek değişken hacim
    //=====
    // pencereyi baslatma metodu
    // pencere ilk başladığında
    // değişkenler buradaki değerleri alırlar
    public void init()
    {
        kutubaslgi=new Label("Kurenin yaricapını (m)giriniz : ");
        add(kutubaslgi);
        kutugirdisi=new TextField(10);
        add(kutugirdisi);
        yaricap=0;
        hacim=0;
        kutugirdisi.addActionListener(this);
    }
    //=====
    // girdi alanındaki olan olayları dinleme metodu
    // Her yeni rakam girildiğinde bu metot çağırılır
    public void actionPerformed(ActionEvent e)
    {
        Double sayi1=new Double(e.getActionCommand() );
        yaricap=sayi1.doubleValue();
        hacim=kureninhacmi(yaricap);
    }
}

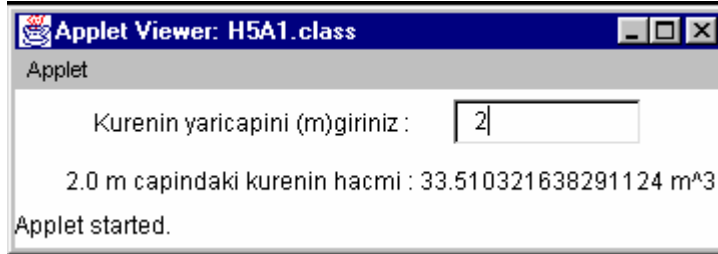
```

```

kutugirdisi.setText(" ");//kutudaki rakami sil
repaint();//pencereyi yeniden paint metotuna gore ciz
}
//=====
// paint (boya=pencereye ciz metotu)
public void paint(Graphics g)
{
g.drawString(yaricap+" m capindaki kurenin hacmi : "+hacim+" m^3",25,50);
}
//=====
//kurenin hacmini hesaplama metotu
public double kureninhacmi(double r)
{
return (4.0/3.0)*Math.PI*r*r*r;
}
}

```

02012.JPG



Sekil 2.12 Kürenin hacmini hesaplayan H5A1.html applet çıktısı

11. Bir dik üçgenin hipotenüsünü hesaplayan bir applet programı yazınız. Program dik üçgenin iki dik kenarını applet de girsın ve hipotenüs metoduyla hesaplasın ve sonucu applete yazdırsın.

Not : Dik üçgenin hipotenüsü :

Hipotenüs = $\text{Math.sqrt}(\text{dikkenar1}^2 + \text{dikkenar2}^2)$;

Problem 2.34 : Bir dik üçgenin hipotenüsünü hesaplayan H5A2.java programı

```

import java.applet.Applet; // java applet sınıfını çağır
import java.awt.*; // java pencere kullanma sınıfını çağır
import java.awt.event.*; // java pencereyi dinleme sınıfını çağır
public class H5A2 extends Applet implements ActionListener
{
// bu sınıf dik ucgenin hipotenususunu hesaplar
//=====
// sınıf degiskenleri
// bu degiskenler tum sinifa aittir
Label kutubaslgi1; //Label sınıfı degiskeni (nesnesi) kutubaslgi1
TextField kutugirdisi1; // Textfield sınıfı degiskeni (nesnesi) kutugirdisi1
Label kutubaslgi2; //Label sınıfı degiskeni (nesnesi) kutubaslgi2
TextField kutugirdisi2; // Textfield sınıfı degiskeni (nesnesi) kutugirdisi2
double dikkenar1; // Gerçek degisken dikkenar1
double dikkenar2; // Gerçek degisken dikkenar1
//=====
// pencereyi baslatma metodu
// pencere ilk basladığında
// degiskenler buradaki degerleri alırlar
public void init()
{
kutubaslgi1=new Label("Birinci dik kenari giriniz : ");

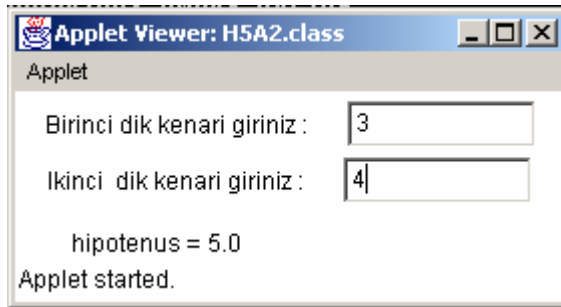
```

```

add(kutubaslgi1);
kutugirdisi1=new TextField(10);
add(kutugirdisi1);
kutubaslgi2=new Label("Ikinci dik kenari giriniz : ");
add(kutubaslgi2);
kutugirdisi2=new TextField(10);
add(kutugirdisi2);
dikkenar1=0;
dikkenar2=0;
kutugirdisi2.addActionListener(this);
}
//=====
// girdi alanindaki olan olaylari dinleme metodu
// Her yeni rakam girildiginde bu metot cagirilir
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
Double sayi1=new Double(kutugirdisi1.getText() );
dikkenar1=sayi1.doubleValue();
Double sayi2=new Double(kutugirdisi2.getText() );
dikkenar2=sayi2.doubleValue();
//kutugirdisi.setText(" ");//kutudaki rakami sil
repaint();//pencereyi yeniden paint metotuna gore ciz
}
//=====
// paint (boya=pencereye ciz metodu)
public void paint(Graphics g)
{
g.drawString(" hipotenus = "+hipotenus(dikkenar1,dikkenar2),25,80);
}
//=====
//ucgenin hipotenusunu hesaplama metodu
public double hipotenus(double dk1,double dk2)
{
return Math.sqrt(dk1*dk1+dk2*dk2);
}
}

```

02013.JPG



Sekil 2.13 Bir dik üçgenin hipotenüsünü hesaplayan H5A2.html applet çıktısı

12. H3OD5_2000

iki kenar ve aralarındaki açı (derece cinsinden) verildiğinde üçgenin üçüncü kenarini hesaplayacak **public static double ucgenkarsikenar(double birinciyan, double ikinciyan, double aciderece)** metodunu yazınız.

not:karsikenar=Math.sqrt(birinciyan*birinciyan+ikinciyan*ikinciyan-2*birinciyan*ikinciyan*Mathd.cosd(aradakiaci derece));

bu metodu H3OD5_2000 sinifi **JOptionPane** konsol programi main metodunda kullaniniz (iki yan kenar ve aradaki açi derece cinsinden verilecek, üçüncü kenar hesaplanarak yazilacak)

Problem 2.35 H3OD5_2000.java programi diküçgenin hipotenüsünü hesaplar

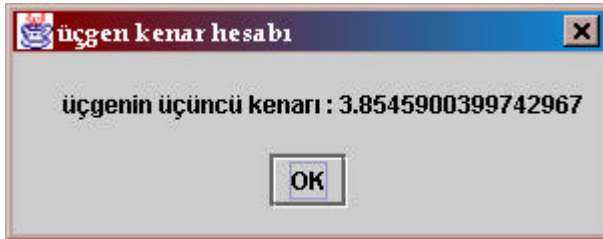
```
import javax.swing.JOptionPane; // giris cikisi
import Mathd;

public class H3OD5_2000
{
// ucgenin kenarinin bulunmasi metodu

public static double kkenar(double a,double b,double t)
{
double kenar;
kenar=Math.sqrt(a*a+b*b-2*a*b*Mathd.cosd(t));
return kenar;
}

public static void main(String[] args)
{
Text cin=new Text();
double sayi1;
double sayi2;
double sayi3;
sayi1=Double.parseDouble(JOptionPane.showInputDialog
("birinci kenari giriniz : "));
sayi2=Double.parseDouble(JOptionPane.showInputDialog
("ikinci kenari giriniz : "));
sayi3=Double.parseDouble(JOptionPane.showInputDialog
("iki kenar arasindaki açiyi derece cinsinden giriniz : "));
JOptionPane.showMessageDialog(null,
"üçgenin üçüncü kenari : "+kkenar(sayi1,sayi2,sayi3),
"üçgen kenar hesabi",
JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
System.exit(0);
}
}
```

02014.JPG



Sekil 2.14 Bir dik üçgenin hipotenüsünü hesaplayan H3OD5_2000.java programinin JOptionPane çıktısında görülmesi

13. H3AL2 sınıfında **static double exp(double x)** metodunu yaz ve ayni sınıf içinde çağırarak ekrandan girilen bir x degeri için sonucu konsol ortamında hesaplatır.

Problem 2.36 : H3AL2.java exp metodunun çağrilmasi

```
import java.io.*;
public class H3AL2
{
// sayinin exponenti static metodu
public static double exp(double x)
{
```

```

double faktoriyel=1;
double us=1;
double exponent=1;
for(double i=1;i<=300;i++)
{
faktoriyel*=i;
us*=x;
exponent+=us/faktoriyel;
}
return exponent;
}

```

```

public static void main(String[] args) throws IOException
{
double sayi;
Text cin=new Text();
System.out.println("Bir sayi giriniz : ");
sayi=cin.readDouble();
System.out.println("girilen sayinin exponenti : "+exp(sayi));
}
}

```

Bir sayi giriniz : girilen sayinin exponenti : 2.7182818284590455

14. H3AL2_2000 sinifinda **static double exp(double x)** metodunu yaz ve ayni sinif içinde çağırarak ekrandan **JOptionPane** kullanılarak girilen bir x degeri için sonucu konsol ortamında hesaplatır.

Problem 2.37 : H3AL2_2000.java exp metodunun çağırılması
import javax.swing.JOptionPane; // giris çiki

```

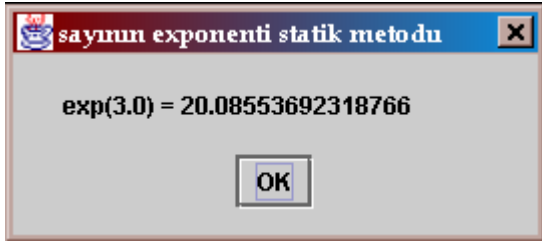
public class H3AL2_2000
{
// sayinin exponenti static metodu

public static double exp(double x)
{
double faktoriyel=1;
double us=1;
double exponent=1;
for(double i=1;i<=300;i++)
{
faktoriyel*=i;
us*=x;
exponent+=us/faktoriyel;
}
return exponent;
}

public static void main(String[] args)
{
double sayi;
sayi=Double.parseDouble(JOptionPane.showInputDialog
("Bir gerçek sayi giriniz : "));
JOptionPane.showMessageDialog(null,"exp("+sayi+") = "+exp(sayi),
"sayinin exponenti statik metodu",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
System.exit(0);
}
}

```

02015.JPG



Sekil 2.15 Sayinin exponentini statik metodla hesaplayan H3AL2_2000.java programini JOptionPane kullanan ciktisi

15. H3AL2 sinifindaki **static double exp(double x)** metodunu H3AL3 sinifinda çağırarak ekrandan girilen bir x degeri için sonucu konsol ortaminda hesaplatir.

Problem 2.38 : [H3AL3.java](#) exp metodunun çağırılması

```
import java.io.*;
import H3AL2;
public class H3AL3
{
    public static void main(String[] args) throws IOException
    {
        double sayi;
        Text cin=new Text();
        System.out.println("Bir sayi giriniz : ");
        sayi=cin.readDouble();
        System.out.println("girilen sayinin exponenti : "+H3AL2.exp(sayi));
    }
}
```

16. H3AL2_2000 sinifindaki **static double exp(double x)** metodunu H3AL3_2000 sinifinda çağırarak ekrandan girilen bir x degeri için sonucu konsol ortaminda hesaplatir.

Problem 2.39 : [H3AL3.java](#) exp metodunun çağırılması

```
import javax.swing.JOptionPane; // giris çiki
import H3AL2_2000;

public class H3AL3_2000
{
    public static void main(String[] args)
    {
        double sayi;
        sayi=Double.parseDouble(JOptionPane.showInputDialog
        ("Bir gerçek sayi giriniz : "));
        JOptionPane.showMessageDialog(null,"exp("+sayi+") = "+H3AL2_2000.exp(sayi),
        "H3AL2_2000.exp() statik metodu",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
        System.exit(0);
    }
}
```

02016.JPG



Sekil 2.16 Sayinin exponentini statik metodla hesaplayan H3AL3_2000.java programini JOptionPane kullanan çiktisi

17. H3AL4 sinifinda yazilan **double exp(double x)** metodunu ayni sinifda çağirarak ekrandan girilen bir x degeri için sonucu konsol ortaminda hesaplatir.

Problem 2.40 : [H3AL4.java](#) exp metodunun çağirilmesi
import java.io.*;

```
public class H3AL4
{
// sayinin exponenti dinamik metodu

public double exp(double x)
{
double faktoriyel=1;
double us=1;
double exponent=1;
for(double i=1;i<=300;i++)
{
faktoriyel*=i;
us*=x;
exponent+=us/faktoriyel;
}
return exponent;
}

public static void main(String[] args) throws IOException
{
double sayi;
Text cin=new Text();
H3AL4 y=new H3AL4();
System.out.println("Bir sayi giriniz : ");
sayi=cin.readDouble();
System.out.println("girilen sayinin exponenti : "+y.exp(sayi));
}
}
```

18. H3AL4_2000 sinifinda yazilan **double exp(double x)** metodunu ayni sinifda çağirarak ekrandan girilen bir x degeri için sonucu JOptionPane kullanarak konsol ortaminda hesaplatir.

Problem 2.41 : [H3AL4_2000.java](#) exp metodunun çağirilmesi
import javax.swing.JOptionPane; // giris çiki

```
public class H3AL4_2000
{
// sayinin exponenti dinamik metodu

public double exp(double x)
{
double faktoriyel=1;
double us=1;
double exponent=1;
```

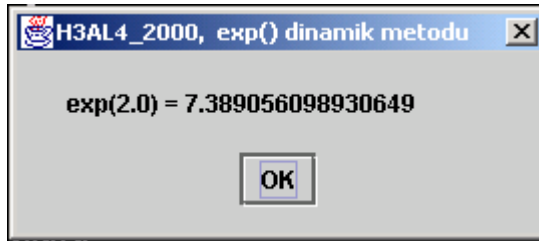
```

for(double i=1;i<=300;i++)
{
faktoriyel*=i;
us*=x;
exponent+=us/faktoriyel;
}
return exponent;
}

public static void main(String[] args)
{
double sayi;
sayi=Double.parseDouble(JOptionPane.showInputDialog
("Bir gerç ek sayi giriniz : "));
H3AL4 y=new H3AL4();
JOptionPane.showMessageDialog(null,"exp("+sayi+") = "+y.exp(sayi),
"H3AL4_2000, exp() dinamik metodu",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
System.exit(0);
}
}

```

02017.JPG



Sekil 2.17 Sayinin exponentini dinamik metodla hesaplayan H3AL3_2000.java programini JOptionPane kullanan  iktisi

19. H3AL5a sinifinda yazilan **double exp(double x)** metodunu H3AL5 sinifinda  agirarak ekrandan girilen bir x degeri i in sonucu konsol ortaminda hesaplatir.

Problem 2.42 : [H3AL5.java](#), exp metotunun  agirilmesi

```

import java.io.*;

class H3AL5a
{
// sayinin exponenti dinamik metodu
public double exp(double x)
{
double faktoriyel=1;
double us=1;
double exponent=1;
for(double i=1;i<=300;i++)
{
faktoriyel*=i;
us*=x;
exponent+=us/faktoriyel;
}
return exponent;
}
}

public class H3AL5
{
public static void main(String[] args) throws IOException

```



```

{
double sayi;
Text cin=new Text();
H3AL5a y=new H3AL5a();
System.out.println("Bir sayi giriniz : ");
sayi=cin.readDouble();
System.out.println("girilen sayinin exponenti : "+y.exp(sayi));
}
}

```

20. H3AL5a sınıfında yazılan **double exp(double x)** metodunu **H3AL5_2000** sınıfında çağırarak ekrandan girilen bir x degeri için sonucu swing JOptionPane kullanarak konsol ortamında hesaplatır.

Problem 2.43 : [H3AL5.java](#), exp metodunun çağırılması

```
import javax.swing.JOptionPane; // giris çiki
```

```

class H3AL5a
{
// sayinin exponenti dinamik metodu
public double exp(double x)
{
double faktoriyel=1;
double us=1;
double exponent=1;
for(double i=1;i<=300;i++)
{
faktoriyel*=i;
us*=x;
exponent+=us/faktoriyel;
}
return exponent;
}
}

```

```

public class H3AL5_2000
{

public static void main(String[] args)
{
double sayi;
sayi=Double.parseDouble(JOptionPane.showInputDialog
("Bir gerçek sayi giriniz : "));
H3AL5a y=new H3AL5a();
JOptionPane.showMessageDialog(null,"exp("+sayi+") = "+y.exp(sayi),
"H3AL5a, exp() dinamik metodu",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
System.exit(0);
}
}

```

21. H3AL5a sınıfında yazılan **double exp(double x)** metodunu **H3AL6 sınıfında ve H3AL6.java dosyasından** çağırarak ekrandan girilen bir x degeri için sonucu konsol ortamında hesaplatır.

Problem 2.44 : [H3AL6.java](#), exp metodunun çağırılması

```

import java.io.*;
import H3AL5a;
public class H3AL6
{
public static void main(String[] args) throws IOException

```

```

{
double sayi;
Text cin=new Text();
H3AL5a y=new H3AL5a();
System.out.println("Bir sayi giriniz : ");
sayi=cin.readDouble();
System.out.println("girilen sayinin exponenti : "+y.exp(sayi));
}
}

```

22. H3AL5a sınıfında yazılan **double exp(double x)** metodunu **H3AL6_2000** sınıfında ve **H3AL6_2000.java** dosyasından çağırarak ekrandan girilen bir x degeri için sonucu konsol ortamında hesaplatır.

Problem 2.45 : H3AL6_2000, exp metodunun çağırılması

```

import javax.swing.JOptionPane; // giris çiki
import H3AL5a;

public class H3AL6_2000
{

public static void main(String[] args)
{
double sayi;
sayi=Double.parseDouble(JOptionPane.showInputDialog
("Bir gerçek sayi giriniz : "));
H3AL5a y=new H3AL5a();
JOptionPane.showMessageDialog(null,"exp("+sayi+") = "+y.exp(sayi),
"H3AL5a, exp() dinamik metodu",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
System.exit(0);
}
}

```

23 . H3OD1

Math kütüphanesinde aşağıdaki metotlar tanımlanmıştır.

```

public static native double sin(double a)
a radyan cinsinden
public static native double cos(double a)
a radyan cinsinden
public static native double tan(double a)
a radyan cinsinden
public static native double asin(double a)
sonuç degeri : -pi/2 den pi/2 ye kadar.
public static native double acos(double a)
sonuç degeri 0 dan pi' ye kadar
public static native double atan(double a)
sonuç degeri : -pi/2 den pi/2 ye kadar.
public static native double atan2(double a,
double b)
sonuç degeri : -pi den pi ye kadar

```

bu metotların hepsi radyan cinsinden tanımlidir. Bu metotların derece esitlerini tanımlamak istiyoruz. [Mathd](#) sınıfı yaratarak, bu sınıfta

```

public static double sind(double a)
a derece cinsinden
public static double cosd(double a)
a derece cinsinden
public static double tand(double a)

```

a derece cinsinden

```
public static double asind(double a)
```

sonuç degeri : -90 dan 90 dereceye kadar.

```
public static double acosd(double a)
```

sonuç degeri 0 dan 180 dereceye kadar

```
public static double atand(double a)
```

sonuç degeri : -90 dan 90 a kadar.

```
public static double atan2d(double a,  
double b)
```

sonuç degeri : -180 den 180 dereceye kadar

statik metotlarini olusturunuz. [H3OD1.java](#) applet programini yaziniz. Bu programa derece cinsinden bir girdi giriniz ve hesaplanmış sin,cos,tan degerlerini appletde yazdiriniz.

not :

```
derece= radyan/Math.PI*180;
```

Problem 2.46 : Mathd.java

```
class Mathd
```

```
{
```

```
public static double sind(double a)
```

```
{
```

```
double pi=Math.PI;
```

```
double r=(a/180.0)*pi;
```

```
double sind=Math.sin(r);
```

```
return sind;
```

```
}
```

```
public static double cosd(double a)
```

```
{
```

```
double pi=Math.PI;
```

```
double r=(a/180.0)*pi;
```

```
double cosd=Math.cos(r);
```

```
return cosd;
```

```
}
```

```
public static double tand(double a)
```

```
{
```

```
double pi=Math.PI;
```

```
double r=(a/180.0)*pi;
```

```
double tand=Math.tan(r);
```

```
return tand;
```

```
}
```

```
public static double asind(double b)
```

```
{
```

```
double asind=Math.asin(b)*180.0/Math.PI;
```

```
return asind;
```

```
}
```

```
public static double acosd(double b)
```

```
{
```

```
double acosd=Math.acos(b)*180/(Math.PI);
```

```
return acosd;
```

```
}
```

```
public static double atand(double b)
```

```
{
```

```
double atand=Math.atan(b)*180/(Math.PI);
```

```
return atand;
```

```
}
```

```
public static double atan2d(double a,double b)
```

```
{
```

```
double atand=Math.atan2(a,b)*180.0/(Math.PI);
```

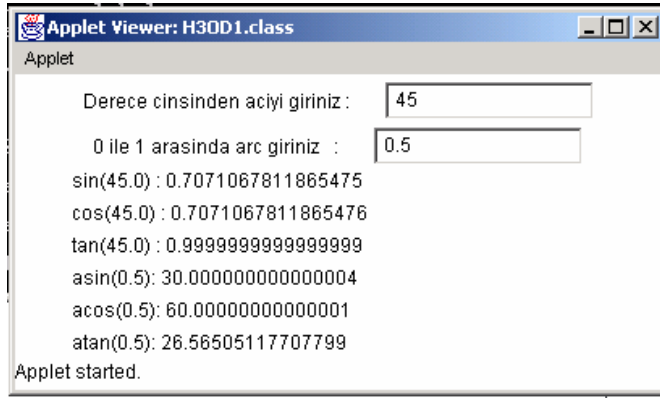
```
return atand;
```

```
}  
}
```

Problem 2.47 : [H3OD1.java](#)

```
import java.applet.Applet;  
import java.awt.*;  
import java.awt.event.*;  
import Mathd;  
  
public class H3OD1 extends Applet implements ActionListener  
{  
    double a;  
    double b;  
    Label s1;  
    TextField t1;  
    Label s2;  
    TextField t2;  
    public void init()  
    {  
        s1=new Label("Derece cinsinden aciyi giriniz : ");  
        t1=new TextField(15);  
  
        s2=new Label("0 ile 1 arasinda arc giriniz : ");  
        t2=new TextField(15);  
        add(s1);  
        add(t1);  
        add(s2);  
        add(t2);  
        t1.addActionListener(this);  
        t2.addActionListener(this);  
    }  
  
    public void actionPerformed(ActionEvent e)  
    {  
        Double sayi1=new Double(t1.getText() );  
        a=sayi1.doubleValue();  
        Double sayi2=new Double(t2.getText() );  
        b=sayi2.doubleValue();  
        t1.setText("");  
        t2.setText("");  
        repaint();  
    }  
  
    // trigonometrik fonksiyonlarin derece cinsinden yazilmis hali  
    public void paint(Graphics g)  
    {  
        g.drawString("sin("+a+") : " + Mathd.sind(a),35,70);  
        g.drawString("cos("+a+") : " + Mathd.cosd(a),35,90);  
        g.drawString("tan("+a+") : " + Mathd.tand(a),35,110);  
        g.drawString("asin("+b+") : " + Mathd.asind(b),35,130);  
        g.drawString("acos("+b+") : " + Mathd.acosd(b),35,150);  
        g.drawString("atan("+b+") : " + Mathd.atand(b),35,170);  
    }  
}
```

02018.JPG



Sekil 2.18 Bir derece cinsinden trigonometrik fonksiyonlari hesaplayan H3OD1.html çikti si

24. [H3OD2](#)

Bir konsol programi olusturunuz. Bu programa 0-1 arasında bir girdi giriniz. Mathd sinifindan atand,acosd ve asind statik metotlarini kullanarak bu metotlarin sonu ç larini konsol ortaminda ç iktiya yazdiriniz.

Problem 2.48 : [H3OD2.java](#),

```
import java.io.*;
import Text;
import Mathd;
public class H3OD2
{
// trigonometrik fonksiyonlarin derece cinsinden yazilmis hali
public static void main(String args[]) throws IOException
{
double a;
Text cin=new Text();
System.out.println("0-1 arasında bir sayi giriniz : ");
a=cin.readDouble();
System.out.println("asin("+a+"): " + Mathd.asind(a)+" derece");
System.out.println("acos("+a+"): " + Mathd.acosd(a)+" derece");
System.out.println("atan("+a+"): " + Mathd.atand(a)+" derece");
}
}
```

25. [H3OD3](#)

kendi kendini çağ ıran (recursive), tabanin kuvvetinci kuvvetini hesaplayacak (taban^kuvvet, 2^3=8 gibi)

public static pow(double taban, double kuvvet)

metotunu H3OD3 sinifinda, konsol programi olarak yaziniz. main metotunda disaridan bir sayi okuyarak bu metot yardimiyla sonucu hesaplayiniz.

not: H3OD3.pow(taban,1) çağ ırımı taban degerini geri verecektir.

Problem 2.49 : [H3OD3.java](#),

```
import java.io.*;

public class H3OD3
{
// sayinin exponenti dinamik metodu

public double kuvvet(double x,double y)
{
// y nin pozitif oldugu kabul edilmistir.
if(y<0) return 0;
if(y ==0) return 1;
else return x*kuvvet(x,y-1);
}
```

```

public static void main(String[] args) throws IOException
{
Text cin=new Text();
double sayi1;
double sayi2;
H3OD2 x=new H3OD2();
System.out.println(" sayiyi giriniz : ");
sayi1=cin.readDouble();
System.out.println(" kuvveti giriniz : ");
sayi2=cin.readDouble();
System.out.println(""+sayi1+" nin "+sayi2+" inci kuvveti : "+x.kuvvet(sayi1,sayi2));
}
}

```

26. [H3OD4](#)

döngü yapisiyla hesap yapan, tabanin kuvvetinci kuvvetini hesaplayacak (taban^kuvvet, $2^3=8$ gibi)

public pow(double taban, double kuvvet)

H3OD4a sinifinda yaziniz. H3OD4 sinifinda bir applet programi olusturarak H3OD4a sinifindaki pow metodu yardimiyla verilen bir sayinin verilen bir kuvvetini hesaplayiniz. ve appletde çıktı olarak yazdiriniz.

Problem 2.50 : [H3OD4.java](#),

```

import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;

```

```

class H3OD4a

```

```

{

public static double kuvvet(double a,double b)
{
double k=1.0;
if(b<0)
{
for(int i=0;i<(int)(-b);i++)
{k*=a;}
k=1.0/k;
}
else if(b==0)
{
k=1.0;
}
else if(b>0)
{
for(int i=1;i<=(int)b;i++)
{k*=a;}
}
return k;
}

}

```

```

public class H3OD4 extends Applet implements ActionListener
{
double a;
double b;
Label s1;
TextField t1;
Label s2;

```

TextField t2;

```
public void init()
{
    s1=new Label("tabani giriniz : ");
    t1=new TextField(10);

    s2=new Label("kuvveti giriniz : ");
    t2=new TextField(10);
    add(s1);
    add(t1);
    add(s2);
    add(t2);
    t1.addActionListener(this);
    t2.addActionListener(this);
}

public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
    Double sayi1=new Double(t1.getText() );
    a=sayi1.doubleValue();
    Double sayi2=new Double(t2.getText() );
    b=sayi2.doubleValue();
    t1.setText("");
    t2.setText("");
    repaint();
}

// trigonometrik fonksiyonların derece cinsinden yazılmış hali
public void paint(Graphics g)
{
    g.drawString("taban "+a+" nin "+b+" inci kuvveti : "+ H3OD4a.kuvvet(a,b),35,70);
}
}
```

27. [H3OD4_2000](#)

döngü yapısıyla hesap yapan, tabanın kuvvetinci kuvvetini hesaplayacak (taban^{kuvvet}, 2³=8 gibi)

public pow(double taban, double kuvvet)

H3OD4a sınıfında yazınız. H3OD4_2000 sınıfında bir swing JApplet programı oluşturarak H3OD4a sınıfındaki pow metodu yardımıyla verilen bir sayının verilen bir kuvvetini hesaplayınız. ve appletde çıktı olarak yazdırınız.

Problem 2.51 : [H3OD4.java](#),

```
import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;

class H3OD4a
{

    public static double kuvvet(double a,double b)
    {
        double k=1.0;
        if(b<0)
        {
            for(int i=0;i<(int)(-b);i++)
            {k*=a;}
            k=1.0/k;
        }
        else if(b==0)
```

```

{
    k=1.0;
}
else if(b>0)
{
    for(int i=1;i<=(int)b;i++)
    {k*=a;}
}
return k;
}
}

```

```

public class H3OD4_2000 extends JApplet implements ActionListener
{
    double a;
    double b;
    JLabel s1;
    JTextField t1;
    JLabel s2;
    JTextField t2;
    JTextArea cikti;
    public void init()
    {
        cikti=new JTextArea();
        Container c=getContentPane();
        c.setLayout(new FlowLayout());
        s1=new JLabel("tabani giriniz : ");
        t1=new JTextField(10);
        s2=new JLabel("kuvveti giriniz : ");
        t2=new JTextField(10);
        cikti=new JTextArea("ilk değer");
        c.add(s1);
        c.add(t1);
        c.add(s2);
        c.add(t2);
        c.add(cikti);
        t1.addActionListener(this);
        t2.addActionListener(this);
    }

    public void actionPerformed(ActionEvent e)
    {
        a=Double.parseDouble(t1.getText() );
        b=Double.parseDouble(t2.getText() );
        t1.setText("");
        t2.setText("");
        cikti.setText("taban "+a+" nin "+b+" inci kuvveti : "+ H3OD4a.kuvvet(a,b));
        repaint();
    }
}

```

02019.JPG



Sekil 2.19 H3OD1.html çıktısı

28. [H3OD5](#)

iki kenar ve aralarındaki açı (derece cinsinden) verildiğinde üçgenin üçüncü kenarını hesaplayacak public static double ucgenkarsikenar(double birinciyan, double ikinciyan, double aciderece) metodunu yazınız.

not : karsikenar=Math.sqrt(birinciyan*birinciyan+ikinciyan*ikinciyan-2*birinciyan*ikinciyan*Mathd.cosd(aradaki açı derece));

bu metodu H3OD5 sınıfı konsol programı main metodunda kullanınız (iki yan kenar ve aradaki açı derece cinsinden verilecek, üçüncü kenar hesaplanarak yazılacak)

Problem 2.52 : [H3OD5.java](#),

```
import java.io.*;
import Mathd;
```

```
public class H3OD5
{
// ucgenin kenarının bulunması metodu

public static double kkenar(double a,double b,double t)
{
double kenar;
kenar=Math.sqrt(a*a+b*b-2*a*b*Mathd.cosd(t));
return kenar;
}
```

```
public static void main(String[] args) throws IOException
{
Text cin=new Text();
double sayi1;
double sayi2;
double sayi3;
System.out.println(" birinci kenari giriniz : ");
sayi1=cin.readDouble();
System.out.println(" ikinci kenari giriniz : ");
sayi2=cin.readDouble();
System.out.println(" iki kenar arasındaki açıyi derece cinsinden giriniz : ");
sayi3=cin.readDouble();
System.out.println("ucgenin üçüncü kenari : "+kkenar(sayi1,sayi2,sayi3));
}
}
```

29. Hata fonksiyonu erf(x) aşağıdaki formülle tanımlanabilir.

$$erf(x) = \frac{1}{\sqrt{\pi}} \int_0^x e^{-t^2} dt$$

Bu formülü hesaplayacak olan statik erf metodunu yazınız ve java swing çıktısı verecek bir örnekte deneyiniz.

30. Bir konsol programı yazınız. Text sınıfı kullanarak dışarıdan x değerini, **celcius**, fahrenheit cinsinden girilen değerini celcius esitini hesaplasın. Bunun için

$$C = 5/9 * (F - 32)$$

formülünü kullanabilirsiniz.

İkinci metod, **fahrenheit**, derece celcius cinsinden girilen değerini fahrenheit esdeğerini hesaplasın.

31. Bir applet programı yazınız. Bu programın içindeki kubun hacmi metodu kübün hacmini hesaplasın. Applet kullanıcıya kübün kenar uzunluğunu sorsun ve hacmini versin. okuyunuz. erf statik metodu yaratarak formülü hesaplayınız. Ana programda erf metodunu çağırınız ve sonucunu yazdırınız. Hata analizi yaparak döngüyü kaç terim için hesaplamamız gerektiğine karar veriniz.

32. Sıcaklık.java programını denemek için bir swing JApplet programı yazınız.

33. mesafe metodunu yazınız. Bu metod iki noktanın (x1,y1) ve (x2,y2) arasındaki mesafeyi hesaplasın. Bu metod bir konsol test programında deneyin.

34. Bir tam sayı eğer kendisinden başka bir tam sayıyla bölünemiyorsa, asal sayı adını alır. Örneğin 2,3,5,7,11..

Asal sayıları bulan bir metod yazınız. Bu metodu bir applette kullanarak 1 den 1000 e kadar olan sayılar arasındaki asal sayıları belirleyiniz.

35. Üç (gerçek veya tamsayı) sayının arasından minimum olanı bulan **minimum3** metodunu yazınız ve bir konsol programında test ediniz

36. Üç sayının (gerçek veya tamsayı) arasından maksimum olanı bulan **maksimum3** metodunu yazınız ve bir konsol programında test ediniz

37. tekmi isimli boolean bir metod yazınız. bu metod eğer girilen sayı tekse true değeri, sayı çiftse false değeri versin. Bu metodu bir applet programında test ediniz.

38. kürenin hacmini hesaplayan hacim(double x) metodunu içeren kureApplet applet programını oluşturunuz. Bu program kürenin yarıçapını sorsun, ve sonuç olarak hacim metodunda hesaplanan kürenin hacmini versin.

Problem 2.53 kürenin hacmini hesaplayan küreapplet.java programı

```
import java.awt.*;
import java.applet.Applet;
import java.awt.event.*;
```

```
public class kureapplet extends Applet implements ActionListener
```

```
{
```

```
    Label rakametiketi,sonucetiketi;
```

```
    TextField rakam,sonuc;
```

```
    public void init()
```

```
{
```

```
        rakametiketi=new Label("Bir tamsayı giriniz : ");
```

```
        rakam=new TextField(10);
```

```
        rakam.addActionListener(this);
```

```
        sonucetiketi=new Label("Kürenin Hacmi   : ");
```

```
        sonuc=new TextField(10);
```

```
        sonuc.setEditable(false);
```

```
        add(rakametiketi);
```

```
        add(rakam);
```

```
        add(sonucetiketi);
```

```
        add(sonuc);
```

```
}

public void actionPerformed( ActionEvent e)
{
double sayi;
double sayisi;

Double sayi1=new Double(e.getActionCommand() );
sayi=sayi1.doubleValue();

sayisi=hacim(sayi);
showStatus("hesaplandi....");
sonuc.setText(Double.toString(sayisi));

Double sayi2=new Double(e.getActionCommand() );
sayisi=sayi2.doubleValue();
}

public static double hacim(double x)
{
return (4.0/3.0)*Math.PI*Math.pow(x,3);
}
}
```

BÖLÜM 3 . SINIF (CLASS) YAPILARINA GIRIS

3.0 STANDART KAVRAMLARIN TÜRKÇE KARSILIKLARI

Class : **sinif** ana nesne kökenli programlama elemanı.

Object : **nesne** sınıf (Class) yapıları bilgisayar belleğinde bir işlem için kullanıldığında aldıkları (özel) isim.

new : sınıfların kurucu metotunu çağırıp nesne tanımını ve bilgisayar adreslerini oluşturan deyim

Method: **metot** sınıfların içindeki işlevsel program parçacıkları

Constructor : **Kurucu metot** nesne ilk defa oluşturulurken hangi sınıf değişkenlerinin hangi değerleri alacağını belirleyen metot

3.1 SINIF YAPISININ GENEL TANIMI

Su na kadarki bütün programlarımızda sınıf(class) yapısını kullandık. Fakat tam olarak sınıfların ne olduğunu ve neler yapabileceklerini anlatmadık. Sınıf yapısının en önemli özelliği yeni bir değişken türü tanımlıyor olmasıdır. Su ana kadar programlarımızı tanımlamak amacıyla çeşitli sınıflar tanımladık. Bu bölümde sınıfların değişken türü olarak tanımlanmasını ve kullanılmasını göreceğiz.

Sınıf (Class) deyince herhangi bir nesnenin genel tanımlanmasını anlıyoruz. Bu sınıflardan değişkenler tanımlandıklarında nesnelere oluştururlar. Örneğin kalem dediğimizde genel bir sınıfı anlatıyoruz. Alınan cebindeki kırmızı kalem ise belirli bir nesnedir. Sınıfın genel tanımı şu şekilde yapılabilir :

```
class sinifin_ismi
{
//sinifa ait degisken listesi
degisken_turu degisken_ismi;
degisken_turu degisken_ismi;
.....
//sinifa ait metot listesi
degisken_turu metotadi(metot girdi degisken listesi)
{
//metotun içindeki hesaplanan işlemler
return çıktı_degiskeni;
}
.....
}
```

Sınıf (class) tanımında metotların (veya değişkenlerin) bulunması şart değildir. Buldukları takdirde bunlar o sınıfa ait veya sınıfın üyesi metotlar olarak düşünülür. İlk sınıf örneği olarak içinde hiçbir metotun yer almadığı bir kutu sınıfı tanımlayalım. Bir kutuyu üç geometrik boyutu (eni,boyu,yüksekliği) cinsinden tanımlayabiliriz.

```
class Kutu
{
double en;
double boy;
double yukseklik;
}
```

Üstte bahsettiğimiz gibi sınıf yeni bir değişken türü yaratır. Yukarıdaki sınıfın yarattığı değişken türünün adı Kutu'dur. Kutu değişkenini başka bir programda tanımlarken bu değişken türünden bir nesne yaratılır. Örneğin

```
Kutu kutu1= new Kutu();
```

kutu1, kutu türünde tanımlanmış bir nesnedir. Bu nesnenin kendisinin de en boy ve yükseklik olmak üzere üç alt değişkeni mevcuttur. Eğer bir programda kutu1 değişkeni tanımlanmışsa, bu değişkenin alt değişkenlerine şu şekilde ulaşılabilir :

```
kutu1.en=1.0;
```

Şimdi Kutu sınıfından nesneyi kullanacak ufak bir kututesti sınıfı oluşturalım ve Kutu sınıfını bu sınıfta kullanalım.

```

import javax.swing.JOptionPane; // giris cikis

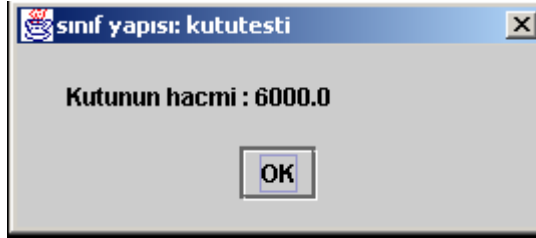
class Kutu
{
double en;
double boy;
double yukseklik;
}

class kututesti
{
public static void main(String args[])
{
double hacim;
String s="";
Kutu kutu1=new Kutu();
kutu1.en=10.0;
kutu1.boy=20.0;
kutu1.yukseklik=30.0;
hacim=kutu1.en*kutu1.boy*kutu1.yukseklik;
s=s+"Kutunun hacmi : "+hacim+"\n";
JOptionPane.showMessageDialog(null,s,
"sinif yapisi: kututesti1",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
System.exit(0);}
}

```

Bu programın adının [kututesti.java](#) olması zorunludur. Çünkü ana metod(main) kututesti sınıfında tanımlanmıştır. Fakat programı javac terimiyle bilgisayar diline çevirdiğimizde iki tane sınıf(class) dosyasının oluştuğunu görürüz. Birisi **Kutu.class** diğeri **kututesti.class**. Ana program kututesti olduğu için bu programın işletimi **java kututesti** deyimini kullanarak yapılır. Program işletildiğinde

03001.JPG



Şekil 3.1 kututesti.java programının JOptionPane grafik çıktısındaki görünümü

Sonucunu verir. kutu1 nesnesi yaratıldığında bilgisayar belleğinde kutu1 için bir adres tanımlanır. New Kutu() deyimi verildiğinde ise bilgisayarın belleğinde en,boy ve yükseklik değişkenleri için yer ayrılır ve bu yerlerin adresleriyle kutu1 nesnesinin adresi arasında bağlantı sağlanır. Bunu grafik olarak anlatalım :

Tablo 3.1 Nesne adreslerinin bilgisayar belleğindeki yerleri ve yerleşmesi

Deyim	Bilgisayar ana nesne belleği	Nesne alt hafıza belleği
Kutu kutu1;	null	Mevcut değil
kutu1=new Kutu();	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block; margin-bottom: 5px;">Kutu1</div> kutu1 adresi (örneğin: 23436A3F)	en Boy Yükseklik

Not: null terimi bilgisayar belleğinin boş olduğunu gösterir. Yukardaki grafikte ilk olarak

Kutu kutu1;

tanımı yapıldığında bilgisayar belleğinde 1 byte boyutunda bir yer tanımlar. Ve bu yere bos anlamına gelen null degerini yükler. İkinci durumda ise (**kutu1=new Kutu()** tanımında) kutu1 nesne adresindeki kutuda en,boy,yükseklik degiskenlerinin adresleri kaydedilmiştir. Bu adres aracılığıyla en boy ve yükseklik degiskenlerine benimkutum degiskeni üzerinden ulasilabilir. Diger deyimle en,boy,yükseklik kutu1 nesnesinin alt degiskenleridir.

3.2 KURUCU (CONSTRUCTOR) METOT

İkinci bir programda Kutu sinifi iki nesne tanımlama geregi duyduğumuzu varsayalım. Buna örnek olarak Sekil 3.2.1 de kututesti1.java programi tanımlanmıştır.

Program 3.1 : Kurucu metot örneği, Kutu sinifi iki nesne tanımlayan [kututesti1.java](#) programi

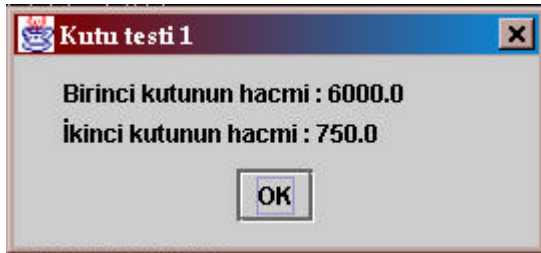
```
import javax.swing.JOptionPane; // giris çikis

class Kutu
{
double en;
double boy;
double yukseklik;
}

class kututesti1
{
public static void main(String args[])
{
double hacim;
Kutu kutu1=new Kutu();
String s="";
kutu1.en=10.0;
kutu1.boy=20.0;
kutu1.yukseklik=30.0;
hacim=kutu1.en*kutu1.boy*kutu1.yukseklik;
s+="Birinci kutunun hacmi : "+hacim+"\n";
Kutu kutu2=new Kutu();
kutu2.en=5.0;
kutu2.boy=10.0;
kutu2.yukseklik=15.0;
hacim=kutu2.en*kutu2.boy*kutu2.yukseklik;
s+="İkinci kutunun hacmi : "+hacim+"\n";
JOptionPane.showMessageDialog(null,s,
"Kutu testi 1",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
System.exit(0);
}
}
```

Bu programin çiktisi :

03002.JPG



Sekil 3.2 kututesti1.java

Bu programda Kutu sinifından **kutu1** ve **kutu2** degiskenleri tanımlanmıştır. Bu basit programda bile en,boy ve yükseklik degiskenlerini iki defa çağırarak program listesinin uzamasına sebep olmuştur. Gerçek uygulamalarda ise çok daha yüksek sayıda degisken içeren sınıflar oluşturulabilir ve bu sınıflarda oluşturulan toplam nesne

sayisi da çok fazla olabilir. Bu yüzden nesneyi ilk tanımlarken aynı zamanda değişkenlerinin değerlerini de tanımlayabilirsek, çok daha okunaklı ve kısa bir bilgisayar listesiyle aynı işi yapabiliriz. Bu iş için kurucu (constructor) adı verilen metotlar kullanılır. Kurucu metotları diğer metotlardan biraz farklıdır. Önce metot önüne metot değişken türü gelmez ve metot dışına hiçbir değişken göndermezler. İsimleri de her zaman sınıf(class) ismiyle aynı olur. Program 3.1'deki programı kurucu (constructor) metodu kullanılarak tekrar yazalım.

Program 3.2 : Kurucu metot örneği, Kutu sınıfı iki nesneyi kurucu(constructor) metodu yardımıyla tanımlayan [kututesti2.java](#) programı

```
import javax.swing.JOptionPane; // giriş çıkis

class Kutu
{
double en;
double boy;
double yukseklik;

//kurucu metod kutu
Kutu(double e,double b,double y)
{
en=e;
boy=b;
yukseklk=y;
}

}

class kututesti2
{
public static void main(String args[])
{
double hacim;
String s="";
Kutu kutu1=new Kutu(10.0,20.0,30.0);
hacim=kutu1.en*kutu1.boy*kutu1.yukseklk;
s+="kutu1\in hacmi : "+hacim+"\n";
Kutu kutu2=new Kutu(5.0,10.0,15.0);
hacim=kutu2.en*kutu2.boy*kutu2.yukseklk;
s+="kutu2\nin hacmi : "+hacim;
JOptionPane.showMessageDialog(null,s,
"Kutu testi 2",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
System.exit(0);
}
}
```

Bu program bir öncekinin aynı sonucu verir. Fakat burada bir önceki programda yapılan

```
Kutu kutu1=new Kutu();
```

Tanımı yerini

```
Kutu kutu1=new Kutu(10.0,20.0,30.0);
```

Tanımına bırakmış ve kututesti2 sınıfı yazılırken en ,boy yükseklik değişkenlerinin yeniden tanımlanması ihtiyacını ortadan kaldırmıştır.

3.3 DİĞER METOTLAR

Tekrar yukarıda incelediğimiz kutu sınıfını göz önüne alalım. Hacim bir kutunun özellikleri arasında yer alır, ve her zaman kutunun hacminin hesaplanması gerekebilir. Bu yüzden hacim işlemini Kutu sınıfının içinde

tanımlamak daha ideal olacaktır. Sekil 3.3.1 deki kutuorneği3.java programında hacim hesaplarını yapan hacim metodu Kutu sınıfının içinde tanımlanmıştır.

Program 3.3 : Kurucu metod örneği, Kutu sınıfı iki nesneyi kurucu(constructor) metodu yardımıyla tanımlayan ve hacmi hacim() metoduyla hesaplayan kututesti3.java programı

```
import javax.swing.JOptionPane; // giriş çıkis

class Kutu
{
double en;
double boy;
double yukseklik;

//kurucu metod kutu
Kutu(double e,double b,double y)
{
en=e;
boy=b;
yukseklık=y;
}

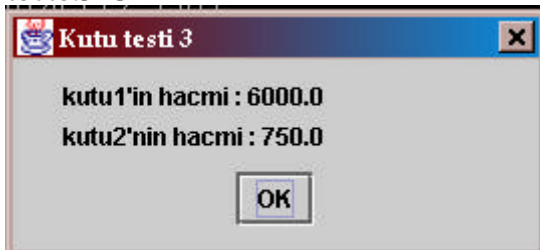
//bu metod kutunun hacmini hesaplar
double hacim()
{
return en*boy*yukseklık;
}

}

class kututesti3
{
public static void main(String args[])
{
double hacim;
String s="";
Kutu kutu1=new Kutu(10.0,20.0,30.0);
s+="kutu1\in hacmi : "+kutu1.hacim()+"\n";
Kutu kutu2=new Kutu(5.0,10.0,15.0);
s+="kutu2\nin hacmi : "+kutu2.hacim();
JOptionPane.showMessageDialog(null,s,
"Kutu testi 3",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
System.exit(0);
}
}
```

Program çıktısı yine aynı olacaktır.

03003.JPG



Sekil 3.3 kututesti3.java

Bir önceki bölümde metod yazımı konusunda anlattıklarımızın hepsini buraya ilave edebiliriz.

3.4 THIS DEYİMİNİN KULLANIMI

Bazen bir metotun içinde o metotun ait olduğu sınıftan yaratılacak nesneyi veya o nesnenin bir alt değişkenini tanımlamak gerekir. Nesne daha tanımlanmadığından direk olarak nesne ismini kullanamayız. Bunun yerine java **this** deyimini kullanır. This deyimini bilhassa sınıfa ait değişken isimlerinin aynısı metotda kullanılmışsa da işe yarar. Bu durumda tüm sınıfa ait değişkenler **this.değişken_ismi** komutuyla çağırılabilir. geçen bölümde sınıf ve metota ait değişkenleri izlerken metotvesinifdeg.java ve metotvesinifdeg1.java isimlerinde iki örnek problemi incelemistik.

Şimdi de ayrıntıdan metotvesinifdeg3.java programını inceleyelim.

Program 3.4 : [metotvesinifdeg3.java](#) programıyla ve **this** deyimini yardımıyla metotun içinde yerel ve sınıfa ait değişkenlere ulaşım.

```
import java.awt.Graphics;
import java.applet.Applet;
public class metotvesinifdeg3 extends Applet
{
//buradaki değişkenler tüm sınıfa aittir
double x ;
int y ;
void metot1( Graphics g) //metota hiç bir değişken girmiyor
{
double x;
int y;
x=5.5;
y=6;
//tüm sınıfa ait değişkenler this kelimesi ile birlikte kullanılabilirler
g.drawString("metot1 in dış değişkenleri this ile ulaşım : x = "+this.x+" y = "+this.y,25,25);
g.drawString("metot1 in iç değişkenleri : x = "+x+" y = "+y,25,40);
}
public void paint(Graphics g)
{
x = 2.5;
y = 3;
metot1(g);
}
}
```

Sınıfa ait her değişkeni basına **this**. getirerek kullanabiliriz. Fakat **this** kullanımı mutlaka gerekli değilse kullanılmaması tavsiye edilir.

Örneğin yukarıdaki kurucu metot kutu

```
//kurucu metot kutu
kutu(double en,double boy,double yukseklik)
{
this.en=en;
this.boy=boy;
this.yukseklik=yukseklik;
}
```

şeklinde **this** değişkenini kullanarak da yazılabilir. Burada girdi değişkeni ile sınıf değişkeninin adı aynı verilmiştir. **This** sol taraftaki değişkenin sınıf değişkeni olduğunu bilgisayara bildirmektedir.

3.5 SINIF DEĞİŞKENLERİNİN DİŞ DÜNYADAN GİZLENMESİ

Yukarda inceledigimiz kutu metodu. Program 3.5 de daha detayli yazilmistir. Burada en boy ve yükseklik degiskenleri private olarak tanimlanmistir. Private olarak tanimlanan degiskenlere disaridan direk olarak

```
Kutu x=new Kutu(3.0,5.0,7.0);  
x.en=8.0;
```

gibi direk ulasim mevcut degildir. Bu degiskenlere ulasim (degerlerini degistirme veya çagirma) ancak ulasim metodlari adini verdigimiz metodlar araciligiyla yapilabilir.

Program 3.5 : Kurucu metod örneği, Kutu sinifi iki nesneyi kurucu(constructor) metodu yardimiyla tanımlayan ve hacmi hacim() metoduyla hesaplayan ve diger metod tanımlarinin da bulunduğu kututesti4.java programi.

```
import javax.swing.JOptionPane; // giris çikis  
  
class Kutu  
{  
private double en;  
private double boy;  
private double yukseklik;  
  
//kurucu metod kutu  
Kutu(double e,double b,double y)  
{  
en=e;  
boy=b;  
yukseklik=y;  
}  
  
//sinif degiskenlerini degistirme set metodu  
public void setKutu(double e,double b,double y)  
{  
en=e;  
boy=b;  
yukseklik=y;  
}  
  
//sinif degiskenlerine ulasma (get) metodlari  
public double getEn()  
{return en;}  
  
public double getBoy()  
{return boy;}  
  
public double getTukseklik()  
{return yukseklik;}  
  
//bu metod kutunun hacmini hesaplar (islem- hesap) metodu  
public double hacim()  
{  
return en*boy*yukseklik;  
}  
  
//string çikti metodu  
public String toString()  
{  
return("en = "+en+" boy = "+boy+" yükseklik = "+yukseklik+"\n"+  
"Hacim = "+hacim()+"\n");  
}
```

```

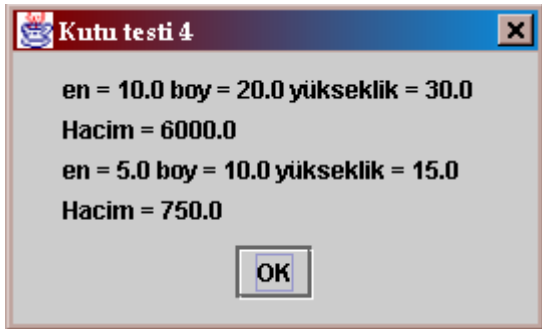
}

class kututesti4
{
    public static void main(String args[])
    {
        double hacim;
        String s="";
        Kutu kutu1=new Kutu(10.0,20.0,30.0);
        s+=kutu1.toString();
        Kutu kutu2=new Kutu(5.0,10.0,15.0);
        s+=kutu2.toString();
        JOptionPane.showMessageDialog(null,s,
            "Kutu testi 4",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
        System.exit(0);
    }
}

```

Bu programın çıktısı :

03004.JPG



Sekil 3.4 kututesti4.java

İkinci bir örnek olarak dörtişlemhesapmakinesi sınıfına bakalım. Burada da sınıf değişkenleri protected olarak tanımlanmıştır. Aşağıda dört işlem (toplama çıkarma çarpma bölme yapan dörtişlemhesapmakinesi sınıfını görüyorsunuz.

Program 3.5 : dörtişlemhesapmakinesi.java programı ve sınıf değişkenlerinin değerlerinin metot kullanılarak değiştirilmesi

```

public class dortislemhesapmakinesi
{
    //sınıf değişkenleri x sonuc hafıza
    protected double x,sonuc,hafıza;
    // kurucu metot dortislemhesapmakinesi
    public dortislemhesapmakinesi(double y)
    {
        //constructor
        sonuc=y;
        hafıza=0;
    }
    // ikinci bir kurucu metot dortislemhesapmakinesi
    public dortislemhesapmakinesi()
    {
        sonuc=0;
        hafıza=0;
    }
    public double topla(double x)
    {
        sonuc+=x;
    }
}

```

```
return sonuc;
}
public double cikar(double x)
{
sonuc-=x;
return sonuc;
}
public double carp(double x)
{
sonuc*=x;
return sonuc;
}
public double bol(double x)
{
sonuc/=x;
return sonuc;
}
//bu metotla sonuc degeri degistirilir
public void gir(double x)
{
sonuc=x;
}
public double oku()
{
return sonuc;
}
public void C()
{
sonuc=0;
}
public void M(double x)
{
//hafizaya al
hafiza=x;
}
public double MR()
{
//hafizayi çağır
return hafiza;
}
public void MTopla(double x)
{
hafiza+=x;
}

public void Mcikar(double x)
{
hafiza-=x;
}
public double isaretdegistir()
{
sonuc=-sonuc;
return sonuc;
}

public String toString()
{
return ""+sonuc;
}
```

```
public String MtoString()
{
return ""+hafiza;
}
}
```

Bu sınıfta (class) sınıf değişkeni **sonuc** değerlerinin değiştirilmesi için **gir** metodu yazılmıştır. Bunun sebebi programlarda sınıfa ait değişkenlere dışarıdan direk ulaşımın önlenmesini sağlamaktır. İyi programlama şartlarından birisi sınıfın değişkenlerine sadece o sınıfın metotları üzerinden ulaşmaktır. Herkese serbest ulaşım verilmez. Hatta bunu sağlamak için değişkenlerin başına sadece bu sınıfa aittir dışarıdan kullanılamaz anlamındaki **private** sözcüğü getirilebilir. **private** sözcüğü yerine ancak dışarıda bu sınıftan yaratılana yeni sınıflar (akraba sınıflar) kullanılabilir, yabancı sınıflar kullanamaz anlamındaki **protected** sözcüğü de sık olarak kullanılır. Protected sözcüğü aynı directorydeki diğer dosyaları da (public) gibi kabula eder, fakat başka direktorylerdeki dosyalar için private olarak davranır.

dortislemhesapmakinası.java programının x, sonuc ve hafiza değişkenleri için **protected** sözcüğü kullandığımız için

```
dortislemhesapmakinası h = new dortislemhesapmakinası();  
h.sonuc = 2.0;
```

şeklinde ulaşamaz. Aynı işlemi yapmak için aşağıdaki üç yoldan birini kullanabiliriz.

```
dortislemhesapmakinası h = new dortislemhesapmakinası();  
h.gir(2.0);
```

veya

```
dortislemhesapmakinası h = new dortislemhesapmakinası(2.0);  
şeklinde sonuç değişkenine 2.0 değeri atanır.
```

Hafiza değişkeninin değerinin değiştirilmesi için ise :

```
h.M(3.0);  
metodu çağırılır.
```

Sınıf değişkenlerinin dışarıdan gizlenmesi niçin gereklidir? Bunun en önemli sebebi program güvenliğinin sağlanmasıdır. Değişkenlere dışarıdan direk müdahale edilebilirse, değerleri de değiştirilebilir. Örneğin değişkeni bir banka hesabı veya şirketin özel hesabı olarak düşünebiliriz. Dışarıdan gizlenmemiş bir değişkenin değeri değiştirilebilir. Private veya protected değişkenler ise ancak metotlar üzerinden değiştirilebilir, burada yeterli güvenlik önlemlerini almak mümkündür.

3.6 SINIFLARDA KALITIM (INHERITANCE)

Bir sınıfın kurulmasında o sınıfa direk olarak ilişkisi olan bir sınıftan onun tüm metotları ve değişkenleri **kalitim (inheritance)** yoluyla yeni kurulan bir sınıfa aktarılabilir. Kalitim için sınıf(class) tanımında **extends** kelimesi kullanılır. Eğer bir sınıftan daha alt sınıflara kalitim yoluyla aktarma yapılacaksa **private** değişken türü yerini **protected** değişken türüne bırakır. Protected private deyiminin aynıdır. Fakat kalitimla değişkenlerin aktarıldığı alt sınıflara değişkenleri görme izni verir. Private terimi ise kalitimla aktarılan alt sınıflardan bile o değişkenleri saklar.

Program 3.6 da nokta sınıfı tanımlanmıştır. Program 3.7 de ise nokta sınıfından kalitim yoluyla yaratılan daire sınıfını görüyoruz. Programda da görüleceği gibi daire sınıfının tanımı

```
public class daire extends nokta
```

terimiyle yapılmıştır. Ayrıca daire sınıfının kurucusu yazılırken nokta sınıfının kurucusu direk olarak **super(a,b);** terimiyle çağırılmıştır.

Burada önemli bir noktayı hatırlatalım :

"Java dilindeki bir sınıf sadece bir tane başka sınıfın metot ve değişkenlerini kalitim yoluyla aktarabilir."

Program 3.6 : [nokta.java](#) programi ve nokta sinifinin tanimi.

```
public class nokta
{
    protected double x, y;
    public nokta(double a, double b)
    {
        noktagir(a,b);
    }
    public void noktagir(double a, double b)
    {
        x=a;
        y=b;
    }
    public double Xoku()
    {
        return x;
    }
    public double Yoku()
    {
        return y;
    }
    public String toString()
    {
        return "["+x+", "+y+"]";
    }
}
```

Program 3.7 : [daire.java](#) programi ve daire sinifinin tanimi. Daire sinifi nokta sinifindan Kalitim (inheritance) yoluyla türetilmiştir.

```
import nokta;

public class daire extends nokta
{
    protected double yaricap;

    public daire()
    {
        //daire kalitim yaptigi nokta sinifinin kurucu metotunu
        // super deyimi ile cagirabilir.
        super(0,0);
        yaricapgir(0);
    }

    public daire(double r, double a, double b)
    {
        super(a,b);
        yaricapgir(r);
    }

    public void yaricapgir(double r)
    {
        if(r = 0.0)
            yaricap=r;
        else
            yaricap=0.0;
    }
}
```

```

public double yaricapoku()
{
    return yaricap;
}
public double alan()
{
    return 3.14159*yaricap*yaricap;
}
public String toString()
{
    return "Merkez = "+"["+x+", "+y+"]"+
        "; Yaricap="+yaricap;
}
}

```

Kalitim yoluyla aktarılan metotlar ve degiskenler yeni programda o programin içinde yazilmis gibi aynen kullanılabilir.

3.7 SINIFLARI BASKA BİR SINIFTA NESNE OLARAK ÇAĞIRILARAK BİR ARAYA GETİRME (COMPOSITION)

Sınıftaki degisken ve metotları kalitim yoluyla aktarabildigimiz gibi, sadece üst sinifa ait bir nesne (object) tanımını alt sinifta tanımlıyarak ta yapabiliriz. Buna nesne yoluyla aktarım (ingilizce composition) diyoruz.

Program 3.8 : 1 daire1.java programi ve daire sinifinin tanimi. Nokta sinifi daire1 sinifinda merkez adli nesne olarak tanımlanmıştır.

```

import nokta;

public class daire1
{
    protected double yaricap;
    protected nokta merkez;

    public daire1()
    {
        merkez=new nokta(0,0);
        yaricapgir(0);
    }

    public daire1(double r, double a, double b)
    {
        merkez=new nokta(a,b);
        yaricapgir(r);
    }

    public void yaricapgir(double r)
    {
        if(r = 0.0)
            yaricap=r;
        else
            yaricap=0.0;
    }
    public double yaricapoku()
    {
        return yaricap;
    }
    public double alan()
    {

```

```

    return 3.14159*yaricap*yaricap;
}
public String toString()
{
    return "Merkez = "+"["+merkez.x+", "+merkez.y+"]"+
"; Yaricap="+yaricap;
}
}

```

daire1 programında

3.8 KALITIM YOLUYLA ALT SINIFA BAGLANMIS ÜST SINIF REFERANSI ÜZERINDEN ALT SINIFI ÇAGIRMA

Yukarıda nokta ve daire sınıflarını tanımlamıştık. Baska bir sınıftan kalıtım yoluyla türeyen sınıfın(dairenin noktadan kalıtım yoluyla türemesi gibi), üst sınıfın adresi(tanımı) üzerinden programın içinde aktarımı mümkündür.

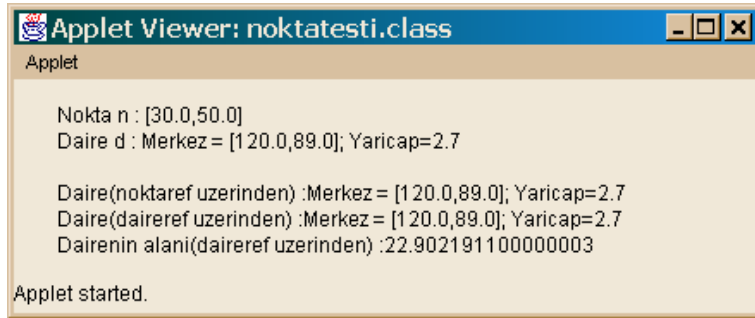
Program 3.9 : [noktatesti.java](#) sınıfında üst sınıf üzerinden adres referansı kullanımı

```

import java.awt.Graphics;
import java.applet.Applet;
public class noktatesti extends Applet
{
    private nokta noktaref,n;
    private daire daireref,d;
    public void init()
    {
        n=new nokta(30,50);
        d=new daire(2.7,120,89);
    }
    public void paint(Graphics g)
    {
        //once noktamızı ve dairemızı yazdıralım
        g.drawString("Nokta n : "+n.toString(),25,25);
        g.drawString("Daire d : "+d.toString(),25,40);
        //c dairesinin adresini nokta olarak tanımlanan noktaref e aktaralım
        noktaref=d;
        g.drawString("Daire(noktaref üzerinden) :"+noktaref.toString(),25,70);
        //noktaref nesnesini daireref degiskenine(nesnesine) aktaralım
        daireref=(daire)noktaref;
        g.drawString("Daire(daireref üzerinden) :"+daireref.toString(),25,85);
        g.drawString("Dairenin alanı(daireref üzerinden) :"+daireref.alan(),25,100);
    }
}

```

03005.JPG



Sekil 3.5 Noktatesti.html

Program 3.9 da görülen noktatesti.java sınıfında, n nokta sınıfı nesnesi, ve noktaref noktasınıfı nesnesi, ve d dairesınıfı nesnesi, ve daireref daire sınıfı nesnesi tanımlanmıştır. Inıt metotunda p ve c nesnelerinin adresleri

kurucu metodu new deyiimiyle tasivarak tanimlanmistir. Dahasonra noktaref=d; deyiimiyle aslinda daire sinifindan olan d nesnesi nokta sinifindan tanimlanan noktaref nesnesinin adresine yuklenmistir. Programda da goruldugu gibi noktaref üzerinden daireyi kullanmak mumkundur cunku **nokta dairenin kalitim yoluyla ust sinifidir**. Ayni zamanda **cast** islemcisi (**daire**) terimini kullanarak noktaref'i daireref'e aktarmak da mumkun olmustur. Bu aktarma nokta dairenin super sinifi olmasa basarilamazdi. Bazen sadece bu super sinif aktarimini saglamak amaciyla sinif hiyerarsisinin en tepesine aslinda belli bir gorevi olmiyan **abstract** siniflar yerlestirilir. Bu sinifin alt siniflari olarak tanimlanan tum siniflar bu sinif adresinden yararlanilarak aktarilabilir. Abstract siniflarin taniminda **abstract** sozcugu kullanilir. Abstract tur metotlarin icinde metotlarin sadece basliklari verilip tanimlari yapilmiyabilir. (metotun ana govdesi tanimlanmiyabilir). Abstract super sinifinin kullanilmasina soyle bir ornek verebiliriz : sekil isimli bir abstract sinifin alt siniflari olarak daire,ucgen,dikdortgen ve kare siniflarini olusturdugumuzu ve bu siniflarin herbirinin kendi seklini cizecek ciz metotunu icerdigini dusunelim. Programi yazarken abstract sinif sekilde de alan metodu tanimi yapariz. Ve sekil sinifindan bir nesne tanimlariz. Program calisirken sekil üzerinden istedigimiz alt seklin cizimi dinamik olarak her biri icin ayri bir adres tanimlamadan mumkun olur. Ayni sekilde bir numerik analiz programi yazarken, ornegin her degisik fonksiyon icin ayri ayri integral metodu yazma yerine abstract tur bir fonksiyon icin integral programini yazar ve gercek foksionumuzu tanimladigimiz sinifi bu abstract sinifin alt sinifi olarak tanimlariz.

Bu kavrami daha sonraki boluimlerimizde daha genis orneklerle aciklamaya calisacagiz.

3.9 NESNEYI DYNAMIK OLARAK SILMEK FINALIZE() METOTU

Java dili kullanilmayan nesnelere silmek icin arka planda calisan bir sisteme sahiptir. Bu yuzden C++ gibi dillerde dinamik nesne tanimlarinda mutlaka yer almasi gereken nesneyi silme metotlari javada o kadar gerekli degildir. Fakat eger kendiniz mutlaka bir nesneyi acil olarak silmek isterseniz **finalize()** isimli bir metodu sinifinizde tanimlayip kullanabilirsiniz. Ornek olarak asagidaki metodu verebiliriz.

```
protected void finalize() throws Throwable
{
    super.finalize();
}
```

3.10 ALISTIRMALAR

1. kututesti1.java, kututesti2.java, kututesti3.java ve kututesti4.java programlarini karsilastiriniz. Aralarindaki fark ve benzerlikleri aciklayiniz.
2. dairetest.java programini inceleyiniz

Program 3.10 dairetesti.java, bu program nokta sinifindan (Program 3.5) kalitim yoluyla turuyen daire sinifinin(Program 3.6) kullanilmasini gostermektedir.

```
import java.io.*;
import daire;

class dairetest
{
    public static void main(String args[]) throws IOException
    {
        nokta merkez=new nokta(1.0,2.0);
        daire d1=new daire(2.5,1.0,2.0);
        System.out.println("nokta : "+merkez.toString() );
        System.out.println("daire : "+d1.toString() );
        System.out.println("dairenin alan• : "+d1.alan());
        //not : noktagir metodu kalitimla nokta sinifindan aktarilmistir
        d1.noktagir(1.5,2.5);
        System.out.println("daire(merkez degisti) : "+d1.toString() );
        d1.yaricapgir(1.0);
        System.out.println("daire(yaricap degisti) : "+d1.toString() );
        System.out.println("dairenin alan• : "+d1.alan());
    }
}
```

```
}  
}
```

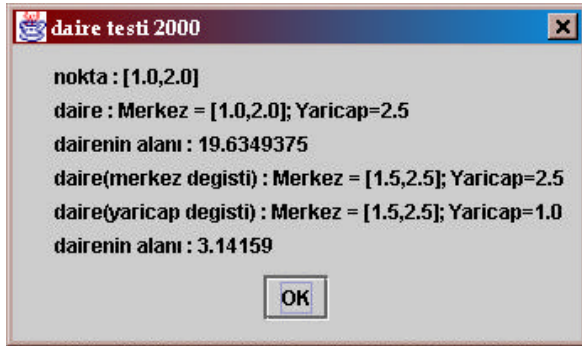
```
nokta : [1.0,2.0]  
daire : Merkez = [1.0,2.0]; Yaricap=2.5  
dairenin alanı : 19.6349375  
daire(merkez degisti) : Merkez = [1.5,2.5]; Yaricap=2.5  
daire(yaricap degisti) : Merkez = [1.5,2.5]; Yaricap=1.0  
dairenin alanı : 3.14159
```

3. dairetest_2000.java programini inceleyiniz

Program 3.11 dairetest_2000.java, bu program nokta sinifindan (Program 3.5) kalitim yoluyla türüyen daire sinifinin(Program 3.6) kullanilmasini göstermektedir.

```
import javax.swing.JOptionPane; // giris - çikis  
import daire;  
  
class dairetest_2000  
{  
    public static void main(String args[])  
    {  
        nokta merkez=new nokta(1.0,2.0);  
        daire d1=new daire(2.5,1.0,2.0);  
        String s="";  
        s+="nokta : "+merkez.toString()+"\n";  
        s+="daire : "+d1.toString()+"\n";  
        s+="dairenin alanı : "+d1.alan()+"\n";  
        //not : noktagir metodu kalıtıymla nokta sınıfından aktarılmıştır  
        d1.noktagir(1.5,2.5);  
        s+="daire(merkez degisti) : "+d1.toString()+"\n";  
        d1.yaricapgir(1.0);  
        s+="daire(yaricap degisti) : "+d1.toString()+"\n";  
        s+="dairenin alanı : "+d1.alan()+"\n";  
        JOptionPane.showMessageDialog(null,s,  
            "daire testi 2000",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);  
        System.exit(0);  
    }  
}
```

03006.JPG



Sekil 3.6 daire testi 2000 JOptionPane çıktısı

5. Nokta sinifini kullanarak dogru sinifini yarat. Dogru iki noktayla tanimlanir. Dogru sinifinin kurucu metotunu, boyunu hesaplayan boy metotunu, uç noktalarini String degiskeni olarak tanimlayan toString metotunu ve gerekli olan diger metotlari tanimla. Konsol programi olarak dogrutesti sinifi olusturarak bu sinifin

içinde **cokdogrubirdogru** isimli bir nesne olustur be bu nesnenin baslangiç ve bitis noktalarıyla boyunu yazdir. Girdi degerlerini program içinde sabit olarak tanımla.

Program 3.12 dogru.java

```
import nokta;
public class dogru
{
    protected nokta n1,n2;
    //kurucu metot metot girdisi x1,y1,x2,y2
    public dogru(double x1, double y1,double x2,double y2)
    {
        n1=new nokta(x1,y1);
        n2=new nokta(x2,y2);
    }
    //kurucu metot, method girdisi iki nokta
    public dogru(nokta nokta1,nokta nokta2)
    {
        n1=new nokta(nokta1.x,nokta1.y);
        n2=new nokta(nokta2.x,nokta2.y);
    }
    public void dogrugir(double x1, double y1,double x2,double y2)
    {
        n1.noktagir(x1,y1);
        n2.noktagir(x2,y2);
    }
    public String toString()
    {
        return "("+n1.toString()+","+n2.toString()+")";
    }
    public double boy()
    {
        return Math.sqrt((n1.Xoku()-n2.Xoku())*(n1.Xoku()-n2.Xoku()) +
            (n1.Yoku()-n2.Yoku())*(n1.Yoku()-n2.Yoku()));
    }
}
```

Program 3.13 dogrutesti.java

```
import java.io.*;
import nokta;
public class dogrutesti
{
    public static void main(String args[]) throws IOException
    {
        dogru cokdogrubirdogru=new dogru(1.0,1.0,2.0,2.0);
        System.out.println(cokdogrubirdogru.toString());
        System.out.println("dogru boyu : "+cokdogrubirdogru.boy());
    }
}
```

([1.0,1.0],[2.0,2.0])
dogru boyu : 1.4142135623730951

6. Nokta sinifini kullanarak dikdortgen sinifini yarat. Dikdörtgen iki noktayla tanımlanir. Dikdörtgen sinifinin kurucu metotunu, çevresini hesaplayan çevre metotunu, Alanini hesaplayan alan metotonu, dikdortgeni tanımlayan iki noktayı String degiskeni olarak tanımlayan toString metotunu ve gerekli olan diger metotlari tanımla. Applet programi olarak dikdortgentesti sinifi olusturarak bu sinifin içinde **cokguzelbirdikdortgen**

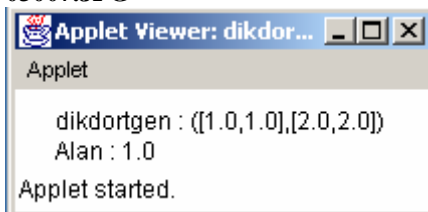
isimli bir nesne olustur be bu nesnenin baslangiç ve bitis noktalarıyla boyunu yazdir. Girdi degerlerini program içinde sabit olarak tanımla.

Program 3.14 dikdortgenTesti.java

```
import java.awt.Graphics;
import java.applet.Applet;
import nokta;
class dikDortgen
{
    protected nokta n1,n2;
    //kurucu metot metot girdisi x1,y1,x2,y2
    public dikDortgen(double x1, double y1,double x2,double y2)
    {
        n1=new nokta(x1,y1);
        n2=new nokta(x2,y2);
    }
    //kurucu metot, method girdisi iki nokta
    public dikDortgen(nokta nokta1,nokta nokta2)
    {
        n1=new nokta(nokta1.x,nokta1.y);
        n2=new nokta(nokta2.x,nokta2.y);
    }
    public void dikdortgengir(double x1, double y1,double x2,double y2)
    {
        n1.noktagir(x1,y1);
        n2.noktagir(x2,y2);
    }
    public String toString()
    {
        return "dikdortgen : (" +n1.toString()+"," +n2.toString()+)";
    }
    public double alan()
    {
        return (n1.Xoku()-n2.Xoku())*(n1.Yoku()-n2.Yoku());
    }
    public double cevre()
    {
        return 2*(n1.Xoku()-n2.Xoku())+ 2*(n1.Yoku()-n2.Yoku());
    }
}

public class dikdortgentesti extends Applet
{
    public void paint(Graphics g)
    {
        dikDortgen cokguzelbirdikdortgen=new dikDortgen(1,1,2,2);
        g.drawString(cokguzelbirdikdortgen.toString(),20,20);
        g.drawString("Alan : "+ cokguzelbirdikdortgen.alan(),20,35);
    }
}
```

03007.JPG



Sekil 3.7 dikdortgentesti.html çiktisi

7. `dogrutesti1` sinifini yaz. Bu sınıfta dogruyu tanımlayan noktaları (toplam iki nokta) `swing JoptionPane` konsol programına ekrandan degisken olarak gir. Dogrunun iki noktasini ve dogru boyunu ekrana çikti olarak yazdir.

8. `Dikdortgentesti1` sinifini yaz. Bu sınıfta dogruyu tanımlayan uç noktaları `JApplet` programına disardan degisken olarak gir.

9. `Hesapmakinesi` sinifini yarat. Bu sınıf iki gerçek degiskeni sınıf degiskeni olarak tanımlasin. `Topla,cikar,carp` ve `bol` metodlarını yaz ve bu işlemleri metodların içinde tanımla. bir test programını yaz ve bu sınıf hesapmakinesi sinifini kullanarak disaridan girilen iki gerçek sayının dört işlemini hesapla. **dortislemhesapmakinesi** programı Program 3.5 de verilmistir.

Program 3.15 Dörtislem hesap makinasi appleti tanımlayan `H4AL1.java` programı

```
import java.applet.Applet; // java applet sinifini cagir
import java.awt.*; // java pencere kullanma sinifini cagir
import java.awt.event.*; // java pencereyi dinleme sinifini cagir
import dortislemhesapmakinesi;
```

```
public class H4AL1 extends Applet implements ActionListener
{
```

```
    // Dört işlem hesap makinasi
```

```
    TextField sonucgirdisi;
    TextField kutugirdisi;
    Button Gir,Arti,Eksi,Carpi,Bolu,M,MR,MArti,MEksi,Isaret,C;
    //Button sinifi degiskenleri
    double sayi;
    dortislemhesapmakinesi D;
    // pencereyi baslatma metodu
    public void init()
    {
        D=new dortislemhesapmakinesi();
        sonucgirdisi=new TextField(30);
        sonucgirdisi.setEditable(false);
        add(sonucgirdisi);
        kutugirdisi=new TextField(30);
        add(kutugirdisi);//kutuyu pencereye yerlestir
        Gir=new Button("gir");
        Arti=new Button("+");
        Eksi=new Button("-");
        Carpi=new Button("*");
        Bolu=new Button("/");
        M=new Button("M");
        MR=new Button("MR");
        MArti=new Button("M+");
        MEksi=new Button("M-");
        Isaret=new Button(" +/- ");
        C=new Button("C");
        add(Gir);
        add(Arti);
        add(Eksi);
        add(Carpi);
        add(Bolu);
        add(M);
        add(MR);
        add(MArti);
        add(MEksi);
        add(Isaret);
        add(C);
```

```

Gir.addActionListener(this);
Arti.addActionListener(this);
Eksi.addActionListener(this);
Carpi.addActionListener(this);
Bolu.addActionListener(this);
M.addActionListener(this);
MR.addActionListener(this);
MArti.addActionListener(this);
MEksi.addActionListener(this);
Isaret.addActionListener(this);
C.addActionListener(this);
}

// girdi alanındaki olan olaylari dinleme metodu
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
String ss=kutugirdisi.getText();
if(ss.equals("")) sayi=0.0;
else
{
Double sayi1=new Double(kutugirdisi.getText() );
sayi=sayi1.doubleValue();
}
if(e.getSource()==Gir) D.gir(sayi);
else if(e.getSource()==Arti) D.topla(sayi);
else if(e.getSource()==Eksi) D.cikar(sayi);
else if(e.getSource()==Carpi) D.carp(sayi);
else if(e.getSource()==Bolu) D.bol(sayi);
else if(e.getSource()==M) D.M(sayi);
else if(e.getSource()==MR) D.MR();
else if(e.getSource()==MArti) D.MTopla(sayi);
else if(e.getSource()==MEksi) D.Mcikar(sayi);
else if(e.getSource()==Isaret) D.isaretdegistir();
else if(e.getSource()==C) D.C();
sonucgirdisi.setText(D.toString());
if(e.getSource()==MR|| e.getSource()==M ||e.getSource()==MArti ||e.getSource()==MEksi)
kutugirdisi.setText(D.MtoString());
else
kutugirdisi.setText("");
}
}

```

03008.JPG



Sekil 3.8 Dörtislem hesap makinası çıktı appleti H4AL1.html

10. Hesapmakinesi sinifini için. bir JApplet test programi yaz ve bu sinif hesapmakinesi sinifini kullanarak disaridan girilen iki gercek sayinin dört islemini hesapla. **dortislemhesapmakinesi** programi yukarida verilmistir.

Program 3.16 Dörtislem hesap makinasi swing JAppleti tanımlayan H4AL1_2000.java programi

```
import javax.swing.*; // java swing sinifini cagir
import java.awt.*; // java pencere kullanma sinifini cagir
import java.awt.event.*; // java pencereyi dinleme sinifini cagir
import dortislemhesapmakinesi;

public class H4AL1_2000 extends JApplet implements ActionListener
{
    // Dört islem hesap makinasi
    JTextField sonucgirdisi;
    JTextField kutugirdisi;
    JButton Gir,Arti,Eksi,Carpi,Bolu,M,MR,MArti,MEksi,Isaret,C;
    //JButton sinifi degiskenleri
    double sayi;
    dortislemhesapmakinesi D;
    // pencereyi baslatma metodu
    public void init()
    {
        D=new dortislemhesapmakinesi();

        Container c=getContentPane();
        c.setLayout(new FlowLayout());
        sonucgirdisi=new JTextField(30);
        sonucgirdisi.setEditable(false);
        c.add(sonucgirdisi);
        kutugirdisi=new JTextField(30);
        c.add(kutugirdisi);//kutuyu pencereye yerlestir
        Gir=new JButton("gir");
        Arti=new JButton("+");
        Eksi=new JButton("-");
        Carpi=new JButton("*");
        Bolu=new JButton("/");
        M=new JButton("M");
        MR=new JButton("MR");
        MArti=new JButton("M+");
        MEksi=new JButton("M-");
        Isaret=new JButton("/-");
        C=new JButton("C");
        c.add(Gir);
        c.add(Arti);
        c.add(Eksi);
        c.add(Carpi);
        c.add(Bolu);
        c.add(M);
        c.add(MR);
        c.add(MArti);
        c.add(MEksi);
        c.add(Isaret);
        c.add(C);
        Gir.addActionListener(this);
        Arti.addActionListener(this);
        Eksi.addActionListener(this);
        Carpi.addActionListener(this);
        Bolu.addActionListener(this);
        M.addActionListener(this);
        MR.addActionListener(this);
```

```

MArti.addActionListener(this);
MEksi.addActionListener(this);
Isaret.addActionListener(this);
C.addActionListener(this);
}

// girdi alanındaki olan olaylari dinleme metodu
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
String ss=kutugirdisi.getText();
if(ss.equals("")) sayi=0.0;
else
{
Double sayi1=new Double(kutugirdisi.getText() );
sayi=sayi1.doubleValue();
}
if(e.getSource()==Gir) D.gir(sayi);
else if(e.getSource()==Arti) D.topla(sayi);
else if(e.getSource()==Eksi) D.cikar(sayi);
else if(e.getSource()==Carpi) D.carp(sayi);
else if(e.getSource()==Bolu) D.bol(sayi);
else if(e.getSource()==M) D.M(sayi);
else if(e.getSource()==MR) D.MR();
else if(e.getSource()==MArti) D.MTopla(sayi);
else if(e.getSource()==MEksi) D.Mcikar(sayi);
else if(e.getSource()==Isaret) D.isaretdegistir();
else if(e.getSource()==C) D.C();
sonucgirdisi.setText(D.toString());
if(e.getSource()==MR|| e.getSource()==M ||e.getSource()==MArti ||e.getSource()==MEksi)
kutugirdisi.setText(D.MtoString());
else
kutugirdisi.setText("");
}
}
}

```

10. Hesapmakinesi sinifini için. bir **JFrame** test programi yaz ve bu sinif hesapmakinesi sinifini kullanarak disaridan girilen iki gercek sayinin dört islemini hesapla. **dortislemhesapmakinesi** programi yukarida verilmistir.

Program 3.17 Dörtislem hesap makinasi appleti tanımlayan H4AL1SWF_2000.java programi (java komutuyla çalıştıracağız)

```

import javax.swing.*; // java swing sinifini cagir
import java.awt.*; // java pencere kullanma sinifini cagir
import java.awt.event.*; // java pencereyi dinleme sinifini cagir
import dortislemhesapmakinesi;
import BasicWindowMonitor;

//dörtislem hesap makinasi sinifini çağırır
//swing frame versiyonu
public class H4AL1SWF_2000 extends JFrame implements ActionListener
{
// Dört islem hesap makinasi
JTextField sonucgirdisi;
JTextField kutugirdisi;
JButton Gir,Arti,Eksi,Carpi,Bolu,M,MR,MArti,MEksi,Isaret,C;
//JButton sinifi degiskenleri
double sayi;
dortislemhesapmakinesi D;

```



```

// pencereyi baslatma metodu
public H4AL1SWF_2000()
{
D=new dortislemhesapmakinesi();

Container c=getContentPane();
c.setLayout(new FlowLayout());
sonucgirdisi=new JTextField(30);
sonucgirdisi.setEditable(false);
c.add(sonucgirdisi);
kutugirdisi=new JTextField(30);
c.add(kutugirdisi);//kutuyu pencereye yerlestir
Gir=new JButton("gir");
Arti=new JButton("+");
Eksi=new JButton("-");
Carpi=new JButton("*");
Bolu=new JButton("/");
M=new JButton("M");
MR=new JButton("MR");
MArti=new JButton("M+");
MEksi=new JButton("M-");
Isaret=new JButton("+/-");
C=new JButton("C");
c.add(Gir);
c.add(Arti);
c.add(Eksi);
c.add(Carpi);
c.add(Bolu);
c.add(M);
c.add(MR);
c.add(MArti);
c.add(MEksi);
c.add(Isaret);
c.add(C);
Gir.addActionListener(this);
Arti.addActionListener(this);
Eksi.addActionListener(this);
Carpi.addActionListener(this);
Bolu.addActionListener(this);
M.addActionListener(this);
MR.addActionListener(this);
MArti.addActionListener(this);
MEksi.addActionListener(this);
Isaret.addActionListener(this);
C.addActionListener(this);
}

// girdi alanindaki olan olaylari dinleme metodu
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
String ss=kutugirdisi.getText();
if(ss.equals("")) sayi=0.0;
else
{
Double sayi1=new Double(kutugirdisi.getText() );
sayi=sayi1.doubleValue();
}
if(e.getSource()==Gir) D.gir(sayi);
else if(e.getSource()==Arti) D.topla(sayi);
else if(e.getSource()==Eksi) D.cikar(sayi);
}

```

```

else if(e.getSource()==Carpi) D.carp(sayi);
else if(e.getSource()==Bolu) D.bol(sayi);
else if(e.getSource()==M) D.M(sayi);
else if(e.getSource()==MR) D.MR();
else if(e.getSource()==MArti) D.MTopla(sayi);
else if(e.getSource()==MEksi) D.Mcikar(sayi);
else if(e.getSource()==Isaret) D.isaretdegistir();
else if(e.getSource()==C) D.C();
sonucgirdisi.setText(D.toString());
if(e.getSource()==MR|| e.getSource()==M ||e.getSource()==MArti ||e.getSource()==MEksi)
    kutugirdisi.setText(D.MtoString());
else
    kutugirdisi.setText("");
}

//=====
public static void main(String[] args)
{
H4AL1SWF_2000 pencere= new H4AL1SWF_2000();
pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
pencere.setSize(350,200);
pencere.setVisible(true);
}
}

```

11. Bayagi kesirler sanirim ilk okulda sizleri epey zorlamistir. Daha fazla aklimizi karistirmalarini önlemek amacıyla **bayagikesir** sinifini tanımlayalım. Bu sinif bayagi kesirlerin dört islemini ve sadelestirilmelerini yapabilme kapasitesinde olsun. Aynı zamanda bayagi kesirleri yazdiran toString metotunu da tanımlayalım. Bu metot [2/3] veya 3[5/4] seklinde bayagi kesirleri yazdirabilsin. Bayagi kesirleri sadelestirirken en büyük ortak bölen hesabi gerekebilir. Bu amaçla asagidaki metot verilmiştir.

```

public int enbuyukortakbolen(int n, int m)
{
// iki tam sayinin en buyuk ortak bolenini hesaplar
if(n==0)
return m;
if(m==0)
return n;
while(m != n)
{
if(n>m)
n=n-m;
else
m=m-n;
}
return n;
}

```

not : sadelestirme islemi pay ve paydayi en büyük ortak bölene bölerek yapılır.

Bayagi kesir sinifinin calismasini kontrol amacıyla bayagikesirtest.java applet programini yaz. Bu programa iki bayagi kesir gir ve dort islemini hesapla.

Program 3.18 : bayagikesir.java,bayagikesir sinifi tanimi

```

//=====
// bayagikesir sinifi tanimi
// Dr. Turhan Coban
//=====
import java.io.*;

```

```

// sinif bayagikesir
// bu sinif bayagikesir sayilarin matematik
// islemlerini tanimlar
//
class bayagikesir {
    // sinif degiskenleri
    int pay;
    int payda;
    // kurucu metotlar

public bayagikesir()
{
    pay=0;
    payda=1;
}

public bayagikesir(int npay,int npayda)
{
    pay=npay;
    payda=npayda;
}

public bayagikesir(int numer)
{
    pay=numer;
    payda=1;
}
public bayagikesir(bayagikesir c )
{
    pay=c.Pay();
    payda=c.Payda();
}
    // giris- çikis metotlari

public int enbuyukortakbolen()
{
    int n=pay;
    int m=payda;
    // iki tam sayinin en buyuk ortak bolenini hesaplar
    if(n==0)
        return m;
    if(m==0)
        return n;
    while(m != n)
    {
        if(n>m)
            n=n-m;
        else
            m=m-n;
    }
    return n;
}

public void sadelestir()
{
    //sadelestir
    int isaret=1;
    if(pay<0)
    {
        isaret=-isaret;
    }
}

```

```

    pay=-pay;
    }
    if(payda<0)
    {
        isaret=-isaret;
        payda=-payda;
    }
    if(payda==0) {pay=0;payda=1;}
    int ebob=enbuyukortakbolen();
    ebob=Math.abs(ebob);
    pay=isaret*pay/ebob;
    payda=payda/ebob;
    }

    public int Pay()
    {
        return pay;
    }

    public int Payda()
    {
        return payda;
    }

    public void payGir(int r)
    {
        pay=r;
    }

    public void paydaGir(int i)
    {
        payda=i;
    }
    public void bayagikesirGir(bayagikesir sag)
    {
        pay=sag.Pay();
        payda=sag.Payda();
    }

    public void bayagikesirGir(int nr,int ni)
    {
        pay=nr;
        payda=ni;
    }

    public void bayagikesirGir(int nr)
    {
        pay=nr;
        payda=1;
    }

    public void bayagikesirGir(double d) throws bayagikesirException
    {
        // tam sayinin bayagikesir esitini y• kle
        // eh birazc• k yaklas• m var tabi
        bayagikesirGir((int)d*10000,10000);
        sadelestir();
    }

```

```

public double toDouble()
{
//bayagikesir sayinin gercek sayi esidi
return ((double)pay/(double)payda);
}

public static bayagikesir BayagikesireCevir(double d) throws bayagikesirException
{
// tam sayinin bayagikesir esiti
// eh birazc• k yaklas• m var tabi
bayagikesir b=new bayagikesir();
b.bayagikesirGir((int)d*10000,10000);
b.sadelestir();
return b;
}

public void topla(bayagikesir sag) throws bayagikesirException
{
//ikinci bir bayagikesirle topla
pay = pay*sag.Payda() + sag.Pay()*payda;
payda = payda*sag.Payda();
sadelestir();
}

public void topla(int sag) throws bayagikesirException
{
//bir gercek say• yla topla
pay = pay + sag*payda;
sadelestir();
}

public void cikar(bayagikesir sag) throws bayagikesirException
{
//ikinci bir bayagikesirle topla
pay = pay*sag.Payda() - sag.Pay()*payda;
payda = payda*sag.Payda();
sadelestir();
}

public void cikar(int sag) throws bayagikesirException
{
//bir gercek say• yla topla
pay = pay - sag*payda;
sadelestir();
}

public void carp(bayagikesir sag ) throws bayagikesirException
{
//bir bayagikesir sayiyla carp
pay = pay*sag.Pay();
payda = payda*sag.Payda();
sadelestir();
}

public void carp(int sag ) throws bayagikesirException
{
//bir gercek sayiyla carp
pay = pay*sag;
sadelestir();
}

```

```

public void bol(bayagikesir sag ) throws bayagikesirException
{
//bir bayagikesir say• yla bol
pay = pay*sag.Payda();
payda = payda*sag.Pay();
sadelestir();
}

```

```

public void bol(int sag ) throws bayagikesirException
{
//bir Pay say• yla bol
payda = payda*sag;
sadelestir();
}

```

```

public static bayagikesir topla(bayagikesir sol, bayagikesir sag) throws bayagikesirException
{
// iki bayagikesir sayinin toplamini return deyimiyle bayagikesir olarak
// aktarir
int r1= sol.Pay() * sag.Payda() + sag.Pay() * sol.Payda();
int i1= sol.Payda()* sag.Payda();
bayagikesir sonuc;
sonuc=new bayagikesir(r1,i1);
sonuc.sadelestir();
return sonuc;
}

```

```

public static bayagikesir topla(bayagikesir sol, int sag) throws bayagikesirException
{
// bir bayagikesir ve bir Pay say• n• n toplam• n• return deyimiyle bayagikesir olarak
// aktarir
int r1=sol.Pay() + sag*sol.Payda();
int i1=sol.Payda();
bayagikesir sonuc;
sonuc=new bayagikesir(r1,i1);
sonuc.sadelestir();
return sonuc;
}

```

```

public static bayagikesir topla(int sol, bayagikesir sag) throws bayagikesirException
{
// bir bayagikesir ve bir Pay say• n• n toplam• n• return deyimiyle bayagikesir olarak
// aktar• r
int r1=sag.Pay() + sol*sag.Payda();
int i1=sag.Payda();
bayagikesir sonuc;
sonuc=new bayagikesir(r1,i1);
sonuc.sadelestir();
return sonuc;
}
//=====

```

```

public static bayagikesir cicar(bayagikesir sol, bayagikesir sag) throws bayagikesirException
{
// iki bayagikesir sayinin farkini return deyimiyle bayagikesir olarak
// aktarir
int r1= sol.Pay() * sag.Payda() - sag.Pay() * sol.Payda();
int i1= sol.Payda()* sag.Payda();
bayagikesir sonuc;

```

```
sonuc=new bayagikesir(r1,i1);
sonuc.sadelestir();
return sonuc;
}
```

```
public static bayagikesir cikar(bayagikesir sol, int sag) throws bayagikesirException
{
// bir bayagikesir ve bir Pay sayinin toplamini return deyimiyle bayagikesir olarak
// aktarir
int r1=sol.Pay() - sag*sol.Payda();
int i1=sol.Payda();
bayagikesir sonuc;
sonuc=new bayagikesir(r1,i1);
sonuc.sadelestir();
return sonuc;
}
```

```
public static bayagikesir cikar(int sol, bayagikesir sag) throws bayagikesirException
{
// bir bayagikesir ve bir Pay sayinin toplamini return deyimiyle bayagikesir olarak
// aktarir
int r1=sag.Pay() - sol*sag.Payda();
int i1=sag.Payda();
bayagikesir sonuc;
sonuc=new bayagikesir(r1,i1);
sonuc.sadelestir();
return sonuc;
}
```

```
//=====
```

```
public static bayagikesir carp(bayagikesir sol, bayagikesir sag) throws bayagikesirException
{ // iki bayagikesir sayinin carpimini aktar
bayagikesir sonuc;
sonuc=new bayagikesir(sol.Pay()*sag.Pay(),sol.Payda()*sag.Payda());
sonuc.sadelestir();
return sonuc;
}
```

```
public static bayagikesir carp(bayagikesir sol, int sag) throws bayagikesirException
{ // bir bayagikesir ve bir double sayinin carpimini aktar
bayagikesir sonuc;
sonuc=new bayagikesir(sol.Pay()*sag,sol.Payda());
sonuc.sadelestir();
return sonuc;
}
```

```
public static bayagikesir carp(int sol, bayagikesir sag) throws bayagikesirException
{ // bir bayagikesir ve bir double sayinin carpimini aktar
bayagikesir sonuc;
sonuc=new bayagikesir(sag.Pay()*sol,sag.Payda());
sonuc.sadelestir();
return sonuc;
}
```

```
public static bayagikesir bol(bayagikesir sol, bayagikesir sag) throws bayagikesirException
{ // iki bayagikesir sayinin b'li mlerini aktar
double a=sag.Pay()*sag.Pay()+sag.Payda()*sag.Payda();
bayagikesir sonuc;
sonuc=new bayagikesir((int)(sol.Pay()*sag.Payda()),(int)(sol.Payda()*sag.Pay()));
sonuc.sadelestir();
}
```

```

return sonuc;
}

public static bayagikesir bol(bayagikesir sol, int sag) throws bayagikesirException
{ // bayagikesir sayiyi double sayiya bol
bayagikesir sonuc;
sonuc=new bayagikesir(sol.Pay(),(sol.Payda()*sag));
sonuc.sadelestir();
return sonuc;
}

public boolean kucuktur(bayagikesir sol,bayagikesir sag)
{
// less then comparison of two bayagikesir numbers
return (sol.toDouble() < sag.toDouble());
}

public boolean kucuktur_esittir(bayagikesir sol,bayagikesir sag)
{
// less then and esittir comparison of two bayagikesir numbers
return (sol.toDouble() <= sag.toDouble());
}

public boolean buyuktur(bayagikesir sol,bayagikesir sag)
{
// buyuktur then comparison of two bayagikesir numbers
return sol.toDouble() > sag.toDouble();
}

public boolean buyuktur_esittir(bayagikesir sol,bayagikesir sag)
{
// buyuktur then and esittir comparison of two bayagikesir numbers
return sol.toDouble() >= sag.toDouble();
}

public boolean esittir(bayagikesir sol,bayagikesir sag)
{
// esittir comparison of two bayagikesir numbers
return sol.toDouble() == sag.toDouble();
}

public boolean esit_degildir(bayagikesir sol,bayagikesir sag)
{
// not esittir comparison of two bayagikesir numbers
return sol.toDouble() != sag.toDouble();
}

public static String toString(bayagikesir value)
{
String b="";
if(Math.abs(value.Payda())!=1)
{
b=b+"( "+value.Pay()+" / "+value.Payda()+" )";
}
else
{
b=b+value.Pay()+" ";
}
return b;
}

```



```

public String toString()
{
// yazima haz• r bayagikesir formda String deşiskeni iletir.
String b="";
if(Math.abs(Payda())!=1)
{
b=b+"( "+pay+" / "+Payda()+ " )";
}
else
{
b=b+Pay()+ " ";
}
return b;
}
};
//bayagikesir sinifinin taniminin sonu

```

Program 3.19 :Bayagikesir sinifi test programi bkTesti.java

```

// Dr. Turhan Çoban
// Bayagi kesir testi
//-----
import java.applet.Applet; // java applet sinifini cagir
import java.awt.*; // java pencere kullanma sinifini cagir
import java.awt.event.*; // java pencereyi dinleme sinifini cagir
import bayagikesir;
public class bkTesti extends Applet implements ActionListener
{
//
//=====
// sinif degiskenleri
// bu degiskenler tum sinifa aittir
Label kutubaslighi1; //Label sinifi degiskeni (nesnesi) kutubaslighi1
TextField kutugirdisi1; // TextField sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi1
Label kutubaslighi2; //Label sinifi degiskeni (nesnesi) kutubaslighi2
TextField kutugirdisi2; // TextField sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi2
TextField kutugirdisi3; // TextField sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi2
TextField kutugirdisi4; // TextField sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi2
bayagikesir k1; // bayagikesir degisken k1
bayagikesir k2; // bayagikesir degisken k2
//=====
// pencereyi baslatma metodu
// pencere ilk basladiginda
// degiskenler buradaki degerleri alirlar
public void init()
{
k1=new bayagikesir(1,2);
k2=new bayagikesir(2,4);
kutubaslighi1=new Label("Birinci bayagikesir sayiyi giriniz : ");
add(kutubaslighi1);
kutugirdisi1=new TextField(5);
kutugirdisi1.addActionListener(this);
add(kutugirdisi1);
kutugirdisi2=new TextField(5);
kutugirdisi2.addActionListener(this);
add(kutugirdisi2);
kutubaslighi2=new Label("Ikinci bayagikesir sayiyi giriniz : ");
add(kutubaslighi2);
kutugirdisi3=new TextField(5);

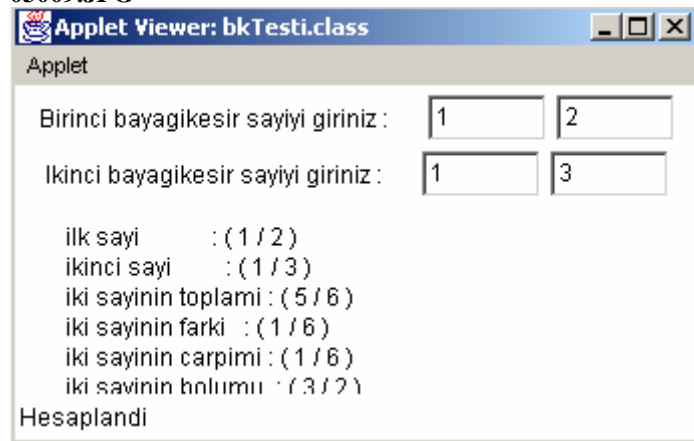
```

```

kutugirdisi3.addActionListener(this);
add(kutugirdisi3);
kutugirdisi4=new TextField(5);
kutugirdisi4.addActionListener(this);
add(kutugirdisi4);
}
//=====
// girdi alanindaki olan olaylari dinleme metodu
// Her yeni rakam girildiginde bu metod cagirilir
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
    Integer sayi1,sayi2,sayi3,sayi4;
    sayi1=new Integer(kutugirdisi1.getText() );
    sayi2=new Integer(kutugirdisi2.getText() );
    sayi3=new Integer(kutugirdisi3.getText() );
    sayi4=new Integer(kutugirdisi4.getText() );
    showStatus("Hesaplaniyor...");
    k1.bayagikesirGir(sayi1.intValue(),sayi2.intValue());
    k2.bayagikesirGir(sayi3.intValue(),sayi4.intValue());
    showStatus("Hesaplandi");
    repaint();//pencereyi yeniden paint metotuna gore ciz
}
//=====
// paint (boya=pencereye ciz metodu)
public void paint(Graphics g)
{
    g.drawString("ilk sayi      : "+k1.toString(),25,80);
    g.drawString("ikinci sayi   : "+k2.toString(),25,95);
    try{
        g.drawString("iki sayinin toplami : "+bayagikesir.toString(bayagikesir.topla(k1,k2)),25,110);
        g.drawString("iki sayinin farki  : "+bayagikesir.toString(bayagikesir.cikar(k1,k2)),25,125);
        g.drawString("iki sayinin carpimi : "+bayagikesir.toString(bayagikesir.carp(k1,k2)),25,140 );
        g.drawString("iki sayinin bolumu  : "+bayagikesir.toString(bayagikesir.bol(k1,k2)),25,155 );
    }
    catch (bayagikesirException e)
    {
        showStatus(e.getMessage());
    }
}
}

```

03009.JPG



Sekil 3.9 Bayagi kesir test programi bkTest.html applet çıktisi

Program 3.20 :Bayagikesir sinifi Java swing applet test programi bkTesti_2000.java

```
import javax.swing.*; // java swing sinifini cagir
import java.awt.*;    // java pencere kullanma sinifini cagir
import java.awt.event.*; // java pencereyi dinleme sinifini cagir
import bayagikesir;

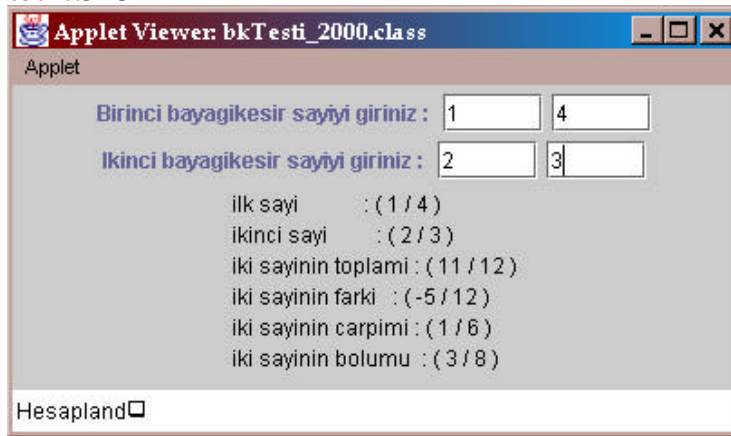
public class bkTesti_2000 extends JApplet implements ActionListener
{
    //
    //=====
    // sinif degiskenleri
    // bu degiskenler tum sinifa aittir
    JLabel kutubaslgi1; //JLabel sinifi degiskeni (nesnesi) kutubaslgi1
    JTextField kutugirdisi1; // Textfield sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi1
    JLabel kutubaslgi2; //JLabel sinifi degiskeni (nesnesi) kutubaslgi2
    JTextField kutugirdisi2; // JTextField sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi2
    JTextField kutugirdisi3; // JTextField sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi2
    JTextField kutugirdisi4; // JTextField sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi2
    JTextArea cikti; // JTextArea sinifi degiskeni (nesnesi) cikti
    bayagikesir k1; // bayagikesir degisken k1
    bayagikesir k2; // bayagikesir degisken k2
    //=====
    // pencereyi baslatma metodu
    // pencere ilk basladiginda
    // degiskenler buradaki degerleri alirlar
    public void init()
    {
        k1=new bayagikesir(1,2);
        k2=new bayagikesir(2,4);
        Container c=getContentPane();
        c.setLayout(new FlowLayout());
        kutubaslgi1=new JLabel("Birinci bayagikesir sayiyi giriniz : ");
        c.add(kutubaslgi1);
        kutugirdisi1=new JTextField(5);
        kutugirdisi1.addActionListener(this);
        c.add(kutugirdisi1);
        kutugirdisi2=new JTextField(5);
        kutugirdisi2.addActionListener(this);
        c.add(kutugirdisi2);
        kutubaslgi2=new JLabel("Ikinci bayagikesir sayiyi giriniz : ");
        c.add(kutubaslgi2);
        kutugirdisi3=new JTextField(5);
        kutugirdisi3.addActionListener(this);
        c.add(kutugirdisi3);
        kutugirdisi4=new JTextField(5);
        kutugirdisi4.addActionListener(this);
        c.add(kutugirdisi4);
        cikti=new JTextArea(" ");
    }
    //=====
    // girdi alanindaki olan olaylari dinleme metodu
    // Her yeni rakam girildiginde bu metod cagirilir
    public void actionPerformed(ActionEvent e)
    {
        Integer sayi1,sayi2,sayi3,sayi4;
        sayi1=new Integer(kutugirdisi1.getText() );
        sayi2=new Integer(kutugirdisi2.getText() );
        sayi3=new Integer(kutugirdisi3.getText() );
        sayi4=new Integer(kutugirdisi4.getText() );
    }
}
```

```

showStatus("Hesaplaniyor...");
k1.bayagikesirGir(sayi1.intValue(),sayi2.intValue());
k2.bayagikesirGir(sayi3.intValue(),sayi4.intValue());
showStatus("Hesaplandi");
String s="";
s+="ilk sayi      : "+k1.toString()+"\n";
s+="ikinci sayi   : "+k2.toString();
s+="iki sayinin toplami : "+bayagikesir.toString(bayagikesir.topla(k1,k2))+"\n";
s+="iki sayinin farki  : "+bayagikesir.toString(bayagikesir.cikar(k1,k2))+"\n";
s+="iki sayinin carpimi : "+bayagikesir.toString(bayagikesir.carp(k1,k2))+"\n";
s+="iki sayinin bolumu : "+bayagikesir.toString(bayagikesir.bol(k1,k2))+"\n";
cikti.setText(s);
repaint();//pencereyi yeniden paint metoduna gore ciz
}
//=====
}

```

03010.JPG



Sekil 3.10 bkTesti_2000 swing JApplet çiktisi

Program 3.21 :Bayagikesir sinifi test programi bkTestiSWF_2000.java swing Frame test programi

```

import javax.swing.*; // java swing sinifini cagir
import java.awt.*;    // java pencere kullanma sinifini cagir
import java.awt.event.*; // java pencereyi dinleme sinifini cagir
import bayagikesir;
import BasicWindowMonitor;

public class bkTestiSWF_2000 extends JFrame implements ActionListener
{
//
//=====
// sinif degiskenleri
// bu degiskenler tum sinifa aittir
JLabel kutubaslgi1; //JLabel sinifi degiskeni (nesnesi) kutubaslgi1
JTextField kutugirdisi1; // Textfield sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi1
JLabel kutubaslgi2; //JLabel sinifi degiskeni (nesnesi) kutubaslgi2
JTextField kutugirdisi2; // JTextfield sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi2
JTextField kutugirdisi3; // JTextfield sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi2
JTextField kutugirdisi4; // JTextfield sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi2
JTextArea cikti; // JTextArea sinifi degiskeni (nesnesi) cikti
bayagikesir k1; // bayagikesir degisken k1
bayagikesir k2; // bayagikesir degisken k2
//=====
// pencereyi baslatma metodu
// pencere ilk basladiginda

```

```

// degiskenler buradaki degerleri alirlar
public bkTestiSWF_2000()
{
super("bayagi kesir Testi bkTestiSWF_2000, frame format");
k1=new bayagikesir(1,2);
k2=new bayagikesir(2,4);
Container c=getContentPane();
c.setLayout(new FlowLayout());
kutubaslgi1=new JLabel("Birinci bayagikesir sayiyi giriniz : ");
c.add(kutubaslgi1);
kutugirdisi1=new JTextField(5);
kutugirdisi1.addActionListener(this);
c.add(kutugirdisi1);
kutugirdisi2=new JTextField(5);
kutugirdisi2.addActionListener(this);
c.add(kutugirdisi2);
kutubaslgi2=new JLabel("Ikinci bayagikesir sayiyi giriniz : ");
c.add(kutubaslgi2);
kutugirdisi3=new JTextField(5);
kutugirdisi3.addActionListener(this);
c.add(kutugirdisi3);
kutugirdisi4=new JTextField(5);
kutugirdisi4.addActionListener(this);
c.add(kutugirdisi4);
cikti=new JTextArea(toString());
cikti.setBackground(c.getBackground());
c.add(cikti);
}
//=====
public String toString()
{
String s="";
s+="ilk sayi      : "+k1.toString()+"\n";
s+="ikinci sayi   : "+k2.toString()+"\n";
s+="iki sayinin toplami : "+bayagikesir.toString(bayagikesir.topla(k1,k2))+"\n";
s+="iki sayinin farki  : "+bayagikesir.toString(bayagikesir.cikar(k1,k2))+"\n";
s+="iki sayinin carpimi : "+bayagikesir.toString(bayagikesir.carp(k1,k2))+"\n";
s+="iki sayinin bolumu : "+bayagikesir.toString(bayagikesir.bol(k1,k2))+"\n";
return s;
}
// girdi alanindaki olan olaylari dinleme metodu
// Her yeni rakam girildiginde bu metod cagirilir

public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
Integer sayi1,sayi2,sayi3,sayi4;
sayi1=new Integer(kutugirdisi1.getText() );
sayi2=new Integer(kutugirdisi2.getText() );
sayi3=new Integer(kutugirdisi3.getText() );
sayi4=new Integer(kutugirdisi4.getText() );
k1.bayagikesirGir(sayi1.intValue(),sayi2.intValue());
k2.bayagikesirGir(sayi3.intValue(),sayi4.intValue());
cikti.setText(toString());
}
//=====
public static void main(String[] args)
{
bkTestiSWF_2000 pencere= new bkTestiSWF_2000();
pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
pencere.setSize(400,200);
}

```

```
pencere.setVisible(true);
}
}
```

03011.JPG



Şekil 3.11 bkTestiSWF_2000 swing JFrame çıktısı

Kompleks sınıfı örnek olarak burada verilmistir. Problem 11 ve 12 ile ilgili önemli bir nokta bunların gerçek hayatta kullanılacak sınıflar olmalarıdır. Sadece bir eksersiz olarak kullanılmak amacıyla değil, bu sınıflara ihtiyacımız olduğunda bize hizmet vermek amacıyla ve tüm detay metodları düşünülerek yazılmışlardır. Bu sınıflar her zaman kütüphanenizde kalabilecek ve gerektiğinde direkt olarak gerçek programlarınızda kullanılacak özelliklerde sınıflardır:

Program 3.22 : kompleks sınıfının tanımı : kompleks.java

```
/=====
// kompleks sınıfı tanımı
// Dr. Turhan Coban
//=====
import java.io.*;
// sınıf kompleks
// bu sınıf kompleks sayıların matematik
// işlemlerini tanımlar
//
class kompleks {
    // sınıf değişkenleri
    double ger; // kompleks sayının gerçek kısmı
    double imaj; // kompleks sayının imajineri kısmı

    // kurucu metodlar

    public kompleks()
    {
        ger=0;
        imaj=0;
    }

    public kompleks(double nger,double nimaj)
    {
        ger=nger;
        imaj=nimaj;
    }

    public kompleks(double numer)
    {
        ger=numer;
        imaj=0;
    }
}
```

```

public kompleks(kompleks c )
{
ger=c.gercek();
imaj=c.imajineri();
}

// giris - cikis metotlari

public double gercek()
{
return ger;
}

public double imajineri()
{
return imaj;
}

public void gercekgir(double r)
{
ger=r;
}

public void imajinerigir(double i)
{
imaj=i;
}

public void kompleksgir(kompleks sag)
{
ger=sag.gercek();
imaj=sag.imajineri();
}

public void kompleksgir(double nr,double ni)
{
ger=nr;
imaj=ni;
}

public double R()
{
//kompleks sayinin polar koordinat cap esidi
return Math.sqrt(ger*ger+imaj*imaj);
}

public double theta()
{
//kompleks sayinin polar koordinat radyan aci esidi
return Math.atan2(imaj,ger);
}

public double dtheta()
{
//kompleks sayinin polar koordinat derece aci esidi
return Math.atan2(imaj,ger)*45.0/Math.atan(1.0);
}

public void topla(kompleks sag)
{

```

```

//ikinci bir kompleks say• yla topla
imaj = imaj + sag.imajineri();
ger = ger + sag.gercek();
}

public void topla(double sag)
{
//bir gercek say• yla topla
ger = ger + sag;
}
public void cikar(kompleks sag)
{
imaj = imaj - sag.imajineri();
ger = ger - sag.gercek();
}
public void cikar(double sag)
{
//bir gercek say• y• cikar
ger = ger - sag;
}

public void carp(kompleks sag )
{
//bir kompleks sayıyla carp
ger = ger*sag.gercek() - imaj*sag.imajineri();
imaj = ger*sag.imajineri() + imaj*sag.gercek();
}
public void carp(double sag )
{
//bir gercek sayıyla carp
ger = ger*sag;
imaj = imaj*sag;
}
public void bol(kompleks sag )
{
//bir kompleks say• yla bol
double a=ger*sag.gercek()+imaj*sag.imajineri();
ger = ( ger*sag.gercek() + imaj*sag.imajineri())/a;
imaj = (-ger*sag.imajineri() + imaj*sag.gercek())/a;
}
public void bol(double sag )
{
//bir gercek say• yla bol
ger = ger/sag;
imaj = imaj/sag;
}
public static kompleks topla(kompleks sol, kompleks sag)
{
// iki kompleks say• n• n toplam• n• return deyimiyle kompleks olarak
// aktar• r
double r1=(sol.gercek() + sag.gercek());
double i1=(sol.imajineri() + sag.imajineri());
kompleks sonuc;
sonuc=new kompleks(r1,i1);
return sonuc;
}
public static kompleks topla(kompleks sol, double sag)
{
// bir kompleks ve bir gercek say• n• n toplam• n• return deyimiyle kompleks olarak
// aktar• r

```



```

double r1=(sol.gercek() + sag);
double i1=sol.imajineri();
kompleks sonuc;
sonuc=new kompleks(r1,i1);
return sonuc;
}
public static kompleks topla(double sol, kompleks sag)
{
// bir kompleks ve bir gercek say• n• n toplam• n• return deyimiyle kompleks olarak
// aktar• r
double r1=(sag.gercek() + sol);
double i1=sag.imajineri();
kompleks sonuc;
sonuc=new kompleks(r1,i1);
return sonuc;
}
public static kompleks cikar(kompleks sol, kompleks sag)
{ // iki kompleks sayinin sonuclarini aktar
kompleks sonuc;
sonuc=new kompleks((sol.gercek() - sag.gercek()),
(sol.imajineri() - sag.imajineri()));
return sonuc;
}
public static kompleks cikar(kompleks sol, double sag)
{ // bir kompleks sayidan bir gercek sayiyi cikar sonuclarini aktar
kompleks sonuc;
sonuc=new kompleks((sol.gercek() - sag),sol.imajineri());
return sonuc;
}
public static kompleks cikar(double sol, kompleks sag)
{ // bir double sayidan bir kompleks sayiyi cikar sonuclarini aktar
kompleks sonuc;
sonuc=new kompleks((sol - sag.gercek()),-sag.imajineri());
return sonuc;
}
public static kompleks carp(kompleks sol, kompleks sag)
{ // iki kompleks sayinin carpimini aktar
kompleks sonuc;
sonuc=new kompleks
((sol.gercek()*sag.gercek() - sol.imajineri()*sag.imajineri()),
(sol.gercek()*sag.imajineri() + sol.imajineri()*sag.gercek()));
return sonuc;
}
public static kompleks carp(kompleks sol, double sag)
{ // bir kompleks ve bir double sayinin carpimini aktar
kompleks sonuc;
sonuc=new kompleks(sol.gercek()*sag,sol.imajineri()*sag);
return sonuc;
}
public static kompleks carp(double sol, kompleks sag)
{ // bir kompleks ve bir double sayinin carpimini aktar
kompleks sonuc;
sonuc=new kompleks(sag.gercek()*sol,sag.imajineri()*sol);
return sonuc;
}
public static kompleks bol(kompleks sol, kompleks sag)
{ // iki kompleks sayinin b"l• mlerini aktar
double a=sag.gercek()*sag.gercek()+sag.imajineri()*sag.imajineri();
kompleks sonuc;
sonuc=new kompleks

```

```

((sol.gercek()*sag.gercek() + sol.imajineri()*sag.imajineri())/a,
(-sol.gercek()*sag.imajineri() + sol.imajineri()*sag.gercek())/a);
return sonuc;
}
public static kompleks bol(kompleks sol, double sag)
{ // kompleks say• y• gercek say• ya bol
kompleks sonuc;
sonuc=new kompleks(sol.gercek()/sag,sol.imajineri()/sag);
return sonuc;
}
public static kompleks pow(kompleks sol, double sag)
{ // kompleks bir say• n• n gercek kuvvetini hesaplar.
double Rad,th;
Rad=Math.pow(sol.R(),sag);
th=sag*sol.theta();
kompleks sonuc;
sonuc =new kompleks((Rad*Math.cos(th) ),
(Rad*Math.sin(th) ) );
return sonuc;
}
public boolean kucuktur(kompleks sol,kompleks sag)
{
// less then comparison of two kompleks numbers
return (sol.R() < sag.R());
}
public boolean kucuktur_esittir(kompleks sol,kompleks sag)
{
// less then and esittir comparison of two kompleks numbers
return (sol.R() <= sag.R());
}
public boolean buyuktur(kompleks sol,kompleks sag)
{
// buyuktur then comparison of two kompleks numbers
return sol.R() > sag.R();
}
public boolean buyuktur_esittir(kompleks sol,kompleks sag)
{
// buyuktur then and esittir comparison of two kompleks numbers
return sol.R() >= sag.R();
}

public boolean esittir(kompleks sol,kompleks sag)
{
// esittir comparison of two kompleks numbers
return sol.R() == sag.R();
}
public boolean esit_degildir(kompleks sol,kompleks sag)
{
// not esittir comparison of two kompleks numbers
return sol.R() != sag.R();
}
public static String toString(kompleks value)
{
String b="";
if(Math.abs(value.imajineri())!=1)
{
if(value.imajineri() = 0)
b=b+"("+value.gercek()+ " + "+value.imajineri()+"i )";
else
b=b+"("+value.gercek()+ " - "+(-value.imajineri())+"i )";
}
}

```

```

    }
else
    {
    if(value.imajineri() = 0)
        b=b+"("+value.gercek()+" + i )";
    else
        b=b+"("+value.gercek()+" - i )";
    }
return b;
}
public String toString()
{
// yazima haz• r kompleks formda String deşiskeni iletir.
String b="";
if(Math.abs(imajineri())!=1)
    {
    if(imajineri() 0)
        b=b+"("+gercek()+" + "+imajineri()+"i )";
    else if(imajineri() <0 )
        b=b+"("+gercek()+" - "+(-imajineri())+"i )";
    else
        b=b+gercek()+" ";
    }
else
    {
    if(imajineri() 0)
        b=b+"("+gercek()+" + i )";
    else if(imajineri() < 0)
        b=b+"("+gercek()+" - i )";
    else
        b=b+gercek()+" ";
    }
return b;
}
};
//kompleks sinifinin taniminin sonu

```

Program 3.21 : kompleks sinifini test eden H8A1.java programi

```

import java.applet.Applet; // java applet sinifini cagir
import java.awt.*; // java pencere kullanma sinifini cagir
import java.awt.event.*; // java pencereyi dinleme sinifini cagir
import kompleks;
public class H8A1 extends Applet implements ActionListener
{
//
//=====
// sinif degiskenleri
// bu degiskenler tum s• n• fa aittir
Label kutubasligi1; //Label sinifi degiskeni (nesnesi) kutubasligi1
TextField kutugirdisi1; // TextField sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi1
Label kutubasligi2; //Label sinifi degiskeni (nesnesi) kutubasligi2
TextField kutugirdisi2; // TextField sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi2
TextField kutugirdisi3; // TextField sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi2
TextField kutugirdisi4; // TextField sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi2
kompleks k1; // kompleks degisken k1
kompleks k2; // kompleks degisken k2
//=====

```

```

// pencereyi baslatma metodu
// pencere ilk basladiginda
// degiskenler buradaki degerleri alirlar
public void init()
{
k1=new kompleks();
k2=new kompleks();
kutubaslgi1=new Label("Birinci kompleks sayiyi giriniz : ");
add(kutubaslgi1);
kutugirdisi1=new TextField(5);
kutugirdisi1.addActionListener(this);
add(kutugirdisi1);
kutugirdisi2=new TextField(5);
kutugirdisi2.addActionListener(this);
add(kutugirdisi2);
kutubaslgi2=new Label("Ikinci kompleks sayiyi giriniz : ");
add(kutubaslgi2);
kutugirdisi3=new TextField(5);
kutugirdisi3.addActionListener(this);
add(kutugirdisi3);
kutugirdisi4=new TextField(5);
kutugirdisi4.addActionListener(this);
add(kutugirdisi4);
}
//=====
// girdi alanindaki olan olaylari dinleme metodu
// Her yeni rakam girildiginde bu metot cagirilir
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
Double sayi1=new Double(kutugirdisi1.getText() );
Double sayi2=new Double(kutugirdisi2.getText() );
Double sayi3=new Double(kutugirdisi3.getText() );
Double sayi4=new Double(kutugirdisi4.getText() );
k1.kompleksgir(sayi1.doubleValue(),sayi2.doubleValue());
k2.kompleksgir(sayi3.doubleValue(),sayi4.doubleValue());
repaint();//pencereyi yeniden paint metotuna gore ciz
}
//=====
// paint (boya=pencereye ciz metodu)
public void paint(Graphics g)
{
g.drawString("ilk sayi      : "+k1.toString(),25,80);
g.drawString("ikinci sayi   : "+k2.toString(),25,95);
g.drawString("iki sayinin toplami : "+kompleks.toString(kompleks.topla(k1,k2)),25,110);
g.drawString("iki sayinin farki  : "+kompleks.toString(kompleks.cikar(k1,k2)),25,125);
g.drawString("iki sayinin carpimi : "+kompleks.toString(kompleks.carp(k1,k2)),25,140 );
g.drawString("iki sayinin bolumu : "+kompleks.toString(kompleks.bol(k1,k2)),25,155 );
}
}
import java.applet.Applet; // java applet sinifini cagir
import java.awt.*;         // java pencere kullanma sinifini cagir
import java.awt.event.*;   // java pencereyi dinleme sinifini cagir
import kompleks;
public class H8A1 extends Applet implements ActionListener
{
//
//=====
// sinif degiskenleri
// bu degiskenler tum s• n• fa aittir
Label kutubaslgi1; //Label sinifi degiskeni (nesnesi) kutubaslgi1

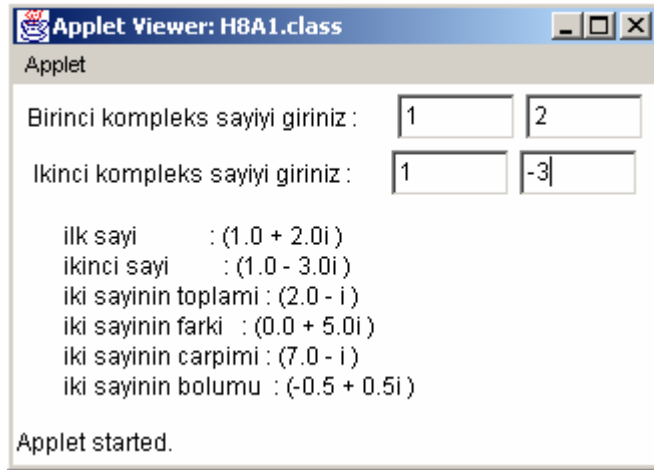
```

```

TextField kutugirdisi1; // Textfield sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi1
Label kutubaslgi2; //Label sinifi degiskeni (nesnesi) kutubaslgi2
TextField kutugirdisi2; // Textfield sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi2
TextField kutugirdisi3; // Textfield sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi2
TextField kutugirdisi4; // Textfield sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi2
kompleks k1; // kompleks degisken k1
kompleks k2; // kompleks degisken k2
//=====
// pencereyi baslatma metodu
// pencere ilk basladiginda
// degiskenler buradaki degerleri alirlar
public void init()
{
k1=new kompleks();
k2=new kompleks();
kutubaslgi1=new Label("Birinci kompleks sayiyi giriniz : ");
add(kutubaslgi1);
kutugirdisi1=new TextField(5);
kutugirdisi1.addActionListener(this);
add(kutugirdisi1);
kutugirdisi2=new TextField(5);
kutugirdisi2.addActionListener(this);
add(kutugirdisi2);
kutubaslgi2=new Label("Ikinci kompleks sayiyi giriniz : ");
add(kutubaslgi2);
kutugirdisi3=new TextField(5);
kutugirdisi3.addActionListener(this);
add(kutugirdisi3);
kutugirdisi4=new TextField(5);
kutugirdisi4.addActionListener(this);
add(kutugirdisi4);
}
//=====
// girdi alanindaki olan olaylari dinleme metodu
// Her yeni rakam girildiginde bu metot cagirilir
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
Double sayi1=new Double(kutugirdisi1.getText() );
Double sayi2=new Double(kutugirdisi2.getText() );
Double sayi3=new Double(kutugirdisi3.getText() );
Double sayi4=new Double(kutugirdisi4.getText() );
k1.kompleksgir(sayi1.doubleValue(),sayi2.doubleValue());
k2.kompleksgir(sayi3.doubleValue(),sayi4.doubleValue());
repaint();//pencereyi yeniden paint metotuna gore ciz
}
//=====
// paint (boya=pencereye ciz metodu)
public void paint(Graphics g)
{
g.drawString("ilk sayi : "+k1.toString(),25,80);
g.drawString("ikinci sayi : "+k2.toString(),25,95);
g.drawString("iki sayinin toplami : "+kompleks.toString(kompleks.topla(k1,k2)),25,110);
g.drawString("iki sayinin farki : "+kompleks.toString(kompleks.cikar(k1,k2)),25,125);
g.drawString("iki sayinin carpimi : "+kompleks.toString(kompleks.carp(k1,k2)),25,140 );
g.drawString("iki sayinin bolumu : "+kompleks.toString(kompleks.bol(k1,k2)),25,155 );
}
}

```

03012.JPG



Şekil 3.12 Kompleks sınıfı testi H8A1.html applet çıktısı

Program 3.23 : kompleks sınıfını test eden java swing applet programı kompleksTesti_2000.java

```
import javax.swing.*; // java swing sınıfını çağır
import java.awt.*; // java pencere kullanma sınıfını çağır
import java.awt.event.*; // java pencereyi dinleme sınıfını çağır
import kompleks;

public class kompleksTesti_2000 extends JApplet implements ActionListener
{
    //
    //=====
    // sınıf değişkenleri
    // bu değişkenler tüm sınıfa aittir
    JLabel kutubaslgi1; //JLabel sınıfı değişkeni (nesnesi) kutubaslgi1
    JTextField kutugirdisi1; // Textfield sınıfı değişkeni (nesnesi) kutugirdisi1
    JLabel kutubaslgi2; //JLabel sınıfı değişkeni (nesnesi) kutubaslgi2
    JTextField kutugirdisi2; // JTextField sınıfı değişkeni (nesnesi) kutugirdisi2
    JTextField kutugirdisi3; // JTextField sınıfı değişkeni (nesnesi) kutugirdisi2
    JTextField kutugirdisi4; // JTextField sınıfı değişkeni (nesnesi) kutugirdisi2
    JTextArea cikti; // JTextArea sınıfı değişkeni (nesnesi) cikti
    kompleks k1; // kompleks değişken k1
    kompleks k2; // kompleks değişken k2
    //=====
    // pencereyi baslatma metodu
    // pencere ilk başladığında
    // değişkenler buradaki değerleri alırlar
    public void init()
    {
        k1=new kompleks(1,2);
        k2=new kompleks(2,4);
        Container c=getContentPane();
        c.setLayout(new FlowLayout());
        kutubaslgi1=new JLabel("Birinci kompleks sayiyi giriniz : ");
        c.add(kutubaslgi1);
        kutugirdisi1=new JTextField(5);
        kutugirdisi1.addActionListener(this);
        c.add(kutugirdisi1);
        kutugirdisi2=new JTextField(5);
        kutugirdisi2.addActionListener(this);
        c.add(kutugirdisi2);
        kutubaslgi2=new JLabel("Ikinci kompleks sayiyi giriniz : ");
        c.add(kutubaslgi2);
    }
}
```

```

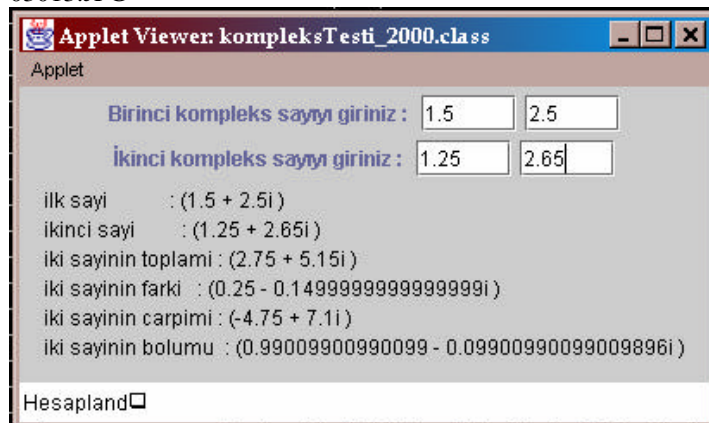
kutugirdisi3=new JTextField(5);
kutugirdisi3.addActionListener(this);
c.add(kutugirdisi3);
kutugirdisi4=new JTextField(5);
kutugirdisi4.addActionListener(this);
c.add(kutugirdisi4);
cikti=new JTextArea( toString());
cikti.setBackground(c.getBackground());
c.add(cikti);
}

public String toString()
{
String s="";
s+="ilk sayi      : "+k1.toString()+"\n";
s+="ikinci sayi   : "+k2.toString()+"\n";
s+="iki sayinin toplami : "+kompleks.toString(kompleks.topla(k1,k2))+"\n";
s+="iki sayinin farki  : "+kompleks.toString(kompleks.cikar(k1,k2))+"\n";
s+="iki sayinin carpimi : "+kompleks.toString(kompleks.carp(k1,k2))+"\n";
s+="iki sayinin bolumu  : "+kompleks.toString(kompleks.bol(k1,k2))+"\n";
return s;
}

//=====
// girdi alanindaki olan olaylari dinleme metodu
// Her yeni rakam girildiginde bu metod cagirilir
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
Double sayi1,sayi2,sayi3,sayi4;
sayi1=new Double(kutugirdisi1.getText() );
sayi2=new Double(kutugirdisi2.getText() );
sayi3=new Double(kutugirdisi3.getText() );
sayi4=new Double(kutugirdisi4.getText() );
showStatus("Hesaplaniyor....");
k1.kompleksgir(sayi1.doubleValue(),sayi2.doubleValue());
k2.kompleksgir(sayi3.doubleValue(),sayi4.doubleValue());
showStatus("Hesaplandi");
cikti.setText(toString());
repaint();//pencereyi yeniden çiz
}
//=====
}

```

03013.JPG



Sekil 3.13 Kompleks sinifi testi kompleksTesti_2000.html JApplet çıktısı

Program 3.24 : kompleks sinifini test eden kompleksTestiSWF_2000.java JFrame programı

```

import javax.swing.*; // java swing sinifini cagir
import java.awt.*;    // java pencere kullanma sinifini cagir
import java.awt.event.*; // java pencereyi dinleme sinifini cagir
import kompleks;
import BasicWindowMonitor;

public class kompleksTestiSWF_2000 extends JFrame implements ActionListener
{
    //
    //=====
    // sinif degiskenleri
    // bu degiskenler tum sinifa aittir
    JLabel kutubaslgi1; //JLabel sinifi degiskeni (nesnesi) kutubaslgi1
    JTextField kutugirdisi1; // Textfield sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi1
    JLabel kutubaslgi2; //JLabel sinifi degiskeni (nesnesi) kutubaslgi2
    JTextField kutugirdisi2; // JTextfield sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi2
    JTextField kutugirdisi3; // JTextfield sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi2
    JTextField kutugirdisi4; // JTextfield sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi2
    JTextArea cikti; // JTextArea sinifi degiskeni (nesnesi) cikti
    kompleks k1; // kompleks degisken k1
    kompleks k2; // kompleks degisken k2
    //=====
    // pencereyi baslatma metodu
    // pencere ilk basladiginda
    // degiskenler buradaki degerleri alirlar
    public kompleksTestiSWF_2000()
    {
        super("kompleks sayi Testi kompleksTestiSWF_2000, frame format");
        k1=new kompleks(1,2);
        k2=new kompleks(2,4);
        Container c=getContentPane();
        c.setLayout(new FlowLayout());
        kutubaslgi1=new JLabel("Birinci kompleks sayiyi giriniz : ");
        c.add(kutubaslgi1);
        kutugirdisi1=new JTextField(5);
        kutugirdisi1.addActionListener(this);
        c.add(kutugirdisi1);
        kutugirdisi2=new JTextField(5);
        kutugirdisi2.addActionListener(this);
        c.add(kutugirdisi2);
        kutubaslgi2=new JLabel("Ikinci kompleks sayiyi giriniz : ");
        c.add(kutubaslgi2);
        kutugirdisi3=new JTextField(5);
        kutugirdisi3.addActionListener(this);
        c.add(kutugirdisi3);
        kutugirdisi4=new JTextField(5);
        kutugirdisi4.addActionListener(this);
        c.add(kutugirdisi4);
        cikti=new JTextArea(toString());
        cikti.setBackground(c.getBackground());
        c.add(cikti);
    }
    //=====

    public String toString()
    {
        String s="";
        s+="ilk sayi : "+k1.toString()+"\n";
        s+="ikinci sayi : "+k2.toString()+"\n";
    }
}

```



```

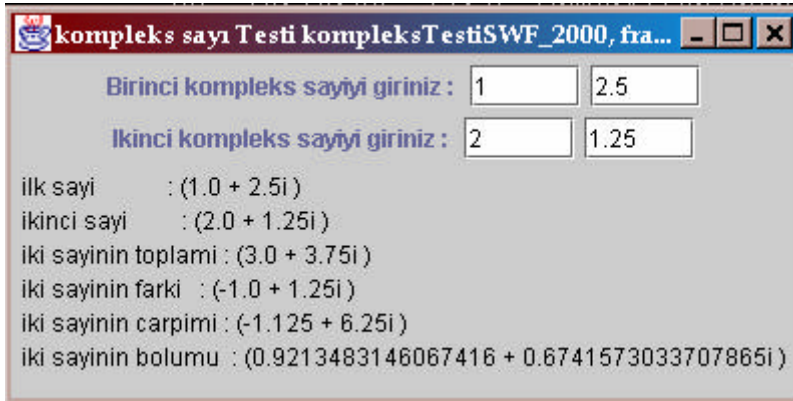
s+="iki sayinin toplami : "+kompleks.toString(kompleks.topla(k1,k2))+"\n";
s+="iki sayinin farki : "+kompleks.toString(kompleks.cikar(k1,k2))+"\n";
s+="iki sayinin carpimi : "+kompleks.toString(kompleks.carp(k1,k2))+"\n";
s+="iki sayinin bolumu : "+kompleks.toString(kompleks.bol(k1,k2))+"\n";
return s;
}
// girdi alanindaki olan olaylari dinleme metodu
// Her yeni rakam girildiginde bu metod cagirilir

public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
    Double sayi1,sayi2,sayi3,sayi4;
    sayi1=new Double(kutugirdisi1.getText() );
    sayi2=new Double(kutugirdisi2.getText() );
    sayi3=new Double(kutugirdisi3.getText() );
    sayi4=new Double(kutugirdisi4.getText() );
    k1.kompleksgir(sayi1.doubleValue(),sayi2.doubleValue());
    k2.kompleksgir(sayi3.doubleValue(),sayi4.doubleValue());
    cikti.setText(toString());
}
//=====

public static void main(String[] args)
{
    kompleksTestiSWF_2000 pencere= new kompleksTestiSWF_2000();
    pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
    pencere.setSize(400,200);
    pencere.setVisible(true);
}
}

```

03014.JPG



Sekil 3.14 Kompleks sinifi testi kompleksTestiSWF_2000.html JFrame konsol çıktısı

13. Kalitim yoluyla dortislemhesapmakinası sinifindan türetilen bilimselhesapmakinası1 sinifi verilmistir. Bu sinifi inceleyiniz.

Program 3.25 : bilimselhesapmakinası1.java programı

```

import dortislemhesapmakinası;

public class bilimselhesapmakinası1 extends dortislemhesapmakinası
{
    //bu metod miras (inheritance) yoluyla aktarma yapmaktadır.
    // kurucu metod dortislemhesapmakinesı

    double arasonuc;

```

```

double arasonuc2;

public bilimselhesapmakinasil(double y)
{
//constructor
super(y);
arasonuc=0;
arasonuc2=0;
}

public bilimselhesapmakinasil()
{
super();
arasonuc=0;
arasonuc2=0;
}

public double topla(double x)
{
if(arasonuc2==0) {sonuc+=x;}
else {sonuc+=Math.pow(arasonuc2,x);arasonuc2=0;}
return sonuc;
}

public double cikar(double x)
{
if(arasonuc2==0) {sonuc-=x;}
else {sonuc-=Math.pow(arasonuc2,x);arasonuc2=0;}
return sonuc;
}

public double carp(double x)
{
if(arasonuc2==0) {sonuc*=x;}
else {sonuc*=Math.pow(arasonuc2,x);arasonuc2=0;}
return sonuc;
}

public double bol(double x)
{
if(arasonuc2==0) {sonuc/=x;}
else {sonuc/=Math.pow(arasonuc2,x);arasonuc2=0;}
return sonuc;
}

public void gir(double x)
{
if(arasonuc2==0) {sonuc=x;}
else {sonuc=Math.pow(arasonuc2,x);arasonuc2=0;}
}

public double oku()
{
arasonuc=sonuc;
return arasonuc;
}

public double pow(double x)
{
// sonucun x inci kuvveti

```

```
arasonuc=x;  
arasonuc2=x;  
return arasonuc;  
}
```

```
public double kok(double x)  
{  
arasonuc=Math.sqrt(x);  
return arasonuc;  
}
```

```
public double kare(double x)  
{  
arasonuc=x*x;  
return arasonuc;  
}
```

```
public double bir_bolu_x(double x)  
{  
arasonuc=1.0/x;  
return arasonuc;  
}
```

```
public double cos(double x)  
{  
arasonuc=Math.cos(x);  
return arasonuc;  
}
```

```
public double sin(double x)  
{  
arasonuc=Math.sin(x);  
return arasonuc;  
}
```

```
public double tan(double x)  
{  
arasonuc=Math.cos(x);  
return arasonuc;  
}
```

```
public double RtoD(double x)  
{  
arasonuc=180.0/Math.PI*x;  
return arasonuc;  
}
```

```
public double DtoR(double x)  
{  
arasonuc=Math.PI/180.0*x;  
return arasonuc;  
}
```

```
public double acos(double x)  
{  
arasonuc=Math.acos(x);  
return arasonuc;  
}
```

```
public double asin(double x)
{
    arasonuc=Math.asin(x);
    return arasonuc;
}
```

```
public double atan(double x)
{
    arasonuc=Math.atan(x);
    return arasonuc;
}
```

```
public double exp(double x)
{
    arasonuc=Math.exp(x);
    return arasonuc;
}
```

```
public double ln(double x)
{
    arasonuc=Math.log(x);
    return arasonuc;
}
```

```
public double pi()
{
    arasonuc=Math.PI;
    return arasonuc;
}
```

```
public double log10(double x)
{
    arasonuc=Math.log(x)/Math.log(10.0);
    return arasonuc;
}
```

```
public double isaretdegistir(double x)
{
    arasonuc=-x;
    return arasonuc;
}
```

```
public String aratoString()
{
    return ""+arasonuc;
}
```

Object kullanarak dortislemhesapmakinası sınıfından türetilen bilimselhesapmakinası2 sınıfı verilmiştir. Bu sınıfı inceleyiniz. Alistirma 10'da verilen bilimselhesapmakinası1 programından farklarını açıklayınız.

Program 3.26 : bilimselmhesapmakinası2.java programı

```
import dortislemhesapmakinası;

public class bilimselhesapmakinası2
{
```

```
//bu metot nesne (object) yoluyla aktarma yapmaktad• r.  
// kurucu metot dortislemhesapmakinesi
```

```
dortislemhesapmakinesi DH;  
double arasonuc;  
double arasonuc2;
```

```
public bilimselhesapmakinesi2(double y)  
{  
    //constructor  
    DH=new dortislemhesapmakinesi(y);  
    arasonuc=0;  
    arasonuc2=0;  
}
```

```
public bilimselhesapmakinesi2()  
{  
    DH=new dortislemhesapmakinesi();  
    arasonuc=0;  
    arasonuc2=0;  
}
```

```
public double topla(double x)  
{  
    if(arasonuc2==0) {DH.setSonuc(DH.getSonuc()+x);}   
    else {DH.setSonuc(DH.getSonuc()+Math.pow(arasonuc2,x));arasonuc2=0;}  
    return DH.getSonuc();  
}
```

```
public double cikar(double x)  
{  
    if(arasonuc2==0) {DH.setSonuc(DH.getSonuc()-x);}   
    else {DH.setSonuc(DH.getSonuc()-Math.pow(arasonuc2,x));arasonuc2=0;}  
    return DH.getSonuc();  
}
```

```
public double carp(double x)  
{  
    if(arasonuc2==0) {DH.setSonuc(DH.getSonuc()*x);}   
    else {DH.setSonuc(DH.getSonuc()*Math.pow(arasonuc2,x));arasonuc2=0;}  
    return DH.getSonuc();  
}
```

```
public double bol(double x)  
{  
    if(arasonuc2==0) {DH.setSonuc(DH.getSonuc()/x);}   
    else {DH.setSonuc(DH.getSonuc()/Math.pow(arasonuc2,x));arasonuc2=0;}  
    return DH.getSonuc();  
}
```

```
public double gir(double x)  
{  
    if(arasonuc2==0) {DH.setSonuc(x);}   
    else {DH.setSonuc(Math.pow(arasonuc2,x));arasonuc2=0;}  
    return DH.getSonuc();  
}
```

```
public double oku()
```

```
{
arasonuc=DH.getSonuc();
return arasonuc;
}

public double pow(double x)
{
// sonucun x inci kuvveti
arasonuc=x;
arasonuc2=x;
return arasonuc;
}

public double kok(double x)
{
arasonuc=Math.sqrt(x);
return arasonuc;
}

public double kare(double x)
{
arasonuc=x*x;
return arasonuc;
}

public double bir_bolu_x(double x)
{
arasonuc=1.0/x;
return arasonuc;
}

public double cos(double x)
{
arasonuc=Math.cos(x);
return arasonuc;
}

public double sin(double x)
{birde acele
arasonuc=Math.sin(x);
return arasonuc;
}

public double tan(double x)
{
arasonuc=Math.cos(x);
return arasonuc;
}

public double RtoD(double x)
{
arasonuc=180.0/Math.PI*x;
return arasonuc;
}

public double DtoR(double x)
{
arasonuc=Math.PI/180.0*x;
```

```

return arasonuc;
}

public double acos(double x)
{
arasonuc=Math.acos(x);
return arasonuc;
}
public double asin(double x)
{
arasonuc=Math.asin(x);
return arasonuc;
}
public double atan(double x)
{
arasonuc=Math.atan(x);
return arasonuc;
}
public double exp(double x)
{
arasonuc=Math.exp(x);
return arasonuc;
}

public double ln(double x)
{
arasonuc=Math.log(x);
return arasonuc;
}

public double pi()
{
arasonuc=Math.PI;
return arasonuc;
}

public double log10(double x)
{
arasonuc=Math.log(x)/Math.log(10.0);
return arasonuc;
}

public double isaretdegistir(double x)
{
arasonuc=-x;
return arasonuc;
}

public String aratoString()
{
return ""+arasonuc;
}
}

```

13. bilimsel hesapmakinası1 sınıfını kullanan hesap makinası simülasyon programı H4O1.java tanımlanmıştır. Bu programı inceleyiniz. Aynı işlemi bilimselhesapmakinası2 sınıfını kullanarak yapan H4O1b.java programını yazınız. Bilimselhesapmakinası1.java ve bilimselhesapmakinası2.java programlarının temel farklarını (miras-inheritance ve nesne-object yoluyla aktarma-composition) izah ediniz

Program 3.27 : H4O1.java programı

```

import java.applet.Applet; // java applet sinifini cagir
import java.awt.*; // java pencere kullanma sinifini cagir
import java.awt.event.*; // java pencereyi dinleme sinifini cagir
import bilimselhesapmakinası1;

public class H4O1 extends Applet implements ActionListener
{
    // bilimsel hesap makinasi

    TextField sonucgirdisi;
    TextField kutugirdisi;
    Button Gir,Arti,Eksi,Carpi,Bolu,M,MR,MArti,MEksi,Isaret,C;
    Button Pow,Cos,Sin,Tan,RtoD,DtoR,Acos,Asin,Atan,Exp,Kok,Kare,birBoluX;
    Button Ln,Log10,Oku,PI;
    //Button sinifi degiskenleri
    double sayi;
    bilimselhesapmakinası1 D;
    // pencereyi baslatma metodu
    public void init()
    {
        D=new bilimselhesapmakinası1();
        sonucgirdisi=new TextField(25);
        sonucgirdisi.setEditable(false);
        add(sonucgirdisi);
        kutugirdisi=new TextField(25);
        add(kutugirdisi);//kutuyu pencereye yerlestir
        Gir=new Button(" Gir ");
        Oku=new Button(" Oku ");
        Arti=new Button(" + ");
        Eksi=new Button(" - ");
        Carpi=new Button(" * ");
        Bolu=new Button(" / ");
        M=new Button("M");
        MR=new Button("MR");
        MArti=new Button("M+");
        MEksi=new Button("M-");
        Isaret=new Button(" +/- ");
        C=new Button("C");
        Pow=new Button("x^y");
        Cos=new Button("cos");
        Sin=new Button("sin");
        Tan=new Button("tan");
        RtoD=new Button("R->D");
        DtoR=new Button("D->R");
        Acos=new Button("acos");
        Asin=new Button("asin");
        Atan=new Button("atan");
        Exp=new Button("exp");
        Ln=new Button("ln");
        Log10=new Button("log10");
        Kok=new Button("x^0.5");
        Kare=new Button("x^2");
        birBoluX = new Button("1/x");
        PI=new Button("pi");
        add(Gir);
        add(Oku);
        add(Arti);
        add(Eksi);
        add(Carpi);
    }
}

```



```

add(Bolu);
add(M);
add(MR);
add(MArti);
add(MEksi);
add(Isaret);
add(C);
add(Pow);
add(Cos);
add(Sin);
add(Tan);
add(DtoR);
add(Acos);
add(Asin);
add(Atan);
add(RtoD);
add(birBoluX);
add(Exp);
add(Ln);
add(Log10);
add(Kok);
add(Kare);
add(PI);
Pow.addActionListener(this);
Cos.addActionListener(this);
Sin.addActionListener(this);
Tan.addActionListener(this);
DtoR.addActionListener(this);
RtoD.addActionListener(this);
Acos.addActionListener(this);
Asin.addActionListener(this);
Atan.addActionListener(this);
Exp.addActionListener(this);
Ln.addActionListener(this);
Log10.addActionListener(this);
Gir.addActionListener(this);
Oku.addActionListener(this);
Arti.addActionListener(this);
Eksi.addActionListener(this);
Carpi.addActionListener(this);
Bolu.addActionListener(this);
M.addActionListener(this);
MR.addActionListener(this);
MArti.addActionListener(this);
MEksi.addActionListener(this);
Isaret.addActionListener(this);
C.addActionListener(this);
Kok.addActionListener(this);
Kare.addActionListener(this);
birBoluX.addActionListener(this);
PI.addActionListener(this);
}

// girdi alanındaki olan olaylari dinleme metodu
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
String ss=kutugirdisi.getText();
if(ss.equals("")) sayi=0.0;
else
{

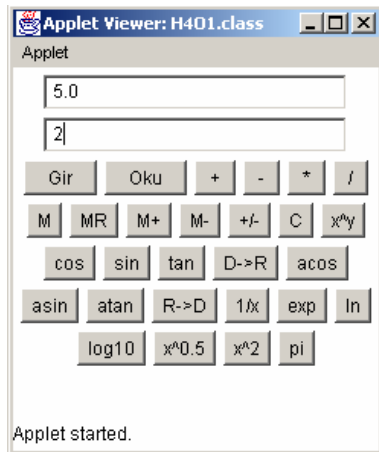
```

```

    Double sayi1=new Double(kutugirdisi.getText() );
    sayi=sayi1.doubleValue();
}
if(e.getSource()==Gir)    D.gir(sayi);
if(e.getSource()==Oku)    D.oku();
if(e.getSource()==PI)    D.pi();
else if(e.getSource()==Arti) D.topla(sayi);
else if(e.getSource()==Eksi) D.cikar(sayi);
else if(e.getSource()==Carpi) D.carp(sayi);
else if(e.getSource()==Bolu) D.bol(sayi);
else if(e.getSource()==M) D.M(sayi);
else if(e.getSource()==MR) D.MR();
else if(e.getSource()==MArti) D.MTopla(sayi);
else if(e.getSource()==MEksi) D.Mcikar(sayi);
else if(e.getSource()==Isaret) D.isaretdegistir(sayi);
else if(e.getSource()==C) D.C();
else if(e.getSource()==Pow) D.pow(sayi);
else if(e.getSource()==Cos) D.cos(sayi);
else if(e.getSource()==Sin) D.sin(sayi);
else if(e.getSource()==Tan) D.tan(sayi);
else if(e.getSource()==RtoD) D.RtoD(sayi);
else if(e.getSource()==DtoR) D.DtoR(sayi);
else if(e.getSource()==Acos) D.acos(sayi);
else if(e.getSource()==Asin) D.asin(sayi);
else if(e.getSource()==Atan) D.atan(sayi);
else if(e.getSource()==Exp) D.exp(sayi);
else if(e.getSource()==Ln) D.ln(sayi);
else if(e.getSource()==Log10) D.log10(sayi);
else if(e.getSource()==Kok) D.kok(sayi);
else if(e.getSource()==Kare) D.kare(sayi);
else if(e.getSource()==birBoluX) D.bir_bolu_x(sayi);
sonucgirdisi.setText(D.toString());
if(e.getSource()==MR || e.getSource()==M ||
e.getSource()==MArti||e.getSource()==MEksi)
{
    kutugirdisi.setText(D.MtoString());
}
else if(e.getSource()==Cos ||
e.getSource()==Sin||e.getSource()==Tan||e.getSource()==RtoD ||
e.getSource()==DtoR || e.getSource()==Acos || e.getSource()==Ln ||
e.getSource()==Asin||e.getSource()==Atan||e.getSource()==Exp ||
e.getSource()==Log10||e.getSource()==Isaret ||e.getSource()==Kok ||
e.getSource()==Kare || e.getSource()==birBoluX || e.getSource()==Oku ||
e.getSource()==PI)
{
    kutugirdisi.setText(D.aratoString());
}
else
{
    kutugirdisi.setText("");
}
}
}

```

03015.JPG



Sekil 3.15 H4O1.html bilimsel hesap makinasi simulasyonu

Program 3.28 : H4O1b.java programi, Bilimsel hesap makinasi, bu programda hesap makinasi düğmeleri formatlanmistir.

```
import java.applet.Applet; // java applet sinifini cagir
import java.awt.*; // java pencere kullanma sinifini cagir
import java.awt.event.*; // java pencereyi dinleme sinifini cagir
import bilimselhesapmakinasil;
```

```
public class H4O1b extends Applet implements ActionListener
{
    // bilimsel hesap makinasi

    TextField sonucgirdisi;
    TextField kutugirdisi;
    Button Gir,Arti,Eksi,Carpi,Bolu,M,MR,Marti,MEksi,Isaret,C;
    Button Pow,Cos,Sin,Tan,RtoD,DtoR,Acos,Asin,Atan,Exp,Kok,Kare,birBoluX;
    Button Ln,Log10,Oku,PI;
    //Button sinifi degiskenleri
    double sayi;
    bilimselhesapmakinasil D;
    // pencereyi baslatma metodu
    public void init()
    {
        D=new bilimselhesapmakinasil();
        sonucgirdisi=new TextField(40);
        sonucgirdisi.setEditable(false);
        add(sonucgirdisi);
        kutugirdisi=new TextField(40);
        add(kutugirdisi);//kutuyu pencereye yerlestir
        Gir=new Button(" Gir ");
        Oku=new Button(" Oku ");
        Arti=new Button(" + ");
        Eksi=new Button(" - ");
        Carpi=new Button(" * ");
        Bolu=new Button(" / ");
        M=new Button("M");
        MR=new Button("MR");
        Marti=new Button("M+");
        Meksi=new Button("M-");
        Isaret=new Button(" +/- ");
        C=new Button("C");
        Pow=new Button("x^y");
        Cos=new Button("cos");
        Sin=new Button("sin");
```

```

Tan=new Button("tan");
RtoD=new Button("R->D");
DtoR=new Button("D->R");
Acos=new Button("acos");
Asin=new Button("asin");
Atan=new Button("atan");
Exp=new Button("exp");
Ln=new Button("ln");
Log10=new Button("log10");
Kok=new Button("x^0.5");
Kare=new Button("x^2");
birBoluX = new Button("1/x");
PI=new Button("pi");
Panel m=new Panel();
m.setLayout(new GridLayout(5,8));
m.add(Gir);
m.add(Oku);
m.add(Arti);
m.add(Eksi);
m.add(Carpi);
m.add(Bolu);
m.add(M);
m.add(MR);
m.add(MArti);
m.add(MEksi);
m.add(Isaret);
m.add(C);
m.add(Pow);
m.add(Cos);
m.add(Sin);
m.add(Tan);
m.add(DtoR);
m.add(RtoD);
m.add(birBoluX);
m.add(Acos);
m.add(Asin);
m.add(Atan);
m.add(Kok);
m.add(Kare);
m.add(Exp);
m.add(Ln);
m.add(Log10);
m.add(PI);
add(m);
Pow.addActionListener(this);
Cos.addActionListener(this);
Sin.addActionListener(this);
Tan.addActionListener(this);
DtoR.addActionListener(this);
RtoD.addActionListener(this);
Acos.addActionListener(this);
Asin.addActionListener(this);
Atan.addActionListener(this);
Exp.addActionListener(this);
Ln.addActionListener(this);
Log10.addActionListener(this);
Gir.addActionListener(this);
Oku.addActionListener(this);
Arti.addActionListener(this);
Eksi.addActionListener(this);

```

```

Carpi.addActionListener(this);
Bolu.addActionListener(this);
M.addActionListener(this);
MR.addActionListener(this);
Marti.addActionListener(this);
Meksi.addActionListener(this);
Isaret.addActionListener(this);
C.addActionListener(this);
Kok.addActionListener(this);
Kare.addActionListener(this);
birBoluX.addActionListener(this);
PI.addActionListener(this);
}

// girdi alanındaki olan olaylari dinleme metodu
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
String ss=kutugirdisi.getText();
if(ss.equals("")) sayi=0.0;
else
{
Double sayi1=new Double(kutugirdisi.getText() );
sayi=sayi1.doubleValue();
}
if(e.getSource()==Gir) D.gir(sayi);
if(e.getSource()==Oku) D.oku();
if(e.getSource()==PI) D.pi();
else if(e.getSource()==Arti) D.topla(sayi);
else if(e.getSource()==Eksi) D.cikar(sayi);
else if(e.getSource()==Carpi) D.carp(sayi);
else if(e.getSource()==Bolu) D.bol(sayi);
else if(e.getSource()==M) D.M(sayi);
else if(e.getSource()==MR) D.MR();
else if(e.getSource()==MArti) D.MTopla(sayi);
else if(e.getSource()==MEksi) D.Mcikar(sayi);
else if(e.getSource()==Isaret) D.isaretdegistir(sayi);
else if(e.getSource()==C) D.C();
else if(e.getSource()==Pow) D.pow(sayi);
else if(e.getSource()==Cos) D.cos(sayi);
else if(e.getSource()==Sin) D.sin(sayi);
else if(e.getSource()==Tan) D.tan(sayi);
else if(e.getSource()==RtoD) D.RtoD(sayi);
else if(e.getSource()==DtoR) D.DtoR(sayi);
else if(e.getSource()==Acos) D.acos(sayi);
else if(e.getSource()==Asin) D.asin(sayi);
else if(e.getSource()==Atan) D.atan(sayi);
else if(e.getSource()==Exp) D.exp(sayi);
else if(e.getSource()==Ln) D.ln(sayi);
else if(e.getSource()==Log10) D.log10(sayi);
else if(e.getSource()==Kok) D.kok(sayi);
else if(e.getSource()==Kare) D.kare(sayi);
else if(e.getSource()==birBoluX) D.bir_bolu_x(sayi);
sonucgirdisi.setText(D.toString());
if(e.getSource()==MR || e.getSource()==M ||
e.getSource()==MArti||e.getSource()==MEksi)
{
kutugirdisi.setText(D.MtoString());
}
else if(e.getSource()==Cos ||
e.getSource()==Sin||e.getSource()==Tan||e.getSource()==RtoD ||

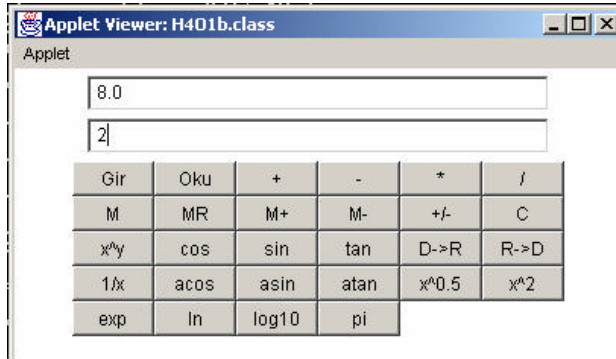
```

```

e.getSource()==DtoR || e.getSource()==Acos || e.getSource()==Ln ||
e.getSource()==Asin||e.getSource()==Atan||e.getSource()==Exp ||
e.getSource()==Log10||e.getSource()==Isaret ||e.getSource()==Kok ||
e.getSource()==Kare || e.getSource()==birBoluX || e.getSource()==Oku ||
e.getSource()==PI
{
    kutugirdisi.setText(D.aratoString());
}
else
{
    kutugirdisi.setText("");
}
}
}
}

```

03016.JPG



Şekil 3.16 H401b.html bilimsel hesap makinesi simülasyonu. Bu program üsttekinin aynıdır, yalnız düğmeleri formatlı bir şekilde yerleştirilmiştir. Bu format (layout) işlemini daha sonraki bölümlerde detaylı olarak inceleyeceğiz.

Program 3.29 : H401bSW.java programı, Bilimsel hesap makinesi, bu programda hesap makinesi düğmeleri formatlanmıştır ve temel olarak swing applet sınıfı kullanılmıştır.

```

import javax.swing.*; // java swing sınıfını çağır
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import bilimselhesapmakinesi1;

public class H401bSW extends JApplet implements ActionListener
{
    // bilimsel hesap makinesi

    JTextField sonucgirdisi;
    JTextField kutugirdisi;
    JButton Gir,Arti,Eksi,Carpi,Bolu,M,MR,MArti,MEksi,Isaret,C;
    JButton Pow,Cos,Sin,Tan,RtoD,DtoR,Acos,Asin,Atan,Exp,Kok,Kare,birBoluX;
    JButton Ln,Log10,Oku,PI;
    //Button sınıfı değişkenleri
    double sayi;
    bilimselhesapmakinesi1 D;
    // pencereyi baslatma metodu

    public void init()
    {
        D=new bilimselhesapmakinesi1();
        Container c=getContentPane();
    }
}

```

```

c.setLayout(new BorderLayout());
sonucgirdisi=new JTextField();
sonucgirdisi.setEditable(false);
sonucgirdisi.setBackground(Color.green);
sonucgirdisi.setFont(new Font("SansSerif",Font.BOLD,14));
JPanel e=new JPanel();
e.setLayout(new GridLayout(2,1));
kutugirdisi=new JTextField(40);
kutugirdisi.setFont(new Font("SansSerif",Font.BOLD,14));
e.add(sonucgirdisi);
e.add(kutugirdisi);
c.add(e,BorderLayout.NORTH);
Gir=new JButton(" Gir ");
Oku=new JButton(" Oku ");
Arti=new JButton(" + ");
Eksi=new JButton(" - ");
Carpi=new JButton(" * ");
Bolu=new JButton(" / ");
M=new JButton("M");
MR=new JButton("MR");
MArti=new JButton("M+");
MEksi=new JButton("M-");
Isaret=new JButton("+/-");
C=new JButton("C");
Pow=new JButton("x^y");
Cos=new JButton("cos");
Sin=new JButton("sin");
Tan=new JButton("tan");
RtoD=new JButton("R->D");
DtoR=new JButton("D->R");
Acos=new JButton("acos");
Asin=new JButton("asin");
Atan=new JButton("atan");
Exp=new JButton("exp");
Ln=new JButton("ln");
Log10=new JButton("log10");
Kok=new JButton("x^0.5");
Kare=new JButton("x^2");
birBoluX = new JButton("1/x");
PI=new JButton("pi");
JPanel m=new JPanel();
m.setLayout(new GridLayout(5,8));
m.add(Gir);
m.add(Oku);
m.add(Arti);
m.add(Eksi);
m.add(Carpi);
m.add(Bolu);
m.add(M);
m.add(MR);
m.add(MArti);
m.add(MEksi);
m.add(Isaret);
m.add(C);
m.add(Pow);
m.add(Cos);
m.add(Sin);
m.add(Tan);
m.add(DtoR);
m.add(RtoD);

```

```

m.add(birBoluX);
m.add(Acos);
m.add(Asin);
m.add(Atan);
m.add(Kok);
m.add(Kare);
m.add(Exp);
m.add(Ln);
m.add(Log10);
m.add(PI);
c.add(m, BorderLayout.SOUTH);
Pow.addActionListener(this);
Cos.addActionListener(this);
Sin.addActionListener(this);
Tan.addActionListener(this);
DtoR.addActionListener(this);
RtoD.addActionListener(this);
Acos.addActionListener(this);
Asin.addActionListener(this);
Atan.addActionListener(this);
Exp.addActionListener(this);
Ln.addActionListener(this);
Log10.addActionListener(this);
Gir.addActionListener(this);
Oku.addActionListener(this);
Arti.addActionListener(this);
Eksi.addActionListener(this);
Carpi.addActionListener(this);
Bolu.addActionListener(this);
M.addActionListener(this);
MR.addActionListener(this);
MArti.addActionListener(this);
MEksi.addActionListener(this);
Isaret.addActionListener(this);
C.addActionListener(this);
Kok.addActionListener(this);
Kare.addActionListener(this);
birBoluX.addActionListener(this);
PI.addActionListener(this);
}

// girdi alanındaki olan olaylari dinleme metodu
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
String ss=kutugirdisi.getText();
if(ss.equals("")) sayi=0.0;
else
{
Double sayi1=new Double(kutugirdisi.getText() );
sayi=sayi1.doubleValue();
}
if(e.getSource()==Gir) D.gir(sayi);
if(e.getSource()==Oku) D.oku();
if(e.getSource()==PI) D.pi();
else if(e.getSource()==Arti) D.topla(sayi);
else if(e.getSource()==Eksi) D.cikar(sayi);
else if(e.getSource()==Carpi) D.carp(sayi);
else if(e.getSource()==Bolu) D.bol(sayi);
else if(e.getSource()==M) D.M(sayi);
else if(e.getSource()==MR) D.MR();
}

```



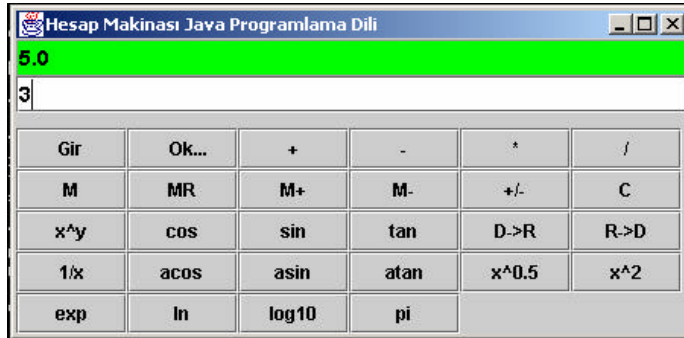
```

else if(e.getSource()==MArti) D.MTopla(sayi);
else if(e.getSource()==MEksi) D.Mcikar(sayi);
else if(e.getSource()==Isaret) D.isaretdegistir(sayi);
else if(e.getSource()==C) D.C();
else if(e.getSource()==Pow) D.pow(sayi);
else if(e.getSource()==Cos) D.cos(sayi);
else if(e.getSource()==Sin) D.sin(sayi);
else if(e.getSource()==Tan) D.tan(sayi);
else if(e.getSource()==RtoD) D.RtoD(sayi);
else if(e.getSource()==DtoR) D.DtoR(sayi);
else if(e.getSource()==Acos) D.acos(sayi);
else if(e.getSource()==Asin) D.asin(sayi);
else if(e.getSource()==Atan) D.atan(sayi);
else if(e.getSource()==Exp) D.exp(sayi);
else if(e.getSource()==Ln) D.ln(sayi);
else if(e.getSource()==Log10) D.log10(sayi);
else if(e.getSource()==Kok) D.kok(sayi);
else if(e.getSource()==Kare) D.kare(sayi);
else if(e.getSource()==birBoluX) D.bir_bolu_x(sayi);
sonucgirdisi.setText(D.toString());
if(e.getSource()==MR || e.getSource()==M ||
e.getSource()==MArti||e.getSource()==MEksi)
{
    kutugirdisi.setText(D.MtoString());
}
else if(e.getSource()==Cos ||
e.getSource()==Sin||e.getSource()==Tan||e.getSource()==RtoD ||
e.getSource()==DtoR || e.getSource()==Acos || e.getSource()==Ln ||
e.getSource()==Asin||e.getSource()==Atan||e.getSource()==Exp ||
e.getSource()==Log10||e.getSource()==Isaret ||e.getSource()==Kok ||
e.getSource()==Kare || e.getSource()==birBoluX || e.getSource()==Oku ||
e.getSource()==PI)
{
    kutugirdisi.setText(D.aratoString());
}
else
{
    kutugirdisi.setText("");
}
}

public static void main(String s[]) {
    JFrame f = new JFrame("Hesap Makinasi Java Programlama dili");
    f.addWindowListener(new WindowAdapter() {
        public void windowClosing(WindowEvent e) {System.exit(0);}
    });
    JApplet applet = new H4O1bSW();
    f.getContentPane().add("Center", applet);
    applet.init();
    f.pack();
    f.setSize(new Dimension(450,220));
    f.show();
}
}

```

03017.JPG



Sekil 3.17 H4O1bSW.html bilimsel hesap makinası simülasyonu. Bu program üsttekinin aynidir,yalniz Applet yerine Swing Applet Japplet kullanilmistir.

14. [H4O2](#)

[nokta3D.java](#) ve [dogru3D.java](#) programlarini inceleyiniz. Bu programlardan yararlanarak [vektor3D.java](#) programini (vektor sinifini) olusturunuz. Testprogrami H4O2.java'da ayni baslangic noktali iki vektörü toplatınız.

Not : vektorler dogrular gibi iki nokta ve bir fiziksel boyut (uzay veya baska bir fiziksel boyut olabilir) ile tanimlanirlar. bir yonleri mevcuttur (daima P0 dan P1 e dogru).

Program 3.30 : H4O2.java programi

```
import java.io.*;
import vektor3D;
import Text;

class H4O2
{
    public static void main(String arg[]) throws IOException
    {
        double xi,xj,xk;
        double Fi,Fj,Fk;
        nokta3D n1;
        vektor3D v1;
        vektor3D v2;
        Text cin=new Text();
        System.out.print("vektor etki noktasini gir : ");
        xi=cin.readDouble();
        xj=cin.readDouble();
        xk=cin.readDouble();
        n1=new nokta3D(xi,xj,xk);
        System.out.print("vektor deşerini gir : ");
        Fi=cin.readDouble();
        Fj=cin.readDouble();
        Fk=cin.readDouble();
        v1=new vektor3D(n1,Fi,Fj,Fk);
        System.out.print("vektor deşerini gir : ");
        Fi=cin.readDouble();
        Fj=cin.readDouble();
        Fk=cin.readDouble();
        v2=new vektor3D(xi,xj,xk,Fi,Fj,Fk);
        v1.topla(v2);
        System.out.println("toplama = \n"+v1.toString());
        System.out.println("toplamin mutlak degeri . "+v1.F());
    }
}
```

vektor etki noktasini gir : 1 1 1
vektor degerini gir : 1 1 1
vektor degerini gir : 2 2 2
toplamlar =
baslangic noktasini : 1.0 i + 1.0 j + 1.0 k
vektor : 3.0 i + 3.0 j + 3.0 k
toplamin mutlak degeri : 5.196152422706632

Program 3.31 : nokta3D.java programi

```
public class nokta3D
{
    protected double xi,xj,xk;

    public nokta3D()
    {
        xi=0;
        xj=0;
        xk=0;
    }

    public nokta3D(double yi,double yj,double yk)
    {
        xi=yi;
        xj=yj;
        xk=yk;
    }

    public nokta3D(nokta3D y)
    {
        xi=y.xi;
        xj=y.xj;
        xk=y.xk;
    }

    public void xiGir(double yi)
    {
        xi=yi;
    }

    public void xjGir(double yj)
    {
        xj=yj;
    }

    public void xzGir(double yk)
    {
        xk=yk;
    }

    public void noktaGir(double yi,double yj,double yk)
    {
        xi=yi;
        xj=yj;
        xk=yk;
    }

    public void noktaGir(nokta3D y)
    {
```

```
xi=y.xi;  
xj=y.xj;  
xk=y.xk;  
}
```

```
public double xiOku()  
{  
return xi;  
}
```

```
public double xjOku()  
{  
return xj;  
}
```

```
public double xkOku()  
{  
return xk;  
}
```

```
public void toplama(nokta3D y)  
{  
xi+=y.xi;  
xj+=y.xj;  
xk+=y.xk;  
}
```

```
public static nokta3D toplama(nokta3D y1,nokta3D y2)  
{  
nokta3D x=new nokta3D(y1);  
x.toplama(y2);  
return x;  
}
```

```
public void fark(nokta3D y)  
{  
xi-=y.xi;  
xj-=y.xj;  
xk-=y.xk;  
}
```

```
public static nokta3D fark(nokta3D y1,nokta3D y2)  
{  
nokta3D x=new nokta3D(y1);  
x.fark(y2);  
return x;  
}
```

```
public nokta3D noktaOku()  
{  
return this;  
}
```

```
public double R()  
{  
//koordinat merkezi ile nokta aras• ndali mesafe  
return Math.sqrt(xi*xi+xj*xj+xk*xk);  
}
```

```
public double cosai()
```

```

{
//noktan• n i ekseniyle yapt• §• a†• n• n cosin• s•
return xi/R();
}

public double cosaj()
{
//noktan• n j ekseniyle yapt• §• a†• n• n cosin• s•
return xj/R();
}

public double cosak()
{
//noktan• n k ekseniyle yapt• §• a†• n• n cosin• s•
return xk/R();
}

public boolean esittir(nokta3D v)
{
boolean b=((xi==v.xi)&&(xj==v.xj)&&(xk==v.xk));
return b;
}

public boolean buyuktur(nokta3D v)
{
return (this.R())>v.R();
}

public boolean kucuktur(nokta3D v)
{
return (this.R())<v.R();
}

public String toString()
{
String s="";
if(xi!=0)
s+=xi+" i ";
if(xj>0)
s+=" "+xj+" j";
else if(xj<0)
s+="- "+Math.abs(xj)+" j";
if(xk>0)
s+=" "+xk+" k";
else if(xk<0)
s+="- "+Math.abs(xk)+" k";
return s;
}
}

```

Program 3.32 : dogru3D.java programi

```

import nokta3D;

public class dogru3D
{
public nokta3D P0,P1;
double xi,xj,xk;

//***** kurucu metotlar dogru3D

```

```

public dogru3D()
{
P0=new nokta3D();
P1=new nokta3D();
xi=0;
xj=0;
xk=0;
}

public dogru3D(double yi0,double yj0,double yk0,double yi1,double yj1,double yk1)
{
P0=new nokta3D(yi0,yj0,yk0);
P1=new nokta3D(yi1,yj1,yk1);
nokta3D P=new nokta3D(P0);
P.fark(P1);
xi=P.xiOku();
xj=P.xjOku();
xk=P.xkOku();
}

public dogru3D(nokta3D y0,nokta3D y1)
{
P0=new nokta3D(y0);
P1=new nokta3D(y1);
nokta3D P=new nokta3D(P0);
P.fark(P1);
xi=P.xiOku();
xj=P.xjOku();
xk=P.xkOku();
}

```

//***** s• n• f deŝiŸken giriŸi ..Gir (veya set..) metotlar•

```

public void P0Gir(double yi,double yj,double yk)
{
P0.noktaGir(yi,yj,yk);
}

```

```

public void P0Gir(nokta3D y)
{
P0.noktaGir(y);
}

```

```

public void P1Gir(double yi,double yj,double yk)
{
P1.noktaGir(yi,yj,yk);
}

```

```

public void P1Gir(nokta3D y)
{
P1.noktaGir(y);
}

```

//***** s• n• f deŝiŸken ‡• k• Ÿ• ..Oku veya get.. metotlar•

```

public double xiOku(int i)
{
if(i==0) return P0.xiOku();
}

```

```

else    return P1.xiOku();
}

public double xjOku(int i)
{
if(i==0) return P0.xjOku();
else    return P1.xjOku();
}

public double xkOku(int i)
{
if(i==0) return P0.xkOku();
else    return P1.xkOku();
}

public double xiOku()
{
return xi;
}

public double xjOku()
{
return xj;
}

public double xkOku()
{
return xk;
}
//****sinif islem metotlari

public double R()
{
//iki nokta arasindaki mesafe
return Math.sqrt(xi*xi+xj*xj+xk*xk);
}

public double cosai()
{
//noktan• n i ekseniiyle yapti• §• a†• n• n cosin• s•
return xi/R();
}

public double cosaj()
{
//noktanin j ekseniiyle yaptigi açinin kosinüsü
return xj/R();
}

public double cosak()
{
//noktan• n k ekseniiyle yaptigi açinin kosinüsü
return xk/R();
}

//*****sinif mantiksal karsilastirma metodlari

public boolean esittir(dogrui3D v)
{
boolean b=((xi==v.xi)&&(xj==v.xj)&&(xk==v.xk));
}

```

```

return b;
}

public boolean buyuktur(dogru3D v)
{
    return (this.R(>v.R());
}

public boolean kucuktur(dogru3D v)
{
    return (this.R(<v.R());
}

//***** sinif string çıktı metodu toString
public String toString()
{
    String s="P0 = "+P0.toString()+"\n";
    s=s+"P1 = "+P1.toString()+"\n";
    s=s+" "+xi+" i + "+xj+" j + "+xk+" k";
    return s;
}
}

```

Program 3.33 : vektor3D.java programi

```

import dogru3D;
import nokta3D;

class vektor3D extends nokta3D
{

protected double Fi,Fj,Fk;

public vektor3D()
{
    super();
    Fi=0;
    Fj=0;
    Fk=0;
}

public vektor3D(double yi0,double yj0,double yk0,
                double Fi0,double Fj0,double Fk0)
{
    // (yi0,yj0,yk0) noktasından başlayan vektor
    super(yi0,yj0,yk0);
    Fi=Fi0;
    Fj=Fj0;
    Fk=Fk0;
}

public vektor3D(double yi0,double yj0,double yk0,double yi1,double yj1,double yk1,double F)
{
    //iki dogrudan geçen vektorun tanımı
    dogru3D D=new dogru3D(yi0,yj0,yk0,yi1,yj1,yk1);
    Fi=F*D.cosai();
    Fj=F*D.cosaj();
    Fk=F*D.cosak();
}
}

```



```

public vektor3D(double Fi0,double Fj0,double Fk0)
{
//0,0,0 noktas• ndan baslayan vektor tan• m•
super();
Fi=Fi0;
Fj=Fj0;
Fk=Fk0;
}

public vektor3D(vektor3D y)
{
xi=y.xi;
xj=y.xj;
xk=y.xk;
Fi=y.Fi;
Fj=y.Fj;
Fk=y.Fk;
}

public vektor3D(nokta3D y0,double Fi0,double Fj0,double Fk0)
{
// y0 noktas• ndan baslayan vektor
super(y0);
Fi=Fi0;
Fj=Fj0;
Fk=Fk0;
}

public vektor3D(nokta3D y0,nokta3D y1,double F)
{
//iki noktadan gecen vektorun tan• m•
dogru3D D=new dogru3D(y0,y1);
Fi=F*D.cosai();
Fj=F*D.cosaj();
Fk=F*D.cosak();
}

public void FiGir(double yi)
{
xi=yi;
}

public void FjGir(double yj)
{
xj=yj;
}

public void FzGir(double yk)
{
xk=yk;
}

public void FGir(double Fi0,double Fj0,double Fk0)
{
Fi=Fi0;
Fj=Fj0;
Fk=Fk0;
}

public void vektorGir(vektor3D y)

```

```

{
xi=y.xi;
xj=y.xj;
xk=y.xk;
Fi=y.Fi;
Fj=y.Fj;
Fk=y.Fk;
}

public double FiOku()
{
return Fi;
}

public double FjOku(){
return Fj;
}

public double FkOku()
{
return Fk;
}

public nokta3D vektorOku()
{
return this;
}

public double F()
{
//vektorun absolute büyüklüğü
return Math.sqrt(Fi*Fi+Fj*Fj+Fk*Fk);
}

//not R() metodu, vektorun merkezden uzakligi nokta3D de tanimlanmistir.
// tekrar tanimi gerekmez.
/*
public double R()
{
//koordinat merkezi ile nokta aras• ndali mesafe
return Math.sqrt(xi*xi+xj*xj+xk*xk);
}
*/

public double cosFi()
{
//vektorun i akseniyle yaptigi açinin kosinüsü
return Fi/F();
}

public double cosFj()
{
//vektorun j akseniyle yaptigi açinin kosinüsü
return Fj/F();
}

public double cosFk()
{
//vektorun k akseniyle yaptigi açinin kosinüsü
return Fk/F();
}

```

```
}
```

```
public void topla(vektor3D v)
{
    if(noktaEsittir(v))
    {
        Fi+=v.Fi;
        Fj+=v.Fj;
        Fk+=v.Fk;
    }
}
```

```
public static vektor3D topla(vektor3D v1,vektor3D v2)
{
    vektor3D x;
    x=new vektor3D(v1);
    x.topla(v2);
    return x;
}
```

```
public void cikar(vektor3D v)
{
    if(noktaEsittir(v))
    {
        Fi-=v.Fi;
        Fj-=v.Fj;
        Fk-=v.Fk;
    }
}
```

```
public static vektor3D cikar(vektor3D v1,vektor3D v2)
{
    vektor3D x=new vektor3D(v1);
    x.cikar(v2);
    return x;
}
```

```
public void vektorelcarp(vektor3D v)
{
    if(noktaEsittir(v))
    {
        double Fi1=Fi;
        double Fj1=Fj;
        double Fk1=Fk;
        Fi=(Fj1*v.Fk-Fk1*v.Fj);
        Fj=-(Fi1*v.Fk-Fk1*v.Fi);
        Fk=(Fi1*v.Fj-Fj1*v.Fi);
    }
}
```

```
public double scalarcarp(vektor3D v)
{
    double s=0.0;
    if(noktaEsittir(v))
    {
        s=Fi*v.Fi+Fj*v.Fj+Fk*v.Fk;
    }
    return s;
}
```

```
}
```

```
public boolean esittir(vektor3D v)
{
    boolean b=((xi==v.xi)&&(xj==v.xj)&&(xk==v.xk));
    b=b && ((Fi==v.Fi)&&(Fj==v.Fj)&&(Fk==v.Fk));
    return b;
}
```

```
public boolean noktaEsittir(vektor3D v)
{
    boolean b=((xi==v.xi)&&(xj==v.xj)&&(xk==v.xk));
    return b;
}
```

```
public boolean buyuktur(vektor3D v)
{
    return (this.F())>v.F();
}
```

```
public boolean kucuktur(vektor3D v)
{
    return (this.F())<v.F();
}
```

```
public String toString()
{
    String s="baslangic noktas• : "+xi+" i + "+xj+" j + "+xk+" k\n";
    s=s+"Vektor : "+Fi+" i + "+Fj+" j + "+Fk+" k\n";
    return s;
}
```

14. H4OD3_2000

nokta3D.java ve **dogru3D.java** programlarini inceleyiniz. Bu programlardan yararlanarak **vektor3D.java** programini (vektor sinifini) olusturunuz. Java swing JFrame Test programi H4OD3_2000.java'da ayni baslangic noktali iki vektörü toplatınız.

Not : vektorler dogrular gibi iki nokta ve bir fiziksel boyut (uzay veya baska bir fiziksel boyut olabilir) ile tanimlanirlar. bir yonleri mevcuttur (daima P0 dan P1 e dogru).

Program 3.34 : vektor3D sinifini test eden swing JFrame, H4OD3_2000.java programi

```
import javax.swing.*; // java swing sinifini cagir
import java.awt.*;    // java pencere kullanma sinifini cagir
import java.awt.event.*; // java pencereyi dinleme sinifini cagir
import vektor3D;
import vektorpanel;
import BasicWindowMonitor;

public class H4OD3_2000 extends JFrame implements ActionListener
{
    //
    //=====
    // sinif degiskenleri
    // bu degiskenler tum sinifa aittir
    JTextArea cikti; // JTextArea sinifi degiskeni (nesnesi) cikti
    vektor3D k[]=new vektor3D[2]; // vector3D boyutlu degisken
    vektorpanel p[]=new vektorpanel[2]; //vektorPanel degisken p1
    //=====
}
```

```

// pencereyi baslatma metodu
// pencere ilk basladiginda
// degiskenler buradaki degerleri alirlar
public H4OD3_2000()
{
super("vektor testi H4OD3_2000, frame format");
k[0]=new vektor3D(1.0,1.0,1.0,2.0,2.0,2.0);
k[1]=new vektor3D(1.0,1.0,1.0,3.0,3.0,3.0);
Container c=getContentPane();
c.setLayout(new FlowLayout());
JPanel p1=new JPanel();
p1.setLayout(new GridLayout(2,1));
p[0]=new vektorpanel("V1 xi,xj,xk:", "V1 Fi,Fj,Fk:");
p[1]=new vektorpanel("V2 xi,xj,xk:", "V2 Fi,Fj,Fk:");
p1.add(p[0],BorderLayout.NORTH);
p1.add(p[1],BorderLayout.SOUTH);
c.add(p1);
cikti=new JTextArea(toString());
cikti.setBackground(c.getBackground());
c.add(cikti);
p[1].F[2].addActionListener(this);
}
//=====

public String toString()
{
String s="";
for(int i=0;i<2;i++)
{
s+="Vektör "+(i+1)+"\n";
s+=k[i].toString();
}
s+="Toplam vektör : \n";
k[0].topla(k[1]);
s+=k[0].toString();
return s;
}
// girdi alanindaki olan olaylari dinleme metodu
// Her yeni rakam girildiginde bu metod cagirilir

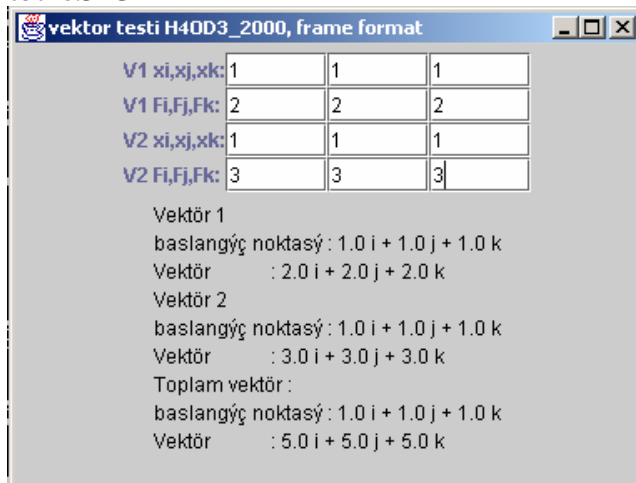
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
for(int i=0;i<2;i++)
k[i].vektorGir(Double.parseDouble(p[i].x[0].getText()),
Double.parseDouble(p[i].x[1].getText()),
Double.parseDouble(p[i].x[2].getText()),
Double.parseDouble(p[i].F[0].getText()),
Double.parseDouble(p[i].F[1].getText()),
Double.parseDouble(p[i].F[2].getText()));
cikti.setText(toString());
}
//=====

public static void main(String[] args)
{
H4OD3_2000 pencere= new H4OD3_2000();
pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
pencere.setSize(300,200);
pencere.setVisible(true);
}

```

```
}
```

03018.JPG



Sekil 3.18 vektor3D sinifini test eden H4OD3_2000 java frame programi

yukarıdaki programda kullanılan alt sınıf vektorpanel.java

Program 3.35 : vektor3D sinifini test eden swing JFrame, H4OD3_2000.java programında kullanılan vektorpanel alt sınıfı (vektorpanel.java programı)

```
import java.awt.*;  
import javax.swing.*;
```

```
public class vektorpanel extends JPanel  
{  
    public JLabel xisim;  
    public JTextField x[]=new JTextField[3];  
    public JLabel Fisim;  
    public JTextField F[]=new JTextField[3];  
  
    public vektorpanel()  
    {  
        this.setLayout(new GridLayout(2,4));  
        xisim=new JLabel("xi,xj,xk");  
        x[0]=new JTextField(5);  
        x[1]=new JTextField(5);  
        x[2]=new JTextField(5);  
        Fisim=new JLabel("Fi,Fj,Fk");  
        F[0]=new JTextField(5);  
        F[1]=new JTextField(5);  
        F[2]=new JTextField(5);  
        this.add(xisim);  
        for(int i=0;i<3;i++)  
            this.add(x[i]);  
        this.add(Fisim);  
        for(int i=0;i<3;i++)  
            this.add(F[i]);  
    }  
  
    public vektorpanel(String isim1,String isim2)  
    {  
        this.setLayout(new GridLayout(2,4));  
        xisim=new JLabel(isim1);  
        x[0]=new JTextField(5);  
        x[1]=new JTextField(5);  
        x[2]=new JTextField(5);  
        Fisim=new JLabel(isim2);  
        F[0]=new JTextField(5);
```

```

F[1]=new JTextField(5);
F[2]=new JTextField(5);
this.add(xisim);
for(int i=0;i<3;i++)
    this.add(x[i]);
this.add(Fisim);
for(int i=0;i<3;i++)
    this.add(F[i]);
}

public void setvectorPanel(double xi[],double Fi[])
{
    for(int i=0;i<3;i++)
        this.x[i].setText(""+xi[i]);
    for(int i=0;i<3;i++)
        this.F[i].setText(""+Fi[i]);
}
}

```

15. H4O3

Üç noktadan bir düzlem geçtiğini biliyoruz. düzlemin formülü $z=a*x+b*y+c$ dir (a,b,c sabit). 3 noktadan geçen düzlemi tanımlayan `duzlem.java` programını ve `duzlem` sınıfını yazınız.

not: birim vektörler x_i , x doğrultusunda, x_j y doğrultusunda ve x_k z doğrultusundadır. `H2O3.java` konsol türü örnek test programında yarattığınız bir düzlem nesnesinin(object) başlangıç kordinatlarına uzaklığını (başlangıç noktasından geçen ve düzleme dik olan bir doğrunun boyunu) hesaplayınız.

Program 3.36 : vektor3D.java, nokta3D.java test programı H4O3.java

```

import duzlem;
import vektor3D;
import nokta3D;

class H4O3
{
    public static void main(String args[])
    {
        //bu test düzlem ile nokta arasındaki mesafeyi hesaplar.
        double a,b,c;
        a = (-7.0/3.0);
        b = (5.0/3.0);
        c = (2.0/3.0);
        duzlem d=new duzlem(a,b,c);
        nokta3D P1=new nokta3D(1,1,d.z(1.0,1.0));
        nokta3D P0=new nokta3D(2,-1,3);
        vektor3D v=new vektor3D(P1,b,c,1.0);
        nokta3D P=new nokta3D(P0);
        P.fark(P1);
        vektor3D v1=new vektor3D(P1,P.xiOku(),P.xjOku(),P.xkOku());
        double sonuc=v.scalarcarp(v1)/v.F();
        System.out.println("duzlem d = "+d.toString());
        System.out.println("nokta P0 = "+P0.toString());
        System.out.println("duzlem(d) ile nokta arasındaki mesafe:"+sonuc);
    }
}

```

duzlem d = z = -2.3333333333333335 + 1.6666666666666667x + 0.6666666666666666y
nokta P0 = 2.0 i - 1.0 j+ 3.0 k
duzlem(d) ile nokta arasindaki mesafe:1.6222142113076254

? H4OD4_2000

kompleks sinifina kompleks sayinin karekokünü hesaplayacak

public static kompleks karekok(kompleks sol)

metodunu ekleyiniz. Bir test programi yazarak (**H4OD4_2000.java**) girdiginiz kompleks sayinin karesini hesaplatiniz.

not : **public static kompleks pow(kompleks sol)** metodu kompleks sayinin üssünü hesaplar.

```
public static kompleks karekok(kompleks sol)
{
    return pow(sol,0.5);
}
```

Program 3.37 : vektor3D.java, nokta3D.java test programi H4O3.java

```
import javax.swing.*; // java swing sinifini cagir
import java.awt.*; // java pencere kullanma sinifini cagir
import java.awt.event.*; // java pencereyi dinleme sinifini cagir
import kompleks;
import BasicWindowMonitor;

public class H4OD4_2000 extends JFrame implements ActionListener
{
    //
    //=====
    // sinif degiskenleri
    // bu degiskenler tum sinifa aittir
    JLabel kutubaslighi1; //JLabel sinifi degiskeni (nesnesi) kutubaslighi1
    JTextField kutugirdisi1; // Textfield sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi1
    JTextField kutugirdisi2; // JTextfield sinifi degiskeni (nesnesi) kutugirdisi2
    JTextArea cikti; // JTextArea sinifi degiskeni (nesnesi) cikti
    kompleks k1; // kompleks degisken k1
    //=====
    // pencereyi baslatma metodu
    // pencere ilk basladiginda
    // degiskenler buradaki degerleri alirlar
    public H4OD4_2000()
    {
        super("kompleks sayi karekük testi H4OD4_2000, frame format");
        k1=new kompleks(1.0,1.0);
        Container c=getContentPane();
        c.setLayout(new FlowLayout());
        kutubaslighi1=new JLabel("kompleks sayiyi giriniz : ");
        c.add(kutubaslighi1);
        kutugirdisi1=new JTextField(5);
        kutugirdisi1.addActionListener(this);
        c.add(kutugirdisi1);
        kutugirdisi2=new JTextField(5);
        kutugirdisi2.addActionListener(this);
        c.add(kutugirdisi2);
        cikti=new JTextArea(toString());
        cikti.setBackground(c.getBackground());
        c.add(cikti);
    }
    //=====
}
```



```

public String toString()
{
String s="";
s+="kompleks sayi      : "+k1.toString()+"\n";
s+="kompleks sayinin karekökü : "+kompleks.toString(kompleks.karekok(k1))+"\n";
s+="kompleks sayinin karesi  : "+kompleks.toString(kompleks.kare(k1))+"\n";
return s;
}
// girdi alanındaki olan olaylari dinleme metodu
// Her yeni rakam girildiginde bu metod cagirilir

public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
k1.kompleksgir(Double.parseDouble(kutugirdisi1.getText()),
                Double.parseDouble(kutugirdisi2.getText()));
cikti.setText(toString());
}
//=====

public static void main(String[] args)
{
H4OD4_2000 pencere= new H4OD4_2000();
pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
pencere.setSize(500,200);
pencere.setVisible(true);
}
}

```

BÖLÜM 4 : BOYUTLU DEĞİSKENLER VE NESNELER (ARRAYS)

4.1 TEK BOYUTLU DEĞİSKENLER

Boyutlu değişkenler aynı değişken türü veya sınıf türünden birden fazla nesne veya değişkenin tek bir isimle tanımlanmasıdır. Boyutlu değişkenlere referans indeks numarası kullanılarak ulaşılır. Genel olarak bir boyutlu değişkenler

Değişken_türü değişken_ismi[];

veya

Değişken_türü[] değişken_ismi;

Seklinde tanımlanır. Birinci tanımın kullanılması daha yaygındır. İki tanım arasında bilgisayar açısından bir fark mevcut değildir. Bir örnek verecek olursak

**int ayin_gunleri[]; veya
int[] ayin_gunleri;**

Bu tanımlar her ne kadar haftanın_gunleri nin boyutlu bir değişken olduğunu belirtiyorsa da kesin boyutunu bildirmemektedir. Boyutlu değişkenin tam boyutunu tanımlamak ve bilgisayar hafızasındaki yerini tam olarak saptamak için

Değişken_ismi=new Değişken_türü[değişken_boyutu];

Terimi kullanılır. Bunu bir önceki örneğe uygularsak :

Ayin_gunleri=new int[12];

Boyutlu değişkeni bir kere tanımladıktan sonra onun içindeki her alt değere indeksi üzerinden ulaşmak mümkündür.

Örneğin:

```
ayin_gunleri[0] = 31;  
ayin_gunleri[1] = 28;
```

gibi. . İndeks değişkeni her zaman sıfırdan başlar.

Küçük bir örnek sınıfta bu kavramı daha açık olarak vermeye çalışalım.

Program 4.1 Boyut.java

```
import java.io.*;  
class boyut  
{  
public static void main(String args[] )  
{  
int ayin_gunleri[];  
ayin_gunleri=new int[12];  
ayin_gunleri[0]=31;  
ayin_gunleri[1]=28;  
ayin_gunleri[2]=31;  
ayin_gunleri[3]=30;  
ayin_gunleri[4]=31;  
ayin_gunleri[5]=30;  
ayin_gunleri[6]=31;  
ayin_gunleri[7]=31;  
ayin_gunleri[8]=30;  
ayin_gunleri[9]=31;
```

```

ayin_gunleri[10]=30;
ayin_gunleri[11]=31;
System.out.println("Nisan ayi "+ayin_gunleri[3]+" gun ceker");
}
}

```

Bu programi daha kısa olarak yazmak için Sekil 4.1.2 de görülen sekilde bütün degiskenlerin degerlerini aynı anda tanımlıyabiliriz.

Program 4.2 : Boyut1.java

```

import java.io.*;
class boyut1
{
public static void main(String args[] )
{
int ayin_gunleri[]={31,28,31,30,31,30,31,31,30,31,30,31};
System.out.println("Nisan ayi "+ayin_gunleri[3]+" gun ceker");
}
}

```

Program 4.3’de boyut kavramının for döngüsüyle birlikte kullanısını görüyorsunuz. Boyutlu degiskenin toplam boyutuna da **sayi.length** degiskeniyle ulasiyoruz. Daha önceki birçok programlama dilinde bu mümkün degildir ve boyutlu degiskenin boyutunun bildirilmesi gerekir. Program 4.3 ün çıktısını step step takip ederek ve bir hesap makinesi kullanarak hesaplayınız.

Program 4.3 : Aritmetik2.java

```

import java.io.*; //java girdi cikti sinifini cagir
class Aritmetik2
{
public static void main(String args[])
{
int sayi[]={ 10,5,7,9,11,13,14,18};
int toplam=0;
int i;
for(i=0;i<sayi.length;i++)
{
toplam+=sayi[i];
}
System.out.println("Ortalama = "+toplam/sayi.length);
}
}

```

Simdi de bir applet örneğinde tek boyutlu degiskenleri kullanalım. Daha önce zarApplet.java programini incelemistik. Simdi bu programa her bir zar yüzeyinin atilis frekanslarini ekleyelim. Toplam alti yüz olduğundan birden altiya kadar her sayinin kaç kere geldigini saydırmamız gerekir. Bunun için bir boyutlu **zarfrekansi** degiskenini tanımlayacağız.

Program listesi ve sonuç appleti Program 4.4 ve sekil 4.1 de görülmektedir.

Program 4.4 : zarfrekansiApplet

```

import java.awt.*;
import java.applet.Applet;
import java.awt.event.*;

public class zarfrekansiApplet extends Applet implements ActionListener
{
int toplamzaratisi=0;
int toplam=0;
TextField ilkzar,ikincizar;
Button salla; //zar atma düğmesi

```

```

int zar1,zar2;
int zarfrekansi[];

public static int zar()
{
return 1+(int)(Math.random()*6);
}

public void init()
{
//programi baslat
zarfrekansi=new int[6];
ilkzar=new TextField(10); // Textfield sinifi ilkzar nesnesini yarat
add(ilkzar); // ilk zar nesnesini pencereye ekle
ikincizar=new TextField(10); // Textfield sinifi ikincizar nesnesini yarat
add(ikincizar); // ikinci zar nesnesini pencereye ekle
salla=new Button("Zari salla ve at");
add(salla);
salla.addActionListener(this);
}

public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
zar1=zar();
zar2=zar();
ilkzar.setText(Integer.toString(zar1));
ikincizar.setText(Integer.toString(zar2));
toplam+=(zar1+zar2);
toplamzaratisi++;
// not boyutlu degisken indeksi 0 dan basliyor.
zarfrekansi[zar1-1]++;
zarfrekansi[zar2-1]++;
repaint();
}
public void paint( Graphics g)
{
g.drawString("toplam = "+toplam+" Atilan zar sayisi = "+toplamzaratisi,25,50);
for(int i=0;i<6;i++)
{
g.drawString(zarfrekansi[i]+" kere "+(i+1)+" atildi ",25,(65+15*i));
}
}
}

```

04001.JPG



Sekil 4.1 [ZarfrekansiApplet.java](#) appletinin görünümü

zarfrekansiApplet.java programinin bir de swing esdegeri zarfrekansiSWF.java swing Frame programini verelim :

Program 4.5 : zarfrekansiSWF, java swing JFrame programi

```
import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import java.applet.Applet;
import java.awt.event.*;
import BasicWindowMonitor;

public class zarfrekansiSWF extends JFrame implements ActionListener
{
    int toplamzaratisi=0;
    int toplam=0;
    JTextField ilkzar,ikincizar;
    JButton salla; //zar atma düğmesi
    JTextArea cikti;
    int zar1,zar2;
    int zarfrekansi[];

    public static int zar()
    {
        return 1+(int)(Math.random()*6);
    }

    public zarfrekansiSWF()
    {
        //programi baslat
        super("Zar frekansi swing JFrame");
        zarfrekansi=new int[6];
        Container c=getContentPane();
        c.setLayout(new FlowLayout());
        ilkzar=new JTextField(10); // JTextField sinifi ilkzar nesnesini yarat
        c.add(ilkzar); // ilk zar nesnesini pencereye ekle
        ikincizar=new JTextField(10); // TextField sinifi ikincizar nesnesini yarat
        c.add(ikincizar); // ikinci zar nesnesini pencereye ekle
        salla=new JButton("Zari salla ve at");
        c.add(salla);
        salla.addActionListener(this);
        cikti=new JTextArea();
        cikti.setBackground(c.getBackground());
        c.add(cikti);
    }

    public void actionPerformed(ActionEvent e)
    {
        String s="";
        zar1=zar();
        zar2=zar();
        ilkzar.setText(Integer.toString(zar1));
        ikincizar.setText(Integer.toString(zar2));
        toplam+=(zar1+zar2);
        toplamzaratisi++;
        // not boyutlu degisken indeksi 0 dan basliyor.
        zarfrekansi[zar1-1]++;
        zarfrekansi[zar2-1]++;
        s+="toplam = "+toplam+" Atilan zar sayisi = "+toplamzaratisi+"\n";
        for(int i=0;i<6;i++)
        {
            s+=zarfrekansi[i]+" kere "+(i+1)+" atildi \n";
        }
    }
}
```

```

cikti.setText(s);
repaint();
}
//=====
public static void main(String[] args)
{
zarfrekansiSWF pencere= new zarfrekansiSWF();
pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
pencere.setSize(450,200);
pencere.setVisible(true);
}
}

```

04002.JPG



Şekil 4.2 [ZarfrekansiAppletSWF.java](#) appletinin görünümü

4.2 TEK BOYUTLU NESNE TIPI DEĞİSKENLER

Nesne tipi değişkenler için de aynı normal basit değişkenlerde olduğu gibi boyut tanımı yapılır. Normal boyut tanımı yapıldıktan sonra, boyuttaki her nesne teker teker tanımlanır. Örneğin :

```

kompleks sayi[]=new kompleks[5];
sayi[0]=new kompleks(1,2);
sayi[1]=new kompleks(1,-1);
sayi[2]=new kompleks(2,0);
sayi[3]=new kompleks(1.1,-0.5);
sayi[4]=new kompleks(1,1.5);

```

```

Dogru3 n[];
n=new dogru3[3];
n[0]=new dogru3(1,1,1,2,2,2);
n[1]=new dogru3(2,2,2,3,3,3);
n[2]=new dogru3(3,3,3,4,4,4);

```

gibi.

4.3 ÇOK BOYUTLU DEĞİSKENLER

İki ve daha fazla boyutlu değişkenler de tanımlamak mümkündür. İki boyutlu değişkenler en fazla tablo veya matris gibi satır ve sütun olmak üzere iki boyutta gösterilmesi gereken büyüklükleri oluşturmak için kullanılır. Java iki boyutlu değişkenleri direk olarak açamaz. Tek boyutlu değişkenlerin yine tek boyutlu değişkenini açar. Sonuç olarak iki boyut sağlanmış olur. Örnek verecek olursak
Int b[][]=new int[3][4]. Genel olarak ilk parantez satır sayısı, ikinci parantez sütun sayısı olarak kabul edilir. Buna göre b değişkenini şöyle düşünebiliriz :

```

b[0][0]  b[0][1]  b[0][2]  b[0][3]
b[1][0]  b[1][1]  b[1][2]  b[1][3]
b[2][0]  b[2][1]  b[2][2]  b[2][3]

```

İki boyutlu değişken de bir boyutlu değişkenlerde olduğu gibi değerleri direk olarak yükleyebiliriz, ve yükleme sırasında boyutları da tayin edebiliriz.

Örneğin :

```
Int b[][] = {{1,2},{3,4}};
```

Terimi bize aşağıdaki tabloyu tanımlar:

```
1      2
3      4
```

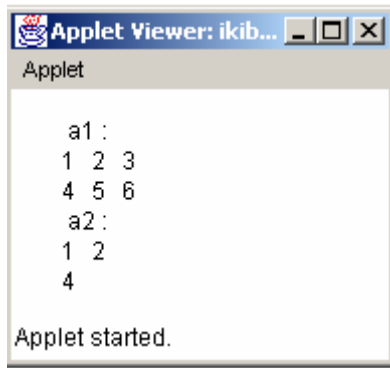
```
b[0][0]  b[0][1]
b[1][0]  b[1][1]
```

İki boyutlu değişkenlerin kullanılmasını göstermek amacıyla bir örnek problem verelim:

Program 4.6 : İki boyutlu değişkenler örneği : ikiboyut.java

```
import java.awt.Graphics;
import java.applet.Applet;
public class ikiboyut extends Applet
{
// void tipi paint metodu
public void paint( Graphics g)
{
int a1[][]={{1,2,3},{4,5,6}};
int a2[][]={{1,2},{4}};
g.drawString(" a1 : ",25,25);
ikiboyutyazdir(a1,g,40);
g.drawString(" a2 : ",25,70);
ikiboyutyazdir(a2,g,85);
}
public void ikiboyutyazdir(int a[][], Graphics g,int y)
{
int x=25;
for(int i=0;i<a.length;i++)
{
for(int j=0;j<a[i].length;j++)
{
g.drawString(String.valueOf(a[i][j]),x,y);
x+=15;
}
x=25;
y+=15;
}
}
}
```

04003.JPG



Sekil 4.3 İki boyutlu degiskenler örneği ikiboyut.html doyasinin appletviewer ile görünümü

Aynı programı swing JOptionPane çıktısı olarak da tanımlayalım :

Program 4.7 : İki boyutlu degiskenler örneği : ikiboyut_2000.java

```
import javax.swing.JOptionPane;
```

```
public class ikiboyut_2000
{

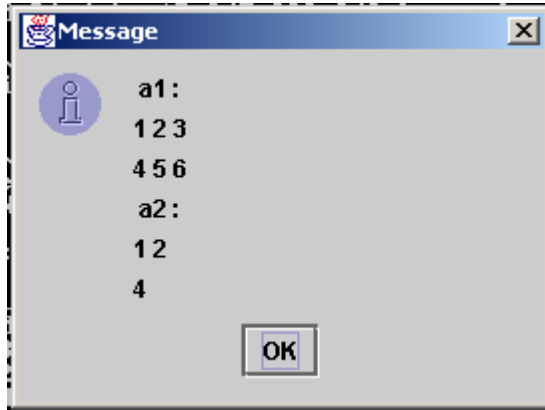
public static void main( String args[])
{
int a1[][]={{1,2,3},{4,5,6}};
int a2[][]={{1,2},{4}};
String s=" a1 : \n";
s=s+ikiboyutyazdir(a1);
s=s+" a2 : \n";
s=s+ikiboyutyazdir(a2);
JOptionPane.showMessageDialog(null,s);
System.exit(0);
}

public static String ikiboyutyazdir(int a[][])
{
String s="";
for(int i=0;i<a.length;i++)
{
for(int j=0;j<a[i].length;j++)
{
s+=String.valueOf(a[i][j])+" ";
}
s+="\n";
}
return s;
}

}
```

JOptionPane çıktısı :

04004.JPG



Sekil 4.4 İki boyutlu degiskenler örneği [ikiboyut_2000.html](#) doyasinin JoptionPane çiktisi olarak görünümü

Aynı programın swing JFrame versiyonunu da inceleyelim :

Program 4.8 : İki boyutlu degiskenler örneği : ikiboyutSWF_2000.java

```
import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import BasicWindowMonitor;

public class ikiboyutSWF_2000 extends JFrame
{
    JTextArea cikti;

    public ikiboyutSWF_2000()
    {
        super("iki boyutlu degisken örneği");
        Container c=getContentPane();
        c.setLayout(new FlowLayout());
        int a1[][]={{1,2,3},{4,5,6}};
        int a2[][]={{1,2},{4}};
        String s=" a1 : \n";
        s=s+ikiboyutyazdir(a1);
        s=s+" a2 : \n";
        s=s+ikiboyutyazdir(a2);
        cikti=new JTextArea(s);
        cikti.setBackground(c.getBackground());
        c.add(cikti);
    }

    public static String ikiboyutyazdir(int a[][])
    {
        String s="";
        for(int i=0;i<a.length;i++)
        {
            for(int j=0;j<a[i].length;j++)
            {s+=String.valueOf(a[i][j])+" ";}
            s+="\n";
        }
        return s;
    }

    //=====
    public static void main(String[] args)
    {
        ikiboyutSWF_2000 pencere= new ikiboyutSWF_2000();
        pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
    }
}
```

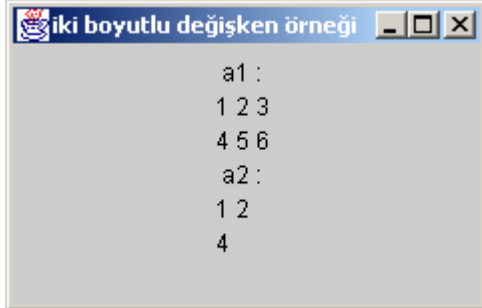
```

pencere.setSize(200,200);
pencere.setVisible(true);
}
}

```

Swing frame çıktısı :

04005.JPG



Şekil 4.5 İki boyutlu değişkenler örneği [ikiboyutSWF_2000.html](#) doyasının JFrame çıktısı olarak görünümü

Boyutlara ulaşmak için yukarıdaki programlardan da görüleceği gibi for döngüsü kullandık. Boyutlu değişkenlere ulaşım. for döngülerinin en çok kullanıldığı yerlerden biridir. Satırların boyutuna **a.length**, sütunların boyutuna ise **a[satır].length** terimiyle ulaştık. Bu tanım bize toplam satır ve sütun boyutunu direkt tanımlar, ve kullanımda yeterince esneklik sağlar.

4.4 BOYUTLU DEĞİŞKENLERİN METOTLARA AKTARIMI

Boyutlu değişkenler aynen boyutsuz değişkenler gibi metotlara aktarılırlar. Örneğin eğer

```
int sıcaklık[] = new int[24];
```

deyimiyle tanımlanan sıcaklık;

```
sicakligidegistir(sicaklık);
```

terimiyle sicakligidegistir metotuna aktarılabilir. Metot tanımlanırken, sıcaklığın boyutlu değişken olduğu tanımlanmalıdır:

```
double void sicakligidegistir(int sıcaklık[])
{
.....
}

```

gibi.

Metotların çıktı değişkenleri de çok boyutlu olarak tanımlanabilir ve kullanılabilir. Örneğin :

```
public static double[][] inversematris(double[][] a) gibi.
```

4.5 BOYUTLU DEĞİŞKENLERDE BOYUT DEĞİŞTİRME

Boyutlu değişkenlerin boyutları ilk tanımlamalarında belirtildiğinden normal olarak değistirilemez. Ancak indirek yollarla boyutun değistirilmesi mümkündür. Bu yol önce yeni boyutta bir boyutlu değişken tanımlamak, sonra boyutlu değişkenin içerisindeki değerleri bu yeni değişkene aktarmak ve sonra orijinal boyutlu değişkenin adresini yeni oluşturulan boyutlu değişken adresiyle değistirmek şeklinde yapılır.

```
double a[]={3.0,5.0,7.0}
double b[]=new double[4];
for(int i=0;i<a.length;i++)
    {b[i]=a[i];}
a=b;

```

program parçacığında a değişkeninin boyutu üçten 4 e değistirilmiştir. Daha detaylı bir örnekle boyut değistirmeyi inceleyelim.

Program 4.9 : boyutlu degistirme örneği : doubleBoyut.java

```
public class doubleBoyut
{
    //sinif degiskenleri
    public double a[];
    public int length;

    public doubleBoyut(double x[] )
    {
        length=x.length;
        a=new double[length];
        for(int i=0;i<length;i++)
            a[i]=x[i];
    }

    public doubleBoyut(int n)
    {
        a=new double[n];
        length=a.length;
    }

    public void boyutEkle(int n)
    {
        if(n>0)
        {
            int z=a.length+n;
            double[] b=new double[z];
            for(int i=0;i<a.length;i++)
                {b[i]=a[i];}
            a=b;
            length=a.length;
        }
    }

    public void boyutEkle()
    {
        boyutEkle(1);
    }

    public void boyutAzalt(int n)
    {
        int z=a.length-n;
        if(z>1)
        {
            double[] b=new double[a.length-n];
            for(int i=0;i<z;i++)
                b[i]=a[i];
            a=b;
        }
        else
        {
            double[] b=new double[1];
            b[0]=a[0];
            a=b;
        }
        length=a.length;
    }

    public void boyutAzalt()
    {
```

```

boyutAzalt(1);
}

public double getValue(int i)
{
return a[i];
}

public double[] getValue()
{
return a;
}

public void setValue(double x,int i)
{
a[i]=x;
}

public void setValue(double[] x )
{
length=x.length;
a=new double[length];
for(int i=0;i<length;i++)
{
a[i]=x[i];
}
}

public String toString(int i)
{
return ""+a[i];
}

public String toString()
{
String s="";
for(int i=0;i<length;i++)
{
s+=a[i]+" ";
}
s+="\n";
return s;
}
}

```

DoubleBoyut sinifinda boyutu degistirilebilen degisken (nesne) tanımladik. Bu degiskeni boyutDegistir sinifinda test edelim :

Program 4.10 : boyutlu degistirme testi : doubleBoyut sinifini kullanan boyutDegistir.java

```

import javax.swing.JOptionPane;
import doubleBoyut;

public class boyutDegistir
{
public static void main(String args[])
{
double x[]={3.1,5.3,7.0,9.7,11.0,11.5,12.3};
doubleBoyut y=new doubleBoyut(x);
String s="Oriijinal boyutlu (" +y.length+" ) double : \n";
s+=y.toString();
}
}

```

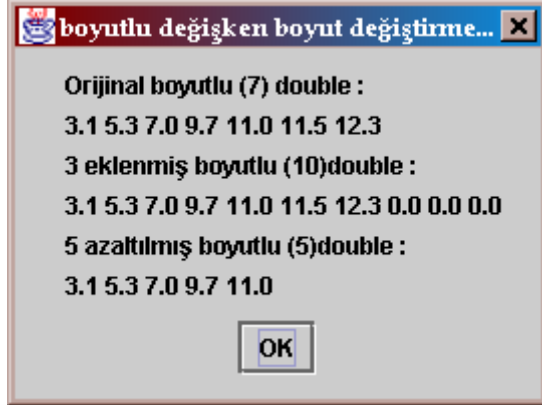
```

y.boyutEkle(3);
s+="3 eklenmiş boyutlu (" +y.length+" )double : \n";
s+=y.toString();
y.boyutAzalt(5);
s+="5 azaltılmış boyutlu (" +y.length+" )double : \n";
s+=y.toString();
JOptionPane.showMessageDialog(null,s,
"boyutlu degisken boyut degistirme eksersizi",
JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
System.exit(0);
}
}

```

Program çıktısı :

04006.JPG



Şekil 4.6 boyut değistirme örneği boyutu değistirilebilen doubleBoyut sinifinin boyutDeğistir sinifinda JoptionPane çıktısı olarak görünümü

4.6 ALISTIRMALAR

1. nokta3 ve dogru3 siniflarinin tanimlari verilmistir. Bu tanimlari kullanarak konsol ortaminda 5 adet dogru3 tanımlayınız. Dogrularin baslangiç ve bitis noktalarini konsol ortamindan giriniz. ve dogrularin boylarinin ortalamasini konsol ortaminda ekrana yazdiriniz.

Program 4.11 : nokta3.java

```

public class nokta3
{
    protected double x, y, z;
    //kurucu metotlar
    public nokta3()
    {
        nokta3gir(0,0,0);
    }
    public nokta3(double a, double b,double c)
    {
        nokta3gir(a,b,c);
    }
    public nokta3(nokta3 n)
    {
        nokta3gir(n.Xoku(),n.Yoku(),n.Zoku());
    }
    // giriş c• k• s metotlar•
    public void nokta3gir(double a, double b,double c)
    {
        x = a;

```

```

        y = b;
        z = c;
    }
    public void nokta3gir(nokta3 in1)
    {
        x = in1.x;
        y = in1.y;
        z = in1.z;
    }
    public void Xgir(double a)
    {
        x = a;
    }
    public void Ygir(double b)
    {
        y = b;
    }
    public void Zgir(double c)
    {
        x = c;
    }
    public double Xoku()
    {
        return x;
    }
    public double Yoku()
    {
        return y;
    }
    public double Zoku()
    {
        return z;
    }
    public String toString()
    {
        return "["+x+", "+y+", "+z+"]";
    }
}
public class nokta3
{
    protected double x, y, z;
    //kurucu metotlar
    public nokta3()
    {
        nokta3gir(0,0,0);
    }
    public nokta3(double a, double b, double c)
    {
        nokta3gir(a,b,c);
    }
    public nokta3(nokta3 n)
    {
        nokta3gir(n.Xoku(),n.Yoku(),n.Zoku());
    }
    // giriŸ c• k• s metotlar•
    public void nokta3gir(double a, double b, double c)
    {
        x = a;
        y = b;

```

```

        z = c;
    }
    public void nokta3gir(nokta3 in1)
    {
        x = in1.x;
        y = in1.y;
        z = in1.z;
    }
    public void Xgir(double a)
    {
        x = a;
    }
    public void Ygir(double b)
    {
        y = b;
    }
    public void Zgir(double c)
    {
        x = c;
    }
    public double Xoku()
    {
        return x;
    }
    public double Yoku()
    {
        return y;
    }
    public double Zoku()
    {
        return z;
    }
    public String toString()
    {
        return "["+x+", "+y+", "+z+"]";
    }
}

```

Program 4.12 : dogru3.java

```

public class dogru3
{
    // 3 boyutlu dogru
    nokta3 n1;
    nokta3 n2;
    public dogru3()
    {
        n1=new nokta3();
        n2=new nokta3();
    }
    public dogru3(double n1x, double n1y,double n1z,
        double n2x, double n2y,double n2z)
    {
        n1=new nokta3(n1x,n1y,n1z);
        n2=new nokta3(n2x,n2y,n2z);
    }
    public dogru3(nokta3 na,nokta3 nb)
    {
        n1=new nokta3(na.Xoku(),na.Yoku(),na.Zoku());
    }
}

```

```

    n2=new nokta3(nb.Xoku(),nb.Yoku(),nb.Zoku());
}
public void dogru3gir(double x1, double y1,double z1,
    double x2, double y2,double z2)
{
    n1.nokta3gir(x1,y1,z1);
    n2.nokta3gir(x2,y2,z2);
}
public void dogru3gir(nokta3 in1, nokta3 in2 )
{
    n1.nokta3gir(in1.x,in1.y,in1.z);
    n2.nokta3gir(in2.x,in2.y,in2.z);
}
public void n1gir(double x1,double y1,double z1)
{
    n1.nokta3gir(x1,y1,z1);
}
public void n1gir(nokta3 in1)
{
    n1.nokta3gir(in1.x,in1.y,in1.z);
}
public void n2gir(double x2,double y2,double z2)
{
    n2.nokta3gir(x2,y2,z2);
}
public void n2gir(nokta3 in2)
{
    n2.nokta3gir(in2.x,in2.y,in2.z);
}
public nokta3 n1oku()
{
    return n1;
}
public nokta3 n2oku()
{
    return n2;
}
public double X()
{
    //dogrunun x koordinat uzunlugu
    return (n2.Xoku()-n1.Xoku());
}
public double Y()
{
    //dogrunun y koordinat uzunlugu
    return (n2.Yoku()-n1.Yoku());
}
public double Z()
{
    //dogrunun z koordinat uzunlugu
    return (n2.Zoku()-n1.Zoku());
}
public double ac• _n1_xy()
{
    //dogrunun n1 noktas• ndan x y duzlemindeki ac• s•
    return Math.atan2(Y(),X());
}
public double ac• _n1_xz()
{
    // dogrunun n1 noktasindan x z duzlemindeki açisi

```



```

// radyan
return Math.atan2(Z(),X());
}
public double ac• _n1_yz()
{
//dogrunun n1 noktas• ndan y z duzlemindeki ac• s•
//radyan
return Math.atan2(Z(),Y());
}
public double R()
{
//dogrunun boyu
return Math.sqrt(X()*X()+Y()*Y()+Z()*Z());
}
public String toString()
{
return "n1: "+n1.toString()+"n2: "+n2.toString();
}
}

```

2. Sizin için kompleks sinifi yaratılmış ve bu sinifin nasıl kullanıldığını açıklayan H8A1 applet programı verilmiştir. Bu iki programı incele. Ayrıca Aritmetik2 programını incele ve boyutlu değişkenlerin kullanımını öğren. Sonra 5 kompleks sayının toplamını hesaplayan bir konsol programı yaz.

Program 4.13 H8A1.java programı

```

import java.io.*; //java girdi çıktı sinifini çağır
import kompleks;
class H8A1
{
public static void main(String args[])
{
kompleks sayi[]=new kompleks[5];
sayi[0]=new kompleks(1,2);
sayi[1]=new kompleks(1,-1);
sayi[2]=new kompleks(2,0);
sayi[3]=new kompleks(1.1,-0.5);
sayi[4]=new kompleks(1,1.5);
kompleks toplam=new kompleks();
int i;
for(i=0;i<sayi.length;i++)
{
toplam.topla(sayi[i]);
}
toplam.bol(((double)sayi.length);
System.out.println("Ortalama = "+toplam.toString());
}
}

```

Ortalama = (1.22 + 0.4i)

Program 4.14 H8A1a.java programı

```

import java.io.*; //java girdi çıktı sinifini çağır
import kompleks;
import Text;
class H8A1a
{
public static void main(String args[]) throws IOException
{
kompleks sayi[]=new kompleks[5];
double n1,n2;

```

```

kompleks toplam=new kompleks();
int i;
Text cin=new Text();
for(i=0;i<sayi.length;i++)
{
System.out.println("bir kompleks sayi giriniz : ");
n1=Text.readDouble(cin);
n2=Text.readDouble(cin);
sayi[i]=new kompleks(n1,n2);
toplam.topla(sayi[i]);
}
toplam.bol((double)sayi.length);
System.out.println("Ortalama = "+toplam.toString());
}
}

```

```

bir kompleks sayi giriniz : 1 1
bir kompleks sayi giriniz : 2 2
bir kompleks sayi giriniz : 3 3
bir kompleks sayi giriniz : 4 4
bir kompleks sayi giriniz : 5 5
Ortalama = (3.0 + 3.0i )

```

3. Üç boyutlu nokta ve doğru tanımları nokta3 ve doğru3 sınıflarında verilmiştir. 3 tane doğruyu boyutlu değişken olarak [H8A2](#) sınıfında tanımlayın ve doğruların toplam boylarını ve başlangıç noktasının xy xz ve yz düzlemlerinde yaptığı açıları derece cinsinden yazdırın.

Program 4.15 H8A1.java programı

```

import java.io.*; //java girdi çıktı sınıfını çağır
import kompleks;
class H8A2
{
public static void main(String args[])
{
dogru3 n[]=new dogru3[3];
n[0]=new dogru3(1,1,1,2,2,2);
n[1]=new dogru3(2,2,2,3,3,3);
n[2]=new dogru3(3,3,3,4,4,4);
int i;
for(i=0;i<n.length;i++)
{
System.out.println(n[i].toString()+"boy : "+n[i].R());
System.out.println("aci xy = "+n[i].aci_n1_xy());
System.out.println("aci xz = "+n[i].aci_n1_xz());
System.out.println("aci yz = "+n[i].aci_n1_yz());
}
}
}

```

```

n1: [1.0,1.0,1.0]n2: [2.0,2.0,2.0]boy : 1.7320508075688772
aci xy = 0.7853981633974483
aci xz = 0.7853981633974483
aci yz = 0.7853981633974483
n1: [2.0,2.0,2.0]n2: [3.0,3.0,3.0]boy : 1.7320508075688772
aci xy = 0.7853981633974483
aci xz = 0.7853981633974483
aci yz = 0.7853981633974483
n1: [3.0,3.0,3.0]n2: [4.0,4.0,4.0]boy : 1.7320508075688772

```

```
aci xy = 0.7853981633974483
aci xz = 0.7853981633974483
aci yz = 0.7853981633974483
```

12. H5AL3.java programi. . Programi inceleyiniz.

Program 4.16 H5AL3.java programi

```
//bu sınıf sınıf degiskeni kompleksi boyutlu olarak çağirir
import java.io.*; //java girdi cikti sinifini cagir
import kompleks;
```

```
class H5AL3
{
public static void main(String args[]) throws IOException
{
Text cin=new Text();
double n1,n2;
System.out.print("kompleks sayilarin miktari, n = ");
int n=cin.readInt();
kompleks sayi[]=new kompleks[n];
kompleks toplam=new kompleks();
int i;
for(i=0;i<sayi.length;i++)
{
System.out.print("bir kompleks sayi giriniz : ");
n1=cin.readDouble();
n2=cin.readDouble();
sayi[i]=new kompleks(n1,n2);
toplam.topla(sayi[i]);
}
toplam.bol((double)sayi.length);
System.out.println("Ortalama = "+toplam.toString());
}
}
```

13. H5O1 : java konsol programında toplam bayagikesir sayisini sorduktan sonra ekrandan verilen sayıda bayagi kesiri giriniz ve ortalamalarını hesaplayınız.

Program 4.17 H5O1.java programi

```
//bu sınıf sınıf degiskeni kompleksi boyutlu olarak çağirir
import java.io.*; //java girdi cikti sinifini cagir
import bayagikesir;
```

```
class H5O1
{
public static void main(String args[]) throws IOException
{
Text cin=new Text();
int n1,n2;
System.out.print("toplam bayagi kesir sayisi, n = ");
int n=cin.readInt();
bayagikesir sayi[]=new bayagikesir[n];
bayagikesir toplam=new bayagikesir();
int i;

for(i=0;i<sayi.length;i++)
{
```

```

System.out.print("bir bayagikesir giriniz : ");
n1=cin.readInt();
n2=cin.readInt();
sayi[i]=new bayagikesir(n1,n2);
}

for(i=0;i<sayi.length;i++)
{
    try{
        toplam.topla(sayi[i]);
    }
    catch (bayagikesirException e)
    {
        System.err.println(e.getMessage());
    }
}

System.out.println("Toplam = "+toplam.toString());

    try{
        toplam.bol(sayi.length);
    }
    catch (bayagikesirException e)
    {
        System.err.println(e.getMessage());
    }

System.out.println("Ortalama = "+toplam.toString());
}
}

```

14. [H5O3](#)

Üç boyutlu n kompleks sayiyi java konsol programinda toplam kompleks sayilarin sayisini sorduktan sonra ekrandan verilen sayida kompleks sayiyi giriniz. Kompleks sayilar girildikten sonra, kompleks sayilarin ortalamasini hesaplayiniz.

Program 4.18 H5O3.java programi

```

//bu sinif sinif degiskeni kompleksi boyutlu olarak çagirir
import java.io.*; //java girdi cikti sinifini cagir
import kompleks;

class H5O3
{
    public static void main(String args[]) throws IOException
    {
        Text cin=new Text();
        double n1,n2;
        System.out.print("toplam kompleks sayi, n = ");
        int n=cin.readInt();
        kompleks sayi[]=new kompleks[n];
        kompleks toplam=new kompleks();
        int i;

        for(i=0;i<sayi.length;i++)
        {
            System.out.print("kompleks sayiyi giriniz : ");
            n1=cin.readDouble();

```

```

n2=cin.readDouble();
sayi[i]=new kompleks(n1,n2);
}
    for(i=0;i<sayi.length;i++)
    {
        toplam.topla(sayi[i]);
    }
System.out.println("Toplam = "+toplam.toString());
    toplam.bol(sayi.length);
System.out.println("Ortalama = "+toplam.toString());
}
}

```

15 H5OD1_2000

Problem 15 de verilen H5O3.java örnek programını inceleyiniz. Java konsol programında (Text sınıfını kullanabilirsiniz) toplam kompleks sayısını sorduktan sonra ekrandan verilen sayıda kompleks sayıyı giriniz ve kareköklerinin ortalamalarını hesaplayınız.

Program 4.19 H5OD1_2000.java programı

```

//bu sınıf sınıf değişkeni kompleksi boyutlu olarak çağırır
import java.io.*; //java girdi çıktı sınıfını çağır
import kompleks;

class H5OD1_2000
{

public static void main(String args[]) throws IOException
{
Text cin=new Text();
int n1,n2;
System.out.print("toplam kompleks sayı, n = ");
int n=cin.readInt();
kompleks sayi[]=new kompleks[n];
kompleks toplam=new kompleks();
int i;
for(i=0;i<sayi.length;i++)
{
System.out.print("bir kompleks sayı giriniz : ");
n1=cin.readInt();
n2=cin.readInt();
sayi[i]=new kompleks(n1,n2);
}

for(i=0;i<sayi.length;i++)
{
    toplam.topla(kompleks.karekok(sayi[i]));
}
System.out.println("kompleks sayıların kareköklerinin toplamı = "+toplam.toString());
toplam.bol(sayi.length);
System.out.println("kompleks sayıların kareköklerinin ortalaması = "+toplam.toString());
}
}

```

15. H5OD2_2000

Double boyutlu sayıların boyutlarını değiştirerek kullanabilen doubleBoyut sınıfı yukarıda tanımlanmıştır. Integer (tamsayı) değişkenlerin boyutlarını değiştirerek kullanabileceğimiz intBoyut sınıfını oluşturunuz. Bir test programı yazınız. Bu programda bir değiskene 5 boyutlu bir integer değişken grubu yükleyiniz, sonra boyutu 6 ya çıkarınız ve sonrada boyutu 4 e düşürünüz. Sonuçları yazdırınız.

Program 4.20 intBoyut.java programi

```
public class intBoyut
{
    //sinif degiskenleri
    public int a[];
    public int length;

    public intBoyut(int x[] )
    {
        length=x.length;
        a=new int[length];
        for(int i=0;i<length;i++)
            a[i]=x[i];
    }

    public intBoyut(int n)
    {
        a=new int[n];
        length=a.length;
    }

    public void boyutEkle(int n)
    {
        if(n>0)
        {
            int z=a.length+n;
            int[] b=new int[z];
            for(int i=0;i<a.length;i++)
                {b[i]=a[i];}
            a=b;
            length=a.length;
        }
    }

    public void boyutEkle()
    {
        boyutEkle(1);
    }

    public void boyutAzalt(int n)
    {
        int z=a.length-n;
        if(z>1)
        {
            int[] b=new int[a.length-n];
            for(int i=0;i<z;i++)
                b[i]=a[i];
            a=b;
        }
        else
        {
            int[] b=new int[1];
            b[0]=a[0];
            a=b;
        }
        length=a.length;
    }

    public void boyutAzalt()
```

```

{
boyutAzalt(1);
}

public int getValue(int i)
{
return a[i];
}

public int[] getValue()
{
return a;
}

public void setValue(int x,int i)
{
a[i]=x;
}

public void setValue(int[] x )
{
length=x.length;
a=new int[length];
for(int i=0;i<length;i++)
{
a[i]=x[i];
}
}

public String toString(int i)
{
return ""+a[i];
}

public String toString()
{
String s="";
for(int i=0;i<length;i++)
{
s+=a[i]+" ";
}
s+="\n";
return s;
}
}

```

Program 4.21 H5OD2_2000.java programi

```

import javax.swing.JOptionPane;
import doubleBoyut;

public class H5OD2_2000
{
public static void main(String args[])
{
int x[]={3,5,7,9,11};
intBoyut y=new intBoyut(x);
String s="Orijinal boyutlu (" +y.length+" ) integer : \n";
s+=y.toString();
y.boyutEkle();
}
}

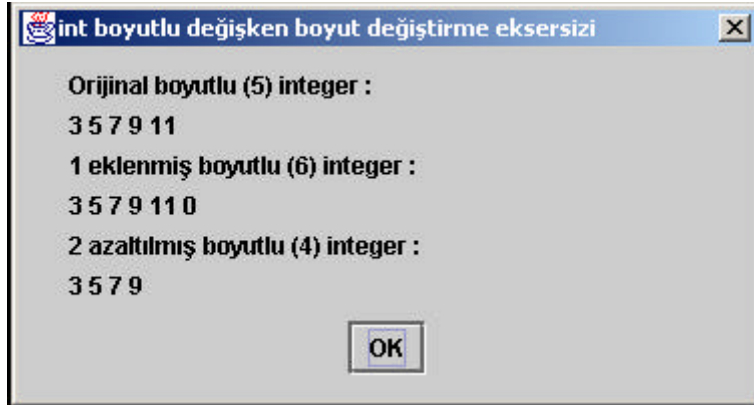
```

```

s+="1 eklenmiş boyutlu (" +y.length+" ) integer : \n";
s+=y.toString();
y.boyutAzalt(2);
s+="2 azaltılmış boyutlu (" +y.length+" ) integer : \n";
s+=y.toString();
JOptionPane.showMessageDialog(null,s,
"int boyutlu degisken boyut degistirme eksersizi",
JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
System.exit(0);
}
}

```

04007.JPG



Şekil 4.7 intBoyut, boyutlu tam sayı boyut değiştirme eksersizi, H5OD2_2000.java, JOptionPane çıktısı

16. H5OD3_2000

String isim;

String Soysisim;

int not;

sinif degiskenleri ve gerekli metodlari kapsayan "ogrenci" sinifini yaratınız. Siniftaki öğrenci sayisini sorup, daha sonra tüm öğrenciler için öğrenci ismi, soyismi, ve notunu giriniz (sinifinizda minimum üç öğrenci olsun). Çıktı alanında öğrencilerin isim soyisim ve not listesini sıraladıktan sonra sınıf ortalamasını da verin.

Program 4.22 ogrenci.java programi

```

class ogrenci
{
    public String isim;
    public String soyisim;
    public int not;
    public ogrenci(String isimGir,String soyisimGir,int notGir)
    {
        isim=isimGir;
        soyisim=soyisimGir;
        not=notGir;
    }

    public void isimGir(String isim)
    {
        this.isim=isim;
    }

    public void soyisimGir(String soyisim)

```



```

{
this.soyisim=soyisim;
}

public void notGir(int not)
{
this.not=not;
}

public void ogrenciGir(String isimGir,String soyisimGir,int notGir)
{
isim=isimGir;
soyisim=soyisimGir;
not=notGir;
}

public String isimOku()
{
return isim;
}

public String soyisimOku()
{
return soyisim;
}

public int notOku()
{
return not;
}

public String toString()
{
return isim+" "+soyisim+" "+not;
}
}

```

Program 4.23 H5OD3_2000.java programi

```

import java.io.*; //java girdi cikti sinifini cagir
import ogrenci;
import ogrenciFrame;

class H5OD3_2000
{
public static void main(String args[]) throws IOException
{
Text cin=new Text();
int i,n;
int not;
double toplam = 0;
String isim, soyisim;
ogrenci temp;
System.out.print("Lutfen ogrenci sayisini giriniz = ");
n=cin.readInt();
ogrenci dizi[]=new ogrenci[n];
for(i=0;i<n;i++)
{
//System.out.print("Ogrenci ismi = ");
String s[]=new String[3];

```

```
System.out.print("isim : ");
isim = cin.readString();
System.out.print("soyisim : ");
soyisim=cin.readString();
System.out.print("not : ");
not=cin.readInt();
dizi[i]=new ogrenci(isim, soyisim, not);
toplam += not;
}
toplam /= (double)n;
System.out.println("Ogrenci Listesi = \n ");
for(i=0;i<dizi.length;i++)
    System.out.println(dizi[i].toString());
System.out.println("sinif Ortalamasi = " + toplam);
}
}
```

H5OD5_2000.java programinin çiktiisi :

Turhan Çoban 25
Meral Çoban 75
Ali Velizade 99
sinif Ortalamasi = 66.33333333333333

BÖLÜM 5 : SINIFLARDA HIYERARSI, ABSTRACT SINIF VE INTERFACE

5.1 ABSTRACT SINIF

Üçüncü bölümde sınıfların diğer sınıflardan kalıtım (Inheritance) yoluyla türetilmesini görmüştük. Sınıfları kalıtım yoluyla birbirinden türetirken eğer ortak özellikli sınıflar yaratıyorsak, bütün bu sınıf gurubunun en tepesine abstract bir sınıf koyabiliriz. Abstract sınıf diğer sınıfların kullanılmasında extends yoluyla tepe sınıflık etmek ve bütün alt sınıflara ortak bir adres çıkis noktası sağlamak dışında bir görevi yoktur. Diğer bir deyimle bu sınıflar hiçbir zaman doğrudan kullanılmazlar. Ancak alt sınıflarından birini referans olarak göstermek ve onlara dolaylı yoldan ulaşmak amacıyla kullanılırlar.

Kavramı daha iyi verebilmek için bir örnek problem oluşturalım. Daha önce sınıf kavramını açıklarken kullandığımız nokta,daire sınıflarını hatırlıyacaksınız. Şimdi bu sınıfların üzerine şekil isimli bir abstract sınıf ekleyerek tekrar oluşturalım.

Program 5.1 Abstract sınıf şekil (şekilX.java dosyasında yer alıyor)

```
public abstract class şekilX
{
    //not burada başka değişkenlerde olabilir
    public double alan(){return 0.0;}
    public double hacim() {return 0.0;}
    public abstract String isim();
}
```

Program 5.2: şekil sınıfından kalıtım yoluyla türetilen noktaX sınıfı

```
import şekilX;
public class noktaX extends şekilX
{
    protected double x, y;

    public noktaX(double a, double b)
    {
        x=a;
        y=b;
    }

    public void noktagir(double a, double b)
    {
        x=a;
        y=b;
    }

    public double Xoku()
    {
        return x;
    }

    public double Yoku()
    {
        return y;
    }

    public String toString()
    {
        return "["+x+", "+y+"]";
    }
}
```

```
    public String isim() {return "nokta";}
}
```

Program 5.3: noktaX sinifından kalıtım yoluyla türetilen daireX sinifi

```
import noktaX;

public class daireX extends noktaX
{
    protected double yaricap;

    public daireX()
    {
        //daire kalıtım yaptığı nokta sinifinin kurucu metodunu
        // super deyimi ile çağırabilir.
        super(0,0);
        yaricapgir(0);
    }

    public daireX(double r, double a, double b)
    {
        super(a,b);
        yaricapgir(r);
    }

    public void yaricapgir(double r)
    {
        if(r >= 0.0)
            yaricap=r;
        else
            yaricap=0.0;
    }

    public double yaricapoku()
    {
        return yaricap;
    }

    public double alan()
    {
        return 3.14159*yaricap*yaricap;
    }

    public String toString()
    {
        return "Merkez = "+"["+x+", "+y+"]"+
            "; Yaricap="+yaricap;
    }

    public String isim() {return "daire";}
}
```

Program 5.4: daireX sinifından kalıtım yoluyla türetilen silindirX sinifi

```
import daireX;

public class silindirX extends daireX
{
```

```

protected double yukseklik;

public silindirX()
{
yukseklkoku(0);
}

public silindirX( double h, double r, int a, int b)
{
super(r, a, b );
yukseklkoku( h);
}

public void yukseklkoku (double h )
{
if(h>=0) yukseklik=h;
else yukseklik=0;
}

public double yukseklkoku(){return yukseklik;}

public double alan()
{
return 2* super.alan()+
2*Math.PI*yaricap*yukseklk;
}

public double hacim(){return super.alan()*yukseklk;}

public String toString()
{return super.toString()+";yukseklk="+yukseklk;}

public String isim(){return "silindir";}
}

```

Program 5.4 : Abstract sınıf ve indirek referanslamayı test eden [abstracttesti](#) sınıfı

```

import java.awt.Graphics;
import java.applet.Applet;

public class abstracttesti extends Applet
{
private noktaX n;
private daireX d;
private silindirX s;
private sekilX a[];
public void init()
{
n = new noktaX(7,11);
d = new daireX(3.5,22,8);
s = new silindirX(10,3.3,10,10);
a = new sekilX[3];
a[0]=n;
a[1]=d;
a[2]=s;
}
public void paint(Graphics g)
{
//direk cagirma :
g.drawString(n.isim()+" : "+n.toString(),25,25);
}
}

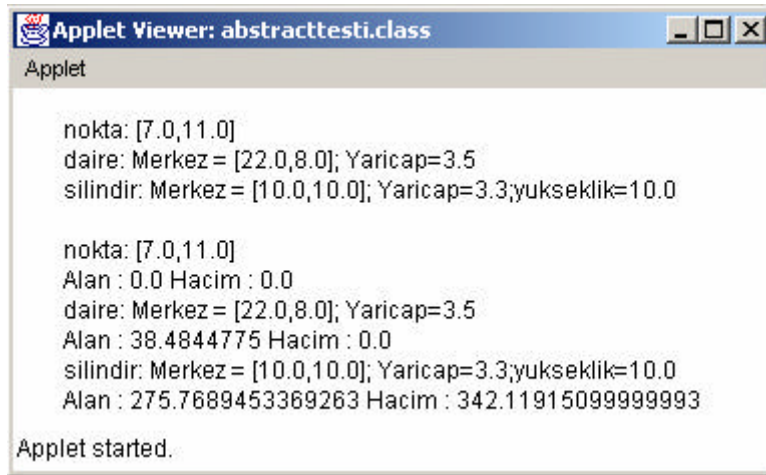
```

```

g.drawString(d.isim()+" : "+d.toString(),25,40);
g.drawString(s.isim()+" : "+s.toString(),25,55);
//indirek cag• rma
int y=85;
for(int i=0;i<a.length;i++)
{
g.drawString(a[i].isim()+" : "+a[i].toString(),25,y);
y+=15;
g.drawString("Alan : "+a[i].alan()+" Hacim : "+a[i].hacim(),25,y);
y+=15;
}
}
}
}

```

05001.JPG



Sekil 5.1 Abstract sinif ve indirek referanslamayi test eden abstractTesti sinifinin sonuclarinin applet de görölmesi

Program 5.5 : Abstract sinif ve indirek referanslamayi test eden [abstractTesti_2000.java](#)

```

import javax.swing.JOptionPane;
import silindirX;
import noktaX;
import daireX;

public class abstractTesti_2000
{

public static void main(String args[])
{
noktaX n;
daireX d;
silindirX s;
sekilX a[];
n = new noktaX(7,11);
d = new daireX(3.5,22,8);
s = new silindirX(10,3.3,10,10);
a = new sekilX[3];
a[0]=n;
a[1]=d;
a[2]=s;
String st="";
st+=n.isim()+" : "+n.toString()+"\n";

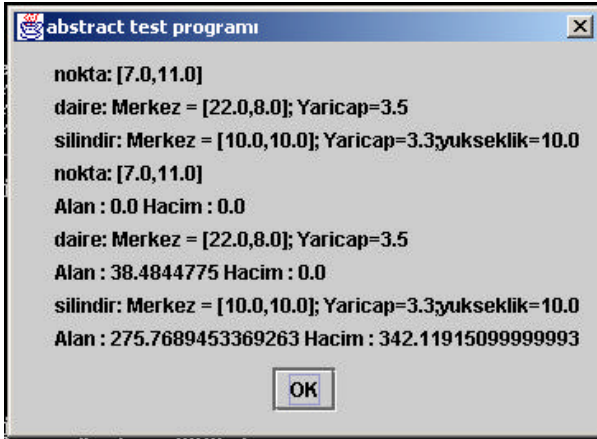
```

```

st+=d.isim()+": "+d.toString()+"\n";
st+=s.isim()+": "+s.toString()+"\n";
//indirek cagirma
int y=85;
for(int i=0;i<a.length;i++)
{
st+=a[i].isim()+": "+a[i].toString()+"\n";
st+="Alan : "+a[i].alan()+" Hacim : "+a[i].hacim()+"\n";
}
JOptionPane.showMessageDialog(null,st,"abstract test programi",
JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
System.exit(0);
}
}

```

05002.JPG



Şekil 5.2 Abstract sınıf ve indirek referanslamayı test eden abstractTesti_2000 sınıfının sonuçlarının JOptionPane çıktısı olarak görülmesi

Örnekten de görüldüğü gibi nokta, daire ve silindir abstract şekil sınıfının alt sınıfları olarak oluşturulmuş, ve aynı zamanda bu sınıflara indirek referans olarak kullanılmıştır. Diğer bir deyimle nokta daire ve silindir adresleri şekil sınıfı nesneye aktarılmış ve bu nesne üzerinden üç sınıfta indirek olarak kullanılmıştır. Bu indirek kullanımın bize temel faydası, Programımıza yeni sınıflar eklediğimizde daha kolay ve az program değiştirerek uyumu sağlayabilme yeteneğidir. Örneğin yukarıdaki program sınıfları gurubuna koni eklemek istersek bütün yapacağımız koni sınıfını tanımladıktan sonra, şekil nesnesi a nin boyutunu bir artırarak aynı hesaplama koniyide ilave etmekten ibaret olacaktır. Bu tür uygulamalar bilgisayar kodunun değişim gereksinimini minimuma indirgediğinden nesne kokenli bilgisayar programcılığının önemli uygulamalarından biridir.

5.2 INTERFACE

Abstract sınıfların dezavantajı sadece bir sınıfın kalıtım yoluyla ve extends sözcüğü kullanılarak bağlanabilir olmasıdır. Ve eğer başka bir sınıf halihazırda o sınıfa kalıtım yoluyla bağlanırsa, bizim yeni bir sınıfı üst sınıf olarak kullanma olasılığımız yok olmuştur demektir. Fakat bazı uygulamalar için bu gerekebilir. Bu zaman **interface** kullanırız. Interface de abstract sınıf gibi kendi içinde bir işlem yapmaz. Sadece diğer sınıfların bağlanmasını teskil eden bir adres noktası olarak iş görür. Interface'i bir başka sınıfa bağlamak gerektiğinde extends yerine **implements** sözcüğü kullanılır. Abstract sınıflar kendi başına bir bütün teskil edebilmelerine rağmen interface'in sadece kendi başına bir anlamı yoktur. Interface sınıfında yer alan tüm metod ve değişkenlerin alt sınıflarda tanımlanması gerekir.

Örnek olarak bir önceki problemi interface ile tanımlıyalım.

Program 5.5 interface şekil ([sekilY.java](#) dosyasında yer alıyor)

```

public interface şekilY
{
//burada deşiyken veya nesnelere olabilir

```

```

public abstract double alan();
public abstract double hacim();
public abstract String isim();
}

```

Program 5.6 : interface sekilden implements kelimesiyle türeyen noktaY sınıfı ([noktaY.java](#) dosyasında yer alıyor)

```

import sekilY;
public class noktaY implements sekil
{
protected double x, y;
public noktaY(double a, double b)
{
noktagir(a,b);
}
public void noktagir(double a, double b)
{
x=a;
y=b;
}
public double Xoku()
{
return x;
}
public double Yoku()
{
return y;
}
public double alan() {return 0.0;}
public double hacim() {return 0.0;}
public String toString()
{
return "["+x+", "+y+"]";
}
public String isimOku()
{
return "Nokta";
}
}

```

Görüldüğü gibi burada nokta sınıfının bir öncekinden farki implements kelimesinin kullanilmsi olamasi ve bos alan ve hacim metodlarının bu dosyada yazilmasinin gerekmesinden ibarettir. Interface programla yapilan ve alt siniflarda bu metodların (veya degiskenlerin) tanimlanacagina dair yapilan bir kontrattir. DaireY ve silindirY siniflarında bir fark mevcut degildir. İki seklin islemsel sonuclari arasında da bir fark mevcut degildir. Yukardaki örnege paralel olarak burada da daireY, SilindirY tanımlarini yapalim ve interfaceTesti_2000.java programında test edelim.

Program 5.6 : interface sekilY'den implements kelimesiyle türeyen noktaY sınıfından extends yoluyla türeyen daireY sınıfı([daireY.java](#) dosyasında yer alıyor)

```

import noktaY;

public class daireY extends noktaY
{
protected double yarıcap;

public daireY()
{
//daire kalitim yaptigi nokta sınıfının kurucu metodunu

```



```

    // super deyimi ile cagirabilir.
    super(0,0);
    yaricapgir(0);
}

public daireY(double r, double a, double b)
{
    super(a,b);
    yaricapgir(r);
}

public void yaricapgir(double r)
{
    if(r >= 0.0)
        yaricap=r;
    else
        yaricap=0.0;
}

public double yaricapoku()
{
    return yaricap;
}

public double alan()
{
    return 3.14159*yaricap*yaricap;
}

public String toString()
{
    return "Merkez = "+"["+x+", "+y+"]"+
    "; Yaricap="+yaricap;
}

public String isim() {return "daire";}
}

```

Program 5.7 : interface sekilY'den implements kelimesiyle türeyen noktaY sinifından extends yoluyla türeyen daireY sinifından extends yoluyla türeyen silindirY sinifi([silindirY.java](#) dosyasında yer alıyor)

```

import daireY;

public class silindirY extends daireY
{
    protected double yukseklik;

    public silindirY()
    {
        super(0, 0, 0 );
        yukseklikoku(0);
    }

    public silindirY( double h, double r, int a, int b)
    {
        super(r, a, b );
        yukseklikoku( h);
    }
}

```

```

public void yukseklikoku (double h )
{
if(h>=0) yukseklik=h;
else yukseklik=0;
}

public double yukseklikoku(){return yukseklik;}

public double alan()
{
return 2* super.alan()+
2*Math.PI*yaricap*yukseklik;
}

public double hacim(){return super.alan()*yukseklik;}

public String toString()
{return super.toString()+";yukseklik="+yukseklik;}

public String isim(){return "silindir";}
}

```

Program 5.8 : interface sekilY'den türeyen sınıfları test eden ve indirek olarak referansliyan interfaceTesti_2000.java programı

```

import javax.swing.JOptionPane;
import silindirY;
import noktaY;
import daireY;

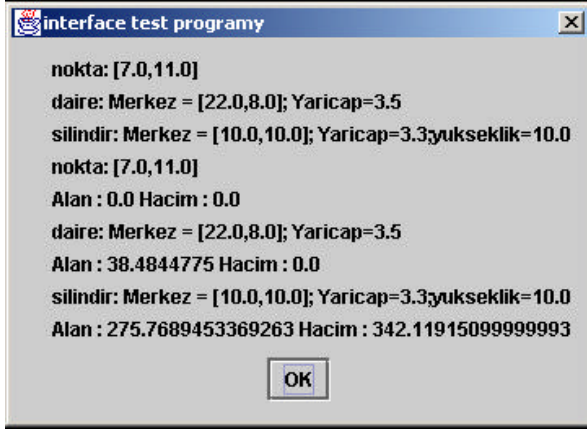
public class interfaceTesti_2000
{

public static void main(String args[])
{
noktaY n;
daireY d;
silindirY s;
sekilY a[];
n = new noktaY(7,11);
d = new daireY(3.5,22,8);
s = new silindirY(10,3.3,10,10);
a = new sekilY[3];
a[0]=n;
a[1]=d;
a[2]=s;
String st="";
st+=n.isim()+": "+n.toString()+"\n";
st+=d.isim()+": "+d.toString()+"\n";
st+=s.isim()+": "+s.toString()+"\n";
//indirek cagirma
int y=85;
for(int i=0;i<a.length;i++)
{
st+=a[i].isim()+": "+a[i].toString()+"\n";
st+="Alan : "+a[i].alan()+" Hacim : "+a[i].hacim()+"\n";
}
JOptionPane.showMessageDialog(null,st,"interface test programı",
JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
}
}

```

```
System.exit(0);  
}  
}
```

05003.JPG



Şekil 5.2 interface sınıf ve indirek referanslamayı test eden interfaceTesti_2000 sınıfının sonuçlarının JOptionPane çıktısı olarak görülmesi

5.3 ALIŞTIRMALAR

1. Derste gördüğümüz **abstract class şekilX**, noktaX, daireX, silindirX sınıflarına ve ilave olarak koniX sınıfını yaratınız. Bu sınıfların şekilTestiX.java test sınıfında alanlarını ve hacimlerini şekilX referansını kullanarak yazdırınız.

2. Derste gördüğümüz **interface şekilY**, noktaY, daireY, silindirY sınıflarına ve ilave olarak küreY sınıfını yaratınız. Bu sınıfların şekilTesti.java testY sınıfında alanlarını ve hacimlerini şekilY referansını kullanarak yazdırınız.

3. [H5AL1.java](#) programını inceleyiniz. Bu program bir boyutlu abstract sınıf fx ve bu sınıfta tanımlanan abstract metod f(double x) i kullanan türev ve integral metodlarını içerir. Integral ve türev metodlarını niçin abstract kavramı kullanarak yazdığımızı açıklayınız.

Program 5.7 H5AL1.java, fx ve H5AL1 sınıflarının tanımı

//abstract sınıf ve boyutlu degiskenler alistirmasi

```
abstract class fx  
{  
    abstract double f(double x);  
}  
  
public class H5AL1  
{  
    public static double turev(fx fi, double x)  
    {  
        // bu metod birinci dereceden bir fonksiyonun t• revini hesaplar  
        // metodun hata miktarı h0 and n degiskenlerinin degisimi ile  
        // degistirilebilir. fonksiyon girisi fx abstract s• n• f• • zerinden  
        // yapılmalıdır.  
        // Bu problem boyutlu deşikenerin kullan• lması ile ilgili de bir  
        // ornektir.  
        double h0=0.0256;  
        int i,m;  
        int n=7;  
        //basit bir fonksiyonun t• revini  
        double T[][];
```

```

T=new double[n][n];
double h[];
h=new double[n];
for(i=0;i<n;i++)
{
    h[i]=0;
    for(int j=0;j<n;j++)
        T[i][j]=0;
}
h[0]=h0;
double r=0.5;
for( i=1;i<n;i++)
{
    h[i]=h0*Math.pow(r,i);
}

for(i=0;i<n;i++)
{
    T[i][0]=( fi.f(x + h[i]) - fi.f( x - h[i]))/(2.0*h[i]);
}
for(m=1;m<n;m++)
{
    for(i=0;i<n-m;i++)
    {
        T[i][m]=(h[i]*h[i]*T[i+1][m-1] - h[i+m]*h[i+m]*T[i][m-1])/
            (h[i]*h[i]- h[i+m]*h[i+m]);
    }
}
double xx=T[0][n-1];
return xx;
}

```

```

public static double integral(fx fi,double a,double b)
{
//gauss-legendre denklemine kullanarak integral hesaplama
//
double s[],w[];
int i;
s=new double[30];
w=new double[30];
s[ 0] = .15532579626752470000E-02;
s[ 1] = .81659383601264120000E-02;
s[ 2] = .19989067515846230000E-01;
s[ 3] = .36899976285362850000E-01;
s[ 4] = .58719732103973630000E-01;
s[ 5] = .85217118808615820000E-01;
s[ 6] = .11611128394758690000E+00;
s[ 7] = .15107475260334210000E+00;
s[ 8] = .18973690850537860000E+00;
s[ 9] = .23168792592899010000E+00;
s[10] = .27648311523095540000E+00;
s[11] = .32364763723456090000E+00;
s[12] = .37268153691605510000E+00;
s[13] = .42306504319570830000E+00;
s[14] = .47426407872234120000E+00;
s[15] = .52573592127765890000E+00;
s[16] = .57693495680429170000E+00;
s[17] = .62731846308394490000E+00;
s[18] = .67635236276543910000E+00;
s[19] = .72351688476904450000E+00;

```

```

s[20] = .76831207407100990000E+00;
s[21] = .81026309149462140000E+00;
s[22] = .84892524739665800000E+00;
s[23] = .88388871605241310000E+00;
s[24] = .91478288119138420000E+00;
s[25] = .94128026789602640000E+00;
s[26] = .96310002371463720000E+00;
s[27] = .98001093248415370000E+00;
s[28] = .99183406163987350000E+00;
s[29] = .99844674203732480000E+00;
w[ 0] = .39840962480827790000E-02;
w[ 1] = .92332341555455000000E-02;
w[ 2] = .14392353941661670000E-01;
w[ 3] = .19399596284813530000E-01;
w[ 4] = .24201336415292590000E-01;
w[ 5] = .28746578108808720000E-01;
w[ 6] = .32987114941090080000E-01;
w[ 7] = .36877987368852570000E-01;
w[ 8] = .40377947614710090000E-01;
w[ 9] = .43449893600541500000E-01;
w[10] = .46061261118893050000E-01;
w[11] = .48184368587322120000E-01;
w[12] = .49796710293397640000E-01;
w[13] = .50881194874202750000E-01;
w[14] = .51426326446779420000E-01;
w[15] = .51426326446779420000E-01;
w[16] = .50881194874202750000E-01;
w[17] = .49796710293397640000E-01;
w[18] = .48184368587322120000E-01;
w[19] = .46061261118893050000E-01;
w[20] = .43449893600541500000E-01;
w[21] = .40377947614710090000E-01;
w[22] = .36877987368852570000E-01;
w[23] = .32987114941090080000E-01;
w[24] = .28746578108808720000E-01;
w[25] = .24201336415292590000E-01;
w[26] = .19399596284813530000E-01;
w[27] = .14392353941661670000E-01;
w[28] = .92332341555455000000E-02;
w[29] = .39840962480827790000E-02;
int n=30;
double z=0;
double x,y;
for(i=0;i<n;i++)
{
x=(b+a)/2.0+(b-a)/2.0*s[i];
y=fi.f(x);
z+=(b-a)/2*w[i]*y;
}
for(i=0;i<n;i++)
{
x=(b+a)/2.0+(b-a)/2.0*(-s[i]);
y=fi.f(x);
z+=(b-a)/2.0*w[i]*y;
}
return z;
}
}

```

4. H5AL2.java programi alistirma 3 de verilen turev ve integral siniflarini konsol ortaminda kullanmaktadır. Programin inceleyiniz.

Program 5.8 H5AL2.java

```
import java.io.*;
import H5AL1;

class f1 extends fx
{
    double f(double x)
    {
        return x*x;
    }
}

class f2 extends fx
{
    double f(double x)
    {
        return Math.sin(x);
    }
}

public class H5AL2
{
    public static void main(String args[]) throws IOException
    {
        f1 b1;
        b1=new f1();
        System.out.println("Integral : "+H5AL1.integral(b1,0.0,1.0));
        System.out.println("Turev   : "+H5AL1.turev(b1,1.0));
        f2 b2;
        b2=new f2();
        System.out.println("Integral : "+H5AL1.integral(b2,0.0,Math.PI));
        System.out.println("Turev   : "+H5AL1.turev(b2,Math.PI));
    }
}
```

5. [H5O2](#) :

```
abstract class fxi
{
    abstract double f(double x[]);
}
```

tanimini ve H5AL1 sinifindaki turev metotuna H5O2 sinifinda

```
public static double turev(fx fi,double x)
```

gerekli degisiklikleri yaparak

```
public static double turev(fxi fi,double x[],int i)
```

metotunu olusturunuz ve i'inci x degeri için denklemin türevini hesaplayiniz.

($dfi(x[])/dx$ i türevini hesaplayiniz.)

Program 5.9 H5O2.java

```
//abstract sinif ve boyutlu degiskenler odevi
```

```
abstract class fxi
{
```

```

abstract double f(double x[]);
}

public class H5O2
{
public static double turev(fxi fi,double x[],int k)
{
// bu metot ninci dereceden bir fonksiyonun t• revini hesaplar
// metotun hata miktarı h0 and n degiskenlerinin degisimi ile
// degistirilebilir. fonksiyon girisi fxi abstract s• n• f• • zerinden
// yapilmalidir.
// Bu problem boyutlu deşikenerin kullan• lması ile ilgili de bir
// ornektir.
double h0=0.0256;
int i,m;
int n=7;
//basit bir fonksiyonun t• revini
double T[][];
T=new double[n][n];
double h[];
h=new double[n];
for(i=0;i<n;i++)
{
h[i]=0;
for(int j=0;j<n;j++)
T[i][j]=0;
}
h[0]=h0;
double r=0.5;
for( i=1;i<n;i++)
{
h[i]=h0*Math.pow(r,i);
}

for(i=0;i<n;i++)
{
double temp=x[k];
x[k]=x[k] + h[i];
double fiP=fi.f(x);
x[k]=temp - h[i];
double fiM=fi.f(x);
x[k]=temp;
T[i][0]=( fiP - fiM)/(2.0*h[i]);
}
for(m=1;m<n;m++)
{
for(i=0;i<n-m;i++)
{
T[i][m]=(h[i]*h[i]*T[i+1][m-1] - h[i+m]*h[i+m]*T[i][m-1])/
(h[i]*h[i]- h[i+m]*h[i+m]);
}
}
double xx=T[0][n-1];
return xx;
}

public static double integral(fxi fi,double x[],int k, double a,double b)
{
//gauss-legendre denklemini kullanarak integral hesaplama
//integral(x[k]=a dan x[k]=b ye kadar fonksiyon fi(x), x=x[0]..x[k]..x[n]

```

```
//
double s[],w[];
double tempk=x[k];
int i;
s=new double[30];
w=new double[30];
s[ 0] = .15532579626752470000E-02;
s[ 1] = .81659383601264120000E-02;
s[ 2] = .19989067515846230000E-01;
s[ 3] = .36899976285362850000E-01;
s[ 4] = .58719732103973630000E-01;
s[ 5] = .85217118808615820000E-01;
s[ 6] = .11611128394758690000E+00;
s[ 7] = .15107475260334210000E+00;
s[ 8] = .18973690850537860000E+00;
s[ 9] = .23168792592899010000E+00;
s[10] = .27648311523095540000E+00;
s[11] = .32364763723456090000E+00;
s[12] = .37268153691605510000E+00;
s[13] = .42306504319570830000E+00;
s[14] = .47426407872234120000E+00;
s[15] = .52573592127765890000E+00;
s[16] = .57693495680429170000E+00;
s[17] = .62731846308394490000E+00;
s[18] = .67635236276543910000E+00;
s[19] = .72351688476904450000E+00;
s[20] = .76831207407100990000E+00;
s[21] = .81026309149462140000E+00;
s[22] = .84892524739665800000E+00;
s[23] = .88388871605241310000E+00;
s[24] = .91478288119138420000E+00;
s[25] = .94128026789602640000E+00;
s[26] = .96310002371463720000E+00;
s[27] = .98001093248415370000E+00;
s[28] = .99183406163987350000E+00;
s[29] = .99844674203732480000E+00;
w[ 0] = .39840962480827790000E-02;
w[ 1] = .92332341555455000000E-02;
w[ 2] = .14392353941661670000E-01;
w[ 3] = .19399596284813530000E-01;
w[ 4] = .24201336415292590000E-01;
w[ 5] = .28746578108808720000E-01;
w[ 6] = .32987114941090080000E-01;
w[ 7] = .36877987368852570000E-01;
w[ 8] = .40377947614710090000E-01;
w[ 9] = .43449893600541500000E-01;
w[10] = .46061261118893050000E-01;
w[11] = .48184368587322120000E-01;
w[12] = .49796710293397640000E-01;
w[13] = .50881194874202750000E-01;
w[14] = .51426326446779420000E-01;
w[15] = .51426326446779420000E-01;
w[16] = .50881194874202750000E-01;
w[17] = .49796710293397640000E-01;
w[18] = .48184368587322120000E-01;
w[19] = .46061261118893050000E-01;
w[20] = .43449893600541500000E-01;
w[21] = .40377947614710090000E-01;
w[22] = .36877987368852570000E-01;
w[23] = .32987114941090080000E-01;
```



```

w[24] = .28746578108808720000E-01;
w[25] = .24201336415292590000E-01;
w[26] = .19399596284813530000E-01;
w[27] = .14392353941661670000E-01;
w[28] = .92332341555455000000E-02;
w[29] = .39840962480827790000E-02;
int n=30;
double z=0;
double y;
for(i=0;i<n;i++)
{
x[k]=(b+a)/2.0+(b-a)/2.0*s[i];
y=fi.f(x);
z+=(b-a)/2*w[i]*y;
}
for(i=0;i<n;i++)
{
x[k]=(b+a)/2.0+(b-a)/2.0*(-s[i]);
y=fi.f(x);
z+=(b-a)/2.0*w[i]*y;
}
x[k]=tempk;
return z;
}
}

```

6. Program 5.10 da verilen polar sinifini inceleyiniz. Polar sinifinin kompleks sinifiyla oldukça benzer oldugunu gözlemleyebilirsiniz. Bu iki sinifin temel özelliklerinden yararlanan abstract bir sinif olusturunuz, bu sinifin alt siniflari olarak polar ve kompleks siniflerini yeniden tanımlayiniz. Bir örnek programda abstract sinif üzerinden polar ve kompleks siniflari çağırarak kullaniniz.

Program 5.10 Polar sinifi tanimi Polar.java

```

public class polar
{
//duzlemde tanımlanmis polar koordinat sistemi

protected double R,teta;

public polar()
{
R=0;
teta=0;
}

public polar(double Ri,double tetai)
{
R=Ri;
teta=tetai;
}

public polar(polar y)
{
R=y.ROku();
teta=y.tetaOku();
}

public void RGir(double Ri)
{
R=Ri;
}
}

```

```

}

public void tetaGir(double tetai)
{
teta=tetai;
}

public void polarGir(double Ri,double tetai)
{
R=Ri;
teta=tetai;
}

public void kartesienGir(double xi,double xj)
{
R=Math.sqrt(xi*xi+xj*xj);
teta=Math.atan2(xj,xi);
}

public double ROku()
{
return R;
}

public double tetaOku()
{
return teta;
}

public double xi()
{
return R*Math.cos(teta);
}

public double xj()
{
return R*Math.sin(teta);
}

public void topla(polar y)
{
kartesienGir((xi()+y.xi()),(xj()+y.xj()));
}

public void fark(polar y)
{
kartesienGir((xi()-y.xi()),(xj()-y.xj()));
}

public polar polarOku()
{
return this;
}

public boolean esittir(polar v)
{
boolean b=((R==v.ROku())&&(teta==v.tetaOku()));
return b;
}

```

```
}  
  
public boolean buyuktur(polar v)  
{  
    return (this.R>v.ROku());  
}  
  
public boolean kucuktur(polar v)  
{  
    return (this.R<v.ROku());  
}  
  
public String toString()  
{  
    return ""+R+"*exp("+teta+"i) ";  
}  
}
```

BÖLÜM 6 : GRAFIKLER, FONTLAR VE RENKLER

6.1 GIRIS

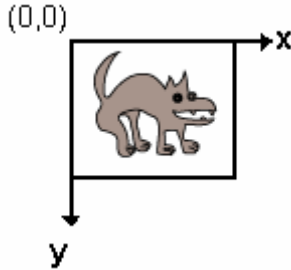
Daha önce applet çizerken **java.awt** kütüphanesindeki grafik (Graphics) sınıfını kullanmistik. Ve grafik (Graphics) sınıfına ait drawString metotunu kullanarak applete yazı yazdirmistik. Simdi bu sınıfın diger özelliklerini ve metotlarını öğreneceğiz.

Graphics sınıfı java.lang.Object sınıfının altında yer alır. Bu grupta aynı zamanda grafik çiziminin çeşitli fazlarında kullanılan java.awt.Color, java.awt.Font, java.awt.FontMetrics, java.awt, java.awt.Graphics, java.awt.Polygon yer alır. Daha detaylı grafik çizme işlemleri tanımlayabilen java.awt. Graphics2D paketi java.awt.Graphics paketinden türetilmiştir. Ayrıca java.awt.BasicStroke, java.awt.GradientPaint, java.awt.TexturePaint gibi temel grafik alt programları da java.lang.Object altında tanımlanmıştır. Temel şekilleri çizdirmeye yarayan java.awt.geom.GeneralPath, java.awt.geom.Line2D, java.awt.geom.RectangularShape de java.lang.Object altında tanımlanır. java.awt.geom.Arc2D, . java.awt.geom.Ellipse2D, . java.awt.geom.Rectangle2D, . java.awt.geom.RoundRectangle2D gibi çizim paketleri de java.awt.geom.RectangularShape paketinin alt paketleri olarak tanımlanmıştır.

Graphics sınıfı, yazı yazma, çizgi çizme, dikdörtgen, oval çizme gibi bir dizi metodu barındırır. Bunun dışında awt kütüphanesinin önemli bir sınıfı da Color sınıfıdır. Color sınıfı renkleri tanımlar ve değişik renklerin kullanımına imkan verir. Font sınıfı grafikte kullanılan yazıların fontlarının (yazı tipinin ve boyutunun) belirlenmesi amacıyla kullanılır. FontMetrics sınıfı fontların boyutlarının belirlenmesiyle ilgili metotları içerir. Polygon sınıfı polygon çizimiyle ilgili metotları barındırır. Bu metotların bir kısmını burada göreceğiz. Temel olarak Graphics ve Graphics2D sınıflarını grafik çiziminde kullanacağız, Bu işlemi yaparken de diğer tüm yardımcı grafik sınıflarından yararlanacağız. Graphics2D sınıfı daha yeni olarak tanımlanmış ve Graphics sınıfından türetilmiş bir sınıftır. Fakat çok daha kompleks grafik çizim kapasitelerini barındırır.

Java appletlerinde çizim yaparken ilk hatırlamamız gereken nokta, koordinat merkezinin ekranın sol üst köşesi olduğudur. X eksenine sola doğru, Y eksenine aşağıya doğru gider.

06001.JPG



Sekil 6.1 Java grafik koordinat sistemi, x ve y eksenleri

Y ekseninin aşağıya doğru gitmesi konsol programlarında (ve ilk konsol programlama ortamı olan satır yazıcılarında) satırların aşağıya doğru ilerlemesi gibi tarihi bir nedene dayanmaktadır. Bütün bilgisayar dilleri ve ekranı grafik programlamalarında standarttır.

6.2 GRAPHICS VE GRAPHICS2D SINIFLARI

Graphics sınıfı grafik çizimi için gerekli olan bir çok metodu içinde barındırır. Grafik sınıfı java.lang.Object sınıfının alt sınıflarındandır. Grafik çizme amacıyla genellikle Graphics sınıfından bir nesne **paint** veya **paintComponent** metotunun içinde çağırılır. Paint metotunun tanımı şöyledir

public void paint (Graphics g)

Bu tanım Applet, JApplet, JFrame extend etmiş programlardan çağırılabilir. Paint metodu tüm bu üç sınıfın türetildiği Component sınıfında tanımlanmıştır. javax.swing sınıfı altında tanımlanan JComponent sınıfında ise paintComponent metodu tanımlanmıştır. JComponentin alt metodu JPanel bu metodu kullanır. Tanımı paint metoduna benzer

public void paintComponent (Graphics g)

paint veya paintComponent metodlari Applet, JApplet, Frame, JFrame, Panel, JPanel siniflari tarafından direk olarak program açıldığında çağırılır. Kullanıcı tarafından çağırılmaz. Tekrar kullanıcı tarafından çağırılması gerektiğinde ise **repaint** metodu kullanılır ve repaint metodu üzerinden indirek olarak paint metodu çağırılır. Bu metodun tanımı :

public void repaint ()

şeklindedir.

İkinci ilginç metod update metodudur. Bu metod

public void update (Graphics g)

şeklinde tanımlanmıştır. Update metodu çağırıldığında Graphics metodu sistem tarafından otomatik olarak gönderilir. Graphics2D sınıfı Graphics sınıfının bir alt sınıfı olarak tanımlanmıştır. Bu sınıf Graphics sınıfına göre çok daha kompleks çizimler yapabilen metodlara sahiptir. Burada graphics ve Graphics2D de yer alan bazı sınıf ve çizim tekniklerini yakından inceleyeceğiz.

6.1.1 drawString, drawChars ve drawBytes metodlari

Graphics sınıfının altmetodlari olan bu metodlari tanimlari su sekilde verilmistir.

public abstract void drawString(String stringYazi, int x,int y)

public void drawChars(char charYazi[], int baslangiçindeksi,int yazilacakharfsayisi, int x,int y)

public void drawBytes(byte byteYazi[],

int baslangiçindeksi,int yazilacakharfsayisi, int x,int y)

drawString metodu bir string degiskenini verilen x ve y koordinatlarindan baslayarak çizer.

DrawChars bir boyutlu Char tipi degisken dizisini baslangiçindeksi indeksinden baslayarak yazilacakharfsayisi kadar kismini x ve y koordinatlarindan basliyerek çizer. DrawByte metodu da drawChars metodu gibidir tek degisikligi Byte türü boyutlu degisken kullanmasidir.

Program 6.1. de bu metodlari kullanilmasini açıklayan bir program verilmistir.

Program 6.1 : ciz.java programi : drawString,drawChars,drawBytes metodlarinin kullanilmasi

```
import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
```

```
public class ciz extends Applet
{
    private String s ="Bunu drawString Metoduyla yazdir";
    private char c[]={ 'c','h','a','r','s',' ','8'};
    private byte b[]={ 'b','y','t','e',25,26,27};
```

```
public void paint(Graphics g)
{
    g.setColor(new Color(0,0,100));
    g.setFont(new Font("SansSerif",Font.PLAIN,24));
    g.drawString(s,100,25);
    g.drawChars(c,2,3,100,50);
    g.drawBytes(b,0,5,100,75);
}
}
```

06002.JPG



Sekil 6.2 drawString drawChars drawBytes metotlarini kullanan ciz programinin Applet çiktisi

Simdi ayni islemi ve ayni metotlari Graphics2D üzerinden yaptiralim :

Program 6.2 : ciz2DSWF_2000.java programi : drawString,drawChars,drawBytes metotlarinin swing JFrame ve Graphics2D ile birlikte kullanilmasi

```
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.awt.geom.*;
import javax.swing.*;
import renk;

public class ciz2DSWF_2000 extends JFrame {

    final static Color bg = Color.white;
    final static Color fg = Color.black;
    final static Color red = Color.red;
    final static Color white = Color.white;
    private String s ="Bunu drawString Metoduyla yazdir";
    private char c[]={ 'k','a','r','e','k','t','e','r','l','e','r'};

    public ciz2DSWF_2000()
    {
        //Initialize drawing colors
        super("String character çizimi");
        setBackground(bg);
        setForeground(fg);
    }

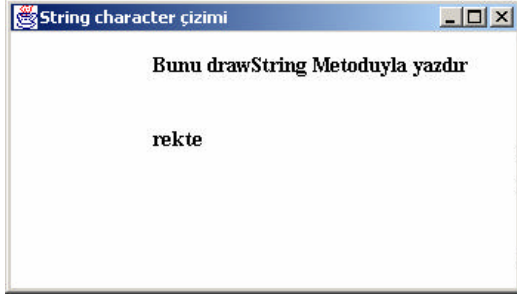
    public void paint(Graphics g) {
        Graphics2D g2 = (Graphics2D)g;
        g2.setFont(new Font("TimesRoman",Font.BOLD,14));
        g2.drawString(s,100,50);
        //ikinci charecterden baslayarak 5 character yaz.
        g2.drawChars(c,2,5,100,100);

    }

    //=====
    public static void main(String[] args)
    {
        ciz2DSWF_2000 pencere= new ciz2DSWF_2000();
        pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
        pencere.setSize(350,200);
        pencere.setVisible(true);
    }
}
```

Burada hemen belirtelimki swing siniflarini kullanirken Graphics2D siniflari kullanmak zorunda degiliz, ama burada genel olarak swing ve Graphics2D kullanimlarini birlikte sunacagiz. Bu programin çiktisi da bir önceki programin çiktisinde oldugu gibidir :

06003.JPG



Şekil 6.3 drawString drawChars metotlarını kullanan çiz2DSWF_2000 programının swing JFrame çıktısı

Programdan da görüleceği gibi paint metodu yine Graphics cinsinden çağırılmakta , daha sonra

Graphics2D g2 = (Graphics2D)g;

Kullanılarak adres Graphics2D sınıfından nesneye yüklenmektedir.

6.3 RENK KONTROLÜ

Appletlerde renk kontrolü **Color** sınıfını kullanarak yapılır. Renk oluşumunda monitör ve Tv de kullanılan **RGB (Red-Green-Blue=Kırmızı-Yesil-Mavi)** sistemi temel alınır. Bu üç renk monitörde 0-255 arası değerler alabilir. Üç rengin karışımı toplam 256*256*256 renk tanımlar. Color sınıfı kurucu metotları şu şekilde tanımlanır.

```
public Color( int kırmızı,int yeşil,int mavi) //her renk 0-255 arası
public Color(float kırmızı,float yeşil,float mavi) //her renk 0.0-1.0 arası
Color sınıfında ayrıca renk değerlerini okuyabildiğimiz
public int getRed() // Kırmızı tonunu oku
public int getGreen()//Yeşil tonunu oku
public int getBlue()//Mavi tonunu oku
public abstract Color getColor() //rengi oku
metotları ve rengi değiştirebildiğimiz
public abstract Color setColor(Color c)
metodu mevcuttur. Color sınıfında sabit olarak tanımlanmış :
```

Tablo 6.1 Color sınıfında tanımlanmış sabit renkler:

Renk sabiti	Renk	RGB değeri
Public final static Color orange	portakal	255,200,0
Public final static Color pink	Pembe	255,175,175
public final static Color cyan	camgöbeği	0,255,255
public final static Color magenta	Mor	255,0,255
public final static Color yellow	Sarı	255,255,0
public final static Color black	Siyah	0,0,0
public final static Color white	Beyaz	255,255,255
public final static Color gray	Gri	128,128,128
public final static Color lightGray	Açık gri	192,192,192
public final static Color darkGray	Koyu Gri	64,64,64
public final static Color red	kırmızı	255,0,0
public final static Color green	Yeşil	0,255,0
public final static Color blue	mavi	0,0,255

Color sınıfının daha iyi anlaşılabilmesi amacıyla Color sınıfının bir alt sınıfı olan renk sınıfini tanımladık.

Program 6.3 : Color sınıfının alt sınıfı renk sınıfini tanımlayan renk.java programı :

```
import java.io.*;
import java.awt.*;
```

```

public class renk extends Color
{
    public final static renk kirmizi=new renk(255,0,0);
    public final static renk mavi=new renk(0,0,255);
    public final static renk siyah=new renk(0,0,0);
    public final static renk camgobegi=new renk(0,255,255);
    public final static renk koyugri=new renk(64,64,64);
    public final static renk gri=new renk(128,138,128);
    public final static renk yesil=new renk(0,255,0);
    public final static renk acikgri=new renk(192,192,192);
    public final static renk mor=new renk(255,0,255);
    public final static renk portakal=new renk(255,200,0);
    public final static renk pembe=new renk(255,175,175);
    public final static renk beyaz=new renk(255,255,255);
    public final static renk sari=new renk(255,255,0);
    public final static renk acikmavi=new renk(150,206,237);
    public final static renk lacivert=new renk(0,0,128);
    //burada kendi yeni renginizi tanımlayabilirsiniz.

    public renk(float kirmizi,float yesil, float mavi)
    {
        super(kirmizi,yesil,mavi);
    }

    public renk(double kirmizi,double yesil, double mavi)
    {
        super((float)kirmizi,(float)yesil,(float)mavi);
    }

    public renk(int kirmizi,int yesil, int mavi)
    {
        super(kirmizi,yesil,mavi);
    }

    public renk(int RGB)
    {
        super(0,0,0);
    }

    public renk(renk r)
    {
        super(r.getKirmizi(),r.getYesil(),r.getMavi());
    }

    public int getKirmizi()
    {
        return getRed();
    }

    public int getYesil()
    {
        return getGreen();
    }

    public int getMavi()
    {
        return getBlue();
    }
}

```



```

public int getKYM()
{
return getRGB();
}

public Color toColor()
{
return (Color)this;
}

public static renk toRenk(Color r)
{return (renk)r;}

public String toString()
{
return "renk[ kirmizi "+getKirmizi()+" mavi "+getMavi()+" yesil "+getYesil()+""];
}

//metodlar
//static int HSBtoRGB(float hue,float saturation,float brightness)
//getRed(),getGreen(),getBlue(),getRGB()
}

```

Renk sinifini bir çok yerde Color sinifi yerine kullanabiliriz. Kullanamadigimiz durumlarda cast işlemcisi (Color) kullanılabilir.

Applette renk degistirdigimiz küçük bir örnek program yazalım :

Program 6.4 : renkTest.java

```

import java.awt.*;
import java.applet.Applet;
import renk;

public class RenkTest extends Applet
{
private int kirmizi,yesil,mavi;

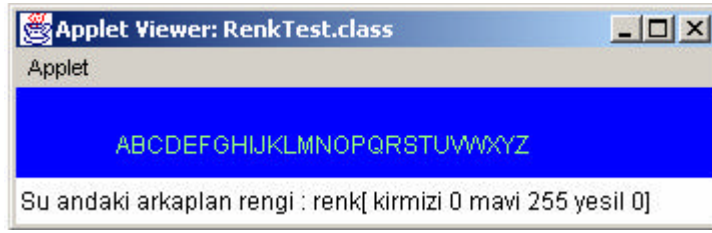
public void init()
{
kirmizi=150;
yesil=255;
mavi=125;
// arka palanın rengi mavi olarak veriliyor
setBackground(renk.mavi);
}

public void paint(Graphics g)
{
// yazının rengi 100,255,125 olarak alýndý

g.setColor(new renk(kirmizi,yesil,mavi));
g.drawString("ABCDEFGHIJKLMNQRSTUWXYZ",50,33);
showStatus("Su andaki arkaplan rengi : "+getBackground());
}
}

```

06004.JPG



Sekil 6.4 Renk.html çıktısı

Bu programda kirmizi degeri 100, yesil degeri 255 ve mavi degeri de 125 alınmis ve setColor deyimiyle yeni renk tanimlanmistir. Arka plan rengi ise **public void setBackground(Color c)** Metotunu kullanarak maviye dönüştürülmüştür.

Aynı programın JApplet esidi olan, aynı zamanda java komutuyla kendi çerçevesini de oluşturabilen bir esdegerini verelim. Renk2D sinifinda Graphics2D sinifi kullanilmaktadir. Grafik kalitesini karsilastirabilirsiniz.

Program 6.5 : Renk2D.java programi

```
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.awt.geom.*;
import javax.swing.*;

public class Renk2D extends JApplet {

    private int kirmizi,yesil,mavi;

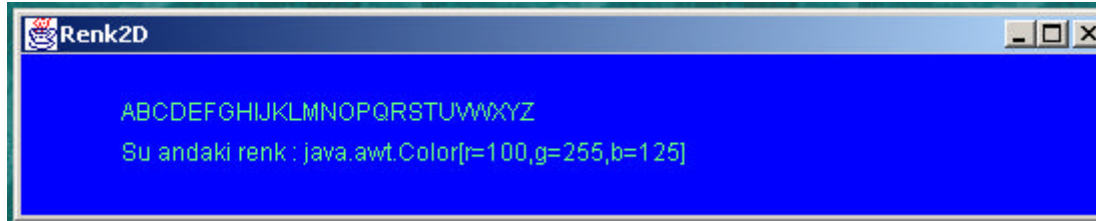
    public void init()
    {
        kirmizi=100;
        yesil=255;
        mavi=125;
        setBackground(new Color(0,0,255));
        setForeground(new Color(kirmizi,yesil,mavi));
    }

    public void paint(Graphics g) {
        Graphics2D g2 = (Graphics2D) g;
        g2.setPaint(new Color(kirmizi,yesil,mavi));
        g2.drawString("ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ",50,33);
        g2.drawString("Su andaki renk : "+g2.getColor(),50,53);
    }

    public static void main(String s[]) {
        JFrame f = new JFrame("Renk2D");
        f.addWindowListener(new WindowAdapter() {
            public void windowClosing(WindowEvent e) {System.exit(0);}
        });
        JApplet applet = new Renk2D();
        f.getContentPane().add("Center", applet);
        applet.init();
        f.pack();
        f.setSize(new Dimension(550,100));
        f.show();
    }
}
```

Renk2D sinifinin çıktısı :

06005.JPG



Sekil 6.4 Renk2D.java çıktısı

Swing sınıfında renk seçimini yapabilmek amacıyla JColorChooser adlı bir program tanımlanmıştır. Bu programı kullanarak renk grafik kutusunun rengini değiştirebildiğimiz renkSeciciSWF swing JFrame programı aşağıda verilmiştir.

Program 6.6 : renkSeciciSWF_2000.java

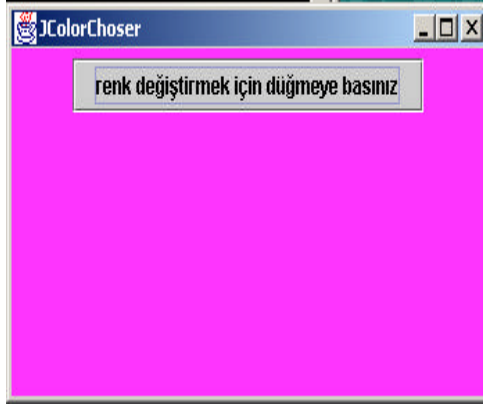
```
import javax.swing.*; // java swing sınıfını çağır
import java.awt.*; // java pencere kullanma sınıfını çağır
import java.awt.event.*; // java pencereyi dinleme sınıfını çağır
import BasicWindowMonitor;

public class renkSeciciSWF_2000 extends JFrame implements ActionListener
{
    // Renk secme ornegi
    JButton renkdegistir;
    Color r=Color.lightGray;
    Container c;

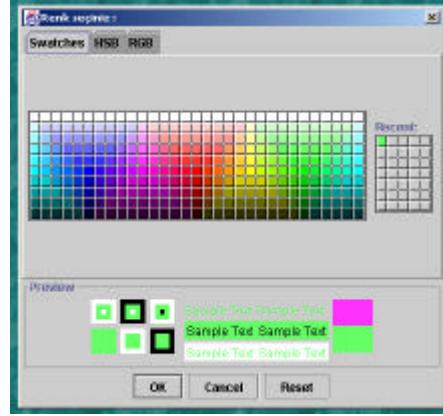
    // pencereyi baslatma metodu
    public renkSeciciSWF_2000()
    {
        super("JColorChoser ");
        c=getContentPane();
        c.setLayout(new FlowLayout());
        renkdegistir=new JButton("renk degistirmek için düğmeye basınız");
        renkdegistir.addActionListener(this);
        c.add(renkdegistir);
    }

    // girdi alanındaki olan olaylari dinleme metodu
    public void actionPerformed(ActionEvent e)
    {
        r=JColorChooser.showDialog(this,"Renk seçiniz :",r);
        if(r==null)
            r=renk.acikgri;
        c.setBackground(r);
        repaint();
    }

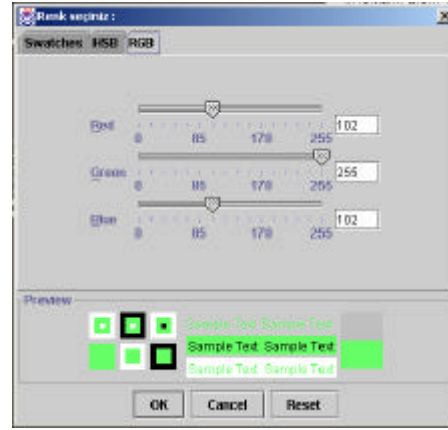
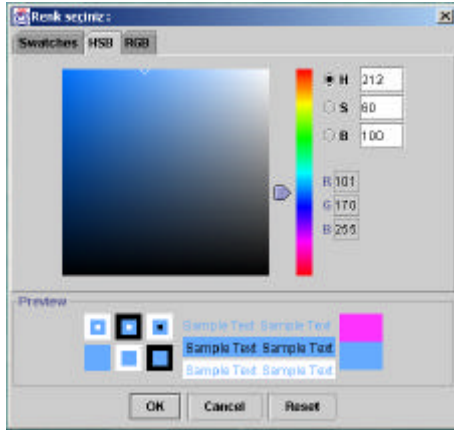
    //=====
    public static void main(String[] args)
    {
        //ana program
        renkSeciciSWF_2000 pencere= new renkSeciciSWF_2000();
        pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
        pencere.setSize(350,200);
        pencere.setVisible(true);
    }
}
```



06008.JPG



06009.JPG



Şekil 6.6-6.9 renkSeciciSWF_2000.java java swing frame programi ve JcolorChooser renk seçme programi

Renk seciciSWF_2000.java programinda temel olarak JFrame grafik çıktisi kullanilmistir. Bu programin içerisinde ağirilan

```
r=JColorChooser.showDialog(this,"Renk seçiniz :",r);
```

metodu java kütüphanesinde yer almaktadır. ShowDialog metodu bize Color sınıfındaki renk değiskenini aktarmakta ve

```
c.setBackground(r);
```

komutuylada arka plan renklerini değistirmektedir.

JFrame ve JApplet arasındaki farkı anlamaya biraz daha katkıda bulunması amacıyla aynı programı bir de JApplet olarak verelim :

Program 6.7 : renkSeciciSWA_2000.java

```
import javax.swing.*; // java swing sınıfını çağır
import java.awt.*; // java pencere kullanma sınıfını çağır
import java.awt.event.*; // java pencereyi dinleme sınıfını çağır
import BasicWindowMonitor;
```

```
public class renkSeciciSWA_2000 extends JApplet implements ActionListener
{
    // Renk seçme örneği
    JButton renkdegistir;
    Color r=Color.lightGray;
    Container c;
    // pencereyi baslatma metodu
    public void init()
    {
        c=getContentPane();
```

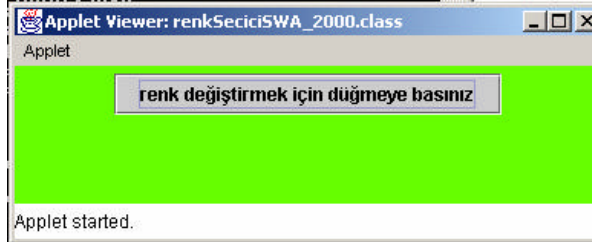
```

c.setLayout(new FlowLayout() );
renkdegistir=new JButton("renk degistirmek için düğmeye basınız");
renkdegistir.addActionListener(this);
c.add(renkdegistir);
}
// girdi alanındaki olan olaylari dinleme metodu
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
r=JColorChooser.showDialog(this,"Renk seçiniz :",r);
if(r==null)
r=renk.acikgri;
c.setBackground(r);
repaint();
}
}

```

JFrame ve JApplet programlarının en büyük farkı JFrame ana programdan (main) çalıştığı halde JApplet'in bir browser programından çalıştırılıyor olmasıdır. Burada da en dış çerçeve dışında JFrame ile aynı görüntüyü elde ederiz.

06010.JPG



Sekil 6.10 renkSeciciSWA_2000.java programının Appletviewer'daki çıktısı

6.4 YAZI KONTROLU

Appletlerde yazı kontrolü **Font** sınıfını kullanarak yapılır. Sekil 5.3.1 de java 1.1.5 de kullanılabilecek tüm yazı stillerinin (font) listesini veren stil.java programını görüyoruz.

Program 6.8 : [stil.java](#) programı, java kütüphanesinde mevcut olan yazı stillerini gösterir

```

import java.applet.*;
import java.awt.*;
public class stil extends Applet
{
public void paint(Graphics g)
{
String stilListesi[];
stilListesi=getToolkit().getFontList();
int y=15;
for(int i=0;i<stilListesi.length;i++)
{
g.drawString(stilListesi[i],15,y);
y+=15;
}
}
}

```

06011.JPG



Sekil 6.11 stil.java programi, java kütüphanesinde mevcut olan yazi sitillerini gösterir applet programinin sonuçlari.

Yine ayni programin swing JApplet esitini verelim :

Program 6.9 : [stil2D.java](#) programi, java kütüphanesinde mevcut olan yazi sitillerini gösterir

```
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.awt.geom.*;
import javax.swing.*;

public class stil2D extends JApplet {

    public void init()
    {
        setBackground(Color.white);
        setForeground(Color.black);
    }

    public void paint(Graphics g)
    {
        Graphics2D g2 = (Graphics2D) g;
        String stilListesi[];
        stilListesi=getToolkit().getFontList();
        int y=15;
        for(int i=0;i<stilListesi.length;i++)
        {
            g2.drawString(stilListesi[i],15,y);
            y+=15;
        }
    }

    public static void main(String s[]) {
        JFrame f = new JFrame("stil2D");
        f.addWindowListener(new WindowAdapter() {
            public void windowClosing(WindowEvent e) {System.exit(0);}
        });
        JApplet applet = new stil2D();
        f.getContentPane().add("Center", applet);
        applet.init();
        f.pack();
        f.setSize(new Dimension(550,300));
        f.show();
    }
}
```

06012.JPG



Sekil 6.12 : [stil2D.java](#) program çıktısı

Bu yazı stillerinden birisi asagıda verilen yazı tiplerinden birisiyle beraber ve verilen belli bir yazı boyutunda gösterilebilir.

public final static int PLAIN : düz yazı stili
public final static int BOLD : Kalın yazı stili
public static int ITALIC : Italik (yatık) yazı stili

bu tanımlardaki **final** sözcüğü bu ifadelerin degisken degil **sabit** oldugunu gösterir. Font sinifinin kurucu metodu su sekildedir.

Public Font(String s, int yazi_stili, int harf_boyutu);

Bir appletin yazı stili Graphics sinifindeki setFont metoduyla degistirilebilir.

Public abstract void setFont(Font f)

Örnek olarak asagıdaki deyimi verebiliriz :

g.setFont(new Font("Serif",Font.BOLD,12);

Simdi setFont metotunu küçük bir örnekte kullanarak gösterelim :

Program 6.10 : [RenkFont.java](#) programı, java kütüphanesindeki Font uygulamasını gösterir

```
import java.awt.*;
import java.applet.Applet;
public class RenkFont extends Applet
{
private int kirmizi,yesil,mavi;
public void init()
{
kirmizi=100;
yesil=255;
mavi=125;
}
public void paint(Graphics g)
{
g.setColor(new Color(kirmizi,yesil,mavi));
setBackground(new Color(0,0,255));
g.setFont(new Font("TimesRoman",Font.BOLD,36));
g.drawString("ABCDEFGHJKLMNOPQRSTUVWXYZ",50,33);
showStatus("Su andaki font : "+g.getFont());
}
}
```

06013.JPG



Sekil 6.13 RenkFont.html programi, java kütüphanesindeki Font uygulamasini gösterir

bu programin da JApplet esdegerini verelim:

Program 6.11 : [RenkFont2D.java](#) swing JApplet programi, java kütüphanesindeki Font uygulamasini gösterir

```
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.awt.geom.*;
import javax.swing.*;

public class RenkFont2D extends JApplet {

    private int kirmizi,yesil,mavi;

    public void init()
    {
        kirmizi=100;
        yesil=255;
        mavi=125;
        setBackground(new Color(0,0,255));
        setForeground(new Color(kirmizi,yesil,mavi));
    }

    public void paint(Graphics g)
    {
        Graphics2D g2 = (Graphics2D) g;
        g2.setColor(new Color(kirmizi,yesil,mavi));
        setBackground(new Color(0,0,255));
        Font font=g2.getFont();
        g2.setFont(new Font(font.getName(),Font.BOLD,24));
        g2.drawString("ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ",50,33);
        g2.drawString("Su andaki font : "+g.getFont(),50,70);
        g2.setFont(new Font(font.getName(),Font.PLAIN,12));
        g2.drawString("Su andaki font : "+g.getFont(),50,85);
    }

    public static void main(String s[]) {
        JFrame f = new JFrame("RenkFont2D");
        f.addWindowListener(new WindowAdapter() {
            public void windowClosing(WindowEvent e) {System.exit(0);}
        });
        JApplet applet = new RenkFont2D();
        f.getContentPane().add("Center", applet);
        applet.init();
        f.pack();
        f.setSize(new Dimension(550,200));
        f.show();
    }
}
```


06014.JPG



Sekil 6.14 RenkFont2D.java JFrame programi, java kütüphanesindeki Font uygulamasini gösterir

6.5 Çizgi Çizimi

Javada çizgi çizmek için kullanılan temel metot Graphics sınıfında **drawLine** metotudur. Bu metot Graphics sınıfında tanımlanmıştır. Kurucu metodu :

```
Public abstract void drawLine(  
int x1, // ilk noktanın x koordinati  
int y1, //ilk noktanın y koordinati  
int x2, // ikinci noktanın x koordinati  
int y2) //ikinci noktanın y koordinati
```

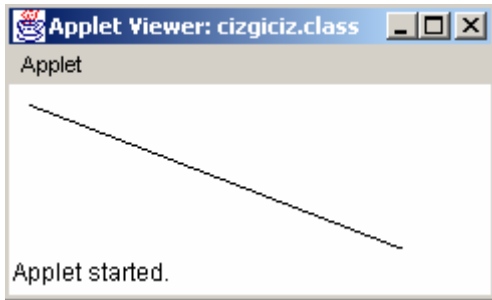
Graphics2D sınıfında ise çizgi çiziminde java.awt.geom kütüphanesinde tanımlanan Line2D sınıfı, Graphics2D sınıfındaki draw metoduyla birlikte kullanılır.

Bir küçük örnek problem [cizgiciz.java](#)'da drawLine metotunun kullanımını görelim:

Program 6.12 : Çizgi çizim örneği cizgiciz.java

```
import java.applet.*;  
import java.applet.Applet;  
import java.awt.*;  
  
public class cizgiciz extends Applet  
{  
    public void paint(Graphics g)  
    {  
        g.setColor(new Color(0,0,0));  
        g.setFont(new Font("SansSerif",Font.PLAIN,24));  
        g.drawLine(10,10,230,95);  
    }  
}
```

06015.JPG



Sekil 6.615 ve çizginin appletde görünümü

Simdi aynı problemin yaklaşık esidini cizgiSWF_2000.java programında görelim :

Program 6.13 : Çizgi çizim örneği cizgiSWF_2000.java

```
import java.awt.*;  
import java.awt.event.*;
```

```

import java.awt.geom.*;
import javax.swing.*;
import renk;

public class cizgiSWF_2000 extends JFrame {

    final static Color bg = Color.white;
    final static Color fg = Color.black;
    final static Color red = Color.red;
    final static Color white = Color.white;

    public cizgiSWF_2000()
    {
        //Initialize drawing colors
        super("çizgi çizimi");
        setBackground(bg);
        setForeground(fg);
    }

    public void paint(Graphics g) {
        Graphics2D g2 = (Graphics2D)g;
        g2.setPaint(Color.black);
        Line2D l=new Line2D.Double(50,50,100,75);
        g2.draw(l);
        g2.setStroke(new BasicStroke(1f,BasicStroke.CAP_ROUND,
        BasicStroke.JOIN_ROUND,1f,new float[] {5f},0f));
        Line2D l1=new Line2D.Double(50,150,100,175);
        g2.draw(l1);
    }

    //=====
    public static void main(String[] args)
    {
        cizgiSWF_2000 pencere= new cizgiSWF_2000();
        pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
        pencere.setSize(350,200);
        pencere.setVisible(true);
    }
}

```

06016.JPG



Sekil 6.16 ve çiziminin cizgiSWF_2000 JFrame çıktısında görünümü

Bu programdaki temel çizim metodlarına göz atalım :

Graphics2D g2 = (Graphics2D)g;

Graphics sınıfı g nesnesini Graphics2D sınıfı g2 nesnesine aktarır.

g2.setPaint(Color.black);

Grafik çizim rengini siyah olarak tanımlar.

```
Line2D l=new Line2D.Double(50,50,100,75);
```

İlk devamlı çizimin koordinatlarını tanımlar

```
g2.draw(l);
```

İlk devamlı çizgiyi çizer

```
g2.setStroke(new BasicStroke(1f,BasicStroke.CAP_ROUND,  
BasicStroke.JOIN_ROUND,1f,new float[] {5f,0f});
```

Çizgiyi noktali çizme komutunu tanımlar

```
Line2D l1=new Line2D.Double(50,150,100,175);
```

Noktali çizimin koordinatlarını tanımlar

```
g2.draw(l1);
```

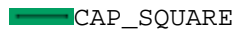
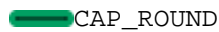
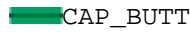
Noktali çizgiyi çizer.

Burada bizim için yeni bir kavram olan noktali çizgi çizmenin detaylarına biraz göz atalım. Noktaliçizgi oluşturmak için temel olarak setStroke metodunu kullanıyoruz. Bu metodun içinde Basic Stroke metodu bir nesne yaratıyoruz. BasicStroke türü nesne çizgi kalınlığı, çizgi bağlama stili, çizgi ucu bitis stili ve çizgi-bosluk bilgisi içerir. Çizgi kalınlığı çizgi istikametine dik olarak ölçülür. Çizgi kalınlığı 1f (buradaki f sayının float temel degisken türü olduğunu belirtir) 0.35277 milimetreye esittir. Yalnız transformasyon kullanıldığında bu degisebilir. Transformasyonlara biraz sonra degineceğiz.

Çizgi bağlama stili iki çizginin birbirine bağlandığı noktadaki şeklini belirler. BasicStroke sınıfında 3 bağlanma stili mevcuttur. Bunlar :



stilleridir. Çizgi ucu bitis stilleri bos çizgi ucunun şeklini belirtir. Yine temel olarak 3 BasicStroke çizgi ucu bitis stili mevcuttur. Bunlar :



stilleridir. Çizgi bosluk bilgisi birbirini takip eden seffaf ve görünür çizgi parçacıkları ve bunların boylarını tanımlar. Bir ara bosluk degiskeni ve çizgi bosluk çizgi bosluk olmak üzere bir seriden oluşur. Son olarak son rakam serinin hangi elemanından çizime başlanacağını gösterir. Örneğin:

```
g2.setStroke(new BasicStroke(1,BasicStroke.CAP_ROUND,  
BasicStroke.JOIN_ROUND,0,new float[] {10,5,2,5},0));
```

10 boyutu bir çizgi 5 bosluk 2 boyutu çizgi 5 bosluk belirtir.

```
g2.setStroke(new BasicStroke(1,BasicStroke.CAP_ROUND,  
BasicStroke.JOIN_ROUND,5,new float[] {5},0));
```

5 bosluk ve 5 çizgi belirtir. cizgiSWF_2000.java programında çeşitli stoke tiplerini deneyebilirsiniz.

6.6 DİKDÖRTGEN ÇİZİMİ

Java Graphics sınıfında dikdörtgen çizmek için kullanılan temel metod **drawRect** metodudur. Bu metod Graphics sınıfında tanımlanmıştır. Bu metodların tanımı :

```
Public abstract void drawRect(  
int x1, // üst tepe noktanın x koordinati  
int y1, // üst tepe noktanın y koordinati  
int en, // dikdörtgenin genişliği  
int yukseklik) // dikdörtgenin yüksekliği
```

Bu metota ilave olarak dikdörtgenin içini verilen renkte boyayan

```
Public abstract void fillRect(  
int x1, // üst tepe noktanın x koordinati  
int y1, // üst tepe noktanın y koordinati  
int en, // dikdörtgenin genişliği  
int yukseklik) // dikdörtgenin yüksekliği
```

ve dikdörtgeni arkaplan renginde boyayan (silen)

```
Public abstract void clearRect(  
int x1, // üst tepe noktanın x koordinati  
int y1, // üst tepe noktanın y koordinati  
int en, // dikdörtgenin genişliği  
int yukseklik) // dikdörtgenin yüksekliği
```

metotları mevcuttur. DrawRect ve fillRec metodunun kullanımı Program 6.6 da verilmiştir.

Program 6.14 : dikdortgenCiz.java

```
import java.applet.Applet;  
import java.awt.*;  
public class dikdortgenCiz extends Applet  
{  
    public void paint(Graphics g)  
    {  
        g.setColor(new Color(255,0,0));  
        g.drawRect(10,10,100,50);  
        g.fillRect(129,10,100,50);  
    }  
}
```

06017.JPG



Şekil 6.17 dikdortgenCiz.java programı ve dikdortgenCiz.html appleti

Graphics2D metodunda dikdörtgen çizmek için **g2.draw(new Rectangle2D.Double(x, y, dikdortgenEn, dikdortgenYukseklik));** kullanılır.

Dikdörtgenin içini maviye boyamak için

```
g2.setPaint(Color.blue);
Rectangle2D dikdortgen2=new Rectangle2D.Double(50,50,100,40);
g2.fill(dikdortgen2);
```

kullanılabilir. Graphics2D de tek renk yerine degisen bir renk profiliyle boyamak da mümkündür. Örneğin :

```
final static Color beyaz=Color.white;
final static Color siyah=Color.black;
GradientPaint kirmizidanbeyaza=new GradientPaint(250,50,kirmizi,350,90,beyaz);
g2.setPaint(kirmizidanbeyaza);
Rectangle2D dikdortgen4=new Rectangle2D.Double(250,50,100,40);
g2.fill(dikdortgen4);
```

kodu dikdörtgeni kirmizidan beyaza dönüsen bir spekturumla boyar. Tüm bu kodu bir örnek problemde gösterelim :

Program 6.15 : dikdortgenSWF-2000.java

```
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.awt.geom.*;
import javax.swing.*;
```

```
public class dikdortgenSWF_2000 extends JFrame {
```

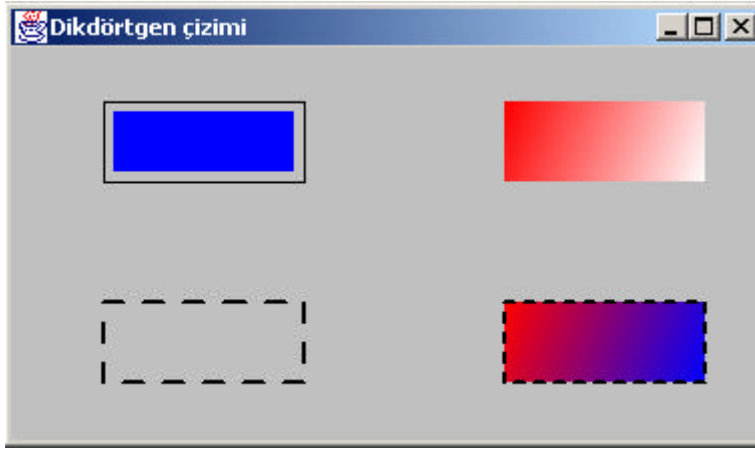
```
    final static Color kirmizi=Color.red;
    final static Color beyaz=Color.white;
    final static Color siyah=Color.black;
```

```
    public dikdortgenSWF_2000()
    {
        super("Dikdörtgen çizimi");
        setBackground(Color.lightGray);
        setForeground(siyah);
    }
```

```
    public void paint(Graphics g) {
        Graphics2D g2 = (Graphics2D)g;
        g2.setPaint(Color.blue);
        Rectangle2D dikdortgen1=new Rectangle2D.Double(55,55,90,30);
        g2.fill(dikdortgen1);
        g2.setPaint(siyah);
        Rectangle2D dikdortgen2=new Rectangle2D.Double(50,50,100,40);
        g2.draw(dikdortgen2);
        g2.setStroke(new BasicStroke(2f,BasicStroke.CAP_ROUND,
        BasicStroke.JOIN_ROUND,3f,new float[] {10f},0f));
        g2.setPaint(Color.black);
        Rectangle2D dikdortgen3=new Rectangle2D.Double(50,150,100,40);
        g2.draw(dikdortgen3);
        GradientPaint kirmizidanbeyaza=new GradientPaint(250,50,kirmizi,350,90,beyaz);
        g2.setPaint(kirmizidanbeyaza);
        Rectangle2D dikdortgen4=new Rectangle2D.Double(250,50,100,40);
        g2.fill(dikdortgen4);
        GradientPaint kirmizidanmaviye=new GradientPaint(250,150,kirmizi,350,190,Color.blue);
        g2.setPaint(kirmizidanmaviye);
        Rectangle2D dikdortgen5=new Rectangle2D.Double(250,150,100,40);
        g2.fill(dikdortgen5);
        g2.setStroke(new BasicStroke(2f,BasicStroke.CAP_ROUND,
        BasicStroke.JOIN_ROUND,1f,new float[] {5f},0f));
        g2.setPaint(Color.black);
        g2.draw(dikdortgen5);
    }
```

```
//=====
public static void main(String[] args)
{
    dikdortgenSWF_2000 pencere= new dikdortgenSWF_2000();
    pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
    pencere.setSize(400,300);
    pencere.setVisible(true);
}
}
```

Bu programın çıktısı :
06018.JPG



Sekil 6.18 çeşitli dikdörtgen çizimlerinin dikdortgenSWF_2000 JFrame çıktısında görünümü

Graphics sınıfında **Köseleri yuvarlatılmış dikdörtgen** çizmek içinse **drawRoundRect** metodu kullanılır

```
Public abstract void drawRoundRect(  
int x1, // üst tepe noktanın x koordinati  
int y1, // üst tepe noktanın y koordinati  
int en, // dikdörtgenin genişliği  
int yükseklik, // dikdörtgenin yüksekliği  
int koseeni, // yuvarlak kosenin eni  
int koseyuksekligi )// yuvarlak kosenin yüksekliği
```

Bu metota ilave olarak dikdörtgenin içini verilen renkte boyayan

```
Public abstract void fillRoundRect(  
int x1, // üst tepe noktanın x koordinati  
int y1, // üst tepe noktanın y koordinati  
int en, // dikdörtgenin genişliği  
int yükseklik, // dikdörtgenin yüksekliği  
int koseeni, // yuvarlak kosenin eni  
int koseyuksekligi )// yuvarlak kosenin yüksekliği
```

metodu da paralel olarak tanımlanmıştır. Yine bir örnek problemde bu tanımı kullanacak olursak :

Program 6.16 : yuvarlakKoseliDikdortgenCiz.java programı

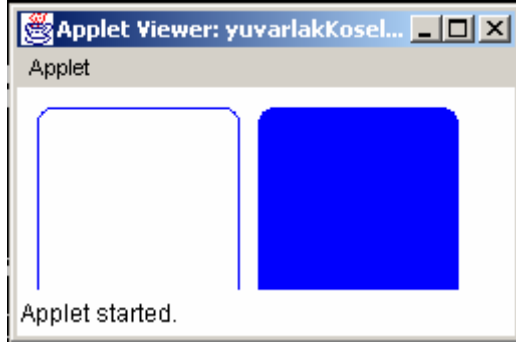
```
import java.applet.Applet;  
import java.awt.*;  
public class yuvarlakKoseliDikdortgenCiz extends Applet  
{  
    public void paint(Graphics g)  
    {
```

```

g.setColor(new Color(0,0,255));
g.setFont(new Font("SansSerif",Font.PLAIN,12));
g.drawRoundRect(10,10,100,100,15,15);
g.fillRoundRect(120,10,100,100,15,15);
}
}

```

06019.JPG



Sekil 6.19 yuvarlakKoseliDikdortgenCiz.html appleti

Graphics2D sinifinda koseleri yuvarlatilmis dikdörtgen çizmek için :

```

g2.draw(new Rectangle2D.Double(x,
y,dikdortgenEn,dikdortgenYukseklik,xKöseYarıçapi,yKöseYarıçapi));

```

metodlari kullanilir. Rakamsal örnek verirsek :

```

g2.setPaint(Color.blue);
RoundRectangle2D dikdortgen2=new RoundRectangle2D.Double(50,50,100,40,15,15);
g2.draw(dikdortgen2);

```

kullanilabilir. Dikdörtgenin içini boyamak içinse:

```

g2.setPaint(Color.blue);
RoundRectangle2D dikdortgen2=new RoundRectangle2D.Double(50,50,100,40,15,15);
g2.fill(dikdortgen2);

```

kodu kullanilabilir. Elbette bir önceki örnekte olduğu gibi spektrumlu boyama da mümkündür. Tüm bu kodu bir örnek problemde gösterelim

Program 6.17 : yuvarlakKoseliDikdortgenSWF_2000.java

```

import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.awt.geom.*;
import javax.swing.*;

```

```

public class yuvarlakKoseliDikdortgenSWF_2000 extends JFrame {

```

```

    final static Color kirmizi=Color.red;
    final static Color beyaz=Color.white;
    final static Color siyah=Color.black;
    public yuvarlakKoseliDikdortgenSWF_2000()
    {
        super("Yuvarlak Köseli Dikdörtgen Çizimi");
        setBackground(Color.lightGray);
        setForeground(siyah);
    }

```

```

    public void paint(Graphics g) {
        Graphics2D g2 = (Graphics2D)g;
        g2.setPaint(Color.blue);
        RoundRectangle2D dikdortgen1=new RoundRectangle2D.Double(55,55,90,30,15,15);
    }
}

```

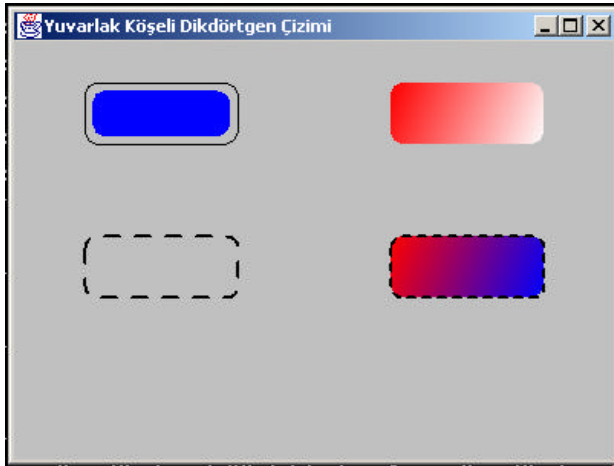
```

g2.fill(dikdortgen1);
g2.setPaint(siyah);
RoundRectangle2D dikdortgen2=new RoundRectangle2D.Double(50,50,100,40,15,15);
g2.draw(dikdortgen2);
g2.setStroke(new BasicStroke(2f,BasicStroke.CAP_ROUND,
BasicStroke.JOIN_ROUND,3f,new float[] {10f},0f));
g2.setPaint(Color.black);
RoundRectangle2D dikdortgen3=new RoundRectangle2D.Double(50,150,100,40,15,15);
g2.draw(dikdortgen3);
GradientPaint kirmizidanbeyaza=new GradientPaint(250,50,kirmizi,350,90,beyaz);
g2.setPaint(kirmizidanbeyaza);
RoundRectangle2D dikdortgen4=new RoundRectangle2D.Double(250,50,100,40,15,15);
g2.fill(dikdortgen4);
GradientPaint kirmizidanmaviye=new GradientPaint(250,150,kirmizi,350,190,Color.blue);
g2.setPaint(kirmizidanmaviye);
RoundRectangle2D dikdortgen5=new RoundRectangle2D.Double(250,150,100,40,15,15);
g2.fill(dikdortgen5);
g2.setStroke(new BasicStroke(2f,BasicStroke.CAP_ROUND,
BasicStroke.JOIN_ROUND,1f,new float[] {5f},0f));
g2.setPaint(Color.black);
g2.draw(dikdortgen5);
}

//=====================================================
public static void main(String[] args)
{
yuvarlakKoseliDikdortgenSWF_2000 pencere=
new yuvarlakKoseliDikdortgenSWF_2000();
pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
pencere.setSize(400,300);
pencere.setVisible(true);
}
}

```

06020.JPG



Şekil 6.20 çeşitli köşesi yuvarlatılmış dikdörtgen çizimlerinin yuvarlakKoseliDikdortgenSWF_2000 JFrame çiktisinde görünümü

Graphics'de 3 boyutlu dikdörtgen çizen **draw3DRect** ve **fill3Drect** metotlari mevcuttur. Bu metotlarin tanimlari su sekilde verilmistir.

```

Public abstract void draw3DRect(
int x1, // üst tepe noktanin x koordinati
int y1, // üst tepe noktanin y koordinati
int en, // dikdörgeenin genisligi

```



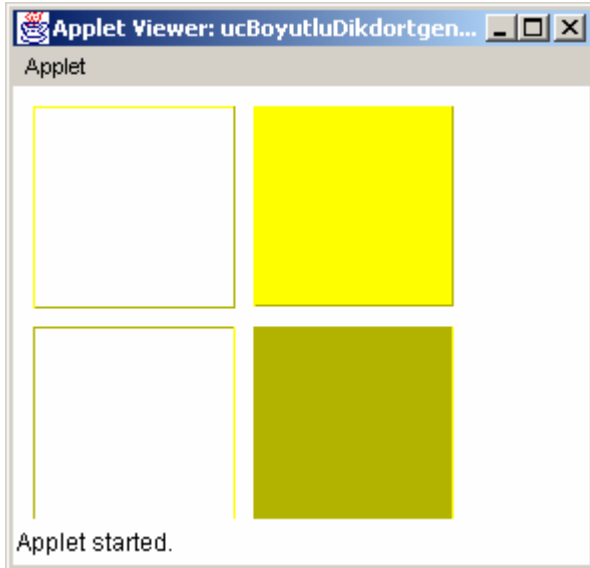
```
int yukseklik, // dikdörtgenin yüksekligi
boolean yukarikaldirma) // yukari kalkik 3üncü boyut
```

```
Public abstract void fill3DRect(
int x1, // üst tepe noktanin x koordinati
int y1, // üst tepe noktanin y koordinati
int en, // dikdörtgenin genisligi
int yukseklik, // dikdörtgenin yüksekligi
boolean yukarikaldirma) // yukari kalkik 3üncü boyut
```

Program 61.8 : [ucBoyutluDikdortgenCiz.java](#) programi

```
import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
public class ucBoyutluDikdortgenCiz extends Applet
{
public void paint(Graphics g)
{
g.setColor(Color.yellow);
g.setFont(new Font("SansSerif",Font.PLAIN,12));
g.draw3DRect(10,10,100,100,true);
g.fill3DRect(120,10,100,100,true);
g.draw3DRect(10,120,100,100,false);
g.fill3DRect(120,120,100,100,false);
}
}
```

06021.JPG



Sekil 6.21 [ucBoyutluDikdortgenCiz.html](#) appleti

6.7 ÇİZİLEN SEKİLLERİN DEĞİSTİRİLEREK ÇİZİMİ (TRANSFORM)

Graphics2D sınıfında çizilen şekiller dinamik olarak değiştirilebilirler. Bu değişimler döndürme, kösedencekip uzatma gibi değişik işlemler olabilir. Bu değiştirme prosesini önce bir örnekle göstereyim, sonrada izah etmeye çalışalım.

Program 6.19 : [donmusDikdortgenSWF-2000.java](#)

```
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.awt.geom.*;
import javax.swing.*;
```

```

public class donmusDikdortgenSWF_2000 extends JFrame {

    final static Color kirmizi=Color.red;
    final static Color beyaz=Color.white;
    final static Color siyah=Color.black;

    public donmusDikdortgenSWF_2000()
    {
        super("Dödürülmüs - çekilmis Dikdörtgen çizimleri");
        setBackground(Color.lightGray);
        setForeground(siyah);
    }

    public void paint(Graphics g) {
        Graphics2D g2 = (Graphics2D)g;
        g2.setPaint(Color.blue);
        Rectangle2D dikdortgen1=new Rectangle2D.Double(55,55,90,30);
        AffineTransform at= AffineTransform.getRotateInstance(45,50,50);
        g2.setTransform(at);
        g2.fill(dikdortgen1);
        g2.setPaint(siyah);
        Rectangle2D dikdortgen2=new Rectangle2D.Double(50,50,100,40);
        g2.draw(dikdortgen2);
        g2.setTransform(new AffineTransform());
        g2.setStroke(new BasicStroke(2f,BasicStroke.CAP_ROUND,
        BasicStroke.JOIN_ROUND,3f,new float[] {10f},0f));
        g2.setPaint(Color.black);
        Rectangle2D dikdortgen3=new Rectangle2D.Double(50,150,100,40);
        AffineTransform at1= AffineTransform.getScaleInstance(1.5,1.5);
        g2.setTransform(at1);
        g2.draw(dikdortgen3);
        g2.setTransform(new AffineTransform());
        GradientPaint kirmizidanbeyaza=new GradientPaint(250,50,kirmizi,350,90,beyaz);
        g2.setPaint(kirmizidanbeyaza);
        Rectangle2D dikdortgen4=new Rectangle2D.Double(250,50,100,40);
        AffineTransform at2= AffineTransform.getShearInstance(0.4,0);
        g2.setTransform(at2);
        g2.fill(dikdortgen4);
        g2.setTransform(new AffineTransform());
        GradientPaint kirmizidanmaviye=
        new GradientPaint(250,150,kirmizi,350,190,Color.blue);
        g2.setPaint(kirmizidanmaviye);
        Rectangle2D dikdortgen5=new Rectangle2D.Double(250,150,100,40);
        g2.fill(dikdortgen5);
        g2.setStroke(new BasicStroke(2f,BasicStroke.CAP_ROUND,
        BasicStroke.JOIN_ROUND,1f,new float[] {5f},0f));
        g2.setPaint(Color.black);
        AffineTransform at3= AffineTransform.getTranslateInstance(0.0,10.0);
        g2.setTransform(at3);
        g2.draw(dikdortgen5);
        g2.setTransform(new AffineTransform());
    }

    //=====
    public static void main(String[] args)
    {
        donmusDikdortgenSWF_2000 pencere= new donmusDikdortgenSWF_2000();
        pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
        pencere.setSize(400,300);
    }
}

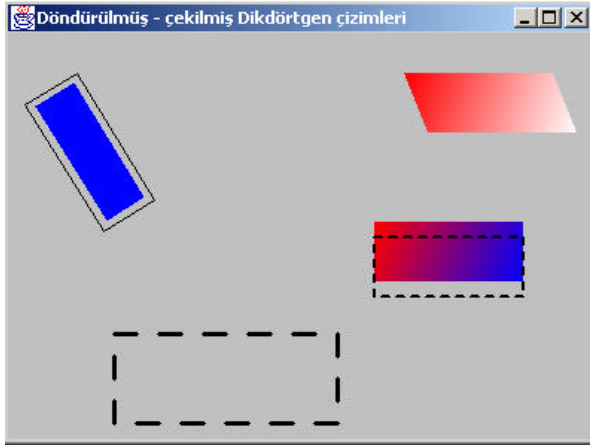
```

```

    pencere.setVisible(true);
}
}

```

06022.JPG



Sekil 6.22 çeşitli şekli değiştirilmiş dikdörtgen çizimlerinin donmusDikdortgenSWF-2000 JFrame çıktısında görünümü

AffineTransform at= AffineTransform.getRotateInstance(x,y,açıDerece);

Sekli x,y noktası etrafında açıDerece kadar saat akranının tersi yönde döndürür.

AffineTransform at2= AffineTransform.getShearInstance(xÇekisi,yÇekisi);

Sekli x ekseninde xÇekisi kadar, y ekseninde yÇekisi kadar uzatır (orijinal sekilden elastik ve üst kösesi tutturulmuş şekilde)

AffineTransform at1= AffineTransform.getScaleInstance(xBoyutFaktörü,yBoyutFaktörü);

Seklin boyutunu xBoyutFaktörü,yBoyutFaktörü faktörleriyle çarparak büyütür.

AffineTransform at3= AffineTransform.getTranslateInstance(xTasimaFaktörü,yTasimaFaktörü);

Sekli yerinden hareket ettirir. Orijinal transform'a geri dönmek için :

g2.setTransform(new AffineTransform());

metodu çağırılabilir.

6.8 OVAL VE AÇILI OVAL ÇİZİMİ

Graphics sınıfıOval çizimi için drawOval ve fillOval metotları kullanılır bu metotların tanımı şöyledir :

Public abstract void drawOval(

int x1, // üst tepe noktanın x koordinati

int y1, // üst tepe noktanın y koordinati

int en, // ovalin genisligi

int yukseklik) // ovalin yüksekligi

Public abstract void fillOval(

int x1, // üst tepe noktanın x koordinati

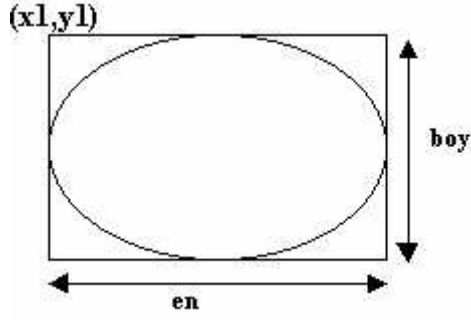
int y1, // üst tepe noktanın y koordinati

int en, // ovalin genisligi

int yukseklik) // ovalin yüksekligi

(x1,y1) koordinatinin ovalle iliskisini daha iyi anlayabilmek için asagidaki grafigi verebiliriz :

06023.JPG



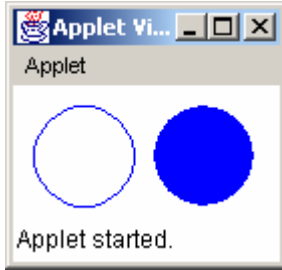
Sekil 6.23 Oval tanımı koordinat sistemi

Oval programını küçük bir örnek programda kullanalım :

Program 6.20 : daireCiz.java programı

```
import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
public class daireCiz extends Applet
{
public void paint(Graphics g)
{
g.setColor(new Color(0,0,255));
g.drawOval(10,10,50,50);
g.fillOval(70,10,50,50);
}
}
```

06024.JPG



Sekil 6.24 daireCiz.html apleti

Graphics ile bir ovalin tamamını değilde sadece bir bölümünü çizmek dilenilirse, **drawArc** ve **fillArc** metotları kullanılabilir. Bu metotların tanımı :

```
Public abstract void drawArc(  
int x1, // üst tepe noktanın x koordinati  
int y1, // üst tepe noktanın y koordinati  
int en, // ovalin genisligi  
int yukseklik, // ovalin yüksekligi  
int baslangiçaci, //arkin baslangiç açisi, derece  
int çizimaçisi) // arkin çizim açisi, derece
```

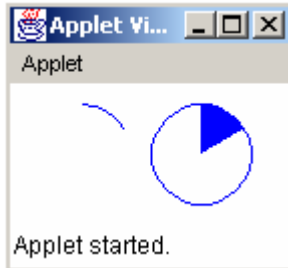
```
Public abstract void fillArc(  
int x1, // üst tepe noktanın x koordinati  
int y1, // üst tepe noktanın y koordinati  
int en, // ovalin genisligi  
int yukseklik, // ovalin yüksekligi  
int baslangiçaci, //arkin baslangiç açisi, derece  
int çizimaçisi) // arkin çizim açisi, derece
```

Simdi de bu metodu kullanan bir bilgisayar programi yazalim :

Program 6.21 : arcCiz.java, arc çizimi programi

```
import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
public class arcCiz extends Applet
{
public void paint(Graphics g)
{
g.setColor(new Color(0,0,255));
g.setFont(new Font("SansSerif",Font.PLAIN,12));
g.drawOval(70,10,50,50);
g.drawArc(10,10,50,50,30,60);
g.fillArc(70,10,50,50,30,60);
}
}
```

06025.JPG



Sekil 6.25 arcCiz.html apleti

Graphics2D sinifinda oval (elips) çizmek için :

```
Graphics2D g2 = (Graphics2D)g;  
g2.setPaint(Color.blue);  
Ellipse2D elips1=new Ellipse2D.Double(x,y,en,yükseklik);  
g2.draw(elips1);
```

kullanabiliriz. İçini boyamak için ise :

```
g2.fill(elips1);
```

metodunu kullaniriz.

Yine örneğimizde kullanacak olursak :

Program 6.21 : elipsSWF_2000.java

```
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.awt.geom.*;
import javax.swing.*;

public class elipsSWF_2000 extends JFrame {

final static Color kirmizi=Color.red;
final static Color beyaz=Color.white;
final static Color siyah=Color.black;

public elipsSWF_2000()
{
super("Elips çizimi");
setBackground(Color.lightGray);
setForeground(siyah);
}
```

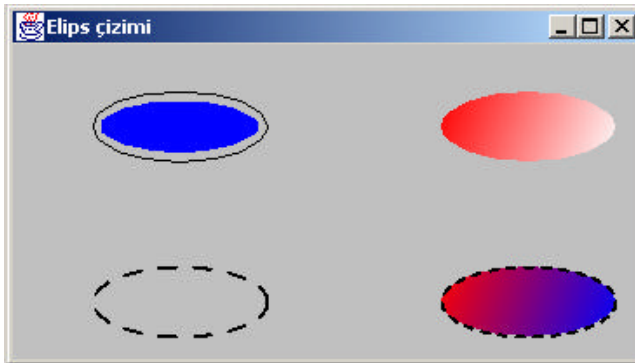
```

public void paint(Graphics g) {
    Graphics2D g2 = (Graphics2D)g;
    g2.setPaint(Color.blue);
    Ellipse2D elips1=new Ellipse2D.Double(55,55,90,30);
    g2.fill(elips1);
    g2.setPaint(siyah);
    Ellipse2D elips2=new Ellipse2D.Double(50,50,100,40);
    g2.draw(elips2);
    g2.setStroke(new BasicStroke(2f,BasicStroke.CAP_ROUND,
    BasicStroke.JOIN_ROUND,3f,new float[] {10f},0f));
    g2.setPaint(Color.black);
    Ellipse2D elips3=new Ellipse2D.Double(50,150,100,40);
    g2.draw(elips3);
    GradientPaint kirmizidanbeyaza=new GradientPaint(250,50,kirmizi,350,90,beyaz);
    g2.setPaint(kirmizidanbeyaza);
    Ellipse2D elips4=new Ellipse2D.Double(250,50,100,40);
    g2.fill(elips4);
    GradientPaint kirmizidanmaviye=new GradientPaint(250,150,kirmizi,350,190,Color.blue);
    g2.setPaint(kirmizidanmaviye);
    Ellipse2D elips5=new Ellipse2D.Double(250,150,100,40);
    g2.fill(elips5);
    g2.setStroke(new BasicStroke(2f,BasicStroke.CAP_ROUND,
    BasicStroke.JOIN_ROUND,1f,new float[] {5f},0f));
    g2.setPaint(Color.black);
    g2.draw(elips5);
}

//=====
public static void main(String[] args)
{
    elipsSWF_2000 pencere= new elipsSWF_2000();
    pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
    pencere.setSize(400,300);
    pencere.setVisible(true);
}
}

```

06026.JPG



Şekil 6.26 çeşitli oval (elips) çizimlerinin elipsSWF_2000JFrame çıktısında görünümü

6.9 ÇIZIMIN SEÇİLEN BİR RESIMLE DOLDURULMASI

Graphics2D sınıfında bir grafiği boyarken bir resim dosyasının içinde tanımlanan bir motifi de kullanabiliriz.

Program 6.22 :textureElipsSWF_2000.java

```

import javax.swing.*.*;
import java.awt.geom.*;

```

```

import java.awt.image.*;
import java.net.URL;
import java.awt.*;

public class textureElipsSWF_2000 extends JFrame {

    TexturePaint tp = getImageTexture("sybex.gif");
    final static Color kirmizi=Color.red;
    final static Color beyaz=Color.white;
    final static Color siyah=Color.black;

    public textureElipsSWF_2000()
    {
        super("Elips çizimi");
        setBackground(beyaz);
        setForeground(siyah);
    }

    public TexturePaint getImageTexture(String imageFile)
    {
        URL url = getClass().getResource(imageFile);
        Image img = getToolkit().getImage(url);
        try {
            MediaTracker tracker = new MediaTracker(this);
            tracker.addImage(img, 0);
            tracker.waitForID(0);
        } catch (Exception e) {}
        int width = img.getWidth(this);
        int height = img.getHeight(this);
        BufferedImage buffImg = new BufferedImage(width, height, BufferedImage.TYPE_INT_ARGB);
        Graphics g = buffImg.getGraphics();
        g.drawImage(img, 0, 0, this);
        Rectangle2D rect = new Rectangle(0, 0, width, height);
        return new TexturePaint(buffImg, rect);
    }
    /*******
    public void paint(Graphics g) {
        Graphics2D g2 = (Graphics2D)g;
        g2.setPaint(tp);
        Ellipse2D elips1=new Ellipse2D.Double(55,55,90,30);
        g2.fill(elips1);
        g2.setPaint(siyah);
        Ellipse2D elips2=new Ellipse2D.Double(50,50,100,40);
        g2.draw(elips2);
        g2.setStroke(new BasicStroke(2f,BasicStroke.CAP_ROUND,
        BasicStroke.JOIN_ROUND,3f,new float[] {10f},0f));
        g2.setPaint(Color.black);
        Ellipse2D elips3=new Ellipse2D.Double(50,150,100,40);
        g2.draw(elips3);
        GradientPaint kirmizidanbeyaza=new GradientPaint(250,50,kirmizi,350,90,beyaz);
        g2.setPaint(kirmizidanbeyaza);
        Ellipse2D elips4=new Ellipse2D.Double(250,50,100,40);
        g2.fill(elips4);
        g2.setPaint(tp);
        Ellipse2D elips5=new Ellipse2D.Double(250,150,100,40);
        g2.fill(elips5);
        g2.setStroke(new BasicStroke(2f,BasicStroke.CAP_ROUND,
        BasicStroke.JOIN_ROUND,1f,new float[] {5f},0f));
        g2.setPaint(Color.black);
        g2.draw(elips5);
    }
}

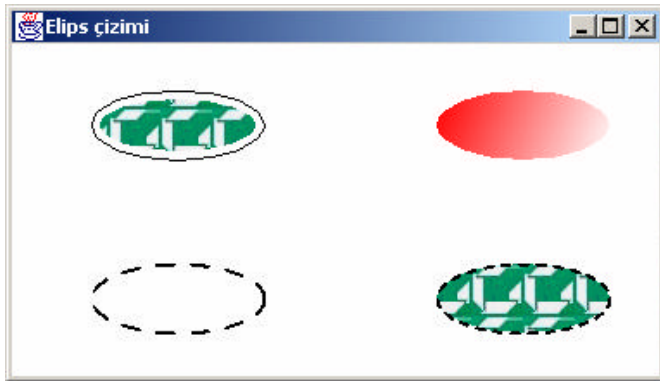
```

```

}

//=====================================================
public static void main(String[] args)
{
    textureElipsSWF_2000 pencere= new textureElipsSWF_2000();
    pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
    pencere.setSize(300,300);
    pencere.setVisible(true);
}
//*****
}
06027.JPG

```



Şekil 6.27 çeşitli oval (elips) çizimlerinin ve arkaplan resimli boyama işleminin `textureElipsSWF_2000JFrame` çıktısında görünümü

Burada `texture sybex.gif` dosyasından

public TexturePaint getImageTexture(String imageFile)

metodu kullanılarak aktarılmış ve aynen yeni bir renk gibi çizim ortamında kullanılmıştır.

Şimdi de `Graphics2D` metoduyla arc çizdirmeye bakalım arc yukarıda da bahsettiğimiz gibi tamamlanmamış bir elipstir.

Program 6.23 : arcSWF_2000.java

```

import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.awt.geom.*;
import javax.swing.*;

public class arcSWF_2000 extends JFrame {
    final static Color kirmizi=Color.red;
    final static Color beyaz=Color.white;

    final static Color siyah=Color.black;

    public arcSWF_2000()
    {
        super("arc çizimi");
        setBackground(Color.lightGray);
        setForeground(siyah);
    }

    public void paint(Graphics g) {
        Graphics2D g2 = (Graphics2D)g;
        g2.setPaint(Color.blue);
        Arc2D arc1=new Arc2D.Double(55,55,90,30,90,270,Arc2D.PIE);
        g2.fill(arc1);
    }
}

```



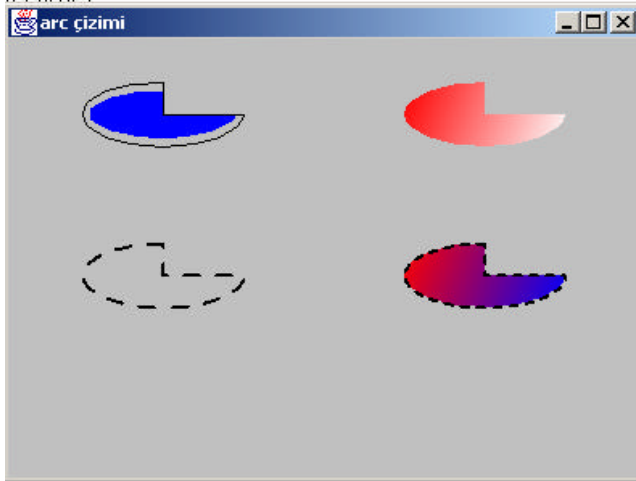
```

g2.setPaint(siyah);
Arc2D arc2=new Arc2D.Double(50,50,100,40,90,270,Arc2D.PIE);
g2.draw(arc2);
g2.setStroke(new BasicStroke(2f,BasicStroke.CAP_ROUND,
BasicStroke.JOIN_ROUND,3f,new float[] {10f},0f));
g2.setPaint(Color.black);
Arc2D arc3=new Arc2D.Double(50,150,100,40,90,270,Arc2D.PIE);
g2.draw(arc3);
GradientPaint kirmizidanbeyaza=new GradientPaint(250,50,kirmizi,350,90,beyaz);
g2.setPaint(kirmizidanbeyaza);
Arc2D arc4=new Arc2D.Double(250,50,100,40,90,270,Arc2D.PIE);
g2.fill(arc4);
GradientPaint kirmizidanmaviye=new GradientPaint(250,150,kirmizi,350,190,Color.blue);
g2.setPaint(kirmizidanmaviye);
Arc2D arc5=new Arc2D.Double(250,150,100,40,90,270,Arc2D.PIE);
g2.fill(arc5);
g2.setStroke(new BasicStroke(2f,BasicStroke.CAP_ROUND,
BasicStroke.JOIN_ROUND,1f,new float[] {5f},0f));
g2.setPaint(Color.black);
g2.draw(arc5);
}

//=====
public static void main(String[] args)
{
arcSWF_2000 pencere= new arcSWF_2000();
pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
pencere.setSize(400,300);
pencere.setVisible(true);
}
}

```

06028.JPG



Sekil 6.28 çeşitli tamamlanmamış oval (ark) çizimlerinin arcSWF_20000 JFrame çıktısında görünümü

6.10 POLYGON ÇİZİMİ

Graphics sınıfında Açık ve kapalı polygon şekilleri çizmek için **drawPolygon** ve **fillPolygon** metotları kullanılır. Metotların tanımı :

Program 6.24 : drawPolygon.java

```

public abstract void drawPolygon(
int x[], // x koordinat vektörü
int y[], // y koordinat vektörü

```

```
int nokta sayisi) // nokta sayisi
```

```
public abstract void drawPolyline(  
int x[], // x koordinat vektörü  
int y[], // y koordinati vektörü  
int nokta sayisi) // nokta sayisi
```

```
public abstract void drawPolygon( Polygon p) //Graphics sinifi metodu
```

```
public Polygon() //Polygon sinifi
```

```
public Polygon(  
int x[], // x koordinat vektörü  
int y[], // y koordinati vektörü  
int nokta sayisi) // nokta sayisi
```

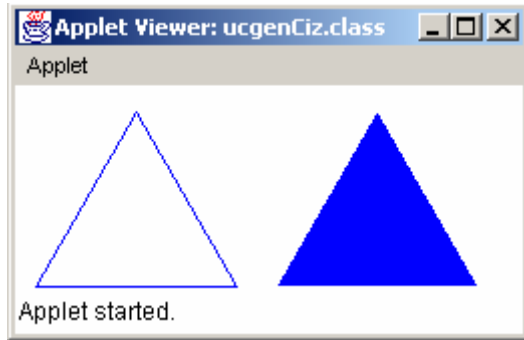
Metot tanımlarından da görüldüğü gibi polygon int türü vektörle çizilebileceği gibi bu vektörü içinde barındıran Polygon sinifi bir nesne kullanılarak ta çizilebilir.

Örnek olarak üçgen çizen bir program verelim :

Program 6.25 : ucgenCiz.java, poligon çizim programi

```
import java.applet.Applet;  
import java.awt.*;  
public class ucgenCiz extends Applet  
{  
public void paint(Graphics g)  
{  
int x[]={ 10,(int)(10+100*Math.cos(Math.PI/3.0)),110,10};  
int y[]={ 100,(int)(100-100*Math.sin(Math.PI/3.0)),100,100};  
int x1[]={ 130,(int)(130+100*Math.cos(Math.PI/3.0)),230,130};  
int y1[];  
y1=y;  
g.setColor(new Color(0,0,255));  
g.drawPolygon(x,y,4);  
g.fillPolygon(x1,y1,4);  
}  
}
```

06029.JPG



Sekil 6.29 ucgenCiz.java programi ve apleti

Graphics2D programında grafik çizdirmek için kullanılan metodlar Graphics sinifına göre oldukça değişiktir. Burada önce örnek programimizi verelim:

Program 6.26 : polygonSWF.java

```
import java.awt.*;
```

```

import java.awt.event.*;
import java.awt.geom.*;
import javax.swing.*;

public class polygonSWF extends JFrame
{

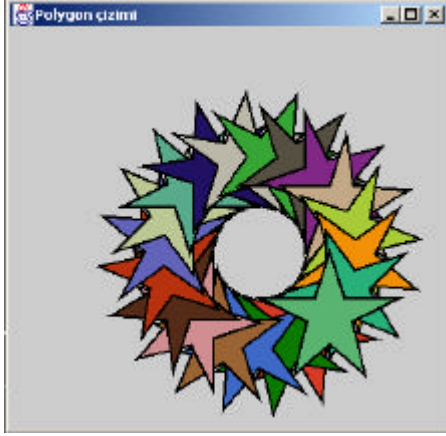
public polygonSWF()
{
super("Polygon çizimi");
}

public void paint(Graphics g)
{
int x[]={55,67,109,73,83,55,27,37,1,43};
int y[]={0,36,36,54,96,72,96,54,36,36};
Graphics2D g2=(Graphics2D)g;
GeneralPath yildiz=new GeneralPath();
yildiz.moveTo(x[0],y[0]);
for(int i=1;i<x.length;i++)
    {yildiz.lineTo(x[i],y[i]);}
yildiz.closePath();
g2.translate(200,200);
for(int i=0;i<20;i++)
    {
g2.rotate(Math.PI/10.0);
g2.setColor(new Color((int)(Math.random()*256),(int)(Math.random()*256),
(int)(Math.random()*256)));
g2.fill(yildiz);
g2.setStroke(new BasicStroke(2));
g2.setColor(Color.black);
g2.draw(yildiz);
    }
}

public static void main(String[] args)
{
polygonSWF pencere= new polygonSWF();
pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
pencere.setSize(400,300);
pencere.setVisible(true);
}
}

```

06030.JPG



Sekil 6.30 çeşitli yıldızların (polygonun) çizim ve döndürme işlemi polygonSWF JFrame çıktısında görünümü

bu programda önce

```
int x[]={55,67,109,73,83,55,27,37,1,43};
int y[]={0,36,36,54,96,72,96,54,36,36};
GeneralPath yildiz=new GeneralPath();
yildiz.moveTo(x[0],y[0]);
for(int i=1;i<x.length;i++)
    {yildiz.lineTo(x[i],y[i]);}
yildiz.closePath();
```

ile yıldız tanımlanmış, ve

```
g2.draw(yildiz);
```

ile çizilmiş, ve

```
g2.fill(yildiz);
```

ile içi boyanmıştır. Ayrıca

```
g2.translate(200,200);
```

 ile çizim başlama noktası 200,200 noktasına kaydırılmış ve

```
g2.rotate(Math.PI/10.0);
```

komutu ile döndürülmüştür. Programda setPaint kullanarak tesadüfi renkler seçilmiş ve yıldız çizimi doldurulmuştur.

Programda kullanılan

```
GeneralPath yildiz=new GeneralPath();
```

Terimine özellikle dikkatinizi çekmek isteriz. Bu terim GeneralPath nesnesi yıldızı tanımlar.

6.11 GENELLESTİRİLMİŞ EGRI ÇİZİMİ

GeneralPath nesnesi kullanarak polinomdan çok daha kompleks şekiller de tanımlayabiliriz.

Program 6.28 : generalPathSWF_2000.java

```
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.awt.geom.*;
import javax.swing.*;
```

```
public class generalPathSWF_2000 extends JFrame {
```

```
    final static Color kirmizi=Color.red;
    final static Color beyaz=Color.white;
    final static Color siyah=Color.black;
```

```
    public generalPathSWF_2000()
    {
```

```

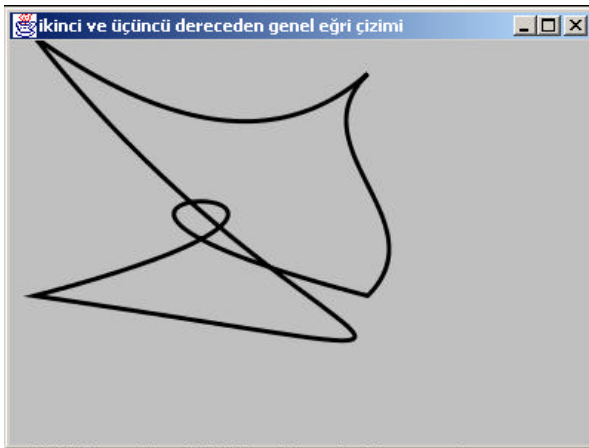
    super("ikinci ve üçüncü dereceden genel eğri çizimi");
}

public void paint(Graphics g) {
    Graphics2D g2 = (Graphics2D)g;
    g2.setRenderingHint(RenderingHints.KEY_ANTIALIASING,
        RenderingHints.VALUE_ANTIALIAS_ON);
    setBackground(Color.lightGray);
    setForeground(siyah);
    Dimension boyut=getSize();
    int dx=boyut.width;
    int dy=boyut.height;
    g2.setPaint(siyah);
    g2.setStroke(new BasicStroke(3));
    g2.draw3DRect(0,0,dx-3,dy-3,true);
    g2.draw3DRect(3,3,dx-7,dy-7,false);
    GeneralPath sekil=new GeneralPath(GeneralPath.WIND_EVEN_ODD);
    sekil.moveTo(20,20);
    //kare ekleme
    sekil.lineTo(160,120);
    //kübik ekleme
    sekil.curveTo(195,95,295,145,245,195);
    sekil.curveTo(-80,110,345,110,20,195);
    sekil.curveTo(400,250,200,250,20,20);
    g2.draw(sekil);
}

//=====
public static void main(String[] args)
{
    generalPathSWF_2000 pencere= new generalPathSWF_2000();
    pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
    pencere.setSize(400,300);
    pencere.setVisible(true);
}
}

```

06031.JPG



Sekil 6.31 ikinci ve üçüncü dereceden genel eğri çizimi, generalPathSWF_2000, JFrame çıktısında görünümü

Bu çizimdeki çizginin oldukça düzgün olduğuna dikkatinizi çekeriz. Bunu sağlayan temel komut :

**g2.setRenderingHint(RenderingHints.KEY_ANTIALIASING,
RenderingHints.VALUE_ANTIALIAS_ON);**

Komutudur. Bu komut çizimleri daha düzgün hale getirir, fakat belli bir hesap ve hafıza kapasitesi harcar. Programı bu komutu çıkararak da çalıştırınız ve aradaki farkları inceleyiniz.

Sekli olusturan temel komutlar:

```
GeneralPath sekil=new GeneralPath(GeneralPath.WIND_EVEN_ODD);  
sekil.moveTo(20,20);  
//kuadratik ekleme  
sekil.quadTo(160,120,245,45);  
//kübik ekleme  
sekil.curveTo(195,95,295,145,245,195);
```

komutlaridir. Daha sonra bu sekiller

```
g2.draw(sekil);
```

komutuyla çizdirilmiştir.

```
g2.fill(sekil);
```

komutu burada kullanılmamakla birlikte, geçerli bir komuttur. Programda deneyiniz. Bu programda çizdirilen ikinci dereceden (kuadratik egriler) quadTo ve curveTo metodlari kullanılarak olusturulmustur. Simdi de ikinci derece polynom uydurmasini QuadCurve2D sinifini kullanarak yapan bir programi inceleyelim :

Program 6.29 : curve2SWF_2000.java

```
import java.awt.*;  
import java.awt.event.*;  
import java.awt.geom.*;  
import javax.swing.*;  
  
public class curve2SWF_2000 extends JFrame {  
  
    final static Color kirmizi=Color.red;  
    final static Color beyaz=Color.white;  
    final static Color siyah=Color.black;  
  
    public curve2SWF_2000()  
    {  
        super("ikinci dereceden egri çizimi");  
    }  
  
    public void paint(Graphics g) {  
        Graphics2D g2 = (Graphics2D)g;  
        g2.setRenderingHint(RenderingHints.KEY_ANTIALIASING,  
        RenderingHints.VALUE_ANTIALIAS_ON);  
        setBackground(Color.lightGray);  
        setForeground(siyah);  
        Dimension boyut=getSize();  
        int dx=boyut.width;  
        int dy=boyut.height;  
        g2.setPaint(siyah);  
        g2.draw3DRect(0,0,dx-3,dy-3,true);  
        g2.draw3DRect(3,3,dx-7,dy-7,false);  
        g2.setPaint(siyah);  
        QuadCurve2D qc2=new QuadCurve2D.Double(0,125,140,225,225,150);  
        g2.draw(qc2);  
        QuadCurve2D qc2_1=new QuadCurve2D.Double(0,200,155,225,225,170);  
        g2.setPaint(Color.blue);  
        g2.fill(qc2_1);  
    }  
  
    //=====  
    public static void main(String[] args)  
    {  
        curve2SWF_2000 pencere= new curve2SWF_2000();  
        pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());  
        pencere.setSize(400,300);  
    }  
}
```

```
pencere.setVisible(true);
}
}
```

06032.JPG



Sekil 6.32 ikinci dereceden genel eğri çizimi, curve2SWF_2000, JFrame çıktısında görünümü

Simdide üçüncü dereceden eğri uyduran bir program koduna göz atalım :

Program 6.30 : curve3SWF_2000.java

```
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.awt.geom.*;
import javax.swing.*;

public class curve3SWF_2000 extends JFrame {

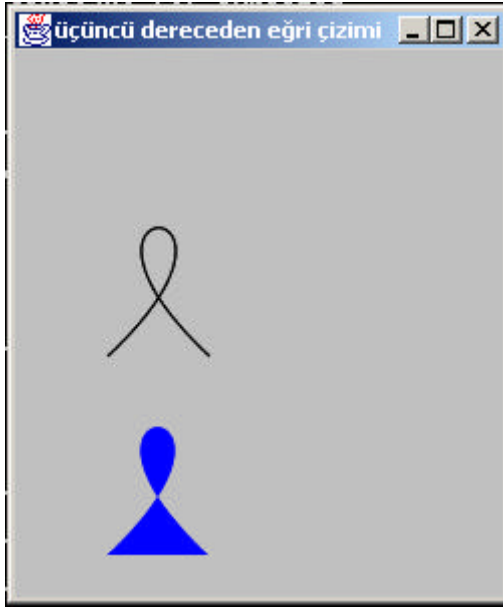
    final static Color kirmizi=Color.red;
    final static Color beyaz=Color.white;
    final static Color siyah=Color.black;

    public curve3SWF_2000()
    {
        super("üçüncü dereceden eğri çizimi");
    }

    public void paint(Graphics g) {
        Graphics2D g2 = (Graphics2D)g;
        g2.setRenderingHint(RenderingHints.KEY_ANTIALIASING,
            RenderingHints.VALUE_ANTIALIAS_ON);
        setBackground(Color.lightGray);
        setForeground(siyah);
        Dimension boyut=getSize();
        int dx=boyut.width;
        int dy=boyut.height;
        g2.setPaint(siyah);
        g2.draw3DRect(0,0,dx-3,dy-3,true);
        g2.draw3DRect(3,3,dx-7,dy-7,false);
        g2.setPaint(siyah);
        CubicCurve2D cc3=new CubicCurve2D.Double(50,175,140,90,10,90,100,175);
        g2.draw(cc3);
        CubicCurve2D cc3_1=new CubicCurve2D.Double(50,275,140,190,10,190,100,275);
        g2.setPaint(Color.blue);
        g2.fill(cc3_1);
    }
}
```

```
//=====
public static void main(String[] args)
{
    curve3SWF_2000 pencere= new curve3SWF_2000();
    pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
    pencere.setSize(400,300);
    pencere.setVisible(true);
}
}
```

06033.JPG



Sekil 6.33 üçüncü dereceden genel eğri çizimi, curve3SWF_2000, JFrame çıktısında görünümü

6.12 RESİM GÖSTERİMİ

Java dili sadece .gif ve .jpg standartlarındaki resimleri gösterebilir. Resim önce **getImage** metoduyla bir Image sınıfı nesneye yüklenir, sonra **drawImage** metoduyla gösterilir.

Örneğin Image **resim=getImage(getDocumentBase(),"resim.gif");**

Ve resim **g.drawImage(resim,1,1,this);** deyiimiyle çizilir. Burada ikinci ve üçüncü noktalar başlangıç x ve y koordinatlarıdır.Son olarak **this** resmin çizileceği appletiniçinde bulunulan sınıfın appleti olduğunu belirtmektedir.

Bir örnek problemle resim çizimini biraz daha belirgin hale getirelim :

Program 6.31: resim.java resim aktarım programı

```
import java.applet.Applet;
import java.awt.*;

public class resim extends Applet
{
    private Image res;
    public void init()
    {
        res=getImage(getDocumentBase(),"ballarat.gif");
    }

    public void paint(Graphics g)
    {
        g.drawImage(res,1,1,this);
    }
}
```



```

/*
// resmi orijinalinin iki kati boyunda ciziniz
int en=res.getWidth(this);
int yukseklik=res.getHeight(this);
g.drawImage(res,1,90,en*2,yuksekkik*2,this);
*/
}
}

```

06034.JPG



Sekil 6.34 : Resmin java üzerinden aktarilmasi, resim.html

Java grafik çizim olasiliklari burada verilenden çok daha geniş boyutludur. Bu bölümde veremedigimiz bir çok detayi javanın parasiz olarak çekebileceginiz döküman kütüphanesinde bulabilirsiniz.

6.13 ALISTIRMALAR

1. ciz1.java programini inceleyiniz.

Program 6.13 ciz1.java

```

import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
public class ciz1 extends Applet
{
private String s ="Bunu drawString Metotuyla yazdir";
private char c[]={ 'c','h','a','r','s',' ','8' };
private byte b[]={ 'b','y','t','e',75,76,77 };
public void init()

```

```

{
Color c=new Color(0,0,255);
setBackground(c);
}
public void paint(Graphics g)
{
g.setColor(new Color(100,255,125));
g.setFont(new Font("SansSerif",Font.PLAIN,24));
g.drawString(s,100,25);
g.drawChars(c,2,3,100,50);
g.drawBytes(b,0,6,100,75);
}
}

```

06015.JPG



Sekil 6.15 ciz1.html appleti

2. İki boyutlu plot çizimi amacıyla bir program paketi hazırlanmıştır. Bu paket temel olarak üç Java programından oluşmaktadır. Birinci program dosyadan plot bilgisini okuyan Plot.java programıdır. Çizilecek Plotla ilgili en temel bilgi Plot.txt dosyasında bulunmaktadır. Bu dosyadaki ilk satır Plot başlığını, ikinci satır x eksenini başlığını, üçüncü satır y eksenini başlığını, dördüncü satır çizilecek iki boyutlu plot sayısını (okunacak dosya sayısını), beşinci ve sonraki satırlar plot bilgisinin olduğu dosya ismi, çizgi çizim türü, ve integer RGB renk değerlerini vermektedir. Çizgi çizim türlerini bazıları

```

// plotype = 0 sürekli çizgi
// plotype = 10 kullanıcı tarafından tanımlanan karakter
// plotype = 20 dikdörtgen
// plotype = 21 daire
// plotype = 22 üçgen
// plotype = 23 eskenar dörtgen
// plotype = 24 beşgen
// plotype = 25 altıgen

```

eger çizgi türü 10 olarak tanımlanmışsa kullanılacak olan karakterinde verilmesi gerekir a.dat 10 * 0 0 255 gibi. Aşağıda örnek bir Plot.txt dosyası değeri verilmektedir.

```

türkçe yazı
x eksenini
y eksenini
2
a.dat 26 0 0 255
a.dat 5 0 0 255

```

Plot bilgi dosyasında iki kolon olarak x,y plot bilgisi verilir. Küçük bir örnek dosyası verecek olursak :

```

1 1
2 4
3 9
4 16
5 25
6 36
7 49

```

Burada bilgi dosyadan okunmaktadır. Dosya okuma yazma komutlarini daha detayli olarak 10. bölümde inceleyecegiz.

Program 6.14 : [Plot.java](#)

```
//=====
// Numerical Analysis package in java
// Plot class to plot 2D data
// Dr. Turhan Coban
// =====
import java.io.*;
public class Plot
{
    public String label;           // Plot Label
    public String xlabel;         // X axis Label
    public String ylabel;        // Y axis Label
    public String filename;       // file name
    public double xmax,xmin,ymax,ymin; // real max,min scale
    public int xabsmin,yabsmin,abswidth,absheight; // absolute max,min scale
    public int nmax;              // max number of data points
    public int nline;             // max number of data sets
    public double x[][];          // x data
    public double y[][];          // y=f(x) data
    public int n[];               // n : number of data in each line
    public int red[],green[],blue[]; // color code 0-255
    public int plotype[];
    public int xgridon;
    public int ygridon;
    // plotype = 0 continuous line
    // plotype = 10 user defined character plot
    // plotype = 20 rectangle
    // plotype = 21 circle
    // plotype = 22 triangle
    // plotype = 23 diamond
    // plotype = 24 pentagon
    // plotype = 25 hexagon
    public char ch[]; // plot character (used with plotype 10)
    public int xntic; // number of tics in x axis
    public int yntic; // number of tics in y axis
    BufferedReader fin;
    BufferedReader ffile;
    File plotFile;
    File lineDataFile;
    public void set_plotwindow(int width,int height,double xip,double yip,double dxp,double dyp)
    {
        //sets rectangular plot window
        xabsmin = (int)(width*(xip+0.2));
        yabsmin = (int)(height*(yip+0.2));
        abswidth = (int)(width*dxp);
        absheight = (int)(height*dyp);
    }
    public Plot(String pl,String xl,String yl,int xnt,int ynt
    ,int xgo,int ygo,String ifn[],int ipt[],int ir[],int ig[]
    ,int ib[]) throws IOException
    {
        xmin=9.99e50;
        xmax=-9.99e50;
        ymin=9.99e50;
        ymax=-9.99e50;
    }
}
```

```

xntic=8;
yntic=8;
double xtemp,ytemp;
label=pl;
xlabel=xl;
ylabel=yl;
nline=ifn.length;
xntic=xnt;
yntic=ynt;
xgridon=xgo;
ygridon=ygo;
n=new int[nline];
red=new int[nline];
green=new int[nline];
blue=new int[nline];
plotype=new int[nline];
ch=new char[nline];
//read all data to determine limit values
String fn[];
fn=new String[nline];
int i,j;
for(i=0;i<nline;i++)
{
    fn[i]=ifn[i];
    plotype[i]=ipt[i];
    if(plotype[i] == 10) ch[i]='*';
    red[i]=ir[i];
    green[i]=ig[i];
    blue[i]=ib[i];
    j=0;
    n[i]=0;
    //open ffile
    try
    {
        ffile=new BufferedReader(new FileReader(fn[i]));
    } catch(IOException e)
    {
        System.err.println("Error Opening File \n"+e.toString());
        System.exit(1);
    }
    try
    {
        while(ffile!=null)
        {
            xtemp=Text.readDouble(ffile);
            ytemp=Text.readDouble(ffile);
            if(xtemp<xmin) xmin=xtemp;
            if(xtemp>xmax) xmax=xtemp;
            if(ytemp<ymin) ymin=ytemp;
            if(ytemp>ymax) ymax=ytemp;
            n[i]++;
        }
    } catch(EOFException e_eof) { ffile.close();}
    if(i==0) nmax=n[i];
    else
    {
        if(n[i]>nmax) nmax=n[i];
    }
}
x=new double[nline][nmax];
y=new double[nline][nmax];

```

```

for(i=0;i<nline;i++)
{
  //open ffile
  try{
    ffile=new BufferedReader(new FileReader(lineDataFile));
    } catch(IOException e)
    {
      System.err.println("Error Opening File \n"+e.toString());
      System.exit(1);
    }
  for(j=0;j<n[i];j++)
  {
    x[i][j]=Text.readDouble(ffile);
    y[i][j]=Text.readDouble(ffile);
  }
}
set_plotwindow(400,400,0.1,0.1,0.9,0.9);
}
public Plot() throws IOException
{
  //adding max-min prompts and input fields
  //initial values of max and mins
  // Structure of input file
  // filename
  // xlabel
  // ylabel
  // nline xntic yntic xgridon ygridon
  // datafilename plottype redcolor greencolor bluecolor
  // .....
  // datafilename plottype redcolor greencolor bluecolor
  //
  // A sample data file input :
  //
  // 4 10 10 1 1
  // b.dat 22 0 0 0
  // a.dat 21 0 255 0
  // a.dat 0 0 255 0
  // b.dat 0 0 0 255
  //
  // see above for meaning of plot types
  xmin=9.99e50;
  xmax=-9.99e50;
  ymin=9.99e50;
  ymax=-9.99e50;
  xntic=8;
  yntic=8;
  double xtemp,ytemp;
  try{
    fin=new BufferedReader(new FileReader("Plot.txt"));
    } catch(IOException e)
    {
      System.err.println("Error Opening File \n"+e.toString());
      System.exit(1);
    }
  label=Text.readStringLine(fin);
  xlabel=Text.readStringLine(fin);
  ylabel=Text.readStringLine(fin);
  nline=Text.readInt(fin);
  xntic=Text.readInt(fin);
}

```

```

yntic=Text.readInt(fin);
xgridon=Text.readInt(fin);
ygridon=Text.readInt(fin);
n=new int[30];
red=new int[30];
green=new int[30];
blue=new int[30];
plotype=new int[30];
ch=new char[30];
//read all data to determine limit values
String fn[];
fn=new String[nline];
int i,j;
for(i=0;i<nline;i++)
{
    fn[i]=Text.readString(fin);
    plotype[i]=Text.readInt(fin);
    if(plotype[i] == 10) ch[i]=Text.readChar(fin);
    red[i]=Text.readInt(fin);
    green[i]=Text.readInt(fin);
    blue[i]=Text.readInt(fin);
    j=0;
    n[i]=0;
    //open ffile
    try{
        ffile=new BufferedReader(new FileReader(fn[i]));
    } catch(IOException e)
    {
        System.err.println("Error Opening File \n"+e.toString());
        System.exit(1);
    }
    try{
        while(ffile!=null)
        {
            xtemp=Text.readDouble(ffile);
            ytemp=Text.readDouble(ffile);
            if(xtemp<xmin) xmin=xtemp;
            if(xtemp>xmax) xmax=xtemp;
            if(ytemp<ymin) ymin=ytemp;
            if(ytemp>ymax) ymax=ytemp;
            n[i]++;
        }
    } catch(EOFException e_eof)
    {
        //close ffile
        try{
            ffile.close();
        } catch(IOException e)
        {
            System.err.println("Error Closing File\n"+e.toString());
            System.exit(1);
        }
    } //End of EOFException
    if(i==0) nmax=n[i];
    else
    {
        if(n[i]>nmax) nmax=n[i];
    }
}
//close ffile

```

```

try{
    ffile.close();
    } catch(IOException e)
    {
        System.err.println("Error Closing File\n"+e.toString());
        System.exit(1);
    }
x=new double[nline][nmax];
y=new double[nline][nmax];
//re-read the data again to load it
for(i=0;i<nline;i++)
{
    //open ffile
    try{
        ffile=new BufferedReader(new FileReader(fn[i]));
    } catch(IOException e)
    {
        System.err.println("Error Opening File \n"+e.toString());
        System.exit(1);
    }
    for(j=0;j<n[i];j++)
    {
        x[i][j]=Text.readDouble(ffile);
        y[i][j]=Text.readDouble(ffile);
    }
}
//close ffile
try{
    ffile.close();
    } catch(IOException e)
    {
        System.err.println("Error Closing File\n"+e.toString());
        System.exit(1);
    }
}
set_plotwindow(400,400,0.1,0.1,0.9,0.9);
//close fin
try{
    fin.close();
    } catch(IOException e)
    {
        System.err.println("Error Closing File\n"+e.toString());
        System.exit(1);
    }
}
}

```

Program 6.15 : [PlotShapes.java](#)

```

//=====
// Numerical Analysis package in java
// PlotShapes class
// This class convert graphic draw methods to
// plot coordinates and gives additional plotting methods
// Dr. Turhan Coban
//=====
import java.io.*;
import java.awt.*;
import java.applet.Applet;

```

```

public class PlotShapes
{
Graphics g;
int xabsmin,yabsmin;
int absheight,abswidth;
double xmin,xmax,ymin,ymax;
public PlotShapes(Graphics gi,int xabsmini ,int yabsmini,
                int absheighti,int abswidthi,
                double xmini,double xmaxi,
                double ymini,double ymaxi)
{
// xabsmin : absolute starting point x axis
// yabsmin : absolute starting point y axis
// absheight : absolute height of plotting window
// abswidth : absolute width of plotting window
// xmin : minimum x value (real number)
// xmax : maximum x value (real number)
// ymin : minimum y value (real number)
// ymax : maximum y value (real number)
// g : graphic object that actual drawing is done through
g=gi;
xabsmin=xabsmini;
yabsmin=yabsmini;
absheight=absheighti;
abswidth=abswidthi;
xmin=xmini;
xmax=xmaxi;
ymin=ymini;
ymax=ymaxi;
}
public void drawLine(int plottype,double x1,double y1,double x2,double y2)
{
// draw a line from (x1,y1) to (x2,y2)
if(plottype==0) //draw a continuous line
{
g.drawLine( (int)(xabsmin+(x1-xmin)/(xmax-xmin)*abswidth),
            (int)(yabsmin+absheight-(y1-ymin)/(ymax-ymin)*absheight),
            (int)(xabsmin+(x2-xmin)/(xmax-xmin)*abswidth),
            (int)(yabsmin+absheight-(y2-ymin)/(ymax-ymin)*absheight));
}
} //end of drawLine

public void drawChar(char ch,double x1,double y1)
{
// draws a single character at (x1,y1)
char ch1[]=new char[1];
ch1[0]=ch;
int h=g.getFontMetrics().getHeight();
int w=h-2;
g.drawChars(ch1,0,1,
            (int)(xabsmin+(x1-xmin)/(xmax-xmin)*abswidth)-2,
            (int)(yabsmin+absheight-(y1-ymin)/(ymax-ymin)*absheight)+h/2);
} //end of PlotShapes.drawChar
public void drawChars(char ch[],int firstspace,int numberofchars,
                    double x1,double y1)
{
// draws a character array from space firstspace to (firstspace+numberofchars)
// starting at (x1,y1)
int h=g.getFontMetrics().getHeight();
int w=h-2;

```



```

        g.drawChars(ch,firstspace,numberofchars,
            (int)((xabsmin+(x1-xmin)/(xmax-xmin)*abswidth)+5),
            (int)((yabsmin+absheight-(y1-ymin)/(ymax-ymin)*absheight)+h/2));
    } //end of PlotShapes.drawChars
public void drawString(String s,double x1,double y1)
{
    //draws a String at (x1,y1)
    int h=g.getFontMetrics().getHeight();
    int w=h-2;
    g.drawString(s,
        (int)(xabsmin+(x1-xmin)/(xmax-xmin)*abswidth),
        (int)(yabsmin+absheight-(y1-ymin)/(ymax-ymin)*absheight));
} //end of PlotShapes.drawStrings
public void drawRect(double x1,double y1,int rectwidth,int rectheight)
{
    // draw a rectangle starting at (x1,y1)
    // with dimensions of (rectwidth,rectheight)
    g.drawRect(
        (int)(xabsmin+(x1-xmin)/(xmax-xmin)*abswidth-rectwidth/2),
        (int)(yabsmin+absheight-(y1-ymin)/(ymax-ymin)*absheight-rectheight/2),
        rectwidth,rectheight);
} //end of drawRect
public void drawOval(double x1,double y1,int width,int height)
{
    // draw an oval with the centre of (x1,y1)
    // with dimension of (width,height)
    g.drawOval(
        (int)(xabsmin+(x1-xmin)/(xmax-xmin)*abswidth-width/2),
        (int)(yabsmin+absheight-(y1-ymin)/(ymax-ymin)*absheight-height/2),
        width,height);
} //end of drawRect
public void drawPolygon(double x1,double y1,int radius,int side)
{
    //draw a polygon of n sides n=3(triangle),n=4(dimond)....
    double Pi=4.0*Math.atan(1.0);
    int xvalues[]=new int[side+1];
    int yvalues[]=new int[side+1];
    double angle_increase;
    double angle;
    angle_increase=2.0*Pi/side;
    angle=Pi/2.0;
    for(int i=0;i<side;i++)
    {
        xvalues[i]= (int)(Math.floor(xabsmin+(x1-xmin)/
            (xmax-xmin)*abswidth+radius*Math.cos(angle)));
        yvalues[i]= (int)(Math.floor(yabsmin+absheight-(y1-ymin)/
            (ymax-ymin)*absheight-radius*Math.sin(angle)));
        if(i==0) { xvalues[side]=xvalues[i];yvalues[side]=yvalues[i];}
        angle+=angle_increase;
    }
    g.drawPolygon(xvalues,yvalues,side+1);
} //end of drawPolygon
public void drawXTic(int ticNumber,double ticHeight,int ticSide)
{
    //draw a series of x axis tics
    double dtic=(xmax-xmin)/ticNumber;
    double x1=xmin;
    double y1=ymin;
    if(ticSide==0)
    {

```

```

for(int i=0;i<=ticNumber;i++)
{
    drawLine(0,x1,y1,x1,(y1-ticHeight));
    x1=x1+dtic;
}
}
else
{
for(int i=0;i<=ticNumber;i++)
{
    drawLine(0,x1,y1,x1,(y1+ticHeight));
    x1=x1+dtic;
}
}
}

public void drawYTic(int ticNumber,double ticWidth,int ticSide)
{
    //draw a series of y axis tics
    double dtic=(ymax-ymin)/ticNumber;
    double x1=xmin;
    double y1=ymin;
    if(ticSide==0)
    {
for(int i=0;i<=ticNumber;i++)
{
    drawLine(0,x1,y1,(x1-ticWidth),y1);
    y1=y1+dtic;
}
}
else
{
for(int i=0;i<=ticNumber;i++)
{
    drawLine(0,x1,y1,(x1+ticWidth),y1);
    y1=y1+dtic;
}
}
}
}

public void drawXGrid(int ticNumber)
{
    //draw x gridlies
    double dtic=(xmax-xmin)/ticNumber;
    double x1=xmin;
    for(int i=0;i<=ticNumber;i++)
    {
        drawLine(0,x1,ymin,x1,ymax);
        x1=x1+dtic;
    }
}

public void drawYGrid(int ticNumber)
{
    //draw y gridlines =====
    double dtic=(ymax-ymin)/ticNumber;
    double y1=ymin;
    for(int i=0;i<=ticNumber;i++)
    {
        drawLine(0,xmin,y1,xmax,y1);
        y1=y1+dtic;
    }
}

```

```

    }
}
public void drawXNumbers(int ticNumber)
{
    //draw x numbers
    double dtic=(xmax-xmin)/ticNumber;
    double x1=xmin;
    double y1=ymin;
    String s;
    s=" ";
    for(int i=0;i<=ticNumber;i++)
    {
        s=Double.toString(Math.floor(x1*100.0)/100.0);
        g.drawString(s,(int)(xabsmin+(x1-xmin)/(xmax-xmin)*abswidth),
            (int)(yabsmin+absheight-(y1-ymin)/(ymax-ymin)*absheight)+20);
        x1=x1+dtic;
    }
}
public void drawYNumbers(int ticNumber)
{
    // draw y numbers
    double dtic=(ymax-ymin)/ticNumber;
    double x1=xmin;
    double y1=ymin;
    String s;
    s=" ";
    for(int i=0;i<=ticNumber;i++)
    {
        s=Double.toString(Math.floor(y1*100)/100.0)+" ";
        g.drawString(s,(int)(xabsmin+(x1-xmin)/(xmax-xmin)*abswidth-40),
            (int)(yabsmin+absheight-(y1-ymin)/(ymax-ymin)*absheight));
        y1=y1+dtic;
    }
}
public void drawXLabel(String xLabel)
{
    // draw x labels
    double x1=xmin+(xmax-xmin)/2.0;
    double y1=ymin;
    g.drawString(xLabel,(int)(xabsmin+(x1-xmin)/(xmax-xmin)*abswidth),
        (int)(yabsmin+absheight-(y1-ymin)/(ymax-ymin)*absheight)+30);
}
public void drawYLabel(String yLabel)
{
    // draw y labels
    double x1=xmin-(xmax-xmin)/6.0;
    double y1=ymax-(ymax-ymin)/3.0;
    int n=yLabel.length();
    char ch[]=new char[n];
    yLabel.getChars(0,n,ch,0);
    // g.DrawString(yLabel,(int)(xabsmin+(x1-xmin)/(xmax-xmin)*abswidth-60),
    // (int)(yabsmin+absheight-(y1-ymin)/(ymax-ymin)*absheight));
    for(int i=0;i<n;i++)
    {
        drawChar(ch[i],x1,y1);
        y1=y1-(ymax-ymin)/30;
    }
}
public void drawLabel(String Label)
{

```

```

//draw graphic label
double x1=xmin+(xmax-xmin)/2.0;
double y1=ymin;
g.drawString(Label,(int)(xabsmin+(x1-xmin)/(xmax-xmin)*abswidth),
    (int)(yabsmin+absheight-(y1-ymin)/(ymax-ymin)*absheight)-10);
}
public void
drawPlotLines(int i,int plottype[],double x[][],double y[][],int n[],char ch[])
{
    int j;
//draw lines
    if(plottype[i]==0)
    {
        for(j=0;j<n[i]-1;j++)
        {
            if((x[i][j]=xmin && x[i][j]<=xmax )
                && (y[i][j]=ymin && y[i][j]<=ymax))
            {
                if((x[i][j+1]=xmin && x[i][j+1]<=xmax ) &&
                    (y[i][j+1]=ymin && y[i][j+1]<=ymax))
                {
                    drawLine(0,x[i][j],y[i][j],x[i][j+1],y[i][j+1]);
                }
            }
            else if(x[i][j+1]>xmax)
            {
                double b=(y[i][j+1]-y[i][j])/(x[i][j+1]-x[i][j]);
                double a=y[i][j]-b*x[i][j];
                drawLine(0,x[i][j],y[i][j],xmax,(a+b*xmax));
            }
            else if(y[i][j+1]>ymax)
            {
                double b=(y[i][j+1]-y[i][j])/(x[i][j+1]-x[i][j]);
                double a=y[i][j]-b*x[i][j];
                drawLine(0,x[i][j],y[i][j],(ymax-a)/b,ymax);
            }
            else if(x[i][j+1]>xmax && y[i][j+1]>ymax)
            {
                double b=(y[i][j+1]-y[i][j])/(x[i][j+1]-x[i][j]);
                double a=y[i][j]-b*x[i][j];
                drawLine(0,x[i][j],y[i][j],(ymax-a)/b,(a+b*xmax));
            }
        }
    }
    else if((x[i][j+1]=xmin && x[i][j+1]<=xmax )
        && (y[i][j+1]=ymin && y[i][j+1]<=ymax))
    {
        if(x[i][j]<xmin)
        {
            double b=(y[i][j+1]-y[i][j])/(x[i][j+1]-x[i][j]);
            double a=y[i][j+1]-b*x[i][j+1];
            drawLine(0,xmin,(a+b*xmin),x[i][j+1],y[i][j+1]);
        }
        if(y[i][j]<ymin)
        {
            double b=(y[i][j+1]-y[i][j])/(x[i][j+1]-x[i][j]);
            double a=y[i][j+1]-b*x[i][j+1];
            drawLine(0,(ymin-a)/b,ymin,x[i][j+1],y[i][j+1]);
        }
    }
}
//end of for(j=0
}
//end of if(plottype

```

```

//draw characters
else if(plotype[i]==10)
{
for(j=0;j<n[i];j++)
{
if((x[i][j]=xmin && x[i][j]<=xmax )
&& (y[i][j]=ymin && y[i][j]<=ymax))
{ drawChar(ch[i],x[i][j],y[i][j]); }
}
}
}
//end else if(plotype[i]==10)
//draw rectangles
else if(plotype[i]==20)
{
for(j=0;j<n[i];j++)
{
if((x[i][j]=xmin && x[i][j]<=xmax )
&& (y[i][j]=ymin && y[i][j]<=ymax))
{ drawRect(x[i][j],y[i][j],4,4); }
}
}
}
//end else if(plotype[i]==20)
//draw circle
else if(plotype[i]==21)
{
for(j=0;j<n[i];j++)
{
if((x[i][j]=xmin && x[i][j]<=xmax )
&& (y[i][j]=ymin && y[i][j]<=ymax))
{ drawOval(x[i][j],y[i][j],4,4); }
}
}
}
//end else if(plotype[i]==21)
else if(plotype[i]==22 && plotype[i]<=27)
{
for(j=0;j<n[i];j++)
{ if((x[i][j]=xmin && x[i][j]<=xmax )
&& (y[i][j]=ymin && y[i][j]<=ymax))
{ drawPolygon(x[i][j],y[i][j],5,(plotype[i]-19)); }
}
}
}
}
}
}

```

Program 6.16 : PlotApplet.java

```

//=====
// Numerical Analysis package in java
// PlotApplet class to plot 2D data
// Dr. Turhan Coban
// =====
import java.io.*;
import java.applet.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import PlotShapes;
import Plot;
public class PlotApplet extends Applet implements ActionListener
{
Label promptXmin; // Label prompt in Xmin field
Label promptXmax; // Label prompt in Xmax field
Label promptYmin; // Label prompt in Ymin field
Label promptYmax; // Label prompt in Ymax field

```

```

TextField inputXmin; // input field Xmin
TextField inputXmax; // input field Xmax
TextField inputYmin; // input field Ymin
TextField inputYmax; // input field Ymax
Plot p1;
public void init()
{
    //adding max-min prompts and input fields
    //label
    //xaxis
    //yaxis
    // 4 10 10 1 1
    // b.dat 22 0 0 0
    // a.dat 21 0 255 0
    // a.dat 0 0 255 0
    // b.dat 0 0 0 255
    int xnt=10;
    int ynt=10;
    int xgo=1;
    int ygo=1;
    String il=new String("label");
    String xl=new String("x axis");
    String yl=new String("y axis");
    String ifn[]=new String[4];
    ifn[0]="b.dat";
    ifn[1]="a.dat";
    ifn[2]="a.dat";
    ifn[3]="b.dat";
    int ipt[]=new int[4];
    int ib[]=new int[4];
    int ir[]=new int[4];
    int ig[]=new int[4];
    ipt[0]=22;
    ipt[1]=21;
    ipt[2]=0;
    ipt[3]=0;
    ir[0]=0;
    ig[0]=0;
    ib[0]=0;
    ir[1]=0;
    ig[1]=255;
    ib[1]=0;
    ir[2]=0;
    ig[2]=255;
    ib[2]=0;
    ir[3]=0;
    ig[3]=255;
    ib[3]=0;
    try{
        //p1=new Plot(il,xl,yl,xnt,ynt,xgo,ygo,ifn,ipt,ir,ig,ib);
        p1=new Plot();
    } catch(IOException ioe) {System.err.println("IOException in opening Plot");}
    promptXmin=new Label("Xmin ");
    inputXmin=new TextField(5);
    promptXmax=new Label("Xmax ");
    inputXmax=new TextField(5);
    promptYmin=new Label("Ymin ");
    inputYmin=new TextField(5);
    promptYmax=new Label("Ymax ");
    inputYmax=new TextField(5);
}

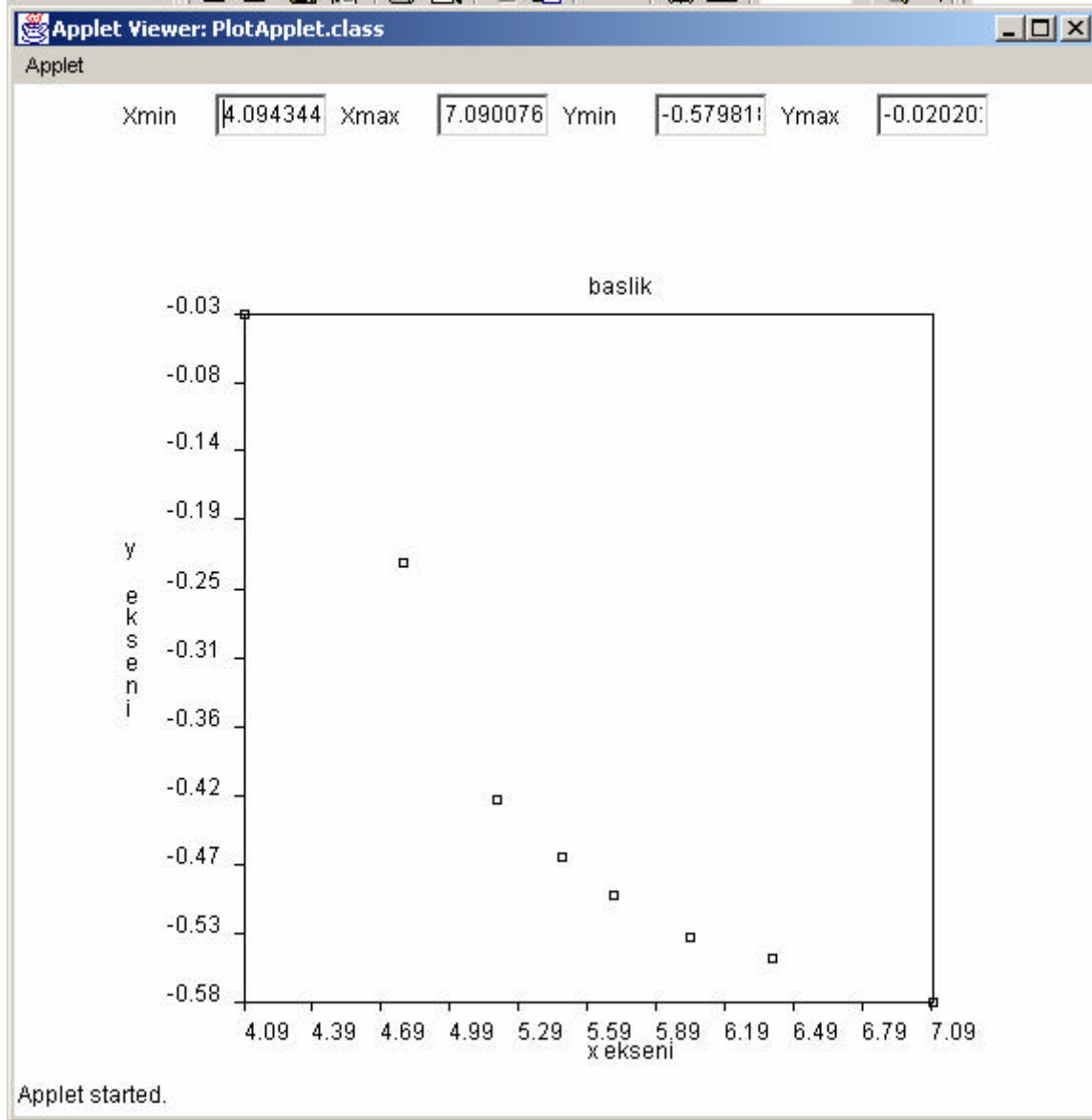
```

```

inputXmin.addActionListener(this);
inputXmax.addActionListener(this);
inputYmin.addActionListener(this);
inputYmax.addActionListener(this);
add(promptXmin);
add(inputXmin);
add(promptXmax);
add(inputXmax);
add(promptYmin);
add(inputYmin);
add(promptYmax);
add(inputYmax);
}
public void paint(Graphics g)
{
inputXmin.setText(Double.toString(p1.xmin));
inputXmax.setText(Double.toString(p1.xmax));
inputYmin.setText(Double.toString(p1.ymin));
inputYmax.setText(Double.toString(p1.ymax));
PlotShapes ps=new PlotShapes(g,p1.xabsmin,p1.yabsmin,
p1.absheight,p1.abswidth,p1.xmin,p1.xmax,p1.ymin,p1.ymax);
g.drawRect(p1.xabsmin,p1.yabsmin,p1.abswidth,p1.absheight);
ps.drawXTic(p1.xntic,(p1.ymax-p1.ymin)/80.0,0);
ps.drawYTic(p1.yntic,(p1.xmax-p1.xmin)/80.0,0);
ps.drawXNumbers(p1.xntic);
ps.drawYNumbers(p1.yntic);
ps.drawLabel(p1.label);
ps.drawXLabel(p1.xlabel);
ps.drawYLabel(p1.ylabel);
if(p1.xgridon!=0)
ps.drawXGrid(p1.xntic);
if(p1.ygridon!=0)
ps.drawYGrid(p1.yntic);
int i,j;
for(i=0;i<p1.nline;i++)
{
// Select plot colors
g.setColor(new Color(p1.red[i],p1.green[i],p1.blue[i]));
ps.drawPlotLines(i,p1.plotype,p1.x,p1.y,p1.n,p1.ch);
} //end of for(i=0
} //end of method
public void actionPerformed( ActionEvent e)
{
Double valXmin=new Double(inputXmin.getText());
p1.xmin=valXmin.doubleValue();
Double valXmax=new Double(inputXmax.getText());
p1.xmax=valXmax.doubleValue();
Double valYmin=new Double(inputYmin.getText());
p1.ymin=valYmin.doubleValue();
Double valYmax=new Double(inputYmax.getText());
p1.ymax=valYmax.doubleValue();
repaint();
}
}

```

06016.JPG



Sekil 6.16 : PlotApplet.html çıktısı

3. drawRect ve fillRect metotlarını kullanarak biri dolu diğeri sadece bir çizgi olan iki dikdörtgen çiz.
4. Oval ve fillOval metotlarını kullanarak biri dolu diğeri sadece bir çizgi olan iki daire çiz.
5. Paint2D metodlarından yararlanarak biri dolu diğeri sadece bir çizgi olan iki eskenar dörtgen çizdir.
3. resim.java sınıfında çizilen resmi iki kat büyüklüğünde çizdir.

Program 6.17 resim1.java

```
import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
public class resim1 extends Applet
{
private Image bebek;
public void init()
{
bebek=getImage(getDocumentBase(),"turhan.gif");
}
public void paint(Graphics g)
{
```



```
g.drawImage(bebek,1,1,this);
}
}
```

4. drawPolygon ve fillPolygon metotlarini kullanarak biri dolu digeri sadece bir çizgi olan iki eskenar üçgen çiz.
5. Türkçe renkleri tanımlayan renk sinifini yaz ([renk.java](#)).

Program 6.18 . renk.java, türkçe renk tanimi sinifi

```
import java.io.*;
import java.awt.*;
import java.applet.Applet;
public class renk extends Color
{
    public final static renk kirmizi=new renk(255,0,0);
    public final static renk mavi=new renk(0,0,255);
    public final static renk siyah=new renk(0,0,0);
    public final static renk camgobegi=new renk(0,255,255);
    public final static renk koyugri=new renk(64,64,64);
    public final static renk gri=new renk(128,138,128);
    public final static renk yesil=new renk(0,255,0);
    public final static renk acikgri=new renk(192,192,192);
    public final static renk mor=new renk(255,0,255);
    public final static renk portakal=new renk(255,200,0);
    public final static renk pembe=new renk(255,175,175);
    public final static renk beyaz=new renk(255,255,255);
    public final static renk sari=new renk(255,255,0);
    public final static renk acikmavi=new renk(150,206,237);
    public final static renk lacivert=new renk(0,0,128);
    //burada kendi yeni renginizi tanımlayabilirsiniz.
    public renk(float kirmizi,float yesil, float mavi)
    {
        super(kirmizi,yesil,mavi);
    }
    public renk(double kirmizi,double yesil, double mavi)
    {
        super((float)kirmizi,(float)yesil,(float)mavi);
    }
    public renk(int kirmizi,int yesil, int mavi)
    {
        super(kirmizi,yesil,mavi);
    }
    public renk(int RGB)
    {
        super(0,0,0);
    }
    public renk(renk r)
    {
        super(r.getKirmizi(),r.getYesil(),r.getMavi());
    }
    public int getKirmizi()
    {
        return getRed();
    }
    public int getYesil()
    {
        return getGreen();
    }
}
```

```

public int getMavi()
{
return getBlue();
}
public int getKYM()
{
return getRGB();
}
public String toString()
{
return "renk[ kirmizi "+getKirmizi()+" mavi "+getMavi()+" yesil "+getYesil()+""];
}
//metotlar
//static int HSBtoRGB(float hue,float saturation,float brightness)
//getRed(),getGreen(),getBlue(),getRGB()
}

```

6. Problem 5.10 da verilen Polar.java, yildiz.java ve yildizCiz.java programlarini inceleyiniz.

Problem 6.19 : Yildiz.java

```

import java.io.*;
import java.awt.*;
import java.applet.Applet;
import polar;

public class yildiz
{

public static void drawYildiz1(Graphics g,int xi,int yi, int n,int yildizboyu,double aci )
{
// bu yildiz cizime teta=pi/2+aci radyandan baslar
double teta=2.0*Math.PI/n;
double R=yildizboyu;
double r=yildizboyu*0.25;
polar P1=new polar();
polar P2=new polar();
polar P3=new polar();
for(int i=0;i<n;i++)
{
double teta1=teta*i+Math.PI/2.0+aci;
double teta2=teta/2+teta1;
P1.polarGir(R,teta1);
P2.polarGir(r,teta2);
g.drawLine((xi+(int)P1.xi()),(yi-(int)P1.xj()),
(xi+(int)P2.xi()),(yi-(int)P2.xj()));
double teta3=teta*(i+1)+Math.PI/2.0+aci;
P3.polarGir(R,teta3);
g.drawLine((xi+(int)P2.xi()),(yi-(int)P2.xj()),
(xi+(int)P3.xi()),(yi-(int)P3.xj()));
g.drawLine(xi,yi,
(xi+(int)P1.xi()),(yi-(int)P1.xj()));
g.drawLine(xi,yi,
(xi+(int)P2.xi()),(yi-(int)P2.xj()));
}
} //drawYildiz1 metodu sonu

public static void drawYildiz1(Graphics g,int xi,int yi, int n,int yildizboyu )
{

```

```
drawYildiz1(g,xi,yi,n,yildizboyu,0);
} //drawYildiz1 metodu sonu
```

```
public static void drawYildiz(Graphics g,int xi,int yi, int n,int yildizboyu,double aci )
{
    // bu y• ld• z cizime teta=pi/2+aci radyandan baslar
    double teta=2.0*Math.PI/n;
    double R=yildizboyu;
    double r=yildizboyu*0.25;
    polar P1=new polar();
    polar P2=new polar();
    polar P3=new polar();
    int x[]=new int[2*n+2];
    int y[]=new int[2*n+2];
    for(int i=0;i<=n;i++)
    {
        double teta1=teta*i+Math.PI/2.0+aci;
        double teta2=teta/2.0+teta1;
        P1.polarGir(R,teta1);
        P2.polarGir(r,teta2);
        x[2*i]=xi+(int)P1.xi();
        y[2*i]=yi-(int)P1.xj();
        x[2*i+1]=xi+(int)P2.xi();
        y[2*i+1]=yi-(int)P2.xj();
        if(i==n)
        {
            x[2*i]=x[0];
            y[2*i]=y[0];
        }
    }
    g.drawPolygon(x,y,(2*n+2));
} //drawYildiz1 metodu sonu
```

```
public static void fillYildiz(Graphics g,int xi,int yi, int n,int yildizboyu,double aci )
{
    // bu y• ld• z cizime teta=pi/2+aci radyandan baslar
    // yild• zin i§ini boyar
    double teta=2.0*Math.PI/n;
    double R=yildizboyu;
    double r=yildizboyu*0.25;
    polar P1=new polar();
    polar P2=new polar();
    polar P3=new polar();
    int x[]=new int[2*n+2];
    int y[]=new int[2*n+2];
    for(int i=0;i<=n;i++)
    {
        double teta1=teta*i+Math.PI/2.0+aci;
        double teta2=teta/2.0+teta1;
        P1.polarGir(R,teta1);
        P2.polarGir(r,teta2);
        x[2*i]=xi+(int)P1.xi();
        y[2*i]=yi-(int)P1.xj();
        x[2*i+1]=xi+(int)P2.xi();
        y[2*i+1]=yi-(int)P2.xj();
        if(i==n)
        {
            x[2*i]=x[0];

```

```

        y[2*i]=y[0];
    }
}
g.fillPolygon(x,y,(2*n+2));

} //fillYildiz metodu sonu

public static void fillYildiz1(Graphics g,int xi,int yi, int n,int yildizboyu,double aci )
{
    // bu y• ld• z cizime teta=pi/2+aci radyandan baslar
    // yild• zin i†ini boyar
    double teta=2.0*Math.PI/n;
    double R=yildizboyu;
    double r=yildizboyu*0.25;
    polar P1=new polar();
    polar P2=new polar();
    polar P3=new polar();
    int x[]=new int[2*n+2];
    int y[]=new int[2*n+2];
    for(int i=0;i<=n;i++)
    {
        double teta1=teta*i+Math.PI/2.0+aci;
        double teta2=teta/2.0+teta1;
        P1.polarGir(R,teta1);
        P2.polarGir(r,teta2);
        x[2*i]=xi+(int)P1.xi();
        y[2*i]=yi-(int)P1.xj();
        x[2*i+1]=xi+(int)P2.xi();
        y[2*i+1]=yi-(int)P2.xj();
        if(i==n)
        {
            x[2*i]=x[0];
            y[2*i]=y[0];
        }
    }
    g.fillPolygon(x,y,(2*n+2));

} //fillYildiz metodu sonu
}

```

Program 6.20 : YildizCiz.java

```

import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import yildiz;
import renk;

public class yildizCiz extends Applet
{
    public void paint(Graphics g)
    {
        //g.setColor(Color.yellow);
        g.setColor(renk.sari);
        setBackground(renk.mavi);
        yildiz.fillYildiz(g,100,100,3,100,0);
        g.setColor(renk.siyah);
        yildiz.drawYildiz1(g,100,100,3,100,0);
    }
}

```

10. yıldızCiz1.java programini inceleyiniz.

Program 6.21 YildizCiz1.java

```
import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import yildiz;

public class yildizCiz1 extends Applet
{
public void paint(Graphics g)
{
double aci=0;
for(long j=0;j<5000;j++)
{
g.setColor(Color.black);
yildiz.drawYildiz(g,100,100,3,100,aci);
for(long i=0;i<10000;i++) { };
g.setColor(Color.white);
yildiz.drawYildiz(g,100,100,3,100,aci);
aci+=.001;
}
g.setColor(Color.black);
yildiz.drawYildiz(g,100,100,3,100,0);
}
}
```

7. Program 6.18 de verilen renk sinifini test eden renkTest.java programini inceleyiniz. Ve applet çiktisini çalistiriniz.

Program 6.21 renkTest.java

```
import java.awt.*;
import java.applet.Applet;
import renk;

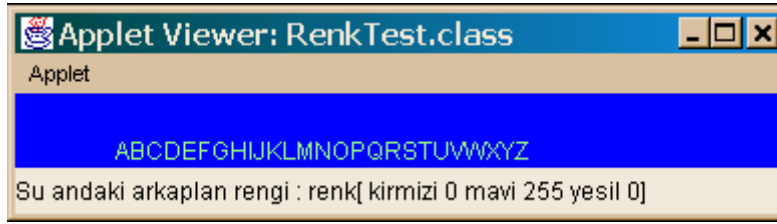
public class RenkTest extends Applet
{
private int kirmizi,yesil,mavi;

public void init()
{
kirmizi=150;
yesil=255;
mavi=125;
// arka palan• n rengi mavi olarak veriliyor
setBackground(renk.mavi);
}

public void paint(Graphics g)
{
// yazinin rengi 100,255,125 olarak alindi

g.setColor(new renk(kirmizi,yesil,mavi));
g.drawString("ABCDEFGHJKLMNOPQRSTUVWXYZ",50,33);
showStatus("Su andaki arkaplan rengi : "+getBackground());
}
}
```

06017



Sekil 6.17 RenkTest.html appletinin görünümü

11. [H6O2](#)

polar.java, yildiz.java, yildizCiz.java programlarinin inceleyiniz. ayni programlama prensiplerini kullanarak n eskenar kenarli çokken çizecek [eskenarcokgen.java](#) sinifini yaratınız. Bu sinif

```
public static void drawEskenarCokgen(Graphics g,int xi,int yi, int n,int eskenarcokkencapi,double aci )  
public static void fillEskenarCokgen(Graphics g,int xi,int yi, int n,int yildizboyu,double aci )
```

metotlarini kullanarak eskenar çokken çizsin ve icini boyasin.

not xi,yi : çokken merkezinin koordinatlari

n : çokken köse sayisi

eskenarcokkencapi: çokken merkezinden çokken kösesine olan mesafe

aci : 90 derece açi çokkenin baslama açisi olarak tanimlanmistir. bu açidan sapis radyan olarak.

Program 6.22 eskenarcokgen.java

```
import java.io.*;  
import java.awt.*;  
import java.applet.Applet;  
import polar;
```

```
public class eskenarcokgen  
{
```

```
public static void drawEskenarcokgen(Graphics g,int xi,int yi, int n,int eskenarcokgenboyu,double aci )  
{
```

```
// xi,yi eskenar cokgen merkez koordinatlari  
// n : eskenar dortgen kose sayisi  
// eskenarcokkenboyu : eskenar cokgen merkezinden  
// kenarina olan mesafe  
// bu eskenarcokken cizime teta=pi/2+aci radyandan baslar
```

```
double teta=2.0*Math.PI/n;  
double R=eskenarcokgenboyu;  
polar P1=new polar();  
int x[]=new int[2*n+2];  
int y[]=new int[2*n+2];  
for(int i=0;i<=n;i++)  
{  
double teta1=teta*i+Math.PI/2.0+aci;  
P1.polarGir(R,teta1);  
x[i]=xi+(int)P1.xi();  
y[i]=yi-(int)P1.xj();  
if(i==n)  
{  
x[i]=x[0];  
y[i]=y[0];  
}  
}  
g.drawPolygon(x,y,(n+1));
```

```
} //draweskenarcokgen metodu sonu
```

```

public static void fillEskenarcokgen(Graphics g,int xi,int yi, int n,int eskenarcokgenboyu,double aci )
{
    // bu eskenarcokgen cizime teta=pi/2+aci radyandan baslar
    double teta=2.0*Math.PI/n;
    double R=eskenarcokgenboyu;
    polar P1=new polar();
    int x[]=new int[2*n+2];
    int y[]=new int[2*n+2];
    for(int i=0;i<=n;i++)
    {
        double teta1=teta*i+Math.PI/2.0+aci;
        P1.polarGir(R,teta1);
        x[i]=xi+(int)P1.xi();
        y[i]=yi-(int)P1.xj();
        if(i==n)
        {
            x[i]=x[0];
            y[i]=y[0];
        }
    }
    g.fillPolygon(x,y,(n+1));
} //filleskenarcokgen metodu sonu
}

```

8. eskenarcokgen sinifini test etmek amaciyla bir applet programi yaziniz ve ekrana besken çizdiriniz.

9. eskenarcokgen sinifini test etmek amaciyla bir JFrame programi yaziniz ve ekrana üçken çizdiriniz.

13.

H6O3

grafik sinifindaki:

public abstract void drawRect(int x1,int y1, int en,int yükseklik)

metotundan yararlanarak H6O3 sinifinda

public static void drawAciliDortgen(Graphics g, int x1,int y1, int en,int yükseklik,double aci)

metodunu yaziniz. Bu metod dikdortgeni verilen açi kadar bir açıyla cizdirsin.

x1,y1 : dörtgenin sag üst köşe koordinatlari

en,yükseklik : dörtgenin eni ve yüksekligi

aci: dörtgenin radyan cinsinden x1,y1 noktası etrafında dönme miktarı.

not :polar sinifi ve drawPolygon metodlarından yararlanabilirsiniz.

Program 6.23 açili dikdortgen çizdiren dikdortgen sinifi

```

import java.io.*;

```

```

import java.awt.*;

```

```

import java.applet.Applet;

```

```

import polar;

```

```

public class dikdortgen

```

```

{

```

```

public static void drawdikdortgen(Graphics g,int xi,int yi,int en,int boy,double aci )

```

```

{

```

```

    double R=boy;

```

```

    double r=en;

```

```

    polar P1=new polar();

```

```

polar P2=new polar();
polar P3=new polar();
polar P4=new polar();

int x[]=new int[5];
int y[]=new int[5];

int k=0;
//P1.polarGir(R,teta1);
x[0]=xi;
y[0]=yi;

double teta1=aci;

P2.polarGir(r,teta1);
x[1]=x[0]+(int)P2.xi();
y[1]=y[0]-(int)P2.xj();

teta1+=Math.PI/2;
P3.polarGir(R,teta1);
x[2]=x[1]+(int)P3.xi();
y[2]=y[1]-(int)P3.xj();

teta1+=Math.PI/2;
P4.polarGir(r,teta1);
x[3]=x[2]+(int)P4.xi();
y[3]=y[2]-(int)P4.xj();

x[4]=xi;
y[4]=yi;
g.drawPolygon(x,y,4);

}

public static void filldikdortgen(Graphics g,int xi,int yi,int en,int boy,double aci )
{

double R=boy;
double r=en;

polar P1=new polar();
polar P2=new polar();
polar P3=new polar();
polar P4=new polar();

int x[]=new int[5];
int y[]=new int[5];

int k=0;

x[0]=xi;
y[0]=yi;

double teta1=aci;

P2.polarGir(r,teta1);
x[1]=x[0]+(int)P2.xi();
y[1]=y[0]-(int)P2.xj();

```



```

teta1+=Math.PI/2;
P3.polarGir(R,teta1);
x[2]=x[1]+(int)P3.xi();
y[2]=y[1]-(int)P3.xj();

teta1+=Math.PI/2;
P4.polarGir(r,teta1);
x[3]=x[2]+(int)P4.xi();
y[3]=y[2]-(int)P4.xj();

x[4]=xi;
y[4]=yi;
g.fillPolygon(x,y,4);

}
}

```

Program 6.24 : dikdortgen sinifini kullanan H6O2.java programi

```

import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import dikdortgen;
import renk;

public class H6O2 extends Applet implements ActionListener
{
    int en,boy,xi1,yi1,yaricap1;
    double acil;
    renk renk; //sinifin adi renk, nesne adi renk

    Label kutu1;
    Label kutu2;
    Label kutu3;
    Label kutu4;
    Label kutu5;

    Label bos1;
    Label bos2;
    Label bos3;
    Label renk1;
    Label kirmizi;
    Label mavi;
    Label yesil;

    TextField kutugir1;
    TextField kutugir2;
    TextField kutugir3;
    TextField kutugir4;
    TextField kutugir5;
    TextField kutukirmizi;
    TextField kutumavi;
    TextField kutuyesil;

    public void init(){

        //not : init metodunda t• m deŒi•Ykenlerin ilk deŒerleri verilmelidir.
        Panel p=new Panel();
        p.setLayout(new GridLayout(5,4));
        //5*4 tablo p paneli haz• rland•

```

```
kutu1=new Label("xi noktasini giriniz  :");
p.add(kutu1);
kutugir1=new TextField(3);
p.add(kutugir1);

kutu2=new Label("yi noktasini giriniz  :");
p.add(kutu2);
kutugir2=new TextField(3);
p.add(kutugir2);

kutu3=new Label("eni giriniz          :");
p.add(kutu3);
kutugir3=new TextField(3);
p.add(kutugir3);

kutu4=new Label("yuksekligi giriniz  :");
p.add(kutu4);
kutugir4=new TextField(3);
p.add(kutugir4);

kutu5=new Label("aciyi giriniz (derece)  :");
p.add(kutu5);
kutugir5=new TextField(3);
p.add(kutugir5);

bos1=new Label(" ");
bos2=new Label(" ");
bos3=new Label(" ");

renk1=new Label("renk");
kirmizi=new Label("kirmizi");
mavi=new Label("mavi");
yesil=new Label("yesil");
kutukirmizi=new TextField(4);
kutumavi=new TextField(4);
kutuyesil=new TextField(4);

xi1=300;
yi1=300;
en=150;
boy=100;
yaricap1=(int)Math.sqrt(100*100+150*150);
aci1=0;
kutugir1.setText(""+xi1);
kutugir2.setText(""+yi1);
kutugir3.setText(""+en);
kutugir4.setText(""+boy);
kutugir5.setText(""+aci1);
kutukirmizi.setText("255");
kutumavi.setText("200");
kutuyesil.setText("0");
renk=new renk(255,200,0);
p.add(bos1);
p.add(bos2);
p.add(bos3);
p.add(kirmizi);
p.add(yesil);
p.add(mavi);
p.add(renk1);
p.add(kutukirmizi);
```

```
p.add(kutumavi);
p.add(kutuyesil);
//elemanlar p paneline p paneli de aplete eklendi
add(p, BorderLayout.NORTH);
```

```
kutukirmizi.addActionListener(this);
kutumavi.addActionListener(this);
kutuyesil.addActionListener(this);
kutugir1.addActionListener(this);
kutugir2.addActionListener(this);
kutugir3.addActionListener(this);
kutugir4.addActionListener(this);
kutugir5.addActionListener(this);
```

```
}
```

```
public void actionPerformed(ActionEvent e)
```

```
{
    Integer x1i=new Integer(kutugir1.getText());
    xi1=x1i.intValue();
    Integer yi1=new Integer(kutugir2.getText());
    yi1=yi1.intValue();
    Integer eni=new Integer(kutugir3.getText());
    en=eni.intValue();
    Integer boyi=new Integer(kutugir4.getText());
    boy=boyi.intValue();
    Double aci1i=new Double(kutugir5.getText());
    aci1=aci1i.doubleValue();
    Integer Kirmizii=new Integer(kutukirmizi.getText());
    int kirmizi1=Kirmizii.intValue();
    Integer Mavii=new Integer(kutumavi.getText());
    int mavi1=Mavii.intValue();
    Integer Yesili=new Integer(kutuyesil.getText());
    int yesil1=Yesili.intValue();
    renk=new renk(kirmizi1,mavi1,yesil1);
    repaint();
}
```

```
public void paint(Graphics g)
```

```
{
    g.setColor(renk);
    dikdortgen.filldikdortgen(g,xi1,yi1,en,boy,(aci1/180.0*Math.PI));
    g.setColor(renk.siyah);
    dikdortgen.drawdikdortgen(g,xi1,yi1,en,boy,(aci1/180.0*Math.PI));
}
}
```

BÖLÜM 7: GRAFIK APPLLET VE ÇERÇEVE OLUSTURMA OLUSTURMA METOTLARI, GRAFIK KULLANICISI ARABIRIM PROGRAMLARI (GUI) ,

7.1 GRAPHIC KULLANICISI ARABIRIM PROGRAMLARI, GUI, (GRAPHICS USER INTERFACE)

Grafik kullanıcı arabirim programları, GUI, programınıza kullanıcının daha iyi anlayabileceği bir görünüş verme ve aynı zamanda grafik ekrandan girdi cve çıktı yapabilme amacıyla oluşturulur. Kullanıcıya sunulan programın onun rahatlıkla anlayabileceği bir formata sahip olması günümüz programlamacılığında oldukça önemlidir. Reklamlarla büyüyen bir kusak için paket bazen paketin içindekinden bile önemli hale gelebilmektedir. Grafik Kullanıcısı Arabirim programları kullanıcıya sunduğumuz paketi oluşturmaktadır.

Java'da temel grafik arabirim kütüphaneleri **java.awt** sınıfında yer almaktadır. **Java 1.2** den itibaren awt kütüphanesine ek olarak java swing grafik arabirim kütüphanesi **javax.swing** tanımlanmıştır. Bu bölümde awt ve swing yapılarını paralel olarak vermeye çalışacağız.. Yalnız swing kütüphanesi kapsam olarak çok daha geniş olduğundan swing ile yapılan tüm işlemlerin ve grafik arabirim alt programlarını awt'de karşılıkları mevcut değildir. Bir önceki grafik çiziminde olduğu gibi grafik arabirim elemanlarının tanıtımı da oldukça geniş bir yelpaze oluşturdugundan mümkün olduğunca detay verilmeye çalışılsa bile tüm kapsamı bu kitapta işlemek mümkün değildir. Örneğin java swing konusundaki kapsamlı bir kitap olan "Java Swing , O'Reily basım evi" kitabı yaklaşık 1200 sayfalık bir kitabı sadece bu konuya ayırmıştır.

GUI metotları **java.awt** (Abstract windowing toolkit) paketinde yer almaktadır. Bu pakette **Container** ve **Component** isimli iki alt pakette yer almaktadır. Her zaman kullandığımız **Applet** sınıfı Component sınıftan türeyen **Panel** sınıfının alt sınıfıdır. Yani Component Appletlerin süper sınıfıdır.

Burada Component sınıfının

- ? TextComponent
- ? TextField
- ? TextArea
- ? Button
- ? Label
- ? Checkbox
- ? List
- ? Choice
- ? Canvas
- ? Scrollbar
- ? Container
- ? Panel

Java.applet.Applet sınıfının

- ? ScrollPane
- ? Window
- ? Frame
- ? Dialog

Sınıflarını incelemeye çalışacağız.

Paralel olarak **javax.swing** paketinde yer alan grafik arayüz programlarında yer alan üst seviye paketler **JApplet**, **JDialog**, **JFrame**, **JWindow** ve **JComponent**'dir

JComponent sınıfının altında yer alan sınıfların bazıları :

- ? JComboBox
- ? JLabel
- ? JList
- ? JMenuBar
- ? JPanel
- ? JPopupMenu
- ? JScrollBar

- ? JScrollPane
- ? JTable
- ? JTree
- ? JInternalFrame
- ? JOptionPane
- ? JProgressBar
- ? JRootPane
- ? JSeparator
- ? JSlider
- ? JSplitPane
- ? JTabbedPane
- ? JToolBar
- ? JToolTip
- ? JViewPort
- ? JColorChooser
- ? JTextComponent
- ? JTextArea
- ? JTextField
- ? JPasswordField
- ? JEditorPane
- ? JTextPane
- ? JFileChooser
- ? JLayeredPane
- ? AbstractButton
- ? JToggleButton
- ? JCheckBox
- ? JRadioButton
- ? JButton
- ? JMenuItem
- ? JMenu
- ? JRadioButtonMenuItem
- ? JCheckBoxMenuItem

Yine yineleyelim, **swing** sınıfındaki tüm alt metodları kapsamak bu kitabın kapsamını oldukça büyütecektir, bu yüzden simdilik buna imkan göremiyoruz, fakat pratikte ne oldukları hakkında iyi bir fikir verebilecek genişlikte bir spektrum vermeye çalışacağız. Burada özellikle awt ve swing sınıfı grafik işlemcilerini bir arada vermeye çalıştık. Kullanıcı her iki tip grafik ortamıyla da karşılaşacağı için (Kendi yazmasa bile hazır programlar karşısına çıkacaktır), her ikisini de bilmesi gereklidir. Zaten bu kitabın tüm konularında da hem awt hem de swing ile yazılmış program örnekleri vermeye çalıştık. Bu konudan sonra geriye dönüp tüm program örneklerini grafik ortamı gözüyle inceleyebilirsiniz.

7.2 AWT LABEL (ETİKET) SINIFI , JAVAX JLABEL VE ICON SINIFLARI

Label sınıfı Appletin içine sadece okunabilen fakat değiştirilemeyen yazılar yazma amacıyla kullanılırlar. **Label** sınıfında tanımlanan metotlar şunlardır:

? Kurucu Metotlar :

public Label() // Label sınıfı nesneyi oluşturur herhangi bir yazı göstermez

public Label(String s) // Label sınıfı nesneyi oluşturur ve s stringini gösterir

public void Label(String s,int pozisyon) // Label sınıfı nesneyi oluşturur ve s stringi gösterir aynı zamanda Labeli pozisyonda verilen degere göre istenilen yere yerleştirir.

Yerleştirme konumları :**Label.LEFT,Label.CENTER,Label.RIGHT** (sol,orta,sag) konumlarıdır.

? Giriş çıkış metotları

public String getText() // Label sınıfının String değişkenini okur.

public void setText(String s) // Label sınıfının String değişkenine yeni değer girer.

public void setAlignment(int pozisyon)

Label pozisyon değişkeninde verilen degere göre istenilen yere yerleştirir.

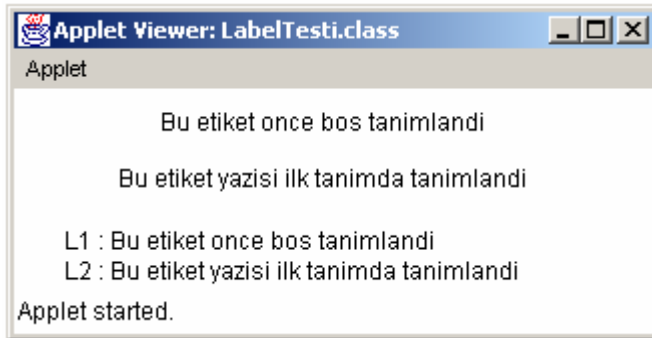
Yerlestirme konumlari :**Label.LEFT,Label.CENTER,Label.RIGHT** (sol,orta,sag) konumlaridir.

Örnek olarak bir bir program verelim :

Program 7.1 : LabelTesti.java

```
import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
public class LabelTesti extends Applet
{
private Label L1,L2;
public void init()
{
L1=new Label();
L1.setText("Bu etiket once bos tanimlandi");
add(L1);
L2=new Label("Bu etiket yazisi ilk tanimda tanimlandi");
add(L2);
}
public void paint(Graphics g)
{
g.drawString("L1 : "+L1.getText(),25,80);
g.drawString("L2 : "+L2.getText(),25,95);
}
}
```

07001.JPG



Sekil 7.1 LabelTesti.java appleti

LabelTesti programinda kullanılan add metodu Label'i Container sinifina(Appletin alt sinifi oldugu) baglar, diger deyimle applete veya verilen üst komponente ilave eder.

Swing sinifi **JLabel** Lable sinifindandan farkli olarak bize sadece yazi degil ayni zamanda görüntü ekleme olasiliklari da sunar. Temel sinif olarak kurucu metodlari :

JLabel()

JLabel(Icon Resim)

JLabel(Icon Resim,int yazi_pozisyonu)

JLabel(String etiket)

JLabel(String etiket, Icon Resim)

JLabel(String etiket, Icon Resim, int yazi_pozisyonu)

JLabel(String etiket, int yatay_yazi_pozisyonu)

Buradaki yatay yazi pozisyonu

JLabel.LEFT

JLabel .CENTER

JLabel.RIGHT

Veya

SwingConstants.LEFT

SwingConstants.CENTER

SwingConstants.RIGHT

Degerlerinden birini alabilir.

JLabel sinifinin çok kullanacagimiz bazı metodlarini sayacak olursak :

JComponent sinifindan gelen metodlar :

void setBackground(Color c) : arkaplan rengini degistiri
Color getBackground() : arkaplan rengini okur
void setForeground(Color c) : önplan rengini degistiri
Color getForeground() : ön plan rengini okur.
void setFont(Font f) : yazi fontunu seçer
Font getFont() : yazi fontunu okur
Boolean isVisible : görünür olup olmadigini kontrol eder
void setVisible(Boolean b) : görünür veya görünmez yapar.

JLabel sinifinda tanimlanmis bazı alt siniflar :

void setText(String s) : **JLabel**'in text degiskeninin degerine yeni verilen degeri atar
String getText() : JLabel'in String text degiskenini okur.
void setVerticalAlignment(int düzey_pozişyon) : JLabel'in Pencere içindeki düzey pozisyonunu ayarlar

Buradaki düzey pozisyon

JLabel.TOP

JLabel.CENTER

JLabel.BOTTOM

Veya

SwingConstants.TOP

SwingConstants.CENTER

SwingConstants.BOTTOM

Degerlerinden birini alabilir.

int getVerticalAlignment()

void setVerticalTextPosition(int düzey_pozişyon) : JLabel'in içindeki yazinin JLabel içindeki düzey pozisyonunu ayarlar. Sabitler üsttekilerin aynidir.

int getVerticalTextPosition() : JLabel'in içindeki yazinin JLabel içindeki düzey pozisyonunu okur.

void setHorizontalTextPosition(int düzey_pozişyon) : JLabel'in içindeki yazinin JLabel içindeki yatay pozisyonunu ayarlar. Sabitler üsttekilerin aynidir(LEFT,CENTER,RIGHT).

int getHorizontalTextPosition() : JLabel'in içindeki yazinin JLabel içindeki yatay pozisyonunu okur.

void setIcon(Icon resim) : JLabel içindeki resmi degistirir veya eger yoksa ilk defa atar

Icon getIcon() : JLabel içindeki resmi okur.

void setDisplayedMnemonic(int c) : Mnemoic alt harf kontrolunu kullanarak belli bir girise ulasmayi saglar. (örneğin 'm' harfine set edilmissse alt-m bu komuta gider. Örnek problemlerle bu kavram açilacaktır.

int getDisplayedMnemonic(int c) : **Mnemonic degerini okur.**

Simdi örnek problemlerle swing JLabel kullanimina daha detayli olarak bakalim.

Birinci örneğimizde basit bir sekilde String label yazdiracagiz. Çerçeve olarak JFrame kullandik.

Program 7.2 : Label1SW.java swing java JLabel örneği

```
import javax.swing.*;
public class label1SW
{
public static void main(String[] args)
{
JLabel etiket=new JLabel("JLabel sinifina hos geldiniz");
JFrame cerceve=new JFrame();
cerceve.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
cerceve.getContentPane().add(etiket);
cerceve.pack();
cerceve.setVisible(true);
}
}
```

07002.JPG



Sekil 7.2 LabelISW.java JFrame penceresi

İkinci örneğimizde resimli, hem resim hem yazılı ve yalnız yazılı bir JApplet programı oluşturduk. Bu programın aynı zamanda main metodu da olduğundan hem applet hem de frame olarak çağırılması mümkündür. Çerçeve olarak JFrame kullandık.

Program 7.3 LabelTestiSW JApplet türü JLabel örnek programı

```
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.awt.geom.*;
import javax.swing.*;

public class LabelTestiSW extends JApplet {

    protected String iconname1="images/kus.gif";
    ImageIcon icon1;
    protected String iconname2="images/köpek.gif";
    ImageIcon icon2;
    protected JLabel j1,j2,j3;

    public LabelTestiSW()
    {
        getRootPane().putClientProperty("defeatSystemEventQueueCheck",
        Boolean.TRUE);
    }

    public void init()
    {
        icon1=new ImageIcon(iconname1);
        icon2=new ImageIcon(iconname2);
        j1 = new JLabel(icon1);
        j2 = new JLabel("Label (Etiket) yazisi",icon2,JLabel.CENTER);
        j2.setVerticalTextPosition(JLabel.BOTTOM);
        j2.setHorizontalTextPosition(JLabel.CENTER);
        j3 = new JLabel("Font 16 mavi Label");
        Font font=j3.getFont();
        j3.setFont(new Font(font.getName(),Font.BOLD,16));
        j3.setForeground(Color.blue);
        JPanel pane=new JPanel();
        JPanel pane1=new JPanel();
        JPanel pane2=new JPanel();
        pane1.add(j1);
        pane1.add(j2);
        pane1.add(j3);
        pane1.setBackground(new Color(255,255,204));
        pane1.setForeground(Color.black);
        pane1.setBorder(BorderFactory.createMatteBorder(1,1,2,2,Color.black));
        pane.setLayout(new BorderLayout());
        pane.add(pane1,BorderLayout.NORTH);
        setContentPane(pane);
    }

    public static void main(String s[]) {
        JFrame f = new JFrame("Label testi ");
        f.addWindowListener(new WindowAdapter() {
            public void windowClosing(WindowEvent e) {System.exit(0);}
        });
    }
}
```



```

JApplet applet = new LabelTestiSW();
f.getContentPane().add("Center", applet);
applet.init();
f.pack();
f.setSize(new Dimension(550,200));
f.show();
}
}

```

07003.JPG



Sekil 7.3 LabelTestiSW.java JFrame penceresi

Program 7.4 LabelDemo JPanel türü JLabel örnek programı

```

import java.awt.GridLayout;
import java.awt.BorderLayout;
import java.awt.event.WindowListener;
import java.awt.event.WindowAdapter;
import java.awt.event.WindowEvent;
import javax.swing.JLabel;
import javax.swing.JPanel;
import javax.swing.JFrame;
import javax.swing.ImageIcon;

public class LabelDemo extends JPanel {

    JLabel label1, label2, label3;

    public LabelDemo() {
        ImageIcon icon = new ImageIcon("images/middle.gif",
            "bir damla resmi");
        setLayout(new GridLayout(3,1)); //3 satir, 1 sütun
        label1 = new JLabel("Resim ve Yazı",
            icon,
            JLabel.CENTER);
        //resme göreceli olarak yazı pozisyonunu ayarla:
        label1.setVerticalTextPosition(JLabel.BOTTOM);
        label1.setHorizontalTextPosition(JLabel.CENTER);
        label2 = new JLabel("Sadece yazılı Label (Etiket)");
        label3 = new JLabel(icon);

        //Add labels to the JPanel.
        add(label1);
        add(label2);
        add(label3);
    }

    public static void main(String[] args) {
        /*
        * Create a window. Use JFrame since this window will include
        * lightweight components.

```

```

*/
JFrame frame = new JFrame("LabelDemo");

frame.addWindowListener(new WindowAdapter() {
    public void windowClosing(WindowEvent e) {System.exit(0);}
});

frame.getContentPane().add(new LabelDemo(), BorderLayout.CENTER);
frame.pack();
frame.setVisible(true);
}
}

```

07004.JPG



Sekil 7.4 LabelDemo.java JPanel penceresi

Bu programda resim

```
ImageIcon icon = new ImageIcon("images/middle.gif","bir damla resmi");
```

Tanımıyla ImageIcon sınıfı aracılığıyla resmi JLabel'a aktardı. **images/middle.gif** middle.gif dosyasının images alt direktorisinde yer aldığını belirtir.

Burada Icon interface'ine biraz daha yakından göz atalım. Icon interface sınıfı olduğundan tanımlanan sınıfı içerisinde

```

public int getIconWidth()
public int getIconHeight()
public void paintIcon(Component c, Graphics g, int x,int y)

```

metodları tanımlanmak zorundadır. Şimdi Icon sınıfının alt sınıfı olan OvalIcon sınıfını tanımlayalım

Program 7.5 JLabel'da kullanılacak Icon oluşturan OvalIcon sınıfı

```

import javax.swing.*;
import java.awt.geom.*;
import java.awt.*;

public class OvalIcon implements Icon
{
    int genislik, yukseklik;
    public OvalIcon(int w,int h)
    {
        genislik=w;
        yukseklik=h;
    }
    public void paintIcon(Component c,Graphics g,int x,int y)
    {
        Graphics2D g2=(Graphics2D)g;
        g2.setRenderingHint(RenderingHints.KEY_ANTIALIASING,
        RenderingHints.VALUE_ANTIALIAS_ON);
    }
}

```

```

Ellipse2D elips1=new Ellipse2D.Double(x,y,genislik-1,yukseklk-1);
g2.draw(elips1);
}
public int getIconWidth() {return genislik;}
public int getIconHeight() {return yukseklik;}
}

```

Simdi de OvalIcon sinifini kullanan JLabel siniflarini olusturup gösterelim :

Program 7.6 OvalIcon sinifini kullanarak JLabel'da daire Icon'u (resmi) gösteren label2SW programi

```

import javax.swing.*;
import java.awt.*;

public class label2SW
{
public static void main(String[] args)
{
JFrame f=new JFrame();
f.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
JLabel etiket1=new JLabel(new OvalIcon(20,50));
JLabel etiket2=new JLabel(new OvalIcon(50,20));
JLabel etiket3=new JLabel("daire",new OvalIcon(60,60),SwingConstants.CENTER);
etiket3.setHorizontalTextPosition(SwingConstants.CENTER);
Container c=f.getContentPane();
c.setLayout(new FlowLayout());
c.add(etiket1);
c.add(etiket2);
c.add(etiket3);
f.pack();
f.setVisible(true);
}
}

```

Bu sinifin çiktisi :

07005.JPG



Sekil 7.5 label2SW.java JFrame penceresi

Buradan da görüldüğü gibi JLabel sinifini çok daha geniş bir platformda, olusturdugumuz bir grafigin veya çizimin sonuçlarini grafik ortama aktarmak amacıyla da kullanabiliriz.

7.3 BUTTON VE JBUTTON (DÜĞME) SINIFLARI

Button (düğme) basılınca belirli işlemlerin yapılmasını baslatan bir sınıftır. Graphic arabirim kullanım (GUI) programlarını veya aplet programlarını konsol programlarından ayıran en önemli özellik, GUI lerin işlem kökenli olmasıdır. Diğer bir deyimle kullanıcının baslatacağı işlemleri yapar ve kullanıcının yeni bir işlem tanımlamasını beklerler. Bu işlemleri yapan sınıflar **java.awt.event** kütüphanesinde tanımlanmıştır. Bu kütüphanede en çok kullanacağımız sınıflar hiyerarsi düzeninde şöyle verilebilir :

Java.util.EventObject

- ? Java.awt.AWTEvent
- ? ActionEvent // Bir düğme(Button) basıldığında,Listeden (List) iki klikle bir seçim yapıldığında veya menuden seçim yapıldığında kullanılır.

- ? AdjustmentEvent // asagi yukari kaydirma cubugunda (scroll bar) bir islem yapildiginda kullanilir.
- ? ItemEvent // List veya CheckBox kliklendiginde (bir kere) kullanilir
- ? ComponentEvent //appletteki elemanlarin gizlenmesi, boylarinin degistirilmesi, veya degisik yerlere alınmasi amaciyla kullanilir.
- ? ContainerEvent //Container(a applete) yeni bir eleman eklenilir veya cikarilirken kullanilir.
- ? FocusEvent//herhangi bir applet elemani kullanilmaya baslandiginda on plana cikarilmak, ve kullanilmadiginda arka plana atilmek istendiginde kullanilir.
- ? PaintEvent
- ? WindowEvent //pencere acilip kapandiginda,küçültülüp büyütüldüğünde vb kullanilir.
- ? InputEvent
- ? KeyEvent //keyboarddan bir girdi alindiginda kullanilir
- ? MouseEvent //mouse dan bir girdi alindiginda kullanilir

Kullanici bir applet veya pencere tipi baska Container programi yazarken dinleme ile ilgili iki islem yapar ilk islem herhangi bir GUI dan bir girdi olup olmadigini dinlemek olduysa kaydetmek ikincisi ise bu islemin sebep olacak islemleri olusturmaktır. Dinleme islemini yapan metodlar sunlardır :

Java.util.EventListener

- ? ActionListener
- ? AdjustmentListener
- ? ComponentListener
- ? ContainerListener
- ? FocusListener
- ? ItemListener
- ? KeyListener
- ? MouseListener
- ? MouseMotionListener
- ? TextListener
- ? WindowListener

Bu metodların bir çoğunu ilgili örneklerde yeri geldiginde kullanacağız. Simdi aynı sonucu veren iki button örneği ile bu kavramı biraz daha açmaya çalışalım :

Program 7.7 : ButtonTesti.java, düğme kullanım testi

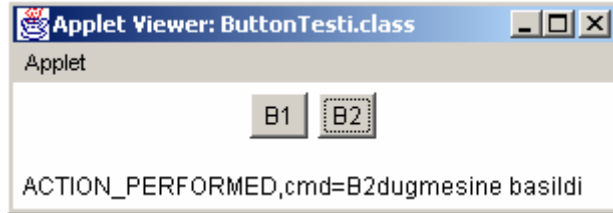
```
import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
public class ButtonTesti extends Applet
{
private Button B1,B2;
public void init()
{
B1=new Button("B1");
B1.addActionListener(new B1Basilince(this));
add(B1);
B2=new Button("B2");
B2.addActionListener(new B2Basilince(this));
add(B2);
}
}
class B1Basilince implements ActionListener
{
Applet applet;
public B1Basilince(Applet a) { applet=a;}
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
applet.showStatus(" "+e.getActionCommand()+"dugmesine basildi");
}
```

```

}
}
class B2Basilinca implements ActionListener
{
Applet applet;
public B2Basilinca(Applet a) { applet=a;}
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
applet.showStatus(" "+e paramString()+"dugmesine basildi");
}
}

```

07006JPG



Sekil 7.6 ButtonTesti.java sınıfı sonuçlarının appletde görünmesi

Problem 7.8 ButtonTesti1.java sınıfı (sonuclar ButtonTesti.java ile aynidir)

```

import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
public class ButtonTesti1 extends Applet implements ActionListener
{
private Button B1,B2;
public void init()
{
B1=new Button("B1");
B1.addActionListener(this);
add(B1);
B2=new Button("B2");
B2.addActionListener(this);
add(B2);
}
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
if(e.getSource()==B1)
{showStatus(" "+e.getActionCommand()+"dugmesine basildi");}
else if(e.getSource()==B2)
{showStatus(" "+e.paramString()+"dugmesine basildi");}
}
}

```

Birinci programda düğmelere basıldığında oluşan eylemler (showStatus kösesine basılan düğmeyi yazdırma) ayrı sınıflarda yaptırılmış ve Applet sınıfı üzerinden bizim ButtonTesti sınıfına aktarılmıştır. İkinci programda ise aynı işlemler tek bir sınıfın içerisinde yer almıştır.

Programdan da görüleceği gibi düğme basma eylemi ActionEvent sınıfı üzerinden aktarılmıştır.

JButton sınıfı ile Button sınıfı arasında kullanım açısından Label ve JLabel sınıfının arasındakilere benzer farklar vardır.

JButton sınıfının sınıf tanımı :

```

public class JButton extends AbstractButton implements Accessible
{

```

```

public JButton()
public JButton(Icon resim)
public JButton(String yazi);
public JButton(String yazi, Icon resim)
public AccessibleContext getAccessibleContext();
public String getUIClassID();
public boolean isDefaultButton();
public boolean isDefaultCapable();
public void setDefaultCapable(boolean b);
public void updateUI();
}

```

şeklinde. Görüldüğü gibi JButton fazla metod barındırmaz bir çok önemli metodu Abstract button ve onun tepe sınıfı JComponent sınıflarından alır. JButton sınıfında JLabel sınıfında da kullandığımız JComponent sınıfından gelen metodlar :

```

public void setBackground(Color c) : arkaplan rengini degistiri
public Color getBackground() : arkaplan rengini okur
public void setForeground(Color c) : önpaln rengini degistiri
public Color getForeground() : ön plan rengini okur.
public void setFont(Font f) : yazi fontunu seçer
public Font getFont() : yazi fontunu okur
public Boolean isVisible() : görünür olup olmadigini kontrol eder
public Void setVisible(Boolean b) : görünür veya görünmez yapar.

```

AbstractButton sınıfında tanımlanmış bazı alt sınıflar :

```

public void setText(String s) : JLabel' in text degiskeninin degerine yeni verilen degeri atar
public String getText() : AbstractButton' in String text degiskenini okur.
public void setVerticalAlignment(int düzey_pozisyon) : AbstractButton' in Pencere içindeki düzey

```

pozisyonunu ayarlar

Buradaki düzey pozisyon

SwingConstants.TOP

SwingConstants.CENTER

SwingConstants.BOTTOM

Degerlerinden birini alabilir.

```

public int getVerticalAlignment()

```

```

public void setVerticalTextPosition(int düzey_pozisyon) : AbstractButton' in içindeki yazinin Label içindeki
düşey pozisyonunu ayarlar. Sabitler üsttekilerin aynidir.

```

```

public int getVerticalTextPosition() : AbstractButton' in içindeki yazinin AbstractButton içindeki düzey
pozisyonunu okur.

```

```

public void setHorizontalTextPosition(int düzey_pozisyon) : AbstractButton' in içindeki yazinin AbstractButton
içindeki yatay pozisyonunu ayarlar. Sabitler

```

SwingConstants.LEFT

SwingConstants.CENTER

SwingConstants.RIGHT

```

public int getHorizontalTextPosition() : AbstractButton' in içindeki yazinin AbstractButton' içindeki yatay
pozisyonunu okur.

```

```

Public void setIcon(Icon resim) : AbstractButton' in içindeki resmi degistirir veya eger yoksa ilk defa atar

```

```

public Icon getIcon() : AbstractButton içindeki resmi okur.

```

```

public void setDisplayedMnemonic(int c) : Mnemoic alt harf kontrolunu kullanarak belli bir girise ulasmayi
sağlar. (örneğin 'm' harfine set edilmişse alt-m bu komuta gider. Örnek problemlerle bu kavram açılacaktır.

```

```

Public int getDisplayedMnemonic(int c) : Mnemonic degerini okur.

```

Listener (pencere dinleme) metod ve neslerinden ise :

```

protected ActionListener ActionListener;

```

```

protected ItemListener ItemListener

```

```

protected ChangeListener ChangeListener

```

```

public void addActionListener(ActionListener l)

```

```

public void addChangeListener(ChangeListener l)

```

```

public void addItemListener(ItemListener l)

```

```

public void removeActionListener(ActionListener l)

```

```

public void removeChangeListener(ChangeListener l)

```

```
public void removeItemListener(ItemListener l)
public String getActionCommand()
public void setActionCommand(String com)
```

gibi metodlar mevcuttur. Simdi örnekler üzerinden JButton sinifini kullanmayi deneyelim :

Program 7.9 JButton sinifinin gösterilmesini örnekleyen ButtonTestiSWF programi

```
import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;

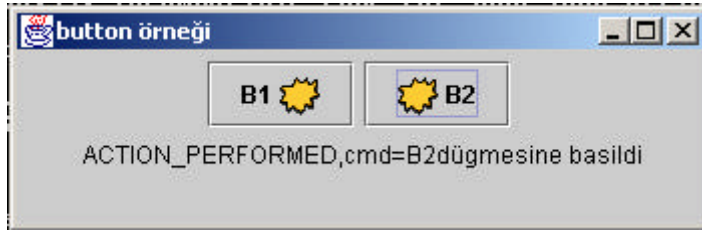
public class ButtonTestiSWF extends JFrame implements ActionListener
{
    private JButton B1,B2;
    private JTextArea cikti;

    public ButtonTestiSWF()
    {
        super("button örneği");
        Container c=getContentPane();
        c.setLayout(new FlowLayout());
        ImageIcon icon1 = new ImageIcon("images/middle.gif");
        B1=new JButton("B1",icon1);
        B1.setHorizontalTextPosition(SwingConstants.LEFT);
        B1.addActionListener(this);
        c.add(B1);
        B2=new JButton("B2",icon1);
        B2.addActionListener(this);
        c.add(B2);
        cikti=new JTextArea(" ");
        c.add(cikti);
        cikti.setBackground(c.getBackground());
    }

    public static void main(String[] args)
    {
        ButtonTestiSWF pencere= new ButtonTestiSWF();
        pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
        pencere.setSize(350,200);
        pencere.setVisible(true);
    }

    public void actionPerformed(ActionEvent e)
    {
        String gs="";
        if(e.getSource()==B1)
            gs = " "+e.getActionCommand()+"düğmesine basıldı\n";
        else if(e.getSource()==B2)
            gs = " "+e.paramString() + "düğmesine basıldı";
        cikti.setText(gs);
    }
}
```

07007.JPG



Sekil 7. ButtonTestiSWF.java sonuçlarının JFrame penceresinde görüntüsü

Button ve JButton arasındaki farkları görmek amacıyla birbirinin aynı olan ButtonDemoApplet.java awt applet programını, ButtonDemoApplet.java swing programıyla karşılaştıralım. Not : isimler aynı olduğundan bu iki programı aynı dosyalarda saklayamayız.

Program 7.10 Button sınıfının gösterilmesini örnekleyen ButtonDemoApplet programı

```
import java.awt.*;
import java.awt.event.ActionListener;
import java.awt.event.ActionEvent;
import java.applet.Applet;

public class ButtonDemoApplet extends Applet
    implements ActionListener {

    protected Button b1, b2, b3;
    protected static final String DISABLE = "disable";
    protected static final String ENABLE = "enable";

    public void init() {
        b1 = new Button();
        b1.setLabel("Disable middle button");
        b1.setActionCommand(DISABLE);

        b2 = new Button("Middle button");

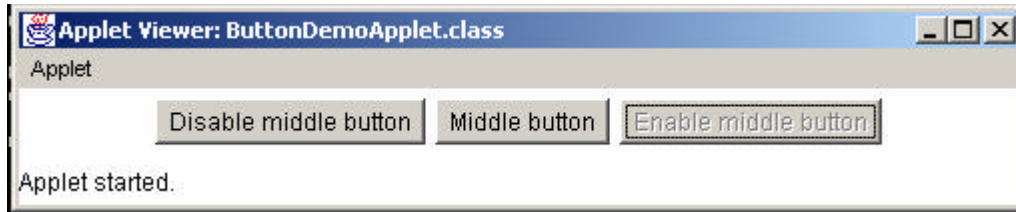
        b3 = new Button("Enable middle button");
        b3.setEnabled(false);
        b3.setActionCommand(ENABLE);

        //Listen for actions on buttons 1 and 3.
        b1.addActionListener(this);
        b3.addActionListener(this);

        //Add Components to the Applet, using the default FlowLayout.
        add(b1);
        add(b2);
        add(b3);
    }

    public void actionPerformed(ActionEvent e) {
        if (e.getActionCommand().equals(DISABLE)) {
            b2.setEnabled(false);
            b1.setEnabled(false);
            b3.setEnabled(true);
        } else {
            b2.setEnabled(true);
            b1.setEnabled(true);
            b3.setEnabled(false);
        }
    }
}
```


07008.JPG



Sekil 8. ButtonDemoApplet.java sonuçlarının AppletViewer browserında görüntüsü

Program 7.11 Button sınıfının gösterilmesini örnekleyen ButtonDemoApplet programı (bu program 7.10 ile aynı işlevi yapmaktadır)

```
/*
 * Swing version.
 */
import javax.swing.*;
import java.awt.event.ActionListener;
import java.awt.event.ActionEvent;
import java.awt.BorderLayout;
import java.net.URL;

public class ButtonDemoApplet extends JApplet
    implements ActionListener {

    protected JButton b1, b2, b3;

    protected static final String DISABLE = "disable";
    protected static final String ENABLE = "enable";

    protected String leftButtonFilename = "images/right.gif";
    protected String middleButtonFilename = "images/middle.gif";
    protected String rightButtonFilename = "images/left.gif";

    public void init() {
        ImageIcon leftButtonIcon = new ImageIcon(
            getURL(leftButtonFilename));
        ImageIcon middleButtonIcon = new ImageIcon(
            getURL(middleButtonFilename));
        ImageIcon rightButtonIcon = new ImageIcon(
            getURL(rightButtonFilename));

        b1 = new JButton("Disable middle button", leftButtonIcon);
        b1.setVerticalTextPosition(AbstractButton.CENTER);
        b1.setHorizontalTextPosition(AbstractButton.LEFT);
        b1.setMnemonic('d');
        b1.setActionCommand(DISABLE);

        b2 = new JButton("Middle button", middleButtonIcon);
        b2.setVerticalTextPosition(AbstractButton.BOTTOM);
        b2.setHorizontalTextPosition(AbstractButton.CENTER);
        b2.setMnemonic('m');

        b3 = new JButton("Enable middle button", rightButtonIcon);
        //Use the default text position of CENTER, RIGHT.
        b3.setMnemonic('e');
        b3.setActionCommand(ENABLE);
        b3.setEnabled(false);

        //Listen for actions on buttons 1 and 3.
```

```

b1.addActionListener(this);
b3.addActionListener(this);

//Add Components to a JPanel, using the default FlowLayout.
JPanel pane = new JPanel();
pane.add(b1);
pane.add(b2);
pane.add(b3);

//Add JPanel to this applet, using the default BorderLayout.
getContentPane().add(pane, BorderLayout.CENTER);
}

public void actionPerformed(java.awt.event.ActionEvent e) {
    if (e.getActionCommand().equals(DISABLE)) {
        b2.setEnabled(false);
        b1.setEnabled(false);
        b3.setEnabled(true);
    } else {
        b2.setEnabled(true);
        b1.setEnabled(true);
        b3.setEnabled(false);
    }
}

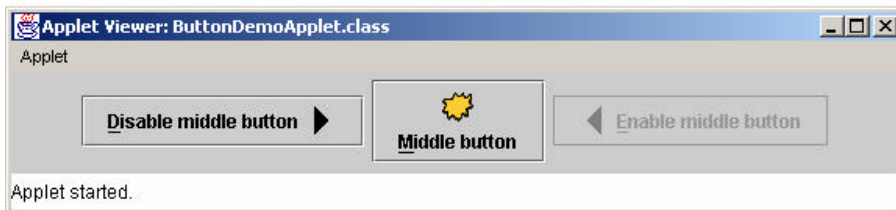
protected URL getURL(String filename) {
    URL codeBase = getCodeBase();
    URL url = null;

    try {
        url = new URL(codeBase, filename);
    } catch (java.net.MalformedURLException e) {
        System.out.println("Couldn't create image: badly specified URL");
        return null;
    }

    return url;
}
}

```

07009.JPG



Şekil 9. ButtonDemoApplet.java sonuçlarının swing JApplet olarak Appletviewer browserında görüntüsü

Programdan da görüldüğü gibi bu program bir önce verilmiş olan programın swing frame benzeridir. İki program da Applet olarak verilmiştir. Programlarda `setEnabled(Boolean b)` metodu kullanılarak düğmenin çalışması etkisiz hale getirilmiştir. Ayrıca swing versiyonunda resim dosyasını kullanırken URL sınıfı üzerinden okuduk. URL network ortamında bilgi aktarmaya yarayan bir sınıftır. Resim dosyası başka bir bilgisayarda olabilirdi.

7.4 TEXTFIELD (YAZIM ALANI) SINIFI

TextField bir satırlık yazım alanlarıdır. TextField'in metotları aşağıda verilmiştir :

? **Kurucu Metotlar :**

```
public TextField()
public TextField(int satirsayisi) // satir sayisi uzunlugunda bir yazi kutusu açar.
public TextField(String s) // s uzunlugunda bir yazi kutusu açar ve s yi içine yazar
public TextField(String s,int satirsayisi) // satir sayisi uzunlugunda bir yazi kutusu açar ve s yi içine yazar
```

? Diğer Metotlar:

```
Public void setEchoChar(char c) // kutudaki gerçek yaziyi gizleyerek onun yerine c karakter
degiskenini yazar.
Public void setEditable(boolean b) //kutunun içine yazilan yazinin degistirilebilmesini saglar veya
engeller
b=true yazi yazilabilir b=false yazi yazilamaz.
```

Bu metotların kullanımını yine bir program örneğiyle izleyelim :

Program 7.12 TextFieldTesti.java programı

```
import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
public class TextFieldTesti extends Applet implements ActionListener
{
private TextField T1,T2,T3,T4;
public void init()
{
setBackground(Color.lightGray);
//bos textField
T1=new TextField();
T1.addActionListener(this);
add(T1);
T2=new TextField("Buraya yazi yaziniz");
T2.addActionListener(this);
add(T2);
T2=new TextField("gizli yazi");
T2.setEchoChar('*');
T2.addActionListener(this);
add(T2);
T3=new TextField("gizli yazi");
T3.setEditable(false);
add(T3);
}
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
showStatus("Yazi : "+e.getActionCommand());
}
}
```

07010.JPG



Şekil 7.10 [TextFieldTesti.java](#) programı sonuçlarının appletde görünümü

Bu programda her yazı alanına (TextField) addActionListener metodu eklenmiş ve bir yazı girildiğinde actionPerformed metodundaki showStatus metodu yoluyla en son girilen yazı showStatus penceresine aktarılmıştır.

TextField sınıfının Java Swing esdeğeri JTextField sınıfıdır. JTextField sınıfı kurucu metodları :

JTextField()

JTextField(String)

JTextField(String, int)

JTextField(int)

JTextField(Document, String, int)

Seklinde dir.

TextField'e paralel olarak özel bir TextField türü olan PasswordField de Swing'de tanımlanmıştır. PasswordField'in kurucu metod tanımları :

JPasswordField()

JPasswordField(String)

JPasswordField(String, int)

JPasswordField(int)

JPasswordField(Document, String, int)

Seklinde tanımlanmıştır.

Bu iki sınıfın Text değerini girmek veya okumak için

void setText(String)

String getText()

metodları tanımlanmıştır.

void setEditable(boolean)

boolean isEditable()

metodları yazı alanındaki yazıyı kullanıcının değiştirip değiştiremeyeceğini saptar veya bu müsadeyi değiştirir.

void setColumns(int);

int getColumns()

int getColumnWidth()

metodları yazı alanının boyutunu değiştirmek veya saptamak amacıyla kullanılabilir.

void setHorizontalAlignment(int);

int getHorizontalAlignment()

metodları yazı alanındaki yazının ne şekilde yerleştirildiğini saptar veya isteğe göre yerleştirir.

JTextField.LEFT, JTextField.CENTER, veya JTextField.RIGHT

void setEchoChar(char)

char getEchoChar()

JPasswordField sınıfında tanımlanmış yazılan yazının yerine geçecek karakteri tanımlayan veya soran metodlardır.

void addActionListener(ActionListener)

metodları ise TextField'in dinlenmesini ve giriş tuşu basıldığında yapılacak eylemlerin verildiği ActionListener implement'inden gelen

public void actionPerformed(ActionEvent e)

metodunu çalıştırmaya yarar.

void removeActionListener(ActionListener)

ise ActionListener dinleme metodunu iptal eder.

JTextField ve JPasswordField metodlarının kullanılmasını bir örnek problemle inceleyelim. Bu bir önceki problemin hemen hemen aynı işlemleri yapan JFrame ortamında yazılmış bir örnek problemdir.

Program 7.13 TextFieldTestiSWF.java programı

```
import javax.swing.*;
```

```
import java.awt.*;
```

```
import java.awt.event.*;
```

```
public class TextFieldTestiSWF extends JFrame implements ActionListener
```

```
{
```

```
    private JTextField T1,T2,T3;
```

```
    private JPasswordField T4;
```

```

Container c;
public TextFieldTestiSWF()
{
super("JTextField ve JPasswordField Testleri");
c=getContentPane();
c.setLayout(new FlowLayout());
c.setBackground(Color.lightGray);
//bos textField
T1=new JTextField(10);
T1.addActionListener(this);
c.add(T1);
T2=new JTextField("Buraya yazı yazınız");
T2.addActionListener(this);
c.add(T2);
T3=new JTextField("degistirilemez yazı");
T3.setEditable(false);
T3.addActionListener(this);
c.add(T3);
T4=new JPasswordField("gizli yazı");
c.add(T4);
}

public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
String s="Kaynak = ";
if(e.getSource()==T1)
s+="T1 Yazı : "+e.getActionCommand();
else if(e.getSource()==T2)
s+="T2 Yazı : "+e.getActionCommand();
else if(e.getSource()==T3)
s+="T3 Yazı : "+e.getActionCommand();
else if(e.getSource()==T4)
s+="T4 Yazı : "+e.getActionCommand();
JOptionPane.showMessageDialog(this,s,"JTextField ve JPasswordField Testleri",
JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
}

public static void main(String[] args)
{
TextFieldTestiSWF pencere= new TextFieldTestiSWF();
pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
pencere.setSize(350,200);
pencere.setVisible(true);
}
}

```

07011.JPG



Şekil 7.11 TextFieldTestiSWF.java programi sonuclarinin JFrame ve JOptionPane'de görünümü

7.5 YAZIM ALANI AWT TEXTAREA VE SWING JTEXTAREA SINIFLARI

awt kütüphanesinde tanımlanan Text Area sınıfı yapı olarak TextField sınıfına benzer. En önemli farkı bir satır yerine birden fazla satır girdi alabilme olasılığıdır. TextField ve TextArea sınıfları TextComponent sınıfının alt sınıflarıdır. Bu yüzden üstte belirttiğimiz

```
Public void setEchoChar(char c) // kutudaki gerçek yazıyı gizleyerek onun yerine c karakter değişkenini yazar.
```

```
Public void setEditable(boolean b) //kutunun içine yazılan yazının değiştirilebilmesini sağlar veya engeller  
b=true yazı yazılabilir b=false yazı yazılamaz.
```

Metotları burada da aynen geçerlidir. TextArea'nın kurucu metotları da şöyledir:

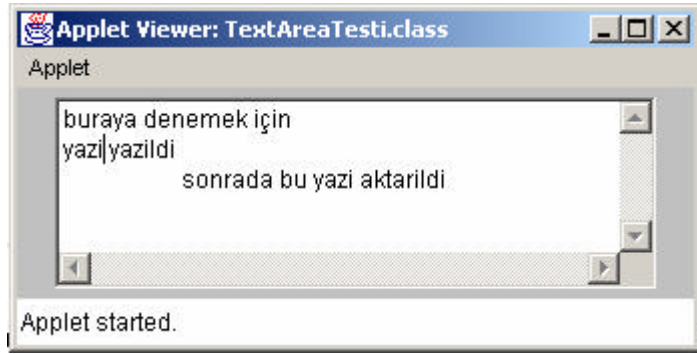
```
public TextArea()  
public TextArea(int sütun,int satır)  
sütun x satır boyutunda yazı alanı tanımlar  
public TextArea(String s)  
String değişkeni s nin boyuna göre yazı alanı tanımlar ve s yi içine yazar.  
public TextArea(String s,int sütun,int satır)  
sütun x satır boyutunda yazı alanı tanımlar ve s yi içine yazar  
public TextArea(String s,int sütun,int satır,int scrollbar)  
scroll bar (kontrol çubuğu) değişkeni şu değerleri alabilir :  
SCROLLBARS_BOTH Hem yatay hem dikey kontrol çubuğu tanımlar  
SCROLLBARS_HORIZONTAL_ONLY Yatay kontrol çubuğu tanımlar  
SCROLLBARS_NONE Kontrol çubuğu tanımlamaz  
SCROLLBARS_VERTICAL_ONLY Dikey kontrol çubuğu tanımlar
```

Şimdi TextArea metotunu Küçük bir örnekte kullanalım :

Program 7.14 TextAreaTesti.java programı

```
import java.applet.Applet;  
import java.awt.*;  
public class TextAreaTesti extends Applet  
{  
private TextArea T1;  
public void init()  
{  
setBackground(Color.lightGray);  
//bos textField  
String s="buraya denemek için\nyazı yazıldı\n\tsonrada bu yazı aktarıldı";  
//not \n satırbaşı kontrolü  
//\t bir sonraki tab setine git  
T1=new TextArea(s,5,40);  
add(T1);  
}  
}
```

07012.JPG



Sekil 7.12 TextAreaTesti.java Programi applet çıktısı

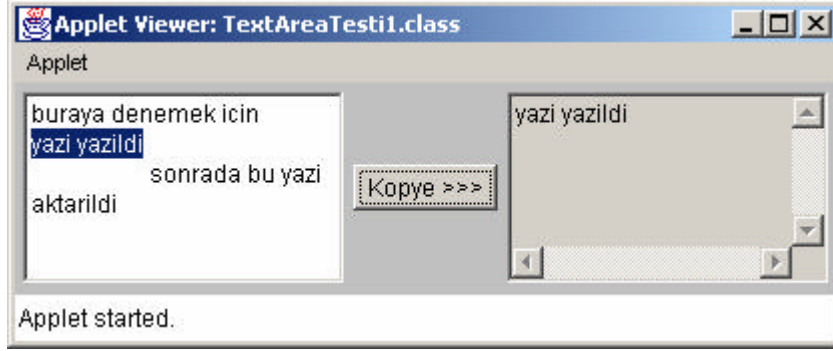
Bu programda gördüğünüz \n ve \t string komutlarıdır. Alt satıra geç ve gelecek tab noktasına git anlamına gelir. Bu komutlar aslında C dilinden alınmıştır ve C dilindeki tüm \ komutları Java stringlerinde de geçerlidir.

Şimdi TextArea metodunu biraz daha detaylı bir programda kullanalım

Program 7.15 : TextArea sınıfını kullanan TextAreaTesti1.java programı

```
import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
public class TextAreaTesti1 extends Applet
implements ActionListener,TextListener
{
private TextArea T1,T2;
private Button kopye;
public void init()
{
setBackground(Color.lightGray);
//bos textField
String s="buraya denemek için\nyazi yazıldı\n\t sonrada bu yazi aktarildi";
//not \n satırbaşı kontrol
//\t bir sonraki tab setine git
T1=new TextArea(s,5,20,TextArea.SCROLLBARS_NONE);
T1.addTextListener(this);
add(T1);
kopye=new Button("Kopye ");
kopye.addActionListener(this);
add(kopye);
T2=new TextArea(5,20);
T2.setEditable(false);
add(T2);
}
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
// T1 penceresinden seçilen yazıyı
// kopye düğmesine basıldığında T2 penceresine aktar
T2.setText(T1.getSelectedText());
}
public void textValueChanged(TextEvent e)
{
//Birinci pencereye yeni yazı yazıldığında ikinci pencereye aktar
TextComponent kaynak=(TextComponent)(e.getSource());
T2.setText(kaynak.getText());
}
}
```

07013.JPG



Şekil 7.13 `TextAreaTesti1.java` Programı sonuçlarını gösteren appletler

Bu programda **TextListener** kullanıldığından **textValueChanged** metodu da kullanılmıştır. Buradaki metod birinci kutuya yazılan yazıyı ikinci kutuya kopyalamaktadır.

Kopye düğmesine basılınca ise sadece `T1.getSelectedText()` metoduyla seçilmiş olan text actionPerformed metodu üzerinden `T2` Yazım Alanına (`TextArea`) aktarılmaktadır.

Java swing **JTextArea** sınıfı awt deki `TextArea` sınıfının benzeridir. Sınıfın kurucu metodlarının tanımı

```
public JTextArea();  
public JTextArea(int rows,int cols);  
public JTextArea(Document doc);  
public JTextArea(Document doc, String Text, int satirsayisi int sütun sayisi);  
public JTextArea(String Text)  
public JTextArea(String Text,int satirsayisi int sütun sayisi)  
şeklindedir.
```

`JTextArea` sınıfını kullanan Bir örnek problem verelim:

Program 7.16 `TextAreaTesti1SWF.java` programı

```
import javax.swing.*;  
import java.awt.*;  
import java.awt.event.*;  
  
public class TextAreaTesti1SWF_2000 extends JFrame  
implements ActionListener,TextListener  
{  
private JTextArea T1,T2;  
private JButton kopye;  
  
public TextAreaTesti1SWF_2000()  
{  
super("JTextAreaTesti");  
Container c=getContentPane();  
c.setLayout(new FlowLayout());  
c.setBackground(Color.lightGray);  
//bos textField  
String s="buraya denemek icin\nnyazi yazildi\n\t sonrada bu yazi aktarildi";  
//not \n satirbasi kontrol  
//\t bir sonraki tab setine git  
Box b=Box.createHorizontalBox();  
T1=new JTextArea(s,10,15);  
b.add(new JScrollPane(T1));  
kopye=new JButton("Kopye >>>");  
kopye.addActionListener(this);  
b.add(kopye);  
c.add(kopye);
```



```

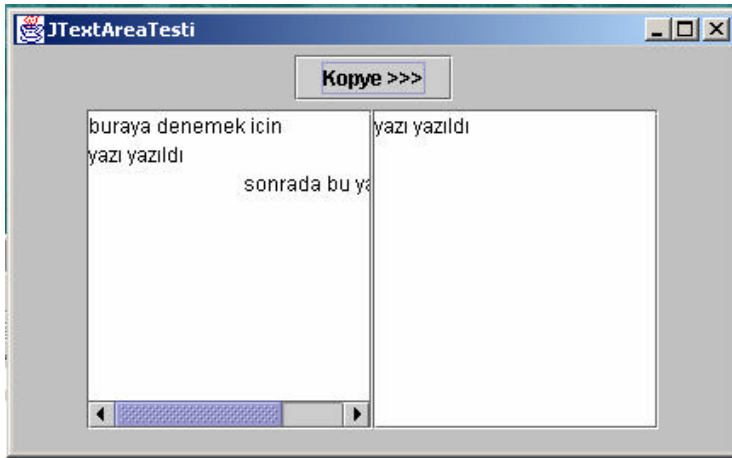
T2=new JTextArea(10,15);
T2.setEditable(false);
b.add(new JScrollPane(T2));
c.add(b);
}

public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
// T1 penceresinden seçilen yaziyi
// kopye düğmesine basıldığında T2 penceresine aktar
T2.setText(T1.getSelectedText());
}
public void textValueChanged(TextEvent e)
{
//Birinci pencereye yeni yazı yazıldığında ikinci pencereye aktar
TextComponent kaynak=(TextComponent)(e.getSource());
T2.setText(kaynak.getText());
}

public static void main(String[] args)
{
TextAreaTesti1SWF_2000 pencere= new TextAreaTesti1SWF_2000();
pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
pencere.setSize(600,200);
pencere.setVisible(true);
}
}

```

07014.JPG



Sekil 7.14 TextAreaTesti1SWF.java programi sonuçlarinin JFrame penceresinde görünümü

7.6 AWT CHOICE , SWING JCOMBOBOX SEÇİM SINIFLARI

awt kütüphanesi Choice (Seçim) sınıfı birden fazla maddeden seçim yapılması gerektiğinde kullanılan bir sınıftır.

Choice sınıfının kurucu metodu ve diğer metodlarının listesi aşağıda verilmiştir :

```

public Choice() // Kurucu metod
public String getItem(int indeks)
Indeksteki seçimi verir
public synchronised void add(String s)
verilen Stringi Choice listesine ekler.
public synchronised String getSelectedItem()
Fareyle seçilmiş olan liste elemanını verir
public synchronised String insert(String s, int indeks)
verilen stringi listeye indeks sırasındaki madde olarak ekle

```

public synchronised void remove(String s)
verilen stringi listeden siler

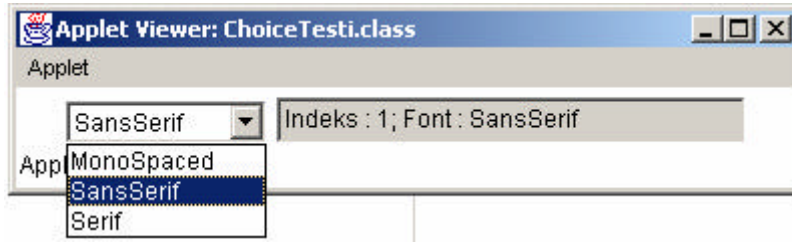
Choice (Seçim) sınıfını bir programda kullanalım :

Problem 7.17 Choice sınıfının kullanımı, ChoiceTesti.java

```
import java.awt.*;
import java.applet.Applet;
import java.awt.event.*;
public class ChoiceTesti extends Applet
{
private Choice F;
private TextField T;
public void init()
{
F=new Choice();
F.add("MonoSpaced"); // Courier
F.add("SansSerif"); // Helvetica
F.add("Serif"); // Times
T=new TextField(F.getItem(0),30);
T.setEditable(false);
T.setFont(new Font(F.getItem(0),Font.PLAIN,12));
F.addItemListener(new FontIsmiKontrolu(T));
F.addItemListener(new TextFieldKontrolu(T));
add(F);
add(T);
}
}
class FontIsmiKontrolu implements ItemListener
{
private Component C;
public FontIsmiKontrolu(Component C)
{
this.C=C;
}
public void itemStateChanged(ItemEvent e)
{
C.setFont(new Font(e.getItem().toString(),
C.getFont().getStyle(),
C.getFont().getSize()));
}
}
class TextFieldKontrolu implements ItemListener
{
private TextField T;
public TextFieldKontrolu(TextField T)
{
this.T=T;
}
public void itemStateChanged(ItemEvent e)
{
Choice C=(Choice)e.getItemSelectable();
T.setText("Indeks : "+ C.getSelectedIndex()+"; Font : "+e.getItem());
}
}
```

Choice seçimlerini yukarıdaki ChoiceTesti.html de de görüleceği gibi aktarılırken ItemListener ve ItemEvent kullanılmıştır. Bu metotla kullanılması gereken method **ItemStateChanged metotudur.**

07015.JPG



Şekil 7.15 ChoiceTesti.java programının sonuçlarının appletde görülmesi

Java swing sınıfında Choice sınıfının benzeri Jchoice sınıfı mevcut değildir. Onun yerini JComboBox sınıfı almıştır

JComboBox sınıfının Kurucu metodları :

```
public JComboBox();
public JComboBox(ComboBoxModel m);
public JComboBox(Object obj[]);
public JComboBox(Vector v);
```

şeklinde. Vector gelişmiş bir boyutlu değişken türüdür detayları 11 inci bölüm, gelişmiş java bilgi işleme yapıları kısmında verilmiştir.

ComboBox Jcomponent sınıfından türetilmiştir. ActionListener, ItemSelectable, ListDataListener ve Accessible sınıflarını implement eder. JComboBox sınıfı, seçilen sınıfı size veren veya seçilme opsiyonunu tanımlayan su sınıfları barındırır :

```
getSelectedItem() : bu noktadaki Object değerini çağırır.
getSelectedIndex() : bu noktanın indeks değerini çağırır
getSelectedObjects() : birden fazla seçim yapıldığında tüm seçilen object listesini iletir.
setSelectedIndex(int pozisyon) : pozisyon indeksini seçer
setSelectedItem(Object nesne) nesne 'yi seçer
```

Problem 7.18 JComboBox sınıfının kullanımı, JComboBoxTestiSWF.java

```
import java.awt.*;
import javax.swing.*;
import java.awt.event.*;
public class JComboBoxTestiSWF extends JFrame
{
private JComboBox F;
private JTextField T;
public JComboBoxTestiSWF()
{
super("JComboBox örneği");
Container co=getContentPane();
String Liste[]={ "MonoSpaced", "SansSerif", "Serif" };
F=new JComboBox(Liste);
T=new JTextField((String)F.getItemAt(0));
T.setEditable(false);
T.setFont(new Font((String)F.getItemAt(0),Font.BOLD,12));
F.addItemListener(new FontIsmiKontrolu(T));
F.addItemListener(new TextFieldKontrolu(T));
co.add(F, BorderLayout.NORTH);
co.add(T, BorderLayout.CENTER);
}

public static void main(String[] args)
{
JComboBoxTestiSWF pencere= new JComboBoxTestiSWF();
pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
pencere.setSize(300,150);
//pencere.pack();
pencere.setVisible(true);
}
}
```

```

}

class FontIsmiKontrolu implements ItemListener
{
private Component C;
public FontIsmiKontrolu(Component C)
{
this.C=C;
}
public void itemStateChanged(ItemEvent e)
{
C.setFont(new Font(e.getItem().toString(),
C.getFont().getStyle(),
C.getFont().getSize()));
}
}

```

```

class TextFieldKontrolu implements ItemListener
{
private JTextField T;
public TextFieldKontrolu(JTextField T)
{
this.T=T;
}
public void itemStateChanged(ItemEvent e)
{
JComboBox C=(JComboBox)e.getItemSelectable();
T.setText("Indeks : "+ C.getSelectedIndex()+"; Font : "+e.getItem());
}
}

```

07016.JPG



Sekil 7.16 JComboBoxTestiSWF.java programının sonuçlarının appletde görülmesi

7.7 AWT, CHECKBOX VE CHECKBOXGROUP VE SWING JCHECKBOX VE JRADIOBUTTON SINIFLARI

awt sinifinda yer alan Check box ve CheckBoxGroup siniflari çesitli opsiyonlar arasindan seçim yapilme olasiligini saglayan siniflardir.

Kurucu metotlari :

Public CheckBox(String s)

Tek bir kare kontrol kutusu olusturur. Kontrol kutusu basta bostur

Public CheckBox(String s, CheckBoxGroup c,boolean durum)

Tekbir daire seklinde kontrol kutusu olusturur ve bu kontrol kutusunu CheckBoxGroup nesnesine ilave eder.

Public CheckboxGroup()

CheckboxGroup nesnesini olusturur bu gruba checkboxlar ilave edilebilir

CheckBox kullanimini anlamak amaciyla CheckBoxTesti.java programina göz atalim :

Problem 7.19 CheckBoxTest.java, CheckBox kullanim test programi

```

import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;

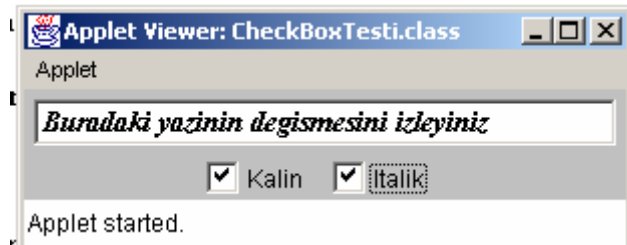
```

```

public class CheckBoxTesti extends Applet implements ItemListener
{
private TextField T;
private Checkbox Kalin,Italic;
public void init()
{
setBackground(Color.lightGray);
//bos textField
T=new TextField("Buradaki yazinin degismesini izleyiniz");
add(T);
Kalin=new Checkbox("Kalin");
Kalin.addItemListener(this);
add(Kalin);
Italic=new Checkbox("Italik");
Italic.addItemListener(this);
add(Italic);
}
public void itemStateChanged(ItemEvent e)
{
int KalinAyari;
if(Kalin.getState())
{KalinAyari=Font.BOLD;}
else
{KalinAyari=Font.PLAIN;}
int ItalicAyari;
if(Italic.getState())
{ItalicAyari=Font.ITALIC;}
else
{ItalicAyari=Font.PLAIN;}
T.setFont(new Font("Serif",KalinAyari+ItalicAyari,14));
}
}

```

07017.JPG



Sekil 7.17 [CheckBoxTesti.java](#) programinin sonuclarinin appletde gorulmesi

Simdi de checkBoxGroup programinin calismasini ornekleyen RadioButtonTesti programina göz atalım. Burada gruplanmış olan checkbox'lardan sadece bir tanesini seçme izni verilmistir.

Problem 7.20 : RadioButtonTesti.java programi

```

import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
public class RadiobuttonTesti extends Applet implements ItemListener
{
private TextField T;
private Font NormalFont,KalinFont,ItalicFont,KalinItalicFont;
private Checkbox Normal,Kalin,Italic,KalinItalic;
private CheckboxGroup fontGurubu;
public void init()
{

```

```

setBackground(Color.lightGray);
//bos textField
T=new TextField("Buradaki yazinin degismesini izleyiniz");
add(T);
fontGurubu=new CheckboxGroup();
Normal=new Checkbox("Normal",fontGurubu,true);
Normal.addItemListener(this);
add(Normal);
Kalin=new Checkbox("Kalin",fontGurubu,true);
Kalin.addItemListener(this);
add(Kalin);
Italic=new Checkbox("Italik",fontGurubu,true);
Italic.addItemListener(this);
add(Italic);
KalinItalic=new Checkbox("Kalin Italik",fontGurubu,true);
KalinItalic.addItemListener(this);
add(KalinItalic);
NormalFont=new Font("Serif",Font.PLAIN,14);
KalinFont=new Font("Serif",Font.BOLD,14);
ItalicFont=new Font("Serif",Font.ITALIC,14);
KalinItalicFont=new Font("Serif",Font.BOLD+Font.ITALIC,14);
T.setFont(NormalFont);
}
public void itemStateChanged(ItemEvent e)
{
int KalinAyari;
if(e.getSource()== Normal)
{T.setFont(NormalFont);}
else if(e.getSource()== Kalin)
{T.setFont(KalinFont);}
else if(e.getSource()== Italic)
{T.setFont(ItalicFont);}
else if(e.getSource()== KalinItalic)
{T.setFont(KalinItalicFont);}
}
}

```

07018.JPG



Sekil 7.18 [RadioButtonTesti.java](#) programi sonuclarinin applette gosterilmesi

Swing gurubundaki ayni isler icin kullandigimiz siniflar JCheckBox, JRadioButton ve JButtonGroup siniflaridir. JCheckBox sinifinin kurucu metodlari :

```

public JCheckBox()
public JCheckBox(Icon resim)
public JCheckBox(Icon resim,boolean kutuisareti)
public JCheckBox(String yazi)
public JCheckBox(String yazi, boolean kutuisareti)
public JCheckBox(String yazi, Icon resim)
public JCheckBox(String yazi, , Icon resim ,boolean kutuisareti)

```

Burada da daha önceki JLabel, JButton gibi sınıflarda gördüğümüz gibi yazının yanında resim yerleştirme seçkimiz de mevcuttur. Buradaki örnek problemde bir önceki problemin aynisi JcheckBox ile çözülmüştür.

Problem 7.21 CheckBoxTestiSWF.java, JCheckBox kullanım test programi

```
import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;

public class CheckBoxTestiSWF extends JFrame implements ItemListener
{
    private JTextField T;
    private JCheckBox Kalin,Italik;
    int KalinAyari=Font.PLAIN;;
    int ItalikAyari=Font.PLAIN;

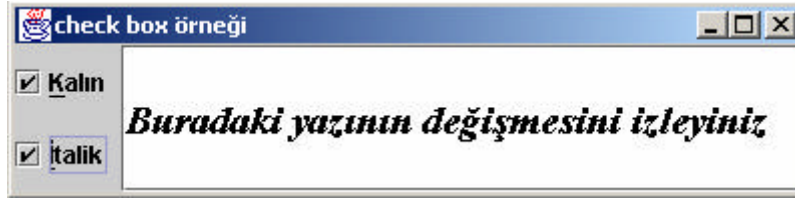
    public CheckBoxTestiSWF()
    {
        super("check box örneği");
        Container c=getContentPane();
        c.setBackground(Color.lightGray);
        //c.setLayout(new FlowLayout());
        JPanel Check=new JPanel();
        Check.setLayout(new GridLayout(0,1));
        //bos textField
        Kalin=new JCheckBox("Kalin");
        Kalin.setMnemonic('K');
        Kalin.setSelected(false);
        Kalin.addItemListener(this);
        Check.add(Kalin);
        Italik=new JCheckBox("Italik");
        Italik.setMnemonic('I');
        Italik.setSelected(false);
        Italik.addItemListener(this);
        Check.add(Italik);
        c.add(Check, BorderLayout.WEST);
        T=new JTextField("Buradaki yazının degismesini izleyiniz");
        T.setFont(new Font("Serif",KalinAyari+ItalikAyari,20));
        c.add(T, BorderLayout.CENTER);
    }

    public void itemStateChanged(ItemEvent e)
    {
        Object kutu=e.getItemSelectable();
        if(Kalin==kutu && e.getStateChange()==ItemEvent.SELECTED)
            { KalinAyari=Font.BOLD;}
        else if(Kalin==kutu && e.getStateChange()==ItemEvent.DESELECTED)
            { KalinAyari=Font.PLAIN;}
        if(Italik==kutu && e.getStateChange()==ItemEvent.SELECTED)
            { ItalikAyari=Font.ITALIC;}
        else if(Italik==kutu && e.getStateChange()==ItemEvent.DESELECTED)
            { ItalikAyari=Font.PLAIN;}
        T.setFont(new Font("Serif",KalinAyari+ItalikAyari,20));
    }

    public static void main(String[] args)
    {
        CheckBoxTestiSWF pencere= new CheckBoxTestiSWF();
        pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
        pencere.setSize(400,100);
    }
}
```

```
pencere.setVisible(true);
}
}
```

07019.JPG



Şekil 7.19 CheckBoxTestiSWF.java programının sonuçlarının JFrame'de görülmesi

Java swing JRadioButton sınıfı JcheckBox tanımına benzerdir. Kurucu metodları :

```
public JRadioButton()
public JRadioButton(Icon resim)
public JRadioButton(Icon resim,boolean kutuisareti)
public JRadioButton(String yazı)
public JRadioButton(String yazı, boolean kutuisareti)
public JRadioButton(String yazı, Icon resim)
public JRadioButton(String yazı, , Icon resim ,boolean kutuisareti)
```

Burada JRadioButton sınıfına ilave olarak bir tane daha ilave olarak bir tane daha yardımcı sınıf kullanacağız. Bu sınıf ButtonGroup sınıfidir. Bu sınıf düğmeleri bir grup altında toplayarak sadece bir tanesinin basılı durumda olması işlevini kontrol eder. Bu sınıfın tanımı :

```
public class ButtonGroup extends Object implements Serializable
{
protected Vector düğmeler;
public ButtonGroup();
public void add(AbstractButton ab);
public Enumeration getElements();
public ButtonModel getSelection();
public boolean isSelected(ButtonModel bm);
public void remove(AbstractButton ab);
public void setSelected(ButtonModel bm,boolean b);
}
```

şeklinde. Şimdi yine bir önekinde benzer bir örnekte JradioButton ve ButtonGroup sınıflarının birarada kullanımını görelim.

Problem 7.22 RadioButtonTestiSWF.java, JRadioButton kullanım test programı

```
import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
```

```
public class RadioButtonTestiSWF extends JFrame implements ItemListener
{
private JTextField T;
private JRadioButton normal,kalin,italik,kalinalik;
private ButtonGroup grup;
int KalinAyari=Font.PLAIN;;
int ItalikAyari=Font.PLAIN;

public RadioButtonTestiSWF()
{
super("Radio Button örneği");
Container c=getContentPane();
c.setBackground(Color.lightGray);
JPanel Check=new JPanel();
```



```

Check.setLayout(new GridLayout(4,0));
//bos textField
gurup=new ButtonGroup();
normal=new JRadioButton("Normal");
normal.setMnemonic('N');
normal.setSelected(true);
normal.addItemListener(this);
gurup.add(normal);
Check.add(normal);

kalin=new JRadioButton("Kalin");
kalin.setMnemonic('K');
kalin.setSelected(false);
kalin.addItemListener(this);
gurup.add(kalin);
Check.add(kalin);

italik=new JRadioButton("Italik");
italik.setMnemonic('t');
italik.setSelected(false);
italik.addItemListener(this);
gurup.add(italik);
Check.add(italik);

kalinitialik=new JRadioButton("Kalin-Italik");
kalinitialik.setMnemonic('a');
kalinitialik.setSelected(false);
kalinitialik.addItemListener(this);
gurup.add(kalinitialik);
Check.add(kalinitialik);

c.add(Check, BorderLayout.WEST);

T=new JTextField("Buradaki yazinin degismesini izleyiniz");
T.setFont(new Font("Serif",KalinAyari+ItalikAyari,20));
c.add(T, BorderLayout.CENTER);
}

public void itemStateChanged(ItemEvent e)
{
Object kutu=e.getItemSelectable();
if(kutu==normal)
{
KalinAyari=Font.PLAIN;
ItalikAyari=Font.PLAIN;
}
else if(kutu==kalin)
{
KalinAyari=Font.BOLD;
ItalikAyari=Font.PLAIN;
}
else if(kutu==italik)
{
KalinAyari=Font.PLAIN;
ItalikAyari=Font.ITALIC;
}
else if(kutu==kalinitialik)
{
KalinAyari=Font.BOLD;
ItalikAyari=Font.ITALIC;
}
}

```

```

    }
    T.setFont(new Font("Serif",KalinAyari+ItalikAyari,20));
    repaint();
}

public static void main(String[] args)
{
    RadioButtonTestiSWF pencere= new RadioButtonTestiSWF();
    pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
    pencere.setSize(400,100);
    pencere.setVisible(true);
}
}

```

07020.JPG



Sekil 7.20 RadioButtonTestiSWF.java programının sonuçlarının JFrame'de görülmesi

Son olarak bu gruptan JToggleButton sınıfına değinelim. JToggleButton sınıfı islevsel olarak Jcheckbox sınıfının aynidir. Sadece basilm alanı düğme(button) seklindedir. Jcheckbox için verdigimiz programin JToggleButton'a dönüştürülmüş sekli asagida verilmistir.

Problem 7.23 JToggleButtonTestiSWF.java, JToggleButton kullanım test programi

```

import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;

public class JToggleButtonSWF extends JFrame implements ItemListener
{
    private JTextField T;
    private JToggleButton Kalin,Italik;
    int KalinAyari=Font.PLAIN;;
    int ItalikAyari=Font.PLAIN;

    public JToggleButtonSWF()
    {
        super("JToggleButton örneği");
        Container c=getContentPane();
        c.setBackground(Color.lightGray);
        //c.setLayout(new FlowLayout());
        JPanel Check=new JPanel();
        Check.setLayout(new GridLayout(0,1));
        //bos textField
        Kalin=new JToggleButton("Kalin");
        Kalin.setMnemonic('K');
        Kalin.setSelected(false);
        Kalin.addItemListener(this);
        Check.add(Kalin);
        Italik=new JToggleButton("Italik");
        Italik.setMnemonic('t');
        Italik.setSelected(false);
    }
}

```

```

Italik.addItemListener(this);
Check.add(Italik);
c.add(Check, BorderLayout.WEST);
T=new JTextField("Buradaki yazinin degismesini izleyiniz");
T.setFont(new Font("Serif",KalinAyari+ItalikAyari,20));
c.add(T, BorderLayout.CENTER);
}

public void itemStateChanged(ItemEvent e)
{
Object kutu=e.getItemSelectable();
if(Kalin==kutu && e.getStateChange()==ItemEvent.SELECTED)
{KalinAyari=Font.BOLD;}
else if(Kalin==kutu && e.getStateChange()==ItemEvent.DESELECTED)
{KalinAyari=Font.PLAIN;}
if(Italik==kutu && e.getStateChange()==ItemEvent.SELECTED)
{ItalikAyari=Font.ITALIC;}
else if(Italik==kutu && e.getStateChange()==ItemEvent.DESELECTED)
{ItalikAyari=Font.PLAIN;}
T.setFont(new Font("Serif",KalinAyari+ItalikAyari,20));
}

public static void main(String[] args)
{
ToggleButtonSWF pencere= new ToggleButtonSWF();
pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
pencere.setSize(400,100);
pencere.setVisible(true);
}
}

```

07021.JPG



Şekil 7.21 ToggleButtonTestiSWF.java programının sonuçlarının JFrame'de görülmesi

7.8 MOUSE(FARE) KONTROLU

Modern bilgisayarlarda bilgisayar işlemlerinin çok büyük bir kısmı fare (fare) ile kontrol edilir. Javada fare kontrolünü sağlayan sınıflar MouseListener ve MouseMotionListener sınıflarıdır. Bu sınıfların en çok kullanılan metodları şunlardır :

1. MouseListener Metodları :

public void mousePressed(MouseEvent e)

bir mouse düğmesi basılınca çağırılır

public void mouseClicked(MouseEvent e)

bir mouse düğmesi basılıp bırakılırsa çağırılır.

public void mouseReleased(MouseEvent e)

Bir mouse düğmesi basılı olarak mouse çekildikten sonra düğme bırakılınca çağırılır.

public void mouseEntered(MouseEvent e)

mouse pencere içine girince çağırılır.

public void mouseExited(MouseEvent e)

mouse pencere çerçevesinin dışındaysa çağırılır.

2. MouseMotionListener Metodları

public void mouseDragged(MouseEvent e)
Mouse düğmesi basılı iken mouse hareket ettirilirse çağırılır
public void mouseMoved(MouseEvent e)
Mouse hareket ederse çağırılır.

Bu metodların kullanımlarını göstermek amacıyla **FareTesti.java** programı aşağıda verilmiştir. Bu program awt Applet programı olarak hazırlanmıştır.

Program 7.24 : FareTesti.java programı

```
import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
public class FareTesti extends Applet
implements MouseListener, MouseMotionListener
{
private int nx,ny=-10;
private String s="";
public void init()
{
addMouseListener(this);
addMouseMotionListener(this);
}
public void paint(Graphics g)
{
g.drawString(s+"["+nx+", "+ny+"]",nx,ny);
}
public void degerleriGir(String e,int x,int y)
{
s=e;
nx=x;
ny=y;
repaint();
}
//fare dinleyicisinin dinledikleriyle ilgili cikti metotlari
public void mouseClicked(MouseEvent e)
{ degerleriGir("Kliklendi",e.getX(),e.getY()); }
public void mousePressed(MouseEvent e)
{ degerleriGir("Basildi",e.getX(),e.getY()); }
public void mouseReleased(MouseEvent e)
{ degerleriGir("Birakildi",e.getX(),e.getY()); }
public void mouseEntered(MouseEvent e)
{ showStatus("Fare applet alani icinde"); }
public void mouseExited(MouseEvent e)
{ showStatus("Fare applet alani disinda"); }
//MouseMotionListener (fare hareket dinleyicisi) metotlari
public void mouseDragged(MouseEvent e)
{ degerleriGir("basilip cekiliyor",e.getX(),e.getY()); }
public void mouseMoved(MouseEvent e)
{ degerleriGir("hareket halinde",e.getX(),e.getY()); }
}
```

07022.JPG



Sekil 7.22 FareTesti.html applet çıktısı

Aynı programın JFrame'de yazılmış bir benzeri aşağıda sunulmuştur.

Problem 7.25 FareTestiSWF.java, Fare(Mouse) kontrol sınıfları kullanım test programı

```
import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;

public class FareTestiSWF extends JFrame
implements MouseListener, MouseMotionListener
{
    private int nx,ny=-10;
    private String s="";
    private JLabel altbar;

    public FareTestiSWF()
    {
        super("Fare Testi");
        altbar=new JLabel();
        getContentPane().add(altbar, BorderLayout.SOUTH);
        addMouseListener(this);
        addMouseMotionListener(this);
    }

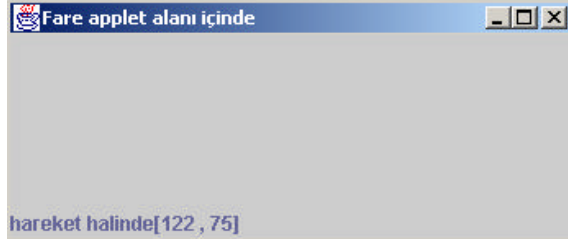
    public void degerleriGir(String e,int x,int y)
    {
        s=e;
        nx=x;
        ny=y;
        altbar.setText(e+"["+x+" , "+y+"] ");
        repaint();
    }
    //fare dinleyicisinin dinledikleriyle ilgili çıktı metodları
    public void mouseClicked(MouseEvent e)
    { degerleriGir("Kliklendi",e.getX(),e.getY()); }
    public void mousePressed(MouseEvent e)
    { degerleriGir("Basildi",e.getX(),e.getY()); }
    public void mouseReleased(MouseEvent e)
    { degerleriGir("Birakildi",e.getX(),e.getY()); }
    public void mouseEntered(MouseEvent e)
    { setTitle("Fare applet alani icinde"); }
    public void mouseExited(MouseEvent e)
    { setTitle("Fare applet alani disinda");
      degerleriGir("Fare applet alani disinda",e.getX(),e.getY());
    }
    //MouseMotionListener (fare hareket dinleyicisi) metodları
    public void mouseDragged(MouseEvent e)
    { degerleriGir("basilip cekiliyor",e.getX(),e.getY()); }
    public void mouseMoved(MouseEvent e)
    { degerleriGir("hareket halinde",e.getX(),e.getY()); }
    public static void main(String[] args)
```

```

{
    FareTestiSWF pencere= new FareTestiSWF();
    pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
    pencere.setSize(350,150);
    pencere.setVisible(true);
}
}

```

07023.JPG



Sekil 7.23 FareTestiSWF.java JFrame penceresi çıktısı

7.9 SWING JTABLE SINIFI

JTable su ana kadar gördüğümüz sınıflara göre daha kompleks bir yapı arzeder, fakat oldukça kullanisli bir yapıdır ve sadece swing kütüphanesinde tanımlanmıştır.

JTable sınıfının kurucu sınıfları :

```

public JTable();
public JTable(TableModel tm);
public JTable(TableModel tm, TableColumnModel tcm);
public JTable(TableModel tm, TableColumnModel tcm, ListSelectionModel lm);
public JTable(int satirsayisi,int sütunsayisi);
public JTable(Object[][] tablogirdisi ,Object[] tablobasligigirdisi);
public JTable(Vector tablogirdisi ,Vector tablobasligigirdisi);

```

seklindedir. Kurucu metodlarda girdi olarak görünen TableModel sınıfı

```

public interface TableModel{
public abstract void addTableModelListener(TableModelListener l);
public abstract Class getColumnClass(int sütun);
public abstract int getColumnCount();
public abstract String getColumnName(int Column);
public abstract int getRowCount();
public abstract Object getValueAt(int satir, int sütun);
public abstract boolean isCellEditable(int satir, int sütun);
public abstract void removeTableModelListener(TableModelListener l);
public abstract void setValueAt(Object o,int satir,int sütun);
}

```

görüldüğü gibi bu sınıf interface olduğundan bu sınıftan türetilen sınıfların bu sınıftaki tüm metodları tanımlamaları gerekir. Bu yüzden AbstractTableModel gibi Table Model'den türetilen sınıflar üzerinden yeni sınıfın türetilmesine gidilebilir.

```

public abstract class AbstractTableModel implements TableModel
{
public AbstractTableModel();
public abstract void addTableModelListener(TableModelListener l);
public int findColumn(String ColumnName);
public void fireTableCellUpdated(int satir,int sütun);
public void fireTableChanged(TableModelEvent e);
public void fireTableDataChanged();
public void fireTableRowsDeleted(int satir,int sütun);
public void fireTableRowsInserted(int satir,int sütun);
}

```

```

public void fireTableRowsUpdated(int satir,int sütun);
public void fireTableStructureChanged();
public abstract Class getColumnClass(int sütun);
public abstract String getColumnName(int Column);
public abstract boolean isCellEditable(int satir, int sütun);
public abstract void removeTableModelListener(TableModelListener l);
public abstract void setValueAt(Object o,int satir,int sütun);
}

```

Örnek problemlerde önce AbstractTableModel'den türetilen ve Tablonun giriş değerlerini veren TableModel sınıfı yaratılmış, sonra bu sınıf tabloda girdi olarak kullanılmıştır.

Problem 7.26 tableSWF_2000.java, TableModel, JTable ve TableModelListener sınıfları kullanım test programı

```

import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import javax.swing.*;
import javax.swing.table.*;
import javax.swing.event.*;

class TableModel extends AbstractTableModel implements TableModelListener
{
    Object[][] veri={{ "satir bir - sütun bir","satir bir - sütun iki" },
                    { "satir iki - sütun bir","satir iki - sütun iki" }};
    String[] baslik={"sütun bir","sütun iki"};
    public TableModel()
    {
        addTableModelListener(this);
    }
    public int getRowCount() {return veri.length;}
    public int getColumnCount() {return baslik.length;}
    public Object getValueAt(int satir,int sutun) {return veri[satir][sutun];}
    public String getColumnName(int c) {return baslik[c];}
    public void setValueAt(Object val, int row, int col)
    {
        veri[row][col] = val;
        // Değişimin olduğunu göster:
        fireTableDataChanged();
    }
    public void tableChanged(TableModelEvent e)
    {
        String s="Tablodaki değer değiştirildi ";
        JOptionPane.showMessageDialog(null,s,"Tablodaki değer değiştirildi",
        JOptionPane.WARNING_MESSAGE);
    }
    public boolean isCellEditable(int row, int col) {return true;}
}

public class tableSWF_2000 extends JFrame
{
    private Container c;
    public tableSWF_2000()
    {
        super("Tablo örneği");
        c=getContentPane();
        c.setLayout(new BorderLayout());
        setSize(300,300);
        addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
        TableModel tm=new TableModel();
    }
}

```

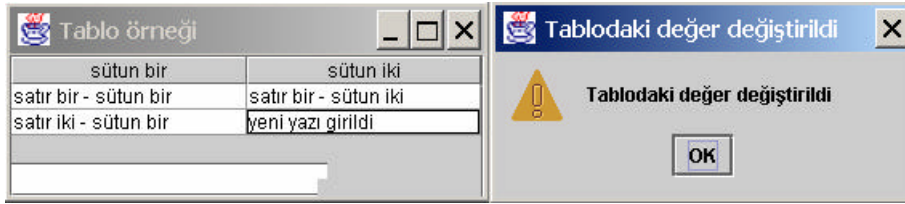
```

        JTable jt=new JTable(tm);
        JScrollPane jsp=new JScrollPane(jt);
        c.add(jsp, BorderLayout.NORTH);
        f=new JTextField();
        c.add(f, BorderLayout.SOUTH);
    }

//=====
    public static void main(String[] args)
    {
        tableSWF_2000 pencere= new tableSWF_2000();
        pencere.setVisible(true);
    }
}

```

07024.JPG



Sekil 7.24 26 tableSWF_2000.java JFrame ve JoptionPane penceresi çıktısı

Problem 7.27 table1SWF_2000.java, TableModel, JTable ve TableModelListener siniflari kullanim test programi

```

// JTable örneği

import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import javax.swing.*;
import javax.swing.table.*;
import javax.swing.event.*;

// The TableModel controls all the data:
class DataModel extends AbstractTableModel {
    Object[][] data = {
        {"bir", "iki", "üç", "dört"},
        {"bes", "altı", "yedi", "sekiz"},
        {"dokuz", "on", "onbir", "oniki"},
    };
    String[] baslik={"sütun 1","sütun 2","sütun 3","sütun 4"};

// Tablo dinleme metodu ve sinifi : Tabloda bir degisiklik yapildiginda
// JOption pane ile yeni degisikligi göster
class TML implements TableModelListener {
    public void tableChanged(TableModelEvent e) {

        String s="";
        for(int i = 0; i < data.length; i++)
        {
            for(int j = 0; j < data[0].length; j++)
                s+=data[i][j] + " ";
            s+="\n";
        }
        JOptionPane.showMessageDialog(null,s,"Tablodaki data degistirildi",
        JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
    }
}

```



```

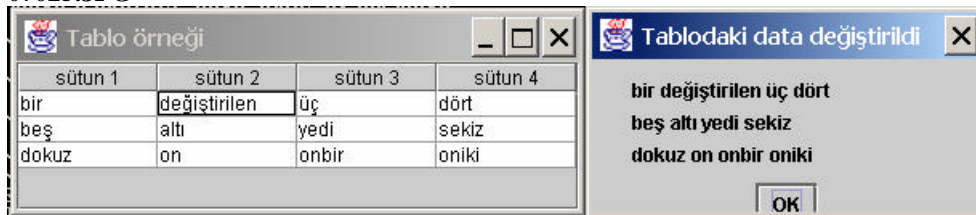
//kurucu metod
DataModel()
{
    addTableModelListener(new TML());
}
public int getColumnCount() {return data[0].length;}
public int getRowCount() { return data.length;}
public Object getValueAt(int row, int col) {return data[row][col];}
public String getColumnName(int c) {return baslik[c];}
public void setValueAt(Object val, int row, int col)
{
    data[row][col] = val;
    // Degisimin oldugunu göster:
    fireTableDataChanged();
}
public boolean
isCellEditable(int row, int col) {
    return true;
}
};

public class table1SWF_2000 extends JFrame {
    public table1SWF_2000()
    {
        super("Tablo örneği");
        Container c=getContentPane();
        c.setLayout(new BorderLayout());
        JTable table = new JTable(new DataModel());
        JScrollPane jsp=new JScrollPane(table);
        c.add(jsp, BorderLayout.CENTER);
    }

    public static void main(String args[]) {
        table1SWF_2000 pencere= new table1SWF_2000();
        pencere.setSize(300,300);
        pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
        pencere.setVisible(true);
    }
}

```

07025.JPG



Sekil 7.25 table1SWF_2000.java JFrame ve JOptionPane çıktısının görünümü

7.10 AWT, LIST SINIFI VE JAVA SWING JLIST SINIFI , LISTEDEN SEÇİM

Bu grup aslında bölüm 7.6 da tanımlanan awt Choice , swing JComboBox seçim sınıflarının bir devamı niteliğindedir.

List ve Jlist sınıfları bir listeden seçim yapmaya ve bu seçim sonucu gerekli işlemleri oluşturmaya yarar. List sınıfı ItemListener ve ActionListener sınıf implementlerini kullanır. Örnek programımızda Listedden seçilen renge göre arkaplan rengi değişmektedir.

Program 7.28 ListTesti.java programı

```

import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
public class ListTesti extends Applet implements ActionListener,ItemListener
{
    private List renkListesi;
    private String renkIsmi[]={ "Siyah", "Mavi", "Cam Gobegi", "Koyu Gri", "Gri",
    "Yesil", "Acik gri", "Mor", "Portakal", "Pembe", "Kirmizi", "Beyaz", "Sari" };
    private Color C[]={ Color.black,Color.blue,Color.cyan,Color.darkGray,
    Color.gray,Color.green,Color.lightGray,Color.magenta,Color.orange,
    Color.pink,Color.red,Color.white,Color.yellow };
    public void init()
    {
        //Ekranda 5 isim g"r• lebilecel bir liste ac
        //ayn• ismi birden fazla tekrarlama
        renkListesi=new List(5,false);
        renkListesi.addActionListener(this);
        renkListesi.addItemListener(this);
        //listeye ekle
        for(int i=0;i<renkIsmi.length;i++)
        {
            renkListesi.add(renkIsmi[i]);
        }
        add(renkListesi);
    }
    public void actionPerformed(ActionEvent e)
    {
        setBackground(C[renkListesi.getSelectedIndex()]);
        repaint();
    }
    public void itemStateChanged(ItemEvent e)
    {
        showStatus(renkListesi.getSelectedItem()+"; indeks : "+
        renkListesi.getSelectedIndex());
    }
}

```

07026.JPG



Şekil 7.26 ListTesti.java programı sonuçların appletviewer da görünümü

List sınıfının swing grubundaki paraleli daha gelişmiş bir liste kullanma metodu **JList** metodudur. Jlist metodu pencereye ilave edilirken direk olarak ilave edilmez, JScrollPane alt pencere programı üzerinden ilave edilir. Aynı zamanda dinleme metodu olarak ListSelectionListener metodu kullanılır. Bu metod java swing kütüphanesi javax.swing.event de tanımlanmıştır.

JList metoduyla bir seçim yapıldığı gibi birden fazla seçim yapmakta mümkündür.

JList metodunun kurucu metodları :

```
public JList();
```

```
public JList(ListModel lm);
public JList(Object o[]);
public JList(Vector v);
```

dir.

Seçimde kullanılan bazı önemli metodları :

```
public int GetSelectedIndex() : seçilen (veya en son seçilen) elemanın indisini verir
public int[] getSelectedIndices() : seçilen elemanların (birden fazla olabilir) indislerini boyut üzerinden aktarır
public Object getSelectedValue() : son seçilen elemandaki değeri Object olarak aktarır.
public Object[] getSelectedValues() : seçilen elemanlardaki değerleri boyutlu object olarak aktarır
void setSelectionMode(int mode) : tek eleman mı seçileceğini yoksa çok sayıda eleman mı seçileceğini belirler.
```

Girdi int değişkeni

ListSelectionMode.SINGLE_SELECTION (tek eleman seçimi)

ListSelectionMode.INTERVAL_SELECTION (bir grup seçimi)

ListSelectionMode.MULTIPLE_INTERVAL_SELECTION (birden fazla grup seçimi)

Değerlerinden birini alabilir.

Public void setVisibleRowCount(int sayı) : listenin kaç elemanının görüntüleneceğini verir.

Listenin kenar kayma çubukları, listenin içinde yer alacağı JScrollPane penceresi tarafından oluşturulur.

JScrollPane metodunun kurucu metodları

```
public JScrollPane();
```

```
public JScrollPane(int diseyçubukçesidi,int yatayçubukçesidi);
```

```
public JScrollPane(Component pencere);
```

```
public JScrollPane(Component pencere ,int diseyçubukçesidi,int yatayçubukçesidi);
```

Buradaki pencere JScrollPane'in içinde yer alacağı container'ı gösterir. Düseyçubukçesidi

JScrollPane.VERTICAL_SCROLLBAR_ALWAYS : her zaman disey kaydırma çubugu tanımla

JScrollPane.VERTICAL_SCROLLBAR_AS_NEEDED : sadece gerektiği zaman zaman disey kaydırma çubugu tanımla

JScrollPane.VERTICAL_SCROLLBAR_NEVER : hiçbir zaman disey kaydırma çubugu tanımlama

Değerlerini alır. Yatayçubukçesidi ise

JScrollPane.HORIZONTAL_SCROLLBAR_ALWAYS : her zaman yatay kaydırma çubugu tanımla

JScrollPane.HORIZONTAL_SCROLLBAR_AS_NEEDED : sadece gerektiği zaman yatay kaydırma çubugu tanımla

JScrollPane.HORIZONTAL_SCROLLBAR_NEVER : hiçbir zaman yatay kaydırma çubugu tanımlama

Değerlerini alır.

Birkaç örnek problemle Jlist sınıfını vermeteye çalışalım. İlk örnek yukarıdaki JComboBox problemlerin aynı işlemini yapmaktadır. Listedeki yapılan seçime göre JTextField alanındaki fontu değiştirecektir. Listenin iki elemanının görülmesi müadesi verilmistir. Liste tek seçimli listedir.

Problem 7.29 JListTestiSWF.java, JList sınıfı kullanım test programı

```
import java.awt.*;
```

```
import javax.swing.*;
```

```
import java.awt.event.*;
```

```
import javax.swing.event.*;
```

```
public class JListTestiSWF extends JFrame implements ListSelectionListener
```

```
{
```

```
private JList F;
```

```
private JTextField T;
```

```
public JListTestiSWF()
```

```
{
```

```
super("JList ve JScrollPane örneği");
```

```
Container co=getContentPane();
```

```
String Liste[]={ "MonoSpaced", "SansSerif", "Serif" };
```

```

F=new JList(Liste);
F.setVisibleRowCount(2);
F.setSelectionMode(ListSelectionMode.SINGLE_SELECTION);
F.setSelectedIndex(0);
T=new JTextField((String)F.getSelectedValue());
T.setEditable(false);
T.setFont(new Font((String)F.getSelectedValue(),Font.BOLD,12));
F.addListSelectionListener(this);
JScrollPane sp=new JScrollPane(F);
co.add(sp, BorderLayout.NORTH);
co.add(T, BorderLayout.CENTER);
}

public void valueChanged(ListSelectionEvent e)
{
T.setFont(new Font((String)F.getSelectedValue(),
T.getFont().getStyle(),
T.getFont().getSize()));
T.setText("Indeks : "+ F.getSelectedIndex()+" Font : "+F.getSelectedValue());
}

public static void main(String[] args)
{
JListTestiSWF pencere= new JListTestiSWF();
pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
pencere.setSize(300,200);
pencere.setVisible(true);
}
}

```

07027.JPG



Şekil 7.27 JListTestiSWF.java programı sonuçların JFrame penceresinde görünümü

Bu örnekte ise listeden yapacağımız seçime göre arka plan rengini değiştiriyoruz. Bu program yukarıda verilen List programının oldukça benzeridir. Listede dört elemanın görülmesi izni verilmiştir. Liste tek seçimli bir listedir.

Problem 7.30 JlistTesti1SWF.java, JList sınıfı kullanım test programı

```

import javax.swing.*; // java swing sınıfını çağır
import javax.swing.event.*;
import java.awt.*; // java pencere kullanma sınıfını çağır
import java.awt.event.*; // java pencereyi dinleme sınıfını çağır
import BasicWindowMonitor;
import renk;

public class JListTesti1SWF extends JFrame implements ListSelectionListener

```

```

{
// Renk secme ornegi
private String renkler[]={ "siyah","Mavi","camgöbeği","Koyu Gri","Gri",
"Yeşil","Açık gri","mor","Portakal","Pembe","Kirmizi","beyaz","sari"};
private renk re[]={renk.siyah,renk.mavi,renk.camgobegi,renk.koyugri,
renk.gri,renk.yesil,renk.acikgri,renk.mor,renk.portakal,renk.pembe,
renk.kirmizi,renk.beyaz,renk.sari };
JList renklistesi;
Color r=Color.lightGray;
Container c;
// pencereyi baslatma metodu
public JListTesti1SWF()
{
super("JListTesti1 renk seçici");
c=getContentPane();
c.setLayout(new FlowLayout() );
renklistesi=new JList(renkler);
renklistesi.setVisibleRowCount(4);
renklistesi.setSelectionMode(ListSelectionMode.SINGLE_SELECTION);
c.add(new JScrollPane(renklistesi));
renklistesi.addListSelectionListener(this);
}
// girdi alanındaki olan olaylari dinleme metodu
public void valueChanged(ListSelectionEvent e)
{
r=re[renklistesi.getSelectedIndex()];
if(r==null)
r=renk.acikgri;
c.setBackground(r);
repaint();
}

//=====
public static void main(String[] args)
{
JListTesti1SWF pencere= new JListTesti1SWF();
pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
pencere.setSize(350,200);
pencere.setVisible(true);
}
}

```

07028.JPG



Şekil 7.28 JlistTesti1SWF.java programı sonuçların JFrame penceresinde görünümü

Diger bir Liste kullanma örneği : Bu örnekte Listeye JTextField üzerinden ilave yapabiliyoruz ve çıkarabiliyoruz. Örnek Java döküman kütüphanesinden alınıp adapte edilmiştir.

Problem 7.31 ListDemoSWF.java, JList sınıfı kullanım test programı

```

import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import javax.swing.*;
import javax.swing.event.*;

public class ListDemoSWF extends JFrame implements ListSelectionListener {
    private JList list;
    private DefaultListModel listModel;
    private static final String hireString = "İse al";
    private static final String fireString = "İsten at";
    private JButton hireButton;
    private JTextField employeeName;

    public ListDemoSWF() {
        super("ListDemo");
        listModel = new DefaultListModel();
        listModel.addElement("Turhan Çoban");
        listModel.addElement("Irfan Çoban");
        listModel.addElement("Birsen Çeliker");
        listModel.addElement("Nurhan Erel");

        //Listeyi olustur ve scrollPane'e yerlestir
        list = new JList(listModel);
        list.setSelectionMode(ListSelectionModel.SINGLE_SELECTION);
        list.setSelectedIndex(0);
        list.addListSelectionListener(this);
        JScrollPane listScrollPane = new JScrollPane(list);

        JButton hireButton = new JButton(hireString);
        hireButton.setActionCommand(hireString);
        hireButton.addActionListener(new HireListener());

        fireButton = new JButton(fireString);
        fireButton.setActionCommand(fireString);
        fireButton.addActionListener(new FireListener());

        employeeName = new JTextField(10);
        employeeName.addActionListener(new HireListener());
        String name = listModel.getElementAt(list.getSelectedIndex()).toString();
        employeeName.setText(name);

        //Create a panel that uses FlowLayout (the default).
        JPanel buttonPane = new JPanel();
        buttonPane.add(employeeName);
        buttonPane.add(hireButton);
        buttonPane.add(fireButton);

        Container contentPane = getContentPane();
        contentPane.setLayout(new BorderLayout());
        contentPane.add(listScrollPane, BorderLayout.CENTER);
        contentPane.add(buttonPane, BorderLayout.SOUTH);
    }

    class FireListener implements ActionListener {
        public void actionPerformed(ActionEvent e) {
            //Bu metod hala listede seçilebilecek eleman kalmissa çağirilir.
            int index = list.getSelectedIndex();
            listModel.remove(index);
        }
    }
}

```

```

int size = listModel.getSize();
//Listede eleman kalmadi isten atmayi durdur
if (size == 0) {
    fireButton.setEnabled(false);
//seçimi düzenle
} else {
    if (index == listModel.getSize())
        index--;
    list.setSelectedIndex(index);
}
}
}

```

```

class HireListener implements ActionListener {
    public void actionPerformed(ActionEvent e) {

```

```

//Eger yeni isim girilmemisse
if (employeeName.getText().equals("")) {
    Toolkit.getDefaultToolkit().beep();
    return;
}

```

```

int index = list.getSelectedIndex();
int size = listModel.getSize();

```

```

if (index == -1 || (index+1 == size)) {
    listModel.addElement(employeeName.getText());
    list.setSelectedIndex(size);

```

```

} else {
    listModel.insertElementAt(employeeName.getText(), index+1);
    list.setSelectedIndex(index+1);
}
}

```

```

public void valueChanged(ListSelectionEvent e) {
    if (e.getValueIsAdjusting() == false) {

```

```

        if (list.getSelectedIndex() == -1) {
            fireButton.setEnabled(false);
            employeeName.setText("");

```

```

        } else {
            fireButton.setEnabled(true);
            String name = list.getSelectedValue().toString();
            employeeName.setText(name);
        }
    }
}

```

```

public static void main(String s[])

```

```

{
    JFrame frame = new ListDemoSWF();
    frame.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
    frame.pack();
    frame.setVisible(true);
}
}

```

07029.JPG



Şekil 7.29 ListDemoSWF.java programı sonuçların JFrame penceresinde görünümü

Listelerin sadece tek seçim değil aynı zamanda birden fazla seçim yapmak içinde kullanıldığından bahsetmiştik. Aşağıdaki örnekte listeden Liste türü değişkeninde yaptığımız değişikliğe göre bir veya birden fazla seçim yapabiliyoruz. Bu program hem JFrame hem de JApplet olarak çalışabilmektedir.

Problem 7.32 ListSelectionDemo.java, JList sınıfı kullanım test programı

```
import javax.swing.*;
import javax.swing.event.*;
import javax.swing.table.*;

import java.util.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;

public class ListSelectionDemo extends JApplet {
    JTextArea output;
    JList list;
    JTable table;
    String newline = "\n";
    ListSelectionModel listSelectionModel;

    private boolean inAnApplet = true;

    //bazi sistemlerde ana kurucu metod olmayınca hata verebilecegi
    // için tanımlandı.
    public ListSelectionDemo()
    {
        this(true);
    }

    public ListSelectionDemo(boolean inAnApplet) {
        this.inAnApplet = inAnApplet;
        if (inAnApplet) {
            getRootPane().putClientProperty("defeatSystemEventQueueCheck",
                Boolean.TRUE);
        }
    }

    public void init() {

        String[] listData = { "bir", "iki", "üç", "dört",
            "bes", "altı", "yedi" };
        String[] columnNames = { "Fransızca", "İngilizce", "İtalyanca" };
        String[][] tableData = { {"un", "obe", "uno" },
```



```

        {"deux", "two", "due" },
        {"trois", "three", "tre" },
        {"quatre", "four", "quattro"},
        {"cinq", "five", "cinque" },
        {"six", "six", "sei" },
        {"sept", "seven", "sette" } };

list = new JList(listData);

listSelectionModel = list.getSelectionModel();
listSelectionModel.addListSelectionListener(
    new SharedListSelectionHandler());
JScrollPane listPane = new JScrollPane(list);

table = new JTable(tableData, columnNames);
table.setSelectionModel(listSelectionModel);
JScrollPane tablePane = new JScrollPane(table);

//Kontrol alanini JPanel olarak olustur (FlowLayout kullan)
JPanel controlPane = new JPanel();
String[] modes = { "SINGLE_SELECTION",
    "SINGLE_INTERVAL_SELECTION",
    "MULTIPLE_INTERVAL_SELECTION" };

final JComboBox comboBox = new JComboBox(modes);
comboBox.setSelectedIndex(2);
comboBox.addActionListener(new ActionListener() {
    public void actionPerformed(ActionEvent e) {
        String newMode = (String)comboBox.getSelectedItem();
        if (newMode.equals("SINGLE_SELECTION")) {
            listSelectionModel.setSelectionMode(
                ListSelectionModel.SINGLE_SELECTION);
        } else if (newMode.equals("SINGLE_INTERVAL_SELECTION")) {
            listSelectionModel.setSelectionMode(
                ListSelectionModel.SINGLE_INTERVAL_SELECTION);
        } else {
            listSelectionModel.setSelectionMode(
                ListSelectionModel.MULTIPLE_INTERVAL_SELECTION);
        }
        output.append("-----"
            + "Liste seçim türü: " + newMode
            + "-----" + newline);
    }
});
controlPane.add(new JLabel("Liste Türü :"));
controlPane.add(comboBox);
//Çıktı alanı olustur
output = new JTextArea(10, 40);
output.setEditable(false);
JScrollPane outputPane = new JScrollPane(output,
    ScrollPaneConstants.VERTICAL_SCROLLBAR_ALWAYS,
    ScrollPaneConstants.HORIZONTAL_SCROLLBAR_ALWAYS);

//JFrame'i Split pane kullanarak ikiye böl
JSplitPane splitPane = new JSplitPane(JSplitPane.VERTICAL_SPLIT);
getContentPane().add(splitPane, BorderLayout.CENTER);

//
JPanel topHalf = new JPanel();
topHalf.setLayout(new BoxLayout(topHalf, BoxLayout.X_AXIS));

```

```

JPanel listContainer = new JPanel(new GridLayout(1,1));
listContainer.setBorder(BorderFactory.createTitledBorder(
    "Türkçe Liste"));
listContainer.add(listPane);
JPanel tableContainer = new JPanel(new GridLayout(1,1));
tableContainer.setBorder(BorderFactory.createTitledBorder(
    "Tablo"));
tableContainer.add(tablePane);
tablePane.setPreferredSize(new Dimension(300, 100));
topHalf.setBorder(BorderFactory.createEmptyBorder(5,5,0,5));
topHalf.add(listContainer);
topHalf.add(tableContainer);

topHalf.setMinimumSize(new Dimension(400, 50));
topHalf.setPreferredSize(new Dimension(400, 110));
splitPane.add(topHalf);

JPanel bottomHalf = new JPanel(new BorderLayout());
bottomHalf.add(controlPane, BorderLayout.NORTH);
bottomHalf.add(outputPane, BorderLayout.CENTER);
//XXX: the next line is necessary if bottomHalf is a scroll pane:
//bottomHalf.setMinimumSize(new Dimension(400, 50));
bottomHalf.setPreferredSize(new Dimension(450, 135));
splitPane.add(bottomHalf);
}

public static void main(String[] args) {
    JFrame frame = new JFrame("Listeden seçme örneği");
    frame.addWindowListener(new WindowAdapter() {
        public void windowClosing(WindowEvent e) {
            System.exit(0);
        }
    });

    ListSelectionDemo listDemo = new ListSelectionDemo(false);
    listDemo.init();
    frame.setContentPane(listDemo);
    frame.pack();
    frame.setVisible(true);
}

class SharedListSelectionHandler implements ListSelectionListener {
    public void valueChanged(ListSelectionEvent e) {
        ListSelectionModel lsm = (ListSelectionModel)e.getSource();

        int firstIndex = e.getFirstIndex();
        int lastIndex = e.getLastIndex();
        boolean isAdjusting = e.getValueIsAdjusting();
        output.append("Seçilen indeks bölgesi: "
            + firstIndex + " - " + lastIndex
            + "; isAdjusting " + isAdjusting
            + "; Listeden seçilen indeks sayısı:");

        if (lsm.isSelectionEmpty()) {
            output.append(" <none>");
        } else {
            // Find out which indexes are selected.
            int minIndex = lsm.getMinSelectionIndex();
            int maxIndex = lsm.getMaxSelectionIndex();
            for (int i = minIndex; i <= maxIndex; i++) {

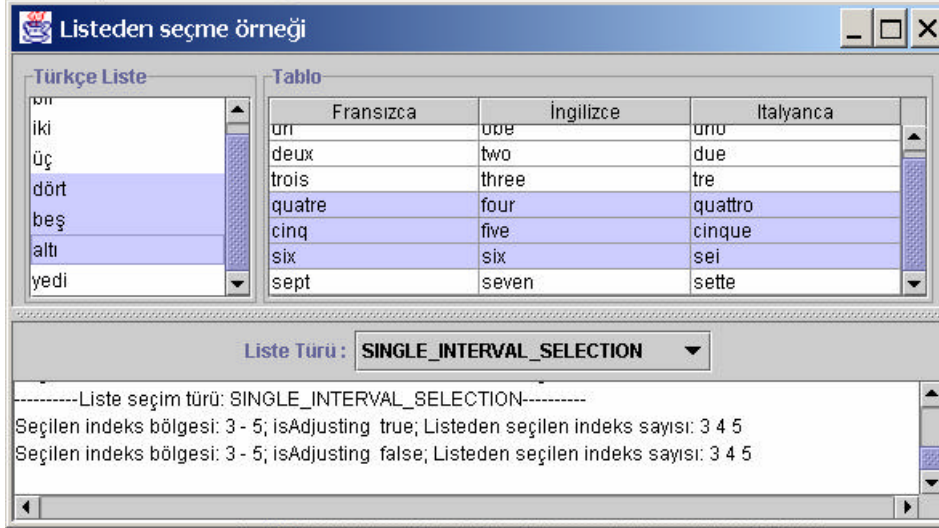
```

```

        if (lsm.isSelectedIndex(i)) {
            output.append(" " + i);
        }
    }
}
output.append(newline);
}
}
}
}

```

07030.JPG



Sekil 7.30 ListSelectionDemo.java programi sonuclarin JFrame penceresinde görünümü (not bu program hem applet hem frame olark görüntülenebilir)

7.11 SWING JMENU

Window türü programlamaya alisik olan herkes menu kullanmaya da alisiktir. Menuler pencerenin tepesinden açilan ve çeşitli görevler yüklenen komponentlerdir. Java swing menu'leri temel olarak JMenuBar, JMenu ve JMenuItem siniflarından olusur. Ayrıca menulerde JcheckBoxMenuItem, JradioButtonMenuItem gibi alt elemanlar da bulunabilir.

JmenuBar kurucu metodu :

```
Public JmenuBar();
```

Seklindedir.

Bazi önemli metodlari :

```
public JMenu add(JMenu menu);
```

```
public Component GetComponent();
```

```
public Component GetComponentAtIndex(int indeks);
```

```
public Insets getMargin();
```

```
public Jmenu getMenu(int)
```

```
public int getMenuCount();
```

```
public SingleSelectionModel getSelectionModel();
```

```
public MenuElement[] getSubElements();
```

```
protected void paintBorder(Graphics g);
```

```
public void processMouseEvent(MouseEvent e, MouseElement path[], MouseSelectionManager mgr);
```

```
public void setBorderPainted(boolean b);
```

```
public void setHelpMenu(Jmenu menu);
```

```
public void setMargin(Insets in);
```

```
public void setSelected(Component c);
```

Jmenu kurucu metodlari :

```
public JMenu();
```

```
public JMenu(String Label);
```

```
public JMenu(String label, boolean menudenayir);
```

Bazi önemli JMenu metodlari :

```
public JMenuItem add(Action act);
public JMenuItem add(JMenuItem item);
public Component add(Component c);
public void add(String Jlabel);
public void addMenuListener(MenuListener l);
public void addSeperator();
public JMenuItem getItem(int pos);
public int getItemCount();
public Component getMenuComponent(int pos);
public int getMenuComponentCount();
public Component[] getMenuComponents(public MenuElement[] getSubElements());
public JMenuItem insert(JMenuItem item,int pos);
public void insert(String etiket,int pos);
public void remove(int pos);
public void remove(MenuItem item);
public void removeAll();
public void removeMenuListener(MenuListener l);
public void setAccelerator(KeyStroke s);
public void setDealy(int delay);
public void setMenuLocation(int x,int y);
public void setPopUpMenuVisible(boolean b)
public void setSelected(boolean b);
```

JMenuItem kurucu metodlari :

```
public JMenuItem();
public JMenuItem(Icon resim);
public JMenuItem(String Label);
public JMenuItem(String Label,int mnemonic);
public JMenuItem(String Label,Icon resim);
bazi metodlari :
public Component getComponent();
public menuElement[] getSubElements();
```

JCheckBoxMenuItem, JMenuItem sinifinin bir alt sinifi olarak olusturulmustur. Davranisi JCheckBox sinifi gibidir. Kurucu metodlari :

```
public JCheckBoxMenuItem();
public JCheckBoxMenuItem(Icon resim);
public JCheckBoxMenuItem(String Label);
public JCheckBoxMenuItem(String Label,Icon resim);
public JCheckBoxMenuItem(String Label,Boolean seçildimi);
public JCheckBoxMenuItem(String Label,Icon resim, Boolean seçildimi);
```

JRadioButtonMenuItem' da JMenuItem'in alt sinifi olarak olusturulmustur. Kurucu metodlari :

```
public JRadioButtonMenuItem ();
public JRadioButtonMenuItem (Icon resim);
public JRadioButtonMenuItem (String Label);
public JRadioButtonMenuItem (String Label,Icon resim);
```

Simdi bu metodlari kullanan bir örnek menu olusturalim. Örnek menu sadece menu yapisini göstermek amaçli oldugundan fazla bir eyem yamamaktadır. Gerçek programlarinizda gerekli eylemleri yerestirebilirsiniz.

Problem 7.33 MenuDemo.java, JMenu,JMenuBar,JMenuItem,JCheckBoxMenuItem ve JRadioButtonMenuItem siniflari kullanim test programi

```
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
```

```

import javax.swing.JMenu;
import javax.swing.JMenuItem;
import javax.swing.JCheckBoxMenuItem;
import javax.swing.JRadioButtonMenuItem;
import javax.swing.ButtonGroup;
import javax.swing.JMenuBar;
import javax.swing.KeyStroke;
import javax.swing.ImageIcon;

import javax.swing.JTextArea;
import javax.swing.JScrollPane;
import javax.swing.JFrame;

/*
 * Menu Demo
 */
public class MenuDemo extends JFrame
    implements ActionListener, ItemListener {
    JTextArea output;
    JScrollPane scrollPane;
    String newline = "\n";

    public MenuDemo() {
        JMenuBar menuBar;
        JMenu menu, submenu;
        JMenuItem menuItem;
        JRadioButtonMenuItem rbMenuItem;
        JCheckBoxMenuItem cbMenuItem;
        addWindowListener(new BasicWindowMonitor());

        //Add regular components to the window, using the default BorderLayout.
        Container contentPane = getContentPane();
        output = new JTextArea(5, 30);
        output.setEditable(false);
        scrollPane = new JScrollPane(output);
        contentPane.add(scrollPane, BorderLayout.CENTER);

        //Create the menu bar.
        menuBar = new JMenuBar();
        setJMenuBar(menuBar);

        //Build the first menu.
        menu = new JMenu("Menu Listesi");
        menu.setMnemonic('M');
        menu.getAccessibleContext().setAccessibleDescription(
            "Programdaki sadece bu Menunun alt listeleri mevcuttur");
        menuBar.add(menu);

        //a group of JMenuItem's
        menuItem = new JMenuItem("Sadece yazı olan bir menu elemanı",
            KeyEvent.VK_T);
        menuItem.setMnemonic('S'); //used constructor instead
        menuItem.setAccelerator(KeyStroke.getKeyStroke(
            KeyEvent.VK_1, ActionEvent.ALT_MASK));
        menuItem.getAccessibleContext().setAccessibleDescription(
            "Bu sadece bir örnek olduğundan bu eleman bir şey yapmıyor");
        menuItem.addActionListener(this);
        menu.add(menuItem);

        menuItem = new JMenuItem("Yazı ve resim",

```

```

        new ImageIcon("images/middle.gif"));
menuItem.setMnemonic(KeyEvent.VK_B);
menuItem.addActionListener(this);
menu.add(menuItem);

menuItem = new JMenuItem(new ImageIcon("images/middle.gif"));
menuItem.setMnemonic('d');
menuItem.addActionListener(this);
menu.add(menuItem);

//a group of radio button menu items
menu.addSeparator();
ButtonGroup group = new ButtonGroup();
rbMenuItem = new JRadioButtonMenuItem("radio düğmesi menu elemani");
rbMenuItem.setSelected(true);
rbMenuItem.setMnemonic('r');
group.add(rbMenuItem);
rbMenuItem.addActionListener(this);
menu.add(rbMenuItem);
rbMenuItem = new JRadioButtonMenuItem("ikinci bir radyo düğmesi");
rbMenuItem.setMnemonic('i');
group.add(rbMenuItem);
rbMenuItem.addActionListener(this);
menu.add(rbMenuItem);

//a group of check box menu items
menu.addSeparator();
cbMenuItem = new JCheckBoxMenuItem("check box menu elemani");
cbMenuItem.setMnemonic('c');
cbMenuItem.addItemListener(this);
menu.add(cbMenuItem);
cbMenuItem = new JCheckBoxMenuItem("ikinci bir check box menu elemani");
cbMenuItem.setMnemonic('k');
cbMenuItem.addItemListener(this);
menu.add(cbMenuItem);

//a submenu
menu.addSeparator();
submenu = new JMenu("Alt menu");
submenu.setMnemonic('A');

menuItem = new JMenuItem("Alt menude bir eleman");
menuItem.setAccelerator(KeyStroke.getKeyStroke(
    KeyEvent.VK_2, ActionEvent.ALT_MASK));
menuItem.addActionListener(this);
submenu.add(menuItem);

menuItem = new JMenuItem("Alt menude ikinci bir eleman");
menuItem.addActionListener(this);
submenu.add(menuItem);
menu.add(submenu);

//Build second menu in the menu bar.
menu = new JMenu("İkinci bir Menu");
menu.setMnemonic('n');
menu.getAccessibleContext().setAccessibleDescription(
    "Bu menu hiç bir sey yapmaz ve alt elemani yoktur");
menuBar.add(menu);
}

```

```

public void actionPerformed(ActionEvent e) {
    JMenuItem source = (JMenuItem)e.getSource();
    String s = "Action event kaydedildi"
        + newline
        + "   Event kaynagi: " + source.getText()
        + " (sinifin adi " + getClassName(source) + ")";
    output.append(s + newline);
}

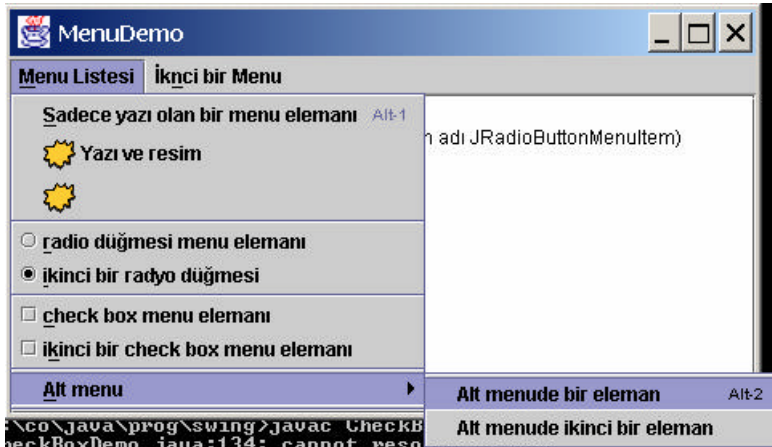
public void itemStateChanged(ItemEvent e) {
    JMenuItem source = (JMenuItem)e.getSource();
    String s = "Item event kaydedildi."
        + newline
        + "   Event kaynagi: " + source.getText()
        + " (sinifin adi " + getClassName(source) + ")"
        + newline
        + "   New state: "
        + ((e.getStateChange() == ItemEvent.SELECTED) ?
            "seçildi":"seçim iptal edildi");
    output.append(s + newline);
}

// Sinifin adini verir
protected String getClassName(Object o) {
    String classString = o.getClass().getName();
    int dotIndex = classString.lastIndexOf(".");
    return classString.substring(dotIndex+1);
}

public static void main(String[] args) {
    MenuDemo window = new MenuDemo();
    window.setTitle("MenuDemo");
    window.setSize(450, 260);
    window.setVisible(true);
}
}

```

07031.JPG



Sekil 7.31 MenuDemo.java programi sonuçların JFrame penceresinde görünümü

7.12 SWING JSLIDER SINIFI VE JPANEL TEMEL ÇIZIM ELEMANI (PANELI)

JSlider sinifi bir degiskenin degerini verilen sinirlar içerisinde degistirmeye yarayan bir grafik kullanıcı arayüz sinifidir. JSlider sinifinin kurucu metodlari :

```

public JSlider();
public JSlider(BoundedRAngeModel brm);

```

```
public JSlider(int konum);  
public JSlider(int minimumdeger, int maksimumdeger);
```

Problem 7.34 ovalPanelSWP.java, JPanel sinifi

```
import javax.swing.*;  
import java.awt.*;  
import yildizSW;  
import java.awt.geom.*;  
import renk;  
  
public class ovalPanelSWP extends JPanel  
{  
    int xi,yi,yaricap;  
  
    public ovalPanelSWP(int xi1, int yi1,int yaricap1)  
    {  
        xi=xi1;  
        yi=yi1;  
        yaricap=(yaricap1 >= 0 ? yaricap1:10);  
    }  
  
    public void setOvalPanelSWP(int xi1, int yi1,int yaricap1)  
    {  
        xi=xi1;  
        yi=yi1;  
        yaricap=(yaricap1 >= 0 ? yaricap1:10);  
        repaint();  
    }  
  
    public void paintComponent(Graphics g)  
    {  
        super.paintComponent(g);  
        g.setColor(renk.mavi);  
        Graphics2D g2=(Graphics2D)g;  
        g2.setRenderingHint(RenderingHints.KEY_ANTIALIASING,  
        RenderingHints.VALUE_ANTIALIAS_ON);  
        Ellipse2D elips1=new Ellipse2D.Double(xi,yi,yaricap,yaricap);  
        g2.draw(elips1);  
    }  
}
```

Problem 7.35 ovalPanelTestSWP_2000.java, JSlider sinifi test program

```
import javax.swing.*;    // java swing sinifini cagir  
import java.awt.*;      // java pencere kullanma sinifini cagir  
import java.awt.event.*; // java pencereyi dinleme sinifini cagir  
import BasicWindowMonitor;  
import ovalPanelSWP;  
import javax.swing.event.*;  
  
public class ovalTestSWF_2000 extends JFrame implements ChangeListener  
{  
    // Renk secme ornegi  
    private ovalPanelSWP p;  
    private JSlider cap;  
    Color r=Color.lightGray;  
    Container c;  
    // pencereyi baslatma metodu
```



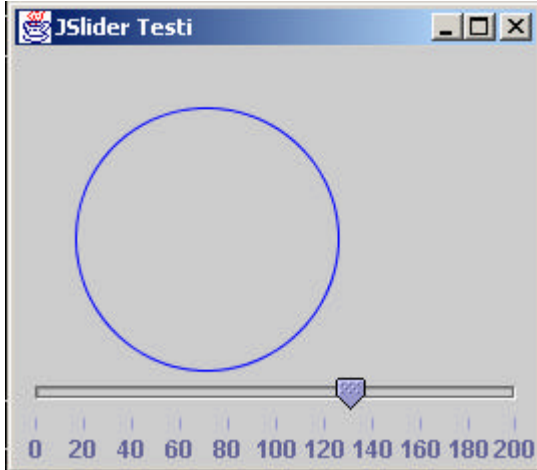
```

public ovalTestSWF_2000()
{
super("JSlider Testi");
c=getContentPane();
p=new ovalPanelSWP(30,30,30);
cap=new JSlider(SwingConstants.HORIZONTAL,0,200,10);
cap.setMajorTickSpacing(20);
cap.setPaintTicks(true);
cap.setPaintLabels(true);
cap.addChangeListener(this);
c.add(p, BorderLayout.CENTER);
c.add(cap, BorderLayout.SOUTH);
}
// girdi alanindaki olan olaylari dinleme metodu
public void stateChanged(ChangeEvent e)
{
p.setOvalPanelSWP(30, 30, cap.getValue());
repaint();
}

//=====
public static void main(String[] args)
{
ovalTestSWF_2000 pencere= new ovalTestSWF_2000();
pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
pencere.setSize(350,200);
pencere.setVisible(true);
}
}

```

07032.JPG



Sekil 7.32 ovalPanelTestSWP_2000.java programi sonuqlarin JFrame penceresinde g6r6n6m6

Bu programda uyguladigimiz bir çizim sekline daha detayli göz atalim. Daire JPanel sinifinda çizilmistir. Daireyi çizmek için ovalPanelSWP sinifini yarattik. JPanel sinifinda kurucu metodlarimizi herhangi bir sinifta oldugu gibi tanımladik ve **public void paintComponent(Graphics g)** metodu ve Graphics sinifi üzerinden çizimimizi tanımladik. Tekrar çizdirmek için **repaint()** metodunu kullandik. İkinci JFrame proramimizda

```

private ovalPanelSWP p;
p=new ovalPanelSWP(30,30,30);
Container c;
c=getContentPane();
c.add(p, BorderLayout.CENTER);

```

komutlarini kullanarak panelimizi ana panele monte ettik. StateChanged event metodundaki

```
p.setOvalPanelSWP(30, 30,cap.getValue());
```

komutuyla da apini degistirip
repaint();

komutuyla tekrar izdirdik.

Panel programında

```
g2.setRenderingHint(RenderingHints.KEY_ANTIALIASING,RenderingHints.VALUE_ANTIALIAS_ON);
```

komutu kullanildigindan dairenin oldukça düzgün izilmis olduguna dikkatinizi çekeriz.

7.13 FLOWLAYOUT SINIFI KULLANARAK GUI FORMATLANMASI

Grafik arayüz programlarinin daha düzgün bir sekilde gösterilmesi amacıyla **Layout** siniflari kullanilir. **awt** grafik interface'inde default deger olarak kullanılan Layout sinifi FlowLayout sinifidir. Swing arayüz programlarında ise BorderLayout sinifi default olarak kullanilar.

Flow layout sinifi grafik ortamına (Panel, Applet, Frame, Jpanel, Japplet, JFrame vs.) alt elemanlari yerlestirirken soldan saga dogru akleme (add) sirasiyla yerlestirir. Penceredeki yer bittiye bir alt satira geçer.

Kurucu metodu su sekillerde tanimlanir :

```
public Flowlayout()  
public Flowlayout(int formatbolgesi)
```

format bölgesi degiskeni

```
FlowLayout.RIGHT,  
FlowLayout.CENTER veya  
FlowLayout.LEFT
```

degerlerini alabilir. Bu degerlere göre içerdigi elemanlari saga ortaya veya sola yerlestirir.

```
public Flowlayout(int formatbolgesi,int yatay_bosluk,int dikey_bosluk);
```

formatbolgesi FlowLayout.RIGHT, FlowLayout.CENTER veya FlowLayout.LEFT degerlerini alabilir.

Yatay_bosluk pixel olarak yatay pozisyonda elemanlar arasinda kalan boslugu gosterir. Dikey bosluk ise dikey dogrultudaki pixel olarak bosluktur.

Kuk bir örnek problemle FlowLayout kullanimini daha aik hale getirebiliriz.

Program 7.36 : FlowLayout.java programi

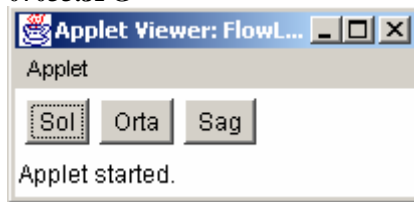
```
import java.applet.Applet;  
import java.awt.*;  
import java.awt.event.*;  
public class FlowLayoutTesti extends Applet implements ActionListener  
{  
private Button B[];  
public void init()  
{  
B=new Button[3];  
B[0]=new Button("Sol");  
B[1]=new Button("Orta");  
B[2]=new Button("Sag");  
for(int i=0;i<B.length;i++)  
{  
B[i].addActionListener(this);  
add(B[i]);  
}  
}
```

```

public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
int pozisyon=FlowLayout.LEFT;;
if(e.getSource()==B[0])
{
pozisyon=FlowLayout.LEFT;
}
else if(e.getSource()==B[1])
{
pozisyon=FlowLayout.CENTER;
}
else if(e.getSource()==B[2])
{
pozisyon=FlowLayout.RIGHT;
}
setLayout(new FlowLayout(pozisyon));
validate();
}
}

```

07033.JPG



Sekil 7.33 FlowLayout sınıfı ve sonuçlarının Appletde görülmesi

Aynı programın bir de swing JFrame versiyonunu inceleyelim.

Program 7.37 : FlowLayoutTestiSWF_2000.java programı

```

import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;

public class FlowLayoutTestiSWF_2000 extends JFrame implements ActionListener
{
private JButton B[];
private Container c;

public FlowLayoutTestiSWF_2000()
{
super("Flow Layout formatlama Grafik ara yüz (GUI) testi");
c=getContentPane();
c.setLayout(new FlowLayout());
B=new JButton[3];
B[0]=new JButton("Sol");
B[1]=new JButton("Orta");
B[2]=new JButton("Sag");
for(int i=0;i<B.length;i++)
{
B[i].addActionListener(this);
c.add(B[i]);
}
}

public void actionPerformed(ActionEvent e)

```

```

{
int pozisyon=FlowLayout.LEFT;;
if(e.getSource()==B[0])
{
pozisyon=FlowLayout.LEFT;
}
else if(e.getSource()==B[1])
{
pozisyon=FlowLayout.CENTER;
}
else if(e.getSource()==B[2])
{
pozisyon=FlowLayout.RIGHT;
}
c.setLayout(new FlowLayout(pozisyon));
c.validate();
}
public static void main(String[] args)
{
FlowLayoutTestiSWF_2000 pencere= new FlowLayoutTestiSWF_2000();
pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
pencere.setSize(350,200);
pencere.setVisible(true);
}
}

```

07034.JPG



Sekil 7.34 FlowLayout sınıfı ve sonuçlarının JFrame penceresinde görülmesi

7.14 BORDERLAYOUT SINIFI KULLANARAK GUI FORMATLANMASI

BorderLayout sınıfı GUI elemanlarını beş bölgeye ayırarak gruplar, kuzey(NORTH), güney(SOUTH), doğu(EAST), batı(WEST), orta(CENTER), Kuzey Applet'in üst ismi anlamına gelir. Bu sınıf Swing grafik kütüphanesinde default formatlama sınıfı olarak seçilmiştir. BorderLayout sınıfının kurucu metodları şunlardır :

```

public BorderLayout()
public BorderLayout(int yatay_bosluk,int dikey_bosluk);

```

yatay_bosluk ve dikey_bosluk pixel olarak alınır. GUI elemanlarının arasındaki boşluk miktarını tanımlar.

Şimdi bir örnekle sınıfı açıklamaya çalışalım.

Program 7.38 : BorderLayoutTesti.java Programı

```

import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;

public class BorderLayoutTesti extends Applet implements ActionListener
{
private Button B[];
private String S[]={ "Kuzeyi Gizle", "Güneyi Gizle", "Doğuyu Gizle",
"Batıyı Gizle", "Ortağı Gizle" };
public void init()
{
setLayout(new BorderLayout(5,5));
B=new Button[5];

```

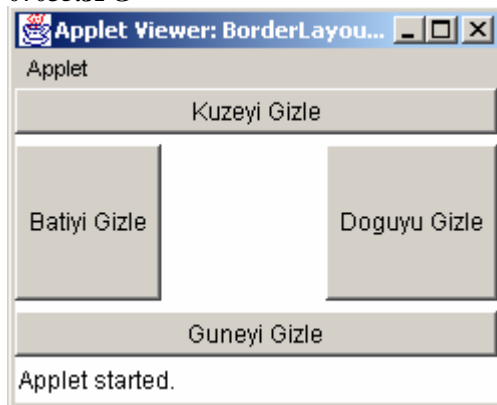
```

for(int i=0;i<B.length;i++)
{
B[i]=new Button(S[i]);
B[i].addActionListener(this);
}
add(B[0],BorderLayout.NORTH);
add(B[1],BorderLayout.SOUTH);
add(B[2],BorderLayout.EAST);
add(B[3],BorderLayout.WEST);
add(B[4],BorderLayout.CENTER);
}
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
for(int i=0;i<B.length;i++)
{
if(e.getSource()==B[i])
B[i].setVisible(false);
else B[i].setVisible(true);
}
validate();
}
}

```

Sekil 7.11.1 [BorderLayoutTesti.java](#) programi

07035.JPG



Sekil 7.35 BorderLayoutTesti.java programinin sonuclarinin applette gorulmesi

Program 7.39 : BorderLayoutTestiSWF_2000.java Programi

```

import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
public class BorderLayoutTestiSWF_2000 extends JFrame implements ActionListener
{
private JButton B[];
private String S[]={ "Kuzeyi Gizle", "Güneyi Gizle", "Doguyu Gizle",
"Batıyı Gizle", "Ortaıı Gizle"};
private Container c;

public BorderLayoutTestiSWF_2000()
{
super("Border Layout formatlama Grafik ara yüz (GUI) testi");
c=getContentPane();
c.setLayout(new BorderLayout(5,5));
B=new JButton[5];
for(int i=0;i<B.length;i++)
{

```

```

B[i]=new JButton(S[i]);
B[i].addActionListener(this);
}
c.add(B[0],BorderLayout.NORTH);
c.add(B[1],BorderLayout.SOUTH);
c.add(B[2],BorderLayout.EAST);
c.add(B[3],BorderLayout.WEST);
c.add(B[4],BorderLayout.CENTER);
}

public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
for(int i=0;i<B.length;i++)
{
if(e.getSource()==B[i])
B[i].setVisible(false);
else B[i].setVisible(true);
}
}
c.validate();
}

public static void main(String[] args)
{
BorderLayoutTestiSWF_2000 pencere= new BorderLayoutTestiSWF_2000();
pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
pencere.setSize(400,200);
pencere.setVisible(true);
}
}

```

07036.JPG



Sekil 7.36 BorderLayoutTestiSWF_2000.java programının sonuçlarının JFrame penceresinde görülmesi

7.15 GRIDLAYOUT SINIFI KULLANARAK GUI FORMATLANMASI

GridLayout sınıfı pencereyi (Applet,Japplet,Panel,JPanel,Frame,JFrame vs.) eşit boyutta gridlere böler ve her grid elemanının içine bir GUI yerleştirebilmesine olanak sağlar. GridLayout sınıfının kurucu metotları şöyledir :

```

public GridLayout(int satirlar,int sütunlar)
public GridLayout(int satirlar,int sütunlar,int yatay_bosluk,int dikey_bosluk);
yatay_bosluk ve dikey_bosluk pixel olarak alınır. GUI elemanlarının arasındaki boşluk miktarını tanımlar.

```

Şimdi bir örneklerle bu sınıfı açıklamaya çalışalım.

Program 7.40 GridLayoutTesti.java programı

```

import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
public class GridLayoutTesti extends Applet
{
private Button B[];
private String S[]={"1","2","3",
"4","5","6"};
public void init()
{

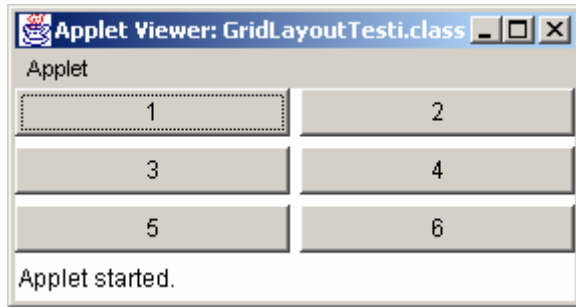
```

```

setLayout(new GridLayout(3,2,5,5));
B=new Button[6];
for(int i=0;i<B.length;i++)
{
B[i]=new Button(S[i]);
add(B[i]);
}
}
}

```

07037.JPG



Şekil 7.17 `GridLayoutTesti.java` programı sonuçlarının applette görülmesi

Programın birde JFrame esdegerini inceleyelim.

Program 7.41 : GridLayoutTestiSWF_2000.java Programı

```

import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
public class GridLayoutTestiSWF_2000 extends JFrame implements ActionListener
{
private JButton B[];
private String S[]={ "Düğme 1", "Düğme 2", "Düğme 3",
"Düğme 4", "Düğme 5", "Düğme 6"};
private Container c;

public GridLayoutTestiSWF_2000()
{
super("Grid Layout formatlama Grafik ara yüz (GUI) testi");
c=getContentPane();
c.setLayout(new GridLayout(3,2,5,5));
B=new JButton[6];
for(int i=0;i<B.length;i++)
{
B[i]=new JButton(S[i]);
B[i].addActionListener(this);
c.add(B[i]);
}
}

public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
for(int i=0;i<B.length;i++)
{
if(e.getSource()==B[i])
B[i].setVisible(false);
else B[i].setVisible(true);
}
}
}

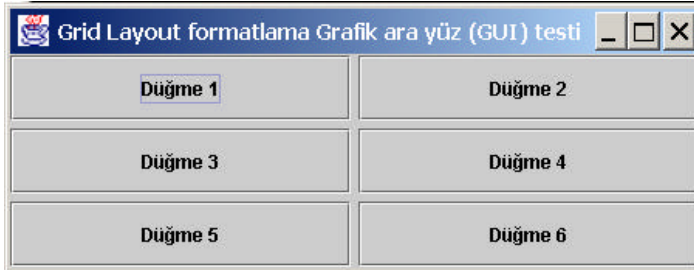
```

```

c.validate();
}
public static void main(String[] args)
{
GridLayoutTestiSWF_2000 pencere= new GridLayoutTestiSWF_2000();
pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
pencere.setSize(400,200);
pencere.setVisible(true);
}
}

```

07038.JPG



Sekil 7.38 `GridLayoutTestiSWF_2000.java` programi sonuçlarının `JFrame`'de görülmesi

7.16 JTABBEDPANE SINIFI KULLANILARAK FORMATLAMA

`JTabbedPane` sadece swing sınıfında kullanılabilir. Değişik sayfalar halinde bir grafik arayüzü çağırır. Bu sayfalardan istenilen seçilerek kullanılabilir. Her sayfa bağımsız bir grafik ortamı oluşturur.

Program 7.42 : `JTabbedPaneTestiSWF_2000.java` Programi

```

import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
public class JTabbedPaneTestiSWF_2000 extends JFrame implements ActionListener
{
private JButton B[];
private String S[]={ "Düğme 1","Düğme 2","Düğme 3",
"Düğme 4","Düğme 5","Düğme 6"};
private Container c;

public JTabbedPaneTestiSWF_2000()
{
super("JTabbedPane formatlama Grafik ara yüz (GUI) testi");
c=getContentPane();
c.setLayout(new BorderLayout(5,5));
B=new JButton[6];
JTabbedPane jtp=new JTabbedPane();
for(int i=0;i<B.length;i++)
{
B[i]=new JButton(S[i]);
B[i].addActionListener(this);
jtp.addTab(S[i],B[i]);
}
c.add(jtp);
}

public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
for(int i=0;i<B.length;i++)
{
if(e.getSource()==B[i])
B[i].setText(S[i]+" düğmeye basıldı");
}
}
}

```



```

else B[i].setText(S[i]);
}
c.validate();
}
public static void main(String[] args)
{
JTabbedPaneTestiSWF_2000 pencere= new JTabbedPaneTestiSWF_2000();
pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
pencere.setSize(400,200);
pencere.setVisible(true);
}
}

```

07039.JPG



Şekil 7.39 JTabbedPaneTestiSWF_2000.java programı sonuçlarının JFrame'de görülmesi

7.17 JSPLITPANE SINIFI KULLANILARAK FORMATLAMA

JSplitPane ekranı ikiye böler. Bu ikiye bölme işlemlerini yineleyerek istediğimiz alt parçaları oluşturabiliriz. JSplitPane ile bölünen alt parçalar fare ile çekilerek büyütülüp küçültülebilir. Örnek problemdeki

```

c=getContentPane();
c.setLayout(new BorderLayout(5,5));
B=new JButton[4];
jsp=new JSplitPane[3];
for(int i=0;i<B.length;i++)
{
B[i]=new JButton(S[i]);
B[i].addActionListener(this);
}

```

```

jsp[0]=new JSplitPane(JSplitPane.HORIZONTAL_SPLIT,true,B[0],B[1]);
jsp[1]=new JSplitPane(JSplitPane.HORIZONTAL_SPLIT,true,B[2],B[3]);
jsp[2]=new JSplitPane(JSplitPane.VERTICAL_SPLIT,true,jsp[0],jsp[1]);
c.add(jsp[2]);

```

kod parçacığında ekranı önce B[0] ve B[1] düğmelerini yerleştirdiğimiz yatay iki parçaya, sonra B[2] ve B[3] düğmelerini yerleştirdiğimiz iki yatay parçaya böldükten sonra bu parçaları (jsp[0] ve jsp[1]) iki dikey parçaya ayırıyoruz. Böylece birbirinden bağımsız dört ayrı alt parça (split) oluşturuyoruz.

Program 7.43 : JSplitPaneTestiSWF_2000.java Programı

```

import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;

```

```

public class JSplitPaneTestiSWF_2000 extends JFrame implements ActionListener
{
private JButton B[];
private String S[]={ "Düğme 1","Düğme 2","Düğme 3","Düğme 4" };
private Container c;
JSplitPane jsp[];
public JSplitPaneTestiSWF_2000()
{
super("JSplitPane formatlama Grafik ara yüz (GUI) testi");
c=getContentPane();
c.setLayout(new BorderLayout(5,5));
B=new JButton[4];
jsp=new JSplitPane[3];

```

```

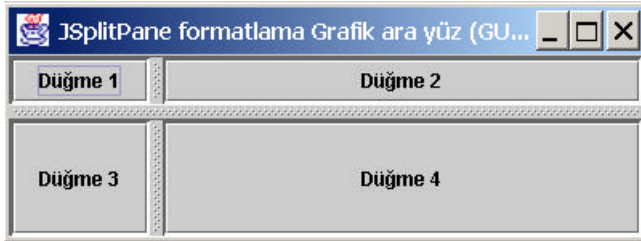
for(int i=0;i<B.length;i++)
{
B[i]=new JButton(S[i]);
B[i].addActionListener(this);
}
jsp[0]=new JSplitPane(JSplitPane.HORIZONTAL_SPLIT,true,B[0],B[1]);
jsp[1]=new JSplitPane(JSplitPane.HORIZONTAL_SPLIT,true,B[2],B[3]);
jsp[2]=new JSplitPane(JSplitPane.VERTICAL_SPLIT,true,jsp[0],jsp[1]);
c.add(jsp[2]);
}

public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
for(int i=0;i<B.length;i++)
{
if(e.getSource()==B[i])
B[i].setText(S[i]+" düğmeye basıldı");
else B[i].setText(S[i]);
}
c.validate();
}

public static void main(String[] args)
{
JSplitPaneTestiSWF_2000 pencere= new JSplitPaneTestiSWF_2000();
pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
pencere.setSize(400,200);
pencere.setVisible(true);
}
}

```

07040.JPG



Şekil 7.40 JSplitPaneTestiSWF_2000.java programı sonuçlarının JFrame'de görülmesi

7.18 JSCROLLPANE SINIFI KULLANILARAK FORMATLAMA

JScrollPane sınıfını JList sınıfını incelerken görmüştük. Bu formatlama sınıfı Scrollbar adını verdiğimiz yatay ve dikey kaydırma çubukları yardımıyla küçük bir pencereye sığmayacak kadar büyükolan grafiklerin kullanılmasını sağlar.

Program 7.44 : JScrollPaneTestiSWF_2000.java Programı

```

import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;

public class JScrollPaneTestiSWF_2000 extends JFrame implements ActionListener
{
private JButton B[];
private String S[]={ "Düğme 1", "Düğme 2", "Düğme 3", "Düğme 4",
"Düğme 5", "Düğme 6", "Düğme 7", "Düğme 8", "Düğme 9", "Düğme 10", "Düğme 11",
"Düğme 12", "Düğme 13", "Düğme 14", "Düğme 15", "Düğme 16"};
private Container c;
JScrollPane jscroll;

```

```

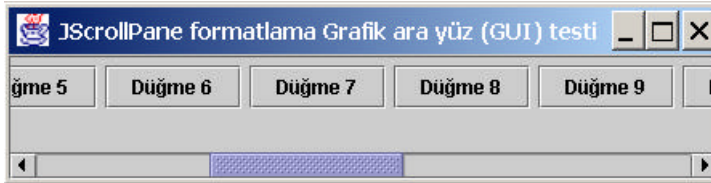
JPanel jsp;

public JScrollPaneTestiSWF_2000()
{
super("JScrollPane formatlama Grafik ara yüz (GUI) testi");
c=getContentPane();
c.setLayout(new BorderLayout(5,5));
B=new JButton[16];
jsp=new JPanel();
for(int i=0;i<B.length;i++)
{
B[i]=new JButton(S[i]);
B[i].addActionListener(this);
jsp.add(B[i]);
}
jscroll=new JScrollPane(jsp);
c.add(jscroll, BorderLayout.CENTER);
}
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
for(int i=0;i<B.length;i++)
{
if(e.getSource()==B[i])
B[i].setText(S[i]+" düğmeye basıldı");
else B[i].setText(S[i]);
}
c.validate();
}

public static void main(String[] args)
{
JScrollPaneTestiSWF_2000 pencere= new JScrollPaneTestiSWF_2000();
pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
pencere.setSize(400,200);
pencere.setVisible(true);
}
}

```

07041.JPG



Sekil 7.41 JScrollPaneTestiSWF_2000.java programi sonuçlarının JFrame'de görülmesi

7.19 PANEL VE JPANEL SINIFI

Daha kompleks formatlamalara gereksinme duyulduğunda panel sınıfını kullanabiliriz. Panel sınıfı applete yerleştirebileceğimiz alt bölgeler oluşturur. Hemen bir örnekle paneli nasıl kullandığımızı açıklamaya çalışalım.

Program 7.45 PanelTesti.java programi

```

import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
public class Paneltesti extends Applet
{

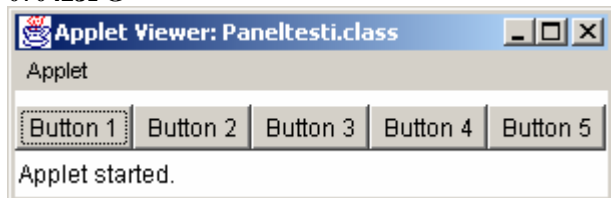
```

```

private Panel buttonPanel;
private Button buttons[];
public void init()
{
    buttonPanel=new Panel();
    buttons=new Button[5];
    buttonPanel.setLayout(new GridLayout(1,buttons.length));
    for(int i=0;i<buttons.length;i++)
    {
        buttons[i]=new Button("Button "+(i+1));
        buttonPanel.add(buttons[i]);
    }
    setLayout(new BorderLayout());
    add(buttonPanel,BorderLayout.SOUTH);
}
}

```

07042.JPG



Şekil 7.42PanelTesti.java programi ve sonuçlarının applette görülmesi

JPanel sınıfını daha önce çeşitli alistirmalarda zaten kullanmistik. JPanel’i formatlama isleminde aynı Panel sınıfında olduğu gibi bir alt formatlama elemanı olarak kullanabiliriz. Zaten bütün swing programlarının temeli de JPanel sınıfıdır. Swing gurubunda bir üstteki problemin aynısını JApplet olarak yineledik. Awt penceresi ve swing penceresi arasındaki en önemli farkın awt de add terimini appletin bir alt terimi gibi kullanabilirken, swingde getContentPane() deyiimiyle ana JPanel’i çağirmek ve çizimleri bunun üzerine yapmak olduğunu bir kere daha yineleyelim.

Program 7.46 : PanelTestiSWA.java Programi

```

import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;

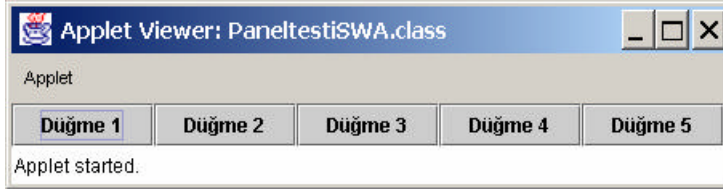
public class PaneltestiSWA extends JApplet
{
    private JPanel buttonPanel;
    private JButton buttons[];

    public void init()
    {
        buttonPanel=new JPanel();
        buttons=new JButton[5];
        buttonPanel.setLayout(new GridLayout(1,buttons.length));
        for(int i=0;i<buttons.length;i++)
        {
            buttons[i]=new JButton("Düğme "+(i+1));
            buttonPanel.add(buttons[i]);
        }
        Container c=getContentPane();
        c.setLayout(new BorderLayout());
        c.add(buttonPanel,BorderLayout.SOUTH);
    }
}

```

}

07043.JPG



Sekil 7.43 PanelTestiSWA.java programi ve sonuçlarının JAppletde appletviewer ile görülmesi

Su ana kadarki format örneklerinde anlatimi basitlestirmek amaciyla hep düğmeler (button) kullandik. Simdi de baska bir problemde Panel sinifinin kullanilmasina bakalim :

Program 7.47 : PolinomunKokleri.java programi

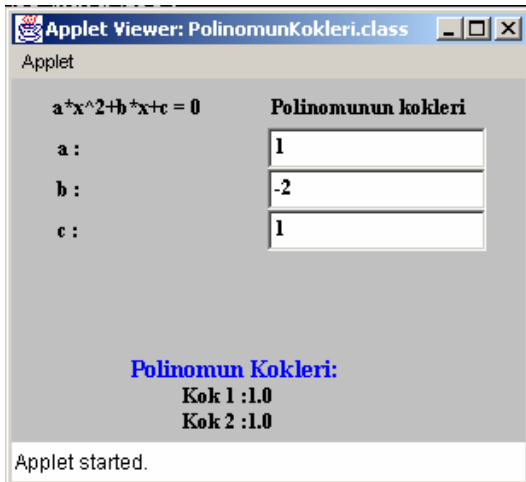
```
import java.awt.*;
import java.applet.Applet;
import java.awt.event.*;
public class PolinomunKokleri extends Applet implements ActionListener
{
// polinom a*x^2+b*x+c=0
private Panel YazıPaneli;
Label prompt1;
Label prompt2;
Label prompta;
TextField inputa; //
Label promptb; //
TextField inputb; //
Label promptc; //
TextField inputc; //
double a,b,c; //polinomun katsayilari
double delta=0.0; //determinant
double x1,x2; //kokler
public void init()
{
setBackground(Color.lightGray);
YazıPaneli=new Panel();
YazıPaneli.setFont(new Font("Serif",Font.BOLD,12));
YazıPaneli.setLayout( new GridLayout(4,2) );
prompt1=new Label("a*x^2+b*x+c = 0");
prompt2=new Label("Polinomunun kokleri");
prompta=new Label(" a : ");
inputa =new TextField(5);
inputa.addActionListener(this);
promptb=new Label(" b : ");
inputb =new TextField(5);
inputb.addActionListener(this);
promptc=new Label(" c : ");
inputc =new TextField(5);
inputc.addActionListener(this);
YazıPaneli.add(prompt1);
YazıPaneli.add(prompt2);
YazıPaneli.add(prompta);
YazıPaneli.add(inputa);
YazıPaneli.add(promptb);
YazıPaneli.add(inputb);
YazıPaneli.add(promptc);
YazıPaneli.add(inputc);
}
```

```

add(YaziPaneli);
}
public void paint(Graphics g)
{
g.setColor(Color.blue);
g.setFont(new Font("Serif",Font.BOLD,14));
g.drawString("Polinomun Kokleri: ",70,175);
g.setColor(Color.black);
g.setFont(new Font("Serif",Font.BOLD,12));
if(delta<0)
{
g.drawString("Kok 1 :"+(-b/2.0/a)+"+ i* "+Math.sqrt(- delta)/2.0/a,100,190 );
g.drawString("Kok 2 :"+(-b/2.0/a)+"- i* "+Math.sqrt(-delta)/2.0/a,100,205);
}
if(delta==0)
{
g.drawString("Kok 1 :"+(-b/2.0/a),100,190 );
g.drawString("Kok 2 :"+(-b/2.0/a),100,205 );
}
if(delta>0)
{
x1=-b/2.0/a+Math.sqrt(delta)/2.0/a;
x2=-b/2.0/a-Math.sqrt(delta)/2.0/a;
g.drawString("Kok 1 :"+x1,100,190 );
g.drawString("Kok 2 :"+x2,100,205);
}
}
public void actionPerformed( ActionEvent e)
{
Double sayi1=new Double(inputa.getText() );
Double sayi2=new Double(inputb.getText() );
Double sayi3=new Double(inputc.getText() );
a=sayi1.doubleValue();
b=sayi2.doubleValue();
c=sayi3.doubleValue();
delta=b*b-4.0*a*c;
repaint();
}
}

```

07044.JPG



Sekil 7.44 İkinci dereceden denklemin koklerini hesaplayan [PolinomunKokleri.java](#) programi ve sonuçlarının applette görülmesi

Simdi ayni problemi JPanel kullanarak Japplet içinde gerçeklestirelim.

Program 7.48 : PolinomunKokleriSWA.java programi

```
import java.awt.*;
import javax.swing.*;
import java.awt.event.*;

public class PolinomunKokleriSWA extends JApplet implements ActionListener
{
    // polinom a*x^2+b*x+c=0
    private JPanel YaziPaneli;
    JLabel prompt1;
    JLabel prompt2;
    JLabel prompta;
    JTextField inputa; //
    JLabel promptb; //
    JTextField inputb; //
    JLabel promptc; //
    JTextField inputc; //
    JTextArea cikti;

    double a,b,c; //polinomun katsayilari
    double delta=0.0; //determinant
    double x1,x2; //kokler

    public void init()
    {
        Container c=getContentPane();
        cikti=new JTextArea();
        cikti.setBackground(c.getBackground());
        setBackground(Color.lightGray);
        YaziPaneli=new JPanel();
        YaziPaneli.setFont(new Font("Serif",Font.BOLD,12));
        YaziPaneli.setLayout( new GridLayout(4,2) );
        prompt1=new JLabel("a*x^2+b*x+c = 0");
        prompt2=new JLabel("Polinomunun kokleri");
        prompta=new JLabel(" a : ");
        inputa =new JTextField();
        inputa.addActionListener(this);
        promptb=new JLabel(" b : ");
        inputb =new JTextField();
        inputb.addActionListener(this);
        promptc=new JLabel(" c : ");
        inputc =new JTextField();
        inputc.addActionListener(this);
        YaziPaneli.add(prompt1);
        YaziPaneli.add(prompt2);
        YaziPaneli.add(prompta);
        YaziPaneli.add(inputa);
        YaziPaneli.add(promptb);
        YaziPaneli.add(inputb);
        YaziPaneli.add(promptc);
        YaziPaneli.add(inputc);
        c.add(YaziPaneli, BorderLayout.NORTH);
        c.add(cikti, BorderLayout.CENTER);
    }

    public String toString()
    {
```

```

String s="";
s=s+"Polinomun Kokleri: \n";
if(delta<0)
{
s+= "Kok 1 :"+(-b/2.0/a)+"+ i* "+Math.sqrt(- delta)/2.0/a+"\n";
s+= "Kok 2 :"+(-b/2.0/a)+"- i* "+Math.sqrt(-delta)/2.0/a+"\n";
}
if(delta==0)
{
s+= "Kok 1 :"+(-b/2.0/a)+"\n";
s+= "Kok 2 :"+(-b/2.0/a)+"\n";
}
if(delta>0)
{
x1=-b/2.0/a+Math.sqrt(delta)/2.0/a;
x2=-b/2.0/a-Math.sqrt(delta)/2.0/a;
s+= "Kok 1 :"+x1+"\n";
s+= "Kok 2 :"+x2+"\n";
}
return s;
}

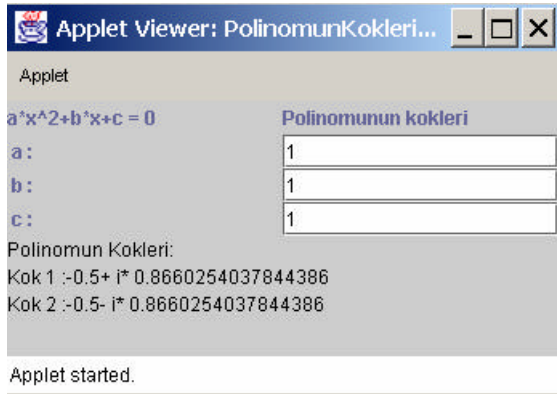
```

```

public void actionPerformed( ActionEvent e)
{
Double sayi1=new Double(inputa.getText() );
Double sayi2=new Double(inputb.getText() );
Double sayi3=new Double(inputc.getText() );
a=sayi1.doubleValue();
b=sayi2.doubleValue();
c=sayi3.doubleValue();
delta=b*b-4.0*a*c;
cikti.setText(toString());
repaint();
}
}

```

07045.JPG



Şekil 7.45 İkinci dereceden denklemin koklerini hesaplayan PolinomunKokleriSWA.java programı ve sonuçlarının applette görülmesi

7.20 JOPTIONPANE SINIFI

Su ana kadar gördüğümüz sınıflar grafik arayüzü dizaynı yapmaya yarayan sınıflardı. Java swing gurubunda aynı zamanda kullanılmaya hazır bir çok grafik arayüzleri tanımlanmıştır. Bunların en çok kullanılanı, ve bu kitapta da su ana kadar yoğun olarak kullanageldiğimiz JOptionPane sınıfıdır. Bu sınıfın ana gayesi pop-up mesaj ve girdi ortamı sağlamaktır. JoptionPane sınıfını programımızda kurucu metod kullanarak kurmamız gerekmez. Temel olarak direk statik metodlarını çağırırız. JoptionPane panelinde genellikle bir resim, bir yazı alanı, bir girdi alanı (JtextField alanı), birde Seçilebilen düğmeler bulunur.

JOptionPane'in girdi/çikti olarak kullanılabilen baslica metodlari sunlardir :

```
public static String showInputDialog(Object mesaj)
public static String showInputDialog(Component anapencere,Object mesaj)
public static String showInputDialog(Component anapencere,Object mesaj,String baslik,int mesajtürü)
public static String showInputDialog(Component anapencere,Object mesaj,String baslik,int mesajtürü, Icon
resim, Object[] listeseçmedegerleri, Object girisdegeri)
public static String showInternalInputDialog(Component anapencere,Object mesaj)
public static String showInternalInputDialog(Component anapencere,Object mesaj, String baslik,int mesajtürü)
public static String showInternalInputDialog(Component anapencere,Object mesaj,String baslik,int mesajtürü,
Icon resim, Object[] listeseçme degerleri,, Object girisdegeri)
public static void showMessageDialog(Component anapencere,Object mesaj);
public static void showMessageDialog(Component anapencere,Object mesaj,String baslik,int mesajtürü);
public static void showMessageDialog(Component anapencere,Object mesaj,String baslik,int mesajtürü, Icon
resim);
public static void showInternalMessageDialog(Component anapencere,Object mesaj);
public static void showInternalMessageDialog(Component anapencere,Object mesaj,String baslik,int mesajtürü);
public static void showInternalMessageDialog(Component anapencere,Object mesaj,String baslik,int mesajtürü,
Icon resim);
public static int showConfirmDialog(Component anapencere,Object mesaj);
public static int showConfirmDialog(Component anapencere,Object mesaj,String baslik,int mesajtürü);
public static int showConfirmDialog(Component anapencere,Object mesaj,String baslik,int opsiyontürü,int
mesajtürü);
public static int showConfirmDialog(Component anapencere,Object mesaj,String baslik,int opsiyontürü,int
mesajtürü,Icon resim);
public static int showInternalConfirmDialog(Component anapencere,Object mesaj);
public static int showInternalConfirmDialog(Component anapencere,Object mesaj,String baslik,int mesajtürü);
public static int showInternalConfirmDialog(Component anapencere,Object mesaj,String baslik,int
opsiyontürü,int mesajtürü);
public static int showInternalConfirmDialog(Component anapencere,Object mesaj,String baslik,int
opsiyontürü,int mesajtürü,Icon resim);
public static int showOptionDialog(Component anapencere,Object mesaj,String baslik,int opsiyontürü,int
mesajtürü,Icon resim, Object[] listeseçmedegerleri,Object listedekiilkdeger);
public static int showInternalOptionDialog(Component anapencere,Object mesaj,String baslik,int opsiyontürü,int
mesajtürü,Icon resim, Object[] listeseçmedegerleri,Object listedekiilkdeger);
```

mesajtürü degiskeni (int) alabildigi degerler sunlardir :

JOptionPane.ERROR_MESSAGE

JOptionPane.INFORMATION_MESSAGE

JOptionPane.PLAIN_MESSAGE

JOptionPane.QUESTION_MESSAGE

JOptionPane.WARNING_MESSAGE

Opsiyon türü degiskeni

JOptionPane.DEFAULT_OPTION : Sadece OK düğmesi verir

JOptionPane.OK_CANCEL_OPTION : Ok ve Cancel(iptal et) düğmesi verir

JOptionPane.YES_NO_CANCEL_OPTION : “Yes (evet) ve No(hayir) ve Cancel(Iptal et) düğmeleri verir

JOptionPane.YES_NO_OPTION : “Yes (evet) ve No(hayir) düğmeleri verir

OptionDialog kullanildiginda Metod bir integer deger gönderir

JOptionPane.CANCEL_OPTION

JOptionPane.CLOSED_OPTION

JOptionPane.NO_OPTION

JOptionPane.OK_OPTION

JOptionPane.YES_OPTION

JOptionPane.UNINITIALIZED_VALUE dur.

Program 7.49 : JOptionPane1.java Programi

```
import javax.swing.*;
import java.awt.*;
```

```

public class JOptionPane1
{
    public static void main(String[] args)
    {
        Object[] o=new Object[]{"Turhan","Meral","Irfan","Hatice","Osman",
        "Nurhan","Birsen","Ali","Veli","Mustafa","Ahmet","Mehmet","Ayhan"};
        ImageIcon resim=new ImageIcon("images/Kus.gif");
        JOptionPane.showInputDialog(null,"Lütfen bir isim seçin : ",
        "JOptionPane örnek 1",JOptionPane.QUESTION_MESSAGE,resim,o,"Turhan");
        System.exit(0);
    }
}

```

07046.JPG



Şekil 7.46 JoptionPane1.java programi sonucunun JoptionPane çıktısında görülmesi

7.21 SWING, JCOLORCHOOSER SINIFI

JcolorChooser'da JoptionPane gibi kullanılmaya hazır bir dialog sınıfıdır. Renk seçmeye yarar ve renk seçilmesi gereken her yerde kullanılabilir. Bir önceki bölümdeki bir alıstirmada bu özelliği kullanmistik. İkinci bir örnekle pekiştirelim :

Program 7.50 : ColorChooserDemo.java Programi

```

import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import javax.swing.*;
import javax.swing.event.*;
import javax.swing.colorchooser.*;

public class ColorChooserDemo extends JFrame {

    public ColorChooserDemo() {
        super("ColorChooser Renk seçici");

        //Pencerenin tepesinde bir JLabel açalım
        final JLabel etiket = new JLabel("Java Programlama diline Hos geldiniz!",
            JLabel.CENTER);
        etiket.setForeground(Color.yellow);
        etiket.setBackground(Color.blue);
        etiket.setOpaque(true);
        etiket.setFont(new Font("SansSerif", Font.BOLD, 24));
        etiket.setPreferredSize(new Dimension(100, 65));

        JPanel etiketPaneli = new JPanel(new BorderLayout());
        etiketPaneli.add(etiket, BorderLayout.CENTER);
        etiketPaneli.setBorder(BorderFactory.createTitledBorder("etiket"));

        //JColorChooser sinifini çağirip rengi degistir

```

```

final JColorChooser tcc = new JColorChooser(etiket.getForeground());
tcc.getSelectionModel().addChangeListener(
    new ChangeListener() {
        public void stateChanged(ChangeEvent e) {
            Color newColor = tcc.getColor();
            etiket.setForeground(newColor);
        }
    }
);
tcc.setBorder(BorderFactory.createTitledBorder(
    "Yazi Rengini Seçiniz"));
//Add the components to the demo frame
Container c = getContentPane();
c.add(etiketPaneli, BorderLayout.CENTER);
c.add(tcc, BorderLayout.SOUTH);
}

public static void main(String[] args) {

    JFrame frame = new ColorChooserDemo();

    frame.addWindowListener(new WindowAdapter() {
        public void windowClosing(WindowEvent e) {System.exit(0);}
    });

    frame.pack();
    frame.setVisible(true);
}
}

```

07047.JPG



Sekil 7.47 ColorChooserDemo.java programi sonucunun JFrame çiktisinde görülmesi

7.22 JFILECHOOSER SINIFI

JFileChooser'da JcolorChooser gibi hazır bir program demetidir. Bilgisayardan bir dosyayı seçme ileminde yararlanılır. Dosya prosesleri konusunda Java Girdi çıktı programlanması bölümüne bakınız.

Program 7.51 : FileChooserDemo.java Programi

```

import java.io.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import javax.swing.*;

```

```

import javax.swing.filechooser.*;

public class FileChooserDemo extends JFrame {

    static private final String newline = System.getProperty("line.separator");

    public FileChooserDemo() {
        super("FileChooser Dosya seçme örneği");
        final JTextArea log = new JTextArea(5,20);
        log.setMargin(new Insets(5,5,5,5));
        JScrollPane logScrollPane = new JScrollPane(log);

        //dosya seçiciyi yarat
        final JFileChooser fc = new JFileChooser();

        //aç düğmesi yarat
        ImageIcon openIcon = new ImageIcon("images/open.gif");
        JButton acmaDugmesi = new JButton("Dosya aç", openIcon);
        acmaDugmesi.addActionListener(new ActionListener() {
            public void actionPerformed(ActionEvent e) {
                int returnVal = fc.showOpenDialog(FileChooserDemo.this);

                if (returnVal == JFileChooser.APPROVE_OPTION) {
                    File file = fc.getSelectedFile();
                    //gerçek dosyanın açılma yeri.
                    log.append("Dosya açılıyor: " + file.getName() + "." + newline);
                } else {
                    log.append("Dosyanın açılması kullanıcı tarafından iptal edildi." + newline);
                }
            }
        });

        //kaydet düğmesi yarat
        ImageIcon saveIcon = new ImageIcon("images/save.gif");
        JButton kayitDugmesi = new JButton("Dosya kaydet", saveIcon);
        kayitDugmesi.addActionListener(new ActionListener() {
            public void actionPerformed(ActionEvent e) {
                int returnVal = fc.showSaveDialog(FileChooserDemo.this);

                if (returnVal == JFileChooser.APPROVE_OPTION) {
                    File file = fc.getSelectedFile();
                    //gerçek dosyanın kaydedilme yeri..
                    log.append("Kaydediliyor : " + file.getName() + "." + newline);
                } else {
                    log.append("Dosyanın kaydedilmesi kullanıcı tarafından iptal edildi" + newline);
                }
            }
        });

        //Güzel bir görünüm için aç ve kapa düğmelerini ayrı bir panele yerleştir.
        JPanel buttonPanel = new JPanel();
        buttonPanel.add(acmaDugmesi);
        buttonPanel.add(kayitDugmesi);

        //Düğmeleri pencereye ekle
        Container c = getContentPane();
        c.add(buttonPanel, BorderLayout.NORTH);
        c.add(logScrollPane, BorderLayout.CENTER);
    }
}

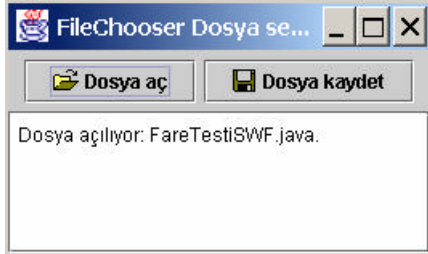
```

```

public static void main(String s[]) {
    JFrame frame = new FileChooserDemo();
    frame.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
    frame.pack();
    frame.setVisible(true);
}
}

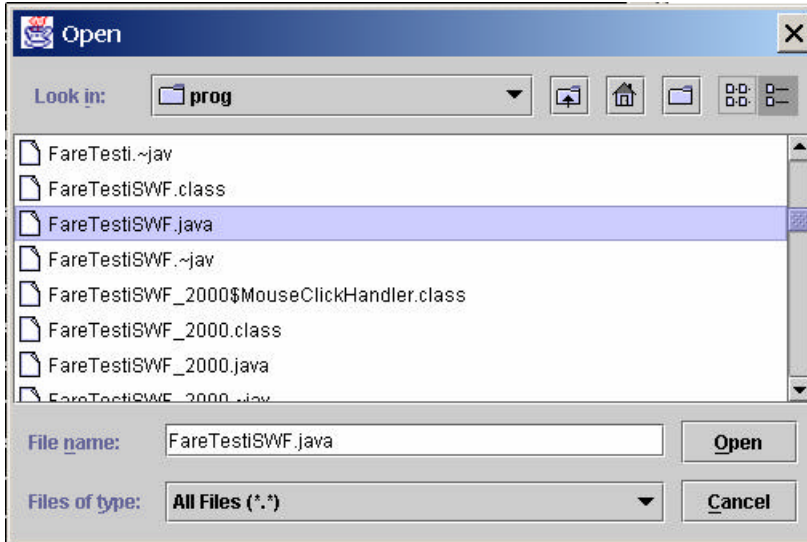
```

07048.JPG



Sekil 7.48 FileChooserDemo.java programi sonucunun JFrame çiktisinde görülmesi

07049.JPG



Sekil 7.49 FileChooserDemo.java programi dosya açicisinin JFileChooser çiktisinde görülmesi

7.23 JAVA JAR (JAVA ARCHIVES - JAVA ARSIVI) YAPILARININ KULLANIMI

JAR çeşitli sınıf ve ilgili dosyaları bir arada bir pakete dönüştürmek için geliştirilmiş bir teknolojidir. JAR teknolojisi programların taşınmasını ve yeniden yüklenmesini daha kolay bir hale getirir. Aynı zamanda JAR dosyasının içindeki elementler sıkıştırılmış halde bulduklarından daha az yer kaplarlar. Bu yüzden bir JAR dosyasının internet üzerinden aktarılması, açık dosyaların tek tek aktarılmasından daha kısa süren bir süreçtir.

Yeni JAR dosyalarını oluşturmak için :

eger **isim.jar** dosyasını oluşturmak ve bu dosyaya **isim.class**, **program1.class** ve **resim.gif** dosyalarını aktarmak istersek :

jar cf isim.jar isim.class program1.class resim.gif

Alistirma 5deki H7AL1 örneği için JAR dosyası oluşturmak istersek :

jar cf H7AL1.jar H7AL1.class yildiz.class renk.class polar.class

komutunu kullanabiliriz. Problemi incelediğinizde JAR dosyasının içine ilave edilen tüm sınıfların bu problemle direkt olarak ilgili olduğunu görebilirsiniz.

jar dosyasının içindeki dosyalara bakmak için :

jar tf isim.jar

jar dosyasi içindeki dosyaların listesini almak için :

jar xf isim.jar

jar dosyasını applet içinden çalıştırmak için html içinde :

```
<applet code=AppletClassIsmi.class archive="JarDosyasiIsmi.jar"
width=width height=height
</applet
```

komutu kullanılır. Örnek olarak yine alıştırma 5 de kullanılan jar dosyasının html dosyasını verebiliriz.

```
<HTML
<HEAD
<TITLE yıldız çizim örneği</TITLE
</HEAD
<BODY
<H3yıldız çizim örneği </H3
<applet code=H7AL1.class archive="H7AL1.jar" width=600 height=500
</applet
</BODY
</HTML
```

Jar komutuyla kullanılan kontrol karakterleri Tablo 7.1 de verilmiştir.

Tablo 7.1 Jar kontrol komut karakterleri ve anlamları

c	Yeni arşiv yarat
f	Listedeki ilk ismi arşiv dosyasının ismi olarak tanımla
m	Listedeki ikinci ismi arşiv dosyasının ismi olarak tanımla
t	arşiv içeriğini listele
x	dosyalar arşivden geri çağırılacaktır. eğer listede sadece bir isim varsa bunu jar dosyası olarak alır ve içindeki tüm dosyaları listeler, eğer ilk simden sonra komutta başka isimler yer alıyorsa, sadece bu isimleri (eğer jarda mevcutsa) listeler.
0	sıkıştırma kullanma

7.24 ALIŞTIRMALAR

1. FareTesti.java programını ve bir önceki bölümde incelediğimiz çizgiçiz programını birleştirerek fareyi kullanarak ekrana çizgi çizdiriniz (çizginin başlangıç ve bitiş noktaları fare tarafından belirlenecektir)
2. FareTesti.java programını ve geçen hafta incelediğimiz drawRect metodunu birleştirerek fareyi kullanarak ekrana dikdörtgen çizdiriniz (dikdörtgenin başlangıç ve bitiş noktaları fare tarafından belirlenecektir)
6. FareTesti.java programını ve geçen hafta incelediğimiz drawOval metodunu birleştirerek fareyi kullanarak ekrana daire çizdiriniz (dairenin merkezi ve çapı fare tarafından belirlenecektir)

Resimli bir JCheckBox örneği. Java döküman kütüphanesinden alınıp adapte edilen bu programda 16 resimden birisi JCheckBox kullanılarak yapılan seçime göre JLabel kullanılarak gösteriliyor.

Program 7.52 : CheckBoxDemo.java Programı

```
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import javax.swing.*;
```

```

public class CheckBoxDemo extends JPanel {
    JCheckBox chinButton;
    JCheckBox glassesButton;
    JCheckBox hairButton;
    JCheckBox teethButton;

    /*
     * Dört değisik seçim imkani tanımlanmıştır.
     * Bu seçimler 16 değisik dosyadaki resimlerden birini çağırılmaktadır.
     * resim isimleri "geek-XXXX.gif" şeklinde olup
     * buradaki XXXX 16 seçimden birini gösterir.
     * seçim olasılıkları
     ---- // hiçbirsey seçilmemiş

    c--- // bir seçim
    -g--
    --h-
    ---t

    cg-- // iki seçim
    c-h-
    c--t
    -gh-
    -g-t
    --ht

    -ght // üç seçim
    c-ht
    cg-t
    cgh-

    cght // dört seçim
    seçimlerin anlamları :
    c : çene
    g : gözlük
    h : saç
    t : diş
    */

    StringBuffer choices;
    JLabel pictureLabel;

    public CheckBoxDemo() {

        // Create the check boxes
        chinButton = new JCheckBox("Çene");
        chinButton.setMnemonic('e');
        chinButton.setSelected(true);

        glassesButton = new JCheckBox("Gözlük");
        glassesButton.setMnemonic('G');
        glassesButton.setSelected(true);

        hairButton = new JCheckBox("Saç");
        hairButton.setMnemonic('S');
        hairButton.setSelected(true);

        teethButton = new JCheckBox("Diş");
        teethButton.setMnemonic('D');
    }
}

```

```

teethButton.setSelected(true);

// listener programlarini çagir
CheckBoxListener myListener = new CheckBoxListener();
chinButton.addItemListener(myListener);
glassesButton.addItemListener(myListener);
hairButton.addItemListener(myListener);
teethButton.addItemListener(myListener);

// orijinal olarak dörtlü resmi seç
choices = new StringBuffer("cght");

// JLabel'i resimli olarak olustur
pictureLabel = new JLabel(new ImageIcon(
    "images/geek/geek-"
    + choices.toString()
    + ".gif"));
pictureLabel.setToolTipText(choices.toString());

// CheckBoxlari JPanel'e yerlestir.
JPanel checkPanel = new JPanel();
checkPanel.setLayout(new GridLayout(0, 1));
checkPanel.add(chinButton);
checkPanel.add(glassesButton);
checkPanel.add(hairButton);
checkPanel.add(teethButton);

setLayout(new BorderLayout());
add(checkPanel, BorderLayout.WEST);
add(pictureLabel, BorderLayout.CENTER);
setBorder(BorderFactory.createEmptyBorder(20,20,20,20));
}

/** check box'lari dinle. */
class CheckBoxListener implements ItemListener {
    public void itemStateChanged(ItemEvent e) {
        int index = 0;
        char c = '-';
        Object source = e.getItemSelectable();

        if (source == chinButton) {
            index = 0;
            c = 'c';
        } else if (source == glassesButton) {
            index = 1;
            c = 'g';
        } else if (source == hairButton) {
            index = 2;
            c = 'h';
        } else if (source == teethButton) {
            index = 3;
            c = 't';
        }
    }

    if (e.getStateChange() == ItemEvent.DESELECTED)
        c = '-';

    choices.setCharAt(index, c);
    pictureLabel.setIcon(new ImageIcon(

```



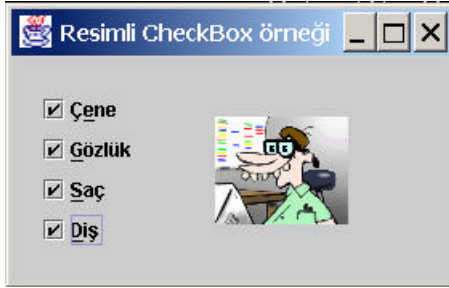
```

        "images/geek/geek-"
        + choices.toString()
        + ".gif"));
    pictureLabel.setToolTipText(choices.toString());
}
}

public static void main(String s[])
{
    JFrame frame = new JFrame("Resimli CheckBox örneği");
    frame.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
    frame.setContentPane(new CheckBoxDemo());
    frame.pack();
    frame.setVisible(true);
}
}

```

07050.JPG



Şekil 7.50 CheckBoxDemo.java çıktısının JFrame'de görülmesi

7. Sirin bir JComboBox örneği : Listedeki yapılan seçime göre resim değişecektir. Bu programda java döküman kütüphanesinden alınıp türkçeye adapte edilmiştir.

Program 7.53 : ComboBoxDemo.java Programı

```

import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import javax.swing.*;

public class ComboBoxDemo extends JPanel {
    JLabel picture;

    public ComboBoxDemo() {
        String[] petStrings = { "Kus", "Kedi", "Köpek", "Tavsan", "Domuz" };

        // combo box yarat ve domuzu seç,
        JComboBox petList = new JComboBox(petStrings);
        petList.setSelectedIndex(4);
        petList.addActionListener(new ActionListener() {
            public void actionPerformed(ActionEvent e) {
                JComboBox cb = (JComboBox)e.getSource();
                String petName = (String)cb.getSelectedItem();
                picture.setIcon(new ImageIcon("images/" + petName + ".gif"));
            }
        });

        // Resmi JLabel'a yükle
        picture = new JLabel(new ImageIcon("images/" +
            petStrings[petList.getSelectedIndex()] +
            ".gif"));
    }
}

```

```

picture.setBorder(BorderFactory.createEmptyBorder(10,0,0,0));

// tercih edilen boy olarak en büyük resmin boyu seçildi.
// bu deger daha sonra program tarafından degistirilecektir.
picture.setPreferredSize(new Dimension(177, 122+10));

setLayout(new BorderLayout());
add(petList, BorderLayout.NORTH);
add(picture, BorderLayout.SOUTH);
setBorder(BorderFactory.createEmptyBorder(20,20,20,20));
}

public static void main(String s[])
{
    JFrame frame = new JFrame("ComboBoxDemo");
    frame.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
    frame.getContentPane().add(new ComboBoxDemo(), BorderLayout.CENTER);
    frame.pack();
    frame.setVisible(true);
}
}

```

07051.JPG



Sekil 7.51 ComboBoxDemo.java çıktısının JFrame'de görülmesi

5. Appletin alt bölgesinde(SOUTH) iki sıra, her sirada beser düğmeden on düğme bulunan bir applet oluşturunuz..

Appletin tepesinde bir TextField oluşturunuz. Her düğmeye basıldığında textfieldde değişik bir yazı görünsün. Yazıları 2x5 lik bir String degiskeninden okuyarak Text fieldde yükleyiniz.

Program 7.16 Panel10.java programi

```

import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
public class Panel10 extends Applet implements ActionListener
{
    private Panel buttonPanel;
    private Button buttons[];
    String s[]=
    {"Birinci Butona Basildi",
    "Ikinci Butona Basildi",
    "Ucuncu Butona Basildi",
    "Dorduncu Butona Basildi",
    "Besinci Butona Basildi",
    "Altinci Butona Basildi",
    "Yedinci Butona Basildi",
    "Sekizinci Butona Basildi",

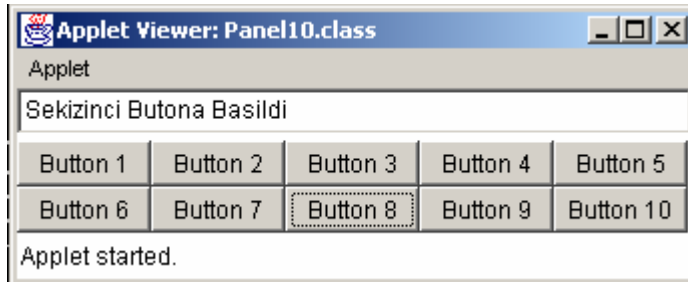
```

```

"Dokuzuncu Butona Basildi",
"Onuncu Butona Basildi"};
TextField T;
public void init()
{
T=new TextField(s[0]);
buttonPanel=new Panel();
buttons=new Button[10];
buttonPanel.setLayout(new GridLayout(2,buttons.length/2));
for(int i=0;i<buttons.length;i++)
{
buttons[i]=new Button("Button "+(i+1));
buttons[i].addActionListener(this);
buttonPanel.add(buttons[i]);
}
setLayout(new BorderLayout());
add(buttonPanel,BorderLayout.SOUTH);
add(T,BorderLayout.NORTH);
}
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
for(int i=0;i<buttons.length;i++)
{ if(e.getSource()==buttons[i]) T.setText(s[i]);}
validate();
}
}
}

```

07052.JPG



Sekil 7.52 Panel10.html çıktısı

4. H7AL1.java programini incele ve çalıştır.

Program 7.54 H7AL1.java

```

import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import yildiz;
import renk;

public class H7AL1 extends Applet implements ActionListener,ItemListener
{
int n1,x1,y1,yaricap1;
double aci1;
renk renk; //sinifin adi renk, nesne adi renk
Label kutu1;
Label kutu2;
Label kutu3;
Label kutu4;
Label kutu5;

```

```

Label renk1;
Label renk2;
private String Renkler[]={ "kirmizi","mavi","siyah","camgobegi","koyugri","gri","yesil","acikgri",
"mor","portakal","pembe","beyaz","sari","acikmavi","lacivert"};
private List renkListesi,arkaPlanRenkListesi;
private renk
r[]={ renk.kirmizi,renk.mavi,renk.siyah,renk.camgobegi,renk.koyugri,renk.gri,renk.yesil,renk.acikgri,renk.mor,
renk.portakal,renk.pembe,renk.beyaz,renk.sari,renk.acikmavi,renk.lacivert};
TextField kutugir1;
TextField kutugir2;
TextField kutugir3;
TextField kutugir4;
TextField kutugir5;
Panel p,p1;

public void init(){
//not : init metodunda tum degiskenlerin ilk degerleri verilmelidir.
setBackground(renk.beyaz);
p=new Panel();
p.setLayout(new GridLayout(3,4));
p.setBackground(renk.beyaz);
//3*4 tablo p paneli hazırlanıyor
p1=new Panel();
p1.setLayout(new GridLayout(1,4));
p1.setBackground(renk.beyaz);
renkListesi=new List(3,false);
arkaPlanRenkListesi=new List(3,false);
kutu1=new Label("xi noktasini giriniz :");
p.add(kutu1);
kutugir1=new TextField(3);
p.add(kutugir1);
kutu2=new Label("yi noktasini giriniz :");
p.add(kutu2);
kutugir2=new TextField(3);
p.add(kutugir2);
kutu3=new Label("kose sayisini giriniz :");
p.add(kutu3);
kutugir3=new TextField(3);
p.add(kutugir3);

kutu4=new Label("yaricapi giriniz :");
p.add(kutu4);
kutugir4=new TextField(3);
p.add(kutugir4);
kutu5=new Label("aciyi giriniz (derece) :");
p.add(kutu5);
kutugir5=new TextField(3);
p.add(kutugir5);

renk1=new Label("renk : ");
renk2=new Label("arka plan rengi :");
xi1=300;
yi1=300;
n1=5;
yaricap1=100;
aci1=0;
kutugir1.setText(""+xi1);
kutugir2.setText(""+yi1);
kutugir3.setText(""+n1);
kutugir4.setText(""+yaricap1);

```

```

kutugir5.setText(""+aci1);
renk=new renk(255,200,0);
p1.add(renk1);
p1.add(renkListesi);
p1.add(renk2);
p1.add(arkaPlanRenkListesi);
//elemanlar p ve p1 paneline p ve p1 paneli de aplete eklendi
kutugir1.addActionListener(this);
kutugir2.addActionListener(this);
kutugir3.addActionListener(this);
kutugir4.addActionListener(this);
kutugir5.addActionListener(this);
renkListesi.addActionListener(this);
arkaPlanRenkListesi.addActionListener(this);
renkListesi.addItemListener(this);
arkaPlanRenkListesi.addItemListener(this);
for(int i=0;i<r.length;i++)
{
renkListesi.add(Renkler[i]);
arkaPlanRenkListesi.add(Renkler[i]);
}
add(p, BorderLayout.NORTH);
add(p1, BorderLayout.NORTH);
}

```

```

public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
int indeks=arkaPlanRenkListesi.getSelectedIndex();
if(indeks!=-1)
{
setBackground(r[indeks]);
p.setBackground(r[indeks]);
p1.setBackground(r[indeks]);
kutu1.setBackground(r[indeks]);
kutu2.setBackground(r[indeks]);
kutu3.setBackground(r[indeks]);
kutu4.setBackground(r[indeks]);
kutu5.setBackground(r[indeks]);
renk1.setBackground(r[indeks]);
renk2.setBackground(r[indeks]);
}
Integer x1i=new Integer(kutugir1.getText());
x1=x1i.intValue();
Integer y1i=new Integer(kutugir2.getText());
y1=y1i.intValue();
Integer n1i=new Integer(kutugir3.getText());
n1=n1i.intValue();
Integer yaricapi=new Integer(kutugir4.getText());
yaricap1=yaricapi.intValue();
Double aci1i=new Double(kutugir5.getText());
aci1=aci1i.doubleValue();
repaint();
}

```

```

public void itemStateChanged(ItemEvent e)
{
showStatus(" renk: "+ renkListesi.getSelectedItem()+" arka plan: "+
arkaPlanRenkListesi.getSelectedItem());
}

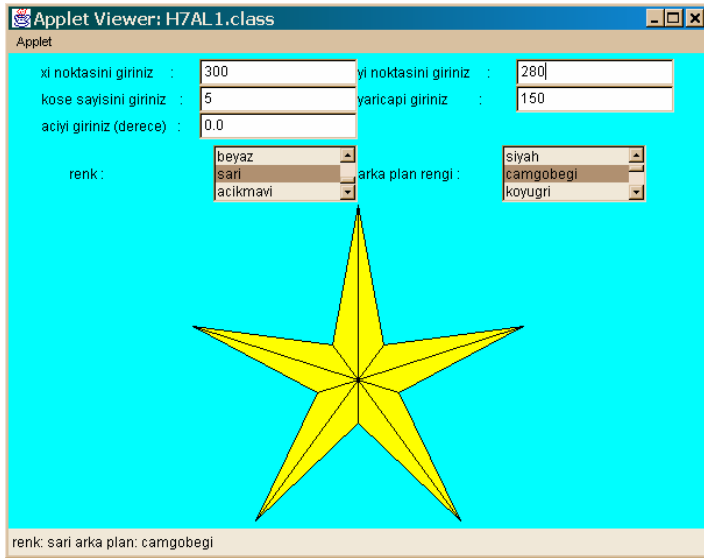
```

```

public void paint(Graphics g)
{
    int indeks=renkListesi.getSelectedIndex();
    if(indeks!=-1)
        g.setColor(r[indeks]);
    else
        g.setColor(renk.mavi);
    yildiz.fillYildiz(g,xi1,yi1,n1,yaricap1,aci1/180.0*Math.PI);
    g.setColor(renk.siyah);
    yildiz.drawYildiz1(g,xi1,yi1,n1,yaricap1,aci1/180.0*Math.PI);
}
}

```

07053.JPG



Sekil 7.53 H7AL1.html çıktısı

5. H7AL1_2000.java programini incele ve çalıştır.

Program 7.54 H7AL1_2000.java

```

import javax.swing.*;
import javax.swing.event.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import yildizSW;
import yildizPanelSWP;
import renk;

public class H7AL1_2000 extends JApplet implements ActionListener,
ListSelectionListener
{
    int n1,xi1,yi1,yaricap1;
    double aci1;
    renk renk; //sinifin adi renk, nesne adi renk
    JLabel kutu1;
    JLabel kutu2;
    JLabel kutu3;
    JLabel kutu4;
    JLabel kutu5;
    JLabel renk2;
    private String Renkler[]={ "kirmizi", "mavi", "siyah", "camgobegi",
    "koyugri", "gri", "yesil", "acikgri", "mor", "portakal", "pembe", "beyaz",

```

```
"sari","acikmavi","lacivert");
private JList arkaPlanRenkListesi;
private renk r[]={renk.kirmizi,renk.mavi,renk.siyah,renk.camgobegi,
renk.koyugri,renk.gri,renk.yesil,renk.acikgri,renk.mor,renk.portakal,
renk.pembe,renk.beyaz,renk.sari,renk.acikmavi,renk.lacivert};
JTextField kutugir1;
JTextField kutugir2;
JTextField kutugir3;
JTextField kutugir4;
JTextField kutugir5;
JPanel p,p1,p2;
yildizPanelSWP yp;
Container c;
```

```
public void init(){
//not : init metodunda tüm degiskenlerin ilk degerleri verilmelidir.
c=getContentPane();
setBackground(renk.beyaz);
p=new JPanel();
p.setLayout(new GridLayout(3,4));
p.setBackground(renk.beyaz);
//3*4 tablo p paneli hazirlandi
p1=new JPanel();
p1.setLayout(new GridLayout(1,4));
p1.setBackground(renk.beyaz);
arkaPlanRenkListesi=new JList(Renkler);
arkaPlanRenkListesi.setVisibleRowCount(3);
arkaPlanRenkListesi.setSelectionMode(ListSelectionModel.SINGLE_SELECTION);
kutu1=new JLabel("xi noktasini giriniz  :");
p.add(kutu1);
kutugir1=new JTextField(3);
p.add(kutugir1);
kutu2=new JLabel("yi noktasini giriniz  :");
p.add(kutu2);
kutugir2=new JTextField(3);
p.add(kutugir2);
kutu3=new JLabel("kose sayisini giriniz  :");
p.add(kutu3);
kutugir3=new JTextField(3);
p.add(kutugir3);

kutu4=new JLabel("yaricapi giriniz  :");
p.add(kutu4);
kutugir4=new JTextField(3);
p.add(kutugir4);

kutu5=new JLabel("aciyi giriniz (derece)  :");
p.add(kutu5);
kutugir5=new JTextField(3);
p.add(kutugir5);

renk2=new JLabel("arka plan rengi :");
xi1=300;
yi1=300;
n1=5;
yaricap1=100;
aci1=0;
kutugir1.setText(""+xi1);
kutugir2.setText(""+yi1);
```

```

kutugir3.setText(""+n1);
kutugir4.setText(""+yaricap1);
kutugir5.setText(""+aci1);
renk=new renk(255,200,0);
//elemanlar p ve p1 paneline p ve p1 paneli de aplete eklendi
kutugir1.addActionListener(this);
kutugir2.addActionListener(this);
kutugir3.addActionListener(this);
kutugir4.addActionListener(this);
kutugir5.addActionListener(this);
arkaPlanRenkListesi.addListSelectionListener(this);
JScrollPane apr1=new JScrollPane(arkaPlanRenkListesi);
p1.add(renk2);
p1.add(apr1);
yp=new yildizPanelSWP(xi1,yi1,yaricap1,n1,aci1);
JPanel p2=new JPanel();
p2.setLayout(new GridLayout(2,1));
p2.add(p);
p2.add(p1);
c.add(p2,BorderLayout.NORTH);
c.add(yp,BorderLayout.CENTER);
}

```

```

public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
    int indeks=arkaPlanRenkListesi.getSelectedIndex();
    if(indeks!=-1)
    {
        c.setBackground(r[indeks]);
        p.setBackground(r[indeks]);
        p1.setBackground(r[indeks]);
        kutu1.setBackground(r[indeks]);
        kutu2.setBackground(r[indeks]);
        kutu3.setBackground(r[indeks]);
        kutu4.setBackground(r[indeks]);
        kutu5.setBackground(r[indeks]);
        renk2.setBackground(r[indeks]);
    }
    Integer xi1i=new Integer(kutugir1.getText());
    xi1=xi1i.intValue();
    Integer yi1i=new Integer(kutugir2.getText());
    yi1=yi1i.intValue();
    Integer n1i=new Integer(kutugir3.getText());
    n1=n1i.intValue();
    Integer yaricapi=new Integer(kutugir4.getText());
    yaricap1=yaricapi.intValue();
    Double aci1i=new Double(kutugir5.getText());
    aci1=aci1i.doubleValue();
    yp.setYildizPanelSWP(xi1,yi1,yaricap1,n1,aci1);
    yp.setBackground(r[indeks]);
    repaint();
}

```

```

public void valueChanged(ListSelectionEvent e)
{
    int indeks=arkaPlanRenkListesi.getSelectedIndex();
    if(indeks!=-1)
    {
        c.setBackground(r[indeks]);
    }
}

```



```

yp.setBackground(r[indeks]);
p.setBackground(r[indeks]);
p1.setBackground(r[indeks]);
kutu1.setBackground(r[indeks]);
kutu2.setBackground(r[indeks]);
kutu3.setBackground(r[indeks]);
kutu4.setBackground(r[indeks]);
kutu5.setBackground(r[indeks]);
renk2.setBackground(r[indeks]);
}
repaint();
}
}

```

07054.JPG



Sekil 7.54 H7AL1_2000.java çıktısı

- H7AL2.java programini incele ve çalıştır. Bu program fare kullanarak yıldızı çizdirmektedir. Fare'yi sol klik ettiğimiz noktayı merkez olarak almakta, fareyi sürdüğümüz nokta ve açiyi çizdirme açisi olarak almakta fare düğmesini bıraktığımız noktada yıldız çapını almakta ve yilsizi çizmektedir. Renkler girdi listelerinden degistirilebilir.

Program 7.55 H7AL2.java, Fare testi

```

import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import yildiz;
import renk;

public class H7AL2 extends Applet
implements ActionListener,ItemListener,MouseListener,MouseMotionListener
{
    int n1,x1,y1,yaricap1;
    double aci1;
    renk renk; //sinifin adi renk, nesne adi renk

```

```

Label kutu1;
Label kutu2;
Label kutu3;
Label kutu4;
Label kutu5;
Label renk1;
Label renk2;
private String Renkler[]={ "kirmizi","mavi","siyah","camgobegi","koyugri","gri","yesil","acikgri",
"mor","portakal","pembe","beyaz","sari","acikmavi","lacivert" };
private List renkListesi,arkaPlanRenkListesi;
private renk
r[]={renk.kirmizi,renk.mavi,renk.siyah,renk.camgobegi,renk.koyugri,renk.gri,renk.yesil,renk.acikgri,renk.mor,
renk.portakal,renk.pembe,renk.beyaz,renk.sari,renk.acikmavi,renk.lacivert };
TextField kutugir1;
TextField kutugir2;
TextField kutugir3;
TextField kutugir4;
TextField kutugir5;
Panel p,p1;

public void init(){
//not : init metodunda t• m deŝiŝkenlerin ilk deşerleri verilmelidir.
setBackground(renk.beyaz);
p=new Panel();
p.setLayout(new GridLayout(3,4));
p.setBackground(renk.beyaz);
//3*4 tablo p paneli haz• rland•
p1=new Panel();
p1.setLayout(new GridLayout(1,4));
p1.setBackground(renk.beyaz);
renkListesi=new List(3,false);
arkaPlanRenkListesi=new List(3,false);
kutu1=new Label("xi noktasini giriniz  :");
p.add(kutu1);
kutugir1=new TextField(3);
p.add(kutugir1);
kutu2=new Label("yi noktasini giriniz  :");
p.add(kutu2);
kutugir2=new TextField(3);
p.add(kutugir2);
kutu3=new Label("kose sayisini giriniz  :");
p.add(kutu3);
kutugir3=new TextField(3);
p.add(kutugir3);

kutu4=new Label("yaricapi giriniz  :");
p.add(kutu4);
kutugir4=new TextField(3);
p.add(kutugir4);

kutu5=new Label("aciyi giriniz (derece)  :");
p.add(kutu5);
kutugir5=new TextField(3);
p.add(kutugir5);

renk1=new Label("renk : ");
renk2=new Label("arka plan rengi :");
xi1=300;
yi1=300;
n1=5;

```

```

yaricap1=100;
aci1=0;
kutugir1.setText(""+xi1);
kutugir2.setText(""+yi1);
kutugir3.setText(""+n1);
kutugir4.setText(""+yaricap1);
kutugir5.setText(""+aci1);
renk=new renk(255,200,0);
p1.add(renk1);
p1.add(renkListesi);
p1.add(renk2);
p1.add(arkaPlanRenkListesi);
//elemanlar p ve p1 paneline p ve p1 paneli de aplete eklendi
kutugir1.addActionListener(this);
kutugir2.addActionListener(this);
kutugir3.addActionListener(this);
kutugir4.addActionListener(this);
kutugir5.addActionListener(this);
renkListesi.addActionListener(this);
arkaPlanRenkListesi.addActionListener(this);
renkListesi.addItemListener(this);
arkaPlanRenkListesi.addItemListener(this);
addMouseListener(this);
addMouseMotionListener(this);
for(int i=0;i<r.length;i++)
{
renkListesi.add(Renkler[i]);
arkaPlanRenkListesi.add(Renkler[i]);
}
add(p, BorderLayout.NORTH);
add(p1, BorderLayout.NORTH);
}

```

```

public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
int indeks=arkaPlanRenkListesi.getSelectedIndex();
if(indeks!=-1)
{
setBackground(r[indeks]);
p.setBackground(r[indeks]);
p1.setBackground(r[indeks]);
kutu1.setBackground(r[indeks]);
kutu2.setBackground(r[indeks]);
kutu3.setBackground(r[indeks]);
kutu4.setBackground(r[indeks]);
kutu5.setBackground(r[indeks]);
renk1.setBackground(r[indeks]);
renk2.setBackground(r[indeks]);
}
Integer x1i=new Integer(kutugir1.getText());
xi1=x1i.intValue();
Integer yi1=new Integer(kutugir2.getText());
yi1=yi1.intValue();
Integer n1i=new Integer(kutugir3.getText());
n1=n1i.intValue();
Integer yaricapi=new Integer(kutugir4.getText());
yaricap1=yaricapi.intValue();
Double aci1i=new Double(kutugir5.getText());
aci1=aci1i.doubleValue();
}

```

```

    repaint();
}

public void itemStateChanged(ItemEvent e)
{
    showStatus(" X : "+ xi1+" Y : "+yi1);
}

public void paint(Graphics g)
{
    int indeks=renkListesi.getSelectedIndex();
    if(indeks!=-1)
        g.setColor(r[indeks]);
    else
        g.setColor(renk.mavi);
    yildiz.fillYildiz(g,xi1,yi1,n1,yaricap1,aci1/180.0*Math.PI);
    g.setColor(renk.siyah);
    yildiz.drawYildiz1(g,xi1,yi1,n1,yaricap1,aci1/180.0*Math.PI);
}

public void mouseClicked(MouseEvent e)
{
}

public void mousePressed(MouseEvent e)
{
    xi1=e.getX();
    yi1=e.getY();
    kutugir1.setText(""+xi1);
    kutugir2.setText(""+yi1);
    showStatus("merkez : X : "+ xi1+" Y : "+yi1);
}

public void mouseReleased(MouseEvent e)
{
    int xi2=e.getX();
    int yi2=e.getY();
    yaricap1=(int)Math.sqrt((xi1-xi2)*(xi1-xi2)+(yi1-yi2)*(yi1-yi2));
    aci1=-Math.atan2((yi2-yi1),(xi2-xi1))*180.0/Math.PI-90;
    kutugir4.setText(""+yaricap1);
    kutugir5.setText(""+aci1);
    showStatus(" X : "+ xi1+" Y : "+yi1+" yaricap : "+yaricap1);
    repaint();
}

public void mouseEntered(MouseEvent e)
{
}

public void mouseExited(MouseEvent e)
{
}

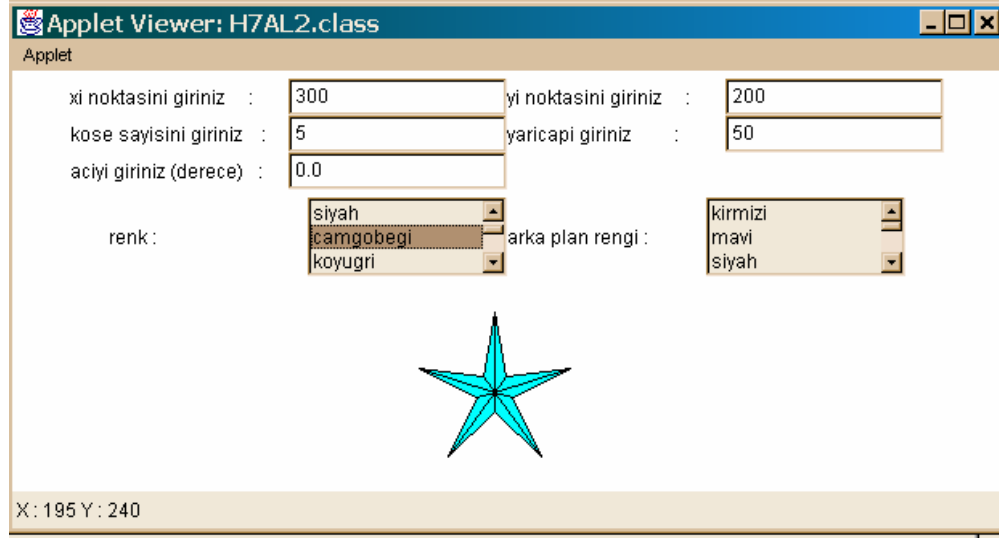
public void mouseMoved(MouseEvent e)
{
    showStatus(" X : "+ e.getX()+" Y : "+e.getY());
}

public void mouseDragged(MouseEvent e)
{
}

```

```
showStatus(" X : "+ e.getX()+" Y : "+e.getY());
}
}
```

07055.JPG



Sekil 7.55 H7AL2.java çıktısı

7. **H7AL3.java** programini incele bu program yildiz çizdirmektedir. Yildizin rengi scrollbar kullanılarak degistirilmektedir. Appleti çalıştır.

Program 7.56 H7AL3.java programi.

```
import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import yildiz;
import renk;
```

```
public class H7AL3 extends Applet implements ActionListener,AdjustmentListener
```

```
{
    int n1,xi1,yi1,yaricap1;
    double aci1;
    renk renk; //sinifin adi renk, nesne adi renk
```

```
Label kutu1;
Label kutu2;
Label kutu3;
Label kutu4;
Label kutu5;
```

```
Label bos1;
Label bos2;
Label bos3;
Label renk1;
Label kirmizi;
Label mavi;
Label yesil;
```

```
TextField kutugir1;
TextField kutugir2;
TextField kutugir3;
TextField kutugir4;
TextField kutugir5;
```

Scrollbar kutukirmizi;
Scrollbar kutumavi;
Scrollbar kutuyesil;

```
public void init(){

    //not : init metodunda t• m deŝi•Ykenlerin ilk deşerleri verilmelidir.
    Panel p=new Panel();
    p.setLayout(new GridLayout(5,4));
    //5*4 tablo p paneli haz• rland•
    kutu1=new Label("xi noktasini giriniz  :");
    p.add(kutu1);
    kutugir1=new TextField(3);
    p.add(kutugir1);

    kutu2=new Label("yi noktasini giriniz  :");
    p.add(kutu2);
    kutugir2=new TextField(3);
    p.add(kutugir2);

    kutu3=new Label("kose sayisini giriniz  :");
    p.add(kutu3);
    kutugir3=new TextField(3);
    p.add(kutugir3);

    kutu4=new Label("yaricap giriniz  :");
    p.add(kutu4);
    kutugir4=new TextField(3);
    p.add(kutugir4);

    kutu5=new Label("aciyi giriniz (derece)  :");
    p.add(kutu5);
    kutugir5=new TextField(3);
    p.add(kutugir5);

    bos1=new Label(" ");
    bos2=new Label(" ");
    bos3=new Label(" ");

    renk1=new Label("renk");
    kirmizi=new Label("kirmizi");
    mavi=new Label("mavi");
    yesil=new Label("yesil");

    kutukirmizi=new Scrollbar(Scrollbar.HORIZONTAL,255,1,0,255);
    kutumavi=new Scrollbar(Scrollbar.HORIZONTAL,200,1,0,255);
    kutuyesil=new Scrollbar(Scrollbar.HORIZONTAL,0,1,0,255);

    xi1=300;
    yi1=300;
    n1=5;
    yaricap1=100;
    aci1=0;
    kutugir1.setText(""+xi1);
    kutugir2.setText(""+yi1);
    kutugir3.setText(""+n1);
    kutugir4.setText(""+yaricap1);
    kutugir5.setText(""+aci1);
    renk=new renk(255,200,0);
```

```

p.add(bos1);
p.add(bos2);
p.add(bos3);
p.add(kirmizi);
p.add(yesil);
p.add(mavi);
p.add(renk1);
p.add(kutukirmizi);
p.add(kutumavi);
p.add(kutuyesil);
//elemanlar p paneline p paneli de aplete eklendi
add(p, BorderLayout.NORTH);
kutukirmizi.addAdjustmentListener(this);
kutumavi.addAdjustmentListener(this);
kutuyesil.addAdjustmentListener(this);
kutugir1.addActionListener(this);
kutugir2.addActionListener(this);
kutugir3.addActionListener(this);
kutugir4.addActionListener(this);
kutugir5.addActionListener(this);

}

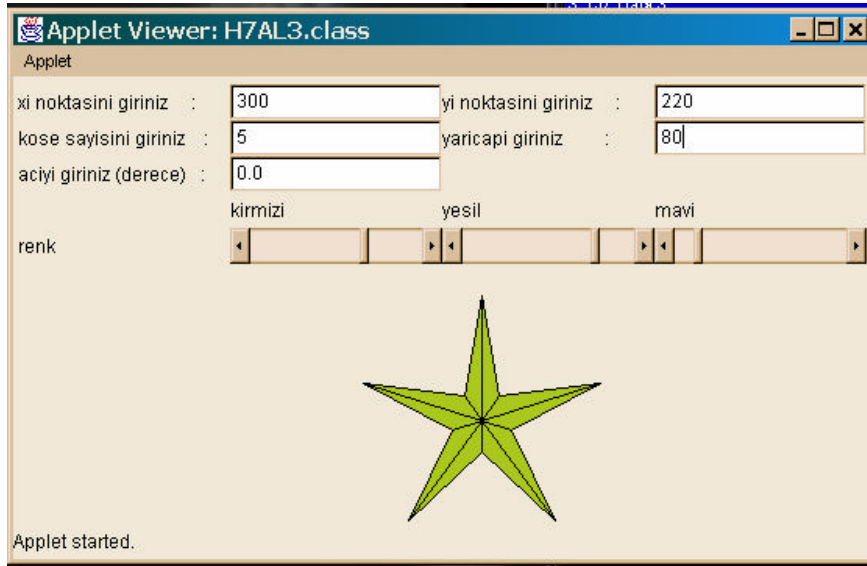
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
Integer xi1i=new Integer(kutugir1.getText());
xi1=xi1i.intValue();
Integer yi1i=new Integer(kutugir2.getText());
yi1=yi1i.intValue();
Integer n1i=new Integer(kutugir3.getText());
n1=n1i.intValue();
Integer yaricapi=new Integer(kutugir4.getText());
yaricap1=yaricapi.intValue();
Double aci1i=new Double(kutugir5.getText());
aci1=aci1i.doubleValue();
repaint();
}

public void adjustmentValueChanged(AdjustmentEvent e)
{
int kirmizi1=kutukirmizi.getValue();
int mavi1=kutumavi.getValue();
int yesil1=kutuyesil.getValue();
renk=new renk(kirmizi1,mavi1,yesil1);
repaint();
}

public void paint(Graphics g)
{
g.setColor(renk);
yildiz.fillYildiz(g,xi1,yi1,n1,yaricap1,aci1/180.0*Math.PI);
g.setColor(renk.siyah);
yildiz.drawYildiz1(g,xi1,yi1,n1,yaricap1,aci1/180.0*Math.PI);
}
}

```

07056.JPG



Sekil 7.56 Yildiz çizdiren ve scrollbar kullanarak renk kontrolu yapan H7AL3.html çıktisi

8. **H7AL4.java** programi cardLayout layout düzenleyicisini kullanmaktadır. Bu düzenleyici appleti çeşitli sayfalar şeklinde düzenlemektedir. Programi ve cardLayout layout düzenleme sistemini inceleyiniz.

Program 7.57 : H7AL4.java, cardLayout sistemini kullanan yildiz çizme appleti

```
import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import yildiz;
import renk;

public class H7AL4 extends Applet implements ActionListener,AdjustmentListener
{
    //card menager Layout kullan• m•
    private CardLayout c;
    private Panel p,p1,p2,p3,p4;
    int n1,xi1,yi1,yaricap1;
    double acil;
    renk renk; //sinifin adi renk, nesne adi renk
    Button B1,B2,B3,B4;

    Label kutu1;
    Label kutu2;
    Label kutu3;
    Label kutu4;
    Label kutu5;

    Label bos1;
    Label bos2;
    Label bos3;
    Label renk1;
    Label kirmizi;
    Label mavi;
    Label yesil;

    TextField kutugir1;
    TextField kutugir2;
    TextField kutugir3;
    TextField kutugir4;
    TextField kutugir5;
```


Scrollbar kutukirmizi;
Scrollbar kutumavi;
Scrollbar kutuyesil;

```
public void init(){

//not : init metodunda t• m deŝi•yenlerin ilk deşerleri verilmelidir.
c=new CardLayout();
p=new Panel();
p.setLayout(c);
p1=new Panel();
p2=new Panel();
p3=new Panel();
p4=new Panel();
p1.setLayout(new GridLayout(1,4));
p2.setLayout(new GridLayout(1,4));
p3.setLayout(new GridLayout(1,4));
p4.setLayout(new GridLayout(2,4));
//5*4 tablo p paneli haz• rland•
kutu1=new Label("xi noktasini giriniz  :");
p1.add(kutu1);
kutugir1=new TextField(3);
p1.add(kutugir1);
kutu2=new Label("yi noktasini giriniz  :");
p1.add(kutu2);
kutugir2=new TextField(3);
p1.add(kutugir2);
kutu3=new Label("kose sayisini giriniz  :");
p2.add(kutu3);
kutugir3=new TextField(3);
p2.add(kutugir3);
kutu4=new Label("yaricapi giriniz  :");
p2.add(kutu4);
kutugir4=new TextField(3);
p2.add(kutugir4);

kutu5=new Label("aciyi giriniz (derece)  :");
p3.add(kutu5);
kutugir5=new TextField(3);
p3.add(kutugir5);

bos1=new Label(" ");
bos2=new Label(" ");
bos3=new Label(" ");

renk1=new Label("renk");
kirmizi=new Label("kirmizi");
mavi=new Label("mavi");
yesil=new Label("yesil");

kutukirmizi=new Scrollbar(Scrollbar.HORIZONTAL,255,1,0,255);
kutumavi=new Scrollbar(Scrollbar.HORIZONTAL,200,1,0,255);
kutuyesil=new Scrollbar(Scrollbar.HORIZONTAL,0,1,0,255);

xi1=300;
yi1=300;
n1=5;
yaricap1=100;
aci1=0;
```

```

kutugir1.setText(""+xi1);
kutugir2.setText(""+yi1);
kutugir3.setText(""+n1);
kutugir4.setText(""+yaricap1);
kutugir5.setText(""+aci1);
renk=new renk(255,200,0);
p3.add(bos1);
p3.add(bos2);
p4.add(bos3);
p4.add(kirmizi);
p4.add(yesil);
p4.add(mavi);
p4.add(renk1);
p4.add(kutukirmizi);
p4.add(kutumavi);
p4.add(kutuyesil);
//elemanlar p paneline p paneli de aplete eklendi
p.add(p1, BorderLayout.SOUTH);
p.add(p2, BorderLayout.SOUTH);
p.add(p3, BorderLayout.SOUTH);
p.add(p4, BorderLayout.SOUTH);
B1=new Button("<<");
B2=new Button("<");
B3=new Button(">");
B4=new Button(">>");

```

```

add(B1);
add(B2);
add(B3);
add(B4);

```

```

add(p, BorderLayout.NORTH);
kutukirmizi.addAdjustmentListener(this);
kutumavi.addAdjustmentListener(this);
kutuyesil.addAdjustmentListener(this);
kutugir1.addActionListener(this);
kutugir2.addActionListener(this);
kutugir3.addActionListener(this);
kutugir4.addActionListener(this);
kutugir5.addActionListener(this);
B1.addActionListener(this);
B2.addActionListener(this);
B3.addActionListener(this);
B4.addActionListener(this);

```

```

}

```

```

public void actionPerformed(ActionEvent e)

```

```

{

```

```

//sayfa seçimi

```

```

if(e.getSource()==B1)

```

```

{

```

```

c.first(p);

```

```

}

```

```

else if(e.getSource()==B2)

```

```

{

```

```

c.previous(p);

```

```

}

```

```

else if(e.getSource()==B3)
{
c.next(p);
}
else if(e.getSource()==B4)
{
c.last(p);
}

Integer xi1i=new Integer(kutugir1.getText());
xi1=xi1i.intValue();
Integer yi1i=new Integer(kutugir2.getText());
yi1=yi1i.intValue();
Integer n1i=new Integer(kutugir3.getText());
n1=n1i.intValue();
Integer yaricapi=new Integer(kutugir4.getText());
yaricap1=yaricapi.intValue();
Double aci1i=new Double(kutugir5.getText());
aci1=aci1i.doubleValue();
repaint();

}

```

```

public void adjustmentValueChanged(AdjustmentEvent e)
{
int kirmizi1=kutukirmizi.getValue();
int mavi1=kutumavi.getValue();
int yesil1=kutuyesil.getValue();
renk=new renk(kirmizi1,mavi1,yesil1);
repaint();
}

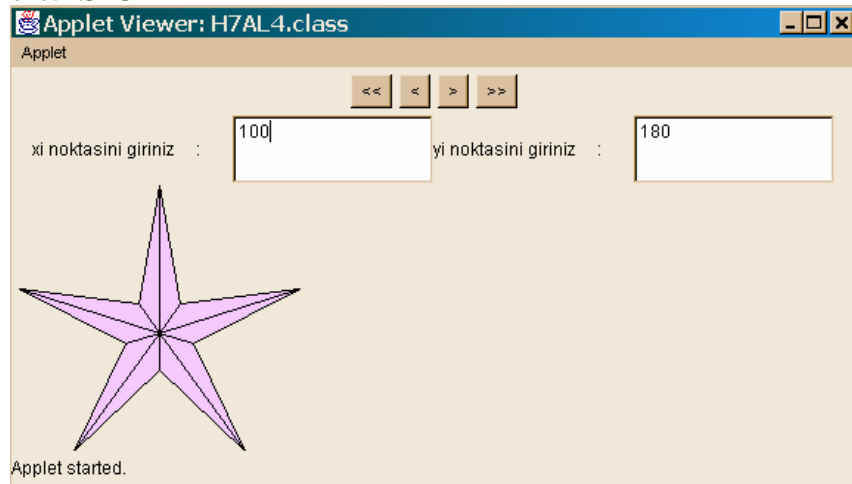
```

```

public void paint(Graphics g)
{
g.setColor(renk);
yildiz.fillYildiz(g,xi1,yi1,n1,yaricap1,aci1/180.0*Math.PI);
g.setColor(renk.siyah);
yildiz.drawYildiz1(g,xi1,yi1,n1,yaricap1,aci1/180.0*Math.PI);
}
}

```

07057.JPG



Şekil 7.57 H7AL4.html, cardLayout sistemini kullanan yıldız çizme appleti

9. Appletde fare kullanarak çizgi çizdiren H7AL5.java programini inceleyiniz.

Program 7.58 H7AL5.java

```
import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import renk;

public class H7AL5 extends Applet
implements ActionListener,ItemListener,MouseListener,MouseMotionListener
{
    renk renk; //sinifin adi renk, nesne adi renk
    Label renk1;
    Label renk2;
    private String Renkler[]={ "kirmizi", "mavi", "siyah", "camgobegi", "koyugri", "gri", "yesil", "acikgri",
    "mor", "portakal", "pembe", "beyaz", "sari", "acikmavi", "lacivert" };
    private List renkListesi,arkaPlanRenkListesi;
    private renk
r[]={ renk.kirmizi, renk.mavi, renk.siyah, renk.camgobegi, renk.koyugri, renk.gri, renk.yesil, renk.acikgri, renk.mor,
    renk.portakal, renk.pembe, renk.beyaz, renk.sari, renk.acikmavi, renk.lacivert };
    Panel p,p1;
    int xi1,yi1,xi2,yi2;
    int ii;
    public void init(){
        //not : init metodunda t• m deşiykenlerin ilk deşerleri verilmelidir.
        setBackground(renk.beyaz);
        p=new Panel();
        p.setLayout(new GridLayout(3,4));
        p.setBackground(renk.beyaz);
        //3*4 tablo p paneli hazırlanıyor
        p1=new Panel();
        p1.setLayout(new GridLayout(1,4));
        p1.setBackground(renk.beyaz);
        renkListesi=new List(3,false);
        arkaPlanRenkListesi=new List(3,false);
        xi1=0;
        yi1=0;
        xi2=0;
        yi2=0;
        renk1=new Label("renk : ");
        renk2=new Label("arka plan rengi :");
        renk=new renk(255,200,0);
        p1.add(renk1);
        p1.add(renkListesi);
        p1.add(renk2);
        p1.add(arkaPlanRenkListesi);
        renkListesi.addActionListener(this);
        arkaPlanRenkListesi.addActionListener(this);
        renkListesi.addItemListener(this);
        arkaPlanRenkListesi.addItemListener(this);
        addMouseListener(this);
        addMouseMotionListener(this);
        for(int i=0;i<r.length;i++)
        {
            renkListesi.add(Renkler[i]);
            arkaPlanRenkListesi.add(Renkler[i]);
        }
        add(p1, BorderLayout.NORTH);
    }
}
```

```
}
```

```
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
    int indeks=arkaPlanRenkListesi.getSelectedIndex();

    if(indeks!=-1)
    {
        setBackground(r[indeks]);
        p1.setBackground(r[indeks]);
        renk1.setBackground(r[indeks]);
        renk2.setBackground(r[indeks]);
    }
    repaint();
}
```

```
public void itemStateChanged(ItemEvent e)
{
    showStatus(" X : "+ xi1+" Y : "+yi1);
}
```

```
public void paint(Graphics g)
{
    int indeks=renkListesi.getSelectedIndex();
    if(indeks!=-1)
        g.setColor(r[indeks]);
    else
        g.setColor(renk.mavi);
    g.drawLine(xi1,y1,xi2,y2);
}
```

```
public void update(Graphics g) { paint(g); }
```

```
public void mouseClicked(MouseEvent e)
{
    xi1=e.getX();
    yi1=e.getY();
    showStatus("merkez : X : "+ xi1+" Y : "+yi1);
}
```

```
public void mousePressed(MouseEvent e)
{
    xi1=e.getX();
    yi1=e.getY();
    showStatus("merkez : X : "+ xi1+" Y : "+yi1);
}
```

```
public void mouseReleased(MouseEvent e)
{
    xi2=e.getX();
    yi2=e.getY();
    showStatus("merkez : X : "+ xi2+" Y : "+yi2);
    repaint();
}
```

```
public void mouseEntered(MouseEvent e)
{
```

```

}

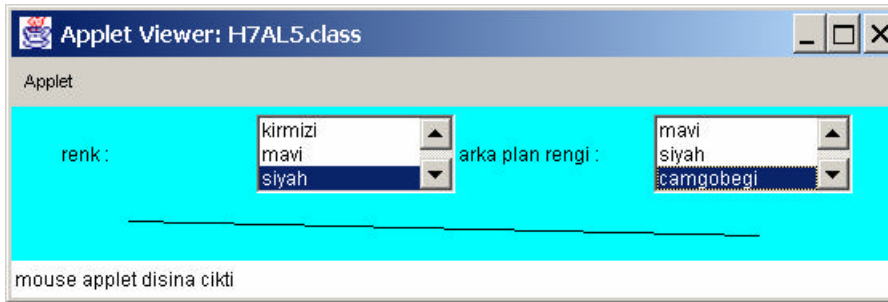
public void mouseExited(MouseEvent e)
{
    showStatus("mouse applet disina cikti");
}

public void mouseMoved(MouseEvent e)
{
}

public void mouseDragged(MouseEvent e)
{
}
}

```

07058.JPG



Şekil 7.58 Appletde fare kullanarak şekil çizdiren H7AL5.html applet görüntüsü

10. H7O1.java, Alistirma H7AL2'de yıldız çizilmiş ve mouse'u basıp çekip bırakarak yeni yıldız oluşturulmuştur. Aynı işlemi yapan, fakat eskenar çokken çizen programı oluşturunuz.

Program 7.59 H7O1.java

```

import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import eskenarcokgen;
import renk;

public class H7O1 extends Applet
implements ActionListener,ItemListener,MouseListener,MouseMotionListener
{
    int n1,x1,y1,yaricap1;
    double aci1;
    renk renk; //sinifin adi renk, nesne adi renk
    Label kutu1;
    Label kutu2;
    Label kutu3;
    Label kutu4;
    Label kutu5;
    Label renk1;
    Label renk2;
    private String Renkler[]={ "kirmizi", "mavi", "siyah", "camgobegi", "koyugri", "gri", "yesil", "acikgri",
    "mor", "portakal", "pembe", "beyaz", "sari", "acikmavi", "lacivert" };
    private List renkListesi,arkaPlanRenkListesi;
    private renk
r[]={ renk.kirmizi,renk.mavi,renk.siyah,renk.camgobegi,renk.koyugri,renk.gri,renk.yesil,renk.acikgri,renk.mor,
renk.portakal,renk.pembe,renk.beyaz,renk.sari,renk.acikmavi,renk.lacivert };
    TextField kutugir1;
    TextField kutugir2;
}

```

```
TextField kutugir3;
TextField kutugir4;
TextField kutugir5;
Panel p,p1;
```

```
public void init(){
//not : init metodunda t• m deŝi•Ykenlerin ilk deşerleri verilmelidir.
setBackground(renk.beyaz);
p=new Panel();
p.setLayout(new GridLayout(3,4));
p.setBackground(renk.beyaz);
//3*4 tablo p paneli haz• rland•
p1=new Panel();
p1.setLayout(new GridLayout(1,4));
p1.setBackground(renk.beyaz);
renkListesi=new List(3,false);
arkaPlanRenkListesi=new List(3,false);
kutu1=new Label("xi noktasini giriniz  :");
p.add(kutu1);
kutugir1=new TextField(3);
p.add(kutugir1);
kutu2=new Label("yi noktasini giriniz  :");
p.add(kutu2);
kutugir2=new TextField(3);
p.add(kutugir2);
kutu3=new Label("kose sayisini giriniz  :");
p.add(kutu3);
kutugir3=new TextField(3);
p.add(kutugir3);

kutu4=new Label("yaricapi giriniz  :");
p.add(kutu4);
kutugir4=new TextField(3);
p.add(kutugir4);

kutu5=new Label("aciyi giriniz (derece)  :");
p.add(kutu5);
kutugir5=new TextField(3);
p.add(kutugir5);

renk1=new Label("renk : ");
renk2=new Label("arka plan rengi :");
xi1=300;
yi1=300;
n1=5;
yaricap1=100;
aci1=0;
kutugir1.setText(""+xi1);
kutugir2.setText(""+yi1);
kutugir3.setText(""+n1);
kutugir4.setText(""+yaricap1);
kutugir5.setText(""+aci1);
renk=new renk(255,200,0);
p1.add(renk1);
p1.add(renkListesi);
p1.add(renk2);
p1.add(arkaPlanRenkListesi);
//elemanlar p ve p1 paneline p ve p1 paneli de aplete eklendi
kutugir1.addActionListener(this);
kutugir2.addActionListener(this);
```

```

kutugir3.addActionListener(this);
kutugir4.addActionListener(this);
kutugir5.addActionListener(this);
renkListesi.addActionListener(this);
arkaPlanRenkListesi.addActionListener(this);
renkListesi.addItemListener(this);
arkaPlanRenkListesi.addItemListener(this);
addMouseListener(this);
addMouseMotionListener(this);
for(int i=0;i<r.length;i++)
{
renkListesi.add(Renkler[i]);
arkaPlanRenkListesi.add(Renkler[i]);
}
add(p, BorderLayout.NORTH);
add(p1, BorderLayout.NORTH);
}

```

```

public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
int indeks=arkaPlanRenkListesi.getSelectedIndex();
if(indeks!=-1)
{
setBackground(r[indeks]);
p.setBackground(r[indeks]);
p1.setBackground(r[indeks]);
kutu1.setBackground(r[indeks]);
kutu2.setBackground(r[indeks]);
kutu3.setBackground(r[indeks]);
kutu4.setBackground(r[indeks]);
kutu5.setBackground(r[indeks]);
renk1.setBackground(r[indeks]);
renk2.setBackground(r[indeks]);
}
Integer x1i=new Integer(kutugir1.getText());
xi1=x1i.intValue();
Integer y1i=new Integer(kutugir2.getText());
yi1=y1i.intValue();
Integer n1i=new Integer(kutugir3.getText());
n1=n1i.intValue();
Integer yaricapi=new Integer(kutugir4.getText());
yaricap1=yaricapi.intValue();
Double aci1i=new Double(kutugir5.getText());
aci1=aci1i.doubleValue();
repaint();
}

```

```

public void itemStateChanged(ItemEvent e)
{
showStatus(" X : "+ xi1+" Y : "+yi1);
}

```

```

public void paint(Graphics g)
{
int indeks=renkListesi.getSelectedIndex();
if(indeks!=-1)
g.setColor(r[indeks]);
else
g.setColor(renk.mavi);
}

```



```
eskenarcokgen.fillEskenarcokgen(g,xi1,yi1,n1,yaricap1,aci1/180.0*Math.PI);
g.setColor(renk.siyah);
eskenarcokgen.drawEskenarcokgen(g,xi1,yi1,n1,yaricap1,aci1/180.0*Math.PI);
}
```

```
public void mouseClicked(MouseEvent e)
{
}
```

```
public void mousePressed(MouseEvent e)
{
    xi1=e.getX();
    yi1=e.getY();
    kutugir1.setText(""+xi1);
    kutugir2.setText(""+yi1);
    showStatus("merkez : X : "+ xi1+" Y : "+yi1);
}
```

```
public void mouseReleased(MouseEvent e)
{
    int xi2=e.getX();
    int yi2=e.getY();
    yaricap1=(int)Math.sqrt((xi1-xi2)*(xi1-xi2)+(yi1-yi2)*(yi1-yi2));
    aci1=-Math.atan2((yi2-yi1),(xi2-xi1))*180.0/Math.PI-90;
    kutugir4.setText(""+yaricap1);
    kutugir5.setText(""+aci1);
    showStatus(" X : "+ xi1+" Y : "+yi1+" yaricap : "+yaricap1);
    repaint();
}
```

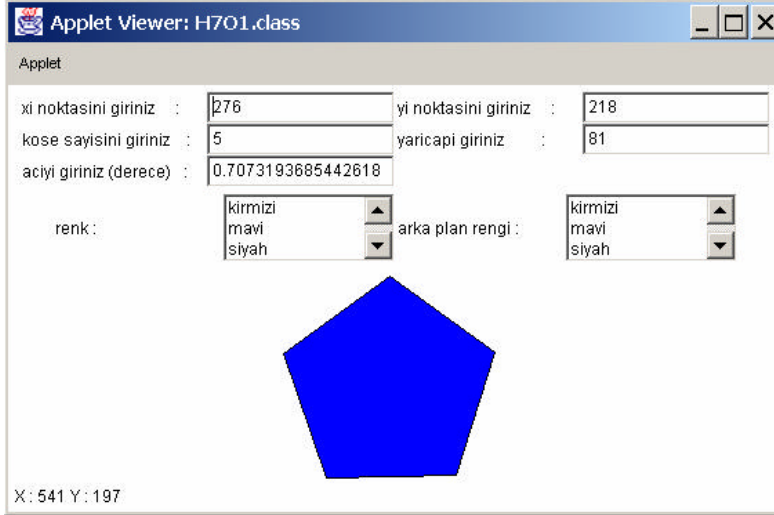
```
public void mouseEntered(MouseEvent e)
{
}
```

```
public void mouseExited(MouseEvent e)
{
}
```

```
public void mouseMoved(MouseEvent e)
{
    showStatus(" X : "+ e.getX()+" Y : "+e.getY());
}
```

```
public void mouseDragged(MouseEvent e)
{
    showStatus(" X : "+ e.getX()+" Y : "+e.getY());
}
}
```

07059.JPG



Sekil 7.59 Appletde sekil çokgen çizdiren H7O1.html applet çıktısı

11. H7O2.java, Choice kullanarak eskenarcokken veya yildiz çizebilen applet programini olusturunuz.

Program 7.60 H7O2.java, choice kullanimi

```
import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import yildiz;
import renk;

public class H7O3 extends Applet
implements ActionListener,AdjustmentListener,ItemListener
{
    int n1,x11,y11,yaricap1;
    double aci1;
    renk renk; //sinifin adi renk, nesne adi renk
    Label kutu1;
    Label kutu2;
    Label kutu3;
    Label kutu4;
    Label kutu5;

    //Label bos1;
    //Label bos2;
    Label bos3;
    Label renk1;
    Label kirmizi;
    Label mavi;
    Label yesil;

    TextField kutugir1;
    TextField kutugir2;
    TextField kutugir3;
    TextField kutugir4;
    TextField kutugir5;
    Scrollbar kutukirmizi;
    Scrollbar kutumavi;
    Scrollbar kutuyesil;
    Checkbox c1,c2;

    public void init(){
```

```
//not : init metodunda t• m deşiYkenlerin ilk deşerleri verilmelidir.
c1=new Checkbox("YILDIZ CIZ");
c2=new Checkbox("ESKENAR COKGEN CIZ");
Panel p=new Panel();
p.setLayout(new GridLayout(5,4));
//5*4 tablo p paneli haz• rland•
kutu1=new Label("xi noktasini giriniz  :");
p.add(kutu1);
kutugir1=new TextField(3);
p.add(kutugir1);

kutu2=new Label("yi noktasini giriniz  :");
p.add(kutu2);
kutugir2=new TextField(3);
p.add(kutugir2);

kutu3=new Label("kose sayisini giriniz  :");
p.add(kutu3);
kutugir3=new TextField(3);
p.add(kutugir3);

kutu4=new Label("yaricapi giriniz  :");
p.add(kutu4);
kutugir4=new TextField(3);
p.add(kutugir4);

kutu5=new Label("aciyi giriniz (derece)  :");
p.add(kutu5);
kutugir5=new TextField(3);
p.add(kutugir5);

//bos1=new Label(" ");
//bos2=new Label(" ");
bos3=new Label(" ");

renk1=new Label("renk");
kirmizi=new Label("kirmizi");
mavi=new Label("mavi");
yesil=new Label("yesil");

kutukirmizi=new Scrollbar(Scrollbar.HORIZONTAL,255,1,0,255);
kutumavi=new Scrollbar(Scrollbar.HORIZONTAL,200,1,0,255);
kutuyesil=new Scrollbar(Scrollbar.HORIZONTAL,0,1,0,255);

xi1=300;
yi1=300;
n1=5;
yaricap1=100;
aci1=0;
kutugir1.setText(""+xi1);
kutugir2.setText(""+yi1);
kutugir3.setText(""+n1);
kutugir4.setText(""+yaricap1);
kutugir5.setText(""+aci1);
renk=new renk(255,200,0);
p.add(c1);
p.add(c2);
p.add(bos3);
p.add(kirmizi);
p.add(yesil);
```

```

p.add(mavi);
p.add(renk1);
p.add(kutukirmizi);
p.add(kutumavi);
p.add(kutuyesil);
//elemanlar p paneline p paneli de aplete eklendi
add(p, BorderLayout.NORTH);
kutukirmizi.addAdjustmentListener(this);
kutumavi.addAdjustmentListener(this);
kutuyesil.addAdjustmentListener(this);
kutugir1.addActionListener(this);
kutugir2.addActionListener(this);
kutugir3.addActionListener(this);
kutugir4.addActionListener(this);
kutugir5.addActionListener(this);
c1.addItemListener(this);
c2.addItemListener(this);

}
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
Integer x1i=new Integer(kutugir1.getText());
x1=x1i.intValue();
Integer y1i=new Integer(kutugir2.getText());
y1=y1i.intValue();
Integer n1i=new Integer(kutugir3.getText());
n1=n1i.intValue();
Integer yaricapi=new Integer(kutugir4.getText());
yaricap1=yaricapi.intValue();
Double aci1i=new Double(kutugir5.getText());
aci1=aci1i.doubleValue();
repaint();
}

public void adjustmentValueChanged(AdjustmentEvent e)
{
//renk deŝiŝtirildiginde
int kirmizi1=kutukirmizi.getValue();
int mavi1=kutumavi.getValue();
int yesil1=kutuyesil.getValue();
renk=new renk(kirmizi1,mavi1,yesil1);
repaint();
}

public void itemStateChanged(ItemEvent e)
{
//Choice komutu deŝiŝtirildiŝinde
repaint();
}

public void paint(Graphics g)
{
if (F.getSelectedIndex()==0)
{
g.setColor(renk);
yildiz.fillYildiz(g,x1,y1,n1,yaricap1,aci1/180.0*Math.PI);
}
}

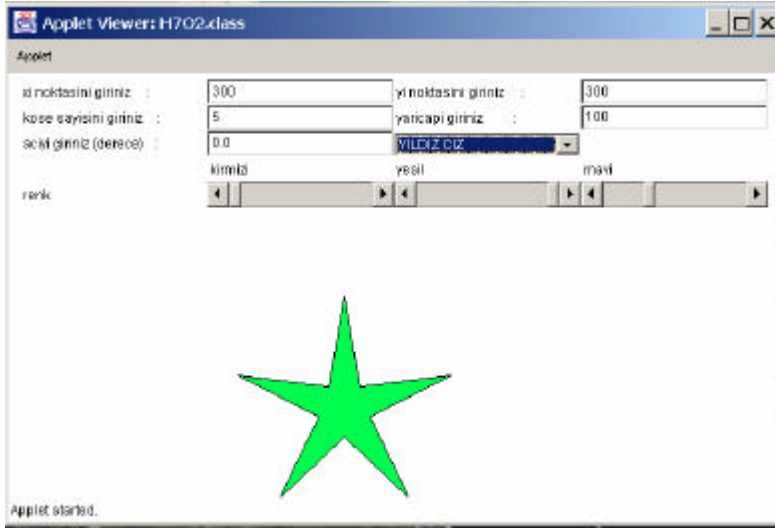
```

```

g.setColor(renk.siyah);
yildiz.drawYildiz(g,xi1,yi1,n1,yaricap1,aci1/180.0*Math.PI);
}
else if (F.getSelectedIndex()==1)
{
g.setColor(renk);
eskenarcokgen.fillEskenarcokgen(g,xi1,yi1,n1,yaricap1,aci1/180.0*Math.PI);
g.setColor(renk.siyah);
eskenarcokgen.drawEskenarcokgen(g,xi1,yi1,n1,yaricap1,aci1/180.0*Math.PI);
}
}
}
}

```

07060.JPG



Sekil 7.60 Appletde choice kullanarak çokgen veya yildiz çizdiren H7O2.html applet çıktısı

12. H7O3.java, Checkbox kullanarak eskenarcokken veya yildiz veya herikisininide bir arada çizebilen (yildizin köşelerinden geçen bir eskenar cokken) applet programini olusturunuz.

Program 7.61 H7O3.java

```

import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import yildiz;
import eskenarcokgen;
import renk;

public class H7O3 extends Applet implements ActionListener,ItemListener
{
int n1,xi1,yi1,yaricap1;
double aci1;
renk renk; //sinifin adi renk, nesne adi renk
Label kutu1;
Label kutu2;
Label kutu3;
Label kutu4;
Label kutu5;
Label renk1;
Label renk2;
private String Renkler[]={ "kirmizi", "mavi", "siyah", "camgobegi", "koyugri", "gri", "yesil", "acikgri",
"mor", "portakal", "pembe", "beyaz", "sari", "acikmavi", "lacivert" };
private List renkListesi,arkaPlanRenkListesi;

```

```

private renk
r[]={renk.kirmizi,renk.mavi,renk.siyah,renk.camgobegi,renk.koyugri,renk.gri,renk.yesil,renk.acikgri,renk.mor,
renk.portakal,renk.pembe,renk.beyaz,renk.sari,renk.acikmavi,renk.lacivert};
TextField kutugir1;
TextField kutugir2;
TextField kutugir3;
TextField kutugir4;
TextField kutugir5;
Panel p,p1;
Checkbox c1,c2;

public void init(){
//not : init metotunda t• m deŒi•Ykenlerin ilk deŒerleri verilmelidir.
setBackground(renk.beyaz);
c1=new Checkbox("YILDIZ CIZ");
c2=new Checkbox("ESKENAR COKGEN CIZ");
c1.setState(true);
c2.setState(false);
p=new Panel();
p.setLayout(new GridLayout(3,4));
p.setBackground(renk.beyaz);
//3*4 tablo p paneli haz• rland•
p1=new Panel();
p1.setLayout(new GridLayout(1,4));
p1.setBackground(renk.beyaz);
renkListesi=new List(3,true);
arkaPlanRenkListesi=new List(3,true);
kutu1=new Label("xi noktasini giriniz  :");
p.add(kutu1);
kutugir1=new TextField(3);
p.add(kutugir1);
kutu2=new Label("yi noktasini giriniz  :");
p.add(kutu2);
kutugir2=new TextField(3);
p.add(kutugir2);
kutu3=new Label("kose sayisini giriniz  :");
p.add(kutu3);
kutugir3=new TextField(3);
p.add(kutugir3);
kutu4=new Label("yaricapi giriniz  :");
p.add(kutu4);
kutugir4=new TextField(3);
p.add(kutugir4);
kutu5=new Label("aciyi giriniz (derece)  :");
p.add(kutu5);
kutugir5=new TextField(3);
p.add(kutugir5);
p.add(c1);
p.add(c2);
renk1=new Label("renk : ");
renk2=new Label("arka plan rengi :");
xi1=300;
yi1=300;
n1=5;
yaricap1=100;
aci1=0;
kutugir1.setText(""+xi1);
kutugir2.setText(""+yi1);
kutugir3.setText(""+n1);
kutugir4.setText(""+yaricap1);

```

```
kutugir5.setText(""+aci1);
renk=new renk(255,200,0);
p1.add(renk1);
p1.add(renkListesi);
p1.add(renk2);
p1.add(arkaPlanRenkListesi);
//elemanlar p ve p1 paneline p ve p1 paneli de aplete eklendi
kutugir1.addActionListener(this);
kutugir2.addActionListener(this);
kutugir3.addActionListener(this);
kutugir4.addActionListener(this);
kutugir5.addActionListener(this);
renkListesi.addActionListener(this);
```

```
arkaPlanRenkListesi.addActionListener(this);
renkListesi.addItemListener(this);
arkaPlanRenkListesi.addItemListener(this);
```

```
c1.addItemListener(this);
c2.addItemListener(this);
for(int i=0;i<r.length;i++)
{
renkListesi.add(Renkler[i]);
arkaPlanRenkListesi.add(Renkler[i]);
}
renkListesi.select(0);
arkaPlanRenkListesi.select(3);
int indeks=arkaPlanRenkListesi.getSelectedIndex();
setBackground(r[indeks]);
p.setBackground(r[indeks]);
p1.setBackground(r[indeks]);
kutu1.setBackground(r[indeks]);
kutu2.setBackground(r[indeks]);
kutu3.setBackground(r[indeks]);
kutu4.setBackground(r[indeks]);
kutu5.setBackground(r[indeks]);
renk1.setBackground(r[indeks]);
renk2.setBackground(r[indeks]);
add(p, BorderLayout.NORTH);
add(p1, BorderLayout.NORTH);
}
```

```
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
int indeks=arkaPlanRenkListesi.getSelectedIndex();
if(indeks!=-1)
{
setBackground(r[indeks]);
p.setBackground(r[indeks]);
p1.setBackground(r[indeks]);
kutu1.setBackground(r[indeks]);
kutu2.setBackground(r[indeks]);
kutu3.setBackground(r[indeks]);
kutu4.setBackground(r[indeks]);
kutu5.setBackground(r[indeks]);
renk1.setBackground(r[indeks]);
renk2.setBackground(r[indeks]);
}
}
```

```

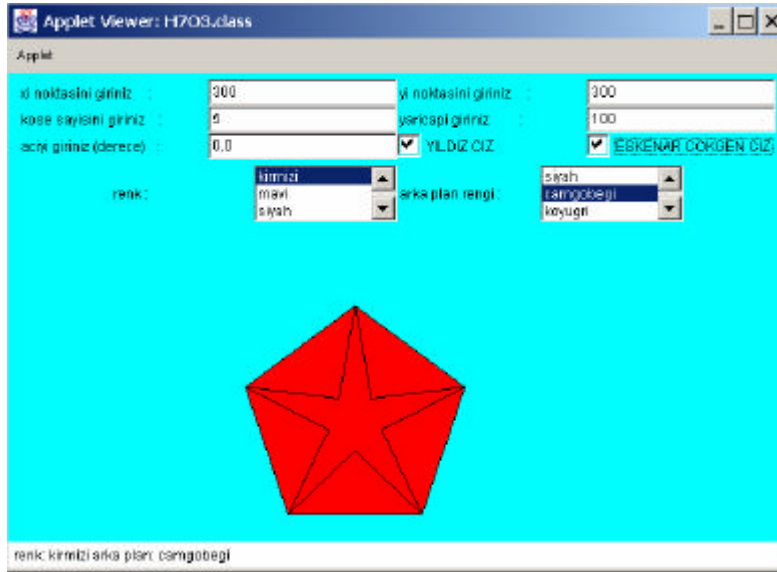
Integer xili=new Integer(kutugir1.getText());
xi1=xili.intValue();
Integer yili=new Integer(kutugir2.getText());
yi1=yili.intValue();
Integer n1i=new Integer(kutugir3.getText());
n1=n1i.intValue();
Integer yaricapi=new Integer(kutugir4.getText());
yaricap1=yaricapi.intValue();
Double aci1i=new Double(kutugir5.getText());
aci1=aci1i.doubleValue();
repaint();
}

public void itemStateChanged(ItemEvent e)
{
showStatus(" renk: "+ renkListesi.getSelectedItemAt()+" arka plan: "+
arkaPlanRenkListesi.getSelectedItemAt());
repaint();
}

public void paint(Graphics g)
{
int indeks=renkListesi.getSelectedIndex();
if(indeks!=-1)
g.setColor(r[indeks]);
else
g.setColor(renk.mavi);
if ( c1.getState() && c2.getState() )
{
g.setColor(r[indeks]);
eskenarcokgen.fillEskenarcokgen(g,xi1,yi1,n1,yaricap1,aci1/180.0*Math.PI);
g.setColor(renk.siyah);
eskenarcokgen.drawEskenarcokgen(g,xi1,yi1,n1,yaricap1,aci1/180.0*Math.PI);
yildiz.drawYildiz(g,xi1,yi1,n1,yaricap1,aci1/180.0*Math.PI);
}
else if ( c1.getState() )
{
g.setColor(r[indeks]);
yildiz.fillYildiz(g,xi1,yi1,n1,yaricap1,aci1/180.0*Math.PI);
g.setColor(renk.siyah);
yildiz.drawYildiz(g,xi1,yi1,n1,yaricap1,aci1/180.0*Math.PI);
}
else if (c2.getState() )
{
g.setColor(r[indeks]);
eskenarcokgen.fillEskenarcokgen(g,xi1,yi1,n1,yaricap1,aci1/180.0*Math.PI);
g.setColor(renk.siyah);
eskenarcokgen.drawEskenarcokgen(g,xi1,yi1,n1,yaricap1,aci1/180.0*Math.PI);
}
}
}
}

```

07061.JPG



Şekil 7.61 Appletde checkBox kullanarak çokgen ve/veya yıldız çizdiren H7O3.html applet çıktısı

13. H7O4.java, H7O3.java(alistirma 12) programinin aynisini olusturunuz, ancak renk seçimini Scrollbar ile yapiniz.

14. H7OD3_2000

JSlider kullanarak çizdiğiniz bir yıldızın çapını büyütüp küçülten **H7OD3_2000** programini yaziniz. ovalPanelSWP.java, ovalTestSWF_2000.java, yildizSW.java,yildizPanelSWP.java

Program 7.62 yildizPanelSWP.hava

```
import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import yildizSW;
import renk;

public class yildizPanelSWP extends JPanel
{
    int xi,yi,yaricap;
    int n;
    double aci;

    public yildizPanelSWP(int xi1, int yi1,int yaricap1,int n1,double aci1)
    {
        xi=xi1;
        yi=yi1;
        yaricap=yaricap1;
        aci=aci1;
        n=n1;
    }

    public void setYildizPanelSWP(int xi1, int yi1,
    int yaricap1,int n1,double aci1)
    {
        xi=xi1;
        yi=yi1;
        yaricap=yaricap1;
        aci=aci1;
        n=n1;
        repaint();
    }

    public void paintComponent(Graphics g)
    {
        super.paintComponent(g);
```

```

g.setColor(renk.mavi);
yildizSW.fillYildiz(g,xi,yi,n,yaricap,aci/180.0*Math.PI);
g.setColor(renk.siyah);
yildizSW.drawYildiz1(g,xi,yi,n,yaricap,aci/180.0*Math.PI);
}
}

```

Program 7.63 H7OD3_2000.java

```

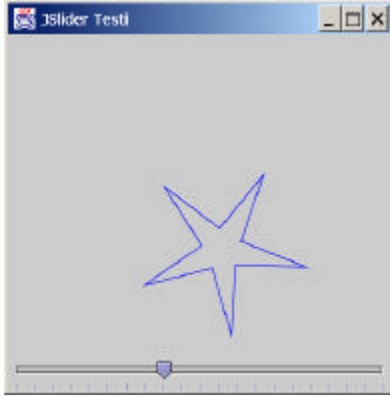
import javax.swing.*; // java swing sinifini cagir
import java.awt.*; // java pencere kullanma sinifini cagir
import java.awt.event.*; // java pencereyi dinleme sinifini cagir
import BasicWindowMonitor;
import ovalPanelSWP;
import javax.swing.event.*;

public class H7OD3_2000 extends JFrame implements ChangeListener
{
    // Renk secme ornegi
    private yildizpanelSWP p;
    private JSlider cap;
    Color r=Color.lightGray;
    Container c;
    // pencereyi baslatma metodu
    public H7OD3_2000()
    {
        super("JSlider Testi");
        c=getContentPane();
        p=new yildizpanelSWP(0);
        cap=new JSlider(SwingConstants.HORIZONTAL,0,200,10);
        cap.setMajorTickSpacing(10);
        cap.setPaintTicks(true);
        cap.addChangeListener(this);
        c.add(p,BorderLayout.CENTER);
        c.add(cap,BorderLayout.SOUTH);
    }
    // girdi alanindaki olan olaylari dinleme metodu
    public void stateChanged(ChangeEvent e)
    {
        p.setYildizPanelSWP(cap.getValue());
        repaint();
    }

    //=====
    public static void main(String[] args)
    {
        H7OD3_2000 pencere= new H7OD3_2000();
        pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
        pencere.setSize(400,400);
        pencere.setVisible(true);
    }
}

```

07062.JPG



Sekil 7.62 H7OD3_2000.java program çıktısının JFrame penceresinde görünümü

15. H7OD4_2000

Düğme (Button) kontrolü ile yıldız veya oval çizdirecek bir program yazınız. Yıldız düğmesine basılınca ekrana yıldız gelsin, oval düğmesine basılınca ekrana oval gelsin

Program 7.63 yildizovalPanelSWP.java

```
import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import java.awt.geom.*;
```

```
public class yildizovalPanelSWP extends JPanel
{
    int anahtar;
    int xi,yi,yaricap;
    int n;
    double aci;
```

```
public yildizovalPanelSWP(int xi1, int yi1,int yaricap1,int n1,double aci1)
{
    anahtar=1;
    xi=xi1;
    yi=yi1;
    yaricap=yaricap1;
    aci=aci1;
    n=n1;
}
```

```
public void setYildizOvalPanelSWP(int xi1, int yi1,
int yaricap1,int n1,double aci1,int an)
{
    anahtar=an;
    xi=xi1;
    yi=yi1;
    yaricap=yaricap1;
    aci=aci1;
    n=n1;
    repaint();
}
```

```
public void setAnahtar(int an)
{
    anahtar=an;
}
```

```
public void paintComponent(Graphics g)
{
    super.paintComponent(g);
    g.setColor(renk.mavi);
```

```

if(anahtar==1)
{
yildizSW.fillYildiz(g,xi,yi,n,yaricap,aci/180.0*Math.PI);
g.setColor(renk.siyah);
yildizSW.drawYildiz1(g,xi,yi,n,yaricap,aci/180.0*Math.PI);
}
else if(anahtar==2)
{
Graphics2D g2=(Graphics2D)g;
g2.setRenderingHint(RenderingHints.KEY_ANTIALIASING,
RenderingHints.VALUE_ANTIALIAS_ON);
Ellipse2D elips1=new Ellipse2D.Double(xi,yi,yaricap,yaricap);
g2.draw(elips1);
}
}
}

```

Program 7.64 H7OD4_2000.java

```

import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.net.URL;
import yildizovalPanelSWP;

public class H7OD4_2000 extends JFrame implements ActionListener
{
private JButton B1,B2;
private yildizovalPanelSWP p;
private Container c;

public H7OD4_2000()
{
super("düğme - yıldız - oval seçim testi");
c=getContentPane();
JPanel p1=new JPanel();
p1.setLayout(new GridLayout(1,2));
B1=new JButton("yıldız");
B1.addActionListener(this);
p1.add(B1);
B2=new JButton("Oval");
B2.addActionListener(this);
p1.add(B2);
c.add(p1, BorderLayout.SOUTH);
int x=(int)(c.getWidth()/2.0);
int y=(int)(c.getHeight()/2.0);
int r=(int)(Math.sqrt(x*x+y*y)/3.0);
p=new yildizovalPanelSWP(x,y,r,5,0);
c.add(p, BorderLayout.CENTER);
}

public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
int x=(int)(c.getWidth()/2.0);
int y=(int)(c.getHeight()/2.0);
int r=(int)(Math.sqrt(x*x+y*y)/3.0);
if(e.getSource()==B1)
{p.setYildizOvalPanelSWP(x,y,r,5,0,1);}
else if(e.getSource()==B2)
{p.setYildizOvalPanelSWP(x-r,y-r,2*r,5,0,2);}
}
}

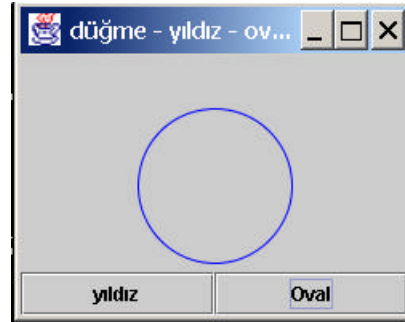
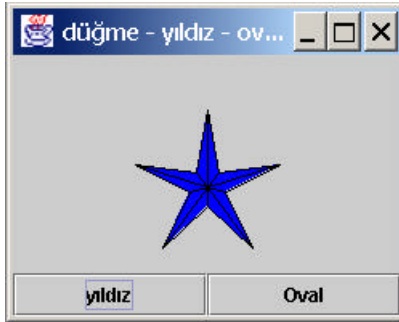
```

```

}
public static void main(String[] args)
{
H7OD4_2000 pencere= new H7OD4_2000();
pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
pencere.setSize(250,200);
pencere.setVisible(true);
}
}

```

07063.JPG - 07064.JPG



Sekil 7.63 Sekil -7.64 H7OD4_2000.java program çıktısının JFrame penceresinde görünümü

17 swing ve awt karsilastirmali örnekler 1

Su ana kadar çeşitli örneklerde hem swing hem de awt olarak verdiğimiz örneklerle iki grafik sistemindeli farklılık ve benzerlikleri belirtmeye çalıştık. Simdi özellikle bu karsilastirmayi çeşitli uygulama problemleri olarak göreceğiz. Bu örnekteki problemler temel olarak java döküman kütüphanesinden alınmıştır. İlk örneğimiz TextEventDemo awt de yazılmış bir applet programı. TextArea penceresine giren her harfte TextEvent yardimiyla kontroller yapıyoruz.

Program 7.65 : TextEventDemo (awt)

```

/*
 * awt applet programı
 */

import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;

public class TextEventDemo extends Applet
    implements ActionListener {
    TextField textField;
    TextArea textArea;
    TextArea displayArea;

    public void init() {
        Button button = new Button("Sil");
        button.addActionListener(this);

        textField = new TextField(20);
        textField.addActionListener(new MyTextActionListener());
        textField.addTextListener(new MyTextListener("Text Field"));

        textArea = new TextArea(5, 20);
        textArea.addTextListener(new MyTextListener("Text Area"));
    }
}

```

```

displayArea = new TextArea(5, 20);
displayArea.setEditable(false);
//GridbagLayout oldukça kompleks formatlamaya izin verir
GridBagLayout gridbag = new GridBagLayout();
GridBagConstraints c = new GridBagConstraints();
setLayout(gridbag);
c.fill = GridBagConstraints.BOTH;
c.weightx = 1.0;
Panel leftPanel = new Panel();
leftPanel.setLayout(new BorderLayout());
leftPanel.add("North", textField);
leftPanel.add("Center", textArea);

c.gridheight = 2;
gridbag.setConstraints(leftPanel, c);
add(leftPanel);

c.weighty = 1.0;
c.gridwidth = GridBagConstraints.REMAINDER;
c.gridheight = 1;
gridbag.setConstraints(displayArea, c);
add(displayArea);

c.weighty = 0.0;
gridbag.setConstraints(button, c);
add(button);

textField.requestFocus();
}

class MyTextListener implements TextListener {
    String preface;
    String newline;

    public MyTextListener(String source) {
        newline = System.getProperty("line.separator");
        preface = source
            + " yazi degisti."
            + newline
            + " ilk on harf: \"";
    }

    public void textValueChanged(TextEvent e) {
        TextComponent tc = (TextComponent)e.getSource();
        String s = tc.getText();
        try {
            s = s.substring(0, 10);
        } catch (StringIndexOutOfBoundsException ex) {
        }

        displayArea.append(preface + s + "\"" + newline);
        if (displayArea.isValid()) {
            displayArea.setCaretPosition(java.lang.Integer.MAX_VALUE);
        }
    }
}

class MyTextActionListener implements ActionListener {
    /** Textfielddeki yaziyi döndürür */

```

```

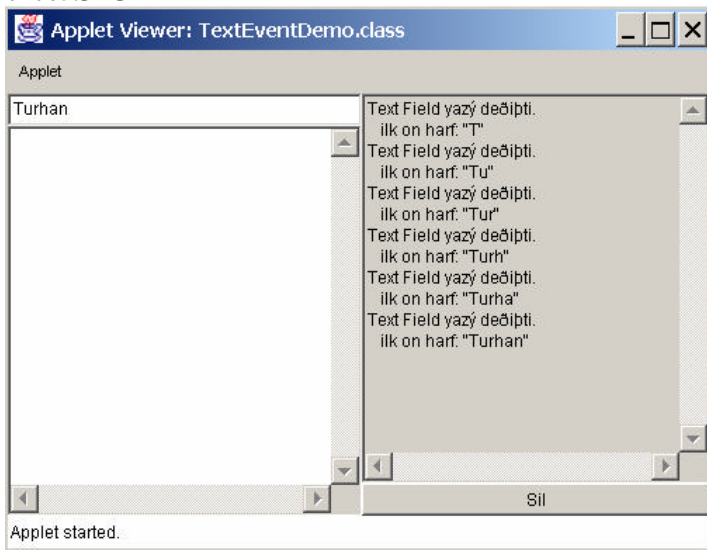
public void actionPerformed(ActionEvent e) {
    int selStart = textArea.getSelectionStart();
    int selEnd = textArea.getSelectionEnd();

    textArea.replaceRange(textField.getText(),
        selStart, selEnd);
    textField.selectAll();
}
}

/** düğmeye basılınca... */
public void actionPerformed(ActionEvent e) {
    displayArea.setText("");
    textField.requestFocus();
}
}

```

07065.JPG



Sekil 7.65 TextEventDemo.java sınıfının çıktı programının awt applet'te görülmesi

18 swing ve awt karşılaştırmalı örnekler 2 : TextEventDemoSW.java

Program 7.66 TextEventDemo.java (swing) test programı

```

/*
 * Swing versiyonu
 */

import javax.swing.*;
import javax.swing.text.*;
import javax.swing.event.*;

import java.awt.Dimension;
import java.awt.BorderLayout;
import java.awt.GridBagLayout;
import java.awt.GridBagConstraints;

import java.awt.event.*;

public class TextEventDemoSW extends JApplet
    implements ActionListener {

```

```

JTextField textField;
JTextArea textArea;
JTextArea displayArea;

public void init() {
    JButton button = new JButton("Sil");
    button.addActionListener(this);

    textField = new JTextField(20);
    textField.addActionListener(new MyTextActionListener());
    textField.getDocument().addDocumentListener(new MyDocumentListener("Text Field"));

    textArea = new JTextArea();
    textArea.getDocument().addDocumentListener(new MyDocumentListener("Text Area"));
    JScrollPane scrollPane = new JScrollPane(textArea);
    scrollPane.setPreferredSize(new Dimension(200, 75));

    displayArea = new JTextArea();
    displayArea.setEditable(false);
    JScrollPane displayScrollPane = new JScrollPane(displayArea);
    displayScrollPane.setPreferredSize(new Dimension(200, 75));

    JPanel contentPane = new JPanel();
    GridBagLayout gridbag = new GridBagLayout();
    GridBagConstraints c = new GridBagConstraints();
    contentPane.setLayout(gridbag);
    c.fill = GridBagConstraints.BOTH;
    c.weightx = 1.0;
    JPanel leftPanel = new JPanel();
    leftPanel.setLayout(new BorderLayout());
    leftPanel.add(textField, BorderLayout.NORTH);
    leftPanel.add(scrollPane, BorderLayout.CENTER);

    c.gridheight = 2;
    gridbag.setConstraints(leftPanel, c);
    contentPane.add(leftPanel);

    c.weighty = 1.0;
    c.gridwidth = GridBagConstraints.REMAINDER;
    c.gridheight = 1;
    gridbag.setConstraints(displayScrollPane, c);
    contentPane.add(displayScrollPane);

    c.weighty = 0.0;
    gridbag.setConstraints(button, c);
    contentPane.add(button);

    textField.requestFocus();

    setContentPane(contentPane);
}

class MyDocumentListener implements DocumentListener {
    String preface;
    String newline;

    public MyDocumentListener(String source) {
        newline = System.getProperty("line.separator");
        preface = source
            + " yazi degistirildi."

```



```

        + newline
        + " İlk on karakter: \"";
    }

    public void insertUpdate(DocumentEvent e) {
        update(e);
    }

    public void removeUpdate(DocumentEvent e) {
        update(e);
    }
    public void changedUpdate(DocumentEvent e) {
    }
    public void update(DocumentEvent e) {
        Document doc = (Document)e.getDocument();
        int length = doc.getLength();
        String s = null;
        try {
            s = doc.getText(0, (length > 10) ? 10 : length);
        } catch (BadLocationException ex) {
        }
        displayArea.append(preface + s + "\"" + newline);
    }
}

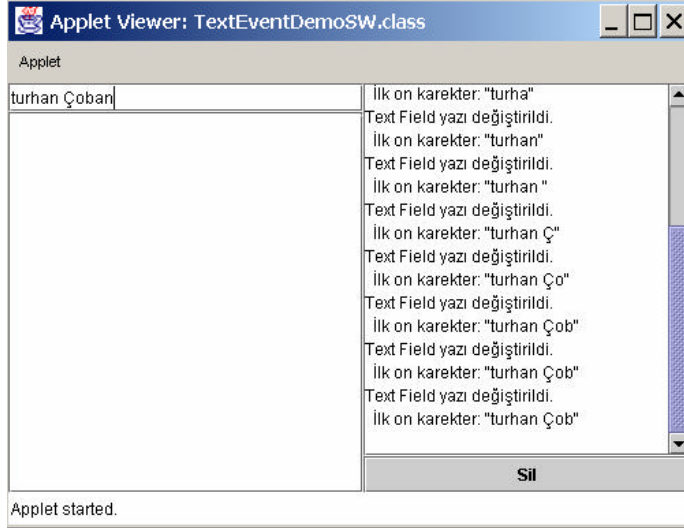
class MyTextActionListener implements ActionListener {
    public void actionPerformed(ActionEvent e) {
        int selStart = textArea.getSelectionStart();
        int selEnd = textArea.getSelectionEnd();

        textArea.replaceRange(textField.getText(),
            selStart, selEnd);
        textField.selectAll();
    }
}

    public void actionPerformed(ActionEvent e) {
        displayArea.setText("");
        textField.requestFocus();
    }
}

```

07066.JPG



Şekil 7.66 TextEventDemo.java sınıfının çıktı programının swing JApplet'te görülmesi

18 swing ve awt karşılaştırmalı örnekler 3 : Birim dönüştürme örneği : TextEventDemoSW.java

Birim dönüştürme örneği :

Tablo AWT ve Swing birim dönüştürme programları

AWT Converter (birim dönüştürücü)	Swing Converter (birim dönüştürücü)
<p>Converter.java ConversionPanel.java Unit.java</p>	<p>Converter.java ConversionPanel.java Unit.java ConverterRangeModel.java FollowerRangeModel.java DecimalField.java FormattedDocument.java</p>

Program 7.67 Converter.java AWT programı

```

/*
 * 1.1 version.
 */

import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.util.*;
import java.applet.Applet;

public class Converter extends Applet {
    ConversionPanel metricPanel, usaPanel;
    Unit[] metricDistances = new Unit[3];
    Unit[] usaDistances = new Unit[4];

    /**
     * Create the ConversionPanels (one for metric, another for U.S.).
     * I used "U.S." because although Imperial and U.S. distance
     * measurements are the same, this program could be extended to
     * include volume measurements, which aren't the same.
     */
    public void init() {

```

```

//Use a GridLayout with 2 rows, as many columns as necessary,
//and 5 pixels of padding around all edges of each cell.
setLayout(new GridLayout(2,0,5,5));

//Create Unit objects for metric distances, and then
//instantiate a ConversionPanel with these Units.
metricDistances[0] = new Unit("Centimeters", 0.01);
metricDistances[1] = new Unit("Meters", 1.0);
metricDistances[2] = new Unit("Kilometers", 1000.0);
metricPanel = new ConversionPanel(this, "Metric System",
    metricDistances);

//Create Unit objects for U.S. distances, and then
//instantiate a ConversionPanel with these Units.
usaDistances[0] = new Unit("Inches", 0.0254);
usaDistances[1] = new Unit("Feet", 0.305);
usaDistances[2] = new Unit("Yards", 0.914);
usaDistances[3] = new Unit("Miles", 1613.0);
usaPanel = new ConversionPanel(this, "U.S. System", usaDistances);

//Add both ConversionPanels to the Converter.
add(metricPanel);
add(usaPanel);
}

/**
 * Does the conversion from metric to U.S., or vice versa, and
 * updates the appropriate ConversionPanel.
 */
void convert(ConversionPanel from) {
    ConversionPanel to;

    if (from == metricPanel)
        to = usaPanel;
    else
        to = metricPanel;

    double multiplier = from.getMultiplier() / to.getMultiplier();
    to.setValue(multiplier * from.getValue());
}

/** Draws a box around this panel. */
public void paint(Graphics g) {
    Dimension d = getSize();
    g.drawRect(0,0, d.width - 1, d.height - 1);
}

/**
 * Puts a little breathing space between
 * the panel and its contents, which lets us draw a box
 * in the paint() method.
 */
public Insets getInsets() {
    return new Insets(5,5,5,5);
}

/** Executed only when this program runs as an application. */
public static void main(String[] args) {
    //Create a new window.
    Frame f = new Frame("Converter Applet/Application");

```

```

f.addWindowListener(new WindowAdapter() {
    public void windowClosing(WindowEvent e) {
        System.exit(0);
    }
});

//Create a Converter instance.
Converter converter = new Converter();

//Initialize the Converter instance.
converter.init();

//Add the Converter to the window and display the window.
f.add("Center", converter);
f.pack(); //Resizes the window to its natural size.
f.setVisible(true);
}
}

```

Program 7.68 ConversionPanel.java AWT programi

```

/*
 * 1.1 version.
 */

import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.util.*;
import java.applet.Applet;

public class ConversionPanel extends Panel
    implements ActionListener,
        AdjustmentListener,
        ItemListener {
    TextField textField;
    Choice unitChooser;
    Scrollbar slider;
    int max = 10000;
    int block = 100;
    Converter controller;
    Unit[] units;

    ConversionPanel(Converter myController, String myTitle, Unit[] myUnits) {
        //Initialize this ConversionPanel to use a GridBagLayout.
        GridBagConstraints c = new GridBagConstraints();
        GridBagLayout gridbag = new GridBagLayout();
        setLayout(gridbag);

        //Save arguments in instance variables.
        controller = myController;
        units = myUnits;

        //Set up default layout constraints.
        c.fill = GridBagConstraints.HORIZONTAL;

        //Add the label. It displays this panel's title, centered.
        Label label = new Label(myTitle, Label.CENTER);
        c.gridwidth = GridBagConstraints.REMAINDER; //It ends a row.
        gridbag.setConstraints(label, c);
        add(label);
    }
}

```

```

//Add the text field. It initially displays "0" and needs
//to be at least 10 columns wide.
textField = new TextField("0", 10);
c.weightx = 1.0; //Use maximum horizontal space...
c.gridwidth = 1; //The default value.
gridbag.setConstraints(textField, c);
add(textField);
textField.addActionListener(this);

//Add the pop-up list (Choice).
unitChooser = new Choice();
for (int i = 0; i < units.length; i++) { //Populate it.
    unitChooser.add(units[i].description);
}
c.weightx = 0.0; //The default value.
c.gridwidth = GridBagConstraints.REMAINDER; //End a row.
gridbag.setConstraints(unitChooser, c);
add(unitChooser);
unitChooser.addItemListener(this);

//Add the slider. It's horizontal, and it has the maximum
//value specified by the instance variable max. Its initial
//and minimum values are the default (0). A click increments
//the value by block units.
slider = new Scrollbar(Scrollbar.HORIZONTAL);
slider.setMaximum(max + 10);
slider.setBlockIncrement(block);
c.gridwidth = 1; //The default value.
gridbag.setConstraints(slider, c);
add(slider);
slider.addAdjustmentListener(this);
}

/**
 * Returns the multiplier (units/meter) for the currently
 * selected unit of measurement.
 */
double getMultiplier() {
    int i = unitChooser.getSelectedIndex();
    return units[i].multiplier;
}

/** Draws a box around this panel. */
public void paint(Graphics g) {
    Dimension d = getSize();
    g.drawRect(0,0, d.width - 1, d.height - 1);
}

/**
 * Puts a little breathing space between
 * the panel and its contents, which lets us draw a box
 * in the paint() method.
 * We add more pixels to the right, to work around a
 * Choice bug.
 */
public Insets getInsets() {
    return new Insets(5,5,5,8);
}

```

```

/**
 * Gets the current value in the text field.
 * It's guaranteed to be the same as the value
 * in the scroller (subject to rounding, of course).
 */
double getValue() {
    double f;
    try {
        f = (double)Double.valueOf(textField.getText()).doubleValue();
    } catch (java.lang.NumberFormatException e) {
        f = 0.0;
    }
    return f;
}

public void actionPerformed(ActionEvent e) {
    setSliderValue(getValue());
    controller.convert(this);
}

public void itemStateChanged(ItemEvent e) {
    controller.convert(this);
}

/** Respond to the slider. */
public void adjustmentValueChanged(AdjustmentEvent e) {
    textField.setText(String.valueOf(e.getValue()));
    controller.convert(this);
}

/** Set the values in the slider and text field. */
void setValue(double f) {
    setSliderValue(f);
    textField.setText(String.valueOf((float)f));
}

/** Set the slider value. */
void setSliderValue(double f) {
    int sliderValue = (int)f;

    if (sliderValue > max)
        sliderValue = max;
    if (sliderValue < 0)
        sliderValue = 0;
    slider.setValue(sliderValue);
}
}

```

Program 7.69 Unit.java AWT programi

```

/**
 * 1.1 version.
 */

public class Unit {
    String description;
    double multiplier;

    Unit(String description, double multiplier) {

```

```

    super();
    this.description = description;
    this.multiplier = multiplier;
}

public String toString() {
    String s = "Meters/" + description + " = " + multiplier;
    return s;
}
}

```

Program 7.70 Conversion.java SWING programi

```

/*
 * 1.1+Swing version.
 */

import javax.swing.*;
import javax.swing.event.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.util.*;

public class Converter {
    ConversionPanel metricPanel, usaPanel;
    Unit[] metricDistances = new Unit[3];
    Unit[] usaDistances = new Unit[4];
    final static boolean COLORS = false;
    final static boolean DEBUG = false;
    final static String LOOKANDFEEL = null;
    ConverterRangeModel dataModel = new ConverterRangeModel();
    JPanel mainPane;

    /**
     * Create the ConversionPanels (one for metric, another for U.S.).
     * I used "U.S." because although Imperial and U.S. distance
     * measurements are the same, this program could be extended to
     * include volume measurements, which aren't the same.
     *
     * Put the ConversionPanels into a frame, and bring up the frame.
     */
    public Converter() {
        //Create Unit objects for metric distances, and then
        //instantiate a ConversionPanel with these Units.
        metricDistances[0] = new Unit("Centimeters", 0.01);
        metricDistances[1] = new Unit("Meters", 1.0);
        metricDistances[2] = new Unit("Kilometers", 1000.0);
        metricPanel = new ConversionPanel(this, "Metric System",
            metricDistances,
            dataModel);

        //Create Unit objects for U.S. distances, and then
        //instantiate a ConversionPanel with these Units.
        usaDistances[0] = new Unit("Inches", 0.0254);
        usaDistances[1] = new Unit("Feet", 0.305);
        usaDistances[2] = new Unit("Yards", 0.914);
        usaDistances[3] = new Unit("Miles", 1613.0);
        usaPanel = new ConversionPanel(this, "U.S. System",
            usaDistances,
            new FollowerRangeModel(dataModel));
    }
}

```

```

//Create a JPanel, and add the ConversionPanels to it.
mainPane = new JPanel();
if (COLORS) {
    mainPane.setBackground(Color.red);
}
mainPane.setLayout(new GridLayout(2,1,5,5));
mainPane.setBorder(BorderFactory.createEmptyBorder(5,5,5,5));
mainPane.add(metricPanel);
mainPane.add(usaPanel);
resetMaxValues(true);
}

public void resetMaxValues(boolean resetCurrentValues) {
    double metricMultiplier = metricPanel.getMultiplier();
    double usaMultiplier = usaPanel.getMultiplier();
    int maximum = ConversionPanel.MAX;

    if (metricMultiplier > usaMultiplier) {
        maximum = (int)(ConversionPanel.MAX *
            (usaMultiplier/metricMultiplier));
    }

    if (DEBUG) {
        System.out.println("in Converter resetMaxValues");
        System.out.println(" metricMultiplier = "
            + metricMultiplier
            + "; usaMultiplier = "
            + usaMultiplier
            + "; maximum = "
            + maximum);
    }

    dataModel.setMaximum(maximum);

    if (resetCurrentValues) {
        dataModel.setDoubleValue(maximum);
    }
}

private static void initLookAndFeel() {
    String lookAndFeel = null;

    if (LOOKANDFEEL != null) {
        if (LOOKANDFEEL.equals("Metal")) {
            lookAndFeel = UIManager.getCrossPlatformLookAndFeelClassName();
        } else if (LOOKANDFEEL.equals("System")) {
            lookAndFeel = UIManager.getSystemLookAndFeelClassName();
        } else if (LOOKANDFEEL.equals("Mac")) {
            lookAndFeel = "com.sun.java.swing.plaf.mac.MacLookAndFeel";
            //PENDING: check!
        } else if (LOOKANDFEEL.equals("Windows")) {
            lookAndFeel = "com.sun.java.swing.plaf.windows.WindowsLookAndFeel";
        } else if (LOOKANDFEEL.equals("Motif")) {
            lookAndFeel = "com.sun.java.swing.plaf.motif.MotifLookAndFeel";
        }
    }

    if (DEBUG) {
        System.out.println("About to request look and feel: "
            + lookAndFeel);
    }
}

```



```

try {
    UIManager.setLookAndFeel(lookAndFeel);
} catch (ClassNotFoundException e) {
    System.err.println("Couldn't find class for specified look and feel:"
        + lookAndFeel);
    System.err.println("Did you include the L&F library in the class path?");
    System.err.println("Using the default look and feel.");
} catch (UnsupportedLookAndFeelException e) {
    System.err.println("Can't use the specified look and feel ("
        + lookAndFeel
        + ") on this platform.");
    System.err.println("Using the default look and feel.");
} catch (Exception e) {
    System.err.println("Couldn't get specified look and feel ("
        + lookAndFeel
        + "), for some reason.");
    System.err.println("Using the default look and feel.");
    e.printStackTrace();
}
}
}

public static void main(String[] args) {
    initLookAndFeel();
    Converter converter = new Converter();

    //Create a new window.
    JFrame f = new JFrame("Converter");
    f.addWindowListener(new WindowAdapter() {
        public void windowClosing(WindowEvent e) {
            System.exit(0);
        }
    });

    //Add the JPanel to the window and display the window.
    //We can use a JPanel for the content pane because
    //JPanel is opaque.
    f.setContentPane(converter.mainPane);
    if (COLORS) {
        //This has no effect, since the JPanel completely
        //covers the content pane.
        f.getContentPane().setBackground(Color.green);
    }

    f.pack(); //Resizes the window to its natural size.
    f.setVisible(true);
}
}

```

Program 7.71 ConversionPanel.java SWING programi

```

/*
 * 1.1+Swing version.
 */

import javax.swing.*;
import javax.swing.event.*;
import java.awt.*;

```

```

import java.awt.event.*;
import java.util.*;
import java.text.NumberFormat;

public class ConversionPanel extends JPanel {
    DecimalField textField;
    JComboBox unitChooser;
    JSlider slider;
    ConverterRangeModel sliderModel;
    Converter controller;
    Unit[] units;
    String title;
    final static boolean DEBUG = false;
    final static boolean COLORS = false;
    final static int MAX = 10000;

    ConversionPanel(Converter myController, String myTitle,
        Unit[] myUnits,
        ConverterRangeModel myModel) {
        if (COLORS) {
            setBackground(Color.cyan);
        }
        setBorder(BorderFactory.createCompoundBorder(
            BorderFactory.createTitledBorder(myTitle),
            BorderFactory.createEmptyBorder(5,5,5,5)));

        //Save arguments in instance variables.
        controller = myController;
        units = myUnits;
        title = myTitle;
        sliderModel = myModel;

        //Add the text field. It initially displays "0" and needs
        //to be at least 10 columns wide.
        NumberFormat numberFormat = NumberFormat.getNumberInstance();
        numberFormat.setMaximumFractionDigits(2);
        textField = new DecimalField(0, 10, numberFormat);
        textField.setValue(sliderModel.getDoubleValue());
        textField.addActionListener(new ActionListener() {
            public void actionPerformed(ActionEvent e) {
                sliderModel.setDoubleValue(textField.getValue());
            }
        });

        //Add the combo box.
        unitChooser = new JComboBox();
        for (int i = 0; i < units.length; i++) { //Populate it.
            unitChooser.addItem(units[i].description);
        }
        unitChooser.setSelectedIndex(0);
        sliderModel.setMultiplier(units[0].multiplier);
        unitChooser.addActionListener(new ActionListener() {
            public void actionPerformed(ActionEvent e) {
                //Set new maximums for the sliders.
                int i = unitChooser.getSelectedIndex();
                sliderModel.setMultiplier(units[i].multiplier);
                controller.resetMaxValues(false);
            }
        });
    }
}

```

```

//Add the slider.
slider = new JSlider(sliderModel);
sliderModel.addChangeListener(new ChangeListener() {
    public void stateChanged(ChangeEvent e) {
        textField.setValue(sliderModel.getDoubleValue());
    }
});

//Make the textfield/slider group a fixed size.
JPanel unitGroup = new JPanel() {
    public Dimension getMinimumSize() {
        return getPreferredSize();
    }
    public Dimension getPreferredSize() {
        return new Dimension(150,
            super.getPreferredSize().height);
    }
    public Dimension getMaximumSize() {
        return getPreferredSize();
    }
};
if (COLORS) {
    unitGroup.setBackground(Color.blue);
}
unitGroup.setBorder(BorderFactory.createEmptyBorder(
    0,0,0,5));
unitGroup.setLayout(new BorderLayout(unitGroup,
    BorderLayout.Y_AXIS));
unitGroup.add(textField);
unitGroup.add(slider);

setLayout(new BorderLayout(this, BorderLayout.X_AXIS));
add(unitGroup);
add(unitChooser);
unitGroup.setAlignmentY(TOP_ALIGNMENT);
unitChooser.setAlignmentY(TOP_ALIGNMENT);
}

/**
 * Returns the multiplier (units/meter) for the currently
 * selected unit of measurement.
 */
public double getMultiplier() {
    return sliderModel.getMultiplier();
}

public double getValue() {
    return sliderModel.getDoubleValue();
}
}

```

Program 7.72 Unit.java SWING programi

```

/*
 * 1.1+Swing version. (NOTYET)
 */

public class Unit {
    String description;

```

```

double multiplier;

Unit(String description, double multiplier) {
    super();
    this.description = description;
    this.multiplier = multiplier;
}

public String toString() {
    String s = "Meters/" + description + " = " + multiplier;
    return s;
}
}

```

Program 7.73 ConverterRangeModel.java SWING programi

```

/*
 * 1.1+Swing version.
 */

import javax.swing.*;
import javax.swing.event.*;

/**
 * Based on the source code for DefaultBoundedRangeModel,
 * this class stores its value as a double, rather than
 * an int. The minimum value and extent are always 0.
 */
public class ConverterRangeModel implements BoundedRangeModel {
    protected ChangeEvent changeEvent = null;
    protected EventListenerList listenerList = new EventListenerList();

    protected int maximum = 10000;
    protected int minimum = 0;
    protected int extent = 0;
    protected double value = 0.0;
    protected double multiplier = 1.0;
    protected boolean isAdjusting = false;
    final static boolean DEBUG = false;

    public ConverterRangeModel() {
    }

    public double getMultiplier() {
        if (DEBUG) {
            System.out.println("In ConverterRangeModel getMultiplier");
        }
        return multiplier;
    }

    public void setMultiplier(double multiplier) {
        if (DEBUG) {
            System.out.println("In ConverterRangeModel setMultiplier");
        }
        this.multiplier = multiplier;
        fireStateChanged();
    }

    public int getMaximum() {
        if (DEBUG) {

```

```

        System.out.println("In ConverterRangeModel getMaximum");
    }
    return maximum;
}

public void setMaximum(int newMaximum) {
    if (DEBUG) {
        System.out.println("In ConverterRangeModel setMaximum");
    }
    setRangeProperties(value, extent, minimum, newMaximum, isAdjusting);
}

public int getMinimum() {
    return (int)minimum;
}

public void setMinimum(int newMinimum) {
    System.out.println("In ConverterRangeModel setMinimum");
    //Do nothing.
}

public int getValue() {
    if (DEBUG) {
        System.out.println("In ConverterRangeModel getValue");
    }
    return (int)getDoubleValue();
}

public void setValue(int newValue) {
    if (DEBUG) {
        System.out.println("In ConverterRangeModel setValue");
    }
    setDoubleValue((double)newValue);
}

public double getDoubleValue() {
    if (DEBUG) {
        System.out.println("In ConverterRangeModel getDoubleValue");
    }
    return value;
}

public void setDoubleValue(double newValue) {
    if (DEBUG) {
        System.out.println("In ConverterRangeModel setDoubleValue");
    }
    setRangeProperties(newValue, extent, minimum, maximum, isAdjusting);
}

public int getExtent() {
    return (int)extent;
}

public void setExtent(int newExtent) {
    //Do nothing.
}

public boolean getValueIsAdjusting() {
    return isAdjusting;
}

```

```

public void setValueIsAdjusting(boolean b) {
    setRangeProperties(value, extent, minimum, maximum, b);
}

public void setRangeProperties(int newValue,
                              int newExtent,
                              int newMin,
                              int newMax,
                              boolean newAdjusting) {
    System.out.println("In ConverterRangeModel setRangeProperties");
    setRangeProperties((double)newValue,
                      newExtent,
                      newMin,
                      newMax,
                      newAdjusting);
}

public void setRangeProperties(double newValue,
                              int unusedExtent,
                              int unusedMin,
                              int newMax,
                              boolean newAdjusting) {
    if (DEBUG) {
        System.out.println("setRangeProperties(): "
                           + "newValue = " + newValue
                           + "; newMax = " + newMax);
    }
    if (newMax <= minimum) {
        newMax = minimum + 1;
        if (DEBUG) {
            System.out.println("maximum raised by 1 to " + newMax);
        }
    }
    if (Math.round(newValue) > newMax) { //allow some rounding error
        newValue = newMax;
        if (DEBUG) {
            System.out.println("value lowered to " + newMax);
        }
    }
}

boolean changeOccurred = false;
if (newValue != value) {
    if (DEBUG) {
        System.out.println("value set to " + newValue);
    }
    value = newValue;
    changeOccurred = true;
}
if (newMax != maximum) {
    if (DEBUG) {
        System.out.println("maximum set to " + newMax);
    }
    maximum = newMax;
    changeOccurred = true;
}
if (newAdjusting != isAdjusting) {
    maximum = newMax;
    isAdjusting = newAdjusting;
    changeOccurred = true;
}

```

```

    }

    if (changeOccurred) {
        fireStateChanged();
    }
}

/*
 * The rest of this is event handling code copied from
 * DefaultBoundedRangeModel.
 */
public void addChangeListener(ChangeListener l) {
    listenerList.add(ChangeListener.class, l);
}

public void removeChangeListener(ChangeListener l) {
    listenerList.remove(ChangeListener.class, l);
}

protected void fireStateChanged() {
    Object[] listeners = listenerList.getListenerList();
    for (int i = listeners.length - 2; i >= 0; i -= 2) {
        if (listeners[i] == ChangeListener.class) {
            if (changeEvent == null) {
                changeEvent = new ChangeEvent(this);
            }
            ((ChangeListener)listeners[i+1]).stateChanged(changeEvent);
        }
    }
}
}
}

```

Program 7.74 FollowerRangeModel.java SWING programi

```

/*
 * 1.1+Swing version.
 */

import javax.swing.*;
import javax.swing.event.*;

public class FollowerRangeModel extends ConverterRangeModel
    implements ChangeListener {
    ConverterRangeModel dataModel;

    public FollowerRangeModel(ConverterRangeModel dataModel) {
        this.dataModel = dataModel;
        dataModel.addChangeListener(this);
    }

    public void stateChanged(ChangeEvent e) {
        fireStateChanged();
    }

    public int getMaximum() {
        int modelMax = dataModel.getMaximum();
        double multiplyBy = dataModel.getMultiplier()/multiplier;
        if (DEBUG) {
            System.out.println("In FollowerRangeModel getMaximum");
            System.out.println(" dataModel.getMaximum = " + modelMax

```

```

        + "; multiply by " + multiplyBy
        + "; result: " + modelMax*multiplyBy);
    }
    return (int)(modelMax * multiplyBy);
}

public void setMaximum(int newMaximum) {
    dataModel.setMaximum((int)(newMaximum *
        (multiplier/dataModel.getMultiplier())));
}

public int getValue() {
    return (int)getDoubleValue();
}

public void setValue(int newValue) {
    setDoubleValue((double)newValue);
}

public double getDoubleValue() {
    return dataModel.getDoubleValue()
        * dataModel.getMultiplier()
        / multiplier;
}

public void setDoubleValue(double newValue) {
    dataModel.setDoubleValue(
        newValue * multiplier
        / dataModel.getMultiplier());
}

public int getExtent() {
    return super.getExtent();
}

public void setExtent(int newExtent) {
    super.setExtent(newExtent);
}

public void setRangeProperties(int value,
    int extent,
    int min,
    int max,
    boolean adjusting) {
    double multiplyBy = multiplier/dataModel.getMultiplier();
    dataModel.setRangeProperties(value*multiplyBy,
        extent, min,
        (int)(max*multiplyBy),
        adjusting);
}
}

```

Program 7.75 DecimalField.java SWING programi

```

import javax.swing.*;
import javax.swing.text.*;

import java.awt.Toolkit;

import java.text.*;

```



```

public class DecimalField extends JTextField {

    private NumberFormat format;

    public DecimalField(double value, int columns, NumberFormat f) {
        super(columns);
        setDocument(new FormattedDocument(f));
        format = f;
        setValue(value);
    }

    public double getValue() {
        double retVal = 0.0;

        try {
            retVal = format.parse(getText()).doubleValue();
        } catch (ParseException e) {
            // This should never happen because insertString allows
            // only properly formatted data to get in the field.
            Toolkit.getDefaultToolkit().beep();
            System.err.println("getValue: could not parse: " + getText());
        }
        return retVal;
    }

    public void setValue(double value) {
        setText(format.format(value));
    }
}

```

Program 7.76 FormattedDocument.java SWING programi

```

import javax.swing.*;
import javax.swing.text.*;

import java.awt.Toolkit;
import java.text.*;
import java.util.Locale;

public class FormattedDocument extends PlainDocument {

    private Format format;

    public FormattedDocument(Format f) {
        format = f;
    }

    public Format getFormat() {
        return format;
    }

    public void insertString(int offs, String str, AttributeSet a)
        throws BadLocationException {

        String currentText = getText(0, getLength());
        String beforeOffset = currentText.substring(0, offs);
        String afterOffset = currentText.substring(offs, currentText.length());
        String proposedResult = beforeOffset + str + afterOffset;
    }
}

```

```

    try {
        format.parseObject(proposedResult);
        super.insertString(off, str, a);
    } catch (ParseException e) {
        Toolkit.getDefaultToolkit().beep();
        System.err.println("insertString: could not parse: " + proposedResult);
    }
}

public void remove(int off, int len) throws BadLocationException {
    String currentText = getText(0, getLength());
    String beforeOff = currentText.substring(0, off);
    String afterOff = currentText.substring(off + len, currentText.length());
    String proposedResult = beforeOff + afterOff;

    try {
        if (proposedResult.length() != 0)
            format.parseObject(proposedResult);
        super.remove(off, len);
    } catch (ParseException e) {
        Toolkit.getDefaultToolkit().beep();
        System.err.println("remove: could not parse: " + proposedResult);
    }
}
}

```

Program 7.77 FollowerRangeModel.java SWING programi

```

/*
 * Swing versiyonu.
 */

import javax.swing.*;
import javax.swing.event.*;

public class FollowerRangeModel extends ConverterRangeModel
    implements ChangeListener {
    ConverterRangeModel dataModel;

    public FollowerRangeModel(ConverterRangeModel dataModel) {
        this.dataModel = dataModel;
        dataModel.addChangeListener(this);
    }

    public void stateChanged(ChangeEvent e) {
        fireStateChanged();
    }

    public int getMaximum() {
        int modelMax = dataModel.getMaximum();
        double multiplyBy = dataModel.getMultiplier()/multiplier;
        if (DEBUG) {
            System.out.println("In FollowerRangeModel getMaximum");
            System.out.println(" dataModel.getMaximum = " + modelMax
                + "; multiply by " + multiplyBy
                + "; result: " + modelMax*multiplyBy);
        }
    }
}

```

```

    return (int)(modelMax * multiplyBy);
}

public void setMaximum(int newMaximum) {
    dataModel.setMaximum((int)(newMaximum *
        (multiplier/dataModel.getMultiplier())));
}

public int getValue() {
    return (int)getDoubleValue();
}

public void setValue(int newValue) {
    setDoubleValue((double)newValue);
}

public double getDoubleValue() {
    return dataModel.getDoubleValue()
        * dataModel.getMultiplier()
        / multiplier;
}

public void setDoubleValue(double newValue) {
    dataModel.setDoubleValue(
        newValue * multiplier
        / dataModel.getMultiplier());
}

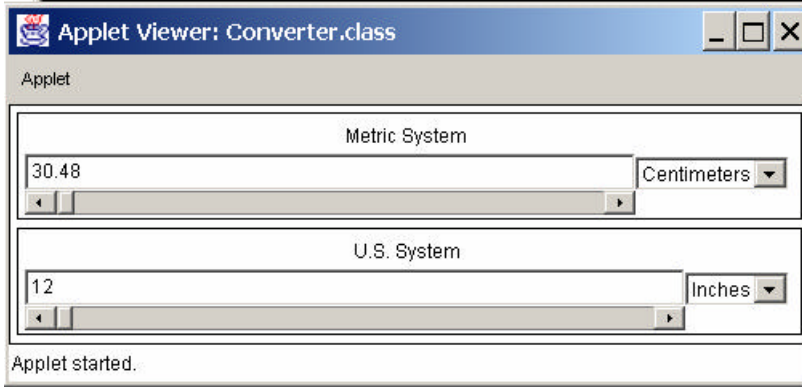
public int getExtent() {
    return super.getExtent();
}

public void setExtent(int newExtent) {
    super.setExtent(newExtent);
}

public void setRangeProperties(int value,
    int extent,
    int min,
    int max,
    boolean adjusting) {
    double multiplyBy = multiplier/dataModel.getMultiplier();
    dataModel.setRangeProperties(value*multiplyBy,
        extent, min,
        (int)(max*multiplyBy),
        adjusting);
}
}

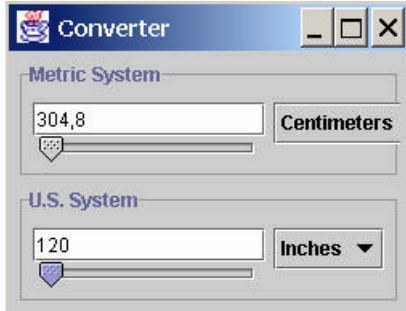
```

07067.JPG



Sekil 7.67 AWT Converter (birim dönüştürücü)

07068.JPG



Sekil 7.68 Swing Converter (birim dönüştürücü)

19 awt –swing karsilastirmali örnekler 4 : awt List örneği : ListDemo.java

bu programın swing esdeğeri ana metinde verilmisti. Simdi de swing versiyonuna göz atalım

Program 7.78 ListDemo.java AWT programi

```
/*
 * awt versiyonu
 */

import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.applet.Applet;

public class ListDemo extends Applet
    implements ActionListener,
        ItemListener {
    TextArea output;
    List turkce, italyanca;
    String newline;

    public void init() {
        newline = System.getProperty("line.separator");

        //Build
        turkce = new List(4, true); //prefer 4 items visible
        turkce.add("bir");
        turkce.add("iki");
        turkce.add("üç");
        turkce.add("dört");
        turkce.add("bes");
```

```

turkce.add("alti");
turkce.add("yedi");
turkce.addActionListener(this);
turkce.addItemListener(this);

//Build second list, which allows one selection at a time.
italyanca = new List(); //Defaults to none visible, only one selectable
italyanca.add("uno");
italyanca.add("due");
italyanca.add("tre");
italyanca.add("quattro");
italyanca.add("cinque");
italyanca.add("sei");
italyanca.add("sette");
italyanca.addActionListener(this);
italyanca.addItemListener(this);

//Add lists to the Applet.
GridBagLayout gridBag = new GridBagLayout();
setLayout(gridBag);

//Can't put text area on right due to GBL bug
//(can't span rows in any column but the first).
output = new TextArea(10, 40);
output.setEditable(false);
GridBagConstraints tc = new GridBagConstraints();
tc.fill = GridBagConstraints.BOTH;
tc.weightx = 1.0;
tc.weighty = 1.0;
tc.gridheight = 2;
gridBag.setConstraints(output, tc);
add(output);

GridBagConstraints lc = new GridBagConstraints();
lc.fill = GridBagConstraints.VERTICAL;
lc.gridwidth = GridBagConstraints.REMAINDER; //end row
gridBag.setConstraints(turkce, lc);
add(turkce);
gridBag.setConstraints(italyanca, lc);
add(italyanca);
}

public void actionPerformed(ActionEvent e) {
    List list = (List)(e.getSource());
    String language = (list == turkce) ?
        "turkce" : "italyanca";
    output.append("Action event olustu "
        + list.getSelectedItem() + "\n "
        + language + " dilinde." + newline);
}

public void itemStateChanged(ItemEvent e) {
    List list = (List)(e.getItemSelectable());
    String language = (list == turkce) ?
        "turkce" : "italyanca";

    int index = ((Integer)(e.getItem()).intValue());
    if (e.getStateChange() == ItemEvent.SELECTED) {
        output.append("item #"
            + index + " seçildi "

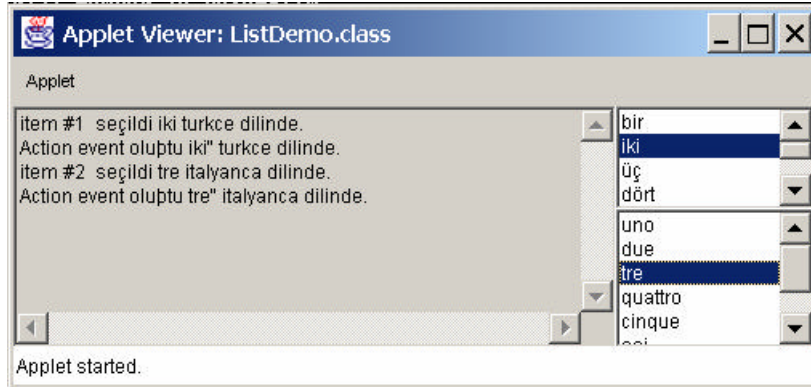
```

```

        + list.getItem(index) + " "
        + language + " dilinde. " + newline);
    } else { //the item was deselected
        output.append("item #"
            + index + " iptal edildi "
            + list.getItem(index) + "\" "
            + language + " dilinde. " + newline);
    }
}
}
}

```

07069.JPG



Sekil 7.69 [ListDemo.java](#) (awt)

20. bu program ListDialogu tanımlamakta ve kullanmaktadır.

Program 7.79 ListDialog.java AWT programi

```

import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import BasicWindowMonitor;

public class ListDialog extends JDialog {
    private static ListDialog dialog;
    private static String value = "";
    private JList list;
    public static void initialize(Component comp,
        String[] possibleValues,
        String title,
        String labelText) {
        Frame frame = JOptionPane.getFrameForComponent(comp);
        dialog = new ListDialog(frame, possibleValues,
            title, labelText);
    }

    public static String showDialog(Component comp, String initialValue) {
        if (dialog != null) {
            dialog.setValue(initialValue);
            dialog.setLocationRelativeTo(comp);
            dialog.setVisible(true);
        } else {
            System.err.println("ListDialog hatasi");
        }
        return value;
    }

    private void setValue(String newValue) {

```

```

    value = newValue;
    list.setSelectedValue(value, true);
}

private ListDialog(Frame frame, Object[] data, String title,
    String labelText) {
    super(frame, title, true);

    //buttons
    JButton cancelButton = new JButton("İptal et");
    final JButton setButton = new JButton("Seç");
    cancelButton.addActionListener(new ActionListener() {
        public void actionPerformed(ActionEvent e) {
            ListDialog.dialog.setVisible(false);
        }
    });
    setButton.addActionListener(new ActionListener() {
        public void actionPerformed(ActionEvent e) {
            ListDialog.value = (String)(list.getSelectedValue());
            ListDialog.dialog.setVisible(false);
        }
    });
    getRootPane().setDefaultButton(setButton);

    // ana dialog kısmi
    list = new JList(data);
    list.setSelectionMode(ListSelectionMode.SINGLE_INTERVAL_SELECTION);
    list.addMouseListener(new MouseAdapter() {
        public void mouseClicked(MouseEvent e) {
            if (e.getClickCount() == 2) {
                setButton.doClick();
            }
        }
    });
    JScrollPane listScroller = new JScrollPane(list);
    listScroller.setPreferredSize(new Dimension(250, 80));
    listScroller.setMinimumSize(new Dimension(250, 80));
    listScroller.setAlignmentX(LEFT_ALIGNMENT);
    JPanel listPane = new JPanel();
    listPane.setLayout(new BoxLayout(listPane, BoxLayout.Y_AXIS));
    JLabel label = new JLabel(labelText);
    label.setLabelFor(list);
    listPane.add(label);
    listPane.add(Box.createRigidArea(new Dimension(0,5)));
    listPane.add(listScroller);
    listPane.setBorder(BorderFactory.createEmptyBorder(10,10,10,10));
    JPanel buttonPane = new JPanel();
    buttonPane.setLayout(new BoxLayout(buttonPane, BoxLayout.X_AXIS));
    buttonPane.setBorder(BorderFactory.createEmptyBorder(0, 10, 10, 10));
    buttonPane.add(Box.createHorizontalGlue());
    buttonPane.add(cancelButton);
    buttonPane.add(Box.createRigidArea(new Dimension(10, 0)));
    buttonPane.add(setButton);
    Container contentPane = getContentPane();
    contentPane.add(listPane, BorderLayout.CENTER);
    contentPane.add(buttonPane, BorderLayout.SOUTH);

    pack();
}

```

```

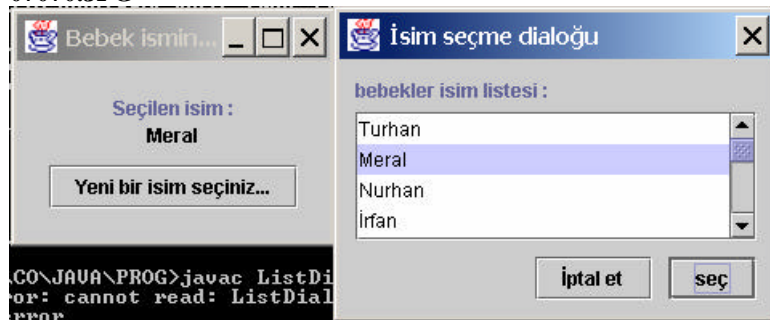
public static void main(String[] args) {
    String[] names = {"Turhan", "Meral", "Nurhan", "Irfan", "Birsen", "Selin", "Osman", "Hatice", "Hayati",
"Arzu", "Yagmur", "Bulut"};
    JFrame f = new JFrame("Bebek ismini seçiniz");
    f.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
    JLabel intro = new JLabel("Seçilen isim :");

    final JLabel name = new JLabel("Turhan");
    intro.setLabelFor(name);
    name.setForeground(Color.black);

    JButton button = new JButton("Yeni bir isim seçiniz...");
    ListDialog.initialize(f, names, "İsim seçme dialogu",
        "bebekler isim listesi :");
    button.addActionListener(new ActionListener()
    {
        public void actionPerformed(ActionEvent e)
        {
            String selectedName = ListDialog.showDialog(null,name.getText());
            name.setText(selectedName);
        }
    });
    JPanel contentPane = new JPanel();
    f.setContentPane(contentPane);
    contentPane.setLayout(new BorderLayout(contentPane, BorderLayout.Y_AXIS));
    contentPane.setBorder(BorderFactory.createEmptyBorder(20,20,20,20));
    contentPane.add(intro);
    contentPane.add(name);
    contentPane.add(Box.createRigidArea(new Dimension(0,10)));
    contentPane.add(button);
    intro.setAlignmentX(JComponent.CENTER_ALIGNMENT);
    name.setAlignmentX(JComponent.CENTER_ALIGNMENT);
    button.setAlignmentX(JComponent.CENTER_ALIGNMENT);
    f.pack();
    f.setVisible(true);
}
}

```

07070.JPG



Sekil 7.70 [ListDialog.java](#)

20. bu program işlem takip çubuk grafiği olan progressMonitor tanımlamakta ve kullanmaktadır.

Program 7.80 : [ProgressMonitorDemo.java](#)

```

import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import javax.swing.*;
public class ProgressMonitorDemo extends JFrame {
    public final static int ONE_SECOND = 1000;

```



```

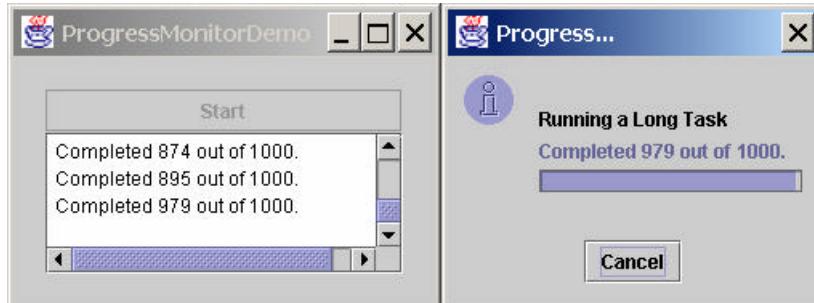
private ProgressMonitor progressMonitor;
private Timer timer;
private JButton startButton;
private LongTask task;
private JTextArea taskOutput;
private String newline;
public ProgressMonitorDemo() {
    super("ProgressMonitorDemo");
    newline = System.getProperty("line.separator");
    task = new LongTask();
    //create the demo's UI
    startButton = new JButton("Start");
    startButton.setActionCommand("start");
    startButton.addActionListener(new ButtonListener());
    taskOutput = new JTextArea(5, 20);
    taskOutput.setMargin(new Insets(5,5,5,5));
    taskOutput.setEditable(false);
    JPanel contentPane = new JPanel();
    contentPane.setLayout(new BorderLayout());
    contentPane.add(startButton, BorderLayout.NORTH);
    contentPane.add(new JScrollPane(taskOutput), BorderLayout.CENTER);
    contentPane.setBorder(BorderFactory.createEmptyBorder(20, 20, 20, 20));
    setContentPane(contentPane);
    //create a timer
    timer = new Timer(ONE_SECOND, new TimerListener());
}
//the actionPerformed method in this class
//is called each time the Timer "goes off"
class TimerListener implements ActionListener {
    public void actionPerformed(ActionEvent evt) {
        if (progressMonitor.isCanceled() || task.done()) {
            progressMonitor.close();
            task.stop();
            Toolkit.getDefaultToolkit().beep();
            timer.stop();
            startButton.setEnabled(true);
        } else {
            progressMonitor.setNote(task.getMessage());
            progressMonitor.setProgress(task.getCurrent());
            taskOutput.append(task.getMessage() + newline);
            taskOutput.setCaretPosition(taskOutput.getDocument().getLength());
        }
    }
}
//the actionPerformed method in this class
//is called when the user presses the start button
class ButtonListener implements ActionListener {
    public void actionPerformed(ActionEvent evt) {
        progressMonitor = new ProgressMonitor(ProgressMonitorDemo.this,
            "Running a Long Task",
            "", 0, task.getLengthOfTask());
        progressMonitor.setProgress(0);
        progressMonitor.setMillisToDecideToPopup(2 * ONE_SECOND);
        startButton.setEnabled(false);
        task.go();
        timer.start();
    }
}
public static void main(String[] args) {
    JFrame frame = new ProgressMonitorDemo();
}

```

```

frame.addWindowListener(new WindowAdapter() {
    public void windowClosing(WindowEvent e) {System.exit(0);}
});
frame.pack();
frame.setVisible(true);
}
}

```



21. bu program detayli bir dosya seçme sistemi tanımlamaktadır.

Program 7.81 : [FileChooserDemo.java](#)

```

import java.io.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import javax.swing.*;
import javax.swing.filechooser.*;

public class FileChooserDemo extends JFrame {

    static private final String newline = System.getProperty("line.separator");

    public FileChooserDemo() {
        super("FileChooserDemo");

        //Create the log first, because the action listeners
        //need to refer to it.
        final JTextArea log = new JTextArea(5,20);
        log.setMargin(new Insets(5,5,5,5));
        JScrollPane logScrollPane = new JScrollPane(log);

        //Create a file chooser
        final JFileChooser fc = new JFileChooser();

        //Create the open button
        ImageIcon openIcon = new ImageIcon("images/open.gif");
        JButton openButton = new JButton("Open a File...", openIcon);
        openButton.addActionListener(new ActionListener() {
            public void actionPerformed(ActionEvent e) {
                int returnVal = fc.showOpenDialog(FileChooserDemo.this);

                if (returnVal == JFileChooser.APPROVE_OPTION) {
                    File file = fc.getSelectedFile();
                    //this is where a real application would open the file.
                    log.append("Opening: " + file.getName() + "." + newline);
                } else {
                    log.append("Open command cancelled by user." + newline);
                }
            }
        })
    }
}

```

```

});

//Create the save button
ImageIcon saveIcon = new ImageIcon("images/save.gif");
JButton saveButton = new JButton("Save a File...", saveIcon);
saveButton.addActionListener(new ActionListener() {
    public void actionPerformed(ActionEvent e) {
        int returnVal = fc.showSaveDialog(FileChooserDemo.this);

        if (returnVal == JFileChooser.APPROVE_OPTION) {
            File file = fc.getSelectedFile();
            //this is where a real application would save the file.
            log.append("Saving: " + file.getName() + "." + newline);
        } else {
            log.append("Save command cancelled by user." + newline);
        }
    }
});

//For layout purposes, put the buttons in a separate panel
JPanel buttonPanel = new JPanel();
buttonPanel.add(openButton);
buttonPanel.add(saveButton);

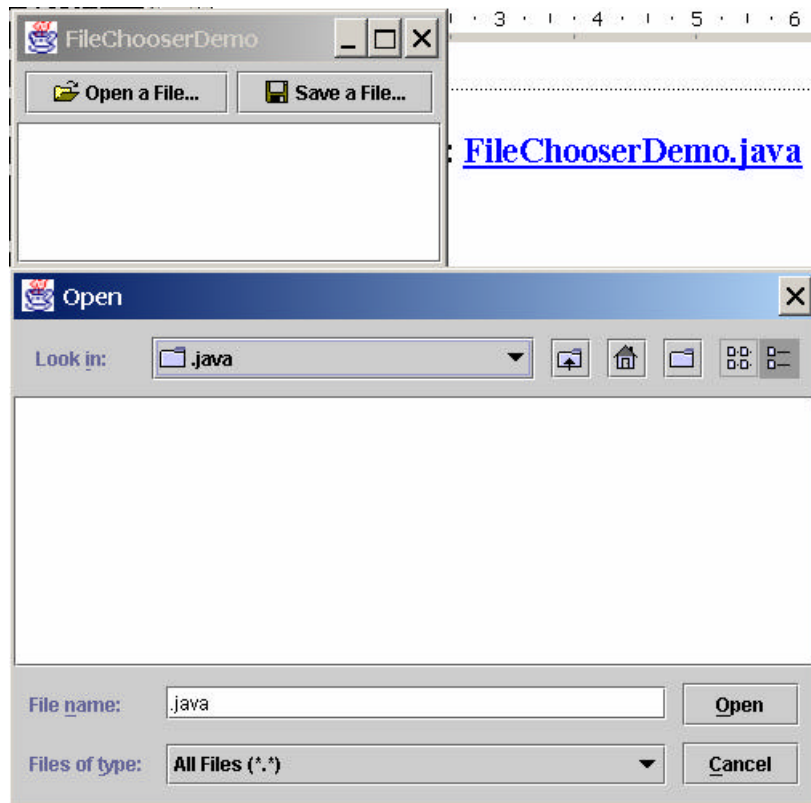
//Add the buttons and the log to the frame
Container contentPane = getContentPane();
contentPane.add(buttonPanel, BorderLayout.NORTH);
contentPane.add(logScrollPane, BorderLayout.CENTER);
}

public static void main(String s[]) {
    JFrame frame = new FileChooserDemo();

    frame.addWindowListener(new WindowAdapter() {
        public void windowClosing(WindowEvent e) {System.exit(0);}
    });

    frame.pack();
    frame.setVisible(true);
}
}

```



22. bu program detayli bir dosya seçme sistemi tanımlamaktadır.

Program 7.82 : [FileChooserDemo1.java](#)

```
import java.io.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import javax.swing.*;
import javax.swing.filechooser.*;

public class FileChooserDemo2 extends JFrame {

    static private String newline = System.getProperty("line.separator");

    public FileChooserDemo2() {
        super("FileChooserDemo2");

        //Create the log first, because the action listener
        //needs to refer to it.
        final JTextArea log = new JTextArea(5,20);
        log.setMargin(new Insets(5,5,5,5));
        JScrollPane logScrollPane = new JScrollPane(log);

        JButton sendButton = new JButton("Attach...");
        sendButton.addActionListener(new ActionListener() {
            public void actionPerformed(ActionEvent e) {
                JFileChooser fc = new JFileChooser();
                fc.addChoosableFileFilter(new ImageFilter());
                fc.setFileView(new ImageFileView());
                fc.setAccessory(new ImagePreview(fc));

                int returnVal = fc.showDialog(FileChooserDemo2.this, "Attach");
            }
        });
    }
}
```

```

        if (returnVal == JFileChooser.APPROVE_OPTION) {
            File file = fc.getSelectedFile();
            log.append("Attaching file: " + file.getName()
                + "." + newline);
        } else {
            log.append("Attachment cancelled by user." + newline);
        }
    }
});

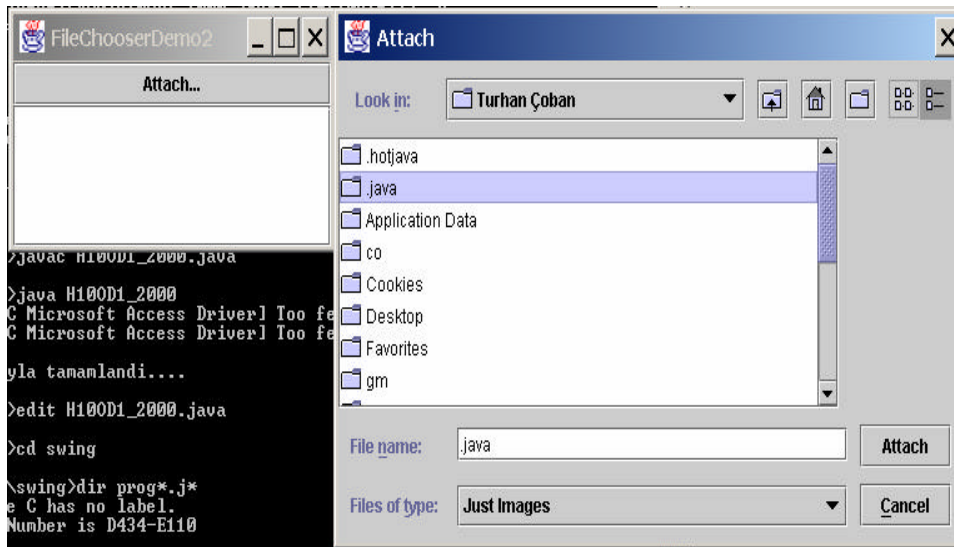
Container contentPane = getContentPane();
contentPane.add(sendButton, BorderLayout.NORTH);
contentPane.add(logScrollPane, BorderLayout.CENTER);
}

public static void main(String s[]) {
    JFrame frame = new FileChooserDemo2();

    frame.addWindowListener(new WindowAdapter() {
        public void windowClosing(WindowEvent e) {System.exit(0);}
    });

    frame.pack();
    frame.setVisible(true);
}
}

```



23. bu program detayli bir dosya seçme sistemi tanımlamaktadır.

Program 7.83 : [TreeDemo.java](#)

```

import javax.swing.JTree;
import javax.swing.tree.DefaultMutableTreeNode;
import javax.swing.event.TreeSelectionListener;
import javax.swing.event.TreeSelectionEvent;
import javax.swing.tree.TreeSelectionModel;
import java.net.URL;
import java.io.IOException;
import javax.swing.JEditorPane;
import javax.swing.JScrollPane;
import javax.swing.JSplitPane;

```

```

import javax.swing.JFrame;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;

public class TreeDemo extends JFrame {
    private JEditorPane htmlPane;
    private static boolean DEBUG = false;
    private URL helpURL;

    //Optionally play with line styles. Possible values are
    //"Angled", "Horizontal", and "None" (the default).
    private boolean playWithLineStyle = false;
    private String lineStyle = "Angled";

    public TreeDemo() {
        super("TreeDemo");

        //Create the nodes.
        DefaultMutableTreeNode top = new DefaultMutableTreeNode("The Java Series");
        createNodes(top);

        //Create a tree that allows one selection at a time.
        final JTree tree = new JTree(top);
        tree.getSelectionModel().setSelectionMode
            (TreeSelectionMode.SINGLE_TREE_SELECTION);

        //Listen for when the selection changes.
        tree.addTreeSelectionListener(new TreeSelectionListener() {
            public void valueChanged(TreeSelectionEvent e) {
                DefaultMutableTreeNode node = (DefaultMutableTreeNode)
                    tree.getLastSelectedPathComponent();

                if (node == null) return;

                Object nodeInfo = node.getUserObject();
                if (node.isLeaf()) {
                    BookInfo book = (BookInfo)nodeInfo;
                    displayURL(book.bookURL);
                    if (DEBUG) {
                        System.out.print(book.bookURL + ": \n ");
                    }
                } else {
                    displayURL(helpURL);
                }
                if (DEBUG) {
                    System.out.println(nodeInfo.toString());
                }
            }
        });

        if (playWithLineStyle) {
            tree.putClientProperty("JTree.lineStyle", lineStyle);
        }

        //Create the scroll pane and add the tree to it.
        JScrollPane treeView = new JScrollPane(tree);

        //Create the HTML viewing pane.
        htmlPane = new JEditorPane();
        htmlPane.setEditable(false);

```

```

initHelp();
JScrollPane htmlView = new JScrollPane(htmlPane);

//Add the scroll panes to a split pane.
JSplitPane splitPane = new JSplitPane(JSplitPane.VERTICAL_SPLIT);
splitPane.setTopComponent(treeView);
splitPane.setBottomComponent(htmlView);

Dimension minimumSize = new Dimension(100, 50);
htmlView.setMinimumSize(minimumSize);
treeView.setMinimumSize(minimumSize);
splitPane.setDividerLocation(100); //XXX: ignored in some releases
//of Swing. bug 4101306
//workaround for bug 4101306:
//treeView.setPreferredSize(new Dimension(100, 100));

splitPane.setPreferredSize(new Dimension(500, 300));

//Add the split pane to this frame
getContentPane().add(splitPane);
}

private class BookInfo {
    public String bookName;
    public URL bookURL;
    public String prefix = "file:"
        + System.getProperty("user.dir")
        + System.getProperty("file.separator");
    public BookInfo(String book, String filename) {
        bookName = book;
        try {
            bookURL = new URL(prefix + filename);
        } catch (java.net.MalformedURLException exc) {
            System.err.println("Attempted to create a BookInfo "
                + "with a bad URL: " + bookURL);
            bookURL = null;
        }
    }
}

public String toString() {
    return bookName;
}

private void initHelp() {
    String s = null;
    try {
        s = "file:"
            + System.getProperty("user.dir")
            + System.getProperty("file.separator")
            + "TreeDemoHelp.html";
        if (DEBUG) {
            System.out.println("Help URL is " + s);
        }
        helpURL = new URL(s);
        displayURL(helpURL);
    } catch (Exception e) {
        System.err.println("Couldn't create help URL: " + s);
    }
}

```

```

private void displayURL(URL url) {
    try {
        htmlPane.setPage(url);
    } catch (IOException e) {
        System.err.println("Attempted to read a bad URL: " + url);
    }
}

private void createNodes(DefaultMutableTreeNode top) {
    DefaultMutableTreeNode category = null;
    DefaultMutableTreeNode book = null;

    category = new DefaultMutableTreeNode("Books for Java Programmers");
    top.add(category);

    //original Tutorial
    book = new DefaultMutableTreeNode(new BookInfo
        ("The Java Tutorial: Object-Oriented Programming for the Internet",
        "tutorial.html"));
    category.add(book);

    //Tutorial Continued
    book = new DefaultMutableTreeNode(new BookInfo
        ("The Java Tutorial Continued: The Rest of the JDK",
        "tutorialcont.html"));
    category.add(book);

    //JFC Swing Tutorial
    book = new DefaultMutableTreeNode(new BookInfo
        ("The JFC Swing Tutorial: A Guide to Constructing GUIs",
        "swingtutorial.html"));
    category.add(book);

    //Arnold/Gosling
    book = new DefaultMutableTreeNode(new BookInfo
        ("The Java Programming Language", "arnold.html"));
    category.add(book);

    //FAQ
    book = new DefaultMutableTreeNode(new BookInfo(
        "The Java FAQ", "faq.html"));
    category.add(book);

    //Chan/Lee
    book = new DefaultMutableTreeNode(new BookInfo
        ("The Java Class Libraries: An Annotated Reference",
        "chanlee.html"));
    category.add(book);

    //Threads
    book = new DefaultMutableTreeNode(new BookInfo
        ("Concurrent Programming in Java: Design Principles and Patterns",
        "thread.html"));
    category.add(book);

    category = new DefaultMutableTreeNode("Books for Java Implementers");
    top.add(category);

    //VM

```



```

book = new DefaultMutableTreeNode(new BookInfo
    ("The Java Virtual Machine Specification",
     "vm.html"));
category.add(book);

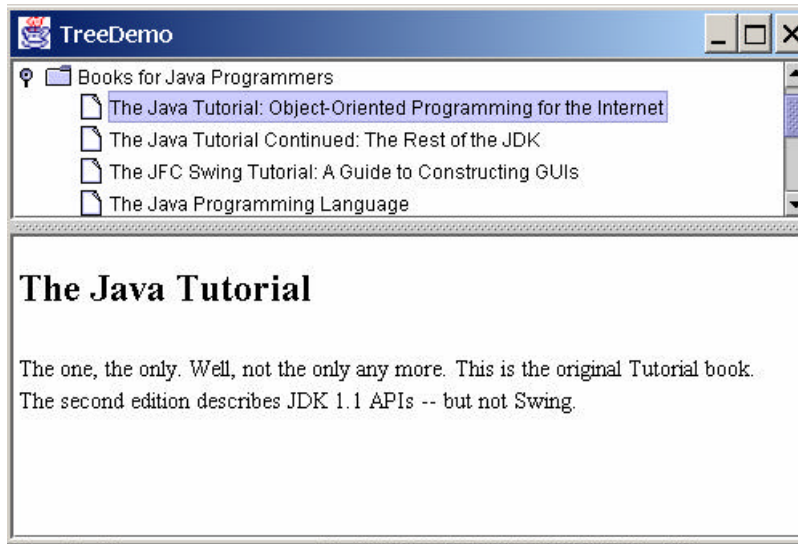
//Language Spec
book = new DefaultMutableTreeNode(new BookInfo
    ("The Java Language Specification",
     "jls.html"));
category.add(book);
}

public static void main(String[] args) {
    JFrame frame = new TreeDemo();

    frame.addWindowListener(new WindowAdapter() {
        public void windowClosing(WindowEvent e) {System.exit(0);}
    });

    frame.pack();
    frame.setVisible(true);
}
}

```



24. Simdi bir grafik çizim programina bakalim. Swing ve Graph2D olarak yazilmis olan bu program bir dosyadan (Plot.txt) okudugu veriye göre grafik çizmektedir. Örneğin Plot.txt dosyasında

```

Baslik
x ekseni
y ekseni
2
in.txt 20 0 0 0
out.txt 3 0 0 255

```

degerleri varsa Plot basligi olarak "Baslik", x ekseni yazisi olarak "x ekseni", y ekseni yazisi basligi olarak "y ekseni", toplam veri dosyasi olarak 2, veri dosyasi isimleri "in.txt" ve "out.txt", çizim sekelleri 20 ve 3 ve renkler 00 255 ve 0 0 0 kullanmaktadır.

Önce Plot sekellerini tanimalyan PlotShapesSW.java programina göz atalim

Program 7.84 : [plotShapesSW.java](#)

```

//=====
// Numerical Analysis package in java
// PlotShapes class
// This class convert graphic draw methods to
// plot coordinates and gives additional plotting methods
// Dr. Turhan Coban
// =====
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.awt.geom.*;
import javax.swing.*;

public class PlotShapesSW
{
Graphics2D g;
int xabsmin,yabsmin;
int absheight,abswidth;
double xmin,xmax,ymin,ymax;
Font f;
final static float dash1[] = {10.0f};
final static BasicStroke dashed = new BasicStroke(10.0f,
                                                    BasicStroke.CAP_BUTT,
                                                    BasicStroke.JOIN_MITER,
                                                    10.0f, dash1, 0.0f);

public PlotShapesSW(Graphics2D gi,int xabsmini ,int yabsmini,
                    int absheighti,int abswidthi,
                    double xmin_i,double xmax_i,
                    double ymin_i,double ymax_i)
{
// xabsmin : absolute starting point x axis
// yabsmin : absolute starting point y axis
// absheight : absolute height of plotting window
// abswidth : absolute width of plotting window
// xmin : minimum x value (real number)
// xmax : maximum x value (real number)
// ymin : minimum y value (real number)
// ymax : maximum y value (real number)
// g : graphic object that actual drawing is done through
g=gi;
//Font fonts[]=GraphicsEnvironment.getLocalGraphicsEnvironment().getAllFonts();
//f=fonts[2].deriveFont(Font.BOLD,12);
//g.setFont(f);

xabsmin=xabsmini;
yabsmin=yabsmini;
absheight=absheighti;
abswidth=abswidthi;
xmin=xmini;
xmax=xmaxi;
ymin=ymini;
ymax=ymaxi;
}

public void drawLine(int plottype,double x1,double y1,double x2,double y2)
{
// draw a line from (x1,y1) to (x2,y2)
if(plottype==0) //draw a continuous line
{

```

```

        g.draw(new Line2D.Double( (int)(xabsmin+(x1-xmin)/(xmax-xmin)*abswidth),
            (int)(yabsmin+absheight-(y1-ymin)/(ymax-ymin)*absheight),
            (int)(xabsmin+(x2-xmin)/(xmax-xmin)*abswidth),
            (int)(yabsmin+absheight-(y2-ymin)/(ymax-ymin)*absheight)));
    }
} //end of drawLine

public void drawChar(char ch,double x1,double y1)
{
    // draws a single character at (x1,y1)
    char ch1[]=new char[1];
    ch1[0]=ch;
    int h=g.getFontMetrics().getHeight();
    int w=h-2;
    g.drawChars(ch1,0,1,
        (int)(xabsmin+(x1-xmin)/(xmax-xmin)*abswidth)-(int)(abswidth/200.0),
        (int)(yabsmin+absheight-(y1-ymin)/(ymax-ymin)*absheight)+h/2);
} //end of PlotShapes.drawChar

public void drawChars(char ch[],int firstspace,int numberofchars,
    double x1,double y1)
{
    // draws a character array from space firstspace to (firstspace+numberofchars)
    // starting at (x1,y1)
    int h=g.getFontMetrics().getHeight();
    int w=h-2;
    //g.drawChars(ch,firstspace,numberofchars,
    // (int)((xabsmin+(x1-xmin)/(xmax-xmin)*abswidth)+abswidth/80.0),
    // (int)((yabsmin+absheight-(y1-ymin)/(ymax-ymin)*absheight)+h/2));
    g.drawChars(ch,firstspace,numberofchars,
        (int)((xabsmin+(x1-xmin)/(xmax-xmin)*abswidth)+abswidth/80.0),
        (int)((yabsmin+absheight-(y1-ymin)/(ymax-ymin)*absheight)));
} //end of PlotShapes.drawChars

public void drawString(String s,double x1,double y1)
{
    //draws a String at (x1,y1)
    int h=g.getFontMetrics().getHeight();
    int w=h-2;
    g.drawString(s,
        (int)(xabsmin+(x1-xmin)/(xmax-xmin)*abswidth),
        (int)(yabsmin+absheight-(y1-ymin)/(ymax-ymin)*absheight));
} //end of PlotShapes.drawStrings

public void drawRect(double x1,double y1,int rectwidth,int rectheight)
{
    // draw a rectangle starting at (x1,y1)
    // with dimensions of (rectwidth,rectheight)
    g.draw(new Rectangle2D.Double((int)(xabsmin+(x1-xmin)/(xmax-xmin)*abswidth-rectwidth/2),
        (int)(yabsmin+absheight-(y1-ymin)/(ymax-ymin)*absheight-rectheight/2),
        rectwidth,rectheight));
} //end of drawRect

public void drawEllipse(double x1,double y1,int width,int height)
{

```

```
// draw an oval with the centre of (x1,y1)
// with dimension of (width,height)
g.draw(new Ellipse2D.Double((int)(xabsmin+(x1-xmin)/(xmax-xmin)*abswidth-width/2),
(int)(yabsmin+absheight-(y1-ymin)/(ymax-ymin)*absheight-height/2),
width,height));
} //end of drawRect
```

```
public void drawPolygon(double x1,double y1,int radius,int side)
{
//draw a polygon of n sides n=3(triangle),n=4(dimond)....
double Pi=Math.PI;
int xvalues[]=new int[side+1];
int yvalues[]=new int[side+1];
GeneralPath polygon=new GeneralPath(GeneralPath.WIND_EVEN_ODD,
xvalues.length);
double angle_increase;
double angle;
angle_increase=2.0*Pi/side;
angle=Pi/2.0;
for(int i=0;i<side;i++)
{
xvalues[i]= (int)(Math.floor(xabsmin+(x1-xmin)/
(xmax-xmin)*abswidth+radius*Math.cos(angle)));
yvalues[i]= (int)(Math.floor(yabsmin+absheight-(y1-ymin)/
(ymax-ymin)*absheight-radius*Math.sin(angle)));
if(i==0)
{
xvalues[side]=xvalues[i];yvalues[side]=yvalues[i];
polygon.moveTo(xvalues[0],yvalues[0]);
}
else
{
polygon.lineTo(xvalues[i],yvalues[i]);
}
}
}
g.draw(polygon);
} //end of drawPolygon
```

```
public void drawXTic(int ticNumber,double ticHeight,int ticSide)
{
//draw a series of x axis tics
double dtic=(xmax-xmin)/ticNumber;
double x1=xmin;
double y1=ymin;
if(ticSide==0)
{
for(int i=0;i<=ticNumber;i++)
{
drawLine(0,x1,y1,x1,(y1-ticHeight));
x1=x1+dtic;
}
}
else
{
for(int i=0;i<=ticNumber;i++)
{
drawLine(0,x1,y1,x1,(y1+ticHeight));
x1=x1+dtic;
}
}
}
```

```
}  
}
```

```
public void drawYTic(int ticNumber,double ticWidth,int ticSide)
```

```
{  
    //draw a series of y axis tics  
    double dtic=(ymax-ymin)/ticNumber;  
    double x1=xmin;  
    double y1=ymin;  
    if(ticSide==0)  
    {  
        for(int i=0;i<=ticNumber;i++)  
        {  
            drawLine(0,x1,y1,(x1-ticWidth),y1);  
            y1=y1+dtic;  
        }  
    }  
    else  
    {  
        for(int i=0;i<=ticNumber;i++)  
        {  
            drawLine(0,x1,y1,(x1+ticWidth),y1);  
            y1=y1+dtic;  
        }  
    }  
}
```

```
public void drawXGrid(int ticNumber)
```

```
{  
    //draw x gridlies |||||  
    double dtic=(xmax-xmin)/ticNumber;  
    double x1=xmin;  
    for(int i=0;i<=ticNumber;i++)  
    {  
        drawLine(0,x1,ymin,x1,ymax);  
        x1=x1+dtic;  
    }  
}
```

```
public void drawYGrid(int ticNumber)
```

```
{  
    //draw y gridlines =====  
    double dtic=(ymax-ymin)/ticNumber;  
    double y1=ymin;  
    for(int i=0;i<=ticNumber;i++)  
    {  
        drawLine(0,xmin,y1,xmax,y1);  
        y1=y1+dtic;  
    }  
}
```

```
public void drawXNumbers(int ticNumber)
```

```
{  
    //draw x numbers  
    double dtic=(xmax-xmin)/ticNumber;  
    double x1=xmin;  
    double y1=ymin;  
    String s;  
    s=" ";
```

```

for(int i=0;i<=ticNumber;i++)
{
    s=Double.toString(Math.floor(x1*100.0)/100.00);
    g.drawString(s,(int)(xabsmin+(x1-xmin)/(xmax-xmin)*abswidth),
        (int)(yabsmin+absheight-(y1-ymin)/(ymax-ymin)*absheight)+(int)(abswidth/20.0));
    x1=x1+dtic;
}
}

```

```

public void drawYNumbers(int ticNumber)
{
    // draw y numbers
    double dtic=(ymax-ymin)/ticNumber;
    double x1=xmin;
    double y1=ymin;
    String s;
    s=" ";
    for(int i=0;i<=ticNumber;i++)
    {
        s=Double.toString(Math.floor(y1*100)/100.0)+" ";
        g.drawString(s,(int)(xabsmin+(x1-xmin)/(xmax-xmin)*abswidth-abswidth/10.0),
            (int)(yabsmin+absheight-(y1-ymin)/(ymax-ymin)*absheight));
        y1=y1+dtic;
    }
}

```

```

public void drawXLabel(String xLabel)
{
    // draw x labels
    double x1=xmin+(xmax-xmin)/2.0;
    double y1=ymin;
    g.drawString(xLabel,(int)(xabsmin+(x1-xmin)/(xmax-xmin)*abswidth),
        (int)(yabsmin+absheight-(y1-ymin)/(ymax-ymin)*absheight)
        +(int)(abswidth/12.0));
}

```

```

public void drawYLabel(String yLabel)
{
    // draw y labels
    double x1=xmin-(xmax-xmin)/6.0;
    double y1=ymax-(ymax-ymin)/3.0;
    int n=yLabel.length();
    char ch[]=new char[n];
    yLabel.getChars(0,n,ch,0);
    //AffineTransform at=AffineTransform.getRotateInstance(3.0*Math.PI/2.0,
    //(int)(xabsmin+(x1-xmin)/(xmax-xmin)*abswidth),
    //(int)(yabsmin+absheight-(y1-ymin)/(ymax-ymin)*absheight));
    //g.setTransform(at);
    //g.drawString(yLabel,(int)(xabsmin+(x1-xmin)/(xmax-xmin)*abswidth),
    //(int)(yabsmin+absheight-(y1-ymin)/(ymax-ymin)*absheight));
    //at=AffineTransform.getRotateInstance(Math.PI/2.0,
    //(int)(xabsmin+(x1-xmin)/(xmax-xmin)*abswidth),
    //(int)(yabsmin+absheight-(y1-ymin)/(ymax-ymin)*absheight));
    //g.setTransform(at);
    for(int i=0;i<n;i++)
    {
        drawChar(ch[i],x1,y1);
        y1=y1-(ymax-ymin)/30;
    }
}

```

```

}

public void drawLabel(String Label)
{
    //draw graphic label
    double x1=xmin+(xmax-xmin)/2.0;
    double y1=ymin;
    g.drawString(Label,(int)(xabsmin+(x1-xmin)/(xmax-xmin)*abswidth),
        (int)(yabsmin+absheight-(y1-ymin)/(ymax-ymin)*absheight)-(int)(abswidth/40.0));
}

public void
drawPlotLines(int i,int plottype[],double x[],double y[],int n[],char ch[])
{
    int j;
    //draw lines
    if((plottype[i] >= 0) && (plottype[i] < 10) )
    {
        switch ( i )
        {
            case 1 : g.setStroke(new BasicStroke(1.0f) ); break;
            case 2 : g.setStroke(new BasicStroke(2.0f) ); break;
            case 3 : g.setStroke(dashed); break;
        }
        for(j=0;j<n[i]-1;j++)
        {
            if((x[i][j]>=xmin && x[i][j]<=xmax )
                && (y[i][j]>=ymin && y[i][j]<=ymax))
            {
                if((x[i][j+1]>=xmin && x[i][j+1]<=xmax) &&
                    (y[i][j+1]>=ymin && y[i][j+1]<=ymax))
                {
                    drawLine(0,x[i][j],y[i][j],x[i][j+1],y[i][j+1]);
                }
            }
            else if(x[i][j+1]>xmax)
            {
                double b=(y[i][j+1]-y[i][j])/(x[i][j+1]-x[i][j]);
                double a=y[i][j]-b*x[i][j];
                drawLine(0,x[i][j],y[i][j],xmax,(a+b*xmax));
            }
            else if(y[i][j+1]>ymax)
            {
                double b=(y[i][j+1]-y[i][j])/(x[i][j+1]-x[i][j]);
                double a=y[i][j]-b*x[i][j];
                drawLine(0,x[i][j],y[i][j],(ymax-a)/b,ymax);
            }
            else if(x[i][j+1]>xmax && y[i][j+1]>ymax)
            {
                double b=(y[i][j+1]-y[i][j])/(x[i][j+1]-x[i][j]);
                double a=y[i][j]-b*x[i][j];
                drawLine(0,x[i][j],y[i][j],(ymax-a)/b,(a+b*xmax));
            }
        }
    }
    else if((x[i][j+1]>=xmin && x[i][j+1]<=xmax )
        && (y[i][j+1]>=ymin && y[i][j+1]<=ymax))
    {
        if(x[i][j]<xmin)
        {
            double b=(y[i][j+1]-y[i][j])/(x[i][j+1]-x[i][j]);
            double a=y[i][j+1]-b*x[i][j+1];

```

```

        drawLine(0,xmin,(a+b*xmin),x[i][j+1],y[i][j+1]);
    }
    if(y[i][j]<ymin)
    {
        double b=(y[i][j+1]-y[i][j])/(x[i][j+1]-x[i][j]);
        double a=y[i][j+1]-b*x[i][j+1];
        drawLine(0,(ymin-a)/b,ymin,x[i][j+1],y[i][j+1]);
    }
}
} //end of for(j=0
g.setStroke(new BasicStroke(1.0f));
} //end of if(plottype
//draw characters
else if(plottype[i]==10)
{
    for(j=0;j<n[i];j++)
    {
        if((x[i][j]>=xmin && x[i][j]<=xmax )
        && (y[i][j]>=ymin && y[i][j]<=ymax))
        { drawChar(ch[i],x[i][j],y[i][j]); }
    } //end of for(j=0;
} //end else if(plottype[i]==10)
//draw rectangles
else if(plottype[i]==20)
{
    for(j=0;j<n[i];j++)
    {
        if((x[i][j]>=xmin && x[i][j]<=xmax )
        && (y[i][j]>=ymin && y[i][j]<=ymax))
        { drawRect(x[i][j],y[i][j],abswidth/100,abswidth/80); }
    } //end of for(j=0;
} //end else if(plottype[i]==20)
//draw circle
else if(plottype[i]==21)
{
    for(j=0;j<n[i];j++)
    {
        if((x[i][j]>=xmin && x[i][j]<=xmax )
        && (y[i][j]>=ymin && y[i][j]<=ymax))
        { drawEllipse(x[i][j],y[i][j],abswidth/100,abswidth/80); }
    } //end of for(j=0;
} //end else if(plottype[i]==21)
else if(plottype[i]>=22 && plottype[i]<=27)
{
    for(j=0;j<n[i];j++)
    { if((x[i][j]>=xmin && x[i][j]<=xmax )
    && (y[i][j]>=ymin && y[i][j]<=ymax))
    { drawPolygon(x[i][j],y[i][j],5,(plottype[i]-(int)(abswidth/20.0))); }
    } //end of for(j=0;
} //end else if(plottype[i]==21..27)
}
}
}

```

Burada tanımlanan şekil, çizgi vs gerçek plot koordinat sistemini kullanmakta ve pencere koordinat sistemiyle gerçek koordinat sistemleri arasında otomatik dönüşüm yapmaktadır.

Program 7.85 : [Plot2D.java](#)

```
import java.io.*;
```



```

import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.awt.geom.*;
import javax.swing.*;
import java.awt.print.PrinterJob;
import java.awt.print.*;

public class Plot2D extends JPanel implements Printable
{
    public Plot p1;
    final static Color bg = Color.white;
    final static Color fg = Color.black;
    final static Color red = Color.red;
    final static Color white = Color.white;
    final static BasicStroke stroke = new BasicStroke(1.0f);
    final static BasicStroke boldStroke = new BasicStroke(2.0f);

    public Plot2D()
    {
        //Initialize drawing colors
        setBackground(Color.white);
        setForeground(Color.black);

        try{
            p1=new Plot();
        } catch(IOException ioe) {System.err.println("IOExceptionin opening plot");}
    }

    public void yenidanPlotDatasiOku()
    {
        try{
            p1=new Plot();
        } catch(IOException ioe) {System.err.println("IOExceptionin opening plot");}
    }

    public void yenidenciz()
    {
        repaint();
    }

    public void yazdir()
    {
        PrinterJob printJob = PrinterJob.getPrinterJob();
        printJob.setPrintable(this);
        if (printJob.printDialog()) {
            try {
                printJob.print();
            } catch (Exception ex) {ex.printStackTrace();}
        }
    }

    public int print(Graphics g, PageFormat pf, int pi) throws PrinterException {
        if (pi >= 1) {
            return Printable.NO_SUCH_PAGE;
        }
        drawShapes((Graphics2D)g);
        return Printable.PAGE_EXISTS;
    }

    public void drawShapes(Graphics2D g2)

```

```

{
    Dimension d=getSize();
    g2.setRenderingHint(RenderingHints.KEY_ANTIALIASING,
    RenderingHints.VALUE_ANTIALIAS_ON);
    int gridWidth = d.width;
    int gridHeight = d.height;
    int rowspacing=(int)(d.width/100.0);
    int columnspacing=(int)(d.height/50.0);
    int rectWidth=gridWidth-columnspacing;
    int rectHeight=gridHeight-rowspacing;
    p1.xabsmin=(int)(0.25*rectWidth);
    p1.yabsmin=(int)(0.2*rectHeight);
    p1.abswidth=(int)(0.65*rectWidth);
    p1.absheight=(int)(0.7*rectHeight);
    //g2.setRenderingHint(RenderingHints.KEY_ANTIALIASING,
    RenderingHints.VALUE_ANTIALIAS_OFF);
    g2.setStroke(stroke);
    g2.setPaint(fg);
    g2.drawRect(p1.xabsmin,p1.yabsmin,p1.abswidth,p1.absheight);
    PlotShapesSW ps=new PlotShapesSW(g2,p1.xabsmin,p1.yabsmin,
    p1.absheight,p1.abswidth,p1.xmin,p1.xmax,p1.ymin,p1.ymax);
    if(p1.xgridon!=0)
        ps.drawXGrid(p1.xntic);
    if(p1.ygridon!=0)
        ps.drawYGrid(p1.yntic);
    int i,j;
    for(i=0;i<p1.nline;i++)
    {
        // Select plot colors
        g2.setPaint(new Color(p1.red[i],p1.green[i],p1.blue[i]));
        ps.drawPlotLines(i,p1.plotype,p1.x,p1.y,p1.n,p1.ch);
    }//end of for(i=0
    g2.setPaint(fg);
    ps.drawXTic(p1.xntic,(p1.ymax-p1.ymin)/80.0,0);
    ps.drawYTic(p1.yntic,(p1.xmax-p1.xmin)/80.0,0);
    ps.drawXNumbers(p1.xntic);
    ps.drawYNumbers(p1.yntic);
    ps.drawLabel(p1.label);
    ps.drawXLabel(p1.xlabel);
    ps.drawYLabel(p1.ylabel);
}

public void paintComponent(Graphics g)
{
    super.paintComponent(g);
    Graphics2D g2 = (Graphics2D) g;
    drawShapes(g2);
}
}

```

bu program plot sekillerini Plot olusturacak sekilde bir araya koymaktadır.

Program 7.85 : [PlotWindowSWF_2000.java](#)

```

//=====
// Numerical Analysis package in java
// Plot (Çizim ) programi
// Dr. Turhan Coban
// =====
/*

```

```
* Swing version.  
*/
```

```
import java.lang.Integer;  
import java.awt.*;  
import java.awt.event.*;  
import java.awt.font.*;  
import java.awt.geom.*;  
import java.awt.image.*;  
import javax.swing.*;  
import Plot2D;  
import PlotShapesSW;  
import BasicWindowMonitor;
```

```
public class PlotWindowSWF_2000 extends JFrame implements ItemListener, ActionListener
```

```
{  
    boolean inAnApplet = true;  
    final static String KONTROLPANEL = "Kontrol sayfasi";  
    final static String PLOTPANEL = "Plot sayfasi ";  
    Plot2D jta;  
    JLabel promptXmin; // Label prompt in Xmin field  
    JLabel promptXmax; // Label prompt in Xmax field  
    JLabel promptYmin; // Label prompt in Ymin field  
    JLabel promptYmax; // Label prompt in Ymax field  
    JLabel promptLabel; // Label prompt Plot Label  
    JLabel promptXLabel; // Label prompt Plot XLabel  
    JLabel promptYLabel; // Label prompt Plot YLabel  
    JLabel promptXntic; // Label prompt in Xmin field  
    JLabel promptYntic; // Label prompt in Xmax field  
    JLabel promptXgridon; // Label prompt in Ymin field  
    JLabel promptYgridon; // Label prompt in Ymax field  
    JTextField inputXmin; // input field Xmin  
    JTextField inputXmax; // input field Xmax  
    JTextField inputYmin; // input field Ymin  
    JTextField inputYmax; // input field Ymax  
    JTextField inputLabel; // input field Label  
    JTextField inputXLabel; // input field XLabel  
    JTextField inputYLabel; // input field YLabel  
    JTextField inputXntic; // input field xntic  
    JTextField inputYntic; // input field yntic  
    JCheckBox inputXgridon; // input field xgridon  
    JCheckBox inputYgridon; // input field ygridon  
    JButton printButton;  
  
    public PlotWindowSWF_2000()  
    {  
        super("Plot çizimi");  
        Container contentPane = getContentPane();  
        JTabbedPane tabbedPane = new JTabbedPane();  
        promptXmin=new JLabel("Xmin ");  
        inputXmin=new JTextField(5);  
        promptXmax=new JLabel("Xmax ");  
        inputXmax=new JTextField(5);  
        promptYmin=new JLabel("Ymin ");  
        inputYmin=new JTextField(5);  
        promptYmax=new JLabel("Ymax ");  
        inputYmax=new JTextField(5);  
        //*****  
        promptLabel=new JLabel(" Plot basligi : ");  
        promptXLabel=new JLabel(" x ekseni basligi : ");
```

```

promptYLabel=new JLabel("      y eksenini başlığı : ");
inputLabel=new JTextField(30);
inputXLabel=new JTextField(30);
inputYLabel=new JTextField(30);
//*****
promptXntic=new JLabel("X tik no");
inputXntic=new JTextField(5);
promptYntic=new JLabel("Y tik no");
inputYntic=new JTextField(5);
promptXgridon=new JLabel("X grid (küçük kare)");
inputXgridon=new JCheckBox(" ");
promptYgridon=new JLabel("Y grid (küçük kare)");
inputYgridon=new JCheckBox(" ");
//*****
JPanel pane1 = new JPanel()
{
public Dimension getPreferredSize()
{
Dimension size=super.getPreferredSize();
size.width=800;
return size;
}
};
JPanel mpane=new JPanel();
mpane.setLayout(new GridLayout(1,8));
mpane.add(promptXmin);
mpane.add(inputXmin);
mpane.add(promptXmax);
mpane.add(inputXmax);
mpane.add(promptYmin);
mpane.add(inputYmin);
mpane.add(promptYmax);
mpane.add(inputYmax);
pane1.add(mpane, BorderLayout.NORTH);
JPanel xpane=new JPanel();
xpane.setLayout(new GridLayout(1,8));
xpane.add(promptXntic);
xpane.add(inputXntic);
xpane.add(promptYntic);
xpane.add(inputYntic);
xpane.add(promptXgridon);
xpane.add(inputXgridon);
xpane.add(promptYgridon);
xpane.add(inputYgridon);
pane1.add(xpane, BorderLayout.NORTH);
//*****
JPanel lpane=new JPanel();
lpane.setLayout(new GridLayout(3,2));
lpane.add(promptLabel);
lpane.add(inputLabel);
lpane.add(promptXLabel);
lpane.add(inputXLabel);
lpane.add(promptYLabel);
lpane.add(inputYLabel);
pane1.add(lpane, BorderLayout.SOUTH);
//*****
inputXmin.addActionListener(this);
inputXmax.addActionListener(this);
inputYmin.addActionListener(this);
inputYmax.addActionListener(this);

```

```

inputLabel.addActionListener(this);
inputXLabel.addActionListener(this);
inputYLabel.addActionListener(this);
inputXntic.addActionListener(this);
inputYntic.addActionListener(this);
inputXgridon.addItemListener(this);
inputYgridon.addItemListener(this);
jta=new Plot2D();
inputXmin.setText(Double.toString(jta.p1.xmin));
inputXmax.setText(Double.toString(jta.p1.xmax));
inputYmin.setText(Double.toString(jta.p1.ymin));
inputYmax.setText(Double.toString(jta.p1.ymax));
inputXntic.setText(Integer.toString(jta.p1.xntic));
inputYntic.setText(Integer.toString(jta.p1.yntic));
inputLabel.setText(jta.p1.label);
inputXLabel.setText(jta.p1.xlabel);
inputYLabel.setText(jta.p1.ylabel);
printButton=new JButton("Yazdir");
JPanel pane2 = new JPanel();
pane2.setLayout(new BorderLayout());
pane2.add(jta);
pane1.add(printButton,BorderLayout.SOUTH);
printButton.addActionListener(this);
tabbedPane.addTab(PLOTPANEL, pane2);
tabbedPane.addTab(KONTROLPANEL, pane1);
contentPane.add( tabbedPane, BorderLayout.CENTER);
}

```

```

public void itemStateChanged(ItemEvent e)
{
inputXmin.setText(Double.toString(jta.p1.xmin));
inputXmax.setText(Double.toString(jta.p1.xmax));
inputYmin.setText(Double.toString(jta.p1.ymin));
inputYmax.setText(Double.toString(jta.p1.ymax));
inputXntic.setText(Integer.toString(jta.p1.xntic));
inputYntic.setText(Integer.toString(jta.p1.yntic));
Object source=e.getItemSelectable();
if(source==inputXgridon)
{
if (e.getStateChange() == ItemEvent.DESELECTED)
{
jta.p1.xgridon=0;
}
else
{
jta.p1.xgridon=1;
}
}
else if(source==inputYgridon)
{
if (e.getStateChange() == ItemEvent.DESELECTED)
{
jta.p1.ygridon=0;
}
else
{
jta.p1.ygridon=1;
}
}
}

```

```

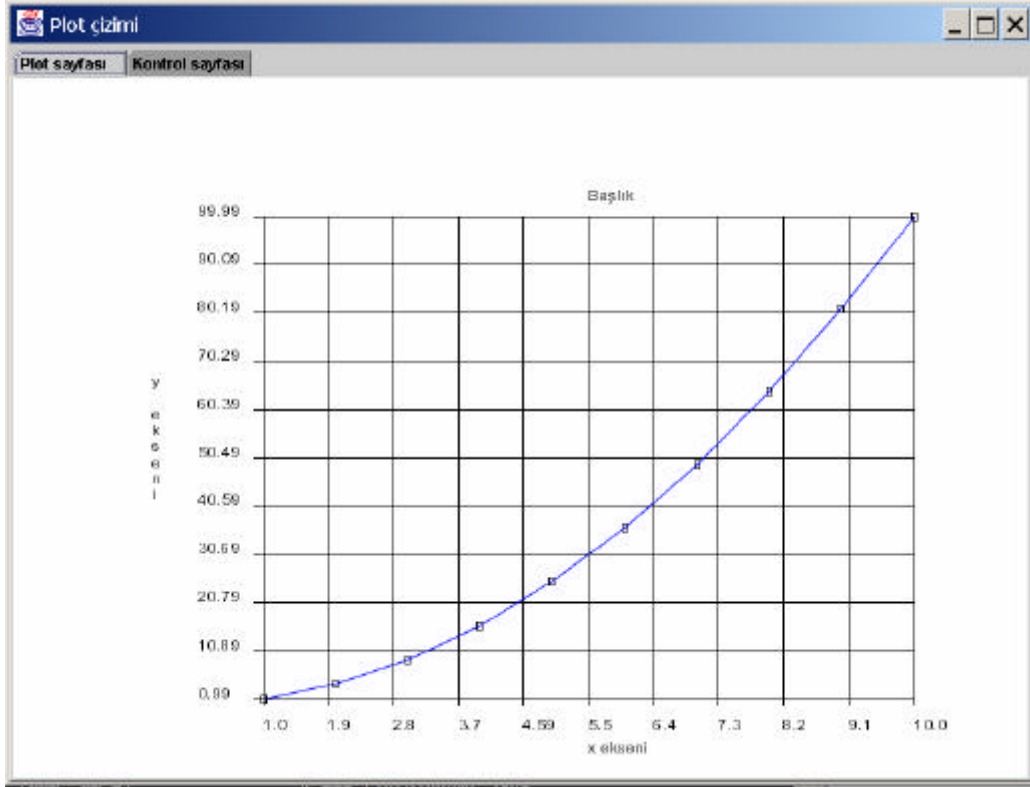
inputLabel.setText(jta.p1.label);
inputXLabel.setText(jta.p1.xlabel);
inputYLabel.setText(jta.p1.ylabel);
jta.yenidenciz();
}

public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
if (e.getSource()==printButton )
{
jta.yazdir();
}
Double valXmin=new Double(inputXmin.getText());
jta.p1.xmin=valXmin.doubleValue();
Double valXmax=new Double(inputXmax.getText());
jta.p1.xmax=valXmax.doubleValue();
Double valYmin=new Double(inputYmin.getText());
jta.p1.ymin=valYmin.doubleValue();
Double valYmax=new Double(inputYmax.getText());
/******
Integer valXntic=new Integer(inputXntic.getText());
jta.p1.xntic=valXntic.intValue();
Integer valYntic=new Integer(inputYntic.getText());
jta.p1.yntic=valYntic.intValue();
/******
jta.p1.ymax=valYmax.doubleValue();
jta.p1.label=inputLabel.getText();
jta.p1.xlabel=inputXLabel.getText();
jta.p1.ylabel=inputYLabel.getText();
jta.yenidenciz();
}

public static void main(String[] args)
{
PlotWindowSWF_2000 pencere= new PlotWindowSWF_2000();
pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
pencere.setSize(600,600);
pencere.setVisible(true);
}
}

```

Asil Plot'i çizen bu programdadir.



Plot çizimi

Plot sayfası Kontrol sayfası

Xmin 1.0 Xmax 10.0 Ymin 9999432 Ymax 9999432

10 Y tik no 10 X grid (küçük kare) Y grid (küçük kare)

Plot başlığı : Başlık

x eksenı başlığı : x eksenı

y eksenı başlığı : y eksenı

Yazdır

8. JAVADA HATA ANALIZI VE YAKALANMASI

8.1 HATA ANALIZI

Javada diğer dillerden farklı olarak dil yapısının içinde hataları yakalamak için oldukça gelişmiş bir sistem mevcuttur. Eğer javada kontrol edilmemiş bir hata olursa program durur ve hatayı yazar. Biz hata oluştuğunda hata kontrol sisteminde hatayı kontrol edip programı çalıştırmaya devam edebiliriz. Javadaki hata kontrol blogu şu şekilde yazılır :

```
try { java deyimleri;  
java kaynaklarından herhangi birini kullanan deyimler  
}  
catch( herhangi bir Exception e1)  
{ exception kontrol deyimleri }  
catch( diğer herhangi bir Exception e1)  
{ exception kontrol deyimleri }  
finally  
{  
deyimler  
java kaynağını serbest bırakma deyimleri  
}
```

Javadaki Exception türleri aşağıdaki tabloda verilmiştir :

Tablo 8.1 : Java hata ve exception listesi

Java.lang hata listesi

AbstractMethodError
ClassCircularityError
ClassFormatError
Error
ExceptionInInitializerError
IllegalAccessError
IncompatibleClassChangeError
InstantiationError
InternalError
LinkageError
NoClassDefFoundError
NoSuchFieldError
NoSuchMethodError
OutOfMemoryError
StackOverflowError
ThreadDeath
UnknownError
UnsatisfiedLinkError
VerifyError
VirtualMachineError

Java.lang Exception listesi

ArithmeticException
ArrayIndexOutOfBoundsException
ArrayStoreException
ClassCastException
ClassNotFoundException
CloneNotSupportedException
Exception

IllegalAccessException
IllegalArgumentException
IllegalMonitorStateException
IllegalStateException
IllegalThreadStateException
IndexOutOfBoundsException
InstantiationException
InterruptedException
NegativeArraySizeException
NoSuchFieldException
NoSuchMethodException
NullPointerException
NumberFormatException
RuntimeException
SecurityException
StringIndexOutOfBoundsException

Java.util exception listesi

EmptyStackException
MissingResourceException
NoSuchElementException
TooManyListenersException

Java.io exception listesi

CharConversionException
EOFException
FileNotFoundException
IOException
InterruptedIOException
InvalidClassException
InvalidObjectException
NotActiveException
NotSerializableException
ObjectStreamException
OptionalDataException
StreamCorruptedException
SyncFailedException
UTFDataFormatException
UnsupportedEncodingException
WriteAbortedException

Java hata olustugununda hatanın olustugu metotun girisinde kullanılan **throws** kelimesini takip eden Exception sinifiyla ayni exception gurubunu yasiyan **try-catch** gurubuna aktarir.

Bu metotun içinde gerekli noktada (hatanin olusacagi sartda) **throw** deyimi kullanilarak hata olustugu aktarilir ve bu aktarim **try-catch** gurubu tarafından yakalanir ve isleme alinir.

Hata kontrolunu daha iyi açıklayabilmek amacıyla bir örnek vermek istiyoruz. SifiraBölünmeException sinifinda yeni bir hata kontrol sinifi yaratiyoruz. Bu sinif ve java kütüphanesinde mevcut olan tamsayi format hatasi (NumberFormatException) sifirebolmetesti programinda test edilmistir. Sonuçlar applet çıktılarında görülmektedir. Eger bu hatalar kontrol edilmeseydi, java programi hata vererek çalışmasını durdururdu. Programdaki hata kontrol deyimleri kalın harfle verilmistir. Hata kontrol blogu ise italik olarak verilmistir.

Problem 8.1 sifiraBolunmeException.java programi, sisira bolme hatasi tanimlar

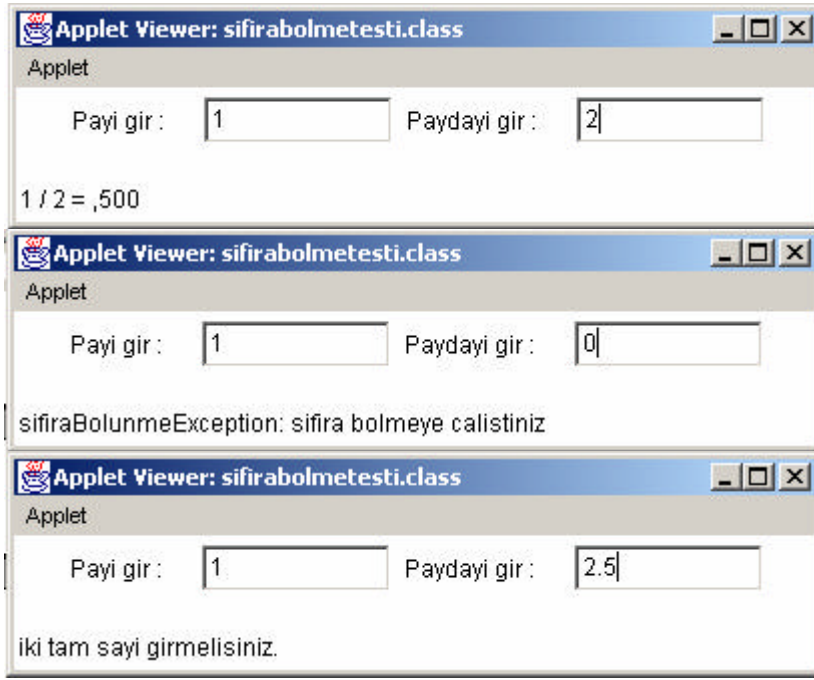
```
public class sifiraBolunmeException
extends ArithmeticException
{
public sifiraBolunmeException()
{
```

```
super("sifira bolmeye calistiniz ");
}
}
```

Problem 8.2 Bizim tarafimizdan olusturulan `sifiraBolunmeException.java` hata kontrolü ve sayi formati hata kontrolü (`NumberFormatException`) yapan [sifirabolmetesti.java](#) programi

```
import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.text.DecimalFormat;
import sifiraBolunmeException;
public class sifirebolmetesti extends Applet implements ActionListener
{
    private Label L1,L2;
    private TextField T1,T2;
    private int sayi1,sayi2;
    private double sonuc;
    public void init()
    {
        sayi1=0;
        sayi2=1;
        L1=new Label("Payi gir : ");
        L2=new Label("Paydayi gir : ");
        T1=new TextField(10);
        T2=new TextField(10);
        T2.addActionListener(this);
        add(L1);
        add(T1);
        add(L2);
        add(T2);
    }
    public double bol(int s1,int s2) throws sifiraBolunmeException
    {
        if(s2==0) throw new sifiraBolunmeException();
        return (double) s1/s2;
    }
    public void actionPerformed(ActionEvent e)
    {
        DecimalFormat hassaslik3=new DecimalFormat("#.000");
        try{
            sayi1=Integer.parseInt(T1.getText());
            sayi2=Integer.parseInt(T2.getText());
            T1.setText("");
            T2.setText("");
            sonuc=bol(sayi1,sayi2);
            showStatus(sayi1+" / "+sayi2+" = "+hassaslik3.format(sonuc));
        }
        catch(NumberFormatException nfe)
        {showStatus("iki tam sayi girmelisiniz.");}
        catch(sifiraBolunmeException sbh)
        {showStatus(sbh.toString());}
    }
}
```

08001.JPG, 08002.JPG,08003.JPG



Şekil 8.1-3 sifirabolmetesti.html appletinde sifira bolme ve tamsayı hata mesajlarının görünümü

Programlarda da görüldüğü gibi hata programın çalışmasına engel olmaksızın kullanıcıya bildirilmektedir. Bu program gurubunda önce ArithmeticException sınıfından sifiraBolunmeException sınıfı türetilmiştir. Sonra programın içindeki

```
public double bol(int s1,int s2) throws sifiraBolunmeException
{
    if(s2==0) throw new sifiraBolunmeException();
    return (double) s1/s2;
}
```

metotunda metodun önce throws sifiraBolunmeException deyimiyle exception gondereceği bildirilmiş, ve metodun içinde

```
if(s2==0) throw new sifiraBolunmeException();
deyimiyle exception ( hata degiskeni) gönderilmiştir. Gönderilen hata degiskeni (exception)
try{
    sayi1=Integer.parseInt(T1.getText());
    sayi2=Integer.parseInt(T2.getText());
    T1.setText("");
    T2.setText("");
    sonuc=bol(sayi1,sayi2);
    showStatus(sayi1+" / "+sayi2+" = "+hassaslik3.format(sonuc));
}
catch(NumberFormatException nfe)
{showStatus("iki tam sayi girmelisiniz.");}
catch(sifiraBolunmeException sbh)
{showStatus(sbh.toString());}
}
```

gurubu tarafından yakalanmış, ve eger sifir hatası varsa

catch(sifiraBolunmeException sbh) deyimi tarafından yakalanmış ve showStatus("iki tam sayi girmelisiniz."); islemini çağırmıstı bu islem sonunda applet sifiraBolunmeException sınıfının toString metotunu kullanarak

sifiraBolunmeException:sifira bolmeye calistiniz

mesajini vermistir. Ayrica yukardaki program parçaciginda da görüldüğü gibi programimiz ayni zamanda **NumberFormatException nfe** terimiyle integer olan rakamimizin integer olarak gönderilip gönderilmedigini kontrol etmektedir. Bu exception java kütüphanesindeki **parsInt** metodu tarafından gönderilmektedir.

8.2 ALISTIRMALAR

1. H6O1java Hata (Exception) kontrolu programi. gercekSayiException ve bayagikesirException tanimlanmistir.

[gercekSayiException.java](#) programininda gercek sayi girildiginde hata(Exception) vermek için gerceksayiException tanimlanmistir. [bayagikesir1.java](#) programindaki

```
public bayagikesir(double npay,double npayda) throws gercekSayiException
{
    /***/ tanimlayiniz
}
```

kurucu metotunu bu exception'i kullanacak sekilde olusturunuz. [H5O1.java](#) programinin benzeri [H6O1.java](#) programinda bayagikesir yerine bayagikesir1 kullanarak exception yapinizi kontrol ediniz.

Problem 8.3 : gercekSayiException, gercek sayi hata tanim programi

```
public class gercekSayiException extends NumberFormatException
{
    public gercekSayiException()
    {
        super("gercek sayi girdiniz tam sayi girmelisiniz");
    }
}
```

Problem 8.4 : bayagikesirException, bayagi kesir sifira bölme hata tanim programi

```
class bayagikesirException extends Exception
{
    public bayagikesirException()
    {
        super("Bayagi kesir paydasinin degeri 0.");
    }
}
```

Problem 8.5 : bayagikesir1.java, hata kontrollü bayagikesir sinifi

```
//=====
// bayagikesir sinifi tanimi
// Dr. Turhan Coban
//=====
import java.io.*;
import bayagikesirException;
import gercekSayiException;

// sinif bayagikesir
// bu sinif bayagikesir sayilarin matematik
// islemlerini tanimlar
//

class bayagikesir {
    // sinif degiskenleri
    int pay;
    int payda;
```

```

// kurucu metodlar

public bayagikesir()
{
pay=0;
payda=1;
}

public bayagikesir(int npay,int npayda)
{
pay=npay;
payda=npayda;
}

public bayagikesir(double npay,double npayda) throws gercekSayiException
{
/***/ tanimlayiniz

double tmp1,tmp2;
tmp1=(int)npay;
tmp2=(int)npayda;
if (tmp1!=npay) throw new gercekSayiException();
else if (tmp2!=npayda) throw new gercekSayiException();
else
{
pay=(int)tmp1;
payda=(int)tmp2;
}
}

public bayagikesir(int numer)
{
pay=numer;
payda=1;
}

public bayagikesir(bayagikesir c )
{
pay=c.Pay();
payda=c.Payda();
}
// giriŸ - ¼• k• Ÿ metodlar•

public int enbuyukortakbolen()
{
int n=pay;
int m=payda;
// iki tam sayinin en buyuk ortak bolenini hesaplar
if(n==0)
return m;
if(m==0)
return n;
while(m != n)
{
if(n>m)
n=n-m;
else
m=m-n;
}
}

```

```

}
return n;
}

public void sadelestir() throws bayagikesirException
{
//sadelestir
int isaret=1;
if(pay<0)
{
isaret=-isaret;
pay=-pay;
}
if(payda<0)
{
isaret=-isaret;
payda=-payda;
}
if(payda==0) {throw new bayagikesirException();}
int ebob=enbuyukortakbolen();
ebob=Math.abs(ebob);
pay=isaret*pay/ebob;
payda=payda/ebob;
}

public int Pay()
{
return pay;
}

public int Payda()
{
return payda;
}

public void payGir(int r)
{
pay=r;
}

public void paydaGir(int i)
{
payda=i;
}

public void bayagikesirGir(bayagikesir sag)
{
pay=sag.Pay();
payda=sag.Payda();
}

public void bayagikesirGir(int nr,int ni)
{
pay=nr;
payda=ni;
}

public void bayagikesirGir(int nr)
{
pay=nr;
}

```

```
payda=1;
}
```

```
public void bayagikesirGir(double d) throws bayagikesirException
{
// tam sayinin bayagikesir esitini y• kle
// eh birazc• k yaklas• m var tabi
bayagikesirGir((int)d*10000,10000);
sadelestir();
}
```

```
public double toDouble()
{
//bayagikesir sayinin gercek sayi esidi
return ((double)pay/(double)payda);
}
```

```
public static bayagikesir BayagikesireCevir(double d) throws bayagikesirException
{
// tam sayinin bayagikesir esiti
// eh birazc• k yaklas• m var tabi
bayagikesir b=new bayagikesir();
b.bayagikesirGir((int)d*10000,10000);
b.sadelestir();
return b;
}
```

```
public void topla(bayagikesir sag) throws bayagikesirException
{
//ikinci bir bayagikesirle topla
pay = pay*sag.Payda() + sag.Pay()*payda;
payda = payda*sag.Payda();
sadelestir();
}
```

```
public void topla(int sag) throws bayagikesirException
{
//bir gercek say• yla topla
pay = pay + sag*payda;
sadelestir();
}
```

```
public void cikar(bayagikesir sag) throws bayagikesirException
{
//ikinci bir bayagikesirle topla
pay = pay*sag.Payda() - sag.Pay()*payda;
payda = payda*sag.Payda();
sadelestir();
}
```

```
public void cikar(int sag) throws bayagikesirException
{
//bir gercek say• yla topla
pay = pay - sag*payda;
sadelestir();
}
```

```
public void carp(bayagikesir sag ) throws bayagikesirException
{
```

```
//bir bayagikesir sayıyla carp
pay = pay*sag.Pay();
payda = payda*sag.Payda();
sadelestir();
}
```

```
public void carp(int sag ) throws bayagikesirException
{
//bir gercek sayıyla carp
pay = pay*sag;
sadelestir();
}
```

```
public void bol(bayagikesir sag ) throws bayagikesirException
{
//bir bayagikesir say• yla bol
pay = pay*sag.Payda();
payda = payda*sag.Pay();
sadelestir();
}
```

```
public void bol(int sag ) throws bayagikesirException
{
//bir Pay say• yla bol
payda = payda*sag;
sadelestir();
}
```

```
public static bayagikesir topla(bayagikesir sol, bayagikesir sag) throws bayagikesirException
{
// iki bayagikesir say• n• n toplam• n• return deyimiyle bayagikesir olarak
// aktar• r
int r1= sol.Pay() * sag.Payda() + sag.Pay() * sol.Payda();
int i1= sol.Payda()* sag.Payda();
bayagikesir sonuc;
sonuc=new bayagikesir(r1,i1);
sonuc.sadelestir();
return sonuc;
}
```

```
public static bayagikesir topla(bayagikesir sol, int sag) throws bayagikesirException
{
// bir bayagikesir ve bir Pay say• n• n toplam• n• return deyimiyle bayagikesir olarak
// aktar• r
int r1=sol.Pay() + sag*sol.Payda();
int i1=sol.Payda();
bayagikesir sonuc;
sonuc=new bayagikesir(r1,i1);
sonuc.sadelestir();
return sonuc;
}
```

```
public static bayagikesir topla(int sol, bayagikesir sag) throws bayagikesirException
{
// bir bayagikesir ve bir Pay say• n• n toplam• n• return deyimiyle bayagikesir olarak
// aktar• r
int r1=sag.Pay() + sol*sag.Payda();
int i1=sag.Payda();
bayagikesir sonuc;
sonuc=new bayagikesir(r1,i1);
}
```



```

sonuc.sadelestir();
return sonuc;
}

//=====================================================
public static bayagikesir cikar(bayagikesir sol, bayagikesir sag) throws bayagikesirException
{
// iki bayagikesir say• n• n toplam• n• return deyimiyle bayagikesir olarak
// aktar• r
int r1= sol.Pay() * sag.Payda() - sag.Pay() * sol.Payda();
int i1= sol.Payda()* sag.Payda();
bayagikesir sonuc;
sonuc=new bayagikesir(r1,i1);
sonuc.sadelestir();
return sonuc;
}

public static bayagikesir cikar(bayagikesir sol, int sag) throws bayagikesirException
{
// bir bayagikesir ve bir Pay say• n• n toplam• n• return deyimiyle bayagikesir olarak
// aktar• r
int r1=sol.Pay() - sag*sol.Payda();
int i1=sol.Payda();
bayagikesir sonuc;
sonuc=new bayagikesir(r1,i1);
sonuc.sadelestir();
return sonuc;
}

public static bayagikesir cikar(int sol, bayagikesir sag) throws bayagikesirException
{
// bir bayagikesir ve bir Pay say• n• n toplam• n• return deyimiyle bayagikesir olarak
// aktar• r
int r1=sag.Pay() - sol*sag.Payda();
int i1=sag.Payda();
bayagikesir sonuc;
sonuc=new bayagikesir(r1,i1);
sonuc.sadelestir();
return sonuc;
}

//=====================================================
public static bayagikesir carp(bayagikesir sol, bayagikesir sag) throws bayagikesirException
{ // iki bayagikesir sayinin carpimini aktar
bayagikesir sonuc;
sonuc=new bayagikesir(sol.Pay()*sag.Pay(),sol.Payda()*sag.Payda());
sonuc.sadelestir();
return sonuc;
}

public static bayagikesir carp(bayagikesir sol, int sag) throws bayagikesirException
{ // bir bayagikesir ve bir double sayinin carpimini aktar
bayagikesir sonuc;
sonuc=new bayagikesir(sol.Pay()*sag,sol.Payda());
sonuc.sadelestir();
return sonuc;
}

public static bayagikesir carp(int sol, bayagikesir sag) throws bayagikesirException

```

```

{ // bir bayagikesir ve bir double sayinin carpimini aktar
bayagikesir sonuc;
sonuc=new bayagikesir(sag.Pay()*sol,sag.Payda());
sonuc.sadelestir();
return sonuc;
}

public static bayagikesir bol(bayagikesir sol, bayagikesir sag) throws bayagikesirException
{ // iki bayagikesir sayinin b'li mlerini aktar
double a=sag.Pay()*sag.Pay()+sag.Payda()*sag.Payda();
bayagikesir sonuc;
sonuc=new bayagikesir((int)(sol.Pay()*sag.Payda()),(int)(sol.Payda()*sag.Pay()));
sonuc.sadelestir();
return sonuc;
}

public static bayagikesir bol(bayagikesir sol, int sag) throws bayagikesirException
{ // bayagikesir say y double say ya bol
bayagikesir sonuc;
sonuc=new bayagikesir(sol.Pay(),(sol.Payda()*sag));
sonuc.sadelestir();
return sonuc;
}

public boolean kucuktur(bayagikesir sol,bayagikesir sag)
{
// less then comparison of two bayagikesir numbers
return (sol.toDouble() < sag.toDouble());
}

public boolean kucuktur_esittir(bayagikesir sol,bayagikesir sag)
{
// less then and esittir comparison of two bayagikesir numbers
return (sol.toDouble() <= sag.toDouble());
}

public boolean buyuktur(bayagikesir sol,bayagikesir sag)
{
// buyuktur then comparison of two bayagikesir numbers
return sol.toDouble() > sag.toDouble();
}

public boolean buyuktur_esittir(bayagikesir sol,bayagikesir sag)
{
// buyuktur then and esittir comparison of two bayagikesir numbers
return sol.toDouble() >= sag.toDouble();
}

public boolean esittir(bayagikesir sol,bayagikesir sag)
{
// esittir comparison of two bayagikesir numbers
return sol.toDouble() == sag.toDouble();
}

public boolean esit_degildir(bayagikesir sol,bayagikesir sag)
{
// not esittir comparison of two bayagikesir numbers
return sol.toDouble() != sag.toDouble();
}

```

```

public static String toString(bayagikesir value)
{
String b="";
if(Math.abs(value.Payda())!=1)
{
b=b+"( "+value.Pay()+" / "+value.Payda()+" )";
}
else
{
b=b+value.Pay()+" ";
}
return b;
}

public String toString()
{
// yazima haz• r bayagikesir formda String deşiski i iletir.
String b="";
if(Math.abs(Payda())!=1)
{
b=b+"( "+pay+" / "+Payda()+" )";
}
else
{
b=b+Pay()+" ";
}
return b;
}
};

```

//bayagikesir sinifinin taniminin sonu

Problem 8.6 : bayagikesirException, bayagi kesir sifira b÷lme hata test programi H6O1.java

//bu sinif sinif degiskeni kompleksi boyutlu olarak agagirir.
//not buradaki bayagikesir sinifi bayagikesir1.java programi
//tarafindan yaratilmistir.

```

import java.io.*; //java girdi cikti sinifini cagir
import bayagikesir;

```

```

class H6O1
{

public static void main(String args[]) throws IOException
{
Text cin=new Text();
double n1,n2;
System.out.print("toplam bayagi kesir sayisi, n = ");
int n=cin.readInt();
bayagikesir sayi[]=new bayagikesir[n];
bayagikesir toplam=new bayagikesir();
int i;

for(i=0;i<sayi.length;i++)
{
try{

```

```

System.out.print("bir bayagikesir giriniz : ");
n1=cin.readDouble();
n2=cin.readDouble();
sayi[i]=new bayagikesir(n1,n2);
}
catch (gercekSayiException e)
{
System.err.println(e.getMessage());
i--;
}
}

for(i=0;i<sayi.length;i++)
{
try{
toplam.topla(sayi[i]);
}
catch (bayagikesirException e)
{
System.err.println(e.getMessage());
}
}

System.out.println("Toplam = "+toplam.toString());

try{
toplam.bol(sayi.length);
}
catch (bayagikesirException e)
{
System.err.println(e.getMessage());
}

System.out.println("Ortalama = "+toplam.toString());
}
}

```

2. H8AL1_2000, Bayagikesir hata kontrolu programi çiktisi, JoptionPane kullaniyor.

```

import javax.swing.JOptionPane;
import java.io.*; //java girdi cikti sinifini cagir
import bayagikesir;

class H8AL1_2000
{

public static void main(String args[]) throws IOException
{
Text cin=new Text();
double n1,n2;
System.out.print("toplam bayagi kesir sayisi, n = ");
int n=cin.readInt();
bayagikesir sayi[]=new bayagikesir[n];
bayagikesir toplam=new bayagikesir();
int i;
String s="";
for(i=0;i<sayi.length;i++)
{
try{

```

```

System.out.print("bir bayagikesir giriniz : ");
n1=cin.readDouble();
n2=cin.readDouble();
sayi[i]=new bayagikesir(n1,n2);
}
catch (gercekSayiException e)
{
JOptionPane.showMessageDialog(null,e.getMessage(),"Gerçek Sayi Hatasi",
JOptionPane.ERROR_MESSAGE);
i--;
}
catch (bayagikesirException e)
{
JOptionPane.showMessageDialog(null,e.getMessage(),"Bayagi kesir Hatasi",
JOptionPane.ERROR_MESSAGE);
}
}

for(i=0;i<sayi.length;i++)
{
try{
toplam.topla(sayi[i]);
}
catch (bayagikesirException e)
{
JOptionPane.showMessageDialog(null,e.getMessage(),"Bayagi kesir Hatasi",
JOptionPane.ERROR_MESSAGE);
}
}

s+="Ortalama = "+toplam.toString();

try{
toplam.bol(sayi.length);
}
catch (bayagikesirException e)
{
JOptionPane.showMessageDialog(null,e.getMessage(),"Bayagi kesir Hatasi",

JOptionPane.ERROR_MESSAGE);
}
s+="Ortalama = "+toplam.toString();
JOptionPane.showMessageDialog(null,s,
"Bayagi kesir Ortalamasi",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
System.exit(0);
}
}

```

9. PARALEL KULLANIM (MULTITHREADING) , GERÇEK ZAMAN UYGULAMALARI, ANIMASYON

9.1 PARALEL KULLANIM(MULTITHREADING) VE GERÇEK ZAMAN PROGRAMLANMASI

İşlemleri tek tek sırayla ve iyi bir şekilde yapabiliydik belki de çok mükemmel sonuçlar alabilirdik. Fakat Dünyadaki hemen hemen hiçbir şey tek tek sırayla çalışmaz. İnsan vücudu da dahil bir çok doğal sistem paralel olarak çalışır. Yani bir işlem yapılırken paralelinde diğer bir işlem yapılmaya devam eder. Bizim şu anda kullandığımız bilgisayarların büyük bir bölümü tek bir işlemciye(processor) sahiptir. Birden fazla işlemciye sahip paralel bilgisayarlarda, her bir işlemcide bir iş tanımlayarak paralel kullanım mümkündür. Fakat tek işlemcili sistemler için(seri bilgisayar) yazılmış olan program dilleri genel olarak birden fazla işlemin aynı anda yapılmasına izin vermezler. Modern bilgisayar dilleri arasında sadece **Ada** ve **Java** dilleri bir işlemcide birden fazla işlemin (programın) aynı anda kullanılmasına izin verir. C++ dili birden fazla programın aynı anda kullanılmasına izin vermez. Bu yüzden tek kullanımlı bir programlama dilidir.

Paralel Kullanım(Multithreading) Tek bir işlemcinin birden fazla program tarafından kullanılmasıdır. Bu kullanım CPU (merkez program işlemcisi) adını verdiğimiz temel bilgisayar işlem ünitesinin çeşitli programlar tarafından ortaklaşa kullanılması prensibine göre yapılır. Bilgisayar CPU zamanı küçük parçalara bölünerek her parçada ayrı bir bilgisayar programının çalışması ve diğer bilgisayar programlarının beklemesi sağlanır. Programlar küçük paketçikler halinde program işlemcisine gönderilir ve sonuçlar tekrar hafızaya aktarılır. Sonra ikinci bir program parçasığı işlemci belleğine gönderilir. Modern seri bilgisayarlarda cache adı verilen bu program parçacıkları çalışırken diğer program parçacıklarını tutabilen hızlı hafıza birimleri de bulunur. Tüm bu kontrolleri ve birden fazla programın tek işlemcide çalışma işlemini Java dilinde dogrudan programlayabiliriz.

CPU nun Paralel kullanımı Runnable interface' i veya abstract Thread sınıfını kullanarak gerçekleştirilir. Aşağıda Bu iki yolu kullanarak bir dijital saat programı oluşturulmuştur. Bu programlarda saat sadece tek bir program olmasına rağmen bilgisayarın belleğinde eğer devamlı çalıştırılacak olursa başka hiçbir programın çalıştırılmıyacağı düşünülerek paralel kullanımlı olarak verilmiştir.

Zaman içinde programları bilgisayarda kontrollu yapıda kullanmak aynı zamanda bize gerçek zaman programlama olasılıklarını da sunar. Paralel ve gerçek zaman kullanımı Java'yı kuvvetli bir modern programlama dili yapan en önemli özelliklerden biridir.

Program 9.1 [Saat.java](#) sınıfının thread sınıfından türemiş olarak yazılımı.

```
import java.awt.Graphics;
import java.awt.Font;
import java.util.*;
import java.applet.Applet;
import java.text.*;
class saatThread extends Thread
{
Applet a;
public saatThread(Applet ai)
{a=ai;}
public void run()
{
while(true)
{
a.repaint();
try {Thread.sleep(1000);}
catch(InterruptedException e)
{System.err.println(e.toString());}
}
}
}
public class saat extends Applet
{
Font F;
```

```

Date D;
DateFormat df;
Locale tr;
saatThread r;
public void init()
{
F=new Font("TimesRoman",Font.BOLD,24);
tr=new Locale("tr","TR");
D=new Date();
df= DateFormat.getDateInstance(DateFormat.LONG,tr);
r=new saatThread(this);
r.start();
}
public void paint(Graphics g)
{
df.format(D);
D=new Date();
g.setFont(F);
try
{
g.drawString(D.toString(),10,50);
}
catch(NullPointerException e){}
}
}

```

Program 9.2 [SaatSWF.java](#) sınıfının thread sınıfından türemis olarak yazılımı.

```

import java.awt.Graphics;
import java.awt.*;
import java.util.*;
import javax.swing.*;
import java.text.*;

class saatThreadSWF extends Thread
{
JFrame a;
public saatThreadSWF(JFrame ai)
{a=ai;}

public void run()
{
while(true)
{
a.validate();
a.repaint();
try {Thread.sleep(1000);}
catch(InterruptedException e)
{System.err.println(e.toString());}
}
}
}

public class saatSWF extends JFrame
{
JLabel jb;
Font F;
Date D;
saatThreadSWF r;

```

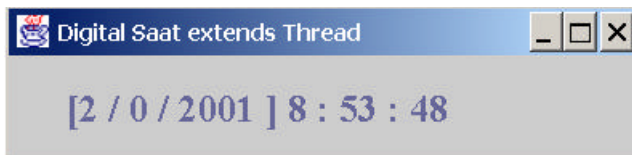
GregorianCalendar takvim;

```
public saatSWF()
{
super("Digital Saat extends Thread");
Container cc=getContentPane();
jb=new JLabel("");
F=new Font("TimesRoman",Font.BOLD,24);
jb.setFont(F);
// Türkiye standart (Greenwich zamanına göre iki saat ileride)
String[] ids = TimeZone.getAvailableIDs(+2 * 60 * 60 * 1000);
SimpleTimeZone pdt = new SimpleTimeZone(+2 * 60 * 60 * 1000, ids[0]);
takvim=new GregorianCalendar(pdt);
D=new Date();
takvim.setTime(D);
r=new saatThreadSWF(this);
cc.add(jb);
r.start();
}

public void paint(Graphics g)
{
D=new Date();
takvim.setTime(D);
String s=" ["+
takvim.get(Calendar.DATE) + " / "+
takvim.get(Calendar.MONTH)+ " / "+
takvim.get(Calendar.YEAR) + " ] "+
takvim.get(Calendar.HOUR_OF_DAY)+ " : "+
takvim.get(Calendar.MINUTE)+ " : "+
takvim.get(Calendar.SECOND);
jb.setText(s);
}

public static void main(String[] args)
{
saatSWF pencere= new saatSWF();
pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
pencere.setSize(400,100);
pencere.setVisible(true);
}
}
```

09001.JPG



Sekil 9.1 saaatSWF.java digital saat JFrame çıktısı

Program 9.3 Saat.java sınıfının Runnable interface'i ile yazilimi ve applet çıktısı

```
import java.awt.Graphics;
import java.awt.Font;
import java.util.Date;
import java.applet.Applet;
public class saat extends Applet implements Runnable{ Font theFont=new
Font("TimesRoman",Font.BOLD,24);
```

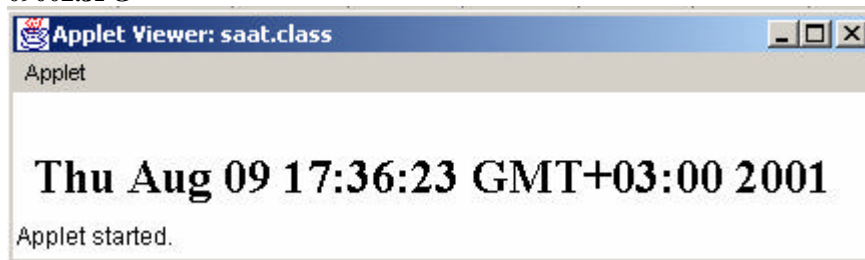


```

Date theDate;
Thread runner;
public void start()
{
if(runner==null)
{
runner=new Thread(this);
runner.start();
}
}
public void stop()
{
if(runner!=null)
{
runner.stop();
runner=null;
}
}
public void run()
{
while(true)
{
theDate=new Date();
repaint();
try {Thread.sleep(1000);}
catch(InterruptedException e) {}
}
}
public void paint(Graphics g)
{
g.setFont(theFont);
try
{
g.drawString(theDate.toString(),10,50);
}
catch(NullPointerException e){}
}
}

```

09002.JPG



Sekil 9.2 saat.html appletinde saat theradinin isletilmesi

Program 9.4 saatRunnableSWF sinifinin **Runnable** interface'i ile yazilimi

```

import java.awt.Graphics;
import java.awt.*;
import java.util.*;
import javax.swing.*;
import java.text.*;

```

```

public class saatRunnableSWF extends JFrame implements Runnable
{
JLabel jb;
Font F;
Date D;
saatThreadSWF r;
GregorianCalendar takvim;
Thread runner;

public saatRunnableSWF()
{
super("Digital Saat Runnable implement Thread");
Container cc=getContentPane();
jb=new JLabel("");
F=new Font("TimesRoman",Font.BOLD,24);
jb.setFont(F);
// Türkiye standart (Greenwich zamanına göre iki saat ileride)
String[] ids = TimeZone.getAvailableIDs(+2 * 60 * 60 * 1000);
SimpleTimeZone pdt = new SimpleTimeZone(+2 * 60 * 60 * 1000, ids[0]);
takvim=new GregorianCalendar(pdt);
D=new Date();
takvim.setTime(D);
setBackground(renk.beyaz);
r=new saatThreadSWF(this);
cc.add(jb);
r.start();
}

public void start()
{
if(runner==null)
{
runner=new Thread(this);
runner.start();
}
}

public void run()
{
while(true)
{
repaint();
try {Thread.sleep(1000);}
catch(InterruptedException e)
{System.err.println(e.toString());}
}
}

public void paint(Graphics g)
{
D=new Date();
takvim.setTime(D);
String s=" ["+
takvim.get(Calendar.DATE) + " / "+
takvim.get(Calendar.MONTH)+ " / "+
takvim.get(Calendar.YEAR) + " ] "+
takvim.get(Calendar.HOUR_OF_DAY)+ " : "+
takvim.get(Calendar.MINUTE)+ " : "+

```

```

takvim.get(Calendar.SECOND);
jb.setText(s);
}

public static void main(String[] args)
{
    saatRunnableSWF pencere= new saatRunnableSWF();
    pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
    pencere.setSize(400,100);
    pencere.setVisible(true);
}
}

```

Programlardan da görüldüğü gibi thread adı verilen ve bilgisayar belleğinde diğer programlarla beraber çalışmasını istediğimiz program parçacıklarını java programının içinde başlatabiliriz(start), kontrol edebiliriz veya durdurabiliriz(stop). Program parçacığının çalışmadan bekleyeceği süreyi de sleep metotunu kullanarak ayarlayabiliriz.

9.2 PARALEL PROGRAM KULLANIMIDA HAFIZA SINKRONİZASYONU

İkinci olarak biraz daha karışık bir örneğe göz atalım. Bu örnekte, iki tane program bilgisayar belleğinde aynı anda çalışacaktır. Birinci program ikinci programla ortak olarak kullanılan bir bilgisayar int hafıza noktasına sırasıyla birden ona kadar değişen bir rakam yazacak, ikinci program da aynı noktadan (OrtakHucreden) yazılan değeri okuyacaktır.

Program 9.5 OrtakHucre.java programı

```

class OrtakHucre{ public static void main(String args[])
{
TutInteger h=new TutInteger();
UretInteger p=new UretInteger(h);
KullanInteger c= new KullanInteger(h);
p.start();
c.start(); }
}
class UretInteger extends Thread
{
private TutInteger pTut;
public UretInteger(TutInteger h)
{
pTut=h;
}
public void run()
{
for(int count=0; count<10; count++)
{
pTut.setOrtakInt(count);
System.out.println("OrtakInteger "+count+" degerini uretti");
try{
sleep( (int) (Math.random()*5000 ) );
}
catch(InterruptedException e)
{
System.err.println("Exeption "+e.toString());
}
}
}
}
}

```

```

class KullanInteger extends Thread
{
private TutInteger cTut;
public KullanInteger(TutInteger h)
{
cTut=h;
}
public void run()
{
int Intdegeri=0;
while (Intdegeri !=9)
{
try{
sleep( (int) (Math.random()*5000));
}
catch(InterruptedException e)
{
System.err.println("Exeption "+e.toString());
}
Intdegeri=cTut.getOrtakInt();
System.out.println("Kullan Integer"+Intdegeri+" degerini okudu");
}
}}
class TutInteger{ private int OrtakInt; public void setOrtakInt(int Intdegeri)
{
OrtakInt=Intdegeri;
}
public int getOrtakInt()
{
return OrtakInt;
}
}

```

program sonucundaki çıktı :

```

OrtakInteger 0 degerini uretti
OrtakInteger 1 degerini uretti
OrtakInteger 2 degerini uretti
Kullan Integer2 degerini okudu
OrtakInteger 3 degerini uretti
OrtakInteger 4 degerini uretti
OrtakInteger 5 degerini uretti
Kullan Integer5 degerini okudu
Kullan Integer5 degerini okudu
OrtakInteger 6 degerini uretti
OrtakInteger 7 degerini uretti
Kullan Integer7 degerini okudu
OrtakInteger 8 degerini uretti
OrtakInteger 9 degerini uretti
Kullan Integer9 degerini okudu

```

Program 9.6 Runnable interface’i ile çalışan [OrtakHucreR.java](#) sinifi

```

import java.util.*;
import java.awt.*;
import java.io.*;//runnable interfacei kullanarak

```

```

class UretInteger implements Runnable
{

```

```

private TutInteger pTut;
private Thread thread;
public UretInteger(TutInteger h)
{
pTut=h;
thread = new Thread(this);
thread.start();
}
public void run() {
for(int count=0; count < 10; count++) {
pTut.setOrtakInt(count);
System.out.println("Ortak Integer " + count+" Olarak olusturuldu");
try {
thread.sleep((int)(Math.random()*3000));
}
catch(InterruptedException exception) {
System.err.println("Exception " + exception.toString());
}
}
}
class KullanInteger implements Runnable
{
private TutInteger cTut;
private Thread thread;
public KullanInteger(TutInteger h) {
cTut = h;
thread= new Thread(this);
thread.start();
}
public void run() {
int Intdegeri=0;
while(Intdegeri != 9) {
try {
thread.sleep((int)(Math.random()*3000));
}
catch(InterruptedException e) {
System.err.println("Exception " + e.toString());
}
Intdegeri = cTut.getOrtakInt();
System.out.println("Kullan Integer " + Intdegeri+"degerini yakaladi");
}
}
}

class TutInteger {
private int OrtakInt;
public void setOrtakInt(int Intdegeri) {OrtakInt = Intdegeri;}
public int getOrtakInt() { return OrtakInt;}
}
public class OrtakHucreR {
public static void main(String[] args) {
TutInteger h= new TutInteger();
new UretInteger(h);
new KullanInteger(h);
}
}

```

Program 9.7 Buffer ile uyum saglanmis [OrtakHucreBuf.java](#) sinifi

```

import java.awt.*;
import java.applet.Applet;
import java.text.DecimalFormat;
public class OrtakHucreBuf extends Applet
{
    private TextArea cikti;
    public void init()
    {
        setLayout(new BorderLayout());
        cikti = new TextArea();
        add(cikti,BorderLayout.CENTER);
    }
    public void start()
    {
        Tutinteger h=new Tutinteger(cikti);
        Uretinteger p=new Uretinteger(h);
        Consumeinteger c= new Consumeinteger(h);
        p.start();
        c.start();
    }
}
class Uretinteger extends Thread
{
    private Tutinteger pTut;
    private TextArea cikti;
    public Uretinteger(Tutinteger h)
    {
        pTut=h;
    }
    public void run()
    {
        for(int count=0; count<10; count++)
        {
            pTut.setOrtakint(count);
            try{
                sleep( (int) (Math.random()*500 ) );
            }
            catch(InterruptedException e)
            {
                System.err.println("Hata : "+e.toString());
            }
        }
    }
}
class Consumeinteger extends Thread
{
    private Tutinteger cTut;
    public Consumeinteger(Tutinteger h)
    {
        cTut=h;
    }
    public void run()
    {
        int indegeri;
        indegeri=cTut.getOrtakint();
        while (indegeri !=9)
        {
            try{
                sleep( (int) (Math.random()*500));
            }
        }
    }
}

```

```

        catch (InterruptedException e)
        {
            System.err.println("Hata "+e.toString());
        }
        intdegeri=cTut.getOrtakint();
    }
}
}
class Tutinteger
{
    private int Ortakint[] = {9,9,9,9,9};
    private boolean writeable = true;
    private boolean okunabilir = false;
    private int YerelOku =0, YerelYaz=0;
    private TextArea cikti;
    public Tutinteger(TextArea out)
    {
        cikti = out;
    }
    public synchronized void setOrtakint(int intdegeri)
    {
        while (!writeable)
        {
            try{
                cikti.append(" Beklemede "+intdegeri);
                wait();
            }
            catch (InterruptedException e)
            {
                System.err.println("Hata :"+e.toString() );
            }
        }
        Ortakint[YerelYaz]=intdegeri;
        okunabilir = true;
        cikti.append("\n Uretilen "+intdegeri+" Yazilan "+YerelYaz);
        YerelYaz = ++YerelYaz % 5;
        cikti.append("\t yazilan hucre "+YerelYaz+"\t okunan hucre "+YerelOku);
        printBuffer(cikti, Ortakint);
        if(YerelYaz==YerelOku)
        {
            writeable=false;
            cikti.append("\nDEPOLAMA YERLER~ DOLU ");
        }
        notify();
    }
    public synchronized int getOrtakint()
    {
        int intdegeri;
        while (!okunabilir)
        {
            try{
                cikti.append(" KULLANMAK iCiN BEKLiYOR ");
                wait();
            }
            catch (InterruptedException e)
            {
                System.err.println("hata:"+e.toString() );
            }
        }
    }
}

```

```

writeable=true;
intdegeri=Ortakint[YerelOku];
cikti.append("\n Kullanilan "+intdegeri+" Okundugu Hucre "+YerelOku);
YerelOku = ++YerelOku % 5;
cikti.append("\t yazilan h• cre "+YerelYaz+"\t okunan hucre "+YerelOku);
printBuffer(cikti, Ortakint);
if (YerelOku==YerelYaz)
{okunabilir=false;
cikti.append("\niNTEGER DEPOSU BOS");
}

notify();
return intdegeri;
}
public void printBuffer(TextArea out,int buf[])
{
out.append("\t depo: ");
for(int i=0; i<buf.length; i++)
out.append(" "+buf[i]);
}
}

```

Buffer ile uyum saglanmis [OrtakHucreBuf.java](#) sinifi çiktisi

```

Uretilen 0 Yazilan 0 yazilan hucre 1 okunan hucre 0 depo: 0 9 9 9
Kullanilan 0 Okundugu Hucre 0 yazilan hucre 1 okunan hucre 1 depo: 0 9 9 9
INTEGER DEPOSU BOS
Uretilen 1 Yazilan 1 yazilan hucre 2 okunan hucre 1 depo: 0 1 9 9
Kullanilan 1 Okundugu Hucre 1 yazilan hucre 2 okunan hucre 2 depo: 0 1 9 9
INTEGER DEPOSU BOS
Uretilen 2 Yazilan 2 yazilan hucre 3 okunan hucre 2 depo: 0 1 2 9
Uretilen 3 Yazilan 3 yazilan hucre 4 okunan hucre 2 depo: 0 1 2 3 9
Kullanilan 2 Okundugu Hucre 2 yazilan hucre 4 okunan hucre 3 depo: 0 1 2 3 9
Uretilen 4 Yazilan 4 yazilan hucre 0 okunan hucre 3 depo: 0 1 2 3 4
Kullanilan 3 Okundugu Hucre 3 yazilan hucre 0 okunan hucre 4 depo: 0 1 2 3 4
Uretilen 5 Yazilan 0 yazilan hucre 1 okunan hucre 4 depo: 5 1 2 3 4
Uretilen 6 Yazilan 1 yazilan hucre 2 okunan hucre 4 depo: 5 6 2 3 4
Uretilen 7 Yazilan 2 yazilan hucre 3 okunan hucre 4 depo: 5 6 7 3 4
Kullanilan 4 Okundugu Hucre 4 yazilan hucre 3 okunan hucre 0 depo: 5 6 7 3 4
Kullanilan 5 Okundugu Hucre 0 yazilan hucre 3 okunan hucre 1 depo: 5 6 7 3 4
Uretilen 8 Yazilan 3 yazilan hucre 4 okunan hucre 1 depo: 5 6 7 8 4
Kullanilan 6 Okundugu Hucre 1 yazilan hucre 4 okunan hucre 2 depo: 5 6 7 8 4
Uretilen 9 Yazilan 4 yazilan hucre 0 okunan hucre 2 depo: 5 6 7 8 9
Kullanilan 7 Okundugu Hucre 2 yazilan hucre 0 okunan hucre 3 depo: 5 6 7 8 9
Kullanilan 8 Okundugu Hucre 3 yazilan hucre 0 okunan hucre 4 depo: 5 6 7 8 9
Kullanilan 9 Okundugu Hucre 4 yazilan hucre 0 okunan hucre 0 depo: 5 6 7 8 9
INTEGER DEPOSU BOS

```

Problem 9.8 Uyum saglanmis [OrtakHucreSync.java](#) sinifi

```

class OrtakHucreSyn
{
public static void main(String args[])
{
TutInteger h=new TutInteger();
UretInteger p=new UretInteger(h);
KullanInteger c= new KullanInteger(h);
p.start();
c.start();
}
}

```



```

    }
}
class UretInteger extends Thread
{
    private TutInteger pTut;
    public UretInteger(TutInteger h)
    {
        pTut=h;
    }
    public void run()
    {
        for(int count=0; count<10; count++)
        {
            pTut.setOrtakInt(count);
            System.out.println("UretInteger OrtakInteger degerini"+count+"olarak olusturdu");
            try{
                sleep( (int) (Math.random()*3000 ) );
            }
            catch(InterruptedException e)
            {
                System.err.println("Exeption "+e.toString());
            }
        }
    }
}
class KullanInteger extends Thread
{
    private TutInteger cTut;
    public KullanInteger(TutInteger h)
    {
        cTut=h;
    }
    public void run()
    {
        int Intedegeri=0;
        while (Intedegeri !=9)
        {
            try{
                sleep( (int) (Math.random()*3000));
            }
            catch(InterruptedException e)
            {
                System.err.println("Exeption "+e.toString());
            }
            Intedegeri=cTut.getOrtakInt();
            System.out.println("KullanInteger "+Intedegeri+" yakalad• ");
        }
    }
}
class TutInteger
{
    private int OrtakInt;
    private boolean Yazilabilir = true;

    public synchronized void setOrtakInt(int Intedegeri)
    {
        while (!Yazilabilir)
        {
            try{
                wait();
            }
        }
    }
}

```

```

    }
    catch (InterruptedException e)
    {
        System.err.println("Exception:"+e.toString() );
    }
}
OrtakInt=Intedegeeri;
Yazilabilir=false;
notify();
}
public synchronized int getOrtakInt()
{
    while (Yazilabilir)
    {
        try{
            wait();
        }
        catch (InterruptedException e)
        {
            System.err.println("Exception:"+e.toString() );
        }
    }

    Yazilabilir=true;
    notify();
    return OrtakInt;
}
}

```

Uyum saglanmis [OrtakHucreSync.java](#) sinifi sonuclari

UretInteger OrtakInteger degerini 0 olarak olusturdu
KullanInteger 0 yakaladi
UretInteger OrtakInteger degerini 1 olarak olusturdu
KullanInteger 1 yakaladi
UretInteger OrtakInteger degerini 2 olarak olusturdu
KullanInteger 2 yakaladi
UretInteger OrtakInteger degerini 3 olarak olusturdu
KullanInteger 3 yakaladi
UretInteger OrtakInteger degerini 4 olarak olusturdu
KullanInteger 4 yakaladi
UretInteger OrtakInteger degerini 5 olarak olusturdu
KullanInteger 5 yakaladi
UretInteger OrtakInteger degerini 6 olarak olusturdu
KullanInteger 6 yakaladi
UretInteger OrtakInteger degerini 7 olarak olusturdu
KullanInteger 7 yakaladi
UretInteger OrtakInteger degerini 8 olarak olusturdu
KullanInteger 8 yakaladi
UretInteger OrtakInteger degerini 9 olarak olusturdu
KullanInteger 9 yakaladi

Programlardan da görülecegi gibi UretInteger sinifi (thread'i) TutInteger sinifini kullanarak yeni bir integer degeri yaratmakta ve KullanInteger sinifi da bu degeri ortak hafizadan okumaktadır. Burada orijinal programlarda iki thread'in çalisma siralarinin sirayla gitmamesi problemi çikmistir. Bazen UretInteger programi birden fazla çalismakta bazende KullanInteger programi birden fazla çalismaktadır. Bunu onlemek için OrtakHucreSync programinda TutInteger sinifinin içinde Uyum kontrolü yapilmistir. boolean yazilabilir degiskenini bir trafik isareti gibi kullanip UretInteger ve TutInteger thread programlarinin sirasiyla isleme girmesi, bu arada digerinin beklemesi saglanmistir. Buradaki zorluk. Bazen bir programin çok fazla

bekleyebilmesi olasılığıdır. Bunu engellemek içinde OrtakHucreBuf programında yazmak için bir yerine bes integer yeri tanımlanmış, ve okutma ve yazma işlemlerinde iki ayrı kontrol boolean deyimini kullanılmıştır.

9.3 ALIŞTIRMALAR

1. daha önce tanımladığımız yıldiz.java (problem 6.19) programını da kullanarak burada analog bir saat tanımı yapılmıştır. Analog saat her saniyede bir çalışmakta ve kendini tekrar çizmektedir. Programı inceleyiniz.

Program 9.9 : analogSaat.java programı, yıldizCiz2Thread ve analogSaat sınıfları programı

```
import java.applet.Applet;
import java.util.*;
import java.awt.*;
import yıldiz;
import polar;
import java.awt.event.*;
```

```
class yıldizCiz2Thread extends Thread
{
    Applet a;
    public yıldizCiz2Thread(Applet ai)
    {
        a=ai;
    }
    public void run()
    {
        while(true)
        {
            a.repaint();
            try {Thread.sleep(1000);}
            catch(InterruptedException e)
            {System.err.println(e.toString());}
        }
    }
} //yıldizciz2Thread sınıfının sonu
```

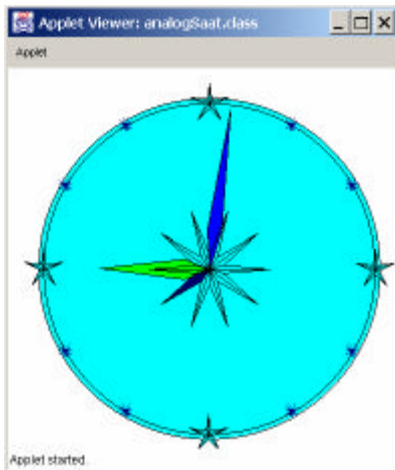
```
public class analogSaat extends Applet
{
    yıldizCiz2Thread y;
    double aci1,aci2,aci3;
    Date c;
    polar p;
    public void init()
    {
        c=new Date();
        p=new polar();
        setBackground(renk.beyaz);
        aci1=-c.getSeconds()/60.0*Math.PI*2;
        aci2=-c.getMinutes()/60.0*Math.PI*2;
        aci3=-(c.getHours()%12)/12.0*Math.PI*2+aci2/12.0;
        y=new yıldizCiz2Thread(this);
        y.start();
    }
    public void paint(Graphics g)
    {
        try{
            g.setColor(renk.camgobegi);
            yıldiz.fillDaire(g,200,200,170);
            g.setColor(renk.mavi);
            yıldiz.fillAkrep(g,200,200,16,160,aci2,0);
        }
```

```

g.setColor(renk.yesil);
yildiz.fillAkrep(g,200,200,8,110,aci3,0);
g.setColor(renk.lacivert);
yildiz.fillAkrep(g,200,200,10,60,aci1,0);
g.setColor(renk.siyah);
yildiz.drawDaire(g,200,200,165);
yildiz.drawDaire(g,200,200,170);
yildiz.drawAkrep(g,200,200,16,160,aci2,0);
yildiz.drawAkrep(g,200,200,8,110,aci3,0);
yildiz.drawYildiz1(g,200,200,10,60,aci1);
aci1-=Math.PI/30.0;
aci2-=Math.PI/1800.0;
aci3-=Math.PI/21600.0;
for(int i=0;i<12;i++)
{
p.polarGir(165,Math.PI*i/6);
g.setColor(renk.camgobegi);
if(i==0||i==3||i==6||i==9||i==12)
{
yildiz.fillYildiz(g,(int)(p.xi()+200),(int)(200-p.xj()),5,20,0);
g.setColor(renk.siyah);
yildiz.drawYildiz1(g,(int)(p.xi()+200),(int)(200-p.xj()),5,20,0);
}
else
{
g.setColor(renk.lacivert);
yildiz.fillYildiz(g,(int)(p.xi()+200),(int)(200-p.xj()),15,10,0);
//yildiz.drawYildiz1(g,(int)(p.xi()+200),(int)(200-p.xj()),15,10,0);
}
}
}
catch(NullPointerException e){}
}
}

```

09003.JPG



Sekil 9.3 analogSaat.html appleti

Aynı programın Swing JFrame versiyonu :

Program 9.10 : analogSaatSWF.java JFrame programı, analog saati swing Frame olarak tanımlar

```

import javax.swing.*;
import java.util.*;

```

```

import java.awt.*;
import yildizSW;
import polar;
import java.awt.event.*;

class yildizCiz2ThreadSWF extends Thread
{
JFrame a;
public yildizCiz2ThreadSWF(JFrame ai)
{
a=ai;
}

public void run()
{
while(true)
{
a.repaint();
try {Thread.sleep(1000);}
catch(InterruptedException e)
{System.err.println(e.toString());}
}
}
} //y• ld• zciz2Thread s• n• f• n• n sonu

public class analogSaatSWF extends JFrame
{
yildizCiz2ThreadSWF y;
double aci1,aci2,aci3;
Date c;
polar p;

public analogSaatSWF()
{
super("Analog Saat");
c=new Date();
// Türkiye standart (Greenwich zamanına göre iki saat ileride)
String[] ids = TimeZone.getAvailableIDs(+2 * 60 * 60 * 1000);
if (ids.length == 0)
System.exit(0);
SimpleTimeZone pdt = new SimpleTimeZone(+2 * 60 * 60 * 1000, ids[0]);
GregorianCalendar takvim=new GregorianCalendar(pdt);
takvim.setTime(c);
p=new polar();
setBackground(renk.beyaz);
aci1=-takvim.get(Calendar.SECOND)/60.0*Math.PI*2;
aci2=-takvim.get(Calendar.MINUTE)/60.0*Math.PI*2;
aci3=-((takvim.get(Calendar.HOUR))% 12)/12.0*Math.PI*2+aci2/12.0;
y=new yildizCiz2ThreadSWF(this);
y.start();
}

public void paint(Graphics g)
{
try{
g.setColor(renk.camgobegi);
yildizSW.fillDaire(g,200,200,170);
g.setColor(renk.mavi);
yildizSW.fillAkrep(g,200,200,16,160,aci2,0);
g.setColor(renk.yesil);
}
}
}

```

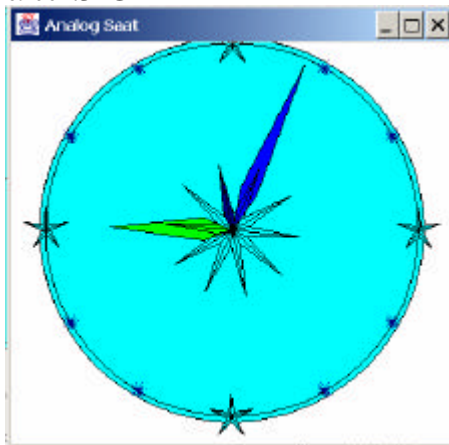
```

yildizSW.fillAkrep(g,200,200,8,110,aci3,0);
g.setColor(renk.lacivert);
yildizSW.fillAkrep(g,200,200,10,60,aci1,0);
g.setColor(renk.siyah);
yildizSW.drawDaire(g,200,200,165);
yildizSW.drawDaire(g,200,200,170);
yildizSW.drawAkrep(g,200,200,16,160,aci2,0);
yildizSW.drawAkrep(g,200,200,8,110,aci3,0);
yildizSW.drawYildiz1(g,200,200,10,60,aci1);
aci1-=Math.PI/30.0;
aci2-=Math.PI/1800.0;
aci3-=Math.PI/21600.0;
for(int i=0;i<12;i++)
{
    p.polarGir(165,Math.PI*i/6);
    g.setColor(renk.camgobegi);
    if(i==0||i==3||i==6||i==9||i==12)
    {
        yildizSW.fillYildiz(g,(int)(p.xi()+200),(int)(200-p.xj()),5,20,0);
        g.setColor(renk.siyah);
        yildizSW.drawYildiz1(g,(int)(p.xi()+200),(int)(200-p.xj()),5,20,0);
    }
    else
    {
        g.setColor(renk.lacivert);
        yildizSW.fillYildiz(g,(int)(p.xi()+200),(int)(200-p.xj()),15,10,0);
        //yildizSW.drawYildiz1(g,(int)(p.xi()+200),(int)(200-p.xj()),15,10,0);
    }
}
}
}
}
catch(NullPointerException e){}
}

public static void main(String[] args)
{
    analogSaatSWF pencere= new analogSaatSWF();
    pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
    pencere.setSize(400,400);
    pencere.setVisible(true);
}
}

```

09004.JPG



Sekil 9.4 analogSaatSWF.java JFrame çıktısı

Aynı programın swing JApplet versiyonu :

Program 9.11 : analogSaatSWA.java JApplet programı, analog saati swing Applet olarak tanımlar

```
import javax.swing.*;
import java.util.*;
import java.awt.*;
import yildizSW;
import polar;
import java.awt.event.*;

class yildizCiz2ThreadSWA extends Thread
{
JApplet a;
public yildizCiz2ThreadSWA(JApplet ai)
{
a=ai;
}

public void run()
{
while(true)
{
a.repaint();
try {Thread.sleep(1000);}
catch(InterruptedException e)
{System.err.println(e.toString());}
}
}
} //yildizCiz2ThreadSWA sınıfının sonu

public class analogSaatSWA extends JApplet
{
yildizCiz2ThreadSWA y;
double aci1,aci2,aci3;
Date c;
polar p;

public void init()
{
// Türkiye standart (Greenwich zamanına göre iki saat ileride)
String[] ids = TimeZone.getAvailableIDs(+2 * 60 * 60 * 1000);
if (ids.length == 0)
System.exit(0);
SimpleTimeZone pdt = new SimpleTimeZone(+2 * 60 * 60 * 1000, ids[0]);
GregorianCalendar takvim=new GregorianCalendar(pdt);
c=new Date();
takvim.setTime(c);
p=new polar();
setBackground(renk.beyaz);
aci1=-takvim.get(Calendar.SECOND)/60.0*Math.PI*2;
aci2=-takvim.get(Calendar.MINUTE)/60.0*Math.PI*2;
aci3=-((takvim.get(Calendar.HOUR))% 12)/12.0*Math.PI*2+aci2/12.0;
y=new yildizCiz2ThreadSWA(this);
y.start();
}

public void paint(Graphics g)
{
```

```

try{
    g.setColor(renk.camgobegi);
    yildizSW.fillDaire(g,200,200,170);
    g.setColor(renk.mavi);
    yildizSW.fillAkrep(g,200,200,16,160,aci2,0);
    g.setColor(renk.yesil);
    yildizSW.fillAkrep(g,200,200,8,110,aci3,0);
    g.setColor(renk.lacivert);
    yildizSW.fillAkrep(g,200,200,10,60,aci1,0);
    g.setColor(renk.siyah);
    yildizSW.drawDaire(g,200,200,165);
    yildizSW.drawDaire(g,200,200,170);
    yildizSW.drawAkrep(g,200,200,16,160,aci2,0);
    yildizSW.drawAkrep(g,200,200,8,110,aci3,0);
    yildizSW.drawYildiz1(g,200,200,10,60,aci1);
    aci1-=Math.PI/30.0;
    aci2-=Math.PI/1800.0;
    aci3-=Math.PI/21600.0;
    for(int i=0;i<12;i++)
    {
        p.polarGir(165,Math.PI*i/6);
        g.setColor(renk.camgobegi);
        if(i==0||i==3||i==6||i==9||i==12)
        {
            yildizSW.fillYildiz(g,(int)(p.xi()+200),(int)(200-p.xj()),5,20,0);
            g.setColor(renk.siyah);
            yildizSW.drawYildiz1(g,(int)(p.xi()+200),(int)(200-p.xj()),5,20,0);
        }
        else
        {
            g.setColor(renk.lacivert);
            yildizSW.fillYildiz(g,(int)(p.xi()+200),(int)(200-p.xj()),15,10,0);
            //yildiz.drawYildiz1(g,(int)(p.xi()+200),(int)(200-p.xj()),15,10,0);

        }
    }

}
catch(NullPointerException e){}
}
}

```

2. [trafikIsigi.java](#) programini inceleyiniz.

Program 9.12 : trafikIsigi.java programi

```

import java.awt.*;
import java.applet.*;
import java.awt.event.*;
class isikKontroluThread extends Thread
{
    Applet a;
    public double zaman=12.0;
    public isikKontroluThread(Applet ai)
    {
        a=ai;
    }
    public void run()
    {
        while(true)

```



```

{
a.repaint();
//12 saniye bekle
try {Thread.sleep((int)(zaman*1000));}
catch(InterruptedException e)
{System.err.println(e.toString());}
}
}
public void setZaman(double zi)
{
zaman=zi;
}
public double getZaman()
{
return zaman;
}
}
}
public class trafikIsigi extends Applet implements ActionListener
{
isikKontroluThread yik;
private char which_light='y';
private Button light_switch;
private static int x=10;
private static int y= 40;
private static int h=360;
private static int w=100;
private static int radius=40;
private static int hight_diff=30;
TextField t1;
Label l1,l2;
public void init() {
light_switch = new Button("Switch");
light_switch.setForeground(Color.black);
light_switch.setBackground(Color.lightGray);
t1=new TextField("12");
l1=new Label("isik yanma zamani : ");
l2=new Label("saniye");
add(light_switch);
add(l1);
add(t1);
add(l2);
light_switch.addActionListener(this);
t1.addActionListener(this);
yik=new isikKontroluThread(this);
yik.start();
}
public void paint(Graphics g) {
g.setColor(Color.black);
g.fillRect(x,y,w,h);
g.setColor(Color.white);
g.drawRect(x-1,y-1,w+2,h+2);
g.drawRect(x-2,y-2,w+4,h+4);
switch(which_light) {
case 'r':
which_light='g';
g.setColor(Color.lightGray);
g.fillOval(x+10,y+hight_diff,radius*2,radius*2);
g.fillOval(x+10,y+hight_diff*2+radius*2,radius*2,radius*2);
g.setColor(Color.green);
g.fillOval(x+10,y+hight_diff*3+radius*4,radius*2,radius*2);
}
}
}

```

```

        break;
    case 'y':
        which_light='r';
        g.setColor(Color.lightGray);
        g.fillOval(x+10,y+hight_diff*2+radius*2,radius*2,radius*2);
        g.fillOval(x+10,y+hight_diff*3+radius*4,radius*2,radius*2);
        g.setColor(Color.red);
        g.fillOval(x+10,y+hight_diff,radius*2,radius*2);
        break;
    case 'g':
        which_light='y';
        g.setColor(Color.lightGray);
        g.fillOval(x+10,y+hight_diff,radius*2,radius*2);
        g.fillOval(x+10,y+hight_diff*3+radius*4,radius*2,radius*2);
        g.setColor(Color.yellow);
        g.fillOval(x+10,y+hight_diff*2+radius*2,radius*2,radius*2);
        repaint(1000);
    }
}
}
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
    if(e.getSource()==light_switch)
    {
        repaint();
        try {Thread.sleep(1000);} catch (Exception exc) {}
    }
    else if(e.getSource()==t1)
    {
        Double i1=new Double(t1.getText());
        yik.setZaman(i1.doubleValue());
    }
}
}
}

```

Program 9.13 : trafikIsigiSWP.java JPanel programi, trafik isigi panelini tanimlar

```

import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import yildizSW;
import java.awt.geom.*;
import renk;

public class trafikIsigiSWP extends JPanel
{
    private char which_light='y';
    private static int x=10;
    private static int y= 40;
    private static int h=360;
    private static int w=100;
    private static int radius=40;
    private static int hight_diff=30;

    public trafikIsigiSWP()
    {
        which_light='y';
    }

    public trafikIsigiSWP(char l)
    {
        which_light=l;
    }
}

```

```

}

public void setIsik( char l)
{
    which_light=l;
}

public char getIsik()
{
    return which_light;
}

public void paintComponent(Graphics g) {
    Graphics2D g2 = (Graphics2D)g;
    g2.setRenderingHint(RenderingHints.KEY_ANTIALIASING,
        RenderingHints.VALUE_ANTIALIAS_ON);

    g2.setColor(Color.black);
    Rectangle2D dikdortgen1=new Rectangle2D.Double(x,y,w,h);
    g2.fill(dikdortgen1);
    g2.setColor(Color.white);
    Rectangle2D dikdortgen2=new Rectangle2D.Double(x-1,y-1,w+2,h+2);
    g2.draw(dikdortgen2);
    Rectangle2D dikdortgen3=new Rectangle2D.Double(x-2,y-2,w+4,h+4);
    g2.draw(dikdortgen3);
    Rectangle2D dikdortgen4=new Rectangle2D.Double(x-4,y-4,w+8,h+8);
    g2.setColor(Color.black);
    g2.draw(dikdortgen3);
    Ellipse2D elips1=new Ellipse2D.Double(x+10,y+hight_diff,radius*2,radius*2);
    Ellipse2D elips2=new Ellipse2D.Double(x+10,y+hight_diff*2+radius*2,radius*2,radius*2);
    Ellipse2D elips3=new Ellipse2D.Double(x+10,y+hight_diff*3+radius*4,radius*2,radius*2);
    switch(which_light) {
        case 'r':
            which_light='g';
            g2.setColor(Color.lightGray);
            g2.fill(elips1);
            g2.fill(elips2);
            g2.setColor(Color.green);
            g2.fill(elips3);
            break;
        case 'y':
            which_light='r';
            g.setColor(Color.lightGray);
            g2.fill(elips2);
            g2.fill(elips3);
            g2.setColor(Color.red);
            g2.fill(elips1);
            break;
        case 'g':
            which_light='y';
            g.setColor(Color.lightGray);
            g2.fill(elips3);
            g2.fill(elips1);
            g2.setColor(Color.yellow);
            g2.fill(elips2);
            break;
        //repaint(2000);
    }
}
}
}

```

Program 9.14 : trafikIsigiSWF.java JFrame programi, trafik isigi tanimlar ve çalistirir

```
import java.awt.*;
import javax.swing.*;
import java.awt.event.*;

public class trafikIsigi1SWF extends JFrame implements ActionListener
{
    isikKontroluThread1 yik;
    JButton light_switch;
    JTextField t1,t2;
    JLabel l0,l1,l2,l3,l4;
    trafikIsigi1SWP ti1;
    Container c;

    public trafikIsigi1SWF()
    {
        c=getContentPane();
        JPanel p1=new JPanel();
        p1.setLayout(new GridLayout(2,4));
        yik=new isikKontroluThread1(this);
        yik.start();
        ti1=new trafikIsigi1SWP(yik);
        light_switch = new JButton("Isigi degistir");
        light_switch.setForeground(Color.black);
        light_switch.setBackground(Color.lightGray);
        t1=new JTextField(""+yik.getYesilZaman());
        t2=new JTextField(""+yik.getKirmiziZaman());
        l0=new JLabel(" ");
        l1=new JLabel("yesil isik yanma zamani : ");
        l2=new JLabel("saniye ");
        l3=new JLabel("kirmizi isik yanma zamani : ");
        l4=new JLabel("saniye ");
        p1.add(light_switch);
        p1.add(l1);
        p1.add(t1);
        p1.add(l2);
        p1.add(l0);
        p1.add(l3);
        p1.add(t2);
        p1.add(l4);
        light_switch.addActionListener(this);
        t1.addActionListener(this);
        t2.addActionListener(this);
        c.add(p1, BorderLayout.NORTH);
        c.add(ti1, BorderLayout.CENTER);
    }

    public void actionPerformed(ActionEvent e)
    {
        if(e.getSource()==light_switch)
        {
            repaint();
        }
        else if(e.getSource()==t1)
        {
            Double i1=new Double(t1.getText());
            yik.setYesilZaman(i1.doubleValue());
        }
        else if(e.getSource()==t2)
```

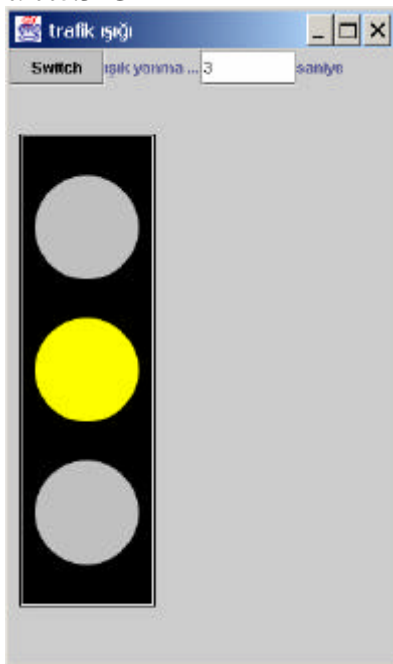
```

    {
        Double i1=new Double(t1.getText());
        yik.setKirmiziZaman(i1.doubleValue());
    }
}

public static void main(String[] args)
{
    trafikIsigi1SWF pencere= new trafikIsigi1SWF();
    pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
    pencere.setSize(300,600);
    pencere.setVisible(true);
}
}

```

09005.JPG



Sekil 9.5 trafikIsigiSWF.java çıktısı

4. [H8O1](#)

trafikIsigi programini inceleyiniz. Bu programda yesil ve kirmizinin ayni sürede yandigini göreceksiniz. (sari 1 saniye yanmaktadır.) Yesil ve kirmizinin ayri ayri sürelerde yanmasini saglayiniz. Yanma sürelerini TextField alanindan kontrol ediniz.

Program 9.15 H8O1.java programi trafik isigi kontrolu

```

import java.awt.*;
import java.applet.*;
import java.awt.event.*;
class isikKontroluThread extends Thread
{
    Applet a;
    public double yesilZaman;
    public double kirmiziZaman;
    public double sariZaman;
    public char hangi_isik;
    public isikKontroluThread(Applet ai)
    {

```

```

a=ai;
yesilZaman=8.0;
kirmiziZaman=4.0;
sariZaman=1.0;
hangi_isik='y';
}
public void run()
{
while(true)
{
try {
if(hangi_isik=='r')
{
Thread.sleep((int)(yesilZaman*1000));
}
else if(hangi_isik=='g')
{
Thread.sleep((int)(sariZaman*1000));
}
else if(hangi_isik=='y')
{
Thread.sleep((int)(kirmiziZaman*1000));
}
a.repaint();
}
catch(InterruptedException e)
{System.err.println(e.toString);}
}
}
public void setYesilZaman(double zi)
{
yesilZaman=zi;
}
public void setKirmiziZaman(double zi)
{
kirmiziZaman=zi;
}
public double getYesilZaman()
{
return yesilZaman;
}
public double getKirmiziZaman()
{
return kirmiziZaman;
}
public char getIsik()
{
return hangi_isik;
}
public void setIsik(char hi)
{
hangi_isik=hi;
}
}
public class H8O1 extends Applet implements ActionListener
{
isikKontroluThread yik;
private Button light_switch;
private static int x=10;
private static int y= 40;

```

```

private static int h=360;
private static int w=100;
private static int radius=40;
private static int hight_diff=30;
TextField t1;
TextField t2;
Label l1,l2,l3,l4;
public void init()
{
    yik=new isikKontroluThread(this);
    yik.start();
    light_switch = new Button("Switch");
    light_switch.setForeground(Color.black);
    light_switch.setBackground(Color.lightGray);
    t1=new TextField(""+yik.getYesilZaman());
    t2=new TextField(""+yik.getKirmiziZaman());
    l1=new Label("yesil isik yanma zamani : ");
    l2=new Label("saniye");
    l3=new Label("kirmizi isik yanma zamani : ");
    l4=new Label("saniye");
    add(light_switch);
    add(l1);
    add(t1);
    add(l2);
    add(l3);
    add(t2);
    add(l4);
    light_switch.addActionListener(this);
    t1.addActionListener(this);
    t2.addActionListener(this);
}
public void paint(Graphics g) {
    g.setColor(Color.black);
    g.fillRect(x,y,w,h);
    g.setColor(Color.white);
    g.drawRect(x-1,y-1,w+2,h+2);
    g.drawRect(x-2,y-2,w+4,h+4);
    switch(yik.getIsik()) {
        case 'r':
            yik.setIsik('g');
            g.setColor(Color.lightGray);
            g.fillOval(x+10,y+hight_diff,radius*2,radius*2);
            g.fillOval(x+10,y+hight_diff*2+radius*2,radius*2,radius*2);
            g.setColor(Color.green);
            g.fillOval(x+10,y+hight_diff*3+radius*4,radius*2,radius*2);
            break;
        case 'y':
            yik.setIsik('r');
            g.setColor(Color.lightGray);
            g.fillOval(x+10,y+hight_diff*2+radius*2,radius*2,radius*2);
            g.fillOval(x+10,y+hight_diff*3+radius*4,radius*2,radius*2);
            g.setColor(Color.red);
            g.fillOval(x+10,y+hight_diff,radius*2,radius*2);
            break;
        case 'g':
            yik.setIsik('y');
            g.setColor(Color.lightGray);
            g.fillOval(x+10,y+hight_diff,radius*2,radius*2);
            g.fillOval(x+10,y+hight_diff*3+radius*4,radius*2,radius*2);
            g.setColor(Color.yellow);
    }
}

```

```

        g.fillOval(x+10,y+hight_diff*2+radius*2,radius*2,radius*2);
        break;
    }
}

public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
    if(e.getSource()==t1)
    {
        Double i1=new Double(t1.getText());
        yik.setYesilZaman(i1.doubleValue());
    }
    else if(e.getSource()==t2)
    {
        Double i1=new Double(t2.getText());
        yik.setKirmiziZaman(i1.doubleValue());
    }
    else if(e.getSource()==light_switch)
    {
        repaint();
        try {Thread.sleep(1000);} catch (Exception exc) {}
    }
}
}
}

```

Program 9.16 trafikIsigi1SWP.java, Jpanel trafik isigi panelleri

```

import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import yildizSW;
import java.awt.geom.*;
import renk;

public class trafikIsigi1SWP extends JPanel
{
    private static int x=10;
    private static int y= 40;
    private static int h=360;
    private static int w=100;
    private static int radius=40;
    private static int hight_diff=30;
    private isikKontroluThread1 yik;

    public trafikIsigi1SWP(isikKontroluThread1 ikt)
    {
        yik=ikt;
    }

    public void paintComponent(Graphics g) {
        Graphics2D g2 = (Graphics2D)g;
        g2.setRenderingHint(RenderingHints.KEY_ANTIALIASING,
            RenderingHints.VALUE_ANTIALIAS_ON);

        g2.setColor(Color.black);
        Rectangle2D dikdortgen1=new Rectangle2D.Double(x,y,w,h);
        g2.fill(dikdortgen1);
        g2.setColor(Color.white);
        Rectangle2D dikdortgen2=new Rectangle2D.Double(x-1,y-1,w+2,h+2);
        g2.draw(dikdortgen2);
        Rectangle2D dikdortgen3=new Rectangle2D.Double(x-2,y-2,w+4,h+4);
    }
}

```



```

g2.draw(dikdortgen3);
Rectangle2D dikdortgen4=new Rectangle2D.Double(x-4,y-4,w+8,h+8);
g2.setColor(Color.black);
g2.draw(dikdortgen3);
Ellipse2D elips1=new Ellipse2D.Double(x+10,y+hight_diff,radius*2,radius*2);
Ellipse2D elips2=new Ellipse2D.Double(x+10,y+hight_diff*2+radius*2,radius*2,radius*2);
Ellipse2D elips3=new Ellipse2D.Double(x+10,y+hight_diff*3+radius*4,radius*2,radius*2);
switch(yik.getIsik()) {
    case 'r':
        yik.setIsik('g');
        g2.setColor(Color.lightGray);
        g2.fill(elips1);
        g2.fill(elips2);
        g2.setColor(Color.green);
        g2.fill(elips3);
        break;
    case 'y':
        yik.setIsik('r');
        g.setColor(Color.lightGray);
        g2.fill(elips2);
        g2.fill(elips3);
        g2.setColor(Color.red);
        g2.fill(elips1);
        break;
    case 'g':
        yik.setIsik('y');
        g.setColor(Color.lightGray);
        g2.fill(elips3);
        g2.fill(elips1);
        g2.setColor(Color.yellow);
        g2.fill(elips2);
        break;
}
}
}

```

Program 9.17 trafikIsigi1SWF.java, JFrame e trafik isigi programi

```

import java.awt.*;
import javax.swing.*;
import java.awt.event.*;

public class trafikIsigi1SWF extends JFrame implements ActionListener
{
    isikKontroluThread1 yik;
    JButton light_switch;
    JTextField t1,t2;
    JLabel l0,l1,l2,l3,l4;
    trafikIsigi1SWP ti1;
    Container c;

    public trafikIsigi1SWF()
    {
        c=getContentPane();
        JPanel p1=new JPanel();
        p1.setLayout(new GridLayout(2,4));
        yik=new isikKontroluThread1(this);
        yik.start();
        ti1=new trafikIsigi1SWP(yik);
    }
}

```

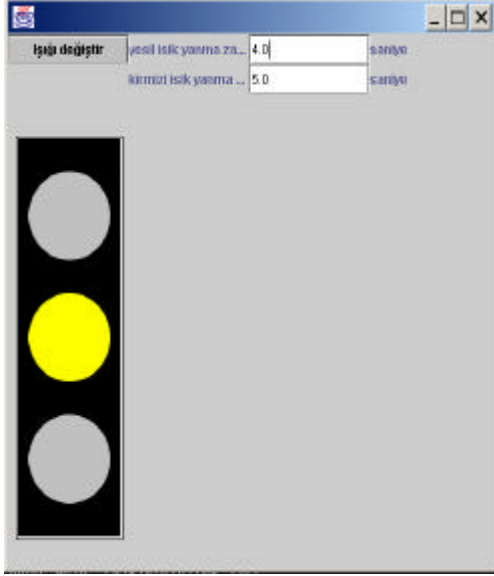
```

light_switch = new JButton("Isigi degistir");
light_switch.setForeground(Color.black);
light_switch.setBackground(Color.lightGray);
t1=new JTextField(""+yik.getYesilZaman());
t2=new JTextField(""+yik.getKirmiziZaman());
l0=new JLabel(" ");
l1=new JLabel("yesil isik yanma zamani : ");
l2=new JLabel("saniye ");
l3=new JLabel("kirmizi isik yanma zamani : ");
l4=new JLabel("saniye ");
p1.add(light_switch);
p1.add(l1);
p1.add(t1);
p1.add(l2);
p1.add(l0);
p1.add(l3);
p1.add(t2);
p1.add(l4);
light_switch.addActionListener(this);
t1.addActionListener(this);
t2.addActionListener(this);
c.add(p1, BorderLayout.NORTH);
c.add(t1, BorderLayout.CENTER);
}
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
if(e.getSource()==light_switch)
{
repaint();
}
else if(e.getSource()==t1)
{
Double i1=new Double(t1.getText());
yik.setYesilZaman(i1.doubleValue());
}
else if(e.getSource()==t2)
{
Double i1=new Double(t1.getText());
yik.setKirmiziZaman(i1.doubleValue());
}
}
}

public static void main(String[] args)
{
trafikIsigi1SWF pencere= new trafikIsigi1SWF();
pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
pencere.setSize(300,600);
pencere.setVisible(true);
}
}

```

09006.JPG



Sekil 9.6 trafikIsigi1.java trafik isigi kontrol programi JFrame çıktisi

3. H8O2

Birbirinden bağımsız çalışan iki tarafik isigini iki ayrı isik olarak simule edin. Bu isiklardan birincisinde yeşil veya sarı yanarken ikincisinde kırmızı yansin, ikincisinde yeşil veya sarı yanarken birincisinde kırmızı yansin. Kırmızı ve yeşil süreleri aynı olmayabilir, fakat birbirinin tersi olacaktır. Örneğin birinci isikte 6 saniye kırmızı, 10 saniye yeşil, 1 saniye sarı yanıyorsa, ikinci isikte 11 saniye kırmızı, 5 saniye yeşil, 1 saniye sarı yanacaktır. Birinci isik sarıdan kırmızıya geçtiği anda ikinci isik yeşil yanacaktır.

Program 9.18 : [IkiTrafikIsigi.java](#) programi

```
//Title: 8. Hafta Odevi
//Version: 1.1
//Copyright: Copyright (c) 1999
//Author: Hasan Er
//Company: Gebze Yuksek Teknoloji Enstitusu
//Description:
// version 1.1 Turhan Coban tarafından paint metodu
// degistirilmistir.
import java.awt.*;
import java.applet.*;
import java.awt.event.*;
import java.applet.*;
public class IkiTrafikIsigi extends Applet implements ActionListener
{
    int bekleyen = 0;
    boolean kontrolEdenVar = false;
    IkiIsikKontroluThread yik[] = new IkiIsikKontroluThread[2];
    char which_light[] = new char[] { 'r', 'r' };
    TextField t1, t2;
    Label l1, l2, l3, l4;
    public void init()
    {
        t1 = new TextField("12");
        t2 = new TextField("12");
        l1 = new Label("kirmizi isik yanma zamani : ");
        l2 = new Label("saniye");
        l3 = new Label("yesil isik yanma zamani : ");
        l4 = new Label("saniye");
        add(l1);
        add(t1);
```

```

add(12);
add(13);
add(t2);
add(l4);
t1.addActionListener(this);
t2.addActionListener(this);
for(int i=0;i<2;i++)
{
yik[i]=new IkiIsikKontroluThread( this, i);
yik[i].start();
}
}
public synchronized void kontrolAl()
{
try
{
if ( kontrolEdenVar )
{
bekleyen++;
wait();
}
else
{
kontrolEdenVar = true;
}
}
catch ( InterruptedException interruptedEx)
{ interruptedEx.printStackTrace();}
}
public synchronized void kontrolBirak()
{
if ( bekleyen0 )
{
notify();
bekleyen--;
}
else
{
kontrolEdenVar = false;
}
}
}
public void paintIsik(Graphics g,int xi,int yi,int c)
{
int h1=360;
int w1=100;
int radius=40;
int hight_diff=30;
g.setColor(Color.black);
g.fillRect(xi,yi,w1,h1);
g.setColor(Color.white);
g.drawRect(xi-1,yi-1,w1+2,h1+2);
g.drawRect(xi-2,yi-2,w1+4,h1+4);
switch(which_light[c])
{
case 'g':
g.setColor(Color.lightGray);
g.fillOval(xi+10,yi+hight_diff,radius*2,radius*2);
g.fillOval(xi+10,yi+hight_diff*2+radius*2,radius*2,radius*2);
g.setColor(Color.green);
g.fillOval(xi+10,yi+hight_diff*3+radius*4,radius*2,radius*2);
}
}

```

```

        break;
    case 'r':
        g.setColor(Color.lightGray);
        g.fillOval(xi+10,yi+hight_diff*2+radius*2,radius*2,radius*2);
        g.fillOval(xi+10,yi+hight_diff*3+radius*4,radius*2,radius*2);
        g.setColor(Color.red);
        g.fillOval(xi+10,yi+hight_diff,radius*2,radius*2);
        break;
    case 'y':
        g.setColor(Color.lightGray);
        g.fillOval(xi+10,yi+hight_diff,radius*2,radius*2);
        g.fillOval(xi+10,yi+hight_diff*3+radius*4,radius*2,radius*2);
        g.setColor(Color.yellow);
        g.fillOval(xi+10,yi+hight_diff*2+radius*2,radius*2,radius*2);
        break;
    }
}
public void paint(Graphics g)
{
    paintIsik(g,10,40,0);
    paintIsik(g,210,40,1);
}
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
    if(e.getSource()==t1)
    {
        Double i1=new Double(t1.getText());
        for ( int i=0; i<yik.length; i++)
            yik[i].setKirmiziZaman(i1.doubleValue());
    }
    else if(e.getSource()==t2)
    {
        Double i1=new Double(t2.getText());
        for ( int i=0; i<yik.length; i++)
            yik[i].setYesilZaman(i1.doubleValue());
    }
}
}
}

```

Program 9.19 : [IkiIsikThread.java](#) programi

```

//Title:    8. Hafta Ödevi
//Version:
//Copyright: Copyright (c) 1999
//Author:   Hasan Er
//Company:  Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü
//Description:
public class IkiIsikKontroluThread extends Thread {
    double kirmiziZaman = 12.0;
    double yesilZaman = 12.0;
    IkiTrafikIsigi ti;
    int isikNo;
    public IkiIsikKontroluThread(IkiTrafikIsigi tiparam, int isikNo)
    {
        ti = tiparam;
        this.isikNo = isikNo;
    }
    public void run()
    {
        char which = '\0';

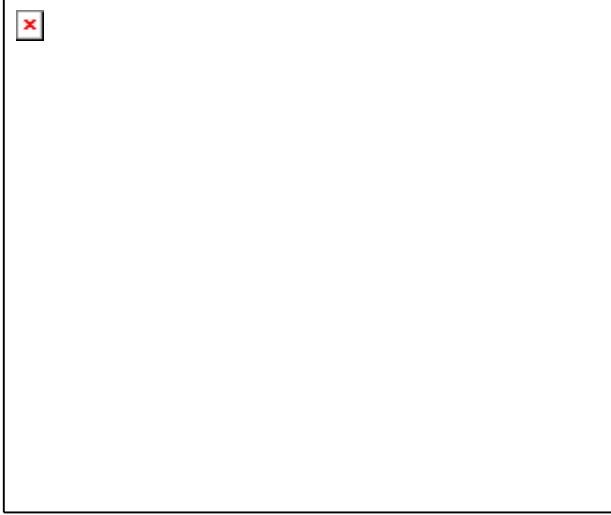
```

```

try {
    Thread.sleep( (int)( Math.random()*1000 ) );
}
catch( InterruptedException interruptedEx ) {
    interruptedEx.printStackTrace();
}
while(true)
{
    which = ti.which_light[ isikNo ];
    //12 saniye bekle
    try {
        switch ( which ) {
            case 'y' : ti.which_light[ isikNo ] = 'r';
                ti.repaint();
                break;
            case 'g' : ti.which_light[ isikNo ] = 'y';
                ti.repaint();
                Thread.sleep( 1000 );
                ti.kontrolBirak();
                break;
            case 'r' : ti.kontrolAl();
                ti.which_light[ isikNo ] = 'g';
                ti.repaint();
                Thread.sleep((int)(yesilZaman*1000));
                break;
        }
    }
    catch(InterruptedException e)
    {System.err.println(e.toString());}
}
}
public void setKirmiziZaman(double zi)
{
    kirmiziZaman=zi;
}
public double getKirmiziZaman()
{
    return kirmiziZaman;
}
public void setYesilZaman(double zi)
{
    yesilZaman=zi;
}
public double getYesilZaman()
{
    return yesilZaman;
}
}

```

09007.JPG



Sekil 9.7 sinkronize olarak çalisan iki trafik isigi

4. H8OD2_2000

10 m³ boyutunda bir depomuz var. Bu depoya birinci pompa su doldurmakta, ikinci pompa is suyu bosaltmaktadır. Pompaların debileri degistirilebilmektedir, ve kullanıcı tarafından gerektiğinde elle açılıp kapatılabilmektedir. Depo tamamen bosalırsa bosaltan pompa otomatik olarak durdurulacaktır. Depo tamamen dolarsa dolduran pompa otomatik olarak durdurulacaktır. Bu prosesi gerçek zamanda simule eden iki pompa ve bir depodan olusan bir sistem olusturunuz, sonuçları belli zaman aralıklarıyla ekrana yazdırınız (pompa1, pompa2 debileri ve depodaki su miktarı ve başlangıçtan itibaren geçen zaman) veya bir grafik çıktı üzerinden simülasyon çıktısını olusturunuz. (aynı değerleri grafik çıktıda gösteriniz) Depodaki su miktarını bir ortak double değeri olarak düşünebiliriz.

Program 9.20 : H8OD2_2000.java programı

```
class H8OD2_2000
{

public static void main(String args[])
{
    havuz h=new havuz();
        Pompa1 p1 = new Pompa1(h);
        Pompa2 p2 = new Pompa2(h);
    p1.start();
    p2.start();
}
}

class Pompa1 extends Thread
{
    private havuz pTut;
    private double debi;

    public Pompa1(havuz h)
    {
        pTut=h;
    }

    public void run()
    {
        while(true)
        {
            while((debi = Math.abs((Math.random()*5))) == 0);
            pTut.ekleSu(debi);
        }
    }
}
```

```

    try{
        sleep( (int) (Math.random()*3000 ) );
    }
    catch(InterruptedExpection e)
    {
        System.err.println("Exeption "+e.toString());
    }
}
}
}

```

```

class Pompa2 extends Thread
{
    private havuz cTut;
    private double debi;

    public Pompa2(havuz h)
    {
        cTut=h;
    }

    public void run()
    {
        while (true)
        {
            try{
                sleep( (int) (Math.random()*3000));
            }
            catch(InterruptedExpection e)
            {
                System.err.println("Exeption "+e.toString());
            }
            while((debi = Math.abs((Math.random()*5))) == 0);
            cTut.cikarSu(debi);
        }
    }
}

```

```

class havuz
{
    private double OrtakSu = 0.0;
    private boolean pompa1 = true;
    private boolean pompa2 = false;
    private final double kapasite = 10.0;

    public synchronized void ekleSu(double suMiktari)
    {
        while (!pompa1)
        {
            try{
                wait();
            }
            catch (InterruptedException e)
            {
                System.err.println("Exception:"+e.toString() );
            }
        }

        OrtakSu += suMiktari;
        if (OrtakSu >= kapasite){

```



```

        pompa1 = false;
        System.out.println("Pompa1'in debisi " + suMiktari + " dir. Depo Dolu!!! (10).");
        OrtakSu = kapasite;
    }
    else
        System.out.println("Pompa1'in debisi " + suMiktari + " dir. Depo daki su miktari : " +
OrtakSu);

        pompa2 = true;
        notify();
    }

    public synchronized void cikarSu(double suMiktari)
    {
        while (!pompa2)
        {
            try{
                wait();
            }
            catch (InterruptedException e)
            {
                System.err.println("Exception:"+e.toString() );
            }
        }

        OrtakSu -= suMiktari;
        if (OrtakSu <= 0)
        {
            pompa2=false;
            System.out.println("Pompa2'in debisi " + suMiktari + " dir. Depo Bos!!! (0).");
            OrtakSu = 0;
        }
        else
            System.out.println("Pompa2'in debisi " + suMiktari + " dir. Depo daki su miktari : " +
OrtakSu);
        pompa1 = true;
        notify();
    }
}

```

9. AWT Animasyon örneği

Bu problemde animasyon'un thread kullanarak nasıl yapılacağını göreceğiz. Aslında kavram yeni değil aslında su ana kadar bu bölümde yaptığımız tüm uygulamalar bir animasyon. Bu program Java doküman kütüphanesinden alınmıştır.

Program 9.21 : AnimatorApplication.java programı

```

/*
 * awt animasyon
 */

import java.awt.*;
import java.awt.event.*;

/*
 * Arthur van Hoff'un animasyon örneği.
 * Bu örnek tüm animasyonlar için örnek olarak kullanılabilir.
 */
public class AnimatorApplication extends Frame

```

```

        implements Runnable {
int frameNumber = -1;
int delay;
Thread animatorThread;
boolean frozen = false;

AnimatorApplication(int fps, String windowTitle) {
    super(windowTitle);
    delay = (fps > 0) ? (1000 / fps) : 100;

    addMouseListener(new MouseAdapter() {
        public void mousePressed(MouseEvent e) {
            if (frozen) {
                frozen = false;
                startAnimation();
            } else {
                frozen = true;
                stopAnimation();
            }
        }
    });

    addWindowListener(new WindowAdapter() {
        public void windowIconified(WindowEvent e) {
            stopAnimation();
        }
        public void windowDeiconified(WindowEvent e) {
            startAnimation();
        }
        public void windowClosing(WindowEvent e) {
            System.exit(0);
        }
    });
}

public void startAnimation() {
    if (frozen) {
        //Hiç bir sey yapmanız gerekmez
        //
    } else {
        //Animasyon baslıyor...
        if (animatorThread == null) {
            animatorThread = new Thread(this);
        }
        animatorThread.start();
    }
}

public void stopAnimation() {
    //Animasyon tread'ini durdur
    animatorThread = null;
}

public void run() {
    //Önce bu thread'in önceligi düşürüyoruz,
    // böylece öbür programlara engel olmaz
    Thread.currentThread().setPriority(Thread.MIN_PRIORITY);

    //Baslama zamanini hatırla
    long startTime = System.currentTimeMillis();

```

```

//hangi thread oldugumuzu hatirla
Thread currentThread = Thread.currentThread();

//gerçek zaman animasyon döngüsü
while (currentThread == animatorThread) {
    //Animasyon ekranındaki rakami arttir
    frameNumber++;

    //rakami göster
    repaint();

    //beklemeye al
    try {
        startTime += delay;
        Thread.sleep(Math.max(0,
            startTime-System.currentTimeMillis()));
    } catch (InterruptedException e) {
        break;
    }
}

//animasyon ekranini çiz
public void paint(Graphics g) {
    g.drawString("Frame " + frameNumber, 5, 50);
}

public static void main(String args[]) {
    AnimatorApplication animator = null;
    int fps = 10;

    // saniyedeki çerçeve sayisini hesapla
    if (args.length > 0) {
        try {
            fps = Integer.parseInt(args[0]);
        } catch (Exception e) {}
    }
    animator = new AnimatorApplication(fps, "Animasyon awt");
    animator.setSize(200, 60);
    animator.setVisible(true);
    animator.startAnimation();
}
}

```

09008.JPG



Sekil 9.8 awt animasyon örneği

10. swing Animasyon örneği

Bu örnek problemde bir öncekinin temel olarak aynisi, sadece swing kullanilmis hali

Program 9.22 : AnimatorApplicationSW.java programi

```

/*
 * Swing versiyonu
 */

```

```

import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import javax.swing.*;

/*
 * Arthur van Hoff'un animasyon örneği.
 * Bu örnek tüm animasyonlar için örnek olarak kullanılabilir.
 */
public class AnimatorApplicationSW extends JFrame
    implements Runnable {
    AnimappPanel animappPanel;
    int frameNumber = -1;
    int delay;
    Thread animatorThread;
    boolean frozen = false;

    AnimatorApplicationSW(int fps, String windowTitle) {
        super(windowTitle);
        delay = (fps > 0) ? (1000 / fps) : 100;

        animappPanel = new AnimappPanel();
        getContentPane().add(animappPanel);

        addMouseListener(new MouseAdapter() {
            public void mousePressed(MouseEvent e) {
                if (frozen) {
                    frozen = false;
                    startAnimation();
                } else {
                    frozen = true;
                    stopAnimation();
                }
            }
        });

        addWindowListener(new WindowAdapter() {
            public void windowIconified(WindowEvent e) {
                stopAnimation();
            }
            public void windowDeiconified(WindowEvent e) {
                startAnimation();
            }
            public void windowClosing(WindowEvent e) {
                System.exit(0);
            }
        });
    }

    public void startAnimation() {
        if (frozen) { }
        else {
            //animasyonu baslat
            if (animatorThread == null) {
                animatorThread = new Thread(this);
            }
            animatorThread.start();
        }
    }
}

```

```

public void stopAnimation() {
    //animasyon treadini durdur.
    animatorThread = null;
}

public void run() {
    //önceligi düşür.
    Thread.currentThread().setPriority(Thread.MIN_PRIORITY);

    //baslama zamani
    long startTime = System.currentTimeMillis();

    //thread tanimi
    Thread currentThread = Thread.currentThread();

    //animasyon döngüsü
    while (currentThread == animatorThread) {
        //animasyon çerçevesini bir artır
        frameNumber++;

        //göster
        repaint();

        //geciktir
        try {
            startTime += delay;
            Thread.sleep(Math.max(0,
                startTime-System.currentTimeMillis()));
        } catch (InterruptedException e) {
            break;
        }
    }
}

class AnimappPanel extends JPanel {

    public AnimappPanel() {}

    //animasyon çerçevesini çiz
    public void paintComponent(Graphics g) {
        super.paintComponent(g);
        g.drawString("Frame " + frameNumber, 5, 50);
    }
}

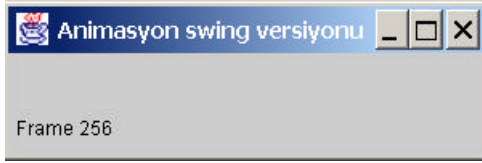
public static void main(String args[]) {
    AnimatorApplicationSW animator = null;
    int fps = 10;

    // Get frames per second from the command line argument
    if (args.length > 0) {
        try {
            fps = Integer.parseInt(args[0]);
        } catch (Exception e) {}
    }
    animator = new AnimatorApplicationSW(fps,"Animasyon swing versiyonu");
    animator.setSize(200, 60);
    animator.setVisible(true);
    animator.startAnimation();
}

```

```
}
```

09009.JPG



Sekil 9.9 swing animasyon örneği

11. zaman ayarli swing Animasyon örneği

Program 9.23 : AnimatorApplicationTimer.java programı

```
/*
 * Tam anlamıyla swing'e dönüştürülmüş animasyon
 */

import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import javax.swing.*;

/*
 * Arthur van Hoff'un animasyon örneğinden yazılmıştır.
 */
public class AnimatorApplicationTimer extends JFrame
    implements ActionListener {
    int frameNumber = -1;
    int delay;
    boolean frozen = false;
    JLabel label;
    Timer timer;
    AnimatorApplicationTimer(int fps, String windowTitle) {
        super(windowTitle);
        delay = (fps > 0) ? (1000 / fps) : 100;
        timer = new Timer(delay, this);
        timer.setInitialDelay(0);
        timer.setCoalesce(true);

        addWindowListener(new WindowAdapter() {
            public void windowIconified(WindowEvent e) {
                stopAnimation();
            }
            public void windowDeiconified(WindowEvent e) {
                startAnimation();
            }
            public void windowClosing(WindowEvent e) {
                System.exit(0);
            }
        });

        Container contentPane = getContentPane();
        contentPane.addMouseListener(new MouseAdapter() {
            public void mousePressed(MouseEvent e) {
                if (frozen) {
                    frozen = false;
                    startAnimation();
                } else {

```

```

        frozen = true;
        stopAnimation();
    }
}
});

label = new JLabel("Frame    ", JLabel.CENTER);
contentPane.add(label, BorderLayout.CENTER);
}

public void startAnimation() {
    if (frozen) {
    } else {
        timer.start();
    }
}

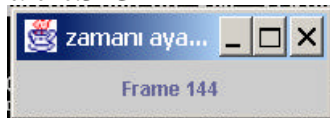
public void stopAnimation() {
    timer.stop();
}

public void actionPerformed(ActionEvent e) {
    frameNumber++;
    label.setText("Frame " + frameNumber);
}

public static void main(String args[]) {
    AnimatorApplicationTimer animator = null;
    int fps = 10;
    if (args.length > 0) {
        try {
            fps = Integer.parseInt(args[0]);
        } catch (Exception e) {}
    }
    animator = new AnimatorApplicationTimer(fps, "zamani ayarlanabilen swing animasyonu");
    animator.pack();
    animator.setVisible(true);
    animator.startAnimation();
}
}

```

09010.JPG



Sekil 9.10 zaman ayarli swing animasyon örneği

BÖLÜM 10 JAVA GIRDİ - ÇIKTI PROGRAMLANMASI

10.1 JAVANIN I/O (GIRDİ ÇIKTI) KÜTÜPHANESİNDE YER ALAN SINIFLAR VE INTERFACE'LER

Javadaki tüm girdi çıktı programlaması veri akis (stream) kavramına dayanır. Veri akisini bir su akisi veya bir kablolu sistem üzerinden bilgi akisi gibi düşünebiliriz. Javada sadece dosya değil yazıcı, scanner gibi herhangi bir kaynaga veri iletmek istedigimizde bu veri akis sistemini kullaniriz. Javada oldukça geniş bir veri akis kütüphanesi bulunmaktadır.

java.io kütüphanesinde yer alan girdi çıktı programlama siniflari sunlardir :

InputStream

- FilterInputStream
 - LineNumberInputStream
 - BufferedInputStream
 - DataInputStream
 - PushbackInputStream
- ByteArrayInputStream
- FileInputStream
- ObjectInputStream
- PipedInputStream
- SequenceInputStream
- StringBufferInputStream

OutputStream

- ByteArrayOutputStream
- FileOutputStream
- FilterOutputStream
 - BufferedOutputStream
 - DataOutputStream
 - PrintStream
- ObjectOutputStream
- PipedOutputStream

ObjectStreamClass

StreamTokenizer

Reader

- FileReader
- BufferedReader
 - LineNumberReader
- CharArrayReader
- FilterReader
 - PushbackReader
- InputStreamReader
 - FileReader
- PipedReader
- StringReader

Writer

- BufferedWriter
- CharArrayWriter
- FilterWriter
- OutputStreamWriter
- PipedWriter
- PrintWriter
- StringWriter

File

FileDescriptor

RandomAccessFile

Bu siniflarin hepsinin genel görevi javaya girdi sağlamak ve çıktı almaktır. Burada bunlardan bir kısmının işlevlerini ve nasıl çalıştıklarını inceleyeceğiz. Önce temel ana sinifların bazılarının tanımlarına daha detayli

bakalım. InputStream sınıfı byte türü yazı okuma sınıfidir. Tüm byte türü bilgi akis kanalı sınıflarının ana sınıfidir. Tanımı :

```
public abstract class InputStream extends Object
{
    public InputStream();
    public int available() throws IOException;
    public void close() throws IOException;
    public synchronized void mark(int readlimit);
    public boolean markSupported();
    public abstract int read() throws IOException;
    public int read(byte b[]) throws IOException;
    public int read(byte b[],int off,int len) throws IOException;
    public synchronized void reset() throws IOException;
    public long skip(long n) throws IOException;
}
```

InputStream sınıfının byte türü yazma paraleli olan OutputStream sınıfının tanımı ise :

```
public abstract class OutputStream extends Object
{
    public outputStream();
    public void close() throws IOException;
    public void flush() throws IOException;
    public abstract void write(int b) throws IOException;
    public void write(byte b[]) throws IOException;
    public void write(byte b[],int baslamanoktasi,int uzunluk) throws IOException;
}
```

Abstract sınıf Reader, InputStream sınıfına oldukça yakındır, yalnız data transferinde byte yerine char kullanır, böylece girdi çıktıda unicode stream kullanabilme olasılığı yakalar.

```
public abstract class Reader extends Object
{
    protected Reader();
    protected Reader(Object o);
    public abstract void close() throws IOException;
    public void mark(int readlimit) throws IOException;
    public boolean markSupported() ;
    public abstract int read() throws IOException;
    public int read(char c[]) throws IOException;
    public int read(char c[],int baslamanoktasi,int uzunluk) throws IOException;
    public boolean ready() throws IOException;
    public void reset() throws IOException;
    public long skip(long n) throws IOException;
}
```

Abstract sınıf Writer da Output stream sınıfına esdegerdir. Fakat aynı readerda olduğu gibi bu sınıf da veri akisinda char ve string kullanır.

```
public abstract class Writer extends Object
{
    public outputStream();
    public void close() throws IOException;
    public void flush() throws IOException;
    public abstract void write(int b) throws IOException;
    public void write(char c[]) throws IOException;
    public void write(char c[],int baslamanoktasi,int uzunluk) throws IOException;
    public void write(String s) throws IOException;
    public void write(String s,int baslamanoktasi,int uzunluk) throws IOException;
}
```

Bu sınıflar temel sınıflardır. Bunların altında yer alan çeşitli sınıflara aşağıdaki bölümlerde daha detaylı bakacağız.

10.2 FILE (DOSYA) SINIFI

File sınıfı girdi çıktı işlemlerini sağlarken, dosya isimleri ve buldukları dizin ile ilgili bilgi verir.

File sınıfının tanımı :

Public class File extends Object implements Serializable, Comparable

```
{
    public static final String pathSeparator;
    public static final char pathSeparatorChar;
    public static final String separator;
    public static final char separatorChar;
    public File(String dosya_ismi);
    public File(String dizin_ismi, String dosya_ismi);
    public File(File file_tipi_nesne, String dosya_ismi);
    public boolean canRead();
    public boolean canWrite();
    public boolean compareTo(Object o);
    public boolean compareTo(File baskabirdosya);
    public boolean createNewFile();
    public static File createTempFile(String isim) throws IOException;
    public static File createTempFile(String isim, File dosya) throws IOException;
    public boolean delete();
    public void deleteOnExit();
    public boolean equals(Object o);
    public boolean exists(Object o);
    public File getAbsolutePath();
    public File getAbsolutePath();
    public File getCanonicalFile() throws IOException;
    public File getCanonicalPath() throws IOException;
    public String getName();
    public String getParent();
    public File getParentFile();
    public String getPath();
    public int hashCode();
    public boolean isAbsolute();
    public boolean isDirectory();
    public boolean isFile();
    public boolean isHidden();
    public long lastModified();
    public long length();
    public String[] list();
    public String[] list(FileNameFilter filitrefonksiyonu);
    public static File[] listRoots();
    public boolean mkdir();
    public boolean mkdirs();
    public boolean renameTo(File yeniisim);
    public boolean setLastModified(long nezaman);
    public boolean setReadOnly();
    public String toString();
    public URL toURL() throws MalformedURLException;
}
```

Kurucu metotların çağırılmasına örnek olarak :

```
File f1=new File("/");
File f2=new File("/", "autoexec.bat");
File f3=new File(f1, "autoexec.bat");
tanimlarini verebiliriz. File sınıfında tanımlanmış olan Metotlardan bazılarının tanımları şunlardır.
```

canRead()

Tanımlanan dosyadan bilgi okunabilirliğini test eder.

canWrite()

Tanımlanan dosyaya bilgi yazılabilirliğini test eder.

delete()

Dosyayı siler

equals(Object)

Dosya ismini Object te verilen dosya ismiyle karşılaştırır.

exists()

Dosyanın mevcut olup olmadığını kontrol eder.

getAbsolutePath()

Dosyanın tam dizin ismini ve dosya ismini verir(co/java/prog/Hosgeldiniz.java).

getName()

Dosyanın ismini verir.(Hosgeldiniz.java)

getParent()

Dosyanın içinde bulunduğu dizinin ismini verir.(prog)

getPath()

dosyanın ismini ve içinde bulunduğu dizinin ismini verir.(prog/Hosgeldiniz.java)

isAbsolute()

Dosya isminin mutlak isim olup olmadığını kontrol eder.(Eğer dosya ismi co/java/prog/Hosgeldiniz.java olarak verilmişse true değeri verir.)

isDirectory()

verilen isminin bir dizin ismi olup olmadığını kontrol eder.

isFile()

verilen isminin bir dosya ismi olup olmadığını kontrol eder.

lastModified()

Dosyanın en son değiştirildiği tarihi verir

length()

Dosyanın boyutunu Byte olarak verir.

list()

Verilen dizinin içindeki dosyaların listesini verir.

list(FileNameFilter)

Verilen dizinin içindeki Filtre nesnesindeki tanıma uyan dosyaların listesini verir.

mkdir()

Yeni bir dizin oluşturur.

mkdirs()

O anda tanımlı olan dizinin içine bir alt dizin oluşturur.

renameTo(File)

Dosyanın ismini değiştirir.

toString()

Dosya ve dizin isimleri topluluğunun String değişkeni esdeğerini verir.

File(dosya) sınıfındaki metodlardan da görülebileceği gibi bu sınıf dosyadan okuyup yazma gibi bir işlem yürütmez. File sınıfının temel işlevi girdi çıktı dosyasının adlandırılması ve isimle ilgili fonksiyonlara ulaşılmasıdır. File sınıfının bazı metodlarını ufak bir program içinde kullanalım.

Program 10.1 . FileTestiSW.java programı

```
import java.awt.*;
import java.io.File;
import java.util.HashMap;
import java.awt.event.*;
import javax.swing.*;
import javax.swing.filechooser.*;
import javax.swing.event.*;

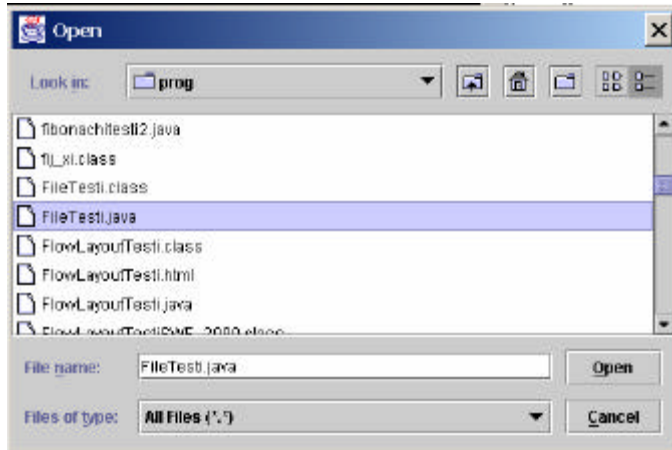
public class FileTestiSW
{
    public static void main(String args[])
    {
        //önce JFileChooser kullanarak dosyayı seç, sonra dosya özelliklerini göster.
        File f=new File("Hosgeldiniz.java");
        JFileChooser dosyasec=new JFileChooser();
        int onay = dosyasec.showOpenDialog(null);
        //veya kayıt için int onay = dosyasec.showSaveDialog(null);
```

```

if(onay==JFileChooser.APPROVE_OPTION)
{
f=dosyasec.getSelectedFile();
}
String s="";
s+="Dosya ismi : "+f.getName()+"\n";
s+="Dizin ismi : "+f.getPath()+"\n";
s+="Mutlak Dizin ismi : "+f.getAbsolutePath()+"\n";
s+="Üst Dizin ismi : "+f.getParent()+"\n";
s+=f.exists() ? "Mevcut " : " Mevcut degil "+"\n";
s+=f.canWrite() ? "Yazilabilir " : " Yazilamaz"+"\n";
s+=f.canRead() ? "Okunabilir " : " Okunamaz"+"\n";
s+=f.isDirectory() ? "Dizin " : " Dizin degil"+"\n";
s+=f.isFile() ? "Dosya " : " Dosya degil"+"\n";
s+=f.isAbsolute() ? "Mutlak dizin ismi " : " Mutlak dizin ismi degil"+"\n";
s+="Son Degisiklik : "+f.lastModified()+"\n";
s+="Dosya boyutu : "+f.length()+" Byte"+"\n";
JOptionPane.showMessageDialog(null,s,"Dosya testi",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
System.exit(0);
}
}

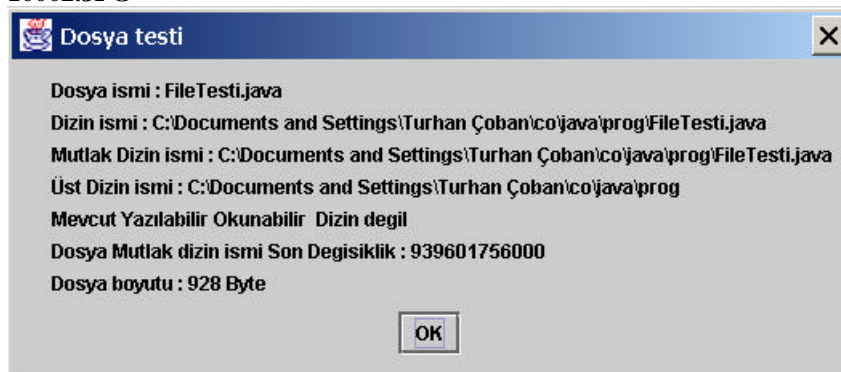
```

10001.JPG



Sekil 10.2 FileTesti.java programinin içindeki dosya seçim penceresi

10002.JPG



Sekil 10.2 FileTesti.java programinin sonuclari

Burada swing hazir dosya seçme programi JfileChooser kullanilarak dosya ismi seçilmis, sonar bu dosya ile ilgili cesitli bilgiler JoptionPane grafik ortaminda aktarilmistir.

10.3 ARDISIK (SEQUENTIAL) DOSYA YARATILMASI

Java bilgi dosyalarını birbiri ardışık gelen byte veya char (unicode) akışı olarak görür. Her dosya dosya-bitis işaretiyle sonlanır. Yeni bir dosya açıldığında bu dosya ile ilgili bir nesne oluşturulur. Yeni bir Java programı açıldığında üç akış nesnesi otomatik olarak açılır. Bunlar **System.in**, **System.out**, **System.err** nesnelere aittir. Eğer kendimize bir girdi veya çıktı akış nesnesi oluşturmak istersek **FileInputStream** veya **FileOutputStream** sınıfını bir nesne tanımlayabiliriz. Akışın içindeki değişkenleri sadece byte olarak okumak yerine direkt olarak double veya integer gibi değişken türünden okumak istersek **DataInputStream** ve **DataOutputStream** sınıflarını kullanabiliriz. Genel olarak **FileOutputStream** ve **DataOutputStream** sınıflarını aşağıdaki gibi bir arada kullanabiliriz:

DataOutputStream çıktıkimi;

```
try{ ciktikimi=new DataOutputStream(new FileOutputStream("isim.dat"));}
    catch(IOException e) {System.err.println("Dosya acilamadi\n"+e.toString());}
```

Bu deyim bize isim.dat isimli dosyadan bir **FileOutputStream** aracılığıyla açılan dosyayı **DataOutputStream**'e çevirip gerçek değişkenler cinsinden akış kanalı açar. **DataOutputStream** ve **FileOutputStream** sınıflarının tanımları :

```
public class DataOutputStream extends FilterOutputStream implements DataOutput
{
    public DataOutputStream(OutputStream o);
    protected int written
    public void flush()
    public final void size()
    public synchronized void write(byte[],int baslangicnoktasi,int uzunluk);
    public synchronized void write(int);
    public final void writeBoolean(boolean b);
    public final void writeBytes(String s)
    public final void writeChar(int)
    public final void writeChars(String)
    public final void writeDouble(double)
    public final void writeFloat(float)
    public final void writeInt(int)
    public final void writeLong(long)
    public final void writeShort(int)
    public final void writeUTF(String)
}
```

FileOutputStream ise dosya sınıfı **File** ile **DataOutputStream** sınıfı arasındaki gerekli tanımları sağlar

```
public class FileOutputStream extends OutputStream
{
    public FileOutputStream(File file) throws IOException;
    public FileOutputStream(FileDescriptor fd) throws IOException;
    public FileOutputStream(String s) throws IOException;
    public FileOutputStream(String s, boolean b) throws IOException;
    public void close() throws IOException;
    protected void finalize() throws IOException;
    public void getFD() throws IOException;
    public void write(byte[]) throws IOException;
    public void write(byte[], int, int) throws IOException;
    public void write(int) throws IOException;
    public final FileDescriptor getFD() throws IOException;
}
```

Kanal açıldıktan sonra **DataOutputStream** sınıfının metodlarını kullanarak dosyaya yazı yazabiliriz. Yazma metodlarının işlevlerine bir göz atarsak :

write(byte B[])

byte tipi boyutlu değişkeni açılmış olan **DataOutputStream** kanalına yazar.

write(byte B[], int baslangicindeksi, int indeksboyutu)

byte tipi boyutlu değişkeni açılmış olan **DataOutputStream** kanalına yazar.

Baslangiç indeksinden baslar ve indeksboyutu uzunlugundaki kısmi yazar.
write(int B) int datayi data output stream'e yazar.
writeBoolean(boolean B) Boolean degiskeni DataOutputStream'e yazar.
writeByte(int) int degiskeni byte olarak DataOutputStream'e yazar.
writeBytes(String) String degiskeni byte boyutlu degisken olarak DataOutputStream'e yazar.
writeChar(int) int degiskeni char degisken olarak DataOutputStream'e yazar.
writeChars(String) String degiskeni Char degisken olarak DataOutputStream'e yazar.
writeDouble(double) double degiskeni double degisken olarak DataOutputStream'e yazar.
writeFloat(float) float degiskeni float degisken olarak DataOutputStream'e yazar.
writeInt(int) int degiskeni int degisken olarak DataOutputStream'e yazar.
writeLong(long) long degiskeni long degisken olarak DataOutputStream'e yazar.
writeShort(int) int degiskeni short (short integer) degisken olarak DataOutputStream'e yazar.
writeUTF(String) String degiskeni unicode UTF-8 formati karakter boyutu olarak yazar.

Bu sekilde yazdigimiz bir veri akisin okumak için ise :

```
DataInputStream girdiakimi;
try{
girdiakimi=new DataInputStream(new FileInputStream("isim.dat"));
}
catch(IOException e)
{
System.err.println("Dosya acilamadi\n"+e.toString());
System.exit(1);
}
```

tanimini kullanabiliriz. Buradaki DataInputStream sinifinin tanimi :

```
public class DataInputStream extends FilterInputStream implements DataInput
{
public DataInputStream(InputStream in);
public DataInputStream(InputStream in);
public final int read(byte b[]) throws IOException;
public final int read(byte b[], int baslangiçdegeri, int uzunluk) throws IOException;
public final void readFully(byte b[]) throws IOException;
public final void readFully(byte b[],int baslangiçdegeri, int uzunluk) throws IOException;
public final int skipBytes(int n) throws IOException;
public final boolean readBoolean() throws IOException;
public final byte readByte() throws IOException;
public final int readUnsignedByte() throws IOException;
public final short readShort() throws IOException;
public final int readUnsignedShort() throws IOException;
public final char readChar() throws IOException;
public final int readInt() throws IOException;
public final long readLong() throws IOException;
public final float readFloat() throws IOException;
public final double readDouble() throws IOException;
public final String readLine() throws IOException;
public final String readUTF() throws IOException;
public final static String readUTF(DataInput in) throws IOException;
}
```

seklindedir. FileInputStream ise :

```
public FileInputStream(File file) throws FileNotFoundException
{
public FileInputStream(FileDescriptor fdObj);
public int read() throws IOException;
public int read(byte b[]) throws IOException;
public int read(byte b[],int baslangiçnoktasi,int uzunluk) throws IOException;
public long skip(long n) throws IOException;
```

```
public int available() throws IOException;
public void close() throws IOException;
public final FileDescriptor getFD() throws IOException;
protected void finalize() throws IOException;
}
```

şeklinde tanımlıdır. **DataInputStream** metodunun alt okuma metodlarına biraz daha detaylı göz atarsak:

read(byte[])

byte veri akisini direk okur.

read(byte[], int başlangıçnoktası, int boyut)

byte veri akisini başlangıçnoktası indeksinden boyut uzunluğuna kadar okurdirek okur.

readBoolean()

boolean değişken (true veya false) okur.

readByte()

8-bit byte integer okur

readChar()

unicode karakter(char) okur

readDouble()

double okur

readFloat()

float okur

readFully(byte[])

byte boyutlu değişkenini, byte[] boyutlu girdi değişkeninin boyutuna göre okur.

readFully(byte[], int, int)

readInt()

Integer okur

readLine()

Bir satiri satırbaşı yap komutuna kadar okur. Java 1.0 komutudur. 1.1 ve üzerinde bazı okuma hataları yaptığı görüldüğünden kullanılmaması tavsiye edilir.

readLong()

Long tamsayı değişkeni okur.

readShort()

Short tamsayı değişkeni okur

readUnsignedByte()

8-bitlik işaretli tamsayı değişkeni okur.

readUnsignedShort()

16-bitlik işaretli tamsayı değişkeni okur.

readUTF()

Unicode karakteri okur.

readUTF(DataInput)

Unicode Karakterini (Character) DataInput girdi akisinden okur.

skipBytes(int n)

n byte değeri okumadan atlar.

Şimdi bir örnek problem ile bu yazma ve okuma işlemine daha yakından bir göz atalım. Program 10.2 de yeni bir dosya açılmakta, ve dosyaya veri girilmektedir. Program 10.3 de aynı programın swing kullanılarak yazılmış versiyonu mevcuttur. Program 10.4 de ise yaratılan dosyaya girilen veriler okunmaktadır.

Program 10.2 ardisikDosyaYarat.java programı

```
import java.io.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;

public class ardisikDosyaYarat extends Frame implements ActionListener
{
    private TextField hesapIsmiKutusu, isimKutusu, soyIsimKutusu, hesapKutusu;
    private Button enter, done;
    private DataOutputStream cikti;
    private Label H,I,S,P;
```

```

public ardisikDosyaYarat()
{
    super("Musteri dosyasi Ac");
try{
    cikti=new DataOutputStream(new FileOutputStream("musteri.txt"));
    } catch(IOException e)
    { System.err.println("Dosya dogru acilamadi\n"+e.toString());
    System.exit(1);
    }
    setSize(300,150);
    setLayout(new GridLayout(5,2));
    H=new Label("Hesap numarasi :");
    add(H);
    hesapIsmiKutusu=new TextField();
    add(hesapIsmiKutusu);
    I=new Label("isim : ");
    add(I);
    isimKutusu=new TextField(20);
    add(isimKutusu);
    S=new Label("Soyisim : ");
    add(S);
    soyIsimKutusu=new TextField(20);
    add(soyIsimKutusu);
    P=new Label("Hesaptaki para : ");
    add(P);
    hesapKutusu=new TextField(20);
    add(hesapKutusu);
    enter=new Button("Gir");
    enter.addActionListener(this);
    add(enter);
    done=new Button("Cikis");
    done.addActionListener(this);
    add(done);
    setVisible(true);
    }
    public void hesapEkle()
    {
        int accountNumber=0;
        Double d;
        if(!hesapIsmiKutusu.getText().equals(""))
        {
            try{
                accountNumber=Integer.parseInt(hesapIsmiKutusu.getText());
                if(accountNumber0)
                {
                    cikti.writeInt(accountNumber);
                    cikti.writeUTF(isimKutusu.getText());
                    cikti.writeUTF(soyIsimKutusu.getText());
                    d=new Double(hesapKutusu.getText());
                    cikti.writeDouble(d.doubleValue());
                }
                hesapIsmiKutusu.setText("");
                isimKutusu.setText("");
                soyIsimKutusu.setText("");
                hesapKutusu.setText("");
            }
            catch(NumberFormatException nfe)
            {
                System.err.println("Hesap numarasi tamsayi degisken olamalidir");
            }

```

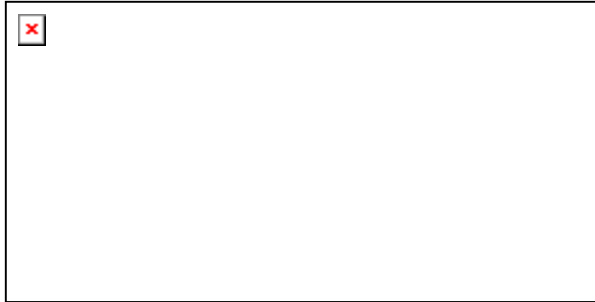


```

catch(IOException io)
{
System.err.println("Dosyaya yazarken hata olustu\n"+io.toString());
System.exit(1);
}
}
}
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
hesapEkle();
if(e.getSource()==done)
{
try{ cikti.close();}
catch(IOException io)
{
System.err.println("Dosya kapatilamadi\n"+io.toString());
}
System.exit(0);
}
}
public static void main(String args[])
{
new ardisikDosyaYarat();
}
}

```

10003.JPG



Şekil 10.3 [ArdisikDosyaYarat.java](#) programi ve sonuclarinin Frame çiktisinde görülmesi

Program 10.3 ardisikDosyaYaratSWF_200.java programi

```

import java.io.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import javax.swing.*;

public class ardisikDosyaYaratSWF_2000 extends JFrame implements ActionListener
{
private JTextField hesapIsmiKutusu,isimKutusu,soyIsimKutusu,hesapKutusu;
private JButton enter,done;
private DataOutputStream cikti;
private JLabel H,I,S,P;
Container c;

public ardisikDosyaYaratSWF_2000()
{
super("Müsteri dosyasi Aç");
c=getContentPane();
try{
cikti=new DataOutputStream(new FileOutputStream("musteri.txt"));
} catch(IOException e)

```

```

{ System.err.println("Dosya dogru açilamadi\n"+e.toString());
System.exit(1);
}
c.setLayout(new GridLayout(5,2));
H=new JLabel("Hesap numarasi :");
c.add(H);
hesapIsmiKutusu=new JTextField();
c.add(hesapIsmiKutusu);
I=new JLabel("isim : ");
c.add(I);
isimKutusu=new JTextField(20);
c.add(isimKutusu);
S=new JLabel("Soyisim : ");
c.add(S);
soyIsimKutusu=new JTextField(20);
c.add(soyIsimKutusu);
P=new JLabel("Hesaptaki para : ");
c.add(P);
hesapKutusu=new JTextField(20);
c.add(hesapKutusu);
enter=new JButton("Gir");
enter.addActionListener(this);
c.add(enter);
done=new JButton("Cikis");
done.addActionListener(this);
c.add(done);
setVisible(true);
}

public void hesapEkle()
{
int accountNumber=0;
Double d;
if(!hesapIsmiKutusu.getText().equals(""))
{
try{
accountNumber=Integer.parseInt(hesapIsmiKutusu.getText());
if(accountNumber>0)
{
cikti.writeInt(accountNumber);
cikti.writeUTF(isimKutusu.getText());
cikti.writeUTF(soyIsimKutusu.getText());
d=new Double(hesapKutusu.getText());
cikti.writeDouble(d.doubleValue());
}
hesapIsmiKutusu.setText("");
isimKutusu.setText("");
soyIsimKutusu.setText("");
hesapKutusu.setText("");
}
catch(NumberFormatException nfe)
{
System.err.println("Hesap numarasi tamsayi degisken olamalidir");
}
catch(IOException io)
{
System.err.println("Dosyaya yazarken hata olustu\n"+io.toString());
System.exit(1);
}
}
}

```

```

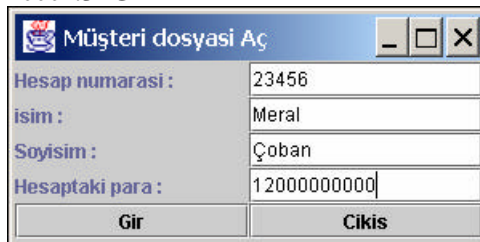
}

public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
hesapEkle();
if(e.getSource()==done)
{
try{ cikti.close();}
catch(IOException io)
{
System.err.println("Dosya kapatilamadi\n"+io.toString());
}
System.exit(0);
}
}

public static void main(String[] args)
{
ardisikDosyaYaratSWF_2000 pencere= new ardisikDosyaYaratSWF_2000();
pencere.setSize(300,150);
pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
pencere.setVisible(true);
}
}

```

10004.JPG



Sekil 10.4 [ArdisikDosyaYaratSWF.java](#) programi ve sonuclarinin Frame çiktisinde görülmesi

Program 10.4 ardisikDosyaOku.java programi

```

import java.io.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
public class ardisikDosyaOku extends Frame implements ActionListener
{
private TextField accountField,firstNameField,lastNameField,balanceField;
private Button next,done;
private DataInputStream input;
public ardisikDosyaOku()
{
super("Musteri dosyasini oku");
try{
=new DataInputStream(new FileInputStream("musteri.dat"));
} catch(IOException e) { System.err.println("Dosya acilamadi\n"+e.toString());
System.exit(1);
}
setSize(300,150);
setLayout(new GridLayout(5,2));
add(new Label("Hesap Numarasi :"));
accountField=new TextField();
add(accountField);
add(new Label("isim :"));

```

```

firstNameField=new TextField(20);
add(firstNameField);
add(new Label("soyisim : "));
lastNameField=new TextField(20);
add(lastNameField);
add(new Label("Hesaptaki para : "));
balanceField=new TextField(20);
add(balanceField);
next=new Button("bir sonraki hesap");
next.addActionListener(this);
add(next);
done=new Button("cikis");
done.addActionListener(this);
add(done);
setVisible(true);
}
public void readRecord()
{
int account;
String first,last;
double balance;
{
try{
account=input.readInt();
first=input.readUTF();
last=input.readUTF();
balance=input.readDouble();
accountField.setText(String.valueOf(account));
firstNameField.setText(first);
lastNameField.setText(last);
balanceField.setText(String.valueOf(balance));
}
catch EOFException eof
{
closeFile();
}
catch IOException io
{
System.err.println("Dosyay• okurken hata olustu\n"+io.toString());
System.exit(1);
}
}
}
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
if(e.getSource()==next)
readRecord();
else
closeFile();
}
private void closeFile()
{
try{
input.close();
System.exit(0);
}
catch(IOException e)
{
System.err.println("Dosya Kapama Hatasi olustu\n"+e.toString());
System.exit(1);
}
}
}

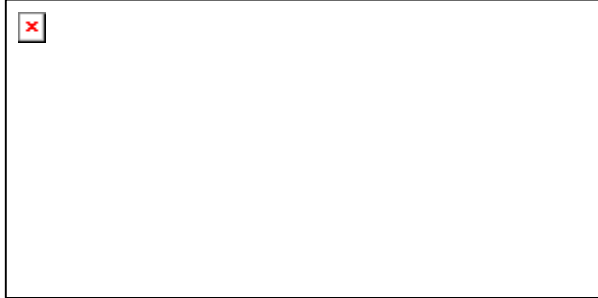
```

```

}
}
public static void main(String args[])
{
new ardisikDosyaOku();
}
}

```

10004.JPG



Şekil 10.4 [ArdisikDosyaOku.java](#) programi ve sonularinin Frame çiktisinde görülmesi

ArdisikDosyaYarat.java programinda **musteri.txt** dosyasi

```

try{
cikti=new DataOutputStream(new FileOutputStream("musteri.txt"));
}
catch(IOException e)
{
System.err.println("Dosya dogru acilamadi\n"+e.toString());
System.exit(1);
}

```

gurubunu kullanarak açilmistir. Bu gurubu File sinifini da kullanarak

```

File f=new File("musteri.txt");
f=f.getAbsolutePath(f);
try{
cikti=new DataOutputStream(new FileOutputStream(f));
}
catch(IOException e)
{ System.err.println("Dosya dogru acilamadi\n"+e.toString());
System.exit(1);
}

```

sekinde de yaratabilirdik. Ikinci sekilde dosyayi tanimlarken tam dizin ismini de otomatik olarak tanimlamis olurduk.

Dosyanin okunmasi içinse

```

try{
input=new DataInputStream(new FileInputStream("musteri.dat"));
}
catch(IOException e)
{
System.err.println("Dosya acilamadi\n"+e.toString());
System.exit(1);
}

```

gurubunu kullandik. Eger dosya ismi de degiskende disaridan okuduktan sonra ismi File sinifina yükleyip sonra akis kanali açabiliriz.

Dosya ile işlemler bittikten sonra dosya kapanır.

```
private void closeFile()
{
try{
input.close();
System.exit(0);
}
catch(IOException e)
{
System.err.println("Dosya Kapatma Hatası oluştu\n"+e.toString());
System.exit(1);
}
}
```

closeFile() metodu dosya akisini kapatmak amacıyla oluşturulmuştur.

Bu örnekte kullandığımız, **DataOutputStream, FileOutputStream, DataInputStream, FileInputStream** girdi çıktı akis kontrolleri temel olarak daha önce tanımlarını vermiş olduğumuz **OutputStream** ve **InputStream** sınıflarından türetilmiş sınıflardır. Ve temel olarak byte değişken türü üzerinden veri akisini sağlamaktadırlar.

Yine yukarıda tanımlanmış olan Reader ve Writer sınıfları ise aynı işlemi char sınıfı veri akisi üzerinden yapmaktadır ve char sınıfı direkt olarak unicode olarak tanımlandığından herhangi bir hataya sebep vermeden daha iyi bir veri akisi sağlar. Bu sınıfın alt sınıfları olarak tanımlanan ve yazma işleminde kullanılan sınıfların kullanılmasına bir göz atalım.

Genel olarak Writer sınıfından türetilen ve en çok kullanılan Yazma kanalı **PrintWriter, BufferedWriter, FileWriter** veya **OutputStreamWriter** sınıflarının beraber kullanılmasıyla gerçekleştirilebilir. Bu sınıfların birlikte kullanılmalarını şu deyimlerle örnekleyebiliriz :
dosya "a.txt" e yazdırmak için :

```
PrintWriter cfout=new PrintWriter(new BufferedWriter(new FileWriter("a.txt")));
```

tanımı kullanılabilir.

PrintWriter sınıfının tanımı :

```
public class PrintWriter extends Writer
{
public PrintWriter(OutputStream o) ;
public PrintWriter(OutputStream o, boolean b) ;
public PrintWriter(Writer w) ;
public PrintWriter(Writer w, boolean b);
public void flush();
public void close();
public boolean checkError();
protected void setError();
public void write(int c);
public void write(char buf[]);
public void write(String s,int baslamaindexi,int uzunluk);
public void write(String s);
public void print(boolean b);
public void print(char c);
public void print(int i);
public void print(long l);
public void print(float f);
public void print(double d);
public void print(Object obj);
public void println();
public void println(boolean x);
```

```

public void println(char x);
public void println(int x);
public void println(long x);
public void println(float x);
public void println(double x);
public void println(char x[]);
public void println(Object x);
}

```

PrintWriter sınıfının mevcut metodlarının işlevleri şunlardır :

checkError()	Tüm veriyi gönderir ve hata kontrolü yapar.
close()	veri akis kanalini kapatır.
flush()	veri akis kanalındaki tüm veriyi gönderir (ve bufferi yeni veri için bosaltır).
print (boolean)	boolean degisken yazar.
print (char)	character degisken yazar.
print (char[])	boyutlu character degiskenleriyazar.
print (double)	double yazar.
print (float)	float yazar.
print (int)	integer yazar.
print (long)	long yazar.
print (Object)	object sınıfının tanımladığı çıktıyı (object türüne göre degisebilir) yazar.
print(String)	String yazar
println ()	satir sonu yapar alt satira geçer.
println (boolean)	boolean yazar ve satir sonu yapar alt satira geçer.
println (char)	character yazar ve satir sonu yapar alt satira geçer.
println (char[])	boyutlu character degiskenleri yazar ve satir sonu yapar alt satira geçer.
println (double)	double yazar ve satir sonu yapar alt satira geçer.
println (float)	float yazar ve satir sonu yapar alt satira geçer.
println (int)	Print an integer, and then finish the line.
println (long)	long yazar ve satir sonu yapar alt satira geçer.
println (Object)	object sınıfının tanımladığı çıktıyı (object türüne göre degisebilir) yazar ve satir sonu yapar alt satira geçer.
println(String)	String yazar ve satir sonu yapar alt satira geçer.
setError()	bir hata olustugunu gösterir
write (char[])	boyutlu character degiskenlerini yazar
write (char[], int, int)	boyutlu character degiskenlerini birinci integer(tamsayi) boyutundan ikinci integer boyutuna kadar yazar.
write (int)	tek bir character yazar.
write (String)	string yazar
write(String, int, int)	string degiskenini birinci integer(tamsayi) boyutundan ikinci integer boyutuna kadar yazar.

BufferedWriter sınıfının tanımı :

```

public class BufferedWriter extends Writer
{
public BufferedWriter(Writer cikti);
public BufferedWriter(Writer cikti,int boyut);
public void write(int c) throws IOException;
public void write(char c[],int baslamaindexi,int uzunluk) throws IOException;
public void write(String s, int baslamaindexi,int uzunluk) throws IOException;
public void newLine() throws IOException;
public void flush() throws IOException;
public void close() throws IOException;
}

```

şeklindedir. Yazma verimini arttırmak için akisa ilave edilmektedir.

FileWriter sınıfı ise File sınıfı ile bağlantımızı kuran (dosyayı tanımlayan sınıfimizdir.). Writer sınıfının altında yer alan OutputStreamWriter Sınıfının alt sınıfidir. tanımı :

```

public class FileWriter extends OutputStreamWriter
{
public FileWriter(String fileName) throws IOException;
public FileWriter(String fileName,boolean append) throws IOException;
public FileWriter(File file) throws IOException;
public FileWriter(FileDescriptor fd);
}

```

OutputStreamWriter sinifinin tanimi :

```

public class OutputStreamWriter extends Writer
{
public OutputStreamWriter(OutputStream o,String enc) throws UnsupportedEncodingException;
public OutputStreamWriter(OutputStream o);
public String getEncoding();
public void write(int c) throws IOException;
public void write(char c[],int baslamaindexi,int uzunluk) throws IOException;
public void write(String str,int baslamaindexi,int uzunluk) throws IOException;
public void flush() throws IOException;
public void close() throws IOException;
}

```

Bu siniflari kullanarak bir yazma kanai açmak istersek :

```

PrintWriter cfout=new PrintWriter(new BufferedWriter(new FileWriter("a.txt")));
cfout.println("hello");

```

Komutunu kullanabiliriz. Bu komut

hello string degiskenini a.txt dosyasina yazdirir.

Dosya veya ekrandan okumak için ise paralel olarak **BufferedReader, FileReader ve InputStreamReader** siniflarini kullanabiliriz. BufferedReader sinifinin tanimi :

```

public class BufferedReader extends Reader
{
public BufferedReader(Reader giris,int boyut);
public BufferedReader(Reader giris);
public int read(char c[],int off,int len) throws IOException;
public int read() throws IOException;
public String readLine() throws IOException;
public long skip(long n) throws IOException;
public boolean ready() throws IOException;
public boolean markSupported();
public void mark(int readAheadLimit) throws IOException;
public void reset() throws IOException;
public void close() throws IOException;
}

```

BufferedReader ve FileReader siniflarini birarada kullanarak bir okuma kanali açabiliriz. örneğin a.txt dosyasından okumak için :

```

BufferedReader cfin=new BufferedReader(new FileReader("a.txt"));

```

deyimini kullanabiliriz.

Bu terimleri kullanarak dosyaya yazma ve okumayla ilgili ufak bir örnek verelim

Program 10.5 : YazOku.java programi


```

import java.io.*;
class YazOku
{
    public static void main (String args[]) throws IOException
    {
        String s1="ilk deger";
        String s2="ilk deger";
        String s3="ilk deger";
        PrintWriter cfout=new PrintWriter(new BufferedWriter(new FileWriter("a.txt")));
        cfout.println("Merhaba");
        cfout.println("isminiz nedir");
        cfout.println("sizinle tanistigima memnun oldum");
        cfout.close();
        BufferedReader cfin=new BufferedReader(new FileReader("a.txt"));
        s1=cfin.readLine();
        s2=cfin.readLine();
        s3=cfin.readLine();
        cfin.close();
        System.out.println("s1 = "+s1);
        System.out.println("s2 = "+s2);
        System.out.println("s3 = "+s3);
    }
}

```

Program çıktısı :

```

s1 = Merhaba
s2 = isminiz nedir
s3 = sizinle tanistigima memnun oldum

```

dosya a.txt :

```

Merhaba
isminiz nedir
sizinle tanistigima memnun oldum

```

Seklinde olacaktır. Programımız a.txt dosyasini olusturup, üç string degerini yazdiktan sonra okuma kanali açarak bu veriyi okudu.

Benzer bir okuma sinifi olarak su ana kadar kullandigimiz Text sinifini da verebiliriz. Aslinda Text sinifinin içerigine baktigimizda yukarida verilen siniflarin organize bir sekilde kullanilmasindan ibaret oldugunu rahatlıkla görebiliriz. Text sinifinin listesi :

Program 10.6 Text.java programi

```

//=====
// Java nümerik analiz paketi
// Class Text to read data from screen or file
// and write (by using print) to screen or file
// formatted c printf like comand structure
// Dr. Turhan Coban
//=====
import java.io.*;
import java.util.*;
class Text
{
    BufferedReader in;
}
/*
-----

```

Static routines provided are:

```
-----  
public static void prompt(String s);  
public static int readInt(DataInputStream in);  
public static int readInt(BufferedReader in);  
public static double readDouble(DataInputStream in);  
public static double readDouble(BufferedReader in);  
public static String readString(DataInputStream in);  
public static String readString(BufferedReader in);  
public static char readChar(DataInputStream in);  
public static char readChar(BufferedReader in);  
-----
```

Dynamic routines provided are :

```
-----  
public void Text()  
public void Text(String s1)  
public void Text(File f1)  
public int readInt();  
public double readDouble();  
public String readString();  
public char readChar();  
Sample use :
```

----- reading a double-----

```
DataInputStream cin=new DataInputStream(System.in);  
double number;  
number=Text.readDouble(cin);  
veya  
BufferedReader cin=new BufferedReader(new InputStreamReader(System.in));  
double number;  
number=Text.readDouble(cin);  
veya  
double number;  
Text cin=new Text();  
number=cin.readDouble();
```

----- reading data from a file "datafile.dat"-----

```
DataInputStream fin=new DataInputStream  
(new FileInputStream("datafile.dat"));  
double number;  
number=Text.readDouble(fin);  
veya  
double number;  
BufferedReader fin=new BufferedReader(new FileReader("datafile.dat"));  
double number;  
number=Text.readDouble(fin);  
veya  
double number;  
Text cin=new Text("datafile.dat");  
number=cin.readDouble();
```

----- printing data into a file "printfile.dat"-----

```
PrintStream fout=new PrintStream(new FileOutputStream("printfile.dat"));  
String a="turhan";  
fout.println(a);  
veya  
BufferedWriter fout=new BufferedWriter(new FileWriter("datafile.dat"));  
String a="Turhan";  
fout.println(a);  
-----
```

*/

```
private static StringTokenizer T;  
private static String S;
```

```

public Text()
{
in=new BufferedReader(new InputStreamReader(System.in));
}
public Text(String s1) throws IOException
{
in=new BufferedReader(new FileReader(s1));
}
public static void prompt (String s) {
System.out.print(s + " ");
System.out.flush();
}
public static int readInt (DataInputStream in) throws IOException
{
if (T==null) refresh(in);
while (true)
{
try {
String item = T.nextToken();
return Integer.valueOf(item.trim()).intValue();
}
catch (NoSuchElementException e1) { refresh (in);}
catch(NumberFormatException e2)
{ //System.err.println("Error in number, try again.");
}
}
}
public int readInt() throws IOException
{
return Text.readInt(in);
}
public String readStringLine() throws IOException
{
return Text.readStringLine(in);
}
public double readDouble() throws IOException
{
return Text.readDouble(in);
}
public String readString() throws IOException
{
return Text.readString(in);
}
public char readChar() throws IOException
{
return Text.readChar(in);
}
public static int readInt (BufferedReader in) throws IOException
{
if (T==null) refresh(in);
while (true)
{
try {
String item = T.nextToken();
return Integer.valueOf(item.trim()).intValue();
}
catch (NoSuchElementException e1) { refresh (in);
} catch(NumberFormatException e2)
{ //System.err.println("Error in number, try again.");
}
}
}

```

```

    }
}

    public static char readChar (DataInputStream in) throws IOException
    {
if (T==null) refresh(in);
while (true)
{
    try {
        return T.nextToken().charAt(0);
    }
    catch(NoSuchElementException e1) {refresh (in);}
}
}

    public static char readChar (BufferedReader in) throws IOException
    {
if (T==null) refresh(in);
while (true)
{
    try {
        return T.nextToken().charAt(0);
    }
    catch(NoSuchElementException e1) {refresh (in);}
}
}

    public static double readDouble(DataInputStream in) throws IOException
    {
if(T==null) refresh(in);
while (true) {
    try {
        String item = T.nextToken();
        return Double.valueOf (item.trim()).doubleValue();
    } catch(NoSuchElementException e1) {
        refresh (in);
    } catch(NumberFormatException e2)
    {
        //System.err.println("Error in number, try again.");
    }
}
}

    public static double readDouble(BufferedReader in) throws IOException
    {
if(T==null) refresh(in);
while (true) {
    try {
        String item = T.nextToken();
        return Double.valueOf (item.trim()).doubleValue();
    } catch(NoSuchElementException e1) {
        refresh (in);
    } catch(NumberFormatException e2)
    {
        //System.err.println("Error in number, try again.");
    }
}
}

    // this method is deprecated, but still kept for historical reasons
    // prefer BufferedReader version
    public static String readString(DataInputStream in) throws IOException
    {
if(T==null) refresh (in);

```

```

while (true) {
    try {return T.nextToken();}
    catch (NoSuchElementException e1) {
        refresh (in);
    }
}
}

    public static String readString(BufferedReader in) throws IOException
    {
if(T==null) refresh (in);
while (true) {
    try {return T.nextToken();}
    catch (NoSuchElementException e1) {
        refresh (in);
    }
}
}

public static String readStringLine(DataInputStream in) throws IOException
{
    //reads a line of strings from DataInputStream in
    int ch;
    String r = "";
    boolean done = false;
    while (!done)
    { try
{ ch = in.read();
if (ch < 0 || (char)ch == '\n' || (char)ch == '\0')
    done = true;
else
    r = r + (char) ch;
}
catch(java.io.IOException e)
{ done = true;
}
}
    return r.substring(0,(r.length()-1));
}
public static String readStringLine(BufferedReader in) throws IOException
{
    //reads a line of strings from BufferedReader in
    int ch;
    String r = "";
    boolean done = false;
    while (!done)
    { try
{ ch = in.read();
if (ch < 0 || (char)ch == '\n' || (char)ch == '\0')
    done = true;
else
    r = r + (char) ch;
}
catch(java.io.IOException e)
{ done = true;
}
}
    return r.substring(0,(r.length()-1));
}
private static void refresh (DataInputStream in) throws IOException
{

```

```

String s = in.readLine();
if (s==null) throw new EOFException();
T = new StringTokenizer(s);
}
private static void refresh (BufferedReader in) throws IOException
{
String s = in.readLine();
if (s==null) throw new EOFException();
T = new StringTokenizer(s);
}
}

```

Text sınıfını kullanarak sequential bilgiyi dosyadan okuyan YazOku1.java programı altta verilmiştir.

Program 10.7 YazOku1.java programı

```

import java.io.*;
import Text;
class YazOku1 {
public static void main (String args[]) throws IOException
{
String s1="bos String";
String s2="bos String";
String s3="Bos String";
String s4="Bos String";
PrintWriter cfout=new PrintWriter(new BufferedWriter(new FileWriter("a.txt")));
cfout.println("Merhaba");
cfout.println("isminiz nedir");
cfout.println("Hosgeldiniz");
cfout.close();
Text cfin=new Text("a.txt");
s1=cfin.readString();
s2=cfin.readString();
s3=cfin.readString();
s4=cfin.readString();
System.out.println("s1 = "+s1);
System.out.println("s2 = "+s2);
System.out.println("s3 = "+s3);
System.out.println("s4 = "+s4);
}
}

```

bu programın çıktısı :

```

s1 = Merhaba
s2 = isminiz
s3 = nedir
s4 = Hosgeldiniz

```

şekindedir. Burada görüldüğü gibi her kelime ayrı bir string olarak algılanmıştır. Bu yapıyı gerçekleştiren Text sınıfı içerisinde kullanılan StringTokenizer sınıfıdır.

String item = T.nextToken();

ifadesiyle okunmakta olan String'i cümlelere böler.

Ardisik dosya okuma örneği olarak Atom.java, AtomTest.java, Atom.txt, gurubunu verebiliriz. Atom.java Atomların bazı fiziksel özelliklerini tanımlayan bir programdır. Program atomlarla ilgili veriyi Atom.txt dosyasından okumaktadır.

Program 10.8 Atom.java programı

```

//=====
// Thermodynamic Package in java

```

```

// Class Atom
// Properties of single atom
// -----
// Programmer : Dr. Turhan Coban
// TUBITAK Marmara Research Center
// Energy Systems and Environmental Reasearch Institute
// turhan@mam.gov.tr
// -----
// File Name : Atom.java
// This file contains the atom class
// this class sets basic properties of requested atom
// required data is read from atom.txt
// atom.txt should be copied to the same directory as your
// atom.java file
// =====

import java.io.*;
import java.util.*;
import Text;

class Atom
{
public int number;      // atomic number
public String name;    // name of the the atom
public String symbol;  // symbol of the atom
public double mass;    // mass of the atom
public double N;      // number of the atoms
BufferedReader fina;
public Atom()
{
//empty constructor
number=0;
symbol="";
name="";
mass=0;
N=1;
}
//=====
public Atom(int anumber,double NN) throws IOException
{
//this constructor will load Atom data from a given atomic number
//and number of atoms
//type
String atom_name;
String atom_symbol;
double atom_mass;
int atom_number;
try{
    fina=new BufferedReader(new FileReader("Atom.txt"));
    } catch(IOException e)
    {
    System.err.println("Error Opening File Atom.dat\n"+e.toString());
    System.exit(1);
    }
try {
while(fina != null)
    {
    atom_number=Text.readInt(fina);
    atom_name= Text.readString(fina);
    atom_symbol= Text.readString(fina);

```

```

    atom_mass=Text.readDouble(fina);
    if(atom_number==anumber)
    {
        N=NN;
        number=atom_number;
        name=atom_name;
        symbol=atom_symbol;
        mass=atom_mass*N;
        break;
    }
}
} catch(EOFException e_eof) {fina.close(); }
}
public Atom(String st1,double NN) throws IOException
{
// this constructor will load Atom data from a given atom name
// or atom symbol and number of atoms
// type
String atom_name;
String atom_symbol;
double atom_mass;
int atom_number;
try{
    fina=new BufferedReader(new FileReader("Atom.txt"));
    } catch(IOException e)
    {
        System.err.println("Error Opening File Atom.dat\n"+e.toString());
        System.exit(1);
    }
try {
while(fina != null)
{
    atom_number=Text.readInt(fina);
    atom_name= Text.readString(fina);
    atom_symbol= Text.readString(fina);
    atom_mass=Text.readDouble(fina);
    if(st1.equals(atom_name) || st1.equals(atom_symbol))
    {
        N=NN;
        number=atom_number;
        name=atom_name;
        symbol=atom_symbol;
        mass=atom_mass*N;
        break;
    }
}
} catch(EOFException e_eof) {fina.close(); }
}
public Atom(String st1) throws IOException
{
// this constructor will load Atom data from a given atom name
// or atom symbol and number of atoms
// type
double NN=1;
String atom_name;
String atom_symbol;
double atom_mass;
int atom_number;
try{
    fina=new BufferedReader(new FileReader("Atom.txt"));

```



```

        } catch(IOException e)
        {
            System.err.println("Error Opening File Atom.dat\n"+e.toString());
            System.exit(1);
        }
    try    {
        while(fina != null)
        {
            atom_number=Text.readInt(fina);
            atom_name= Text.readString(fina);
            atom_symbol= Text.readString(fina);
            atom_mass=Text.readDouble(fina);
            if(st1.equals(atom_name) || st1.equals(atom_symbol))
            {
                N=NN;
                number=atom_number;
                name=atom_name;
                symbol=atom_symbol;
                mass=atom_mass*N;
                break;
            }
        }
    } catch(EOFException e_eof) {fina.close(); }
}
public Atom(Atom a)
{
    number=a.number;
    name=a.name;
    symbol=a.symbol;
    mass=a.mass;
    N=a.N;
}
public Atom(Atom a, double NN)
{
    number=a.number;
    name=a.name;
    symbol=a.symbol;
    mass=a.mass;
    N=NN;
}
//=====
public void assign(Atom a)
{
    number=a.number;
    name=a.name;
    symbol=a.symbol;
    mass=a.mass;
    N=a.N;
}
//=====
//boolean equals logical comparisons
public boolean equals(String s)
{
    boolean b;
    if(name.equals(s) || symbol.equals(s))
        return true;
    else
        return false;
}

```

```

public boolean equals(int n)
{
boolean b;
if(number==n)
return true;
else
return false;
}
//=====
public String toString()
{
String st=symbol;
if(N != 1.0)
if(N==Math.floor(N)) st = st + (int)N;
else st = st + N;
return st;
}
}
//=====

```

Program 10.9 AtomTest.java programi

```

//=====
// Thermodynamic Package in java
// Class Atom Test//Properties of single atom
// Dr. Turhan Coban
// File Name : AtomTest.java
// This file contains the atom class
// this class sets basic properties of requested atom
// required data is read from atom.dat.
// =====
import java.io.*;
class AtomTest
{
public static void main(String args[]) throws IOException
{
Atom n2=new Atom("N",2);
System.out.println(n2.toString());
int n=8;
Atom o2=new Atom("O",n);
System.out.println(o2.toString());
}
}
//=====

```

Atom.txt girdi dosyasi

1 Hydrogen H 1.00794	16 Sulphur S 32.066	31 Gallium Ga 69.723
2 Helium He 4.002602	17 Chlorine Cl 35.4527	32 Germanium Ge 72.61
3 Lithium Li 6.941	18 Argon Ar 39.938	33 Arsenic As 74.92159
4 Berylium Be 9.012182	19 Potassium K 39.0983	34 Selenium Si 78.96
5 Boron B 10.811	20 Calcium Ca 40.078	35 Bromine Br 79.904
6 Carbon C 12.011	21 Scandium Se 44.95591	36 Kyrpton Kr 83.8
7 Nitrogen N 14.00674	22 Titanium Ti 47.88	37 Rubidium Ru 85.4678
8 Oxygen O 15.9994	23 Vanadium V 50.9415	38 Strontium Sr 87.62
9 Florine F 18.9984032	24 Chromium Cr 51.9961	39 Yttirum Yt 88.90585
10 Neon Ne 20.1797	25 Manganese Mn 54.93805	40 Zirconium Zr 91.224
11 Sodium Na 22.989768	26 Iron Fe 55.587	41 Niobium Nb 92.90638
12 Magnesium Mg 24.305	27 Cobalt Co 58.9332	42 Molybdenium Mo 95.94
13 Aluminium Al 26.981539	28 Nickel Ni 58.69	43 Technetium Tc 98
14 Silicon Ag 28.0855	29 Copper Cu 63.546	44 Ruthenium Sm 101.007
15 Phosphourus P 30.973762	30 Zink Zn 65.39	45 Rhodium Rh 102.9055

46 Palladium Pd 106.42	66 Dysprosium Dy 162.5	86 Radon Rn 222
47 Silver Ag 107.8682	67 Holmium Ho 164.93032	87 Francium Fr 223
48 Cadmium Cd 112.411	68 Erbium Er 167.26	88 Radium Ra 226
49 Indium In 114.82	69 Thulium Tm 168.93421	89 Actinium Ac 227
50 Tin Sn 118.71	70 Ytterbium Yb 173.04	90 Thorium Th 232.0381
51 Antimony Sb 121.75	71 Lutetium Lu 174.967	91 Protactinium Pa 231
52 Tellurium Te 127.6	72 Hafnium Hf 178.49	92 Uranium U 238.0289
53 Iodine I 126.90447	73 Tantalum Ta 180.9479	93 Neptunium Np 237
54 Xenon Xe 131.29	74 Tungsten W 183.85	94 Plutonium Pu 244
55 Cesium Cs 132.90543	75 Rhenium Re 186.207	95 Americium Am 243
56 Barium Ba 137.327	76 Osmium Os 190.2	96 Curium Cm 247
57 Lanthanum La 138.9055	77 Iridium Ir 192.22	97 Berkelium Bk 247
58 Cerium Ce 140.115	78 Platinum Pt 195.08	98 Californium Cf 251
59 Praseodymium Pr 140.90765	79 Gold Au 196.96654	99 Einsteinium Es 252
60 Neodymium Nd 144.24	80 Mercury Hg 200.59	100 Fermium Fm 257
61 Promethium Pm 145	81 Thallium Tl 204.3833	101 Mendeleevium Md 258
62 Samarium Sc 150.36	82 Lead Pb 207.2	102 Nobelium No 259
63 Europium Eu 151.965	83 Bismuth Bi 208.98037	103 Lawrencium Lr 260
64 Gadolinium Gd 157.25	84 Polonium Po 209	
65 Terbium Tb 158.92534	85 Astatine At 210	

Program AtomText.java çıktısı :

N2
O8

Burada hemen sunu kaydedelim. Programdan da anlaşılabileceği gibi Atom.java java'yi öğretme amacıyla hazırlanmamıştır. Gazların termodinamik özelliklerini hesaplayan bir program gurubunun parçası olarak hazırlanmıştır.

10.4 RASLANTISAL ULASIM DOSYASI OKU (RANDOM ACCESS FILE)

Raslantisal Ulasim Dosyasinin (Random Access File) Ardisik Dosya sisteminden temel farki, Teyp kaydiyla CD kaydi arasindaki fark gibidir. Ardisik dosyalar Teyp kaydi seklinde birbiri ardi sira gelen bilgilerden olusur. Raslantisal Ulasim sisteminde ise CD gibi herhangi bir kayita kayit numarası kullanilarak dogrudan ulasmak mümkündür. Raslantisal Ulasim dosyasi islemleri RandomAccessFile sinifi üzerinden yapilir. Bu sinifin tanimi :

```
public class RandomAccessFile extends Object implements DataOutput, DataInput
{
    public RandomAccessFile(String name,String mode) throws IOException
    public RandomAccessFile(File file,String mode) throws IOException
    public final FileDescriptor getFD() throws IOException
    public int read() throws IOException
    public int read(byte b[],int off,int len) throws IOException
    public int read(byte b[]) throws IOException
    public final void readFully(byte b[]) throws IOException
    public final void readFully(byte b[],int off,int len) throws IOException
    public int skipBytes(int n) throws IOException
    public void write(int b) throws IOException
    public void write(byte b[]) throws IOException
    public void write(byte b[],int off,int len) throws IOException;
    public long getFilePointer() throws IOException;
    public void seek(long pos) throws IOException;
    public void seek(long pos) throws IOException;
    public long length() throws IOException;
    public void close() throws IOException;
    public final byte readByte() throws IOException;
    public final int readUnsignedByte() throws IOException;
    public final short readShort() throws IOException;
    public final int readUnsignedShort() throws IOException;
```

```

public final char readChar() throws IOException;
public final int readInt() throws IOException;
public final long readLong() throws IOException;
public final float readFloat() throws IOException;
public final double readDouble() throws IOException;
public final String readLine() throws IOException;
public final String readUTF() throws IOException;
public final void writeBoolean(boolean v) throws IOException;
public final void writeByte(int v) throws IOException;
public final void writeShort(int v) throws IOException;
public final void writeChar(int v) throws IOException;
public final void writeInt(int v) throws IOException;
public final void writeLong(long v) throws IOException;
public final void writeFloat(float v) throws IOException;
public final void writeDouble(double v) throws IOException;
public final void writeBytes(String s) throws IOException;
public final void writeChars(String s) throws IOException;
public final void writeUTF(String str) throws IOException;
}

```

Burada tanımlanan metodların görevlerine kısaca bir bakacak olursak :

getFD() : dosya (File) tanımını verir

getFilePointer() : Dosyanın (File) o anda hangi dosya referansını gösterdiğini belirtir.

length() : Dosyadaki toplam referans sayısını verir.

read() : Byte (char değişkeni karşılığı) olarak dosyadan bilgiyi okur (bir byte).

read(byte[]) : Byte (char değişkeni karşılığı) olarak dosyadan bilgiyi okur (byte[] değişkeninin boyu kadar) ve byte değişkenine aktarır.

read(byte[], int başlangıç_indisi, int indis_boyutu) : Byte (char değişkeni karşılığı) olarak dosyadan bilgiyi okur (byte[] değişkeninin boyu kadar, başlangıç indisinden başlayarak, indis_boyutu uzunluğunda) ve byte değişkenine aktarır.

readBoolean() : boolean değişken okur

readByte() : dosyadan integer tipi byte değişken (isaretsiz 8-bit) okur.

readChar() : Dosyadan Unicode karakter (character) okur.

readDouble() : Dosyadan double değişkeni okur.

readFloat() : Dosyadan float değişkeni okur.

readFully(byte[] b) : dosyadan byte olarak okur

readFully(byte[] b, int başlangıç_indisi, int toplam_boy) : dosyadan bte olarak sadece byte boyutlu değişkeninin başlangıç_indisi'nden başlamak üzere toplam_boy kadar kısmını okur.

readInt() : Dosyadan int değişkeni okur.

readLine() : Dosyadan “\n” = yeni satır işaretini veya “\r” satırbaşı işaretini veya her ikisini birden arka arkaya görene kadar yazılan her şeyi bütün bir satır olarak okur.

readLong() : Dosyadan Long (Long integer) değişkeni okur.

readShort() : Dosyadan Short (Short integer) değişkeni okur.

readUnsignedByte() : Isaretsiz Byte değeri okur.

readUnsignedShort() : Isaretsiz 16 bitlik Short integer değeri okur.

readUTF() : UTF stringi okur

seek(long) : indisi herhangi bir bilgi gurubu indisine ayarlar.

skipBytes(int n) : n bit input değerini okumadan atlar

Asağıdaki tanımlar read tanımlarına paralel olan write terimleridir.

write(byte[]) : byte boyutlu değişkenini yazar.

write(byte[],int başlangıç_indisi, int toplam_boy) : dosyaya byte olarak sadece byte boyutlu değişkeninin başlangıç_indisi'nden başlamak üzere toplam_boy kadar kısmını yazar.

write(int) : dosyaya byte boyutlu değişkenini yazar

writeBoolean(boolean) : dosyaya boolean boyutlu değişkenini yazar

writeByte(int) : dosyaya int girdisini byte olarak yazar

writeBytes(String) : dosyaya String girdisini byte boyutlu değişkeni olarak yazar

writeChar(int) : dosyaya int girdisini Char olarak yazar

writeChars(String) : dosyaya string girdisini char boyutlu değişkeni olarak yazar

writeDouble(double) : dosyaya double girdisini double olarak yazar.

writeFloat(float) : dosyaya float girdisini float olarak yazar
writeInt(int) : dosyaya int girdisini int olarak yazar.
writeLong(long) : dosyaya long(integer) girdisini long(integer) olarak yazar
writeShort(int) : dosyaya integer girdisini short(integer) olarak yazar.
writeUTF(String) : dosyaya **String girdisini UTF string olarak yazar.**

RandomAccessFile sınıfının tanımından da görüldüğü gibi b sınıf DataOutput ve DataInput sınıflarını implement eder. DataOutput ve DataInput sınıflarının tanımı :

```
public interface DataOutput
{
    public abstract void write(int b) throws IOException
    public abstract void write(byte b[]) throws IOException
    public abstract void write(byte b[],int off,int len) throws IOException
    public abstract void writeBoolean(boolean v) throws IOException
    public abstract void writeByte(int v) throws IOException
    public abstract void writeShort(int v) throws IOException
    public abstract void writeChar(int v) throws IOException
    public abstract void writeInt(int v) throws IOException
    public abstract void writeLong(long v) throws IOException
    public abstract void writeFloat(float v) throws IOException
    public abstract void writeDouble(double v) throws IOException
    public abstract void writeBytes(String s) throws IOException
    public abstract void writeChars(String s) throws IOException
    public abstract void writeUTF(String str) throws IOException
}
```

```
public interface DataInput
{
    public abstract void readFully(byte b[]) throws IOException
    public abstract void readFully(byte b[],int off,int len) throws IOException
    public abstract int skipBytes(int n) throws IOException
    public abstract boolean readBoolean() throws IOException
    public abstract byte readByte() throws IOException
    public abstract int readUnsignedByte() throws IOException
    public abstract short readShort() throws IOException
    public abstract int readUnsignedShort() throws IOException
    public abstract int readInt() throws IOException
    public abstract long readLong() throws IOException
    public abstract float readFloat() throws IOException
    public abstract double readDouble() throws IOException
    public abstract String readLine() throws IOException
    public abstract String readUTF() throws IOException
}
```

RandomAccessFile Çok daha çabuk ulaşım olanakları yaratır. Raslantısal Ulaşım dosyası örneği olarak aşağıdaki paketi veriyoruz. Kayıt sınıfı tek bir kayıtin yazılıp okunabilmesi için gerekli olan bilgileri içeriyor. Kayıtların hesap numarası, isim, soyisim ve hesaptaki paradan oluştuğunu kabul ediyoruz. Bütün bu kayıtları bir arada yapmak için oku ve yaz metotları bu sınıfın içindedir tanımlanmıştır. Raslantısal ulaşım kanalının dosyaya açılması için :

```
try{
girdi=new RandomAccessFile("musteri1.dat","rw");
} catch(IOException e)
{
System.err.println("Dosya acma hatası\n"+e.toString());
System.exit(1);
}
```

yapisi kullanabilir. Buradaki “rw” yapisi dosyaya hem yazi yazilir hem okunabilecegini belirtir. “r” sadece okumak için “w” sadece yazmak için kullanilir.

RandomAccessFile içinde yer alan

close() metodu RandomAccessFile (Raslantisal Ulasim Dosyasi) kanalini ve ilgili tüm siniflari kapatir. örnek olarak :

```
private void closeFile()
{
try{
girdi.close();
System.exit(0);
}
catch(IOException e)
{
System.err.println("Error closing filr\n"+e.toString());
System.exit(1);
}
}
```

metotu verilebilir.

Simdi de örnek programin listelerini verelim:

Program 10.10 Kayit.java raslantisal ulasim dosyasi kayıt programi

```
import java.io.*;
public class Kayit
{
private int hesap;
private String soyIsim;
private String Isim;
private double hesaptakiPara;
public void oku(RandomAccessFile dosya) throws IOException
{
//RandomAccessFile = Raslantisal Ulasim dosyasi
hesap=dosya.readInt();
char first[]=new char[15];
for(int i=0;i<first.length;i++)
{ first[i]=dosya.readChar(); }
Isim=new String(first);
char last[]=new char[15];
for(int i=0;i<first.length;i++)
{ last[i]=dosya.readChar(); }
soyIsim=new String(last);
hesaptakiPara=dosya.readDouble();
}
public void yaz(RandomAccessFile dosya) throws IOException
{
StringBuffer buf;
dosya.writeInt(hesap);
if(Isim!=null)
buf=new StringBuffer(Isim);
else
buf=new StringBuffer(15);
buf.setLength(15);
dosya.writeChars(buf.toString());
if(soyIsim!=null)
buf=new StringBuffer(soyIsim);
else
buf=new StringBuffer(15);
}
```

```

buf.setLength(15);
dosya.writeChars(buf.toString());
dosya.writeDouble(hesaptakiPara);
}
public void yazhesap(int a) {hesap = a;}
public int okuhsap() {return hesap;}
public void yazIsim(String f){Isim=f;}
public String okuIsim() {return Isim;}
public void yazsoyIsim(String f){soyIsim=f;}
public String okusoyIsim() {return soyIsim;}
public void yazhesaptakiPara(double b) {hesaptakiPara=b;}
public double okuhsaptakiPara() {return hesaptakiPara;}
public static int boyut() {return 72;}
}

```

Program 10.11 RaslantisaUlasimDosyasiYarat.java programi

```

import java.io.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import Kayit;
public class RaslantisaUlasimDosyasiYarat
{
private Kayit hesapDosyasi;
private RandomAccessFile girdi;
public RaslantisaUlasimDosyasiYarat()
{
hesapDosyasi = new Kayit();
try{
girdi = new RandomAccessFile("musteri1.dat","rw");
for(int i=0;i<100;i++)
{ hesapDosyasi.yaz(girdi); }
} catch(IOException e)
{
System.err.println("Dosya acma hatasi\n"+e.toString());
System.exit(1);
}
}
public static void main(String args[])
{
RaslantisaUlasimDosyasiYarat H=
new RaslantisaUlasimDosyasiYarat();
}
}

```

Program 10.12 RaslantisaUlasimDosyasiYaz.java programi

```

import java.io.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import Kayit;
public class RaslantisaUlasimDosyasiYaz extends Frame implements ActionListener
{
private TextField hesapAlani,isimAlani,soyisimAlani,hesaptakiParaAlani;
private Button birsonraki,kapat;
private RandomAccessFile girdi;
private Kayit hesapDosyasi;
public RaslantisaUlasimDosyasiYaz()
{
super("Tesadufi ulasim dosyasina yaz");

```

```

hesapDosyasi=new Kayit();
try{
girdi=new RandomAccessFile("musteri1.dat","rw");
} catch(IOException e)
{
System.err.println("Dosya acma hatasi\n"+e.toString());
System.exit(1);
}
setSize(300,150);
setLayout(new GridLayout(5,2));
add(new Label("Hesap numarasi:"));
hesapAlani=new TextField();
add(hesapAlani);
add(new Label("isim : "));
isimAlani=new TextField(20);
add(isimAlani);
add(new Label("Soyisim : "));
soyisimAlani=new TextField(20);
add(soyisimAlani);
add(new Label("Hesaptaki para : "));
hesaptakiParaAlani=new TextField(20);
add(hesaptakiParaAlani);
birsonraki=new Button("Gir");
birsonraki.addActionListener(this);
add(birsonraki);
kapat=new Button("cikis");
kapat.addActionListener(this);
add(kapat);
setVisible(true);
}
public void addKayit()
{
int accountNumber=0;
Double d;
if(!hesapAlani.getText().equals(""))
{
try{
accountNumber=Integer.parseInt(hesapAlani.getText());
if(accountNumber>0 && accountNumber <=100)
{
hesapDosyasi.yazhesap(accountNumber);
hesapDosyasi.yazIsim(isimAlani.getText());
hesapDosyasi.yazsoyIsim(soyisimAlani.getText());
d=new Double(hesaptakiParaAlani.getText());
hesapDosyasi.yazhesaptakiPara(d.doubleValue());
girdi.seek((long)(accountNumber-1)*Kayit.boyut());
hesapDosyasi.yaz(girdi);
}
hesapAlani.setText("");
isimAlani.setText("");
soyisimAlani.setText("");
hesaptakiParaAlani.setText("");
}
catch(NumberFormatException nfe)
{
System.err.println("Hesap numarasi tamsayi degisken olmalidir");
}
catch(IOException io)
{
System.err.println("Dosyaya yazarken hata olustu\n"+io.toString());
}
}
}

```



```

System.exit(1);
}
}
}
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
addKayit();
if(e.getSource()==kapat)
{
try{ girdi.close();}
catch(IOException io)
{
System.err.println("Dosya kapatilamadi\n"+io.toString());
}
System.exit(0);
}
}
public static void main(String args[])
{
new RaslantisalUlasimDosyasiYaz();
}
}

```

Program 10.13 RaslantisalUlasimDosyasiOku.java programi

```

import java.io.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import Kayit;
public class RaslantisalUlasimDosyasiOku extends Frame implements ActionListener
{
private TextField hesapAlani,isimAlani,soyisimAlani,hesaptakiParaAlani;
private Button birsonraki,kapat;
private RandomAccessFile girdi;
private Kayit hesapDosyasi;
public RaslantisalUlasimDosyasiOku()
{
super("Musteri dosyasini oku");
try{
girdi=new RandomAccessFile("musteri1.dat","r");
} catch(IOException e)
{ System.err.println("Dosya acilamadi\n"+e.toString());
System.exit(1);
}
hesapDosyasi=new Kayit();
setSize(300,150);
setLayout(new GridLayout(5,2));
add(new Label("Hesap numarasi :"));
hesapAlani=new TextField();
add(hesapAlani);
add(new Label("isim : "));
isimAlani=new TextField(20);
add(isimAlani);
add(new Label("soyisim : "));
soyisimAlani=new TextField(20);
add(soyisimAlani);
add(new Label("Hesaptaki para : "));
hesaptakiParaAlani=new TextField(20);
add(hesaptakiParaAlani);
birsonraki=new Button("bir sonraki hesap");

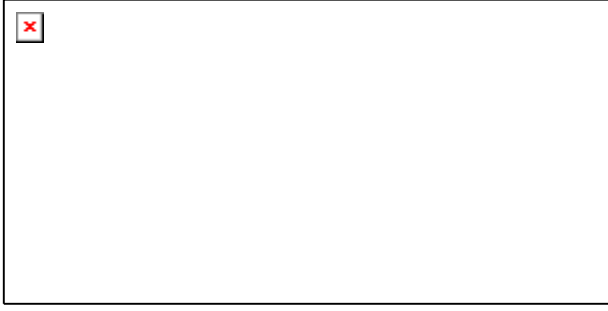
```

```

birsonraki.addActionListener(this);
add(birsonraki);
kapat=new Button("cikis");
kapat.addActionListener(this);
add(kapat);
setVisible(true);
}
public void okuKayit()
{
int hesap;
String ilk,son;
double balance;
{
try{
do{
hesapDosyasi.oku(girdi);
} while(hesapDosyasi.okuhesap()==0);
hesapAlani.setText(String.valueOf(hesapDosyasi.okuhesap()));
isimAlani.setText(String.valueOf(hesapDosyasi.okuIsim()));
soyisimAlani.setText(String.valueOf(hesapDosyasi.okusoyIsim()));
hesaptakiParaAlani.setText(String.valueOf(hesapDosyasi.okuhesaptakiPara()));
}
catch(EOFException eof)
{
closeFile();
}
catch(IOException io)
{
System.err.println("Dosyayi okurken hata olustu\n"+io.toString());
System.exit(1);
}
}
}
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
if(e.getSource()==birsonraki)
okuKayit();
else
closeFile();
}
private void closeFile()
{
try{
girdi.close();
System.exit(0);
}
catch(IOException e)
{
System.err.println("Error closing filr\n"+e.toString());
System.exit(1);
}
}
public static void main(String args[])
{
new RaslantisalUlasimDosyasiOku();
}
}

```

10003.JPG



Sekil 10.3 RaslantisalUlasimDosyasiOku.java Frame çiktisi

Yukardaki programın ilginç bir yönü de **Frame** sınıfını kullanmış olmasıdır. Frame ve swing esiti JFrame konsol ortamında kullanılabilen grafik ortamı programlamasıdır. Temel olarak applet yapılarında kullanılan her yerde Frame de kullanılabilir. Frame **main** programdan başlatılır. Html dosyasından başlatılmaz.

10.5 DOSYA SIKISTIRILMASI (GZIP,GUNZIP,ZIP,UNZIP)

java.util.zip paketi veri sıkıstirmaya yarayan dosyaları içerir. Günümüz bilgisayar kullanımında GZIP ve ZIP adı verilen bu yapılar ZLIB sıkıstirma algoritmasında tanımlanmıştır. Bu algoritma RFC 1950,RFC 1951 ve RFC 1952 dökümanlarında tanımlanmıştır. Bu dökümanlara <http://www.faqs.org/rfcs> adresinden ulaşılabilir. Kullanma açısından bu dökümanlara ihtiyacınız yoktur. Gerekli programlar java zip paketinde bulunmaktadır.

GZIP tek bir dosyayı sıkıstirarak isim.gz ismiyle sıkıstirilmiş dosya oluşturur. Bunun için GZIPOutputStream dosyasına bir FileOutputStream açmamız kafidir. Program 10.4 den de görüleceği gibi

GZIPOutputStream zipout;

```
try {
    FileOutputStream out = new FileOutputStream(zipname);
    zipout = new GZIPOutputStream(out);
}
catch (IOException e) {
    JOptionPane.showInputDialog(null,"Dosya oluşturma hatası : " + zipname + ".");
    return;
}
```

deyimi dosyanın gzip olarak yazılması için gerekli kanalı oluşturur.

Program 10.14 Gzip.java dosya sıkıstirma programı

```
//dosya: GZip.java
import java.io.*;
import java.util.zip.*;
import javax.swing.JOptionPane;

public class GZip {
    public static int sChunk = 8192;

    public static void main(String[] args) {
        if (args.length != 1) {
            JOptionPane.showInputDialog(null,"KULLANIM: java GZip girisdosyasi");
            return;
        }
        // çıktı dosyası oluştur.
        String zipname = args[0] + ".gz";
        GZIPOutputStream zipout;
        try {
            FileOutputStream out = new FileOutputStream(zipname);
            zipout = new GZIPOutputStream(out);
        }
        catch (IOException e) {
```

```

JOptionPane.showInputDialog(null,"Dosya olusturma hatasi : " + zipname + ".");
return;
}
byte[] buffer = new byte[sChunk];
// dosyayi sikistir
try {
    FileInputStream in = new FileInputStream(args[0]);
    int length;
    while ((length = in.read(buffer, 0, sChunk)) != -1)
        zipout.write(buffer, 0, length);
    in.close( );
}
catch (IOException e) {
JOptionPane.showInputDialog(null,"Dosya sikistirma hatasi : " + args[0] + ".");
}
try { zipout.close( ); }
catch (IOException e) {}
}
}

```

GZIP isleminin tersini yapmak içinse paralel olarak :

GZIPInputStream zipin;

```

try {
    FileInputStream in = new FileInputStream(zipname);
    zipin = new GZIPInputStream(in);
}
catch (IOException e) {
JOptionPane.showInputDialog(null,"Dosya açma hatasi : " + zipname + ".");
return;
}
}

```

yapisi kullanilir.

Programların çalışması için java isim deyiminden sonra dosya ismini vermek kafidir.

C:\co\java\prog>java Gzip a.dat

veya

C:\co\java\prog >java Gunzip a.dat.gz

gibi.

Program 10.15 GUnzip.java dosya sikistirilmis dosyayi açma programi

```

//dosya : GUnzip.java
import java.io.*;
import java.util.zip.*;
import javax.swing.JOptionPane;
public class GUnzip {
    public static int sChunk = 8192;
    public static void main(String[] args) {
        if (args.length != 1) {
            JOptionPane.showInputDialog(null,"KULLANIM: java GUnzip girisdosyasi");
            return;
        }
        // girdi dosyasini incele
        String zipname, source;
        if (args[0].endsWith(".gz")) {
            zipname = args[0];
            source = args[0].substring(0, args[0].length( ) - 3);
        }
        else {
            zipname = args[0] + ".gz";

```

```

    source = args[0];
}
GZIPInputStream zipin;
try {
    FileInputStream in = new FileInputStream(zipname);
    zipin = new GZIPInputStream(in);
}
catch (IOException e) {
    JOptionPane.showInputDialog(null,"Dosya açma hatası : " + zipname + ".");
    return;
}
byte[] buffer = new byte[sChunk];
// dosyayı aç (decompress)
try {
    FileOutputStream out = new FileOutputStream(source);
    int length;
    while ((length = zipin.read(buffer, 0, sChunk)) != -1)
        out.write(buffer, 0, length);
    out.close( );
}
catch (IOException e) {
    JOptionPane.showInputDialog(null,"Dosya sıkıştırılması açılma hatası : " + args[0] + ".");
}
try { zipin.close( ); }
catch (IOException e) {}
}
}

```

ZIP ve UNZIP biraz daha kompleks bir yapıya sahiptir. Çünkü bu süreçte direktory içindeki dosyaların açılma işlemi söz konusudur.

Prosesi izah etmek için önce ZIP işlemi yapan bir programa göz atalım :

Program 10.16 zip.java dosya sıkıştırma programı

```

// dosya : zip.java
// Turhan Çoban 24.2.2001
import java.io.*;
import java.util.*;
import java.util.zip.*;
import javax.swing.JOptionPane;

public class zip {
    public static int sChunk = 8192;
    public static String[] dosyalistesi(String p)
    {
        File path=new File(p);
        if(path.isDirectory())
        {
            Vector x=new Vector();
            File files[];
            files=path.listFiles();
            int n=files.length;
            int n1=0;
            for(int i=0;i<n;i++)
            {
                if(!files[i].isDirectory())
                {
                    x.addElement(files[i].toString());
                    n1++;
                }
            }
        }
    }
}

```

```

    }
    String s1[];
    s1=new String[n1];
    Enumeration nn=x.elements();
    int k=0;
    while(nn.hasMoreElements())
    {
    s1[k++]=(String)nn.nextElement();
    }
    return s1;
    }
    else
    {
    String[] s1 = new String[1];
    s1[0]=p;
    return s1;
    }
}

public static void main(String[] args) {
String str="";
FileOutputStream out;
ZipOutputStream zout;
String zipname, source;
String s="KULLANIM: \n"+
"java zip zipdosyasi dosya(veyadirectory)ismi1 dosya(veyadirectory)ismi1...\n"+
" zip dosyasi yarat ve dosya(veya directorylerdeki dosyalari) sikistir "+
" alt direktoryler atlanmaktadır tekrar tanimla";
// anahtari kontrol et
if(args.length<1 )
{
String s1="zipdosyasi isim.zip tanimlanmadi lütfen argümanlari giriniz\n"+s;
JOptionPane.showMessageDialog(null,s1);
System.exit(0);
return;
} // girdi dosyasini incele
else if(args.length<2)
{
String s1="sikistirilacak dosya(veya directory) isimleri tanimlanmadi\n"+
" lütfen argümanlari giriniz\n"+s;
JOptionPane.showMessageDialog(null,s1);
System.exit(0);
return;
}
if (args[0].endsWith(".zip")) {
zipname = args[0];
source = args[0].substring(0, args[0].length( ) - 3);
}
else {
zipname = args[0] + ".zip";
source = args[0];
}
//zip kanalini tanimla
try {
out = new FileOutputStream(zipname);
zout=new ZipOutputStream(out);
}
catch (IOException e) {
JOptionPane.showMessageDialog(null,"Dosya olusturma hatasi : " + zipname + ".");
return;
}
}

```

```

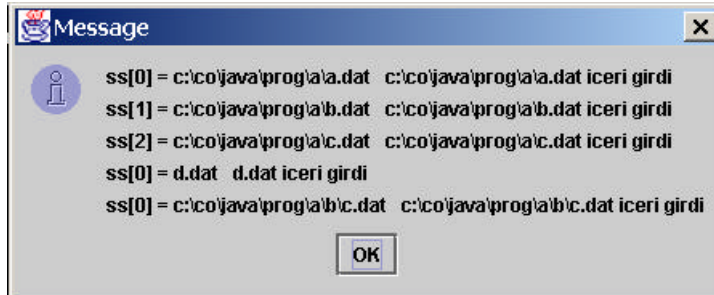
}
int k=1;
while(k<args.length)
{
try
{
String ss[];
ss=dosyalistesi(args[k]);
int j=0;
byte[] buffer=new byte[sChunk];
while(j<ss.length)
{
ZipEntry giris=new ZipEntry(ss[j]);
zout.putNextEntry(giris);
try {
FileInputStream in=new FileInputStream(ss[j]);
int length;
while((length=in.read(buffer,0,sChunk))!=-1)
zout.write(buffer,0,length);
in.close();
} //try sonu
catch (IOException e)
{
JOptionPane.showMessageDialog(null,"Dosya sikistirma hatasi : " +ss[j] );
} //catch sonu
str+="ss["+j+"] = "+ss[j]+" "+giris+" iceri girdi\n";
j++;
} //while sonu
} //try sonu
catch(IOException io) {}
k++;
} //while(k< sonu
try{
zout.close();
out.close();
}
catch(IOException e){}
JOptionPane.showMessageDialog(null,str);
System.exit(0);
}
}

```

örnek program girdisi :

java zip zip1.zip c:\co\java\prog\ a d.dat c:\co\java\prog\ a\ b

10004.JPG



Sekil 10.3 zip.java programini çıktısı

şimdi de ZIP yapılmış bir dosyayı açan Unzip.java programına bir göz atalım :

Program 10.16 Unzip.java dosya sıkıştırılmış dosyayı açma programı

```
//dosya : Unzip.java
import java.io.*;
import java.util.zip.*;
import javax.swing.JOptionPane;

public class Unzip {
    public static int sChunk = 8192;

    public static void main(String[] args) {
        String zipname, source;
        String s="";
        if (args.length != 1) {
            JOptionPane.showMessageDialog(null,"KULLANIM: java Unzip girisdosyasi");
            System.exit(0);
            return;
        }
        // girdi dosyasini incele
        if (args[0].endsWith(".zip")) {
            zipname = args[0];
            source = args[0].substring(0, args[0].length( ) - 3);
        }
        else {
            zipname = args[0] + ".zip";
            source = args[0];
        }
        s+="zip dosyasi : "+zipname+" içindeki sıkıştırılmış \n";
        try {
            FileInputStream in = new FileInputStream(zipname);
            ZipInputStream zin=new ZipInputStream(in);
            byte[] buffer = new byte[sChunk];
            // dosyayı aç (decompress
            try{
                ZipEntry z;
                do
                {
                    z=zin.getNextEntry();
                }
                try {
                    FileOutputStream out = new FileOutputStream(z.getName());
                    int length;
                    while ((length = zin.read(buffer, 0, sChunk)) != -1)
                        out.write(buffer, 0, length);
                    out.close( );
                }
                catch (IOException e) {
                    JOptionPane.showMessageDialog(null,
                        "Dosya sıkıştırma hatası : " + args[0] + ".");
                    System.exit(0);
                }
            }
            s+=" "+z.getName()+" \n";
        }while(z!=null);
        } catch(NullPointerException npe)
        { s+="dosyaları açıldı";JOptionPane.showMessageDialog(null,s);
        System.exit(0);
        }
    }
    try { zin.close(); } catch (IOException e) {}
    }
    catch(IOException e)
    {

```



```

        JOptionPane.showMessageDialog(null,"Dosya açılma hatası : " + zipname);
        System.exit(0);
    }
}

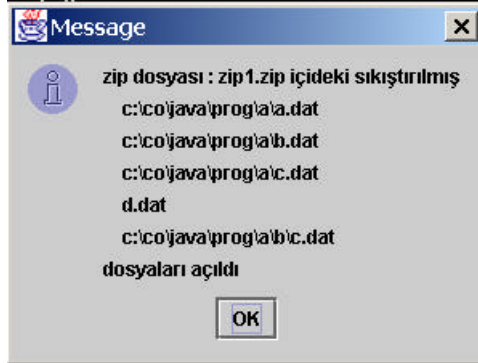
```

programi

java unzip zip1.zip

komutu kullanarak çalıştırırsak :

10005.JPG



Sekil 10.4 unzip.java programini çıktisi

Çıktisini elde ederiz.

Burada zip dosyasına ulaşmak için :

```

FileInputStream in = new FileInputStream(zipname);
ZipInputStream zin=new ZipInputStream(in);

```

Deyimini kullandık. Zipli dosyayı okumak için ise :

```

ZipEntry z;
do
{
z=zin.getNextEntry();
try {
    FileOutputStream out = new FileOutputStream(z.getName());
    int length;
while ((length = zin.read(buffer, 0, sChunk)) != -1)
        out.write(buffer, 0, length);
    out.close( );
}
}

```

gurubunu kullandık. Burada temel olarak iki yeni sınıf kullanıldı. Bunlardan birincisi ZipInputStream, diğeri ise ZipEntry sınıfları idi. Şimdi bu iki sınıfın tanımlarına göz atalım :

```

public class ZipInputStream extends InflaterInputStream implements ZipConstants {
    private ZipEntry entry;
    private CRC32 crc;
    private long remaining;
    private byte[] tmpbuf ;
    private static final int STORED;
    private static final int DEFLATED;
    private boolean closed ;
    private boolean entryEOF;
    private void ensureOpen() throws IOException;
    public ZipInputStream(InputStream in) ;
    public ZipEntry getNextEntry() throws IOException;
    public void closeEntry() throws IOException;
}

```

```

public int available() throws IOException ;
public int read(byte[] b, int off, int len) throws IOException;
public long skip(long n) throws IOException ;
public void close() throws IOException;
private ZipEntry readLOC() throws IOException;
private static String getUTF8String(byte[] b, int off, int len) throws IOException;
protected ZipEntry createZipEntry(String name) throws IOException;
private void readEnd(ZipEntry e) throws IOException;
private void readFully(byte[] b, int off, int len) throws IOException;
private static final int get16(byte b[], int off);
private static final long get32(byte b[], int off);
}

```

ZipOutputStream'in tanimi ise :

```

public class ZipOutputStream extends DeflaterOutputStream implements ZipConstants {
    private ZipEntry entry;
    private Vector entries;
    private Hashtable names ;
    private CRC32 crc;
    private long written;
    private long locoff ;
    private String comment;
    private int method ;
    private boolean finished;
    private boolean closed = false;
    private void ensureOpen() throws IOException
    public static final int STORED ;
    public static final int DEFLATED;
    public ZipOutputStream(OutputStream out)
    public void setComment(String comment)
    public void setMethod(int method)
    public void setLevel(int level)
    public void putNextEntry(ZipEntry e) throws IOException
    public void closeEntry() throws IOException
    public void close() throws
    private void writeLOC(ZipEntry e) throws IOException
    private void writeEXT(ZipEntry e) throws IOException
    private void writeCEN(ZipEntry e) throws IOException
    private void writeEND(long off, long len) throws IOException
    private void writeShort(int v) throws IOException
    private void writeInt(long v) throws IOException
    private void writeBytes(byte[] b, int off, int len) throws IOException
    private static byte[] getUTF8Bytes(String s)
}

```

şeklinde dir. Ayrıca zip dosyasının içindeki elemanlar ZipEntry sınıfında tanımlanmaktadır. ZipEntry sınıfı :

```

public class ZipEntry implements ZipConstants, Cloneable
{
    String name;
    long time;
    long crc ;
    long size;
    long csize;
    int method;
    byte[] extra;
    String comment;
    int flag;
    int version;
}

```

```

long offset;
public static final int STORED ;
public static final int DEFLATED;
private static native void initIDs();
public ZipEntry(String name)
public ZipEntry(ZipEntry e
ZipEntry(String name, long jzentry
ZipEntry(long jzentry)
public String getName()
public void setTime(long time)
public long getTime()
public void setSize(long size)
public long getSize()
public long getCompressedSize()
public void setCompressedSize(long csize)
public void setCrc(long crc)
public long getCrc()
public void setMethod(int method)
public int getMethod()
public void setExtra(byte[] extra)
public byte[] getExtra()
public void setComment(String comment)
public String getComment()
public boolean isDirectory()
public String toString()
private static long dosToJavaTime(long dtime)
private static long javaToDosTime(long time)
public int hashCode()
public Object clone()
}

```

sekinde tanimlanmistir. Burada su ana kadar verdigimiz sinif tanimlari ile ilgili sunu soyluyelim. Tanimlamalar sadece sinif ve degisken adlarini vermektedir, gercek programi aciginizda goreceginiz koda benzemezler sadece metod isimlerini tasirlar.

10.6 ALISTIRMALAR

1. H9O1.java programini inceleyiniz. Bu programda sayilar dosyadan okunup ortalamalari hesaplanmaktadır.

Program 10.14 H9O1.java programi

```

import java.io.*;
import Text;
// (c) Ali SAYGIVAR
public class H9O1
{
public static void main(String[] args) throws IOException
{
DataInputStream input;
int[] i= new int[100];
String s1;
Text cin= new Text();
System.out.print("Lutfen dosya ismini giriniz: ");
s1 = cin.readString();
File myfile = new File(s1);
BufferedReader b= new BufferedReader(new FileReader(myfile));
int toplam=0;
boolean EOF=false;
int j=0;
while (!EOF)

```

```

{
try
{
i[j]= Text.readInt(b);
toplama+=i[j];
++j;
}
catch (EOFException e)
{
b.close();
EOF=true;
}
} //while

System.out.println("Dosyanin icindeki sayilarin adedi: "+j);
System.out.println("Ortalama: "+(double)toplama/20);

} //main

} //class

```

2. Karsilastir.java verilen iki sosyayi karsilastirmaktadir. Dosya isimleri program kullanimi sirasinda verilecektir. Örnek :

```
java Karsilastir a.dat a1.dat
```

Program 10.15 Karsilastir.java programi

```

import java.io.*;
public class Karsilastir {

//-----
// RandomAccessFile örneği
// program main()
//

// disaridan iki tane dosya ismi giriniz
// dosyalari açar ve içindekileri yükler
// dosyalari degerlendirir (karsilastirir)
// dosyalari kapatir
//-----
public static void main (String args[]) {
RandomAccessFile fh1 = null;
RandomAccessFile fh2 = null;

int bufsize; // en küçük dosyanin byutu
long filesize1 = -1;
long filesize2 = -1;
byte buffer1[];
byte buffer2[];

// disaridan okunan veriyi kontrol et

if (args.length == 0 || args[0].equals("?") ) {
System.err.println ("Random Access dosya Karsilastirma : ");
System.err.println ("-----");
System.err.println ("KULLANIM : java Karsilastir <dosya1> <dosya2> | ?");
System.err.println ();
System.exit(0);
}
}

```

```

// birinci dosyayi okumak için aç

try {
    fh1 = new RandomAccessFile(args[0], "r");
    filesize1 = fh1.length();
} catch (IOException ioErr) {
    System.err.println ("Dosya bulunamadi : " + args[0]);
    System.err.println (ioErr);
    System.exit(100);
}

// ikinci dosyayi okumak için aç

try {
    fh2 = new RandomAccessFile (args[1], "r");
    filesize2 = fh2.length();
} catch (IOException ioErr) {
    System.err.println ("Dosya bulunamadi : " + args[1]);
    System.err.println (ioErr);
    System.exit(100);
}

if (filesize1 != filesize2) {
    System.out.println ("Dosya boyutlari ayni degil! ");
    System.out.println ("Dosya 1 : " + args[0] + "boyutu " + filesize1 + " bytes");
    System.out.println ("Dosya 2 : " + args[1] + "boyutu " + filesize2 + " bytes");
}

// iki dosyaninda içeriğini alabilecek bir yer ayir

bufsize = (int) Math.min(filesize1, filesize2);
buffer1 = new byte [bufsize];
buffer2 = new byte [bufsize];
// dosyalari toptan oku
try {
    fh1.readFully (buffer1, 0, bufsize);
    fh2.readFully (buffer2, 0, bufsize);

    // simdi gelelim asil isimize...

    for (int i = 0; i < bufsize; i++) {
        if (buffer1[i] != buffer2[i]) {
            System.out.println ("dosyalar index " + i + "de degisiyor");
            break;
        }
    }
} catch (IOException ioErr) {
    System.err.println ("HATA: dosyalari icelerken bir hata olustu");
    System.err.println (ioErr.toString());
} finally {
    try {
        fh1.close();
        fh2.close();
    } catch (IOException ignored) {}
}
}
}

```

3. File sinifi uygulaması : dir.java programi istenilen directory ve alt dirctory dosyalarini sirayla listeler.

Program 10.16 dir.java programı

```
//-----
import java.io.*;
import java.util.*;
public class dir {

    static int indentLevel = -1;

    dir (String path) {
        listPath (new File (path));
    }

    void listPath (File path) {
        File files[]; // directory'deki dosyaların listesi

        indentLevel++;          // sayılıyor...

        // bu directory'deki dosyaların listesini hazırla
        files = path.listFiles();

        // Dosya isimlerini siraya sok
        Arrays.sort (files);

        for (int i=0, n=files.length; i < n; i++) {
            for (int indent=0; indent < indentLevel; indent++) {
                System.out.print("  ");
            }

            System.out.println(files[i].toString());

            if (files[i].isDirectory()) {
                listPath(files[i]);
            }
            indentLevel--;
        }

        public static void main (String args[]) {
            new dir(args[0]);
        }
    }
}
```

java dir c:\Driver\hpscanner\disk1
komutu sonucu :

```
C:\Drive\hpscanner\disk1\!hwp2002.cfg
C:\Drive\hpscanner\disk1\!hwp2080.cfg
C:\Drive\hpscanner\disk1\@621f.adf
C:\Drive\hpscanner\disk1\@631f.adf
C:\Drive\hpscanner\disk1\_inst32i.ex_
C:\Drive\hpscanner\disk1\_isdel.exe
```

4. zip.java sınıfı içerisindeki `public static String[] dosyalistesi(String p)` metodu alt direktoryleri okumadan atlamaktadır. Alt direktoryleri de okuyup zipleyecek yeni bir zip1.java programı yazınız.

5. Bu problemde gerçek bir bilgisayar programlama örneğine göz atacağız. Program 10.8 de Atom.java programına bakmistik, bu problemde Atom.java programı kullanılarak yazılmış olan Gas.java programına yer vereceğiz. Bu program ideal gazların termodinamik özelliklerin hesaplamak amacıyla yazılmıştır. Program ideal

gazların verilerini Gas.txt dosyasından okumaktadır. Gaz isimleri kurucu metod tarafından aranan gaz isimlerine uyum sağladığında program geriye kalan veriyi okumaktadır. Gazlar atomlardan yapıldığından veride okunan Atom isimlerine göre Atom özellikleri de bu sınıfın kurucu metodunda Atom.txt dosyasından okunmakta ve değerlendirilmektedir. Program çıktısı almak için GasPropertySWF.java programı da ayrıca verilmiştir. Burada verilen kod özellikle bu kitap için yazılmamıştır. Uluslararası projelerde kullanıldığından açıklamaları İngilizcedir.

Program 10.16 Gas.java programı

```
//=====
// Thermodynamic Package in java
// Class Gas Properties of perfect gases
// Dr. Turhan Coban
// TUBITAK Marmara Research Center
// Energy Systems and Environmental Research Institute
// email : turhan@mam.gov.tr
// File Name : Gas.java
// This file contains the Gas class
// this class sets basic properties of perfect gases
// required data is read from Gas.txt
//=====
// Description : This file contains the gas class
//      class gas calculates thermophysical properties of
//      perfect gasses
//      following properties can be calculated
//      T() : Temperature degree K
//      h(T) : enthalpy KJ/kmol
//      hf : formation enthalpy KJ/kg
//      ht(T) : total enthalpy KJ/kg (h+hf)
//      M : molar mass kg/kmol
//      HT(T) : total enthalpy KJ : M*ht(T)
//      P() : pressure bar
//      s(T,P) : entropy KJ/kmol K
//      Cp(T) : specific heat at constant pressure KJ/kmol K
//      Cv(T) : specific heat at constant volume KJ/kg K
//      gamma(T): adiabatic constant Cp/Cv
//      u(T) : Internal energy KJ/kmol
//      c(T) : speed of sound m/s
//      vis(T) : viscosity Ns/m^2
//      k(T) : thermal conductivity KJ/kg K
// DATA FILE DEFINATION
// gas datas are written in the data file "Gas.txt"
// if gas data is not given in the data file, it can be curve fitted
// and added to the data file. Additional curve fitting programs supplied
// in Numerical Analysis package. Each data has the following form :
//-----
// gasName
// n_equation M h0 hf sf
// xa[0] xb[0] xc[0] xd[0] tl[0] th[0]
// .....
// xa[n_equation-1] xb[n_equation-1].....th[n_equation-1]
// n_vis
// xvis[0]
// .....
// xvis[n_vis-1]
// n_k
// xk[0]
// .....
// xk[n_k-1]
//-----
```

```

// unit of the xa : kcal/kmol
// note : if any curvefitting applied for a new gas temperature values
// in K nad enthalpy values in the unit of Kcal.kmol should be supply
// for the Cp curve fitting
//=====
// VARIABLE IDENTIFICATION
// all the variables that type is not defined is a double variable
// PROTECTED VARIABLES :
// xa,xb,xc,xd ,tl,th : double pointers. This values used to calculate
// specific heat at constant pressure from the following equation :
//  $C_p(T) = x_a[i]+x_b[i]*1e-3*T+x_c[i]*1.0e5/T^2+x_d[i]*1e-6*T^3$ 
// where  $tl[i] \leq T \leq th[i]$ 
// n_equation : number of equations (xa,xb,xc,xd,tl,th) for a gas
// xvis : real pointers to define viscosity according to formula :
//  $vis(T)=\sum(xvis(i)*T^i)$  , for(i=0;i<n_vis;i++)
// n_vis : number of coefficients in polynomial viscosity curve fitting
// xk :real pointers to define thermal conductivity according to formula
//  $k(t)=\sum(xk(i)*T^i)$  , for(i=0;i<n_k;i++)
// PUBLIC VARIABLES :
// gasName : name of the gas example : H2O :variable class str
// (class str is defined at file cstr.h and str.cpp, written by Timotyhy A. Budd)
// M : mol number of the gas example mol number of H2O is 18.016 kg/kmol
// h0 : value of enthalpy at 298 K in the unit of Kcal/kmol
// hf : formation enthalpy at 298 K in the unit of Kcal/kmol
// sf : value of enthalpy at 298 K and 1 bar pressure
// N : molar weight of the gas, kmol
// ierror : integer variable, error flag
//=====
import java.io.*;
import Text;
import Atom;

class Gas
{
double xa[],xb[],xc[],xd[],tl[],th[];
int n_equation;
int n_vis;
int n_k;
double xvis[];
double xk[];
int natom;
String gasName;
Atom atomList[];
double M; // molar mass of atom kg/kmol
double h0; // enthalpy at T=298 K
double hf; // enthalpy of formation
double sf; // entropy of formation kJ/kmol K
double N; // moles of gas kmol
int ierror;
BufferedReader fin;
File gasDir;
// definations of class functions
// constructors
//=====
public Gas()
{
//empty constructor
int i;
gasName="*****";
natom=1;

```



```

atomList=new Atom[natom];
M=0;
N=1.0;
h0=0;
hf=0;
sf=0;
n_equation=6;
n_vis=10;
n_k=10;
xa=new double[6];
xb=new double[6];
xc=new double[6];
xd=new double[6];
tl=new double[6];
th=new double[6];
xvis=new double[10];
xk=new double[10];
for(i=0;i<n_equation;i++)
{ xa[i]=0.0;xb[i]=0.0;xc[i]=0.0;xd[i]=0.0;tl[i]=293.0;th[i]=293.0;}
for(i=0;i<n_vis;i++)
{ xvis[i]=0.0;}
for(i=0;i<n_k;i++)
{ xk[i]=0.0;}
}
//=====================================================

public Gas(String gName,double Nnew) throws IOException
{
int i;
String aName;
double aN;
ierror=1;
N=Nnew;
String tempGasName="";
try{
fin=new BufferedReader(new FileReader("Gas.txt"));
} catch(IOException e)
{
System.err.println("Error Opening File Gas.dat\n"+e.toString());
System.exit(1);
}
try{
while(fin!=null)
{
tempGasName=Text.readString(fin);
if (tempGasName.equals(gName)) {ierror=0;break;}
}
} catch EOFException e_eof
{
System.out.println("error required gas "+tempGasName+" is not found");
fin.close();return;
}
gasName=gName;
natom=Text.readInt(fin);
atomList=new Atom[natom];
M=0;
for(i=0;i<natom;i++)
{
aName=Text.readString(fin);
aN=Text.readDouble(fin);

```

```

    atomList[i]=new Atom(aName,aN);
    M+=atomList[i].mass;
}
n_equation=Text.readInt(fin);
h0=Text.readDouble(fin);
hf=Text.readDouble(fin);
sf=Text.readDouble(fin);
hf*=4.1868;
xa=new double[n_equation];
xb=new double[n_equation];
xc=new double[n_equation];
xd=new double[n_equation];
tl=new double[n_equation];
th=new double[n_equation];

for(i=0;i<n_equation;i++)
{
    xa[i]=Text.readDouble(fin);
    xb[i]=Text.readDouble(fin);
    xc[i]=Text.readDouble(fin);
    xd[i]=Text.readDouble(fin);
    tl[i]=Text.readDouble(fin);
    th[i]=Text.readDouble(fin);
}
n_vis=Text.readInt(fin);
xvis=new double[n_vis];
for(i=0;i<n_vis;i++)
{
    xvis[i]=Text.readDouble(fin);
}
n_k=Text.readInt(fin);
xk=new double[n_k];
for(i=0;i<n_k;i++)
{
    xk[i]=Text.readDouble(fin);
}
}

public Gas(String gName) throws IOException
{
    double Nnew=1;
    int i;
    String aName;
    double aN;
    ierror=1;
    N=Nnew;
    String tempGasName="";
    try{
        fin=new BufferedReader(new FileReader("Gas.txt"));
    } catch(IOException e)
    {
        System.err.println("Error Opening File Gas.dat\n"+e.toString());
        System.exit(1);
    }

    try{
        while(fin!=null)
        {
            tempGasName=Text.readString(fin);
            if (tempGasName.equals(gName)) {ierror=0;break;}

```

```

    }
    } catch(EOFException e_eof)
    {
        System.out.println("error required gas "+tempGasName+" is not found");
        fin.close();return;
    }
    gasName=gName;
    //fin>>natom;
    natom=Text.readInt(fin);
    atomList=new Atom[natom];
    M=0;
    for(i=0;i<natom;i++)
    {
        //fin>>aName>>aN;
        aName=Text.readString(fin);
        aN=Text.readDouble(fin);
        atomList[i]=new Atom(aName,aN);
        M+=atomList[i].mass;
    }
    //fin>>n_equation>>h0>>hf>>sf;
    n_equation=Text.readInt(fin);
    h0=Text.readDouble(fin);
    hf=Text.readDouble(fin);
    sf=Text.readDouble(fin);
    hf*=4.1868;
    xa=new double[n_equation];
    xb=new double[n_equation];
    xc=new double[n_equation];
    xd=new double[n_equation];
    tl=new double[n_equation];
    th=new double[n_equation];

    for(i=0;i<n_equation;i++)
    {
        xa[i]=Text.readDouble(fin);
        xb[i]=Text.readDouble(fin);
        xc[i]=Text.readDouble(fin);
        xd[i]=Text.readDouble(fin);
        tl[i]=Text.readDouble(fin);
        th[i]=Text.readDouble(fin);
    }
    n_vis=Text.readInt(fin);
    xvis=new double[n_vis];
    for(i=0;i<n_vis;i++)
    {
        xvis[i]=Text.readDouble(fin);
    }
    n_k=Text.readInt(fin);
    xk=new double[n_k];
    for(i=0;i<n_k;i++)
    {
        xk[i]=Text.readDouble(fin);
    }
}

public String readGasNames() throws IOException
{
    String temp1="";
    int natom;
    String temp=new String("");

```

```

String pgasName;
String aName;
double aN;
double ppercent;
int n_equation;
double h0,hf,sf;
double xai,xbi,xci,xdi,tli,thi;
int n_vis,n_k;
double xvisi,xki;
int i;
try{
    fin=new BufferedReader(new FileReader("Gas.txt"));
    try {
        while(fin!=null)
            {
                temp1=temp1+Text.readString(fin)+ " ";
                natom=Text.readInt(fin);
                for(i=0;i<natom;i++)
                    {
                        aName=Text.readString(fin);
                        aN=Text.readDouble(fin);
                    }
                n_equation=Text.readInt(fin);
                h0=Text.readDouble(fin);
                hf=Text.readDouble(fin);
                sf=Text.readDouble(fin);
                for(i=0;i<n_equation;i++)
                    {
                        xai=Text.readDouble(fin);
                        xbi=Text.readDouble(fin);
                        xci=Text.readDouble(fin);
                        xdi=Text.readDouble(fin);
                        tli=Text.readDouble(fin);
                        thi=Text.readDouble(fin);
                    }
                n_vis=Text.readInt(fin);
                for(i=0;i<n_vis;i++)
                    {
                        xvisi=Text.readDouble(fin);
                    }
                n_k=Text.readInt(fin);
                for(i=0;i<n_k;i++)
                    {
                        xki=Text.readDouble(fin);
                    }
                } //end of while
            } catch(EOFException e_eof) {fin.close();}
    }
    catch(FileNotFoundException fnfe) {System.out.println("File Gmix.dat not found");}
return temp1;
}

// =====

public Gas(Gas g) throws IOException
{
int i;
gasName=g.gasName;
natom=g.natom;

```

```

atomList=new Atom[natom];
for(i=0;i<natom;i++)
{
atomList[i]=g.atomList[i];
}
M=g.M;
N=g.N;
h0=g.h0;
hf=g.hf;
sf=g.sf;
n_equation=g.n_equation;
n_vis=g.n_vis;
n_k=g.n_k;
xa=new double[n_equation];
xb=new double[n_equation];
xc=new double[n_equation];
xd=new double[n_equation];
tl=new double[n_equation];
th=new double[n_equation];
xvis=new double[n_vis];
xk=new double[n_k];
for(i=0;i<n_equation;i++)
{ xa[i]=g.xa[i];xb[i]=g.xb[i];xc[i]=g.xc[i];xd[i]=g.xd[i];tl[i]=g.tl[i];th[i]=g.th[i]; }
for(i=0;i<n_vis;i++)
{ xvis[i]=g.xvis[i]; }
for(i=0;i<n_k;i++)
{ xk[i]=g.xk[i]; }

}

```

```

//=====

```

```

//change/assign new molar mass
// see also * operator for the similar function
public void changeN(double Nnew)
{
N=Nnew;
}

```

```

//=====

```

```

public String toString()
{
//return the chemical symbol of the gas
String s="";
for(int i=0;i<natom;i++)
s=s+atomList[i].toString();
return s;
}

```

```

//=====

```

```

public double vis(double T)
{
// dynamic viscosity of the gas
double visg=0;
if(n_vis!=0.0)
{
visg=xvis[n_vis-1];
for(int i=n_vis-2;i>=0;i--)
{ visg=visg*T+xvis[i]; }
visg*=1.0e-7;
}
}

```

```

else
    visg=0;
return visg;
}
//=====

public double k(double T)
{
// thermal conductivity of the gas
double kg;
if(n_k!=0.0)
{
    int nk=n_k-1;
    kg=xk[nk];
    for(int i=n_k-2;i>=0;i--)
        { kg+=kg*T+xk[i]; }
    kg*=1.0e-3;
}
else
    kg=0;
return kg;
}
//=====

public double h(double T)
{
// enthalpy KJ/kmol
//integration of function dh=Cp(T)*dT
double hh = - h0;
for(int i=0;i<n_equation;i++)
{
    if(((T>th[i] ) && (i== (n_equation-1) ) )
        || ((T<tl[i] ) && (i== 0 ) ) )
    {
        hh+= xa[i]*(T- tl[i])
            + xb[i]*1.0e-3/2.0*(T*T-tl[i]*tl[i])
            - xc[i]*1e5*(1/T-1/tl[i])
            + xd[i]*1e-6*(T*T*T-tl[i]*tl[i]*tl[i])/3.0;
    }
    else if((T<= th[i] ) && (T> tl[i] ))
        {
            hh+= xa[i]*(T- tl[i])
                + xb[i]*1.0e-3/2.0*(T*T-tl[i]*tl[i])
                - xc[i]*1e5*(1/T-1/tl[i])
                + xd[i]*1e-6*(T*T*T-tl[i]*tl[i]*tl[i])/3.0;
        }
    else if(T>th[i] )
        {
            hh+= xa[i]*(th[i]- tl[i])
                + xb[i]*1.0e-3/2.0*(th[i]*th[i] - tl[i]*tl[i])
                - xc[i]*1e5*(1/th[i]-1/tl[i])
                + xd[i]*1e-6*(th[i]*th[i]*th[i]-tl[i]*tl[i]*tl[i])/3.0;
        }
    }
return (hh*4.1868);
}
//=====

public double ht( double t)
{

```

```

return h(t)+hf;
}
//=====

public double H(double t)
{
return h(t)*N;
}
//=====

public double HT(double t)
{
return ht(t)*N;
}
//=====

public double u(double T)
{
// internal energy KJ/kmol
// Integration of function du = Cv(T)*dT
return (h(T) - 8.3145*T);
}
//=====

public double v(double T,double P)
{
// specific volume of the gas m^3/kmol
return 8314.5*T/(P*1e5);
}

public double v(double T)
{
double P=1.0;
// specific volume of the gas m^3/kmol
return 8314.5*T/(P*1e5);
}

//=====

public double c(double t)
{
// speed of sound m/s
return Math.sqrt(8314.5/M*t*gamma(t));
}
//=====

public double s(double T, double P)
{
//entropy KJ/kmol K
//integration of function
// ds = Cp(T) * dt/T - R dP/P
double ss=sf;
for(int i=0;i<n_equation;i++)
{
if( ( T > th[i] && i==n_equation - 1 )
|| ( T < tl[i] && i==0 ))
{
ss+=xa[i]*Math.log(T/tl[i])
+ xb[i]*1.0E-3*(T-tl[i])
- xc[i]*1e5/2.0*(1.0/(T*T) - 1.0/(tl[i]*tl[i]))
+ xd[i]*1e-6/2.0*(T*T-tl[i]*tl[i]);
}
}
}

```

```

else if((T <= th[i]) && (T > tl[i]))
{
ss+=xa[i]*Math.log(T/tl[i])
+ xb[i]*1.0E-3*(T-tl[i])
- xc[i]*1e5/2.0*(1.0/(T*T) - 1.0/(tl[i]*tl[i]))
+ xd[i]*1e-6/2.0*(T*T-tl[i]*tl[i]);
}

else if( T > th[i] )
{
ss+=xa[i]*Math.log(th[i]/tl[i])
+ xb[i]*1.0E-3*(th[i]-tl[i])
- xc[i]*1e5/2.0*(1.0/(th[i]*th[i]) - 1.0/(tl[i]*tl[i]))
+ xd[i]*1e-6/2.0*(th[i]*th[i] - tl[i]*tl[i]);
}
}
ss*=4.1868;
return (ss-8.3145*Math.log(P));
}

public double S(double T, double P)
{
return s(T,P)*N;
}

public double s(double T)
{
//entropy KJ/kmol K
//integration of function
// ds = Cp(T) * dt/T - R dP/P
double ss=sf;
for(int i=0;i<n_equation;i++)
{
if( ( T > th[i] && i==n_equation - 1 )
|| ( T < tl[i] && i==0 ) )
{
ss+=xa[i]*Math.log(T/tl[i])
+ xb[i]*1.0E-3*(T-tl[i])
- xc[i]*1e5/2.0*(1.0/(T*T) - 1.0/(tl[i]*tl[i]))
+ xd[i]*1e-6/2.0*(T*T-tl[i]*tl[i]);
}
else if((T <= th[i]) && (T > tl[i]))
{
ss+=xa[i]*Math.log(T/tl[i])
+ xb[i]*1.0E-3*(T-tl[i])
- xc[i]*1e5/2.0*(1.0/(T*T) - 1.0/(tl[i]*tl[i]))
+ xd[i]*1e-6/2.0*(T*T-tl[i]*tl[i]);
}

else if( T > th[i] )
{
ss+=xa[i]*Math.log(th[i]/tl[i])
+ xb[i]*1.0E-3*(th[i]-tl[i])
- xc[i]*1e5/2.0*(1.0/(th[i]*th[i]) - 1.0/(tl[i]*tl[i]))
+ xd[i]*1e-6/2.0*(th[i]*th[i] - tl[i]*tl[i]);
}
}
}
ss*=4.1868;
return ss;
}
}
//=====
public double s0(double T)

```



```

{
    return s(T);
}
//=====
public double g(double T,double P)
{
    return h(T)-T*s(T,P);
}

public double gt(double T,double P)
{
    return h(T)+hf-T*s(T,P);
}

public double gt(double T)
{
    return h(T)+hf-T*s(T,1);
}

public double g(double T)
{
    double P=1.0;
    return h(T)-T*s(T,P);
}

public double G(double T,double P)
{
    return g(T,P)*N;
}

public double G(double T)
{
    return g(T)*N;
}

public double GT(double T)
{
    return gt(T)*N;
}

public double GT(double T,double P)
{
    return gt(T,P)*N;
}

//=====
public double g0(double T)
{
    return h(T)-T*s0(T);
}
//=====
public double Cp(double T)
{
    //specific heat at constant pressure KJ/kmol K
    double cp=0.0;
    for (int i=0;i<n_equation;i++)
    {
        if( ( T > th[i]  && i==n_equation - 1 )

```

```

        ||( T < tl[i] && i==0      ))
    {
        cp=xa[i]+xb[i]*1.0e-3*T+xc[i]*1.0e5/T/T+xd[i]*1.0e-6*T*T;
        break;
    }
    else if((T <= th[i] && (T > tl[i]) )
    {
        cp=xa[i]+xb[i]*1.0e-3*T+xc[i]*1.0e5/T/T+xd[i]*1.0e-6*T*T;
        break;
    }
}
return (cp*4.1868);
}
//=====
public double Cv(double T)
{
    //specific heat at constant volume KJ/kmol K
    double cv;
    cv=Cp(T) - 8.3145;
    return cv;
}
//=====
public double gamma(double T)
{
    //adiabatic constant
    return Cp(T)/Cv(T);
}
//=====
public double T( char name,double y0,double p)
{
    // name can have values h : for enthalpy
    //          u : for internal energy
    //          s : for entropy
    //          v : specific volume
    // yo : the value of the variable given by variable name
    double t=300;
    if(name=='v') {t= p*1e5*y0/8.3145e3;}
    else
    {
        double dt=0;
        int nmax=400;
        double tolerance=1.0e-8;
        for(int i=0;i<nmax;i++)
        {
            // apply newtons method for finding roots of equation
            if (name=='h') dt=- ( h(t) - y0 ) /Cp(t);
            else if(name=='u') dt=- ( u(t) - y0 ) /Cv(t);
            else if(name=='s') dt=- ( s(t,p) - y0 ) /(Cp(t)/t);
            else { System.out.println("wrong name defined please try h,u,s or v");}
            t+=dt;
        }
        // if error range is less than tolerance, exit
        if(Math.abs(dt)<tolerance) break;
    }
}
return t;
}

public double T( char name,double y0)
{
    // name can have values h : for enthalpy

```

```

//          u : for internal energy
//          s : for entropy
//          v : specific volume
// yo : the value of the variable given by variable name
double t=300;
double p=1.0;
if(name=='v') {t= p*1e5*y0/8.3145e3;}
else
{
double dt=0;
int nmax=400;
double tolerance=1.0e-8;
for(int i=0;i<nmax;i++)
{
// apply newtons method for finding roots of equation
if (name=='h') dt=- ( h(t) - y0 ) /Cp(t);
else if(name=='u') dt=- ( u(t) - y0 ) /Cv(t);
else if(name=='s') dt=- ( s(t,p) - y0 ) /(Cp(t)/t);
else { System.out.println("wrong name defined please try h,u,s or v");}
t+=dt;
// if error range is less than tolerance, exit
if(Math.abs(dt)<tolerance) break;
}
}
return t;
}
//=====
public double P( char name,double y0,double t1)
{
// name can have values v : for specific volume
//          s : for entropy
// note : for a perfect gas enthalpy and internal energy
// is not function of pressure
// yo : the value of the variable given by variable name
if(name=='v') return 8.3145e3*t1/y0*1e-5;
else if (name=='s') return Math.exp((s(t1,1.0)-y0)/8.3145);
else { System.out.println("wrong name defined please try s or v"); return 1.0;}
}
//=====
public double Pr(double t)
{
// Prandtl number
return Cp(t)*vis(t)/k(t)/M*1e3;
}
//=====
public void assign(Gas g1) throws IOException
{
// assign operator (assigning a new gas to the gas variable)
int i;
ierror=1;
gasName=g1.gasName;
N=g1.N;
n_equation=g1.n_equation;
n_k=g1.n_k;
n_vis=g1.n_vis;
M=g1.M;
h0=g1.h0;
hf=g1.hf;
sf=g1.sf;
natom=g1.natom;
}

```

```

atomList=new Atom[natom];
M=0;
for(i=0;i<natom;i++)
{
atomList[i]=new Atom(g1.atomList[i].name,g1.atomList[i].N);
}
xa=new double[n_equation];
xb=new double[n_equation];
xc=new double[n_equation];
xd=new double[n_equation];
tl=new double[n_equation];
th=new double[n_equation];
xvis=new double[n_vis];
xk=new double[n_k];
for(i=0;i<n_equation;i++)
{ xa[i]=g1.xa[i];
xb[i]=g1.xb[i];
xc[i]=g1.xc[i];
xd[i]=g1.xd[i];
tl[i]=g1.tl[i];
th[i]=g1.th[i];
}
for(i=0;i<n_vis;i++)
{ xvis[i]=g1.xvis[i];}
for(i=0;i<n_k;i++)
{ xk[i]=g1.xk[i];}
}

//=====================================================
public Gas multiply(double Nnew, Gas g1) throws IOException
{
Gas g2=new Gas(g1);
g2.N*=Nnew;
return g2;
}

public boolean equals(Gas g)
{
if(gasName.equals(g.gasName))
return true;
else
return false;
}

//=====================================================
}

//=====================================================
Gaz özelliklerinin yer aldığı bilgi dosyası Gas.txt (sadece iki örnek gaz ch4 ve c2h6 için veri listelenmiştir.) :
ch4
2
C 1
H 4
6 0 -17883.1088181 44.4764979459
.569592791684135E+01 .230885866354099E+02 .257021911461535E-03 -.514500509673528E+02 298.
300.0
.549418872803147 23.348756180407 1.4381268667348 -6.89019972775113 300.0 1000.00
11.8834319588735 9.20574503493484 -21.4292411101953 -1.8024921550441 1000.0 2000.0
23.037791919106 1.1029857730146 -87.1157168947875 -.127020658512245 2000.0 3000.0
22.0766220965729 1.36002847842152 -59.4550709113699 -0.1402094192352699 3000.0 4000.0

```

```

25.8471557797976 -0.0210627042222442 -144.63391429225 0.00254109611861818 4000.0 6000.0
4
    -.317434898401931E+01
    .455271007474814E+00
    -.273399388607163E-03
    .895312831114117E-07
4
    .399296677905716E+01
    .551053536678452E-01
    .172999763063988E-03
    -.657213363465470E-07
c2h6
2
C 2
H 6
3 0 -20226.42591 54.8394955574
5.255293329509001 29.744079588767550 -1.128964437911497 -4.086756508274219 298.15 600.0
3.855945449740792 35.946345289228690 -1.504708264372915 -10.330104368611350 600.0 1000.0
21.017162073226170 15.065627352784930 -34.594573805677190 -3.233353234903328 1000.0 1473.15
3
-0.492854013060778E+01
0.379062761757185E+00
-0.148297458234132E-03
3
-0.173496859087276E+02
0.117899036192513E+00
0.399524288778580E-04

```

Program 10.17 GasModel.java : bu program veri çıktısının bir parçasıdır, çıktiyi tablo formunda elde etmemiz amacıyla kullanılmıştır.

```

import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import javax.swing.*;
import javax.swing.table.*;
import javax.swing.event.*;

```

```

class GasModel extends AbstractTableModel
{
    Object[][] veri={
        {"Gas Formula"      : ", "0", " "},
        {"M"                : ", "0", "kg/kmol"},
        {"h, enthalpy"      : ", "0", "KJ/kmol"},
        {"u, Internal energy : ", "0", "KJ/kmol"},
        {"s, Entropy"       : ", "0", "KJ/kmol K"},
        {"v, Specific volume : ", "0", "m^3/kmol"},
        {"k, Thermal conductivity : ", "0", "W/m K"},
        {"h+hf, enthalpy+formation enth. : ", "0", "KJ/kmol"},
        {"Density"          : ", "0", "kg/m^3"},
        {"Cp"                : ", "0", " KJ/kmol K"},
        {"Cv"                : ", "0", "KJ/kmol K"},
        {"Cp/Cv adiabatic constant : ", "0", " "},
        {"c speed of sound" : ", "0", "m/s"},
        {"Viscosity"        : ", "0", "N s/m^2"},
        {"Pr,Prandtl Number : ", "0", " "}};
    String[] baslik={"Property ", "Value ", "Units"};

    public GasModel(Gas g1,double TK,double P)
    {
        setValues(g1,TK,P);
    }
}

```

```

}

public int getRowCount() {return veri.length;}
public int getColumnCount() {return baslik.length;}
public Object getValueAt(int satir,int sutun) {return veri[satir][sutun];}
public String getColumnName(int c) {return baslik[c];}
public void setValueAt(Object val, int row, int col)
{
    veri[row][col] = val;
}

public void setValues(Gas g1,double T,double P)
{
    double TK=T+273.0;
    setValueAt(g1.toString(),0,1);
    setValueAt((""+g1.M),1,1);
    setValueAt(Double.toString(g1.h(TK)),2,1);
    setValueAt(Double.toString(g1.u(TK)),3,1);
    setValueAt(Double.toString(g1.v(TK,P)),4,1);
    setValueAt(Double.toString(g1.s(TK,P)),5,1);
    setValueAt(Double.toString(g1.k(TK)),6,1);
    setValueAt(Double.toString(g1.ht(TK)),7,1);
    setValueAt(Double.toString(g1.M/g1.v(TK)),8,1);
    setValueAt(Double.toString(g1.Cp(TK)),9,1);
    setValueAt(Double.toString(g1.Cv(TK)),10,1);
    setValueAt(Double.toString(g1.gamma(TK)),11,1);
    setValueAt(Double.toString(g1.c(TK)),12,1);
    setValueAt(Double.toString(g1.vis(TK)),13,1);
    setValueAt(Double.toString(g1.Pr(TK)),14,1);
}
public boolean isCellEditable(int row, int col) {return true;}
}

```

Program 10.18 GasPropertySWF.java

```

// =====
// Thermodynamics package in java
// GasPropertySWF class to calculate properties of gases
// user interface (JFrame)
// Dr. Turhan Coban
// TUBITAK Marmara Research Center
// Energy Systems and Environmental Research Institute
// email : Turhan.Coban@posta.mam.gov.tr
// =====

import java.io.*;
import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.util.*;
import javax.swing.*;
import javax.swing.table.*;
import GasModel;

public class GasPropertySWF extends JFrame implements ActionListener,ItemListener
{
    JPanel inputPanel;
    JPanel outputPanel;
    JPanel totalPanel;
    JTextField promptGasName; // Label prompt GasName

```

```

JTextField promptTemperature; // Label prompt Temperature
JTextField promptPressure; // Label prompt Pressure
JComboBox inputGasName; // input GasName
JTextField inputTemperature; // input (from list )Temperature
JTextField inputPressure; // input Pressure
JTextArea outputTextArea;
GasModel gm;
JTable jt;
double T;
double P;
String gasName;
Gas g1;
protected File gmixFile;
protected StringTokenizer token;
String st[];
    final static Color bg=Color.lightGray;
    final static Color fg=Color.black;
    final static Color kirmizi=Color.red;
    final static Color beyaz=Color.white;

public GasPropertySWF()
{
    super("Properties of perfect gases ");
    Container c=getContentPane();
    c.setLayout(new FlowLayout());
    //adding max-min prompts and input fields
    gasName=new String("air");
    T=27.0;
    P=1.0;
    inputPanel=new JPanel();
    inputPanel.setLayout(new GridLayout(3,2));
    outputPanel=new JPanel();
    outputPanel.setLayout(new BorderLayout());
    totalPanel=new JPanel();
    totalPanel.setLayout(new BorderLayout());
    try{
        g1=new Gas(gasName);
        token=new StringTokenizer(g1.readGasNames());
        st=new String[token.countTokens()];
        } catch(IOException ioe) {System.out.println("IOException");}
    int i=0;
    while(token.hasMoreTokens())
    {
        st[i++]=new String((String)token.nextToken());
    }
    inputGasName=new JComboBox(st);
    gasName=(String)inputGasName.getSelectedItem();
    try{
        g1=new Gas(gasName);
        } catch(IOException ioe) {System.out.println("IOException");}
    promptGasName= new JTextField(20);
    promptGasName.setText("Name of gas mixture : ");
    promptGasName.setBackground(Color.lightGray);
    promptTemperature=new JTextField(20);
    promptTemperature.setText("Temperature (°C) : ");
    promptTemperature.setBackground(Color.lightGray);
    inputTemperature=new JTextField(20);
    inputTemperature.setBackground(Color.lightGray);
    promptPressure= new JTextField(20);
    promptPressure.setText("Pressure (Bars) : ");

```

```

promptPressure.setBackground(Color.lightGray);
outputTextArea = new JTextArea();
outputTextArea.setBackground(Color.lightGray);
inputPressure=new JTextField(20);
inputPressure.setBackground(Color.lightGray);
inputPanel.add(promptGasName);
inputPanel.add(inputGasName);
inputPanel.add(promptTemperature);
inputPanel.add(inputTemperature);
inputPanel.add(promptPressure);
inputPanel.add(inputPressure);
inputGasName.addItemListener(this);
inputTemperature.addActionListener(this);
inputPressure.addActionListener(this);
gm=new GasModel(g1,T,P);
jt=new JTable(gm);
jt.setBackground(c.getBackground());
setArea();
outputPanel.add(outputTextArea,BorderLayout.NORTH);
outputPanel.add(jt,BorderLayout.SOUTH);
totalPanel.add(inputPanel,BorderLayout.NORTH);
totalPanel.add(outputPanel,BorderLayout.SOUTH);
c.add(totalPanel,BorderLayout.NORTH);
}

```

```

public void setArea()
{
    double TK=T+273.0;
    inputTemperature.setText(Double.toString(T));
    inputPressure.setText(Double.toString(P));
    String s="additional data can be added to Gas.txt file \n";
    s+="Dr. Turhan Çoban, TUBITAK Marmara Research Center\n";
    s+="Energy Systems & Environmental Research Institute\n";
    s+="PO Box 21, Gebze - Kocaeli, Turkey\n";
    s+="email: Turhan.Coban@posta.mam.gov.tr\n";
    //note if you would like to list additional information on the screen
    //add to string s
    // s+="Gas Formula : "+g1.toString("formula")+"\n";
    // s+= "Gas Composition : "+g1.toString("composition")+"\n";
    gm.setValues(g1,T,P);
    outputTextArea.setText(s);
}

```

```

public void itemStateChanged(ItemEvent ev)
{
    gasName=(String)inputGasName.getSelectedItem();
    try{
        g1=new Gas(gasName);
    } catch(IOException ioe1) {System.out.println("IOException");}
    setArea();
    repaint();
}

```

```

public void actionPerformed( ActionEvent e)
{
    Double valTemp=new Double(inputTemperature.getText());
    T=valTemp.doubleValue();
    Double valPressure=new Double(inputPressure.getText());
    P=valPressure.doubleValue();
}

```



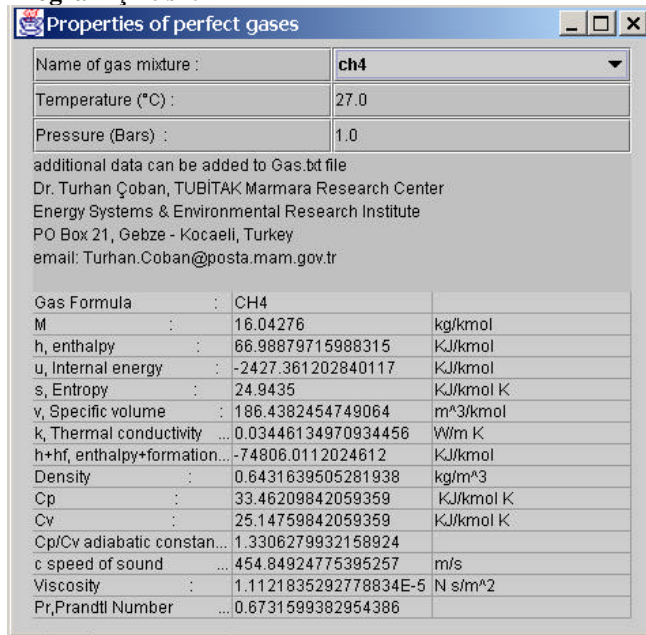
```

getContentPane().setLayout(new FlowLayout(FlowLayout.RIGHT));
setArea();
repaint();
}

public static void main(String[] args)
{
GasPropertySWF pencere= new GasPropertySWF();
pencere.addWindowListener(
new WindowAdapter()
{
public void windowClosing(WindowEvent e) {System.exit(0);}
});
pencere.pack();
pencere.setVisible(true);
}
}

```

Program çıktısı :



Property	Value	Unit
Name of gas mixture	ch4	
Temperature (°C)	27.0	
Pressure (Bars)	1.0	
Gas Formula	CH4	
M	16.04276	kg/kmol
h, enthalpy	66.98879715988315	KJ/kmol
u, Internal energy	-2427.361202840117	KJ/kmol
s, Entropy	24.9435	KJ/kmol K
v, Specific volume	186.4382454749064	m³/kmol
k, Thermal conductivity	0.03446134970934456	W/m K
h+hf, enthalpy+formation	-74806.0112024612	KJ/kmol
Density	0.6431639505281938	kg/m³
Cp	33.46209842059359	KJ/kmol K
Cv	25.14759842059359	KJ/kmol K
Cp/Cv adiabatic constant	1.3306279932158924	
c speed of sound	454.84924775395257	m/s
Viscosity	1.1121835292778834E-5	N s/m²
Pr, Prandtl Number	0.6731599382954386	

6. Bu problemde bir önceki problemde verilen uygulamanın bir kademe daha ilerine gideceğiz. Burada Gazları karıştırıp bir gaz karışımı elde edecek ve bu gaz karışımının termodinamik özelliklerine bakacağız. Programımızın ismi Gmix.java, gazları karıştırdığımız veri dosyası Gmix.txt ve çıktı dosyalarımız GmixModel.java ve GmixPropertySWF.java

Program 10.19 Gmix.java

```

// =====
// File Name : Gmix.java
// Author : Dr. Turhan Coban
// TUBITAK Marmara Research Center
// Energy Systems and Environmental Research Institute
// email : Turhan.Coban@posta.mam.gov.tr
// Description : This file contains class gmix which calculates
// thermophysical properties of mixture of perfect gases.
// following properties can be calculated
// T() : Temperature degree K
// h(T) : enthalpy KJ/kmol
// hf : formation enthalpy KJ/kg
// ht(T) : total enthalpy KJ/kg (h+hf)
// M : molar mass kg/kmol

```

```

//      HT(T) : total enthalpy KJ : M*ht(T)
//      P()   : pressure bar
//      s(T,P) : entropy KJ/kmol K
//      Cp(T) : specific heat at constant pressure KJ/kmol K
//      Cv(T) : specific heat at constant volume KJ/kg K
//      gamma(T): adiabatic constant Cp/Cv
//      c(T)  : speed of sound m/s
//      u(T)  : Internal energy KJ/kmol
//      vis(T) : viscosity
//      k(T)  : thermal conductivity KW/kg K
// DATA FILE DEFINATION
// gas mixture definations are given the data file "Gmix.txt"
// if gas mixture data is not given in the Gmix.txt user can be add
// his own data to the file which has the following format
//-----
// gmixName
// ngas
// gname_0 N_0
// .....
// gname_ngas-1 N_ngas-1
//-----
// and defination : gmix a(gmixName); will defined this gas mixture
// the same mixture can be defined directly in the main program as :
// -----
// Gas a_0=new Gas("a_0");
//.....
// Gas a_ngas=new Gas("a_ngas");
// Gmix a=new Gmix;
// a=N_0*a_0+...+N_ngas*a_ngas;
// -----
//=====
// VARIABLE IDENTIFICATION
// all the variables that type is not defined is a double variable
// PUBLIC VARIABLES :
// gasName : String class variable of gas mixture name
// ngas    : int variable, number of simple gasses
// N       : total molar mass of the gas mixture
// gasList :gas class vector variables
// All the other variables defined for class gas is also valid for gmix
import java.io.*;
import java.util.*;
import Text;
import Atom;
import Gas;

// =====
class Gmix{
// this class calculates perfect gas thermodynamic
// properties when the perfect gas constitutes of
// several single gases

    public int ngas; // number of simple gasses inside of the gas mixture
    String gasName;
    public double M; // molar mass of atom kg/kmol
    public double h0; // enthalpy at T=298 K
    public double hf; // enthalpy of formation
    public double sf; // entropy of formation kJ/kmol K
    public double N; // moles of gas kmol
    int ierror;
    int natom; //number of unique atoms in the atom list

```

```

Gas gasList[]; //list of the component gasses
Atom atomList[]; //list of component atoms
File gmixFile; // File name and directory
BufferedReader cfin;
// construction methods :
//=====definitions of class gmix =====
//constructor functions
    public Gmix(String name) throws IOException
    {
// class complex gas construction function
// this function reads the initial gases in
// the mixture and their molar weight from
// the file Gmix.txt and construct mixed gas
try{
cfin=new BufferedReader(new FileReader("Gmix.txt"));
    int ierror=1;
    int i,j;
    N=0;
    M=0;
    hf=0;
    natom=0;
    try{
        while(cfin!=null)
        {
            gasName=Text.readString(cfin);
            if(gasName.equals(name)) { ierror=0; break;}
        } //end of while
    } catch(EOFException e_eof)
    {
System.out.println("error required gas mixture "+name+" is not found");
cfin.close();return;
    }
//cfin>>ngas;
ngas=Text.readInt(cfin);
gasList=new Gas[ngas];
//ierror=0;
String pgasName;
double ppercent;
Gas tempgas;
    for(i=0;i<ngas;i++)
    {
pgasName=Text.readString(cfin);
ppercent=Text.readDouble(cfin);
//cfin>>pgasName>>ppercent;
tempgas=new Gas(pgasName,ppercent);
ierror=tempgas.ierror;
    {
if(ierror!=1)
    {
        try{
            gasList[i]=new Gas(tempgas);
        } catch(IOException ioe) {System.out.println("IOException");}
        N+=tempgas.N;
        M+=tempgas.N*tempgas.M;
        hf+=tempgas.N*tempgas.hf;
    }
else
    {
        System.out.println("gas is not found in the list");
        System.out.println("this gas is not added to the list");
    }
}
}
}

```

```

        i--;
        ngas--;
    }
}
M=M/N;
hf=hf/N;
arrange_atoms();
} catch(FileNotFoundException fnfe) {System.out.println("File not found");}

}
// =====
public String readGmixNames() throws IOException
{
    String temp=new String("");
    String pgasName;
    double ppercent;
    try{
        cfin=new BufferedReader(new FileReader("Gmix.txt"));
        try {
            while(cfin!=null)
            {
                temp=temp+Text.readString(cfin)+ " ";
                ngas=Text.readInt(cfin);
                for(int i=0;i<ngas;i++)
                {
                    pgasName=Text.readString(cfin);
                    ppercent=Text.readDouble(cfin);
                } //end of while
            }
        } catch(EOFException e_eof) {cfin.close();}
    }
    catch(FileNotFoundException fnfe) {System.out.println("File Gmix.txt not found");}
    return temp;
}

// =====

public void arrange_atoms() throws IOException
{
    int i,j;
    for(i=0;i<ngas;i++)
    {
        for(j=0;j<gasList[i].natom;j++)
        {
            add_atom(i,j);
        }
    }
}

public int add_atom(int i,int j) throws IOException
{
    int k;
    //Atom tempAtom=new Atom(gasList[i].atomList[j].symbol,gasList[i].atomList[j].N*gasList[i].N/N);
    for(k=0;k<natom;k++)
    {
        if(gasList[i].atomList[j].symbol.equals(atomList[k].symbol))
        {
            atomList[k]=new Atom(atomList[k].symbol,atomList[k].N+gasList[i].atomList[j].N*gasList[i].N/N);
            return 1;
        }
    }
}

```

```

    }
}
Atom atomL[];
atomL=new Atom[natom+1];
for(k=0;k<natom;k++)
atomL[k]=new Atom(atomList[k]);
atomL[natom]=new Atom(gasList[i].atomList[j].symbol,gasList[i].atomList[j].N*gasList[i].N/N);
atomList=atomL;
natom+=1;
return 2;
}
}
//=====
public Gmix() throws IOException
{
//empty construction function
N=0;
M=0;
String pgasname="\0";
ngas=0;
}
//=====
public Gmix(Gmix g1) throws IOException
{
gasName=g1.gasName;
gasName=gasName;
N=g1.N;
M=g1.M;
hf=g1.hf;
ngas=g1.ngas;
natom=g1.natom;
gasList=new Gas[ngas];
for(int i=0;i<ngas;i++) gasList[i]=new Gas(g1.gasList[i]);
for(int i=0;i<natom;i++) atomList[i]=new Atom(g1.atomList[i]);
}
//=====
public Gmix(Gas g1) throws IOException
{
gasName=g1.gasName;
gasName=gasName;
N=g1.N;
M=g1.M;
hf=g1.hf;
ngas=1;
natom=g1.natom;
gasList=new Gas[ngas];
for(int i=0;i<ngas;i++) gasList[i]=new Gas(g1);
for(int i=0;i<natom;i++) atomList[i]=new Atom(g1.atomList[i]);
}
//=====
public void changeN(double newN) throws IOException
{
normalise();
for(int i=0;i<ngas;i++)
{ gasList[i].N*=newN; }
N=newN;
}
//=====
public void add(Gas g1) throws IOException
{

```

```

    // this function adds a single gas to the mixture
    int gasflag=1;
    // if the gas exist in the list simply change N and M values
    for(int i=0;i<ngas;i++)
    {
        if(gasList[i].gasName.equals(g1.gasName))
        {
            gasflag=0;
            M=M*N+g1.M*g1.N;
            gasList[i].N+=g1.N;
            N+=g1.N;
            M=M/N;
        }
    }
    if(gasflag!=0)
    {
        Gas newGas[];
        newGas=new Gas[ngas+1];
        for(int i=0;i<ngas;i++)
        {
            newGas[i]=new Gas(gasList[i]);
        }
        ngas++;
        double MT=M*N+g1.M*g1.N;
        N+=g1.N;
        M=MT/N;
        newGas[ngas-1]=new Gas(g1);
        gasList=newGas;
    }
    arrange_atoms();
}

// =====
public void remove(String name) throws IOException
{
    // this function removes a single gas
    // from the list
    int i,k;
    for(i=0;i<ngas;i++)
    {
        if(gasList[i].gasName.equals(name))
        {
            Gas newGas[];
            newGas=new Gas[ngas];

            M=0;
            N=0;
            for(k=0;k<i;k++)
            { newGas[k]=new Gas(gasList[k]);
              M+=newGas[k].M*newGas[k].N;
              N+=newGas[k].N;
            }
            for( k=i;k<(ngas-1);k++)
            {
                newGas[k]=new Gas(gasList[k+1]);
                M+=newGas[k].M*newGas[k].N;
            }
            N+=newGas[k].N;
            M=M/N;
            ngas--;
            gasList=newGas;
            break;

```

```

    }
    }
    arrange_atoms();
    // correct dynamic memory size
    }
// =====
    public void add(String name,double Nnew) throws IOException
    {
        // this function adds a single gas to the mixture
        Gas g1=new Gas(name,Nnew);
        int gasflag=1;
        // if the gas exist in the list simply change N and M values
        for(int i=0;i<ngas;i++)
        {
            if(gasList[i].gasName.equals(g1.gasName))
            {
                gasflag=0;
                M=M*N+g1.M*g1.N;
                gasList[i].N+=g1.N;
                N+=g1.N;
                M=M/N;
            }
        }
        if(gasflag!=0)
        {
            Gas newGas[];
            newGas=new Gas[ngas+1];
            for(int i=0;i<ngas;i++)
            {
                newGas[i]=new Gas(gasList[i]);
            }
            ngas++;
            double MT=M*N+g1.M*g1.N;
            N+=g1.N;
            M=MT/N;
            newGas[ngas-1]=new Gas(g1);
            gasList=newGas;
        }
        arrange_atoms();
    }
// =====

    public void simplify() throws IOException
    {
        // this function combines any single gas
        // that repeated in the list
        double ngasold=ngas;
        int i,j,k;
        for(i=0;i<ngas;i++)
        {
            for(j=i+1;j<ngas;j++)
            {
                if(gasList[i].gasName.equals(gasList[j].gasName))
                {
                    gasList[i].N+=gasList[j].N;
                    for(k=j;k<(ngas-1);k++)
                    { gasList[k]=new Gas(gasList[k+1]); }
                    ngas--;
                }
            }
        }
    }

```

```

    }
    // correct dynamic memory size
    if(ngasold!=ngas)
    {
        Gas newGas[];
        newGas=new Gas[ngas];
        for(i=0;i<ngas;i++)
        {
            newGas[i]=new Gas(gasList[i]);
        }
        gasList=newGas;
    }
}

// =====
public void normalise() throws IOException
{
for(int i=0;i<ngas;i++)
{
    gasList[i].N=gasList[i].N/N;
}
N=1.0;
arrange_atoms();
}
// =====
public void changeMix(double Nmix[]) throws IOException
{
    // this function changes
    // all the molar weights in the mixture
    N=0;
    M=0;
    for(int i=0;i<ngas;i++)
    {
        gasList[i].N=Nmix[i];
        N+=Nmix[i];
        M+=Nmix[i]*gasList[i].M;
    }
    M=M/N;
    arrange_atoms();
}
// =====
public double vis(double T)
{
    // dynamic viscosity of the mixture
    // note that viscosity of the mixture IS NOT the simple addition
    // of viscosity of component gasses
    double vmix=0;
    for(int i=0;i<ngas;i++)
    {
        T=T;
        double fij;
        double xj=0;
        double p1;
        double c1,c2,c3;
        for(int j=0;j<ngas;j++)
        {
            double vratio;
            double xi=gasList[i].M/gasList[j].M;
            if(gasList[j].vis(T)!=0)
            {
                c1=gasList[i].vis(T)/gasList[j].vis(T);

```



```

        vratio=Math.sqrt(c1);
    }
    else
        vratio=0;
        c2=Math.pow(xi,0.25);
        p1=(1+vratio/c2);
        c3=8.0+8.0*xi;
        fij=p1*p1 / Math.sqrt(c3);
        xj+=fij*gasList[j].N/N;
    }
    vmix+=gasList[i].N/N*gasList[i].vis(T)/xj;
}
return vmix;
}
// =====
public double k(double T)
{
// thermal conductivity of the mixture
// note that thermal conductivity of the mixture IS NOT the
// simple addition of the thermal conductivity of component gasses
double vmix=0;
for(int i=0;i<ngas;i++)
{
    T=T;
    double fij;
    double xj=0;
    double p1;
    double c1,c2,c3;
    for(int j=0;j<ngas;j++)
    {
        double vratio;
        double xi=gasList[i].M/gasList[j].M;
        if(gasList[j].k(T)!=0)
        {
            c1=gasList[i].k(T)/gasList[j].k(T);
//            if(c1<0) System.out.println("negative c1 value ");
            vratio=Math.sqrt(c1);
        }
        else
            vratio=0;
        c2=Math.pow(xi,0.25);
        p1=(1+vratio/c2);
        c3= 8.0+8.0*xi;
//        if(c2<0) System.out.println(" negative c2 value ");
        fij=p1*p1/Math.sqrt(c3);
        xj+=fij*gasList[j].N/N;
    }
    vmix+=gasList[i].N/N*gasList[i].k(T)/xj;
}
return vmix;
}
// =====
public double Pr(double t)
{
// Prandtl number
return Cp(t)*vis(t)/k(t)/M*1e3;
}
// =====
public double h(double T)
{

```

```

//specific enthalpy of the mixture KJ/kmol
double HH=0;
for(int i=0;i<ngas;i++)
    { HH+=gasList[i].h(T)*gasList[i].N; }
    return HH/N;
}
// =====
public double ht(double T)
{
//specific enthalpy of the mixture ht=h+hf
// hf : formation enthalpy
double HH=0;
for(int i=0;i<ngas;i++)
    { HH+=gasList[i].ht(T)*gasList[i].N; }
return HH/N;
}
// =====
public double H(double t)
{
//total enthalpy of the mixture KJ
return h(t)*N;
}
// =====
public double HT(double t)
//total enthalpy of the mixture HT=N*(h+hf) KJ
{
return ht(t)*N;
}
// =====
public double u(double T)
{
// specific internal energy of the mixture KJ/kmol
double UU=0;
for(int i=0;i<ngas;i++)
    { UU+=gasList[i].u(T)*gasList[i].N; }
return UU/N;
}
// =====
public double Cp(double T)
{
// Specific energy at constant pressure KJ/kmol K
double C=0;
for(int i=0;i<ngas;i++)
    { C+=gasList[i].Cp(T)*gasList[i].N; }
return C/N;
}
// =====
public double Cv(double T)
//Specific energy at constant volume KJ/kmol K
{
double C=0;
for(int i=0;i<ngas;i++)
    { C+=gasList[i].Cv(T)*gasList[i].N; }
return C/N;
}
// =====
public double gamma(double T)
{
//adiabatic constant
return Cp(T)/Cv(T);
}

```

```

    }
// =====
public double c(double T)
//speed of sound m/s
{
return Math.sqrt(8314.5/M*T*gamma(T));
}
// =====
public double s(double T, double P)
{
//specific entropy KJ/kmol K
double SS=0;
for(int i=0;i<ngas;i++)
{
SS+=gasList[i].s(T,P)*gasList[i].N;
}
return SS/N;
}

public double s(double T)
{
//specific entropy KJ/kmol K
double P=1.0;
double SS=0;
for(int i=0;i<ngas;i++)
{
SS+=gasList[i].s(T,P)*gasList[i].N;
}
return SS/N;
}
// =====
public double v(double T, double P)
{
double VV=0;
for(int i=0;i<ngas;i++)
{ VV+=gasList[i].v(T,P)*gasList[i].N; }
return VV/N;
}
// =====
public double T( char name,double y0,double p)
{
double t=300;
if(name=='v') {t= p*1e5*y0/8.314e3;}
else
{
double dt;
int nmax=400;
double tolerance=1.0e-8;
for(int i=0;i<nmax;i++)
{
if (name=='h') dt=-( h(t) - y0 ) /Cp(t);
else if(name=='u') dt=-( u(t) - y0 ) /Cv(t);
else if(name=='s') dt=-( s(t,p) - y0 ) /(Cp(t)/t);
else { System.out.println("wrong name defined please try h,u,s or v"); break;}
t+=dt;
if(Math.abs(dt)<tolerance) break;
}
}
return t;
}

```

```

// =====
public double P( char name,double y0,double t1)
{
if(name=='v') return 8.314e3*t1/y0*1e-5;
else if (name=='s') return Math.exp((s(t1,1.0)-y0)/8.314);
else { System.out.println("wrong name defined please try s or v"); return 1.0;}
}
// =====
public void multiplyassign(double Nx)
{
    for(int i=0;i<ngas;i++)
        { gasList[i].N*=Nx; }
    N*=Nx;
}
// =====
public void addassign(Gas g1) throws IOException
{
    // this function adds a single gas to the mixture
    int gasflag=1;
    // if the gas exist in the list simply change N and M values
    for(int i=0;i<ngas;i++)
        {
        if(gasList[i].gasName==g1.gasName)
            {
            gasflag=0;
            M=M*N+g1.M*g1.N;
            gasList[i].N+=g1.N;
            N+=g1.N;
            M=M/N;
            }
        }
    if(gasflag!=0)
    {
        Gas newGas[];
        newGas=new Gas[ngas+1];
        for(int i=0;i<ngas;i++)
            {
            newGas[i]=new Gas(gasList[i]);
            }
        ngas++;
        double MT=M*N+g1.M*g1.N;
        N+=g1.N;
        M=MT/N;
        newGas[ngas-1]=new Gas(g1);
        gasList=newGas;
    }
}
// =====
public void addassign(Gmix right) throws IOException
{
    // this function adds a gas mixture to the mixture
    for(int i=0;i<right.ngas;i++)
        {
        add(right.gasList[i]);
        }
}
// =====
public Gmix multiply( double Nx,Gmix right) throws IOException
{
Gmix g1=new Gmix(right);

```

```

g1.N*=Nx;
for(int i=0;i<g1.ngas;i++)
{
g1.gasList[i].N*=Nx;
}
return g1;
}
// =====
public Gmix add(Gas l,Gas r) throws IOException
{
Gmix g1=new Gmix(r);
Gas g2=new Gas(l);
g1.add(g2);
return g1;
}
// =====
public Gmix add(Gmix l,Gas r) throws IOException
{
Gmix g1=new Gmix(l);
Gas g2=new Gas(r);
g1.add(g2);
return g1;
}
// =====
public Gmix add(Gas l,Gmix r) throws IOException
{
Gmix g1=new Gmix(r);
Gas g2=new Gas(l);
g1.add(g2);
return g1;
}
// =====
public Gmix add(Gmix l,Gmix r) throws IOException
{
Gmix g1=new Gmix(l);
for(int i=0;i<r.ngas;i++)
{
g1.add(r.gasList[i]);
}
return g1;
}
// =====
public void assign(Gmix g1) throws IOException
{
gasName=g1.gasName;
N=g1.N;
M=g1.M;
ngas=g1.ngas;
Gas newGas[];
newGas=new Gas[ngas];
for(int i=0;i<ngas;i++) newGas[i]=g1.gasList[i];
gasList = newGas;
}
// =====
public void assign(Gas g1) throws IOException
{
// a single gas is assigned to the mixture
gasName=g1.gasName;
N=g1.N;
M=g1.M;
}

```

```

    ngas=1;
    gasList=new Gas[ngas];
    gasList[0]=new Gas(g1);
}

public String toString(String ch)
{
//return the c
String s="";
int i,j;
if(ch.equals("name"))
    s=s+gasName+"\n";
else if(ch.equals("formula"))
{
    for(i=0;i<ngas;i++)
        { s=s+" "+gasList[i].toString()+" "+gasList[i].N+"\n"; }
}
else if(ch.equals("composition"))
{
for(i=0;i<natom;i++)
    s=s+atomList[i].toString()+"\n";
}
return s;
}
} //end of class

```

Gmix veri dosyasi Gmix.txt (kismi liste)

```

diesel1
25
c9h20 0.0122
c10h22 0.0243
c11h24 0.0517
c12h26 0.0912
c13h28 0.2007
c14h30 0.1959
c15h32 0.098
c16h34 0.049
c17h36 0.0245
c18h38 0.0122
c19h40 0.0061
c20h42 0.0031
c11h16 0.0027
c12h18 0.0041
c13h20 0.0055
c14h22 0.0058
c15h24 0.0059
c16h26 0.0065
c17h28 0.0030
c18h30 0.0020
c10h8 0.0302
c11h10 0.0654
c12h12 0.0453
c13h14 0.0322
c14h16 0.0215
metanolreformeryanmaodasi
4
co2 1
h2o 2.1
n2 7.5238

```

o2 0.5

biogaz

5

h2 0.116

co 0.174

ch4 0.082

co2 0.131

n2 0.382

yanmahavasi

2

o2 2.463

n2 9.26557

Program 10.20 GmixMethod.java

```
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import javax.swing.*;
import javax.swing.table.*;
import javax.swing.event.*;

class GmixModel extends AbstractTableModel
{
    Object[][] veri={
        {"M" : ", "0", "kg/kmol"},
        {"h, enthalpy" : ", "0", "KJ/kmol"},
        {"u, Internal energy" : ", "0", "KJ/kmol"},
        {"s, Entropy" : ", "0", "KJ/kmol K"},
        {"v, Specific volume" : ", "0", "m^3/kmol"},
        {"k, Thermal conductivity" : ", "0", "W/m K"},
        {"h+hf, enthalpy+form. enth." : ", "0", "KJ/kmol"},
        {"Density" : ", "0", "kg/m^3"},
        {"Cp" : ", "0", " KJ/kmol K"},
        {"Cv" : ", "0", "KJ/kmol K"},
        {"Cp/Cv adiabatic constant" : ", "0", " "},
        {"c speed of sound" : ", "0", "m/s"},
        {"Viscosity" : ", "0", "N s/m^2"},
        {"Pr,Prandtl Number" : ", "0", " "}};
    String[] baslik={"Property ", "Value ", "Units"};

    public GmixModel(Gmix g1,double TK,double P)
    {
        setValues(g1,TK,P);
    }

    public int getRowCount() {return veri.length;}
    public int getColumnCount() {return baslik.length;}
    public Object getValueAt(int satir,int sutun) {return veri[satir][sutun];}
    public String getColumnName(int c) {return baslik[c];}
    public void setValueAt(Object val, int row, int col)
    {
        veri[row][col] = val;
    }

    public void setValues(Gmix g1,double T,double P)
    {
        double TK=T+273.0;
        setValueAt((""+g1.M),0,1);
    }
}
```

```

setValueAt(Double.toString(g1.h(TK)),1,1);
setValueAt(Double.toString(g1.u(TK)),2,1);
setValueAt(Double.toString(g1.v(TK,P)),3,1);
setValueAt(Double.toString(g1.s(TK,P)),4,1);
setValueAt(Double.toString(g1.k(TK)),5,1);
setValueAt(Double.toString(g1.ht(TK)),6,1);
setValueAt(Double.toString(g1.M/g1.v(TK,P)),7,1);
setValueAt(Double.toString(g1.Cp(TK)),8,1);
setValueAt(Double.toString(g1.Cv(TK)),9,1);
setValueAt(Double.toString(g1.gamma(TK)),10,1);
setValueAt(Double.toString(g1.c(TK)),11,1);
setValueAt(Double.toString(g1.vis(TK)),12,1);
setValueAt(Double.toString(g1.Pr(TK)),13,1);
}
public boolean isCellEditable(int row, int col) {return false;}
}

```

Program 10.21 GmixPropertySWF.java

```

// =====
// Thermodynamics package in java
// GmixPropertySWF class to calculate properties of perfect
// gas mixtures user interface (JFrame)
// Dr. Turhan Coban
// TUBITAK Marmara Research Center
// Energy Systems and Environmental Research Institute
// email : Turhan.Coban@posta.mam.gov.tr
// =====
import java.io.*;
import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.util.*;
import javax.swing.*;
import javax.swing.table.*;
import GmixModel;

public class GmixPropertySWF extends JFrame implements ActionListener,ItemListener
{
    final static String MAIN = "Main Page";
    final static String GASFORMULA = "Gas Formula";
    JTabbedPane tabbedPane;
    JPanel inputPanel;
    JPanel outputPanel;
    JPanel totalPanel;
    JTextField promptGmixName; // Label prompt GmixName
    JTextField promptTemperature; // Label prompt Temperature
    JTextField promptPressure; // Label prompt Pressure
    JComboBox inputGmixName; // input GmixName
    JTextField inputTemperature; // input (from list )Temperature
    JTextField inputPressure; // input Pressure
    JTextArea outputTextArea;
    JTextArea outputTextArea1;
    GmixModel gm;
    JTable jt;
    double T;
    double P;
    String GmixName;
    Gmix g1;
    protected File gmixFile;
}

```



```

protected StringTokenizer token;
String st[];
    final static Color bg=Color.lightGray;
    final static Color fg=Color.black;
    final static Color kirmizi=Color.red;
    final static Color beyaz=Color.white;

public GmixPropertySWF()
{
    super("Properties of perfect gas mixtures ");
    Container c=getContentPane();
    c.setLayout(new FlowLayout());
    tabbedPane = new JTabbedPane();
    //adding max-min prompts and input fields
    GmixName=new String("air");
    T=27.0;
    P=1.0;
    inputPanel=new JPanel();
    inputPanel.setLayout(new GridLayout(3,2));
    outputPanel=new JPanel();
    outputPanel.setLayout(new BorderLayout());
    totalPanel=new JPanel();
    totalPanel.setLayout(new BorderLayout());
    try{
        g1=new Gmix(GmixName);
        token=new StringTokenizer(g1.readGmixNames());
        st=new String[token.countTokens()];
        } catch(IOException ioe) {System.out.println("IOException");}
    int i=0;
    while(token.hasMoreTokens())
    {
        st[i++]=new String((String)token.nextToken());
    }
    inputGmixName=new JComboBox(st);
    GmixName=(String)inputGmixName.getSelectedItem();
    try{
        g1=new Gmix(GmixName);
        } catch(IOException ioe) {System.out.println("IOException");}
    promptGmixName= new JTextField(20);
    promptGmixName.setText("Simple Gmix Name : ");
    promptGmixName.setBackground(Color.lightGray);
    promptTemperature=new JTextField(20);
    promptTemperature.setText("Temperature (°C) : ");
    promptTemperature.setBackground(Color.lightGray);
    inputTemperature=new JTextField(20);
    inputTemperature.setBackground(Color.lightGray);
    promptPressure= new JTextField(20);
    promptPressure.setText("Pressure (Bars) : ");
    promptPressure.setBackground(Color.lightGray);
    outputTextArea = new JTextArea();
    outputTextArea.setBackground(Color.lightGray);
    outputTextArea1 = new JTextArea();
    outputTextArea1.setBackground(Color.lightGray);
    inputPressure=new JTextField(20);
    inputPressure.setBackground(Color.lightGray);
    inputPanel.add(promptGmixName);
    inputPanel.add(inputGmixName);
    inputPanel.add(promptTemperature);
    inputPanel.add(inputTemperature);
    inputPanel.add(promptPressure);

```

```

inputPanel.add(inputPressure);
inputGmixName.addItemListener(this);
inputTemperature.addActionListener(this);
inputPressure.addActionListener(this);
gm=new GmixModel(g1,T,P);
jt=new JTable(gm);
jt.setBackground(c.getBackground());
setArea();
outputPanel.add(outputTextArea, BorderLayout.CENTER);
outputPanel.add(jt, BorderLayout.NORTH);
totalPanel.add(inputPanel, BorderLayout.NORTH);
totalPanel.add(outputPanel, BorderLayout.CENTER);
tabbedPane.addTab(MAIN, totalPanel);
tabbedPane.addTab(GASFORMULA, outputTextArea1);
c.add(tabbedPane);
}

public void setArea()
{
double TK=T+273.0;
inputTemperature.setText(Double.toString(T));
inputPressure.setText(Double.toString(P));
String s="additional data can be added to Gmix.txt file \n";
s+="Dr. Turhan Çoban, TUBITAK Marmara Research Center\n";
s+="Energy Systems & Environmental Research Institute\n";
s+="PO Box 21, Gebze - Kocaeli, Turkey\n";
s+="email: Turhan.Coban@posta.mam.gov.tr";
//note if you would like to list additional information on the screen
//add to string s
String s1="";
s1+="Gas mixture formula : \n";
s1+="===== \n"+g1.toString("formula")+ "\n";
s1+="Gas mixture composition : \n";
s1+="===== \n"+g1.toString("composition")+ "\n";
gm.setValues(g1,T,P);
outputTextArea.setText(s);
outputTextArea1.setText(s1);
}

public void itemStateChanged(ItemEvent ev)
{
GmixName=(String)inputGmixName.getSelectedItem();
try{
g1=new Gmix(GmixName);
} catch(IOException ioe1) {System.out.println("IOException");}
setArea();
repaint();
}

public void actionPerformed( ActionEvent e)
{
Double valTemp=new Double(inputTemperature.getText());
T=valTemp.doubleValue();
Double valPressure=new Double(inputPressure.getText());
P=valPressure.doubleValue();
getContentPane().setLayout(new FlowLayout(FlowLayout.RIGHT));
setArea();
repaint();
}

```

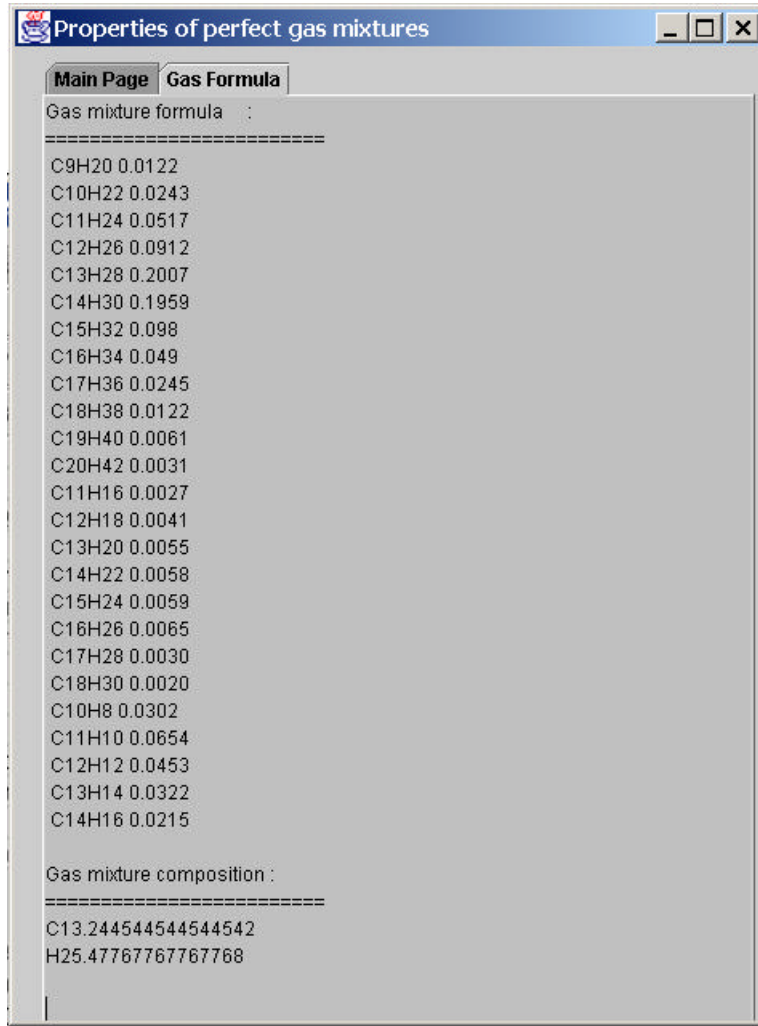
```

public static void main(String[] args)
{
    GmixPropertySWF pencere= new GmixPropertySWF();
    pencere.addWindowListener(
    new WindowAdapter()
    {
        public void windowClosing(WindowEvent e) {System.exit(0);}
    }
    );
    pencere.pack();
    pencere.setVisible(true);
}
}

```

Veri çıktısı :

Properties of perfect gas mixtures		
Main Page Gas Formula		
Simple Gmix Name :	diesel1	
Temperature (*C) :	200.0	
Pressure (Bars) :	1.0	
M :	184.760194962963	kg/kmol
h, enthalpy :	4614.218777174229	KJ/kmol
u, Internal energy :	681.4602771742279	KJ/kmol
s, Entropy :	39.327585	KJ/kmol K
v, Specific volume :	643.4180276484437	m^3/kmol
k, Thermal conductivity ...	0.02027523292619977	W/m K
h+hf, enthalpy+form. ent...	-227964.2037097363	KJ/kmol
Density :	4.6979796741387245	kg/m^3
Cp :	9.748136234589039	KJ/kmol K
Cv :	1.4336362345890359	KJ/kmol K
Cp/Cv adiabatic constan...	6.79958834702823	
c speed of sound ...	380.43962396468675	m/s
Viscosity :	7.016350721598679E-6	N s/m^2
Pr,Prandtl Number ...	0.01825822756420377	
additional data can be added to Gmix.txt file		
Dr. Turhan Coban, TUBITAK Marmara Research Center		
Energy Systems & Environmental Research Institute		
PO Box 21, Gebze - Kocaeli, Turkey		
email: Turhan.Coban@posta.mam.gov.tr		



Burada hemen bir noktaya dikkat çekelim. Gerçek programlamalarda asıl veriyi işleyen sınıflar ve insan grafik arayüzü programları genelde ayrı tutulur. Bu problem seti aynı zamanda sınıfların birbiri üzerine insanın da güzel bir örneğini teşkil etmektedir.

6. Bu problemde bir önceki problemde verilen uygulamanın bir kademe daha ilerine gideceğiz. Burada Gaz karışımlarını bir borudan akıtacağız. Borunun basınç düşümü ısı transferi gibi çeşitli özelliklerini bu program yardımıyla değerlendireceğiz. Boruların özellikleri Pipe.txt dosyasında tanımlanmıştır. Gaz karışımı için Boru basınç düşümü ve ısı transferini hesaplayan programımızın ismi Pipe.java'dır.

Program 10.22 Pipe.java

```
//=====
// Thermodynamic package in java
// File Name : pipe.java
// Author : Turhan Coban
// TUBITAK Marmara Research Center
// Energy Systems and Environmental Research Institute
// email : turhan@mam.gov.tr

// Description : This file contains the pipe class
// class pipe calculates pressure drops
// and internal heat transfer of pipes
// DATA FILE DEFINATION
// pipe datas are written in the data file "Pipe.txt"
// if gas data is not given in the data file, it can be curve fitted
// and added to the data file. Each data has the following form :
```

```

//-----
// pipeName
// shape
// gasName
// d1 d2 (or only d1 depends on shape)
// mass_flow_rate
//-----
// a constructor is also available to define this data as passing values
//=====
// VARIABLE IDENTIFICATION
// all the variables that type is not defined is a double variable
// pipeName : String class variable for name
// shape : String class variable for shape of the cross-section
// options :
//     circular
//     rectangular
//     concentric_annulus
//     circular_segment
//     circular_sector
//     right_triangle
// gasName : String class variable for name of the gas mixtures
// g : gmix class variable
// mass_flow_rate : mass flow rate of gas mixture flowing
//     through pipe, kg/s
// eps : pipe equivalent roughness m
// -----
// value of equivalent roughness for some pipes:
// Pipe     equivalent roughness m
// -----
// Riveted steel  0.9e-3 - 9e-3
// Concrete      0.3e-3 - 3e-3
// Wood stave    0.18e-3 - 0.9 e-3
// Cast iron     0.26e-3
// Galvanised iron 0.15e-3
// Commercial steel 0.045e-3
// wrought iron  0.045e-3
// drawn tubing  0.0015e-3
// Plastic,glass 0.0 (smooth)
// -----
// P : Pressure bar
// l : length m
// dh : hydraulic diameter m
// A : pipe area m^2
// KL : local pressure drop coefficient
//
//=====
import java.io.*;
import Text;
import Gmix;

class pipe{
protected double d1,d2; // m pipe dimensions
                    // actual meaning of d1 and d2
                    // can be change according to shape
public String pipeName;
public String shape; //pipe shape "circular","rectangular"...
public String gasName; //name of a gas mixture
public Gmix g;
public double mass_flow_rate; // kg/s
public double eps ; // m

```

```

public double P ;      // Pressure bar
public double l ;      // length
public double dh;     // hydraulic diameter
public double A;      // pipe area m^2
public double KL;     //additional local pressure drop
// pipe functions
//=====

public static double tanh(double x)
{
//I couldnt find hyperbolic tangent in java
return (Math.exp(x)-Math.exp(-x))/(Math.exp(x)+Math.exp(-x));
}

public static double f(double Re,double eod)
{
// friction factor for turbulent flow 5000<Re<10^8
double f1=Math.log(eod/3.7+5.74/ Math.pow(Re,0.9))/Math.log(19);;
f1=1.325/(f1*f1);
return f1;
}

public static double fx(double X,double Re,double eod)
{
// colebrook equation to solve
// friction factor for turbulent flow 2000 < Re
double xx=2.0*Math.log(eod/3.7+2.51/Re*X)/Math.log(10.0)+X;
return xx;
}

public static double dfx(double X,double Re,double eod)
{
//derivative of colebrook equation
double xx;
xx = 1+2.0/(eod/3.7+2.51/Re*X)/Math.log(10.0)*2.51/Re;
return xx;
}

public static double fcol(double Re,double eod)
{
//solution of the colebrook equation
// by using newton method
double fi=f(Re,eod);
double x=1.0/ Math.pow(fi,0.5);
int nmax=50;
double tolerance=1.0e-10;
for(int i=0;i<nmax;i++)
{
double fx1=fx(x,Re,eod);
x-=fx1/dfx(x,Re,eod);
if(Math.abs(fx1)<tolerance) return 1.0/(x*x);
}
return 1.0/(x*x);
}

//=====
// implementation of constructors functions
// for class pipe

public pipe(String name,double le)

```

```

{
//this function reads pipe configuration
//from file Pipe.txt
l=le;
//beginning of try block
try{
    BufferedReader cfin=new BufferedReader(new FileReader("Pipe.txt"));
int ierror=1;
//*****
try{
    while(cfin!=null)
    {
        pipeName=Text.readString(cfin);
        if(pipeName.equals(name)) { ierror=0; break;}
    } //end of while
    } catch(EOFException e_eof)
    {
        System.out.println("error required pipe "+name+" is not found");
        cfin.close();return;
    }
//*****
if(ierror==1)
{System.out.println("error required pipe name cannot be found in the data file\n");return;}
shape=Text.readString(cfin);
gasName=Text.readString(cfin);
g=new Gmix(gasName);
if(g==null)
{
    System.out.println("gmix is not found\n");
}
double pi=4.0*Math.atan(1.0);
if(shape.equals("circular"))
{
    d1=Text.readDouble(cfin);
    d2=0.0;
    A=pi*d1*d1/4;dh=d1;
}
else if(shape.equals("rectangular"))
{
    d1=Text.readDouble(cfin);
    d2=Text.readDouble(cfin);
    A=d1*d2;dh=4.0*d1*d2/(2.0*d1+2.0*d2);
}
else if(shape.equals("concentric_annulus"))
{
    d1=Text.readDouble(cfin);
    d2=Text.readDouble(cfin);
    dh=Math.abs(d2-d1);
    A=pi*dh*dh/4.0;
}
else if(shape.equals("circular_segment"))
{
    d1=Text.readDouble(cfin);
    d2=Text.readDouble(cfin);
    dh=d1*(1+Math.sin(2.0*d2)/2.0/(pi-d2));
    A=pi*dh*dh/4.0;
}
else if(shape.equals("circular_sector"))
{
    d1=Text.readDouble(cfin);

```

```

d2=Text.readDouble(cfin);
dh=d2/(1+d2)*d1;
A=pi*dh*dh/4.0;
}
else if(shape.equals("right_triangle"))
{
d1=Text.readDouble(cfin);
d2=Text.readDouble(cfin);
dh=4.0*d1*d2/(d1+d2+ Math.pow((d1*d1+d2*d2),0.5));
}
eps=0.03e-3;
mass_flow_rate=Text.readDouble(cfin);
P=1.0;;
KL=0.0;
//end of try block
}
catch(IOException e)
{
System.err.println("Error Opening File \n"+e.toString());
System.exit(1);
}
}

public pipe(String name)
{
//this function reads pipe configuration
//from file Pipe.txt
l=1.0;
//beginning of try block
try{
BufferedReader cfin=new BufferedReader(new FileReader("Pipe.txt"));
int ierror=1;
while(cfin!=null)
{
pipeName=Text.readString(cfin);
if(pipeName.equals(name)) {ierror=0;break;}
}
if(ierror==1)
{System.out.println("error required pipe name cannot be found in the data file\n");return;}
shape=Text.readString(cfin);
gasName=Text.readString(cfin);
g=new Gmix(gasName);
if(g==null)
{
System.out.println("gmix is not found\n");
}
double pi=4.0*Math.atan(1.0);
if(shape.equals("circular"))
{
d1=Text.readDouble(cfin);
d2=0.0;
A=pi*d1*d1/4;dh=d1;
}
else if(shape.equals("rectangular"))
{
d1=Text.readDouble(cfin);
d2=Text.readDouble(cfin);
A=d1*d2;dh=4.0*d1*d2/(2.0*d1+2.0*d2);
}
else if(shape.equals("concentric_annulus"))

```



```

{
d1=Text.readDouble(cfin);
d2=Text.readDouble(cfin);
dh=Math.abs(d2-d1);
A=pi*dh*dh/4.0;
}
else if(shape.equals("circular_segment"))
{
d1=Text.readDouble(cfin);
d2=Text.readDouble(cfin);
dh=d1*(1+Math.sin(2.0*d2)/2.0/(pi-d2));
A=pi*dh*dh/4.0;
}
else if(shape.equals("circular_sector"))
{
d1=Text.readDouble(cfin);
d2=Text.readDouble(cfin);
dh=d2/(1+d2)*d1;
A=pi*dh*dh/4.0;
}
else if(shape.equals("right_triangle"))
{
d1=Text.readDouble(cfin);
d2=Text.readDouble(cfin);
dh=4.0*d1*d2/(d1+d2+ Math.pow((d1*d1+d2*d2),0.5));
}
eps=0.03e-3;
mass_flow_rate=Text.readDouble(cfin);
P=1.0;;
KL=0.0;
//end of try block
}
catch(IOException e)
{
System.err.println("Error Opening File \n"+e.toString());
System.exit(1);
}
}

void change_d1(double dim1)
{
d1=dim1;
double pi=4.0*Math.atan(1.0);
if(shape=="circular")
{ A=pi*d1*d1/4;dh=d1;}
else if(shape=="rectangular")
{
A=d1*d2;dh=4.0*d1*d2/(2.0*d1+2.0*d2);
}
else if(shape=="concentric_annulus")
{dh=Math.abs(d2-d1);A=pi*dh*dh/4.0;}
else if(shape.equals("circular_segment"))
{dh=d1*(1+Math.sin(2.0*d2)/2.0/(pi-d2));A=pi*dh*dh/4.0;}
else if(shape=="circular_sector")
{dh=d2/(1+d2)*d1; A=pi*dh*dh/4.0; }
else if(shape=="right_triangle")
{
dh=4.0*d1*d2/(d1+d2+ Math.pow((d1*d1+d2*d2),0.5));
A=d1*d2/2.0;
}
}

```

```

}
}

void change_d2(double dim2)
{
d2=dim2;
double pi=4.0*Math.atan(1.0);
if(shape=="circular")
{ d2=0;A=pi*d1*d1/4;dh=d1;}
else if(shape.equals("rectangular"))
{
A=d1*d2;dh=4.0*d1*d2/(2.0*d1+2.0*d2);
}
else if(shape.equals("concentric_annulus"))
{dh=Math.abs(d2-d1);A=pi*dh*dh/4.0;}
else if(shape.equals("circular_segment"))
{dh=d1*(1+Math.sin(2.0*d2)/2.0/(pi-d2));A=pi*dh*dh/4.0;}
else if(shape.equals("circular_sector"))
{dh=d2/(1+d2)*d1; A=pi*dh*dh/4.0; }
else if(shape.equals("right_triangle"))
{
dh=4.0*d1*d2/(d1+d2+ Math.pow((d1*d1+d2*d2),0.5));
A=d1*d2/2.0;
}
}
}

```

```

pipe(String pn,
      String sh,
      String gn,
      double dim1,
      double dim2,
      double m,double e,
      double pp,
      double k,
      double length)
{
// direct assignment constructor
// this constructor can assign all
// the required values directly without
// going to the data file
pipeName=pn;
l=length;
shape=sh;
try{
g=new Gmix(gn);
} catch(IOException ioe) {System.out.println("IOException");}

```

```

double pi= 4.0*Math.atan(1.0);
d1=dim1;
d2=dim2;
if(shape.equals("circular"))
//d1 is diameter of the pipe
{ A=pi*d1*d1/4;dh=d1;d2=0;}
else if(shape.equals("rectangular"))
// d1 and d2 are two sides of the rectangle
{ A=d1*d2;dh=4.0*d1*d2/(2.0*d1+2.0*d2);
}
else if(shape.equals("concentric_annulus"))
// d1 and d2 are internal and external diameters

```

```

//of the concentric annulus
{ dh=Math.abs(d2-d1);A=pi*dh*dh/4.0;}
else if(shape.equals("circular_segment"))
// d1 is diameter and d2 is the angle of the circular segment
{ dh=d1*(1+Math.sin(2.0*d2)/2.0/(pi-d2));A=pi*dh*dh/4.0;}
else if(shape.equals("circular_sector"))
//d1 is the diameter, d2 is the height of the circular section
{ dh=d2/(1+d2)*d1; A=pi*dh*dh/4.0; }
else if(shape.equals("right_triangle"))
// d1 and d2 two sides of right triangle
{
dh=4.0*d1*d2/(d1+d2+ Math.pow((d1*d1+d2*d2),0.5));
A=d1*d2/2.0;
}
eps=e;
mass_flow_rate=m;
P=pp;
KL=k;
}

pipe(String pn,
      String sh,
      Gmix gmix1,
      double dim1,
      double dim2,
      double m,
      double e,
      double pp,
      double k,
      double length)
{
// direct assignment constructor
// this constructor can assign all
// the required valued directly without
// going to the data file
pipeName=pn;
shape=sh;
//setup gas name
try{
g=new Gmix(gmix1);
} catch(IOException ioe) {System.out.println("IOException");}

double pi= 4.0*Math.atan(1.0);
d1=dim1;
d2=dim2;
l=length;
if(shape.equals("circular"))
//d1 is diameter of the pipe
{ A=pi*d1*d1/4;dh=d1;d2=0;}
else if(shape.equals("rectangular"))
// d1 and d2 are two sides of the rectangle
{ A=d1*d2;dh=4.0*d1*d2/(2.0*d1+2.0*d2);
}
else if(shape.equals("concentric_annulus"))
// d1 and d2 are internal and external diameters
//of the concentric annulus
{ dh=Math.abs(d2-d1);A=pi*dh*dh/4.0;}
else if(shape.equals("circular_segment"))
// d1 is diameter and d2 is the angle of the circular segment
{ dh=d1*(1+Math.sin(2.0*d2)/2.0/(pi-d2));A=pi*dh*dh/4.0;}

```

```

else if(shape.equals("circular_sector"))
//d1 is the diameter, d2 is the height of the circular section
{ dh=d2/(1+d2)*d1; A=pi*dh*dh/4.0; }
else if(shape.equals("right_triangle"))
// d1 and d2 two sides of right triangle
{ dh=2.0*d1*Math.sin(d2)/(1.0+Math.sin(d2)+Math.cos(d2)); A=pi*dh*dh/4.0;}
eps=e;
mass_flow_rate=m;
P=pp;
KL=k;
}

```

```

void change_gas(String str1)
{
try{
g=new Gmix(str1);
}
catch(IOException ioe) {System.out.println("IOException");}
}

```

```

void change_pipe(
String pn,
String sh,
String gn,
double dim1,
double dim2,
double e,
double m,
double pp,
double k)
{
// change assignment
// this constructor can assign all
// the required valued directly without
// going to the data file
pipeName=pn;
shape=sh;
try{
g=new Gmix(gn);
} catch(IOException ioe) {System.out.println("IOException");}
double pi= 4.0*Math.atan(1.0);
d1=dim1;
d2=dim2;
if(shape.equals("circular"))
//d1 is diameter of the pipe
{ A=pi*d1*d1/4;dh=d1;}
else if(shape.equals("rectangular"))
// d1 and d2 are two sides of the rectangle
{ A=d1*d2;dh=2.0*d1*d2/(d1+d2);
}
else if(shape.equals("concentric_annulus"))
// d1 and d2 are inrernal and external diameters
//of the concentric annulus
{ dh=Math.abs(d2-d1);A=pi*dh*dh/4.0;}
else if(shape.equals("circular_segment"))
// d1 is diameter and d2 is the angle of the circular segment
{ dh=d1*(1+Math.sin(2.0*d2)/2.0/(pi-d2));A=pi*dh*dh/4.0;}
else if(shape.equals("circular_sector"))
//d1 is the diameter, d2 is the height of the circular section

```

```

{ dh=d2/(1+d2)*d1; A=pi*dh*dh/4.0; }
else if(shape.equals("right_triangle"))
// d1 and d2 two sides of right triangle
{ dh=4.0*d1*d2/(d1+d2+ Math.pow((d1*d1+d2*d2),0.5));
A=d1*d2/2.0;
}
eps=e;
mass_flow_rate=m;
P=pp;
KL=k;
}

```

```

public double get_d1()
//getting the first dimension
{
return d1;
}

```

```

public double get_d2()
//getting the first dimension
{
return d2;
}

```

```

public double velocity(double t)
{
// velocity of the pipe m/x
double d =g.M/g.v(t,P);
return (double)(mass_flow_rate/d/A);
}

```

```

public double Re(double t)
{
// reynold's number
double d=g.M/g.v(t,1.0);
double vis=g.vis(t);
double vv=velocity(t);
double res=(dh*vv*d/vis);
return res;
}

```

```

public double f(double t)
{
// this function calculated friction coefficient
// for both laminar and turnulent flow for various
// cross sections
double Rey=Re(t); //Reynold's number
double C=64;
if(Rey<2000)
{
String c = "circular";
String r = "rectangular";
String co_an = "concentric_annulus";
String cir_seg = "circular_segment";
String cir_sec = "circular_sector";
String rig_tri;
rig_tri=new String("right_triangle");

if(shape.equals(c))

```

```

//circular cross section, laminar flow
{ C=64.0; }
else if(shape.equals(r))
{
// Laminar rectangular channel friction factor
double x=d1/d2;
if(x>1) x=1/x;
double a1[];
a1=new double[6];
a1[0]= .959923253176985E+02;
a1[1]= -.130364643234979E+03;
a1[2]= .188053177394400E+03;
a1[3]= -.166159826967448E+03 ;
a1[4]= .952739160606451E+02;
a1[5]= -.258949934514987E+02 ;
C=a1[5];
for(int i=4;i>=0;i--) { C=C*x+a1[i];}
}

else if(shape.equals(co_an))
{
//concentric annulus laminar friction factor
double x=d2/d2;
if(x>1) x=1/x;
double a1[];
a1=new double[5];
a1[0]= .717068909524062E+02;
a1[1]= .932037998655195E+03;
a1[2]= -.947586946520906E+04;
a1[3]= .204346570871727E+05;
a1[4]= -.118665325115712E+05;
C=a1[4];
for(int i=4;i>=0;i--) { C=C*x+a1[i];}
}

else if(shape.equals(cir_seg))
{
//circular segment laminar friction factor
double a1[];
a1=new double[5];
a1[0]= .639999999999997E+02;
a1[1]= -.162338014624008E+01;
a1[2]= .162620455430327E+01;
a1[3]= -.827251633703104E+00 ;
a1[4]= .138590724447624E+00;
C=a1[4];
for(int i=3;i>=0;i--) { C=C*d2+a1[i];}
}

else if(shape.equals(cir_sec))
{
//circular section laminar friction factor
double a1[];
a1=new double[4];
a1[0]= .480000000000000E+02;
a1[1]= .227909935649730E+02;
a1[2]= -.134959915493607E+02;
a1[3]= .325095868081599E+01;
C=a1[3];
for(int i=2;i>=0;i--) { C=C*d2+a1[i];}
}

else if(shape.equals(rig_tri))

```

```

    {
    //right triangle laminar friction factor
    double a1[];
    a1=new double[5];
    a1[0]= .480001792918036E+02;
    a1[1]= .127207559700323E+02;
    a1[2]= -.108590518340935E+02;
    a1[4]= .158423382029386E+01;
    a1[5]= .115425033696128E+01;
    C=a1[5];
    for(int i=4;i>=0;i--) {C=C*d2+a1[i];}
    }
    return C/Rey;
}
else
{
double eod=eps/dh;
double fc=fcol(Rey,eod);
return fc;
}
}

public double lentry(double t)
{
//hydraulic entry length
double Rey=Re(t);
double le;
if(Rey<2000) le=0.06*dh*Rey;
else le=4.4*dh* Math.pow(Rey,(1.0/6.0));
return le;
}

public double dP(double t,double P)
{
// pipe pressure drop for the given length plus
// local KL factors
double V=velocity(t);
return (KL+f(t)*l/dh)*(g.M/g.v(t,P))*V*V/2.0*1e-5;
}

public double dP(double t)
{
double P=1;
// pipe pressure drop for the given length plus
// local KL factors
double V=velocity(t);
return (KL+f(t)*l/dh)*(g.M/g.v(t,P))*V*V/2.0*1e-5;
}

public double dP_e(double t,double P)
{
double Q=mass_flow_rate*g.v(t,P)/g.M;
double a=d1/2.0;
double b=d2/2.0;
double x=0;
double pi=4.0*Math.atan(1.0);
for(int i=1;i<8000;i+=2)
{
x+=tanh(pi*b*i/d1)/(double)(i*i*i*i);
}
x=1.0-192.0*a/(pi*pi*pi*pi*pi*b)*x;
}

```

```

double xx=b*a*a*a/(6.0*g.vis(t))*x;
xx=Q/xx*1*1e-5;
return xx;
}

void change_length(double l1)
{ l=l1; }

void change_mass_flow_rate(double mfr)
{ mass_flow_rate=mfr; }

void change_P(double Pin)
//change inlet pressure
{ P=Pin; }

void change_KL(double klin)
//change local pressure drop coefficient
{ KL=klin; }

void change_e(double e)
{ eps=e; }

public double hc(double t)
{
//convective heat transfer coefficient
double Rey=Re(t);
double Nu=0;
if(Rey<2000)
{
if(shape.equals("circular"))
{ Nu=3.66; }
else if(shape.equals("rectangular"))
{
// Laminar rectangular channel friction factor
double x=d1/d2;
if(x>1) x=1/x;
double a1[];
a1=new double[7];
a1[0]= .754000000000580E+01;
a1[1]= -.193789080028494E+02;
a1[2]= .333861212302836E+02;
a1[3]= -.170496495070800E+02 ;
a1[4]= -.304226226912837E+02;
a1[5]= .495297442580787E+02;
a1[6]= -.206246852871550E+02;
Nu=a1[6];
for(int i=5;i>=0;i--) {Nu=Nu*x+a1[i];}
}
else if(shape.equals("concentric_annulus"))
{
double x=d2/d2;
if(x>1) x=1/x;
double a1[];
a1=new double[4];
a1[0]= .401698044199492E+01;
a1[1]= .921803331830132E+00;
a1[2]= -.307845192109755E+00;
a1[3]= .229092480046921E+00;
Nu=a1[3];
}
}
}

```



```

        for(int i=2;i>=0;i--) {Nu=Nu*x+a1[i];}
    }
    else if(shape.equals("circular_segment"))
    {
        Nu=3.66;
    }
    else if(shape.equals("circular_sector"))
    {
        Nu=3.66;
    }
    else if(shape.equals("right_triangle"))
    {
        Nu=2.47;
    }
}
else
{
    double fr = f(t);
    Rey = Re(t);
    double Prt = g.Pr(t);
    // Gnielinski equation
    // Gnielinski, V, Int. Chem Eng., 16, 359,1976
    // Valid for 2000 < Re <5e5, 0.5 < Pr < 2000
    Nu=fr/8.0*(Rey-1000.0)*Prt/
    (1+12.7* Math.sqrt(fr/8.0)*( Math.pow(Prt,(2.0/3.0))-1.0));
}
double kt = g.k(t);
// double Prt = g.Pr(t);
double result;
result=Nu*kt/dh;
return result;
}

public double Nu(double t)
//Nusselt's Number
{
return hc(t)*dh/g.k(t);
}
} //end of class pipe

```

Program veri dosyasi Pipe.txt (sadece birkaç örnek durum listelenmiştir.)

```

example
circular
air
0.1
0.11

```

```

p18_natural
circular
natural
18e-3
1.0589996e-4

```

```

p18_air
circular
air
18e-3
4.244105e-3

```

pipe_6
rectangular
prereformer_output
30e-3 1.6e-3
8.727136e-4

veri dosyasi boru ismi, boru sekli(circular, rectangular..), gazkarisiminin adi(Gmix.txt dosyasinda tanimlanmis olmalidir), boru çapi veya boru en ve boyu ve akis debisi(kg/s) bilgilerini içerir. Bu programin kullanildigi çikti veren bir insan arayüzü programina göz atalım :

Program 10.23 pipeProperty.java

```
//=====
// Thermodynamics package in java
// pipeProperty class to calculate pipe
// user interface (applet)
// Dr. Turhan Coban
// =====
import pipe;
import java.io.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.applet.Applet;
import java.util.*;

public class pipeProperty extends Applet implements ActionListener,ItemListener
{
    protected Panel inputPanel;
    protected Label promptGmixName; // Label prompt GmixName
    protected Label promptTemperature; // Label prompt Temperature
    protected Label promptPressure; // Label prompt Pressure
    protected Label promptPipeLength; // Label prompt Pipe Length
    protected Label promptShape; // Label prompt cross-section shape
    protected Label promptD1; // Label prompt first dimension
    protected Label promptD2; // Label prompt second dimension
    protected Label promptKL; // LP local PD coefficient
    protected Label promptMass; // LP mass flow rate
    protected Label prompte; // LP pipe equivalent roughness
    protected Choice inputGmixName; // input GmixName
    protected TextField inputTemperature; // input Temperature
    protected TextField inputPressure; // input Pressure
    protected TextField inputPipeLength; // input pipe length
    protected Choice inputShape;
    protected String pipeShapeArray[]={ "circular","rectangular",
    "concentric_annulus","circular_segment","circular_sector","right_triangle"};
    protected TextField inputD1;
    protected TextField inputD2;
    protected TextField inputKL;
    protected TextField inputMass;
    protected TextField inpute;
    double T;
    double P;
    double TK;
    double pipeLength;
    String pipeShape;
    double D1,D2;
    String GmixName;
    String pipeName;
    double mass_flow_rate;
    Gmix g1;
```

```

pipe p1;
double KL;
double e;
StringTokenizer token;

public void init()
{
//adding max-min prompts and input fields
inputPanel=new Panel();
inputPanel.setLayout(new GridLayout(10,2));
GmixName=new String("natural");
try{
    g1=new Gmix(GmixName);
    token=new StringTokenizer(g1.readGmixNames());
    } catch(IOException ioe) {System.out.println("IOException");}
pipeName=new String("P18_natural");
T=27.0;
TK=T+273;
P=1.0;
pipeLength=1.0;
KL=0.0;
D1=0.005;
D2=0.005;
e=0.00001;
mass_flow_rate=0.01;
pipeShape =new String("circular");
promptGmixName= new Label(" Gas mixture Name      : ");
inputGmixName=new Choice();
while(token.hasMoreTokens())
{
inputGmixName.add(token.nextToken());
}
//inputGmixName=new TextField(15);
promptTemperature= new Label(" Temperature (°C)      : ");
inputTemperature=new TextField(15);
promptPressure= new Label(" Pressure (Bars)      : ");
inputPressure=new TextField(15);
promptPipeLength= new Label(" Pipe Length, m      : ");
inputPipeLength=new TextField(15);
promptShape= new Label(" Pipe Shape      : ");
inputShape=new Choice();
for(int i=0;i<5;i++)
{
inputShape.add(pipeShapeArray[i]);
}
promptD1= new Label(" Pipe Dimension D1, m      : ");
inputD1= new TextField(15);
promptD2= new Label(" Pipe Dimension D2, m      : ");
inputD2= new TextField(15);
promptKL= new Label(" Pipe Local PD coefficient, : ");
inputKL= new TextField(15);
promptMass= new Label(" mass flow rate , kg/s      : ");
inputMass= new TextField(15);
prompte= new Label(" Pipe equivalent roughness, m: ");
inpute= new TextField(15);
//*****
inputGmixName.addItemListener(this);
inputTemperature.addActionListener(this);
inputPressure.addActionListener(this);
inputPipeLength.addActionListener(this);

```

```

inputShape.addItemListener(this);
inputD1.addActionListener(this);
inputD2.addActionListener(this);
inputKL.addActionListener(this);
inputMass.addActionListener(this);
inpute.addActionListener(this);

//*****
inputPanel.add(promptGmixName);
inputPanel.add(inputGmixName);
inputPanel.add(promptTemperature);
inputPanel.add(inputTemperature);
inputPanel.add(promptPressure);
inputPanel.add(inputPressure);
inputPanel.add(promptPipeLength);
inputPanel.add(inputPipeLength);
inputPanel.add(promptShape);
inputPanel.add(inputShape);
inputPanel.add(promptD1);
inputPanel.add(inputD1);
inputPanel.add(promptD2);
inputPanel.add(inputD2);
inputPanel.add(promptKL);
inputPanel.add(inputKL);
inputPanel.add(promptMass);
inputPanel.add(inputMass);
inputPanel.add(prompte);
inputPanel.add(inpute);
inputTemperature.setText(Double.toString(T));
inputPressure.setText(Double.toString(P));
inputPipeLength.setText(Double.toString(pipeLength));
inputD1.setText(Double.toString(D1));
inputD2.setText(Double.toString(D2));
inputKL.setText(Double.toString(KL));
inputMass.setText(Double.toString(mass_flow_rate));
inpute.setText(Double.toString(e));
//inputGmixName.setText(GmixName);
inputD1.setText(Double.toString(D1));
inputD2.setText(Double.toString(D2));
inputD2.setEditable(false);
inputKL.setText(Double.toString(KL));
inputMass.setText(Double.toString(mass_flow_rate));
inpute.setText(Double.toString(e));
setLayout(new BorderLayout());
add( inputPanel, BorderLayout.NORTH);
p1= new pipe(pipeName,
    pipeShape,
    GmixName,
    D1,
    D2,
    mass_flow_rate,
    e,
    P,
    KL,
    pipeLength);
}

public void itemStateChanged(ItemEvent ev)
{
//pipeShape=pipeShapeArray[inputShape.getSelectedIndex()];

```

```

pipeShape=inputShape.getSelectedItemAt();
if(pipeShape.equals("circular"))
{
inputD2.setEditable(false);
}
else
{
inputD2.setEditable(true);
}
GmixName=inputGmixName.getSelectedItemAt();
p1= new pipe(pipeName,
    pipeShape,
    GmixName,
    D1,
    D2,
    mass_flow_rate,
    e,
    P,
    KL,
    pipeLength);
repaint();
showStatus(pipeShape);
} //end of itemStateChange

public void paint(Graphics g)
{
    TK=T+273;
    g.drawString("Pressure Drop , bars      : ",20,250);
    g.drawString(""+p1.dP(TK,P),250,250);
    g.drawString("f friction                : ",20,265);
    g.drawString(""+p1.f(TK),250,265);
    g.drawString("Velocity , m/s                    : ",20,280);
    g.drawString(""+p1.velocity(T),250,280);
    g.drawString("Reynold's number Re                : ",20,295);
    g.drawString(""+p1.Re(TK),250,295);
    g.drawString("Prandl's number Pr                  : ",20,310);
    g.drawString(""+p1.g.Pr(TK),250,2310);
    g.drawString("Nusselt's number Nu                 : ",20,325);
    g.drawString(""+p1.Nu(TK),250,325);
    g.drawString("Hydraulic entry length, m          : ",20,340);
    g.drawString(""+p1.lentry(TK),250,340);
    g.drawString("Viscosity , N s/m^2                : ",20,355);
    g.drawString(""+p1.g.vis(TK),250,355);
    g.drawString(p1.g.toString("formula"),20,370);
    g.drawString(p1.g.toString("composition"),20,385);
    g.drawString("shape                            : "+pipeShape,20,400);

} //end of method

public void actionPerformed( ActionEvent ee)
{
    GmixName=inputGmixName.getSelectedItemAt();
    Double valTemp=new Double(inputTemperature.getText());
    T=valTemp.doubleValue();
    Double valPressure=new Double(inputPressure.getText());
    P=valPressure.doubleValue();
    Double valpipeLength=new Double(inputPipeLength.getText());
    pipeLength=valpipeLength.doubleValue();

    Double valD1=new Double(inputD1.getText());

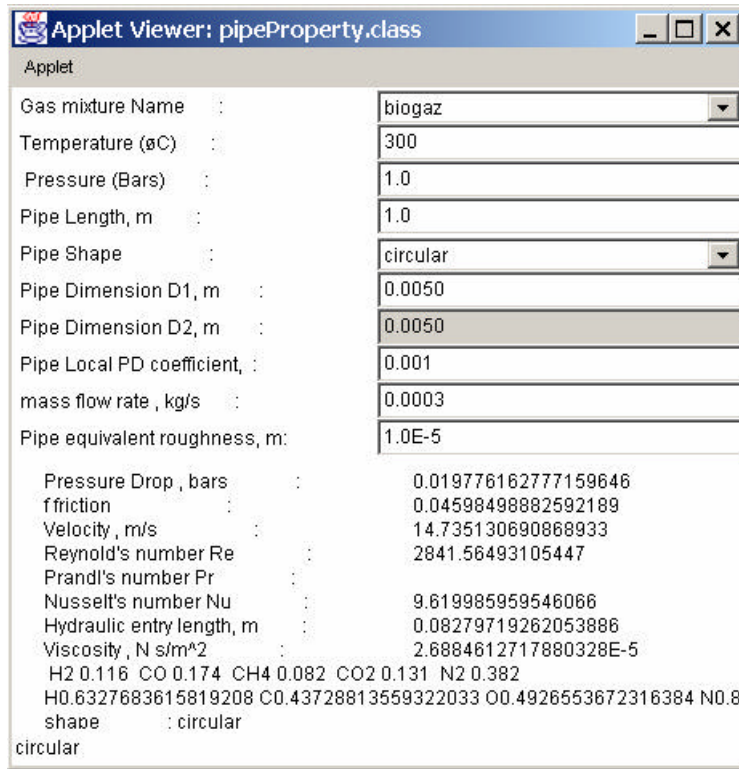
```

```

D1=valD1.doubleValue();
Double valD2=new Double(inputD2.getText());
D2=valD2.doubleValue();
Double valKL=new Double(inputKL.getText());
KL=valKL.doubleValue();
Double valMass=new Double(inputMass.getText());
mass_flow_rate=valMass.doubleValue();
Double valuee=new Double(inpute.getText());
e=valuee.doubleValue();
p1= new pipe(pipeName,
    pipeShape,
    GmixName,
    D1,
    D2,
    mass_flow_rate,
    e,
    P,
    KL,
    pipeLength);
repaint();
}
}

```

Appletviewer olarak program çıktısı:



7. Termodinamik özellikler serisinden bir adım daha ileri gidip gazları kimyasal reaksiyonlara sokabiliriz. Bu sınıfımız Reaction.java ismini taşıyor. Gazların termodinamik reaksiyona girdiklerinde enerji dengelerini, adyabatik alev sıcaklıklarını ve reaksiyon sabitlerini (k) hesaplama kapasitesinde bir program. Program veridisyası Reaction.txt adında. Bu dosyada reaksiyonun ismi, toplam gaz sayısı, bu gazın reaksiyona giren ve reaksiyondan çıkan moleküllerinin sayısı liste olarak veriliyor. Reaksiyon kütle denklik hesabı program tarafından yapılmamaktadır. Doğru molekül sayılarının verilmesi kullanıcıya bırakılmıştır.

Bu dosyadan birkaç örnek veri setine göz atalım:

```
hidrojen
3
h2o 1 0
h2 0 1
o2 0 0.5
```

```
c2h4comb
5
c2h4 1 0
o2 3 0
n2 11.28 11.28
co2 0 2
h2o 0 2
```

```
LPG
6
c3h8 0.3 0
c4h10 0.7 0
o2 6.05 0
n2 22.7595 22.7595
co2 0 3.7
h2o 0 4.7
dogal_1.05
```

```
8
ch4 0.906 0
c2h6 0.056 0
c3h8 8e-4 0
c4h10 2e-4 0
co2 0.018 0
n2 8.116375 8.116375
o2 2.155125 0.102625
h2o 0 2.017
```

```
dogal_1.1
8
ch4 0.906 0
c2h6 0.056 0
c3h8 8e-4 0
c4h10 2e-4 0
co2 0.018 0
n2 8.5024405 8.5024405
o2 2.27575 0.20525
h2o 0 2.017
```

Programimizin listesi:

Program 10.24 Reaction.java

```
import java.io.*;
import java.util.*;
import Text;
```

```
class Reaction
```

```
{
//=====//
// Dr. Turhan Coban //
// TUBITAK Marmara Research Center //
// Energy Systems and Environmental Research Institute //
// Phone : 90 (262) 641 2300-3917 //
// email : turhan@mam.gov.tr //
```

```

//=====//
// Class Description :
//-----
// This program calculates energy, adiabatic flame temperature
// entropy and gibbs free energy for a given reaction
// Basic reaction data is given in the file called Reaction.dat
// Format of the data :
// reactionname
// number_of_the_chemicals
// gas_name reactant_mole product_mole
// .....
// gas_name reactant_mole product_mole
//-----
// sample data :
//-----
// c2h6combustion
// 5
// c2h6 1 0
// o2 3 0
// n2 11.28 11.28
// co2 0 2
// h2o 0 2
//-----
// the available gas_name's can be checked from data file
// Gas.dat
// Variable Identification
//-----
// ngas   : number of gases in reaction (integer variable)
// reacname : reaction name (String variable)
// gasR,gasP: gas objects for reactants and products
//          (array objects of class Gas)
//          see Gas.java for details
// natom   : number of atoms in the reaction
// nr,np   : number of Moles of reactants and products
//          (double vector array)
// nrt,npt : total number of moles for reactants and products
// reacFile : reaction file channel variable (Class File)
// atomList : list of the atoms in the reaction
public int ngas;
String reacName;
Gas gasR[],gasP[];
public int natom;
Atom atomList[];
File reacFile;
double nr[],np[];
double nrt,npt;

public Reaction(String name) throws IOException
{
reacFile=new File("Reaction.txt");
reacFile=new File(reacFile.getAbsolutePath());
try
{
DataInputStream cfin=new DataInputStream(new FileInputStream(reacFile));
int ierror=1;
natom=0;
try
{
while(cfin!=null)
{

```



```

    reacName=Text.readString(cfin);
    if(reacName.equals(name)) {ierror=0;break;}
    }
}
catch(EOFException e_eof)
{
    System.out.println("error required gas mixture "+name+" is not found");
    cfin.close();return;
}
ngas=Text.readInt(cfin);
gasR=new Gas[ngas];
gasP=new Gas[ngas];
nr=new double[ngas];
np=new double[ngas];
nrt=0;
npt=0;
String tempGasName;
Double n1,n2;
for(int i=0;i<ngas;i++)
{
    tempGasName=Text.readString(cfin);
    nr[i]=Text.readDouble(cfin);
    np[i]=Text.readDouble(cfin);
    nrt+=nr[i];
    npt+=np[i];
    gasR[i]=new Gas(tempGasName,nr[i]);
    gasP[i]=new Gas(tempGasName,np[i]);
}
}
catch(FileNotFoundException fnfe) {System.out.println("File Not Found");}
arrange_atoms();
} //end of constructor

public void arrange_atoms() throws IOException
{
    // atomic structure of the reactants
    int i,j;
    for(i=0;i<ngas;i++)
    {
        for(j=0;j<gasR[i].natom;j++)
        {
            add_atom(i,j);
        }
    }
}

public int add_atom(int i,int j) throws IOException
{
    //determine and order the atomic structure
    int k;
    for(k=0;k<natom;k++)
    {
        if(gasR[i].atomList[j].symbol.equals(atomList[k].symbol))
        {
            atomList[k]=new Atom(atomList[k].symbol,atomList[k].N+gasR[i].atomList[j].N*gasR[i].N);
            return 1;
        }
    }
}
Atom atomL[];
atomL=new Atom[natom+1];

```

```

for(k=0;k<natom;k++)
  atomL[k]=new Atom(atomList[k]);
atomL[natom]=new Atom(gasR[i].atomList[j].symbol,gasR[i].atomList[j].N*gasR[i].N);
atomList=atomL;
natom+=1;
return 2;
}

```

```

public String toString()
{
  // writes chemical reaction in chemistry norm
  String s="";
  for(int i=0;i<ngas;i++)
  {
    if(nr[i]==1)
      { s+=gasR[i].toString(); }
    else if(nr[i]!=0)
      { s+=nr[i]+" "+gasR[i].toString(); }
    if(i!=(ngas-1) && nr[i]!=0 ) s+=" ";
  }
  if(s.endsWith(" "))
    s=s.substring(0,s.length()-3);
  s+=" -> ";
  for(int i=0;i<ngas;i++)
  {
    if(np[i]==1)
      { s+=gasP[i].toString(); }
    else if(np[i]!=0)
      { s+=np[i]+" "+gasP[i].toString(); }
    if(i!=(ngas-1) && np[i]!=0 ) s+=" ";
  }
  if(s.endsWith(" "))
    s=s.substring(0,s.length()-3);
  return s;
}

```

```

public String toString(String ch)
{
  //return the c
  String s="";
  int i,j;
  if(ch.equals("name"))
    s=s+reacName+"\n";
  else if(ch.equals("formula"))
  {
    s=toString();
  }
  else if(ch.equals("composition"))
  {
    for(i=0;i<natom;i++)
      s=s+atomList[i].toString()+" ";
  }
  return s;
}

```

```

public double H(double TR,double TP)
{
  //reaction enthalpy
  double HH=0;
  for(int i=0;i<ngas;i++)

```

```

{
  HH+=gasP[i].HT(TP);
  HH-=gasR[i].HT(TR);
}
return HH;
}

public double S(double TR,double TP,double pt)
{
//reaction entropy
double SS=0;
for(int i=0;i<ngas;i++)
{
  if(np[i]!=0)
    SS+=gasP[i].S(TP,np[i]/npt*pt);
  if(nr[i]!=0)
    SS-=gasR[i].S(TR,nr[i]/nrt*pt);
}
return SS;
}

public double S(double TR,double TP)
{
//reaction entropy
double SS=0;
for(int i=0;i<ngas;i++)
{
  if(np[i]!=0)
    SS+=gasP[i].S(TP,np[i]/npt);
  if(nr[i]!=0)
    SS-=gasR[i].S(TR,nr[i]/nrt);
}
return SS;
}

public double G(double TR,double TP,double pt)
{
// reaction gibbs energy
double GG=0;
for(int i=0;i<ngas;i++)
{
  if(np[i]!=0)
    GG+=gasP[i].GT(TP,np[i]/npt*pt);
  if(nr[i]!=0)
    GG-=gasR[i].GT(TR,nr[i]/nrt*pt);
}
return GG;
}

public double G(double TR,double TP)
{
// reaction gibbs energy
double GG=0;
for(int i=0;i<ngas;i++)
{
  if(np[i]!=0)
    GG+=gasP[i].GT(TP,np[i]/npt);
  if(nr[i]!=0)
    GG-=gasR[i].GT(TR,nr[i]/nrt);
}
}

```

```

return GG;
}

public double G0(double TR,double TP)
{
// reaction gibbs free energy
double GG=0;
for(int i=0;i<ngas;i++)
{
if(np[i]!=0)
GG+=gasP[i].GT(TP);
if(nr[i]!=0)
GG-=gasR[i].GT(TR);
}
return GG;
}

public double K(double TR,double TP)
{
//Equilibrium constant. Usually TR and Tp will be in
// the same temperature
return Math.exp(G0(TR,TP)/(-8.3145*TP));
}

public double Taf(double TR,double xl,double xu)
{
// Adiabatic flame temperature using Bisection method
// bisection method to find roots of zero energy change
// Q=0
// definition of variables :
// xl : lower guess
// xu : upper guess
// xr : root estimate
// es : stopping criterion
// ea : approximate error
// maxit : maximum iterations
// iter : number of iteration
double test;
double xr=0;
double es,ea;
double fxl,fxr;
int maxit=500,iter=0;
es=0.000001;
ea=1.1*es;
while((ea>es)&&(iter<maxit))
{
xr=(xl+xu)/2.0;
iter++;
if((xl+xu)!=0)
{ ea=Math.abs((xu-xl)/(xl+xu))*100;}
fxl= H(TR,xl);
fxr= H(TR,xr);
test= fxl*fxr;
if(test==0.0) ea=0;
else if(test<0.0) xu=xr;
else
{
xl=xr;
}
} //end of while
}

```

```

    return xr;
  }
}

```

programimizi bir örnekte test edelim.

Program 10.25 ReactionTest.java

```

import java.io.*;
import Reaction;

class ReactionTest
{
  public static void main(String args[]) throws IOException
  {
    Reaction R2;
    R2=new Reaction("hid");
    System.out.println(R2.toString("name"));
    System.out.println(R2.toString("formula"));
    System.out.println(R2.toString("composition"));
    double Tadyabatikalev= R2.Taf(299,299, 3000)-273;
    System.out.println("T adyabatik alev   = "+Tadyabatikalev+" derece C");
  }
}

```

program çıktısı :

```

hid
0.17 H2 + 1.72 O2 + 6.47 N2 --> 1.635 O2 + 6.47 N2 + 0.17 H2O
H0.34 O3.44 N12.94
T adyabatik alev   = 194.51268483046442 derece C

```

8. Termodinamik serisinden bir diğer program. Bu program gerçek gazların termodinamik özelliklerini hesaplıyor. Programın ismi LeeKesler.java, veri dosyası RealGas.txt
Program Listesi :

```

//=====
// Thermodynamic Package in java
// Class Lee Kesler Properties of real gases
// Dr. Turhan Coban
// TUBITAK Marmara Research Center
// Energy Systems and Environmental Research Institute
// email : turhan@mam.gov.tr
// File Name : LeeKesler.java
// This file contains the LeeKesler class
// this class sets basic properties of real gases
// required data is read from LeeKesler.txt
// =====
// Description : This file contains the LeeKesler class
//               class LeeKesler calculates thermophysical properties of
//               perfect gasses
// DATA FILE DEFINATION
// datas are written in the data file "RealGas.txt"
//=====
// VARIABLE IDENTIFICATION
//=====
// GasEquation : String type variable
//               values : "LeeKesler"
//
//

```

```

// Formula   : Fluid chemical formula
// Name      : Fluid name
// atomList  : Array of atom class, structural information
// natom     : number of atoms
// M         : Molecular weight as calculated from atomic structure
//           : through class atom and atomList
// MolWt     : Molecular Weight from data file RealGas
// Tfp       : Normal freezing point (1 atm), K
// Tb        : Normal Boiling point (1 atm), K
// Tc        : Critical temperature, K
// Pc        : Critical pressure, bar
// Vc        : Critical volume, cm^3/mole
// Zc        : Critical compressibility factor PcVc/RTc
// Omega     : Pitzer's accentric factor
// Dipm      : Dipole moment, debyes
// CPVAPA,CPVAPB,CPVAPC,CPVAPD : constants to calculate the
//           : isobaric heat capacity of the ideal gas Cp kJ/(kmolK)
// DELHF     : formation enthalpy, 298.2 K, 1.01325 bar, KJ/kmol
// DELGF     : formation gibbs free energy, 298.2 K, 1.01325 bar,KJ/kmol
// Vpeq      : vapor pressure equation number
// VPA,VPB,VPC,VPD : vapor pressure equation coefficients
// Tmin      : minimum twmp. K
// Tmax      : maximum temp. K
// LDEN      : liquid density, g/cm^3
// TDEN      : temperature that liquid density is given, K
//=====
// Reference : The Properties of Gases & Liquids,
// Robert C. Reid, John M. Prausnitz, Bruce E. Poling
// McGraw-Hill Book Company, ISBN 0-07-051799-1
//=====

import java.io.*;
import Text;
import Atom;
import complex;

//=====
// implementation of constructors functions
// for class cubicEquationofState

public class LeeKesler
{
    String GasEquation;
    int natom;
    Atom atomList[];
    int No;
    String Formula,Name;
    double M,MolWt,Tfp,Tb,Tc,Pc,Vc,Zc,Omega,Dipm;
    double CPVAPA,CPVAPB,CPVAPC,CPVAPD,DELHF,DELGF;
    int VPEq;
    double VPA,VPB,VPC,VPD,Tmin,Tmax,LDEN,TDEN;
    int ierror;
    BufferedReader fin;
    double R=8314.5; //(J/kmolK)
    double a,b,u,w;

    //000000
    //=====//
    // Equation of State coefficients //

```

```

//=====//
//Simple Fluid (omega=0) :
//-----
double b0[]=new double[4];
double c0[]=new double[4];
double d0[]=new double[2];
double beta0;
double gama0;
double omega0;
//Reference Fluid (n-octane) :
//-----
double bR[]=new double[5];
double cR[]=new double[5];
double dR[]=new double[3];
double betaR;
double gamaR;

public LeeKesler(String s1,double le) throws IOException
{
GasEquation="Peng Robinson";
//setting the simple fluid coefficients :
b0[0]=0.1181193;
b0[1]=0.265728;
b0[2]=0.15479;
b0[3]=0.030323;
c0[0]=0.0236744;
c0[1]=0.0186984;
c0[2]=0.0;
c0[3]=0.042724;
d0[0]=0.155488e-4;
d0[1]=0.623689e-4;
beta0=0.65392;
gama0=0.060167;
omega0=0.3978;
//setting the reference fluid coefficients :
bR[0]=0.2026579;
bR[1]=0.331511;
bR[2]=0.027655;
bR[3]=0.203488;
cR[0]=0.0313385;
cR[1]=0.0503618;
cR[2]=0.016901;
cR[3]=0.041577;
dR[0]=0.48736e-4;
dR[1]=0.0740336e-4;
betaR=1.226;
gamaR=0.03754;

int i;
String atomName[];
double atomN[];
int anAtom;
ierror=1;

String tempName="";
String tempFormula="";
String aFormula,aName;
double aMolWt,aTfp,aTb,aTc,aPc,aVc,aZc,aOmega,aDipm ;
double aCPVAPA,aCPVAPB,aCPVAPC,aCPVAPD,aDELHF,aDELGF;
int aVPEq;

```

```

double aVPA,aVPB,aVPC,aVPD,aTmin,aTmax,aLDEN,aTDEN ;

try{
    fin=new BufferedReader(new FileReader("RealGas.txt"));
    } catch(IOException e)
    {
        System.err.println("Error Opening File RealGas.dat\n"+e.toString());
        System.exit(1);
    }
try{
while(fin!=null)
    {
        aFormula=Text.readString(fin);
        aName=Text.readString(fin);
        anatom=Text.readInt(fin);
        atomName=new String[anatom];
        atomN=new double[anatom];
        for(i=0;i<anatom;i++)
            {
                atomName[i]=Text.readString(fin);
                atomN[i]=Text.readDouble(fin);
            }
        aMolWt=Text.readDouble(fin);
        aTfp=Text.readDouble(fin);
        aTb=Text.readDouble(fin);
        aTc=Text.readDouble(fin);
        aPc=Text.readDouble(fin);
        aVc=Text.readDouble(fin);
        aZc=Text.readDouble(fin);
        aOmega=Text.readDouble(fin);
        aDipm=Text.readDouble(fin);
        aCPVAPA=Text.readDouble(fin);
        aCPVAPB=Text.readDouble(fin);
        aCPVAPC=Text.readDouble(fin);
        aCPVAPD=Text.readDouble(fin);
        aDELHF=Text.readDouble(fin);
        aDELGF=Text.readDouble(fin);
        aVPEq=Text.readInt(fin);
        aVPA=Text.readDouble(fin);
        aVPB=Text.readDouble(fin);
        aVPC=Text.readDouble(fin);
        aVPD=Text.readDouble(fin);
        aTmin=Text.readDouble(fin);
        aTmax=Text.readDouble(fin);
        aLDEN=Text.readDouble(fin);
        aTDEN=Text.readDouble(fin);
        if (aName.equals(s1) || aFormula.equals(s1) )
            {
                Name=aName;
                Formula=aFormula;
                MolWt=aMolWt;
                Tfp=aTfp;
                Tb=aTb;
                Tc=aTc;
                Pc=aPc;
                Vc=aVc;
                Zc=aZc;
                Omega=aOmega;
                Dipm=aDipm;
                CPVAPA=aCPVAPA;
            }
    }
}

```



```

CPVAPB=aCPVAPB;
CPVAPC=aCPVAPC;
CPVAPD=aCPVAPD;
DELHF=aDELHF;
DELGF=aDELGF;
VPEq=aVPEq;
VPA=aVPA;
VPB=aVPB;
VPC=aVPC;
VPD=aVPD;
Tmin=aTmin;
Tmax=aTmax;
LDEN=aLDEN;
TDEN=aTDEN;
natom=anatom;
atomList=new Atom[natom];
M=0;
for(i=0;i<natom;i++)
{
atomList[i]=new Atom(atomName[i],atomN[i]);
M+=atomList[i].mass;
}
ierror=0;
break;
}
}
} catch(EOFException e_eof)
{
System.out.println("error required gas "+s1+" is not found");
fin.close();return;
}
fin.close();
}

public String toString()
{
//return the chemical symbol of the gas
String s="";
for(int i=0;i<natom;i++)
s=s+atomList[i].toString();
return s;
}

public double Z(double T, double V)
{
double Tr=T/Tc;
double Vr=V/Vc;
double B0,C0,D0;
double BR,CR,DR;
double Z0,ZR,ZX;
B0=b0[0]-b0[1]/Tr-b0[2]/(Tr*Tr)-b0[3]/(Tr*Tr*Tr);
C0=c0[0]-c0[1]/Tr+c0[2]/(Tr*Tr*Tr);
D0=d0[0]+d0[1]/Tr;
Z0=1+B0/Vr+C0/(Vr*Vr)+D0/(Vr*Vr*Vr*Vr)
+c0[3]/(Tr*Tr*Tr*Vr*Vr)*(beta0+gama0/(Vr*Vr))*Math.exp(-gama0/(Vr*Vr));
BR=bR[0]-bR[1]/Tr-bR[2]/(Tr*Tr)-bR[3]/(Tr*Tr*Tr);
CR=cR[0]-cR[1]/Tr+cR[2]/(Tr*Tr*Tr);
DR=dR[0]+dR[1]/Tr;
ZR=1+BR/Vr+CR/(Vr*Vr)+DR/(Vr*Vr*Vr*Vr)
+cR[3]/(Tr*Tr*Tr*Vr*Vr)*(betaR+gamaR/(Vr*Vr))*Math.exp(-gamaR/(Vr*Vr));

```

```
ZX=Z0+Omega/0.3978*(ZR-Z0);
return ZX;
}
```

```
double P(double T, double V)
{
double Tr=T/Tc;
double Vr=V/Vc;
return Z(T,V)*Tr/Vr;
}
```

```
/*
```

```
public double V(double T, double P)
{
return Z(T,P)*R*T/(P*1e5);
}
```

```
public double Pvp(double T)
{
switch ( VPEq)
double cPvp;
case 1:
{
cPvp=Pc*Math.exp((VPA*x+VPB*Math.pow(x,1.5)+VPC*x*x*x+VPD*x*x*x*x*x)/(1-x));
break;
}
case 2:
{
cPvp=VPA-VPB/T+VPC*Math.log(T)+VPD
break;
}
case 3:
{
break;
}
return cPvp;
}
*/
}
```

Programın veri dosyasından bazı gazların özelliklerini örnek olarak verirsek:

H2 Hydrogen

```
1
H 2
2.016 14 20.3 33 12.9 64.3 0.303 -0.216 0
27.14 9.274e-3 -1.381e-5 7.645e-9 0 0
1 -5.57929 2.60012 -0.85506 1.70503 14 33 0.071 20
```

H2O Water

```
2
H 2
O 1
18.015 273.2 373.2 647.3 221.2 57.1 0.235 0.334 1.8
3.224 1.924e-3 1.055e-5 -3.596e-9 -2.42e5 -2.288e5
1 -7.76451 1.45838 -2.7758 -1.23303 275 647.3 0.998 293
```

CH4 Methane

2

C 1

H 4

16.043 90.7 111.6 190.4 46 99.2 0.288 0.011 0

19.25 5.213e-2 1.197e-5 -1.132e-8 -7.49e4 -5.087e4

1 -6.00435 1.1885 -0.83408 -1.22833 91 190.4 0.425 112

Sanirim son birkaç örnek gerçek programlama ortamında veri dosyalarının kullanılması hakkında daha iyi bir fikir vermiştir. Buradaki tüm örnekler sıralı (sequential) tip veri dosyası işlemektedir. Aynı işlemler veri tabanı kullanılarak da yapılabilirdi.

BÖLÜM 11 GELISMIS JAVA BILGI ISLEME YAPILARI

11.0 GIRIS

Bu bölümde çeşitli ileri bilgi isleme ve boyut oluşturma kavramlarına göz atacağız.

11.1 STRINGTOKENIZER SINIFI

Biz bir cümle okuduğumuzda beynimiz cümleyi otomatik olarak kelimelerine ayırır. Java Dilinde bu görevi StringTokenizer sınıfı yerine getirir. StringTokenizer sınıfının yapısı :

```
Public class StringTokenizer implements Enumeration {
    private int currentPosition;
    private int maxPosition;
    private String str;
    private String delimiters;
    private boolean retTokens;
    public StringTokenizer(String str, String delim, boolean returnTokens)
    public StringTokenizer(String str, String delim)
    public StringTokenizer(String str)
    private void skipDelimiters()
    public boolean hasMoreTokens()
    public String nextToken()
    public String nextToken(String delim)
    public boolean hasMoreElements()
    public Object nextElement()
    public int countTokens()
}
```

StringTokenizer sınıfını açıklamak için önce küçük bir program verelim :

Program 11.1 : StringTokenizerTest.java programı

```
import java.io.*;
import java.util.*;
public class StringTokenizerTest
{
    public static void main(String arg[])
    {
        String s="Ali veli 49 elli";
        System.out.println("cumle : "+s);
        StringTokenizer t=new StringTokenizer(s);
        System.out.println("kelime sayisi : "+t.countTokens());
        int i=0;
        while(t.hasMoreTokens())
        {
            System.out.println("kelime indeksi : "+(i++)+" kelime : "+t.nextToken());
        }
    }
}
```

Programdan da görüleceği gibi StringTokenizer sınıfı

StringTokenizer t=new StringTokenizer(s);

deyimiyle tanımlanmıştır. Ayrıca stringin içindeki cümle sayısı **t.countTokens()**; metoduyla çağırılmış, **t.hasMoreTokens()** sınıfı ise daha fazla kelime kalıp kalmadığının boolean kontrolü metodu olarak çağırılmıştır. **t.nextToken()** metodu o andaki kelimeyi disariya (String cinsinden) aktarırken indeksi de (currentPosition) bir sonraki kelimeye kaydırır.

Program çıktısı :

cumle : Ali veli 49 elli
kelime sayısı : 4
kelime indeksi : 0 kelime : Ali
kelime indeksi : 1 kelime : veli
kelime indeksi : 2 kelime : 49
kelime indeksi : 3 kelime : elli
olacaktır.

StringTokenizer sınıfının kullanılmasıyla ilgili bir örnek daha verelim. Bu örnekte ninci dereceden bir polinomun kökleri Matrix.java kütüphanesi (detaylar için bakınız bölüm 12) kullanılarak çözülür. girdi alanında tüm polinom katsayıları bir alan içinde tanımlanmakta ve sonra bu bileşik alandan StringTokenizer sınıfı yardımı ile katsayılar tek tek çekilmektedir.

Program 11.2 kokN.java progami, n'inci dereceden polinomun köklerini hesaplar. Tek bir string olarak girilen katsayılar matrisinden katsayıları StringTokenizer sınıfını kullanarak çeker.

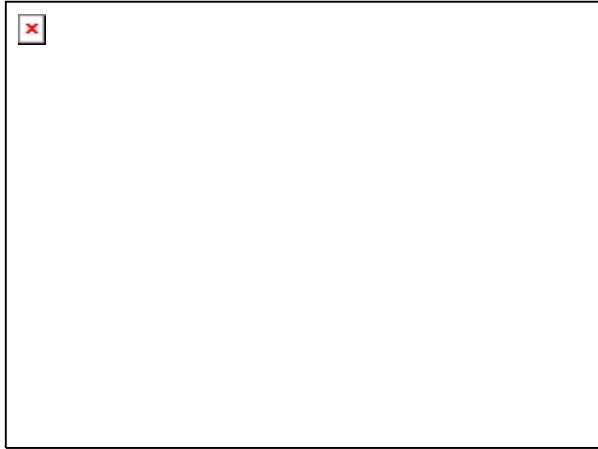
```
import java.util.*;
import java.awt.*;
import java.applet.Applet;
import java.awt.event.*;
import Matrix;
public class kokN extends Applet implements ActionListener
{
    private Label prompt1,prompt2;
    private TextField input;
    TextArea t;
    Panel YazıPaneli;
    int n;
    String s;
    public void init()
    {
        setBackground(Color.lightGray);
        YazıPaneli=new Panel();
        YazıPaneli.setFont(new Font("Serif",Font.BOLD,12));
        YazıPaneli.setLayout( new GridLayout(3,1) );
        t=new TextArea(8,47);
        prompt1= new Label("a[0]+a[1]*x+...+a[n]*x^n=0");
        prompt2= new Label("n inci dereceden polinomun katsayılarını giriniz : ");
        input = new TextField(30);
        YazıPaneli.add(prompt1);
        YazıPaneli.add(prompt2);
        YazıPaneli.add(input);
        add(YazıPaneli);
        add(t);
        input.addActionListener(this);
    }
    public void actionPerformed(ActionEvent e)
    {
        s=input.getText();
        StringTokenizer token=new StringTokenizer(s);
        t.setText("");
        n=token.countTokens()-1;
        int m=n+1;
        double a[]=new double[m];
        complex z[]=new complex[n];
        for(int i=0;i<n;i++)
        {
```

```

        z[i]=new complex();
    }
    int j=0;
    while(token.hasMoreTokens())
    {
        Double ax=new Double(token.nextToken());
        a[j++]=ax.doubleValue();
    }
    z=Matrix.poly_rootsC(a);
    int i=0;
    t.setText(Matrix.toStringT(z));
    input.setText("");
}
}

```

11001.JPG



Sekil 11.1 StringTokenizer sınıfını ve matrix sınıfını kullanarak ninci dereceden bir polinomun köklerini hesaplayan kokN.java programının applet çıktısı

Aynı programın swing JFrame versiyonu :

Program 11.3 kokNSWF_2000.java programı, n'inci dereceden polinomun köklerini hesaplar. Tek bir string olarak girilen katsayılar matrisinden katsayıları StringTokenizer sınıfını kullanarak çeker.

```

import java.util.*;
import java.awt.*;
import javax.swing.*;
import java.awt.event.*;
import Matrix;

public class kokNSWF_2000 extends JFrame implements ActionListener
{
    private JLabel prompt1,prompt2;
    private JTextField input;
    JTextArea t;
    JPanel YazıPaneli;
    int n;
    String s;
    Container c;
    public kokNSWF_2000()
    {
        super("n inci dereceden polinomun kökleri");
        c=getContentPane();
        c.setLayout(new FlowLayout());
        YazıPaneli=new JPanel();
    }
}

```

```

YaziPaneli.setFont(new Font("Serif",Font.BOLD,12));
YaziPaneli.setLayout( new GridLayout(3,1) );
t=new JTextArea();
t.setBackground(c.getBackground());
prompt1= new JLabel("a[0]+a[1]*x+...+a[n]*x^n=0");
prompt2= new JLabel("n'inci dereceden polinomun katsayilarini giriniz : ");
input = new JTextField(30);
input.setBackground(c.getBackground());
YaziPaneli.add(prompt1);
YaziPaneli.add(prompt2);
YaziPaneli.add(input);
c.add(YaziPaneli);
c.add(t);
input.addActionListener(this);
}

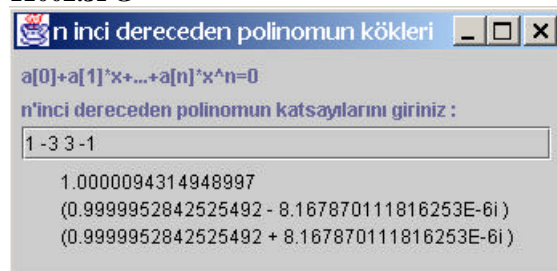
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
s=input.getText();
StringTokenizer token=new StringTokenizer(s);
t.setText("");
n=token.countTokens()-1;
int m=n+1;
double a[]=new double[m];
complex z[]=new complex[n];
for(int i=0;i<n;i++)
{
z[i]=new complex();
}
int j=0;
while(token.hasMoreTokens())
{
Double ax=new Double(token.nextToken());
a[j++]=ax.doubleValue();
}
z=Matrix.poly_rootsC(a);
int i=0;
t.setText(Matrix.toStringT(z));
input.setText("");
}

public static void main(String[] args)
{
kokNSWF_2000 pencere= new kokNSWF_2000();
pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
pencere.setSize(350,300);
pencere.setVisible(true);
}
}

```

}

11002.JPG



Sekil 11.2 StringTokenizer sınıfını ve matrix sınıfını kullanarak ninci dereceden bir polinomun köklerini hesaplayan kokNSWF_2000.java programının JFrame çıktısı

StringTokenizer sınıfının alt değişkenleri :

nval : eğer seçilmiş olan token bir sayı ise nval bu sayının değerini içerir.

sval

eğer seçilmiş olan token bir kelime(String) ise sval bu String değişkenini içerir

TT_EOF

girdi stringinin sonuna ulaşıldığını gösterir

TT_EOL

satır sonu okunduğunu bildirir

TT_NUMBER

bir sayı tokeni okunduğunu bildirir

TT_WORD

bir kelime(String) token'i okunduğunu bildirir..

ttype

nextToken metodu çağırıldıktan sonra bu değişken en son okunan token (kelimenin) türünü bildirir

StringTokenizer sınıfının metodları :

kurucu metod :

StreamTokenizer(Reader)

eolIsSignificant(boolean)

satır sonu kumutunun yeni kelime tanımlayıp tanımlamadığını belirler.

lineno()

satır sayısını verir.

lowerCaseMode(boolean)

kelimelerin otomatik olarak küçük harfe çevrilip çevrilmeyeceğini tanımlar

nextToken()

giris Stringinin içindeki bir sonraki kelimeyi bulur.

ordinaryChar(int)

Tokenizer'in normalde kontrol için kullandığı boşluk, satır sonu gibi özel kontrol karakterlerinin normal karakter olarak okunmasını sağlar

parseNumbers()

Direk olarak bir sayı dizisinin geldiğini haber verir

pushBack()

bir sonraki nextToken çağırılmasında kelimenin şu andaki kelime olarak kalmasını sağlar.

quoteChar(int)

eğer " karakteri varsa bunun içindeki karakterleri bir String değişkeni olarak algılar.

slashSlashComments(boolean)

Tokenizer'in C++-tipi (//....)comment **deyimlerini** comment olarak tanıyıp tanımayacağını belirler.

slashStarComments(boolean)

Tokenizer'in C-tipi comment (/*...*/) deyimlerini comment olarak tanıyıp tanımayacağını belirler.

toString()

o anda seçilmiş olan kelimeyi (token) gönderir.

whitespaceChars(int, int)

birinciinteger <= c <= ikinciinteger arasındaki karakterleri boşluk olarak tanımlar

wordChars(int, int)

birinciinteger <= c <= ikinciinteger arasındaki karakterleri tek kelime olarak tanımlar

11.2 STRING BUFFER SINIFI

Yeri gelmişken **String** sınıfının kardeşi sınıfı, **StringBuffer** sınıfından da bahsedelim. StringBuffer genel olarak String sınıfının aynısıdır, fakat genellikle dinamik olarak program içinde değeri sıkça değişen Stringler için kullanılır. String ise genellikle statik olarak verilen String değişkenleri içindir. StringBuffer sınıfına Append metoduyla dinamik olarak ilave yapabiliriz.

StringBuffer sınıfının metod yapısı şöyledir :

```
package java.lang;
public final class StringBuffer implements java.io.Serializable {
    private int count;
```



```

private boolean shared;
static final long serialVersionUID = 3388685877147921107L;
public StringBuffer
public StringBuffer(int length)
public StringBuffer(String str)
public int length()
public int capacity()
private final void copy()
public synchronized void ensureCapacity(int minimumCapacity)
private void expandCapacity(int minimumCapacity)
public synchronized void setLength(int newLength)
    public synchronized char charAt(int index)
public synchronized void getChars(int srcBegin, int srcEnd, char dst[], int dstBegin)
public synchronized void setCharAt(int index, char ch)
public synchronized StringBuffer append(Object obj)
public synchronized StringBuffer append(String str)
public synchronized StringBuffer append(char str[])
public synchronized StringBuffer append(char str[], int offset, int len)
public StringBuffer append(boolean b)
public synchronized StringBuffer append(char c) String)
public StringBuffer append(int i)
public StringBuffer append(long l)
public StringBuffer append(float f)
public StringBuffer append(double d)
public synchronized StringBuffer delete(int start, int end)
public synchronized StringBuffer deleteCharAt(int index)
public synchronized StringBuffer replace(int start, int end, String str)
public String substring(int start)
public synchronized String substring(int start, int end)
public synchronized StringBuffer insert(int index, char str[], int offset, int len)
public synchronized StringBuffer insert(int offset, Object obj)
public synchronized StringBuffer insert(int offset, char str[])
public StringBuffer insert(int offset, boolean b)
public synchronized StringBuffer insert(int offset, char c)
public StringBuffer insert(int offset, int i)
public StringBuffer insert(int offset, long l)
public StringBuffer insert(int offset, float f)
public StringBuffer insert(int offset, double d)
public synchronized StringBuffer reverse()
public String toString()
private void readObject(java.io.ObjectInputStream s)
    throws java.io.IOException, ClassNotFoundException
}

```

Şimdi küçük bir test programında StringBuffer sınıfını kullanalım :

Program 11.4 TestString.java, giren String değişkenini tersine çevirir.

```

class TersString {
    public static String reverseIt(String source) {
        int i, len = source.length();
        StringBuffer dest = new StringBuffer(len);
        for (i = (len - 1); i >= 0; i--) {
            dest.append(source.charAt(i));
        }
        return dest.toString();
    }
}

```

diğer bir StringBuffer metodu **insert** metodudur. Bu metod i inci elementten sonra verilen yeni parçayı ilave edecektir.

Program 11.5 javaKahvesi.java, StringBuffer, insert metodu örneği

```
import java.io.*;
class javaKahvesi {
    public static void main (String args[])
    {
        StringBuffer sb = new StringBuffer("Java kahvesi ic!");
        sb.insert(12, "ni sicak");
        System.out.println(sb.toString());
    }
}
```

bu programi çalistirdigimizda
Java kahvesini sicak iç!
mesajini verecektir.

11.3 VECTOR SINIFI

Daha önce boyutlu değiskenleri görmüştük. Boyutlu değiskenlerin boyutlari bilgisayar belleğinde olusturulurken birbiri ardina sirayla olusturulur. Örneğin **double b[]=new double[3];** Deyimi bilgisayar belleğinde

Tablo 11.1 boyutlu değiskenlerin bilgisayar belleğinde yerlesimi

1023400	b[0]
1023464	b[1]
1023528	b[2]

yerlerini birbirini izleyen adreslerde ayirir.

Buradaki sorun eğer bilgisayar belleğindeki toplam yer değistirilmek istenirse bunun zor olmasidir. Ayni zamanda bilgisayar boyutlu değiskenin adreslerini bilgisayar hafizasinda bir referans tablosu olarak tuttugundan boyut değistirme bilgisayar hafizasini da zorlayan bir islemdir. Pratik olarak yapilan uygulama yeni bir boyutlu değisken olusturup adresleri değistirmektir.

```
double c[]=new double[5];
for(int i=0;i<b.length;i++)
{ c[i]=b[i];}
b=c;
```

Daha gelismis bir bilgi yapisi olarak Vector sinifini kullanabiliriz. Vector sinifi **java.util** kütüphanesinde tanimlanmistir. Vector sinifinda her bilgi elemani ayni zamanda bir sonraki bilgi elemaninin adresini tasir. Boylece istenildiginde dizinin son elemanina yeni bir adres ilave edilerek kolayca yeni elemanlar ilave edilebilir.

11003.JPG



Sekil 11.3 Vectör sinifinin hafizada yerlesimi

Dizinin arasindan herhangibir elemani da kolaylikla sadece referans adresini değistirerek silebiliriz.

Vector sinifinin tanimi :

```
public class Vector extends AbstractList implements List, Cloneable,
    java.io.Serializable {
    protected int elementCount;
```

```

protected int capacityIncrement;
private static final long serialVersionUID = -2767605614048989439L;
public Vector(int initialCapacity, int capacityIncrement);
public Vector(int initialCapacity);
public Vector();
public Vector(Collection c);
public synchronized void copyInto(Object anArray[]);
public synchronized void trimToSize();
public synchronized void ensureCapacity(int minCapacity);
private void ensureCapacityHelper(int minCapacity);
public synchronized void setSize(int newSize);
public int capacity();
public boolean isEmpty();
public Enumeration elements();
public boolean hasMoreElements();
public Object nextElement();
public boolean contains(Object elem);
public int indexOf(Object elem);
public synchronized int indexOf(Object elem, int index);
public int lastIndexOf(Object elem);
public synchronized int lastIndexOf(Object elem, int index);
public synchronized Object elementAt(int index);
public synchronized Object firstElement();
public synchronized Object lastElement();
public synchronized void setElementAt(Object obj, int index);
public synchronized void removeElementAt(int index);
public synchronized void insertElementAt(Object obj, int index);
public synchronized void addElement(Object obj) ;
public synchronized boolean removeElement(Object obj);
public synchronized void removeAllElements();
public synchronized Object clone();
public synchronized Object[] toArray();
public synchronized Object[] toArray(Object a[]);
public boolean remove(Object o);
public void add(int index, Object element);
public synchronized Object remove(int index);
public void clear();
public synchronized boolean containsAll(Collection c);
public synchronized boolean addAll(Collection c);
public synchronized boolean removeAll(Collection c);
public synchronized boolean retainAll(Collection c);
public synchronized boolean addAll(int index, Collection c);
public synchronized boolean equals(Object o);
public synchronized int hashCode();
public synchronized String toString();
public List subList(int fromIndex, int toIndex);
protected void removeRange(int fromIndex, int toIndex);
}

```

Vector sınıfında tanımlanan metotların bazılarının anlamları şunlardır :

addElement(Object)

Vektöre object türü (herhangi bir sınıf olabilir, vektörün hepsi bu sınıfta tanımlanmış olmalıdır.) bir eleman ekler.

capacity()

vektörün toplam kapasitesini verir.

clone()

vectorun bir kopye vektörünü verir.

contains(Object)

Vektörün içinde sorgulanan elemanın olup olmadığını kontrol eder.

copyInto(Object[])

vectorü boyutlu degiskene aktarir.

elementAt(int indeks)

Verilen indeksteki elemani verir..

elements()

Tüm vektörü enumeration sinifina aktarir.

ensureCapacity(int yeni_kapasite)

eger yeni_kapasite vector kapasitesinin üstündeyse vector yeni_kapasite'ye aktarilir.

firstElement()

Vectörün ilk elemanini verir.

indexOf(Object)

Object'in indeks degerini verir

indexOf(Object, int indeks)

Object'in indeks degerini verir, arama indeks degiskeninden baslayarak yapilir.

insertElementAt(Object, int indeks)

Vectörün ideks noktasina Object ilave edilir.

isEmpty()

Vectörün bos olup olmadigi kontrol edilir.

lastElement()

vectörün son elemaninin indeksini verir.

lastIndexOf(Object)

Object'in vectördeki son tekrarinin indeksini verir.

lastIndexOf(Object, int indeks)

indeks ten baslayarak geriye dogru Objectin ilk tekrarlandigi yeri bulur.

removeAllElements()

Vectördeki bütün elemanlari siler.

removeElement(Object)

Vectördeki Object elemanini siler.

removeElementAt(int indeks)

indeksle verilen elemani siler.

setElementAt(Object, int indeks)

Objectin ideksini indeks olarak belirler.

setSize(int)

Sets the size of this vector.

size()

Vectördeki toplam eleman sayisini verir.

toString()

Vectörün String esitini verir.

trimToSize()

Vectörün boyutunu dolu olan elemanlarinin boyutuna kisaltir.

Asagida bu metotlarin önemlilerinden bazilarini kullanan bir örnek program verilmistir.

Program 11.6 : VectorTesti.java programi, vector sinifinin kullanimi

```
import java.util.*;
import java.awt.*;
import java.applet.Applet;
import java.awt.event.*;
public class VectorTesti extends Applet implements ActionListener
{
    private Vector v;
    private Label prompt;
    private TextField input;
    private Button addBtn, removeBtn, firstBtn, lastBtn, emptyBtn, containsBtn, locationBtn, trimBtn,
        statsBtn, displayBtn;
    Panel YazıPaneli;
    public void init()
    {
        setBackground(Color.lightGray);
        YazıPaneli=new Panel();
```

```

YaziPaneli.setFont(new Font("Serif",Font.BOLD,12));
YaziPaneli.setLayout( new GridLayout(5,2) );
v = new Vector(1);
prompt= new Label("Bir String degiskeni giriniz ");
input = new TextField(10);
addBtn = new Button("Ekle");
removeBtn = new Button("Cikar");
firstBtn = new Button("Ilk");
lastBtn = new Button("Son");
emptyBtn = new Button("Bos mu ?");
containsBtn = new Button("Listede varmi?");
locationBtn = new Button("Adresi");
trimBtn = new Button("Kes");
statsBtn = new Button("Istatistikler");
displayBtn = new Button("Listeyi Goster");
add(prompt);
add(input);
addBtn.addActionListener(this);
YaziPaneli.add(addBtn);
removeBtn.addActionListener(this);
YaziPaneli.add(removeBtn);
firstBtn.addActionListener(this);
YaziPaneli.add(firstBtn);
lastBtn.addActionListener(this);
YaziPaneli.add(lastBtn);
emptyBtn.addActionListener(this);
YaziPaneli.add(emptyBtn);
containsBtn.addActionListener(this);
YaziPaneli.add(containsBtn);
locationBtn.addActionListener(this);
YaziPaneli.add(locationBtn);
trimBtn.addActionListener(this);
YaziPaneli.add(trimBtn);
statsBtn.addActionListener(this);
YaziPaneli.add(statsBtn);
displayBtn.addActionListener(this);
YaziPaneli.add(displayBtn);
add(YaziPaneli);
}
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
    if(e.getSource()==addBtn)
    {
        v.addElement(input.getText());
        showStatus("Listenin sonuna eklendi: "+input.getText());
    }
    else if(e.getSource()==removeBtn)
    {
        if(v.removeElement(input.getText()))
            showStatus("Silindi :"+input.getText());
        else
            showStatus(input.getText()+"not in vector");
    }
    else if(e.getSource() == firstBtn)
    {
        try{
            showStatus("Ilk eleman : "+v.firstElement());
        }
        catch(NoSuchElementException exception)
        {

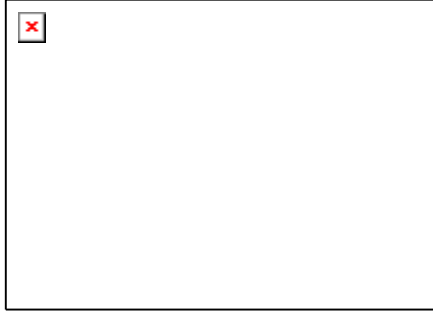
```

```

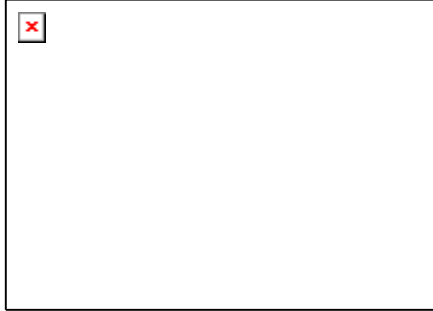
        showStatus(exception.toString() );
    }
}
else if(e.getSource()==lastBtn)
{
    try{
        showStatus("Son eleman : "+v.lastElement());
    }
    catch(NoSuchElementException exception)
    {
        showStatus(exception.toString() );
    }
}
else if(e.getSource() == emptyBtn)
{
    showStatus(v.isEmpty()? "Vector bos ":"vector dolu ");
}
else if(e.getSource()==containsBtn)
{
    String searchKey = input.getText();
    if(v.contains(searchKey) )
        showStatus("Vektor elemanlar• " +searchKey);
    else
        showStatus("Aranan eleman Vektorde bulunamadi "+searchKey);
}
else if(e.getSource()==locationBtn)
{
    showStatus("Eleman "+v.indexOf(input.getText() )+" pozisyonunda bulundu");
}
else if(e.getSource()==trimBtn)
{
    v.trimToSize();
    showStatus("Vector boyu eleman boyuna k• salt• ld• ");
}
else if(e.getSource()== statsBtn)
{
    showStatus("Boyut = "+v.size()+"; Toplam kapasite = "+v.capacity());
}
else if(e.getSource()== displayBtn)
{
    Enumeration enum=v.elements();
    StringBuffer buf = new StringBuffer();
    while(enum.hasMoreElements())
    {
        buf.append(enum.nextElement() );
        buf.append(" ");
    }
    showStatus(buf.toString() );
}
input.setText("");
}
}

```

11004.JPG



1105.JPG



Sekil 11.4-11.5 [VectorTesti.java](#) programi applet çiktisi

Bundan sonraki program iki kümenin bileşim ve kesişim kümelerini hesaplamaktadır. Kümelerin kaç elemandan oluştuğu tanımlanmamıştır. İşlemler vector sınıfını kullanarak yapılmaktadır. Ayrıca bu yapıda vector sınıfını bir döngü içinde kullanmak için vector sınıfı **Enumeration** sınıfına yüklenmektedir. Enumeration sınıfının görevi, StringTokenizer sınıfının görevini andırır. Vector yapısının içinden her vector elemanını ayrı ayrı çağırma ve indeksleme görevi görür. Enumeration interface'inin tanımı :

```
public interface Enumeration {  
    boolean hasMoreElements();  
    Object nextElement();  
}
```

şeklindedir.

```
Enumeration n1=list1.elements();  
Enumeration n2=list2.elements();  
while(n1.hasMoreElements())  
{  
    s1=(String)n1.nextElement();  
    bileşimVectoru.addElement(s1);  
}
```

kod parçasığında vector sınıfının elements metodu, Enumeration sınıfı ve Enumeration sınıfının **hasMoreElements** ve **nextElement** metotları kullanılarak nasıl döngü oluşturulduğu görülmektedir. Aşağıdaki örnekte setA sınıfı verilmiştir. Bu örnekte bir kümelerin bileşim ve kesişim kümelerinin vector metodunu kullanarak nasıl oluşturulabileceği gösterilmektedir.

Program 11.7 setA.java setTest.java sınıfları, bir kümenin bileşim ve kesişim kümelerini hesaplar.

```
// Bu program vector ve Enumeration sınıflarını  
// Kullanmaktadır. Bileşim, kesişim kümelerini hesaplar  
// Aynı zamanda StringTokenizer sınıfını kullanır.  
import java.util.*;  
import java.awt.*;  
import java.applet.Applet;  
import java.awt.event.*;
```

```

class SetA
{
    public Vector bilesim(Vector list1, Vector list2)
    {
        Vector bilesimVectoru = new Vector();
        String s1,s2;
        Enumeration n1=list1.elements();
        Enumeration n2=list2.elements();
        while(n1.hasMoreElements())
        {
            s1=(String)n1.nextElement();
            bilesimVectoru.addElement(s1);
        }
        while(n2.hasMoreElements())
        {
            s2=(String)n2.nextElement();
            if(!bilesimVectoru.contains(s2))
                bilesimVectoru.addElement(s2);
        }
        return bilesimVectoru;
    }
    public Vector kesisim(Vector list1,Vector list2)
    {
        Vector kesisimVectoru = new Vector();
        String s;
        Enumeration n = list1.elements();
        while(n.hasMoreElements())
        {
            s=(String)n.nextElement();
            if(list2.contains(s))
                kesisimVectoru.addElement(s);
        }
        return kesisimVectoru;
    }
}

public class SetTest extends Applet implements ActionListener
{
    SetA set = new SetA(); // SetA
    Label L1, P1, P2;
    TextField T1,T2;
    TextArea cikti;
    // dinamik boyutlu degisken sinifi Vector'u kullanarak
    // iki vector listesi yarat
    Vector list1 = new Vector();
    Vector list2 = new Vector();
    // Sonuclari yine vektor cinsinden degiskenler
    // kullanarak aktar
    Vector ansUn;
    Vector ansInt;
    public void init() {
        P1 = new Label("Birinci listeyi gir : ");
        T1 = new TextField(50);
        P2 = new Label("Ikinci listeyi gir : ");
        T2 = new TextField(50);
    }
    // Sonuclarin yazildigi yazi alanini ac
    cikti = new TextArea(10,40);
    cikti.setEditable(false);
    cikti.setText("");
    add(P1);
}

```



```

    add(T1);
    T1.addActionListener(this);
    add(P2);
    add(T2);
    T2.addActionListener(this);
    add(cikti);
}
public void girdiA(String string, Vector list)
{
    // StringTokenizer sinifi String degiskenleri icin
    // Enumeration sinifinin yaptigina paralel gorev
    // gorur String'i siraya sokarak degerlerini sirayla verir
    StringTokenizer tokens = new StringTokenizer(string);
    while(tokens.hasMoreTokens()) {
        String test = tokens.nextToken();
        list.addElement(test);
    }
}
public void ciktiA(Vector v)
{
    Enumeration enum = v.elements();
    while(enum.hasMoreElements())
    {
        String ans = (String)enum.nextElement();
        cikti.append(ans + "\n");
    }
}
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
    if(e.getSource()==T1)
    {
        String stringToTokenize = T1.getText();
        girdiA(stringToTokenize,list1);
    }
    else if(e.getSource()==T2)
    {
        String stringToTokenize = T2.getText();
        girdiA(stringToTokenize,list2);
// Iki listenin bilesim ve kesisim k• melerini hesapla.
        ansUn = set.bilesim(list1,list2);
        ansInt = set.kesisim(list1,list2);
// sonuclari cikti alanina gonder
        cikti.append("\nIki listenin bilesim kumesi : \n");
        ciktiA(ansUn);
        cikti.append("\nIki listenin kesisim kumesi : \n");
        ciktiA(ansInt);
    }
} //actionPerformed metotunun sonu
}

```

Bu programda ayni zamanda StringTokenizer sinifi kullanilmistir. StringTokenizer String degiskenini bosluk kullanarak alt degiskenlere ayirmaya yarayan Enumeration türü bir siniftir.

11006.JPG



Sekil 11.6 Vector sınıfını kullanarak iki kümenin bileşim ve kesişim kümelerini hesaplayan [SetTest.java](#) programı applet çıktısı

Aynı programın Swing versiyonu SetTestSWF_2000.java aşağıda verilmiştir :

```
// Bu program vector ve Enumeration sınıflarını  
// kullanmaktadır. Bileşim ve kesişim kümelerini hesaplar  
// Aynı zamanda StringTokenizer sınıfını kullanır.
```

Program 11.8 setTestSWF_2000.java, bir kümenin bileşim ve kesişim kümelerini hesaplar.

```
import java.util.*;  
import java.awt.*;  
import javax.swing.*;  
import java.awt.event.*;  
  
public class SetTestSWF_2000 extends JFrame implements ActionListener  
{  
    SetA set = new SetA(); // SetA  
    JLabel L1, P1, P2;  
    JTextField T1, T2;  
    JTextArea cikti;  
  
    // dinamik boyutlu değişken sınıfı Vector'u kullanarak  
    // iki vector listesi yarat  
    Vector list1 = new Vector();  
    Vector list2 = new Vector();  
  
    // Sonuçları yine vektör cinsinden değişkenler  
    // kullanarak aktar  
    Vector ansUn;  
    Vector ansInt;  
    Container c;  
  
    public SetTestSWF_2000()  
    {  
        super("küme testi bileşim ve kesişim kümeleri");  
        c=getContentPane();  
        c.setLayout(new FlowLayout());  
        P1 = new JLabel("Birinci listeyi giriniz : ");  
        T1 = new JTextField(30);  
        T1.setBackground(c.getBackground());  
        P2 = new JLabel("İkinci listeyi giriniz : ");  
        T2 = new JTextField(30);  
        T2.setBackground(c.getBackground());
```

```

// Sonuclarin yazildigi yazi alanini ac
cikti = new JTextArea();
cikti.setEditable(false);
cikti.setText("");
cikti.setBackground(c.getBackground());
c.add(P1);
c.add(T1);
T1.addActionListener(this);
c.add(P2);
c.add(T2);
T2.addActionListener(this);
JScrollPane jp=new JScrollPane(cikti);
jp.setPreferredSize(new Dimension(320,200));
c.add(jp);
}

public void giridiA(String string, Vector list)
{
// StringTokenizer sinifi String degiskenleri icin
// Enumeration sinifinin yaptigina paralel gorev
// gorur String'i s• raya sokarak degerlerini s• rayla verir
StringTokenizer tokens = new StringTokenizer(string);
while(tokens.hasMoreTokens()) {
String test = tokens.nextToken();
list.addElement(test);
}
}

public void ciktiA(Vector v)
{
Enumeration enum = v.elements();
while(enum.hasMoreElements())
{
String ans = (String)enum.nextElement();
cikti.append(ans + " ");
}
cikti.append("\n");
}

public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
if(e.getSource()==T1)
{
String stringToTokenize = T1.getText();
giridiA(stringToTokenize,list1);
}
else if(e.getSource()==T2)
{
String stringToTokenize = T2.getText();
giridiA(stringToTokenize,list2);
// Iki listenin bilesim ve kesisim kümelerini hesapla.
ansUn = set.bilesim(list1,list2);
ansInt = set.kesisim(list1,list2);
// sonuclari cikti alanina gonder
cikti.setText("");
cikti.append("Iki listenin bilesim kümesi : \n");
ciktiA(ansUn);
cikti.append("Iki listenin kesisim kümesi : \n");
ciktiA(ansInt);
}
}

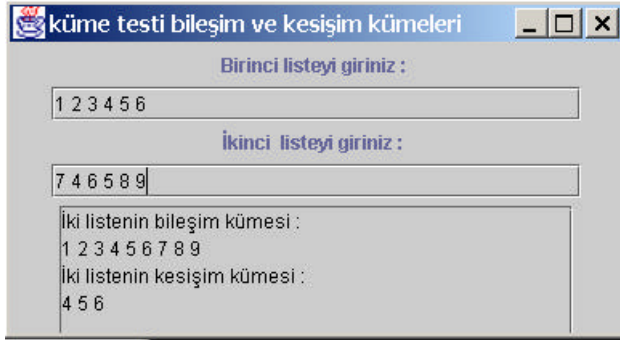
```

```

} //actionPerformed metodunun sonu
public static void main(String[] args)
{
SetTestSWF_2000 pencere = new SetTestSWF_2000();
pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
pencere.setSize(400,350);
pencere.setVisible(true);
}
}

```

11007.JPG



Şekil 11.7 Vector sınıfını kullanarak iki kümenin bileşim ve kesişim kümelerini hesaplayan SetTestSWF_2000 programı JFrame çıktısı

11.4 LIST(LISTE) SINIFI

Yukarıdaki vektor sınıfında ilk defa dinamik hafıza kullanabilen (vektor boyutunu program çalışırken değiştirebilen) Vector sınıfını inceledik. Eğer vektor boyutları program çalışırken azalıyor veya çoğalıyor, boyutlu değişkenler yerine dinamik hafıza kullanımı toplam bilgisayar hafızası kullanımı açısından çok daha verimlidir. Dinamik data yapıları sadece vektörden ibaret değildir. List(liste), Stack(dizin) ve Queue (sıra) ve Tree(ağaç) yapıları da oldukça sık kullanılır dinamik yapıları temsil eder. Bunlardan List yapısının özellikleri şunlardır :

- ? Listenin ilk elemanından önce veya son elemanından sonra listeye dinamik eleman ilavesi yapılabilir.
- ? Listenin herhangi bir ara noktasına yeni eleman ilave edilemez.
- ? Listenin ilk elemanı veya son elemanı listeden çekilebilir.
- ? Listenin herhangi bir ara noktasından eleman çekilemez.

Burada List kavramının daha iyi anlaşılabilmesi için önce kendi List sınıfımız oluşturulmuş ve bir örnek problemde kullanılmıştır. Bu program örneklerine bir göz atalım.

Program 11.9 List.java programı. Bu program List yapısını tanımlayan ListNode ve List sınıflarını içerir

```

class ListNode
{
Object data;
ListNode next;
ListNode(Object o) {this(o,null);}
ListNode(Object o,ListNode nextNode)
{
data=o;
next=nextNode;
}
Object getObject() {return data;}
ListNode getNext() {return next;}
}

public class List
{

```

```

//Liste
private ListNode firstNode;
private ListNode lastNode;
private String name;
public List(String s)
{
    name=s;
    firstNode=lastNode=null;
}
public List(){this("Liste");}
public synchronized void insertAtFront(Object insertItem)
{
    if( isEmpty() )
        firstNode = lastNode = new ListNode(insertItem);
    else
        firstNode = new ListNode(insertItem,firstNode);
}
public synchronized void insertAtBack(Object insertItem)
{
    if(isEmpty())
        firstNode=lastNode=new ListNode(insertItem);
    else
        lastNode=lastNode.next=new ListNode(insertItem);
}
public synchronized Object removeFromFront()
throws EmptyListException
{
    Object removeItem=null;
    if(isEmpty())
        throw new EmptyListException(name);
    removeItem=firstNode.data;
    if(firstNode.equals(lastNode))
        firstNode=lastNode=null;
    else
        firstNode=firstNode.next;
    return removeItem;
}
public synchronized Object removeFromBack()
throws EmptyListException
{
    Object removeItem=null;
    if(isEmpty())
        throw new EmptyListException(name);
    removeItem=lastNode.data;
    if(firstNode.equals(lastNode))
        firstNode=lastNode=null;
    else
    {
        ListNode current=firstNode;
        while(current.next != lastNode)
            current=current.next;
        lastNode=current;
        current.next=null;
    }
    return removeItem;
}
public boolean isEmpty() {return firstNode==null; }
//türkçe esdeger metodlar
public boolean bosmu() {return isEmpty(); }
public synchronized void oneEkle(Object o) {insertAtFront(o);}

```

```

public synchronized void arkayaEkle(Object o) {insertAtBack(o);}
public synchronized Object ondenCikar() {return removeFromFront();}
public synchronized Object arkadanCikar() {return removeFromBack();}
public void print()
{
    if(bosmu())
    {
        System.out.print(" Bos "+name);
        return;
    }
    System.out.print(" "+name+" : ");
    ListNode current=firstNode;
    while(current!=null)
    {
        System.out.print(current.data.toString()+" ");
        current=current.next;
    }
    System.out.println("\n");
}
}

```

Program 11.10 : EmptyListException sınıfının [EmptyListException](#) dosyasındaki tanımı

```

public class EmptyListException extends RuntimeException
{
    public EmptyListException(String name)
    {
        super(" "+name+" bos ");
    }
}

```

Program 11.11 : List yapisini kullanan örnek program [ListTest.java](#)

```

import List;
import EmptyListException;
public class ListTest
{
    public static void main(String args[])
    {
        List objList=new List();
        Boolean b=new Boolean(true);
        Character c=new Character('$');
        Integer i=new Integer(34567);
        String s=new String("hello");
        objList.insertAtFront(b);
        objList.print();
        objList.insertAtFront(c);
        objList.print();
        objList.insertAtFront(i);
        objList.print();
        objList.insertAtFront(s);
        objList.print();
        Object removedObj;
        try{
            removedObj=objList.removeFromFront();
            System.out.print(removedObj.toString()+" cikarildi");
            objList.print();
            removedObj=objList.removeFromFront();
            System.out.print(removedObj.toString()+" cikarildi");
            objList.print();
        }
    }
}

```

```

        removedObj=objList.removeFromBack();
        System.out.print(removedObj.toString()+" cikarildi");
        objList.print();
        removedObj=objList.removeFromBack();
        System.out.print(removedObj.toString()+" cikarildi");
        objList.print();
    }
    catch(EmptyListException e) {System.out.println("\n"+e.toString());}
}
}

```

ListTest programinin sonucu :

List yapisini kullanan örnek program [ListTest.java](#) nin çıktısı

```

Liste : true
Liste : $ true
Liste : 34567 $ true
Liste : hello 34567 $ true
hello cikarildi Liste : 34567 $ true
34567 cikarildi Liste : $ true
true cikarildi Liste : $
$ cikarildi Bos Liste

```

Burada List sinifinin girdisinin Object sinifi oldugun dikkatinizi çekelim. Object sinifi yine dinamik object degisken yapıları olarak tanımlanan **Double, Byte, String, Integer, Boolean, Float, Short, Long** gibi degisken türleri için kullanılan sinifların abstract sinifini teskil eder. Bu yüzden bu sinifların hepsini temsil edebilir ve yerlerine kullanılabilir (genel bir siniftir.). Bu siniflar normal degisken türlerine dönüştürülebilirler. (daha önce de kullandığımız intValue(), doubleValue() gibi metotları kullanarak)

Object sinifinin temel tanımı (metodtanımları olmadan) şu şekildedir.

```

package java.lang;
public class Object {
    private static native void registerNatives();
    static {
        registerNatives();
    }
    public final native Class getClass();
    public native int hashCode();
    public boolean equals(Object obj)
    protected native Object clone() throws CloneNotSupportedException;
    public String toString()
    public final native void notify();
    public final native void notifyAll();
    public final native void wait(long timeout) throws InterruptedException;
    public final void wait(long timeout, int nanos) throws InterruptedException ;
    public final void wait() throws InterruptedException ;
    protected void finalize() throws Throwable;
}

```

burada geçen native sözcüğünün anlamak istiyorsanız, 14 üncü bölümü inceleyebilirsiniz. Bu terim metodun anadilde (native) yazıldığını belirtir.

Java.util paketinde List sinifi tanımlanmıştır. Yukarıda kendi tanımladığımız List ile yapabildiklerimizi ve daha fazlasını tanımlı List paketiyle a gerçekleştirebiliriz.

```

package java.util;
public interface List extends Collection {

```

```

int size();
boolean isEmpty();
boolean contains(Object o);
Iterator iterator();
Object[] toArray();
Object[] toArray(Object a[]);
boolean add(Object o);
boolean remove(Object o);
boolean containsAll(Collection c);
boolean addAll(Collection c);
boolean addAll(int index, Collection c);
boolean removeAll(Collection c);
boolean retainAll(Collection c);
void clear();
boolean equals(Object o);
int hashCode();
Object get(int index);
Object set(int index, Object element);
void add(int index, Object element);
Object remove(int index);
int indexOf(Object o);
int lastIndexOf(Object o);
ListIterator listIterator();
ListIterator listIterator(int index);
List subList(int fromIndex, int toIndex);
}

```

List sınıfıyla birlikte kullanılmak üzere ListIterator interface'i tanımlanmıştır.

```

/*
package java.util;
public interface ListIterator extends Iterator {
    boolean hasNext();
    Object next();
    boolean hasPrevious();
    Object previous();
    int nextIndex();
    int previousIndex();
    void remove();
    void set(Object o);
    void add(Object o);
}

```

Şimdi bu iki sınıfın kullanımını bir örnekle gösterelim.

Program 11.12 : List yapısını kullanan örnek program MovingPlanets.java

```

import java.util.List;
import java.util.ListIterator;
import java.util.Iterator;
import java.util.ArrayList;
import javax.swing.JOptionPane;

public class MovingPlanets {
    public static void main (String args[]) {
        String names[] = {"Mercür", "Venüs", "Dünya",
            "Mars", "Jupiter", "Satürn", "Uranüs",
            "Neptün", "Pluto"};
        int namesLen = names.length;
        List planets = new ArrayList();
        for (int i=0; i < namesLen; i++) {

```



```

    planets.add (names[i]);
}
ListIterator lit = planets.listIterator();
String s;
lit.next();
lit.next();
s = (String)lit.next();
lit.remove();
lit.next();
lit.next();
lit.next();
lit.add(s);
lit.next();
lit.previous();
lit.previous();
s = (String)lit.previous();
lit.remove();
lit.next();
lit.next();
lit.add(s);

Iterator it = planets.iterator();
String ss="";
while (it.hasNext()) {ss+=it.next()+"\n";}
JOptionPane.showMessageDialog(null,ss);
System.exit(0);
}
}

```

11008.JPG



Sekil 11.08 List sınıfı, MovingPlanets çıktısı

List sınıfının bir alt sınıfı da LinkedList sınıfıdır. LinkedList sınıfı List sınıfında olmayan ilave metodlar tanımlamıştır.

```

public class LinkedList extends AbstractSequentialList
    implements List, Cloneable, java.io.Serializable
{
    private transient Entry header;
    private transient int size;
    public LinkedList()
    public LinkedList(Collection c)
    public Object getFirst()
    public Object getLast()
    public Object removeFirst()
    public Object removeLast()
}

```

```

public void addFirst(Object o)
public void addLast(Object o)
public boolean contains(Object o)
public int size()
public boolean add(Object o)
public boolean remove(Object o)
public boolean addAll(Collection c)
public boolean addAll(int index, Collection c)
public void clear()
public Object get(int index)
public Object set(int index, Object element)
public void add(int index, Object element)
public Object remove(int index)
public int indexOf(Object o)
public int lastIndexOf(Object o) */
public ListIterator listIterator(int index)
}

```

Bu sinifi kullanan küçük bir örnek problemi inceleyelim :

Program 11.13 : LinkedList yapisini kullanan örnek program MovingPlanets.java

```

import java.util.List;
import java.util.ListIterator;
import java.util.Iterator;
import java.util.ArrayList;

import javax.swing.JOptionPane;

public class GezegenerVeaylarListesi {
    static class Gezegen {
        private String isim;
        private int aySayisi;
        Gezegen (String s, int aylar) {
            isim = s;
            aySayisi = aylar;
        }
        public String toString() {
            return getClass().getName() + "[" + isim + "-" + aySayisi + "]";
        }
        public final String getName() {
            return isim;
        }
        public final int getaySayisi () {
            return aySayisi;
        }
    }
}

public static void main (String args[]) {
    String names[] = {"Mercür", "Venüs", "Dünya",
        "Mars", "Jupiter", "Satürn", "Uranüs",
        "Neptün", "Pluto"};
    int aylar[] = {0, 0, 1, 2, 16, 18, 17, 8, 1};
    int namesLen = names.length;
    List Gezegens = new ArrayList (namesLen);
    for (int i=0; i < namesLen; i++) {
        Gezegens.add (new Gezegen (names[i], aylar[i]));
    }
    String ss="";
    for (int i=Gezegens.size()-1; i >= 0; --i)
    {

```

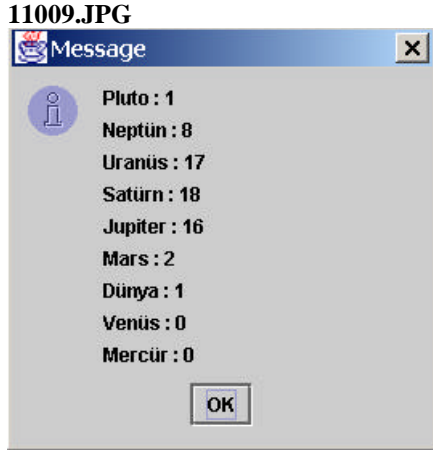
```

Gezegen p = (Gezegen)(Gezegens.get (i));

ss+=p.getName() + " : " + p.getaySayisi()+"\n";
}
JOptionPane.showMessageDialog(null,ss);
System.exit(0);
}
}

```

Program çıktısı



Şekil 11.09 Linkedlist sınıfı, GezegenlerVeaylarListesi çıktısı

LinkedList Bölüm 11.4’de incelediğimiz Stack(dizi) yapısı ve bölüm 11.5 de incelediğimiz queue(sıra) yapısı yerine kullanılabilir.

11.5 DIZI (STACK) SINIFI

Diziler veya İngilizce adıyla Stack aslında üstte tanımladığımız List sınıfının bir alt sınıfıdır. dizinin listeye göre daha sınırlı olan şu koşullara sahiptir :

- ? Dizide son elemandan sonra listeye dinamik eleman ilavesi yapılabilir.
- ? Dizinin herhangi bir ara noktasına yeni eleman ilave edilemez.
- ? Dizinin sadece son elemanı listeden çekilebilir.
- ? Listenin herhangi bir ara noktasından eleman çekilemez.

Yukardaki kendi tanımladığımız List (Program 11.5,11.6) kullanarak oluşturduğumuz dizi programı ve diziyi kullanan bir test programı aşağıda verilmiştir.

Program 11.14 : dizi sınıfının [dizi.java](#) dosyasındaki tanımları

```

public class dizi extends List
{
    public dizi() {super("dizi");}
    public synchronized void push(Object o)
    {insertAtFront(o);}
    public synchronized void ekle(Object o)
    {insertAtFront(o);}
    public synchronized Object pop() throws EmptyListException
    {return removeFromFront();}
    public synchronized Object cek() throws EmptyListException
    {return removeFromFront();}
    public boolean isEmpty() {return super.isEmpty();}
    public boolean bosmu() {return super.isEmpty();}
}

```

```
public void print() {super.print();}
}
```

Program 11.15 : dizi sinifinin [diziTesti.java](#) dosyasındaki örnek kullanımı

```
import bolum11.dizi;
import bolum11.EmptyListException;
public class diziTesti
{
public static void main(String args[])
{
dizi d=new dizi();
Boolean b=new Boolean(true);
Character c=new Character('$');
Integer i=new Integer(34567);
String s=new String("hello");
d.ekle(b);
d.print();
d.ekle(c);
d.print();
d.ekle(i);
d.print();
d.ekle(s);
d.print();
Object cekilen;
try
{
while(true)
{
cekilen=d.cek();
System.out.println(cekilen.toString()+" diziden cekildi");
d.print();
}
}
catch(EmptyListException e)
{System.err.println("\n"+e.toString());}
}
}
```

dizi yapisini kullanan örnek program diziTesti.java'nin çıktısı

```
dizi : true
dizi : $ true
dizi : 34567 $ true
dizi : hello 34567 $ true
hello diziden cekildi
dizi : 34567 $ true
34567 diziden cekildi
dizi : $ true
$ diziden cekildi
dizi : true
true diziden cekildi
Bos dizi
```

yukarida tanimlanan **LinkedList** sinifinin addFirst()/removeFirst() metodlarini kullanarak da stack olusturabiliriz.

java.util paketinde **vector** sinifinin yani sira **Stack** sinifi da tanimlanmistir. Java Stack sinifinda push, pop ve peek metotlari vardir. push ve pop dizin programini aynisidir. peek ise listenin en sonundaki

elemanın değerini bu elemanı listeden uzaklaştırmadan alır. (pop ile push beraber kullanılarak da aynı işi yapabilirler)

Bu sınıfın tanımı :

```
public class Stack extends Vector
{
    public Stack();
    public Boolean empty();
    public synchronized Object peek();
    public synchronized Object pop();
    public synchronized Object push(Object obj);
    public synchronized int search(Object obj);
}
```

Stack sınıfının metodlarının ne olduğunu daha detaylı inceleyecek olursak:

push

public Object push(Object item)

stack'in üstüne yeni eleman ilave eder

pop

public synchronized Object pop()

Stack'in en tepesindeki elemanı çeker (Stack dizisinden kaldırır ve değerini return eder)

Stack'in boş olması halinde **EmptyStackException** gönderir.

peek

public synchronized Object peek()

Stack'in en tepesindeki elemanın değerini okur(Stack dizisinden kaldırmaz ve sadece değerini return eder)

Stack'in boş olması halinde **EmptyStackException** gönderir.

empty

public boolean empty()

Stack'in boş olup olmadığını kontrol eder, boş ise true, dolu ise false değeri gönderir.

Tests if this stack is empty.

search

public synchronized int search(Object o)

Stack'in içindeki istenen Object'in yerini verir. Eğer object Stack'de yok ise -1 değeri verir

Burada hemen Stack sınıfının Vector sınıfının alt sınıfı olduğunu ve Vector sınıfında mevcut olan tüm metodlar Stack metodunda da geçerli olduğunu da hatırlatalım.

şimdi bir örnek problemde bu sınıfın nasıl kullanıldığına bakalım :

Program 11.16 : java.util kütüphanesinde yer alan Stack yapısını kullanan örnek program

StackTesti.java

```
import java.util.*;
```

```
public class StackTesti
{
    public static void main(String args[])
    {
        StackTesti st=new StackTesti();
        Stack d=new Stack();
        Boolean b=new Boolean(true);
        Character c=new Character('$');
        Integer i=new Integer(34567);
        String s=new String("hello");
        d.push(b);
        st.print(d);
        d.push(c);
        st.print(d);
        d.push(i);
        st.print(d);
    }
}
```

```

d.push(s);
st.print(d);
Object bakilan;
Object cekilen;
try
{
while(true)
{
bakilan=d.peek();
System.out.println(bakilan.toString()+" deşerine bakildi");
st.print(d);
cekilen=d.pop();
System.out.println(cekilen.toString()+" deşeri listeden cekildi ");
st.print(d);
System.out.println("-----");
}
}
catch(EmptyStackException e)
{System.err.println("\n"+e.toString());}
}
public void print(Stack di)
{
Enumeration enum=di.elements();
StringBuffer buf=new StringBuffer();
while(enum.hasMoreElements())
buf.append(enum.nextElement()).append(" ");
System.out.println(buf.toString());
}
}

```

java.util kütüphanesinde yer alan Stack yapisini kullanan örnek program [StackTesti.java](#) nin çıktısı

```

true
true $
true $ 34567
true $ 34567 hello
hello degerine bakildi
true $ 34567 hello
hello degeri listeden cekildi
true $ 34567
-----
34567 degerine bakildi
true $ 34567
34567 degeri listeden cekildi
true $
-----
$ degerine bakildi
true $
$ degeri listeden cekildi
true
-----
true degerine bakildi
true
true degeri listeden cekildi
-----

```

11.6 SIRA (QUEUE) SINIFI

Sıra veya ingilizce adıyla queue aslında üstte tanımladığımız List sınıfının bir alt sınıfıdır. sıra listeye göre daha sınırlı olan su kosullara sahiptir :

? Sırada son elemandan sonra listeye dinamik eleman ilavesi yapılabilir.

- ? Siranın herhangi bir ara noktasına yeni eleman ilave edilemez.
- ? Siranın sadece ilk elemanı listeden çekilebilir.
- ? Siranın herhangi bir ara noktasından eleman çekilemez.

Sıra kavramının oldukça yaygın olarak kullanıldığı ülkemizde oldukça yararlı olabilecek bir sınıfı değilmi? Yukardaki List tanımını kullanarak oluşturduğumuz sıra programı ve sırayı kullanan bir test programı aşağıda verilmiştir.

Program 11.17 : sıra sınıfının [sira.java](#) dosyasındaki tanımları

```
public class sıra extends List
{
    public sıra() {super("sıra");}
    public synchronized void sirayagir(Object o)
    {arkayaEkle(o);}
    public synchronized Object siranGeldi() throws EmptyListException
    {return ondenCikar();}
    public boolean isEmpty() {return super.isEmpty();}
    public boolean bosmu() {return super.isEmpty();}
    public void print() {super.print();}
}
```

Program 11.18 : sıra sınıfının [siraTesti.java](#) dosyasındaki test programı

```
import sıra;
import EmptyListException;
public class sıraTesti
{
    public static void main(String args[])
    {
        sıra s=new sıra();
        Boolean b=new Boolean(true);
        Character c=new Character("$");
        Integer i=new Integer(34567);
        String st=new String(" merhaba ");
        s.sirayagir(b);
        s.print();
        s.sirayagir(c);
        s.print();
        s.sirayagir(i);
        s.print();
        s.sirayagir(st);
        s.print();
        Object cekilen;
        try
        {
            while(true)
            {
                cekilen=s.siranGeldi();
                System.out.println(cekilen.toString()+" sirasi geldi "nden cikti");
                s.print();
            }
        }
        catch(EmptyListException e)
        {System.err.println("\n"+e.toString());}
    }
}
```

sıra sınıfını kullanan [siraTesti.java](#) dosyasının çıktısı

```
sıra : true
sıra : true $
sıra : true $ 34567
```

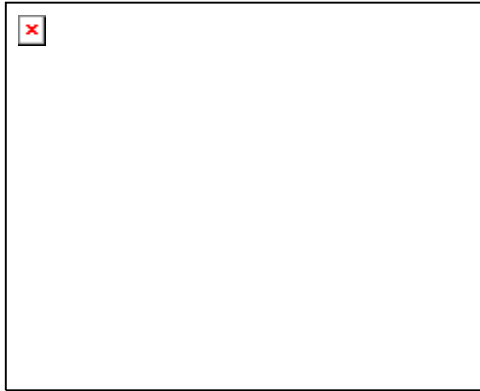
sira : true \$ 34567 merhaba
true sirasi geldi onden cikti
sira : \$ 34567 merhaba
\$ sirasi geldi onden cikti
sira : 34567 merhaba
34567 sirasi geldi onden cikti
sira : merhaba
merhaba sirasi geldi onden cikti
Bos sirasi

Queue sinifi Java'da direk olarak tanimlanmamistir, ancak üstteki sirasi örneğinin bir benzeri Vector sinifinden bizim tarafimizdan rahatlıkla yazilabilir, veya yine LinkedList sinifinin addFirst()/removeLast() metodlarini kullanarak olusturulabilir.

11.7 TREE(AGAÇ) SINIFI

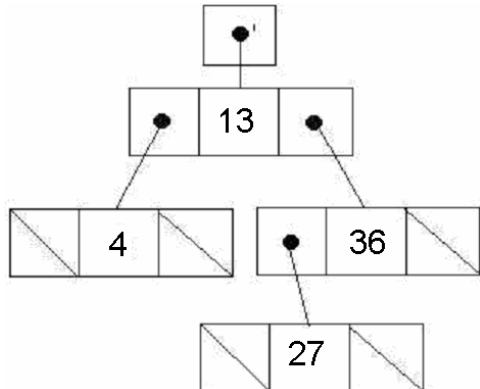
Elimizdeki bir grup boyutlu degiskenin belli bir yapida gruplandırılması veya aranması gerektiğinde bu standart boyut kavramında oldukça kompleks bir yapı arzeder. Bilgi gruplandırma islemini çok daha basit bir şekilde yapabilmek için Tree yapıları öngörülmektedir. Tree temel olarak Vector gibi bir yapıdır. fakat burada her Tree noktası (Nod'u) iki degisik adrese isaret eder bu adreslerden birisi o nodedaki objenin kökünden daha küçük olduğu bir degeri, diğeri ise daha büyük olduğu bir degeri tasir. hiç bir deger tasimiyorsa da null degeriyle o Tree-agaç dali sona erer. Bu yapıyı kullanarak sayıları büyükten küçüğe veya küçükten büyüğe veya daha degisik mantiklarla direk olarak siralamak mümkündür.

11010.JPG



Sekil 11.10 : Binary search Tree (ikili arama agaci) yapisinin grafiksel gösterimi

11011.JPG



Sekil 11.11 Binary search Tree (ikili arama agaci) yapisinin bir rakam setine uygulanmasının grafiksel gösterimi

Sekil 11.10 de ikili arama agaci yapisinin seti görülmektedir. Sekil 11.11 de ise sayisal bir örnekle yapı gösterilmiştir. Her bir dal kökü kendinden sonra gelen rakami küçükse sol dala büyükse sag dala göndermektedir. ve her yeni veri yeni bir dallanma olusturmaktadır. Simdi Tree yapisini olusturacak bir örnek

sinifi ve onun kullanildigi bir örnek problem sinifini olusturarak kavrami biraz daha açmaya çalışalım :

Program 11.19 : Binary search Tree (ikili arama agaci) yapisinin programlandigi TreeNode ve Tree siniflerinin ter aldigi [Tree.java](#) programi

```
class TreeNode
{
    TreeNode sol;
    int data;
    TreeNode sag;
    public TreeNode(int d)
    {
        data=d;
        sol=sag=null;
    }
    public synchronized void gir(int d)
    {
        // not ayni deger iki kere girilmeye calisilirsaa
        // ikinci giris dikkate alinmiyacaktir
        if(d<data)
        { if(sol==null) {sol=new TreeNode(d);}
          else      {sol.gir(d);}
        }
        else if(d>data)
        { if(sag==null) {sag=new TreeNode(d);}
          else      {sag.gir(d);}
        }
    }
}
public class Tree
{
    private TreeNode kok;
    public Tree() {kok=null;}
    public synchronized void gir(int d)
    {
        if(kok==null) kok=new TreeNode(d);
        else kok.gir(d);
    }
    public void node_soldal_sagdal_sirala(){node_soldal_sagdal_siralayici(kok);}
    public void soldal_node_sagdal_sirala(){soldal_node_sagdal_siralayici(kok);}
    public void soldal_sagdal_node_sirala(){soldal_sagdal_node_siralayici(kok);}
    public void node_sagdal_soldal_sirala(){node_sagdal_soldal_siralayici(kok);}
    public void sagdal_node_soldal_sirala(){sagdal_node_soldal_siralayici(kok);}
    public void sagdal_soldal_node_sirala(){sagdal_soldal_node_siralayici(kok);}
    public void node_soldal_sagdal_siralayici(TreeNode node)
    {
        if(node==null) return;
        System.out.print(node.data+" ");
        node_soldal_sagdal_siralayici(node.sol);
        node_soldal_sagdal_siralayici(node.sag);
    }
    public void node_sagdal_soldal_siralayici(TreeNode node)
    {
        if(node==null) return;
        System.out.print(node.data+" ");
        node_sagdal_soldal_siralayici(node.sag);
        node_sagdal_soldal_siralayici(node.sol);
    }
    public void soldal_node_sagdal_siralayici(TreeNode node)
    {

```

```

if(node==null) return;
soldal_node_sagdal_siralayici(node.sol);
System.out.print(node.data+" ");
soldal_node_sagdal_siralayici(node.sag);
}
public void sagdal_node_soldal_siralayici(TreeNode node)
{
if(node==null) return;
sagdal_node_soldal_siralayici(node.sag);
System.out.print(node.data+" ");
sagdal_node_soldal_siralayici(node.sol);
}
public void soldal_sagdal_node_siralayici(TreeNode node)
{
if(node==null) return;
soldal_node_sagdal_siralayici(node.sol);
soldal_node_sagdal_siralayici(node.sag);
System.out.print(node.data+" ");
}
public void sagdal_soldal_node_siralayici(TreeNode node)
{
if(node==null) return;
sagdal_node_soldal_siralayici(node.sag);
sagdal_node_soldal_siralayici(node.sol);
System.out.print(node.data+" ");
}
}

```

Program 11.20 : Binary search Tree (ikili arama agaci) yapisinin programlandigi TreeNode ve Tree siniflarinin kullanilmasini örnekleyen [TreeTest.java](#) programi

```

import Tree;

public class TreeTest
{
public static void main(String args[])
{
Tree agac=new Tree();
int sayi;
System.out.println("orijinal olarak Tree'ye girilen sayi dizini");
for(int i=0;i<=6;i++)
{
sayi=(int)(Math.random()*45)+1;
System.out.print(sayi+" ");
agac.gir(sayi);
}
System.out.println("\nSol dal - kok - sag dal siralama : ");
agac.soldal_node_sagdal_sirala();
System.out.println("\nkok -Sol dal - sag dal siralama : ");
agac.node_soldal_sagdal_sirala();
System.out.println("\nSol dal - sag dal - kok siralama : ");
agac.soldal_sagdal_node_sirala();
System.out.println("\nSag dal - kok - sol dal siralama : ");
agac.sagdal_node_soldal_sirala();
System.out.println("\nkok -Sag dal - sol dal siralama : ");
agac.node_sagdal_soldal_sirala();
System.out.println("\nSag dal - sol dal - kok siralama : ");
agac.sagdal_soldal_node_sirala();
}
}

```

Program 11.17 : Binary search Tree (ikili arama agaci) yapisinin programlandigi TreeNode ve Tree siniflerinin kullanilmasini örnekleyen [TreeTest.java](#) programinin sonuçlari. renkli olarak isaretlenen satirlarin sayi dizisini küçükten büyüğe ve büyükten küçüğe sıraladigina dikkat ediniz.

orijinal olarak Tree'ye girilen sayi dizini

13 11 25 34 21 26 14

Sol dal - kok - sag dal siralama :

11 13 14 21 25 26 34

kok -Sol dal - sag dal siralama :

13 11 25 21 14 34 26

Sol dal - sag dal - kok siralama :

11 14 21 25 26 34 13

Sag dal - kok - sol dal siralama :

34 26 25 21 14 13 11

kok -Sag dal - sol dal siralama :

13 25 34 26 21 14 11

Sag dal - sol dal - kok siralama :

34 26 25 21 14 11 13

11.8 DICTIONARY ve HASHTABLE SINIFLARI

Su ana kadar bu konuda gördüğümüz elemanlarda belli bir baglanti kurali kullanarak elemanlari birbirine baglamistik. Bu hafiza açisindan yogun bir islemdir. Her seferinde hafiza pozisyonunun arastirilmasini gerektirir. Java anahtar referans saglayan daha degisik bir yapıyı da içerir. Burada her elemanın kendimiz tarafından verilen bir referans degeri mevcuttur, ve elemanı bulmak için bu referansi kullanabiliriz. Bu gurubun abstract sinifi Dictionary sinifidir. Dictionary sinifinin altında Hashtable sinifi yer alır. Dictionary sinifinin tanimi :

```
package java.util;
public abstract class Dictionary
{
    public Dictionary()
    abstract public int size();
    abstract public boolean isEmpty();
    abstract public Enumeration keys();
    abstract public Enumeration elements();
    abstract public Object get(Object key);
    abstract public Object put(Object key, Object value);
    abstract public Object remove(Object key);
}
```

HashTable sinifinin tanimi :

```
public class Hashtable extends Dictionary implements Map, Cloneable,
                                                    java.io.Serializable {
    private transient Entry table[];
    private transient int count;
    private int threshold;
    private float loadFactor;
    private transient int modCount = 0;
    private static final long serialVersionUID = 1421746759512286392L;
    public Hashtable(int initialCapacity, float loadFactor)
    public Hashtable(int initialCapacity)
    public Hashtable(Map t)
    public int size()
    public boolean isEmpty()
    public synchronized Enumeration keys()
    public synchronized Enumeration elements()
    public synchronized boolean contains(Object value)
    public boolean containsValue(Object value)
```

```

    public synchronized boolean containsKey(Object key)
    public synchronized boolean equals(Object key)
    public synchronized Object get(Object key)
    protected void rehash()
    public synchronized Object put(Object key, Object value)
    public synchronized Object remove(Object key)
    public synchronized void putAll(Map t)
    public synchronized void clear()
    public synchronized Object clone()
    public synchronized String toString()
    public Set entrySet()
    public Set keySet()
    public Collection Values()
    public synchronized int hashCode()
}

```

Hashtables sinifi temel olarak Dictionary ve Map siniflarindan türetilmistir. Map sinifi tanimi

```

package java.util;
public interface Map {
    int size();
    boolean isEmpty();
    boolean containsKey(Object key);
    boolean containsValue(Object value);
    Object get(Object key);
    Object put(Object key, Object value);
    Object remove(Object key);
    void putAll(Map t);
    void clear();
    public Set keySet();
    public Collection values();
    public Set entrySet();
    boolean equals(Object o);
    int hashCode();
    public interface Entry
    {
        Object getKey();
        Object getValue();
        Object setValue(Object value);
        boolean equals(Object o);
        int hashCode();
    }
}

```

seklindedir.

En çok kullanacagimiz Hashtable metodlarinin anlamlarina bir göz atalim :

Bir referans çifti girmek için : put(Object anahtar, Object deger)

Anahtari vererek referans degerini çağirmak için : get(Object anahtar)

Bir elemani silmek için : remove((Object anahtar)

Boyutu kontrol için : size()

Bos olup olmadiginin kontrolu için empty()

Tüm anahtarlarin listesini almak için : keys() veya keySet()

Tüm degerlerin listesini almak için : elements() veya entrySet()

Program 11.21 : Hashtable yapisinin programlandigi GezegenCaplari.java programi

```

import java.util.Enumeration;
import java.util.Hashtable;
import javax.swing.JOptionPane;

public class GezegenCaplari {

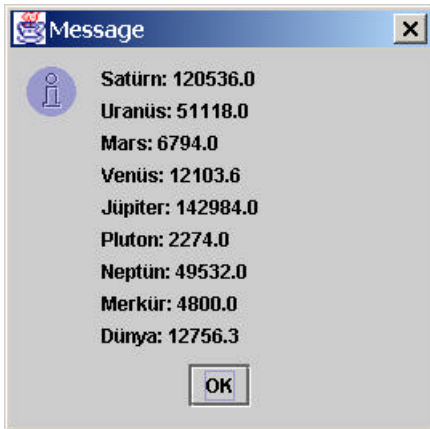
```

```

public static void main (String args[]) {
    String names[] = {"Merkür", "Venüs", "Dünya",
        "Mars", "Jüpiter", "Satürn", "Uranüs",
        "Neptün", "Pluton"};
    float diameters[] = {4800f, 12103.6f, 12756.3f,
        6794f, 142984f, 120536f, 51118f, 49532f, 2274f};
    Hashtable hash = new Hashtable();
    for (int i=0, n=names.length; i < n; i++) {
        hash.put (names[i], new Float (diameters[i]));
    }
    Enumeration enum = hash.keys();
    Object obj;
    String ss="";
    while (enum.hasMoreElements()) {
        obj = enum.nextElement();
        ss+=obj + " : " + hash.get(obj)+"\n";
    }
    JOptionPane.showMessageDialog(null,ss);
    System.exit(0);
}
}

```

11012.JPG



Şekil 11.12 HashTable sınıfını kullanan GezegenCaplari programı

Programdan da görüldüğü gibi çıktı hiçbir mantıksal sıralama düzeni içermemektedir, fakat burada önemli olan gezegenlerin ve çaplarının birbirleriyle olan ilişkilerinin listelenmesidir. Hashtable bu tür işlevleri en iyi bir şekilde yerine getirir.

11.9 ARRAYS SINIFI VE SIRALAMA

Arrays sınıfı boyutlu değişkenleri sıralamaya yarayan bir Java sınıfıdır. Metodları:

```

public static List asList(object array[]);
b değerinin a değerinin hangi elemanında olduğunu bulan :
public static int binarySearch(<değişken türü> a[],<değişken türü>b);
<değişken türü> char,double,float,int,Object,long,short değerleri alabilir, elbette Object üzerinden Objectin alt
sınıfları olan String, Double, Integer gibi sınıfları da kabul eder.
İki boyutlu değişkenin birbirine eşit olup olmadığını denetleyen :
public static boolean equals(<değişken türü> a[],<değişken türü>b[]);
boyutlu değişkenin tüm değerlerini veya tanımlanan bir bölümünü bir bölümünü aynı tür bir değişken atayan
public static void fill(<değişken türü> a[],<değişken türü>b);
public static void fill(<değişken türü> a[],int başlangıç indisi,int bitiş indisi,<değişken türü>b);
boyutlu değişkeni sıraya sokan :
public static void sort(<değişken türü> a[]);
public static void sort(Object a[],Comparator comp);

```

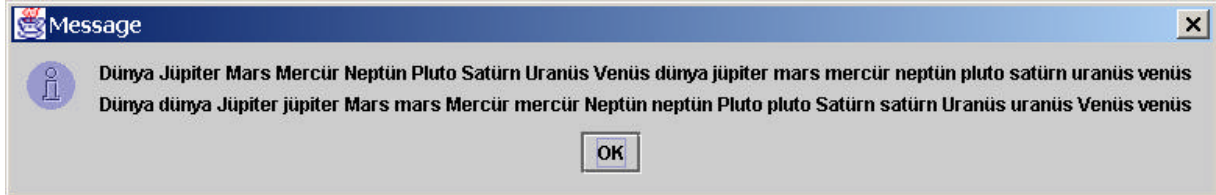
listeden de görüldüğü gibi tüm metodlar static metodlardır.

Program 11.22 : Arrays yapısının kullanıldığı Gezegensirasi.java programı

```
import java.util.*;
import javax.swing.JOptionPane;

public class Gezegensirasi {
    static class InsensitiveComp implements Comparator {
        public int compare (Object a1, Object a2) {
            String s1 = a1.toString().toLowerCase();
            String s2 = a2.toString().toLowerCase();
            return s1.compareTo (s2);
        }
    }
    public static void main (String args[]) {
        String names[] = {"Mercür", "Venüs", "Dünya",
            "Mars", "Jüpiter", "Satürn", "Uranüs",
            "Neptün", "Pluto",
            "mercür", "venüs", "dünya",
            "mars", "jüpiter", "satürn", "uranüs",
            "neptün", "pluto"};
        Arrays.sort(names);
        int namesLen = names.length;
        String ss="";
        for (int i=0; i<namesLen; i++) {
            ss+=names[i] + " ";
        }
        ss+="\n";
        Arrays.sort(names, new InsensitiveComp());
        for (int i=0; i<namesLen; i++) {
            ss+=names[i] + " ";
        }
        ss+="\n";
        JOptionPane.showMessageDialog(null,ss);
        System.exit(0);
    }
}
```

11013.JPG



Sekil 11.13 Arrays sınıfını kullanan Gezegensirasi programı

programda liste ikinci kere Comparator sınıfı InsensitiveComp() kullanarak büyük ve küçük harfi göz önüne almadan siraya sokulmuştur.

11.10 ALISTIRMALAR

1. [H10A11.java](#) : Vector sınıfı örneği, H9O1 de boyutlu değişkenle çözülen dosyadan okunan rakamların ortalamasının bulunması.

Program 11.23 : H10A11.java programı, vector ve dosya girdi örneği

```

import java.io.*;
import Text;
import java.util.*;
public class H10AL1
{
    public static void main(String[] args) throws IOException
    {
        DataInputStream input;
        Vector i= new Vector(1);
        String s1;
        Text cin= new Text();
        System.out.print("Lutfen dosya ismini giriniz: ");
        s1 = cin.readString();
        File myfile = new File(s1);
        BufferedReader b= new BufferedReader(new FileReader(myfile));
        int toplam=0;
        boolean EOF=false;
        int j=0;
        while (!EOF)
        {
            try
            {
                j++;
                i.addElement(Text.readString(b));
            }
            catch (EOFException e)
            {
                b.close();
                EOF=true;
            }
        } //while
        Enumeration enum=i.elements();
        StringBuffer buf = new StringBuffer();
        while(enum.hasMoreElements())
        {
            buf.append(enum.nextElement());
            Double d=new Double(buf.toString());
            toplam+=d.doubleValue();
        }
        System.out.println("Dosyanin icindeki sayilarin adedi: "+j);
        System.out.println("Ortalama: "+(double)toplam/i.size());
    } //main
} //class

```

Lutfen dosya ismini giriniz: c.txt

```

1.0 toplam: 1
2.0 toplam: 3
3.0 toplam: 6
4.0 toplam: 10
5.0 toplam: 15
6.0 toplam: 21
7.0 toplam: 28
8.0 toplam: 36
9.0 toplam: 45
10.0 toplam: 55
11.0 toplam: 66
12.0 toplam: 78
13.0 toplam: 91
14.0 toplam: 105

```

15.0 toplam: 120
16.0 toplam: 136
17.0 toplam: 153
18.0 toplam: 171
19.0 toplam: 190
20.0 toplam: 210
dosyanin ve yuklendigi vektorun icindeki sayilarin adedi: 20
Ortalama: 10.5

2. [H10AL2.java](#) : List sinifi örneği, H9O1 de boyutlu degiskenle çözülen dosyadan okunan rakamlarin ortalamasinin bulunmasi.

Program 11.24 : List sinifi ve dosyadan okuma örneği H10AL1.java

```
import java.io.*;
import Text;
import java.util.*;
import bolum11.List;
import bolum11.EmptyListException;
public class H10AL2
{
    public static void main(String[] args) throws IOException
    {
        DataInputStream input;
        List l= new List("H10AL2");
        String s1;
        Text cin= new Text();
        System.out.print("Lutfen dosya ismini giriniz: ");
        s1 = cin.readString();
        File myfile = new File(s1);
        BufferedReader b= new BufferedReader(new FileReader(myfile));
        int toplam=0;
        boolean EOF=false;
        int j=0;
        while (!EOF)
        {
            try
            {
                l.arkayaEkle(Text.readString(b));
                j++;
            }
            catch (EOFException e)
            {
                b.close();
                EOF=true;
            }
        } //while
        while(!l.bosmu())
        {
            Double d=new Double((String)l.ondenCikar());
            toplam+=d.doubleValue();
            System.out.println(""+d+" toplam: "+toplam);
        }
        System.out.println("dosyan• n ve y• klendigi listenin icindeki sayilarin adedi: "+j);
        System.out.println("Ortalama: "+(double)toplam/j);
    } //main
} //class
```

Lutfen dosya ismini giriniz: c.txt
1.0 toplam: 1

2.0 toplam: 3
3.0 toplam: 6
4.0 toplam: 10
5.0 toplam: 15
6.0 toplam: 21
7.0 toplam: 28
8.0 toplam: 36
9.0 toplam: 45
10.0 toplam: 55
11.0 toplam: 66
12.0 toplam: 78
13.0 toplam: 91
14.0 toplam: 105
15.0 toplam: 120
16.0 toplam: 136
17.0 toplam: 153
18.0 toplam: 171
19.0 toplam: 190
20.0 toplam: 210
dosyanin ve yuklendigi listenin icindeki sayilarin adedi: 20
Ortalama: 10.5

3. [H10AL3.java](#) : dizi sinifi örneği, H9O1 de boyutlu degiskenle çözülen dosyadan okunan rakamlarin ortalamasinin bulunmasi.

Program 11.25 : H10AL3.java,

```
import java.io.*;
import Text;
import java.util.*;
import bolum11.dizi;
import bolum11.EmptyListException;
//dizi ornegi
public class H10AL3
{
    public static void main(String[] args) throws IOException
    {
        DataInputStream input;
        dizi l= new dizi();
        String s1;
        Text cin= new Text();
        System.out.print("Lutfen dosya ismini giriniz: ");
        s1 = cin.readString();
        File myfile = new File(s1);
        BufferedReader b= new BufferedReader(new FileReader(myfile));
        int toplam=0;
        boolean EOF=false;
        int j=0;
        while (!EOF)
        {
            try
            {
                l.ekle(Text.readString(b));
                j++;
            }
            catch (EOFException e)
            {
                b.close();
                EOF=true;
            }
        }
    }
}
```

```

    }
} //while
    while(!l.bosmu())
    {
        Double d=new Double((String)l.cenk());
        toplam+=d.doubleValue();
        System.out.println(""+d+" toplam: "+toplam);
    }
System.out.println("dosyanin ve yuklendigi listenin icindeki sayilarin adedi: "+j);
System.out.println("Ortalama: "+(double)toplam/j);
} //main
} //class

```

Lutfen dosya ismini giriniz: c.txt

```

20.0 toplam: 20
19.0 toplam: 39
18.0 toplam: 57
17.0 toplam: 74
16.0 toplam: 90
15.0 toplam: 105
14.0 toplam: 119
13.0 toplam: 132
12.0 toplam: 144
11.0 toplam: 155
10.0 toplam: 165
9.0 toplam: 174
8.0 toplam: 182
7.0 toplam: 189
6.0 toplam: 195
5.0 toplam: 200
4.0 toplam: 204
3.0 toplam: 207
2.0 toplam: 209
1.0 toplam: 210
dosyanin ve yuklendigi listenin icindeki sayilarin adedi: 20
Ortalama: 10.5

```

12. [H10AL4.java](#) : dizi sinifi örneği, H9O1 de boyutlu degiskenle çözülen dosyadan okunan rakamlarin ortalamasinin bulunmasi.

Problem 11.26 : H10AL4.java dizi sinifi örneği

```

import java.io.*;
import Text;
import java.util.*;
import bolum11.sira;
import bolum11.EmptyListException;
//sira ornegi
public class H10AL4
{
    public static void main(String[] args) throws IOException
    {
        DataInputStream input;
        sira l= new sira();
        String s1;
        Text cin= new Text();
        System.out.print("Lutfen dosya ismini giriniz: ");
        s1 = cin.readString();
        File myfile = new File(s1);
        BufferedReader b= new BufferedReader(new FileReader(myfile));
    }
}

```

```

int toplam=0;
boolean EOF=false;
int j=0;
while (!EOF)
{
try
{
l.sirayagir(Text.readString(b));
j++;
}
catch (EOFException e)
{
b.close();
EOF=true;
}
} //while
while(!l.bosmu())
{
Double d=new Double((String)l.siranGeldi());
toplam+=d.doubleValue();
System.out.println(""+d+" toplam: "+toplam);
}
System.out.println("dosyanin ve yuklendigi listenin icindeki sayilarin adedi: "+j);
System.out.println("Ortalama: "+(double)toplam/j);
} //main
} //class

```

Lutfen dosya ismini giriniz: c.txt

```

1.0 toplam: 1
2.0 toplam: 3
3.0 toplam: 6
4.0 toplam: 10
5.0 toplam: 15
6.0 toplam: 21
7.0 toplam: 28
8.0 toplam: 36
9.0 toplam: 45
10.0 toplam: 55
11.0 toplam: 66
12.0 toplam: 78
13.0 toplam: 91
14.0 toplam: 105
15.0 toplam: 120
16.0 toplam: 136
17.0 toplam: 153
18.0 toplam: 171
19.0 toplam: 190
20.0 toplam: 210
dosyanin ve yuklendigi listenin icindeki sayilarin adedi: 20
Ortalama: 10.5

```

13. [H10A15.java](#) : Stack sinifi örneği, H9O1 de boyutlu degiskenle çözülen dosyadan okunan rakamlarin ortalamasinin bulunmasi.

Problem 11.27 H10A15.java Stack sinifi örneği

```

import java.io.*;
import Text;
import java.util.*;
//Stack - dizi örneği

```

```

public class H10AL5
{
    public static void main(String[] args) throws IOException
    {
        DataInputStream input;
        Stack l= new Stack();
        String s1;
        Text cin= new Text();
        System.out.print("Lutfen dosya ismini giriniz: ");
        s1 = cin.readString();
        File myfile = new File(s1);
        BufferedReader b= new BufferedReader(new FileReader(myfile));
        int toplam=0;
        boolean EOF=false;
        int j=0;
        while (!EOF)
        {
            try
            {
                l.push(Text.readString(b));
                j++;
            }
            catch (EOFException e)
            {
                b.close();
                EOF=true;
            }
        } //while
        while(!l.empty())
        {
            Double d=new Double((String)l.pop());
            toplam+=d.doubleValue();
            System.out.println(""+d+" toplam: "+toplam);
        }
        System.out.println("dosyanin ve yuklendigi listenin icindeki sayilarin adedi: "+j);
        System.out.println("Ortalama: "+(double)toplam/j);
    } //main
} //class

```

Lutfen dosya ismini giriniz: c.txt

```

20.0 toplam: 20
19.0 toplam: 39
18.0 toplam: 57
17.0 toplam: 74
16.0 toplam: 90
15.0 toplam: 105
14.0 toplam: 119
13.0 toplam: 132
12.0 toplam: 144
11.0 toplam: 155
10.0 toplam: 165
9.0 toplam: 174
8.0 toplam: 182
7.0 toplam: 189
6.0 toplam: 195
5.0 toplam: 200
4.0 toplam: 204
3.0 toplam: 207
2.0 toplam: 209
1.0 toplam: 210

```

dosyanın ve yüklendiği listenin içindeki sayıların adedi: 20

Ortalama: 10.5

Alistirmalarda kullanılan c.txt dosyası :

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

6. SetTest.java programını inceleyiniz. Kesim kümesiyle bileşim kümesinin farkını oluşturan kümeyi hesaplayan bir metod yazınız ve test programına da ekleyerek çalıştırınız.

17. H10D1.java

veri dosyası e.txt'e e dizisini giriniz. d.txt'e d dizisini giriniz. program setText'ti inceleyiniz. iki dizinin bileşim kümesini ed.txt dosyasına yazdırınız.

Program 11.28 H10D1.java iki dizinin bileşim kümesini vektor sınıfını kullanarak hesaplayan program

```
import java.io.*;
import Text;
import java.util.*;
public class H10D1
{
    public void girdiA(String string, Vector list)
    {
        // StringTokenizer sınıfı String değişkenleri için
        // Enumeration sınıfının yaptığına paralel görev
        // görür String'i s• raya sokarak değerlerini s• rayla verir
        StringTokenizer tokens = new StringTokenizer(string);
        while(tokens.hasMoreTokens()) {
            String test = tokens.nextToken();
            list.addElement(test);
        }
    }
    public static String ciktiA(Vector v)
    {
        StringBuffer cikti=new StringBuffer();
        Enumeration enum = v.elements();
        while(enum.hasMoreElements())
        {
            String ans = (String)enum.nextElement();
            cikti.append(ans + " ");
        }
    }
}
```

```

        return cikti.toString();
    }
public static void main(String[] args) throws IOException
{
    SetA set=new SetA();
    DataInputStream input;
    Vector v1= new Vector(1);
    Vector v2= new Vector(1);
    Vector v=new Vector(1);
    String s1,s2;
    Text cin= new Text();
    System.out.print("Lutfen ilk dosya ismini giriniz: ");
    s1 = cin.readString();
    File myfile1 = new File(s1);
    BufferedReader b1= new BufferedReader(new FileReader(myfile1));
    System.out.print("Lutfen ikinci dosya ismini giriniz: ");
    s2 = cin.readString();
    File myfile2 = new File(s2);
    BufferedReader b2= new BufferedReader(new FileReader(myfile2));
    int toplam=0;
    boolean EOF=false;
    while (!EOF)
    {
        try
        {
            v1.addElement(Text.readString(b1));
        }
        catch (EOFException e)
        {
            b1.close();
            EOF=true;
        }
    } //while
    EOF=false;
    while (!EOF)
    {
        try
        {
            v2.addElement(Text.readString(b2));
        }
        catch (EOFException e)
        {
            b2.close();
            EOF=true;
        }
    } //while
    v=set.bilesim(v1,v2);
    System.out.println(ciktiA(v));
    PrintWriter cfout=new PrintWriter(new BufferedWriter(new FileWriter("de.txt")));
    cfout.println(ciktiA(v));
    cfout.close();
    toplam=0;
    Enumeration enum=v.elements();
    while(enum.hasMoreElements())
    {
        Double d=new Double((String)enum.nextElement());
        toplam+=d.doubleValue();
    }
    System.out.println("dosyanin ve yuklendigi vektorun icindeki sayilarin adedi: "+v.size());
}

```

```
System.out.println("Ortalama: "+(double)toplam/v.size());
} //main
} //class
```

sonuçlar :

```
Lutfen ilk dosya ismini giriniz: e.txt
Lutfen ikinci dosya ismini giriniz: f.txt
10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 1 2 3 4 5 6 7 8 9
dosyanin ve yuklendigi vektorun icindeki sayilarin adedi: 29
Ortalama: 15.0
e.txt:
10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29
d.txt
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20
de.txt
10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 1 2 3 4 5 6 7 8 9
```

8. [H10OD2](#)

alistirma 7 deki sonuclari Tree sinifini kullanarak küçükten büyüğe doğru sıralanmış olarak ed.txt dosyasına yazdırınız.

Program 11.29 : H10OD2.java

```
import java.io.*;
import Text;
import java.util.*;
import bolum11.Tree1;
public class H10OD2
{
    public void girdiA(String string, Vector list)
    {
        // StringTokenizer sinifi String degiskenleri icin
        // Enumeration sinifinin yaptigina paralel gorev
        // gorur String'i s• raya sokarak degerlerini s• rayla verir
        StringTokenizer tokens = new StringTokenizer(string);
        while(tokens.hasMoreTokens()) {
            String test = tokens.nextToken();
            list.addElement(test);
        }
    }
    public static String ciktiA(Vector v)
    {
        StringBuffer cikti=new StringBuffer();
        Enumeration enum = v.elements();
        while(enum.hasMoreElements())
        {
            String ans = (String)enum.nextElement();
            cikti.append(ans + " ");
        }
        return cikti.toString();
    }
    public static void main(String[] args) throws IOException
    {
        SetA set=new SetA();
        Tree1 t=new Tree1();
        DataInputStream input;
        Vector v1= new Vector(1);
```

```

Vector v2= new Vector(1);
Vector v=new Vector(1);
String s1,s2;
Text cin= new Text();
System.out.print("Lutfen ilk dosya ismini giriniz: ");
s1 = cin.readString();
File myfile1 = new File(s1);
BufferedReader b1= new BufferedReader(new FileReader(myfile1));
System.out.print("Lutfen ikinci dosya ismini giriniz: ");
s2 = cin.readString();
File myfile2 = new File(s2);
BufferedReader b2= new BufferedReader(new FileReader(myfile2));
int toplam=0;
boolean EOF=false;
while (!EOF)
{
    try
    {
        v1.addElement(Text.readString(b1));
    }
    catch (EOFException e)
    {
        b1.close();
        EOF=true;
    }
} //while
EOF=false;
while (!EOF)
{
    try
    {
        v2.addElement(Text.readString(b2));
    }
    catch (EOFException e)
    {
        b2.close();
        EOF=true;
    }
} //while
v=set.bilesim(v1,v2);
    Enumeration enum=v.elements();
    while(enum.hasMoreElements())
    {
        Integer d=new Integer((String)enum.nextElement());
        t.gir(d.intValue());
    }
    PrintWriter cfout=new PrintWriter(new BufferedWriter(new FileWriter("de.txt")));
    System.out.println(t.soldal_node_sagdal_sirala());
    cfout.println(t.soldal_node_sagdal_sirala());
    cfout.close();
} //main
} //class
de.txt :
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29
e.txt :
11 13 24 15 17 22 18 19 12 20 21 23 25 14 26 27 16 28 29 10
d.txt
1 8 9 11 12 3 4 13 10 18 19 14 15 16 2 5 6 7 17 20
sonuç (ekran)

```


Lutfen ilk dosya ismini giriniz: d.txt

Lutfen ikinci dosya ismini giriniz: e.txt

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29

Program 11.30 Tree1.java ,

```
package bolum11;
class TreeNode
{
    TreeNode sol;
    int data;
    TreeNode sag;
    public TreeNode(int d)
    {
        data=d;
        sol=sag=null;
    }
    public synchronized void gir(int d)
    {
        // not ayni deger iki kere girilmeye calisilirs
        // ikinci giris dikkate alinmiyacaktir
        if(d<data)
        { if(sol==null) {sol=new TreeNode(d);}
          else      {sol.gir(d);}
        }
        else if(d>data)
        { if(sag==null) {sag=new TreeNode(d);}
          else      {sag.gir(d);}
        }
    }
}
public class Tree1
{
    private TreeNode kok;
    public Tree1() {kok=null;}
    public synchronized void gir(int d)
    {
        if(kok==null) kok=new TreeNode(d);
        else kok.gir(d);
    }
    public String node_soldal_sagdal_sirala(){return node_soldal_sagdal_siralayici(kok);}
    public String soldal_node_sagdal_sirala(){return soldal_node_sagdal_siralayici(kok);}
    public String sagdal_node_soldal_sirala(){return sagdal_node_soldal_siralayici(kok);}
    public String node_soldal_sagdal_siralayici(TreeNode node)
    {
        String s="";
        if(node==null) return s;
        s=s+node.data+" ";
        s=s+node_soldal_sagdal_siralayici(node.sol);
        s=s+node_soldal_sagdal_siralayici(node.sag);
        return s;
    }
    public String soldal_node_sagdal_siralayici(TreeNode node)
    {
        String s="";
        if(node==null) return s;
        s=s+soldal_node_sagdal_siralayici(node.sol);
        s=s+node.data+" ";
        s=s+soldal_node_sagdal_siralayici(node.sag);
    }
}
```

```

return s;
}
public String sagdal_node_soldal_siralayici(TreeNode node)
{
String s="";
if(node==null) return s;
s=s+sagdal_node_soldal_siralayici(node.sol);
s=s+node.data+" ";
s=s+sagdal_node_soldal_siralayici(node.sag);
return s;
}
}

```

18. [H10OD3](#)

Ekrandan bir rakam dizisini tek bir String olarak giriniz. Girdiginiz diziyi StringTokenizer sinifi bir gerçek sayi rakam dizisine dönüştürünüz ve vector sinifina yükleyiniz. daha sonra vector elemanlarinin karesinin ortalamasini çıktı olarak veriniz.

Program 11.31 : H10OD3.java

```

import java.io.*;
import Text;
import java.util.*;
import bolum11.Tree1;
public class H10OD3
{
public static void main(String[] args) throws IOException
{
String s1;
Text cin= new Text();
Vector v=new Vector();
System.out.print("tum rakamlari giriniz : ");
s1 = cin.readStringLine();
StringTokenizer st=new StringTokenizer(s1);
while(st.hasMoreTokens())
{
v.addElement((String)st.nextToken());
}
Enumeration enum=v.elements();
double toplam=0;
while(enum.hasMoreElements())
{
Double d=new Double((String)enum.nextElement());
double x=d.doubleValue();
toplam+=x*x;
System.out.println("x = "+x+"toplam = "+toplam);
}
System.out.println("Ortalama: "+(double)toplam/v.size());
} //main
} //class
sonuclar:
tum rakamlari giriniz : 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
x = 1.0 toplam = 1.0
x = 2.0 toplam = 5.0
x = 3.0 toplam = 14.0
x = 4.0 toplam = 30.0
x = 5.0 toplam = 55.0
x = 6.0 toplam = 91.0
x = 7.0 toplam = 140.0
x = 8.0 toplam = 204.0

```

x = 9.0 toplam = 285.0
x = 10.0 toplam = 385.0
Ortalama: 38.5

19. [H10OD4](#)

Ekrandan bir rakam dizisini tek bir String olarak giriniz. Girdiginiz diziyi StringTokenizer sinifi bir gerçek sayi rakam dizisine dönüştürünüz ve Stack sinifina yükleyiniz. daha sonra Stack elemanlarinin karesinin ortalamasini çıktı olarak veriniz.

Program 11.32 : H10OD4.java

```
import java.io.*;
import Text;
import java.util.*;
import bolum11.Tree1;
// not stack vektor s• n• f• n• n bir alt s• n• f• d• r.
// bu uygulamada bu ”zellikten yararlan• lm• Yt• r.
public class H10OD4
{
    public static void main(String[] args) throws IOException
    {
        String s1;
        Text cin= new Text();
        Stack v= new Stack();
        System.out.print("tum rakamlari giriniz : ");
        s1 = cin.readStringLine();
        StringTokenizer st=new StringTokenizer(s1);
        while(st.hasMoreTokens())
        {
            v.push((String)st.nextToken());
        }
        Enumeration enum=v.elements();
        double toplam=0;
        while(enum.hasMoreElements())
        {
            Double d=new Double((String)enum.nextElement());
            double x=d.doubleValue();
            toplam+=x*x;
            System.out.println("x = "+x+"toplam = "+toplam);
        }
        System.out.println("Ortalama: "+(double)toplam/v.size());
    } //main
} //class
```

sonuçlar :

tum rakamlari giriniz : x = 1.0toplam = 1.0
x = 2.0toplam = 5.0
x = 3.0toplam = 14.0
x = 4.0toplam = 30.0
x = 5.0toplam = 55.0
x = 6.0toplam = 91.0
x = 7.0toplam = 140.0
x = 8.0toplam = 204.0
x = 9.0toplam = 285.0
x = 10.0toplam = 385.0
Ortalama: 38.5

Program 11.33 : H10OD4a.java: ikinci program (ayni program 11.20'nin degisik yazilisi) : [H10OD4a.java](#)

```
import java.io.*;
import Text;
```

```

import java.util.*;
import bolum11.Tree1;
public class H10OD4a
{
    public static void main(String[] args) throws IOException
    {
        String s1;
        Text cin= new Text();
        Stack v= new Stack();
        System.out.print("tum rakamlari giriniz : ");
        s1 = cin.readStringLine();
        StringTokenizer st=new StringTokenizer(s1);
        while(st.hasMoreTokens())
        {
            v.push((String)st.nextToken());
        }
        double toplam=0;
        double sayi=v.size();
        while(!v.isEmpty())
        {
            Double d=new Double((String)v.pop());
            double x=d.doubleValue();
            toplam+=x*x;
            System.out.println("x = "+x+"toplam = "+toplam);
        }
        System.out.println("Ortalama: "+(double)toplam/sayi);
    } //main
} //class

```

sonuçlar :

tum rakamlari giriniz : 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

x = 10.0 toplam = 100.0

x = 9.0 toplam = 181.0

x = 8.0 toplam = 245.0

x = 7.0 toplam = 294.0

x = 6.0 toplam = 330.0

x = 5.0 toplam = 355.0

x = 4.0 toplam = 371.0

x = 3.0 toplam = 380.0

x = 2.0 toplam = 384.0

x = 1.0 toplam = 385.0

Ortalama: 38.5

20. Java Vector uygulaması Gezegenler.java

Program 11.34 . Gezegenler.java vektör test programı

```

import java.util.*;
public class Gezegenler {
    static class Gezegen {
        private String isim;
        Gezegen (String s) {
            isim = s;
        }
        public String toString() {
            return getClass().getName() + "[" + isim + "]";
        }
    }
    public static void main (String args[]) {
        String isimler[] = {"Mercür", "Venüs", "Dünya",
            "Mars", "Jupiter", "Satürn", "Uranüs",

```

```

    "Neptün", "Pluto");
int namesLen = isimler.length;
Vector gezegenler = new Vector (namesLen);
for (int i=0; i < namesLen; i++) {
    gezegenler.addElement (new Gezegen (isimler[i]));
}
for (int i=0, n=gezegenler.size(); i < n; i++) {
    System.out.println (gezegenler.elementAt (i));
}
}
}
}

```

21. GezegenlerveAylar.java, Vector uygulaması

Program 11.35 . GezegenlerveAylar.java vector test programı

```

import java.util.*;
import javax.swing.JOptionPane;

public class GezegenlerveAylar {
    static class Gezegen {
        private String isim;
        private int aySayisi;
        Gezegen (String s, int aylar) {
            isim = s;
            aySayisi = aylar;
        }
        public String toString() {
            return getClass().getName() + "[" + isim + "-" + aySayisi + "]";
        }
        public final String getName() {
            return isim;
        }
        public final int getMoonCount () {
            return aySayisi;
        }
    }
    public static void main (String args[]) {
        String isimler[] = {"Mercür", "Venüs", "Dünya",
            "Mars", "Jupiter", "Satürn", "Uranüs",
            "Neptün", "Pluto"};
        int aylar[] = {0, 0, 1, 2, 16, 18, 17, 8, 1};
        int namesLen = isimler.length;
        Vector planets = new Vector (namesLen);
        for (int i=0; i < namesLen; i++)
        {
            planets.addElement (new Gezegen (isimler[i], aylar[i]));
        }
        Enumeration enum = planets.elements();
        Gezegen p;
        String ss="";
        while (enum.hasMoreElements()) {
            p = (Gezegen)enum.nextElement();
            ss+=p.getName() + " : " + p.getMoonCount()+"\n";
        }
        JOptionPane.showMessageDialog(null,ss);
        System.exit(0);
    }
}

```


BÖLÜM 12 ÖRNEKLERLE SAYISAL ANALİZ

12.1 SAYISAL ANALİZE GİRİŞ

Bu bölümümüzde bazı pratik matematik problemlerinin java ile nasıl çözülebileceğine göz atacagız. Sayısal analiz işlemlerini yapmak amacıyla iki sınıf oluşturduk bunlar Matrix ve Numeric sınıflarıdır. Bu serinin devamı olan java ile numerik analiz kitabında bu sınıflardaki metotları tek tek incelemeye çalışacağım. Burada ise sadece program listeleri ve örnek problemler vermekle yetineceğiz. Buradaki metotlar uluslararası projelerde kullanıldığından metot isim ve tanımlamaları İngilizcedir. Sadece bu kitabın kapsamı için değil gerçek nümerik problemlerde kullanılmak amacıyla geliştirilmişlerdir. Burada ayrıca hemen sunu da belirtelim: sayısal metotların kullanımı bu metotlar, sayısal analiz ve bilgisayar değişkenlerinin değişimi ile ilgili iyi bilgi gerektirmektedir. Bu sınıf ve metotları ciddi bir uygulamada kullanmadan önce verilen metotlar hakkında nümerik analiz kitaplarından yeterince bilgi sahibi olmanızı ve test fonksiyonları kullanarak sizin istediğiniz görevi yapıp yapamayacaklarını iyice kontrol etmenizi tavsiye ederim. Türkiye'deki nümerik analizle ilgilenen arkadaşlar eğer ilgilenirlerse benim kendi projelerimde kullanmak için geliştirdiğim bu grubu daha da geliştirerek genel bir nümerik analiz kütüphanesine dönüştürmemiz mümkün olabilir.

12.2 MATRIX SINIFI

Matrix sınıfı double ve complex vektör (bir boyutlu değişken) ve matris (iki boyutlu değişken) değişkenlerinin matematik işlemlerini yapmak amacıyla tanımlanmıştır. complex (kompleks değişken sınıfı) daha önce Türkçe olarak tanımlanan kompleks sınıfının aynıdır, fakat metot isimleri burada İngilizce olduğundan bu sınıfın tanımını tekrar verelim :

Program 12.1 complex.java, İngilizce metot isimleriyle kompleks değişkenler sınıfı.

```
//=====
// Numerical Analysis Package in Java
// Complex class definition
// Dr. Turhan Coban
//=====
import java.io.*;
// class complex
// complex number abstraction
//
class complex {
    // constructors
    public complex()
    {
        nreal=0;
        nimag=0;
    }
    public complex(double nre,double nim)
    {
        nreal=nre;
        nimag=nim;
    }

    public complex(double numer)
    {
        nreal=numer;
        nimag=0;
    }

    public complex(complex value )
    {
        nreal=value.real();
        nimag=value.imaginary();
    }
}
```

```

}
// accessor functions

public double real()
{
return nreal;
}

public double imaginary()
{
return nimag;
}

public void setReal(double r)
{
nreal=r;
}

public void setImaginary(double i)
{
nimag=i;
}

public double R()
{
return Math.sqrt(nreal*nreal+nimag*nimag);
}

public double theta()
{
return Math.atan2(nimag,nreal);
}

public double dtheta()
{
return Math.atan2(nimag,nreal)*45.0/Math.atan(1.0);
}

// assignments
public void assign(complex right)
{
nreal=right.real();
nimag=right.imaginary();
}

public void assign(double nr,double ni)
{
nreal=nr;
nimag=ni;
}

public void add(complex right)
{
nimag = nimag + right.imaginary();
nreal = nreal + right.real();
}

public void subtract(complex right)
{
nimag = nimag - right.imaginary();

```



```

nreal = nreal - right.real();
}

public void multiply(complex right )
{
nreal = nreal*right.real() - nimag*right.imaginary();
nimag = nreal*right.imaginary() + nimag*right.real();
}

public void divide(complex right )
{
double a=nreal*nreal+nimag*nimag;
nreal = ( nreal*right.real() + nimag*right.imaginary())/a;
nimag = (-nreal*right.imaginary() + nimag*right.real())/a;
}

public static complex add(complex left, complex right)
{ // return sum of two complex numbers
double r1=(left.real() + right.real());
double i1=(left.imaginary() + right.imaginary());
complex result;
result=new complex(r1,i1);
return result;
}

public static complex subtract(complex left, complex right)
{ // return subtraction of two complex numbers
complex result;
result=new complex((left.real() - right.real()),
(left.imaginary() - right.imaginary()));
return result;
}

public static complex multiply(complex left, complex right)
{ // return multiplication of two complex numbers
complex result;
result=new complex
((left.real()*right.real() - left.imaginary()*right.imaginary()),
(left.real()*right.imaginary() + left.imaginary()*right.real()));
return result;
}

public static complex divide(complex left, complex right)
{ // return division of two complex numbers
double a=right.real()*right.real()+right.imaginary()*right.imaginary();
complex result;
result=new complex
((left.real()*right.real() + left.imaginary()*right.imaginary())/a,
(-left.real()*right.imaginary() + left.imaginary()*right.real())/a);
return result;
}

public static complex pow(complex left, double right)
{ // return sum of two complex numbers
double Rad,th;
Rad=Math.pow(left.R(),right);
th=right*left.theta();
complex result;
result =new complex((Rad*Math.cos(th) ),

```

```

        (Rad*Math.sin(th) );
return result;
}

public boolean smaller(complex left,complex right)
{
// less then comparison of two complex numbers
return (left.R() < right.R());
}

public boolean smaller_equal(complex left,complex right)
{
// less then and equal comparison of two complex numbers
return (left.R() <= right.R());
}

public boolean greater(complex left,complex right)
{
// greater then comparison of two complex numbers
return left.R() > right.R();
}

public boolean greater_equal(complex left,complex right)
{
// greater then and equal comparison of two complex numbers
return left.R() >= right.R();
}

public boolean equal(complex left,complex right)
{
// equal comparison of two complex numbers
return left.R() == right.R();
}

public boolean not_equal(complex left,complex right)
{
// not equal comparison of two complex numbers
return left.R() != right.R();
}

public static String toString(complex value)
{
String b="";
if(Math.abs(value.imaginary())!=1)
{
if(value.imaginary() >= 0)
b=b+"("+value.real()+" + "+value.imaginary()+"i)";
else
b=b+"("+value.real()+" - "+(-value.imaginary())+"i)";
}
else
{
if(value.imaginary() >= 0)
b=b+"("+value.real()+" + i)";
else
b=b+"("+value.real()+" - i)";
}
return b;
}
}

```

```

public String toString()
{
String b="";
if(Math.abs(imaginary())!=1)
{
if(imaginary() > 0)
b=b+"("+real()+" + "+imaginary()+"i)";
else if(imaginary() <0 )
b=b+"("+real()+" - "+(-imaginary()+"i)";
else
b=b+real()+" ";
}
else
{
if(imaginary() > 0)
b=b+"("+real()+" + i)";
else if(imaginary() < 0)
b=b+"("+real()+" - i)";
else
b=b+real()+" ";
}
return b;
}
// data areas
double nreal;
double nimag;
};

```

//end of class complex definations

Simdi Matrix metoduna daha detayli bakabiliriz. Ilkonce Matrix sinifinin metot basliklarini verelim :

toString Metotlari

public static String toString(double left)

left double degiskeninin String esdegerini yazima hazir hale getirir.

public static String toString(double[][] left)

left double matrisini String degiskeni olarak yazima hazir hale getirir.

public static String toString(complex[][] left)

left complex matrisini String degiskeni olarak yazima hazir hale getirir.

public static String toStringT(complex[] left)

left complex vektörünü String degiskeni sütun olarak yazima hazir hale getirir.

public static String toString(complex[] left)

left complex vektörünü String degiskeni satir olarak yazima hazir hale getirir.

public static String toStringT(double[] left)

left double vektörünü String degiskeni sütun olarak yazima hazir hale getirir.

public static String toString(double[] left)

left complex vektörünü String degiskeni satir olarak yazima hazir hale getirir.

inverse matris ve denklem sistemi çözüm hesapları

Denklem çözümlerinde temel olarak iki sayısal analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Birinci metod tam pivotlu gauss eliminasyon yöntem,, diğeri ise LU ayrıştırma yöntemidir. Gauss eliminasyon yöntemi matrisi eliminasyon yöntemi kullanarak bir üst üçgen matris haline dönüştürür, yani diagonal elementlerin altında kalan elemanları sıfırlar. Böylece denklem sistemi tek bilinmeyenli bir lineer denklemden başlayarak iki bilinmeyenli, üç bilinmeyenli vs bir denklem sistemine dönüşür. Bu denklem sistemi bir bilinmeyenli denklemin çözülüp değerinin iki bilinmeyenli denklemden yerine konulmasıyla ikincinin çözülmesi ve aynı işlemin seri halde devamıyla tüm bilinmeyenler çözülür. LU ayrıştırma metodunda ise matris önce bir üst üçgen matris(U) ve bir alt üçgen matris (L) ye ayrıştırılır. Sistem L ve U matrislerini kullanarak çözülür. Inverse (ters) matris hesabı da yine bu iki yöntemin kullanılmasıyla gerçekleştirilir. Eğer sadece bir matris çözülecekse gauss eliminasyon ve LU yöntemleri arasında hesaplama verimi farkı yoktur, ancak sadece denklemin sağ tarafı değişiyorsa LU daha

verimli olarak hesap yapar. Hesaplama hassasiyetini arttırmak için pivoting adiverilen bir metod kullanılmistir. Pivoting matrisin satir ve sütunlarinin yerini degistirerek yuvarlama hatalarinin minimize edilmesi teknigidir.

```
public static double[][] inv(double[][] a)
    inverse matrix hesaplar (tam pivotlu Gauss eliminasyon yöntemi)
public static double[][] inverse(double a[][])
    inverse matrix hesaplar (tam pivotlu Gauss eliminasyon yöntemi)
public static double[] LUaxb(double a[][],double x[],int indx[])
    lineer denklem sistemini LU metodu yardimiyla çözer.
public static double[] AXB(double a[][],double b[])
    lineer denklem sistemini tam pivotlu gauss eliminasyon metodu yardimiyla çözer.
```

Determinant hesapları

Determinant özel bir matris çarpım prosesidir. Tek bir sayıyla ifade edilir. Determinant hesabı için LU metodu daha uygun olduğundan bu metod kullanılmistir. Asagidaki metodlar aslında tek bir metod olup, degisik isimleri verebilmek amacıyla üç ayri metod olarak sunulmustur.

```
public static double det(double a[][])
    LU metodu yardimiyla determinant hesaplar
public static double determinant(double a[][])
    LU metodu yardimiyla determinant hesaplar
public static double D(double a[][])
    LU metodu yardimiyla determinant hesaplar
```

Matrislerin dört islemi

Burada matrislerin çarpimi (multiply) metodlarında vektörel matris çarpimlarından bahsediyoruz.

```
public static double[][] multiply(double[][] left,double[][] right)
    iki double matris çarpimi
public static double[] multiply(double[][] left,double[] right)
    double matris - vektör çarpimi
public static double[] multiply(double[] left,double[][] right)
    double vektör - matris çarpimi
public static double[][] multiply(double left,double[][] right)
    double sayı - matris çarpimi
public static double[][] multiply(double[][] left,double right)
    double matris - sayı çarpimi
public static double[] multiply(double left,double[] right)
    double sayı - vektör çarpimi
public static double[] multiply(double[] left,double right)
    double sayı - vektör çarpimi
```

Matrislerin toplami(add) aynı konumda olan elemanların toplamıdır. Fark islemi de (subtract) aynı konumda olan iki matrisden ilk verileden ikinci verilenin isaratinin degistirilerek toplanmasıdır.

```
public static double[][] add(double[][] left,double[][] right)
    iki double matris toplami
public static double[] add(double[] left,double[] right)
    iki double vektör toplami
public static double[][] substract(double[][] left,double[][] right)
    iki double mtrisin farki
public static double[] substract(double[] left,double[] right)
    iki double vektörün farki
```

vectorlerin bölümüyle birinci vectorün tersinin (inverse) alınarak ikinci matrisle çarpılması anlasiilir.

$A/B = B*\text{inv}(A)$

```
public static double[][] divide(double[][] left,double[][] right)
    iki matrisin bölümü (birinci matrisin ikinci matrisin inversüyle çarpimi)
public static double[][] LUdivide(double[][] left,double[][] right)
    iki matrisin LU metodu kullanılarak bölümü (birinci matrisin ikinci matrisin inversüyle çarpimi)
public static double[] LUdivide(double[] left,double[][] right)
    vektörün matrise bölümü (LU metodu)
public static double[] divide(double[] left,double[][] right)
    vektörün matrise bölümü
public static double[] divide(double[] left,double[][] right)
```

vektörün matrise bölümü

Üst işlemi : üst işleminden anlaşılan matristeki her elemanın ayrı ayrı üssünü almaktır

```
public static double[][] pow(double[][] right, double left)
```

matrisin double kuvveti (her elemanın ayrı ayrı kuvveti)

```
public static double[] pow(double[] right, double left)
```

vektörün double kuvveti (her elemanın ayrı ayrı kuvveti)

Absolute matrix : absolute matrix, matris elemanlarının tümünün değerini pozitifçe çevirir.

```
public static double abs(double[][] left)
```

matrisin mutlak değeri

```
public static double abs(double[] left)
```

vektörün mutlak değeri

Transpose matrix : transpose matrix matrisin satır ve sütunlarının yerini değiştirir, yani satırlar sütun, sütunlar satır haline dönüşür. $(a_{ij})^T = a_{ji}$

```
public static double[][] Transpose(double[][] left)
```

Transpose matrix (satır ve sütunların yer değiştirmiş hali)

```
public static double[][] T(double[][] left)
```

Transpose matrix (satır ve sütunların yer değiştirmiş hali)

```
public static complex[][] T(complex[][] left)
```

Transpose matrix (satır ve sütunların yer değiştirmiş hali)

Birim matrix : birim matrix diagonal elemanında (a_{ii}) 1 değeri olan diğer elemanları ise 0 taşıyan $(a_{ij}, i \neq j)$ matristir.

```
public static double[][] I(int n)
```

Birim matrix

```
public static double[] one(int n)
```

Birim vektör (tüm değerler 1'e eşit)

EigenValue Problemi : EigenValue, veya sınır değeri problemi matris işlemlerindeki ve matematikteki oldukça önemli bir işlemdir. Sınır değeri işlemine kısaca bir denklem sisteminin köklerini bulma da diyebiliriz. Genel tanım olarak $[A] \{X\} - \lambda [I] = 0$ olarak tanımlanır. Burada $\{X\}$ denklemi sağlayan vektör setidir, eigen vektörü (sınır değeri vektörü) olarak adlandırılır. λ değeri ise EigenValue (sınır değeri) adını alır. Buradaki $[I]$ birim matristir.

Süpheşiz, verilen bir matris için birden fazla eigenvektör ve eigenvalue bulunabilir.

```
public static double[][] balance(double b[][])
```

balance işlemi eigenvalue hesaplamalarını kolaylaştıran bir ilk iterasyon prosesidir. Bazı durumlarda sonuçta ulaşmayabilir. Bu yüzden dikkatli kullanılmalıdır.

```
public static double[][] Hessenberg(double b[][])
```

Hessenberg matris dönüşümü, eigenvalue hesaplamalarında kullanılır.

```
public static double[][] QR(double b[][])
```

Eigenvalue (sınır-değeri hesaplama metodu, simetrik olmayan matrislere de uygulanabilir.) sonuçlar $n \times 2$ (gerçek ve imajineri) matris olarak aktarılır.

```
public static double[][] eigenValue(double b[][])
```

QR metodunun aynıdır.

```
public static complex[] eigenValueC(double b[][])
```

QR metodunun aynıdır tek farki sonuçları kompleks vektör olarak vermesidir.

```
public static double[][] balancedEigenValue(double b[][])
```

QR metodu uygulanmadan önce balance metodunu uygular.

```
public static double[][] eigenQL(double a[][])
```

Eigenvalue (sınır-değeri hesaplama metodu, sadece simetrik matrislere uygulanabilir, simetrik eigenvalue değerleri gerçektir., kompleks kökleri vermez)

Polinomun kökleri

Polinomun köklerinin bulunması aslında bir eigenvalue (sınırdeğeri) problemidir. Herhangi bir dereceden polinomun katsayıları verildiğinde karakteristik matris adı verilen bir matris esdeğeri oluşturulabilir. Bu matrisin eigenvalue değerleri verilen polinomun kökleridir.

```
public static double[][] poly_roots(double c[])
```

QR Eigenvalue (sınır-değeri hesaplama metodu, simetrik olmayan matrislere de uygulanabilir.)

metodu kullanarak polinomun köklerini hesaplar. polinom katsayılarını önce karakteristik matrise çevirir. sonuçlar $n \times 2$ (gerçek ve imajineri) matris olarak aktarılır.

```
public static complex[] poly_rootsC(double c[])
```

Yukarıdaki aynıdır. ancak sonuçlar kompleks vektör olarak aktarılır.

12.1.1 Matrix Sınıfının Listesi :

Problem 12.2 [Matrix.java](#), Matris proseslerini tanımlayan Matrix sınıfı

```
//=====
// Numerical Analysis Packages in Java
// Matrix calculations class Matrix
// Author : Dr. Turhan Coban
//=====
//Turhan Coban
import java.io.*;
import complex;

public class Matrix
{
// This class defines matrix and vector
// calculation methods
public static String toString(double left)
{
//arrange double to string conversion so that all the
//matrix double variables nicely printed in the same column
String s="";
if(left=0) s=s+" ";
s=s+left;
double n=s.length();
while(n<13)
{
s=s+" ";
n=s.length();
}
return s;
}
public static String toString(double[][] left)
{
//return a string representation of a matrix
int n,m;
String b;
b="";
n=left.length;
m=left[0].length;
for(int i=0;i<n;i++)
{
for(int j=0;j<m;j++)
{
b=b+toString(left[i][j]);
}
b=b+"\n";
}
return b;
}
public static String toString(complex[][] left)
{
//return a string representation of a complex matrix
```

```

int n,m;
String b;
b="";
n=left.length;
m=left[0].length;
for(int i=0;i<n;i++)
{
for(int j=0;j<m;j++)
{
b=b+left[i][j].toString()+"t";
}
b=b+"\n";
}
return b;
}
public static String toStringT(complex[] left)
{
// returns a horizontal string representation of
// a complex vector
int n,m;
String b;
b="";
n=left.length;
for(int i=0;i<n;i++)
{
b=b+left[i].toString()+"\n";
}
return b;
}
public static String toString(complex[] left)
{
// returns a vertical string representation of
// a complex vector
int n,m;
String b;
b="";
n=left.length;
for(int i=0;i<n;i++)
{
b=b+left[i].toString()+" ";
}
b=b+"\n";
return b;
}
public static String toStringT(double[] left)
{
// returns a vertical string representation
// of a double vector
int n,m;
String b;
b="";
n=left.length;
for(int i=0;i<n;i++)
{
b=b+toString(left[i)+"\n";
}
return b;
}
public static String toString(double[] left)
{

```

```

// returns a horizontal string representation
// of a double vector
int n,m;
String b;
b="";
n=left.length;
for(int i=0;i<n;i++)
{
    b=b+toString(left[i]);
}
b=b+"\n";
return b;
}
public static String toString(int[] left)
{
// returns a horizontal string representation
// of a integer vector
int n,m;
String b;
b="";
n=left.length;
for(int i=0;i<n;i++)
{
    b=b+left[i)+"\t";
}
b=b+"\n";
return b;
}
public static double SIGN(double a,double b)
{
//returns the value of double a with sign of double b;
//if a=-2, b= 3 SIGN(a,b) returns 2
//if a=-2, b=-3 SIGN(a,b) returns -2
//if a= 2, b=-3 SIGN(a,b) returns -2
//if a= 2, b= 3 SIGN(a,b) returns 2
if(b!=0)
    return Math.abs(a)*b/Math.abs(b);
else
    return Math.abs(a);
}

public static double[][] inv(double[][] a)
{
// INVERSION OF A MATRIX
// inversion by using gaussian elimination
// with full pivoting
int n=a.length;
int m=a[0].length;
double b[][];
b=new double[n][n];
int indxc[];
int indxr[];
double ipiv[];
indxc=new int[n];
indxr=new int[n];
ipiv=new double[n];
int i,j,k,l,ll,ii,jj;
int icol=0;
int irow=0;
double big,dum,pivin,temp;

```



```

if(n!=m)
{
    System.out.println("Matrix must be square ");
    for(ii=0;ii<n;ii++)
        for(jj=0;jj<n;jj++)
            b[ii][jj]=0.0;
    return b;
}
for(i=0;i<n;i++)
    for(j=0;j<n;j++)
        b[i][j]=a[i][j];
for(i=0;i<n;i++)
{
    big=0.0;
    for(j=0;j<n;j++)
    {
        if(ipiv[j] != 1)
            for(k=0;k<n;k++)
            {
                if(ipiv[k] == 0)
                {
                    if(Math.abs(b[j][k]) > big)
                    {
                        big=Math.abs(b[j][k]);
                        irow=j;
                        icol=k;
                    }
                }
            }
        else if(ipiv[k] != 1 )
        {
            System.out.println("error : inverse of the matrix : singular matrix-1");
            for(ii=0;ii<n;ii++)
                for(jj=0;jj<n;jj++)
                    b[ii][jj]=0.0;
            return b;
        }
    }
    ++ ipiv[icol];
    if(irow != icol)
        for(l=0;l<n;l++)
        {
            temp=b[irow][l];
            b[irow][l]=b[icol][l];
            b[icol][l]=temp;
        }
    indxr[i]=irow;
    indxc[i]=icol;
    if(b[icol][icol] == 0.0)
    {
        System.out.println("error : inverse of the matrix : singular matrix-2");
        for(ii=0;ii<n;ii++)
            for(jj=0;jj<n;jj++)
                b[ii][jj]=0.0;
        return b;
    }
    pivinv=1.0/b[icol][icol];
    b[icol][icol]=1.0;
    for(l=0;l<n;l++) b[icol][l] *=pivinv;
    for(ll=0;ll<n;ll++)

```

```

    if(l1 != icol)
    {
        dum=b[l1][icol];
        b[l1][icol]=0.0;
        for(l=0;l<n;l++) b[l1][l]= b[icol][l]*dum;
    }
}
for(l=n-1;l=0;l--)
{
    if(indxr[l] != indxc[l])
        for(k=0;k<n;k++)
            {
                temp=b[k][indxc[l]];
                b[k][indxc[l]]=b[k][indxr[l]];
                b[k][indxr[l]]=temp;
            }
}
return b;
}
public static double[][] inverse(double a[][])
{
    //inverse of a matrix
    //this method enable usage of inv or inverse as
    //name of mtrix inversion method
    return Matrix.inv(a);
}
//LU decomposition method
public static double[][] LU(double c[],int indx[],int d[])
{
    //returns LU decomposition of matrix c and index indx
    double a[][];
    int n=c.length;
    a=new double[n][n];
    double vv[];
    vv=new double[n];
    double sum,dum,big,temp;
    int i,j,k;
    int imax;
    int nmax=100;
    double tiny=1.0e-40;
    imax=0;
    for(i=1;i<=n;i++)
    {
        for(j=1;j<=n;j++)
            a[i-1][j-1]=c[i-1][j-1];
    }
    d[0]=1;
    for(i=1;i<=n;i++)
    {
        big=0.0;
        for(j=1;j<=n;j++)
            {
                if(Math.abs(a[i-1][j-1])>big) big=Math.abs(a[i-1][j-1]);
            }
        if(big==0) {System.out.println("singular matrix");return a;}
        vv[i-1]=1.0/big;
    }
    for(j=1;j<=n;j++)
    {
        for(i=1;i<j;i++)

```

```

    {
        sum=a[i-1][j-1];
        for(k=1;k<i;k++)
    {
        sum-=a[i-1][k-1]*a[k-1][j-1];
    }
    a[i-1][j-1]=sum;
    }
big=0;
for(i=j;i<=n;i++)
    {
        sum=a[i-1][j-1];
        for(k=1;k<j;k++)
            {
                sum-=a[i-1][k-1]*a[k-1][j-1];
            }
        a[i-1][j-1]=sum;
        dum=vv[i-1]*Math.abs(sum);
        if(dum>big)
            {
                imax=i;
                big=dum;
            }
    } //end of i=0
if(j != imax)
    {
        for(k=1;k<=n;k++)
            {
                dum=a[imax-1][k-1];
                a[imax-1][k-1]=a[j-1][k-1];
                a[j-1][k-1]=dum;
            }
        d[0]=-d[0];
        vv[imax-1]=vv[j-1];
    } //end of if
indx[j-1]=imax;
if(a[j-1][j-1]==0) a[j-1][j-1]=tiny;
if(j!=n)
    {
        dum=1.0/a[j-1][j-1];
        for(i=j+1;i<=n;i++)
            a[i-1][j-1]*=dum;
    } //endif
} //end for j=
return a;
}

```

```

public static double[] LUaxb(double a[][],double x[],int indx[])
{
//solves AX=B system of linear equation of LU decomposed matrix a
//(calculated by method LU)
int ii=0;
int i,j,ll=0;
double sum=0;
int n=a.length;
double b[];
b=new double[n];
for(i=1;i<=n;i++)
    {
        b[i-1]=x[i-1];
    }
}

```

```

}
for(i=1;i<=n;i++)
{
ll=indx[i-1];
sum=b[ll-1];
b[ll-1]=b[i-1];
if(ii!=0)
{
for(j=ii;j<=(i-1);j++)
{
sum-=a[i-1][j-1]*b[j-1];
}
}
else if(sum!=0) ii=i;
b[i-1]=sum;
}
for(i=n;i=1;i--)
{
sum=b[i-1];
if(i<n)
{
for(j=(i+1);j<=n;j++)
{
sum-=a[i-1][j-1]*b[j-1];
}
}
b[i-1]=sum/a[i-1][i-1];
}
return b;
}
public static double[] AXB(double a[][],double b[])
{
//Solution of system of linear equations by LU method
// note that the same calculation can be done by divide method.
int n=a.length;
double c[]=new double[n];
int d[]={ 1 };
int indx[]=new int[n];
double e[][]=new double[n][n];
e=Matrix.LU(a,indx,d);
c=Matrix.LUaxb(e,b,indx);
return c;
} //end of AXB
public static double[][] LUinv(double a[][] )
{
//inverse of a matrix by using LU decomposition method
//this method is more efficient than inv (or inverse)
int n=a.length;
double c[][]=new double[n][n];
double b[][]=Matrix.I(n);
int d[]={ 0 };
int indx[]=new int[n];
double e[][]=new double[n][n];
e=Matrix.LU(a,indx,d);
for(int i=0;i<n;i++)
{
c[i]=Matrix.LUaxb(e,b[i],indx);
}
return Matrix.T(c);
} //end of LUinv

```

```

public static double det(double a[][])
{
//determinant of a matrix
int n=a.length;
int indx[]=new int[n];
int d[]={1};
double e;
double b[][]=new double[n][n];
b=Matrix.LU(a,indx,d);
e=d[0];
for(int i=0;i<n;i++)
    e=e*b[i][i];
return e;
} //end of det
public static double determinant(double a[][])
{
//determinant of a matrix
return Matrix.det(a);
}
public static double D(double a[][])
{
//determinant of a matrix
return Matrix.det(a);
}
//***** multiply methods definitions *****
public static double[][] multiply(double[][] left,double[][] right)
{
//multiplication of two matrices
int ii,jj,i,j,k;
int m1=left[0].length;
int n1=left.length;
int m2=right[0].length;
int n2=right.length;
double[][] b;
b=new double[m1][n2];
if(n1 != m2)
{
System.out.println("inner matrix dimensions must agree");
for(ii=0;ii<n1;ii++)
{
for(jj=0;jj<m2;jj++)
    b[ii][jj]=0;
}
return b;
}
for(i=0;i<m1;i++)
{
for(j=0;j<n2;j++)
{
for(k=0;k<n1;k++)
b[i][j]+=left[i][k]*right[k][j];
}
}
return b;
} //end of multiply of two matrices
}

public static double[] multiply(double[][] left,double[] right)
{
//multiplication of one matrix with one vector

```

```

int ii,jj,i,j,k;
int m1=left[0].length;
int n1=left.length;
int m2=right.length;
double[] b;
b=new double[m2];
if(n1 != m2)
{
System.out.println("inner matrix dimensions must agree");
for(ii=0;ii<n1;ii++)
{
b[ii]=0;
}
return b;
}
for(i=0;i<m1;i++)
{
b[i]=0;
for(k=0;k<n1;k++)
b[i]+=left[i][k]*right[k];
}
return b;
//end of multiply of a matrix and a vector
}
public static double[] multiply(double[] left,double[][] right)
{
//multiplication of one vector with one matrix
int ii,jj,i,j,k;
int m2=right[0].length;
int n2=right.length;
int m1=left.length;
double[] b;
b=new double[m1];
if(n2 != m1)
{
System.out.println("inner matrix dimensions must agree");
for(ii=0;ii<n2;ii++)
{
b[ii]=0;
}
return b;
}
for(i=0;i<m2;i++)
{
b[i]=0;
for(k=0;k<m1;k++)
b[i]+=right[i][k]*left[k];
}
return b;
//end of multiply of a vector and a matrix
}
public static double[][] multiply(double left,double[][] right)
{
//multiplying a matrix with a constant
int i,j;
int n=right.length;
int m=right[0].length;
double b[][];
b=new double[n][m];
for(i=0;i<n;i++)

```

```

    {
    for(j=0;j<m;j++)
        b[i][j]=right[i][j]*left;
    }
return b;
//end of multiplying a matrix with a constant double
}
public static double[][] multiply(double[][] left,double right)
{
//multiplying a matrix with a constant
int i,j;
int n=left.length;
int m=left[0].length;
double b[][];
b=new double[n][m];
for(i=0;i<n;i++)
    {
    for(j=0;j<m;j++)
        b[i][j]=left[i][j]*right;
    }
return b;
//end of multiplying a matrix with a constant double
}
public static double[] multiply(double left,double[] right)
{
//multiplying a vector with a constant
int i;
int n=right.length;
double b[];
b=new double[n];
for(i=0;i<n;i++)
    {
    b[i]=left*right[i];
    }
return b;
}
public static double[] multiply(double[] left,double right)
{
//multiplying a vector with a constant
int i;
int n=left.length;
double b[];
b=new double[n];
for(i=0;i<n;i++)
    {
    b[i]=right*left[i];
    }
return b;
}
//***** end of multiply methods definitions *****
//===== defination of power methods pow =====
public static double[][] pow(double[][] right,double left)
{
// power of a matrix
int i,j;
double b[][];
int n=right.length;
int m=right[0].length;
b=new double[n][m];
for(i=0;i<n;i++)

```

```

    {
    for(j=0;j<m;j++)
    {
    if(left==0.0)
    {
    b[i][j]=1.0;
    }
    else
    {
    b[i][j]=Math.pow(right[i][j],left);
    }
    }
    }
return b;
//end of power of a matrix
}
public static double[] pow(double[] right,double left)
{
// power of a vector
int i;
int n=right.length;
double b[];
b=new double[n];
for(i=0;i<n;i++)
{
if(left==0.0)
{
b[i]=1.0;
}
else
{
b[i]=Math.pow(right[i],left);
}
}
}
return b;
//end of power of a vector
}
//=====end of power method pow definitions =====
//***** addition add methods *****
public static double[][] add(double[][] left,double[][] right)
{
//addition of two matrices
int n1=left.length;
int m1=left[0].length;
int n2=right.length;
int m2=right[0].length;
int nMax,mMax;
int i,j;
if(m1=m2) mMax=m1;
else mMax=m2;
if(n1=n2) nMax=n1;
else nMax=n2;
double b[][];
b=new double[nMax][mMax];
for(i=0;i<n1;i++)
{
for(j=0;j<m1;j++)
{
b[i][j]=b[i][j]+left[i][j];
}
}
}

```



```

    }
    for(i=0;i<n2;i++)
    {
        for(j=0;j<m2;j++)
        {
            b[i][j]=b[i][j]+right[i][j];
        }
    }
    return b;
//end of matrix addition method
}
public static double[] add(double[] left,double[] right)
{
//addition of two vectors
int n1=left.length;
int n2=right.length;
int nMax;
int i;
if(n1=n2) nMax=n1;
else    nMax=n2;
double b[];
b=new double[nMax];
for(i=0;i<n1;i++)
{
    b[i]=b[i]+left[i];
}
for(i=0;i<n2;i++)
{
    b[i]=b[i]+right[i];
}
return b;
//end of vector addition method
}
public static double[][] subtract(double[][] left,double[][] right)
{
//addition of two matrices
int n1=left.length;
int m1=left[0].length;
int n2=right.length;
int m2=right[0].length;
int nMax,mMax;
int i,j;
if(m1=m2) mMax=m1;
else    mMax=m2;
if(n1=n2) nMax=n1;
else    nMax=n2;
double b[][];
b=new double[nMax][mMax];
for(i=0;i<n1;i++)
{
    for(j=0;j<m1;j++)
    {
        b[i][j]=b[i][j]+left[i][j];
    }
}
for(i=0;i<n2;i++)
{
    for(j=0;j<m2;j++)
    {
        b[i][j]=b[i][j]-right[i][j];
    }
}
}

```

```

    }
    }
return b;
//end of matrix subtraction method
}
public static double[] subtract(double[] left,double[] right)
{
//addition of two vectors
int n1=left.length;
int n2=right.length;
int nMax;
int i;
if(n1=n2) nMax=n1;
else nMax=n2;
double b[];
b=new double[nMax];
for(i=0;i<n1;i++)
{
    b[i]=b[i]+left[i];
}
for(i=0;i<n2;i++)
{
    b[i]=b[i]-right[i];
}
return b;
//end of vector subtraction method
}
//===== division of the matrices
public static double[][] divide(double[][] left,double[][] right)
{
//division of two matrices
int n=right.length;
int m=right[0].length;
double b[][];
b=new double[n][m];
b=Matrix.multiply(Matrix.inv(right),left);
return b;
}
public static double[][] LUdivide(double[][] left,double[][] right)
{
//division of two matrices utilises LUinv method instead of inv
int n=right.length;
int m=right[0].length;
double b[][];
b=new double[n][m];
b=Matrix.multiply(Matrix.LUinv(right),left);
return b;
}

public static double[] divide(double[] left,double[][] right)
{
//division of two matrices
int n=right.length;
int m=right[0].length;
double b[];
b=new double[n];
b=Matrix.multiply(Matrix.inv(right),left);
return b;
}

```

```

public static double[] LUdivide(double[] left,double[][] right)
{
//division of two matrices utilises AXB (LU decomposition method)
//in fact this method is exactly same as AXB except spacing of the
//arguments
return AXB(right,left);
}
//===== absolute value of a matrix=====
public static double abs(double[][] left)
{
// absolute value of a matrix
int i,j;
int n=left.length;
int m=left[0].length;
double b=0;
for(i=0;i<n;i++)
for(j=0;j<m;j++)
{
b=b+Math.abs(left[i][j]);
}
return b;
}
public static double abs(double[] left)
{
// absolute value of a vector
int i;
int n=left.length;
double b=0;
for(i=0;i<n;i++)
{
b=b+Math.abs(left[i]);
}
return b;
}
//=====special matrices=====
public static double[][] Transpose(double [][] left)
{
//transpose matrix (if A=a(i,j) Transpose(A)=a(j,i)
int i,j;
int n=left.length;
int m=left[0].length;
double b[][];
b=new double[m][n];
for(i=0;i<n;i++)
{
for(j=0;j<m;j++)
{
b[j][i]=left[i][j];
}
}
return b;
}
public static double[][] T(double [][] left)
{
//transpose matrix (if A=a(i,j) T(A)=a(j,i)
int i,j;
int n=left.length;
int m=left[0].length;
double b[][];
b=new double[m][n];

```

```

for(i=0;i<n;i++)
{
for(j=0;j<m;j++)
{
b[j][i]=left[i][j];
}
}
return b;
}
public static complex[][] T(complex [][] left)
{
//transpose matrix (if A=a(i,j) T(A)=a(j,i)
int i,j;
int n=left.length;
int m=left[0].length;
complex b[][];
b=new complex[m][n];
for(i=0;i<n;i++)
{
for(j=0;j<m;j++)
{
b[j][i]=new complex(left[i][j]);
}
}
return b;
}

public static double[][] I(int n)
{
//unit matrix
double b[][];
b=new double[n][n];
for(int i=0;i<n;i++)
b[i][i]=1.0;
return b;
}
public static double[] one(int n)
{
//one matrix
double b[];
b=new double[n];
for(int i=0;i<n;i++)
b[i]=1.0;
return b;
}
public static double[][] characteristic_matrix(double c[])
{
//this routine converts polynomial coefficients to a matrix
//with the same eigenvalues (roots)
int n=c.length-1;
int i;
double a[][]=new double[n][n];
for(i=0;i<n;i++)
{
a[0][i]=-c[i+1]/c[0];
}
for(i=0;i<n-1;i++)
{
a[i+1][i]=1;
}
}

```

```

return a;
}
//=====Eigen value calculations =====
public static double[][] balance(double b[][])
{
// balance of a matrix for more accurate eigenvalue
// calculations
double radix=2.0;
double sqrdx=radix*radix;
double c,r,f,s,g;
int m,j,i,last;
int n=b.length;
last=0;
double a[][];
a=new double[n][n];
f=1;
s=1;
for(i=1;i<=n;i++)
  for(j=1;j<=n;j++)
    a[i-1][j-1]=b[i-1][j-1];
while(last==0)
{
  last=1;
  for(i=1;i<=n;i++)
  {
    c=0;r=0;
    for(j=1;j<=n;j++)
    {
      if(j != i)
      {
        c+=Math.abs(a[j-1][i-1]);
        r+=Math.abs(a[i-1][j-1]);
      } //end of if(j!=..
    } //end of for(j=1...
    if(c != 0 && r != 0 )
    {
      g=r/radix;
      f=1.0;
      s=c+r;
      while(c<g)
      {
        f*=radix;
        c*=sqrdx;
      }
      g=r*radix;
      while(cg)
      {
        f/=radix;
        c/=sqrdx;
      }
    } //end of if(c != 0 && ....
    if( (c+r)/f < 0.95*s )
    {
      last=0;
      g=1.0/f;
      for(j=1;j<=n;j++) { a[i-1][j-1]*=g; }
      for(j=1;j<=n;j++) { a[j-1][i-1]*=f; }
    } //end of if( ((c+r..
  } //end of for(i=1;i<=n....
} //end of while last==0

```

```

return a;
}
public static double[][] Hessenberg(double b[][])
{
// Calculates the hessenberg matrix
// it is used in QR method to calculate eigenvalues
// of a matrix(symmetric or non-symmetric)
int m,j,i;
int n=b.length;
double a[][];
a=new double[n][n];
for(i=0;i<n;i++)
for(j=0;j<n;j++)
a[i][j]=b[i][j];
double x,y;
if(n>2)
{
for(m=2;m<=(n-1);m++)
{
x=0.0;
i=m;
for(j=m;j<=n;j++)
{
if(Math.abs(a[j-1][m-2]) > Math.abs(x))
{
x=a[j-1][m-2];
i=j;
} //end of if(Math.abs(..
} //end of for(j=m,j<=n...
if(i!=m)
{
for(j=(m-1);j<=n;j++)
{
y=a[i-1][j-1];
a[i-1][j-1]=a[m-1][j-1];
a[m-1][j-1]=y;
} //end of for(j=(m-1)..
for(j=1;j<=n;j++)
{
y=a[j-1][i-1];
a[j-1][i-1]=a[j-1][m-1];
a[j-1][m-1]=y;
} //end of for(j=1;j<=n....
} //end of if(i!=m)
if(x != 0.0)
{
for(i=(m+1);i<=n;i++)
{
y=a[i-1][m-2];
if(y!=0.0)
{
y=y/x;
a[i-1][m-2]=y;
for(j=m;j<=n;j++)
{
a[i-1][j-1]-=y*a[m-1][j-1];
}
for(j=1;j<=n;j++)
{
a[j-1][m-1]+=y*a[j-1][i-1];

```

```

    }
    } //end of if(y!=0..
  } //end of for(i=(m+1)...
  } //end of if(x != 0.0...
} //end of for(m=2;m<=(n-1)..
} //end of Hessenberg
for(i=1;i<=n;i++)
for(j=1;j<=n;j++)
{
  if(i(j+1)) a[i-1][j-1]=0;
}
return a;
}
public static double[][] QR(double b[][])
{
  //calculates eigenvalues of a Hessenberg matrix
  int n=b.length;
  double rm[][]=new double[2][n];
  double a[][]=new double[n+1][n+1];
  double wr[]=new double[n+1];
  double wi[]=new double[n+1];
  int nn,m,l,k,j,its,i,mmin;
  double z,y,x,w,v,u,t,s,r=0,q=0,p=0,anorm;
  for(i=0;i<n;i++)
    for(j=0;j<n;j++)
      a[i+1][j+1]=b[i][j];
  anorm=Math.abs(a[1][1]);
  for (i=2;i<=n;i++)
    for (j=(i-1);j<=n;j++)
      anorm += Math.abs(a[i][j]);
  nn=n;
  t=0.0;
  while (nn = 1) {
    its=0;
    do {
      for (l=nn;l=2;l--) {
        s=Math.abs(a[l-1][l-1])+Math.abs(a[l][l]);
        if (s == 0.0) s=anorm;
        if ((double)(Math.abs(a[l][l-1]) + s) == s) break;
      }
      x=a[nn][nn];
      if (l == nn) {
        wr[nn]=x+t;
        wi[nn--]=0.0;
      }
      else {
        y=a[nn-1][nn-1];
        w=a[nn][nn-1]*a[nn-1][nn];
        if (l == (nn-1)) {
          p=0.5*(y-x);
          q=p*p+w;
          z=Math.sqrt(Math.abs(q));
          x += t;
          if (q = 0.0) {
            z=p+Matrix.SIGN(z,p);
          }
          wr[nn-1]=wr[nn]=x+z;
          if (z!=0) wr[nn]=x-w/z;
          wi[nn-1]=wi[nn]=0.0;
        }
        else {

```

```

        wr[nn-1]=wr[nn]=x+p;
wi[nn-1]= -(wi[nn]=z);
    }
    nn -= 2;
    }
else {
    if (its == 30) System.out.println("Too many iterations in hqr");
    if (its == 10 || its == 20) {
        t += x;
for (i=1;i<=nn;i++) a[i][i] -= x;
s=Math.abs(a[nn][nn-1])+Math.abs(a[nn-1][nn-2]);
y=x*0.75*s;
w = -0.4375*s*s;
    }
    ++its;
    for (m=(nn-2);m=1;m--) {
        z=a[m][m];
        r=x-z;
        s=y-z;
        p=(r*s-w)/a[m+1][m]+a[m][m+1];
        q=a[m+1][m+1]-z-r-s;
        r=a[m+2][m+1];
        s=Math.abs(p)+Math.abs(q)+Math.abs(r);
        p /= s;
        q /= s;
        r /= s;
        if (m == 1) break;
        u=Math.abs(a[m][m-1])*(Math.abs(q)+Math.abs(r));
        v=Math.abs(p)*(Math.abs(a[m-1][m-1])+
            Math.abs(z)+Math.abs(a[m+1][m+1]));
        if ((double)(u+v) == v) break;
    }
    for (i=m+2;i<=nn;i++) {
        a[i][i-2]=0.0;
        if (i != (m+2)) a[i][i-3]=0.0;
    }
    for (k=m;k<=nn-1;k++) {
        if (k != m) {
            p=a[k][k-1];
q=a[k+1][k-1];
r=0.0;
if (k != (nn-1)) r=a[k+2][k-1];
if ((x=Math.abs(p)+Math.abs(q)+Math.abs(r)) != 0.0) {
    p /= x;
    q /= x;
    r /= x;
        }
    }
if ((s=Matrix.SIGN(Math.sqrt(p*p+q*q+r*r),p)) != 0.0) {
    if (k == m) {
        if (1 != m)
            a[k][k-1] = -a[k][k-1];
    }
    else
        a[k][k-1] = -s*x;
    p += s;
    x=p/s;
    y=q/s;
    z=r/s;
    q /= p;
}

```



```

    r /= p;
    for (j=k;j<=nn;j++) {
        p=a[k][j]+q*a[k+1][j];
        if (k != (nn-1)) {
            p += r*a[k+2][j];
            a[k+2][j] -= p*z;
        }
        a[k+1][j] -= p*y;
        a[k][j] -= p*x;
    }
    mmin = nn<k+3 ? nn : k+3;
    for (i=1;i<=mmin;i++) {
        p=x*a[i][k]+y*a[i][k+1];
        if (k != (nn-1)) {
            p += z*a[i][k+2];
        }
        a[i][k+2] -= p*r;
        a[i][k+1] -= p*q;
        a[i][k] -= p;
    }
}
}
}
}
} while (l < nn-1);
}
for(i=0;i<n;i++)
{
    rm[0][i]=wr[i+1];
    rm[1][i]=wi[i+1];
}
return rm;
} //end of QR
public static double[][] eigenValue(double b[][])
{
    // this routine input a matrix (non symmetric or symmetric)
    // and calculate eigen values
    // method balance can be used prior to this method to balance
    // the input matrix
    int n=b.length;
    double d[][]=new double[2][n];
    d=Matrix.QR(Matrix.Hessenberg(b));
    return d;
}
public static complex[] eigenValueC(double b[][])
{
    // this routine input a matrix (non symmetric or symmetric)
    // and calculate eigen values
    // method balance can be used prior to this method to balance
    // the input matrix
    //output eigenvalues will be in a vector of complex form
    int n=b.length;
    double d[][]=new double[2][n];
    d=Matrix.QR(Matrix.Hessenberg(b));
    complex c[]=new complex[n];
    for(int i=0;i<n;i++)
    {
        c[i]=new complex(d[0][i],d[1][i]);
    }
}

```

```

return c;
}
//roots of a polynomial
public static double[][] poly_roots(double c[])
{
//roots of a degree n polynomial
//  $P(x)=c[n]*x^n+c[n-1]*x^{(n-1)}+\dots+c[1]*x+c[0]=0$ ;
int n=c.length-1;
double a[][]=new double[n][n];
a=characteristic_matrix(c);
double d[][]=new double[2][n];
d=balancedEigenValue(a);
return d;
}
public static complex[] poly_rootsC(double c[])
{
// roots of a degree n polynomial
//  $P(x)=c[n]*x^n+c[n-1]*x^{(n-1)}+\dots+c[1]*x+c[0]=0$ ;
// roots are returned as complex variables
int n=c.length-1;
double a[][]=new double[n][n];
a=characteristic_matrix(c);
double d[][]=new double[2][n];
d=balancedEigenValue(a);
complex e[]=new complex[n];
for(int i=0;i<n;i++)
    e[i]=new complex(d[0][i],d[1][i]);
return e;
}
public static double[][] balancedEigenValue(double b[][])
{
// this routine input a matrix (non symmetric or symmetric)
// and calculates eigen values
// method balance is used to balance the matrix previous to
// actual calculations
int n=b.length;
double d[][]=new double[2][n];
d=Matrix.QR(Matrix.Hessenberg(Matrix.balance(b)));
return d;
}
public static double[][] tridiagonal(double b[][], double d[], double e[])
{
//reduces matrix to tridiaonal form by using householder transformation
//this method is used by QL method to calculate eigen values
//and eigen vectors of a symmetric matrix
int l,k,j,i;
    int n=b.length;
double scale,hh,h,g,f;
    double a[][]=new double[n+1][n+1];
    double c[][]=new double[n][n];
    for(i=0;i<n;i++)
        for(j=0;j<n;j++)
            a[i][j]=b[i][j];
for (i=n;i=2;i--) {
    l=i-1;
    h=scale=0.0;
    if (l > 1) {
        for (k=1;k<=l;k++)
            scale += Math.abs(a[i-1][k-1]);
        if (scale == 0.0)

```

```

e[i-1]=a[i-1][l-1];
else {
for (k=1;k<=l;k++) {
a[i-1][k-1] /= scale;
h += a[i-1][k-1]*a[i-1][k-1];
}
f=a[i-1][l-1];
g=(f == 0.0 ? -Math.sqrt(h) : Math.sqrt(h));
e[i-1]=scale*g;
h -= f*g;
a[i-1][l-1]=f-g;
f=0.0;
for (j=1;j<=l;j++) {
a[j-1][i-1]=a[i-1][j-1]/h;
g=0.0;
for (k=1;k<=j;k++)
g += a[j-1][k-1]*a[i-1][k-1];
for (k=j+1;k<=l;k++)
g += a[k-1][j-1]*a[i-1][k-1];
e[j-1]=g/h;
f += e[j-1]*a[i-1][j-1];
}
hh=f/(h+h);
for (j=1;j<=l;j++) {
f=a[i-1][j-1];
e[j-1]=g=e[j-1]-hh*f;
for (k=1;k<=j;k++)
a[j-1][k-1] -= (f*e[k-1]+g*a[i-1][k-1]);
}
}
} else
e[i-1]=a[i-1][l-1];
d[i-1]=h;
}
d[1-1]=0.0;
e[1-1]=0.0;
/* Contents of this loop can be omitted if eigenvectors not
wanted except for statement d[i-1]=a[i-1][i-1]; */
for (i=1;i<=n;i++) {
l=i-1;
if (d[i-1] != 0) {
for (j=1;j<=l;j++) {
g=0.0;
for (k=1;k<=l;k++)
g += a[i-1][k-1]*a[k-1][j-1];
for (k=1;k<=l;k++)
a[k-1][j-1] -= g*a[k-1][i-1];
}
}
d[i-1]=a[i-1][i-1];
a[i-1][i-1]=1.0;
for (j=1;j<=l;j++) a[j-1][i-1]=a[i-1][j-1]=0.0;
}
return a;
}
public static double pythag(double a, double b)
{
//this method is used by QL method
double absa,absb;
absa=Math.abs(a);

```

```

absb=Math.abs(b);
if (absa absb) return absa*Math.sqrt(1.0+(absb/absa)*(absb/absa));
else return (absb==0.0 ? 0.0 : absb*Math.sqrt(1.0+(absa/absb)*(absa/absb)));
}
public static double[][] QL(double d[], double e[], double a[][])
{
// QL algorithm : eigenvalues of a symmetric matrix reduced to tridiagonal
// form by using method tridiagonal
int n=d.length;
int m,l,iter,i,j,k;
double s,r,p,g,f,dd,c,b;
for (i=2;i<=n;i++) e[i-2]=e[i-1];
e[n-1]=0.0;
double z[][]=new double[n][n];
for(i=0;i<n;i++)
for(j=0;j<n;j++)
z[i][j]=a[i][j];
for (l=1;l<=n;l++) {
iter=0;
do {
for (m=l;m<=n-1;m++) {
dd=Math.abs(d[m-1])+Math.abs(d[m]);
if ((double)(Math.abs(e[m-1])+dd) == dd) break;
}
if (m != l) {
if (iter++ == 30) System.out.println("Too many iterations in QL");
g=(d[l]-d[l-1])/(2.0*e[l-1]);
r=Matrix.pythag(g,1.0);
g=d[m-1]-d[l-1]+e[l-1]/(g+Matrix.SIGN(r,g));
s=c=1.0;
p=0.0;
for (i=m-1;i>=l;i--) {
f=s*e[i-1];
b=c*e[i-1];
e[i]=(r=Matrix.pythag(f,g));
if (r == 0.0) {
d[i] -= p;
e[m-1]=0.0;
break;
}
s=f/r;
c=g/r;
g=d[i]-p;
r=(d[i-1]-g)*s+2.0*c*b;
d[i]=g+(p=s*r);
g=c*r-b;
for (k=1;k<=n;k++) {
f=z[k-1][i];
z[k-1][i]=s*z[k-1][i-1]+c*f;
z[k-1][i-1]=c*z[k-1][i-1]-s*f;
}
}
if (r == 0.0 && i == l) continue;
d[l-1] -= p;
e[l-1]=g;
e[m-1]=0.0;
}
} while (m != l);
}
}

```

```

    return z;
}
public static double[][] eigenQL(double a[][])
{
    // QL algoritim to solve eigen value problems
    // symmetric matrices only (real eigen values)
    // first column of the matrix returns eigen values
    // second..n+1 column returns eigen vectors.
    // Note : If matrix is not symmetric DO NOT use
    // this method use eigenValue method (a QR algorithm)
    int i,j;
    int n=a.length;
    double sum[]=new double[n];;
    double d[]=new double[n];
    double b[][]=new double[n][n];
    double e[]=new double[n];
    double z[][]=new double[n+1][n];
    b=tridiagonal(a,d,e);
    b=QL(d,e,b);
    for(j=0;j<n;j++)
    {
        z[0][j]=d[j];
        for(i=0;i<n;i++)
        {
            z[i+1][j]=b[i][j]/b[0][j];
            if(z[i+1][j]<1e-13) z[i+1][j]=0;
        }
    }
    return z;
}
//end of eigen value programs
//end of class Matrix
}

```

12.3 MATRIX SINIFI ÖRNEK PROGRAMLARI

Inverse matrix : Inverse matrisi hesaplar. Buradaki temel hesaplama yolu tam pivotlu gauss eliminasyon metodudur. Bu metod göreceli olarak küçük matrisler içindir. dev boyutlardaki matrisler için tavsiye edilmez. Çok büyük boyutlarda iterativ metodlar daha az sayıda işlemle çözüme gidebilir. Bu metod hassas sonuç verebilme özelliginden dolayı seçilmiştir. aynı zamanda LU (alt ve üst üçgen matris) parçalama metoduyla da çözebiliriz. Bu metodun avantajı lineer bir denklem sistemi çözerken eger ikinci taraf sürekli degisiyorsa ortaya çıkar. tek bir çözüm için ilave bir avantaj getirmez.

Problem 12.3 [Matrix3.java](#), inverse matris problemi örneği

```

import java.io.*;
import Numeric;
class Matrix3
{
    public static void main(String args[]) throws IOException
    {
        /*
        double a[][];
        a=new double[5][5];
        a[0][0]=1;
        a[0][1]=2;
        a[0][2]=0;
        a[0][3]=0;
        a[0][4]=0;
        a[1][0]=-2;

```

```

a[1][1]=3;
a[1][2]=0;
a[1][3]=0;
a[1][4]=0;
a[2][0]=3;
a[2][1]=4;
a[2][2]=50;
a[2][3]=0;
a[2][4]=0;
a[3][0]=-4;
a[3][1]=5;
a[3][2]=-60;
a[3][3]=7;
a[3][4]=0;
a[4][0]=-5;
a[4][1]=6;
a[4][2]=-70;
a[4][3]=8;
a[4][4]=-9;
*/
double c[][]=new double[5][5];
double a[][]={{1,2,0,0,0},{-2,3,0,0,0},{3,4,50,0,0},{-4,5,-60,7,0},
              {-5,6,-70,8,-9}};
double b[]=new double[5];
int d[]=new int[1];
b[0]=1;
b[1]=0;
b[2]=0;
b[3]=0;
b[4]=0;
System.out.println("Original Matrix : ");
System.out.println(Matrix.toString(a));
System.out.println("Inverse Matrix : (Method inv) ");
System.out.println(Matrix.toString(Matrix.inv(a)));
System.out.println("Matrix * Inverse Matrix : (Method multiply) ");
System.out.println(Matrix.toString(Matrix.multiply(a,Matrix.inv(a))));
System.out.println("Solution of system of equation : ");
System.out.println("with second side          : ");
System.out.println(Matrix.toStringT(b));
System.out.println(Matrix.toString(Matrix.divide(b,a)));
int indx[]=new int[5];
d[0]=0;
c=Matrix.LU(a,indx,d);
System.out.println("LU decomposed matrix : (Method LU) ");
System.out.println(Matrix.toString(c));
System.out.println("Matrix inversion by LU decomposition : (Method LUinv)");
System.out.println(Matrix.toString(Matrix.LUinv(a)));
System.out.println("Matrix * Inverse Matrix (LU Decomposition) :");
System.out.println(Matrix.toString(Matrix.multiply(a,Matrix.LUinv(a))));
}
}

```

inverse matrix metotlari sonucu :

Original Matrix :

```

1.0 2.0 0.0 0.0 0.0
-2.0 3.0 0.0 0.0 0.0
3.0 4.0 50.0 0.0 0.0
-4.0 5.0 -60.0 7.0 0.0
-5.0 6.0 -70.0 8.0 -9.0

```

Inverse Matrix : (Method inv)

```

0.4285714285714286 -0.2857142857142857 0.0 -1.1895246692412392E-17 3.96508223080413E-18
0.2857142857142857 0.14285714285714285 0.0 5.947623346206196E-18-1.9825411154020644E-18
-0.048571428571428564 0.005714285714285717 0.019999999999999997-3.8659551750340293E-19
1.898283117997477E-18
-0.37551020408163255-0.21632653061224483 0.1714285714285714 0.14285714285714282
2.2431036619977644E-17
-0.003628117913832162 0.01723356009070296-0.0031746031746031824 0.12698412698412698-
0.11111111111111112

```

Matrix * Inverse Matrix : (Method multiply)

```

1.0 0.0 0.0 0.0 1.5407439555097887E-33
-1.1102230246251565E-16 1.0 0.0 4.163336342344337E-17-1.3877787807814454E-17
4.440892098500626E-16 1.6653345369377348E-16 0.9999999999999999-3.122502256758254E-17
9.887923813067798E-17
0.0 2.220446049250313E-16 0.0 0.9999999999999999 1.7347234759768022E-17
-2.8449465006019636E-16 1.942890293094024E-16 1.734723475976807E-16 0.0 1.0

```

Solution of system of equation :**with second side :**

```

1.0
0.0
0.0
0.0
0.0

```

```

0.4285714285714286
0.2857142857142857
-0.048571428571428564
-0.37551020408163255
-0.003628117913832162

```

LU decomposed matrix : (Method LU)

```

-2.0 3.0 0.0 0.0 0.0
-0.5 3.5 0.0 0.0 0.0
2.5 -0.42857142857142855-70.0 8.0 -9.0
-1.5 2.4285714285714284-0.7142857142857143 5.714285714285714-6.428571428571429
2.0 -0.2857142857142857 0.8571428571428571 0.025000000000000064 7.875

```

Matrix inversion by LU decomposition : (Method LUinv)

```

0.42857142857142855-0.2857142857142857 -0.0 -0.0 -0.0
0.2857142857142857 0.14285714285714285 0.0 0.0 0.0
-0.04857142857142856 0.005714285714285712 0.02 -0.0 -0.0
-0.37551020408163255-0.21632653061224494 0.17142857142857143 0.14285714285714285 0.0
-0.0036281179138321806 0.017233560090702916-0.003174603174603183 0.12698412698412698-
0.11111111111111111

```

Matrix * Inverse Matrix (LU Decomposition) :

```

1.0 0.0 0.0 0.0 0.0
0.0 1.0 0.0 0.0 0.0
4.440892098500626E-16-1.1102230246251565E-16 1.0 0.0 0.0
-4.440892098500626E-16-4.440892098500626E-16 0.0 1.0 0.0
-1.1796119636642288E-16-8.326672684688674E-17-4.5102810375396984E-17 0.0 1.0

```

Problem 12.4 [Matrix5.java](#), inverse matrix problemi örneği

```

import java.io.*;
import Numeric;

class Matrix5
{
    public static void main(String args[]) throws IOException
    {
        //calculation of an inverse matrix
    }
}

```

```

double a[][];
a=new double[2][2];
a[0][0]=1;
a[0][1]=2;
a[1][0]=3;
a[1][1]=4;
System.out.println("Matrix : ");
System.out.println(Matrix.toString(a));
System.out.println("Inverse Matrix : ");
System.out.println(Matrix.toString(Matrix.inv(a)));
System.out.println("Matrix * Inverse Matrix :");
System.out.println(Matrix.toString(Matrix.multiply(a,Matrix.inv(a))));
System.out.println("Determinant = "+Matrix.det(a));
}
}

```

Matrix :

```

1.0    2.0
3.0    4.0

```

Inverse Matrix :

```

-2.0    1.0
1.5     -0.5

```

Matrix * Inverse Matrix :

```

1.0    0.0
0.0    1.0

```

Determinant = -2.0

EigenValue - Sinir deger problemi : matislerle ilgili belki de en ilginç proses eigen value - sinir deger problemidir. Sinir deger hesaplamaları iteratif bir problemidir. Simetrik matrislerde sonuçlar gerçek sayı olarak çıkar. bu tür uygulamalarda QL metodu kullanılabilir. Simetrik olmayan matrislerin sinir degerleri kompleks degerlerdir (kompleks ve gerçek degerlerin karışımı olabilir.) burada temel olarak QR formülü kullanılmıştır. Eigen value problemleriyle direk olarak ilgili ilginç bir problem de ninci dereceden bir polinomun köklerinin hesaplanması problemidir. polinom karakteristik matris ismi verilen özel bir matrise dönüştürülebilir. Bu matrisin eigen-value degerleri polinomun da kökleridir.

Karakteristik matrisin tanımı

```

public static double[][] characteristic_matrix(double c[])
{
int n=c.length-1; int i;
double a[][]=new double[n][n];
for(i=0;i<n;i++)
{ a[0][i]=-c[i+1]/c[0]; }
for(i=0;i<n-1;i++)
{ a[i+1][i]=1; }
return a; }

```

metodu ile verilmiştir.

Problem 12.5 [Matrix1.java](#) , eigenvalue problemi

```

import java.io.*;
import Numeric;

class Matrix1
{
public static void main(String args[]) throws IOException
{

```



```

//Eigen Value calculations
double c[][];
c=new double[5][5];
double a[][]={{1,2,0,0,0}, {-2,3,0,0,0}, {3,4,50,0,0},
              {-4,5,-60,7,0},{-5,6,-70,8,-9}};
System.out.println("Matris : ");
System.out.println(Matrix.toString(a));
complex c1[];
int n=a.length;
c1=new complex[n];
c1=Matrix.eigenValueC(a);
System.out.println("Kompleks Eigenvalue vektörü : ");
System.out.println(Matrix.toStringT(c1));
}
}

```

Matris :

1.0	2.0	0.0	0.0	0.0
-2.0	3.0	0.0	0.0	0.0
3.0	4.0	50.0	0.0	0.0
-4.0	5.0	-60.0	7.0	0.0
-5.0	6.0	-70.0	8.0	-9.0

Kompleks Eigenvalue vektörü :

```

50.0
(2.0000000000000002 - 1.732050807568873i )
(2.0000000000000002 + 1.732050807568873i )
7.000000000000001
-8.999999999999998

```

Problem 12.6 [Matrix4.java](#) , ninci dereceden denklemin kökleri ve eigenvalue problemleri

```

import java.io.*;
import Numeric;

class Matrix4
{
    public static void main(String args[]) throws IOException
    {
        //Eigen Value calculations using QL method
        double p[]={-1, 8, -19, 12};
        double a[][]=Matrix.characteristic_matrix(p);
        System.out.println("Orijinal Polinom : ");
        System.out.println(Matrix.toString(p));
        System.out.println("Karakteristik matris : ");
        System.out.println(Matrix.toString(a));
        System.out.println("Eigen Value (sinir deger) : ");
        System.out.println(Matrix.toString(Matrix.eigenValue(a)));
        System.out.println("Eigen Value (sinir deger) balancedeigenValue metodu : ");
        System.out.println(Matrix.toString(Matrix.balancedEigenValue(a)));
        System.out.println("Polinomun kokleri : (poly_roots) ");
        System.out.println(Matrix.toString(Matrix.poly_roots(p)));
        System.out.println("Polinomun kokleri : (poly_rootsC) ");
        System.out.println(Matrix.toString(Matrix.poly_rootsC(p)));

    }
}

```

cözüm :

Orijinal Polinom :

-1.0 8.0 -19.0 12.0

Karakteristik matris :

8.0	-19.0	12.0
1.0	0.0	0.0
0.0	1.0	0.0

Eigen Value (sinir deger) :

3.9999999999999964	3.0000000000000067	0.9999999999999991
0.0	0.0	0.0

Eigen Value (sinir deger) balancedeigenValue metodu :

4.000000000000007	2.999999999999993	1.000000000000004
0.0	0.0	0.0

Polinomun kokleri : (poly_roots)

4.000000000000007	2.999999999999993	1.000000000000004
0.0	0.0	0.0

Polinomun kokleri : (poly_rootsC)

4.000000000000007	2.999999999999993	1.000000000000004
-------------------	-------------------	-------------------

Determinant ,

Problem 12.5 [Matrix5.java](#) , matris çarpım, inverse ve determinant işlemleri

```
import java.io.*;
import Numeric;
class Matrix5
{
    public static void main(String args[]) throws IOException
    {
        //calculation of an inverse matrix
        double a[][];
        a=new double[2][2];
        a[0][0]=1;
        a[0][1]=2;
        a[1][0]=3;
        a[1][1]=4;
        System.out.println("Matrix : ");
        System.out.println(Matrix.toString(a));
        System.out.println("Inverse Matrix : ");
        System.out.println(Matrix.toString(Matrix.inv(a)));
        System.out.println("Matrix * Inverse Matrix :");
        System.out.println(Matrix.toString(Matrix.multiply(a,Matrix.inv(a))));
        System.out.println("Determinant = "+Matrix.det(a));
    }
}
```

cözümü :

Matrix :

1.0 2.0

3.0 4.0

Inverse Matrix :

```
-2.0 1.0
1.5 -0.5
Matrix * Inverse Matrix :
```

```
1.0 0.0
0.0 1.0
Determinant = -2.0
```

Eigenvalue, Eigenvektör : Burada verilen matris simetrik bir matristir. sinir deger vektörü QL metodu kullanılarak hesaplanmistir. Simetrik matris oldugundan sinir degerler gerçek degerler olarak elde edilmistir.

Problem 12.5 [Matrix6.java](#) , eigenvalue (sinir-deger) problemi

```
import java.io.*;
import Numeric;
class Matrix6
{
    public static void main(String args[]) throws IOException
    {
        //Eigen Value calculations using QL method
        double a[][]={{3,-1,0},{-1,2,-1},{-0,-1,3}};
        System.out.println("Original Matrix : ");
        System.out.println(Matrix.toString(a));
        System.out.println("eigen values and Eigen Vectors : ");
        System.out.println(Matrix.toString(Matrix.eigenQL(a)));
    }
}
```

çözümü :

Original Matrix :

```
3.0 -1.0 0.0
-1.0 2.0 -1.0
0.0 -1.0 3.0
eigen values and Eigen Vectors :

4.0 2.9999999999999996 1.0000000000000004
1.0 1.0 1.0
-1.0000000000000004 0.0 2.0000000000000004
1.0000000000000007 -0.9999999999999997 1.0000000000000004
```

12.3 NUMERIC SINIFI (SAYISAL ANALIZ PAKETI)

Numeric sinifi genel bir sayisal analiz paketi olarak düşünölmüştür. Bu pakette benim kisisel ihtiyaçlarim için yazdigim yada baska dillerde daha önceden yazilmis olan kodlardan adepte ettigim bazi programlar verilmistir. Bir paketin genel olarak herhangi bir fonksiyonla kullanilabilmesi için herhangi bir fonksiyonla birlikte kullanilmasi gerekir. Bu yüzden programlarda fonksiyonlar tanimlanmis abstract siniflar içinde yer almistir. Gerçek fonksiyonlar yazilirken abstract siniflardan türeilmeleri gerekmektedir. Numeric paketindeki ve abstract siniflar ve metodlar su sekilde tanimlanmistir :

Numerik sinifi ve fonksiyon girdi absract siniflari ve metotlari :

abstract class f_x

tek degiskenli tek fonksiyonlari aktarmak için kullanılan abstract siniftir. Bu sinifla kullanilabilecek fonksiyona örnek olarak $f=x*x$ fonksiyonu verilebilir. Buradaki abstract fonksiyonun tanimi :
abstract double func(double x);
seklindedir. Örnek verecek olursak :

class f1 extends f_x

```
{ double func(double x) { return x*x; } }
```

Bu sınıf dinamik olarak tanımlandığından kullanılacağına tanımlanması gerekir.

```
double y=Numeric.derivative(new f1(),x);
```

veya

```
f1 xkare=new f1();
```

```
double y=Numeric.derivative(xkare,x);
```

şeklinde çağırılır.

abstract class f_xi

birden fazla fonksiyon birden fazla değişken ile kullanılacaksa f_xi abstract sınıfı kullanılır. Bu sınıfta tanımlanan func metodu denklem_referansı indisinin değerine göre tek bir fonksiyon girdisi verir.

örnek

```
f[0] = x[0]+sin(x[1]);
```

```
f[1] = x[0]*x[0]-x[1] ;
```

func(x,1) f[1]değerini verir

func(x,0) f[0]değerini verir

abstract metodun tanımı :

```
abstract double func(double x[],int equation_ref);
```

şeklindedir.

Örnek problemin java kodu esdeğeri :

```
class f2 extends f_xi
```

```
{ double func(double x[],int x_ref) {
```

```
double a=0;
```

```
switch(x_ref) { {case 0: a = x[0]+sin(x[1]); break;}
```

```
{case 1: a = x[0]*x[0]-x[1]; break;}}
```

```
return a; } }
```

şeklinde verilebilir. Bu fonksiyonun asıl programda çağırılması :

```
double x[]={ 1,2};
```

```
double y=Numeric.derivative(new f2(),x,0);
```

veya

```
double x[]={ 1,2};
```

```
f2 xkare=new f2();
```

```
double y=Numeric.derivative(xkare,x,0);
```

şeklinde gerçekleştirilir.

abstract class fi_xi

birden fazla fonksiyon birden fazla değişken ile kullanılacaksa fi_xi abstract sınıfı kullanılır. Bu sınıfta tanımlanan func metodu tüm fonksiyon değerlerini vektör olarak iletir.

örnek

```
f[0]=x[0]+sin(x[1]);
```

```
f[1]=x[0]*x[0]-x[1];
```

func(x) f[0] ve f[1] değerlerini verir.

```
abstract double[] func(double x[]);
```

Örnek problemin java kodu esdeğeri :

```
class f3 extends fi_xi
```

```
{ double[] func(double x[])
```

```

    { double a[]=new double[2];
      a[0] = x[0]+sin(x[1]);
      a[1] = x[0]*x[0]-x[1];
      return a; }
}

```

şeklinde verilebilir. Bu fonksiyonun asil programda çağırılması :

```

double x[]={ 1,2};
double y[]=Numeric.derivative(new f3(),x);
veya
double x[]={ 1,2};
f3 fx=new f3();
double y[]=Numeric.derivative(fx,x);

```

şeklinde gerçekleştirilir.

abstract class fij_xi

```

{
iki boyutlu fonksiyon matrisi ve bir boyutlu degisken vectörü verilmişse fij_xi sinifini kullanabiliriz. Bu tür fonksiyonlar özellikle iki boyutlu fonksiyon setinin türev fonksiyonlarını hesaplarken oluşabilir. Çıktı matrisi olarak tüm fonksiyonları verir.

```

örnek :

```

f[0][0]=x[0]+Math.sin(x[1])          f[0][1]=x[0]-x[1]
f[1][0]=x[0]*x[0]-x[1]              f[1][1]=Math.exp(x[0]+x[1])*x[1]

f[0][0], f[0][1]
f[1][0], f[1][1]

```

değerlerin iki boyutlu matrix olarak verir.

```

abstract double[][] func(double x[]);
örneğin java kodu esdeğeri :

```

```

class f4 extends fij_xi
{
double[][] func(double x[])
{
double b[][];
f=new double[2][2];
f[0][0]= x[0]+Math.sin(x[1]);
f[0][1]= x[0]-x[1];
f[1][0]= x[0]*x[0]-x[1];
f[1][1]= Math.exp(x[0]+x[1])*x[1];
return f;
}
}

```

metod ve sınıfın java programında kullanılması :

```

double x[]={ 1,2};
double y[][]=Numeric.derivative(new f4(),x);
veya
double x[]={ 1,2};
f4 fx=new f4();
double y[][]=Numeric.derivative(fx,x);

```

public class Numeric

Numeric sinifındaki metodlar genelde statik metodlardır. Bu yüzden bagimsiz olarak kullanılabilirler. Simdi bu metodlari daha detayli inceleyelim :

Türev : bu metodlar gurubu yukarida tanimlanan double sayi, vektor ve matris olarak verilen bir fonksiyonun türevlerini alır.

public static double derivative(f_x f_deriv,double x)

df/dx

tek fonksiyon, tek degisken türevi, örnek fonksiyon $f=x*x$

fonksiyon abstract sinifi : f_x

türevin alinacagi nokta : double x

**public static double derivative(f_xi f_deriv,int equation_ref,
double x[],int x_ref)**

?f_i?x_j

birden fazla fonksiyon birden fazla degisken türevi

denklem equation_ref indisinin ve x_ref x indisindegerine göre sadece tanimlanan fonksiyonun tanimlanan x_ref indisine göre olan türevini verir

örnek fonksiyon

$f[0] = x[0]+\sin(x[1]);$

$f[1] = x[0]*x[0]-x[1] ;$

fonksiyon abstract sinifi : f_xi

yukaridaki örnek için türevin alinacagi nokta : double x[] ile belirlenmistir

public static double derivative(fi_xi f_deriv,
int equation_ref,double x[],int x_ref)

**public static double derivative(fi_xi f_deriv,
int equation_ref,double x[],int x_ref)**

?f_i?x_j

birden fazla fonksiyon birden fazla degisken türevi

denklem equation_ref indisinin ve x_ref x indisindegerine göre sadece tanimlanan fonksiyonun tanimlanan x_ref indisine göre olan türevini verir

örnek fonksiyon

$f[0] = x[0]+\sin(x[1]);$

$f[1] = x[0]*x[0]-x[1] ;$

fonksiyon abstract sinifi : f_xi

yukaridaki örnek için türevin alinacagi nokta : double x[] ile belirlenmistir

not1 : bir üsteki türev formülüyle bu türev formülünün temel farki, burada tanimlanan fonksiyonun tüm vektörü çıktı olarak vermesidir. sonuçlar her ikisinde de aynidir.

not2: denklemlerin hassasiyeti metodların içerisinde verilen h0 ve n degiskenlerinin degistirilmesiyle arttirilabilir. Su andaki degerleri optimize edilmistir ve denenen tüm fonksiyonlar için hassas degerler vermistir. Nümerik türevlerle çözülmesi oldukça zor olan boyutlu newton-raphson tekniginde bile basarili sonuçlar vermistir. Daha küçük degerler kullanirken önce türevini bildiginiz fonksiyonlarla sonuçlari kontrol etmeniz tavsiye edilir.

Integral: Sayisal olarak integral almak için çok çeşitli integrasyon metodlari bulunmaktadır. Burada verilen metodlarda ana kriteria sonuçların hassasligidir. Denklemler nümerik olarak dogru sonuç çıkarmasi oldukça zor olan siyah cisim radyasyon fonksiyonu ve istatistik fonksiyonlarda bile tam hassaslik vermistir. integral 30 noktali Gauss - Legendre integral formülü kullanılmaktadır. trap, trapezoidal integral formülü romberg integrasyonunun temelini teskil etmek için hazirlanmistir, tekbasina da kullanılabilir. Çok hassasiyet gereken uygulamaların için kullanmanizi tavsiye etmiyoruz. Romberg integrasyonu iterativ bir integrasyon teknigidir. Trapezoidal integrasyonla hesaplanan kök degerlerini alarak iterasyonla hata miktarini azaltir.

public static double integral (f_x f_xnt,double a,double b)

f(x) fonksiyonunun double a ve double b sınırlari arasında integrali, Gauss-Legendre metodu

örnek fonksiyon $f=x*x$

fonksiyon abstract sinifi : f_x

örnek çağırma : `double y=Numeric.integral(new fx(),a,b);`

public static void trap(f_x ff,double a,double h, int j,int m,double R[][])
f(x) fonksiyonunun a ve b sınırları arasında integrali, trapezoidal metodu
örnek fonksiyon $f=x*x$
fonksiyon abstract sınıfı : f_x
örnek çağırma : `double y=Numeric.trap(new fx(),a,h,j,m,R);`

public static double integral_romberg(f_x ff,double a,double b)
f(x) fonksiyonunun a ve b sınırları arasında integrali, Romberg integrasyon metodu
örnek fonksiyon $f=x*x$
fonksiyon abstract sınıfı : f_x
örnek çağırma : `double y=Numeric.integral_romberg(new fx(),a,b);`

Non-linear denklem kökleri : non linear denklem veya denklem sistemlerinin çözümü nümerik analizde en çok karsımıza çıkan problemlerden biridir. Genelde tüm metodlar iteratif yöntemler kullanırlar. Bu metodlar içinde en verimli olarak hesap yapan metodun newton metodu olduğu söylenebilir, fakat newton metodu fonksiyonun türevinin de hesaplanmasını gerekli kılar. buradaki metodların bir kısmında türev girdi olarak alınırken, bir kısmında da yine nümerik metodlarla hesaplanmıştır. denklemin ikinci türevini de göz önüne alan `newton_2nd_derivative` gibi metodlar da verilmiştir. ayrıca secant, bisection gibi türev hesabi gerektirmeyen metodlar da mevcuttur. Bisection metodu temelde bir arama metodudur ve verimi en düşük metoddur, fakat verilen bölgeyi tam olarak taradığı ve bir kök varsa muhakkak bulabildiği için verimsiz bir metod için oldukça sık tercih gören bir yöntemdir.

public static double newton (double x,f_x y,f_x dy)
y(x) fonksiyonunun kökleri, $dy(x)/dx$ fonksiyonu da verilmektedir.
örnek fonksiyon $y=x*x-2$
 $dy=2*x$
fonksiyon abstract sınıfı : f_x
örnek çağırma : `double y=Numeric.newton(x,new fx(),new dfx());`

`public static double newton(double x,f_x y)`
y(x) fonksiyonunun kökleri, $dy(x)/dx$ fonksiyonu nümerik olarak hesaplanmaktadır
örnek fonksiyon $y=x*x-2$
fonksiyon abstract sınıfı : f_x
örnek çağırma : `double y=Numeric.newton(x,new fx());`

`public static double newton_2nd_derivative(double x,f_x y,f_x dy)`
y(x) fonksiyonunun kökleri, 2inci türev formülü, $dy(x)/dx$ fonksiyonu da verilmektedir.
örnek fonksiyon $y=x*x-2$
 $dy=2*x$
fonksiyon abstract sınıfı : f_x
örnek çağırma : `double y=Numeric.newton_2nd_derivative (x,new fx(),new dfx(),new dfx());`

`public static double newton_2nd_derivative(double x,f_x y)`
y(x) fonksiyonunun kökleri, 2nci türev formülü, $dy(x)/dx$ fonksiyonu nümerik olarak hesaplanmaktadır
örnek fonksiyon $y=x*x-2$
fonksiyon abstract sınıfı : f_x
örnek çağırma : `double y=Numeric.newton_2nd_derivative (x,new fx(),new dfx());`

`public static double secant_2nd_derivative(double x,f_x y)`
y(x) fonksiyonunun kökleri, 2nci türev formülü, secant metodu kullanılmıstir (türev formülü gerekmez)
örnek fonksiyon $y=x*x-2$
fonksiyon abstract sınıfı : f_x
örnek çağırma : `double y=Numeric.secant_2nd_derivative (x,new fx(),new dfx());`

`public static double bisection(double xl,double xu,f_x y)`
y(x) fonksiyonunun kökleri, 2nci türev formülü, bisection metodu kullanılmıstir (türev formülü gerekmez, temel olarak bir arama metodudur.)
örnek fonksiyon $y=x*x-2$

fonksiyon abstract sinifi : f_x
örnek çağırma : double y=Numeric.bisection(xl,xu,new fx());

```
public static double[] newton( double x[],fi_xi y,fij_xi dy)
    yi(xi) fonksiyon sisteminin kökleri kökleri, dyi(x)/dxj fonksiyonu da matrix fonksiyonu olarak verilmektedir.
örnek fonksiyon
    y1=2*x1*x1*x2-3*x1
    y2=2*x1+2*x2
örnek türev fonksiyonu
    dy1/dx1=4*x1*x2-3    dy1/dx2=2*x1
    dy2/dx1=2            dy2/dx2=2
fonksiyon abstract sinifi : fi_xi
türev fonksiyonu abstract sinifi . fi_xij
örnek çağırma : double y[]=Numeric.newton(x,new fixi()),new dfixij());
```

```
public static double[] newton( double x[],fij_xi y)
    yi(xi) fonksiyon sisteminin kökleri kökleri, dyi(x)/dxj fonksiyonu nümerik olarak hesaplanmaktadır, girdi
degildir.
örnek fonksiyon
    y1=2*x1*x1*x2-3*x1
    y2=2*x1+2*x2
fonksiyon abstract sinifi : fi_xi
örnek çağırma : double y[]=Numeric.newton(x,new fixi());
```

Least Square (en küçük kareler metodu) polinom uydurma

```
public static double[] poly_least_square (double xi[],double yi[],int n)
    polynom least square (en küçük kareler metodu) polinom uydurma, çıktı olarak polinomun katsayılarını
verir
örnek çağırma : double y[]=Numeric. poly_least_square(xi,yi,n);
```

```
public static double f_least_square(double e[],double x)
    polynom least square (en küçük kareler metodu) polinom uydurma, polinomun katsayılarını kullanarak
fonksiyon değerini hesaplar
örnek çağırma : double y=Numeric. f_least_square (e,x);
```

```
public static double error(double x[],double y[],double e[])
    polynom least square (en küçük kareler metodu) polinom uydurma, polinomun katsayılarını kullanarak
fonksiyon değerini hesaplar ve toplam hata miktarını bulur.
örnek çağırma : double y=Numeric. error(x,y,e);
```

```
public static double[][] orthogonal_polynomial_least_square (double xi[],double fi[],int m)
    ortogonal polynom least square (en küçük kareler metodu) polinom uydurma, çıktı olarak polinomun
katsayılarını verir. hesaplama yöntemi matrislere dayanmadığından matris çözümlerine dayanan hataları
yapmaz. yalnız polinom formülü daha kompleksdir
örnek çağırma : double y[]=Numeric. Orthogonal_polynomial_least_square(xi,yi,n);
```

```
public static double f_orthogonal_least_square(double e[],double x)
    ortogonal polynom least square (en küçük kareler metodu) polinom uydurma, polinomun katsayılarını
kullanarak fonksiyon değerini hesaplar
örnek çağırma : double y=Numeric. f_orthogonal_least_square (e,x);
```

Diferansiyel denklemler

```
public static double[] RK4(f_xi fp,double x0,double xn,double f0,int N)
    4üncü dereceden Runge-Kutta diferansiyel denklem çözüm metodu, tek bir denklemi çözmek için
örnek çağırma : double y[]=RK4 (new fxi(),x0,xn,N);
```

```
public static double[][] RK4(f_xi fp,double x0,double xn,double f0[],int N)
```


4üncü dereceden Runge-Kutta diferansiyel denklem sistemi çözüm metodu, bir denklemin sistemini veya daha yüksek dereceden diferansiyel denklemleri çözmek için kullanılır.

örnek çağırma : `double y[][]=RK4 (new fxi(),x0,xn,f0,N);`

public static double[][] RKF45(f_xi fp,double x0,double xn,double f0,int N) throws IOException

4-5 inci dereceden Runge-Kutta-fehlerberg diferansiyel denklem sistemi çözüm metodu, bir denklemin sistemini veya daha yüksek dereceden diferansiyel denklemleri çözmek için kullanılır.

örnek çağırma : `double y[][]=RKF45 (new fxi(),x0,xn,f0,N);`

Problem 12.6 Numeric sinifi listesi : [Numeric.java](#)

```
//=====
// Numerical Analysis Package in Java
// Numerical analysis calculation class Numeric
// Author : Dr. Turhan Coban
//=====
```

```
import java.io.*;
import Matrix;
```

abstract class f_x

```
{
//single function single independent variable
// example f=x*x
abstract double func(double x);
}
```

abstract class f_xi

```
{
// multifunction multi independent variable
// a single value is returned indexed to equation_ref
// example f[0]=x[0]+sin(x[1])
// f[1]=x[0]*x[0]-x[1]
// func(x,1) returns the value of f[1]
// func(x,0) returns the value of f[0]
abstract double func(double x[],int equation_ref);
}
```

abstract class fi_xi

```
{
// multifunction multi independent variable
// vector of dependent variables are returned
// example f[0]=x[0]+sin(x[1])
// f[1]=x[0]*x[0]-x[1]
// func(x) returns the value of f[0] and f[1]
// as a two dimensional vector
abstract double[] func(double x[]);
}
```

abstract class fij_xi

```
{
// multifunction multi independent variable
// for n independent variable n*n matrix of
// dependent variables are returned
// example
// f[0][0]=x[0]+Math.sin(x[1])          f[0][1]=x[0]-x[1]
// f[1][0]=x[0]*x[0]-x[1]              f[1][1]=Math.exp(x[0]+x[1])*x[1]
// func(x) returns the value of f[0][0], f[0][1]
// f[1][0], f[1][1]
// as a two dimensional matrix
}
```

```

    abstract double[][] func(double x[]);
}

```

public class Numeric

```

{
//This is a library of numerical methods
//
public static double derivative(f_x f_deriv,double x)
{
// This method calculates derivatives of a simple function
// accuracy of method can be adjusted by changing
// variables h0 and n
// function input should be in the form given in abstract class
// f_x
double h0=0.0256;
// accuracy can be change by adjusting h0 and n
int i,m;
int n=7;
//derivative of a simple function
double T[][];
T=new double[n][n];
double h[];
h=new double[n];
//vector<double h(n,0);
for(i=0;i<n;i++)
{
    h[i]=0;
    for(int j=0;j<n;j++)
        T[i][j]=0;
}
h[0]=h0;
double r=0.5;
for( i=1;i<n;i++)
{
    h[i]=h0*Math.pow(r,i);
}
for(i=0;i<n;i++)
{
    T[i][0]=( f_deriv.func(x + h[i]) - f_deriv.func( x - h[i]))/(2.0*h[i]);
}
for(m=1;m<n;m++)
{
    for(i=0;i<n-m;i++)
    {
        T[i][m]=(h[i]*h[i]*T[i+1][m-1] - h[i+m]*h[i+m]*T[i][m-1])/
            (h[i]*h[i]- h[i+m]*h[i+m]);
    }
}
double xx=T[0][n-1];
return xx;
}

```

public static double derivative(f_xi f_deriv,int equation_ref, double x[],int x_ref)

```

{
// This method calculates derivative of a function selected from a set of
// functions. Accuracy of method can be adjusted by changing
// variables h0 and n
// function input should be in the form given in abstract class

```

```

// f_xi
// df(equation_ref)/dx(x_ref)
double h0=0.0256;
int i,m;
int n=7;
double x1[];
x1=new double[x.length];
double x2[];
x2=new double[x.length];
for(i=0;i<x.length;i++)
{
x1[i]=x[i];
x2[i]=x[i];
}
//derivative of a simple function
double T[][];
T=new double[n][n];
double h[];
h=new double[n];
//vector<double h(n,0);
for(i=0;i<n;i++)
{
h[i]=0;
for(int j=0;j<n;j++)
T[i][j]=0;
}
h[0]=h0;
double r=0.5;
for( i=1;i<n;i++)
{
h[i]=h0*Math.pow(r,i);
}
for(i=0;i<n;i++)
{
x1[x_ref]+=h[i];
x2[x_ref]-=h[i];
T[i][0]=( f_deriv.func(x1,equation_ref) -
f_deriv.func(x2,equation_ref))/(2.0*h[i]);
x1[x_ref]=x[x_ref];
x2[x_ref]=x[x_ref];
}
for(m=1;m<n;m++)
{
for(i=0;i<n-m;i++)
{
T[i][m]=(h[i]*h[i]*T[i+1][m-1] -
h[i+m]*h[i+m]*T[i][m-1])/(h[i]*h[i] - h[i+m]*h[i+m]);
}
}
double xx=T[0][n-1];
return xx;
}

```

```

public static double derivative(fi_xi f_deriv,
int equation_ref,double x[],int x_ref)
{

```

```

// This method calculates derivative of a function selected from a set of
// functions. Accuracy of method can be adjusted by changing
// variables h0 and n
// function input should be in the form given in abstract class

```

```

// f_xi
double h0=0.0256;
int i,m;
int n=7;
double f1[];
f1=new double[x.length];
double f2[];
f2=new double[x.length];
double x1[];
x1=new double[x.length];
double x2[];
x2=new double[x.length];
for(i=0;i<x.length;i++)
{
x1[i]=x[i];
x2[i]=x[i];
}
//derivative of a simple function
double T[][];
T=new double[n][n];
double h[];
h=new double[n];
//vector<double h(n,0);
for(i=0;i<n;i++)
{
h[i]=0;
for(int j=0;j<n;j++)
T[i][j]=0;
}
h[0]=h0;
double r=0.5;
for( i=1;i<n;i++)
{
h[i]=h0*Math.pow(r,i);
}
for(i=0;i<n;i++)
{
x1[x_ref]+=h[i];
x2[x_ref]-=h[i];
f1=f_deriv.func(x1);
f2=f_deriv.func(x2);
T[i][0]=( f1[equation_ref] - f2[equation_ref])/(2.0*h[i]);
x1[x_ref]=x[x_ref];
x2[x_ref]=x[x_ref];
}
for(m=1;m<n;m++)
{
for(i=0;i<n-m;i++)
{
T[i][m]=(h[i]*h[i]*T[i+1][m-1] - h[i+m]*h[i+m]*T[i][m-1])/(h[i]*h[i]
- h[i+m]*h[i+m]);
}
}
double xx=T[0][n-1];
return xx;
}

```

```

public static double integral(f_x f_xnt,double a,double b)

```

```

{
//integral of a function by using gauss-legendre quadrature

```

```
//
double s[],w[];
int i;
s=new double[30];
w=new double[30];
s[ 0] = .15532579626752470000E-02;
s[ 1] = .81659383601264120000E-02;
s[ 2] = .19989067515846230000E-01;
s[ 3] = .36899976285362850000E-01;
s[ 4] = .58719732103973630000E-01;
s[ 5] = .85217118808615820000E-01;
s[ 6] = .11611128394758690000E+00;
s[ 7] = .15107475260334210000E+00;
s[ 8] = .18973690850537860000E+00;
s[ 9] = .23168792592899010000E+00;
s[10] = .27648311523095540000E+00;
s[11] = .32364763723456090000E+00;
s[12] = .37268153691605510000E+00;
s[13] = .42306504319570830000E+00;
s[14] = .47426407872234120000E+00;
s[15] = .52573592127765890000E+00;
s[16] = .57693495680429170000E+00;
s[17] = .62731846308394490000E+00;
s[18] = .67635236276543910000E+00;
s[19] = .72351688476904450000E+00;
s[20] = .76831207407100990000E+00;
s[21] = .81026309149462140000E+00;
s[22] = .84892524739665800000E+00;
s[23] = .88388871605241310000E+00;
s[24] = .91478288119138420000E+00;
s[25] = .94128026789602640000E+00;
s[26] = .96310002371463720000E+00;
s[27] = .98001093248415370000E+00;
s[28] = .99183406163987350000E+00;
s[29] = .99844674203732480000E+00;
w[ 0] = .39840962480827790000E-02;
w[ 1] = .92332341555455000000E-02;
w[ 2] = .14392353941661670000E-01;
w[ 3] = .19399596284813530000E-01;
w[ 4] = .24201336415292590000E-01;
w[ 5] = .28746578108808720000E-01;
w[ 6] = .32987114941090080000E-01;
w[ 7] = .36877987368852570000E-01;
w[ 8] = .40377947614710090000E-01;
w[ 9] = .43449893600541500000E-01;
w[10] = .46061261118893050000E-01;
w[11] = .48184368587322120000E-01;
w[12] = .49796710293397640000E-01;
w[13] = .50881194874202750000E-01;
w[14] = .51426326446779420000E-01;
w[15] = .51426326446779420000E-01;
w[16] = .50881194874202750000E-01;
w[17] = .49796710293397640000E-01;
w[18] = .48184368587322120000E-01;
w[19] = .46061261118893050000E-01;
w[20] = .43449893600541500000E-01;
w[21] = .40377947614710090000E-01;
w[22] = .36877987368852570000E-01;
w[23] = .32987114941090080000E-01;
w[24] = .28746578108808720000E-01;
```

```

w[25] = .24201336415292590000E-01;
w[26] = .19399596284813530000E-01;
w[27] = .14392353941661670000E-01;
w[28] = .92332341555455000000E-02;
w[29] = .39840962480827790000E-02;
int n=30;
double z=0;
double x,y;
for(i=0;i<n;i++)
{
x=(b+a)/2.0+(b-a)/2.0*s[i];
y=f_xnt.func(x);
z+=(b-a)/2*w[i]*y;
}
for(i=0;i<n;i++)
{
x=(b+a)/2.0+(b-a)/2.0*(-s[i]);
y=f_xnt.func(x);
z+=(b-a)/2.0*w[i]*y;
}
return z;
}

```

```

public static void trap(f_x ff,double a,double h, int j,int m,double R[][])

```

```

{
// successive trapezoidal integration rule
// this program will be utilised in romberg integration
double sum=0;
int p;
for(p=1;p<=m;p++)
{ sum+=ff.func(a+h*(2*p-1)); }
R[j][0]=R[j-1][0]/2.0+h*sum;
}

```

```

public static double integral_romberg(f_x ff,double a,double b)

```

```

{
//romberg integration
int n=8;//increase n to increase accuracy
double R[][];
R=new double[n+1][n+1];
int m=1;
double h=b-a;
double close=1;
double tol=1e-40;
int j=0,k=0;
double ret=0;
R[0][0]=h/2.0*(ff.func(a)+ff.func(b));
do
{
j++;
h/=2.0;
Numeric.trap(ff,a,h,j,m,R);
m*=2;
for(k=1;k<=j;k++)
{
R[j][k]=R[j][k-1]+(R[j][k-1]-R[j-1][k-1])/(Math.pow(4,k)-1.0);
close=Math.abs(R[j-1][j-1]-R[j][j]);
ret=R[j][k];
}
}while(close>tol && j<n);
}

```

```

return ret;
}
//=====
//Finding Non-linear Roots of Functions
public static double newton(double x,f_x y,f_x dy)
{
// Newton - Raphson method for single equation
// with single variable
// required function and its derivative
int nmax=500;
double tolerance=1.0e-15;
double fx,dfx;
for(int i=0;i<nmax;i++)
{
fx=y.func(x);
dfx=dy.func(x);
x-=fx/dfx;
if(Math.abs(fx)<tolerance)
{
return x;
}
}
return x;
}

public static double newton(double x,f_x y)
{
// Newton - Raphson method for single equation
// required function only derivative is calculated
// numerically by using method derivative
int nmax=500;
double tolerance=1.0e-15;
double fx,dfx;
for(int i=0;i<nmax;i++)
{
fx=y.func(x);
dfx=Numeric.derivative(y,x);
x-=fx/dfx;
if(Math.abs(fx)<tolerance)
{
return x;
}
}
return x;
}

public static double newton_2nd_derivative(double x,f_x y,f_x dy)
{
// Newton - Raphson type method for single equation
// includes 2nd order derivative calculations
//function and first order derivative is required
int nmax=500;
double dx=1e-15;
double x1m;
double tolerance=1.0e-15;
double fx,fxm,dfx,dfxm,d2fx;
for(int i=0;i<nmax;i++)
{
fx=y.func(x);
fxm=y.func(x-dx);

```

```

dfx=dy.func(x);
dfxm=dy.func(x-dx);
d2fx=-6.0/dx/dx*(fx-fxm)+2.0/dx*(2.0*dfx+dfxm);
x-=(fx/dfx+.5*fx*fx/(dfx*dfx*dfx)*d2fx);
if(Math.abs(fx)<tolerance)
{
return x;
}
}
return x;
}

```

```

public static double newton_2nd_derivative(double x,f_x y)
{
// Newton - Raphson type method for single equation
// includes 2nd order derivative calculations
// function is required, first order derivative calculated
// numerically by derivative method.
int nmax=500;
double dx=1e-3;
double x1m;
double tolerance=1.0e-15;
double fx,fxm,dfx,dfxm,d2fx;
for(int i=0;i<nmax;i++)
{
fx=y.func(x);
fxm=y.func(x-dx);
dfx=Numeric.derivative(y,x);
dfxm=Numeric.derivative(y,(x-dx));
d2fx=-6.0/dx/dx*(fx-fxm)+2.0/dx*(2.0*dfx+dfxm);
x-=(fx/dfx+.5*fx*fx/(dfx*dfx*dfx)*d2fx);
if(Math.abs(fx)<tolerance)
{
return x;
}
}
return x;
}

```

```

public static double secant_2nd_derivative(double x,f_x y)
{
// Newton - Raphson type method for single equation
// includes 2nd order derivative calculations
// function should be supplied
int nmax=500;
double dx=1.0e-3;
double dx1=2.0e-3;
double x1m;
double tolerance=1.0e-15;
double fx,fxm,fxm1,dfx,dfxm,d2fx;
for(int i=0;i<nmax;i++)
{
fx=y.func(x);
fxm=y.func(x-dx);
fxm1=y.func(x-dx1);
dfx=(fx-fxm)/dx;
dfxm=(fx-fxm1)/dx1;
d2fx=-6.0/dx/dx*(fx-fxm)+2.0/dx*(2.0*dfx+dfxm);
x-=(fx/dfx+.5*fx*fx/(dfx*dfx*dfx)*d2fx);
if(Math.abs(fx)<tolerance)

```



```

{
return x;
}
}
return x;
}

```

public static double bisection(double xl,double xu,f_x y)

```

{
//bisection method to find roots of a function y.func(x)
//function should be supplied
// defination of variables :
// xl : lower guess
// xu : upper guess
// xr : root estimate
// es : stopping criterion
// ea :approximate error
// maxit : maximum iterations
// iter : number of iteration
double test;
double xr=0;
double es,ea;
double fxl,fxr;
int maxit=500,iter=0;
es=0.000001;
ea=1.1*es;
while((eaes)&&(iter<maxit))
{
xr=(xl+xu)/2.0;
iter++;
if((xl+xu)!=0)
{ ea=Math.abs((xu-xl)/(xl+xu))*100;}
fxl= y.func(xl);
fxr= y.func(xr);
test= fxl*fxr;
if(test==0.0) ea=0;
else if(test<0.0) xu=xr;
else
{
xl=xr;
}
} //end of while
return xr;
}

```

public static double[] newton(double x[],fi_xi y,fij_xi dy)

```

{
//solution of nonlinear system of equations
//by using newton raphson method.
//ti :weigth factor
//x independent value vector:
//y dependent function vector
//dy derivative of dependent function matrix
double ti=1.0;
int i;
int nmax=500;
double tolerance=1.0e-30;
int n=x.length;
double b[];
b=new double[n];

```

```

for(i=0;i<n;i++)
{
b[i]=1.0;
}
i=0;
while( i++ < nmax && Matrix.abs(b) tolerance )
{
b=Matrix.multiply(Matrix.divide(y.func(x),dy.func(x)),-ti);
x=Matrix.add(x,b);
}
if(i = nmax) System.out.println("warning maximum number"+
" of iterations results may not be valid");
return x;
}

```

```

public static double[] newton( double x[],fi_xi y)
{
//solution of nonlinear system of equations
//by using newton raphson method.
//this function does not require derivatives
//it is utilised method derivative to calculate derivatives
double ti=1.0;
int i,ii,jj;
int nmax=500;
double tolerance=1.0e-15;
int n=x.length;
double b[];
b=new double[n];
double dy[][];
dy=new double[n][n];
i=0;
for(i=0;i<n;i++)
{
b[i]=1.0;
}
while( i++ < nmax && Matrix.abs(b) tolerance )
{
for(ii=0;ii<n;ii++)
{
for(jj=0;jj<n;jj++)
{
dy[ii][jj]=Numeric.derivative(y,ii,x,jj);
}
}
b=Matrix.multiply(Matrix.divide(y.func(x),dy),-ti);
x=Matrix.add(x,b);
}
if(i = nmax) System.out.println("warning maximum number of iterations"+
" results may not be valid" );
return x;
}
//===== least square curve fitting methods =====
//----- polynomial least square curve fitting -----

```

```

public static double[] poly_least_square
(double xi[],double yi[],int n)
//polynomial least square curve fitting
//variables xi,yi vector of data points
//degree of curve fitting
{

```

```

//xi vector of independent variable
//yi vector of dependent variable
//n : degree of curve fitting
int l=xi.length;
int i,j,k;
int np1=n+1;
double A[][];
A=new double[np1][np1];
double B[];
B=new double[np1];
double X[];
X=new double[np1];
for(i=0;i<n+1;i++)
{
for(j=0;j<n+1;j++)
{
if(i==0 && j==0)
A[i][j]=1;
else
for(k=0;k<l;k++)
A[i][j] += Math.pow(xi[k],(i+j));
}
for(k=0;k<l;k++)
{
if(i==0)
B[i]+= yi[k];
else
B[i] += Math.pow(xi[k],i)*yi[k];
}
}
X=Matrix.divide(B,A);
//X=B/A;
double max=0;
for(i=0;i<n+1;i++)
if(Math.abs(X[i]) max) max = Math.abs(X[i]);
for(i=0;i<n+1;i++)
if((Math.abs(X[i]/max) 0) && (Math.abs(X[i]/max) < 1.0e-11)) X[i]=0;
return X;
}

```

```

public static double f_least_square(double e[],double x)

```

```

{
// this function calculates the value of
// least square curve fitting function
int n=e.length;
double ff;
if(n!=0.0)
{ ff=e[n-1];
for(int i=n-2;i=0;i--)
{ ff=ff*x+e[i]; }
}
else
ff=0;
return ff;
}

```

```

public static double error(double x[],double y[],double e[])

```

```

{
//calculates absolute square root error of a least square approach
double n=x.length;
int k;

```

```

double total=0;
for(k=0;k<n;k++)
{
total+=(y[k]-f_least_square(e,x[k]))*(y[k]-f_least_square(e,x[k]));
}
total=Math.sqrt(total);
return total;
}
//-----End least square methods -----
//-----Orthogonal polynomial least square curve fitting ---

```

```

public static double[][] orthogonal_polynomial_least_square
(double xi[],double fi[],int m)

```

```

//orthogonal polynomial least square curve fitting
//this method do not require any matrix solution
//variables xi,fi vector of data points wi weight functions
//m degree of curve fitting
{
int i,j,k;
int n=xi.length;
int mp2=n+2;
int mp1=n+1;
//matrix<double p(m+2,n,0);
double p[][];
p=new double[mp2][n];
//vector<double gamma(m+1,0);
double gamma[];
gamma=new double[mp1];
//vector<double beta(m+1,0);
double beta[];
beta=new double[mp1];
//vector<double omega(m+1,0);
double omega[];
omega=new double[mp1];
//vector<double alpha(m+1,0);
double alpha[];
alpha=new double[mp1];
//vector<double b(m+1,0);
double b[];
b=new double[mp1];
//vector<double wi(n,1.);
double wi[];
wi=new double[n];
//matrix<double a(3,m+1);
double a[][];
a=new double[3][mp1];
for(i=0;i<n;i++)
{
p[1][i]=1.0;
p[0][i]=0.0;
}
gamma[0]=0;
for(i=0;i<n;i++)
{
gamma[0]+=wi[i];
}
beta[0]=0.0;
for(j=0;j<m+1;j++)
{
omega[j]=0;
}
}

```

```

for(i=0;i<n;i++)
{
    omega[j]+=wi[i]*fi[i]*p[j+1][i];
}
b[j]=omega[j]/gamma[j];
if(j != m)
{
    alpha[j+1]=0;
    for(i=0;i<n;i++)
    {
        alpha[j+1]+=wi[i]*xi[i]*p[j+1][i]*p[j+1][i]/gamma[j];
    }
    for(i=0;i<n;i++)
    {
        p[j+2][i]=(xi[i]-alpha[j+1])*p[j+1][i]-beta[j]*p[j][i];
    }
    gamma[j+1]=0;
    for(i=0;i<n;i++)
    {
        gamma[j+1]+=wi[i]*p[j+2][i]*p[j+2][i];
    }
    beta[j+1]=gamma[j+1]/gamma[j];
}
} //end of j
for(j=0;j<m+1;j++)
{
    a[0][j]=b[j];
    a[1][j]=alpha[j];
    a[2][j]=beta[j];
}
return a;
}

```

```

public static double f_orthogonal_polynomial(double a[][],double x)
{
    double yy=0;
    int k;
    int m=a[0].length-1;
    int mp2=m+2;
    double q[];
    q=new double[mp2];
    //vector<double q(m+2,0.0);
    for(k=m-1;k=0;k--)
    {
        q[k]=a[0][k]+(x-a[1][k+1])*q[k+1]-a[2][k+1]*q[k+2];
        yy=q[k];
    }
    return yy;
}
//minimization of a function
public static double amotry(double p[][], double y[], double psum[], int ndim,
    f_xi ff, int ihi, double fac)
{
    int j;
    double fac1,fac2,ytry;
    double ptry[]=new double[ndim];
    fac1=(1.0-fac)/ndim;
    fac2=fac1-fac;
    for(j=1;j<=ndim;j++) ptry[j-1]=psum[j-1]*fac1-p[ihi-1][j-1]*fac2;
    ytry=ff.func(ptry,0);
}

```

```

if (ytry < y[ihi-1]) {
y[ihi-1]=ytry;
for (j=1;j<=ndim;j++) {
psum[j-1] += ptry[j-1]-p[ihi-1][j-1];
p[ihi-1][j-1]=ptry[j-1];
}
}
return ytry;
}

```

public static void amoeba(double p[][], double y[], int ndim, double ftol, f_xi ff, int nfunk)

```

{
int i,ihi,ilo,inhi,j,mpts=ndim+1;
int NMAX=5000;
double rtol,sum,swap,ysave,ytry;
double psum[]=new double[ndim];
nfunk=0;
for (j=1;j<=ndim;j++)
{
for (sum=0.0,i=1;i<=mpts;i++) sum += p[i-1][j-1];
psum[j-1]=sum;
}
for (;;) {
ilo=1;
//ihi = y[1]y[2] ? (inhi=2,1) : (inhi=1,2);
if(y[0]y[1])
{
inhi=2;
ihi=1;
}
else
{
inhi=1;
ihi=2;
}
for (i=1;i<=mpts;i++) {
if (y[i-1] <= y[ilo-1]) ilo=i;
if (y[i-1] y[ihi-1]) {
inhi=ihi;
ihi=i;
} else if (y[i-1] y[inhi-1] && i != ihi) inhi=i;
}
rtol=2.0*Math.abs(y[ihi-1]-y[ilo-1])
/(Math.abs(y[ihi-1])+Math.abs(y[ilo-1]));
if (rtol < ftol) {
swap=y[0];
y[0]=y[ilo-1];
y[ilo-1]=swap;
for (i=1;i<=ndim;i++)
{
swap=p[0][i-1];
p[0][i-1]=p[ilo-1][i-1];
p[ilo-1][i-1]=swap;
}
break;
}
}
if (nfunk = NMAX) System.out.println("NMAX exceeded");
nfunk += 2;
ytry=amotry(p,y,psum,ndim,ff,ihi,-1.0);
}

```

```

if (ytry <= y[iilo-1])
ytry=amotry(p,y,psum,ndim,ff,ihi,2.0);
else if (ytry = y[inhi-1]) {
ysave=y[ihi-1];
ytry=amotry(p,y,psum,ndim,ff,ihi,0.5);
if (ytry = ysave) {
for (i=1;i<=mpts;i++) {
if (i != iilo) {
for (j=1;j<=ndim;j++)
psum[j-1]=0.5*(p[i-1][j-1]+p[iilo-1][j-1]);
p[i-1][j-1]=psum[j-1];
y[i]=ff.func(psum,0);
}
}
}
nfunk += ndim;
for (j=1;j<=ndim;j++)
{
for (sum=0.0,i=1;i<=mpts;i++) sum += p[i][j];
psum[j]=sum;
}
}
} else --nfunk;
}
}
// differential equation solutions

```

```

public static double[] RK4(f_xi fp,double x0,double xn,double f0,int N)
{
//4th order Runge Kutta Method
//fp :given derivative function df/dx(f,x)
// xo : initial value of the independent variable
// xn : final value of the independent variable
// f0 : initial value of the dependent variable
// N : number of dependent variable to be calculated
// fi : dependent variable
double h=(xn-x0)/N;
double fi[]=new double[N+1];
double xi[]=new double[2];
double k[];
k=new double[4];
int i;
double x;
fi[0]=f0;
for(x=x0,i=0;x<xn;x+=h,i++)
{
xi[0]=x;
xi[1]=fi[i];
k[0]=h*fp.func(xi,0);
xi[0]=x+h/2.0;
xi[1]=fi[i]+k[0]/2;
k[1]=h*fp.func(xi,0);
xi[1]=fi[i]+k[1]/2.0;
k[2]=h*fp.func(xi,0);
xi[0]=x+h;
xi[1]=fi[i]+k[2];
k[3]=h*fp.func(xi,0);
fi[i+1]=fi[i]+k[0]/6.0+k[1]/3.0+k[2]/3.0+k[3]/6.0;
}
return fi;
}

```

```

public static double[][] RK4(f_xi fp,double x0,double xn,double f0[],int N)
{
//4th order Runge Kutta Method
//fp : given set of derivative functions dfj/dxi(fj,x)
// x0 : initial value of the independent variable
// xn : final value of the independent variable
// f0 : initial value of the dependent variable
// N : number of dependent variable to be calculated
// fi : dependent variable
double h=(xn-x0)/N;
int M=f0.length;
double fi[][];
fi=new double[M][N+1];
double xi[]=new double[M+1];
double k[]=new double[4];
int i,j;
double x;
for(j=0;j<=M;j++)
    fi[j][0]=f0[j];
for(x=x0,i=0;x<xn;x+=h,i++)
    {
    for(j=1;j<=M;j++)
        {
        xi[0]=x;
        xi[1]=fi[j-1][i];
        k[0]=h*fp.func(xi,j-1);
        xi[0]=x+h/2.0;
        xi[1]=fi[j-1][i]+k[0]/2;
        k[1]=h*fp.func(xi,j-1);
        xi[1]=fi[j-1][i]+k[1]/2.0;
        k[2]=h*fp.func(xi,j-1);
        xi[0]=x+h;
        xi[1]=fi[j-1][i]+k[2];
        k[3]=h*fp.func(xi,j-1);
        fi[j-1][i+1]=fi[j-1][i]+k[0]/6.0+k[1]/3.0+k[2]/3.0+k[3]/6.0;
        }
    }
return fi;
}
public static double[][]
RKF45(f_xi fp,double x0,double xn,double f0,int N) throws IOException
{
// Runge Kutta - Fehlberg Method
// fp : derivative function df/dx(f,x) (defined as a class)
// Tol :Tolerance
//Hmax : maximum possible step size
//Hmin : minimum possible step size
//k : Runge kutta coefficients
//Err : error
//x[i] : input variable to fp = df/dx(f,x) = df/dx(x[i])
//j : actual step size
//fi[][]:solution matrix
//fj[][]:solution matrix in exact size(j) (return function)
double h=(xn-x0)/N;
double fi[][]=new double[2][1000];
double Tol=2.0e-3;
double Hmin=h/64.0;
double Hmax=h*64.0;
double k[]=new double[6];
double Err;

```



```

double s;
double xi[]=new double[2];
int j=0;
fi[0][j]=x0;
fi[1][j]=f0;
while(fi[0][j] < xn )
{
if(fi[0][j]+h xn) h=xn-fi[0][j];
xi[0]=fi[0][j];
xi[1]=fi[1][j];
k[0]=h*fp.func(xi,0);
xi[0]=fi[0][j]+h/4.0;
xi[1]=fi[1][j]+k[0]/4.0;
k[1]=h*fp.func(xi,0);
xi[0]=fi[0][j]+3.0/8.0*h;
xi[1]=fi[1][j]+3.0/32.0*k[0]+9.0/32.0*k[1];
k[2]=h*fp.func(xi,0);
xi[0]=fi[0][j]+12.0/13.0*h;
xi[1]=fi[1][j]+1932.0/2197.0*k[0]-7200.0/2197.0*k[1]+7296.0/2197.0*k[2];
k[3]=h*fp.func(xi,0);
xi[0]=fi[0][j]+h;
xi[1]=fi[1][j]+439.0/216.0*k[0]-8.0*k[1]+3680.0/513.0*k[2]-845.0/4104.0*k[3];
k[4]=h*fp.func(xi,0);
xi[0]=fi[0][j]+0.5*h;
xi[1]=fi[1][j]-8.0/27.0*k[0]+2.0*k[1]
-3544/2565*k[2]+1859.0/4104.0*k[3]-11.0/40.0*k[4];
k[5]=h*fp.func(xi,0);
Err=Math.abs(1.0/360.0*k[0]-128/4275*k[2]
-2197.0/75240*k[3]+1.0/5.0*k[4]+2.0/55.0*k[5]);
if(Err<Tol || h<2*Hmin)
{
fi[0][j+1]=fi[0][j]+h;
fi[1][j+1]=fi[1][j]+16.0/135.0*k[0]+6656.0/12825.0*k[2]+
28561.0/56430.0*k[3]-9.0/50.0*k[4]+2.0/55.0*k[5];
j++;
}
else
{
if(Err==0) s=0;
else s=0.84*(Math.pow(Tol*h/Err,0.25));
if(s<0.75 && h(2*Hmin) ) h/=2.0;
if(s1.5 && Hmax (2*h) ) h*=2.0;
}
}
double fj[][]=new double[2][j+1];
for(int i=0;i<=j;i++)
{
fj[0][i]=fi[0][i];
fj[1][i]=fi[1][i];
}
return fj;
}
//End of Class Numeric
}

```

12.4 NUMERIC SINIFI (SAYISAL ANALIZ PAKETİ) ÖRNEK PROBLEMLERİ

Non linear denklem çözümleri :

Problem 12.7 non linear denklem sistemi çözümü örneği , [Matrix2.java](#)

```
import java.io.*;
import Numeric;
import complex;
```

```
class f1 extends fi_xi
{
    double[] func(double[] x)
    {
        double b[];
        b=new double[2];
        b[0]=x[0]*x[0]-x[1]-1;
        b[1]=(x[0]-2)*(x[0]-2)+(x[1]-0.5)*(x[1]-0.5)-1.0;
        return b;
    }
}
```

```
class df1 extends fij_xi
{
    double[][] func(double x[])
    {
        double b[][];
        b=new double[2][2];
        b[0][0]=2.0*x[0];
        b[0][1]=-1.0;
        b[1][0]=2.0*x[0]-4.0;
        b[1][1]=2.0*x[1]-4.0;
        return b;
    }
}
```

```
class f2 extends f_x
{
    double func(double x)
    {
        return 4.2+0.45*x+0.0025*Math.pow(x,2.8)-(60+8*x-0.16*x*x);
    }
}
```

```
class df2 extends f_x
{
    double func(double x)
    {
        return Math.cos(x)-0.5;
    }
}
```

```
class Matrix2
{
    public static void main(String args[]) throws IOException
    {
        //Solution of zero of functions of one or multivariable equations
        f1 b1;
        b1=new f1();
        df1 db1;
        db1=new df1();
        f2 b2;
        b2=new f2();
        df2 db2;
```

```

db2=new df2();
double x[];
x=new double[2];
x[0]=0;
x[1]=0.5;
double xx=13;
System.out.println("Roots of equations : ");
System.out.println("Newtons method y=f(x)=0 f(x) and df(x)/dx is given");
System.out.println("Newton y,dy x= "+Numeric.newton(xx,b2,db2));
System.out.println("");
System.out.println("Newtons method y=f(x)=0 f(x) is given");
System.out.println("Newton y, x= "+Numeric.newton(xx,b2));
System.out.println("");
System.out.println("Newtons method with 2nd derivative y=f(x)=0 ");
System.out.println("f(x) and df(x)/dx is given ");
System.out.println("Newton_2nd_derivative y,dy x= "+
Numeric.newton_2nd_derivative(xx,b2,db2));
System.out.println("");
System.out.println("Newtons method with 2nd derivative y=f(x)=0 ");
System.out.println("f(x) is given only ");
System.out.println("Newton_2nd_derivative y, x= "+
Numeric.newton_2nd_derivative(xx,b2));
System.out.println("");
System.out.println("Secant method with 2nd derivative y=f(x)=0 ");
System.out.println("f(x) is given only ");
System.out.println("Secant_2nd_derivative y, x= "+
Numeric.secant_2nd_derivative(xx,b2));
System.out.println("");
System.out.println("Newtons method for system of equations");
System.out.println("yi=fi(xi)=0,i=0,n ");
System.out.println("fi(xi) and dfi(xi)/dxj,i=1,n,j=1,n is given");
System.out.println(" "+Matrix.toStringT(Numeric.newton(x,b1,db1)));
System.out.println("");
System.out.println("Newtons method for system of equations");
System.out.println("yi=fi(xi)=0,i=0,n ");
System.out.println("fi(xi),i=1,n is given(derivative matrix is notrequired)");
System.out.println(" "+Matrix.toStringT(Numeric.newton(x,b1)));
}
}

```

Çözüm seti :

Roots of equations :
 Newtons method $y=f(x)=0$ $f(x)$ and $df(x)/dx$ is given
 Newton y,dy $x= 1.895494267033981$
 Newtons method $y=f(x)=0$ $f(x)$ is given
 Newton $y, x= 1.895494267033981$
 Newtons method with 2nd derivative $y=f(x)=0$
 $f(x)$ and $df(x)/dx$ is given
 Newton_2nd_derivative y,dy $x= 1.895494267033981$
 Newtons method with 2nd derivative $y=f(x)=0$
 $f(x)$ is given only
 Newton_2nd_derivative $y, x= 1.895494267033981$
 Secant method with 2nd derivative $y=f(x)=0$
 $f(x)$ is given only
 Secant_2nd_derivative $y, x= 1.895494267033981$
 Newtons method for system of equations
 $y_i=f_i(x_i)=0, i=0, n$
 $f_i(x_i)$ and $df_i(x_i)/dx_j, i=1, n, j=1, n$ is given
 1.0673460858066892
 0.13922766688686042

Newtons method for system of equations
yi=fi(xi)=0,i=0,n
fi(xi),i=1,n is given(derivative matrix is notrequired)
1.0673460858066897
0.1392276668868614

Integral -türev : Integral ve türev örneği

Problem 12.8 integral ve türev örneği, integ1.java

```
//=====
// Numerical Analysis package in java
// example to show utilisation of integration (integral)
// and differentiation (derivative) functions
// Dr. Turhan Coban
// =====
import java.io.*;
import Numeric;
import complex;

class f1 extends f_x
{
    double func(double x)
    {
        return x*x;
    }
}

class f2 extends f_x
{
    double func(double x)
    {
        return x;
    }
}

class fm1 extends f_xi
{
    //multivariable function
    double func(double x[],int x_ref)
    {
        double a=0;
        switch(x_ref)
        {
            case 0: a=(x[0]+x[1]*x[1]+x[2]*2);break;
            case 1: a=(x[0]*3+x[1]*x[1]*x[1]+x[2]);break;
            case 2: a=(x[0]-5*x[1]*x[1]+x[2]*x[2]*x[2]);break;
        }
        return a;
    }
}

class fm2 extends fi_xi
{
    //multivariable function
    double[] func(double x[])
    {
        double a[];
        a=new double[3];
        a[0]=(x[0]+x[1]*x[1]+x[2]*2);
    }
}
```

```

    a[1]=(x[0]*3+x[1]*x[1]*x[1]+x[2]);
    a[2]=(x[0]-5*x[1]*x[1]+x[2]*x[2]*x[2]);
    return a;
}
}

class integ1
{
    public static void main(String args[]) throws IOException
    {
        f1 b1;
        b1=new f1();
        f2 b2;
        b2=new f2();
        fm1 b3;
        b3=new fm1();
        double x[];
        fm2 b4;
        b4=new fm2();
        x=new double[3];
        x[0]=1;
        x[1]=2;
        x[2]=3;
        System.out.println("integral of class    f1 : "+
        Numeric.integral(b1,0.0,1.0));
        System.out.println("romberg integral of class f1 : "+
        Numeric.integral_romberg(b1,0.0,1.0));
        System.out.println("integral of class    f2 : "+
        Numeric.integral(b2,0.0,1.0));
        System.out.println("Derivative of class    f1 : "+
        Numeric.derivative(b1,1.0));
        System.out.println("Derivative of class    f2 : "+
        Numeric.derivative(b2,1.0));

        System.out.println("Derivative of fm1,0 : "+
        Numeric.derivative(b3,1,x,0));
        System.out.println("Derivative of fm2,0 : "+
        Numeric.derivative(b4,1,x,0));
        System.out.println("Derivative of fm1,0 : "+
        Numeric.derivative(b3,1,x,0));
        System.out.println("Derivative of fm2,0 : "+
        Numeric.derivative(b4,1,x,0));
        System.in.read();
    }
}

```

[integ1.java](#)

çözüm :

```

integral of class f1 : 0.333333333333329
romberg integral of class f1 : 0.3333333333333333
integral of class f2 : 0.4999999999999384
Derivative of class f1 : 1.9999999999994864
Derivative of class f2 : 0.9999999999998606
Derivative of fm1,0 : 3.000000000028932
Derivative of fm2,0 : 3.000000000028932
Derivative of fm1,0 : 3.000000000028932
Derivative of fm2,0 : 3.000000000028932

```

Least Square polinomu uydurma

Problem 12.9 least square polinom uydurma, [least.java](#)

```
//=====
// Polynomial least square curve fitting
// Dr. Turhan Coban
//=====

import java.io.*;
import Numeric;
import Text;

class least
{
    public static void main(String args[] throws IOException
    {
        //polynomial least square curve fitting
        double e[]; //coefficients of polynomial least square
        e=new double[20];
        double xi[];
        xi=new double[500];
        double yi[];
        yi=new double[500];
        DataInputStream cin=new DataInputStream(System.in);
        System.out.println("name of input file : ");
        String in_name=Text.readString(cin);
        System.out.println(" ");
        DataInputStream fin=new DataInputStream(new FileInputStream(in_name));
        PrintStream fout=new PrintStream(new FileOutputStream("out.dat"));
        int i=-1;
        try {
            while(fin != null)
            {
                i++;
                xi[i]=Text.readDouble(fin);
                yi[i]=Text.readDouble(fin);
                System.out.println(" "+xi[i]+" "+yi[i]);
            }
        } catch(EOFException e_eof) {System.out.println("end of file"); }
        System.out.println("degree of curve fitting : ");
        int n=Text.readInt(cin);
        e=Numeric.poly_least_square(xi,yi,n);
        System.out.println(Matrix.toString(e));
        fout.println(Matrix.toString(e));
        System.out.println("least square error : "+Numeric.error(xi,yi,e));
        System.out.println("would you like to send curve fitted data to a data file (y/n) ");
        char answer=Text.readChar(cin);
        if(answer=='y')
        {
            System.out.println("name of output file : ");
            String out_name=Text.readString(cin);
            PrintStream fout1=new PrintStream(new FileOutputStream(out_name));
            double xmin,xmax;
            System.out.println("minimum x : ");
            xmin=Text.readDouble(cin);
            System.out.println("maximum x : ");
            xmax=Text.readDouble(cin);
            System.out.println("number of data points : ");
            int n_data=Text.readInt(cin);
            double x;
            for(i=0;i<n_data;i++)
```

```

    {
    x=xmin+(xmax-xmin)/(n_data-1.0)*i;
    System.out.println(" "+x+" "+Numeric.f_least_square(e,x));
    fout1.println(" "+x+" "+Numeric.f_least_square(e,x));
    } //end of for
} //end of if
}
}

```

least square polinom uydurma islevini biraz daha kullaniciya cazip hale getirmek için grafik formatındaki leastSW.java programi gelistirilmistir.

Problem 12.10 least square polinom uydurma, [leastSW.java](#) JFrame grafik programi

```

//=====
// Numerical Analysis package in java
// En küçük kareler metodu polinom uydurma
// Dr. Turhan Coban
// =====
/*
 * Java 2 Swing JFrame version.
 */

import java.lang.Integer;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.awt.font.*;
import java.awt.geom.*;
import java.awt.image.*;
import java.awt.event.ActionListener;
import java.awt.event.ActionEvent;
import java.awt.event.ItemListener;
import java.awt.event.ItemEvent;
import javax.swing.*;
import javax.swing.border.*;
import Numeric;
import Text;
import java.util.*;
import java.io.*;
import Plot2D;
import PlotShapesSW;
import java.security.*;

public class leastSW extends JFrame implements ItemListener,ActionListener
{

    boolean inAnApplet = true;
    final static String girdi      = "DATA girdi sayfasi";
    final static String leastcikti = "En kucuk kareler çıktı sayfasi";
    final static String KONTROLPanel = "PLOT Kontrol sayfasi";
    final static String PLOTPanel = "Plot sayfasi";
    Plot2D jta;
    StringTokenizer t;
// least degisken seti *****

    double    ee[];
    double    xi[];
    double    yi[];
    BufferedReader  fin;
    File girdiDosyasi;

```

```

File ciktiDosyasi;
File plotDosyasi;
int nGirdi;
int nCikti;
double minX,maxX;
int PolinomDerecesi;

// ***** girdi sayfasi *****
JLabel  promptGirdi;
JTextField  inputGirdi;
JLabel  promptPD;
JTextField  inputPD;
JTextArea  outputGirdi;

// ***** çikti sayfasi *****
JLabel  promptCikti;
JTextField  inputCikti;
JTextArea  outputCikti;
JTextArea  outputFormul;
JLabel  promptP1_1,promptP1_2,promptP1_3,promptP1_4;
JTextField  inputP1_1,inputP1_2,inputP1_3,inputP1_4;

// ***** plot kontrol sayfasi *****
JLabel  promptXmin; // Label prompt in Xmin field
JLabel  promptXmax; // Label prompt in Xmax field
JLabel  promptYmin; // Label prompt in Ymin field
JLabel  promptYmax; // Label prompt in Ymax field
JLabel  promptLabel; // Label prompt Plot Label;
JLabel  promptXLabel; // Label prompt Plot XLabel;
JLabel  promptYLabel; // Label prompt Plot YLabel;
JLabel  promptXntic; // Label prompt in Xmin field
JLabel  promptYntic; // Label prompt in Xmax field
JLabel  promptXgridon; // Label prompt in Ymin field
JLabel  promptYgridon; // Label prompt in Ymax field
JTextField  inputXmin; // input field Xmin
JTextField  inputXmax; // input field Xmax
JTextField  inputYmin; // input field Ymin
JTextField  inputYmax; // input field Ymax
JTextField  inputLabel; // input field Label
JTextField  inputXLabel; // input field XLabel
JTextField  inputYLabel; // input field YLabel
JTextField  inputXntic; // input field xntic
JTextField  inputYntic; // input field yntic
JCheckBox  inputXgridon; // input field xgridon
JCheckBox  inputYgridon; // input field ygridon
JButton  printButton;

//=====

public leastSW(String s) throws IOException
{
super(s);
Border b=BorderFactory.createRaisedBevelBorder();
girdiDosyasi=new File("in.txt");
girdiDosyasi=new File(girdiDosyasi.getAbsolutePath());
ciktiDosyasi=new File("out.txt");
ciktiDosyasi=new File(ciktiDosyasi.getAbsolutePath());
plotDosyasi=new File("Plot.txt");
plotDosyasi=new File(plotDosyasi.getAbsolutePath());
oku();
}

```



```

nGirdi=xi.length;
nCikti=nGirdi;
minX=xi[0];
maxX=xi[nGirdi-1];
ee=new double[nGirdi];
PolinomDerecesi=2;
ee=Numeric.poly_least_square(xi,yi,PolinomDerecesi);
Container contentPane = getContentPane();
JTabbedPane tabbedPane = new JTabbedPane();
    JPanel pane1 = new JPanel();
    JPanel pane2 = new JPanel();
    pane2.setLayout(new BorderLayout());
    JPanel pane3=new JPanel();
    JPanel pane4=new JPanel();
    JPanel mpane=new JPanel();
    mpane.setLayout(new GridLayout(1,8));
    JPanel xpane=new JPanel();
    xpane.setLayout(new GridLayout(1,8));
    JPanel lpane=new JPanel();
    lpane.setLayout(new GridLayout(3,2));
    JPanel PanelCikti1=new JPanel();
    PanelCikti1.setLayout(new GridLayout(4,2));
    JPanel PanelCikti2=new JPanel();
    PanelCikti2.setLayout(new BorderLayout());
    //JScrollPane.VERTICAL_SCROLLBAR_ALWAYS;
    JPanel PanelGirdi1=new JPanel();
    PanelGirdi1.setLayout(new GridLayout(2,2));
    //*****
    promptGirdi=new JLabel("Girdi dosya ismi");
    inputGirdi=new JTextField("in.txt");
    promptPD=new JLabel("polinom derecesi");
    inputPD=new JTextField(""+PolinomDerecesi);
    outputGirdi=new JTextArea(yazxiyi(),20,40);
    outputGirdi.setLineWrap(true);
    outputGirdi.setBorder(b);
    promptCikti=new JLabel("Cikti dosya ismi");
    inputCikti=new JTextField("out.txt");
    promptP1_2=new JLabel("veri sayisi");
    promptP1_3=new JLabel("Minimum x : ");
    promptP1_4=new JLabel("Maximum x : ");
    inputP1_2=new JTextField(""+nCikti);
    inputP1_3=new JTextField(""+minX);
    inputP1_4=new JTextField(""+maxX);
    outputCikti=new JTextArea(yazCikti(),20,40);
    outputCikti.setBorder(b);
    outputFormul=new JTextArea(yaze(),10,40);
    outputFormul.setLineWrap(true);
    outputFormul.setAutoscrolls(true);
    outputFormul.setBorder(b);
    PanelCikti1.add(promptCikti);
    PanelCikti1.add(inputCikti);
    PanelCikti1.add(promptP1_2);
    PanelCikti1.add(inputP1_2);
    PanelCikti1.add(promptP1_3);
    PanelCikti1.add(inputP1_3);
    PanelCikti1.add(promptP1_4);
    PanelCikti1.add(inputP1_4);
    PanelCikti2.add(PanelCikti1,BorderLayout.NORTH);
    PanelCikti2.add(new JScrollPane(outputFormul),BorderLayout.CENTER);
    PanelCikti2.add(new JScrollPane(outputCikti),BorderLayout.SOUTH);

```

```

PanelGirdi1.add(promptGirdi);
PanelGirdi1.add(inputGirdi);
PanelGirdi1.add(promptPD);
PanelGirdi1.add(inputPD);
pane3.add(PanelGirdi1);
pane3.add(new JScrollPane(outputGirdi));
pane4.add(PanelCikti2);

//*****
promptXmin = new JLabel("Xmin ");
inputXmin = new JTextField(5);
promptXmax = new JLabel("Xmax ");
inputXmax = new JTextField(5);
promptYmin = new JLabel("Ymin ");
inputYmin = new JTextField(5);
promptYmax = new JLabel("Ymax ");
inputYmax = new JTextField(5);
//*****
promptLabel = new JLabel("Plot basligi : ");
promptXLabel = new JLabel("x ekseni basligi : ");
promptYLabel = new JLabel("y ekseni basligi : ");
inputLabel = new JTextField(30);
inputXLabel = new JTextField(30);
inputYLabel = new JTextField(30);
//*****
promptXntic=new JLabel("X tic no");
inputXntic=new JTextField(5);
promptYntic=new JLabel("Y tic no");
inputYntic=new JTextField(5);
promptXgridon=new JLabel("X grid");
inputXgridon=new JCheckBox(" ");
promptYgridon=new JLabel("Y grid");
inputYgridon=new JCheckBox(" ");
//*****
mpane.add(promptXmin);
mpane.add(inputXmin);
mpane.add(promptXmax);
mpane.add(inputXmax);
mpane.add(promptYmin);
mpane.add(inputYmin);
mpane.add(promptYmax);
mpane.add(inputYmax);
pane1.add(mpane, BorderLayout.NORTH);
xpane.add(promptXntic);
xpane.add(inputXntic);
xpane.add(promptYntic);
xpane.add(inputYntic);
xpane.add(promptXgridon);
xpane.add(inputXgridon);
xpane.add(promptYgridon);
xpane.add(inputYgridon);
pane1.add(xpane, BorderLayout.NORTH);
//*****
lpane.add(promptLabel);
lpane.add(inputLabel);
lpane.add(promptXLabel);
lpane.add(inputXLabel);
lpane.add(promptYLabel);
lpane.add(inputYLabel);
pane1.add(lpane, BorderLayout.SOUTH);

```

```

//*****
jta=new Plot2D();
inputXmin.setText(Double.toString(jta.p1.xmin));
inputXmax.setText(Double.toString(jta.p1.xmax));
inputYmin.setText(Double.toString(jta.p1.ymin));
inputYmax.setText(Double.toString(jta.p1.ymax));
inputXntic.setText(Integer.toString(jta.p1.xntic));
inputYntic.setText(Integer.toString(jta.p1.yntic));
inputLabel.setText(jta.p1.label);
inputXLabel.setText(jta.p1.xlabel);
inputYLabel.setText(jta.p1.ylabel);
printButton=new JButton("Yazdir");
pane2.add(jta);
pane1.add(printButton, BorderLayout.SOUTH);
tabbedPane.addTab(girdi, pane3);
tabbedPane.addTab(leastcikti, pane4);
tabbedPane.addTab(PLOTPanel, pane2);
tabbedPane.addTab(KONTROLPanel, pane1);
contentPane.add( tabbedPane, BorderLayout.CENTER);
printButton.addActionListener(this);
inputXmin.addActionListener(this);
inputXmax.addActionListener(this);
inputYmin.addActionListener(this);
inputYmax.addActionListener(this);
inputLabel.addActionListener(this);
inputXLabel.addActionListener(this);
inputYLabel.addActionListener(this);
inputXntic.addActionListener(this);
inputYntic.addActionListener(this);
inputXgridon.addItemListener(this);
inputYgridon.addItemListener(this);
//en küçük kareler metodu action listener baglantisi
inputP1_2.addActionListener(this); // nCikti
inputP1_3.addActionListener(this); // minX
inputP1_4.addActionListener(this); // maxX
inputGirdi.addActionListener(this); // Girdi dosyasi
inputCikti.addActionListener(this); // Cikti dosyasi
inputPD.addActionListener(this); // Polinom Derecesi
leastCiktisiniPlotGirdisiOlarakYazdir();
}

//=====

public void itemStateChanged(ItemEvent e)
{
inputXmin.setText(Double.toString(jta.p1.xmin));
inputXmax.setText(Double.toString(jta.p1.xmax));
inputYmin.setText(Double.toString(jta.p1.ymin));
inputYmax.setText(Double.toString(jta.p1.ymax));
inputXntic.setText(Integer.toString(jta.p1.xntic));
inputYntic.setText(Integer.toString(jta.p1.yntic));
Object source=e.getItemSelectable();
if(source==inputXgridon)
{
if (e.getStateChange() == ItemEvent.DESELECTED)
{
jta.p1.xgridon=0;
}
}
}

```

```

else
{
jta.p1.xgridon=1;
}
}
else if(source==inputYgridon)
{
if (e.getStateChange() == ItemEvent.DESELECTED)
{
jta.p1.ygridon=0;
}
else
{
jta.p1.ygridon=1;
}
}
inputLabel.setText(jta.p1.label);
inputXLabel.setText(jta.p1.xlabel);
inputYLabel.setText(jta.p1.ylabel);
jta.yenidenciz();
}

//=====================================================

public void leastCiktisiniPlotGirdisiOlarak Yazdir()
{
try
{
BufferedWriter fplot=new BufferedWriter(new FileWriter(plotDosyasi));
fplot.println(inputLabel.getText());
fplot.println(inputXLabel.getText());
fplot.println(inputYLabel.getText());
fplot.println(inputGirdi.getText()+" 20 0 0 0 ");
fplot.println(inputCikti.getText()+" 3 0 0 255 ");
fplot.close();
}
catch(IOException e1)
{
System.err.println("girdi cikti hatasi : Plot.txt");
}
catch(AccessControlException ace)
{
System.err.println("least ciktisini plot girdisi olarak yazdir access kontrol hatasi : "+ plotDosyasi);
}
}

public void sayfalarinyenile()
{
//en küçük kareler metoduna göre degisik
// sayfalardaki deşerleri yeniler
girdiDosyasi=new File(inputGirdi.getText());
Integer d1=new Integer(inputPD.getText());
PolinomDerecesi=d1.intValue();
ciktiDosyasi=new File(inputCikti.getText());
Integer d2=new Integer(inputP1_2.getText());
nCikti=d2.intValue();
Double d3=new Double(inputP1_3.getText());
minX=d3.doubleValue();
Double d4=new Double(inputP1_4.getText());
maxX=d4.doubleValue();

```

```

try{
oku();
}
catch(IOException e1)
{
System.err.println("least girdi dosyasi hatasi : "+ girdiDosyasi);
}
catch(AccessControlException ace)
{
System.err.println("least girdi access kontrol hatasi : "+ girdiDosyasi);
}

ee=new double[PolinomDerecesi+1];
ee=Numeric.poly_least_square(xi,yi,PolinomDerecesi);
outputGirdi.setText(yazxiyi());
outputCikti.setText(yazCikti());
outputFormul.setText(yaze());
jta.yenidanPlotDatasiOku();
leastCiktisiniPlotGirdisiOlarakYazdir();
}

//=====================================================

public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
// en kucuk kareler metodu girdileri verildiginde bu yeni action
// eventi olusturur
if( e.getSource()==inputGirdi ||
e.getSource()==inputPD ||
e.getSource()==inputCikti ||
e.getSource()==inputP1_2 ||
e.getSource()==inputP1_3 ||
e.getSource()==inputP1_4 )
{
sayfalariyenile();
}

//grafigi yaziciya gönderir
//*****
if (e.getSource()==printButton )
{
jta.yazdir();
}
//grafik min max degerlerini yeniden okur
Double valXmin=new Double(inputXmin.getText());
jta.p1.xmin=valXmin.doubleValue();
Double valXmax=new Double(inputXmax.getText());
jta.p1.xmax=valXmax.doubleValue();
Double valYmin=new Double(inputYmin.getText());
jta.p1.ymin=valYmin.doubleValue();
Double valYmax=new Double(inputYmax.getText());
//*****
//grafik tic sayisini yeniden okur
Integer valXntic=new Integer(inputXntic.getText());
jta.p1.xntic=valXntic.intValue();
Integer valYntic=new Integer(inputYntic.getText());
jta.p1.yntic=valYntic.intValue();
//*****
//grafik basliklarini yeniden okur
jta.p1.ymax=valYmax.doubleValue();

```

```

jta.p1.label=inputLabel.getText();
jta.p1.xlabel=inputXLabel.getText();
jta.p1.ylabel=inputYLabel.getText();
//Plot'i (grafik) yeniden çizer
jta.yenidenciz();
}

//=====================================================
//girdi dosyasından girdi degerlerini okur.

public void oku() throws IOException
{
//dosyadan bilgileri okur xi,yi boyutlu matrisine y• kler.
try{
fin=new BufferedReader(new FileReader(girdiDosyasi));
}
catch(FileNotFoundException e2)
{
System.err.println(e2.toString());
}

nGirdi=0;
Vector v1,v2;
v1=new Vector(1);
v2=new Vector(1);
String X1,X2;
boolean EOF=false;
while(!EOF)
{
try{
X1=Text.readString(fin);
X2=Text.readString(fin);
v1.addElement(X1);
v2.addElement(X2);
nGirdi++;
}catch(EOFException e)
{
fin.close();
EOF=true;
}
}
xi=new double[nGirdi];
yi=new double[nGirdi];
Enumeration enum1=v1.elements();
Enumeration enum2=v2.elements();
StringBuffer b=new StringBuffer();
//for(int i=0;i<n;i++)
int i=0;
while(enum1.hasMoreElements())
{
X1=(String)enum1.nextElement();
Double d1=new Double(X1);
X2=(String)enum2.nextElement();
Double d2=new Double(X2);
xi[i]=d1.doubleValue();
yi[i]=d2.doubleValue();
i++;
}
} //oku metodu sonu

```

```

//=====
//girdi alanina girdi deşerlerini yazar

public String yazxiyi()
{
String b=new String();
for(int i=0;i<xi.length;i++)
{
b=b+" "+xi[i]+"\\t "+yi[i]+"\\n";
}
return b;
}

//=====
// Polinom katsayilarini yazar
public String yazze()
{
String b="Polinom katsayilari : ";
b=b+"f(x) = a[0]+a[1]*x+a[2]*x^2+....a[n]*x^n \\n";
for(int i=0;i<=PolinomDerecesi;i++)
{
b=b+"a["+i+"] = "+ee[i]+"\\n";
}
return b;
}

//=====
// cikti dosyasina kayıt yapar ve cikti alanina sonuclar• yazar
public String yazCikti()
{
String b=new String();
try{
ObjectOutputStream fout=new ObjectOutputStream(new FileOutputStream(ciktiDosyasi));
b="cikti dosyasi : \\n";
double x,y;
double nn=((maxX-minX)/(nCikti-1));
for(int i=0;i<nCikti;i++)
{
x=minX+nn*i;
y=Numeric.f_least_square(ee,x);
b=b+" "+x+"\\t "+y+"\\n";
}
fout.writeObject(b);
try{
fout.close();
}
catch(IOException io)
{
System.exit(1);
}

}
catch(IOException e1)
{
System.err.println("input output error");
}

}
catch(AccessControlException ece)
{
}
}

```

```

        System.err.println("yaz Cikti dosyasi"+ciktiDosyasi+ " excess kontrol");
    }
    return b;
}

//=====

public static void main( String argv[] ) throws IOException {
    leastSW frame = new leastSW( "En küçük kareler metodu egri uydurma" );
    frame.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
    frame.setSize( 600, 600 );
    frame.setVisible(true);
}
}

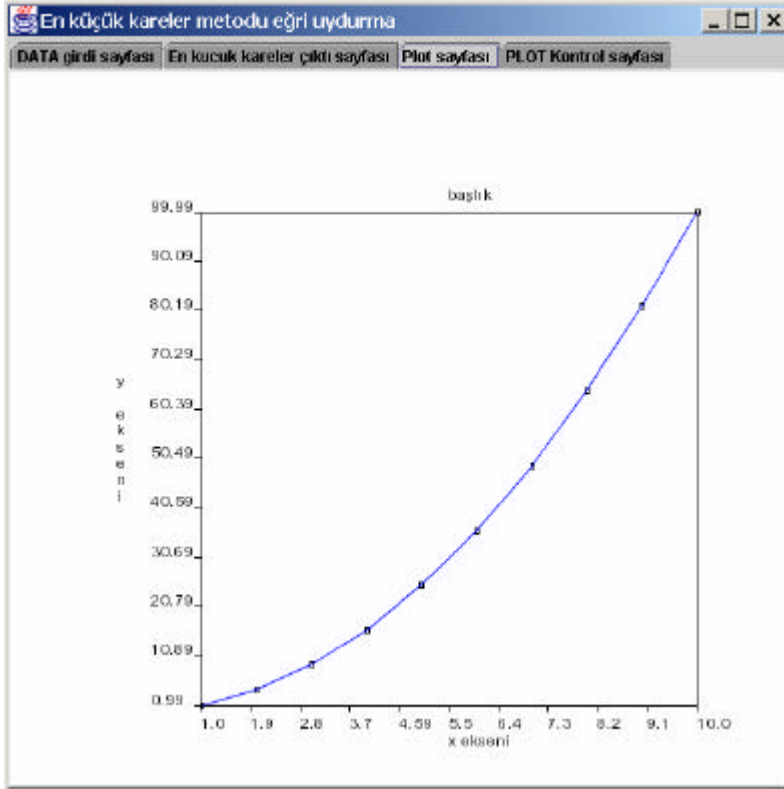
```

12001.JPG

12002.JPG

x	y
1.0	0.99999999999999432
2.0	3.99999999999997726
3.0	8.999999999999488
4.0	15.99999999999909
5.0	24.99999999999858
6.0	35.999999999997954
7.0	48.999999999997215
8.0	63.99999999999636
9.0	80.9999999999954
10.0	99.99999999999432

12003.JPG



12004.JPG

Xmin: 1.0 Xmax: 10.0 Ymin: 0.999999 Ymax: 99.99999

X tic no: 10 Y tic no: 10 X grid: Y grid:

Plot başlığı: başlık

x eksenini başlığı: x eksenini

y eksenini başlığı: y eksenini

Yazdır

Sekil 12.1-4 en küçük kareler metoduyla polinam eğri uyduran leastSW.java sınıfı JFrame çıktıların çeşitli sayfalarının görünümü.

Örnek çıktidaki girdi dosyaları :

Plot.txt

başlık

x eksenini

y eksenini

2

in.txt 20 0 0 0

out.txt 3 0 0 255

in.txt

```
1.0 0.9999999999999432
2.0 3.9999999999997726
3.0 8.999999999999488
4.0 15.99999999999909
5.0 24.99999999999858
6.0 35.999999999997954
7.0 48.999999999997215
8.0 63.99999999999636
9.0 80.9999999999954
10.0 99.99999999999432
```

out.txt

çikti dosyasi :

```
1.0 0.9999999999999432
```

2.0	3.9999999999997726
3.0	8.999999999999488
4.0	15.99999999999909
5.0	24.99999999999858
6.0	35.999999999997954
7.0	48.999999999997215
8.0	63.99999999999636
9.0	80.9999999999954
10.0	99.99999999999432

Diferansiyel Denklemler :

Problem 12.11 diferansiyel denklem testi, RK4 metodu [dif1.java](#)

```
//=====
// Numerical Analysis package in java
// example to show differential equation solution
// and differentiation (derivative) functions
// Dr. Turhan Coban
// =====
import java.io.*;
import Numeric;
import complex;
import Matrix;

class fm1 extends f_xi
{
//multivariable function
double func(double x[],int x_ref)
{
//x[0] is x, x[1] is y
//this is a representation of equation : dy/dx=y
//solution of this equation is e(x)
if(x_ref==0) return x[1];
else return 0;
}
}

class dif1
{
public static void main(String args[]) throws IOException
{
fm1 b3=new fm1();
double x[];
x=new double[1];
x[0]=1;
//RK4 differential equation to solve differential equation dy/dx=y
//with limits 0 to 1 exact solution is e=2.7182818
//boundary condition x=0 y=1 is given
//final value x=1 to be calculated by the method
System.out.println(Matrix.toStringT(Numeric.RK4(b3,0.0,1.0,1.0,50)));
}
}
```

Çözüm seti :

1.0
1.02020134
1.0408107741377959
1.0618365464618167

1.0832870675613175
1.1051709179307265
1.1274968514019572
1.1502737986460576
1.1735108707455981
1.197217362839226
1.2214027578398445
1.2460767302279048
1.271249149921327
1.2969300862235986
1.3231298118516308
1.3498588070449815
1.3771277637580916
1.4049475899372086
1.4333294138837107
1.4622845887055762
1.4918246968587778
1.5219615547804188
1.5527072176154666
1.5840739840389706
1.6160744011756962
1.648721269619143
1.682027648551951
1.7160068609697496
1.7506724990105325
1.7860384293916938
1.8221187989569014
1.8589280403350215
1.896480877713363
1.9347923327275491
1.9738777304703714
2.0137527056220317
2.0544332087042223
2.095935512460547
2.1382762183658373
2.1814722632669596
2.2255409261577848
2.270499835091013
2.3163669742296302
2.363160691040814
2.4108997036351645
2.4596031082541976
2.5092903869090972
2.5599814151737794
2.611696470135386
2.6644562385053905
2.7182818248945586

Problem 12.12 : çok boyutlu RKF45 diferansiyel denklem çözüm metodu örneği, [dif2.java](#)

```
//=====
// Numerical Analysis package in java
// example to show differential equation solution
// and differentiation (derivative) functions
// Dr. Turhan Coban
// =====
import java.io.*;
import Numeric;
import complex;
```

```

import Matrix;

class fm1 extends f_xi
{
//multivariable function
double func(double x[],int x_ref)
{
//x[0] is x, x[1] is y
if(x_ref==0) return -2.0*x[0]-x[1];
else return 0;
}
}

class dif2
{
public static void main(String args[]) throws IOException
{
fm1 b3=new fm1();
double x[];
x=new double[1];
x[0]=1;
//RK5 differential equation to solve equation dy/dx=-2x-y
//initial value is given as x=0 y=-1 at x=0.4 y will be determined
System.out.println
(Matrix.toString(Matrix.T(Numeric.RKF45(b3,0.0,0.4,-1.0,10))));
}
}

```

Çözüm :

```

0.0 -1.0
0.0050 -0.9950377826066799
0.01 -0.9901501844020889
0.015 -0.9853368332473136
0.02 -0.9805973588593618
0.025 -0.9759313928019077
0.030000000000000002-0.9713385684760812
0.035 -0.9668185211113052
0.04 -0.9623708877561767
0.045 -0.9579953072693951
0.049999999999999996-0.9536914203107341
0.05499999999999999-0.94945886933206
0.05999999999999999-0.9452972985683943
0.06499999999999999-0.9412063540290199
0.06999999999999999-0.9371856834886335
0.075 -0.9332349364785408
0.08 -0.9293537642778962
0.085 -0.9255418199049855
0.090000000000000001-0.9217987581085532
0.095000000000000001-0.9181242353591716
0.10000000000000002-0.9145179098406548
0.10500000000000002-0.9109794414415133
0.11000000000000003-0.9075084917464531
0.11500000000000003-0.9041047240279163
0.12000000000000004-0.9007678032376644
0.12500000000000003-0.8974973959984025
0.13000000000000003-0.8942931705954467
0.13500000000000004-0.891154796968432
0.14000000000000004-0.8880819467030621
0.14500000000000005-0.8850742930228999

```

0.15000000000000005-0.8821315107811996
0.15500000000000005-0.8792532764527788
0.16000000000000006-0.8764392681259321
0.16500000000000006-0.8736891654943832
0.17000000000000007-0.8710026498492798
0.17500000000000007-0.8683794040712255
0.18000000000000008-0.8658191126223544
0.18500000000000008-0.8633214615384427
0.19000000000000009-0.8608861384210608
0.19500000000000001-0.8585128324297647
0.20000000000000001-0.856201234274326
0.20500000000000001-0.8539510362070005
0.21000000000000001-0.8517619320148359
0.21500000000000001-0.849633617012017
0.22000000000000001-0.8475657880322502
0.22500000000000012-0.8455581434211851
0.23000000000000012-0.843610383028874
0.23500000000000013-0.8417222082022695
0.24000000000000013-0.8398933217777589
0.24500000000000013-0.8381234280737365
0.25000000000000001-0.8364122328832122
0.25500000000000001-0.8347594434664576
0.26000000000000001-0.8331647685436885
0.26500000000000001-0.8316279182877833
0.27000000000000013-0.8301486043170393
0.27500000000000013-0.8287265396879636
0.28000000000000014-0.8273614388881004
0.28500000000000014-0.8260530178288946
0.29000000000000015-0.8248009938385901
0.29500000000000015-0.8236050856551641
0.30000000000000016-0.8224650134192967
0.30500000000000016-0.8213804986673754
0.31000000000000016-0.8203512643245341
0.31500000000000017-0.8193770346977273
0.32000000000000002-0.8184575354688391
0.32500000000000002-0.8175924936878259
0.33000000000000002-0.8167816377658933
0.33500000000000002-0.8160246974687078
0.34000000000000002-0.8153214039096416
0.34500000000000002-0.8146714895430517
0.35000000000000002-0.8140746881575915
0.35500000000000002-0.8135307348695573
0.36000000000000002-0.8130393661162659
0.36500000000000002-0.812600319649468
0.37000000000000002-0.8122133345287916
0.37500000000000002-0.8118781511152201
0.38000000000000002-0.8115945110646018
0.38500000000000023-0.8113621573211925
0.39000000000000024-0.8111808341112298
0.39500000000000024-0.8110502869365394
0.4 -0.8109702625681743

Problem 12.13 diferansiyel denklem çözüm örneği, RK4 metodu, [dif3.java](#)

```
//=====
// Numerical Analysis package in java
// example to show differential equation solution
// and differentiation (derivative) functions
// Dr. Turhan Coban
// =====
```

```

import java.io.*;
import Numeric;
import complex;
import Matrix;
class fm1 extends f_xi
{
//multivariable function
double func(double x[],int x_ref)
{
//x[0] is x, x[1] is y
if(x_ref==0) return -2.0*x[0]-x[1];
else return 0;
}
}

class dif3
{
public static void main(String args[]) throws IOException
{
fm1 b3=new fm1();
double x[];
x=new double[1];
x[0]=1;
//RK4 differential equation to solve equation dy/dx=-2x-y
System.out.println(Matrix.toStringT(Numeric.RK4(b3,0.0,0.4,-1.0,100)));
System.in.read();
}
}

```

Çözüm :

```

-1.0
-0.9960239680320001
-0.992095744511233
-0.9882151385858677
-0.9843819601659565
-0.9805960199203918
-0.9768571292738785
-0.9731651004039156
-0.9695197462377918
-0.9659208804495921
-0.9623683174572164
-0.9588618724194105
-0.955401361232808
-0.9519866005289858
-0.9486174076715289
-0.945293600753109
-0.942014998592574
-0.9387814207320486
-0.9355926874340476
-0.9324486196785992
-0.9293490391603817
-0.9262937682858702
-0.9232826301704945
-0.9203154486358103
-0.9173920482066786
-0.9145122541084599
-0.9116758922642163
-0.9088827892919272
-0.9061327725017148

```

-0.903425669893081
-0.900761310152156
-0.898139522648956
-0.8955601374346547
-0.8930229852388627
-0.8905278974669202
-0.888074706197199
-0.8856632441784156
-0.8832933448269559
-0.8809648422242088
-0.8786775711139124
-0.8764313668995095
-0.8742260656415141
-0.872061504054888
-0.8699375195064296
-0.8678539500121697
-0.8658106342347813
-0.8638074114809979
-0.8618441216990421
-0.8599206054760645
-0.8580367040355941
-0.8561922592349969
-0.854387113562946
-0.8526211101369017
-0.8508940927006006
-0.8492059056215563
-0.8475563938885688
-0.8459454031092447
-0.8443727795075264
-0.8428383699212321
-0.8413420217996048
-0.8398835832008722
-0.8384629027898148
-0.8370798298353451
-0.8357342142080957
-0.8344259063780173
-0.8331547574119857
-0.8319206189714199
-0.8307233433099079
-0.8295627832708429
-0.8284387922850687
-0.8273512243685349
-0.826299934119961
-0.8252847767185101
-0.8243056079214711
-0.8233622840619519
-0.8224546620465801
-0.8215825993532133
-0.8207459540286591
-0.8199445846864039
-0.8191783505043502
-0.8184471112225643

Su ana kadarki örneklerimizin hepsi konsol programı olarak verildi. şimdi grafik (applet) çıktısına da bir örnek olmak üzere ninci dereceden denklemin köklerini hesaplayan [kokN.java](#) programını verelim.

Problem 12.14 ninici dereceden polinomun köklerini bulma, kokN.java programı

```
import java.util.*;  
import java.awt.*;
```

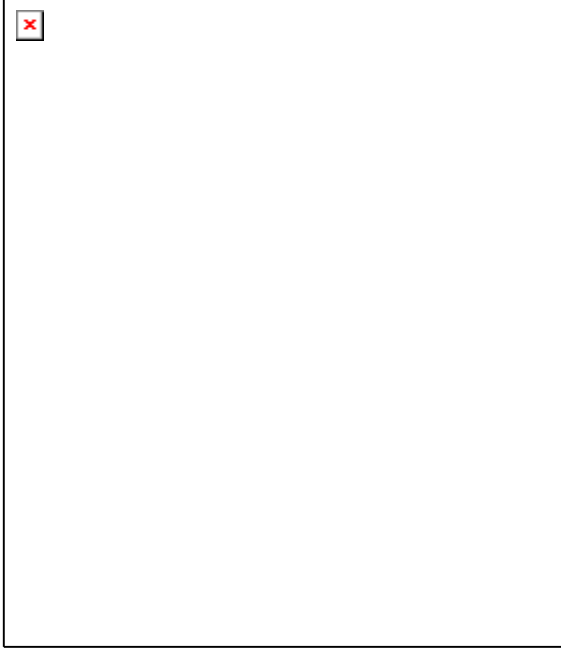
```

import java.applet.Applet;
import java.awt.event.*;
import Matrix;
public class kokN extends Applet implements ActionListener
{
    private Label prompt1,prompt2;
    private TextField input;
    TextArea t;
    Panel YazıPaneli;
    int n;
    String s;
    public void init()
    {
        setBackground(Color.lightGray);
        YazıPaneli=new Panel();
        YazıPaneli.setFont(new Font("Serif",Font.BOLD,12));
        YazıPaneli.setLayout( new GridLayout(3,1) );
        t=new TextArea(8,47);
        prompt1= new Label("a[0]+a[1]*x+...+a[n]*x^n=0");
        prompt2= new Label("n inci dereceden polinomun katsayılarını giriniz : ");
        input = new TextField(30);
        YazıPaneli.add(prompt1);
        YazıPaneli.add(prompt2);
        YazıPaneli.add(input);
        add(YazıPaneli);
        add(t);
        input.addActionListener(this);
    }
    public void actionPerformed(ActionEvent e)
    {
        s=input.getText();
        StringTokenizer token=new StringTokenizer(s);
        t.setText("");
        n=token.countTokens()-1;
        int m=n+1;
        double a[]=new double[m];
        complex z[]=new complex[n];
        for(int i=0;i<n;i++)
        {
            z[i]=new complex();
        }
        int j=0;
        while(token.hasMoreTokens())
        {
            Double ax=new Double(token.nextToken());
            a[j++]=ax.doubleValue();
        }
        z=Matrix.poly_rootsC(a);
        int i=0;
        t.setText(Matrix.toStringT(z));
        input.setText("");
    }
}

```

Bu programın sonucu :

12005.JPG



Sekil 12.5 n inci dereceden polinomun köklerini bulan kokN programi, StringTokenizer ve Matrix sinif örneği

12.5 ALISTIRMALAR

1. $f(x)=x^3*x-3$ denkleminin köklerini newton metodunu kullanarak çözünüz (3 ün küp kökünü hesaplayiniz), Bunun için bir java programi yazip çıktıyi hesaplatiniz.
2. $f(x)=x^3*x-3$ denkleminin köklerini poly_roots metodunu kullanarak çözünüz.
3. $f(x)=x^3*x-3$ denkleminin köklerini bisection metodunu kullanarak çözünüz (3 ün küp kökünü hesaplayiniz), bunun için bir java programi yazip çıktıyi hesaplatiniz.
4. $f(x)=\sin(x)$ denkleminin 0 ila pi arasindaki integralini hesaplayiniz. Bunun için bir java programi yazip çıktıyi hesaplatiniz.
5. $f(x)=\sin(x)$ denkleminin pi noktasindaki türevini aliniz. Bunun için bir java programi yazip çıktıyi hesaplatiniz.
6. $f(x,y)=x^2*x+y^2*y-R^2$ ($R=\text{sabit}$) denkleminin 0 ile 1 arasindaki türevini hesaplayiniz.
7. $df(x)/dx=-f(x)$ denkleminin $x=1$ den 2 ye kadar çözümünü yapiniz, $f(0)=1$, Bunun için bir java programi yazip çıktıyi hesaplatiniz.

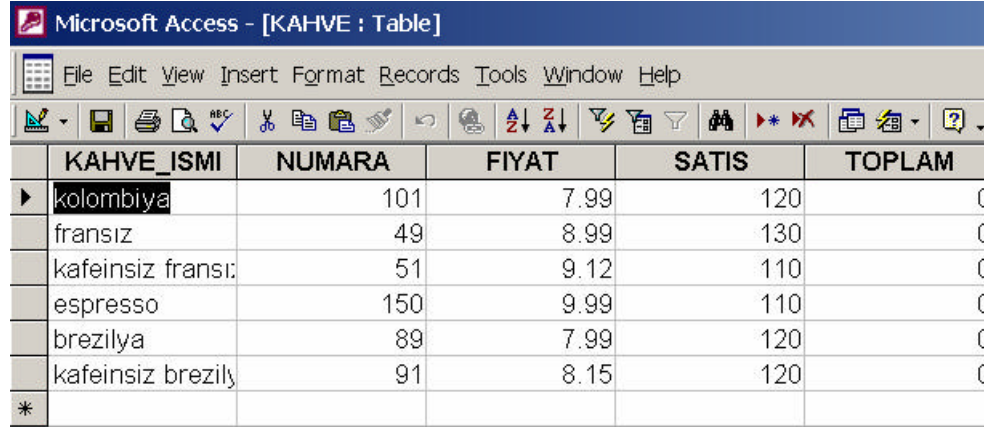
BÖLÜM 13 DATABASE (VERİ TABANI) PROGRAMLAMASINA GIRIS

13.1 TEMEL KAVRAMLAR

Database programlarına Java dili üzerinden erismek için java JDBC API kullanilir. JDBC bize herhangi bir Data Base (veri Tabani) yapısına java üzerinden ulasmamizi ve Veri tabani dili olan SQL (Structured Query Language) dilinde direk olarak programlama yapabilmemizi saglar. JDBC ye geçmeden önce SQL dilinin bazi temel yapılarına göz atalım. Burada göreceğimiz oldukça kompleks işlemleri yapabileceğimiz üçüncü kusak bir bilgisayar dilidir. Bu kitabın konusu Veri tabanları olmadığı için biz fazla detaya girmeyeceğiz. Dileyen arkadaşlar Veri Tabanı ile ilgili kitaplarda SQL ile ilgili çok daha detaylı bilgi bulabilirler.

Örnek olarak aşağıdaki Veri tabanı dosyasının olduğunu kabul edelim :

13001.JPG



	KAHVE_ISMI	NUMARA	FIYAT	SATIS	TOPLAM
▶	kolombiya	101	7.99	120	0
	fransız	49	8.99	130	0
	kafeinsiz fransız	51	9.12	110	0
	espresso	150	9.99	110	0
	brezilya	89	7.99	120	0
	kafeinsiz brezilya	91	8.15	120	0
*					

Şekil 13.1 Kahve veri tabanı dosyasının Access veri tabanı programında görünüşü

Bu dosyayı SQL dilinde yaratmak için :

```
CREATE TABLE KAHVE  
(KAHVE_ISMI VARCHAR(32),  
NUMARA INTEGER,  
FIYAT FLOAT,  
SATIS INTEGER,  
TOPLAM INTEGER)
```

komutunu kullanabiliriz. Buradaki temel komut CREATE TABLE komutudur. Veri tabanı tablosu adı **KAHVE** ve Tablo sütun isimleri KAHVE_ISMI, NUMARA, FIYAT, SATIS ve TOPLAM olarak tanımlanmıştır. değişken isminden sonra SQL değişken türleri verilmiştir. Değişken türlerinin isimleri değişik SQL dillerinde değişebilir.

Bu tablodan belli değerleri girmek için INSERT INTO deyimini kullanılır. Örneğin tablodaki ilk satır

```
INSERT INTO KAHVE  
VALUES('Fransız',49,8.99,130,0)
```

SQL deyimiyile girilebilir.

Tablodan belli değerleri geri çekmek için ise SELECT deyimini kullanılır. SELECT deyiminin en genel şekli
SELECT [DISTINCT|ALL] {*} liste}
FROM [tablo ismi],[ikinci tablo ismi]....
[WHERE sart]
[GROUP BY kolon listesi]
[HAVING sart]
[ORDER BY kolon listesi] şeklindedir. SLECT ve FROM her zaman için kullanılır, diğerleri istenirse kullanılır. SELECT komutundan sonra çıktıda görmek istediğimiz kolon adları bulunur. Tablonun tüm kolonlarını görmek istersek * kullanabiliriz. FROM komutundan sonra seçilen tablonun (veya tabloların) isimleri yer alır. Tablo

isimleri ‘,’ ile ayrilir. ALL veya DISTINCT anahtarlarini eger tekrar varsa bunlarin verilip verilmeyecegini bildirir. DISTINCT secildiginde tüm tekrarlar elimine edilir. ALL seçildiginde tüm girdiler tekrar da olsa verilir. WHERE deyimi javadaki if deyimi gibidir. Sart olusturur. WHERE ile birlikte kullanılan bazı mantik islemleri sunlardır :

AND : ve

OR : veya

NOT : olumsuzluk

BETWEEN : arasininda (genellikle AND ile birlikte BETWEEN 20 AND 30 gibi kullanilir)

IN : içinde

LIKE : gibi,benzer(karecter degiskenleri için esittir yerine geçen bir yapidir, kullanilirken bazı kisimler bos birakilabilir LIKE ‘%ali%’ içinde ali geçen her seyi kapsar.)

NULL : bos

ANY : herhangibiri

ALL : hepsi

EXIST : varsa

Rakamsal karsilastirmalarda

= : esittir

<> : esit degildir

> : büyüktür

< : küçüktür

>= : büyüktür ve esittir.

<= : küçüktür ve esittir.

Kullanilabilir.

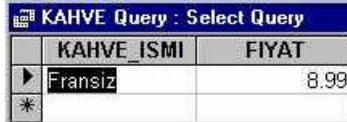
ORDER BY siraya sokar ASC kelmesiyle birlikte kullanildiginda küçükten büyüğe dogru, DESC kelmesiyle birlikte kullanildiginda büyükten küçüğe dogru siralar.

GROUP BY belli bir kolona göre veriyi tasnif edebilir. HAVING deyimi GROUP by deyimiyle birlikte kullanilir be GROUP By terimi için ilave sart olusturur.

Select deyiminibir kaç örnekle açalım:

```
SELECT KAHVE_ISMI, FIYAT
FROM KAHVE
WHERE KAHVE_ISMI like "Fransiz"
deyimi
```

13002.JPG



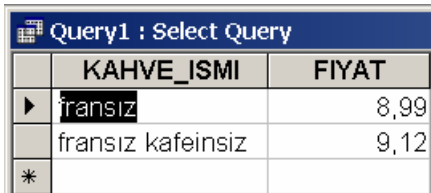
KAHVE_ISMI	FIYAT
Fransiz	8.99
*	

Sekil 13.2 Query sonuçlarının access veri tabanında görünümü

sonucunu verir.

```
SELECT KAHVE_ISMI, FIYAT
FROM KAHVE
WHERE KAHVE_ISMI like "*Fransiz*"
```

13003.JPG



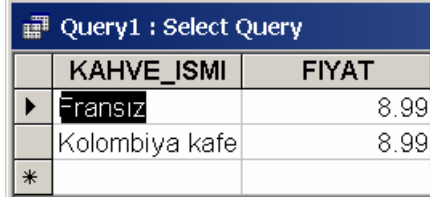
KAHVE_ISMI	FIYAT
fransiz	8,99
fransiz kafeinsiz	9,12
*	

Sekil 13.3 Query sonuçlarının access veri tabanında görünümü

sonucunu verir.

```
SELECT KAHVE_ISMI, FIYAT
FROM KAHVE
WHERE FIYAT > 8.5 AND FIYAT < 9.0
```

13003.JPG



	KAHVE_ISMI	FIYAT
▶	fransız	8.99
	Kolombiya kafe	8.99
*		

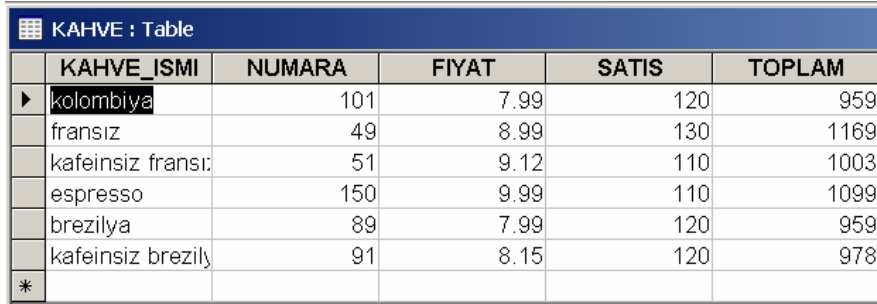
Şekil 13.3 SELECT..WHERE query sonuçlarının access veri tabanında görünümü

Fiyatı 8.5 ila 9.0 arasında olan kahvelerin listesi sonucunu verecektir.

```
UPDATE KAHVE
SET TOPLAM=FIYAT*SATIS;
```

Komutu kullanarak TOPLAM kolonunun değerlerini hesaplayabiliriz. Tablonun yeni hali :

13004.JPG



	KAHVE_ISMI	NUMARA	FIYAT	SATIS	TOPLAM
▶	kolombiya	101	7.99	120	959
	fransız	49	8.99	130	1169
	kafeinsiz fransız	51	9.12	110	1003
	espresso	150	9.99	110	1099
	brezilya	89	7.99	120	959
	kafeinsiz brezilya	91	8.15	120	978
*					


Şekil 13.4 UPDATE query sonuçlarının access veri tabanında görünümü

Sonucunu verir.

SQL de direkt olarak hesap yapabilen fonksiyonlar da mevcuttur. Örneğin SUM(kolon ismi) değerleri toplar, MAX, maksimum değeri verir, MIN, minimum değeri verir, COUNT toplam sütun sayısını sayar. Bu fonksiyonlara örnek olarak SUM fonksiyonunu kullanalım :

```
SELECT SUM(TOPLAM)
FROM KAHVE;
```

13005.JPG



	Expr1000
▶	5167

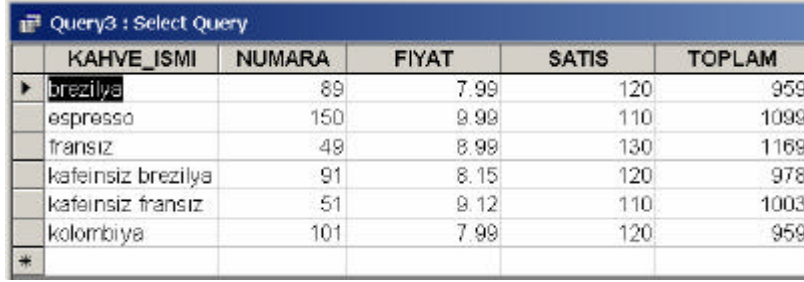
Şekil 13.5 query sonuçlarının access veri tabanında görünümü

Veri tabanını siraya koymak için SELECT ..ORDER BY komutunu kullanabiliriz. ASC küçükten büyüğe DESC büyükten küçüğe siraya koyar. Örneğin veri tabanı tablomuz kahveyi KAHVE_ISMI'ne göre sıralamak istersek

```
SELECT *
FROM KAHVE
ORDER BY KAHVE_ISMI ASC;
```

SQL komutunu kullanabiliriz. Sonuç :

13006.JPG



Query3 : Select Query

	KAHVE_ISMI	NUMARA	FIYAT	SATIS	TOPLAM
▶	brezilya	89	7.99	120	959
	espresso	150	9.99	110	1099
	fransız	49	8.99	130	1169
	kafeinsiz brezilya	91	8.15	120	978
	kafeinsiz fransız	51	9.12	110	1003
	kolombiya	101	7.99	120	959
*					

Sekil 13.6 SELECT..ORDERBY query sonuçlarının access veri tabanında görünümü

13.2 JAVA VE SQL BAĞLANTISI

Şimdi bu işlemleri direk olarak java programlama dili üzerinden nasıl yapacağımızı inceleyelim. Java dilinde data base tanımlamak için önce database ile bir bağlantı kurulmalıdır. Burada örnek olarak MS Access ile Window ortamında nasıl bağlantı tanımlıyacağımızı step-step verelim

Window (95-98) ortamında access database ile bağlantı kurulması:

prog (veya başka bir) isimli bir access db programını aç ve save et
başlat, ayarlar, denetim masası, 32 bit ODBC
User DSN sayfasından MS Access Database seç ve Add düğmesine bas
Microsoft Access Driver (*.mdb) seç, Son düğmesini tıkla
data source name olarak prog (veya başka bir isim) seç
Description alanına JDBC - odbc database yaz, select düğmesine bas
prog DB dosyasının olduğu directory 'i seç
OK düğmesine bas, Advanced düğmesinden login ve password da tanımlıyabilirsiniz.

Windows 2000 ortamında access database ile bağlantı kurulması (benim windows 2000nim ingilizce, türkçe olursa win 98'e paralel isimler olmalı)

prog (veya başka bir) isimli bir access db programını aç ve save et
start, settings, control panel, Administrative Tools, Data Sources
ODBC Data Source Administrator, User DSN sayfasından MS Access Database seç ve Add düğmesine bas
Microsoft Access Driver (*.mdb) seç, Son düğmesini tıkla
data source name olarak prog (veya başka bir isim) seç
Description alanına JDBC - odbc database yaz, select düğmesine bas
prog DB dosyasının olduğu directory 'i seç
OK düğmesine bas, Advanced düğmesinden login ve password da tanımlıyabilirsiniz.

Program 13.1 kahve veri tabanı dosyasını tanımlayan CreateKahve.java programı

```
import java.sql.*;
import java.io.*;
import Text;
public class CreateKahve{
    public static void main(String args[]) throws IOException
    {
        String url = "jdbc:odbc:prog";
        Connection con;
        String createString;
        createString = "create table KAHVE " +
            "(KAHVE_ISMI varchar(32), " +
            "NUMARA int, " +
            "FIYAT float, " +
            "SATIS int, " +
            "TOPLAM int)";
        Statement stmt;
        try {
            Class.forName("sun.jdbc.odbc.JdbcOdbcDriver");
        } catch (java.lang.ClassNotFoundException e) {
```

```

System.err.print("ClassNotFoundException: ");
System.err.println(e.getMessage());
}
try {
    con = DriverManager.getConnection(url,"Login", "Password");
    stmt = con.createStatement();
    stmt.executeUpdate(createString);
stmt.close();
con.close();
    } catch(SQLException ex)
    {System.err.println("SQLException: " + ex.getMessage());}
}
}

```

Buradaki

```
Class.forName("sun.jdbc.odbc.JdbcOdbcDriver");
```

deyimi java JdbcOdbcDriver ile bağlantı açmaktadır. Eğer varsa kendi database driver'inizi kullanabilirsiniz Bunun size getireceği en büyük avantaj daha önce yazılmış bir database programına erişmeyi mümkün kılmasıdır. JDBC driverlerinin en son listesi <http://java.sun.com/products/jdbc/jdbc.drivers.html> sitesinden öğrenilebilir.

```
String url = "jdbc:odbc:prog";
Connection con = DriverManager.getConnection(url,"Login", "Password");
```

deyimi ise daha önce ismini prog olarak tanımladığımız (ismi siz database kaynak kotunun ismine göre tanımlıyabilirsiniz) prog database'ine ulaşmamızı sağlamaktadır.

Veri tabanı sonuçlarını almak için ResultSet kullanılır. ResultSet metodunun baslıca alt metodları :

ResultSet executeQuery(String sql) throws SQLException : SQL deyimini çalıştırır ve sonuçlarını ResultSet tipi Object olarak aktarır.

int executeUpdate(String sql) throws SQLException : bir sonuç tablosu vermeyen SQL terimlerini çalıştırır. Komuttan etkilenen satır sayısını iletir.

Boolean execute(String sql) throws SQLException : genel maksatlı SQL deyimini çalıştırıcı

ResultSet getResultSet() Throws SQLException:

int getUpdateCount() throws SQLException :

Boolean getMoreResults() : throws SQLException :

Kahve verisini veri tabanına yazdıran ve select deyimini kullanarak okutan program :

Program 13.2 kahve veri tabanı dosyasına veri girişi sağlayan InsertKahve.java programı

```

import java.sql.*;

public class InsertKahve {
    public static void main(String args[]) {
        String url = "jdbc:odbc:prog";
        Connection con;
        Statement stmt;
        String query = "select KAHVE_ISMI, FIYAT from KAHVE";
        try {
            Class.forName("sun.jdbc.odbc.JdbcOdbcDriver");
        } catch(java.lang.ClassNotFoundException e)
        {
            System.err.print("ClassNotFoundException: ");
            System.err.println(e.getMessage());
        }
        try {

```

```

con = DriverManager.getConnection(url,
"myLogin", "myPassword");
        stmt = con.createStatement();
        stmt.executeUpdate("insert into KAHVE " +
"values('kolombiya',101, 7.99, 120, 0)");
        stmt.executeUpdate("insert into KAHVE " +
"values('fransiz', 49, 8.99, 130, 0)");
        stmt.executeUpdate("insert into KAHVE " +
"values('kafeinsiz fransiz', 51, 9.12, 110, 0)");
        stmt.executeUpdate("insert into KAHVE " +
"values('espresso', 150, 9.99, 110,0)");
        stmt.executeUpdate("insert into KAHVE " +
"values('brezilya', 89, 7.99, 120, 0)");
        stmt.executeUpdate("insert into KAHVE " +
"values('kafeinsiz brezilya', 91, 8.15, 120, 0)");
        ResultSet rs = stmt.executeQuery(query);
        System.out.println("Coffee Break Coffees and Prices:");
        while (rs.next()) {
        String s = rs.getString("KAHVE_ISMI");
        float f = rs.getFloat("FIYAT");
        System.out.println(s + " " + f);
        }
        stmt.close();
        con.close();
    } catch(SQLException ex) {
        System.err.println("SQLException: " + ex.getMessage());
    }
}
}
}

```

Program çıktısı :

```

Coffee Break Coffees and Prices:
kolombiya 7.99
fransiz 8.99
kafeinsiz fransiz 9.12
Espresso 9.99
Brezilya 7.99
Kafeinsiz brezilya 8.15

```

Aynı programın şimdi de applet olarak yazılmış bir esdegerine göz atalım.

Program 13.3 KahveApplet.java programı InsertKahve programının applet esdegeridir. programın thread olarak yazıldığına dikkat ediniz.

```

import java.applet.Applet;
import java.awt.Graphics;
import java.util.Vector;
import java.sql.*;

public class KahveApplet extends Applet implements Runnable {
    private Thread worker;
    private Vector queryResults;
    private String message = "Baslatiliyor...";

    public synchronized void start() {
        // "start" her çağırıldığında
        // kahve database query tekrar çağırılacaktır.
        if (worker == null) {
            message = "Veritabanı ile bağlantı kuruluyor";

```

```

        worker = new Thread(this);
        worker.start();
    }
}
public void run() {
    String url = "jdbc:odbc:prog";
    String query = "select KAHVE_ISMI, FIYAT from KAHVE";

    try {
        Class.forName("sun.jdbc.odbc.JdbcOdbcDriver");
    } catch (Exception ex) {
        setError("Can't find Database driver class: " + ex);
        return;
    }

    try {
        Vector results = new Vector();
        Connection con = DriverManager.getConnection(url,
            "myLogin", "myPassword");
        Statement stmt = con.createStatement();
        ResultSet rs = stmt.executeQuery(query);
        while (rs.next()) {
            String s = rs.getString("KAHVE_ISMI");
            float f = rs.getFloat("FIYAT");
            String text = s + " " + f;
            results.addElement(text);
        }

        stmt.close();
        con.close();

        setResults(results);
    } catch (SQLException ex) {
        setError("SQLException: " + ex);
    }
}

public synchronized void paint(Graphics g) {
    if (queryResults == null)
    {
        g.drawString(message, 5, 50);
        return;
    }

    // Display the results.
    g.drawString("Kahve fiyatları : ", 5, 10);
    int y = 30;
    java.util.Enumeration enum = queryResults.elements();
    while (enum.hasMoreElements()) {
        String text = (String)enum.nextElement();
        g.drawString(text, 5, y);
        y = y + 15;
    }
}

private synchronized void setError(String mess) {
    queryResults = null;
    message = mess;
}

```



```

worker = null;
// And ask AWT to repaint this applet.
repaint();
}

```

```

private synchronized void setResults(Vector results) {
queryResults = results;
worker = null;
repaint();
}
}

```

Bu programın çıktısı, bir önceki programda olduğu gibidir.

13007.JPG



Şekil 13.7 KahveApplet.html programının Netscape browserdaki çıktısı

Statement interface'inin alt metodlarına biraz daha detaylı bakalım. Statement SQL komutlarını veritabanı programına gönderen ve sonuçlarını geri çağıran ana sınıftır. SQL komut istemi çeşitli metodlar üzerinden yapılabilir

ResultSet executeQuery(String sqldeyimi) throws SQLException

Bu metod çalıştırıldığında tek bir SQL query çalıştırılır ve sonuçları ResultSet sınıfından geri alınır.

int executeUpdate(String sqldeyimi) throws SQLException

Bu metod çalıştırıldığında tek bir SQL Query çalıştırılır, geriye sonuç iletmez, sadece kaç satır verinin bu deyimden etkilendiğini belirtir.

boolean execute(String sqldeyimi) throws SQLException

Bu metod çalıştırıldığında genel bir SQL Query deyimini çalıştırılabilir. Bilhassa çalıştırılan SQL deyiminin ne yapabileceği tam olarak bilinmiyorsa veya değişken sonuçlar elde ediliyorsa kullanılabilir. Bu deyim sonucu iletilen veriler GetResultSet(), getUpdateCount() ve getMoreResults() metodları kullanılarak alınabilir.

ResultSet getResultSet() throws SQLException

En son çıkmış olan sonuçları iletir. Eğer hiç bir sonuç mevcut değilse null sonucu verir. Bir kere okunduktan sonra sonuçlar silinir.

int getUpdateCount() throws SQLException

Update, insert ve delete deyimlerinin sonuçlarında aç satırın etkilendiğini verir. Eğer SQL tarafından bir sonuç seti verilmişse veya herhangi bir veri değiştirilmemişse -1 değerini verir.

int getMoreResults() throws SQLException

Birden fazla sonuç veya update sayımı yapılan durumlarda bir sonraki değer setine geçer. Bu metod aynı zamanda daha önce açılmış olan tüm ResultSet deyimini değerlerini kapatır.

ResultSet sınıfı temel olarak veritabanı dosyasından değerleri okumak için kullanılır. SQL veri türleri çeşitli SQL veritabanlarının varlığından dolayı oldukça çeşitlilik gösterir. Temel olarak kullanılan metodlar ve onların SQL veri türleri şunlardır :

getBytes : TINYINT, SMALLINT, INTEGER, BIGINT, REAL, FLOAT, DOUBLE, DECIMAL, NUMERIC, BIT, CHAR, VARCAHR, LONGVARCHAR
getSHORT : TINYINT, **SMALLINT**, INTEGER, BIGINT, REAL, FLOAT, DOUBLE, DECIMAL, NUMERIC, BIT, CHAR, VARCAHR, LONGVARCHAR
getInt : TINYINT, SMALLINT, **INTEGER**, BIGINT, REAL, FLOAT, DOUBLE, DECIMAL, NUMERIC, BIT, CHAR, VARCAHR, LONGVARCHAR
getLong : TINYINT, SMALLINT, INTEGER, **BIGINT**, REAL, FLOAT, DOUBLE, DECIMAL, NUMERIC, BIT, CHAR, VARCAHR, LONGVARCHAR
getFloat : TINYINT, SMALLINT, INTEGER, BIGINT, **REAL**, FLOAT, DOUBLE, DECIMAL, NUMERIC, BIT, CHAR, VARCAHR, LONGVARCHAR
getDouble : TINYINT, SMALLINT, INTEGER, BIGINT, REAL, **FLOAT, DOUBLE**, DECIMAL, NUMERIC, BIT, CHAR, VARCAHR, LONGVARCHAR
getBigDecimal : TINYINT, SMALLINT, INTEGER, BIGINT, REAL, FLOAT, DOUBLE, **DECIMAL**, NUMERIC, BIT, CHAR, VARCAHR, LONGVARCHAR
getBoolean : TINYINT, SMALLINT, INTEGER, BIGINT, REAL, FLOAT, DOUBLE, DECIMAL, NUMERIC, **BIT**, CHAR, **VARCAHR**, LONGVARCHAR
getString : TINYINT, SMALLINT, INTEGER, BIGINT, REAL, FLOAT, DOUBLE, DECIMAL, NUMERIC, BIT, **CHAR**, VARCAHR, LONGVARCHAR
getBytes : **BINARY, VARBINARY**, LONGVARBINARY
getDate : CHAR, VARCAHR, LONGVARCHAR, BINARY, **DATE**, TIMESTAMP
getTime : CHAR, VARCAHR, LONGVARCHAR, BINARY, **TIME**, TIMESTAMP
getTimeStamp : CHAR, VARCAHR, LONGVARCHAR, BINARY, DATE, TIME, **TIMESTAMP**
getAsciiStream : CHAR, VARCAHR, **LONGVARCHAR**, BINARY, VARBINARY, LONGVARBINARY
getUnicodeStream : CHAR, VARCAHR, **LONGVARCHAR**, BINARY, VARBINARY, LONGVARBINARY
getBinaryStream : BINARY, VARBINARY, **LONGVARBINARY**
getObject : TINYINT, SMALLINT, INTEGER, BIGINT, REAL, FLOAT, DOUBLE, DECIMAL, NUMERIC, BIT, CHAR, VARCAHR, LONGVARCHAR, BINARY, VARBINARY, LONGVARBINARY, DATE, TIME, TIMESTAMP

kalin harfle yazili olan SQL tipleri bu metod için en uygun tiplerdir. Metodlar SQL tablo kolonuna kolon ismi veya indeks numarasi kullanılarak ulasabilirler. Örneğin getDouble metodu

```

double getDouble(int sütunindeksi) throws SQLException;
double getDouble(String sütunismi) throws SQLException;

```

sekinde tanimlanmistir.
 GetObject metodu her türlü degisken için kullanilabilir.

ResultSetMetaData sinifi ResultSet'te tanimlanan bilgi ile ilgili ilave sütun bilgisi aktarmak için kullanilir.

```

ResultSet rs=stmt.executeQuery("SELECT Toplam FROM KAHVE");
ResultSetMetaData rsmd=rs.getMetaData();

```

Seklinde tanimlanir. Önemli metodlari :

```

int getColumnCount() throws SQLException : kaç sütunluk bir set oldugunu tanimlar
String getColumnLabel(int column) throws SQLException :
String getColumnName(int column) throws SQLException : veri tabani sütun ismini verir
String getTableName(int column) throws SQLException : veri tabani tablosunun ismini verir
Booean isReadOnly(int sütun) throws SQLException : sütunun sadece okunabilir olarak izni olup olmadigini verir.

```

Su ana kadar gelistirdigimiz veri tabani programlari uygulamaya özel idi. Simdi biraz daha genel bir uygulama olusturalim. Bu uygulamada swing JTable sinifini kullanacagiz. Bu programda olusturdugumuz ilk sinif QueryTableModel sinifi tabloya girmek için qury sonuclarini tablo giris formatinda hazirlamaktadir. Bu metodun bilgi islerken Vector sinifini kullandigina dikkatinizi çekeriz. Vector sinifi hakkında daha detayli bilgi için ilgili bölüme bakiniz.

Program 13.4 QueryTableModel.java programi

```

import java.sql.*;

```

```

import java.io.*;
import java.util.Vector;
import javax.swing.*;
import javax.swing.table.*;

public class QueryTableModel extends AbstractTableModel
{
    Vector cache;
    int colCount;
    String[] headers;
    Connection db;
    Statement statement;
    String currentURL;

    public QueryTableModel()
    {
        cache=new Vector();
        //new gsl.sql.driv.Driver();
        try
        {
            Class.forName("sun.jdbc.odbc.JdbcOdbcDriver");
        }
        catch(java.lang.ClassNotFoundException e)
        {
            System.err.println("Class (sinif) bulunamadi hatasi : ");
            System.err.println(e.getMessage());
        }
    }

    public String getColumnName(int i) {return headers[i];}
    public int getColumnCount() {return colCount;}
    public int getRowCount() {return cache.size();}

    public Object getValueAt(int row,int col)
    {
        return ((String[])cache.elementAt(row))[col];
    }

    public void setHostURL(String url)
    {
        if(url.equals(currentURL))
        {return;}
        closeDB();
        initDB(url);
        currentURL=url;
    }

    public void setQuery(String q)
    {
        cache= new Vector();
        try{
            ResultSet rs=statement.executeQuery(q);
            ResultSetMetaData meta=rs.getMetaData();
            colCount=meta.getColumnCount();
            headers=new String[colCount];
            for (int h=1;h<=colCount;h++)
            {
                headers[h-1]=meta.getColumnName(h);
            }
            while(rs.next())

```

```

    {
    String[] record=new String[colCount];
    for(int i=0;i<colCount;i++)
        {record[i]=rs.getString(i+1);}
    cache.addElement(record);
    } //while'in sonu
    fireTableChanged(null);
    } //try'in sonu
    catch(Exception e)
    {
    cache=new Vector();
    e.printStackTrace();
    }
} // setQuery sonu

public void initDB(String url)
{
try {
    db=DriverManager.getConnection(url);
    statement=db.createStatement();
    }
    catch(Exception e)
    {
        System.out.println("DataBase baslatilamadi");
        e.printStackTrace();
    }
} //initDB sonu

public void closeDB()
{
    try {
        if(statement!= null) {statement.close();}
        if(db != null) {db.close();}
        }
        catch(Exception e)
        {
            System.out.println("database kapatilamadi");
            e.printStackTrace();
        }
    } //closeDB sonu
}

```

İkinci sınıfımız (Tabloyu gösterme sınıfı) olan DataBaseTest programı ise girdi alanından SQL komutunu ve veritabanı bağlantısını okumakta ve SQL sonuçlarını tabloda vermektedir.

Program 13.5 DatabaseTest.java programı

```

import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import javax.swing.*;
import javax.swing.table.*;

public class DatabaseTest extends JFrame
{
    JTextField hostField;
    JTextArea queryField;
    QueryTableModel qtm;
    public DatabaseTest()
    {

```

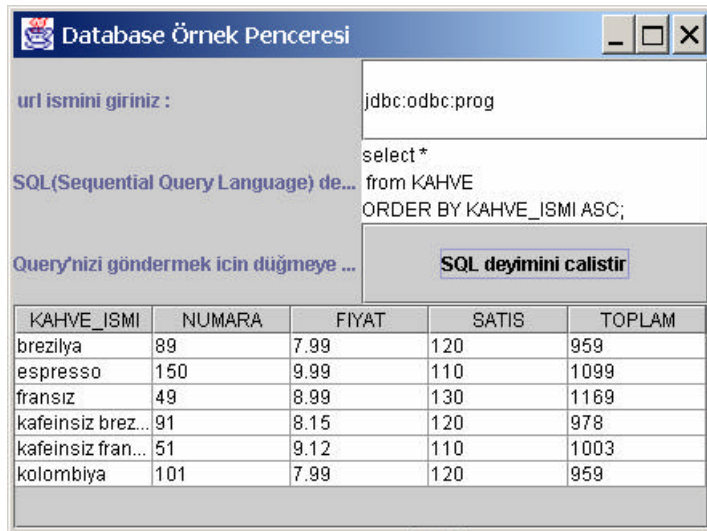
```

super("Database Örnek Penceresi");
addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
setSize(350,200);
qtm=new QueryTableModel();
JTable table=new JTable(qtm);
JScrollPane scrollpane=new JScrollPane(table);
JPanel p1=new JPanel();
p1.setLayout(new GridLayout(3,2));
p1.add(new JLabel(" url ismini giriniz :"));
p1.add(hostField=new JTextField("jdbc:odbc:prog"));
p1.add(new JLabel("SQL(Sequential Query Language) deyiminizi giriniz :"));
p1.add(queryField=new JTextArea("select *\n from KAHVE"));
p1.add(new JLabel("Query'nizi göndermek için düğmeye basınız:"));
JButton jb=new JButton("SQL deyimini çalıştır");
jb.addActionListener(new ActionListener()
{
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
qtm.setHostURL(hostField.getText().trim());
qtm.setQuery(queryField.getText().trim());
}
}); // jb.addActionListener
p1.add(jb);
getContentPane().add(p1, BorderLayout.NORTH);
getContentPane().add(scrollpane, BorderLayout.CENTER);
} //DatabaseTest()

public static void main(String args[])
{
DatabaseTest tt=new DatabaseTest();
tt.setVisible(true);
}
}

```

13008.JPG



Şekil 13.8 DatabaseTest.java programının JFrame'de ve JTable kullanılarak oluşturulan çıktısı

13.3 ALISTIRMALAR

1. Program örneği database dosyasını girdi dosyası olarak kullanan ve içindeki sayıların ortalamasını alan H9O2.java programı : Bu programda sayılar dosyadan okunmakta, ortalaması hem query dilinde (SQL) hemde java dilinde hesaplanmaktadır. Programı inceleyiniz.

Program 13.6 H9O2.java, database dosyasından alınan bilgilerle database dosyasının girdi dosyası olarak kullanılması

```
import java.sql.*;
public class H9O2
{
    public static void main(String[] args)
    {
        String url="jdbc:odbc:h9o2";
        Connection con;
        Statement stmt;
        String query2="select AVG(SAYI) as T from H9O2";
        String query1="select SAYI from H9O2";
        try
        {
            Class.forName("sun.jdbc.odbc.JdbcOdbcDriver");
        }
        catch(java.lang.ClassNotFoundException e)
        { System.err.println(e.getMessage()); }
        try
        {
            con=DriverManager.getConnection(url);
            stmt=con.createStatement();
            ResultSet rs= stmt.executeQuery(query1);
            int j=0;
            double toplam=0;
            while (rs.next())
            {
                double sayi= rs.getDouble("SAYI");
                toplam+=sayi;
                System.out.println("Sayi("+(j++)+" ) = "+sayi);
            }
            System.out.println("metot 1 ortalamalar query dilinde hesaplandi");
            rs= stmt.executeQuery(query2);
            while (rs.next())
            {
                double i= rs.getDouble("T");
                System.out.println("Ortalama = "+i);
            }
            System.out.println("metot 2 ortalamalar java dilinde hesaplandi");
            double ortalama=toplam/j;
            System.out.println("metot 2 ortalama : "+ortalama);
            stmt.close();
            con.close();
        }
        catch (SQLException e)
        {
            System.err.println(e.getMessage());
        } //catch
    } //main
} //class
```

program [H9O2.java](#) çıktısı :

```
Sayi(0) = 1.232
Sayi(1) = 1.654
Sayi(2) = 3.562462
Sayi(3) = 2.6546
Sayi(4) = 2.64784
Sayi(5) = 1.4262
```

Sayi(6) = 2.98963
Sayi(7) = 3.76487648
Sayi(8) = 1.7368365
Sayi(9) = 4.2222487
Sayi(10) = 1.86327653
Sayi(11) = 1.973836
Sayi(12) = 3.687522
Sayi(13) = 1.7637836
Sayi(14) = 2.0832863

metot 1 ortalamalar query dilinde hesaplandi
Ortalama = 2.4841598739999995
metot 2 ortalamalar java dilinde hesaplandi
metot 2 ortalama : 2.4841598739999995

2. H9OD2_2000

prog.mdb akses veri tabanında H9OD2_2000 veri tabanı tablosunu açınız. Bu dosyada x ve y ve y2 başlıkları altında üç kolon yaratınız. x ve y kolonlarına

```
1 1
1 4
2 9
3 16
4 25
5 36
```

veri setini giriniz. H9OD2_2000.java programında veri tabanı dosyasından okutup ekranda gösteriniz. Aynı zamanda y2 kolonuna x*x değerlerini yazdırınız.

Program 13.7 H9O2_2000.java, database dosyasından alınan bilgilerle database dosyasının girdi dosyası olarak kullanılması

```
import java.sql.*;
```

```
public class H9OD2_2000
{
    public static void main(String[] args)
    {
        String url="jdbc:odbc:prog";
        Connection con;
        Statement stmt;
        String query1="select x,y from H9OD2_2000";
        String query2="UPDATE H9OD2_2000 SET y2=x*x;";
        try
        {
            Class.forName("sun.jdbc.odbc.JdbcOdbcDriver");
        }
        catch(java.lang.ClassNotFoundException e)
        { System.err.println(e.getMessage()); }
        try
        {
            con=DriverManager.getConnection(url);
            stmt=con.createStatement();
            ResultSet rs= stmt.executeQuery(query1);
            while (rs.next())
            {
                double xi= rs.getDouble("x");
                double yi= rs.getDouble("y");
                System.out.println(""+xi+" "+yi);
            }
            // SQL komutu kullanarak y*y degerini veri tabani dosyasina yazdir.
            int jj = stmt.executeUpdate(query2);
            System.out.println(""+jj+"kolon degistirildi");
        }
    }
}
```

```

    stmt.close();
    con.close();
}
catch (SQLException e)
{
    System.err.println(e.getMessage());
} //catch
} //main
} //class

```

Program çıktisi :

1.0 1.0

2.0 4.0

3.0 9.0

4.0 16.0

5.0 25.0

6.0 36.0

7.0 49.0

7 kolon degistirildi

program sonunda H9OD2_2000 veritabani dosyasi:

Program 13.8 H9O2_2000a.java, database dosyasından alınan bilgilerle database dosyasının girdi dosyası olarak kullanılması, sonuçların tablo olarak gösterimi

```

import java.sql.*;
import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import java.util.Vector;

public class H9OD2_2000a extends JFrame
{
    ResultSet rs;
    ResultSetMetaData rsm;
    public H9OD2_2000a()
    {
        super("Data base sonuçlari");
        Container c=getContentPane();
        String url="jdbc:odbc:prog";
        Connection con;
        Statement stmt;
        String query1="select * from H9OD2_2000";
        String query2="UPDATE H9OD2_2000 SET y2=x*x;";
        try
        {
            Class.forName("sun.jdbc.odbc.JdbcOdbcDriver");
        }
        catch(java.lang.ClassNotFoundException e)
        { System.err.println(e.getMessage()); }
        try
        {
            con=DriverManager.getConnection(url);
            stmt=con.createStatement();
            int jj=stmt.executeUpdate(query2);
            rs= stmt.executeQuery(query1);
            rsm=rs.getMetaData();
            int j=rsm.getColumnCount();
            String[] baslik=new String[j];
            for (int h=1;h<=j;h++)
            {

```



```

        baslik[h-1]=rsm.getColumnName(h);
    }
    JTable jt=new JTable(aa(j),baslik);
    JScrollPane jsp=new JScrollPane(jt);
    c.add(jsp,BorderLayout.CENTER);
    stmt.close();
    con.close();
}
catch (SQLException e)
{
    System.err.println(e.getMessage());
} //catch
} //kurucu metod
public String[][] aa(int j) throws SQLException
{
    int n=0;
    String a[][]=new String[8][j];
    while(rs.next())
    {
        for(int k=0;k<j;k++)
        {
            a[n][k]="" +rs.getDouble(rsm.getColumnName(k+1));
        }
        n++;
    }
    String b[][]=new String[n][j];
    for(int i=0;i<n;i++)
    {
        for(int k=0;k<j;k++)
        {
            b[i][k]= a[i][k];
        }
    }
    return b;
}

public static void main(String[] args)
{
    H9OD2_2000a pencere= new H9OD2_2000a();
    pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
    pencere.setSize(350,200);
    pencere.setVisible(true);
}
} //class

```

13009.JPG

	x	y	y2
▶	1	1	1
	2	4	4
	3	9	9
	4	16	16
	5	25	25
	6	36	36
	7	49	49
*	0	0	0

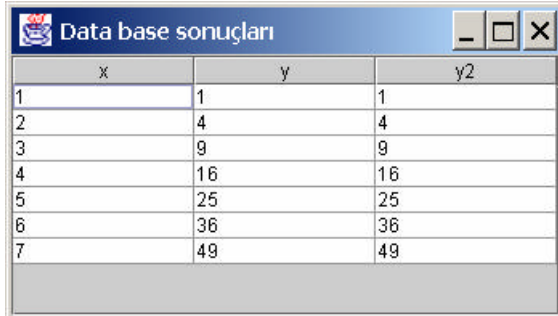
Sekil 13.9 H9O2_2000a.java çıktısı, database dosyasından alınan bilgilerle database dosyasının girdi dosyası olarak kullanılması, çıktı ortamı olarak tablo kullanan bir alternatifi

Program 13.10 H9O2_2000b.java, database dosyasından alınan bilgilerle database dosyasının girdi dosyası olarak kullanılması, çıktı ortamı olarak QueryTableModel sınıfını kullanarak oluşturduğu tabloyu kullanan bir alternatif

```
import java.sql.*;
import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import QueryTableModel;
// Vector (Querytable model' da ) kullaniyor
public class H9OD2_2000b extends JFrame
{
    public H9OD2_2000b()
    {
        super("Data base sonuçları");
        Container c=getContentPane();
        String url="jdbc:odbc:prog";
        QueryTableModel qtm=new QueryTableModel();
        qtm.setHostURL(url);
        String query1="select x,y from H9OD2_2000";
        qtm.setQuery(query1);
        JTable jt=new JTable(qtm);
        JScrollPane jsp=new JScrollPane(jt);
        c.add(jsp, BorderLayout.CENTER);
    } //kurucu metod

    public static void main(String[] args)
    {
        H9OD2_2000b pencere= new H9OD2_2000b();
        pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
        pencere.setSize(350,200);
        pencere.setVisible(true);
    }
} //class
```

13010.JPG



x	y	y2
1	1	1
2	4	4
3	9	9
4	16	16
5	25	25
6	36	36
7	49	49

Sekil 13.10 H9O2_2000b.java, database dosyasından alınan bilgilerle database dosyasının girdi dosyası olarak kullanılması, çıktı ortamı olarak QueryTableModel sınıfını kullanarak oluşturduğu tabloyu kullanan bir alternatif

=====

3. Daha önce de kullandığımız prog veritabanında e isimli bir tablo oluşturunuz, bu tablodaki e sütununa gerçek sayı veri giriniz. Diğer bir tablo olarak e tablosunda e sütununu oluşturunuz, bu tabloya da gerçek sayı değerler giriniz. İki veri tabanı tablosundan değerleri okuyup, bilesim kümesini hesaplayınız ve yarattığınız ed tablosuna ed değerleri olarak yazdırınız.

Program 13.10 H10O1_2000b.java

```
import java.sql.*;
import set;
import java.util.*;
```

```

import java.io.*;
import javax.swing.JOptionPane;

public class H10OD1_2000
{
    public static void main(String[] args)
    {
        String s="";
        double e,d,ed;
        Vector ve,vd,ved;
        ve =new Vector();
        vd =new Vector();
        ved =new Vector();
        String url="jdbc:odbc:prog";
        Connection con;
        Statement stmt;
        String query1="select * from e";
        String query2="select * from d";
        try
        {
            Class.forName("sun.jdbc.odbc.JdbcOdbcDriver");
        }
        catch(java.lang.ClassNotFoundException er)
        { System.err.println(er.getMessage()); }
        try
        {
            con=DriverManager.getConnection(url);
            stmt=con.createStatement();
            ResultSet rs= stmt.executeQuery(query1);
            s+="e veritabani:\n";

            while (rs.next())
            {
                e = rs.getDouble("e");
                ve.addElement(""+e);
                s+=""+e+"\n";
            }
            JOptionPane.showMessageDialog(null,s);
            rs= stmt.executeQuery(query2);
            s+="d veritabani: \n";
            while (rs.next())
            {
                d= rs.getDouble("d");
                vd.addElement(""+d);
                s+=""+d+"\n";
            }
            JOptionPane.showMessageDialog(null,s);
            ved=set.bilesim(ve,vd);
            s+="bilesim vektörü :\n";
            Enumeration n=ved.elements();
            int i=1;
            while(n.hasMoreElements())
            {
                String s1=(String)n.nextElement();
                String s2="INSERT INTO H10OD1_2000 VALUES('"+(i++)+"','"+s1+")";
                s+=s1+"\n";
                stmt.executeUpdate(s2);
            }
            stmt.close();
            con.close();
        }
    }
}

```

```

JOptionPane.showMessageDialog(null,s);
System.exit(0);
}
catch (SQLException er)
{
System.err.println(er.getMessage());
} //catch
} //main
} //class

```

Program 13.11 set.java

```

// Bu program vector ve Enumeration siniflarini
// Kullanmaktadır. Bilesim ve kesisim kümelerini hesaplar
// Aynı zamanda StringTokenizer sinifini kullanir.
import java.util.*;
import java.awt.*;
import javax.swing.*;
import java.awt.event.*;

public class set
{
public static Vector bilesim(Vector list1, Vector list2)
{
Vector bilesimVectoru = new Vector();
Object s1,s2;
Enumeration n1=list1.elements();
Enumeration n2=list2.elements();
while(n1.hasMoreElements())
{
s1=n1.nextElement();
bilesimVectoru.addElement(s1);
}
while(n2.hasMoreElements())
{
s2=n2.nextElement();
if(!bilesimVectoru.contains(s2))
bilesimVectoru.addElement(s2);
}
return bilesimVectoru;
}

public static Vector kesisim(Vector list1,Vector list2)
{
Vector kesisimVectoru = new Vector();
Object s;
Enumeration n = list1.elements();
while(n.hasMoreElements())
{
s=n.nextElement();
if(list2.contains(s))
kesisimVectoru.addElement(s);
}
return kesisimVectoru;
}

public static Vector fark(Vector list1, Vector list2)
{
Vector subst=new Vector();
Object ans;

```

```

Enumeration enum= list1.elements();
while(enum.hasMoreElements())
{
    ans=enum.nextElement();
    if(list2.contains(ans))
        continue;
    else
        subst.addElement(ans);
}
return subst;
}

public static Vector bilesimeksikesisim(Vector list1, Vector list2)
{
    Vector UMI=new Vector();
    Object ans1, ans2;
    Enumeration enum1= list1.elements();
    Enumeration enum2= list2.elements();

    while(enum1.hasMoreElements())
    {
        ans1=enum1.nextElement();
        if(list2.contains(ans1))
            continue;
        else
            UMI.addElement(ans1);
    }
    while(enum2.hasMoreElements())
    {
        ans2 = enum2.nextElement();
        if(list1.contains(ans2))
            continue;
        else
            UMI.addElement(ans2);
    }
    return UMI;
}
}
}

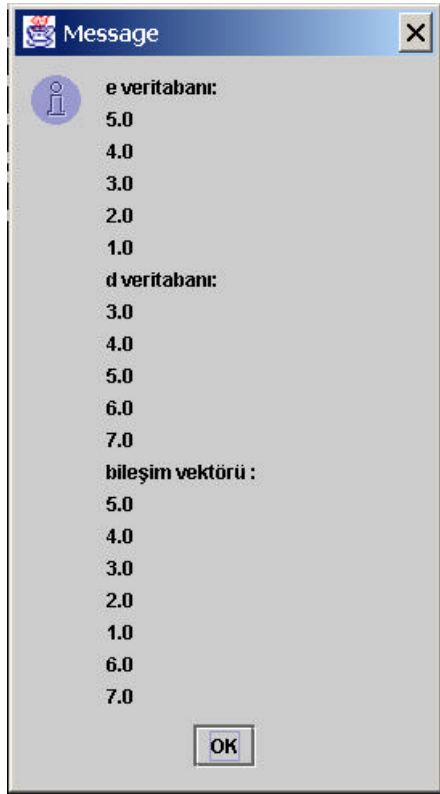
```

13011.JPG

ID	ed
1	5
2	4
3	3
4	2
5	1
6	6
7	7
*(AutoNumber)	0

Sekil 13.11 H10OD1_2000.java, programinin olusturdugu H10OD1_2000 veritabani dosyasi

13012.JPG



Sekil 13.12 H10OD1_2000.java, programının sonuçlarının JOptionPane çıktısı olarak görüntülenmesi

14. Daha önce de kullandığımız prog veritabanında e isimli bir tablo oluşturunuz, bu tablodaki x sütununa gerçek sayı veri giriniz. Diğer bir tablo olarak e tablosunda x sütununu oluşturunuz, bu tabloya da gerçek sayı değerler giriniz. İki veri tabanı tablosundan değerleri okuyup, bileşim kümesini hesaplayınız ve yarattığınız H10OD1_2000 tablosuna x değerleri olarak yazdırınız. Proseste boyutlu değişkenleri vektör üzerinden taşıyınız

Program 13.12 H10OD1_2000.java

Bu program Gebze Yüksek teknoloji enstitüsü Java programla dili dersi, 2000 Güz dönemi öğrencilerinden Deniz KAYA tarafından yazılmıştır.

```
// Deniz KAYA  
// Hafta 10 Ödevi  
// Tablolardan vektöre, vektör bileşiminden tabloya  
// yazdırma işlemi.
```

```
import java.io.*;  
import java.util.*;  
import java.sql.*;
```

```
class SetA  
{  
  
    public Vector tablodanIntYukle(String d)  
    {  
        // ismi d değişkeni ile gelen tablodan  
        // Rakamları Vektör İçine Yukle  
  
        Vector v = new Vector();  
        String url="jdbc:odbc:prog";  
        Connection con;  
        Statement stmt;
```

```

String query1="select x from "+d;
try
{
    Class.forName("sun.jdbc.odbc.JdbcOdbcDriver");
}
catch(java.lang.ClassNotFoundException e)
{
    System.err.println(e.getMessage());
}
try
{
    con=DriverManager.getConnection(url);
    stmt=con.createStatement();
    ResultSet rs= stmt.executeQuery(query1);
    while (rs.next())
    {
        int xi= rs.getInt("x");
        v.addElement(new Integer(xi));
    }
    stmt.close();
    con.close();
}
catch (SQLException e)
{
    System.err.println(e.getMessage());
} //catch
return v;
} //

```

```

public Vector bilesim(Vector list1, Vector list2)
{
    Vector bilesimVectoru = new Vector();
    Object s1,s2;
    Enumeration n1=list1.elements();
    Enumeration n2=list2.elements();
    while(n1.hasMoreElements())
    {
        s1=n1.nextElement();
        bilesimVectoru.addElement(s1);
    }
    while(n2.hasMoreElements())
    {
        s2=n2.nextElement();
        if(!bilesimVectoru.contains(s2))
            bilesimVectoru.addElement(s2);
    }
    return bilesimVectoru;
}

```

```

public Vector kesisim(Vector list1,Vector list2)
{
    Vector kesisimVectoru = new Vector();
    Object s;
    Enumeration n = list1.elements();
    while(n.hasMoreElements())
    {
        s=n.nextElement();
        if(list2.contains(s))
            kesisimVectoru.addElement(s);
    }
}

```

```

    }
    return kesisimVectoru;
}

public Vector fark(Vector list1, Vector list2)
{
    Vector subst=new Vector();
    Object ans;
    Enumeration enum= list1.elements();
    while(enum.hasMoreElements())
    {
        ans=enum.nextElement();
        if(list2.contains(ans))
            continue;
        else
            subst.addElement(ans);
    }
    return subst;
}

public Vector bilesimeksikesisim(Vector list1, Vector list2)
{
    Vector UMI=new Vector();
    Object ans1, ans2;
    Enumeration enum1= list1.elements();
    Enumeration enum2= list2.elements();

    while(enum1.hasMoreElements())
    {
        ans1=enum1.nextElement();
        if(list2.contains(ans1))
            continue;
        else
            UMI.addElement(ans1);
    }
    while(enum2.hasMoreElements())
    {
        ans2 = enum2.nextElement();
        if(list1.contains(ans2))
            continue;
        else
            UMI.addElement(ans2);
    }
    return UMI;
}
}
}

```

```

public class H10OD1_2000 {

```

```

    public static void main( String arg[]) throws IOException {

```

```

        SetA A = new SetA();
        Vector list1 = A.tablodanIntYukle("d"); // list1 'e (d) tablosunun değerlerinin y¼kl¼yor.
        Vector list2 = A.tablodanIntYukle("e"); // list2 'ye (e) tablosunun değerlerinin y¼kl¼yor.
        Vector bilesim = A.bilesim(list1,list2); // listeleri birleğtir.
        Enumeration e = bilesim.elements();

```



```

// Aþagýdaki kesim bilesim kumesini tabloya ve ekrana yazdýrýr.
String url="jdbc:odbc:prog";
Connection con;
Statement stmt;
String query1="select x from H10OD1_2000";
try
{
    Class.forName("sun.jdbc.odbc.JdbcOdbcDriver");
}
catch(java.lang.ClassNotFoundException ex)
{
    System.err.println(ex.getMessage());
}
try
{
    con=DriverManager.getConnection(url);
    stmt=con.createStatement();
    while(e.hasMoreElements())
    {
        Integer s = (Integer)e.nextElement();
        stmt.executeUpdate("insert into H10OD1_2000 values("+s+"");
        System.out.println(s.toString());
    }
    System.out.println("\n Ýpleminiz basayla tamamlandi....");
    stmt.close();
    con.close();
}
catch (SQLException ex)
{
    System.err.println(ex.getMessage());
} //catch
} // Main
} // H10OD1_2000

```

15. Program 4 de H10OD1_2000 veri tabani dosyasina yazilan veriyi okuyunuz. Binary Tree yapilarini kullanarak siraya koyunuz ve H10OD2_2000 dosyasina yazdiriniz.

Program 13.13 Tree.java

```

class TreeNode
{
    TreeNode sol;
    int data;
    TreeNode sag;

    public TreeNode(int d)
    {
        data=d;
        sol=sag=null;
    }

    public synchronized void gir(int d)
    {
        // not ayni deger iki kere girilmeye calisilirsa
        // ikinci giris dikkate alinmiyacaktir
        if(d<data)
        { if(sol==null) {sol=new TreeNode(d);}
          else      {sol.gir(d);}
        }
        else if(d>data)

```

```

    { if(sag==null) {sag=new TreeNode(d);}
      else      {sag.gir(d);}
    }
  }
}

```

```
public class Tree
```

```

{
  public TreeNode kok;
  public Tree() {kok=null;}
  public synchronized void gir(int d)
  {
    if(kok==null) kok=new TreeNode(d);
    else kok.gir(d);
  }

  public void node_soldal_sagdal_sirala(){node_soldal_sagdal_siralayici(kok);}
  public void soldal_node_sagdal_sirala(){soldal_node_sagdal_siralayici(kok);}
  public void soldal_sagdal_node_sirala(){soldal_sagdal_node_siralayici(kok);}
  public void node_sagdal_soldal_sirala(){node_sagdal_soldal_siralayici(kok);}
  public void sagdal_node_soldal_sirala(){sagdal_node_soldal_siralayici(kok);}
  public void sagdal_soldal_node_sirala(){sagdal_soldal_node_siralayici(kok);}
}

```

```
public void node_soldal_sagdal_siralayici(TreeNode node)
```

```

{
  if(node==null) return;
  System.out.print(node.data+" ");
  node_soldal_sagdal_siralayici(node.sol);
  node_soldal_sagdal_siralayici(node.sag);
}

```

```
public void node_sagdal_soldal_siralayici(TreeNode node)
```

```

{
  if(node==null) return;
  System.out.print(node.data+" ");
  node_sagdal_soldal_siralayici(node.sag);
  node_sagdal_soldal_siralayici(node.sol);
}

```

```
public void soldal_node_sagdal_siralayici(TreeNode node)
```

```

{
  if(node==null) return;
  soldal_node_sagdal_siralayici(node.sol);
  System.out.print(node.data+" ");
  soldal_node_sagdal_siralayici(node.sag);
}

```

```
public void sagdal_node_soldal_siralayici(TreeNode node)
```

```

{
  if(node==null) return;
  sagdal_node_soldal_siralayici(node.sag);
  System.out.print(node.data+" ");
  sagdal_node_soldal_siralayici(node.sol);
}

```

```
public void soldal_sagdal_node_siralayici(TreeNode node)
```

```

{
  if(node==null) return;
  soldal_node_sagdal_siralayici(node.sol);
  soldal_node_sagdal_siralayici(node.sag);
  System.out.print(node.data+" ");
}

```

```
public void sagdal_soldal_node_siralayici(TreeNode node)
```

```
{
```

```

if(node==null) return;
sagdal_node_soldal_siralayici(node.sag);
sagdal_node_soldal_siralayici(node.sol);
System.out.print(node.data+" ");
}
}

```

3.

Program 13.14 H10OD2_2000.java

Bu program Gebze Yüksek teknoloji enstitüsü Java programla dili dersi, 2000 Güz dönemi öğrencilerinden Deniz KAYA tarafından yazılmıştır.

```

// Deniz KAYA
// H10OD2_2000
// Tablodan-Treeye, Tree-den tabloya(recursive) yazdırma işlemi.

import Tree;
import TreeNode;
import java.io.*;
import java.util.*;
import java.sql.*;

public class H10OD2_2000
{
    public void veriyazdir(int data)
    {
        String url="jdbc:odbc:prog";
        Connection con;
        Statement stmt;
        String query1="select x from H10OD2_2000";
        try
        {
            Class.forName("sun.jdbc.odbc.JdbcOdbcDriver");
        }
        catch(java.lang.ClassNotFoundException e)
        {
            System.err.println(e.getMessage());
        }
        try
        {
            con=DriverManager.getConnection(url);
            stmt=con.createStatement();
            stmt.executeUpdate("insert into H10OD2_2000 values("+data+)");
            stmt.close();
            con.close();
        }
        catch (SQLException e)
        {
            System.err.println(e.getMessage());
        } //catch
    }
};

// Tree de bulunan verileri sirali bir sekilde tabloya atar.
// Tabloya yazdırmak için veriyazdir metodunu kullanır.

public void soldal_node_sagdal_siralayici(TreeNode node)
{

```

```

        if(node==null) return;
        soldal_node_sagdal_siralayici(node.sol);
        // veriyi tabloya yazdir.
        veriyazdir(node.data);
        soldal_node_sagdal_siralayici(node.sag);
    }
    public static void main(String args[])
    {
        Tree agac=new Tree();
        int sayi;
        System.out.println("orijinal olarak Tree'ye girilen sayi dizini");
        String url="jdbc:odbc:prog";
        Connection con;
        Statement stmt;
        String query1="select x from H10OD1_2000";
        try
        {
            Class.forName("sun.jdbc.odbc.JdbcOdbcDriver");
        }
        catch(java.lang.ClassNotFoundException e)
        {
            System.err.println(e.getMessage());
        }
        try
        {
            con=DriverManager.getConnection(url);
            stmt=con.createStatement();
            ResultSet rs= stmt.executeQuery(query1);
            while (rs.next())
            {
                int xi= rs.getInt("x");
                agac.gir(xi);
            }
            H10OD2_2000 h = new H10OD2_2000();

            // Küçükten büyüğe sirali bir sekilde ekrana yazdirir.
            agac.soldal_node_sagdal_sirala();

            stmt.close();
            con.close();

            // H10OD2_2000 tablosuna verileri küçükten büyüğe sirali yazdirir.
            h.soldal_node_sagdal_siralayici(agac.kok);
            System.out.println("\n H10OD2_2000 tablosuna veriler yazildi.");

        }
        catch (SQLException e)
        {
            System.err.println(e.getMessage());
        } //catch
    }
}

```

16. Bu alistirmada bir adres defteri olusturacagiz. Önce adres defterinde tanimlanan alanlari verelim

```


ID anahtar alan
isim
soyisim
adres

```

ilce
il
postakodu
ulke
emailadresi
telefonev
telefonis
telefoncep
faks
webadresi
evadresi
alanlari tanimlanacaktır.

Temel access veri tabani tanimlamasini access'de yaptik. veri tabani dosyasinin ismi adres olarak tanimlandi.
Veri tabaninin görünümü:

13013.JPG



ID	isim	soyisim	adres	ilce	il	postakodu	ulke	email
1	Turhan	Çoban	TUBITAK Marm. Gebze	Kocaeli		41470	Türkiye	Turhan.Ç
2	Meral	Çoban	TUBITAK Marm. Gebze	Kocaeli		41470	Türkiye	Meral.Ç

Sekil 13.13 adres.mpg veritabani tablosu adres

seklindedir. Bu programi olusturabilmek için bir dizi program tanim yapildi. Bunlar adresdefteri.java, adresgir.java, adresbul.java, adressil, adresdegistir.java, yordim.java, adrespanel.java ve ciktipaneli.java programlaridir. Bu programlari kodlarini verelim :

Program 13.15 adresdefteri.java

```
// adresdefteri ana programi
import java.sql.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import javax.swing.*;

public class adresdefteri extends JFrame {
    private ciktipaneli controls;
    private adrespanel scrollArea;
    private JTextArea output;
    private String url;
    private Connection connect;
    private JScrollPane textpane;

    public adresdefteri()
    {
        super( "Adres defteri " );
        Container c = getContentPane();
        scrollArea = new adrespanel();
        output = new JTextArea( 6, 30 );
        c.setLayout( new BorderLayout() );
        c.add( new JScrollPane( scrollArea ),
            BorderLayout.CENTER );
        textpane = new JScrollPane( output );
        c.add( textpane, BorderLayout.SOUTH );
        // database baglantisini olustur
        try {
            url = "jdbc:odbc:adres";
            Class.forName( "sun.jdbc.odbc.JdbcOdbcDriver" );
            connect = DriverManager.getConnection( url );
            output.append( "Baglanti saglandi\n" );
        }
    }
}
```

```

catch ( ClassNotFoundException cnfex ) {
    cnfex.printStackTrace();
    output.append( "baglanti saglanamadi\n" +
        cnfex.toString() );
}
catch ( SQLException sqllex ) {
    sqllex.printStackTrace();
    output.append( "baglanti saglanamadi\n" +
        sqllex.toString() );
}
catch ( Exception ex ) {
    ex.printStackTrace();
    output.append( ex.toString() );
}
controls =
    new ciktipaneli( connect, scrollArea, output);
c.add( controls, BorderLayout.NORTH );
setSize( 500, 500 );
show();
}

public static void main( String args[] )
{
    adresdefteri app = new adresdefteri();
    app.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
}
}

```

Program 13.16 adresgir.java

```

// adresgir.java
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.sql.*;
import javax.swing.*;

public class adresgir implements ActionListener {
    private adrespanel fields;
    private JTextArea output;
    private Connection connection;
    public adresgir( Connection c, adrespanel f,
        JTextArea o )
    {
        connection = c;
        fields = f;
        output = o;
    }

    public void actionPerformed((ActionEvent e )
    {
        try {
            Statement statement = connection.createStatement();

            if ( !fields.soyisim.getText().equals( "" ) &&
                !fields.isim.getText().equals( "" ) ) {
                String query = "INSERT INTO adres (" +
                    "isim, soyisim, adres, ilce, " +
                    "il, postakodu, ulke, " +
                    "emailadres, telefon, telefonis" +
                    ",telefoncep, faks, webadres, evadres) VALUES (" +

```

```

fields.isim.getText() + ", " +
fields.soyisim.getText() + ", " +
fields.adres.getText() + ", " +
fields.ilce.getText() + ", " +
fields.il.getText() + ", " +
fields.postakodu.getText() + ", " +
fields.ulke.getText() + ", " +
fields.emailadresi.getText() + ", " +
fields.telefonev.getText() + ", " +
fields.telefonis.getText() + ", " +
fields.telefoncep.getText() + ", " +
fields.faks.getText() + ", " +
fields.webadresi.getText() + ", " +
fields.evadresi.getText() + ")";
//System.out.println(query);
//System.exit(0);
output.append( "\nSQL query gönderiliyor: " +
                connection.nativeSQL( query )
                + "\n" );
int result = statement.executeUpdate( query );

if ( result == 1 )
    output.append( "\nQuery basariyla çalisti\n" );
else {
    output.append( "\nQuery hata verdi\n" );
    fields.isim.setText(" ");
    fields.soyisim.setText(" ");
    fields.adres.setText(" ");
    fields.ilce.setText(" ");
    fields.il.setText(" ");
    fields.postakodu.setText(" ");
    fields.ulke.setText(" ");
    fields.emailadresi.setText(" ");
    fields.telefonev.setText(" ");
    fields.telefonis.setText(" ");
    fields.telefoncep.setText(" ");
    fields.faks.setText(" ");
    fields.webadresi.setText(" ");
    fields.evadresi.setText(" ");
}
}
else
    output.append( "\nen azindan isim ve soy isim girin ve sonra " +
                  "ekle dugmesine basin\n" );
statement.close();
}
catch ( SQLException sqllex ) {
    sqllex.printStackTrace();
    output.append( sqllex.toString() );
}
}
}

```

Program 13.17 adresbul.java

```

// adresbul.java
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.sql.*;
import javax.swing.*;

```

```

public class adresbul implements ActionListener {
    private adrespanel fields;
    private JTextArea output;
    private Connection connection;

    public adresbul( Connection c, adrespanel f,
                    JTextArea o )
    {
        connection = c;
        fields = f;
        output = o;
    }

    public void actionPerformed((ActionEvent e)
    {
        try {
            if ( !fields.soyisim.getText().equals( "" )
                && !fields.soyisim.getText().equals( "" ) ) {
                Statement statement =connection.createStatement();
                String query = "SELECT * FROM adres " +
                    "WHERE soyisim = " +
                    fields.soyisim.getText() + "" +
                    "AND isim = " +
                    fields.isim.getText() + "" ;
                output.append( "\nisim+soyisim Query'si gönderiliyor: " +
                    connection.nativeSQL( query )
                    + "\n" );
                ResultSet rs = statement.executeQuery( query );
                display( rs );
                output.append( "\nisim + soyisim Query'si basariyla sonuçlandı\n" );
                statement.close();
            }
            else if ( !fields.isim.getText().equals( "" ) ) {
                Statement statement =connection.createStatement();
                String query = "SELECT * FROM adres " +
                    "WHERE isim = " +
                    fields.isim.getText() + "" ;
                output.append( "\nisim Query'si gönderiliyor: " +
                    connection.nativeSQL( query )
                    + "\n" );
                ResultSet rs = statement.executeQuery( query );
                display( rs );
                output.append( "\nsim Query'si basariyla sonuçlandı\n" );
                statement.close();
            }
            else if ( !fields.soyisim.getText().equals( "" ) ) {
                Statement statement =connection.createStatement();
                String query = "SELECT * FROM adres " +
                    "WHERE soyisim = " +
                    fields.soyisim.getText() + "" ;
                output.append( "\nQuery gönderiliyor: " +
                    connection.nativeSQL( query )
                    + "\n" );
                ResultSet rs = statement.executeQuery( query );
                display( rs );
                output.append( "\nQuery basariyla sonuçlandı\n" );
                statement.close();
            }
        }
    }
}

```



```

        else
            fields.soyisim.setText(
                "Burada soyismi girin ve bul düğmesine basin" );
    }
    catch ( SQLException sqllex ) {
        sqllex.printStackTrace();
        output.append( sqllex.toString() );
    }
}

public void display( ResultSet rs )
{
    try {
        rs.next();
        int recordNumber = rs.getInt( 1 );
        if ( recordNumber != 0 ) {
            fields.id.setText( String.valueOf( recordNumber));
            fields.isim.setText(rs.getString( 2 ));
            fields.soyisim.setText(rs.getString( 3 ));
            fields.adres.setText(rs.getString( 4 ));
            fields.ilce.setText(rs.getString( 5 ));
            fields.il.setText(rs.getString( 6 ));
            fields.postakodu.setText(rs.getString( 7 ));
            fields.ulke.setText(rs.getString( 8 ));
            fields.emailadresi.setText(rs.getString( 9 ));
            fields.telefonev.setText(rs.getString( 10 ));
            fields.telefonis.setText(rs.getString( 11 ));
            fields.telefoncep.setText(rs.getString( 12 ));
            fields.faks.setText(rs.getString( 13 ));
            fields.webadresi.setText(rs.getString( 14 ));
            fields.evadresi.setText(rs.getString( 15 ));
        }
        else
            output.append( "\nKayit bulunamadi\n" );
    }
    catch ( SQLException sqllex ) {
        sqllex.printStackTrace();
        output.append( sqllex.toString() );
    }
}
}

```

Program 13.18 adresdegistir.java

```

import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.sql.*;
import javax.swing.*;

public class adresdegistir implements ActionListener {
    private adrespanel fields;
    private JTextArea output;
    private Connection connection;

    public adresdegistir( Connection c, adrespanel f, JTextArea o )
    {
        connection = c;
        fields = f;
        output = o;
    }
}

```

```

public void actionPerformed((ActionEvent e)
{
    try {
        Statement statement = connection.createStatement();

        if ( ! fields.id.getText().equals( "" ) ) {
            String query = "UPDATE adres SET " +
                "isim =" + fields.isim.getText() +
                ",soyisim =" + fields.soyisim.getText() +
                ",adres =" + fields.adres.getText() +
                ",ilce =" + fields.ilce.getText() +
                ",il =" + fields.il.getText() +
                ",postakodu =" + fields.postakodu.getText() +
                ",ulke =" + fields.ulke.getText() +
                ",emailadresi =" + fields.emailadresi.getText() +
                ",telefonv =" + fields.telefonev.getText() +
                ",telefonis =" + fields.telefonis.getText() +
                ",telefoncep =" + fields.telefoncep.getText() +
                ",faks =" + fields.faks.getText() +
                ",webadresi =" + fields.webadresi.getText() +
                ",evadresi =" + fields.evadresi.getText() +
                " WHERE ID=" + fields.id.getText();
            output.append( "\nquery gönderiliyor : " +
                connection.nativeSQL( query ) + "\n" );

            int result = statement.executeUpdate( query );

            if ( result == 1 )
                output.append( "\nkayıt başarıyla değiştirildi \n" );
            else {
                output.append( "\nkayıt değiştirme işlemi başarısız\n" );
                fields.isim.setText( " " );
                fields.soyisim.setText( " " );
                fields.adres.setText( " " );
                fields.ilce.setText( " " );
                fields.il.setText( " " );
                fields.postakodu.setText( " " );
                fields.ulke.setText( " " );
                fields.emailadresi.setText( " " );
                fields.telefonev.setText( " " );
                fields.telefonis.setText( " " );
                fields.telefoncep.setText( " " );
                fields.faks.setText( " " );
                fields.webadresi.setText( " " );
                fields.evadresi.setText( " " );
            }

            statement.close();
        }
        else
            output.append( "\nsadece mevcut olan kayıtları değiştirebilirsiniz\n" );
    }
    catch ( SQLException sqllex ) {
        sqllex.printStackTrace();
        output.append( sqllex.toString() );
    }
}
}

```

Program 13.19 adresil.java

```
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;

public class adresil implements ActionListener {
    private adrespanel fields;

    public adresil( adrespanel f )
    {
        fields = f;
    }

    public void actionPerformed((ActionEvent e )
    {
        fields.isim.setText(" ");
        fields.soyisim.setText(" ");
        fields.adres.setText(" ");
        fields.ilce.setText(" ");
        fields.il.setText(" ");
        fields.postakodu.setText(" ");
        fields.ulke.setText(" ");
        fields.emailadresi.setText(" ");
        fields.telefonev.setText(" ");
        fields.telefonis.setText(" ");
        fields.telefoncep.setText(" ");
        fields.faks.setText(" ");
        fields.webadresi.setText(" ");
    }
}
```

Program 13.20 adrespanel.java

```
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import javax.swing.*;

public class adrespanel extends JPanel {
    private JPanel labelPanel, fieldsPanel;
    private String labels[] =
        { "ID :", "isim :", "soy isim :",
          "adres :", "ilçe:", "il :",
          "posta kodu :", "ülke :", "Email adresi :",
          "ev telefonu :", "is telefonu :",
          "cep telefonu :", "faks :",
          "web adresi :", "ev adresi :"};
    JTextField id, isim, soyisim, adres, // alan isimleri
        ilce, il, postakodu, ulke, emailadresi, telefonev,
        telefonis, telefoncep, faks, webadresi, evadresi;
    public adrespanel()
    { // Label
        labelPanel = new JPanel();
        labelPanel.setLayout(
            new GridLayout( labels.length, 1 ) );
        ImageIcon ii = new ImageIcon( "images/icon.jpg" );
        for ( int i = 0; i < labels.length; i++ )
            labelPanel.add( new JLabel( labels[ i ], ii, 0 ) );
        // TextField panel
        fieldsPanel = new JPanel();
        fieldsPanel.setLayout(
```

```

        new GridLayout( labels.length, 1 ) );
id = new JTextField( 20 );
id.setEditable( false );
fieldsPanel.add( id );
isim = new JTextField( 20 );
fieldsPanel.add( isim );
soyisim = new JTextField( 20 );
fieldsPanel.add( soyisim );
adres = new JTextField( 20 );
fieldsPanel.add( adres );
ilce = new JTextField( 20 );
fieldsPanel.add( ilce );
il = new JTextField( 20 );
fieldsPanel.add( il );
postakodu = new JTextField( 20 );
fieldsPanel.add( postakodu );
ulke = new JTextField( 20 );
fieldsPanel.add( ulke );
emailadresi = new JTextField( 20 );
fieldsPanel.add( emailadresi );
telefonev = new JTextField( 20 );
fieldsPanel.add( telefonev );
telefonis = new JTextField( 20 );
fieldsPanel.add( telefonis );
telefoncep = new JTextField( 20 );
fieldsPanel.add( telefoncep );
faks = new JTextField( 20 );
fieldsPanel.add( faks );
webadresi = new JTextField( 20 );
fieldsPanel.add( webadresi );
evadresi = new JTextField( 20 );
fieldsPanel.add( evadresi );
setLayout( new GridLayout( 1, 2 ) );
add( labelPanel );
add( fieldsPanel );
}
}

```

Program 13.21 ciktipaneli.java

```

import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.sql.*;
import javax.swing.*;

public class ciktipaneli extends JPanel {
    private JButton findName, addName,
        updateName, clear, help;

    public ciktipaneli( Connection c, adrespanel s,
        JTextArea t )
    {
        setLayout( new GridLayout( 1, 5 ) );

        findName = new JButton( "BUL" );
        findName.addActionListener( new adresbul( c, s, t ) );
        add( findName );

        addName = new JButton( "EKLE" );

```

```

addName.addActionListener( new adresgir( c, s, t ) );
add( addName );

updateName = new JButton( "DEGISTIR" );
updateName.addActionListener(
    new adresdegistir( c, s, t ) );
add( updateName );

clear = new JButton( "SIL" );
clear.addActionListener( new adressil( s ) );
add( clear );

help = new JButton( "YARDIM" );
help.addActionListener( new yardım( t ) );
add( help );
}
}

```

Program 13.22 yardım.java

```

import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import javax.swing.*;

public class yardım implements ActionListener {
    private JTextArea output;

    public yardım( JTextArea o )
    {
        output = o;
    }

    public void actionPerformed( ActionEvent e )
    {
        output.append( "\nbir kayıt bulmak için isim ve/veya soyisim alanına yazıp BUL düğmesine basınız\n" +
            "Yeni bir kayıt girmek için EKLE düğmesine basınız\n" +
            "Kayıttaki değerleri degistirmek için DEGISTIR düğmesine basınız\n" +
            "kaydı silmek için SIL düğmesine basınız\n" );
    }
}

```

bu program setinin ana programı olan adresdefteri programını çalıştırdığımızda adres defterimiz açılır. Adres defterinde verilen bul, degistir, ekle, sil gibi alanları kullanarak adres defterimizi kullanabiliriz. Belli bir komut verdığımızda SQL Query dilinde oluşan ve gönderilen komutlar alt pencereden izlenebilir. Ayrıca herhangi bir hata oluştu ise de bu pencerede hata mesajı verilecektir.

13014.JPG

Adres defteri

BUL	EKLE	DEĞİŞTİR	SİL	YARDIM
ID :	4			
isim :	Turhan			
soy isim :	Çoban			
adres :	TUBİTAK Marmara Araştırma Merkezi, ESÇAE			
ilçe :	Gebze			
il :	Kocaeli			
posta kodu :	41470			
ülke :	Türkiye			
Email adresi :	Turhan.Coban@posta.mam.gov.tr			
ev telefonu :	90-262-6412300-5201			
iş telefonu :	90-262-6412300-3917			
cep telefonu :	-			
faks :	90-2626412309			
web adresi :	www.mam.gov.tr/turhan			
ev adresi :	TUBİTAK Marmara Araştırma Merkezi, loj 27/1 Gebze			

isim Query'si gönderiliyor: SELECT *
FROM adres
WHERE isim = 'Turhan';

isim Query'si başarıyla sonuçlandı

Sekil 13.14 adres.mpg veritabanı tablosunu kullanan adresdefteri.java programı Jframe çıktısı.

BÖLÜM 14 JAVA ANADIL (NATIVE LANGUAGE) PROGRAMLAMASINA GIRIS C++ ve C PROGRAMLAMA DILLERININ JAVA ILE BIRLIKTE KULLANIMI

14.1 TEMEL KAVRAMLAR

Java programlama dili C dilinde yazılmıştır. Bu yüzden C'den Java'ya geçiş oldukça kolay bir şekilde yapılabilir. Bir örnekle birden fazla programlama dilinin nasıl kullanılabilmesine bakmadan önce, bir temel kavramı iyi anlamamız gerekir. Java güvenlik açısından maksimum güvenliği verebilen bir dildir. Öte taraftan C maksimum hizmetlere ulaşmayı sağlayabilen bir dildir. C programlarını Java programlarıyla birlikte kullanmamızın temel nedeni hız gereken yerlerde bu hızı sağlamaktır. Ancak hız sağlarken güvenlikten olan kaybimizi her zaman hesaba katmamız ve ikisi arasında bir denge bulmamız bizim programcılara bırakılmıştır. Bu yüzden iki dilli programlamada oldukça dikkatli bir şekilde çalışmaya çalışmamız gerekir. Bu konu C++ dilini iyi bilen programcılar içindir. Burada C programlamasına girmeyeceğiz. Eğer bu dili bilmiyorsanız, bu konuya başlamadan önce öğrenmenizi veya Java Anadil programlamasını hiç kullanmamanızı tavsiye ederim. C++ dilini kullanabilmek için, hele iki dili bir arada kullanabilmek için iyi bir programcı olmanız gerekiyor, eğer kendinizi güveniyorsanız, bundan sonraki kısma geçebilirsiniz.

14.2 Örnek problemle step step iki dilli program kodunun hazırlanması ve çalıştırılması

Çok dilli programlama birden fazla basamağı gerektiren bir süreçtir. Bir örnek problemler bu basamakları inceleyelim :

C++ dili ile Java dilinin beraber çalışacağı bir örnek oluşturalım. İlk adım olarak Java dilindeki programımızı yazalım :

Program 14.1 JavaC++.java programı

```
class JavaC++
{
    public native void cdenaktar();
    static
    {
        System.loadLibrary("jc++");
    }

    public static void main(String[] args)
    {
        new JavaC++().cdenaktar();
    }
}
```

JavaC++ programında iki temel metod görüyoruz. Birinci metod cdenaktar() metodudur. Bu metod biraz sonra C++ dilinde oluşturacağımız fonksiyonu Java'nın bir parçası olarak çağırır. İkinci metod ise main metodudur. Cdenaktar metoduna bakarken bunun Java metodu olmadığını belirten native sözcüğü yer almaktadır. Metodun türü void'dir, yani hiçbir şey aktarılmıyacaktır. Programımızı, herhangi bir Java programında olduğu gibi önce

java JavaC++.java

Komutunu kullanarak derleriz. İkinci adımda javah komutunu kullanarak

javah JavaC++

JavaC++.h dosyasını oluştururuz. Bu dosyanın içeriği :

Program 14.2 JavaC++.h arabaglantı programı

```
/* DO NOT EDIT THIS FILE - it is machine generated */
#include <jni.h>
/* Header for class JavaC++ */

#ifdef _Included_JavaC++
#define _Included_JavaC++
#ifdef __cplusplus
```

```

extern "C" {
#endif
/*
 * Class:   JavaCpp
 * Method:  cdenaktar
 * Signature: ()V
 */
JNIEXPORT void JNICALL Java_JavaCpp_cdenaktar
    (JNIEnv *, jobject);

#ifdef __cplusplus
}
#endif
#endif

```

sekinde olacaktır. Bundan sonraki stepte C++ dilinde asagidaki programi olusturalim :

Program 14.3 JavaCpp_c.cpp C++ programi

```

#include <iostream.h>
#include <jni.h>
#include "JavaCpp.h"

JNIEXPORT void JNICALL
Java_JavaCpp_cdenaktar(JNIEnv *env, jobject obj)
{
    cout<<"Java-C++ programlama dillerini birlikte kullaniyoruz ";
    return;
}

```

c++ programini derlemek için elbette bir derleyiciye ihtiyaç vardır. Biz burada MS Visual C++ versiyon 6 derleyicisini kullandık, herhangi bir dll dosyasi hazirlayan derleyici (MS Windows için) ayni isi görebilir. Bu derleyici ile derleme için ya direk olarak dos'ta

```
cl -Ic:\co\java\include -Ic:\co\java\include\win32 -LD %JavaCpp_c.cpp -Fejcpp.dll
```

komutunu kullaniriz, yada bu uzun komutu her sefer yazmamak için bir isim.bat dosyasi yaratip bunu kullanabiliriz. Örneğin hazirladigimiz pcomp.bat dosyasi

Program 14.4 pcomp.bat MSdos programi

```
cl -Ic:\co\java\include -Ic:\co\java\include\win32 -LD %1.cpp -Fe%2.dll
```

kullanilarak yukaridaki komut
pcomp JavaCpp_c jcpp

sekinde verilebilir. Bu islemleri yaptigimizda programimiz çalışmaya hazır olacaktır. Programi çalıştırmak için :
java JavaCpp
komutunu kullanmamiz yeterli olacaktır. Program çıktısı :

Java-C++ programlama dillerini birlikte kullaniyoruz

Sekinde olacaktır. Burada derlemenin jcpp.dll dosyasina yapildigini hatirlatalim, ve bu dosya java programi üzerinden C++ metodunu çalıştırırken kullandigimiz ana programdi.

14.2 DEGISKENLERIN VE JAVA NESLERININ AKTARILMASI

İlk programimizda java ve C++ arasında herhangi bir degisken aktarilmasi olmamis, sadece void türü fonksiyon kullanilarak belli bir yazı yazan C++ fonksiyonu çağırilmistir. İkinci örneğimizde java programimizdan String türü degiskeni C++ programlama diline aktaracak ve kullanacağız.

İlk java programımız Showmessage.java. bu programda ekrandan girilen bir string, yahut ekrandan girilen bir string degeri yoksa programin içinde tanımlanan bir stringle birlikte C++ programina aktarilip burada ekrana yazılmaktadır.

Program 14.5 ShowMessage.java programi

```
public class ShowMessage {
private native void ShowMessage(String msg);
static { System.loadLibrary("MsgI"); }

public static void main(String[] args) {
ShowMessage app = new ShowMessage();
if(args.length==0)
app.ShowMessage("Bu mesaj javadan C++ ya gönderildi ve orada yazildi");
else
app.ShowMessage(args[0]);
}
}
```

bu program **javac ShowMessage.java** ve **javah ShowMessage** komutlariyla islendikten sonra

Program 14.6 MsgImpl.cpp programi

```
//dosya : MsgImpl.cpp
#include <jni.h>
#include <iostream.h>
#include <stdio.h>
#include "ShowMessage.h"
extern "C" JNIEXPORT void JNICALL
Java_ShowMessage_ShowMessage(JNIEnv* env,
jobject, jstring jMsg)
{
const char* msg=env->GetStringUTFChars(jMsg,0);
printf("JNI cikti stringi : %s\n",msg) ;
env->ReleaseStringUTFChars(jMsg, msg);
}
```

c++ dilindeki MsgImpl.cpp programi hazirlanmis ve üstte hazirladigimiz pcomp.bat yardimiyla

pcomp MsgImpl MsgI

komutu kullanilarak derlenmistir. Program çiktisi

java ShowMessage “Merhaba Dünya” komutu kullanilarak :

JNI cikti stringi : Merhaba Dünya

veya

java ShowMessage komutu kullanilarak

JNI cikti stringi : Bu mesaj javadan C++ ya gönderildi ve orada yazdirildi

Çiktisi alınabilir. Programda veri aktarimi yapmak amaciyla java tarafinda metod tanimi yapilirken

private native void ShowMessage(String msg);

tanimi verilmistir. Buradaki String msg metodun dolayisiyla C++ fonksiyonunun girdisini teskil etmektedir. C++ tarafinda mesajı alirken,

```
Java_ShowMessage_ShowMessage(JNIEnv* env,
jobject, jstring jMsg)
{
const char* msg=env->GetStringUTFChars(jMsg,0);
```

jstring jMsg tanimiyla aktarilmis ve const char* msg=env->GetStringUTFChars(jMsg,0);
tanimiyla c degiskenine dönüştürülmüştür.

Javada Stringler unicode (16 bit) olarak tanimlanmistir. C stringleri ise 8 bitlik ascii char boyutlu degiskeni olarak tanimlanir. Bu yüzden string degiskenlerini javadan cye veya cden javaya aktarirken dönüştürmeler yapmak gerekir. Ayni zamanda java string degiskenleri length (boyut) degiskenini de bünyelerinde tasirlar. Cde ise boyut tanimlanmamistir. Ayri bir degisken üzerinden tanimlanmasi gerekebilir. Bu dönüştürmeleri yapmak için bir dizi metod tanimlanmistir.

Bu tanimlamanin tamami söyledir :

```
GetStringChars  
GetStringLength  
GetStringUTFChars  
GetStringUTFLength  
NewString  
NewStringUTF  
ReleaseStringChars  
ReleaseStringUTFChars
```

Buradaki ikinci örneğimizde java programında c++ dilindeki bir fonksiyonun (metod) yaptığı hesap sonuçlarını aktaracağız. Programımız java'da çağırılan bir C++ kare metodunu kullanarak java dilinde girilen sayının karesini hesaplayacaktır.

Program 14.7 karesinifi.java programi

```
class karesinifi {  
    private native double kare(double x);  
    public static void main(String args[]) {  
        karesinifi p = new karesinifi();  
        double x=2.0;  
        double y = p.kare(x);  
        System.out.println(" "+x+" kare = "+ y);  
    }  
    static {  
        System.loadLibrary("kareI");  
    }  
}
```

bu programi javac karesinifi.java deyiimiyle derleyip, javah karesinifi deyiimiyle anadil kütüphanesine çevirirsek

Program 14.8 karesinifi.h programi

```
/* DO NOT EDIT THIS FILE - it is machine generated */  
#include <jni.h>  
/* Header for class karesinifi */  
  
#ifndef _Included_karesinifi  
#define _Included_karesinifi  
#ifdef __cplusplus  
extern "C" {  
#endif  
/*  
 * Class: karesinifi  
 * Method: kare  
 * Signature: (D)D  
 */  
JNIEXPORT jdouble JNICALL Java_karesinifi_kare  
    (JNIEnv *, jobject, jdouble);  
  
#ifdef __cplusplus  
}  
#endif
```

#endif

karesinifi.h bize java programındaki
private native double kare(double x);
metodunun c++ anadil (Native) karsiliginin
JNIEXPORT jdouble JNICALL Java_karesinifi_kare
(JNIEnv *, jobject, jdouble);
oldugunu göstermektedir. Simdi kare metodunun aslini C++ dilinde yazarsak :

Program 14.9 karesinifi.cpp C++ programi

```
#include <stdio.h>
#include <jni.h>
#include "karesinifi.h"

JNIEXPORT jdouble JNICALL Java_karesinifi_kare(JNIEnv *, jobject, jdouble x )
{
    return x*x;
}
```

burada metod isminin kare yerine **Java_karesinifi_kare** seklini aldigini görüyoruz. Double degiskeni de yerini jdouble degiskene birakmis durumda. Java anadilinde programlari yazarken metod isimleri Java_sinifismi_metodismi Seklini alır. Basit java degiskenlerinin Anadil karsiliklari ise

Tablo 14.1 Java degisken tipleri ve ana dil (native) esdegerleri

Java degisken tipi	Anadil (Native) degisken esdegeri	Degisken bit degeri
Boolean	jboolean	8, isaretsiz
Byte	jbyte	8
Char	jchar	16, isaretsiz
Short	jshort	16
Int	jint	32
Long	jlong	64
Float	jfloat	32
Double	jdouble	64
Object	jobject	
Void	void	Yok

Seklinedir. C++ programi
pcomp karesinifi kareI
deyimiyle veya açık yazilisiyla
cl -Ic:\co\java\include -Ic:\co\java\include\win32 -LDkaresinifi.cpp -KareI.dll
deyimiyle derlenirse (MS Visual C++ 6), sonuç :
2.0 kare = 4.0
seklinde çıkacaktır.

Simdi de bu islemin tam tersini inceleyelim. Java'da yazilmis olan kare metodunu C++ ve C dillerinde çağiralim.

Java programimiz karesinifi1.java asagidaki gibi tanimlanmistir.

Program 14.10 karesinifi1.java java programi

```
class karesinifi1 {
    private native void nativeMethod();
    private double kare(double x)
    {
        return x*x;
    }
    public static void main(String args[])
```

```

{
karesinifi1 c=new karesinifi1();
c.nativeMethod();
}
static {
System.loadLibrary("kare1I");
}
}

```

sinifin alt sinifi olan kare’de girilen sayinin karesi hesaplanmaktadır. NativeMethod metodu da C (veya c++) dilleriyle baglanti saglamaktadır. Metodumuzu yine java karesinifi1.java ile derledikten sonra javah karesinifi1 komutuyla karesinifi1.h dosyasini olustururuz. Bu dosya :

Program 14.11 karesinifi1.h programi

```

/* DO NOT EDIT THIS FILE - it is machine generated */
#include <jni.h>
/* Header for class karesinifi1 */

#ifdef _Included_karesinifi1
#define _Included_karesinifi1
#ifdef __cplusplus
extern "C" {
#endif
/*
 * Class: karesinifi1
 * Method: nativeMethod
 * Signature: ()V
 */
JNIEXPORT void JNICALL Java_karesinifi1_nativeMethod
(JNIEnv *, jobject);

#ifdef __cplusplus
}
#endif
#endif

```

anadil tarafinda program yazilirken bize yardimci olabilecek bir ara java programi javap de mevcuttur. Bu islemi yapmak zorunda degiliz. Yapma sebebimizi c++ dili programini inceleyince daha iyi anlayacaksiniz.

javap -s -p karesinifi1

Program 14.12 javap komutuyla olusturulan ara kod

```

Compiled from karesinifi1.java
class karesinifi1 extends java.lang.Object {
    karesinifi1();
        /* ()V */
    private native void nativeMethod();
        /* ()V */
    private double kare(double);
        /* (D)D */
    public static void main(java.lang.String[]);
        /* ([Ljava/lang/String;)V */
    static {};
        /* ()V */
}

```

simdi c++ koduna bakalim :

Program 14.13 karesinifi1.cpp programi

```
#include <stdio.h>
#include <iostream.h>
#include <jni.h>
#include "karesinifi1.h"

JNIEXPORT void JNICALL Java_karesinifi1_nativeMethod(JNIEnv *env, jobject obj)
{
    jclass cls=env->GetObjectClass(obj);
    jmethodID mid=env->GetMethodID(cls,"kare","(D)D");
    double x=2.0;
    double y=env->CallDoubleMethod(obj,mid,x);
    cout<<x<<"nin karesi = "<<y;
}
```

Bu programda önce java sınıfının (karesinifi1) aktarılması **jobject obj** degiskeni ve `jclass cls=env->GetObjectClass(obj);` üzerinden yapilir. Burada sınıf adresi `cls` degiskenine yüklenmiş olur. Alt metod karenin tanimi için `jmethodID mid=env->GetMethodID(cls,"kare","(D)D");` tanimi kullanılmıştır. Buradaki “(D)D” tanimi program 14.12 de bize verilmisti. Anlami java programındaki kare metodunun double degisken girişi olduğu ve çıkışında double degisken istediğidir. “kare” deyişimiyle metodun javadaki ismi verilmiştir. `Cls` ise üstte tanımladığımız karesinifi1 java sınıfının adresine belirtmektedir.

`double y=env->CallDoubleMethod(obj,mid,x);` deyişimiyle de metodu çağırıp sonuçlarını `y` degiskenine yüklemektediriz. Burada kullandığımız `D` isareti java degisken türünün double olduğunu belirtiyordu. Java degisken tiplerinin isaret karşılıkları Tablo 14.2 de verilmiştir.

Tablo 14.2 Java tiplerinin esdeğer isaretleri

Isaret	Java degisken tipi
Z	boolean
B	Byte
C	Char
S	Short
I	Int
J	Long
F	Float
D	Double
L sınıf ismi	sınıf ismi
[Degisken türü	Degisken türü[]

Bu programda sınıfı çağırarak için `GetObjectClass` metodu, metodu tanımlamak içinde `GetMethodID` metodunu kullandık. `CallDoubleMethod` metodu ile de metodu çalıştırdık. Paralel işlemleri yapmak için mevcut olan metod listesi ve anlamları şöyledir :

`GetObjectClass` : sınıf adresini tanımlar

`GetMethodID` : dinamik metod adresini tanımlar

`GetStaticMethodID` : statik metod adresini tanımlar

`Call<degisken türü>Method` : çeşitli metodları çağırır

`CallBooleanMethod`

`CallByteMethod`

`CallCharMethod`

`CallDoubleMethod`

`CallFloatMethod`

`CallIntMethod`

`CallLongMethod`

`CallObjectMethod`

`CallShortMethod`

`CallVoidMethod`

`CallStatic< degisken türü >Method` : statik metodları çağırır, degisken türleri olarak yukarıdaki aynı

türleri kabul eder.

CallNonvirtual< degisken türü >Method

Call< degisken türü >MethodV

Call< degisken türü >MethodA

Aynı programın c dilinde yazılması küçük farklılıklar tasir. C dilindeki program :

Program 14.14 karesinifi1.c programi

```
#include <stdio.h>
```

```
#include <jni.h>
```

```
#include "karesinifi1.h"
```

```
JNIEXPORT void JNICALL Java_karesinifi1_nativeMethod(JNIEnv *env, jobject obj)
```

```
{  
    jclass cls=(*env)->GetObjectClass(env,obj);  
    jmethodID mid=(*env)->GetMethodID(env,cls,"kare","(D)D");  
    double x=2.0;  
    double y=(*env)->CallDoubleMethod(env,obj,mid,x);  
    printf("%f nin karesi = %f ",x,y);  
}
```

programdan da görüldüğü gibi C++ daki :

```
jclass cls=env->GetObjectClass(obj);  
komutu  
jclass cls=(*env)->GetObjectClass(env,obj);  
halini almistir.  
jmethodID mid=env->GetMethodID(cls,"kare","(D)D");  
komutu  
jmethodID mid=(*env)->GetMethodID(env,cls,"kare","(D)D");  
halini almistir.  
double y=env->CallDoubleMethod(obj,mid,x);  
komutu ise  
double y=(*env)->CallDoubleMethod(env,obj,mid,x);
```

halini almistir. Sonuç olarak env yerine referans degiskeni (*env) gelmektedir ve env referans degiskeni aynı zamanda metod degiskeni olarak da çağırılmaktadır. Bunun dışında işlemler arasında bir fark yoktur.

Program **java karesinifi1** deyimiyile çalıştırıldığında

2nin karesi = 4

sonucunu aliriz.

İkinci bir sınıf ulasim örneği olarak UseObjects programını verelim. Burada sınıf, MyJavaClass içinde bir int degisken ve bir void metod mevcuttur. İkinci bir metod olan UseObjects metodu kullanılarak native metod changeObject'e ulasilmakta ve bu metod c++ programında kullanılarak sonuçlar hesaplanmaktadır.

Program 14.15 UseObjects.java programi

```
//UseObjects.java  
class MyJavaClass {  
    public int aValue;  
    public void divByTwo() { aValue /= 2; }  
}  
public class UseObjects {  
    private native void  
    changeObject(MyJavaClass obj);  
    static {  
        System.loadLibrary("UseObjImpl");  
    }  
    public static void main(String[] args) {  
        UseObjects app = new UseObjects();  
        MyJavaClass anObj = new MyJavaClass();  
        anObj.aValue = 2;
```

```

app.changeObject(anObj);
System.out.println("Java: " + anObj.aValue);
}
}

```

Program 14.16 javah UseObject komutu kullanılarak olusturulan UseObjects.h programi

```

/* DO NOT EDIT THIS FILE - it is machine generated */
#include <jni.h>
/* Header for class UseObjects */

#ifdef _Included_UseObjects
#define _Included_UseObjects
#ifdef __cplusplus
extern "C" {
#endif
/*
 * Class:   UseObjects
 * Method:  changeObject
 * Signature: (LMyJavaClass;)V
 */
JNIEXPORT void JNICALL Java_UseObjects_changeObject
    (JNIEnv *, jobject, jobject);

#ifdef __cplusplus
}
#endif
#endif

```

Program 14.17 UseObjImp.cpp programi

```

#include <jni.h>
extern "C" JNICALL void JNICALL
Java_UseObjects_changeObject( JNIEnv* env, jobject, jobject obj)
{
    jclass cls = env->GetObjectClass(obj);
    jfieldID fid = env->GetFieldID(cls, "aValue", "I");
    jmethodID mid = env->GetMethodID(cls, "divByTwo", "()V");
    int value = env->GetIntField(obj, fid);
    printf("Native: %d\n", value);
    env->SetIntField(obj, fid, 6);
    env->CallVoidMethod(obj, mid);
    value = env->GetIntField(obj, fid);
    printf("Native: %d\n", value);
}

```

Program 14.15 de tanımlanan MyJavaClass sınıfı bir int değişken, aValue, ve bir metod, divByTwo , içermektedir. Metod int de verilen değeri 2 ye bölmekte ve sonucu aktarmaktadır. Bu programda int sınıf alt değişkenini tanımlamak için

```

jfieldID fid = env->GetFieldID(cls, "aValue", "I");

```

deyimini kullandık. Void aValue metodu

```

jmethodID mid = env->GetMethodID(cls, "divByTwo", "()V");

```

deyimiyle tanımlandı. Ve

```

env->SetIntField(obj, fid, 6);

```

tanımıyla 6 değeri atandı.

Sınıfların alt değişkenlerine değeri atamak (ve okumak) için

```

    GetFieldID
    GetStaticFieldID
    Get<değişken türü>Field
        GetBooleanField
        GetByteField

```

```
GetCharField
GetDoubleField
GetFloatField
GetIntField
GetLongField
GetObjectField
GetShortField
Set< degiskentürü >Field
GetStatic< degiskentürü >Field
SetStatic< degiskentürü >Field
```

Metodlari mevcuttur.

Simdi de Çok boyutlu degiskenleri nasil kullanabildigimizi inceleyelim :

Program 14.18 IntArray.java programi

```
class IntArray {
    private native int sumArray(int arr[]);
    public static void main(String args[]) {
        IntArray p = new IntArray();
        int arr[] = new int [10];
        for (int i = 0; i < 10; i++)
            arr[i] = i;
        int sum = p.sumArray(arr);
        System.out.println("sum = " + sum);
    }
    static {
        System.loadLibrary("MyImpOfIntArray");
    }
}
```

Program 14.19 IntArray.c programi

```
#include <jni.h>
#include "IntArray.h"

JNIEXPORT jint JNICALL
Java_IntArray_sumArray(JNIEnv *env, jobject obj, jintArray arr)
{
    jsize len = (*env)->GetArrayLength(env, arr);
    int i, sum = 0;
    jint *body = (*env)->GetIntArrayElements(env, arr, 0);
    for (i=0; i<len; i++) {
        sum += body[i];
    }
    (*env)->ReleaseIntArrayElements(env, arr, body, 0);
    return sum;
}
```

burada tanımlanan java programında boyutlu degisken arr tanımlanmış, ve boyutlu degiskenin toplami c programında hesaplanmıştır. C metodunda boyutlu degiskeni tanımlamak için jintArray türü arr degiskeni kullanılmıştır. Boyutlu degiskenin boyutu jsize tipi len degiskenine

```
jsize len = (*env)->GetArrayLength(env, arr);
```

deyimiyle aktarılmıştır.

arr degiskeninin degeri jint tipi body boyutlu degiskenine, indeksi 0dan baslamak üzere

```
jint *body = (*env)->GetIntArrayElements(env, arr, 0);
```

metoduyla aktarilir.

arr boyutlu degiskeninin degeri (degerler degismiste olabilir) tekrar kullanilabilmek üzere

```
(*env)->ReleaseIntArrayElements(env, arr, body, 0);
```


deyimi kullanılarak serbest bırakılır (javaya gönderilir). Bu işlemlerin sonucunda java programı :
sum = 45

sonucunu verecektir. JNI boyutlu değişken çağırma fonksiyonları (metodları) şöyledir :

```
GetArrayLength
Get< degiskentürü >ArrayElements
  GetBooleanArrayElements
  GetByteArrayElements
  GetCharArrayElements
  GetDoubleArrayElements
  GetFloatArrayElements
  GetIntArrayElements
  GetLongArrayElements
  GetShortArrayElements
Release< degiskentürü >ArrayElements
Get< degiskentürü >ArrayRegion
Set< degiskentürü >ArrayRegion
GetObjectArrayElement
SetObjectArrayElement
```

Java dilinde tanımlanmış, fakat C dilinde direkt tanımlanmamış işlemlerden birisi de hata analiz işlemidir (Catch-throw exception). Ana dil programlaması kullanırken, bu işlemi de yapmak mümkündür. Aşağıdaki CatchThrow program setinde hata sisteminin kullanılmasını görüyoruz.

Program 14.20 CatchThrow.java programı

```
class CatchThrow {
  private native void catchThrow() throws IllegalArgumentException;
  private void callback() throws NullPointerException {
    throw new NullPointerException("thrown in CatchThrow.callback");
  }
  public static void main(String args[]) {
    CatchThrow c = new CatchThrow();
    try {
      c.catchThrow();
    } catch (Exception e) {
      System.out.println("In Java:\n " + e);
    }
  }
  static {
    System.loadLibrary("MyImpOfCatchThrow");
  }
}
```

Program 14.21 CatchThrow.c programı

```
#include <jni.h>
#include "CatchThrow.h"

JNIEXPORT void JNICALL
Java_CatchThrow_catchThrow(JNIEnv *env, jobject obj)
{
  jclass cls = (*env)->GetObjectClass(env, obj);
  jmethodID mid = (*env)->GetMethodID(env, cls, "callback", "()V");
  jthrowable exc;
  if (mid == 0) {
    return;
  }
  (*env)->CallVoidMethod(env, obj, mid);
}
```

```

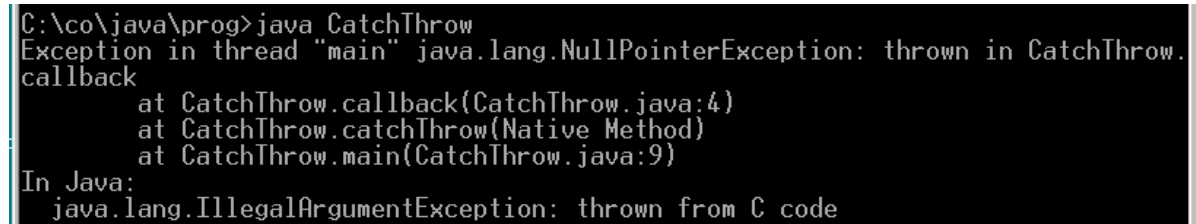
exc = (*env)->ExceptionOccurred(env);
if (exc) {
    /*
Biz aslında c’de hata konusunda gerçekten bir şey yapmıyoruz,
sadece bir mesaj iletiyoruz, hata değişkenini temizliyoruz ve
yeni bir exception gönderiyoruz. */
jclass newExcCls;

(*env)->ExceptionDescribe(env);
(*env)->ExceptionClear(env);

newExcCls = (*env)->FindClass(env, "java/lang/IllegalArgumentException");
if (newExcCls == 0) { /* Unable to find the new exception class, give up. */
    return;
}
(*env)->ThrowNew(env, newExcCls, "thrown from C code");
}
}

```

bu programı çalıştırdığımızda :



```

C:\co\java\prog>java CatchThrow
Exception in thread "main" java.lang.NullPointerException: thrown in CatchThrow.
callback
    at CatchThrow.callback(CatchThrow.java:4)
    at CatchThrow.catchThrow(Native Method)
    at CatchThrow.main(CatchThrow.java:9)
In Java:
    java.lang.IllegalArgumentException: thrown from C code

```

sonucunu aliriz. Buradaki

In Java:

java.lang.IllegalArgumentException: thrown from C code
mesajı c tarafından oluşturulup gönderilmiştir.

JNI Hata fonksiyonları şunlardır :

```

ExceptionClear
ExceptionDescribe
ExceptionOccurred

```

Burada iki dilli programlama kavramına bir giriş yaptık. Buradaki kavramlar size biraz zor geldiyse lütfen umutsuzluğa kapılmayın, Java ve C dillerini çok iyi öğrendikten sonra geri dönün. İki dilli programlama her zaman programlama dünyasının en zor işlerindedir, ayrıca jbuilder, Microsoft j++ gibi paketler Java anadil (native) programlamasında işleri kolaylaştıran otomatik kod oluşturma sistemleri sunarlar, bu tür programlama araçlarıyla işinizi daha kolay hale getirebilirsiniz.

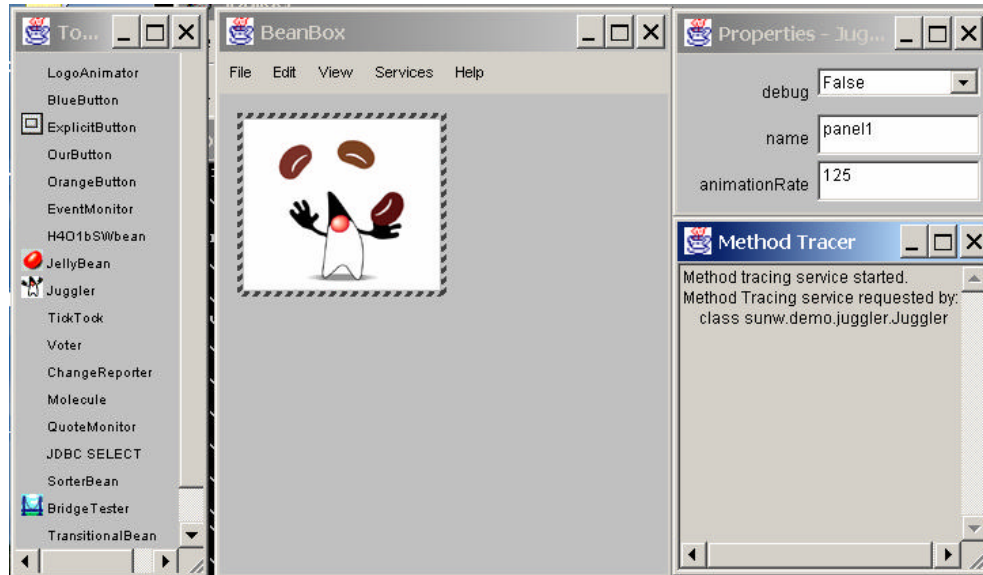
BÖLÜM 15 JAVA BEANS (JAVA FASULYELERİ) PROGRAMLAMA

15.1 TEMEL KAVRAMLAR

Java beans tekrar kullanılabilir paketler halinde java programlamasi gelistiren, ayni zamanda hizli yeni gelistirmelere de ön ayak olan bir programlama sistemidir. Daha önceden programlanmış hazır program paketçiklerinin ve apletlerinin bilgisayarlar arasında hizli bir sekilde alisverisine yardimci olan bir sistemdir. "Java beans" kavrami yeni bir programlama seklini getirebilir. Bu kod yazma yerine program parçaciklarini birlestirerek programlama yapan bir programci olabilir.

Java beans sistemini kullanmak için "JavaBeans development kit" Java bean kullanma seti'ne ihtiyaciniz vardır. Bu seti <http://java.sun.com/beans/software/index.html> adresinden kopyalayabilirsiniz. Java bean kullanma setinin Java 1.1 versiyonu da olmakla birlikte biz burada 1.2 versiyonunun kullanildigini varsayacagiz.. Java Bean gelistirme setini kullanmak için önce programi kurmamiz gerekir. Paketi java dosyalarinizin oldugu ana dosyanin bir alt dosyasi veya bagimsiz bir dosya sisteminde tanimlayabilirsiniz. Bu dosyanin alt dosyasi olarak **beanbox alt** dosyasi mevcuttur. Bu dosyanin altinda window sisteminde **run.bat**, unix sisteminde **run.sh** dosyasini bulacaksınız. bu dosyayi açtiginizda beanbox açılacaktır. Beanbox programini açtiginizda, yaninda Toolbox(aletkutusu), Properties (özellikler) ve Method tracer(metot izleyici) adi verilen programlari da görecegiz. ToolVox kutusunda jars alt dosyasinda yer aln bean program paketlerinin listesini görecegiz bunlarin birini secip BeanBox kutusuna getirince bu program çalışmaya basliyacaktir. Örneğin Sekil 15.1 de Bean Box ve içinde çalışan Jogler programini görmekteyiz.

15001.JPG



Sekil 15.1 Juggler bean programinin BeanBox'da görünümü

15.2 Bean programini gelistirme

Simdi kendi bean programimizi nasil yazabilecegimize bir göz atalim. Daha önceki bölümlerde yildiz.java programini gelistirmis ve bu programdan yola çıkarak analog saat ve çeşitli çizim programlari yazmistik. Önce yilsiz.java programinin swing ve Graph2D olarak degistirilmis sekline bir göz atalim

Program 15.1 yildizSW.java programi, yildiz sinifi

```
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.awt.geom.*;
import javax.swing.*;
import polar;

public class yildizSW
{
```

```

public static void drawYildiz1(Graphics g2,int xi,int yi, int n,int yildizboyu,double aci )
{
    // bu yildiz cizime teta=pi/2+aci radyandan baslar

    Graphics2D g=(Graphics2D)g2;
    double teta=2.0*Math.PI/n;
    double R=yildizboyu;
    double r=yildizboyu*0.25;
    polar P1=new polar();
    polar P2=new polar();
    polar P3=new polar();
    for(int i=0;i<n;i++)
    {
        double teta1=teta*i+Math.PI/2.0+aci;
        double teta2=teta/2+teta1;
        P1.polarGir(R,teta1);
        P2.polarGir(r,teta2);
        g.drawLine((xi+(int)P1.xi()),(yi-(int)P1.xj()),
            (xi+(int)P2.xi()),(yi-(int)P2.xj()));
        double teta3=teta*(i+1)+Math.PI/2.0+aci;
        P3.polarGir(R,teta3);
        g.drawLine((xi+(int)P2.xi()),(yi-(int)P2.xj()),
            (xi+(int)P3.xi()),(yi-(int)P3.xj()));
        g.drawLine(xi,yi,
            (xi+(int)P1.xi()),(yi-(int)P1.xj()));
        g.drawLine(xi,yi,
            (xi+(int)P2.xi()),(yi-(int)P2.xj()));
    }

} //drawYildiz1 metodu sonu

public static void drawYildiz1(Graphics g2,int xi,int yi, int n,int yildizboyu )
{
    drawYildiz1(g2,xi,yi,n,yildizboyu,0);
} //drawYildiz1 metodu sonu

public static void drawYildiz(Graphics g2,int xi,int yi, int n,int yildizboyu,double aci )
{
    Graphics2D g=(Graphics2D)g2;
    // bu yildiz cizime teta=pi/2+aci radyandan baslar
    double teta=2.0*Math.PI/n;
    double R=yildizboyu;
    double r=yildizboyu*0.25;
    polar P1=new polar();
    polar P2=new polar();
    polar P3=new polar();
    int x[]=new int[2*n+2];
    int y[]=new int[2*n+2];
    GeneralPath polygon=new GeneralPath(GeneralPath.WIND_EVEN_ODD,
        x.length);

    for(int i=0;i<=n;i++)
    {
        double teta1=teta*i+Math.PI/2.0+aci;
        double teta2=teta/2.0+teta1;
        P1.polarGir(R,teta1);
        P2.polarGir(r,teta2);
        x[2*i]=xi+(int)P1.xi();
        y[2*i]=yi-(int)P1.xj();
    }
}

```

```

x[2*i+1]=xi+(int)P2.xi();
y[2*i+1]=yi-(int)P2.xj();
if(i==n)
{
x[2*i]=x[0];
y[2*i]=y[0];
}
}

for(int i=0;i<=2*n;i++)
{
if(i==0)
{
polygon.moveTo(x[0],y[0]);
}
else
{
polygon.lineTo(x[i],y[i]);
}
}
}
g.draw(polygon);
} //drawYildiz1 metodu sonu

public static void fillYildiz(Graphics g2,int xi,int yi, int n,int yildizboyu,double aci )
{
Graphics2D g=(Graphics2D)g2;
// bu y• ld• z cizime teta=pi/2+aci radyandan baslar
double teta=2.0*Math.PI/n;
double R=yildizboyu;
double r=yildizboyu*0.25;
polar P1=new polar();
polar P2=new polar();
polar P3=new polar();
int x[]=new int[2*n+2];
int y[]=new int[2*n+2];
GeneralPath polygon=new GeneralPath(GeneralPath.WIND_EVEN_ODD,
x.length);

for(int i=0;i<=n;i++)
{
double teta1=teta*i+Math.PI/2.0+aci;
double teta2=teta/2.0+teta1;
P1.polarGir(R,teta1);
P2.polarGir(r,teta2);
x[2*i]=xi+(int)P1.xi();
y[2*i]=yi-(int)P1.xj();
x[2*i+1]=xi+(int)P2.xi();
y[2*i+1]=yi-(int)P2.xj();
if(i==n)
{
x[2*i]=x[0];
y[2*i]=y[0];
}
}

for(int i=0;i<=2*n;i++)
{
if(i==0)
{

```

```

        polygon.moveTo(x[0],y[0]);
    }
    else
    {
        polygon.lineTo(x[i],y[i]);
    }
}
g.fill(polygon);
} //fillYildiz metodu sonu

public static void fillAkrep(Graphics g2,int xi,int yi, int n,int yildizboyu,double aci,int i )
{
    // bu yildiz cizime teta=pi/2+aci radyandan baslar
    // yildizin i§ini boyar
    Graphics2D g=(Graphics2D)g2;
    double teta=2.0*Math.PI/n;
    double R=yildizboyu;
    double r=yildizboyu*0.25;
    polar P1=new polar();
    polar P2=new polar();
    polar P3=new polar();
    int x[]=new int[5];
    int y[]=new int[5];
    GeneralPath polygon=new GeneralPath(GeneralPath.WIND_EVEN_ODD,
    x.length);
    x[0]=xi;
    y[0]=yi;
    x[4]=xi;
    y[4]=yi;
    double teta1=teta*i+Math.PI/2.0+aci;
    double teta2=teta1+teta/2.0;
    double teta3=teta1-teta/2+Math.PI*2;
    P1.polarGir(R,teta1);
    P2.polarGir(r,teta2);
    P3.polarGir(r,teta3);
    x[1]=xi+(int)P3.xi();
    y[1]=yi-(int)P3.xj();
    x[2]=xi+(int)P1.xi();
    y[2]=yi-(int)P1.xj();
    x[3]=xi+(int)P2.xi();
    y[3]=yi-(int)P2.xj();
    for(i=0;i<5;i++)
    {
        if(i==0)
        {
            polygon.moveTo(x[0],y[0]);
        }
        else
        {
            polygon.lineTo(x[i],y[i]);
        }
    }
    g.fill(polygon);
} //fillAkrep metodu sonu

public static void drawAkrep(Graphics g2,int xi,int yi, int n,int yildizboyu,double aci,int i )
{
    Graphics2D g=(Graphics2D)g2;
    double teta=2.0*Math.PI/n;

```

```

double R=yildizboyu;
double r=yildizboyu*0.25;
polar P1=new polar();
polar P2=new polar();
polar P3=new polar();
int x[]=new int[5];
int y[]=new int[5];
GeneralPath polygon=new GeneralPath(GeneralPath.WIND_EVEN_ODD,
x.length);
x[0]=xi;
y[0]=yi;
x[4]=xi;
y[4]=yi;
double teta1=teta*i+Math.PI/2.0+aci;
double teta2=teta1+teta/2.0;
double teta3=teta1-teta/2+Math.PI*2;
P1.polarGir(R,teta1);
P2.polarGir(r,teta2);
P3.polarGir(r,teta3);
x[1]=xi+(int)P3.xi();
y[1]=yi-(int)P3.xj();
x[2]=xi+(int)P1.xi();
y[2]=yi-(int)P1.xj();
x[3]=xi+(int)P2.xi();
y[3]=yi-(int)P2.xj();
for(i=0;i<5;i++)
{
    if(i==0)
    {
        polygon.moveTo(x[0],y[0]);
    }
    else
    {
        polygon.lineTo(x[i],y[i]);
    }
}
g.draw(polygon);

} //drawAkrep metodu sonu

public static void drawDaire(Graphics g2, int xi,int yi, int R)
{
    Graphics2D g=(Graphics2D)g2;
    g.draw(new Ellipse2D.Double((int)(xi-R),(int)(yi-R),2*R,2*R));
}

public static void fillDaire(Graphics g2, int xi,int yi, int R)
{
    Graphics2D g=(Graphics2D)g2;
    g.fill(new Ellipse2D.Double((int)(xi-R),(int)(yi-R),2*R,2*R));
}
}

```

Simdi ilk bean programimizi hazirliyalim. Önce programimizi yazalim. program 15.2 de yildizciz2Dbean.java programi görülmektedir. Bu programda **Serializable** sinifi implement edilmistir. bunun disinda normal bir java programidir. Programin Jpanel olarak yazilmis olduguna dikkat edelim. Bu yüzden

java yildizciz2Dbean

terimi kullanilarak çalistirilabilir.

Program 15.2 yildizciz2Dbean.java programi

```
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.awt.geom.*;
import javax.swing.*;
import java.net.*;
import java.io.*;

public class yildizciz2Dbean extends JPanel implements ActionListener,Serializable
{

    final static Color bg=Color.white;
    final static Color fg=Color.black;
    final static Color kirmizi=Color.red;
    final static Color beyaz=Color.white;

    public yildizciz2Dbean()
    {
        setSize(getPrefferedSize());
    }

    public void init()
    {
        setBackground(bg);
        setForeground(fg);
    }

    public Dimension getMinimumSize()
    {
        return getPrefferedSize();
    }

    public Dimension getPrefferedSize()
    {
        return new Dimension(180,100);
    }

    public void paintComponent(Graphics g2)
    {
        super.paintComponent(g2);
        Graphics2D g = (Graphics2D) g2;
        Dimension boyut=getSize();
        int dx=boyut.width/2;
        int dy=boyut.height;
        g.setColor(getBackground());
        g.draw3DRect(0,0,boyut.width-1,boyut.height-1,true);
        g.draw3DRect(3,3,boyut.width-7,boyut.height-7,false);
        //cizgiciz
        yildizSW.drawYildiz(g,dx/2,dy/2, 3,dy/2-5,0 );
        g.setPaint(renk.kirmizi);
        yildizSW.fillYildiz(g,dx/2,dy/2, 3,dy/2-5,0 );
        g.setPaint(renk.mavi);
        yildizSW.drawYildiz1(g,3*dx/2,dy/2, 3,dy/2-5,0 );
    }

    public void actionPerformed(ActionEvent e)
```



```

{
repaint();
}

public static void main(String s[]) {

yildizciz2Dbean yildiz=new yildizciz2Dbean();
JFrame f = new JFrame("yildiz ciz 2D ");
f.getContentPane().add(yildiz, BorderLayout.CENTER);
f.addWindowListener(
new WindowAdapter()
{
public void windowClosing(WindowEvent e)
{
System.exit(0);
}
}
);
f.setSize(yildiz.getPreferredSize().width+10,
yildiz.getPreferredSize().height+30);
f.show();
}
}

```

Bölüm 7.14 de bir tür program paketleme yolu olan jar deyimi ve kullanilmasindan kısaca bahsedilmisti. Burada programimizi bir jar dosyasi haline getirecegiz. Fakat bunu yaparken ayni zamanda hem jarin içinde hangi dosyanin ana programi içerdigini, hemde Java-bean olarak kullanilma izni veren Java_Bean komutunu veren **MANIFEST:MF** dosyasini olusturacagiz. Bunu yapmak için **manifest.tmp** isimli birdosya hazirlayacagiz. Bu dosyanin içeriği :

Main-Class: yildiz2Dbean

Name: yildiz2Dbean.class

Java-Bean: True

sekinde olacaktır. yildiz.jar isimli jar dosyasini olusturmak için:

jar cfm yildiz.jar manifest.tmp yildizciz2Dbean.class yildizciz2Dbean\$1.class renk.class yildizSW.class polar.class renk.class

komutunu kullanabiliriz. Burada yildizSW da kullanılan polar, renk siniflarinin da jar gurubuna ilave edildigine dikkat edelim. Bu komut yildiz.jar dosyasini yaratacaktir. Simdi programimizi

java -jar yildiz.jar

komutunu kullanarak çalıştırabiliriz. Program

java -cp yildiz.jar yildiz2Dbean

komutuyla da çalıştırılabilir.

yildiz.jar dosyasinin içeriğini görmek istersek

jar tvf yildiz.jar

komutunu kullanabiliriz. Bu komut bize

```

0 Sat Mar 04 11:18:32 GMT+02:00 2000 META-INF/
143 Sat Mar 04 11:18:32 GMT+02:00 2000 META-INF/MANIFEST.MF
2454 Sat Mar 04 11:18:26 GMT+02:00 2000 yildizciz2Dbean.class

```

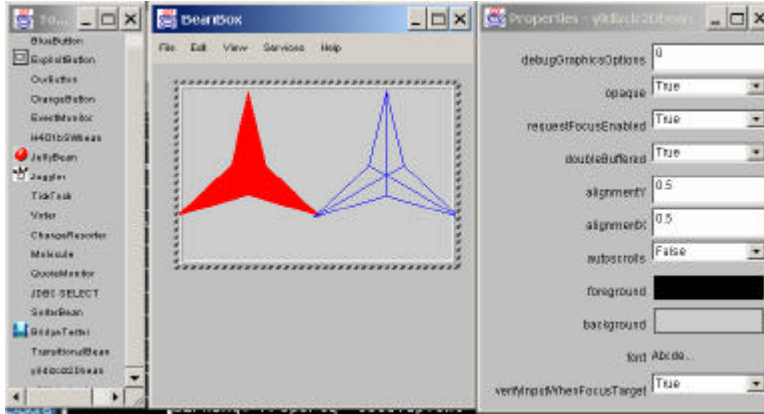
410 Sat Mar 04 11:18:26 GMT+02:00 2000 yildizciz2Dbean\$1.class
1924 Mon Dec 13 15:21:50 GMT+02:00 1999 renk.class
3345 Sat Mar 04 08:46:04 GMT+02:00 2000 yildizSW.class
1775 Sat Mar 04 08:45:48 GMT+02:00 2000 polar.class

sonucunu verecektir. Tanımladığımız yildiz.jar dosyası aynı zamanda bir JavaBean dosyasıdır. Bu dosyayı jars alt direktörüsüne ytasidiktan sonra beanbox direktörüsündeki run.bat komutunu kullanarak beanbox programimizi açabilir ve bu ortamda gösterebiliriz. Şekil 15.2 de Java Bean haline gelmiş olan programimiz görülmektedir.

İkinci bir örnek olarak aynı yıldız çizme prosesini animasyon olarak yapacak yildizAnimasyon.java programını veriyoruz. Bu programda kullanılan stopAnimation() ve startAnimation() metodları animasyonu başlatma ve durdurma işlevlerini görmektedirler. Animasyon başladığında çizilen yıldız dönmektedir. Program 15.3 de bu programın listesi verilmektedir.

yildizAnimator programı bir önceki yildizciz2Dbean programına göre biraz daha detaylıdır. Örneğin yıldızın kanat sayısını değiştirebilen metodlara sahiptir. Burada da bir önceki programla aynı yolları izleyerek yildizAnimator.jar dosyasını oluşturduk ve jars alt direktörüsüne yerleştirdik.

15002.JPG



Şekil 15.2 yildiz2Dbean programının BeanBox'da görünümü

Program 15.3 yildizAnimator.java programı

```
import java.awt.*;  
import java.awt.event.*;  
import java.io.*;  
import java.net.*;  
import javax.swing.*;
```

```
public class yildizAnimator extends JPanel  
implements ActionListener, Serializable  
{  
    protected int animationDelay;  
    protected Timer animationTimer;  
    protected int yildizkosesayisi;  
    protected double aci;  
    protected double piaci=Math.PI/360;  
  
    public yildizAnimator()  
    {  
        setSize( getPreferredSize() );  
        startAnimation();  
        yildizkosesayisi=5;  
        aci=0;  
        animationDelay = 1000; // 1000 milisaniye gecikme  
        setForeground(renk.mavi);  
    }  
}
```

```

}

public void paintComponent( Graphics g2 )
{
    super.paintComponent( g2 );
    Graphics2D g = (Graphics2D) g2;
    Dimension boyut=getSize();
    int dx=boyut.width;
    int dy=boyut.height;
    g.setColor(getBackground());
    g.setPaint(getForeground());
    yildizSW.drawYildiz1(g,dx/2,dy/2, yildizkosesayisi,dy/2-5,aci);
    aci+=piaci;
}

public void setYildizkosesayisi(int syks)
{
    yildizkosesayisi=syks;
}

public int getYildizkosesayisi()
{
    return yildizkosesayisi;
}

public void setAci(int iaci)
{
    aci=iaci;
}

public double getAci()
{
    return aci;
}

public void setAnimationDelay(int iad)
{
    animationDelay=iad;
}

public int getAnimationDelay()
{
    return animationDelay;
}

public void actionPerformed((ActionEvent e )
{
    repaint();
}

public void startAnimation()
{
    if ( animationTimer == null )
    {
        animationTimer = new Timer( animationDelay, this );
        animationTimer.start();
    }
    else // continue
        if ( ! animationTimer.isRunning() )

```

```

        animationTimer.restart();
    }

    public void stopAnimation()
    {
        animationTimer.stop();
    }

    public Dimension getMinimumSize()
    {
        return getPreferredSize();
    }

    public Dimension getPreferredSize()
    {
        return new Dimension( 160, 80 );
    }

    public static void main( String args[] )
    {
        yildizAnimator anim = new yildizAnimator();

        JFrame app = new JFrame( "yildiz Animator testi" );
        app.getContentPane().add( anim, BorderLayout.CENTER );

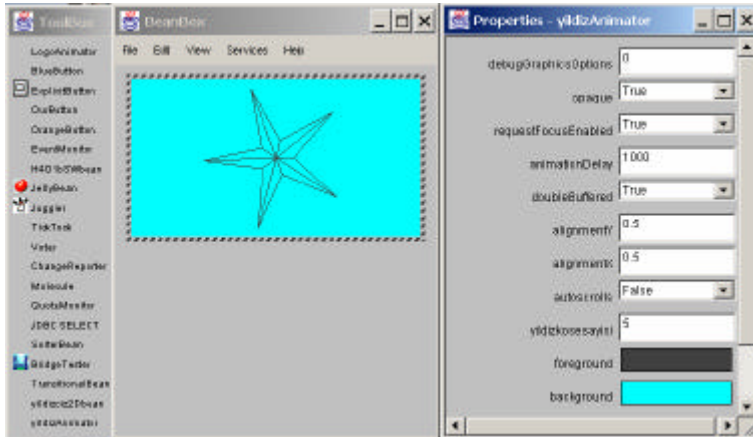
        app.addWindowListener(
            new WindowAdapter() {
                public void windowClosing( WindowEvent e )
                {
                    System.exit( 0 );
                }
            }
        );

        app.setSize( anim.getPreferredSize().width + 10,
                    anim.getPreferredSize().height + 30 );
        app.show();
    }
}

```

yildizAnimasyon.jar dosyasinin BeanBox'daki görüntüsü :

15003.JPG

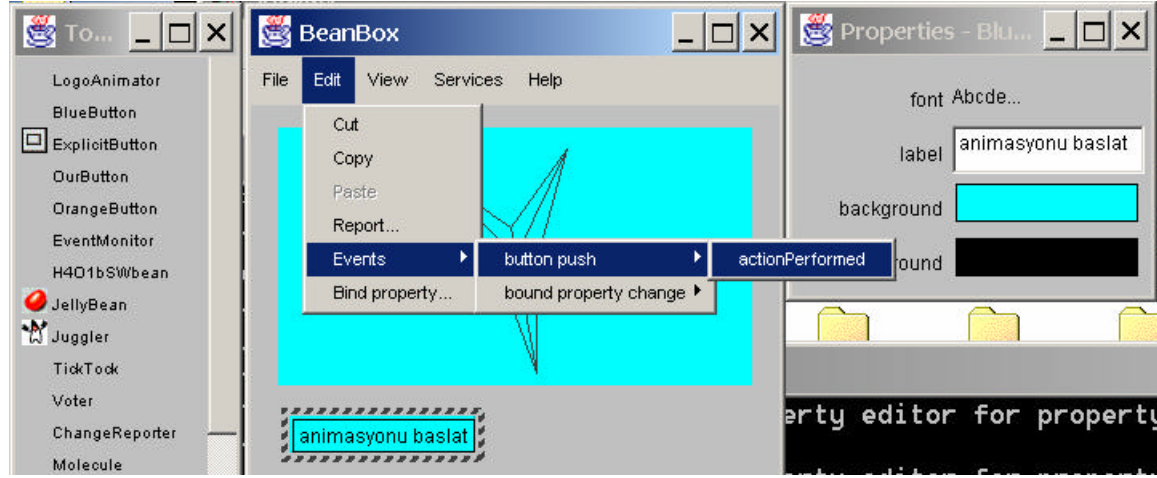


Şekil 15.3 yildizAnimator.jar programinin BeanBox'ta görünümü

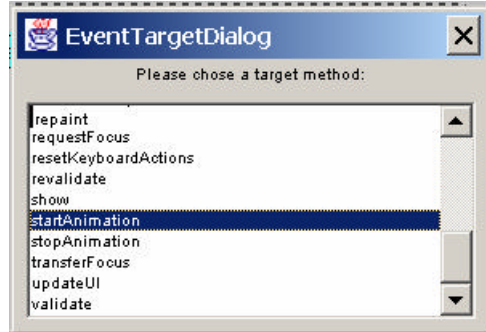
BeanBox Properties penceresini kullanarak program çalışırken özelliklerini değiştirebilirsiniz. Örneğin yıldızın ve arka planın çizim renklerini değiştirebilirsiniz.

Su ana kadar yeni bir ortamda çalışmakla birlikte bu bölümün başında söylediğimiz gibi programlama olmadan çalıştığımızı söylemek pek mümkün değil. Fakat bundan sonraki kısımlarda programı bilgisayar oluşturmaktır. Örneğin yıldız döndüren yıldızAnimator programımıza animasyonu başlatacak ve durduracak komutlar ilave etmek isteyelim. Bunun için yeni bir program yazmak mümkündür. Fakat program yazmadan bu yeni düzenlemeyi BeanBox üzerinden gerçekleştirebiliriz. Bunu yapmak için önce beanBox'ta daha önce hazır olarak tanımlanmış bulunan **ExplicitButton** bean'ini seçelim ve bean box'a ilave edelim. Daha sonra properties penceresindeki , "press" yazısını "animasyonu baslat" olarak değiştirelim. Aynı işlemi tekrarlayarak "animasyonu durdur düğmesi oluşturalım. Sonra Animasyonu baslat düğmesini seçelim. BeanBox da **Edit, Events, button push,actionPerformed** dizisini seçtikten sonra faremizin ucunda bir doğru oluşacaktır. bu doğruyu yıldızAnimasyon penceresinin içine çekerek sol mouse düğmesine basalım.

15004.JPG



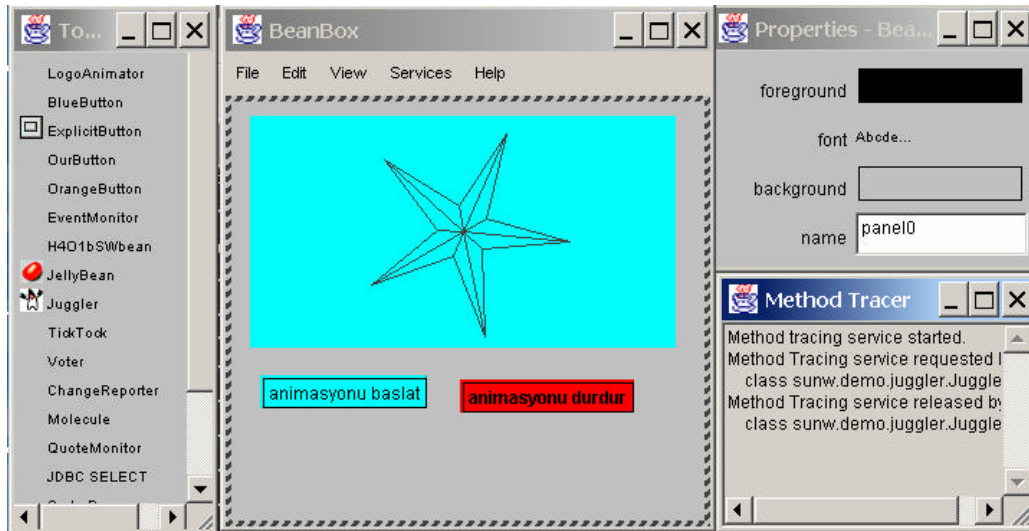
15005.JPG



Sekil 15.4-15.5 BeanBox'ta startAnimation metodunun " Animasyonu baslat" düğmesine actionPerformed olarak eklenmesi.

EventTargetDialog penceresi ekrana gelecektir. Bu pencerede startAnimation metodunu seçelim ve OK düğmesine basalım. Bu yeni program yeni bir kod oluşturmaktır. Aynı şeyi Animasyonu durdur düğmesi için de tekrarlıyalım. yalnız bu kez stopAnimation metodunu seçelim. Yeni programımız animasyonu durduran ve tekrar çalıştıran düğmeleriyle birlikte hazır hale gelecektir. Düğmelere basarak çalışmasını deneyiniz.

15006.JPG



Sekil 15.6 BeanBox'ta startAnimation metodunun" tamamlanmış şekli

Olusan yeni programi kaydedebiliriz. Bilgisayarın olusturdugu java program kodu asagidaki gibidir.

Program 15.4 yıldizAnimator.java programına BeanBox'da animasyon baslatma ve durdurma düğmelerinin eklenmesinden sonra otomatik olarak olusturulan serizalizable MyApplet.java program

```
import java.util.Hashtable;
import java.io.Serializable;
import java.io.InputStream;
import java.io.OutputStream;
import java.io.ObjectOutputStream;
import java.io.ObjectInputStream;
import java.awt.Component;
import java.awt.Rectangle;
import java.awt.Dimension;
import java.applet.Applet;
import java.lang.reflect.Method;
import java.beans.Beans;
import sunw.beanbox.AppletSupport;
import sunw.beanbox.PropertyHookup;

public class MyApplet extends Applet implements Serializable {

    // Public 0-argument constructor

    public MyApplet() {
        InputStream is = this.getClass().getResourceAsStream("MyAppletData");
        if (is == null) {
            System.err.println("Could not locate the Applet data at MyAppletData");
            throw new Error("Could not locate the Applet data at MyAppletData");
        }
        this.setLayout(null);
        try {
            ObjectInputStream ois = new ObjectInputStream(is);
            initContentsFromStream(ois);
        } catch (Exception ex) {
            System.err.println("trouble reading from serialized data: "+ex);
            throw new Error("trouble reading from serialized data: "+ex);
        }
    }

    // Preferred size
```

```

public Dimension getPreferredSize() {
    return getMinimumSize();
}

// Preferred size
public Dimension getMinimumSize() {
    return new Dimension(382, 161);
}

// Read hidden-state beans from stream
private void initContentsFromStream(java.io.ObjectInputStream ois)
    throws java.lang.ClassNotFoundException,
        java.io.IOException
{
    Object[] data = (Object[]) ois.readObject();

    String id = (String) data[0];
    if (! id.equals("MyApplet")) {
        throw new Error("Wrong data!");
    }

    // Get references to hidden-state beans
    explicitButton1 = (sunw.demo.buttons.ExplicitButton) data[1];
    explicitButton2 = (sunw.demo.buttons.ExplicitButton) data[2];

    // Initialize the remainder of the applets contents
    // including acquiring its nested beans and reconnecting hookups.
    initContents();
}

// Initialize nested beans
private void initContents()
    throws java.lang.ClassNotFoundException,
        java.io.IOException
{
    myLoader = this.getClass().getClassLoader();
    propInstances = new Hashtable();

    // Create nested beans
    yildizAnimator1 = (yildizAnimator) Beans.instantiate(myLoader,"yildizAnimator");

    // position all nested beans - we don't have it initially
    acquire(yildizAnimator1, new Rectangle(10, 3, 160, 153));
    acquire(explicitButton1, new Rectangle(205, 9, 150, 24));
    acquire(explicitButton2, new Rectangle(206, 46, 148, 24));

    // Add their connections
    addConnections();
}

private void addConnections() {
    try {
        //
        hookup0 = new tmp.sunw.beanbox.___Hookup_163021aed5();
        hookup0.setTarget(yildizAnimator1);
        explicitButton1.addActionListener(hookup0);
        //
        hookup1 = new tmp.sunw.beanbox.___Hookup_163021cf3b());
    }
}

```

```

hookup1.setTarget(yildizAnimator1);
explicitButton2.addActionListener(hookup1);
//
// No property adaptors. A typical example is:
// hookup0 = addPropertyTarget(
//     ourButton1,
//     "foreground",
//     "background",
//     "setBackground", new String[] {"java.awt.Font"});
} catch (Exception ex) {
    System.err.println("Problems adding a target: "+ex);
    ex.printStackTrace();
}
}

private void addReconnections() {
    try {
        //
        //
        //
        // No property adaptors. A typical example is:
        // hookup0 = addPropertyTarget(
        //     ourButton1,
        //     "foreground",
        //     "background",
        //     "setBackground", new String[] {"java.awt.Font"});
        // No method adaptors. A typical example is:
        // hookup0 = new MyActionAdaptor();
        // ourButton1.addActionListener(hookup0);
    } catch (Exception ex) {
        System.err.println("Problems adding a target: "+ex);
        ex.printStackTrace();
    }
}

// Serialization code - readObject
private void readObject(java.io.ObjectInputStream ois)
    throws java.lang.ClassNotFoundException,
        java.io.IOException
{
    // Initialize object from stream
    Object[] data = (Object[]) ois.readObject();

    myLoader = this.getClass().getClassLoader();
    propInstances = new Hashtable();

    String id = (String) data[0];
    if (! id.equals("MyApplet")) {
        throw new Error("Wrong data!");
    }

    // Get references to nested beans
    yildizAnimator1 = (yildizAnimator) data[1];
    explicitButton1 = (sunw.demo.buttons.ExplicitButton) data[2];
    explicitButton2 = (sunw.demo.buttons.ExplicitButton) data[3];

    // Don't position nested beans
    acquire(yildizAnimator1, null);
    acquire(explicitButton1, null);
    acquire(explicitButton2, null);
}

```



```

    // Reconnect their connections
    addReconnections();
}

// Serialization code - writeObject
private void writeObject(java.io.ObjectOutputStream oos)
    throws java.io.IOException
{
    Object data[] = new Object[4];
    data[0] = "MyApplet";
    data[1] = yildizAnimator1;
    data[2] = explicitButton1;
    data[3] = explicitButton2;

    // Write the object out
    oos.writeObject(data);
}

// The fields used to hold the beans
private yildizAnimator yildizAnimator1;
private sunw.demo.buttons.ExplicitButton explicitButton1;
private sunw.demo.buttons.ExplicitButton explicitButton2;

// The hookups
private tmp.sunw.beanbox.___Hookup_163021aed5 hookup0;
private tmp.sunw.beanbox.___Hookup_163021cf3b hookup1;
// No property adaptors. A typical example is:
// private PropertyHookup hookup1;

// the loader so we can locate the resource file
private ClassLoader myLoader;

// =====
// Support code
// =====
// It really belongs in support.jar but it is here for your reading pleasure

// Acquire a bean
private void acquire(Object bean, Rectangle boundsData) {
    if (!(bean instanceof Component)) {
        return;
    }
    if (bean instanceof Applet) {
        AppletSupport.assignStub((Applet) bean,
            myLoader,
            bean.getClass());
    }

    add((Component) bean);
    if (boundsData != null) {
        ((Component) bean).setBounds(boundsData);
    }
    ((Component)bean).invalidate();    // not needed?

    if (bean instanceof Applet) {
        // Start the Applet
        ((Applet)bean).start();
    }
}

```

```

}

// Add a property bound via an adaptor
Hashtable propInstances = new Hashtable();

private PropertyHookup addPropertyTarget(Object source,
    String propertyName,
    Object targetObject,
    String setterName, String[] setterTypeNames) throws Exception
{
    Object args[] = new Object[1]; // arguments
    Class types[] = new Class[1]; // types
    Class pClass = java.beans.PropertyChangeListener.class;

    PropertyHookup hook = (PropertyHookup) propInstances.get(source);
    if (hook == null) {
        // This is the first property hookup on this source object
        // Push a PropertyHookup adaptor onto the source
        hook = new PropertyHookup(source);
        propInstances.put(source, hook);

        // find the adder
        types[0] = pClass;
        Method adder = source.getClass().getMethod("addPropertyChangeListener", types);
        // invoke the adder
        args[0] = hook;
        adder.invoke(source, args);
    }

    // get setter
    Method setter = targetObject.getClass().getMethod(setterName,
        getClassFromTypes(setterTypeNames));

    hook.attach(propertyName, targetObject, setter);
    return hook;
}

private Class[] getClassFromTypes(String types[]) throws Exception {
    Class[] back = new Class[types.length];
    for (int i=0; i<back.length; i++) {
        Class c = unwrapPrimitiveStringToClass(types[i]);

        if (c == null)
            back[i] = myLoader.loadClass(types[i]);
        else
            back[i] = c;
    }
    return back;
}

private Class unwrapPrimitiveStringToClass(String s) {
    if (s.equals(Byte.TYPE.getName()))    return byte.class;
    if (s.equals(Short.TYPE.getName()))    return short.class;
    if (s.equals(Integer.TYPE.getName()))  return int.class;
    if (s.equals(Long.TYPE.getName()))     return long.class;
    if (s.equals(Double.TYPE.getName()))    return double.class;
    if (s.equals(Float.TYPE.getName()))    return float.class;
    if (s.equals(Character.TYPE.getName())) return char.class;
    if (s.equals(Boolean.TYPE.getName()))  return boolean.class;
    if (s.equals(Void.TYPE.getName()))     return void.class;
    return null;
}

```

```

}
// =====
// End of Support code
// =====
}

```

Süphesiz bu program kodunu biz çok daha kısa ve etkili eklede yazabilirdik, ancak otomatik kod oluşturma zamanında sağladığı avantaj ile bizim harcaçacağımız zamanın bize ilave maliyeti hesaplanarak optimal çözümler oluşturulabilir.

15.2 ALIŞTIRMALAR

1. Alıştırma 3.13 ve alıştırma 14.10 da üzerinde çalıştığımız bilimsel hesap makinesi programını Java bean olarak tekrar düzenleyelim .

```

import javax.swing.*; // java swing sinifini cagir
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.io.*;
import java.net.*;

public class H4O1bSWbean extends JApplet implements ActionListener,Serializable
{
    // bilimsel hesap makinesi

    JTextField sonucgirdisi;
    JTextField kutugirdisi;
    JButton Gir,Arti,Eksi,Carpi,Bolu,M,MR,MArti,MEksi,Isaret,C;
    JButton Pow,Cos,Sin,Tan,RtoD,DtoR,Acos,Asin,Atan,Exp,Kok,Kare,birBoluX;
    JButton Ln,Log10,Oku,PI;
    //Button sinifi degiskenleri
    double sayi;
    bilimselhesapmakinesi1 D;
    // pencereyi baslatma metodu

    public H4O1bSWbean()
    {
        D=new bilimselhesapmakinesi1();
        Container c=getContentPane();
        c.setLayout(new BorderLayout());
        sonucgirdisi=new JTextField();
        sonucgirdisi.setEditable(false);
        sonucgirdisi.setBackground(Color.green);
        sonucgirdisi.setFont(new Font("SansSerif",Font.BOLD,14));
        JPanel e=new JPanel();
        e.setLayout(new GridLayout(2,1));
        kutugirdisi=new JTextField(40);
        kutugirdisi.setFont(new Font("SansSerif",Font.BOLD,14));
        e.add(sonucgirdisi);
        e.add(kutugirdisi);
        c.add(e,BorderLayout.NORTH);
        Gir=new JButton(" Gir ");
        Oku=new JButton(" Oku ");
        Arti=new JButton(" + ");
        Eksi=new JButton(" - ");
        Carpi=new JButton(" * ");
        Bolu=new JButton(" / ");
        M=new JButton("M");
        MR=new JButton("MR");
    }
}

```

```

MArti=new JButton("M+");
MEksi=new JButton("M-");
Isaret=new JButton("/+/-");
C=new JButton("C");
Pow=new JButton("x^y");
Cos=new JButton("cos");
Sin=new JButton("sin");
Tan=new JButton("tan");
RtoD=new JButton("R->D");
DtoR=new JButton("D->R");
Acos=new JButton("acos");
Asin=new JButton("asin");
Atan=new JButton("atan");
Exp=new JButton("exp");
Ln=new JButton("ln");
Log10=new JButton("log10");
Kok=new JButton("x^0.5");
Kare=new JButton("x^2");
birBoluX = new JButton("1/x");
PI=new JButton("pi");
JPanel m=new JPanel();
m.setLayout(new GridLayout(5,8));
m.add(Gir);
m.add(Oku);
m.add(Arti);
m.add(Eksi);
m.add(Carpi);
m.add(Bolu);
m.add(M);
m.add(MR);
m.add(MArti);
m.add(MEksi);
m.add(Isaret);
m.add(C);
m.add(Pow);
m.add(Cos);
m.add(Sin);
m.add(Tan);
m.add(DtoR);
m.add(RtoD);
m.add(birBoluX);
m.add(Acos);
m.add(Asin);
m.add(Atan);
m.add(Kok);
m.add(Kare);
m.add(Exp);
m.add(Ln);
m.add(Log10);
m.add(PI);
c.add(m, BorderLayout.SOUTH);
Pow.addActionListener(this);
Cos.addActionListener(this);
Sin.addActionListener(this);
Tan.addActionListener(this);
DtoR.addActionListener(this);
RtoD.addActionListener(this);
Acos.addActionListener(this);
Asin.addActionListener(this);
Atan.addActionListener(this);

```

```

Exp.addActionListener(this);
Ln.addActionListener(this);
Log10.addActionListener(this);
Gir.addActionListener(this);
Oku.addActionListener(this);
Arti.addActionListener(this);
Eksi.addActionListener(this);
Carpi.addActionListener(this);
Bolu.addActionListener(this);
M.addActionListener(this);
MR.addActionListener(this);
MArti.addActionListener(this);
MEksi.addActionListener(this);
Isaret.addActionListener(this);
C.addActionListener(this);
Kok.addActionListener(this);
Kare.addActionListener(this);
birBoluX.addActionListener(this);
PI.addActionListener(this);
}

// girdi alanındaki olan olaylari dinleme metodu
public void actionPerformed(ActionEvent e)
{
String ss=kutugirdisi.getText();
if(ss.equals("")) sayi=0.0;
else
{
Double sayi1=new Double(kutugirdisi.getText() );
sayi=sayi1.doubleValue();
}
if(e.getSource()==Gir) D.gir(sayi);
if(e.getSource()==Oku) D.oku();
if(e.getSource()==PI) D.pi();
else if(e.getSource()==Arti) D.topla(sayi);
else if(e.getSource()==Eksi) D.cikar(sayi);
else if(e.getSource()==Carpi) D.carp(sayi);
else if(e.getSource()==Bolu) D.bol(sayi);
else if(e.getSource()==M) D.M(sayi);
else if(e.getSource()==MR) D.MR();
else if(e.getSource()==MArti) D.MTopla(sayi);
else if(e.getSource()==MEksi) D.Mcikar(sayi);
else if(e.getSource()==Isaret) D.isaretdegistir(sayi);
else if(e.getSource()==C) D.C();
else if(e.getSource()==Pow) D.pow(sayi);
else if(e.getSource()==Cos) D.cos(sayi);
else if(e.getSource()==Sin) D.sin(sayi);
else if(e.getSource()==Tan) D.tan(sayi);
else if(e.getSource()==RtoD) D.RtoD(sayi);
else if(e.getSource()==DtoR) D.DtoR(sayi);
else if(e.getSource()==Acos) D.acos(sayi);
else if(e.getSource()==Asin) D.asin(sayi);
else if(e.getSource()==Atan) D.atan(sayi);
else if(e.getSource()==Exp) D.exp(sayi);
else if(e.getSource()==Ln) D.ln(sayi);
else if(e.getSource()==Log10) D.log10(sayi);
else if(e.getSource()==Kok) D.kok(sayi);
else if(e.getSource()==Kare) D.kare(sayi);
else if(e.getSource()==birBoluX) D.bir_bolu_x(sayi);
sonucgirdisi.setText(D.toString());
}

```

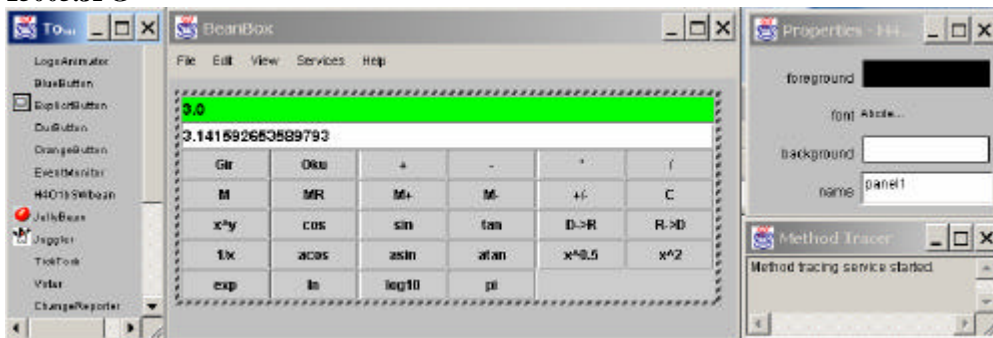
```

if(e.getSource()==MR || e.getSource()==M ||
e.getSource()==MArti||e.getSource()==MEksi)
{
    kutugirdisi.setText(D.MtoString());
}
else if(e.getSource()==Cos ||
e.getSource()==Sin||e.getSource()==Tan||e.getSource()==RtoD ||
e.getSource()==DtoR || e.getSource()==Acos || e.getSource()==Ln ||
e.getSource()==Asin||e.getSource()==Atan||e.getSource()==Exp ||
e.getSource()==Log10||e.getSource()==Isaret ||e.getSource()==Kok ||
e.getSource()==Kare || e.getSource()==birBoluX || e.getSource()==Oku ||
e.getSource()==PI)
{
    kutugirdisi.setText(D.aratoString());
}
else
{
    kutugirdisi.setText("");
}
}

public static void main(String s[]) {
    JFrame f = new JFrame("Hesap Makinasi Java Programlama dili");
    f.addWindowListener(new WindowAdapter() {
        public void windowClosing(WindowEvent e) {System.exit(0);}
    });
    JApplet applet = new H4O1bSWbean();
    f.getContentPane().add("Center", applet);
    applet.init();
    f.pack();
    f.setSize(new Dimension(450,220));
    f.show();
}
}

```

15005.JPG



Sekil 15.5 H4O1bSWbean.java programinin java BeanBox'ta görünümü

16. NETWORK PROGRAMLAMAYA GIRIS

16.1 TCP/IP PROTOKOLÜ

Java network protokolü olarak TCP/IP protokolünü kullanir. TCP ingilizce Transmission interface protokol (Veritransferi arayüz protokolü) IP ise Internet protokolü anlamına gelir.

IP kodu veriyi su alt paketcikler olarak tasir :

- 0-10 : baslik
- 10-12 : kontrol
- 12-16 gönderici adresi
- 16-20 gidecegi adres
- 20-24 : seçenekler
- 24....gönderilen bilgi

IP bilgi paketlerinin yerine ulasma garantisizdir. TCP protokolü gitme garantili paketler olusturur. IP paketini telgrafa benzetebiliriz. TCP paketleri ise telefon servisi gibidir. Karsilikli iki tarafi baglar. TCP paketinde alt birimler sunlardir :

- 0-2 gönderici adresi
- 2-4 gidecek yerin adresi
- 4-8 paket numarasi
- 8-12 paket varis numarasi
- 12-20 basliklar
- 20+ veri

TCP kanallarından bazilari özel görevler görürler. Örneğin kanal 7 gönderilen bilgiyi geriye yansitir. Kanal 13 verinin gittiği makinanın yerel zamanini bildirir. Kanal 20-21 ftp protokolü, kanal 23 telnet protokolü, kanal 80 http protokolü tarafından kullanilir. Javada internet adreslerini proses eden sinifimiz InetAddress sinifidir.

```
package java.net;
public final class InetAddress implements java.io.Serializable {
    InetAddress();
    InetAddress(String hostName, byte addr[]);
    public static InetAddress[] getAllByName(String Host) throws UnknownHostException;
    public static InetAddress getByName(String Host) throws UnknownHostException ;
    public static synchronized InetAddress getLocalHost() throws UnknownHostException;
    public boolean isMulticastAddress();
    public byte[] getAddress();
    public String getHostName();
    String getHostName(boolean check);
    public String.getHostAddress();
    public int hashCode();
    public boolean equals(Object obj);
    public String toString();
}
```

Inet adres sinifini kullanarak DSN server sitelerinin adresine ulasabiliriz. Bunu yapan bir program kodu asagida verilmistir.

Program 16.1 DNSadres.java programi

```
import java.net.*;
public class DNSadres {

    public static void main (String args[]) throws UnknownHostException {
        InetAddress someHost;
        byte bytes[];
        int fourBytes[] = new int[4];

        if (args.length == 0) {
            someHost = InetAddress.getLocalHost();
        } else {
```

```

    someHost = InetAddress.getByName (args[0]);
}

System.out.print ("site ""+ someHost.getHostByName() +" sitenin adresi : ");
bytes = someHost.getAddress();
for (int i=0; i<4; i++) {
    fourBytes[i] = bytes[i] & 255;
}
System.out.println (fourBytes[0] + "." +
    fourBytes[1] + "." +
    fourBytes[2] + "." +
    fourBytes[3]);
System.out.println("Local bilgisayarın adresi : "+InetAddress.getLocalHost());
}
}

```

program çalıştırılınca :

```

site 'www.mam.gov.tr' sitenin adresi : 193.140.76.10
Local bilgisayarın adresi : turhan-czvbccoqtf/193.140.79.15

```

sonucunu verecektir.

16.2 ALT SEVIYE İLETİŞİM : UDP KULLANIMI

network üzerinden kurabileceğimiz en basit iletişim yollarından biri olan UDP DatagramPacket ve DatagramSocket sınıflarını kullanarak gerçekleştirilebilir. DatagramPacket sınıfı dört kurucu metod içermektedir. Bu metodlardan ikisi veri almak, ikisi de veri göndermek amaçlıdır. Hem gönderirken hemde veri alırken byte olarak veriyi ve veri uzunluğunu bildirme zorunluluğu mevcuttur. Bu sınıf asıl gönderme işlemlerini yapmaz, bu paralel sınıfı DatagramSocket tarafından gerçekleştirilir.

```

package java.net;
public final class DatagramPacket {
    byte[] buf;
    int offset;
    int length;
    InetAddress address;
    int port;
    public DatagramPacket(byte buf[], int offset, int length)
    public DatagramPacket(byte buf[], int length)
    public DatagramPacket(byte buf[], int offset, int length,
        InetAddress address, int port)
    public DatagramPacket(byte buf[], int length,
        InetAddress address, int port)
    public synchronized InetAddress getAddress()
    public synchronized int getPort()
    public synchronized byte[] getData()
    public synchronized int getOffset()
    public synchronized int getLength()
    public synchronized void setData(byte[] buf, int offset, int length)
    public synchronized void setAddress(InetAddress iaddr)
    public synchronized void setPort(int iport)
    public synchronized void setData(byte[] buf)
    public synchronized void setLength(int length)
    private native static void init()
}

```

```

package java.net;

```



```

public class DatagramSocket {
    DatagramSocketImpl impl;
    boolean connected = false;
    InetAddress connectedAddress = null;
    int connectedPort = -1;
    public DatagramSocket() throws SocketException
    public DatagramSocket(int port) throws SocketException
    public DatagramSocket(int port, InetAddress laddr) throws SocketException
    void create(int port, InetAddress laddr) throws SocketException
    public void connect(InetAddress address, int port)
    public void disconnect()
    public InetAddress getInetAddress()
    public int getPort
    public void send(DatagramPacket p) throws IOException {
    public synchronized void receive(DatagramPacket p) throws
    public InetAddress getLocalAddress()
    public int getLocalPort()
    public synchronized void setSoTimeout(int timeout) throws SocketException
    public synchronized int getSoTimeout() throws SocketException
    public synchronized void setSendBufferSize(int size) throws SocketException
    public synchronized int getSendBufferSize() throws SocketException
    public synchronized void setReceiveBufferSize(int size) throws SocketException
    public synchronized int getReceiveBufferSize() throws SocketException
    public void close()
}

```

Bu iki sinifi bir örnek problemde kullanalım.

Program 16.2 GetDate.java programı

```

import java.net.*;

public class GetDate {

    final static int PORT_DAYTIME = 13; // well-known daytime port

    public static void main (String args[]) throws Exception {
        DatagramSocket dgSocket;
        DatagramPacket datagram;
        InetAddress destination;
        byte msg[] = new byte[256];
        dgSocket = new DatagramSocket();
        destination = InetAddress.getByName ("mam.gov.tr");
        datagram = new DatagramPacket (msg, msg.length, destination,
            PORT_DAYTIME);
        dgSocket.send(datagram);
        datagram = new DatagramPacket (msg, msg.length);
        dgSocket.receive(datagram);
        String received = new String (datagram.getData());
        System.out.println ("TÜBİTAK MAM'da su anda saat: " + received);
        dgSocket.close();
    }
} // end of class GetDate

```

program çıktısı :

TÜBİTAK MAM'da su anda saat: Sun Mar 11 16:14:20 2001

Program çıktısından da görüldüğü gibi bu program zaman port'undan mam.gov.tr bilgisayarının zamanini okumaktadır.

16.3 TCP BILGI ILETİMİ, SOCKET SINIFI

Direk olarak TCP üzerinden bilgi aktarma UDP üzerinden bilgi aktarımı gibidir. En önemli fark, TCP kullanırken veri miktarının önemli olmamasıdır. İstenilen miktarda veri TCP lanalı üzerinden aktarılabilir. TCP veri aktarımı için socket sınıfını kullanıyoruz. Socket sınıfının tanımı :

```
package java.net;
public class Socket {
    protected Socket()
    protected Socket(SocketImpl impl) throws
    public Socket(String host, int port)
        throws UnknownHostException, IOException
    public Socket(InetAddress address, int port) throws IOException
    public Socket(String host, int port, InetAddress localAddr,
        int localPort) throws IOException
    public Socket(InetAddress address, int port, InetAddress localAddr,
        int localPort) throws IOException
    public Socket(String host, int port, boolean stream) throws IOException
    public Socket(InetAddress host, int port, boolean stream) throws
    public InetAddress getInetAddress()
    public InetAddress getLocalAddress()
    public int getPort()
    public InputStream getInputStream() throws IOException
    public OutputStream getOutputStream() throws IOException
    public void setTcpNoDelay(boolean on) throws SocketException
    public boolean getTcpNoDelay() throws SocketException
    public void setSoLinger(boolean on, int linger) throws SocketException
    public int getSoLinger() throws SocketException
    public synchronized void setSoTimeout(int timeout) throws SocketException
    public synchronized int getSoTimeout() throws SocketException
    public synchronized void setSendBufferSize(int size)
    throws SocketException
    public synchronized int getSendBufferSize() throws SocketException
    public synchronized void setReceiveBufferSize(int size)
    throws SocketException
    public synchronized int getReceiveBufferSize()
    throws SocketException
    public String toString()
    public static synchronized void setSocketImplFactory(SocketImplFactory fac)
        throws IOException
}
```

şeklindedir.

Program 16.3 email.java programı (TCP Socket sınıfı örneği)

```
import java.io.*;
import java.net.*;
import javax.swing.JOptionPane;

public class email {

    public static void main(String args[])
        throws IOException, UnknownHostException {
        String s;
        String msgFile;
        String from, to, mailHost;
```

```

    if (args.length != 4) {
        JOptionPane.showMessageDialog(null,"Dogru çağırma: java email gönderilendosya gönderenin_adresi
gittigi_adres mektup_server_adresi");
        System.exit (10);
    }

    msgFile = args[0];
    from = args[1];
    to = args[2];
    mailHost = args[3];

    checkEmailAddress (from);
    checkEmailAddress (to);

    SMTP mail = new SMTP(mailHost);
    if (mail != null) {
        if (mail.send (new FileReader(msgFile), from, to) ) {
            JOptionPane.showMessageDialog(null,"Mektup gönderildi");
        } else {
            JOptionPane.showMessageDialog(null,"STMP server'a baglanti saglanamadi");
        }
    }
    System.exit(0);
}

static void checkEmailAddress (String address) {
    if (address.indexOf('@') == -1) {
        JOptionPane.showMessageDialog(null,"Geçersiz e-mail adresi " + address + "");
        System.exit (10);
    }
}

//-----
class SMTP {

    public final static int SMTP_PORT = 25;

    InetAddress mailHost;
    InetAddress ourselves;
    BufferedReader in;
    PrintWriter out;
    public SMTP (String host) throws UnknownHostException {

        mailHost = InetAddress.getByName(host);
        ourselves= InetAddress.getLocalHost();

        System.out.println ("mailhost = " + mailHost);
        System.out.println ("localhost= " + ourselves);
        System.out.println ("SMTP constructor done\n");
    }

    public boolean send (FileReader msgg, String from, String to) throws IOException {
        Socket smtpPipe;
        InputStream inn;
        OutputStream outt;
        BufferedReader msg;

        msg = new BufferedReader (msgg);

```

```

smtpPipe = new Socket (mailHost, SMTP_PORT);
if (smtpPipe == null) {
    return false;
}

// get raw streams
inn = smtpPipe.getInputStream();
outt = smtpPipe.getOutputStream();

// turn into usable ones
in = new BufferedReader (new InputStreamReader (inn));
out = new PrintWriter (new OutputStreamWriter (outt), true);

if (inn==null || outt==null) {
    System.out.println ("Failed to open streams to socket.");
    return false;
}

String initialID = in.readLine();
System.out.println (initialID);

System.out.println ("HELO " + ourselves.getHostName());
    out.println ("HELO " + ourselves.getHostName());

String welcome = in.readLine();
System.out.println (welcome);

System.out.println ("MAIL From:<" + from + ">");
    out.println ("MAIL From:<" + from + ">");

String senderOK = in.readLine();
System.out.println (senderOK);

System.out.println ("RCPT TO:<" + to + ">");
    out.println ("RCPT TO:<" + to + ">");

String recipientOK = in.readLine();
System.out.println (recipientOK);

System.out.println ("DATA");
    out.println ("DATA");

String line;
while ((line = msg.readLine()) != null) {
    out.println(line);
}
System.out.println (".");
    out.println (".");

String acceptedOK = in.readLine();
System.out.println (acceptedOK);

System.out.println ("QUIT");
    out.println ("QUIT");

return true;
}
}

```

programi çalıştırmak için :

>java email a.dat **Turhan.Coban@posta.mam.gov.tr** *turhan@mam.gov.tr* mam.gov.tr
komutunu kullanabiliriz.

Program çıktısı :

```
mailhost = posta.mam.gov.tr/193.140.72.10
localhost= turhan-czcvoqtf/193.140.78.17
SMTP constructor done
```

```
220 posta.mam.gov.tr ESMTP Server (Microsoft Exchange Internet Mail Service 5.5.2653.13) ready
HELO turhan-czcvoqtf
250 OK
MAIL From:<turhan@mam.gov.tr>
250 OK - mail from <turhan@mam.gov.tr>
RCPT TO:<Turhan.Coban@posta.mam.gov.tr>
250 OK - Recipient <Turhan.Coban@posta.mam.gov.tr>
DATA
.
354 Send data. End with CRLF.CRLF
QUIT
```

Seklinde oluşur.

16.4 INTERNET SİTELERİYLE BİLGİ ALIŞVERİSİ, URL SINIFI

Java'nin Internet ortamında programlama için oldukça iyi bir araç olduğundan kitabın başında bahsetmiştik. Bu konuda javanın çok iyi bir araç olması nazılarının Java dilini sadece bir internet aracı olduğunu sanmalarına kadar gitmektedir. Java dilinde internet ve serverlerin haberleşmeleri için bir çok araç bulunmaktadır. Bu araçların en önemlilerinden biri de şüphesiz URL sınıfidir. bu sınıf yardımıyla bir internet adresiyle (html adresiyle) rahatlıkla bağlantı kurulabilir. url sınıfının genel tanımı şöyledir :

```
public final class URL implements java.io.Serializable {
    static final long serialVersionUID = -7627629688361524110L;
    private static final String protocolPathProp = "java.protocol.handler.pkgs";
    private String protocol;
    private String host;
    private transient InetAddress hostAddress;
    private int port = -1;
    private String file;
    private String ref;
    transient URLStreamHandler handler;
    private int hashCode = -1;
    public URL(String protocol, String host, int port, String file) throws MalformedURLException
    public URL(String protocol, String host, String file) throws MalformedURLException
    public URL(String protocol, String host, int port, String file, URLStreamHandler handler)
        throws MalformedURLException
    public URL(String spec) throws
    public URL(URL context, String spec) throws MalformedURLException
    public URL(URL context, String spec, URLStreamHandler handler) throws MalformedURLException
    private boolean isValidProtocol(String protocol)
    private void checkSpecifyHandler(SecurityManager sm)
    protected void set(String protocol, String host, int port, String file, String ref)
    public int getPort()
    public String getProtocol()
    public String getHost()
    public String getFile()
    public String getRef()
    public boolean equals(Object obj)
    public synchronized int hashCode()
```

```

private synchronized InetAddress getHostAddress()
private static boolean hostsEqual(URL u1, URL u2)
public boolean sameFile(URL other)
public String toString()
public String toExternalForm()
public URLConnection.openConnection() throws java.io.IOException
public final InputStream openStream() throws java.io.
public final Object getContent() throws java.io.IOException
public static synchronized void setURLStreamHandlerFactory(URLStreamHandlerFactory fac
static synchronized URLStreamHandler getURLStreamHandler(String protocol)
private synchronized void readObject(java.io.ObjectInputStream s) throws IOException,
    ClassNotFoundException
}

```

İnternette URL sınıfını kullanarak veri aktarımı konusunda iki örnek program verelim. Birinci program seçilen sitelere ulaşım yapacak bir internet sitesi seçme programıdır.

Program 16.4 internetsitesecici.java, bu program applet kullanarak choice deyimiyle listelenmiş (programin içinde) internet siteleri arasında seçim yapar ve sonucunda bu internet sitesini browsere çağırır.

```

import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.net.*;
import java.util.Hashtable;
import java.applet.Applet;

public class internetsitesecici extends Applet
implements ItemListener
{
    private Hashtable site;
    private Choice siteChoice;
    public void init()
    {
        site=new Hashtable();
        siteChoice=new Choice();
        String baslik,yer;
        URL url;
        int counter=0;
        try
        {
            baslik="TUBITAK Marmara Arastirma Merkezi";
            yer="http://www.mam.gov.tr";
            url=new URL(yer);
            site.put(baslik,url);
            siteChoice.add(baslik);
            baslik="Turhan Coban";
            yer="http://www.mam.gov.tr/~turhan";
            url=new URL(yer);
            site.put(baslik,url);
            siteChoice.add(baslik);
            baslik="TUBITAK Marmara Arastirma Merkezi network sitesi";
            yer="http://www.mam.net.tr";
            url=new URL(yer);
            site.put(baslik,url);
            siteChoice.add(baslik);
            baslik="Java sitesi";
            yer="http://java.sun.com";
            url=new URL(yer);
            site.put(baslik,url);
            siteChoice.add(baslik);

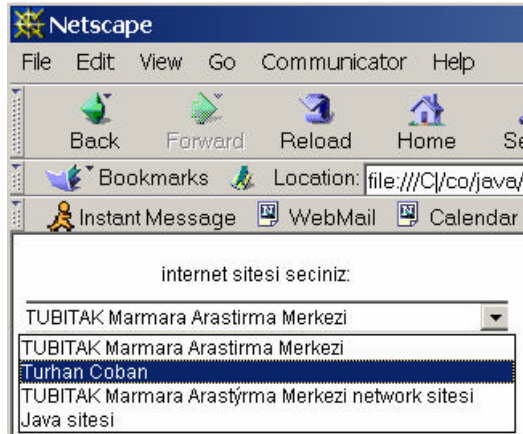
```

```

}
catch(MalformedURLException e){e.printStackTrace();}
add(new Label("internet sitesi seciniz:"));
siteChoice.addItemListener(this);
add(siteChoice);
}
public void itemStateChanged(ItemEvent e)
{
    URL url=(URL)site.get(e.getItem());
    getAppletContext().showDocument(url);
}
}
}

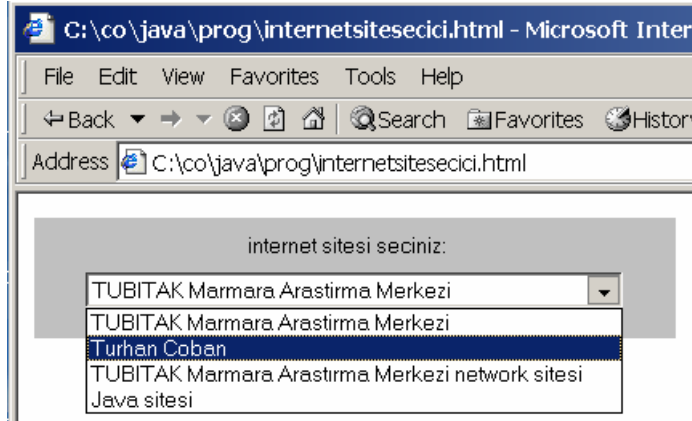
```

16001.JPG



Sekil 16.1 internetsitesecici programini kullanarak bir internet sitesinin seçilmesi (netscape)

16002.JPG



Sekil 16.2 internetsitesecici programini kullanarak bir internet sitesinin seçilmesi (Microsoft internet explorer)

16003.JPG



Sekil 16.3 internetsitesecici programini kullanarak seçilen internet sitesinin Netscape browsereyle gösterilmesi

Program 16.5 internetsiteseciciSW.java, bu program JApplet (swing) kullanarak listelenmiş (programın diında html dosyasında tanımlanmış) internet siteleri arasında seçim yapar ve sonucda bu internet sitesini browsere çağırır.

```
import java.net.*;
import java.util.*;
import javax.swing.*;
import javax.swing.event.*;
import java.awt.*;
import java.applet.AppletContext;

public class internetsiteseciciSW extends JApplet {
    private Hashtable internetsitesi;
    private Vector siteIsimleri;

    public void init()
    {
        internetsitesi = new Hashtable();
        siteIsimleri = new Vector();

        getInternetsitesiFromHTMLParameters();

        Container c = getContentPane();
        c.add( new JLabel( "Internet internetsitesi seciniz : " ),
            BorderLayout.NORTH );

        final JList siteChooser = new JList( siteIsimleri );
        siteChooser.addListSelectionListener(
            new ListSelectionListener() {
                public void valueChanged( ListSelectionEvent e )
                {
                    Object o = siteChooser.getSelectedValue();
                    URL newDocument = (URL) internetsitesi.get( o );
                    AppletContext browser = getAppletContext();
                    browser.showDocument( newDocument );
                }
            }
        );
        c.add( new JScrollPane( siteChooser ),
            BorderLayout.CENTER );
    }

    private void getInternetsitesiFromHTMLParameters()
    {
```



```

//HTML dökümanındaki applet parametrelerini incele ve site isimlerini oku
String baslik, yer;
URL url;
int counter = 0;

while ( true ) {
    baslik = getParameter( "baslik : " + counter );

    if ( baslik != null ) {
        yer = getParameter( "adres :" + counter );

        try {
            url = new URL( yer );
            internetsitesi.put( baslik, url );
            siteIsimleri.addElement( baslik );
        }
        catch ( MalformedURLException e ) {
            e.printStackTrace();
        }
    }
    else
        break;

    ++counter;
}
}
}

```

bu programın çıktısı da bir önceki programda olduğu gibidir. Bir sonraki programda internet üzerinden verilen adrese giderek dosyayı okumaktayız. Yani bir anlamda küçük bir browser programı yarattık.

Program 16.6 InternetDosyaOku.java, bu program küçük bir browser tanımlar. JTextField alanına yazılan URL adresindeki dosyayı JEditorPane kullanarak ekrana getirir.

```

// Bu program JEditorPane kullanarak
// bir Web sayfasını ekranda göstermektedir.
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
import java.net.*;
import java.io.*;
import javax.swing.*;
import javax.swing.event.*;

public class InternetDosyaOku extends JFrame {
    private JTextField gir;
    private JEditorPane contents;

    public InternetDosyaOku()
    {
        super( "Java Programlama dili WEB browser" );

        Container c = getContentPane();

        gir = new JTextField( "Ulaşmak istediğiniz adresi buraya yazınız : " );
        gir.addActionListener(
            new ActionListener() {
                public void actionPerformed( ActionEvent e )
                {
                    getThePage( e.getActionCommand() );
                }
            }
        );
    }
}

```

```

    }
);
c.add( gir, BorderLayout.NORTH );

contents = new JEditorPane();
contents.setEditable( false );
contents.addHyperlinkListener(
    new HyperlinkListener() {
        public void hyperlinkUpdate( HyperlinkEvent e )
        {
            if ( e.getEventType() ==
                HyperlinkEvent.EventType.ACTIVATED )
                getThePage( e.getURL().toString() );
        }
    }
);
c.add( new JScrollPane( contents ),
        BorderLayout.CENTER );

setSize( 400, 300 );
show();
}

private void getThePage( String adres )
{
    setCursor( Cursor.getPredefinedCursor(
        Cursor.WAIT_CURSOR ) );

    try {
        contents.setPage( adres );
        gir.setText( adres );
    }
    catch ( IOException io ) {
        JOptionPane.showMessageDialog( this,
            "internet URL adresine erisilemedi",
            "URL adresinde hata var",

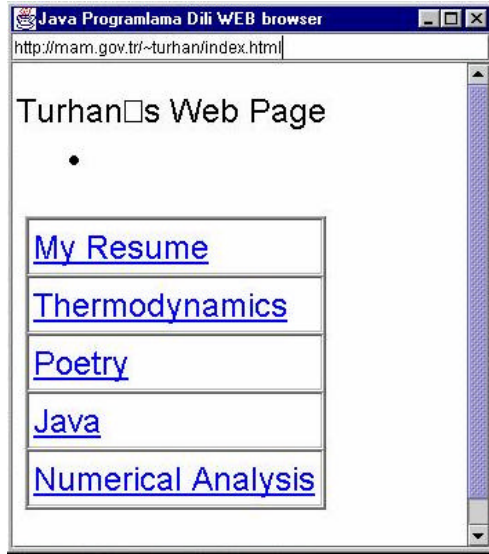
            JOptionPane.ERROR_MESSAGE );
    }

    setCursor( Cursor.getPredefinedCursor(
        Cursor.DEFAULT_CURSOR ) );
}

public static void main( String args[] )
{
    InternetDosyaOku dosya = new InternetDosyaOku();

    dosya.addWindowListener(
        new WindowAdapter() {
            public void windowClosing( WindowEvent e )
            {
                System.exit( 0 );
            }
        }
    );
}
}

```



Sekil 16.4 internetdosyaoku programini kullanarak seçilen internet sitesinin gösterilmesi

17. GÜVENLİK

Güvenlik denince bir programın girdi çıktı fonksiyonları aracılığıyla yapabileceği değişiklikler, bu değişikliklerin etkileri anlaşılır. Javada güvenliği sağlamak için program girdi çıktılar

17.1 APPLETLERDE GÜVENLİK

Appletler güvenlik açısından sınırlanmış programlardır. Genel olarak yerel bilgisayara yazma ve okuma iznine sahip değildirler. Bunu bir örnekle açıklayalım. Program 17.1'de bir applet programı olan yazitesti.java verilmektedir. Bu program yazitesti.txt dosyasına "bu yazı deneme amacıyla dosya yazitesti.txt içine Appletden yazıldı" yazısını yazmak için oluşturulmuştur.

Program 17.1 yazitesti.java

```
import java.awt.*;
import java.io.*;
import java.lang.*;
import javax.swing.*;

public class yazitesti extends JApplet {
    String myFile = "yazitesti.txt";
    File f = new File(myFile);
    PrintWriter dos;

    public void paint(Graphics g) {
        try {
            dos=new PrintWriter(new BufferedWriter(new FileWriter(myFile)));
            dos.println("bu yazı deneme amacıyla dosya yazitesti.txt içine Appletden yazıldı\n");
            dos.close();
            g.drawString("Yazım işlemi başarı ile gerçekleşti : " + myFile + " -- dosyasını açıp bakabilirsiniz ", 10, 10);
        }
        catch (SecurityException e) {
            g.drawString("yazitesti: güvenlik kontrolü asılamadı (güvenlik hatası) : " + e, 10, 10);
        }
        catch (IOException ioe) {
            g.drawString("yazitesti: giriş çıkış hatası", 10, 10);
        }
    }
}
```

Program çalıştırıldığında (appletviewer yazitesti.html)

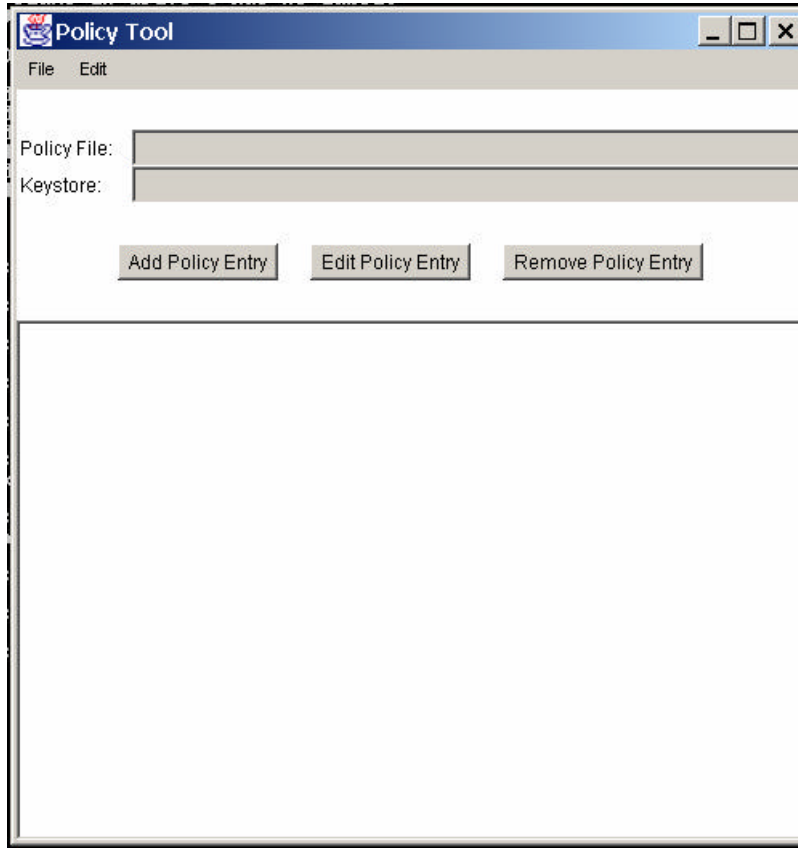
17001.JPG



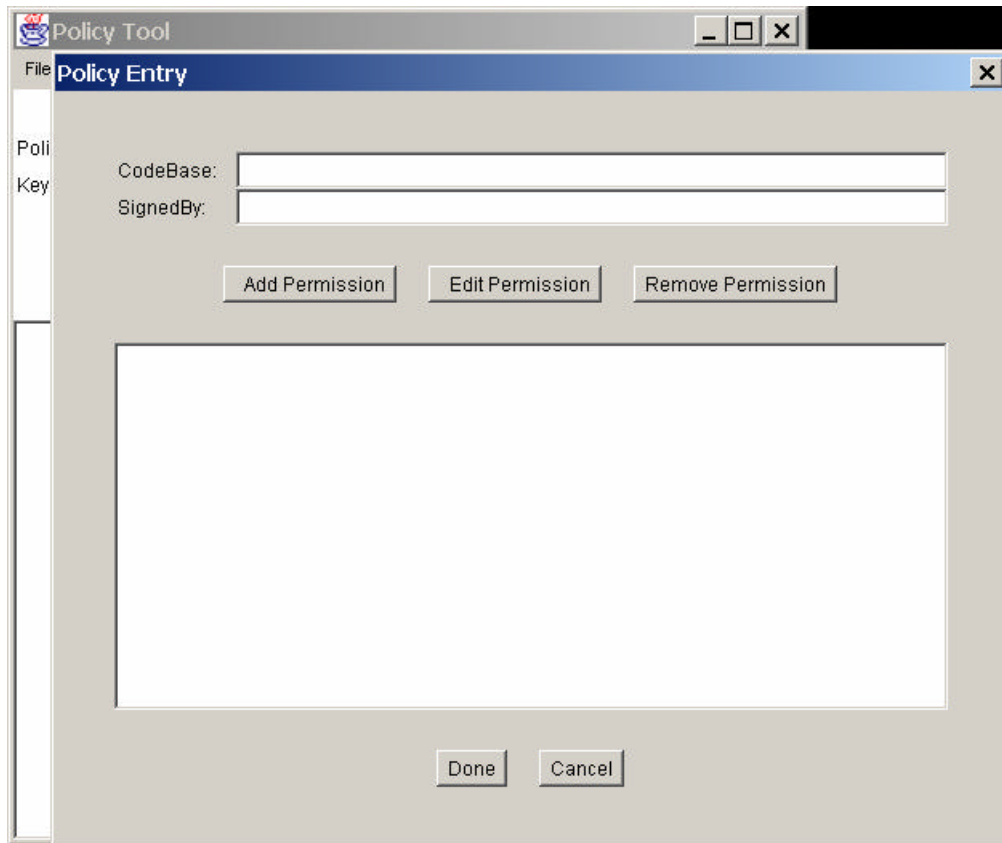
Figure 17.1 yazitesti.html applet çıktısı

Yazitesti:güvenlik kontrolü asılamadı(güvenlik hatası): java security.AccessControlException:access denied(java.io.FilePermission yazitesti.txt write)

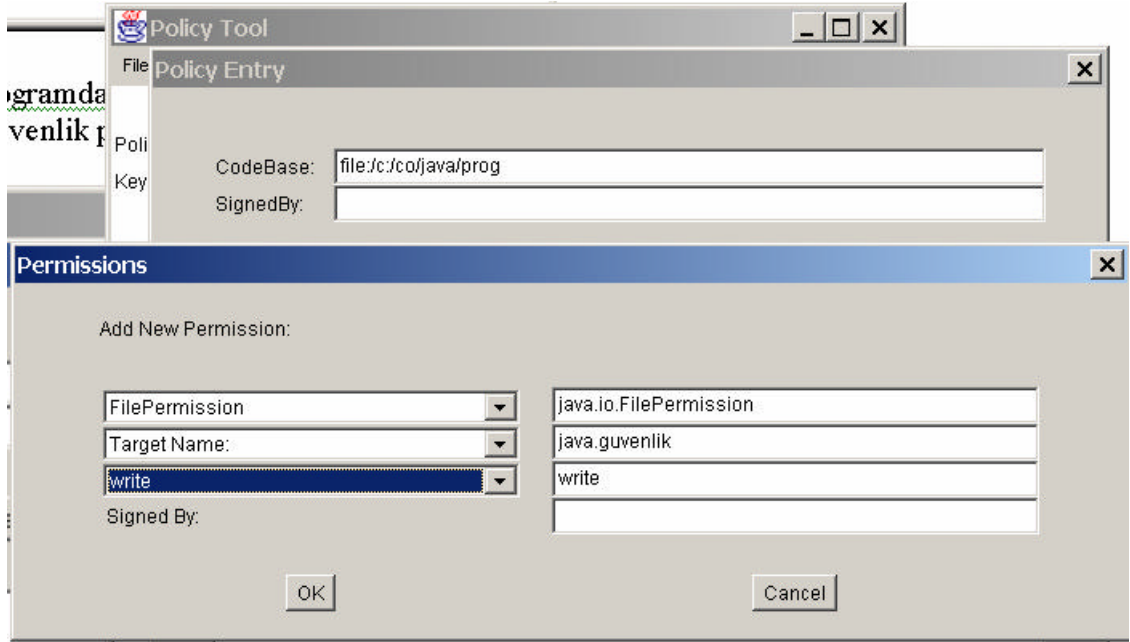
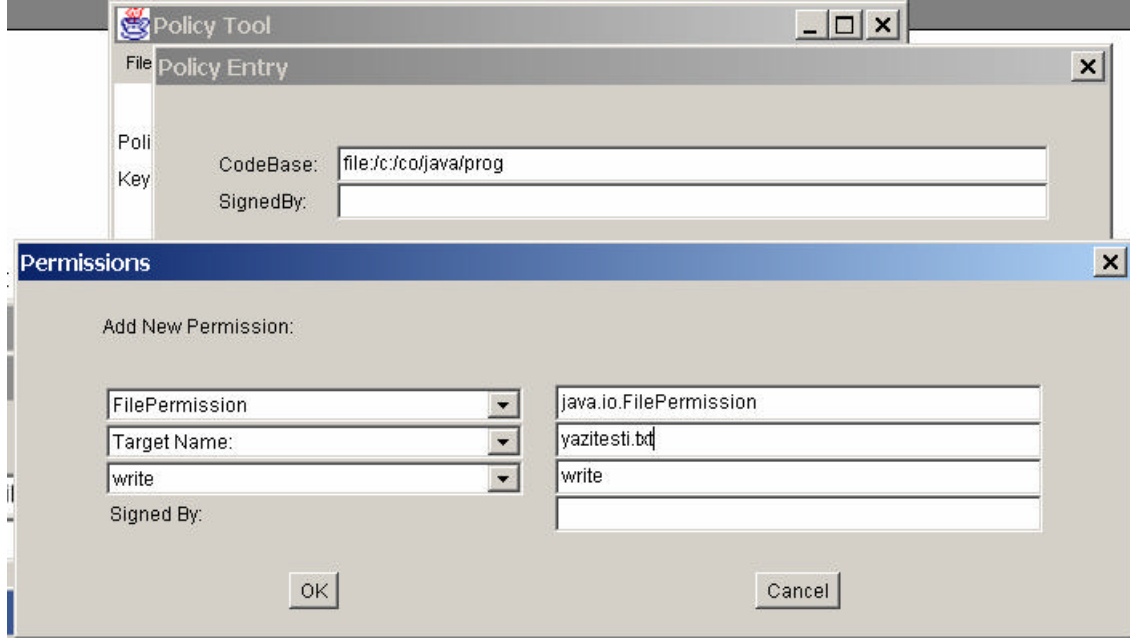
Mesajı verilmiştir. yazitesti.txt dosyası incelendiğinde de hiç bir şey yazılmadığı görülür. Bu applet programını kullanarak nasıl dosyaya yazı yazdırabiliriz. Bunun için önce **policytool** isimli programı çalıştıralım. Ekrana



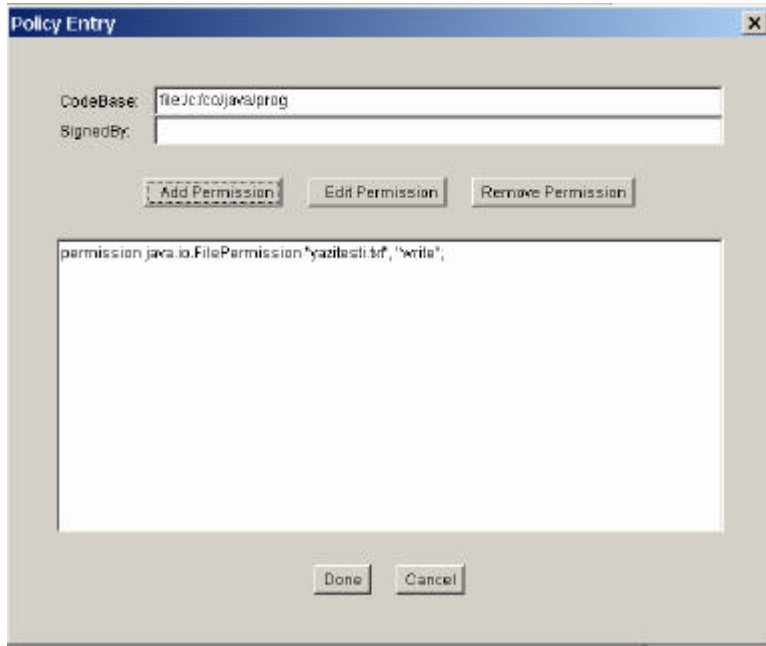
bir java programi gelecektir. Programdaki Add Policy Entry (güvenlik kurali ekle) düğmesine basalim. Yeni bir ekran açilacaktır. Bu ekranda güvenlik programimizi içerecek dosya url adresini yazip (örneğin file:/c:/co/java/prog veya html://www.mam.gov.tr/~turhan) Add Permission tusuna basalim.



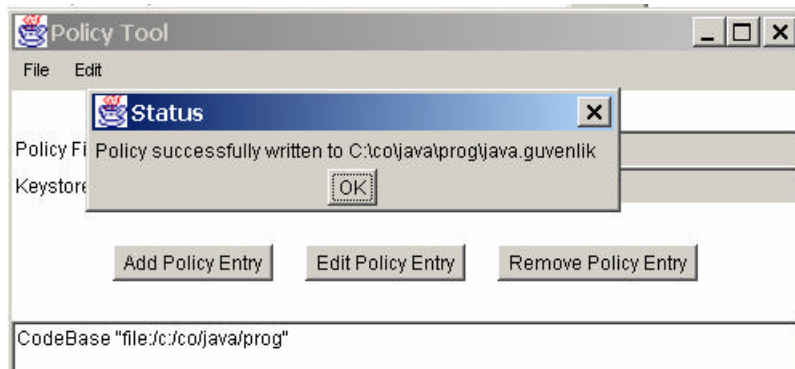
File permission (dosya güvenlik izni) penceresinden file permission (dosya izni) seçtikten sonra Target Name alanına yazma izni istediğimiz yazitesti.txt dosyasının ismini yazalım. Ve son alanda da yazma izni ("write") seçelim ve ok düğmesine basalım.



son pencere kapanacak ve bir önceki pencere gelecektir. Burada da Done düğmesine basalım.



ilk pencerede file, save as seçeneklerini seçtikten sonra c:\co\java\prog (veya sizin çalıştığınız dosyaya) java.guvenlik adıyla kaydedelim. Program policy succesfully written to c:\co\java\prog\java.guvenlik mesajini verecektir.



şimdi policy tool programini exit deyimiyle kapatabiliriz. Policytool programi bize otomatik olarak **java.guvenlik** dosyasini yaratti. Bu dosyanin kapsamina bakacak olursak :

```
/* AUTOMATICALLY GENERATED ON Sun Mar 11 00:45:40 PST 2001 */  
/* DO NOT EDIT */
```

```
grant codeBase "file:/c:/co/java/prog" {  
    permission java.io.FilePermission "yazitest.txt", "write";  
};
```

biz ayni komutu dosyaya elde de girebilirdik. Bu komutun anlami c:\co\java\prog direktory'sindeki yazitest.txt dosyasina yazma ("write") müsadesi ver demektir.

Şimdi appletviewer programini

appletviewer -J-Djava.security.policy=java.guvenlik yazitest.html
komutuyla çalıştırdığımızda :



çiktisini alacağız. Yazitesti.txt dosyasını açtığımızda

bu yazı deneme amacıyla dosya yazitesti.txt içine Appletden yazıldı

dosyaya yazısının yazıldığını göreceğiz.

Burada yazımı gerçekleştirmek için **-J-Djava.security.policy=java.guvenlik** gibi özel bir anahtar kullandık. Aynı ismi bu anahtarı kullanmadan yapmak için **java.security** dosyasına yeni bir komut ilave etmemiz gerekir. Bu dosya sizin kullandığınız ana java directory'sinin altındaki lib\security de bulunacaktır. Örneğin benim dosyam c:\co\java\jre\lib\security directory'sinde yer almaktadır. Bu dosyanın görünümü :

```
-----  
#  
# This is the "master security properties file".  
#  
# In this file, various security properties are set for use by  
# java.security classes. This is where users can statically register  
# Cryptography Package Providers ("providers" for short). The term  
# "provider" refers to a package or set of packages that supply a  
# concrete implementation of a subset of the cryptography aspects of  
# the Java Security API. A provider may, for example, implement one or  
# more digital signature algorithms or message digest algorithms.  
#  
# Each provider must implement a subclass of the Provider class.  
# To register a provider in this master security properties file,  
# specify the Provider subclass name and priority in the format  
#  
# security.provider.<n>=<className>  
#  
# This declares a provider, and specifies its preference  
# order n. The preference order is the order in which providers are  
# searched for requested algorithms (when no specific provider is  
# requested). The order is 1-based; 1 is the most preferred, followed  
# by 2, and so on.  
#  
# <className> must specify the subclass of the Provider class whose  
# constructor sets the values of various properties that are required  
# for the Java Security API to look up the algorithms or other  
# facilities implemented by the provider.  
#  
# There must be at least one provider specification in java.security.  
# There is a default provider that comes standard with the JDK. It  
# is called the "SUN" provider, and its Provider subclass  
# named Sun appears in the sun.security.provider package. Thus, the  
# "SUN" provider is registered via the following:  
#  
# security.provider.1=sun.security.provider.Sun  
#  
# (The number 1 is used for the default provider.)  
#  
# Note: Statically registered Provider subclasses are instantiated  
# when the system is initialized. Providers can be dynamically  
# registered instead by calls to either the addProvider or  
# insertProviderAt method in the Security class.
```



```
#
# List of providers and their preference orders (see above):
#
security.provider.1=sun.security.provider.Sun
security.provider.2=com.sun.rsa.jca.Provider

#
# Class to instantiate as the system Policy. This is the name of the class
# that will be used as the Policy object.
#
policy.provider=sun.security.provider.PolicyFile

# The default is to have a single system-wide policy file,
# and a policy file in the user's home directory.
policy.url.1=file:${java.home}/lib/security/java.policy
policy.url.2=file:${user.home}/.java.policy

# whether or not we expand properties in the policy file
# if this is set to false, properties (${...}) will not be expanded in policy
# files.
policy.expandProperties=true

# whether or not we allow an extra policy to be passed on the command line
# with -Djava.security.policy=somefile. Comment out this line to disable
# this feature.
policy.allowSystemProperty=true

# whether or not we look into the IdentityScope for trusted Identities
# when encountering a 1.1 signed JAR file. If the identity is found
# and is trusted, we grant it AllPermission.
policy.ignoreIdentityScope=false

#
# Default keystore type.
#
keystore.type=jks

#
# Class to instantiate as the system scope:
#
system.scope=sun.security.provider.IdentityDatabase

#
# List of comma-separated packages that start with or equal this string
# will cause a security exception to be thrown when
# passed to checkPackageAccess unless the
# corresponding RuntimePermission ("accessClassInPackage."+package) has
# been granted.
package.access=sun.

#
# List of comma-separated packages that start with or equal this string
# will cause a security exception to be thrown when
# passed to checkPackageDefinition unless the
# corresponding RuntimePermission ("defineClassInPackage."+package) has
# been granted.
#
# by default, no packages are restricted for definition, and none of
# the class loaders supplied with the JDK call checkPackageDefinition.
```

```
#
#package.definition=
policy.url.1=file${java.home}/lib/security/java.policy
policy.url.2=file${user.home}/.java.policy
policy.url.3=file:/C:/co/java/prog/java.guvenlik
```

seklindedir. Bu dosyaya biz yazitesti.txt izni olan java.guvenlik dosyasini

policy.url.3=file:/C:/co/java/prog/java.guvenlik

komutunu kullanarak ekledik. 3 rakaminin anlami daha önce yazilan iki güvenlik kodunun olmasidir. Simdi sadece **appletviewer yazitesti.html** komutu kullanarak programimizi çalıştırıp yazma islemini basarabiliriz.

17.2 KONSOL PROGRAMLARINDA GÜVENLİK

Applet disi programlarda (konsol programlarında) java direk olarak güvenlik kontrolü istemez. Yukardaki programın bir JFrame esdegerini olusturalım

```
import java.awt.*;
import java.io.*;
import java.lang.*;
import javax.swing.*;
```

```
public class yazitestiSWF extends JFrame {
```

```
    String myFile = "yazitestiSWF.txt";
    File f = new File(myFile);
    PrintWriter dos;
```

```
    public yazitestiSWF()
    {
        super("yazi testi swing frame konsol uygulaması");
    }
```

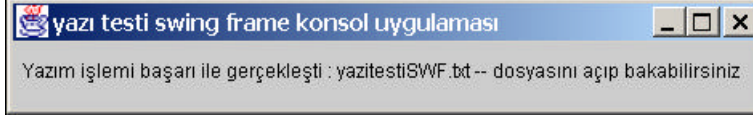
```
    public void paint(Graphics g) {
        Graphics2D g2 = (Graphics2D)g;

        try {
            dos=new PrintWriter(new BufferedWriter(new FileWriter(myFile)));
            dos.println("bu yazi deneme amaciyla dosya yazitesti.txt içine Appletden yazıldı\n");
            dos.close();
            g2.drawString("Yazım işlemi başarı ile gerçekleşti : " + myFile + " -- dosyasını açıp bakabilirsiniz ", 10, 50);
        }
        catch (SecurityException e) {
            g2.drawString("yazitesti: güvenlik kontrolü asılamadı (güvenlik hatası) : " + e, 10, 50);
        }
        catch (IOException ioe) {
            g2.drawString("yazitesti: giriş çıkış hatası", 10, 50);
        }
    }

    public static void main(String[] args)
    {
        yazitestiSWF pencere= new yazitestiSWF();
        pencere.addWindowListener(new BasicWindowMonitor());
        pencere.setSize(350,200);
        pencere.setVisible(true);
    }
}
```

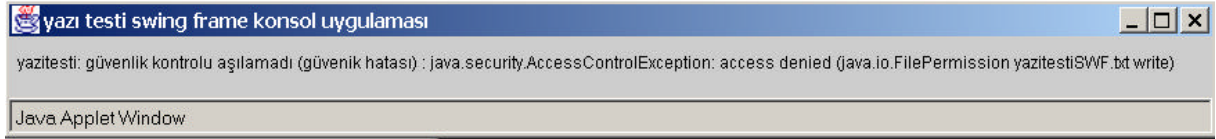
```
}  
}
```

bu programi javac yazitestiSWF.java deyimiyle derleyip
java yazitestiSWF ile çalistirirsak



programin direk olarak hiçbir güvenlik islemine gereksinim duymadan çalistigini görürüz. Eger bu güvenlik kontrolunu özel olarak arzularsak, programimizi

java -Djava.security.manager yazitestiSWF komutuyla çağırabiliriz. Bu durumda daha yazitestiSWF.txt dosyasini güvenlik sisteminde yanımlamadigimiz için tipki appletde olduğu gibi



sonucuyla karsilasiriz. Güvenlik sistemine bu yeni dosyayi da tanımlayarak konsol programini da güvenli modda çalistirabiliriz.

Örneğin java.guvenlik dosyasinin yazitestiSWF.txt dosyasi içinde yazma izni almış hali:

```
/* AUTOMATICALLY GENERATED ON Sun Mar 11 10:27:31 PST 2001 */  
/* DO NOT EDIT */
```

```
grant codeBase "file:/c:/co/java/prog" {  
    permission java.io.FilePermission "yazitesti.txt", "write";  
    permission java.io.FilePermission "yazitestiSWF.txt", "write";  
};
```

direk olarak java güvenliğini sağlayan komut

java -Djava.security.manager-Djava.security.policy=java.guvenlik yazitestiSWF

şeklinde olacaktır.

Şimdi size sistem özelliklerini veren bir program verelim.

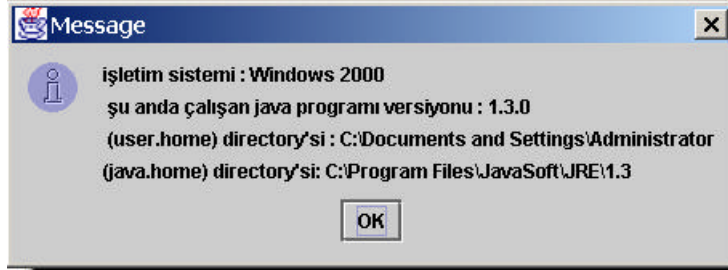
```
import java.lang.*;  
import java.security.*;  
import javax.swing.JOptionPane;  
  
class ozellikler {  
    public static void main(String[] args) {  
        String s,s1;  
        try {  
            s = System.getProperty("os.name", "not specified");  
            s1="isletim sistemi : " + s+"\n";  
            s = System.getProperty("java.version", "not specified");  
            s1+=" su anda çalışan java programi versiyonu : " + s+"\n";  
            s = System.getProperty("user.home", "not specified");  
            s1+=" (user.home) directory'si : " + s+"\n";  
            s=System.getProperty("java.home", "not specified");  
            s1+="(java.home) directory'si: " + s+"\n";  
        } catch (Exception e) { s1="Hata yakalandı " + e.toString();}
```

```

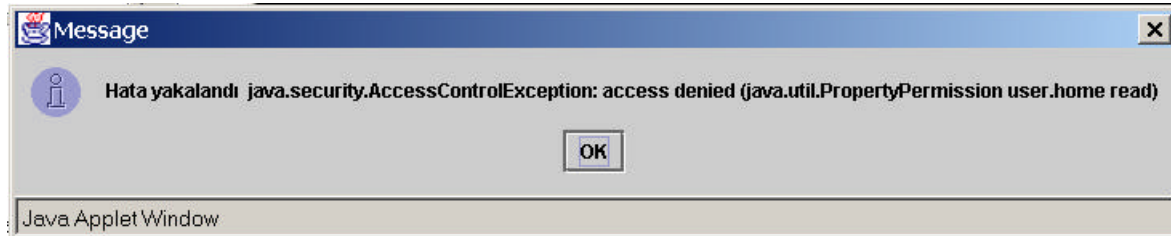
        JOptionPane.showMessageDialog(null,s1);
        System.exit(0);
    }
}

```

bu programi çalistirdigimizda :



çiktisini verecektir. Simdi programi güvenli modda çalistiralim, çikti :



olacaktır. Burada temel olarak sistem özelliklerini okuma izni vermemiz gerekiyordu. Bu yüzden java.util.PropertyPermission (java özellikleri izni) read (oku) komutuyla verildi

```

/* AUTOMATICALLY GENERATED ON Sun Mar 11 11:44:51 PST 2001 */
/* DO NOT EDIT */

```

```

grant codeBase "file:/c:/co/java/prog" {
    permission java.io.FilePermission "yazitesti.txt", "write";
    permission java.io.FilePermission "yazitestiSWF.txt", "write";
    permission java.util.PropertyPermission "ozellikler", "read";
};

```

java -Djava.security.manager-Djava.security.policy=java.guvenlik ozellikler

komutu sonucu bize hatasiz olarak ileticektir.

17.3 GÜVENLİK SERTİFİKALARI

Bilgisayarlardaki genel güvenlik sistemi genelde iki anahtarli bir sistemdir. Bu anahtarlardan birincisi, özel anahtar, sadece sizin bildiginiz bir anahtardir. İkinci anahtar güvenli olarak iletisim kurmak istediginiz her yere gönderilebilir. Sertifika almanin ilk asamasini javada verilen keytool adli programi kullanarak yapabiliriz. Bunun için

keytool -genkey

Komutunu kullanmamiz ve sorulan sorulara (ingilizce) cevap vermemiz kafidir. Keytool -genkey su sorulari soracaktır : kalın ile belirttiklerim cevaplar, parantez içerisindekiler türkçe karşılıklarıdır.

Enter keystore password : **ali** (password'u giriniz)

What is your first and last name? (isminiz ve soyisminiz nedir?)

[unknown]: **Turhan Coban** (burada isminizi ve soyisminizi giriniz)

What is name of your organisational unit? (is yerinizin is türü nedir?)

[unknown]: **research (arastirma)**

What is name of your organisation? (is yerinizin adi nedir?)

[unknown]: **TUBITAK MRC**

What is the name of your City or Locality? (sehrinizin veya bulundugunuz yerin adi nedir?)

[unknown]: **Gebze**

What is the name of your State or Province? (eyaletinizin veya bölgenizin adi nedir?)

[unknown]: **Kocaeli**

What is the two-letter country code for this unit? (iki harfli ülke kodunuz nedir?)

[unknown]: **TR**

Is <CN=Turhan Coban, OU=Research, O=TUBITAK MAM, L=Gebze, ST=Kocaeli,C=TR> correct? (bu verilen bilgiler dogru mu?)

[no]: **yes** (evet)

bu bilgiler verildikten sonra program

Enter key password for <mykey>

(RETURN if same as keystroke password):

(mykey anahtari için sifreyi giriniz daha önce girdiginiz sifreyle aynisi sadece gir tusuna basiniz) sorusunu soracak ve sifre isteyecektir. Burada sizin sifreniz mykey ismini almistir.

Eger ikinci bir kisi size sifre gönderirse bunu

keytool -import -file anahtarismi

komutuyla depolayabilirsiniz. Anahtari olusturduktan sonra anahtarınıza bir anahtar sertifikasyon kurumundan sertifika alabilirsiniz, bunun için önce sertifika onay belgesi olusturabilirsiniz. Bunun için **keytool -certreq** komutu kullanabilirsiniz. Bu komut

-----BEGIN NEW CERTIFICATE REQUEST-----

```
MIICcjCCAi8CAQAwDELMakGA1UEBhMCVFIxEDAQBgNVBAgTB0tvY2FlbGkxDjAMBgNVBAcTBUDl
YnpIMRQwEgYDVQKKEwtNUkNfVfVCSVRBSzEOMAwGA1UECXMFRVNFUkkxFTATBgNVBAMTDfR1cmhh
biBDb2JhbGJCCAbGwgEsBgcqhkJ0OQBMIIBHwKBgQD9f1OBHXUSKVLfSpwu7OTn9hG3UjzvRADD
Hj+AtlEmaUVdQCJR+1k9jVj6v8X1ujD2y5tVbNeBO4AdNG/yZmC3a5lQpaSfn+gEexAiwk+7qdf+
t8Yb+DtX58aophUPBPuD9tPFHsMCNVQTWhaRMvZ1864rYdcq7/IiAxmd0UgBxwIVAjdgUI8VlWvM
spK5gqLrhAvwWBz1AoGBAPfhoIXWmz3ey7yrXDa4V7l5lK+7+jrqgvlXTAs9B4JnUV1XjrrUWU/m
cQcQgYC0SRZxI+hMKBYTt88JMozIpuE8FnqLVHyNKOCjrh4rs6Z1kW6jfwv6ITVi8ftiegEkO8yk
8b6oUZCJqIPf4VrlnwaSi2ZegHtVJWQBTDv+z0kqA4GFAAKBgQCGLh1t/Vo3fMkMFLXNu9dhueKG
dac3vGCUmd1FzqBALncr+YEQw2DZqtxiwqIeivbXOoan2516S0cDBi333ArOGtK0pm/pHQ3Yyeh
W/ePbV6ljh/KbmuHaa3ZSfAHKseuHBcMkS4SNC5DeTVifzT1QLRwGeAkP5xdL72EX/dt8KAAMAsG
ByqGSM44BAMFAAMwADAtAhUAlm7LpK8FaOco1hgARAKCX0ik9CECFDqrUbnw9Fyp5CRUYs0+RCFy
L+U9
```

-----END NEW CERTIFICATE REQUEST-----

gibi bir çıktı olusturacaktır. Bu çıktı anahtar sertifika otoritelerine direk olarak email ile gönderilebilir. Sertifikanin gayesi sizi tanımayan kişilerce bile programlarınızın güvenliğinin onaylanmasıdır. Genellikle sertifika kuruluşları bunu bir ücret karşılığı yapar. Örneğin www.baltimore.ie adresinde böyle bir kuruluşla ilgili detaylı bilgi bulabilirsiniz. Sertifika kuruluşundan onaylanmış olarak gelen sertifikanızı

keytool -import -file \directory\yenisertifika

komutuyla yeni bir isimle depolayabilirsiniz. Sertifikanızı başka birine aktarırken

keytool -export -rfc komutu ile önderme anahtarını olusturup gönderebilirsiniz.

17.4 JAR DOSYALARININ GÜVENLİK KODUYLA İMZALANMASI

Jar dosyalarının hazırlanmasından daha önce bahsetmiştik. Java jar dosyaları jarsigner komutu kullanılarak sertifikalandırılabilir. Komut

jarsigner arşiv.jar mykey şeklindedir. Buradaki mykey sizin anahtarınızın adı, arşiv.jar ise kullandığımız jar dosyasıdır. Dosyayı kullanmadan önce -verify ve -verbose terimleriyle açmamız gerekir.

jarsigner -verify -verbose arşiv.jar

17.5 BROWSERLARDA GÜVENLİK

Browserlerin güvenlik sistemi burada anlattıklarımızla benzer olmakla beraber aynisi değildir. Microsoft ve netscape birbirinden ayrı güvenlik sistemlerine sahiptirler. Bunlarla ilgili bilgi

Microsoft için : <http://microsoft.com/java/security/default.htm>

Netscape için : <http://home.netscape.com/info/security-doc.html>

adreslerinden edinilebilir.

EK A TEXT SINIFI

Bu kitapta okuma işlemlerinde Text sınıfı oldukça yoğun olarak kullanılmıştır. Bu yüzden kodu ekte bir daha vermekte yarar görüyoruz.

Text.java

```
//=====
// Numerical Analysis Package in Java
// Class Text to read data from screen or file
// Dr. Turhan Coban
//=====
import java.io.*;
import java.util.*;
class Text
{
    BufferedReader in;
/*
-----
Static routines provided are:
-----
public static void prompt(String s);
public static int readInt(DataInputStream in);
public static int readInt(BufferedReader in);
public static double readDouble(DataInputStream in);
public static double readDouble(BufferedReader in);
public static String readString(DataInputStream in);
public static String readString(BufferedReader in);
public static char readChar(DataInputStream in);
public static char readChar(BufferedReader in);
-----
Dynamic routines provided are :
-----
public void Text()
public void Text(String s1)
public void Text(File f1)
public int readInt();
public double readDouble();
public String readString();
public char readChar();
Sample use :
----- reading a double-----
DataInputStream cin=new DataInputStream(System.in);
double number;
number=Text.readDouble(cin);
veya
BufferedReader cin=new BufferedReader(new InputStreamReader(System.in));
double number;
number=Text.readDouble(cin);
veya
double number;
Text cin=new Text();
number=cin.readDouble();
----- reading data from a file "datafile.dat"-----
DataInputStream fin=new DataInputStream
(new FileInputStream("datafile.dat"));
double number;
number=Text.readDouble(fin);
veya
double number;
BufferedReader fin=new BufferedReader(new FileReader("datafile.dat"));
```

```

double number;
number=Text.readDouble(fin);
veya
double number;
Text cin=new Text("dataFile.dat");
number=cin.readDouble();
----- printing data into a file "printfile.dat"-----
PrintStream fout=new PrintStream
(new FileOutputStream("printfile.dat"));
String a="turhan";
fout.println(a);
veya
BufferedWriter fout=new BufferedWriter(new FileWriter("datafile.dat"));
String a="Turhan");
fout.println(a);
-----
*/
private static StringTokenizer T;
private static String S;
public Text()
{
in=new BufferedReader(new InputStreamReader(System.in));
}
public Text(String s1) throws IOException
{
in=new BufferedReader(new FileReader(s1));
}
public static void prompt (String s) {
System.out.print(s + " ");
System.out.flush();
}

public static int readInt (DataInputStream in) throws IOException
{
if (T==null) refresh(in);
while (true)
{
try {
String item = T.nextToken();
return Integer.valueOf(item.trim()).intValue();
}
catch (NoSuchElementException e1) { refresh (in);}
catch(NumberFormatException e2)
{ //System.err.println("Error in number, try again.");
}
}
}

public int readInt() throws IOException
{
return Text.readInt(in);
}
public String readStringLine() throws IOException
{
return Text.readStringLine(in);
}
public double readDouble() throws IOException
{

```



```

    return Text.readDouble(in);
    }
    public String readString() throws IOException
    {
    return Text.readString(in);
    }
    public char readChar() throws IOException
    {
    return Text.readChar(in);
    }
    public static int readInt (BufferedReader in) throws IOException
    {
    if (T==null) refresh(in);
    while (true)
    {
    try {
String item = T.nextToken();
return Integer.valueOf(item.trim()).intValue();
    }
    catch (NoSuchElementException e1) { refresh (in);
    } catch(NumberFormatException e2)
    { //System.err.println("Error in number, try again.");
    }
    }
    }

```

```

    public static char readChar (DataInputStream in) throws IOException
    {
    if (T==null) refresh(in);
    while (true)
    {
    try {
    return T.nextToken().charAt(0);
    }
    catch(NoSuchElementException e1) {refresh (in);}
    }
    }
    public static char readChar (BufferedReader in) throws IOException
    {
    if (T==null) refresh(in);
    while (true)
    {
    try {
    return T.nextToken().charAt(0);
    }
    catch(NoSuchElementException e1) {refresh (in);}
    }
    }

```

```

    public static double readDouble(DataInputStream in) throws IOException
    {
    if(T==null) refresh(in);
    while (true) {
    try {
    String item = T.nextToken();
    return Double.valueOf (item.trim()).doubleValue();
    } catch(NoSuchElementException e1) {
    refresh (in);
    } catch(NumberFormatException e2)

```

```

        {
            //System.err.println("Error in number, try again.");
        }
    }
}

    public static double readDouble(BufferedReader in) throws IOException
    {
        if(T==null) refresh(in);
        while (true) {
            try {
                String item = T.nextToken();
                return Double.valueOf (item.trim()).doubleValue();
            } catch(NoSuchElementException e1) {
                refresh (in);
            } catch(NumberFormatException e2)
                {
                    //System.err.println("Error in number, try again.");
                }
        }
    }
    // this method is deprecated, but still kept for historical reasons
    // prefer BufferedReader version
    public static String readString(DataInputStream in) throws IOException
    {
        if(T==null) refresh (in);
        while (true) {
            try {return T.nextToken();}
            catch (NoSuchElementException e1) {
                refresh (in);
            }
        }
    }

    public static String readString(BufferedReader in) throws IOException
    {
        if(T==null) refresh (in);
        while (true) {
            try {return T.nextToken();}
            catch (NoSuchElementException e1) {
                refresh (in);
            }
        }
    }

    public static String readStringLine(DataInputStream in) throws IOException
    {
        //reads a line of strings from DataInputStream in
        int ch;
        String r = "";
        boolean done = false;
        while (!done)
        { try
        { ch = in.read();
        if (ch < 0 || (char)ch == '\n' || (char)ch == '\0')
            done = true;
        else
            r = r + (char) ch;
        }
        }
    }
}

```

```
catch(java.io.IOException e)
{ done = true;
}
}
return r.substring(0,(r.length()-1));
}
```

```
public static String readStringLine(BufferedReader in) throws IOException
{
    //reads a line of strings from BufferedReader in
    int ch;
    String r = "";
    boolean done = false;
    while (!done)
    { try
    { ch = in.read();
    if (ch < 0 || (char)ch == '\n' || (char)ch == '\0')
        done = true;
    else
        r = r + (char) ch;
    }
    catch(java.io.IOException e)
    { done = true;
    }
    }
    return r.substring(0,(r.length()-1));
}
```

```
private static void refresh (DataInputStream in) throws IOException
{
    String s = in.readLine();
    if (s==null) throw new EOFException();
    T = new StringTokenizer(s);
}
}
```

```
private static void refresh (BufferedReader in) throws IOException
{
    String s = in.readLine();
    if (s==null) throw new EOFException();
    T = new StringTokenizer(s);
}
}
```

EK B JAVA DERSİ SINAV SORULARI

Java derslerindeki bazı sınav soruları bu ekte verilmiştir.

JAVA PROGRAMLAMA DİLİ GEBZE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ GÜZ DÖNEMİ 2000 BITİRME SINAVI SORULARI

İsim – soyisim	
Öğrenci numarası	
Master/doktora	
Email	
Telefon	
Not	

AÇIKLAMALAR

- ? Toplam süre 3 saattir.
- ? Sizin için verilen boş alanlara soruları cevaplandırınız.
- ? Verilen yerler yetmezse ilave kâğıt kullanabilirsiniz
- ? Her soru on puandır (toplam 100 puan)
- ? İyi şanslar

SORU 1

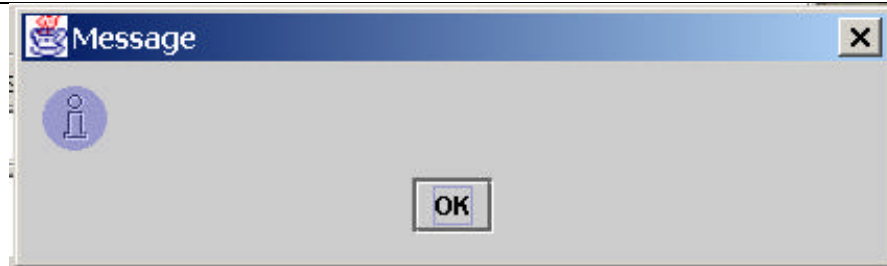
Aşağıda verilen programın girişi :

ilk gerçek sayıyı giriniz : 2
ikinci gerçek sayıyı giriniz : 2

şeklindedir. Program çıktısını yazınız.

```
import java.io.*;
import Text;
import javax.swing.JOptionPane;

class SORU1_2000{
    public static void main (String args[]) throws IOException
    {
        double sayi1,sayi2;
        double toplam;
        Text cin=new Text();
        System.out.print("ilk gerçek sayıyı giriniz : ");
        sayi1=cin.readDouble();
        System.out.print("ikinci gerçek sayıyı giriniz : ");
        sayi2=cin.readDouble();
        toplam=sayi1+sayi2;
        JOptionPane.showMessageDialog(null,sayi1+" "+sayi2+" = "+toplam);
        System.exit(0);
    }
}
```



SORU 2

Aşağıda verilen kutuya girdi olarak 2 girildiğinde oluşacak program çıktısını yazınız

```

import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import java.awt.event.*;
public class SORU2_2000 extends JApplet implements
ActionListener
{ int sayi1;
  int toplam;
  double ort;
  JLabel s1,s2; //yazi alanlari sinifi
  JTextField t1; //girdi alanlari (kutulari)
  JTextArea ciktiAlani; //cikti alani
  //pencereyi baslatma metodu
  public void init()
  {
    Container c=getContentPane();
    c.setLayout(new FlowLayout());
    Color renk=c.getBackground();
    s1=new JLabel("küp ortalamasi 1 den ");
    s2=new JLabel("e kadar ");
    t1=new JTextField(5); //pencereye ekle
    ciktiAlani=new JTextArea();
    ciktiAlani.setBackground(renk);
    c.add(s1);
    c.add(t1);
    c.add(s2);
    c.add(ciktiAlani);
    t1.addActionListener(this);
  }
}

```

```

//girdi alanından sinyal bekle ve
sinyal gelince su islemleri yap

public void
actionPerformed(ActionEvent e)
{
  toplam=0; //sayi1 i kutulardan
oku

sayi1=Integer.parseInt(t1.getText());
int i=1;
do {
  toplam+=i*i*i;
}
while(++i<=sayi1);

ort=(double)toplam/(double)sayi1;
ciktiAlani.setText(""+1den "+say
kadar küp ortalamasi :"+ort);
repaint();
}
//ActionPerformed metotunun
kapanisi
} //H2OD3_2000 sinifinin kapanisi

```



SS

SORU 3

Asagida verilen programdaki sayinin kuvvetini hesaplayan

```
public static double pow(double taban,double kuvvet)
```

metodunu yaziniz. Bu metod kendi kendini çağıran bir program kodu veya bir döngü yapısı kullanan bir şekilde oluşturulabilir.

```
Import javax.swing.JOptionPane;
public class SORU3_2000
{
    public static double pow(double taban,double kuvvet)
    {
        ***buraya gerekli program kodu girilecektir.***
    }

    public static void main (String args[])
    {
        double taban,kuvvet;
        taban=Double.parseDouble(JOptionPane.showInputDialog
("taban sayiyi giriniz : "));
        kuvvet=Double.parseDouble(JOptionPane.showInputDialog
("kuvveti giriniz : "));
        JOptionPane.showMessageDialog(null,taban+" nin "+kuvvet+" inci kuvveti: "
+pow(taban,kuvvet),"H3OD3_2000.java programi",JOptionPane.PLAIN_MESSAGE);
        System.exit(0);
    }
}
```

Cevap :

```
public static double pow(double taban,double kuvvet)
{

}

}
```

SORU 4

Asagida verilen kompleks2 programinin içerisinde yer alması gereken ve bir kompleks sayının karesini hesaplayan kare metodunu yazınız. kompleks2 sınıfını kullanarak $(1+2i)$ kompleks sayısının karesini alan ve sonuçlarını konsol ortamında yazdıran bir küçük bir çıktı programı yazınız

```
public class kompleks2
{
    public double ger;
    public double imaj;
    public kompleks2(double nger,double nimaj)
```

```

{
ger=nger;
imaj=nimaj;
}
public static kompleks2 pow(kompleks sol, double sag)
{ // kompleks bir sayinin gercek kuvvetini hesaplar.
double Rad,th;
Rad=Math.pow(sol.R(),sag);
th=sag*sol.theta();
kompleks2 sonuc;
sonuc =new kompleks2((Rad*Math.cos(th) ),
(Rad*Math.sin(th) ) );
return sonuc;
}
}
//kompleks sinifinin taniminin sonu

```

Kare metodu :

```

public static kompleks2 kare(kompleks sol)
{
}

```

SORU4_2000.java çıktı programi

SORU 5

Boyutlu degisken kullaniminda en büyük sorunlardan biri boyutlarin sabit olmasi, ve degistirilememesidir. Double tipi degiskenlerin boyutlarinin degistirilmesi amaciyla doubleBoyut sinifi gelistirilmistir. Fakat program dosyasina kaza sonucu dökülen kahve sonucu programin bir kısmi okunamamaktadır. Program kodu bilgisayara tekrar girilecektir. BoyutEkle alt metodundaki okunamayan yerin tekrar yazilmasinda yardimci olabilmisiniz.

```

public class doubleBoyut
{
//sinif degiskenleri
public double a[];
public int length;
public doubleBoyut(double x[] )
{
length=x.length;
a=new double[length];
for(int i=0;i<length;i++)
a[i]=x[i];
}
public doubleBoyut(int n)

```

```

public void setValue(double x,int i)
{
a[i]=x;
}
public void setValue(double[] x )
{
length=x.length;
a=new double[length];
for(int i=0;i<length;i++)
{
a[i]=x[i];
}
}
}

```

<pre> { a=new double[n]; length=a.length; } public void boyutEkle(int n) { if(n>0) { int z=a.length+n; *****buradaki kodu düzeltiniz***** *****buradaki kodu düzeltiniz***** a=b; length=a.length; } } public void boyutEkle() { boyutEkle(1); } public void boyutAzalt() { boyutAzalt(1); } public double getValue(int i) { return a[i]; } public double[] getValue() { return a; } </pre>	<pre> public String toString(int i) { return ""+a[i]; } public String toString() { String s=""; for(int i=0;i<length;i++) { s+=a[i]+" "; } s+="\n"; return s; } public void boyutAzalt(int n) { int z=a.length-n; if(z>1) { double[] b=new double[a.length-n]; for(int i=0;i<z;i++) b[i]=a[i]; a=b; } else { double[] b=new double[1]; b[0]=a[0]; a=b; } length=a.length; } </pre>
--	---

```

public void boyutEkle(int n)
{
if(n>0)
{
int z=a.length+n;

a=b;
length=a.length;}}

```

SORU 6

OvalPanelSWP panel programi verilmistir. Biz bu programi kullanarak bir elips çizdirmek istiyoruz. Bunun için yazılan JFrame programi SORU6_2000 nin kurucu metodu SORU6_2000metodunu tamamlayiniz.

```

import javax.swing.*;
import java.awt.*;
import yildizSW;
import java.awt.geom.*;
import renk;

```

```

public class ovalPanelSWP extends JPanel
{
int xi,yi,yaricap;

public ovalPanelSWP(int xi1, int yi1,int yaricap1)
{

```



```

xi=xi1;
yi=yi1;
yaricap=(yaricap1 >= 0 ? yaricap1:10);
}

```

```

public void setOvalPanelSWP(int xi1, int yi1,int
yaricap1)
{
xi=xi1;
yi=yi1;
yaricap=(yaricap1 >= 0 ? yaricap1:10);
repaint();
}

```

```

public void paintComponent(Graphics g)
=====

```

```

import java.awt.event.*; // java pencereyi
dinleme sinifini cagir
import BasicWindowMonitor;
import ovalPanelSWP;
import javax.swing.event.*;

```

```

public class SORU6_2000 extends JFrame
implements ChangeListener
{
// Renk secme ornegi
private ovalPanelSWP p;
Color r=Color.lightGray;
Container c;
// pencereyi baslatma metodu

```

```

{
super.paintComponent(g);
g.setColor(renk.mavi);
Graphics2D g2=(Graphics2D)g;

```

```

g2.setRenderingHint(RenderingHints.KEY_ANTIA
LIASING,
RenderingHints.VALUE_ANTIALIAS_ON);
Ellipse2D elips1=new
Ellipse2D.Double(xi,yi,yaricap,yaricap);
g2.draw(elips1);
}
}

```

```

public SORU6_2000()
{
super("JSlider Testi");
c=getContentPane();
c.setLayout(new Flowlayout());
***** tamamlayiniz *****
*****
}

```

```

//=====
public static void main(String[] args)
{
SORU6_2000 pencere= new SORU6_2000();
pencere.addWindowListener(new
BasicWindowMonitor());
pencere.setSize(350,200);
pencere.setVisible(true);
}}

```

```

public ovalTestSWF_2000()
{
super("JSlider Testi");
c=getContentPane();
c.setLayout();new Flowlayout());
}

```

SORU 7

Program çikti tablosunu çiziniz ve olusan degerleri yaziniz.

```

import java.sql.*;
import java.io.*;

```

```
import Text;

public class CreateKahve{
    public static void main(String args[]) throws IOException
    {
        String driverName;
        String url = "jdbc:odbc:prog";
        Connection con;
        String createString;
        createString = "create table KAHVE " +
            "(KAHVE_ISMI varchar(32), " +
            "NUMARA int, " +
            "FIYAT float, " +
            "SATIS int, " +
            "TOPLAM int)";
        Statement stmt;
        try {
            Class.forName("sun.jdbc.odbc.JdbcOdbcDriver");
        } catch(java.lang.ClassNotFoundException e)
        {
            System.err.print("ClassNotFoundException: ");
            System.err.println(e.getMessage());
        }
        try {
            con = DriverManager.getConnection(url,"Login", "Password");
            stmt = con.createStatement();
            stmt.executeUpdate(createString);
            stmt.executeUpdate("insert into KAHVE " +
                "values('Brezilya', 00101, 7.99, 0, 0)");
            stmt.close();
            con.close();
        } catch(SQLException ex)
        {System.err.println("SQLException: " + ex.getMessage());}
    }
}
```

Program çıktısı :

SORU 8

gir1.txt dosyasi incelendiginde

1 2

2 3

3 4

4 5

5 6

verisinin kaydedildigi gözlenmistir. Asagidaki program çalıştırıldığında cik1.txt dosyasında bulunması gereken veriyi yazınız

```
import java.io.*;
import Text;

public class SORU8_2000
{
    public static void main(String[] args) throws IOException
    {
        double x[],y[];
        DataInputStream input;
        x= new double[200];
        y=new double[200];
        String s1="gir1.txt";
        File fgir = new File(s1);
        BufferedReader b= new BufferedReader(new FileReader(fgir));
        boolean EOF=false;
        int j=0;
        while (!EOF)
        {
            try
            {
                x[j]= Text.readDouble(b);
                y[j]= Text.readDouble(b);
                ++j;
            }
            catch (EOFException e)
            {
                b.close();
                EOF=true;
            }
        } //while
        String s2="cik1.txt";
        File fcik = new File(s2);
        PrintWriter cfout=new PrintWriter(new BufferedWriter(new FileWriter(fcik)));
        for(int i=0;i<j;i++)
        {cfout.println(""+x[i]+" "+(y[i]*y[i]));}
        cfout.close();
    } //main
} //class
```

SORU 9

- programin islevini izah ediniz
- verilen girdi için çıktıyı yaziniz

```
import java.util.*;
import java.awt.*;
```

```
import javax.swing.*;
import java.awt.event.*;
```

```

class SetA
{
    public Vector bilesim(Vector list1, Vector
list2)
    {
        Vector bilesimVectoru = new Vector();
        String s1,s2;
        Enumeration n1=list1.elements();
        Enumeration n2=list2.elements();
        while(n1.hasMoreElements())
        {
            s1=(String)n1.nextElement();
            bilesimVectoru.addElement(s1);
        }
        while(n2.hasMoreElements())
        {
            s2=(String)n2.nextElement();
            if(!bilesimVectoru.contains(s2))
                bilesimVectoru.addElement(s2);
        }
        return bilesimVectoru;
    }
}
public class SORU9_2000 extends JFrame
implements ActionListener
{
    SetA set = new SetA(); // SetA
    JLabel L1, P1, P2;
    JTextField T1,T2;
    JTextArea cikti;
    Vector list1 = new Vector();
    Vector list2 = new Vector();
    Vector ansUn;
    Container c;
    public SetTestSWF_2000()

    {
        super("küme testi bilesim ve kesisim
kümeleri");
        c=getContentPane();
        c.setLayout(new FlowLayout());
        P1 = new JLabel("Birinci listeyi giriniz : ");
        T1 = new JTextField(30);
        P2 = new JLabel("ikinci listeyi giriniz : ");
        T2 = new JTextField(30);
        T2.setBackground(c.getBackground());
        cikti = new JTextArea();
        cikti.setEditable(false);
        cikti.setText("");
        cikti.setBackground(c.getBackground());
        c.add(P1);
        c.add(T1);
        T1.addActionListener(this);
        c.add(P2);
        c.add(T2);
        T2.addActionListener(this);
        JScrollPane jp=new JScrollPane(cikti);
        jp.setPreferredSize(new Dimension(320,200));
    }
}

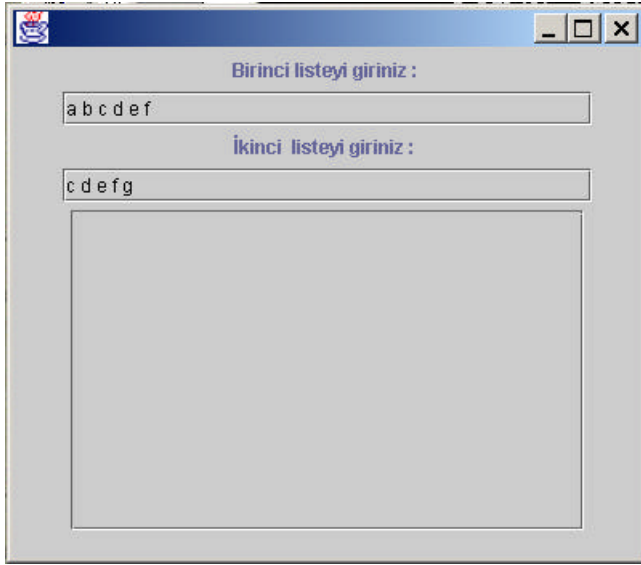
```

```

        c.add(jp);
    }
    public void girdiA(String string, Vector list)
    {
        StringTokenizer tokens = new
StringTokenizer(string);
        while(tokens.hasMoreTokens()) {
            String test = tokens.nextToken();
            list.addElement(test);
        }
    }
    public void ciktiA(Vector v)
    {
        Enumeration enum = v.elements();
        while(enum.hasMoreElements())
        {
            String ans = (String)enum.nextElement();
            cikti.append(ans + " ");
        }
        cikti.append("\n");
    }

    public void actionPerformed(ActionEvent e)
    {
        if(e.getSource()==T1)
        {
            String stringToTokenize = T1.getText();
            girdiA(stringToTokenize,list1);
        }
        else if(e.getSource()==T2)
        {
            String stringToTokenize = T2.getText();
            girdiA(stringToTokenize,list2);
            ansUn = set.bilesim(list1,list2);
            cikti.setText("");
            cikti.append("iki listenin bilesim kümesi :
\n");
            ciktiA(ansUn);
        }
    } //actionPerformed metodunun sonu
    public static void main(String[] args)
    {
        SORU9_2000 pencere = new SORU9_2000 ();
        pencere.addWindowListener(new
BasicWindowMonitor());
        pencere.setSize(400,350);
        pencere.setVisible(true);
    }
}

```



SORU 10

Birden yüze kadar sayıların ortalamasını bulan bir Java bilgisayar programı yazınız.

JAVA PROGRAMLAMA DİLİ GEBZE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ 20 OCAK 2000 BITİRME SINAVI SORULARI

Dr. Turhan Çoban

isim soyisim	
ogrenci numarası	
email /telefon	
not	

AÇIKLAMALAR :

- ? Toplam süre 3 saattir. (9.00 -12.00)
- ? Sizin için verilen boş alanlara soruları cevaplandırınız
- ? verilen yerler yetmezse ilave kâğıt kullanabilirsiniz.
- ? İyi şanslar

SORU 1

```
import java.io.*;
public class Aritmetik1
{ public static void main(String[] args)
{
int sayi1=1;
int sayi2=2;
```

```
sayi1 += sayi2;
System.out.println("sayi1+= : "+ sayi1);
sayi1 -= sayi2;
System.out.println("sayi1-= : "+ sayi1);
sayi1 *= sayi2;
System.out.println("sayi1*= : "+ sayi1);
sayi1 /= sayi2;
System.out.println("sayi1/= : "+ sayi1);
}
}
```

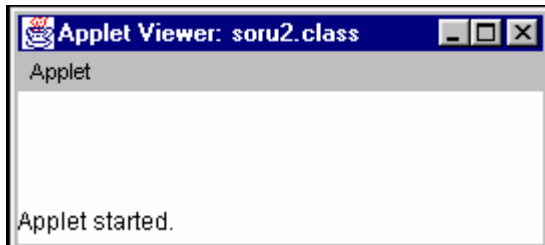
Verilen programin sonuçlarını yazınız :

SORU 2

```
import java.applet.Applet;
import java.awt.*;

public class soru2 extends Applet
{
    public void paint(Graphics g)
    {
        double not=60;
        if( not >= 90)
            { g.drawString("A",25,35); }
        else if(not >=75)
            { g.drawString("B",25,35); }
        else if(not >=60)
            { g.drawString("C",25,35); }
        else if(not >=50)
            { g.drawString("D",25,35); }
        else if(not >=40)
            { g.drawString("E",25,35); }
        else
            { g.drawString("F",25,35); }
    }
}
```

Verilen programin sonuçlarını yazınız :

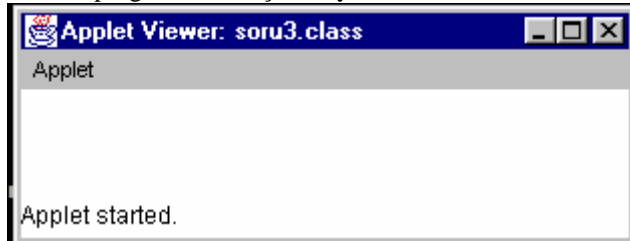


SORU 3

```
import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
```

```
public class soru3 extends Applet
{
    public void paint(Graphics g)
    {
        for(int x=10;x<100;x+=20)
        {
            g.drawString(" "+x,x,25);
        }
    }
}
```

Verilen programın sonuçlarını yazınız :

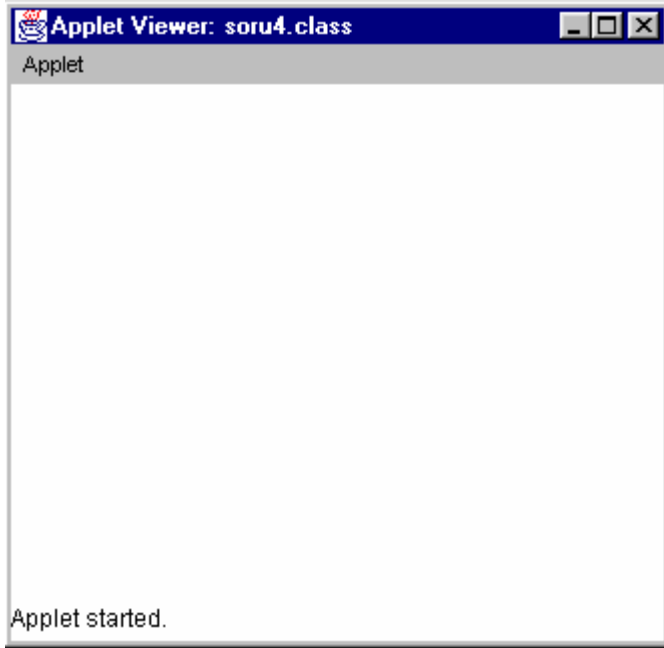


SORU 4

```
import java.awt.Graphics;
import java.applet.Applet;
```

```
public class soru4 extends Applet
{
    public void paint(Graphics g)
    {
        int x,y;
        y=1;
        while(y++<5)
        {
            x=1;
            while(x++<6)
            {
                g.drawString ("*",15*x,15*y);
            }
        }
    }
}
```

Verilen programın sonuçlarını çiziniz :



SORU 5

asagidaki program kodunda ***** ile verilen yerde kare metodunu kullanarak sonucu yazdiracak System.out.println(...) komutunu yeniden yaziniz

```
import java.io.*;
```

```
public class soru5
{
// sayinin karesi static metodu

public static double kare(double x)
{
return x*x;
}

public static void main(String[] args) throws IOException
{
double sayi=2;
System.out.println("sayinin karesi : "+ ***** );
}
}
```

SORU6

soru6 metodunda, apletdeki sonucu alabilmek için gerekli olan kare metodunu yaziniz.

```
import java.applet.Applet; // java applet sinifini cagir
import java.awt.*; // java pencere kullanma sinifini cagir
```

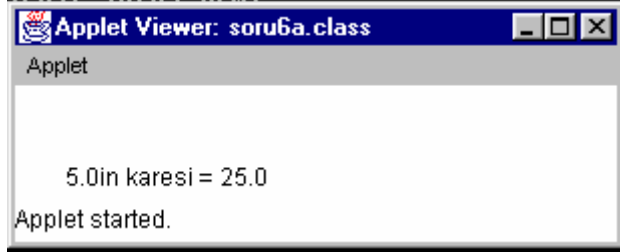
```
class soru6
{
// sayinin karesi dinamik metodu
*****

}
```

```
public class soru6a extends Applet
{
double sayi=5; // Gercek degisken sayi
```



```
soru6 nesne=new soru6();
public void paint(Graphics g)
{
g.drawString(sayi+"in karesi = "+nesne.kare(sayi),25,50);
}
}
```



SORU 7

Verilen programın çıktısını yazınız.

```
import java.io.*;

class soru7
{
public static boolean ve(boolean b1,boolean b2)
{
return b1&&b2;
}

public static boolean veya(boolean b1,boolean b2)
{
return b1||b2;
}

}

public class soru7a
{
public static void main(String arg[])
{
boolean b1=true;
boolean b2=false;
System.out.println(""+soru7.ve(b1,b2));
System.out.println(""+soru7.veya(b1,b2));
}
}
```

SORU 8

Asagida verilen noktaX sinifinda bos birakilan
public noktaX(double a, double b)
kurucu metodunu yaziniz.

```
public class noktaX
{
    public double x, y;

    public noktaX()
    {
        x=0;
        y=0;
    }

    public noktaX(double a, double b)
    {
        *****
    }

    public noktaX(noktaX a)
    {
        x=a.x;
        y=a.y;
    }

    public String toString()
    {
        return "["+x+", "+y+"]";
    }
}
```

```
public noktaX(double a, double b)
{
}
}
```

SORU 9

soru 8 de verilen noktaX sinifini kullanan dogruX sinifi verilmistir.
public dogruX(nokta nokta1,nokta nokta2)
kurucu metodunu yaziniz.

```
import noktaX;
```

```
public class dogruX
{
    public nokta n1,n2;

    //kurucu metod metot girdisi x1,y1,x2,y2
    public dogruX(double x1, double y1,double x2,double y2)
    {
        n1=new nokta(x1,y1);
        n2=new nokta(x2,y2);
    }

    //kurucu metod, method girdisi iki nokta
    public dogruX(nokta nokta1,nokta nokta2)
    {
```

```
*****  
}  
}
```

```
public dogruX(nokta nokta1,nokta nokta2)  
{  
  
  
  
  
  
  
  
  
  
}
```

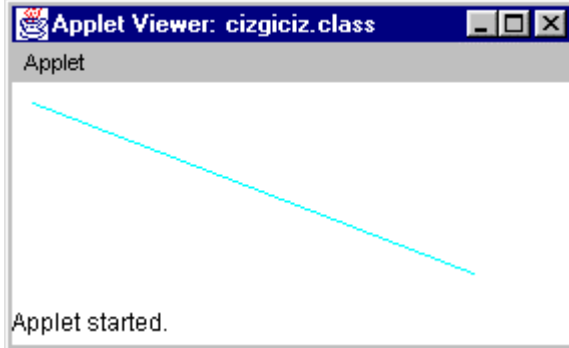
SORU 10

Asagidaki programin çiktisini yaziniz
import java.io.*;

```
class boyut1  
{  
public static void main(String args[] )  
{  
int ayin_gunleri[]={31,28,31,30,31,30,31,31,30,31,30,31};  
System.out.println("Nisan ayi "+ayin_gunleri[3]+" gun ceker");  
}  
}
```

SORU 10

drawLine metodu kullanarak asagidaki çiktiyi alacak bir program yaziniz. çizgi koordinatlarinin ne oldugu önemli degildir.



SORU 11

drawRect metodu kullanarak asagidaki çiktiyi alacak bir program yaziniz. dikdortgen koordinatlarinin ne oldugu önemli degildir.



SORU 12

Bu programin çıktisini yaziniz :

```
import java.applet.Applet;
import java.awt.*;

public class LabelTesti extends Applet
{
    private Label L1,L2;

    public void init()
    {
        L1=new Label();
        L1.setText("etiket 1");
        add(L1);
        L2=new Label("etiket 2");
        add(L2);
    }

    public void paint(Graphics g)
    {
        g.drawString("L1 : "+L1.getText(),25,80);
        g.drawString("L2 : "+L2.getText(),25,95);
    }
}
```

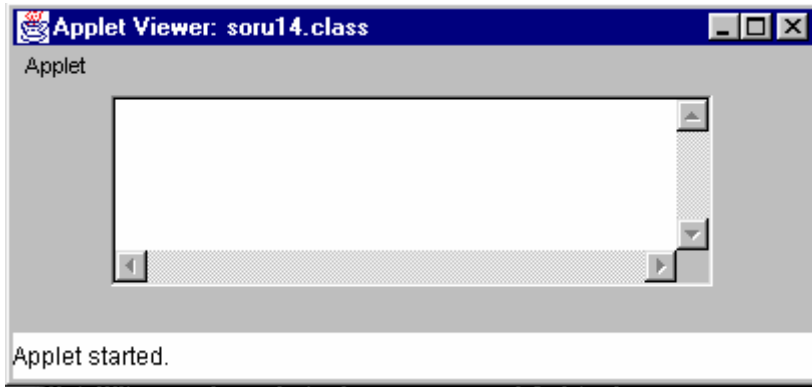
SORU 13

Aplete "Merhaba" yazdiran bir applet programi yaziniz.

SORU 14

Asagidaki programin sonuqlarini (aplete) yaziniz.

```
import java.applet.Applet;
import java.awt.*;
public class soru14 extends Applet
{
private TextArea T1;
public void init()
{
setBackground(Color.lightGray);
String s="buraya denemek icin\nyazi yazildi\n\t sonrada bu yazi aktarildi";
//not \n satirbasi kontrolu
//\t bir sonraki tab setine git
T1=new TextArea(s,5,40);
add(T1);
}
}
```



SORU 15

Birden 10 a kadar sayilarin ortalamasini hesaplayan bir application (konsol) programi yaziniz.

SORU 16

Asagidaki kodun çiktisi ne olacaktır :

```
public class sifiraBolunmeException
extends ArithmeticException
{
public sifiraBolunmeException()
{ super("sifira bolmeye calistiniz "); }
}
```

```
import java.io.*;
import sifiraBolunmeException;
```

```
public class soru15
{
public static void main(String arg[])
{
int sayi1=0;
int sayi2=1;
try
{
System.out.println(bol(sayi2,sayi1));
}
catch(sifiraBolunmeException e) {System.err.println(e.toString());}
}
```

```
public static double bol(int s1,int s2) throws sifiraBolunmeException
{
if(s2==0) throw new sifiraBolunmeException();
return (double) s1/s2;
}
}
```

SORU 17

a) Bu programin ne yaptigini izah ediniz

b) program çiktisini yaziniz.

```
import java.io.*;
class YazOku
{
public static void main (String args[]) throws IOException
{
String s1="ilk deger";
String s2="ilk deger";
String s3="ilk deger";
PrintWriter cfout=new PrintWriter(new BufferedWriter(new FileWriter("a.txt")));
cfout.println("Merhaba");
cfout.println("isminiz nedir");
cfout.println("sizinle tanistigima memnun oldum");
cfout.close();
BufferedReader cfin=new BufferedReader(new FileReader("a.txt"));
s1=cfin.readLine();
s2=cfin.readLine();
s3=cfin.readLine();
cfin.close();
}
```

```
        System.out.println("s1 = "+s1);
        System.out.println("s2 = "+s2);
        System.out.println("s3 = "+s3);
    }
}
```

a)

b)

SORU 18

Bu programin çıktısını yazınız.

```
import java.io.*;
import java.util.*;

public class StringTokenizerTest
{
    public static void main(String arg[])
    {
        String s="Ali veli 49 elli";
        System.out.println("cumle : "+s);
        StringTokenizer t=new StringTokenizer(s);
        System.out.println("kelime sayisi : "+t.countTokens());
        int i=0;
        while(t.hasMoreTokens())
        {
            System.out.println("kelime indeksi : "+(i++)+" kelime : "+t.nextToken());
        }
    }
}
```

SORU 19

Asagida verilen **bilesim** metodunun ne yaptigini izah ediniz

```
import java.util.*;
import java.awt.*;
import java.applet.Applet;
import java.awt.event.*;
```

```
class kume
```

```

{
public Vector bilesim(Vector list1, Vector list2)
{
    Vector bilesimVectoru = new Vector();
    String s1,s2;
    Enumeration n1=list1.elements();
    Enumeration n2=list2.elements();
    while(n1.hasMoreElements())
    {
        s1=(String)n1.nextElement();
        bilesimVectoru.addElement(s1);
    }
    while(n2.hasMoreElements())
    {
        s2=(String)n2.nextElement();
        if(!bilesimVectoru.contains(s2))
            bilesimVectoru.addElement(s2);
    }
    return bilesimVectoru;
}
}

```

SORU 20

Asagida verilen Tree sinifinin ve **soldal_node_sagdal_sirala()** metodunun ne yaptigini izah ediniz.

```

package bolum11;

class TreeNode
{
    TreeNode sol;
    int data;
    TreeNode sag;

    public TreeNode(int d)
    {
        data=d;
        sol=sag=null;
    }

    public synchronized void gir(int d)
    {
        // not ayni deger iki kere girilmeye calisilirs
        // ikinci giris dikkate alinmiyacaktir
        if(d<data)
        { if(sol==null) {sol=new TreeNode(d);}
          else      {sol.gir(d);}
        }
        else if(d>data)
        { if(sag==null) {sag=new TreeNode(d);}
          else      {sag.gir(d);}
        }
    }
}

```



```
}  
}  
}
```

```
public class Tree
```

```
{
```

```
private TreeNode kok;
```

```
public Tree() {kok=null;}
```

```
public synchronized void gir(int d)
```

```
{
```

```
if(kok==null) kok=new TreeNode(d);
```

```
else kok.gir(d);
```

```
}
```

```
public void soldal_node_sagdal_sirala(){soldal_node_sagdal_siralayici(kok);}
```

```
public void soldal_node_sagdal_siralayici(TreeNode node)
```

```
{
```

```
if(node==null) return;
```

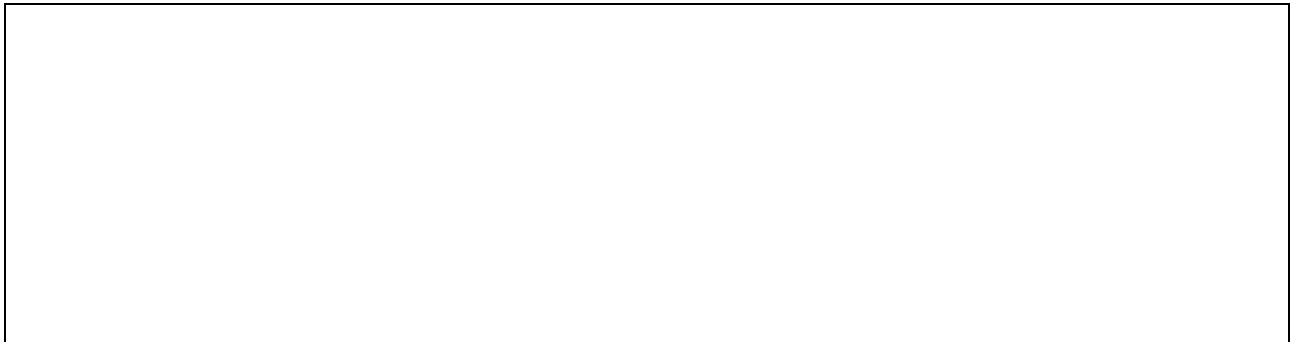
```
soldal_node_sagdal_siralayici(node.sol);
```

```
System.out.print(node.data+" ");
```

```
soldal_node_sagdal_siralayici(node.sag);
```

```
}
```

```
}
```



18 REFERANS LISTESI

1. Java How to Program, Deitel & Deitel, Second Edition, Prentice Hall, <http://www.deitel.com>, second edition, 1998, ISBN 0-13-906249-1
2. Java How to Program, Java 2 version, Deitel & Deitel, Third Edition, Prentice Hall, <http://www.deitel.com>, 1999, ISBN 0-13-012507-5
3. Java 1.1 The Complete Reference, Patrick Naughton, Herbert Schildt, Second Adition, Mc Graw Hill, 1998, ISBN 0-07-882436-2
4. Java Software Solutions, foundations of Programming design, John Lewis, William Loftus, Addison Wesley publishing, ISBN 0-201-57164-1
5. Java Language reference, Mark Grand, O'reilly publishing, 1997, ISBN 1-56592-204-2
6. JDBC Database Access with Java, A tutorial and Annotated Reference, Hamilton, Cattell, Fisher, Addison Wesley, 1997, ISBN 0-201-30995-5
7. Teach yourself java in 21 Days, Laura Lemay, Charles L. Perkins, Sams net, 1996, ISBN 1-57521-030-4
8. Java 1.1 Uygulama Gelistirme klavuzu, uzmanlar için, Philip Heller, S. Robberts, P. Seymour, T. McGin, Türkçe basim editörü Dr. Cahit Akin, ISBN 975-322-011-1
9. Java, Hazirlayan: Gurup Java, Beta basin yayim dagitim AS, Istanbul 1997, ISBN 975-486-581-7
10. Java döküman kütüphanesi : <http://java.sun.com>'dan çekilebilir.
11. Mastering Java 1.2 (Renamed Java 2 by sun microsystems), John Zukowski, Sybex publishing, 1998, ISBN 0-7821-2180-2
12. Learning Jave, Covers Java 1.3, Patrick Niemeyer & Jonathan Knudsen, O'Reilly , 2000, ISBN 1-56592-718-4
13. Java Swing, Robert Eckstein, Marc Loy & Dave Wood, O'Reilly , 1998, ISBN 1-56592-455-X
14. JDBC Database Access with Java, The Java Series, Graham Hamilton, Rick Cattell, Maydene Fisher, Addison Wesley, 1997, ISBN 0-201-30995-5
15. Java Algorithms, Scott Robert Ladd, Mc Graw-Hill, 1998, ISBN 0-07-913696-6
16. Fundamentals of Database Systems, Elmasri & Navathe, Benjamin/Cummings, 1994, ISBN 0-8053-1753-8
17. Select...SQL the relational database language, Larry R. Newcomer, Macmillian /Maxwell, 1992, ISBN 0-02-386693-4
18. Thinking in Java, Bruce Eckel, Prentice Hall, 2000, ISBN 013-659723-8